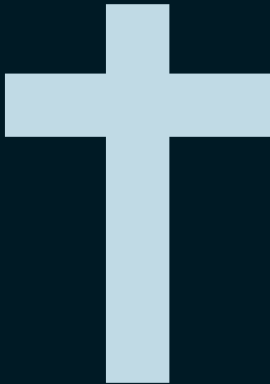

Tina Sambal

Sambal: Tina Sambal (New Testament)

Tina Sambal
Sambal: Tina Sambal (New Testament)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sambal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

141ae5aa-a617-5cb6-9329-888eefccf925

Contents

Mateo	1
Marcos	87
Lucas	140
Juan	229
Gawgawa	291
Roma	373
1 Corinto	414
2 Corinto	452
Galacia	475
Efeso	489
Filipos	502
Colosas	511
1 Tesalonica	520
2 Tesalonica	527
1 Timoteo	531
2 Timoteo	541
Tito	548
Filemon	552
Hebreo	554
Santiago	584
1 Pedro	593
2 Pedro	603
1 Juan	609
2 Juan	618
3 Juan	620
Judas	622
Impatnag	625

Yay Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo ayon koni Mateo

*Yay lahi a pinangibatan ni
Jesu-Cristo*

(Lucas 3:23-38)

¹ Yadti a listawan nin lahi a pinangibatan ni Jesu-Cristo, paibat koni Abraham bi-sa paibat anaman koni Ari David.

² Hi Abraham ay tatay ni Isaac, hi Isaac ay tatay ni Jacob, hi Jacob ay tatay li Juda tan tawtalakaka na.

³ Hawanin, nag-in anak ni Juda koni Tamar hi Fares tan hi Zara, bi-sa hi Fares ay tatay ni Esrom, hi Esrom ay tatay ni Aram, ⁴ hi Aram ay tatay ni Aminadab, hi Aminadab ay tatay ni Naason, hi Naason ay tatay ni Salmon, ⁵ anak ni Salmon koni Rahab hi Booz, anak ni Booz koni Ruth hi Obed, hi Obed ay tatay ni Jesse, ⁶ hi Jesse ay tatay ni Ari David.

Hawanin, yay nag-in anak ni Ari David konan datin kaambali ni Urias ay hi Ari Solomon. ⁷ Hi Ari Solomon ay tatay ni Ari Roboam, hi Ari Roboam ay tatay ni Ari Abias, hi Ari Abias ay tatay ni Ari Asa, ⁸ hi Ari Asa ay tatay ni Ari Josafat, hi Ari Josafat ay tatay ni Ari Joram, hi Ari Joram ay tatay ni Ari Ozias, ⁹ hi Ari Ozias ay tatay

ni Ari Jotam, hi Ari Jotam ay tatay ni Ari Acaz, hi Ari Acaz ay tatay ni Ari Ezequias, ¹⁰ hi Ari Ezequias ay tatay ni Ari Manases, hi Ari Manases ay tatay ni Ari Amon, hi Ari Amon ay tatay ni Ari Josias. ¹¹ Hi Ari Josias ay tatay ni Ari Jeconias tan tawtalakaka na. Konan yadtin panaon ni Ari Jeconias, binihag hilay aw-Israelita nin hilay tawtaga nasyon Babilonia.

¹² Pa-makayari orin pangawit konla ha Babilonia, nagkamain yan anak hi Ari Jeconias. Yay ngalan na ay Salatiel. Hi Salatiel ay tatay ni Zorobabel, ¹³ hi Zorobabel ay tatay ni Abiud, hi Abiud ay tatay ni Eliaquim, hi Eliaquim ay tatay ni Azor, ¹⁴ hi Azor ay tatay ni Sadoc, hi Sadoc ay tatay ni Aquim, hi Aquim ay tatay ni Eliud, ¹⁵ hi Eliud ay tatay ni Eleazar, hi Eleazar ay tatay ni Matan, hi Matan ay tatay ni Jacob, ¹⁶ bi-sa hi Jacob ay tatay ni Jose a kaambali ni Maria a nanay ni Jesus, yay anhayawan Cristo.

¹⁷ Kanya yay bilang nin honol-honol a hini-rasyon a pinangibatan ni Jesus, paibat koni Abraham anggan koni Ari David ay labin-a-pat. Paibat anaman koni Ari David anggan hin binihag hilay aw-Israelita para awiton ha Babilonia ay labin-a-pat anamaot. Bisa paibat konan yadtin pangawit konla ha Babilonia angga hin in-abing hi Cristo

ay labin-a-pat anaman a hinirasyon.

Yay tongkol ha pa-miabing koni Jesu-Cristo (Lucas 2:1-7)

18 Yay tongkol ha pa-miabing koni Jesu-Cristo ay anodti nangyari: Hi Maria a nanay na tan hi Jose ay nakatakda anan pakahal. Kot ba-yo hila niambali ay na-tandaan a ampanginaw ya hi Maria. Yadtin panginginaw na ay gawa nin kapangyarian nin Masanton Ispirito nan Dios. 19 Yadtin hi Jose a nobyo na ay mahonol ha kawka-panogoan nin Israelita. Kot kay na magawa honolon yay kapanogoan a dapat ipatandaan [a hinoman a nobyan na-palombit nin laloma pigaw maipapati]. Kanya inisip nan ihiyay na ya tana nin pasikrito. 20 Balo ta lo-gan na ot an-isip-isipon odti, main a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit kona ha taynop. Wana, "Jose, apopo ni Ari David, ando ka mag-alangan nin ipagkaambali hi Maria, bana ta ya-rin lombit na ay gawa nin kapangyarian nin Masanton Ispirito nan Dios. 21 Mangabing yan a-say lalaki a pangalanan mon Jesus [yay labay totolon nin ya-rin a ngalan ay 'Mamilipyas'] bana ta ilipyas nay tawtawo na ha main lan kawkasalanan," wanan anghil.

22 Konan ya-rin halban nangyari ay na-paptogan yay impabalita nan Katawan ha a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, 23 "Biliwon moyo ta main a-say dalaga a mangi-naw.

Mangabing yan a-say lalaki a ha-wayan Emmanuel."

(Yay labay totolon nin ya-rin a ngalan ay "Iti yay Dios kontamo".)

24 Pa-mimata ni Jose, hinonol nay impanogo nan anghil nan Katawan kona. Kanya impagkaambali na yay na hi Maria. 25 Balo ta kay na ginwa konay a-say bagay lo-gan kay ot in-abing ni Maria yadtin o-nan anak na. Hin in-abing yay na, pinangalanan na yay naor ni Jose nin Jesus.

2

Sinamba hi Jesus nin hilay lawlalakin mangaronong

1 Hi Jesus ay impangabing ha babalin Betlehem, probinsyan Judea hin panaon ni Ari Herodes. Hin ya-rin ay main lawlalakin mangaronong, laloy na tongkol ha bawbitoon. Taga hila ha marayo a logar ha baytan. Nako hila ha syodad Jerusalem ta namastang.

2 Wanla, "Ayti ya man orin a in-abing para mag-in ari moyon aw-Israelita? Ngamin na-kit mi itaw ha baytan a bitoon na a pamilbian in-abing yay na. Kanya nako kami iti para sambawon ya."

³ Hin na-tandaan ni Ari Herodes a main ot laloman mag-in ari, naaboridoy main nan kaisipan. Anorin ana-maot kapara konlan intiron taga Jerusalem. ⁴ Kanya yay ginwa ni Ari Herodes ay tinipon na hilay pawpoon pari tan mawmaistran kapanogoan nin aw-Israelita, ta pinastang na konla no ayti ya dapat iabing yay Cristo a impangako nan Dios. ⁵ Wanla kona, "Ha babalin Betlehem, probinsyan Judea. Nga-min anodti a imbalita nan Dios a sinolat nin a-say propita na hin yadtaw:

⁶ 'Hikamoy taga babalin Betlehem ha probinsyan Juda,

ya-rin babali moyo ay ambo hoyot ha bawbabalin bantog ha Juda,

Bana ta ison ya iabing yay mamoon komoyon aw-Israelita a tawtawo ko.' "

⁷ Bi-sa pasikrito nan impaka ni Ari Herodes hiladtaw lawlalakin mangaronong, ta pinastang na hilan labah no naka-no nilomwah odtaw bitoon. ⁸ Pa-makayari ay pina-ka na hilay na ha Betlehem, ta wana konla, "Mako kamoy na ta paka-tingkapon moyo ya-rin a anak. No makit moyo ya ay ipatandaan moyo kongko pigaw maka-ka akoy namaot para sambawon ya." ⁹ Pa-makalngo la ha imbalita nan ari, nako hilay na. Tongwa, na-kit lay naman odtaw bitoon a na-kit

la hin itaw hila ot ha baytan. Ya-rin a bitoon a nango-na konla anggan hin tinomgon ha tobon kamainan nan anak. ¹⁰ Hin na-kit lay naor orin bitoon, na-ligawan hilan labah. ¹¹ Bi-sa hin nilommoob hila ha bali, na-kit la yay anak ha dani ni Maria a nanay na. Nanalimokor hilan palokob ta sinamba la ya. Bi-sa inabriyan lay aw-awit la, ta nami hilan rawrigalo koni Jesus nin balitok, insinso tan mira.

¹² Hawanin, impataynopan nan Dios konla a ando hilay na domalan itaw koni Ari Herodes, ta main ya paytin doka a plano. Kanya norong hilay na ha sarili lan logar nin hakalakoy pinagpawanan.

Ini-ka hi Jesus ha Egipto

¹³ Hin nakaalih hilay nadtaw lawlalakin mangaronong, tongwa main anaman a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Jose ha taynop. Wana kona, "Mibangon ka ta awiton mo hilay mitala-ina ha nasyon Egipto ta omari kamo yapon itaw. Magpirmi kamo itaw anggan ha ibalita kon omalih kamoy na. Nga-min, ipatingkap ni Ari Herodes yay anak para ipapati." ¹⁴ Kanya nibangon hi Jose hin ya-rin ot a yabi ta inawit na hilay naor a mitala-ina ha Egipto. ¹⁵ Bi-sa ni-wan hila itaw anggan nati hi Ari Herodes. Ha anorin a nangyari, na-paptogan yay impabalita nan Katawan

konan a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, "Hina-wayan koy anak ko nin omalih ha Egipto."

Impapati a halban awanak a lalaki ha Betlehem

¹⁶ Hawanin, hin napatnagan ni Ari Herodes a naa-sawan la ya nin hiladtaw lawlalakin mangaronong ay inomamot masyadoy olo na. Kanya impapati nay halban awanak a lalaki ha babalin Betlehem tan ha halban kadanin logar a idad loway taon paaypa. Yadti yay idad a imbasi na ha panaon hin nilomwah odtaw bitoon ayon ha na-pastang na konlan hiladtaw lawlalakin mangaronong.

¹⁷ Ha anorin a nangyari, pinomtog yadtin impabalita nan Dios koni Propita Jeremias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

¹⁸ "Ha logar a anha-wayan

Rama ay angkalngo a kata-tangih, pa-migo-golaab tan grabin pamiiaanito,

Ta antangihan ni Raquel hila aw-awa-nak a lipina.

Kay ya ma-liwa-liwa ta halban la ay na-min pinati-pati."

Yay pa-mako li Jesus ha Nazaret ibat Egipto

¹⁹ Hawanin, hin nati na hi Ari Herodes, main anaman a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Jose ha taynop, hin itaw hila ot ha nasyon Egipto. ²⁰ Wanan

anghil kona, "Mibangon ka ta iorong mo hila nay mitala-ina ha nasyon Israel, ta hiladtaw malabay mangmati konan anak ay nati na."

²¹ Kanya nibangon ya ta inorong na hila naor a mitala-ina ha Israel.

²² Kot nali-mo hi Jose nin mako mi-wan ha probinsyan Judea, hin na-tandaan nan hi Arquelao a anak ni Ari Herodes yay hinomagilin ampamoon itaw. Impataynopan nan Dios koni Jose a dilikado no mi-wan hila itaw. Kanya pinomalilih hila ta nako ha probinsyan Galilea. ²³ Itaw hila ni-wan ha babalin Nazaret. Kanya pinomtog yadtin impapibalita nan Dios konlan pawpropita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, "Hawayan yan Nazareno."

3

Yay pangangaral ni Juan Bautista

(*Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28*)

¹ Pa-makalabah nin omnoy taon, hi Juan Bautista ay nako itaw ha probinsyan Judea ha disyirto ta nangaral. ² Wana,

"Mi-pangombabali kamoy na tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo, ta madani nay nan ipa-kit nin Dios a pa-mag-ari na."

³ Yadtin hi Juan a antokoyon ha impabalita nan Dios koni Propita Isaias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

"Itaw ha disyirto ay main malngo a ampama-balawbaw a basis, a wanan ialimbawa, 'Iparihado moyoy pa-hal pagpa-wanan nan Katawan, tan pa-hal itoynong moyoy dalanan na.' "*
 4 Yadtin hi Juan, yay ayhing na ay momorawon bongat a klasi a yari ha habot kamilyo. Bi-sa yay anipagsintoron na ay bastan katat bongat. Yay pamangan nay namaot ay doron tan polot panilan bongat. ⁵ Lako a tawtawon nako nanglono kona a naibat ha syodad Jerusalem tan ha halban babali a hakop namaot nin probinsyan Judea, tan ibat ha intiron kalibol nin Kabatwan Jordan. ⁶ Binaotismowan na hila ni Juan itaw ha Kabatwan Jordan, hin imbalita lay main lan kawkasalanan. ⁷ Kot hin na-kit ni Juan a lako konlan rawrilihyoson aw-Israelita a kabilang ha gropo lan paw-Pariseo tan ha gropo lan saw-Saduseo a ni-pako kona para pabaotismo, wana konla, "Bilang kamon olay a mataktika. Hino wani komoyo a makapa-lilih kamo ha matindin hobhob nan Katawan a main awit parosa, no basta kamon bongat pabaotismo? ⁸ No talagan ampangombabali kamo, ipa-kit moyo no nin ha paralan nin ka-

gogwa moyon kaabigan a binokotan moyoy nay main moyon kawkasalanan. ⁹ Ando moyo isipon a kay na kamo parosawan nin Dios, bana ta lawlipi na kamo ni Abraham a tawo nan Dios. Ibalita ko komoyo, magawa nan Dios tawtawo odtin bawbato nin mag-in lawlipi ni Abraham [para mag-in kahagilyan moyo]. ¹⁰ [Bana ta yay gawgawa moyo kot doka,] kaalimbawaan moyo ay kayon an-awagan anan payakol para pokanon, ta balang poon kayon kay ampamongan labah a klasin bonga ay ampokanon ta poolan."

¹¹ [Wana ot ni Juan konlan tawtawo itaw,] "Ambaotismowan katamo nin lanom, pamilbian nin pa-ngombabali tan kabobokot moyo ha main moyon kawkasalanan. Kot main lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta maskin mangawit apin na ay ambo akon marapat. Hiyay mamaotismo komoyo, kot yay ipamaotismo na ay yay Masanton Ispirito nan Dios tan apoy. ¹² Kaalimbawaan na ay ma-ngalipar, tan hitamoy tawtawo ay pa-hal trigon nailik a aaliparan. Handa na tamoy nan aliparan ta bi-sa ilimpoh nay pa-hal malinis anan trigo ha kamalig, balo ta yay pa-hal apil ay poolan na ha apoy a homin pa-nga-lop."

* **3:3** 3:3 Labay totolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo, tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

Nagpabaotismo hi Jesus
(*Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22*)

¹³ Hin ya-rin ay inomalih hi Jesus ha probinsyan Galilea ta nako ya koni Juan Bautista para pabaotismo kona itaw ha Kabatwan Jordan. ¹⁴ Kay na komon labay ni Juan ta wana koni Jesus, "Hikoy dapat pabaotismo komo, anongkot hika a pabaotismo kongko?" ¹⁵ Kot wanan in-obat ni Jesus, "Pomayag kay na ta yadti a dapat ta nin gaw-on, pigaw ma-honol a halban kalabayan nan Dios." Kanya pinomayag hi Juan. ¹⁶ Hin na-baotismowan ana hi Jesus ay tampol yan ninapat. Tongwa, naabriyan a kalangitan bi-sa na-kit nay Ispirito nan Dios a inomaypa ta bi-sa dinompa kona nin bilang a-say kalapati. ¹⁷ Tongwa, bigla nalngo a bosis nan Dios a naibat ha langit, wana, "Yadti a anlabyon kon Anak, tan angkalilikot akon labah kona."

4

Hin tinokso hi Jesus
(*Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13*)

¹ Bi-sa hi Jesus ay intan-doro nin Ispirito nan Dios nin mako ha disyrto para toksowon na ya ni Satanas. ² Lolog nan itaw ni Jesus ay nagsakripisyo yan kay nangan ha loob nin a-pat a polo a awlo tan yabi. Pamakayari odti ay masyado yag nan mabilil. ³ Tongwa,

nakalato hi Satanas para toksowon na ya. "No talagan Anak na kan Dios," wana kona, "gaw-on mon pa-mangan odtin bawbato." ⁴ Kay na ya hinonol ni Jesus, nokay wanan in-obat kona, "Nakasolat ha Masanton Kasolatan, 'Ambo bongat ha pa-mangan mabyay a tawo, Nokay kailangan na syimpri a balang halita nan Dios.'" "

⁵ Bi-sa inawit ni Satanas hi Jesus ha Masagradon Syodad Jerusalem, ta itaw na ya pina-dong ha pinakatoktok nin timplo nan Dios. ⁶ Bi-sa wanay naman koni Jesus, "No talagan Anak na kan Dios, magdadabo ka. Total, wana ha Masanton Kasolatan, 'Ipanantayan na kan Dios konlan aw-anghil na.'

tan
'Alalayan la ka,
Pigaw ni ayi mo kot kay mitiro ha bato.'" "

⁷ Wanan in-obat ni Jesus kona, "Potog orin, balo ta wanay namaot ha Masanton Kasolatan, 'Ando mo hobokon a kapangyarian nan Dios a Katawan.'" "

⁸ Bi-sa inawit na yay naman ni Satanas ha toktok nin a-say na-pakata-gay a bakil, ta impatamolaw na konay halban kawkaarian iti ha mondo tan yay kagandawan nin yadti. ⁹ Bi-sa wana koni Jesus, "Halban ya-rin ay ibi ko komo, no manalimokor ka tan somamba kongko."

10 Kot wani Jesus kona, "Paka-dayo ka, Satanas, ta wana ha Masanton Kasolatan, 'Sambawon moy Dios a Katawan mo Tan hiyan bongat a pagsirbiwan mo.' "

11 Kanya imbati na ya ni Satanas. Bi-sa main aw-anghil a nako koni Jesus ta sinirbiwan la ya.

Nag-ompisan nangaral hi Jesus ha Galilea

(*Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15*)

12 Hin na-tandaan ni Jesus a impriso hi Juan Bautista, norong ya ha probinsyan Galilea. 13 Kay ya nag-pirmi ha sarili nan babalin Nazaret ta nako ya ni-wan ha babalin Capernaum. Yadtin babali ay iti ha liglig nin Alindayat Galilea tan madani namaot ha logar Zabulon tan Neftali.

14 Ha pa-mi-wan ni Jesus itaw ay pinomtog yay impabalita nan Dios koni Propita Isaias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

15 "Yay lawlogar a anhawayan Zabulon tan Neftali

Ay madani ha Alindayat Galilea, ha dobali nin Kabatwan Jordan.

Hakop ot yadti nin probinsyan Galilea, kot mainanan ampi-wan nin ambo Israelita.

16 Hilay tawtawo itaw ay pa-hal ampi-wan ha karobloman bana ha kawkasalanan la.

Ampamagka hilay na komon ha kamatyan nin homin panganggawan a kaparosawan,

Kot na-hawangan ot a mainlan kaisipan

Ta nakalato ana yay ampamin hawang konla."

17 Paibat hin ya-rin a panaon [a ni-wan hi Jesus ha Capernaum] ay nag-ompisa yan nangaral. Wanan an-ipangaral, "Mi-pangombabali kamoy na tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo ta madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-ari na."

Hilay o-nan a-pat a disipulos ni Jesus

(*Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11*)

18 Ninghan, hin anlalako hi Jesus ha liglig Alindayat Galilea, main yan na-kit loway mitalakaka, hi Simon a hina-wayan Pedro hin bandan hoyot tan yay ali na a hi Andres. Ampanglala hila hin ya-rin ta maninilay hila. 19 Wani Jesus konla, "Homonol kamo kongko ta gaw-on katamon pa-hal manilay nin tawo [para tompol hila kongko]." 20 Tampolan in-inapat a lala la ta hinomonol hila kona.

21 Ha pa-magpatoloy nan kala-lalako ni Jesus, na-kit nay lowa ot a mitalakaka a hila ni Santiago tan hi Juan, a awa-nak ni Zebedeo. Itaw hilay mita-talaama ha baloto ta an-ayomawon lay aw-ikot la. Hina-wayan anamaot

ni Jesus odtin mitalakaka.
²² Kanya antimano imbati lay baloto la, pati tatay la ta hinomonol hilay namaot kona.

*Pangangaral tan pa-
 maabig ni Jesus*
(Lucas 6:17-19)

²³ Hawanin, nako hi Jesus ha halban lawlogar nin probinsyan Galilea, ta nangaral ya ha sawsinagoga a ampagsambawan la. Impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-arian Dios, tan pinaabig nay namaot a tawtawo ha halban klasin mawmasakit tan dawdipirinsya la. ²⁴ Bana ha ka-paka-ngap a gawgawana, nibantog ya pati ha intiron Siria. Hawanin, inawit lan tawtawo koni Jesus hilay halban tawon main nangasari a mawmasakit tan dawdoka a angkalayam, pati hilay nilooban nin dawdoka a ispirito, hilay ansompongon nin pa-ma-paghon tan hilay pawparalitiko. Kanya halban la ay pinaabig na. ²⁵ Kanya maski man ayti ya mako hi Jesus, golpin tawoy ampaki-ki-ka kona. Hilarin a tawtawo ay main ibat ha Galilea a probinsya na, main anamaot ibat ha Decapolis, ha Jerusalem, Judea tan ha baytan nin Kabatwan Jordan.

5

Yay Sirmon ha Bakil

¹ A-say awlo, hin na-kit ni Jesus hilay malabong a tawo,

nako yan hinomaka ha a-say bakil. Hin nakatoklo yay na, dinomani hilay dawdisipolos na. ² Bi-sa inompisawan na hilay nay naman tinoroan, wana:

No hinoy makalma
(Lucas 6:20-23)

- ³ "Makalma hilay ambomilbi a kailangan la yay Dios,
 ta kabilang hila konlan ampag-arian na.
- ⁴ Makalma hilay anlomolo [bana ha kasalanan],
 ta liwa-liwawon na hilan Dios.
- ⁵ Makalma hilay tawon mapagmaaypa,
 ta maipag-ikon la yay ba-yon mondo ha lomatato a panaon.
- ⁶ Makalma hilay malabay a ma-honol yay kanakoman nan Dios,
 ta ma-kit lan mangyari ya-rin.
- ⁷ Makalma hilay maingangarowon,
 ta inga-rowan na hilan Dios.
- ⁸ Makalma hilay malinis a kanakoman,
 ta ma-kit la yay Dios anggan-angga.
- ⁹ Makalma hilay anggomwa paralan nin pamisosondo,
 ta ha-wayan hilan awanak nan Dios.
- ¹⁰ Makalma hilay andadamsakon bana ta mahonol hila konan Dios,
 ta kabilang hila konlan ampag-arian na.
- ¹¹ "Makalma kamo no bana ha kaho-honol moyo

kongko ay antoya-toyaon o anda-damsakon o ambara-baraan la kamo nin nangasari a kawkarokaan nin homin kaptogan. ¹² No ampangyari odti komoyo, lomilikot kamo tan magpakaliga, bana ta mahi-ban a itobalo nan Dios komoyo itaw ha langit, ta hila man a pawpropita na hin yadtaw ay dina-damsak anamaot."

Hilay antompol ay in-alimbawa ha asin tan ha hawang

(*Marcos 9:50; Lucas 14:34-35*)

¹³ [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] "Kaalimbawaan moyo ay asin a ampakapamin kaabigan ha intiron mondo. Kot no alimbawa ta na-hominan anan alat a asin, maiorong ot wari a alat na? Homin yay nan sirbi, kanya ibantak tana ta bi-sa ma-dakat-dakat nin tawtawo.

¹⁴ "Hikamoy hawang ha intiron mondo. Kanya dapat mapatnag kamo ha tawtawo a bilang ha a-say syodad a iti ha ta-gay bakil a kay maiari. ¹⁵ Bilang anamaot ha a-say lamparilya, kay ampartawan odti nin tawo ta bi-sa wari hakban nin halop. Nokay an-igwa syimpri ha dapat pamigwaan pigaw ma-hawangan a halban ha bali. ¹⁶ Anorin anamaot kapara komoyo, dapat yay biyay moyo ay pa-hal napakahawang, pigaw ma-kit lay gawgawa moyon kaabigan ta bi-sa poriwon lay Amamoyo ha langit."

Tongkol ha kawkapanogoan

¹⁷ [Wana ot ni Jesus,] "Ando moyo isipon a nako ko iti para alihan nin alag'a yay kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises tan yay sawsinolat lan propita nan Dios hin yadtaw. Nokay nako ko iti pigaw mangyari ya-rin, ambo para alihan nin alag'a.

¹⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, manganggawan a langit tan lota, balo ta homin maba-wah konan ya-rin a kawkapanogoan maskin a-say litra o toldok bonga ta kailangan mangyari ya-rin halban. ¹⁹ Kanya hinoman a kay ampamaalag'a maski ha a-sa ha pinakamalopaw a kawkapanogoan nan Dios tan mamitiro ot ha laloma para kialig kona, ya-rin a tawon ay ibilang yan homin kwinta ha ampagarian nan Dios. Balo ta hinoman a anhomonol ha kawkapanogoan bi-sa anitiro na ot ha laloma, ya-rin a tawo ay ibilang yan marangal ha ampagarian nan Dios. ²⁰ Kanya ibalita ko komoyo, no kay moyo madaog hilay mawmaistron kapanogoan tan hilay paw-Pariseo ha kaho-honol ha kalabayan nan Dios, sigoradon kay kamo makapaki-lamo ha ampagarian nan Dios."

Totoro tongkol ha amot olo

²¹ [Wana ot ni Jesus,] "Tanda moyodtin impanogo

konlan tawtawo hin yadtaw: 'Ando ka mangmatin tawo ta hinoman a mangmatin tawo ay hosgawan ha korti.'
 22 Kot hiko, oyay ibalita ko komoyo: Hinoman a main bongat amot olo ha kapara ay hosgawan ha korti. Tan hinoman a manoboy ha kapara ay hosgawan ha pinakamata-gay a korti. Bi-sa yay manginsolto ha kapara ay parosawan ha impyirno. 23 Kanya, no alimbawa ta iti ka ha timplo ta main kan ida-ton ha Dios ta bi-sa ma-panomtoman mon main tawon mahkit a nakom na komo, 24 ibati mo yapon ya-rin a da-ton mo ha altar ta maki-sondo ka kona. Pa-makayari ay magbalik ka ta itoloy moy nay pa-mida-ton mo ha Dios.

25 "No main anamaot magdimanda komo ta awiton na ka ha korti, makiariglo kan tampol kona mintras kay kamo ot inomabot. No kay mo gaw-on odti ay iarap na ka ha howis ta bi-sa ipaaristo na kan howis ha polis, kanya mapriso kay na ingat.

26 Yay potog, ibalita ko komo, kay ka makalikol ha prisowan, anggan kay mo ma-bayaran yay kalin-ooltimowan sintimos nin molta mo."

Tongkol ha pa-mabayi tan pa-maki-lalaki

27 [Wana ot ni Jesus,] "Tanda moyoy namaot odtin impanogo konlan tawtawo hin yadtaw: 'Ando ka

mamabayi o maki-lalaki.'
 28 Kot hiko, oyay ibalita ko komoyo: No yay a-say lalaki kot homilap yan bongat ha a-say babayi ta ha isip na ay main yay nan doka a apos kona, bilang ot bongat nakapagkasalanan yan pa-mabayi. 29 Alimbawa, no yay wanan mata mo a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton tan ibantak a mata mo. Labah ot pa-hal ma-kolongan kan a-say partin lalaman, dinan intiron lalaman mo kot mi-ka ha impyirno. 30 No yay wanan gamot moy namaot a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon tan ibantak a gamot mo. Labah ot pa-hal ma-kolongan kan a-say partin lalaman, dinan intiron lalaman mo kot mi-ka ha impyirno."

Tongkol ha diborsyo
 (Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

31 [Wana ot ni Jesus,] "Oyay a-sa ot a kahogoan: 'Hinoman a lalakin mamihiyay nin kaambali ay kailangan biyan na ya yapon kasolatan nin pa-mihiyay.'

32 Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Hinoman a lalakin mamihiyay nin kaambali, anta kay ya naki-lalaki

ay kasalanan nan yadtin lalaki, ta ma-pilitan yadtin babayi nin magkaambalin oman o kari maki-lalaki a parihon an-itoring pamaki-lalaki. Tan hinoman a lalakin magkaambali ha a-say babayin inhiyay ay makapagkasalanan ya symprin pa-mabayi.”

Tongkol ha pa-maghompa

³³ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin impanogo konlan tawtawo hin yadtaw: ‘Ando mo hiraon a pinaghompaan mon pangako konan Katawan, nokay kailangan gaw-on moy pinaghompaan mo kona.’ ³⁴ Kot oyay ibalita ko komoyo: Ando kay na maghompa. No mangako ka o mangalimpotogan, ando mo halitaon: ‘Tistigo koy langit,’ bana ta yarín kot pa-hal trono nan Dios. ³⁵ Ando moy namaot halitaon: ‘Tistigo koy lota,’ ta yadti ay pa-hal paparnaan ayi nan Dios, tan ando moy namaot halitaon: ‘Tistigo koy Jerusalem,’ ta yarín yay syodad nan pinakamata-gay a Ari a homin laloma no ambo yay Dios. ³⁶ Tan ando mo halitaon: ‘Mati ko man,’* ta ni a-say habot mo ay kay mo ma-papoti o ma-pangitit. ³⁷ Tama anay ibalita moyon ‘Iya’ no iya o ‘Kai’ no kai, ta no pa-lahan moyo ot nin pamaghompa ay ibat ana-rin koni Satanas.”

Tongkol ha kaba-balo
(Lucas 6:29-30)

³⁸ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin kahogoan tongkol ha pamaway: ‘No nabolag nin a-say tawo a a-say mata mo, bolagon moy namaot a a-say mata na. O no na-balian na kan a-say ngipon, balion moy namaot a a-say ngipon na.’ ³⁹ Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Ando mo baloon yay hinoman a ampongwa doka komo. Alimbawa, no tinampal na ka ha wanan lopa mo, masbali iarap mo ot a wili. ⁴⁰ No idimanda na ka ta labay nan makway ayhing mo, ibi moy na ingat pati yay alimonmon mo. ⁴¹ No alimbawa ta piliton na kan balatayon a awit na nin a-say kilometro kadayo, gaw-on moy na ingat nin loway kilometro nin losob ha nakom. ⁴² Biyan mo yay ampakirawat komo, tan ando ka maki-kai ha ampaki-ram komo.”

Labyon maskin hilay angkomontra komoyo
(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin kahogoan: ‘Labyon mo hilay madani komo, balo ta tiplonon mo hilay angkomontra komo.’ ⁴⁴ Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Labyon moyo maskin hilay angkomontra komoyo. Idawat moyo hilay ampamihompa komoyo a

* 5:36 5:36 Ha Griego: Ando mo ipanompa a main mon olo.

payabolan na hilan Dios nin abig. Pangwaan moyon abig hilay ampaniplon komoyo. Tan idawat moyo hilay ampangaagrabyado tan ampana-damsak komoyo. ⁴⁵ Gaw-on moyo-rin pigaw ma-bilbi a hikamo kot awanak nan Ama moyo ha langit. Nga-min, ampahilaon nay awlo para ha halban tawo, doka may labah, tan ambiyan na hilan abagat, mahonol hila man kona o ambo.

⁴⁶ "Kanya, no hilan bongat a ampanglabi komoyo a anlabyon moyo, kay homin kamon ma-tagana a tobalo nan Dios. Nga-min, hila man a ma-ni-non bowis [a an-ibilang moyon dawdoka a tawo] ay anlabyon lay namaot hilay ampanglabi konla. ⁴⁷ Hawanin, no hilay aw-amigo moyon bongat a an-asikasowon moyo, main kamo wari nagawa a maholok ha nagawa lan laloman tawo? Hila man a ma-ni-non bowis ay anorin anamaot a anggaw-on la. ⁴⁸ Kanya dapat pakaabig kamo ha hinoman, pigaw mag-in kamon pirpikto a bilang konan Ama moyo ha langit."

6

Tongkol ha kata-tambay ha mawmairap

¹ [Wana ot ni Jesus,] "No gomawa kamon kaabigan, mag-ingat kamo pigaw kay

moyo gaw-on odti para ipakit ha tawo, ta no anorin a gaw-on moyo, kay na kamo tobaloon nin Ama moyo ha langit.

² "Alimbawa, no mami kan tambay ha tawon mairap, ando mo ipa-pakatlok a bilang ha anggaw-on lan hilay ampiabig-abig, ta yay pa-mami la ay an-ipa-kit la ha kamainan nin lako a tawo a bilang ha sawsinagoga tan ha kawkalsada, pigaw poriwon hilan tawtawo. Yay potog, ibalita ko komoyo, kay hilay na tobaloon nin Dios ta yay pamomori nin tawtawo anay impagkatobalo la. ³ Kanya, no mami kan tambay, ando mo ipatandaan, maski ha pinakaamigo mo,* ⁴ pigaw yay kata-tambay mo ay asay sikrito. Bi-sa yay Ama mo a magtanda nin halban sikrito, hiyay nay tomobalo komo nin angka-kit."

Yay tama a kada-dawat (Lucas 11:2-4)

⁵ [Wana ot ni Jesus,] "Ha kada-dawat moyoy namaot, ando moyo aligon hilay ampiabig-abig, ta hila-rin a klasin tawo ay labay-labay lan domawat ha Dios nin naka-dong ha paradan logar a bilang ha sawsinagoga tan ha kawkalsada pigaw ma-kit hilan tawtawo. Yay potog, ibalita ko komoyo, kay na hilay na tobaloon nin Dios ha kada-dawat la bana ta yay pamomori nin tawtawo

* **6:3** 6:3 Ha Griego: Ando moy na ipatandaan ha wilin gamot mo yay anggaw-on nin wanan gamot mo.

anay impagka-tobalo la.
 6 Kot hika, no domawat ka, masbali maghara ka ha kwarto mo ta bi-sa domawat ka konan Ama mo a kay angka-kit. Hiya a magtanda nin halban sikrito, hiyay nay tomobalo komo nin angka-kit.

7 "Hawanin, ha kada-dawat moyo, ando kamo migamit nin lako a halita a homin ha nakom a bilang ha anggaw-on lan hilay tawtawon kay magbilbi konan Dios, ta hay wanla ay mas long-on na hilan Dios no paanlohon lay kada-dawat la. 8 Ando moyo hila aligon bana ta ba-yo kamo domawat, tanda nay nan Ama moyo ha langit no anyay kailangan moyo. 9 Kanya anodti kamon domawat:

'Ama mi a ison ha langit, Sambawon a ngalan mo.

10 Ma-kit mi na komon a pa-mag-ari mo.

Ma-honol komon a kal-abayan mo iti ha lota a bilang anamaot ison ha langit.

11 Biyan mo kami komon nin pa-mangan mi para konan yadtin awlo;

12 Tan patawaron mo kami komon ha kawkasalanan mi

A bilang anamaot ha pamatawad mi konlan ampagkasalanan komi.

13 Tan komon ando mo aboloyan a matokso kami,

Nokay masbali ipa-lilih mo kamin kay makagawa doka,

[ta ikon moy kaarian, kapangyarian tan karangalan a homin panganggawan. Amen'.]*"

14 [Wana ot ni Jesus,] "Nga-min, no patawaron moyo hilay ampagkasalanan komoyo, patawaron na kamoy namaot nin Ama moyo ha langit. 15 Kot no kay moyo patawaron hilay ampagkasalanan komoyo, kay na kamoy namaot patawaron nin Ama moyo ha main moyon kawkasalanan."

Tongkol ha pa-magsakripisyon kay mangan

16 [Wana ot ni Jesus,] "No ampagsakripisyo kamon kay mangan, ando kamo maglopan mangalolo a bilang anggaw-on lan hilay ampiabig-abig. Ansadyaon lan kay mag-ayos nin sarili la ta labay lan matandaan nin tawtawo a ampagsakripisyo hilan kay mangan. Yay potog, ibalita ko komoyo, kay na hilay na tobaloon nin Dios, ta yay pamomori nin tawtawo ha pa-magsakripisyo lan kay mangan anay impagka-tobalo la. 17 Kot hikamo, no ampagsakripisyo kamon kay mangan, dapat milamoh kamo tan mangohay, 18 pigaw homin laloman magtanda a hikamo kot ampagsakripisyon kay mangan, no ambo yay Ama moyon

bongat a kay angka-kit. Hiya a magtanda nin halban sikrito, ipa-kit nay pa-mami nan tobalo komoyo.”

Kayamanan ha langit

(Lucas 12:33-34)

¹⁹ [Wana ot ni Jesus,] “Ando kamo manipon-tipon nin kawkayamanan iti ha lota, ta iti kot main aw-insikto tan taoy a ampanira tan main tawta-won ampakaloob maniba.

²⁰ Masbali, pag-inakitan moyon gomawa kaabigan ta ya-rin a mag-in kayamanan a matipon moyo ha langit. Itaw ay homin insikto o taoy a makahira tan homin anamaot makaloob maniba.

²¹ Nga-min, no ayti yay kayamanan moyo ay itaw anamaot a nakom moyo.”

Yay Ampakapamin Hawang ha Pa-magkatawo

(Lucas 11:34-36)

²² [Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa,] “Yay mata ay pa-hal ampakapamin hawang ha pa-magkatawo. No labah a hilap[†] nin tawo, mahawang a intiron pa-magkatawo na.

²³ Kot no doka a hilap[‡] na, maroblom anamaot a intiron pa-magkatawo na. Hawanin, no yay mata nin tawo a dapat komon mamin hawang kona kot ampamaroblom ana ingat kona, masyadoy nan doka a pa-magkatawo na.”

Hinoy dapat ipag-amo: yay Dios o yay kayamanan?

(Lucas 16:13; 12:22-31)

²⁴ [Wana ot nin in-alimbawa ni Jesus,] “Kay maari paalipon yay a-say tawo ha loway amo, ta yay mangyari ay kasorawan nay a-sa kot yay a-sa ay ma-labi na, o kari ma-kilingan nay a-sa ta yay a-sa kot ma-basta-basta. Anorin anamaot kapara komoyo, kay moyo maari pagsirbiwan yay Dios tan yay kayamanan.

²⁵ “Ibalita ko komoyo, ando moyo pag-aboridowan yay tongkol ha pa-mangan o inomon a kailangan moyo para mabyay tan yay tongkol ha doloh para ha lalaman moyo. Nga-min, mas maalag'a yay biyay moyo dinan ha pa-mangan tan yay lalaman moyo dinan ha doloh.

²⁶ Bilyon moyo hilay mawmanok-manok: Kay hila ampamihabwag bini ni ampanglapot o ampanipon wari nin pa-mangan.

Anodtaw pa man, ambiyan na hilan pa-mangan nin Ama moyo ha langit. Ambo doman mas maalag'a kamo dinan hilay mawmanok-manok?

²⁷ Mag-aborido kamo man, kay moyoy nan lamang ma-paanloh a biyay moyo maskin a-say oras bongat, ambo doman?

²⁸ “Anongkot ampag-aboridowan moyoy tongkol ha maipagdoloh moyo?

[†] 6:22 6:22 Ha Griego: “labah a mata,” labay totonon, “abirtoy gamot.” [‡] 6:23 6:23 Ha Griego: “doka a mata,” labay totonon, “mainglot.”

Imatonan moyoy kato-tobo nin dawdikot ha lawak a ampi-pamolak. Kay hila ampagtrabaho ni anggomwa nin impagka-doloh la. ²⁹ Kot ibalita ko komoyo, maskin hi Ari Solomon a pinakamayaman hin yadtaw ay kay nakapagdoloh nin anorin kaganda ha itsoran bawbolak. ³⁰ Yay dawdikot a angka-kit tamo hawanin ha lawak, maari dilap ay malanoh ana ta bi-sa poolan lan tawtawo. No hila-rin a dawdikot a main pa-ngalanoh kot ampabolakon nan Dios ta ya-rin a impagka-doloh la, hikamo ot wari a kay na padolohan? Hay kakapoyan pay nan katotpol moyo!

³¹ “Kanya ando kamo magaborido no ayti mangwan pa-mangan, o no ayti mangwan mainom, o no ayti mangwan maiholot. ³² Anorin a bawbagay a ampakaisipon lan hilay ambo Israelita a kay magbilbi konan Dios. Kot ando moyo hila aligon bana ta tanda nan Ama moyo ha langit a kailangan moyo-rin halban. ³³ Masbali, mo-na mo-na moyon pag-inakitan somolong yay pa-mag-ari nan Dios tan ma-honol a main nan kalabayan, ta bi-sa halban pangangailangan moyo ay ibi na komoyo.

³⁴ “Kanya ando moyo problimawon yay para ha awlon dilap ta yay Dios a makaolay komoyo. Tama anay problima konan yadtin awlo, ando moyoy na pa-

lahan nin problima para dilap.”

7

*Ambo labah a manosga
(Lucas 6:37-38, 41-42)*

¹ [Wana ot ni Jesus,] “Ando kamo manosga ha kapara moyo pigaw kay na kamo hosgawon nin Dios ha lomato a panaon. ² Ngamin, hosgawon na kamon Dios ayon ha pa-nosga moyo ha kapara, ta no pa-noy trato moyo ha kapara ay anorin anamaot a gaw-on nan Dios komoyo.” ³ Bi-sa wani Jesus nin in-alimbawa, “Anongkot angka-sikaso moy pa-hal makalog a poling nin kapara mo, anta yay pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo kot kay mo angka-sikaso? ⁴ Halako mon halitaon ha kapara mo, ‘Ipaalih mo kongkoy poling mo,’ anta main pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo. ⁵ Ampiabig-abig ka! Kailangan alihon mo yapon a pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo pigaw maka-kit kan labah, ta bi-sa maalih moy pa-hal makalog a poling nin kapara mo.

⁶ “Yay Halita nan Dios ay masagrado, kanya ando moyo ipilit itoro konlan kay malabay. Kaalimbawaan nin ya-rin ay bilang moyon an-ibi pawpirilas ha aw-ason maramsak bi-sa kayaton la kamon bongat, o bilang moyon an-ibi ha bawbaboy

bi-sa dakat-dakaton lan bongat.”

Pirmin domawat konan Dios
(Lucas 11:9-13)

⁷ [Nangaral yay naman hi Jesus, wana,] “Makirawat kamo konan Dios ta biyan na kamo; maningkap kamo ta maka-romog kamo; komatok kamo ta abriyan komoyo. ⁸ Nga-min, yay tawon ampakirawat ha Dios ay ma-biyan, yay ampaningkap ay maka-romog, tan yay angkomatok, konay abriyan. ⁹ Alimbawa, hikamoy mawmatoantawo, biyan moyo wari bato a anak moyo no ampakirawat yan tinapay? ¹⁰ O biyan moyo ya wari olay no ampakirawat yan konâ? ¹¹ No hikamoy tawtawo a main doka a ogali, kot tanda moyon mami konlan awanak moyo nin lawlabah a bagay, balo-balo pay na konan Ama moyo ha langit. Biyan ta biyan nan lawlabah a bagay hilay ampakirawat kona.

¹² “Yay bawbagay a labay moyon gaw-on la komoyo nin kapara ay yadtaw ana-maot a dapat moyon gaw-on konla. Nga-min, iti konan yadtin totoro ay hakop anay halban kawkapanogoan nan Dios tan yay tawtotoro lan pawpropita na ha Masanton Kasolatan.”

Yay makipot tan yay malawang a polta
(Lucas 13:24)

¹³ [Bi-sa nami yay naman alimbawa hi Jesus, wana,] “Lomoob kamo ha pa-hal makipot a polta. Nga-min, yay pa-hal malawang a polta tan malawang a dalan ay mamonta ha impyirno, kot lako a ampagpa-wan ison. ¹⁴ Balo ta yay pa-hal makipot a polta tan makipot a dalan ay mamonta ha langit, kot da-raoto a ampaka-romog nin ya-rin.”

Ma-bilbi a tawo ha gawa
(Lucas 6:43-44)

¹⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Mag-ingat kamo konlan ampagkonwari nin pawpropita a mangangaral nan Dios. Ampako hila komoyo a bilang kawkarniron manggaamo, anta kapa-halan la ay mangaramsak a awayop ta labay la kamon hamhaman. ¹⁶ Ma-bilbi hila ha gawgawa lan ambo labah. Bilang ot bongat ha poon kayo, ma-bilbi ha bonga no anya magklasin kayo odti. Yay bongan obas ay kay ampotiwon ha poon aroma,* tan yay bongan igos ay kay ampotiwon ha poon kokoh posa,† ambo doman? ¹⁷ Kanya alimbawa, balang kayon angka-kan a bonga, no labah yan klasi, labah anamaot a bonga na. Kot no doka yan klasi, doka syimpri a bonga na. ¹⁸ Tanda tamo,

* **7:16** 7:16 Ha Griego: loway klasin tanaman a marowih. † **7:16** 7:16 Ha Griego: loway klasin tanaman a marowih.

ha kawkayon angka-kan a bonga, yay labah a klasi ay kay ampamongan doka a klasin bonga, tan anorin anamaot kapara ha doka a klasin kayo, kay ya syimpri ampamongan labah a klasi. ¹⁹ Yay balang poon kayon kay ampamongan labah a klasin bonga ay ampokanon ta poolan. ²⁰ Anorin ot bongat syimpri konlan ampagkonwari a mangangaral na hilan Dios, ma-bilbi hila ha klasin gawgawa la.”

“Kay katamo binilbi”
(Lucas 13:25-27)

²¹ [Wana ot ni Jesus,] “Ambo halban anha-way kongko ‘Katawan, Katawan’ ay mi-ka ha langit, nokay hilan bongat a anhomonol ha kalabayan nan Ama ko a itaw ha langit. ²² Nga-min, ha awlon pangongokom, lako hilay mamibalita kongko nin anodti, ‘Katawan, ambo doman nangaral kami bilang propita ha ngalan mo? Ambo doman naka-palayah kami namaot dawdoka a ispirito konlan tawtawon nilooban bana ta hinabtan mi ngalan mo? Ambo doman nakagwa kami ot lako a ka-paka-ngap a gawgawa bana ha kapangyarian mo?’ ²³ Kot ibalita ko konla, ‘Nika-ka-noman kay katamo binilbi kahakopan ko. Paka-dayo kamo kongko, hikamoy ma-mangwa doka.’ ”

Loway klasin tawo a nama-dong bali
(Lucas 6:47-49)

²⁴ [Wana ot ni Jesus,] “Balang ampanglono ha hawhalita ko tan anhonolon nadti, kaalimbawaan na ay tawon maronong a nama-dong bali na ha bato a ma-pagpondasyonan. ²⁵ Bisa, hin nangabagat nin makhaw, nagbaha tan na-pahpah ot nin makhaw a lopot yay bali, kay natomba bana ta nakapondasyon naor ha bato. ²⁶ Kot yay ampanglono bongat nin hawhalita ko balo ta kay na anhonolon, kaalimbawaan na ay tawon kay ampang-intindi ta yay pinili nan pamipa-dongan bali ay ha maboyangin. ²⁷ Hin nangabagat nin makhaw, bisa nagbaha tan na-pahpah nin makhaw a lopot yay bali, natombay bali tan grabi a pa-makahira.”

Yay kapangyarian ni Jesus ha panonoro na

²⁸ Pa-makayari nan imbalita ni Jesus odtin bawbagay, naka-ngap hilay tawtawo ha klasin panonoro na, ²⁹ ta nanoro yan bilang a-say main kapangyarian, ambo bilang ha panonoro lan mawmaistran kapanogoan nin aw-Israelita.

8

Pinaabig ni Jesus a lalakin main kitong
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Hin inomaypa ana hi Jesus ibat ha bakil, golpin tawo a inomaloyon kona. 2 Tongwa, main nako kona nin a-say lalaki a main masakit kitong. Bi-sa nanalimokor yan palokob, ta wana, "Maistro, no labayon mo, ma-paabig mo ko." 3 Imparna ni Jesus a gamot na konan lalaki, bi-sa wana, "Labay ko. Omabig kay na!" Antimanoy naor, inomabig ya. 4 Bi-sa wani Jesus kona, "Ando mo ibabalita odti ha hinoman, nokay magdiritso ka ha pari ha Jerusalem pigaw ma-paptogan nan inomabig kay na. Mangawit kan idaton mo ayon ha impanogo ni Moises a pamilbian lan tawtawo a talagan labah kay na."

Pinaabig ni Jesus a alila nin a-say kapitan hondalo nin Roma
(Lucas 7:1-10)

5 Hin hoston lomoob hi Jesus ha babalin Capernaum, main hinomakbat kona nin a-say dayowan a kapitan hondalo nin Roma ta nagpasi-singa-ro kona, 6 wana, "Maistro, main akon alila a na-paralitiko. Nakaiira ya tana itaw komi. Kay nay na kano maagwantawan a masakit na." 7 Wani Jesus kona, "Mako ko itaw ta paabigon ko ya." 8 Kot wanan inobat, "Maistro, ambo akon karapat-dapat para mako ka ot ha bali ko. Basta halitaon mon bongat ta omabig yay

alila ko. 9 Nga-min, hiko man ay main akon poon tan main akoy namaot ga-got a hawhondalo. No wangko ha a-say hondalo ko, 'Mako ka itaw!' mako ya. No wangkoy namaot ha a-sa, 'Mako ka iti!' mako ya syimpri. Anorin anamaot kapara ha alila ko, no wangko konay 'Gaw-on modti!' gaw-on na." 10 Naka-ngap hi Jesus hin nalngo na-rin. Bi-sa wana konlan tawtawon an-omaloyon kona, "Yay potog, ibalita ko komoyo, ni kontamon Israelita ay homin ako ot na-kit a main anorin kakhaw a katotpol. 11 Oya ot a ibalita ko komoyo: Ha lomato a panaon, lako hilay ambo Israelita a mangibat ha intiron mondo a makapakirongon mangan konlan kalimpapo-papoan tamon hi Abraham, hi Isaac tan hi Jacob itaw ha langit a kaarian nan Dios. 12 Kot hilay kapara tamon Israelita a dapat komon kot kabilang ha ampag-arian nan Dios, ha lomato a panaon ay lako konla a ibantak ha impyirno ha logar a sangkarobloman. Mi-tangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan." 13 Bi-sa wani Jesus konan kapitan, "Morong kay na no-nin ta mangyari yay labay mo ayon ha katotpol mo." Potog anaor, yadtaw ot a oras ay inomabig yay alila nan kapitan.

Pinaabig ni Jesus a

tawtawo

(*Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41*)

¹⁴ Hin nako hi Jesus ha bali ni Pedro, na-kit na a ampira yay katyangan ni Pedro ta angka-mot. ¹⁵ Gina-gotan ni Jesus a gamot nan babayi. Kanya inomabig ya ha main nan pa-nga-mot, bi-sa nibangon ya ta sinirbiwan na hilay na hi Jesus.

¹⁶ Hin bandan yabi na, main lako a tawon nilooban nin dawdoka a ispirito a inawit koni Jesus. Ha a-say halita nan bongat ay pinalayah na hilay dawdoka a ispirito. Pinaabig na ot a halban inawit kona a main mawmasakit. ¹⁷ Kanya pinomtog odtaw impabalita nan Dios koni Propita Isaias, a wanan nakasolat, "Kinwa nay dawdipirinsyan lalaman tamo tan yay dawdoka a angkalayam."

Ambo maganoh homonol koni Jesus

(*Lucas 9:57-62*)

¹⁸ Ninghan, hin na-kit ni Jesus a golpin tawoy naman a tinomipon kona, imbalita na konlan dawdisipolos na a magparihadon lomipay ha alindayat. ¹⁹ Kot main a-say maistron kapanogoan a dinomani kona, ta wana, "Maistro, homonol ako komo maskin ayti ka mako." ²⁰ Kot wani Jesus kona, "Isipon mo yapon: Hilay aw-ason talon ay main hilan

yokib tan hilay mawmanok-manok ay main hilan anaponan: Kot hiko a Naglalaman Tawo* ay homin sarilin balin ma-pagpainawawan."

²¹ Wanay namaot nin a-sa konlan dawdisipolos ni Jesus, "Katawan, morong ako yapo itaw komi anggan makihiyay hi tatay ko ta pigaw maitabon ko ya."

²² Kot wani Jesus kona, "Homonol kay na kongko ta hilay nati, ipaolay mo hilan itabon nin hilay tawtawon pa-hal nati [ta kay hila anhomonol kongko]."

Pinatgon ni Jesus a makhaw a lopot

(*Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25*)

²³ Hawanin, nilomolan yay na hi Jesus ha baloto ta bisa hinomonol hilay namaot a dawdisipolos na kona.

²⁴ Tongwa, hin itaw hilay na ha taaw ay nanglopot makhaw, kanya angka-hapwakan anan lalako a alon a baloto la. Balo ta angka-lok hi Jesus hin yarin. ²⁵ Kanya kina la yan pinokaw hi Jesus nin hilay dawdisipolos na, wanla, "Katawan, dandanon mo kami! Lomdog tamoy na!"

²⁶ Kot wani Jesus konla, "Anongkot angkali-mo kamo? Hay kakapoyan pay nan katotpol moyo!" Bi-sa nibangon ya ta minandawan nan tomgon a makhaw a lopot tan lominak a lanom.

* **8:20** 8:20 Kada ibalita ni Jesus "hiko a Naglalaman Tawo," ha Griego: "yay Anak nin Tawo."

Antimano tinominok anaor.
²⁷ Ambo makano-kanoy pa-
 mag-ispanta lan hilay daw-
 disipolos ni Jesus. Wanla,
 “Anya kari magklasín tawo
 yadti ta maskin lopot tan
 alon kot anhomonol kona?”

*Pinalayah ni Jesus a daw-
 doka a Ispirito ha loway
 lalaki*

(*Marcos 5:1-20; Lucas
 8:26-39*)

²⁸ Hin nakalipay hilay na
 ni Jesus ha alindayat, ha
 logar lan Gadareno, main
 loway lalakin nilooban nin
 dawdoka a ispirito a hino-
 makbat kona. Hiladtin lowa
 ay itaw ana ampagpirmi ha
 kamposanto. Masyado hilan
 mangaramsak kanya homin
 makapagkohaw nakom nin
 magpa-wan konan ya-rin a
 logar. ²⁹ Hawanin, wanlan
 imbolyaw koni Jesus a
 impahalita lan dawdoka
 a ispirito, “Anongkot am-
 pakiomonan mo kami, hika
 Jesus a Anak nan Dios?
 Labay mo kami na doman
 padya-dyaon anta ambo ot
 oras nin pangongokom?”

³⁰ Hin ya-rin ay main
 itaw malabong a baboy
 a ampangkob ha ambo
 karayoan konla. ³¹ Kanya
 hilay dawdoka a ispirito a
 nilomoob konlan hiladtin
 loway lalaki ay nagpasi-
 singa-ro koni Jesus, wanla,
 “No palayahon mo kami,
 po-layan mo kami tanan
 lomoob konlan hila-rin
 bawbaboy.” ³² Wani Jesus
 konla, “Mako kamoy na!”
 Kanya inomalih hila konlan

hila-rin lowa katawo ta bi-sa
 nilomoob konlan bawbaboy.
 Tongwa, halban lan baboy
 ay bigla nipo-polayon paloy-
 hon ha bongaw diritson
 alindayat. Kanya ni-ka-
 lilimoh hila.

³³ Hawanin, hilay ma-
 magbantay konlan baw-
 baboy ay nolayon nako
 ha babali ta imba-balita
 lay halban nangyari, pati
 yay nangyari konlan loway
 lalakin datin nilooban
 dawdoka a ispirito. ³⁴ Kanya
 halos halban tawo ha babali
 ay nilomikol para hakbaton
 hi Jesus. Pa-maka-kit la kona
 ay impaki-totol la a omalih
 yay na ha logar la.

9

*Pinaabig ni Jesus a lalakin
 paralitiko*

(*Marcos 2:1-12; Lucas
 5:17-26*)

¹ Hawanin, nilomolan hi-
 lan oman ni Jesus ha baloto,
 ta nilomipay hilan norong
 ha babalin Capernaum a
 ampagpirmiwan na. ² Bi-sa
 main a-say lalakin paralitiko
 a inalsa nin omnoy tawo nin
 iti ha an-iraan na ta ini-ka
 la koni Jesus. Hin na-kit ni
 Jesus a main lan katotpol,
 wana konan paralitiko,
 “Talakaka, pakhawon moy
 nakom mo ta pinatawad
 koy nay kawkasalanan mo.”

³ Hawanin, main itaw nin
 mawmaistron kapanogoan
 a nakalngo ha hinalita ni
 Jesus. Wanla ha sarili la,
 “Ha anorin a hinalita na
 ay an-ipantay nay sarili na
 ha Dios.” ⁴ Kot tanda ni

Jesus a laman isip la, kanya wana konla, "Anongkot anorin kadoka a isip moyo kongko?" ⁵ Anya kot yay mas maganoh gaw-on [maskin homin kapangyarian,] yay halitaon konan paralitiko, 'Pinatawad koy nay kawkasalanan mo,' o yay halitaon kona, 'Mibangon ka ta lomalako ka?' ⁶ Ipa-kit ko komoyo hawanin ha pa-maabig ko konan yadtin tawo a hiko a Naglalaman Tawo ay main akoy namaot kapangyarian magpatawad nin kawkasalanan iti ha lota." Bi-sa wana konan paralitiko, "Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta morong kay na." ⁷ Nibangon yay naor bi-sa norong yay na. ⁸ Hin na-kit ladtin ginwa ni Jesus nin hilay malabong a tawo itaw, naka-ngap hila. Pinori la yay Dios a nami nin anodtin klasin kapangyarian ha tawo.

Pa-na-way ni Jesus koni Mateo
(*Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32*)

⁹ Hin nagpatoloy hi Jesus nin nilomalako, na-kit nay a-say ma-ni-non bowis a hi Mateo* a antoklo itaw ha opisinan ampamayaran bowis. Wana kona, "Homonol ka kongko." Inomdong ya tan paibat hin ya-rin, hinomonol yay na kona.

¹⁰ Hin nakalato hilay na ha bali ni Mateo, lo-gan lan

ampangan ni Jesus tan hilay dawdisipolos na, tongwa nakalato a kalakan ot maninon bowis [a mangahaol] tan laloma ot a tawtawon makasalanan ta nakirongo hilan nangan. ¹¹ Hin na-kit la-rin nin hilay paw-Pariseo a panay rawrilihyoso, wanla konlan dawdisipolos na, "Anongkot ampakirongo yan mangan ya-rin maestro moyo konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan?" ¹² Hin nalngo ni Jesus ya-rin imbalita la, wanan in-alimbawa konla, "Ambo hilay mawmaligsa a ampangailangan nin doktor, nokay hilay mawmain masakit. ¹³ Intindyon moyoy kanaboan nin yay wana ha Masanton Kasolatan, 'Mas labay koy inganga-ro moyo ha kapara dinan yay dawdaton moyo.' Nga-min, yay pamako ko iti ay ambo para ha-wayan hilay hay wanla lawlabah hilan tawo, nokay para paombabalyon hilay mawmakasalanan."

Yay tongkol ha pamagsakripisyon kay mangan
(*Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39*)

¹⁴ Hawanin, nako hilay antoroan ni Juan Bautista koni Jesus ta pinastang la ya, wanla, "Hikami tan hilay paw-Pariseo ay mabotbot ampagsakripisyon kay mangan. Anongkot hilay dawdisipolos mo kai?" ¹⁵ Inobat

* 9:9 9:9 Ha libro ni Marcos tan Lucas, Levi a ha-way koni Mateo. Kot ha libron sinolat ni Mateo, Mateo a ginamit nan ngalan.

na hila ni Jesus [nin in-alimbawa nay sarili na ha a-say nobyo], wana, “Kay maari a hilay kombidado ha kahal ay lomolo tan magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo. Balo ta lomato yay panaon a ambo la yay nan kalamoan, ison hilay na magsakripisyon kay mangan.”

16 [Bi-sa imparalan ni Jesus ha aw-alimbawa a yay ba-yon totoro na ay ambo dapat ilamo ha naiknawan a kaogalian nin rilihyon a bilang ha pa-magsakripisyon kay mangan tan laloma ot, ta wana,] “Kay antalo-noban a lapok anan ayhing nin ba-yon ritaso a kay ot kinomoto. Ta no gaw-on orin, kako-kotot nan ba-yon ritaso, mabira yay pinanalo-noban, magi-nit anaman nin mas grabi ot. 17 Anorin anamaot kapara, kay an-igwa a ba-yon alak a ampag-alsa ot, ha pamigwaan a lapok a katat. Ta no anorin a gaw-on, ha kaaalsa nan alak ay lomtoh yay pinamigwaan, masayang yay alak tan mahira ot yay pinamigwaan. Kailangan yay ba-yon alak a ampag-alsa ot ay itobong ha ba-yon pamigwaan, pigaw parihon kay masayang.”

Yay anak ni Jairo tan yay babayin nangowit doloh ni

Jesus

(*Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56*)

18 Lo-gan na ot anibalita ni Jesus orin konla, main nakalato nin a-say ampamoon ha sinagoga. Nanalimokor yan palokob, ta wana, “Kapimati nan anak kon babayi. Maki-ka ka pa kongko ta iparna moy gamot mo kona pigaw mabyay ya.” 19 Kanya antimano naki-ka hi Jesus kona nin kalamo hilay disipolos na.

20 Tongwa, main a-say babayin labinloway taon anan andayaon a tinomombok koni Jesus. Dinomani ya ha bokotan ni Jesus ta kinowit nay palpai ayhing na. 21 Nga-min, wana ha sarili na, “Ma-kowit ko tanay ayhing na ay omabig akoy na.” 22 Binomling hi Jesus. Pa-maka-kit na kona, wana, “Talakaka† ko, pakhawon moy nakom mo ta inomabig kay na bana ha main mon katotpol.” Paibat ya-rin, labah yay nay babayi.

23 Hin nakalato hi Jesus ha bali ni Jairo, na-lato na a main anan mawmosikiro a ampanogtog plaota tan malabong a tawon mawmakatlok. 24 Wani Jesus konla, “Omali kamoy na ta kay ya nati ya-rin a dalagita, nokay angka-lok yan bongat.” Kot kinaka-lihan la hi Jesus. 25 Balo ta, hin na-paalih hilay nay malabong

† 9:22 9:22 Ha Griego: “anak a babayi.” Halita odti nin pa-mabli maskin yay ka-totol kot matontawo.

a tawo, nilomoob hi Jesus ha kamainan nan anak, bisa ginawang nay gamot na. Kanya nibangon yay anak.
²⁶ Ya-rin ginwa ni Jesus ay nibantog ha intiron ka-libol nan ya-rin a logar.

Pinaabig ni Jesus a loway bolag

²⁷ Hin an-omalih hilay na ni Jesus itaw, main loway lalakin bolag a maaaloyon kona. Wanlan inha-way, "Lipi ni Ari David, ingarowan mo kami."

²⁸ Hin nilomoob yay na hi Jesus ha bali, dinomani hiladtin bolag kona. Kanya wani Jesus konla, "Ampi-pol kamo doman a ma-paabig katamo?" "Iya, Maistro," wanlan in-obat. ²⁹ Kanya inaptoh nay mata la, bisa wana, "Mangyari orin labay moyo ayon ha pa-mipol moyo." ³⁰ Kanya antimano naka-kit hilay na. Hawanin, wanan impakabibilin ni Jesus konla, "Ando moyo totolon odti ha hino-man." ³¹ Balo ta hin inomalih hilay na, imba-balita la syimpri ha intiron logar la yay tongkol ha ginwa ni Jesus konla.

Pinaabig ni Jesus a a-say omol

³² Pa-makaalih la, main namaot a-say lalakin omol a inawit lan tawtawo koni Jesus. Nag-in yan omol gawa nin doka a ispirito a nilomoob kona. ³³ Pa-makayari nan pinalayah ni

Jesus yay doka a ispirito, nakahalita yay nay omol. Hilay lako a tawon naka-kit ay nag-ispanta, tan wanlan imbalita, "Ba-ba-yo kami naka-kit nin anodtin nangyari iti ha Israel." ³⁴ Kot wanlan paw-Pariseo, "Kanya ya ampaka-palayah nin dawdoka a ispirito ay bana ta binyan na yan kapangyarian nin poon lan dawdoka a ispirito."

Angka-ka-rowan ni Jesus a tawtawo

³⁵ Hawanin, hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ay kina-kina lay bawbabali tan bawbaryo ta nangaral ya ha sawsinagoga la. Impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-magari nan Dios, tan pinaabig nay namaot a tawtawo ha balang masakit tan dipirinsya la. ³⁶ Hin na-kit ni Jesus hilay lako a tawo, nadabo a inganga-ro na konla, ta bilang hilan kawkarniron makapoy ana tan niboyak bana ta homin hilan pastol.‡ ³⁷ Kanya wana konlan disipolos na, "[Talagan kalakan tawtawo a kailangan ma-pahawangan para tompol ha Dios. Kaalimbawaan la ay] golpin gagapason, kot hilay pa-hal mangapas ay da-raoto. ³⁸ Kanya dawaton moyo ha Katawan a main ikon konlan hila-rin a pa-hal gagapason a mami-hogo yan tawtawo para pa-hal mangapas konla."

‡ 9:36 9:36 Labay totolon: Ka-ka-ro hila ta nipadayo hila konan Dios.

10

Hilay labinloway apostolis ni Jesus

(*Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16*)

¹ Hina-wayan ni Jesus hilay labinloway disipolos na, ta binyan na hilan kapangyarian mamalayah dawdoka a ispirito ha tawtawon nilooban, tan kapangyarian mamaabig halban klasin mawmasakit tan dawdipirinsya. ² Oyay ngawngalan lan labinloway apostolis a ihohogo na: yay o-na, hi Simon a pinangalanan anamaot Pedro, bisa hi Andres a talakakanan yadtin hi Pedro, hilay mitalakakan Santiago tan Juan a awa-nak ni Zebedeo, ³ hi Felipe tan hi Bartolome, hi Tomas tan hi Mateo a maninon bowis, hi Santiago a anak ni Alfeo, hi Tadeo, ⁴ hi Simon a mainakit ha nasyon Israel tan hi Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus.

Yay bibilin konlan labinloway apostolis

(*Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6*)

⁵ Hawanin, wanan imbibilin ni Jesus konlan labinloway ihohogo na para mangaral, "Ando kamo mako ha lawlogar lan hilay ambo Israelita, maski ha bawbabali lan taga Samaria. ⁶ Yay dapat moyon kaon ay hilay kaparan Israelita a kapa-halan kot kawkarniron nitalon, [ta dinomayô hila ha Dios a pahal pastol la]. ⁷ Mako kamon

mangaral konla. Ibalita moyo, 'Madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-arina.' ⁸ Paabigon moyo hilay mawmain masakit pati hilay main kitong, paorongon moyoy namaot mabyay hilay nawnati tan paalihon moyoy dawdoka a ispirito ha tawtawon nilooban. Ando moyo ipabayaran a kata-tambay moyo, bana ta kay na impabayaran nin Dios yay kapangyarian a inimbi na komoyo. ⁹ Ando kamoy na magbalon kwarta a bilang ha balitok, pilak o tanso. ¹⁰ Ha pa-mako moyo, ambo anamaot kailangan a mangawit kamon bag, ni risirban ayhing o apin o baston. Nga-min, yay ma-magtrabaho ay main yan karapatan mananggap ipagkabyay na.

¹¹ "Ha aytimay babali o baryo a kaon moyo, mamiliw kamon tawon marapat pakihandaan ta makihanda kamo kona anggan omalih kamo konan ya-rin a logar. ¹² Kalo-loob moyo ha bali na, idawat moyo konan Katawan a biyan na hilan kaliswayan nakom. ¹³ No hilay tawtawo ha bali na ay marapat mananggap nin kaliswayan nakom, mangyari yay dawat moyo. Kot no ambo hilan marapat, kay mangyari yay dawat moyo. ¹⁴ No wari ta kay la kamo labay tanggapon o long-on ha a-say bali o ha a-say babali, omalih kamo itaw. Oltimon

gabok ha ayi moyo ay pagpagon* moyo. ¹⁵ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios konlan tawtawo ha anorin a klasin babali dinan konlan taga Sodoma tan taga Gomorra [a bantog ha main lan karokaan hin yadtaw].”

Pa-na-damsak konlan antompol ha lomato a panaon
(*Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17*)

¹⁶ [Wana ot ni Jesus konlan aw-apostolis na,] “Tandaan moyo a an-ihogo katamo bilang kawkarniro a makapaki-lamo ha mangaramsak a ayop. Kanya kailangan mag-ingat kamo a bilang pa-mag-ingat lan awolay tan magpakapinon ogali a bilang ogali nin kalapati. ¹⁷ Mag-ingat kamo ha tawtawo, ta ha lomato a panaon ay main komoyo a iintriga ha gawgropoon ampamoon ha sawsinagoga a main katongkolan para manosga ta bi-sa ipagaroti la kamo itaw. ¹⁸ Main komoyo a awiton pilit ha gawgobirnadador o ha aw-ari para imbistigawon bana ha katotpol moyo kongko. Balo ta mag-in oportunidad moyorin para maiabot konla tan konlan ambo Israelita yay kaptogan tongkol kongko. ¹⁹ Ha panaon a ipaimbistiga la kamo, ando kamo magaborido no pa-no moyo hila obaton o anyay halitaon

moyo, bana ta konan yarin a oras ay ipaisipan komoyo yay dapat moyon halitaon. ²⁰ Nga-min, ambo mangibat ha sarili moyon isip a halitaon moyo, nokay yay Ispirito nan Dios a Ama moyo a mamipaisip nin dapat moyon halitaon.

²¹ “Yay mangyari ot, main talakaka a ipapati nay talakaka na [a antompol], o main matoantawo a ipapati nay anak na [a antompol]. Tan anorin anamaot kapara ha awa-nak [a kay antompol], lomaban hila ha mawmatoantawo la [a antompol] anggan ha toloy la hilan ipapati. ²² Tiplonon la kamon halban tawtawon kay antompol bana ha katotpol moyo kongko. Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha oltimo ay malipyas. ²³ No andamsakon la kamo ha a-say babali, omalih kamo ta mako ha laloman babali. Yay potog, ibalita ko komoyo: Kay moyo ot na-ka a halban babali iti ha Israel ay makalato akoy nan oman, hiko a Naglalaman Tawo.”

²⁴ [Bi-sa nagpatoloy yan nangwawali hi Jesus konlan dawdisipolos na, wana,] “Yay antoroan ay ambo yan mata-gay ha maistro na. Anorin anamaot kapara ha a-say alila, ambo yan mata-gay ha amo na. ²⁵ Kanya yay a-say antoroan no ampakaranas ya nin bilang

* **10:14** 10:14 Ogali lan Israelita a pagpagon lay gabok ha ayi la no naibat hila ha tawon homin katotpol ha Dios.

ha na-ranasan nin maistro na, dapat tanggapon narin. Anorin anamaot kapara ha a-say alila no ampakaranas ya nin bilang ha na-ranasan nin amo na, dapat tanggapon nay namaot ya-rin. Bilang ot bonggat kongko a maiparis ha ampamoon ha pamilya, no hiko kot anha-wayan lan Satanast,† mas mabyat a gawon la komoyon impagkapamilya ko.”

*Yay dapat kali-mowan
(Lucas 12:2-7)*

²⁶ [Wana ot ni Jesus, “Anodtaw pa man,] ando kamo mali-mo. Nga-min, homin nakaari a kay ma-tandaan tan homin sikrito a kay mibolgar. ²⁷ [Alimbawa,] anyaman a an-ibalita ko komoyo ha maroblom ay ibalita moyo ha mahawang, [labay totolon,] anyaman a an-isikrito ko komoyo nin hikamo-hikamon bonggat ay ipangaral moyo ha tawtawo ha lomato a panaon. ²⁸ Ando kamo mali-mo konlan malabay mangmati komoyo [bana ha katotpol moyo kongko] ta lalaman moyon bonggat a ma-pati la. Kay la maano yay kalolwa moyo. Yay Dios a kali-mowan moyo, bana ta hiyay main kapangyarian nin mami-ka ha impyirno nin ambo bonggat lalaman moyo nokay pati kalolwa. ²⁹ Ambo doman angkailako a loway layno ha a-say

sintimos bonggat? Anodtaw pa man, homin ni a-sa konla a bastay nan bonggat madabo no kay na aboloyan nin Amamoyo ha langit. ³⁰ Balo-balo pay na komoyo, oltimon habot moyo ay tanda nay bilang. ³¹ Kanya ando kamo mali-mo ha anyamay mangyari komoyo, bana ta mas maalag’a kamo ot ha lako a layno.”

*Ando ikaringoy hi Cristo
(Lucas 12:8-9)*

³² [Wana ot ni Jesus,] “Hinoman a ampamibalita ha kapara na a hiko kot Katawan na ay bilbion ko yay namaot ha arapan nan Ama ko ha langit. ³³ Balo ta hinoman a ampamibalita ha kapara na a ambo na kon Katawan ay ibalita koy namaot ha arapan nan Ama ko ha langit a ambo na kon Katawan.”

*Bana koni Jesus ay main
kay ma-pisosondo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] “Ando moyo isipon a nako ko iti ha kalotaan pigaw magkamain pa-misosondo a halban tawtawo. Ambo pamisosondo nin halban tawo a ogotan nin pa-mako ko iti, nokay masbali magkamain pa-milalaban bana kongko. ³⁵ Alimbawa, hikoy baranan a main anak a lalaki a kontra ha tatay na, main anak a babayi a kontra ha nanay na, tan main anamaot manoyang a babayi a kontra

† **10:25** 10:25 Ha Griego: “Beelzebul”, a-sa ot a galan ni Satanast.

ha katyangan nan babayi.
³⁶ Mison ka-pamilya nin a-say tawo ay komontra kona bana ha katotpol na kongko.

³⁷ "Kanya, yay tawon mas ampamabli ha tatay na o nanay na dinan kongko ay ambo yan karapat-dapat itoring a kahakopan ko. Tan yay tawon mas ampabliwon nay awa-nak na dinan kongko ay ambo ya syimprin karapat-dapat itoring nin kahakopan ko. ³⁸ Hinoman a [kay mananggap nin kadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] kay na balatayon a sarili nan kros, tan kay namaot homonol kongko ay ambo yan karapat-dapat itoring nin kahakopan ko. ³⁹ Yay tawoy namaot a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan. Kot yay tawon mati alang-alang kongko ay matanggap yay biyay a homin anggawan."

Yay kato-tobalo nan Dios kontamo
 (Marcos 9:41)

⁴⁰ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] "Yay tawon ampananggap komoyo ay bilang hikoy antanggapon na. Tan yay ampananggap kongko ay bilang yay nanogo kongko a antanggapon na. ⁴¹ Yay tawoy namaot a ampananggap ha a-say propita bana ta bilbi na yan propita nan Dios ay makatanggap nin primyo a

bilang ha primyon ibi konan ya-rin a propita. Anorin anamaot kapara, yay ampananggap ha a-say tawon mahonol ha Dios bana ta tanda nan a-sa yan mahonol ha Dios ay makatanggap yan primyo a bilang ha primyon ibi konan ya-rin a tawon mahonol ha Dios. ⁴² Tan hinoman a manambay ha a-sa konlan pinakamaaypa ha hilap nin tawo, maskin a-say bason lanom bongat a ipainom na kona bana ta tanda na a ya-rin a tawo kot anhomonol kongko, ibalita ko komoyo, sigoradon tobaloon na yan Dios ha ginwa nan kaabigan."

11

Impapastang ni Juan Bautista no hino hi Jesus
 (Lucas 7:18-35)

¹ Hin nayari na hilan bini-bilinan ni Jesus a labinloway disipolos na, nako ya nanoro tan nangaral ha ka-libol a bawbabali.

² Hin ya-rin ay nakapriso hi Juan Bautista. Kot hin na-tandaan nay gawgawa ni Cristo ay namihogo ya kona nin loway tinoroan na para pastangon la ya. ³ Pa-makalato la itaw kona, wanla, "Hikay na doman kano yadtaw ampalatoon a ihogo nan Dios, o main ot doman laloman taganan?" ⁴ Wanan in-obat ni Jesus, "Magbolta kamo koni Juan ta ibalita moyodtin nalngo tan na-kit moyon gawgawa ko. ⁵ Ibalita moyo

a hilay bawbolag ay ampaka-kit ana, hilay lawlombo ay ampakalalakoy na, hilay main masakit kitong ay ampaabigon ana, hilay tawtolok ay ampakalngo ana, main ni-kati a ampaorongon mabyay, tan hilay mangairap ay anabotan anan Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. ⁶ Ibalita moyoy namaot a makalma yay tawon kay ampagdoda a hikoy inhogo nan Dios.”

⁷ Hin inomalih hilay nay inhogo ni Juan Bautista, main yan imbalita hi Jesus konlan malabong a tawo itaw tongkol koni Juan. Wana, “Hin nako kamo koni Juan itaw ha disyrto, anya kot a labay moyon ma-kit? Tawo doman a paba-yo-bayoy isip a bilang ha talaib a ampaki-ki-ka ha lopot? [Ambo yan anorin.] ⁸ Anya kot talagay labay moyon ma-kit? Tawo doman a nakaholot nin primira klasin doloh? Ambo anorin a na-kit moyo itaw ta hilay nakaholot nin primira klasin doloh ay itaw hila ma-kit ha palasyo a an-iwanan ari. ⁹ Anya no-nin a kina moyon biniliw itaw? Ambo doman a-say propita a mangangaran nan Dios? Ibalita ko komoyo a maholok ot ha a-say propita a na-kit moyo. ¹⁰ Nga-min, hi Juan yadtaw antokoyon ha Masanton Kasolatan, a wanan Dios, ‘Main akon ihogo nin mona komo a mamiparihadon kanakoman lan tawtawo

para ha main mon kala-lato.’ ¹¹ Yay potog, ibalita ko komoyo: Ha halban tawon impangabing, homin ot propitan homolok koni Juan Bautista. Anorin pa man, maskin yay tawon anibilang nin pinakamaaypa konlan ampag-arian nan Dios ay holok ot koni Juan. ¹² Paibat hin nangaral hi Juan Bautista anggan hawanin, lako a ampagpilit nin mailamo ha ampag-arian nan Dios, kanya angkailamo hila bama ha kapi-pilit la. ¹³ Hin yadtaw, ha Masanton Kasolatan ha lawlibron sinolat lan propita, tan ha Libron Kawkapanogoan a sinolat ni Moises ay impatandaan nan Dios yay tongkol ha lomato a pa-mag-ari na. Kot hin hi Juan ana ay an-ibalita na a mag-ompisay nay pa-mag-ari nan Dios. ¹⁴ No labay moyon pi-polon, ya-rin hi Juan ay hiyay na a pa-hal hi Propita Elias a impatandaan lan pawpropita nan Dios hin yadtaw a makon oman iti. ¹⁵ Hawanin, hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.

¹⁶ “Ayti ko kari iparis a tawtawo nin yadtin panaon? Kaalimbawaan la ay awanak a ampiikap ha plasa a angkasora ha kawkaikap la, a wanla, ¹⁷ ‘Ampanogtog kami para komoyo, kot kay moyo labay bomayli. Ampiaanito-anito kami ot, kot kay moyo syimpri labay ki-tangih-tangih komi.’

18 Anorin anamaot koni Juan, angkasorawan la yan tawtawo ta mabotbot yan ampagsakripisyon kay manggan tan kay ya ampinom alak, kanya anhalitaon la a nilooban yan doka a ispirito. 19 Bi-sa, hiko a Naglalaman Tawo ay ampangan tan ampinom, bisa anhalitaon lan hiko kot lo-noh tan ma-maglahing, tan ampakiamigo konlan maninon bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan. Kot yay ampango-na komi ay karonongan ibat ha Dios ta angka-patnagan ha bonga [a bilang ha biyay lan anhomonol komi].”

Ka-ka-roy ogotan lan tawon kay tinompol koni Jesus

(Lucas 10:13-15)

20 Bi-sa pinanalitaan ni Jesus hilay tawtawo ha bawbabalin pinangwaan nan lako a mawmilagro, bana ta kay hila ni-pangombabali ha main lan kawkasalanan. 21 Wana, “Hikamoy taga Corazin tan hikamoy taga Betsaida, ka-ka-roy ogotan moyo! No yay mawmilagro a ginwa ko ha babali moyo kot itaw ko ginwa ha Tiro tan Sidon [a kamainan nin tawtawon homin tanda tongkol ha Dios] ay naboyot hilay na komon naghohot nin sako tan tinomoklo ha abo, pamilbian nin pangombabali la ha main lan kawkasalanan. 22 Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios komoyo,

dinan konlan taga Tiro tan konlan taga Sidon. 23 Hikamoy namaot a taga Capernaum, yay labay moyo lawo ay ita-gay kamo anggan ha langit! Kot ibagsak kamo ha impyirno! No yay mawmilagro a ginwa ko ha babali moyo kot ginwa ha Sodoma hin yadtaw, sigoradon nangombabali hila tan kay na komon inabagat Dios nin apoy a babali la. 24 Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios komoyo dinan konlan taga Sodoma.”

Hi Jesus a ampamin kaliswayan nakom

(Lucas 10:21-22)

25 Hin ya-rin ot a oras, dinomawat hi Jesus, wana, “Ampaki-salamat ako komo, Ama a Katawan nin langit tan lota, ta yay kanaboan nin an-ipangaral ko ay insikrito mo pigaw kay la maintindyan nin hilay mawmaronong tan hilay mawmatalino, balo ta impaintindyan mo konlan manggaaypa a nakom a bilang ha mangakalog a awa-nak. 26 Ginwa mo-rin, Ama, ta ya-rin a kalabayan mo ayon ha main mon kaabigan.”

27 [Bi-sa wani Jesus konlan tawtawo,] “Halban bawbagay ay impa-taya kongko nin Ama ko. Homin ampakabilbi hosto kongko no ambo yay Ama. Anorin anamaot kapara, homin ampakabilbi nin hosto konan Ama, no

ambo hiko a Anak na tan hilay labay kon pamipabil-bian.”

²⁸ [Wana ot ni Jesus,] “Hikamoy pa-hal mapagal tan angka-pabyatan, domani kamo kongko ta biyan katamon kapainawawan. ²⁹ Iholot moyoy pa-hal babah ko, [labay totolon,] patoro kamo kongko ta mapangabot ako tan ma-ngaaypa a nakom, pigaw magkamain kamon kaliswayan nakom. ³⁰ Nga-min, yay pa-hal babah ko ay malo-paw, ta yay anipagawa ko ay maganoh.”

12

Tongkol ha Awlon Pa-mainawa
(*Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5*)

¹ Ninghan, a-say Awlon Pa-mainawa nin aw-Israelita, nagpa-wan hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha bowat. Hin ya-rin ay mabitol hilay dawdisipolos na. Kanya na-nangto hilan trigo, bisa la kinan. ² Kot main itaw nin paw-Pariseo a nakakit konla. Kanya wanla koni Jesus, “Bilyon mo-rin a anggaw-on lan dawdisipolos mo, anta ayon ha kawkanogon nan Dios ay bawal orin no Awlon Pa-mainawa [ta maitoring anan trabaho orin].” ³ Kot wanan inobat ni Jesus konla, “Ambo doman nabasa moyodtaw ginwa ni David tan hilay kawkalamoan na hin mabitol hilay na? ⁴ Ambo doman nilomoob ya ha impagkabal nan Dios ta bi-sa nangan

ya pati hilay kawkalamoan na nin tinapay a inda-ton ha Dios [a inimbi nan pari kona]? Bawal komon ayon ha kapanogon nan Dios a kanon ladtaw bana ta para bongat ha pawpari. ⁵ Ambo doman nabasa moyo ot ha Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogon a yay kasi-sirbi lan pawpari ha timplo no Awlon Pa-mainawa kot kay orin an-ibilang kako-kontra ha kapanogon tongkol ha Awlon Pa-mainawa, ta mas maalg'a yay timplo dinan ha Awlon Pa-mainawa? ⁶ Ibalita ko komoyo, yay karongo moyo hawanin ay mas maalg'a ot dinan ha timplo. ⁷ Wana ot ha Masanton Kasolatan, ‘Mas labay koy ingangaro moyo ha kapara dinan yay dawda-ton moyo.’ No komon ta angkaintindyan moyo-rin, kay moyo komon hinosgawan a dawdisipolos ko ta homin hilan ginwa a doka. ⁸ Tandaan moyo a hiko a Naglalaman Tawo a makaolay no anyay dapat ha Awlon Pa-mainawa.”

Pinaabig ni Jesus a a-say lalakin paralitikoy gamot
(*Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11*)

⁹ Bi-sa nagdiritso hilay na ni Jesus ha sinagoga. ¹⁰ Hawanin, main a-say lalaki itaw a paralitikoy a-say gamot. Main anamaot itaw nin paw-Pariseo. Pinatang la hi Jesus, wanla, “Ayon ha kawkapanogon

nan Dios, maari doman mamaabig ha Awlon Pa-mainawa?" Nga-min, ampaningkap hilan baranan pigaw ma-kasowan la hi Jesus.

¹¹ Kot wani Jesus konla, "Alimbawa ta main komoyo a main karniro a nadabo ha malalo a lobot ha Awlon Pa-mainawa, kay mo wari alawahon?" ¹² Mas maalag'a yay tawo dinan ha karniro. Kanya, ayon ha kawkapanogoan nan Dios, yay kagogwa abig ha Awlon Pa-mainawa ay ambo bawal."

¹³ Bi-sa wana konan lalakin paralitikoy gamot, "Ipa-nat moy gamot mo." Impa-nat nay naor, kanya antimano inomabig a gamot na ta nag-in anan bilang ha dohali. ¹⁴ Bi-sa nilomikol hilay paw-Pariseo ta pinipapa-nowan la no pano maipapati hi Jesus.

Hi Jesus a inhogo nan Dios

¹⁵ Tanda ni Jesus yadtin plano lan paw-Pariseo, kanya inomalih ya konan ya-rin a logar. Lako a tawtawon tinomombok kona. Halban main masakit konla ay pinaabig na. ¹⁶ Kot binibilinan na hilan ando mamibalita nin tongkol kona. ¹⁷ Ha anorin a nangyari, na-paptogan yay hinalita ni Propita Isaias hin yadtaw tongkol koni Jesus, a wanan nakasolat,

¹⁸ "Oyay pinili kon mag-sirbi ko.

Hiyay anlabyon ko tan angkalilikot akon labah kona.

Ihogo ko konay Ispirito ko ta ipatandaan na konlan ambo Israelita yay paralan para kay ko hila parosawan.

¹⁹ Kay ya maki-porpya tan kay ya magta-gay bosis,

kanya kay malngo a bosis na ha kalsada.

²⁰ Kay na ilorlor a tawon kaka-ro a bilang nahpak anan bolo,

o kari ipoyra a tawon makapoy anay katotpol a bilang apoy a makoyop anay pabilo.

Masbali gomwa yan paralan anggan ha matalo nay pa-mang-api-api konla.

²¹ Kanya kona pomasimala maski hilay ambo Israelita."

No ayti ibat a kapangyarian ni Jesus

(*Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23*)

²² Ninghan, main anaman tawtawon nangawit koni Jesus nin a-say lalakin bolag tan omol ta nilooban yan doka a ispirito. Pinalayah ni Jesus yay doka a ispirito, kanya tampol yan naka-halita tan naka-kit oman yadtin lalaki. ²³ Naka-ngap hilay halban tawo itaw, kanya wanla, "Hiyay na wari yay Lipi ni Ari David a impangako nan Dios para mag-in ari tamo?" ²⁴ Kot hin nalngo lan paw-Pariseo odti,

wanlan in-obat, “Ambo! Angka-palayah nan bongat a dawdoka a ispirito, bana ta hi Satanas* a poon lan dawdoka a ispirito a nami kona nin kapangyarian.”

²⁵ Tanda ni Jesus a laman isip la, kanya wana konla, “Mahira a balang kaarian, no hila-hila ot a ampikokontra. Tan kay bomoyot a a-say babali o kari a-say pamilya, no hila-hila ot a ampikokontra.

²⁶ Kanya, no wari ta potog a ampamalayah hi Satanas nin kapara nan doka a ispirito, ampikokontra hila no-nin. No anorin, pa-no man makapagpatoloy a kaarian na?

²⁷ A-sa ot a rason: Wamoyo, hi Satanas a nami kongko nin kapangyarian para mamalayah dawdoka a ispirito. Hapay namaot hilay kawkalamoan moyo a ampamalayah anamaot dawdoka a ispirito, hino man no-nin a nami konla nin kapangyarian? Ambo doman yay Dios? Hila-rin mismo a kalamoan moyo a maari mamaptog a lawlingo kamo!

²⁸ Hawanin, bana ta yay Ispirito nan Dios a nami kongko nin kapangyarian para mamalayah dawdoka a ispirito, labay tolon, yay pa-mag-ari nan Dios ay nilomato ana komoyo.

²⁹ “Nga-min, hi Satanas ay bilang a-say tawon makhaw a kailangan balolon yapon, bi-sa makaloob ha bali na

pigaw ma-hamham a main nan kama-main. [Kanya mapatnag a tinalo koy na hi Satanas ta angka-palayah koy dawdoka a ispirito a kampon na.]”

³⁰ [Hawanin, wanan impatandaan ni Jesus,] “Yay tawon kay angkomampi kongko ay kontra kongko. Anorin anamaot kapara, yay tawon kay ampakitambay kongko nin manipon tawtawo para tompol kongko ay bilang ot bongat an-ipaka-dayo na hila kongko. ³¹ Kanya ibalita ko komoyo: Mapatawad a balang kasalanan nin tawo maskin yay pamaroroka ha kapara, kot yay pamaroroka ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay mapatawad. ³² Hinoman a ampanalita nin kontra kongko a Naglalaman Tawo ay mapatawad na ya ot Dios. Kot hinoman a ampanalita nin kontra ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay na ya patawaron, hawanin man a panaon o mika-ka-noman.”

Ha bonga ma-bilbi no labah o doka
(Lucas 6:43-45)

³³ [Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa,] “Ha kayon angka-kan a bonga, no labah yan klasi, labah anamaot a bonga na. Kot no doka yan klasi, doka syimpri a bonga na. Nga-min, ha bonga ma-bilbi no yay

* 12:24 12:24 Ha Griego: “Beelzebul”, a-sa ot a ngalan ni Satanas.

kayon angka-kan a bonga kot labah o doka yan klasi. ³⁴ Anorin ot bongat komoyo, bilang kamon olay a madita! Palibhasay doka a pamagnanakom moyo, kanya yay hawhalita moyo ay ampakahira ha kapara. Nga-min, no anyay laman nin kaisipan, lomwah ta lomwah ha boboy. ³⁵ Yay labah a tawo ay ampakapamin kaabigan ibat ha lawlabah a aral a natipon na ha main nan kanakoman. Kot yay doka a tawo ay karokaan a angkaibi na ibat ha dawdoka a natipon na ha main nan kanakoman.

³⁶ "Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom, obaton nin tawtawo yay balang hinalita lan homin kwinta. ³⁷ Nga-min, yay panonosga nan Dios komo ay ayon ha hawhinalita mo. No labah a hawhinalita mo, kay ka parosawan, kot no doka a hawhinalita mo, parosawan na ka."

Ampaningkapan lan pamilbian hi Jesus

(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Bi-sa wanlan hilay laloman mawmaistron kapangoan tan paw-Pariseo koni Jesus, "Maistro, labay mi komon pa-kitan mo kamin milagro a pamilbian a inhogo na kan Dios."

³⁹ Kot wanan in-obat ni Jesus, "Hikamoy tawtawo hawanin, masyadoy nan dawdoka tan ambo kamon maptog ha Dios ta ampaningkapan moyo ko ot

nin pamilbian. Kot homin anan laloman pamilbian a ipa-kit komoyo, no ambo yadtaw tanay kaparihon nangyari koni Propita Jonas hin yadtaw. ⁴⁰ No pa-non toloy awlo tan toloy yabi ni Propita Jonas ha lalo tiyan nin balyina, anorin anamaot kapara kongko a Naglalaman Tawo, toloy awlo tan toloy yabi koy namaot ha lalo panabonan. ⁴¹ Ha awlon pangongokom, hiladtaw taga Ninive ay omdong ta ibalita la a hikamoy tawtawo hawanin ay nagkasalanan. Nga-min, hin nangaral hi Propita Jonas konla hin yadtaw ay ni-pangombabali hila. Balo ta hikamo, maskin iti koy na komoyo a mas holok ot koni Propita Jonas ay kay moyo ko anlong-on. ⁴² Maskin yadtaw Rayna nin 'Bagatan' a ambo tamon kaparan Israelita ay omdong anamaot ha awlon pangongokom ta ibalita na a nagkasalanan kamo. Nga-min, halos kalindoyodoyowan ana nin mondo a inibatan na, kot nako ya syimpri koni Ari Solomon hin yadtaw para manglongo ha karonongan na. Balo ta hikamo, maskin iti koy na komoyo a mas holok ot koni Ari Solomon ay kay moyo ko anlong-on," wani Jesus.

Posiblin magbolta ot a doka a ispirito

(Lucas 11:24-26)

⁴³ [Bi-sa tinoroan na hilay naman ni Jesus, wana,] "Alimbawa, no main a-say doka a ispirito a inomalih ha tawon nilooban, tomala ya ha lawak a homin kalanom-lanom ta mamiliw nin laloman maiwanan. Kot no homin yan ma-kit, ⁴⁴ halitaon na ha sarili na, 'Magbolta ko tana ha inibatan ko.' No ha pamagbolta na kot ma-kit na a yay dati nan nilooban ay bilang ha a-say balin bakanti, malinis tan maayos, ⁴⁵ yay gaw-on na ay mako yan mangwa nin pitoy ispirito a mas doka ot kona. Bi-sa lomoob hila tan magpirmi konan ya-rin a tawo. Kanya yay mag-in pahal nan ya-rin a tawo ay mas grabi na ingat dinan hin ona. Anorin ot bongat yay mangyari konlan dawdoka a tawo hawanin ta lomooran anan lomooran a karokaan la," wani Jesus.

Yay nanay tan tawtalakaka ni Jesus

(*Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21*)

⁴⁶ Lo-gan na ot ampanalita ni Jesus konlan tawtawo, nilomato a nanay na tan tawtalakaka nan lalaki. Itaw hila an-omdong ha likol bali ta impapibalita la tana a labay la yan paki-totolan. ⁴⁷ Kanya main namibalita koni Jesus, wana, "Ison ha likol yay nanay tan tawtalakaka mo ta labay la kan paki-totolan." ⁴⁸ Wanan inobat ni Jesus konan lalakin

namibalita kona, "Tanda mo doman no hino-hinoy an-itoring kon nanay tan tawtalakaka?" ⁴⁹ Bi-sa intoro na hilay dawdisipolos na, ba-yo wana, "Oy hilay an-itoring kon nanay ko tan tawtalakaka. ⁵⁰ Nga-min, hinoman a anhomonol ha kalabayan nan Ama ko ha langit ay an-itoring kon tawtalakaka tan nanay."

13

Alimbawa tongkol ha bini a inhabwag

(*Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8*)

¹ Yadtaw ot a awlo, inomalih hi Jesus ha bali, ta nako ya tinomoklo ha liglig alindayat [nin kalamo hilay dawdisipolos na]. ² Pinititiponan la yan malabong a tawtawo, kanya nako ya tinomoklo ha baloto a itaw ha lanom. Kot yay intiron kalabongan ay iti ha liglig. ³ Bi-sa tinoroan na hilan lako a bawbagay a imparalan na ha awalimbawa, wana,

"Main a-say tawon nako nanabwag bini. ⁴ Ha pananabwag na, main bini a ni-ka ha dalan. Na-romogan lan mawmanok-manok, kanya na-min lan kinan. ⁵ Main anamaot ni-ka ha logar a mabato a maimpih bongat a lota, bi-sa tampol tinomobo palibhasay maimpih anaor a lota. ⁶ Kot hin mamot anay awlo, nalanoh bi-sa toloy anan nati ta kay nakapangyamot labah.

⁷ Main anamaot ni-ka ha logar a antoboan dawdikot a marowih. Kato-tobo nan bini, nagsalidan tinomobo anamaot a dawdikot, kanya kay nakaaliwahwah. ⁸ Balo ta yay bini a nadabo ha magandan lota ay ni-pamongan lako. Main namongan sanyatos, main a-nom a polo, tan main anamaot tolompolo." ⁹ Bi-sa wana ot ni Jesus, "Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo."

No anongkot imparalan ha alimbawa a pa-noro ni Jesus

(*Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10*)

¹⁰ Bi-sa dinomani koni Jesus hilay dawdisipolos na ta pinastang la ya. Wanla kona, "Anongkot an-iparalan mo ha aw-alimbawa a pa-noro mo konlan tawtawo?" ¹¹ Wanan in-obat ni Jesus, "Komoyon bongat an-ipaintindyan a sawsikrito tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, ambo ha laloman tawo. ¹² Nga-min, hinoman a ampi-pol ha an-ipaintindi nan Dios kona ay pa-lahan a angkaintindyan na anggan mag-in lako. Kot hinoman a kay ampi-pol ha an-ipaintindi nan Dios kona ay alihon ot kona yay daoto a angkaintindyan na. ¹³ Kanya ko an-iparalan ha aw-alimbawa a pa-noro ko konla, bana ta maskin ambiliwon lay gawgawa ko ay kay lay nan lamang ambilibion a yadti

kot kapangyarian nan Dios. Tan maskin ampanglongo hila ha hawalita ko ay bilang kay la angkalngo tan kay ladi angkaintindyan. ¹⁴ Kanya ampomtog konla yadtaw impabalita nan Dios hin yadtaw koni Propita Isaias, a wanan nakasolat,

'Manglongo kamo man anan manglongo kot kay kamo makaintindi, tan mamiliw kamo man anan mamiliw kot kay kamo maka-bilbi.

¹⁵ Nga-min, hikamoy tawtawo, mangatiboy anay aw-olo, kanya bilang kamoy nan tawtolok tan bilang an-iiplong moyoy mawmata moyo,

no komon ta ambo moyon anorin, ma-patnagan moyo a kapa-pa-hal moyo tan malngo moyoy an-ipangaral komoyo pigaw maintindyan moyo.

Bi-sa, no mangombabali kamo

ta magbolta kongko ay ilipyas katamo.' "

¹⁶ [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na.] "Makalma kamo ta angka-patnagan moyoy angka-kit moyo tan angkaintindyan moyoy angkalngo moyo. ¹⁷ Yay potog, ibalita ko komoyo: Lako a pawpropita nan Dios tan laloma ot a tawtawon mahonol kona hin yadtaw a ngali-ngalin manganon

maka-kit tan makapanglongo nin bilang ha angka-ka-kit tan angka-kalngo moyo hawanin kongko. Kot kay yadti nangyari hin panaon la.”

Yay pa-mipalino ha alimbawa tongkol ha bini a inhabwag

(*Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15*)

¹⁸ [Bi-sa wani Jesus,] “Long-on moyoy labay nan totolon nin alimbawa ko nanganong tongkol konan yay ma-mihabwag nin bini. ¹⁹ Yay bini ay Halita nan Dios tongkol ha pa-mag-ari na. Balang tawon ampanglongo nin yadti ta bi-sa kay na angkaintindyan ay tampol nan an-alihon ni Satanang orin a nalngo na ha main nan kaisipan. Ya-rin a kaalimbawaan nin bini a nika ha dalan.

²⁰ “Yay lota anamaot a mabato a pini-kaan nin bini ay tawon ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa tampol nan ampi-polon odti nin main kaligawan. ²¹ Kot pa-hal kay ampakapangyamot odti ha nakom na. Antompol ya kot kado-domali bongat, ta no ma-pairapan ya tan madamsak bana ha kaho-honol na ha Halita nan Dios ay tampol yan antomgon.

²² “Yay lota a antoboan dawdikot a marowih a pini-kaan nin bini ay tawon ampanglongo Halita nan Dios, balo ta angkadaog yay Halita nan Dios a nalngo na, bana ta ampag-aboridowan nay

kabi-biyay iti ha mondo tan mailig ya ha kayamanan. Kanya yay angkalngo na ay kay ampamongan lawlabah a gawa ha main nan biyay.

²³ “Kot yay magandan lota a pinanabwagan bini ay tawon ampanglongo tan ampakaintindi nin Halita nan Dios. Kanya yay nalngo na ay ampamongan lawlabah a gawa ha main nan biyay. Hawanin, konlan hiladti, main a yay lawlabah a gawa na ay maiparis ha sanyatos a bonga, main anamaot maiparis ha a-nom a polo, tan main maiparis ha tolompolo.”

Alimbawa tongkol ha dikot

²⁴ Nanotol hi Jesus nin a-say naman a alimbawa, wana, “Yay pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha magandan bini a trigo a inhabwag nin a-say lalaki ha main nan bowat. ²⁵ Kot kinayabiwan, hin ampi-ka-lok anay tawtawo, main a-say ampangontra konan yadti lalaki a nako ha bowat na ta hinabwagan nan bawbongan dikot bi-sa inomalih ya. ²⁶ Hin tinomobo yay bawbini, tinomobo anamaot yay inhabwag a bawbongan dikot. Hin parihoy nan ampamonga, ison bongat na-kit a main laok dawdikot. ²⁷ Hin na-kit lay dikot nin hilay awalila nan main ikon bowat, kina la yay main ikon bowat, ta wanlan imbalita, ‘Amo, ambo doman maganda yay bawbini a trigo a inhabwag

mo ha main mon bowat? Anongkot man ta main anan golpin dawdikot a kalaok?’

²⁸ “Wanan in-obat nin amo la, ‘Sigoradon a-say angkomontra a main gawa nin ya-rin.’ Pinastang la yan aw-alila na, wanla, ‘Labay mo wari a kaon min botboton a dawdikot?’ ²⁹ Kot wanan amo la, ‘Ando, ta ola-no ma-botbot moyo pati yay trigo. ³⁰ Basta polayan moyo tana yapo ta painsan no panaon anan pamanglapot, ibalita ko konlan ma-manglapot a tiponon la yapon a dawdikot ta takol-takolon para poolan. Balo ta yay tawtrigo ay tiponon ta igwa ha kamalig.’ ”

Alimbawa tongkol ha botol mostasa
(*Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19*)

³¹ Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus konlan disipolos na nin laloman alimbawa. Wana, “Yay ompisan pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say botol mostasa a inmola nin a-say tawo ha main nan bowat. ³² Maskin yadti nay pinakamakalog ha halban klasin botol, balo ta hin tinomobo ana, yadti nay pinakamahiban a klasin poon pihing a bilang kayo kahi-ban. Kanya angkaon nin mawmanokmanok tan ampanalayan la ot a hawhanga na.”

Alimbawa tongkol ha pampalbag
(*Lucas 13:20-21*)

³³ Wanay naman konla nin in-alimbawa ni Jesus, “Yay kaka-kalat nin pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha pampalbag. Maskin daoto bongat a inigwa nin a-say babayi ha tolon halop a arina ay nampalbag nay intiro.”

Yay pa-migamit ni Jesus nin aw-alimbawa
(*Marcos 4:33-34*)

³⁴ Ya-rin halban intoro ni Jesus konlan malabong a tawo ay imparalan na ha aw-alimbawa. Homin yan intoro konla a kay na ginamitan alimbawa. ³⁵ Kanya pinomtog yay impabalita nan Dios konan a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, “Iparalan ko ha aw-alimbawa a pa-noro ko konla. Totolon ko konlay bawbagay a kay impatandaan paibat hin pinalsa a kalotaan.”

Yay kanaboan nan alimbawa tongkol ha dawdikot

³⁶ Pa-makayari, imbati ni Jesus hilay malabong a tawo ta nilomoob ya ha balin aniwanan na. Dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, “Ipalino mo pa komi yay kanaboan nin yadtaw alimbawa tongkol ha dawdikot a tinomobo kalamo ha trigo.” ³⁷ Wanan in-obat ni Jesus, “Hiko a Naglalaman Tawo a kaalimbawaan nan tawon nanabwag nin magandan bini. ³⁸ Yay pahal ampalbwatan ay yadtin kalotaan. Yay magandan

bini ay hilay tawtawon ampahakop ha pa-mag-ari nan Dios, tan yay bawbongan dikot anamaot ay hilay tawtawon ampag-arian ni Satanas. ³⁹ Yay angkomontra a nanabwag nin bawbongan dikot ay hi Satanas. Yay panaon pa-manglapot ay yay panganggawan nin babon lota. Hilay namaot a manglapot ay hilay aw-anghil. ⁴⁰ No pa-non yay dawdikot kot tiponon bi-sa poolan ay anorin ot bongat a mangyari konlan dawdoka a tawo ha panganggawan nin babon lota. ⁴¹ Hiko a Naglalaman Tawo a mamihogo konlan aw-anghil ko para tiponon a halban tawtawon ampamoon-poon nin kawkasalanan, pati halban lan anggomwa dawdoka ta ipolok hila ha tawtawon ampahakop ha Dios. ⁴² Bi-sa ibantak hila ha apoy itaw ha impyirno. Mi-tangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan. ⁴³ Kot hilay mahonol ha Dios ay mag-in hilan mahnag a bilang ha awlo itaw ha kaarian nan Ama la ha langit. Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.”

Alimbawa tongkol ha nakakotkot a kayamanan

⁴⁴ [Wana ot ni Jesus,] “Yay pa-mag-ari nan Dios ay na-pakaalag'a a bilang ha kayamanan a nakakotkot ha bowat. Bi-sa main a-say tawo a naka-romog nin yadti. Tinambagan na

yapon, bi-sa ha kahi-banan kaligawan na ay tampol yan norong ta inlako nay halban kama-main na, ta hinaliw na-rin lota a kamainan nin yadti kayamanan.”

Alimbawa tongkol ha pirlas

⁴⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Kaalimbawaan ot nin pa-maka-romog ha pa-mag-ari nan Dios a na-pakaalag'a ay bilang ha a-say nigosyanti a ampaningkap nin mangablin pirlas. ⁴⁶ Hin naka-romog yan a-say pirlas a talagan mablin klasi, norong ya ta inlako nay halban kama-main na, ta hinaliw na yadti pirlas.”

Alimbawa tongkol ha sinsoro

⁴⁷ [Wana ot ni Jesus,] “Kaalimbawaan ot nin pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say sinsoro a ingkatkat ha ambay, bi-sa nakakwa nin kalakan nangasasari a konâ. ⁴⁸ Hin napno ana, binira lay na ha liglig nin hilay ma-magsinsoro. Bi-sa tinomoklo hila ta impolok lay mawmagandan konâ ha mawmakasta a kay ma-pakinabangan. Yay mawmaganda ay inigwala ha pamigaw-an ta yay mawmakasta a kay ma-pakinabangan ay imbantak. ⁴⁹ Anorin ot bongat a mangyari ha panganggawan nin babon lota. Hilay aw-anghil ay mako iti para ipolok hilay dawdoka a tawo konlan lawlabah a tawo. ⁵⁰ Bi-sa hilay dawdoka a

tawo ay ibantak hila ha apoy itaw ha impyirno. Mitangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadyadyaan."

Yay daan tan yay ba-yon tawtotoro

⁵¹ [Bi-sa pinastang ni Jesus hilay disipolos na, wana,] "Angkaintindyan moyo doman odtin awalimbawa a intoro ko?" "Iya, Katawan," wanlan in-obat. ⁵² Bi-sa wani Jesus konla, "Kanya, balang maistron kapanogoan a natoroan anamaot tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, yay kaalimbawaan na ay a-say main ikon bali a main inlimpoh a dawdaan tan bawba-yon kahangkapan ha pamilimpohan na pigaw pariho nan magamit. [Labay totolon, yay maitoro na ay ambo bongat yay daan a kawkapanogoan, nokay pati yay ba-yo nan na-tandaan.]"

Kay binilbi hi Jesus ha babalin Nazaret

(*Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30*)

⁵³ Pa-makayari nan tinotol ni Jesus orin a aw-alimbawa ay inomalih yay na konan ya-rin a logar. ⁵⁴ Bi-sa norong ya ha Nazaret a sarili nan babali ta nangaral ya itaw ha sinagoga la. Nakan-gap hilay nakalngo kona. Wanla, "Ayti kari naibat a karonongan na, tan pa-no

na angkagawa ya-rin gaw-gawa a pamilbian ambo bas-tan kapangyarian nan Dios? ⁵⁵ Ambo doman ya-rin yay anak nan karpintiro? Ambo doman yay nanay na ay hi Maria, tan yay tawtalakaka nan lawlalaki ay hila hi Santiago, hi Jose, hi Simon tan hi Judas?*" ⁵⁶ Ambo doman iti kontamo hilay halban tawtalakaka nan bawbabayi? Ayti na kari na-tandaan orin halban?" ⁵⁷ Hinalita la-rin ta nasora hila kona.

Kanya wani Jesus konla, "An-igalang a propita maskin ayti, poyra ha sarili nan logar tan bali." ⁵⁸ Kanya oomnon bongat a milagron ginwa ni Jesus itaw konla bana ha kay la pa-mi-pol kona.

14

Yay pa-ngamati ni Juan Bautista

(*Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9*)

¹ Hin ya-rin a panaon, na-tandaan ni Ari Herodes Antipas* a ampamoon ha probinsyan Galilea a kabantogan ni Jesus bana ha gaw-gawa na. ² Hawanin, wana konlan tawtawo na, "Hiya hi Juan Bautista. Pinaorong yan nabyay, kanya main yan kapangyarian gomwa ka-paka-ngap a bawbagay."

³ Hinalita nadt, bana ta impapati na hi Juan Bautista. Anodti a nangyari: Impadakop na ya, impabalol

* **13:55** 13:55 Ambo hi Judas Iscariote.

* **14:1** 14:1 Hi Ari Herodes Antipas ay anak ni Ari Herodes a Bantog, yay ari hin in-abing hi Jesus.

tan impapriso bana koni Herodias a impagkaambali na, anta kaambali ya ni Felipe a talakaka na. ⁴ Ngamin, hin yadtaw ay sinita ni Juan Bautista hi Ari Herodes Antipas, a wana, "Ambo tama ayon ha kapanogon nan Dios, ya-rin a anggawon mon an-ipagkaambali moy ayro mo." ⁵ Bana konan ya-rin a pa-nita ni Juan, labay na ya komon ipapati ni Ari Herodes Antipas. Kot angkali-mo ya ha tawtawo ta ampi-polon la a hi Juan kot a-sa yan propita nan Dios.

⁶ Hawanin, hin nakalato a awlon kapangabingan ni Ari Herodes Antipas ay nagsilibra ya. Binomayli yay anak a dalaga ni Herodias ha arapan lan bawbisita. Naligawan yay ari, ⁷ kanya nangako ya konan dalaga tan pinaghompsona na ot a ibi na konay anyakamay pastangon na.

⁸ Ayon ha imbalita ni Herodias a nanay nan dalaga ay anodti a wana, "Labay ko komon a ibi mo kongko hawanin yay olo ni Juan Bautista nin nakaigwa ha bandihado."

⁹ Nilomolo yay ari. Kot bana ha pinaghompsona nan pangako tan ha arapan la paot nin hilay bawbisita na, inmanda na a ibi ladti konan dalaga. ¹⁰ Kanya kina hi Juan itaw ha prisowan ta pino-tohan yan olo. ¹¹ Bisa inawit yay olo na nin nakaigwa ha bandihado ta inimbi konan dalaga. Ba-

yo inimbi nan dalaga konan nanay na.

¹² Yay ginwa lay namaot nin hilay tinoroan ni Juan ay kina lan kinway bangkay na ta intabon. Bi-sa nako hila koni Jesus ta imbalita lay nangyari.

Maholok limanlibon tawtawo a pinapangan ni Jesus

(*Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14*)

¹³ Hin nalngo ni Jesus yadtin nangyari koni Juan, nilomolan ya ha baloto nin kalamo hilay disipolos na, ta inomalih hila itaw ta nako ha a-say logar a homin tawo. Lako a tawon naka-tanda a inomalih hi Jesus, kanya tinomombok hila kona ibat ha bawbabali itaw nin nilomalakon nangli-liglig ha alindayat. ¹⁴ Pa-makalakah ni Jesus ha baloto, na-kit nay golpin tawo. Nadabo a inganga-ro na konla, kanya pinaabig na hilay mawmain masakit.

¹⁵ Hin anyomabi na, dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, "Homin kabali-bali iti tan madani nan domoblom. Pa-kaon mo hilay nay tawtawo ha bawbaryo pigaw makahaliw hilan pa-mangan la."

¹⁶ Kot wani Jesus, "Ambo anan kailangan mako hila ot manaliw. Hikamoy nay mamin pa-mangan la."

¹⁷ Wanlan disipolos na, "Main tamon bongat limay tinapay tan loway konâ."

¹⁸ "Awiton moyo iti kongko," wani Jesus.

19 Bi-sa pinatoklo na hilay malabong a tawo ha dikot a magandan tokloan. Pa-makayari ay kinwa na yay limay tinapay tan loway konâ, ta bi-sa tinomangal ya ha langit ta pinasalamat na yay Dios. Bi-sa pini-pikna na ba-yo na inimbi konlan disipolos na ta bi-sa impapto la konlan malabong a tawo. 20 Halban la ay nakapan-gan tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan disipolos na yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay ay nakapno hila ot nin labinloway bakol. 21 Yay bilang lan lawlalaki a ni-pangan ay manga limanlibo, ambo kalamo ha bilang hilay bawbabayi tan awa-nak.

Nilomalako hi Jesus ha babon lanom
(*Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21*)

22 Pa-makayari ya-rin, pinalolan na hila ni Jesus ha baloto a dawdisipolos na, ta pinao-na na hilan lomipay ha alindayat logan ampaibwat na hilay tawtawo. 23 Hin na-paibwat na hilay na, hinomaka hi Jesus ha bakil para domawat ha Dios. Asa-sa na itaw nin na-palatan yabi. 24 Hin ya-rin a oras, yay baloton anlolan lan disipolos na ay madayo ana ha liglig alindayat. Angkaipa-pahpah odti nin lalako a alon ta halonga hila ha lopot. 25 Hin palbangon ana, tinomombok hi Jesus konlan disipolos na nin anlalako

ha babon lanom. 26 Hin na-kit la a main anlalako ha babon lanom ay nali-mo hilan masyado, "Molto," wanla. Ha kali-mowan la ay nakaaghaw hila. 27 Kot antimano nanalita hi Jesus konla, wana, "Ando kamo mali-mo ta hikodti! Pakhawon moyoy nakom moyo!"

28 Wanan in-obat ni Pedro, "Katawan, no hika-rin, pa-kaon mo ko-son nin lomalako ha babon lanom."

29 Wani Jesus kona, "Mako kay na-ti." Kanya nilomakah hi Pedro ha baloto ta nilomalako ya ha babon lanom namagka koni Jesus. 30 Kot hin na-kit na a makhaw yay lopot, nali-mo ya. Tongwa anlomdog yay na, kanya wanan inha-way, "Katawan, dandanon mo ko!"

31 Antimano, ginawang na ya ni Jesus. Bi-sa wana kona, "Hay kapoy nin katotpol mo. Anongkot nagdoda ka?"

32 Pa-makalolan la ha baloto, bigla tinomgon a makhaw a lopot. 33 Hilay kawkalamoan na ha baloto ay dinaniwan la ya ta sinamba, wanla, "Talagan hikay Anak nan Dios."

Pinaabig ni Jesus hilay mawmain masakit ha Genesaret

(*Marcos 6:53-56*)

34 Hin nakalipay hilay na ay nilomakah hila itaw ha kapatagan Genesaret. 35 Hin na-bilbi hi Jesus nin hilay tawtawo itaw, impapibalita la ha halban lawlogar itaw a nakalato ya. Kanya

inawit koni Jesus a halban mawmain masakit. ³⁶ Bi-sa nagpasi-singa-ro hila kona a maskin ma-kowit la tanay palpal ayhing na pigaw omabig hila. Kanya halban lan naka-kowit ayhing na ay inomabig.

15

Yay tongkol ha naiknawan a totoro
(Marcos 7:1-13)

¹ Ninghan, main paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan a ibat ha syodad Jerusalem a nako koni Jesus, ta wanla, ² "Anongkot kay la an-honolon dawdisipolos mo yay naiknawan tamon totoro lan kapapo-papoan tamo? Ampagkasalanan hila ta ampangan hilan kay anggaw-on a sirimonyan pamibano ba-yo mangan."

³ Kot pinastang na hilay namaot yapo ni Jesus, wana, "Hapa hikamo, anongkot man kay moyo anhonolon a kapanogoan nan Dios, boga tanay makahonol kamo ha naiknawan moyon kaogalian? ⁴ Oyay kapanogoan nan Dios: 'Igalang moy tatay mo tan nanay mo.' ta bi-sa 'Hinoman a mamaroroka ha tatay na o nanay na ay dapat yan patyon.' ⁵ Kot hikamo, anodti an-itoro moyo: No main manalita ha tatay na o nanay na, 'Yay anyaman a maitambay ko komo ay intatala ko para ida-ton ha Dios,' konan ya-rin ay ambo nay nan kailangan

tambayan a matoantawo na. ⁶ Ha anorin a totoro moyo ay lomwah a ambo nay nan kailangan igalang a matoantawo na. Kanya an-alihan moyon alaga yay kapanogoan nan Dios, boga tanay ma-honol yay an-itoro moyon naiknawan a kaogalian. ⁷ Ampiabig-abig kamo! Mitama komoyo yay impabalita nan Dios koni Propita Isaias, a wanan nakasolat,

⁸ 'Kaboboy-boboy bongat a pa-magsamba la kongko nin hiladtin tawtawo,

Tan yay kaga-galang la ay nangangga ha halita bongat ta marayo a nakom la kongko.

⁹ Homin anan lamang kwinta a pa-magsamba la kongko, Ta yay aw-impanogo nin tawo ay an-ipangaral lan bilang aral ibat kongko.' "

No anyay ampakapamin kasalanan ha tawo
(Marcos 7:14-23)

¹⁰ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay malabong a tawo, [bi-sa inobat nay pastang no anongkot kay la anggaw-on yay sirimonyan pamibano ba-yo mangan,] wana, "Paka-long-on moyoy halitaon ko tan pakaintindyon. ¹¹ Ambo yay an-ipaloob ha boboy a makapamin kasalanan ha tawo, nokay yay an-ipalwah

ha boboy yay ampakapamin kasalanan.”

¹² Bi-sa dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, “Tanda mo doman a nahakitan a kanakoman lan paw-Pariseo hin nalngo larin hinalita mo?”

¹³ Inobat na hila ni Jesus [ha a-say alimbawa tongkol konlan paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan], wana, “Balang tanaman a ambo nan mola nin Ama ko ha langit ay botboton. ¹⁴ Kanya po-layan moyo hila ta bilang hilan bawbolag a ampangakay ha kapara lan bolag. Kapag bolag a ampangakay ha kapara nan bolag, pariho hilan madabo ha kanal.”

¹⁵ Kot wani Pedro kona, “Ipalino mo pa komi yadtaw no-nan alimbawa mo.”

¹⁶ Wani Jesus, “Pati hikamo wari ay kay ot ampakaintindi? ¹⁷ Kay moyo doman angkaintindyan a yay an-ipaloob ha boboy ay andomiritso ha tiyan bi-sa an-idiskarga? ¹⁸ Kot yay anlomwah ha boboy a dawdoka a halita ay ibat ha nakom. Yadti a ampakapamin kasalanan.

¹⁹ Nga-min, ha nakom nin tawo ampangibat a dawdoka a isip, pa-mangmatin tawo, pa-mabayi o pa-maki-lalaki, tan laloma ot a imoralidad a gawa, paniniba, panistigon kagalotoyan, tan pa-maroroka ha kapara.

²⁰ Hiladti a ampakapamin kasalanan ha tawo. Kot yay kay angkaw-on a sirimonyan

pa-mibano ba-yo mangan ay kay ampakapamin kasalanan.”

Kahi-banan Katotpol nin A-say Babayin Ambo Israelita (Marcos 7:24-30)

²¹ Bi-sa inomalih hi Jesus tan hilay disipolos na konan ya-rin a logar, ta nako hila ha kapatagan a madani ha syodad Tiro tan syodad Sidon [a ambo anan hakop nin Israel nokay hakop anan Canaan]. ²² Hawanin, main a-say babayin taga Canaan a hinomakbat koni Jesus. Wanan inha-way, “Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko pa! Yay anak kon babayi kot masyadon ampagdya-dya ta nilooban yan doka a ispirito.”

²³ Kot ni a-say halita ay kay na ya inobat ni Jesus. Kanya dinomani hilay disipolos na ta impaki-totol la ya kona, wanla, “Gaw-on mo pay na pigaw morong yay na ta ha-way yay nan ha-way nin mato-totombok kontamo.” ²⁴ Kot wani Jesus, “Yay pinanogoan kongko ay para bongat konlan kaparan Israelita a kapa-halan kot kawkarniron nitalon [ta dinomayô hila ha Dios a pahal pastol la].” ²⁵ Anodtaw pa man, dinomani ya syimpri ya-rin a babayi koni Jesus. Nanalimokor yan palokob ha arapan na, ta wana, “Katawan, tambayan mo ko pa.”

²⁶ In-alimbawa ni Jesus a obat na, wana, “Ambo labah a kowon yay pa-mangan lan

awa-nak ta bi-sa ibi konlan aw-aso.”

²⁷ [Maskin naintindyan nan babayi a yay dapat nan o-nawon tambayan ay hilay Israelita,] wana syimpri, “Potog orin, Katawan, kot maskin hilay aw-aso ay ampangan hila syimprin mawmomo a nadabo ha hiling lamisawan nin amo la.”

²⁸ Kanya wani Jesus kona, “Hay kahi-banan katotpol mo, talakaka. Mangyari nonin orin a labay mo.” Kanya antimano inomabig a anak nan yadtin babayi.

Lako a pinaabig ni Jesus

²⁹ Inomalih hi Jesus pati hilay disipolos na itaw, bi-sa nilomalako hilay naman nin nangli-lig-lig ha Alin-dayat Galilea. Bi-sa hino-maka hila ha a-say bakil ta tinomoklo itaw hi Jesus.

³⁰ Ni-pakalato konay golpin tawo. Main hilan awit pawpilay, bawbolag, aw-omol, sawsingkol, tan lako ot a main nangasasari a klasin masakit. Bi-sa, itaw hila inigwa ha arapan ni Jesus. Kanya pinaabig na hila.

³¹ Naka-ngap hilay tawtawo hin na-kit lan nakahalita hilay aw-omol, nag-in maayos a sawsingkol, nakalalako hilay nay pawpilay, tan naka-kit hilay bawbolag. Kanya pinori la yay Dios a ansambawon nin aw-Israelita.

Maholok A-pat a Libon Tawtawo a Pinapangan ni Jesus

(Marcos 8:1-10)

³² Hin toloy awlo lay na itaw, hina-wayan ni Jesus hilay disipolos na, ta wana konla, “Angka-ka-rowan koy tawtawo ta na-hominan hilay nan pa-mangan, bana ta toloy awlo lay na iti. Kay ko labay paorongon hilan mabitol ta ola-no maolaw hila ha dalan.”

³³ Kot wanlan disipolos na, “Ayti tamo man wari mangwan pa-mangan a harag maibi konla? Hay kalakan la paot tan homin kabali-bali iti.”

³⁴ Wani Jesus konla, “Omno ot a tinapay moyo ison?”

“Pito bongat tan main oomnon mangakalog a konâ,” wanla.

³⁵ Bi-sa pinatoklo ni Jesus hilay tawtawo ha lota.

³⁶ Hawanin, kinwa nay pitoy tinapay tan yay konâ, bi-sa pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios ay pini-pikna na ta inimbi konlan disipolos na, ta bi-sa impapto la konlan malabong a tawo. ³⁷ Halban la ay nakapangan tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan disipolos na yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay, nakapno hila ot nin pitoy bakol. ³⁸ Yay bilang lan lawlalaki a ni-pangan ay a-pat a libo, ambo kalamo ha bilang hilay bawbabayi tan awa-nak.

³⁹ Hawanin, pinaorong ni Jesus a tawtawo, bi-sa nilomolan ya ha baloto ta nako ha logar a anha-wayan Magadan.

16

Ampaningkapan lan Pamilbian hi Jesus

(*Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56*)

¹ Main paw-Pariseo tan saw-Saduseo a nako koni Jesus para hobokon la ya. Kanya impaki-totol la kona a pa-kitan na hilan milagron ibat ha langit [a pamilbian inhogo na yan Dios]. ² Kot wanan in-obat ni Jesus konla, "Balang no homlop a awlo ta ma-kit moyon ti-tibyaan a langit, wamoyo, 'Maganday panaon dilap.'" ³ Kot no ha boklah anamaot ta ma-kit moyon ti-tibyaan a langit tan mahoyom, wamoyo, 'Mangabagat hawanin awlo.' [Hikamoy ma-magkonwari,]* tanda moyon intindyon yay pawpamilbian ha langit, kot kay moyo tanda intindyon a yay gawgawa ko kot a-say namaot pamilbian. ⁴ Hikamoy tawtawo hawanin, masyadoy nan karokaan tan ambo kamon maptog ha Dios ta ampaningkapan moyo ko ot nin pamilbian. Kot hominan laloman pamilbian a ipa-kit komoyo, no ambo yadtaw tanay kaparihon nangyari koni Propita Jonas hin yadtaw." Pa-makahalita nadi ni Jesus ay imbati na hilay na.

Mag-ingat ha Totoro lan Pariseo tan Saduseo
(*Marcos 8:14-21*)

⁵ Hawanin, hin nakalipay hilay na ni Jesus ha

dobali nin alindayat, nasikaso lan disipolos na a na-lingwanan lan nagbalon tinapay. ⁶ [Hin ya-rin, main yan labay ibibilin hi Jesus konlan disipolos na a imparalan na ha alimbawa.] Wana konla, "Mag-ingat kamo, tan pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo."

⁷ Pinipapa-nowan lan disipolos na yadtaw imbalita na, wanla, "Kanya hinalita na-rin, bana ta kay tamo nakapagbalon tinapay."

⁸ Kot hi Jesus, tanda nay ampipapa-nowan la, kanya wana konla, "Anongkot ampipapa-nowan moyo yay kay moyo pa-makawit nin tinapay? Hay kapoy katotpol moyo! ⁹ Kay moyo ot wari tanda a main kon kapangyarian? Na-lingwanan moyoy na wari hin pinapangan ko hilay limanlibon lalaki nin limay tinapay, tan no omnoy bakol ot a napno nin ni-katla? ¹⁰ O kari yadtaw pitoy tinapay a kinan lan a-pat a libon lalaki, tan no omnoy namaot a bakol a natipon moyon ni-katla? ¹¹ Anongkot kay moyo angkaintindyan a ambo tongkol ha tinapay yay hinalita ko nangon? Yay wangko komoyo, pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo." ¹² Pa-makahalita nadi ni Jesus ay ba-bayo lan bongat naintindyan nin dawdisipolos na a yay labay nan pag-atapan la

ay ambo yay pampalbag nin tinapay, nokay yay tawtotoro lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo.

Imbalita ni Pedro a hi Jesus yay Cristo

(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³ Hin niabot hilay na ni Jesus ha danin babalin Cesarea a hakop ni Felipe,* pinastang na hilay disipolos na. Wana, "Hiko a Naglalaman Tawo, anyay wanlan tawtawo no hino ko?" ¹⁴ Inobat la kona, "Wanlan laloma, hika kano hi Juan Bautista. Main anamaot ampanalita a hika kano hi Propita Elias. Wanlay namaot laloma, hika kano hi Propita Jeremias, o a-sa konlan laloman pawpropita nan Dios hin o-na." ¹⁵ Bi-sa wani Jesus konlan disipolos na, "Hapa hikamo, hino ko man komoyo?" ¹⁶ Inombat hi Simon Pedro, wana, "Hika yay Cristo, yay Anak nan Dios a angkabyay." ¹⁷ Bi-sa wani Jesus kona, "Makalma ka, Simon a anak ni Jonas, ta ambo tawo a namipatanda komo nin ya-rin nokay yay Ama ko ha langit. ¹⁸ Ibalita ko ot komo, hika ay 'Pedro', yay labay totolon 'bato'. Konan yadtin bato† ay ipadong ko yay iglesia ko a homin laloma no ambo halban antompol kongko. Tan homin makatalo konan yadti maskin yay kamatyan.

¹⁹ Ibi ko komoy pa-hal sawsosi nin kaarian ha langit, ta anyakamay ibawal mo iti ha lota ay ibawal nay namaot nin Ama ko ha langit. Tan anorin anamaot kapara, anyakamay payagan mo iti ha lota ay payagan nay namaot nin Ama ko ha langit." ²⁰ Bi-sa impakabibilin na konlan disipolos na a ando la iba-balita ha hinoman a hiya hi Jesus, yay Cristo.

Impatandaan ni Jesus yay Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)

²¹ Paibat hin ya-rin ay inompisawan nay nan impatandaan ni Jesus konlan disipolos na a dapat yan mako ha syodad Jerusalem, ta kailangan nan dalanan a lako a dawdya-dya ha gamot lan pawpoon nin Israelita, pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan tan ipapati la ya. Balo ta ha ikatlon awlo ay morong yan mabyay.

²² Bi-sa impa-lilih na yan domali ni Pedro ta hinaar na ya, wana, "Katawan, kay na aboloyan Dios orin! Kay dapat mangyari orin komo."

²³ Kot inarap na ya ni Jesus, wana kona, "Domayô ka kongko, ampango-nawan na ka ni Satanas! Ampakahadlang ka kongko ta yay

* **16:13** 16:13 Hi Felipe ay anak ni Ari Herodes a Bantog, tan hiyay nangasiwa ha Iturea a kamainan nin babalin Cesarea. † **16:18** 16:18 Ha Griego: "petra," labay totolon "bato."

an-isipon mo ay ambo kalabayan nin Dios, nokay kalabayan nin tawo.”

17

Nangoman a Itsora ni Jesus

(*Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36*)

²⁴ Bi-sa wani Jesus konlan disipolos na, “Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan lingwanan nay sarili na [tanggapon nay kawkadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] balatayon nay sarili nan kros, tan kailangan homonol ya kongko. ²⁵ Nga-min, hinoman a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan. Kot hinoman a mati alang-alang kongko ay matanggap yay biyay a homin anggawan. ²⁶ Nga-min, anyay pakinabang nin a-say tawo, maipag-ikon na may halban kayamanan ha babon lota no impyirnoy nan lamang a ogotan na? Ma-bayaran na wari nin kayamanan a kalolwa na pigaw kay mi-ka ha impyirno? ²⁷ Nga-min, ha lomato a panaon, hiko a Naglalaman Tawo ay makon oman iti kalamo ko hilay aw-anghil, tan ma-kit moyoy kalinggasan nan Ama a iti kongko. Bi-sa ibi koy tobalo a marapat ha balang a-sa ayon ha main nan gawgawa. ²⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, main iti hawanin a angkabyay ot anggan ha ma-kit la kon makalato para mag-ari, hiko a Naglalaman Tawo.”

¹ Pa-makalabah nin a-nom a awlo, impagkalamoan ni Jesus hi Pedro tan hilay mitalakakan Santiago tan Juan nin nako ha a-say mata-gay a bakil nin hila-hilan bongat. ² Tongwa, na-kit lan hila-rin toloy kalamoan na a nangoman a itsora ni Jesus. Yay lopa na ay hinomawang nin bilang ha awlo, tan yay doloh na ay nag-in na-pakapoti ana-maot nin bilang ha hawang. ³ Tongwa, na-kit lay nan bongat hi Moises tan hi Elias a ampaki-totol koni Jesus. ⁴ Hawanin, wani Pedro koni Jesus, “Katawan, labah ta iti tamo. No labay mo, mamedong kamin toloy hihilongan iti, a-sa para komo, a-sa para koni Moises, tan a-sa para koni Propita Elias.” ⁵ Hinampanalita ya ot hi Pedro, tongwa naamoyan hilan a-say mahyang a lolom. Bi-sa nalngo lay bosis nan Dios a naibat konan ya-rin a lolom, wana, “Yadti a anlabyon kon Anak, tan angkalilikot akon labah kona. Manglono kamo kona.” ⁶ Pa-makalngolan disipolos na nin yar-in a bosis ay nilomokob hila bana ha masyadon kalimowan. ⁷ Kot dinomani hi Jesus konla ta inaptoh na hila. “Omdong kamo,” wana, “tan ando kamo malimo!” ⁸ Hin hinomilap hilan

oman, homin hilay nan na-kit no ambo hi Jesus tana.

⁹ Lo-gan lan an-omaypa ni Jesus ha bakil, binibili-nan na hilay toloy disipolos na. Wana, "Ando moyo yapon iba-balita ha hinoman yay na-kit moyo anggan ha hiko a Naglalaman Tawo ay paorongon anan mabyay."

¹⁰ Bi-sa pinastang la yan hildatin disipolos na, wanla, "Anongkot man no-nin anibalita lan mawmaistron kapanogoan a dapat lomato yapon oman hi Propita Elias, ba-yo kano makalato yay Cristo?" ¹¹ Wanan in-obat ni Jesus konla, "Potog, naka-solat a mo-na yan lomato hi Propita Elias ta iparihado nay halban bagay. ¹² Kot ibalita ko komoyo, yay antokoyon ison a Propita Elias ay nilomato ana. Balo ta kay la ya na-bilbi, nokay masbalingwa la konay balang labay la. Anorin anamaot kapara kongko, padya-dyaon la koy namaot, hiko a Naglalaman Tawo." ¹³ Hawanin, naintindyan lan disipolos na a yay antokoyon ni Jesus ay yadtaw hi Juan Bautista.

Pinaabig ni Jesus a Asay Anak a Nilooban Doka a Ispirito

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43a)

¹⁴ Pa-makalato la ni Jesus ha kamainan lan lako a tawo, main a-say lalakin dinomani koni Jesus. Nanalimokor ya, ta wana, ¹⁵ "Maistro, inga-rowan mo pay anak kon lalaki ta

main yan masakit nin pama-paghon. Masyado yan angka-pairapan ta mabotbot yan ampipalokma ha apoy o ha lanom. ¹⁶ Inawit ko ya konlan dawdisipolos mo kot kay la ya na-paabig."

¹⁷ Wanan in-obat ni Jesus, "Hikamoy tawtawo hawanin, homin kamon katotpol tan masyadon matiko a pawpangingisip. Pa-no ot kari kaboyot a kailangan kon maki-lamo komoyo bisakamo tompol? Pa-no ot kari kaboyot a kailangan katamon pagpasinsyawan? Awiton moyo-rin anak itikongko." ¹⁸ Hin inawit lay nay anak ay pinanalitaan ni Jesus yay doka a ispirito a nilomoob konan anak, kanya inomalih ya. Antimano, inomabig yay anak.

¹⁹ Hin hila-hila tana ni Jesus, dinomani hilay disipolos na kona ta pinastang la ya. Wanla, "Anongkot kay mi ya na-palayah yadtaw doka a ispirito?" ²⁰ Wana konla, "Bana ta kolang a katotpol moyo. Nga-min, yay potog, ibalita ko komoyo, maskin main kamo tanan katotpol a bilang bonggat kakalog botol mostasa, ta alimbawa, halitaon moyo konan ya-rin a bakil, 'Lomipat ka itaw!' ay lomipat ya. ²¹ [Kot yay anorin a klasin doka a ispirito ay kay ma-palayah no kay domawat ha Dios, nin main awit pa-magsakripisyon kay mangan.]"

Pamilwan Pa-mibalita ni Jesus nin Tongkol ha Pangamati Na

(*Marcos 9:30-32; Lucas 9:43b-45*)

²² Hin hi Jesus tan hilay disipolos na ay ampagpirmi ha probinsyan Galilea, wanay naman konla, "Hiko a Naglalaman Tawo ay pagtraidoran para iintriga ha tawtawo. ²³ Iapati la ko, balo ta paorongon akon mabyay ha ikatlon awlo." Pa-makalngo la nin yadti ay masyado hilan nilomolo.

Tongkol ha Pamamayar Bowis para ha Timplo

²⁴ Pa-makalato la ni Jesus ha babalin Capernaum, dinomani koni Pedro hilay ma-ni-non bowis para ha timplo, ta pinastang la ya. Wanla, "Ampamayar doman a Maistro moyo nin bowis para ha timplo?"

²⁵ "Iya," wanan in-obat ni Pedro. Bi-sa, hin nakalato yay na ha bali, ino-nawan na yan pinastang ni Jesus. Wana, "Anyay opinyon mo, Simon, hinoy dapat mamayar bawbowis konlan awari, hila doman a awa-nak la o hilay laloman tawo?"

²⁶ "Hilay laloman tawo," wani Pedro. "No anodtaw no-nin," wani Jesus, "libri hilay awa-nak la. Kanya dapat libri koy namaot komon ha pamamayar bowis para ha timplo nan Dios. ²⁷ Anodtaw pa man, pigaw homin hilan ma-halita, kailangan mamayar ta. Kanya mako ka

ha alindayat mamanit. Bisa abriyan moy boboy nin o-nan konâ a makwa mo ta main kan ma-kit a-say kwartan pilak. Kowon mo ta ipamayar mon bowis para kontan lowa."

18

No hinoy pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios

(*Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48*)

¹ Yadta ot a oras ay dinomani hilay disipolos ni Jesus kona ta pinastang la ya, wanla, "Hino kot a tawon pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios?" ² Nana-way hi Jesus nin a-say anak ta pinaodong na ha pibotlayan la. ³ Bi-sa wana, "Yay potog, ibalita ko komoyo, no kay kamo mama-yon kaisipan ta kay kamo mag-in bilang ha awa-nak [a kay ampangisip nin magmata-gay], mika-ka-noman kay kamo maka-paki-lamo ha ampag-arian nan Dios. ⁴ Nga-min, yay tawon mapagmaaypa a bilang konan yadtin anak ay hiyay pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios. ⁵ Bisa, hinoman a ampananggap ha a-say tawo a bilang konan yadtin anak alang-alang kongko ay bilang hikoy antanggapon na."

Itgon yay Bawbagay Pangibatan nin Makapagkasalanan

(*Mateo 5:29-30; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2*)

⁶ [Wana ot ni Jesus,] “Kot balo, hinoman a mag-in pangibatan nin makapagkasalanan a a-sa konlan antompol kongko a maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak, labah ot katinan a looy na nin baton an-ipangiling ta bi-sa idabo ya ha taaw.
⁷ Ka-ka-roy tawtawo iti ha babon lota bana ha bawbagay a ampingibatan nin makapagkasalanan hila. Natoral bongat a main ampingibatan nin makapagkasalanan a tawo, kot ka-pali-moy ogotan nin hinoman a ampingibatan nin makapagkasalanan a kapara na.

⁸ “Alimbawa, no yay gamot o ayi mo a ampingibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon tan ibantak a gamot o ayi mo. Labah ot pa-hal po-toh a a-say gamot o ayi mo, basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitoy gamot o ayi mo kot balo ibantak kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy. ⁹ No yay mata moy namaot a ampingibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton tan ibantak a mata mo. Labah ot pa-hal bolag a a-say mata mo, basta mi-ka ka ha langit, dinan

komplitoy mata mo kot balo ibantak kay nan lamang ha apoy ha impyirno.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Karniron Nitalon
(Lucas 15:3-7)

¹⁰ [Wana ot ni Jesus,] “Ingatan moyon ando mata-matawon a a-say maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak. Ngamin, oyay tandaan moyo: Hilay aw-anghil a ampagbantay konla ay pirmi hila ha arapan nan Ama ko ha langit, ¹¹ tan hiko a Naglalaman Tawo ay nako iti ha babon lota para ilipyas a tawtawon nitalon [ta dino-mayô hila ha Dios]. ¹² Anya kari ha wamoyo a gaw-on nin a-say tawo a main sanyatos a karniro no nitalon a a-sa? Kay na hila wari ibati yapon a siyam-a-polo tan siyam itaw ha ampagpastolan na, ta mako ya ha bakil ta tingkaon nay a-say nitalon? ¹³ Yay potog, ibalita ko komoyo, no nakit na yay na, mas mahi-ban a lilikot na ta na-kit na ya, dinan ha lilikot na konlan siyam-a-polo tan siyam a kay nitalon. ¹⁴ Anorin anamaot kapara konan Ama moyo ha langit, kay na komon labay a maskin a-say maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak kot mi-ka ha impyirno.”

No Ma-pangwaan Kasalanan

¹⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Alimbawa, no main a-say talakaka ha katotpol

a nakapagkasalanan komo, kaon mo ya ta ibalita mo konay kalingowan na, kot dapat lowa kamon bongat ha pa-mi-totol moyo. No manglongo ya komo, matambayan mo ya ta mapiorong a pa-mi-talakaka moyo. ¹⁶ Kot no kay ya manglongo komo, mangawit kan a-sa o lowa a kapara moyon antompol, pigaw halban pi-totolan moyo ay ma-paptogan nin lowa o toloy tistigo. ¹⁷ No kay ya ot manglongo konla, ipatandaan moy na ha gropo moyon antompol [pigaw hilay nay maki-totol kona]. Kot no kay ya ot syimpri manglongo konla, itoring mo yay nan a-say kay antompol ha Dios o a-sa konlan [mawmahaol a] mani-non bowis.”

Kapangyarian Mamibawal tan Pomayag

¹⁸ “Yay potog, ibalita ko komoyo, anyakamay ibawal moyo iti ha lota ay ibawal nay namaot nin Ama ko ha langit. Anorin anamaot kapara, anyakamay payagan moyo iti ha lota ay payagan nay namaot nin Ama ko ha langit.

¹⁹ “Ibalita ko ot komoyo, no main lowa komoyo iti ha babon lota a ma-piasasawan lay anyakaman a bagay a idawat la konan Ama ko ha langit ay gaw-on narin para konla. ²⁰ Ngamin, aytimay main lowa o toloy ampitipon ha ngalan

ko ay ison ako ha main lan pibotlayan.”

Dapat Patawaron a Kapara

²¹ Bi-sa dinomani hi Pedro koni Jesus, ta wana, “Katawan, mi-noy bisis kon dapat patawaron a talakakan paolit-olit nin ampakapagkasalanan kongko? Anggan pitoy bisis wari?”

²² Wanan in-obat ni Jesus kona, “No hiko, kay ko ibalita pitoy bisis, nokay pitompolo a pito. ²³ Nga-min, yay pa-mag-ari nan Dios ay maialimbawa ha ginwa nin a-say ari a labay mani-non pawpaotang konlan aw-alila na. ²⁴ Hin ompisawan nay pa-ni-no, yay primiron in-arap kona ay a-say alila a nakaotang kona nin libo-libo. ²⁵ Kot hin kay ya makabayar, inmanda nan ari a ilako ya, pati kaambali na, awa-nak na tan halban kawkama-main na pigaw ma-bayaran a otang na. ²⁶ Hawanin, nanalimokor yadtin alila konan ari, ta wana, ‘Sinyor ari, pagpasinsyawan mo ko pa yapon ta bayaran ko man a halban otang ko komo.’ ²⁷ Nainga-rowan na yan ari, kanya pino-layan nay na yay otang na, bi-sa pinaorong na yay na.

²⁸ “Kot pa-makalikol na, na-hakbat nay kapara nan alila a nakaotang kona nin sanyatos bongat a alaga. Yay ginwa na ay antimano binitkol na ya, ta wana, ‘Bayaran moy otang mo

kongko!’²⁹ Kot yadtin kapara nan alila [ay homin yay namaot maibayar. Kanya] nanalimokor ya kona, ta wanan nagpasisinga-ro, ‘Pagpasinsyawan mo ko pa yapon ta bayaran ko man a halban otang ko komo.’³⁰ Kot kay ya pinomayag, nokay masbali impapriso na ya anggan mabayaran nay otang na.

³¹ “Hin na-kit lan kawka-para lan alila a nangyari, nilomolo hilan hosto, kanya inhombon lay halban nangyari konan ari.”³² Kanya impa-ka nan ari odtaw alila nan homin inganga-ro. Bi-sa wana kona, ‘Hay karokaan mo pay nan tawo! Pino-layan koy nay naor a halban otang mo bana ta nagpasisinga-ro ka.’³³ Dapat iningarowan moy namaot komon a kapara mon alila nin bilang ha pa-nginganga-ro ko komo, ambo doman?’³⁴ Ha ka-motan olo nan ari, impapriso na yay namaot para padya-dyaon, anggan ha mabayaran nay halban otang na kona.³⁵ Anorin anamaot kapara, parosawan nay namaot nin Ama ko ha langit yay hinoman komoyo a kay tanda magpatawad nin losob ha nakom ha kapara ha main lan kawkasalanan.”

19

*Tongkol ha Pa-mihiyay
nin Kaambali
(Marcos 10:1-12)*

¹ Pa-makayari nan tinotol ni Jesus odtin aw-alimbawa,

inomalih ya ha probinsyan Galilea kalamo hilay disipolos na, ta nilomipay hila ha Kabatwan Jordan ta nako ha a-say logar a hakop ot probinsyan Judea.² Golpin tawo a tinomombok kona, kanya halban lan mawmain masakit itaw ay pinaabig na.

³ Bi-sa main anamaot paw-Pariseo a nako kona para hobokon la no ma-ka-lot la ya ha pananalita. Kanya wanlan impastang kona, “Ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamo, maari doman ihiyay nin lalaki a kaambali na ha maskin anyay bara-nan?”⁴ Wanan in-obat ni Jesus, “Kay moyo doman nabasa ha Masanton Kasolatan, hin pinalsa nan Dios a tawo hin kalin-oonawan ay ginwa na hilan lalaki tan babayi?”⁵ Tan wana ot Dios, ‘Yadti baranan no anongkot ibati nin lalaki a tatay tan nanay na ta tomapol ya konan kaambali na, bi-sa hilay lowa ay magin anan asa-sa.’⁶ Kanya, ambo hilay nan lowa nokay pa-hal asa-say na. Intonsis, yay piniasa-sa nan Dios ay kay dapat pihiyayon nin tawo.”

⁷ Wanlay naman impastang nin hilay paw-Pariseo kona, “Anongkot man nonin inmanda ni Moises a dapat biyan nin lalaki a kaambali na nin kasolatan nin pa-mihiyay, ba-yo na ya ihiyay?”

⁸ Wani Jesus konla, “Bana ha katiboyan olo moyon tawtawo ay pinayagan ni

Moises nin ihiyay moyoy kaambali moyo, kot ambo anorin hin kalin-oo-nawan.⁹ Kanya ibalita ko komoyo, hinoman a lalaki a mamihiyay nin kaambali, bisa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pamabayi, poyra no naki-lalaki yay babayi. [Tan hinoman a lalaki a magkaambali konan yay babayin inhiyay ay magkasalanan anamaot nin pa-mabayi.]”

¹⁰ Hawanin, wanlan disipolos na kona, “No anorin paytaw a pa-hal nin lalakin main kaambali, mas labah no-nin a ando ana ingat magkaambali.”

¹¹ Kot wani Jesus konla, “Ambo halban tawo ay makaagwan-tan kay magkaambali, nokay hiladtaw bongat a binyan nan kababaan Dios.¹² Nangasasari a bara-nan no anongkot main kay ampakagkaambali: Main kay ampakapagkaambali bana ta naiabing hilan main dipirinsya. Main anamaot odtaw bana ta kinapon hila. Hilay namaot a laloma ay disididon kay magkaambali ha apos lan isolong a pamag-ari nan Dios. No yay tawo kot magawa na-rin, itirina kona.”

Binindisyonan ni Jesus Hilay Awa-nak

(*Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17*)

¹³ Hawanin, main tawta-won nangawit nin awa-nak koni Jesus para iparna nay

gamot na ha olo la ta idawat na hila ha Dios. Kot hin-naar hila nin dawdisipolos na.¹⁴ Kot wani Jesus, “Polayan moyo hilan domani kongkoy aw-awa-nak, ando moyo hila haaron. Ngamin, hilay tawtawon main pa-masimala ha Dios a bilang konla ay kabilang ha ampag-arian na.”

¹⁵ Bi-sa imparna nay gamot na ha olo nin balang a-sa konlan awa-nak ta binindisyonan na hila. Pamakayari ay inomalih ana hi Jesus kalamo hilay disipolos na.

Yay Lalakin Mayaman
(*Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30*)

¹⁶ Hawanin, main a-say anakaba-yo a dinomani koni Jesus ta namastang, wana, “Labah a Maestro, anyay labah a gawa a kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?”

¹⁷ Wanan in-obat ni Jesus, “Anongkot hina-wayan mo kon labah? Homin laloman labah no ambo yay Dios bongat. Kot no labay mon magkamain biyay a homin anggawan, honolon moy kawkasogoan nan Dios.”

¹⁸ Wanan yadtin anakaba-yo, “Anyay magkawkasogoan?” Wanan in-obat ni Jesus, “Ando ka mangmatin tawo; ando ka mamabayi; ando ka maniba; ando ka tomistigo nin kagalotoyan;¹⁹ igalang moy tatay tan nanay mo; tan labyon moy

kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili."

²⁰ Wanan in-obat nin yadtin anakaba-yo, "Ya-rin halban ay anhonolon ko paibat hin anak ako. Anya man ot a kolang?"

²¹ Wani Jesus kona, "No labay mon mag-in pirpikto, morong ka. Ilako moy main mon kawkama-main, ta ipapto moy na-paglakoan konlan mawmairap pigaw magkamain kan kayamanan ha langit. Bi-sa magbolta ka ta homonol ka kongko."

²² Hin nalngo nadti nin yay anakaba-yo, inomalih yan mairap a nakom bana ta kalakan nan kama-main.

²³ Hawanin, wani Jesus konlan disipolos na, "Yay potog, ibalita ko komoyo, mairap para ha a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios. ²⁴ Ibalita ko ot komoyo, maganoh ot ha a-say kamilyo nin homlot ha lobot karayom, dinan yay a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios."

²⁵ Hin nalngo la-rin nin dawdisipolos na, nag-ispanta hilan masyado. Kanya wanla, "Hino man no-nin a maari malipyas?" ²⁶ Hinilap na hila ni Jesus, bi-sa wana konla, "Yadti ay kay magawa nin tawo, kot konan Dios, halban bagay ay magawa na."

²⁷ Bi-sa wani Pedro, "Hapa hikami? Imbati mi halban ta anhomonol kami na komo. Anya man yay ma-tanggap mi?"

²⁸ Wani Jesus konlan disipolos na, "Yay potog, ibalita ko komoyo, ha ba-yon mondo, no hiko a Naglalaman Tawo kot tomoklo ana ha trono ko nin angka-kit a sangkarangalan ko, hikamoy anhomonol kongko ay main kamoy na-maot nin labinloway trono itaw a tokloan moyo, para manosga konlan labinloway lipi nin Israelita. ²⁹ A-sa ot, hinoman a mamibati nin main nan bawbali o tawtalakaka o tatay o nanay o kaambali o aw-awa-nak o lawlota alang-alang kongko ay makatanggap yan yatos-yatos a holok ha imbati na, tan magkamain ya ot biyay a homin anggawan. ³⁰ Kot lako konlan amp-na hawanin a ha lomato a panaon kot ma-hoyot, tan lako anamaot a angka-hoyot hawanin a mio-na."

20

Alimbawa Tongkol Konlan An-opaan ha Obasan

¹ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] "Yay pa-mag-ari nan Dios ay maialimbawa ha ginwa nin a-say tawon main obasan. A-say awlo, nanakbay yan nakon naningkap maopaan nin magtrabaho ha obasan na. ² Hin naka-kit yan maopaan, na-pi-sondoan la a yay opa kot a-say kwartan poron pilak ha a-say awlo. Bi-sa inhogo na hilay nan magtrabaho ha main nan obasan. ³ Hin manga alas

nuwebe nin boklah, nako yay main ikon obasan ha plasa. Main yan na-lato tawtawo itaw a homin kagawa-gawa. ⁴ Wana konla, 'Maari kamoy namaot mako magtrabaho ha obasan ko ta ibi koy marapat iopa komoyo.' Kanya nako hila. ⁵ Bi-sa, hin nako yay naman hin bandan ogtiawlo tan hin bandan alas tres, anodtaw ot syimpri a ginwana. ⁶ Hawanin, hin manga alas singkoy na, nilomikol yay naman. Naka-lato ya ot syimpri nin tawtawo itaw a nakaoodong. Kanya wana konla, 'Anongkot ansayangon moyoy awlo moyo nin homin kagawa-gawa?' ⁷ Wanlan in-obat kona, 'Iya ta homin mangopa komi.' Kanya wanan yadtin main ikon obasan, 'Maari kamoy namaot mako magtrabaho ha obasan ko, bi-sa matanggap moyoy opa a marapat para komoyo.' Kanya nako hilay namaot.

⁸ "Hin anyomabi na, wanan main ikon obasan konan pina-tayaan na ha pa-matrabaho, 'Ha-wayan mo hilay nay tawtrabador ta ibi moy nay opa la. Onawon mo hilan bayaran hilay hoyot nilomoob nagtrabaho anggan omabot konlan hilay no-na.' ⁹ Hin dinomani hilay naor a hoyot nilomoob nagtrabaho nin alas singko ay binyan hilan hiyo-san kwartan poron pilak. ¹⁰ Hawanin, hin dinomani hilay namaot a o-

nan nagtrabaho, hay wanla no mas lako a matanggap la, anta payti pari-pariho hila syimprin binyan hiyo-san kwartan poron pilak. ¹¹ Hin anodtaw a tinanggap la ay nagrikلامو hila konan main ikon obasan. ¹² Wanla, 'Hila-rin hawhoyot ay asa-say oras lan bonggat nagtrabaho, anongkot anamaot impariho moy opa la komi, anta hikamidti ay nanagaawlon nagpagal tan nagawgaw?' ¹³ Kot wanan yadtin main ikon obasan ha a-sa konla, 'Amigo, ambo haol a anggaw-on ko komoyo. Ambo doman hika mismo ay pinomayag ha a-say kwartan pilak ha a-say awlo? ¹⁴ Kanya kowon mo-rin opa mo ta morong kay na. Kalabayan ko a ipariho koy opa lan hoyot komoyon hikamoy no-na. ¹⁵ Ambo doman karapatan kon gaw-on a balang labay ko ta sarili ko man kwarta? O, angkainggit ka wari ha ginwa kon kaabigan'?"

¹⁶ Hawanin, wanan impagpatoloy ni Jesus, "Anorin anamaot kapara, main konlan angka-hoyot hawanin a mio-na ha lomato a panaon, tan main anamaot ampo-na hawanin a ma-hoyot. Ngamin, lako a anhagyaton kot da-raoto a ma-pili."

Pamitlon Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pa-ngamati Na

(*Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34*)

17 Hin iti hila ni Jesus ha dalan makon syodad Jerusalem, impa-lilih na hilay labinloway disipolos na konlan tawtawo, ta wana konla, 18 "Tandaan moyodti: Yadtin pa-mako tamo ha Jerusalem, hiko a Naglalaman Tawo ay iintrigay na konlan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan ta sintinsyawan la kon kamatyan. 19 Bi-sa iintriga la ko konlan ambo Israelita para toya-toyaon tan latigowon tan ipasak ha kros. Kot ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay."

Yay Impaki-totol nin Nanay ni Santiago tan ni Juan

(Marcos 10:35-45)

20 Hawanin, nako yay kaambali ni Zebedeo koni Jesus, kalamo na hilay awanak nan hi Santiago tan hi Juan [a parihon disipolos ni Jesus]. Nanalimokor yan palokob koni Jesus ta main yan labay ipaki-totol kona.

21 Wani Jesus kona, "Anya kot a labay mo?"

Wanan in-obat, "Komon ha pa-mag-ari mo, ibi mo konlan hiladtin loway anak ko a karapatan nin tomoklo ka-dani mo, yay a-sa ha wanan mo tan yay a-sa ha wili mo."

22 Kot wani Jesus, "Kay moyo tanda a kanaboan nin ya-rin an-ipaki-totol moyo. Kababaan moyo wari magdya-dya nin bilang ha pa-magdya-dya ko?"

"Iya, kababaan mi," wanal in-obat nin loway disipolos na.

23 Kot wani Jesus konla, "Potog a magdya-dya kamo nin bilang kongko, balo ta ambo kon karapatan mamili no hinoy tomoklo ha wanan ko o ha wili ko, nokay yay totokloan ha dani ko ay para konlan pinaghandaan nan Ama ko ha langit."

24 Hin nalngo lan mapolo ot a disipolos yay impaki-totol lan loway mitalakaka, nasora hila. 25 Kanya pinadani na hila ni Jesus, ta wana konlan halban, "Tanda moyo a hilay ampamoon konlan ambo Israelita ay mabyat a pamomoon la,

tan hilay mas mata-gay a katongkolan ay an-ipilit lay labay la. 26 Kot ambo kamon dapat mag-in anorin. Nokay hinoman a malabay mag-in mata-gay ha gropo moyo, kailangan disidido yan magsirbi ha kawkalamoan na. 27 Tan hinoman komoyo a malabay mag-in poon ha gropo moyo ay kailangan mag-in yan pa-hal alipon nin kawkalamoan na, 28 a bilang anamaot kongko a Naglalaman Tawo, kay ko nako iti ha babon lota para pasirbi, nokay para magsirbi tan para ibi koy biyay ko nin ipanondon ha lako a tawtawo."

Pinaabig ni Jesus a Loway Lalakin Bolag

(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹ Hin an-omalih hilay na ni Jesus ha babalin Jerico, lako a tawtawon inomaloyon kona. ³⁰ Hin ya-rin ay main loway lalakin bolag a antoklo ha liglig kalsada. Hin nalngo lan anlomabah ya hi Jesus ay hinoma-way hila, wanla, "Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo kami pa!"

³¹ Kot hilay tawtawo itaw ay hinaar na hila pigaw makatinok hila. Kot lalo hilay na ingat hinoma-way, wanla, "Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo kami pa!"

³² Tinomgon hi Jesus ta hina-wayan na hila. Bi-sa wana konla, "Anyay labay moyon gaw-on ko para komoyo?"

³³ Wanla kona, "Katawan, labay mi komon maka-kit."

³⁴ Nadabo a inganga-ro ni Jesus konla, kanya inaptoh nay mata la. Antimano naka-kit hilay naor, bisa inomaloyon hilay namaot kona.

21

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(*Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19*)

¹ Madani hilay na ni Jesus ha syodad Jerusalem ta niabot hilay na ha baryon Betfage ha liglig nin Bakil Olibo. Hawanin, inhogo nay lowa konlan disipolos

na. ² Wana konla, "Domiritso kamo konan ya-rin katobon a baryo ta main kamomon ma-kit itaw a a-say asno a nakatakol a kalamo nay kilaw na. Orkalan moyo ta awiton hila iti kongko. ³ No wari ta main manita, ibalita moyo, 'Kailangan nan Katawan,' wamoyo ta pomayag ya man tampol."

⁴ Konan ya-rin halban nangyari ay na-paptogan yay hinalita nin a-say propita nan Dios hin yadtaw, a wanan nakasolat,

⁵ "Ibalita moyo konlan tawtawo ha Sion [labay totolon ha Jerusalem]: 'Bilyon moyo! Ampakalato yay nay Ari moyo.

Mapagmaaypa ya, kilaw asnon bongat a anggamiton nan pagkabayowan.' "

⁶ Bi-sa nako hilay nay loway disipolos ni Jesus ta ginwa lay ayon ha pinanogoan konla. ⁷ Inawit la yay asno tan yay kilaw na koni Jesus. Ba-yo insapin lay aw-alimonmon la konan kilaw, ta bisa pinagkabayowan nay na ni Jesus ha pa-makon Jerusalem. ⁸ Karamilan konlan hilay malabong a tawo ay in-apin lay aw-alimonmon la ha dalanan na, tan hilay lalomay namaot ay namotoh nin hawhangan kayo ta bisa la in-apin ha dalanan na, pamipa-kit nin kaga-galang la

koni Jesus. ⁹ Hilay tawtawon anlalako ha o-nawan na tan hilay namaot a an-omaloyon kona ay ampiho-holyak ha kaligawan. Wanla, "Viva konan yay lipi ni Ari David! Poriwon yay ampakalato ha ngalan nan Katawan! Dayawon yay Katawan ha sangkalangitan!"

¹⁰ Pa-makalato ni Jesus ha Jerusalem, halban lan tawtawo ha syodad ay ni-paka-ngap. Wanla, "Hino ya kari orin?" ¹¹ Wanlan inobat nin hilay malabong a tawo a an-aloyon koni Jesus, "Hiya hi Jesus a propita nan Dios a taga Nazaret, probinsyan Galilea."

Pinaalih ni Jesus Hilay Ampipaglako ha Timplo

(*Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22*)

¹² Hawanin, nako hi Jesus ha timplo nan Dios [kalamo hilay disipolos na]. Pina-paalih nay halban ampi-paglako tan ampi-panaliw itaw nin maida-ton konan Dios. Bi-sa binalinta nay lawlamisawan lan ma-nagilin kwarta itaw, pati tawtotokloan lan maglako nin kawkalapatin idada-ton anamaot. ¹³ Wana konla, "Nakasolat ha Masanton Kasolatan a wanan Dios, 'Yay bali ko ay ha-wayan balin panawatan.'

Halako ta anggaw-on moyon 'pamaliwan nin mawmahiba.'

¹⁴ Bi-sa main bawbolag tan pawpilay a dinomani kona itaw ha timplo, kanya

pinaabig na hila. ¹⁵ Balo ta inomamot a olo lan hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, hin na-kit lay gi-ginwa ni Jesus a kawka-paka-ngap, tan hin nalngo la ot a an-iho-holyak lan awa-nak ha loob nin timplo, a wanla, "Viva konan yay lipi ni Ari David!"

¹⁶ Kanya wanla koni Jesus, "Angkalngo mo doman a an-iho-holyak lan hiladtin awanak?"

Kot wanan in-obat ni Jesus konla, "Angkalngo ko. Kay moyo ot doman nabasa yadtin wana ha Masanton Kasolatan tongkol ha gawa nan Dios: 'Tinoroan mo hilay awa-nak, pati hilay anso-moso ot, kanya ampanayaw hilan hosto?'"

¹⁷ Bi-sa imbati na hila ni Jesus. Nilomikol ya ha syodad Jerusalem nin kalamo hilay disipolos na, ta nako hila ha baryon Betania. Itaw hila namalabah nin yabi.

Inhomba ni Jesus a Poon Igos

(*Marcos 11:12-14, 20-24*)

¹⁸ Kinaboklahan, pa-magbolta la ni Jesus ha syodad Jerusalem ay nalayam nay bitil na. ¹⁹ Hin na-kit nay a-say poon igos ha danin dalan [a lako anay bolong], kina na. Kot homin yan na-kit bonga nokay bawbolong bongat. Kanya inhomba na-rin poon igos, wana, "Kay kay na mamongan oman mikaka-noman!" Antimano, nalanoh yay poon igos.

²⁰ Hin na-kit lan daw-disipolos nay nangyari, naka-ngap hila. Wanla, "Pa-no nangyarin nalanoh tampol ya-rin poon igos?"

²¹ Wani Jesus konla, "Yay potog, ibalita ko komoyo, no main kamon katotpol a homin awit pa-magdoda, makagawa kamoy namaot nin bilang ha ginwa ko konan ya-rin poon igos. Tan ambo bongat anorin, nokay maskin alimbawa halitaon moyo konan ya-rin a bakil, 'Maalih ka-son ta lomipata ka ha ambay!' ay mangyari orin. ²² Nga-min, anyakaman a bagay a dawaton moyo ha Dios ay matanggap moyo no tompol kamo."

Yay Pastang Tongkol ha Karapatan ni Jesus

(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³ Pa-makalato la ha Jerusalem, nako hila ha timplo. Lo-gan yan ampanoro hi Jesus itaw, nako kona hilay pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita, ta wanla, "Anyay karapatan mo anongkot angga-gaw-on mo-rin halban? Hino kot a nami nin karapatan komo?"

²⁴ Wanan in-obat ni Jesus konla, "Main akoy namaot labay pastangon komoyo. No obaton moyo ko, ibalita koy namaot komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomwa anodtin bawbagay. ²⁵ Oyay pastang ko: Ayti naibat a

karapatan ni Juan para ma-maotismo, ha Dios doman o ha tawo?"

Nipapa-no hila yapon ha a-sa tan a-sa, wanla, "No halitaon tamon ibat ha Dios, sigoradon halitaon na kontamo, 'Anongkot man no-nin ta kay moyo ya pini-pol?' ²⁶ Kot no halitaon tamoy namaot a naibat ha tawo, angkali-mo tamo ha tawtawo, bana ta ambilbion nin halban a yadtaw hi Juan ay propita nan Dios."

²⁷ Kanya, yay in-obat la tana ay "Kay mi tanda."

Kanya wani Jesus konla, "Kay koy namaot no-nin ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomwa anodtin bawbagay."

Yay Alimbawa Tongkol ha Mitalakakan Inhogo

²⁸ [Bi-sa nanotol ot hi Jesus konla nin a-say alimbawa, wana,] "Anyay opinyon moyo konan yadti: Main a-say tatay a main loway anak a lalaki. A-say awlo, dinaniwan na yay kaka, ta wana, 'Anak ko, mako ka magtrabaho hawanin awlo ha obasan tamo.' ²⁹ Wanan in-obat nin yadtin kaka, 'Kay ko labay.' Kot napangangan ay nangoman a isip na, kanya nako ya syimpri. ³⁰ Nako yay namaot a tatay konan ali ta anodtaw anamaot a imbalita na kona. Wanan yadtin ali, 'Iya, Tatay, mako ko.' Kot kay ya nako. ³¹ Hawanin, hino man

konlan lowa a hinomonol ha kalabayan nin tatay la?"

Wanlan in-obat, "Yay kaka."

Wani Jesus konla, "Yay potog, ibalita ko komoyo, anorin anamaot a ampang-yari hawanin ta hilay mani-non bowis [a mangahaol] tan hilay dawdoka a babayi ay [ampi-pangoman a isip la a bilang konan yay in-alimbawa kon kaka. Kanya] ampo-na hilay na ingat komoyo nin mailamo ha ampag-arian nan Dios.³² Nga-min, nako ya komoyo hi Juan Bautista ta impan-garal na yay kalabayan nan Dios a dapat moyon honolon, kot kay moyo ya pini-pol. Balo ta hilay mani-non bowis [a mangahaol] tan dawdoka a babayi ay hilay na ingat a ni-pol kona. Kot hikamo, maskin na-kit moyon ni-pol hilay na, kay kamo ot syimpri nangombabali ta mi-pol ana komon kona."

Yay Alimbawa Tongkol Konlan Ma-ngasiwa nin Rilihyon lan Israelita

(*Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-18*)

³³ [Bi-sa impagpatoloy ni Jesus a pa-noro na konla, wana,] "Long-on moyodtin a-say naman a alimbawa: Main a-say lalaki a nang-molan golpin obas ha main nan lota.* Bi-sa na in-alalan a nanglibol. Ba-yo ginomwa yan pamohpohan

obas tan nama-dong ot nin mata-gay a balin pagbantayan. Pa-makayari, nangwa yan tawtawon mangasiwa konan yadtin obasan na, bi-sa nako ya ni-wan ha laloman logar.³⁴ Hin panaon anan pa-motin obas, namihogo yan aw-alila na konlan ma-ngasiwa nin obasan na para kowon lay parti na.³⁵ Kot pa-makalato la, binombonan hila nin mawma-ngasiwa ta bino-bogbog lay a-sa, pinati lay a-sa, tan bina-batibat lan bato a a-sa anggan nati namaot.³⁶ Bana ta anodtaw, nanogo yay naman yadtin main ikon obasan nin laloman aw-alila a maş lako dinan konlan onan inhogo na. Kot anodtaw ot syimpri a ginwa la konla nin hilay mawma-ngasiwa.³⁷ Hin hoyot, mismon yay anak nan lalaki a inhogo na konla, ta wana ha sarili na, 'Sigoradon igalang lay anak ko.'³⁸ Kot hin na-kit lan mawma-ngasiwa yadtin anak na, wanla ha a-sa tan a-sa, 'Ya-rin yay manawil. Patyon tamo ya pigaw maipag-ikon tamoy tatawilon na.'³⁹ Kanya yay ginwa la ay binombonan la ya, bi-sa inlikol ha obasan ta pinati.

⁴⁰ "Hawanin," wanan impagpatoloy ni Jesus, "no makalato yay nay main ikon obasan, anya man wari a gaw-on na konlan hila-rin mawma-ngasiwa?"

* **21:33** 21:33 Ha Isaias 5:7, yay nasyon Israel ay hina-wayan obasan nan Katawan.

⁴¹ Wanlan in-obat kona, "Sigoradon patyon na hilan homin inganga-ro hila-rin dawdoka a tawo. Bi-sa ipataya nay na a obasan na ha laloman mawma-ngasiwa a maronong mamin parti ha panaon nin pa-moti."

⁴² Wana ot ni Jesus konla, "Ambo doman nabasa moyodtin wana ha Masanton Kasolatan:

'Yay bato a impoyra lan karpintiro ay yadtaw mismo a ginwa pinakapon-dasyon nin bali.

Yadti ay gawa nan Katawan tan ka-paka-ngap kon-tamo.'

⁴³ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] "Ibalita ko komoyo, ambo anan hikamoy pag-arian nan Dios, nokay hilay nay ambo Israelita a pa-hal ampami kona nin lawlabah a bonga.

⁴⁴ [Hikodtaw pa-hal bato a impoyra moyo.] Hinoman a madabo konan yadtin pa-hal bato ay mangababalian, tan hinoman a ma-bondagan nan yadti ay madonot."

⁴⁵ Hin nalngo lan paw-poon pari tan paw-Pariseo a aw-alimbawa ni Jesus ay naintindyan la a hilay antokoyon na. ⁴⁶ Dakpon la yay na komon, kot angkali-mo hila konlan malabong a tawo bana ta an-itoring la hi Jesus nin a-say propita nan Dios.

kahal

(*Lucas 14:15-24*)

¹ Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa.

² Wana, "Yay pa-mag-ari nan Dios ay maialig ha a-say ari a naghandanda nin mahi-ban a handaan para ha kahal nin anak nan lalaki. ³ Ba-yo

impa-ka na konlan aw-alila na hilay inimitawan ha kahal, kot kay la labay maki-ka. ⁴ Nanogo yay naman

yadtin ari nin laloman aw-alila na. Wana konla, 'Ibalita moyo konlan inimitawan a naihandanda anay halban pamangan ta naloto anay karni nin impapati kon bawbaka, pati yay pinataba kon kawkilaw.

Hawanin, nakahanda anay halban, kanya mako hilay na iti ha kahal.' ⁵ Kot

kay la binyan alaga yay pa-ngombida konla ta nagpatoloy hila ha main lan kakaon. Main nako nin

nagtrabaho ha bowat, main nako nagtinda. ⁶ Hilay na-

maot a laloma ay binombonan lay aw-alila na, bi-sa impa-paringoy tan toloy la ot pinati. ⁷ Hin na-tandaan nan

ari odti, inomamot a olo na. Kanya inhogo nay hawhondalo na, ta impapati na hilay ni-pangmati konlan aw-alila

na tan impapoolan nay syodad la. ⁸ Bi-sa wanan ari ha laloman aw-alila na, 'Nakahanda anay pawpa-mangan

para ha kahal, kot hilay inimitawan ay ambo hila karapat-dapat. ⁹ Kanya

mako kamo ha kawkalsada a matawo ta halban ma-kit moyo ay imbitawan moyo

22

Yay alimbawa tongkol ha

ha kahal.' ¹⁰ Kanya nako hilay nay naor a aw-alila ha kawkalsada ta inimbita lay halban tawtawon naromogan la, ki labah ki doka. Kanya napno nin bawbisita yay logar a pagkahalan.

¹¹ "Hin nilomoob yay ari para biliwon nay bawbisita, na-kit nay a-say lalaki a kay nakahili nin doloh pangkahal. ¹² Kanya wana kona, 'Amigo, anongkot basta ka tanan nilomoob iti nin kay yapon naghili nin doloh pangkahal?' Kay ya nakabat odtin lalaki. ¹³ Kanya wanan ari konlan aw-alila na, 'Balolon moyoy gamot tan ayi na ta bi-sa awiton moyo ya ta ibantak itaw ha logar a sangkarobloman. Mi-tangih-tangih tan mipigogot a tawtawo itaw ha grabin kadya-dyaan.' "

¹⁴ [Wanan impagpatoloy ni Jesus, "Anorin ot bongat ha pa-mag-ari nan Dios,] lako hilay anhagyaton, kot da-raoto a ma-pili."

Tongkol ha Pamamayar Bowis

(*Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26*)

¹⁵ Hawanin, inomalih hilay paw-Pariseo ta pinipapanowan la no pa-no la ya ma-taktika hi Jesus, pigaw makahalita yan maari lan maikaso kona. ¹⁶ Kanya yay ginwa la ay inhogolay tawtawon antoroan la a impalalamoan ha omnoy tawon maka-Ari Herodes Antipas ta pinastang hi Jesus. Wanla, "Maistro, tanda

mi a maptog ka tan potog yay an-itoro mon kalabayan nan Dios para ha tawo. Kay ka ampag-alangan ha hinoman ta kay mo anhilapon a katongkolan nin tawo. ¹⁷ Ibalita mo pa no-nin komi no anyay opinyon mo iti: Marapat doman ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita a mamayar nin bowis konan ari ha Roma [a main hakop kontamo]?"

¹⁸ Kot tanda ni Jesus a doka a sadya la, kanya wana konla, "Hikamoy mawmagkonwari, anongkot labay moyo kon hobokon? ¹⁹ Ipa-kit moyo kongkoy kwartan ibabayar ha bowis."

Kanya intorol la konay a-say kwartan pilak. ²⁰ Bi-sa pinastang na hila ni Jesus, wana, "Hino man lopa tan ngalan yadti iti?"

²¹ "Yay ari ha Roma," wanla.

Bi-sa wani Jesus konla, "Intonsis, ibi moyo no-nin konan ari ha Roma yay ikon na, tan anorin anamaot kapara, ibi moyoy namaot konan Dios yay ikon na."

²² Hin nalngo laddi ay naka-ngap hila ta yay obat na ay ambo kontra konan ari tan ambo anamaot kontra konan Dios. Kanya imbati la yay na.

Tongkol ha pa-morong mabyay

(*Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40*)

²³ Ya-rin ot a awlo, main anamaot saw-Saduseo a nako koni Jesus. Hiladti yay gropon kay ampi-pol a main pa-morong mabyay. Pinastang la yay namaot hi Jesus. ²⁴ Wanla, "Maistro, yay wani Moises ay 'No nati yay a-say lalaki nin homin anak, kailangan ipagkaambali nin talakaka na yay nabalo, ta pigaw maibalô nan magkamain anak yay nati.' ²⁵ Hin yadtaw, main iti komin pitoy mita-talakakan lawlalaki. Nagkaambali yay kalingkakaan, kot nati yan kay hila nagkaanak. Kanya na-bati nay balo konan homonol a talakaka na para ipagkaambali. ²⁶ Kot yay nangyari konan yadtin pangalwa ay parihas ot bongat ha kalingkakaan, tan anorin syimpri nangyari ha pangatlo anggan ha pampito. ²⁷ Hin hoyot, yay babayi namaot a nati. ²⁸ Hawanin, no wari ta main pa-morong mabyay, hino man no-nin konlan pitoy mita-talakaka a makapag-ikon konan yadtaw babayi bilang kaambali na painsan? Ta halban la ay naipagkaambali la ya."

²⁹ Kot wanan in-obat ni Jesus konla, "Lawlingo kamo bana ta kay moyo an-intindyon yay Masanton Kasolatan, ni yay kapangyarian nan Dios. ³⁰ Ha pa-morong mabyay ay kay hilay na mi-pagkaambali ta bilang hilay nan aw-anghil nan Dios ha langit. ³¹ Kot tongkol

ha pa-morong mabyay nin hilay ni-kati, main kamo syimprin nabasa a hinalita nan Dios para komoyo, wana, ³² 'Hikoy Dios ni Abraham, Dios ni Isaac, tan Dios ni Jacob.' Kot ambo yan Dios nin tawtawon nati, nokay Dios ya nin tawtawon angkabyay, [labay totolon, an-itoring nan angkabyay hiladtin tolo.]"

³³ Hin nalngo ladti nin tawtawo, naka-ngap hilan hosto ha tawtotoro na.

Yay pinakamaalagan kasogoon

(*Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28*)

³⁴ Hin na-tandaan lan paw-Pariseo a hilay saw-Saduseo kot naninok bana ha in-obat ni Jesus, nititipon hilay naman itaw koni Jesus. ³⁵ Hawanin, main a-sa konla a ikspirto ha kapanogoan a namastang koni Jesus para hobokon na ya. ³⁶ Wana, "Maistro, anya kot yay pinakamaalagan kasogoon nan Dios?"

³⁷ Wanan in-obat ni Jesus, "Labyon mo yay Katawan mon Dios nin asa-say nakom, nin mo-na ha main mon kalayaman, tan mo-na ot ha main mon pangingsip. ³⁸ Yadti a o-na tan pinakamaalagan kasogoon. ³⁹ Kot a-sa ot a kapariho nan maalaga ay yay 'Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili.' ⁴⁰ Konlan hiladtin loway kasogoon ay hakop anay halban kawkapanogoan nan

Dios tan yay tawtotoro lan pawpropita na ha Masanton Kasolatan.”

Yay Pastang ni Jesus Tongkol Konan Lipi ni Ari David

(*Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44*)

⁴¹ Hin ya-rin a tipon hila ot a paw-Pariseo, pinastang na hilay namaot ni Jesus.

⁴² Wana, “Anyay tanda moyo tongkol konan yay Cristo? Hinon lipi a ibatan na?”

Wanlan in-obat, “Lipi ni Ari David.”

⁴³ Wani Jesus konla, “Hawanin ta lipi na ya, pa-no man no-nin a hina- wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’ ayon ha impanakom nin Ispirito nan Dios kona, ta oyay wani Ari David a nakasolat:

⁴⁴ ‘Wanan Dios a Katawan koni Cristo a Katawan ko:

Iti ka tomoklo ha wanan ko Ta ta-ganan mon igwa ko ha aypa kapangyarian mo hilay kawkontra komo.’ ”*

⁴⁵ Bi-sa wana ot ni Jesus konla, “Iti ay hina- wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’. Anyay wamoyo: Pa-no maari a Katawan na ya ta bi-sa lipi na ya ot?”

⁴⁶ Homin ni a-sa a nakabat ha pastang na. Kanya paibat hin ya-rin ay hominan nagkohaw nakom nin namastang ot kona.

23

Ando Aligon a Ogali lan paw-Pariseo tan Mawmaistron Kapanogoan

(*Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-46; 20:45-46*)

¹ Pa-makayari, wani Jesus konlan malabong a tawo tan konlan disipolos na, ² “Hilay mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo ay hilay binyan nin katongkolan para mamipalino nin kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises.

³ Kanya gaw-on moyoy an- itoro la tan honolon yay an- ipanogo la. Kot ando moyo aligon a gawgawa la, bana ta kay la anhonolon a an- itoro la. ⁴ Lako a kawkapanogoan a an-ipahonol la ha tawtawo a bilang ampabalatayon la hilan mangabyat a kawkarga a halos kay la mabalatay, anta ni a-say galawagaw la ay kay la tana anggamiton para ipanambay konlan antoroan la pigaw makahonol hila komon.

⁵ “Halban gawgawa la ay anggaw-on lan bongat para ipa-kit ha tawo a bilang anodti: An-ipa-parada lay kawkapanogoan nan Dios a inigwa ha makalog a pamigwaan a an-itakol ha walong tan braso la. Ampa- paanlohon lay pawpalamoy ha aw-ayhing la, [pamilbian a rawrilihyoso hila.] ⁶ Bi- sa mangailig hilan tomoklo ha kawkabisira no main hawhandaan tan ha ambo

* **22:44** 22:44 Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

basta-bastan totokloan ha sawsinagoga. ⁷ Labay-labay la ot nin asikasowon hila ha pawplasa tan ma-hawayan hila nin 'Maistro'. ⁸ Kot hikamo, ando kamo paha-way 'Maistro' [bilang mangangaral Halita nan Dios], bana ta asa-sa bongat a Maistro moyo a homin laloma no ambo hiko hi Cristo, tan halban moyo ay pa-hal mita-talakaka. ⁹ Tan ando moyo ha-wayan nin 'Ama' yay hinoman iti ha lota [a ampanoro tongkol ha Dios], bana ta asa-san bongat a Ama moyo a homin laloma no ambo yay Ama ha langit. ¹⁰ Anorin anamaot kapara, hinoman komoyo [a mango-na ha gropo moyo] ay ando paha-way 'Poon', bana ta asa-sa bongat a Poon moyo a homin laloma no ambo hiko hi Cristo. ¹¹ Hinoman komoyo a an-ibilang nin pinakamata-gay ha gropo moyo ay dapat nin ibilang nay sarili nan magsirbi yan halban. ¹² Nga-min, yay tawon ampagmata-gay ay iaypa nan Dios kot yay tawon ampagmaaypa ay ita-gay na."

Pinanalitaan ni Jesus Hilay Ampiabig-abig

(*Marcos 12:40; Lucas 11:39-42, 44, 52; 20:47*)

¹³ Wana ot ni Jesus, "Hikamoy mawmaistran kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig, ka-ka-roy ogotan moyo! Nga-min, ampakaharang kamo ha pa-mag-ari nan Dios ha

tawtawo, ta hikamo mismo ay kay ampahakop ha pa-mag-ari na ta bi-sa hilay malabay pahakop ay kay moyo ampayagan.

¹⁴ ["Talagan ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistran kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Nga-min, antaktikawon moyoy bawbabayin balo anggan makwa moyo pati na ingat a bali la, ta bi-sa ampa-paanlohon moyoy kada-dawat moyo pigaw kay ma-halata a gawgawa moyon doka. Bana konan ya-rin a angga-gaw-on moyo, mas ambomyat ana ingat a parosa komoyo.]*

¹⁵ "Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistran kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Ampagbyahi kamon madayo tan maskin layat anlipayon moyo ha pa-mako konlan ambo Israelita, ta pigaw makaayat kamon maskin a-sa bongat a tawo ha katotpol tamon Israelita. Bi-sa, no main kamoy nan naayat, ha pa-ngalig la komoyo ay ampag-in hilay na ingat doblin karoka komoyo a pangibatan mi-ka hila ha impyirno.

¹⁶ "Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamo a bilang bawbolag a ma-ngakay! Nga-min [oyay a-say lingon an-itoro moyo, ta] wamoyo, Hinoman a maghompaha an-ipangako na ta yay halitaon na ay 'Tistigo koy timplo,' maari maskin

kay nay na tooron kot no maghompá ya ta yay halitaon na ay 'Tistigo koy balitok ha timplo,' kailangan tooron na. ¹⁷ Bilang kamon homin aw-isip tan bawbolag! Anyay mas maalaga, yay balitok wari ha timplo o yay mismon timplo a ampamasagrado konan ya-rin a balitok? ¹⁸ Ba-yo an-itoro moyo ot, no hinoman a maghompá ta yay halitaon na ay 'Tistigo koy altar,' maari maskin kay nay na tooron. Kot no maghompá ya ta yay halitaon na ay 'Tistigo koy dawda-ton ha altar,' kailangan tooron na. ¹⁹ Bilang kamon homin aw-isip tan bawbolag! Anyay mas maalaga, yay dawda-ton wari ha altar o yay mismon altar a ampamasagrado konan ya-rin a dawda-ton? ²⁰ Kanya no maghompá kamo ta yay altar a hambiton moyo, bilang ot bongat pati nay halban bawbagay a nakaigwa konan ya-rin a altar a hinambit moyo. ²¹ Anorin anamaot kapara, no maghompá kamo ta timplo a hambiton moyo, bilang ot bongat pati nay Dios a hinambit moyo, bana ta ya-rin a timplo ay impagka-bali na. ²² No yay hinalita moyoy namaot ha pa-maghompá moyo ay 'Tistigo koy langit,' bilang ot bongat pati nay Dios a hinambit moyo, bana ta yay langit ay pa-hal trono na.

²³ "Ka-ka-roy ogotan

moyo, hikamoy mawmaistrón kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Ampami kamo konan Dios nin ikamapolo a parti nin angkaalawah moyo, maskin ha pinakamakating a kawklasin bongan pangrikado. Kot ampo-po-layan moyo yay mas mawmaalagan an-ipagawa ha kawkapanogoan nan Dios a bilang ha gawgawa katoynongan tan pa-nginganga-ro ha kapara tan yay pa-mag-in maptog. Hiladi a dapat moyon asikasowon nin ando anamaot lingwanan a lawlaloma. ²⁴ Bilang kamon bawbolag a mangakay! Hay kotino moyo ha mawmakalog a bagay a bilang ansalaon moyoy aninomon moyo pigaw kay kamo makaitlon nin kiti-kiti. Balo ta ha pa-mapaolay moyo konlan hilarin mawmaalagan bagay ay bilang kamoy na ingat ampamitlon kamilyo.

²⁵ "Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistrón kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! [Ha kaaapos moyon ma-honol a sirimonyan pa-manglinis,] ampakalinison moyon mo-na mo-na a likol nin tawtasa tan pawplato moyo. Anta yay an-ipalaman moyo ay panay hinaol-haol tan ginagamgam. ²⁶ Bilang kamon bawbolag, hikamoy paw-Pariseo! Kailangan alihon moyo yapon ha tawtasa tan

pawplato moyo ya-rin a an-ipalaman moyon pa-hal yawyangat, pigaw anggan likol ay mag-in malinis anamaot.

²⁷ “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Bilang kamon pawpantyong a pinintorawan nin mapoti a hay gandan biliw-biliwon, anta yay lalo nin ya-rin ay bawbotol nin natin tawtawo tan panay dawdol-mong. ²⁸ Anorin moyo ta ha hilap nin tawtawo ay mahonol kamo ha Dios, anta ha lalo nakom moyo kot panay pa-magkonwari tan kawkarokaan.”

Impao-na ni Jesus yay Mag-in Parosa La
(Lucas 11:47-51)

²⁹ “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Impangwâ moyon pawpantyong hilay pawpropita nan Dios a pinati lan kapapo-papoan moyo, tan andi-dikorasyonan moyo ot a pawpinanabonan lan laloma ot a tawtawon maptog hin o-nan panaon.

³⁰ Bi-sa wamoyo, ‘No komon ta biyay mi na hin panaon lan kapapo-papoan tamo, kay kami nakiasa-sa konla ha pa-mangmati konlan pawpropita nan Dios.’ ³¹ Ha pananalita moyon anorin ay ampaptogon moyo a hikamo kot aw-apopo lan hilay nangmati konlan

pawpropita nan Dios hin yadtaw. ³² Hala, isigi moyoy na ingat no-nin a kagogwa nin doka a inompisawan lan hilay kapapo-papoan moyo!

³³ Bilang kamong olay a madita! Hay wamoyo wari a ma-pa-lilihan moyoy parosa nan Dios a i-ka na kamo ha impyirno? ³⁴ Mamihogo ako ot komoyo nin pawpropita a mangangaral, tawtawon maronong tan mawmaistron kapanogoan. Main konlan hila-rin a patyong moyo tan main anamaot a ipasak moyo ha kros, main kamong rindiwon ha sawsinagoga moyo, tan to-tombokon moyo hila ot para dadamsakon ha bawbabali a ampalayowan la. ³⁵ Kanya obaton moyo konan Dios yay biyay lan halban tawtawon mahonol konan Dios a pinati-pati hin yadtaw, paibat koni Abel a homin kasalanan, anggan koni Zacarias a anak ni Baraquias a pinati moyo ha pibotlayan nin altar tan timplo. ³⁶ Yay potog, ibalita ko komoyo, hikamoy tawtawo hawanin ay mananggap anamaot nin parosa ha halban ya-rin.”

Yay labi ni Jesus konlan taga Jerusalem
(Lucas 13:34-35)

³⁷ [Bi-sa wanan impagpatoloy ni Jesus,] “An-ikalolo katamoy tawtaga Jerusalem ha gawgawa moyon pamangmati ha pawpropita nan Dios tan pa-ma-batibat moyon bawbato anggan

mati hilay laloma ot a anihogo na komoyo. Mabotbot a ngali-ngali kon mangano para alakopon katamo a bilang ha pa-ngalakop nin toan manok ha sawsisiw na ha hilong pakpak na, kot hikamoy kay malabay. ³⁸ Kanya po-layan nan Dios odtin syodad moyo ta bi-sa homin anan tawon mi-wan iti. ³⁹ Ibalita ko komoyo: Kay moyo koy na ma-kit oman anggan ha panaon a ihakbat moyo kongkon halitaon, 'Poriwon yay anlomato ha ngalan nan Katawan.' "

24

Yay Tongkol ha Pa-makahira nin Timplo

(*Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6*)

¹ Hin nilomikol hilay na ni Jesus itaw ha timplo ta omalih ana, dinomani hilay disipolos na kona ta intoro la konay bawbali a kahakopan nin timplo. ² Kot wani Jesus konla, "Iya, angka-kit moyo-rin halban. Yay potog, ibalita ko komoyo, lomato yay panaon a homin anan ma-bati ison ni a-say bato a nakababo ha laloman bato ta halban ay watakon."

Kawkairapan tan Pa-nadamsak

(*Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19*)

³ Bi-sa, hin itaw hilay na ha Bakil Olibo ta bi-sa hi Jesus ay nakatoklo ana, dinomani hilay disipolos na kona nin hila-hilan bongat. Wanla, "Ibalita

mo pa komi no maka-no mangyari yadtaw imbalita mon watakon yay timplo, bi-sa anyay pamilbian nin pamako mon oman iti tan yay panganggawan nin babon lota."

⁴ Inobat na hila ni Jesus kot binibilinan na hila yapon. Wana, "Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo nin hinoman.

⁵ Nga-min, lako a mako komoyo a mangamit ngalan ko ta ibalita lan hila yay Cristo. Bana konan yadti, lako a tawtawon mailingo la.

⁶ Makalngo kamon lawlabanan tan bawbalita tongkol ha gawgira. Kot ando kamo mahalak ta kailangan mangyari yapon orin halban. Balo ta ambo ot ya-rin a panganggawan nin babon lota.

⁷ Nga-min, milalaban a nangasasari a nawnasyon tan kawkaarian. Magkamain anamaot bitil, aw-ipidimya tan layon ha nangasasari a lawlogar.

⁸ Kot ompisa bongat ya-rin nin [masyadon pa-magdyadya a bilang ompisan] pa-manglayam tiyan bi-sa mangabing.

⁹ "Konan ya-rin a panaon ay dakpon la kamoy antompol kongko ta iintriga para da-damsakon tan patyon. Tiplonon la kamoy namaot nin tawtawo ha halban nawnasyon bana ha katotpol moyo kongko. ¹⁰ Kanya lako a mamibokot nin main lan katotpol kongko. Bi-sa pagtraidoran tan tiplonon lay kawkalamoan lan antompol.

11 Lako anamaot a lomtaw nin magkonwari a hila kot propita a mangangaral nan Dios, kanya lako a tawtawon mailingo la. 12 Bana ta lomoor anan lomoor a kawkarokaan, lako a tawtawon lomayop a labi la. 13 Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha oltimo ay malipyas. 14 Tan yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios ay maipangaral yapon ha intiron mondo, pigaw ma-tandaan lan tawtawo ha halban nawnasyon, ba-yo mangangawan a mondo.”

Yay Sangkarokaan a Kapa-palayang

(*Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24*)

15 [Wana ot ni Jesus,] “Makit moyo yay sangkarokaan a kapa-palayang a ampangibatan nin ambo bastan paninira a binanggit ni Propita Daniel hin yadtaw ta ipa-dong ya ha Masagradon Logar ha timplo.” (Hikamoy ampamasa ay pakaintindyon moyodti!) - 16 “No mangyari anarin a hola, hinoman a iti ha probinsyan Judea ay kailangan tampol molayon omari ha bakil. 17 Hinoman a ma-palatan ha likol nin bali ay ando yay na mag-abala nin lomoob, para mangwa nin anyakaman a ma-wit. 18 Anorin anamaot kapara ha hinoman a ma-palatan ha bowat, ando yay na mag-abala nin morong ot ha bali para mangwan

dawdoloh na. 19 Ka-ka-ro hilay ma-palatan malombit o ampamasoso konan yarin a panaon! 20 Kanya dawaton moyo ha Dios a ando tana komon mitaon yarin pa-molayo moyo ha panaon layop o ha Awlon Pa-mainawa. 21 Nga-min, grabin pa-mag-dya-dya a domalan ha tawtawo konan yarin a panaon. Yarin anay klasin pa-magdyadya a kay ot na-nangyari paibat hin pinalsay babon lota, tan kay ana maolit maski mika-ka-noman. 22 No yarin a panaon nin pamagdyadya kot kay na paantoron Dios, homin tawon makalibri. Kot alang-alang konlan tawtawon pinili na ay paantoron narin.

23 “Hawanin, no wari ta main mamibalita komoyo, ‘Iti yay na hi Cristo!’ o kari wana, ‘Itaw ya!’ ando moyo pi-polon. 24 Nga-min main lomato a magkonwari a hila kano hi Cristo tan hilay namaot a laloma ay magkonwari a propita hila a mangangaral nan Dios. Mama-kit hilan ambo basta-bastan gawgawa a kawkapaka-ngap a konwari pambilian kapangyarian nan Dios para mailingo la, no maari bongat pati tawtawon pinili nan Dios. 25 An-ipao-na koy nadti komoyo pigaw makapag-ingat kamo.

26 “Kanya, no main mamibalita komoyo, ‘Itaw ya hi Cristo ha disyrto,’ ando kamo mako. No

wanlay namaot, 'Ison ya ha kwarto,' ando moyo pipolon. ²⁷ Nga-min, yay kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit nin halban ta bilang odti ha kimat a ampaka-hawang paibat ha baytan anggan ha libaba.

²⁸ "Wanay naor a-say ka-halitaan, 'No ayti bangkay, itaw ampititipon a bawbow-itri.' "

Yay Kala-lato ni Cristo

(*Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28*)

²⁹ [Wana ot ni Jesus,] "Pamakayari nin pa-magdyadya lan tawtawo konan yarín a panaon, domoblom yay awlo tan yay bolan ay kay homawang, Mi-kadabo namaot a bawbitoon tan yay lawlaloma ot ison ha ta-gay ay mi-kayogyog tan maalih ha andalanan la. ³⁰ Bi-sa ma-kit ha langit yay pamilbian nin kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo. Bi-sa, intiron tawtawo ha kalotaan ay mi-tangih-tangih [ha sobran kali-mowan], ta ma-kit la kon amponaoy nin iti ha lolom, nin main awit kapangyarian tan ambo bastan karangalan. ³¹ Malngo lay namaot a makhaw a tonoy trompita, ta konan yarín ay ihogo ko hilay aw-anghil ko ha a-pat a diriksyon nin babon lota, para tiponon lay tawtawon pinili ko maibat ha halban lawlogar."

Yay Alimbawa Tongkol ha Poon Igos

(*Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33*)

³² [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] "Intindyon moyoy aral ibat ha poon igos: No ma-kit moyoy nan ampanarok tan ampamasyon bolong, tanda moyo a madani nay panaon abagat. ³³ Anorin anamaot kapara, no ma-kit moyon ampangyari nadtin halban bawbagay a impatandaan ko ay ma-tandaan moyo a tampol akoy nan lomato, bilang akoy nan iti ha polta. ³⁴ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha tawtawon angkabyay hawanin panaon ay main ot angkabyay anggan kay mangyari yadtin halban bawbagay. ³⁵ Manganggawan a langit tan lota, balo ta yay hawalhalita ko ay homin pangapasas."

Dios bongat a Magtanda no Maka-no Magbolta hi Jesus

(*Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36*)

³⁶ [Wana ot ni Jesus,] "[Ma-kit moyoy pamilbian nin pa-mako kon oman iti,] balo ta homin magtanda, no anya mag-awlo tan no anyay oras a ilato ko. Maskin hilay aw-anghil ha langit [o hiko a Anak]* ay kay ko tanda. Yay Ama kon bongat a magtanda. ³⁷ Yay pa-hal nin tawtawo ha kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay bilang ot bongat ha pa-hal lan tawtawo hin panaon ni Noe. ³⁸ Hin kay ot nanglonop, sigi-sigi hilan ampangan tan ampinom,

main ampi-pagkaambali tan main anamaot an-
ipaambali, anggan hin
awlon nilomoob hila ni
Noe ha arko. ³⁹ Bi-sa
bigla nanglonop nin homin
magtanda, kanya halban
la ay na-lilimoh. Anorin
ot bongat kapara, homin
magtanda ha pa-mako kon
oman iti, hiko a Naglalaman
Tawo. ⁴⁰ Konan ya-rin a
panaon, main mangyarin
aw-anodti: Alimbawa, main
loway lalakin ampi-tambay
nin ampagtrabaho ha bowat,
bi-sa yay a-sa ay kowon, ta
yay a-sa kot ibati. ⁴¹ Anorin
anamaot kapara, main
loway babayin ampi-tambay
nin mangiling, bi-sa yay a-
sa ay kowon, ta yay a-sa
kot ibati. ⁴² Kanya dapat
pirmi kamon handa bana ta
kay moyo tanda no anyay
oras a ilato ko, hiko a
Katawan moyo. ⁴³ Tandaan
moyodti: Alimbawa, no
tanda na komon nin main
ikon bali, no anyay oras ha
yabi a ilato nan mahiba,
sigoradon nagbantay ya tan
kay na pino-layan nin na-
looban a bali na. ⁴⁴ Kanya
hikamo man, kailangan
pirmi kamon handa ta hiko
a Naglalaman Tawo ay
makalato ha oras a kay moyo
an-ola-lomon.”

*Maptog Wari ha Pa-
magsirbi konan Katawan
(Lucas 12:41-48)*

⁴⁵ [Bi-sa in-alimbawa ni
Jesus a sarili na ha a-say
amo, wana,] “Hino kot
a maiparis ha maronong

tan maptog a ma-magsirbi,
a pina-tayaan nin amo
na, para mangasiwa ha
main nan bali tan mami
nin pawpa-mangan konlan
kapara nan ma-magsirbi ha
intakda a oras? ⁴⁶ Makalma
yay anodtin ma-magsirbi no
ha kala-lato nan amo na ay
anggaw-on nay impa-taya
konan trabaho. ⁴⁷ Yay potog,
ibalita ko komoyo, sigoradon
gaw-on na yan ma-ngasiwa
ha halban kawkama-main
na. ⁴⁸ Kot no a-sa yan doka
a ma-magsirbi, wana ha
sarili na, ‘Ma-boyotan a amo
ko.’ ⁴⁹ Bi-sa bogbogon na
hilay nay kapara nan ma-
magsirbi, ba-yo makipan-
gan tan makiinoman ya
tana konlan lawlasinggiro.
⁵⁰ Tongwa, makalato yay
amo na ha awlon kay na an-
asahan tan ha oras nin kay
na an-ola-lomon. ⁵¹ Kanya
sigoradon parosawan na yan
amo na tan ilamo na ya itaw
ha kamainan lan tawtawon
ampiabig-abig. Mi-tangih-
tangih a tawtawo itaw tan
mi-pigogot ha grabin kadya-
dyaan.”

25

*Yay Alimbawa Tongkol ha
Mapolo a Dalaga*

¹ [Bi-sa wanay naman ni
Jesus,] “Yay pa-maghanda
ha kalo-loob ha ampag-arian
nan Dios ay bilang ha pa-
maghanda nin mapolo a
dalaga a ni-pamarta nin
hiyo-san lamparilya, para
makibanhal ha yabi ta hak-
baton la yay nay nobyo.

² Yay lima konla ay madisposisyon, kot yay lima ay ambo madisposisyon, ³ ta kay hila nagbalon risirban langis. ⁴ Hila balo a limay madisposisyon ay ni-pagbalon hilan langis pangrisirba. ⁵ Hawanin ta naboyot kay nakalato yay nobyo, halban la ay namatongga tan toloy nin nakakalok.

⁶ “Kot hin kapikna yabi main hinoma-way, a wana, ‘Anlato yay nay nobyo! Hakbaton moyo yay na.’

⁷ Halban lan mapolo a dalaga ay ni-pibangon, bisa inayos lay lawlamparilya la. ⁸ Hawanin, wanlan hilay lima a ambo madisposisyon, ‘Na-hominan kamin langis. Biyan la kami pa ta ma-lop anay lamparilya mi.’

⁹ “Kot wanlan in-obat nin hilay madisposisyon, ‘Kay maari ta kay ana makaharag yadti kontamon halban. Labah ot mako kamoy na manaliw.’ ¹⁰ Kanya nako hilan nanaliw. Kot kapi-pialih la, nakalato yay nobyo. Hawanin, hilay lima bongat a parihado a nakapaki-ka kona ha balin pagbanhalan. Bi-sa, hin nilo-moob hilay na, inhara anay polta.

¹¹ “Na-paongganan, nakalato hilay namaot a limay dalagan ambo madisposisyon. Bi-sa wanla, ‘Sinyor! Sinyor, paloobon mo kami pa.’

¹² “Kot wanan in-obat nin nobyo konla, ‘Kai! Ibalita

ko komoyo a kay katamo ambilbion.’ ”

¹³ Bi-sa wana ot ni Jesus, “Kanya hikamoy namaot, kailangan pirmi kamomon handa, ta kay moyo tanda no anya mag-awlo tan no anyay oras a ilato ko, hiko a Naglalaman Tawo.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Aw-alila a Pina-tayaan Kwarta

(Lucas 19:11-27)

¹⁴ [Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa, wana,] “Yay pamag-ari nan Dios ay bilang ha a-say lalakin nako ha madayo a logar. Ba-yo ya inomalih, hina-wayan nay toloy alila na ta impa-taya na konlay kawkama-main na.

¹⁵ Balang a-sa konla ay pinatayaan nan kwarta ayon ha kanya-kanyan kababaan lan pa-mipalalako. Yay a-sa ay binyan nan limanlibo, yay a-say namaot ay lowanlibo tan yay a-sa ot ay sanlibo. Bi-sa inomalih yay nay amo. ¹⁶ Hawanin, yadtaw nakatanggap nin limanlibo ay nakoy na ta tampol nan innigosyo. Yay inogotan ay naka-tobo yan limanlibo. ¹⁷ Anorin anamaot a ginwa nan yadtaw nakatanggap nin lowanlibo, kanya naka-tobo yan lowanlibo. ¹⁸ Kot yadtaw nakatanggap sanlibo ay ingkotkot nadti ha lota ta itaw na inharya a kwarta nan amo na.

¹⁹ “Pa-makalabah nin maanloh a panaon, norong yay amo la. Bi-sa pinastang

na hila no anyay ginwa la ha kwartan impa-taya na konla. ²⁰ Yadtaw nakatanggap limanlibo ay dinomani ya kona, awit-awit nay kwarta nin amo na pati yay tinobo. Bi-sa wana, 'Amo, oyay imbati mo kongkon limanlibo pati yay tinobo kon limanlibo.'

²¹ "Wanan amo na kona, 'Maganday ginwa mo. Labah kan alila tan mapasimalaan. Hawanin ta na-pasimalaan ka ha daoto a alaga, pa-lahan koy ipa-taya ko komo pigaw lalon lomako. Lomoob ka para maki-liga-liga kongko.'

²² "Hawanin, dinomani yay namaot kona yadtaw nakatanggap nin lowanlibo, ta wana, 'Amo, oyay imbati mo kongkon lowanlibo, tan oyay tinobo kon lowanlibo.'

²³ "Wanan amo na kona, 'Maganday ginwa mo. Labah kan alila tan mapasimalaan. Hawanin ta na-pasimalaan ka ha daoto a alaga, pa-lahan koy ipa-taya ko komo pigaw lalon lomako. Lomoob kay namaot para maki-liga-liga kongko.'

²⁴ "Bi-sa dinomani yay namaot kona yadtaw nakatanggap nin sanlibo, ta wana, 'Amo, tanda kon mahigpit ka ta ampanglapot ka nin ambo hikay nananom tan angkowon moy ganansya nin ambo hikay nagpagal. ²⁵ Kanya ha kalimowan ko ay ingkotkot koy kwarta mo ha lota ta

inharya. Kanya oyay nay sanlibo mo.'

²⁶ "Kot wanan in-obat nin amo na kona, 'Doka kan alila tan matamlar! Ha tanda mo, ampanglapot ako nin ambo hikoy nananom tan angkowon koy ganansya nin ambo hikoy nagpagal.

²⁷ Maskin imbangko mo tana komon a kwarta ko ta pigaw pa-makalato ko ay makwa kon main tobo.'

²⁸ Kanya wanan amo konlan laloman alila na, 'Kowon moyoy kwarta a impa-taya ko kona ta ipa-lah konan yay main mapolo a libo. ²⁹ Ngamin, yay tawon maronong magdisposisyon ha anyakaman a impa-taya kona ay lalon pa-lahan a main kona, kanya magkasobra ya. Kot yay tawon ambo maronong magdisposisyon ha impa-taya kona ay balawion orin kona. ³⁰ Bi-sa, ya-rin homin kapa-pakinabang a alila ay ibantak ya itaw ha na-pakaroblom a logar [a kamainan lan tawtawon amparosawan]. Itaw ay mitangih-tangih hila tan mipigogot ha grabin kadya-dyaan.' "

Yay Pangongokom

³¹ [Wana ot ni Jesus,] "Ha pa-mako kon oman iti, hiko a Naglalaman Tawo ay makit a kalinggasan ko tan kalamo ko hilay halban bawbanal a anghil, ta bi-sa tomoklo akoy na ha trono kon homin kapara para manosga. ³² Intiron tawtawo ha nawnasyon ay

tiponon ha arapan ko, ta ipolok ko hilay tawtawo ko konlan ambo kon ikon, a bilang pa-mipolok nin pastol ha kawkarniro tan ha kawkanding. ³³ Hilay tawon in-alimbawa ha karniro ay igwa ko hila ha wanan ko, balo ta hilay in-alimbawa ha kanding, iti hila ha wili ko. ³⁴ Bi-sa hiko a Ari, halitaon ko konlan hilay iti ha wanan ko, 'Hikamo a pinayabolan abig nin Ama ko, mako kamo iti ta mi-wan kamoy na ha kaarian a imparihado nan Ama ko para komoyo, paibat hin palsawon yay mondo. ³⁵ Nga-min, hin mabitol ako ay pinapangan moyo ko, hin malata ako ay pinainom moyo ko. Maski a-sa kon dayo, pinahanda moyo ko. ³⁶ Hin homin akon doloh, binyan moyo kon maiholot. Hin main akon masakit, tinibaw moyo ko. Hin nakapriso ko, kina moyo ko.'

³⁷ "Bi-sa wanlan iobat nin hiladtin lawlabah a tawo, 'Katawan, naka-no orin a nakit mi kan mabitol a pinapangan mi ka, o malata ka a pinainom mi ka? ³⁸ Naka-no orin a dayo ka a pinahanda mi ka, o homin kan doloh a binyan mi kan maiholot? ³⁹ Naka-no orin a main kan masakit o nakapriso a tinibaw mi ka?'

⁴⁰ "Bi-sa, hiko a Ari ay anodti iobat ko konla, 'Yay potog, ibalita ko komoyo, yay anyaman a ginwa moyo ha maskin a-sa konlan an-itoring pinakamaaypa a

impagka-tawtalakaka ko ay bilang anan kongko moyo ginwa.'

⁴¹ "Bi-sa halitaon koy namaot konlan tawtawo a iti ha wili ko, 'Hikamo a inhompaa, paka-dayo kamo kongko! Itaw kamo mako ha impyirno, ha apoy a homin pa-nga-lop a imparihado para koni Satanas tan para konlan dawdoka a anghil a nagpahakop kona. ⁴² Nga-min, hin mabitol ako ay kay moyo ko pinapangan, hin malata ako ay kay moyo ko pinainom. ⁴³ Hin a-sa kon dayo ay kay moyo ko pinahanda. Hin homin akon doloh ay kay moyo ko binyan maiholot. Hin main akon masakit tan hin nakapriso ko ay kay moyo ko tinibaw.'

⁴⁴ "Bi-sa wanlay namaot iobat kongko, 'Katawan, naka-no orin a na-kit mi kan mabitol o malata o a-sa kan dayo o homin kan doloh o main kan masakit o nakapriso a kay mi ka tinambayan?'

⁴⁵ "Bi-sa ibalita ko konla, 'Yay potog, ibalita ko komoyo, yay anyaman a kay moyo ginwa ha a-sa konlan an-itoring pinakamaaypa a impagka-tawtalakaka ko ay bilang ana syimprin kay moyo ginwa kongko.'

⁴⁶ "Kanya hiladtaw tawta-won kay tinomambay ay mi-ka ha homin panganggawan a kaparosawan ha impyirno. Balo ta hiladtaw lawlabah a tawo ay magkamain hilan

biyay homin anggawan ha langit.”

26

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(*Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53*)

¹ Hin nayari na imbalita ni Jesus odtin halban, wana konlan disipolos na, ² “Tanda moyo a loway awlo tana, Pistay nan Pa-makalibri.*” Konan ya-rin a awlon pista, hiko a Naglalaman Tawo ay iintriga para ipasak ha kros.” ³ Hin ya-rin, nititipon hilay pawpoon pari, hilay mawmaistron kapanogoan, tan hilay pawpoon nin Israelita itaw ha palasyo ni Caifas a pinakapoon pari.

⁴ Nga-min, pinipapanowan la no pa-no la maipadakop hi Jesus nin homin magtanda pigaw maipapati la ya. ⁵ Kanya wanla, “Ando tamo itaon ha Pistan Pa-makalibri, ta olano magkagoloy tawtawo.”

Imbo-bo koni Jesus a Pa-banglo

(*Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8*)

⁶ Hawanin, hin itaw hila ni Jesus ha baryon Betania ha bali ni Simon a datin nagmasakit kitong, ⁷ main a-say babayi a nako koni Jesus nin main awit na-pakablin pabanglo a nakaigwa ha botin gawa ha alabastro.

Hin ya-rin a ampakirongo yan ampangan hi Jesus, imbo-bo nan babayi yay pabanglo ha olo ni Jesus. ⁸ Kot hin na-kit la-rin nin hilay disipolos na, nagolo hila. Wanla, “Anongkot sinayang na-rin? ⁹ Ya-rin klasin pabanglo ay mailako komon nin mahi-ban a alaga, ta bisa maibi yay ma-paglakoan konlan mangairap.” ¹⁰ Kot palibhasay tanda ni Jesus a paninita la ha ginwanan babayi, wana konla, “Anongkot anggolo-golowon moyoy isip na, anta labah odtin ginwa na kongko? ¹¹ Hilay mangairap ay pirmi moyon maipagkalamoan, kot hiko, maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko. ¹² Yadtin pa-mobo nan pabanglo kongko ay pa-miparihadoy na para ha pa-nabon kongko. ¹³ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha aytimay logar ha intiron mondo a ipangaral yay Labah a Balita tongkol kongko ay ma-panomtoman yadtin babayi, ta mabanggit yay ginwa na kongko.”

Yay Pa-maki-sondo ni Judas Iscariote Para Pagtraidoran hi Jesus

(*Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6*)

¹⁴ Hi Judas Iscariote a a-say namaot konlan labin-loway disipolos ni Jesus ay nako konlan pawpoon pari. ¹⁵ Wana konla, “Anya wari a

* 26:2 26:2 Pista orin nin pa-manomtoman lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

ibi moyo kongko no iintriga ko hi Jesus komoyo?" Yay ginwa la ay namilang hilan tolompolo a kwartan pilak para ibi kona. ¹⁶ Kanya paibat hin ya-rin, nana-gan yay nan tyimpo para magtraidoran na hi Jesus.

Yay Hoyot a Pa-ngapon li Jesus

(*Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30*)

¹⁷ Hin ya-rin ay awloy na nin Pistan Pa-makalibri a ompisay namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Kanya dinomani koni Jesus hilay disipolos na, ta wanla, "Ayti may labay mon pamihandaan min pangaponan tamo para ha pista?" ¹⁸ Wani Jesus, "Mako kamo ha syodad ta ibalita moyo konan yadtaw tawo itaw, 'Anodti a wanan Maistro: Madani na kanoy oras na. Labay nan silibrawon yay pangaponan pampista iti ha bali mo nin kalamo hilay disipolos na.' "

¹⁹ Kanya main nakon dawdisipolos ni Jesus ha syodad Jerusalem ta ginwa lay ayon ha impagawa na. Inhandala lay naor a pangaponan la ha pista. ²⁰ Hin yabi na, dinomolog yay na hi Jesus ha lamisawan, kalamo hilay labinloway disipolos na. ²¹ Hin ampangan hilay na, wana konla, "Yay potog, ibalita ko komoyo, a-sa komoyo a magtraidor kongko."

²² Masyado hilan nilomolo a dawdisipolos na, bi-sa a-sa a-sa hilan namastang

koni Jesus, wanla, "Katawan, hiko doman?"

²³ Wani Jesus, "Yay a-say ampaki-sabay kongkon mamidoldol tinapay ay hiya a magtraidor kongko." ²⁴ Bi-sa wana ot, "Hiko a Naglalaman Tawo ay mati ayon ha nakasolat tongkol kongko, balo ta ka-ka-roy ogotan nin yay tawon magtraidor kongko! Labah ot a kay yay na komon impangabing."

²⁵ Bi-sa wani Judas a magtraidor kona, "Maistro, hiko doman?" Wani Jesus kona, "Nahalita moy na."

Yay Banal a Pangaponan

(*Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25*)

²⁶ Hin ya-rin a ampangan hila, nangwa yan tinapay hi Jesus. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, pini-pikna na bi-sa intorol na konlan disipolos na, ta wana, "Mangwa kamo ta kanon moyo. Yadti a lalaman ko."

²⁷ Bi-sa nangwa yay namaot nin a-say kopa. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, inimbi na konlan disipolos na. Wana, "Minom kamo nin yadti, halban moyo, ²⁸ ta yadti a daya kon tomolo a pangibatan magkamain nin ba-yon kasondoan yay Dios ha tawtawo, para mapatawad a lako a tawo ha main lan kawkasalanan. ²⁹ Ibalita ko komoyo, kay koy na minom oman nin anodtin inomon a ibat ha obas anggan ha lomato a panaon

a kalamoan katamoy nan minom nin ba-yon klasin alak itaw ha kaarian nan Ama ko."

³⁰ Bi-sa pa-makayari lan nagkanta nin pamomori ha Dios ay inomalih hilay nan mako ha Bakil Olibo.

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Na ni Pedro

(*Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38*)

³¹ Hin ya-rin, wani Jesus konlan disipolos na, "Yadtin yabi, halban moyo ay ibati moyo ko, ta wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan, 'Aboloyan kon patyon yay pa-hal pastol, kanya hilay pa-hal kawkarniro a am-pastolan na ay miboyak.'

³² Anodtaw pa man, morong akon mabyay, bi-sa mo-na ko komoyo ha Galilea."

³³ Wani Pedro kona, "Maskin ibati la kan hiladtin halban, mika-ka-noman kay kata ibati."

³⁴ Kot wani Jesus kona, "Yay potog, ibalita ko komo, yadti ot a yabi ba-yo tomaran-ok a manok, mitloy bisis mo kon iporlingor."

³⁵ Wani Pedro kona, "Maskin pati hiko patyon la, kay kata iporlingor." Anorin anamaot a imbalita lan halban laloma ot a disipolos na.

Dinomawat hi Jesus ha Hardin Getsemani

(*Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46*)

³⁶ Bi-sa inawit ni Jesus hilay disipolos na ha a-say logar ha Bakil Olibo a

anha-wayan Getsemani. Bisa wana konla, "Tomoklo kamo yapon iti ta mako ko ha banda itaw para domawat." ³⁷ Inawit nan impagkalamoan hi Pedro tan hilay loway anak ni Zebedeo. Tongwa, bigla yan nilomolo hi Jesus tan golo-goloy isip na. ³⁸ Kanya wana konla, "Masyadoy kaloloan ko, halos kon ikamati. Iti kamo tana ta maki-poyat kamo kongko."

³⁹ Dinomayô yan daoto, bisa nanalimokor yan palokob ta dinomawat ha Dios. Wana, "O Ama ko, no maari komon, ando mo aboloyan lomato odtin pa-magdya-dya kongko. Kot anodtaw pa man, ambo yay kalabayan koy mangyari nokay yay kalabayan mo."

⁴⁰ Bi-sa, hin nagbolta ya konlan toloy disipolos na ay na-lato na hilan angka-lok. Wana koni Pedro, "Kay moyo doman magawa nin maki-poyat kongko maskin a-say oras? ⁴¹ Tomalan kamo tan domawat pigaw kay kamo matokso. Mahi-ban a nakom moyon homonol, kot kay mababa nin sarili moyo."

⁴² Bi-sa dinomayô yay naman hi Jesus ta dinomawat. Wana, "O Ama ko, no wari ta kay ma-pa-lilihan odtin pa-magdya-dya ko, mangyari a kalabayan mo." ⁴³ Bi-sa, hin kina nan oman hilay toloy disipolos na, na-lato na hilay naman nin angka-lok bana ta namatongga hila.

44 Kanya imbati na hilay naman ta nako ya dinomawat nin ikatlon bisis nin anodtaw ot syimpri a indawat na. 45 Napanggihanan, kina nay naman hiladtin disipolos na. Bi-sa wana konla, "Angkalok kamo ot? Ampagpaina kamo ot anggan hawanin? Nilomato anay oras a hiko a Naglalaman Tawo kot iintrigay na konlan tawtawon makasalahan. 46 Mibangon kamoy na ta lomato yay nay magtraidor kongko. Hakbaton tamo hila."

Dinakop hi Jesus

(*Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12*)

47 Lo-gan ya ot ampanalita hi Jesus, nakalato naor hi Judas a a-sa konlan labinloway disipolos. Kalamo nay lako a tawon main awit bawbonong tan pawpapatok a inhogo lan pawpoon pari tan pawpoon nin Israelita. 48 Binyan na hilay nan daan ni Judas a magtraidor nin pamilbian, a wana, "Yay alokan ko, yadtaw a dakpon moyo."

49 Hawanin, dinomani naor hi Judas koni Jesus, ta wana, "Komosta, Maistro!" Bi-sa inalokan na ya.

50 Kot wani Jesus kona, "Amigo, gaw-on moy nay sadya mo!" Bi-sa dinomani hilay nay tawtawon kalamoan ni Judas ta binombonan la hi Jesus ta dinakop.

51 Hawanin, a-sa konlan kalamoan ni Jesus ay tampol nan inoyoh a bonong na ta tinabtab nay alila nan pinakapoon pari. Kot tolyan a natigpah na.

52 Kot wani Jesus kona, "Igomâ moy bonong mo ta hinoman a mangamit bonong para ipangmati ha kapara ay bonong ana maot a ipangmati kona. 53 Hay wamo wari, kay ko makadawat konan Ama ko para manogo ya hawanin ot nin libo-libon anghil para tomambay kongko? 54 Kot no gaw-on ko-rin, pa-no man ot pomtog yay wana ha Masanton Kasolatan a dapat mangyari yadti kongko?"

55 Hin ya-rin ot a oras, wani Jesus konlan hila-rin lako a tawo, "Tolisan ako doman ta nangawit kamo ot bawbonong tan pawpapatok ha pa-nakop moyo kongko? Anta awlo-awlo kon ampanoro ha timplo, kot kay moyo ko dinakop. 56 Kot konan yadtin halban ampangyari ay angka-paptogan yay sawsinolat lan pawpropita nan Dios ha Masanton Kasolatan tongkol kongko."

Hin ya-rin, halban disipolos na ay nipo-polayo ta imbati la ya.

In-arap hi Jesus ha Pinakamata-gay a Konsiho

(*Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24*)

57 Hawanin, inawit la hi Jesus nin hilay nanakop kona ha bali ni Caifas, yay

pinakapoon pari ta itaw hila nititipon a [mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel a bilang konlan] mawmaistron kapanogoan tan hilay pawpooon nin Israelita. ⁵⁸ Hi Pedro namaot ay mato-totombok nin main karayoan. Pa-makalato na itaw ha bali nan pinakapoon pari, nilomoob ya ha patyo ta naki-toklo konlan gwardya ta labay nan mtandaan no anyay mangyari koni Jesus.

⁵⁹ Hilay namaot a pawpooon pari tan halban lan pawpooon nin Israelita itaw a pari-parihon myimbro nin pinakamata-gay a konsiho ay naningkap nin tawtawon tomistigon kagalotoyan laban koni Jesus pigaw maipapati la ya. ⁶⁰ Kot maskin lako a nagtistigon kawkalotoyan, homin ha hinalita la a magamit laban koni Jesus. Hin hoyot, main anaman loway palson tistigon inomarap. ⁶¹ Wanla, "Yadtin tawo, anodti hinalita na: 'Baba kon yobaon yay timplon nan Dios ta bi-sa maipadong kon oman ha loob nin toloy awlo.' "

⁶² Inomdong yay pinakapoon pari, ta wana koni Jesus, "Anyay maiobat mo konan ya-rin riklamo la komo?"

⁶³ Kot namakatinok yan bongat hi Jesus. Bi-sa wanay naman nin pinakapoon pari kona, "Ha arapan nan Dios a angkabyay, mangalimpotogan ka no

doman ta hika yay Cristo, yay Anak nan Dios."

⁶⁴ Wani Jesus kona, "Nahalita moy na. Kot ibalita ko komoyo: Ha lomato a panaon, ma-kit moyo ko, hiko a Naglalaman Tawo nin nakatoklo ha wanan nan Dios a Makapangyayari, tan ma-kit moyo ko ot lomato nin iti ha lolom."

⁶⁵ Ha ka-motan olo nan pinakapoon pari bana ha pamipantay ni Jesus nin sarili na ha Dios ay winakwak nay sarili nan doloh. Bi-sa wana konlan mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho, "Yay hinalita na ay pa-masta-basta ha Dios! Anongkot kailangan tamo ot a tawtistigo? Nalngo moyoy na hawanin a pa-masta-basta na ha Dios. ⁶⁶ Anyay sintinsya moyo?" Wanlan in-obat, "Dapat yan patyon!"

⁶⁷ Kanya niloraan lay lopa na tan bino-bogbog la ya. Hilay namaot a laloma ay tina-tampal la ya. ⁶⁸ Wanla kona, "Hika, Cristo, holaan mo pa no-nin no hino-hinoy ampanampal komo."

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(*Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Hin ya-rin a nakatoklo hi Pedro itaw ha patyo, tongwa main a-say babayin alila nan pinakapoon pari a dinomani kona. Wana, "A-sa kay namaot a kalamoan ni Jesus a taga Galilea."

⁷⁰ Kot imbori nadti ni Pedro nin nalngo lan halban tawtawo itaw, a wana, "Kay ko tanda a labay mon tolon."

⁷¹ Bi-sa, hin nako ya ha poltan balaybay, na-kit yay naman nin a-say laloman babayin alila. Wanan yadtin alila konlan hilay tawtawo itaw, "Yadtin tawo ay kalamoan ni Jesus a taga Nazaret."

⁷² Kot imbori nay naman ni Pedro, a wana, "Anihompa ko, ambo kon bilbi ya-rin a tawo!"

⁷³ Na-paonggan daoto, dinomani hilay naka-dong itaw koni Pedro, ta wanla, "Sigoradon a-sa kay namaot ha kawkalamoan na, ta mapatnag ha pa-nalita mo a taga kay namaot Galilea."

⁷⁴ Hin ya-rin ay naghohompa yay na hi Pedro, wana, "Maski parosawan na kon Dios, talagan ambo kon bilbi ya-rin a tawo!" Tongway naor tinomaran-ok a manok. ⁷⁵ Bi-sa napanomtoman ni Pedro yay hinalita ni Jesus kona, a wana, "Ba-yo tomaran-ok a manok, mitloy bisis mo kon iporlingor."

Kanya nilomikol hi Pedro bi-sa tinomangih yan hosto.

27

Inawit hi Jesus koni Gobirrador Pilato

(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

¹ Hin kinaboklahan, halban lan pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita

ay pinipapa-nowan lay pampapati koni Jesus. ² Bi-sa yay ginwa la ay impabalol la ya ta inawit koni Poncio Pilato, [yay gobirrador a taga Roma].

Yay Kamatyan ni Judas Iscariote

(Gawgawa 1:18-19)

³ Hin na-tandaan ni Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus a sinintinsyawan la yan kamatyan ay nangombabali ya. In-orong nay tolompolo a kwartan pilak konlan pawpoon pari tan konlan pawpoon nin Israelita. ⁴ Wana, "Nagkasalanan ako ta impadakop koy tawon homin kasalanan."

Wanla, "Anya may pakiomon mi ison? Bahala ka ha sarili mo."

⁵ Imbasyo ni Judas a kwarta itaw ha timplo ta bisa nilomikol yay na ta nako ya nagbibitay.

⁶ Pinolot la syimprin pawpoon pari a kwarta, bi-sa wanla, "Kontra ha kawkapanogoan nan Dios no ilaok tamodti ha kwarta nin timplo, bana ta pangibatan odti nin main mabo-bo a daya." ⁷ Kanya nipapano hila yapon ta bi-sa yay kwarta ay impanaliw lan yadtaw bowat nan ma-mangwa koron para mag-in pamitabonan nin dawdayowan.

⁸ Kanya, ya-rin hinaliw lan bowat ay anha-wayan anggan hawanin nin "Bowat nin Daya."

⁹ Kanya pinomtog yay im-pabalita nan Dios koni Propita Jeremias hin yadtaw, a wanan nakasolat, "Kinwa lay tolompolo a kwartan pilak a na-pi-sondoan nin omnoy Israelita a kabayaran biyay nin a-say tawo. ¹⁰ Yadti impamayar lan yadtaw bowat nan mamangwa koron ayon ha impanakom nan Katawan kongko."

In-arap hi Jesus koni Gobir-nador Pilato

(*Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38*)

¹¹ Hin in-arap lay na hi Jesus koni Gobirnadon Pilato, wana koni Jesus, "Hika do-man a Ari lan Israelita?"

Wanan in-obat ni Jesus, "Nahalita moy na." ¹² Kot hin binaraan la yan paw-poon pari tan hilay paw-poon nin Israelita ay kay ya nan-lok.

¹³ Kanya wani Gobirnadon Pilato kona, "Kay mo doman angkalngo ya-rin kalakan riklamo la komo?" ¹⁴ Kot homin yan inobat hi Jesus ni a-sa ha rawriklamo la kona, kanya masyado yan naka-ngap a gobirnadon.

Sinintinsyawan Kamatayan hi Jesus

(*Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16*)

¹⁵ Taon-taon, no Pistan Pa-makalibri nin Israelita ay nakaogalian a yay gobirnadon a taga Roma ay ampamiboloh nin a-say priso ayon ha dawaton nin tawtawo. ¹⁶ Hin ya-rin,

main a-say prison bantog a yay ngalan ay Barabbas.

¹⁷ Kanya, hin tipon hilay tawtawo, pinastang na hila ni Gobirnadon Pilato. Wana, "Hino kot a labay moyon bolohan ko para komoyo, hi Barabbas doman o hi Jesus a anha-wayan 'Cristo?'"

¹⁸ Pinastang nadtaw ta tanda na a angkainggit hilay paw-poon pari tan paw-poon nin Israelita koni Jesus, kanya la ya in-intriga.

¹⁹ Ambo bongat orin, nokay hin itaw yay na antoklo hi Gobirnadon Pilato ha Intabladon Bato a ampagbistawan na, main impapibalita yay kaambali na kona. Wana, "Ando ka gomwa nin anyakaman a bagay kontra konan ya-rin tawon homin kasalanan. Nga-min, nayabi na-pairapan akon masyado ha taynop ko tongkol kona."

²⁰ Kot hilay paw-poon pari tan paw-poon nin Israelita ay kinombinsi lay malabong a tawo itaw a dawaton la koni Gobirnadon Pilato a hi Barabbas yay bolohan ta bi-sa hi Jesus a ipap-ati. ²¹ Hawanin, pinastang na hilay naman nin gobirnadon, wana, "Hino kot konlan lowa a labay moyon bolohan ko para komoyo?"

"Hi Barabbas," wanlan in-obat.

²² Bi-sa wanay naman ni Gobirnadon konla, "Anya man no-nin a gaw-on ko koni Jesus a anha-wayan Cristo?"

"Ipasak ya ha kros!" wanlan halban.

²³ Kot wani Gobirnadon, "Anongkot, anya kot a nagawa nan karokan?"

Kot lalo lan in-aghaw, a wanla, "Ipasak ya ha kros!"

²⁴ Hawanin, na-kit ni Gobirnadon Pilato a homin yan magawa para ma-patgon hilay tawtawo ta masbali hilay na ingat ampagkagolo. Kanya namakwa yan lanom ta nibano ya ha arapan lan tawtawo, wana, "Yadti a pamilbian a ambo kon kasalanan a pa-mapati konan yadti tawon homin kasalanan. Hikamoy mangobat ha kamatian na."

²⁵ Wanlan halban tawtawo itaw, "Iya, hikami tan hilay aw-awa-nak mi a mangobat ha kamatian na!" ²⁶ Kanya impapiboloh na hi Barabbas, balo ta hi Jesus ay impalatigo na. Bi-sa in-intriga na ya ha omnoy hondalo a taga Roma para ipasak ha kros.

Tinoya-toya lan Hawhondalo hi Jesus

(*Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3*)

²⁷ Hawanin, hiladti hondalo nan gobirnadon ay inloob la hi Jesus ha ampagkampowan la ha palasyo nan gobirnadon. Bi-sa in-arap la ya ha halban kawkalamoan lan hondalo. ²⁸ Nilapyangan la ya, bi-sa pinadolohan la yan kolor obi [ta konwari ari ya]. ²⁹ Namayokal hilan hangan marowih ta inkorona la kona. Pinaga-gotan la ya ot talaib ha wanan gamot na

[a konwari baston ari]. Pamakayari, nana-talimokor hila kona nin main awit a pa-noya-toya, wanla, "Viva yay Ari lan Israelita!" ³⁰ Bi-sa nilora-loraan la ya, ba-yo hinampat lay impaga-gotan lan talaib kona ta impapahpah la ha olo na. ³¹ Hinayari la yan tinoya-toya, nilohpok lay impadoloh la kona ta impaholot lay sarili nan doloh, ta bi-sa ini-ka la yay nan ipasak ha kros.

Impasak hi Jesus ha Kros
(*Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27*)

³² Hin anlomikol hilay na ha syodad Jerusalem, nahakbat lay a-say lalakin taga Cirene a yay ngalan kot Simon. Pinilit la yan hawhondalo a balatayon yay kros ni Jesus. ³³ Hin nakalato hilay na ha Golgota (yay labay totolon "Logar nin Bongo"), ³⁴ binyan la hi Jesus nin maalhom a alak obas a nilaokan mapait [a makatambal hakit] para inomon na. Kot hin na-tawayan na, kay na ininom.

³⁵ Hin nayari la impasak hi Jesus ha kros, nibobonot hilay hawhondalo ta pinipapartiwan lay dawdoloh na. Ha anorin a nangyari ay na-paptogan yay hinalita nan propita nan Dios, a wanan nakasolat, "Pinarti-parti lay dawdoloh ko ta bi-sa pini-bonotan la no hinoy makapag-ikon nin ayhing ko." ³⁶ Pamakayari nin ya-rin ay tinomoklo hilay hawhondalo ta itaw hila

nin ampagbantay koni Jesus. ³⁷ Namipaskin hila ha olowan ni Jesus nin anodti a bara-nan nin pa-mapati kona: “Yadti hi Jesus a Ari nin Aw-Israelita.” ³⁸ Main anamaot loway tolisan a impasak la ha kros, yay a-sa ha bandan wanan ni Jesus tan yay a-sa ha bandan wili na.

³⁹ Bi-sa hilay tawtawon an-lomabah ay tinoya-toya la yan main ot awit a poyong olo. ⁴⁰ Wanla, “Wamo, yobaon moy timplo ta ba-yo ipa-dong mon oman ha loob nin toloy awlo, di ilipyas mo hawanin a sarili mo. No hikay Anak nan Dios, omaypa ka no-nin ha kros.”

⁴¹ Tinoya-toya la yay namaot nin hilay pawpoon pari, pati hilay mawmaistron kapangoan tan pawpoon nin Israelita, wanla, ⁴² “Inlipyas na hilay laloma, kot mismon sarili na ay kay na mailipyas. No hiyay Ari nin Israel, magtatangtang ya hawanin ha kros pigaw mi-pol tamo kona. ⁴³ Ampasimala ya konan Dios, tan wana, hiya yay Anak nan Dios. Bilyon tamo pa no-nin no ilipyas na ya hawanin.”

⁴⁴ Maskin hilay tolisan a impasak anamaot ha kros nin kasabay na ay anorin anamaot a pa-noya-toya la kona.

Nabtahan hi Jesus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ Paibat ogtiawlo ay dinomoblom a intiron kalibol anggan alas tres nin

apon. ⁴⁶ Hin ya-rin a bandan alas tres, wanan in-aghaw ni Jesus, “Eli, Eli, lema sabachthani?” yay labay totolon, “Dios ko, Dios ko, anongkot mo ko ampolayan?”

⁴⁷ Hin nalngo la-rin nin omnoy tawon nakaodong itaw, kay la naintindyan. Wanla, “Anha-wayan na hi Propita Elias.” ⁴⁸ Antimano polayo nan a-sa konla, ta nangwa yan ispongaha. Bi-sa insawsaw na ha maalhom a alak obas ta inigwa ha tampoh nin talaib, ta impahophop na koni Jesus.

⁴⁹ Wanla balo laloma, “Tagan, ta biliwon tamo no kaon na yan ilipyas ni Propita Elias.”

⁵⁰ Tongwa inomaghaw anaman hi Jesus, bi-sa in-intriga nay na a ispirito na konan Dios.

⁵¹ Hin ya-rin, yay kortina ha botlay nin timplo ay bigla nagi-nit ha botlay paibat ta-gay anggan aypa. Nanglayon anamaot tan nangapapakay bawbakil a bato. ⁵² Naabriyan anamaot a pawpinanabonan, tan lako a bawbanal a tawo nan Dios a nati na a norong nabyay. ⁵³ Bi-sa, pa-makayari nan norong nabyay ni Jesus, nilomikol hiladti ha pinanabonan konla ta nako ha Jerusalem a anha-wayan “Masagradon Syodad” ta nagpa-kit ha lako a tawo.

⁵⁴ Yay kapitan nin hawhondalo tan hilay kalamoan na a ampagbantay

koni Jesus ay nalayam lay layon tan na-kit lay ni-pangyari, kanya masyadoy li-mo la. Bi-sa wanla, "Talagan hiya yay Anak nan Dios!"

⁵⁵ Lako anamaot a baw-babayi itaw a ampanamolaw hin ya-rin. Hila-rin a hinomonol tan tinomambay koni Jesus paibat hin nangaral ya ha probinsyan Galilea. ⁵⁶ Yay laloma konla ay hi Maria Magdalena, hi Maria a nanay li Santiago tan Jose, tan yay nanay lan loway disipolos a awa-nak ni Zebedeo.

Intabon hi Jesus

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ Hin madani nay yabi, nakalato a a-say lalakin yay ngalan kot Jose a taga babalin Arimatea. A-sa yan mayaman a hinomonol anamaot koni Jesus. ⁵⁸ Nako ya koni Gobirnadador Pilato ta dinawat nay bangkay ni Jesus. Kanya inmanda ni Gobirnadador Pilato a ibi kona. ⁵⁹ Hawanin, kinwa ni Jose a bangkay ni Jesus ta pinotot nan ba-yon pinon tila a mapoti. ⁶⁰ Bi-sa inggawa na ya ha ba-yon panabonan a impakwiba na ha bakil a bato a para komon pansarili na. Bi-sa intolir nay malapar a bato ta impanara na ha pinanabonan. Hin nayari ay nako yay na. ⁶¹ Hawanin, hi Maria Magdalena tan yay a-sa ot a Maria ay itaw hila nakatoklo ha tobon pinanabonan.

Gwardyadoy Pinanabonan koni Jesus

⁶² Kinadilapan, Awlon Pa-mainawa, ni-pako hilay pawpoon pari tan paw-Pariseo koni Gobirnadador Pilato. ⁶³ Wanla kona, "Gobirnadador, angka-panomtoman midtaw imbalita nan yadtaw ma-magkonwari a hi Jesus hin angkabyay ya ot, a pamakayari kano nin toloy awlon pa-ngamati na ay morong yan mabyay. ⁶⁴ Kanya no maari, ipabantayan mon labah yay pinanabonan kona anggan ha ikatlon awlo, ta ola-no kaon lan hibaon nin dawdisipolos na a bangkay na ha yabi ta bisa halitaon la ha tawtawo a norong yan nabyay. No gaw-on la-rin, mas grabi na ingat a mangyari nin pamanglingo-lingo la dinan hin o-na."

⁶⁵ Wani Gobirnadador Pilato konla, "Sigi, mangwa kamon hawhondalo ko. Bi-sa mako kamoy na ta gaw-on moyoy halban paralan a maisipan moyo."

⁶⁶ Kanya nako hilay na. Bisa namidalit hilan panandaan ha baton impanara ha pinanabonan pigaw ma-tandaan no wari ta main mangabri. Ba-yo impagwardyawan la ot ha hawhondalo.

28

Norong Nabyay hi Jesus

(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Pa-makayari nin Awlon Pa-mainawa, palbangon ot

nin Domingo, nako hilay na ni Maria Magdalena tan yay a-sa ot a Maria ha pinanabonan koni Jesus para biliwon la ya. ² Tongwa, nanglayon makhaw, ta nonaoy ibat ha langit a a-say anghil nan Katawan. Kina nan intolir a baton impanara ha poltan pinanabonan, bi-sa na tinokloan. ³ Yay itsora nan anghil ay ampaka-polag a bilang kimat. Yay ayhing na ay na-pakapoti a ampangikirlap. ⁴ Ha kali-mowan lan gwardya ay pinangoygoyan hila, bi-sa naalihan malay.

⁵ Kot wanan anghil konlan babayi, "Ando kamo mali-mo. Tanda kon antingkaon moyo hi Jesus a impasak ha kros. ⁶ Kay yay na iti ta norong yay nan nabyay ayon ha hinalita na. Domani kamo iti ta biliwon moyoy pinamigaw-an konan Katawan. ⁷ Bi-sa mako kamoy nan tampol ta ibalita moyo konlan dawdisipolos na yay anodti: 'Norong yan nabyay, bi-sa mo-na ya komoyon mako ha Galilea. Itaw moyo ya ma-kit.' Tandaan moyodtin imbalita ko."

⁸ Tampol hilan inomalih ha pinanabonan nin angkali-mo, kot mahi-ban a kaligawan la. Nolayo hila para balitaan hilay disipolos ni Jesus.

⁹ Hin ya-rin a ampako hila para ipatandaan konlan disipolos na, tongwa nakit la hi Jesus a hinomakbat konla nin nangasikaso. Dinomani hila kona, bi-sa

nanalimokor ta gina-gotan lay ayi na, ba-yo sinamba la ya. ¹⁰ Bi-sa wani Jesus konla, "Ando kamo mali-mo. Mako kamoy na ta ibalita moyo konlan impagka-talakaka ko a mako hila ha Galilea ta itaw la ko ma-kit."

Yay Tototolon a Imbantog lan Gawgwardya

¹¹ Hin iti hila ot ha dalan a loway babayi, hilay namaot a laloman gawgwardya ay nako ha syodad Jerusalem ta imbalita la konlan pawpoon pari yay halban nangyari. ¹² Kanya tinipon lan pawpoon pari hilay pawpoon nin Israelita a ka-konsiho la ta bi-sa hila nipapa-no. Pa-makayari ay sinoholan lay hawhondalo nin lako a kwarta. ¹³ Bi-sa wanla, "Ibalita moyo ha tawtawo a nayabi ay kina lan hiniba nin dawdisipolos ni Jesus a bangkay na lo-gan kamon angka-lok.

¹⁴ "Bi-sa, no wari ta miabot yadti konan gobirnadador, hikami nay makaolay nin maki-totol kona pigaw homin kamon dapat kalimowan." ¹⁵ Kinwa lan hawhondalo a kwarta ta bi-sa hinonol ladtaw pinanogoan konla. Kanya ya-rin a tototolon ay ampibantog konlan aw-Israelita anggan hawanin.

Hoyot a Bibilin ni Jesus
(*Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Gawgawa 1:6-8*)

¹⁶ Hawanin, hilay labin-a-say disipolos ni Jesus ay

nako ha probinsyan Galilea, ha bakil a imbalita nan paka-kitan la kona. ¹⁷ Pama-maka-kit la koni Jesus itaw ay sinamba la ya, kot main ot konla a ampagdoda. ¹⁸ Pinaka-daniwan na hila ni Jesus, bi-sa wana konla, "Halban kapangyarian ha langit tan ha lota ay inimbi nay nan Dios kongko. ¹⁹ Kanya mako kamo ha halban nawnasyon ta gawon moyon disipolos ko a tawtawo: Baotismowan moyo hila ha ngalan nan Ama, nan Anak tan Ispirito Santo, ²⁰ tan toroan moyo hilan homonol ha halban pinanogoan ko komoyo. Tandaan moyo a lawah katamon lalamoan anggan manganggawan a mondo." Amen.

Yay Labah a Balita Tongkol koni Jesu-Cristo ayon koni Marcos

*Yay Pangangaral ni Juan
Bautista*

(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Yadti yay ompisa nin yay Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo a Anak nan Dios.

² Ha libro ni Propita Isaias * ay anodti nakasolat a halita nan Dios konan Anak na:

"Main akon ihogo nin mo-na komo

A mamiparihadon kanakoman lan tawtawo para ha main mon kala-lato.

³ Malngo a bosis na itaw ha disyirto nin ampamabalawbaw, a wanan ialimbawa:

'Iparihado moyoy pa-hal pagpa-wanan nan Katawan,

tan pa-hal itoynong moyoy dalanan na.' " †

⁴ Ayon ha nakasolat, nakalato anaor hi Juan Bautista itaw ha disyirto. Impangaral na

ha tawtawo a kailangan mi-pangombabali hila tan bokotan lay kawkasalanan la, tan pabaotismo pigaw patawaron na hila Dios.

⁵ Halos halban tawo ha

probinsyan Judea, laloy na ha syodad Jerusalem ay nako nanglongo kona. Bi-sa binaotismowan na hila itaw ha Kabatwan Jordan hin imbalita lay main lan kawkasalanan.

⁶ Yadtin hi Juan, yay ayhing na ay momorawon bongat a klasi a yari ha habot kamilyo, bi-sa yay anipagsintoron na ay bastan katat. Yay pa-manganay namaot ay doron tan polot panilan bongat.

⁷ Wana ot nin impahawang, "Main lomato hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta ni tomook para mangorkal kordon apin na ay ambo akon marapat.

⁸ Ambaotismowan katamo nin lanom, kot yay lomato, hiyay mamaotismo komoyo nin Masanton Ispirito nan Dios."

Nagpabaotismo hi Jesus

(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22)

⁹ Hin ya-rin a panaon, inomalih hi Jesus ha babalin Nazaret, probinsyan Galilea ta nako ya koni Juan Bautista ta nagpabaotismo kona itaw ha Kabatwan Jordan. ¹⁰ Pamakainapat na, na-kit nan naabriyan a kalangitan ta bi-sa inomaypa konay Ispirito nan Dios bilang a-say kala-pati. ¹¹ Bi-sa wanan bosis nan Dios a naibat ha langit, "Hika a anlabyon kon Anak

* **1:2** 1:2 Ha lalaman kopya nin Griego: lan pawpropita. † **1:3** 1:3 Labay totolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo, tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

tan angkalilikot akon labah komo.”

Tinokso hi Jesus

(*Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13*)

¹² Hawanin, hi Jesus ay tampol yan pina-ka nin Ispirito nan Dios ha disyrto.

¹³ Lolog nin a-pat a polo a awlo na itaw ay antoksowon na ya ni Satanas. Yay kalamoan nan bongat itaw ay aw-ayop talon. Balo ta main aw-anghil a nako kona ta sinirbiwan la ya.

Nag-ompisan Nangaral hi Jesus

(*Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15*)

¹⁴ Hin impriso hi Juan Bautista, norong hi Jesus ha probinsyan Galilea ta impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. ¹⁵ Wana, “Yadti nay panaon a intakda nan Dios. Madani nay nan ipa-kit a pa-mag-ari na. Kanya pangombabalyan tan bokotan moyoy nay kawkasalanan moyo, tan mi-pol kamo ha Labah a Balita.”

Hilay O-nan A-pat a Disipolos ni Jesus

(*Mateo 4:18-22; Lucas 5:1-11*)

¹⁶ Ninghan, lo-gan anlalako hi Jesus ha liglig Alindayat Galilea, na-kit nay mitalakakan Simon tan Andres. Ampanglala hila hin ya-rin ta maninilay hila. ¹⁷ Wani Jesus konla, “Homonal kamo kongko ta paibat hawanin ay gaw-on

katamon pa-hal maninilay tawo para tompol hila kongko.” ¹⁸ Tampol lan ininapat a lala la ta hinomonol hila kona.

¹⁹ Nakalalako hilan daoto, na-tamolaw ni Jesus hi Santiago tan hi Juan a awa-nak ni Zebedeo. Itaw hila ha baloto la nin ampangayoman awikot la. ²⁰ Antimano hina- wayan na hilay namaot ni Jesus. Kanya imbati lay tatay la pati hilay an-opaan lan kawkatambay itaw ha baloto ta hinomonol hilay namaot kona.

Pinalayah ni Jesus yay Doka a Ispirito a Nilomoob ha A-say Lalaki

(*Lucas 4:31-37*)

²¹ Hawanin, nako hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha babalin Capernaum, [probinsyan Galilea.] Lomato a Awlon Pa-mainawa nin Israelita, nako hi Jesus ha sinagoga a ampagsambawan la ta nangaral ya.

²² Naka-ngap hilay tawtawo ha klasin pa-noro na, ta nanoro yan bilang a-say main kapangyarian, ambo bilang ha pa-noro lan mawmaistron kapanogoan nin aw-Israelita.

²³ Ha loob nin ya-rin a sinagoga ay main a-say lalakin nilooban nin doka a ispirito a bigla inomaghaw. ²⁴ Wana, “Po-layan mo kami! Anyay pakiomon mo komi, Jesus a taga Nazaret? Parosawan mo kami na doman? Tanda kon hika yay Banal a inhogo nan Dios.”

²⁵ Hinaar na ya ni Jesus, "Mamakatinok ka, tan omalih ka kona!" wana.

²⁶ Pinagoygoy nan doka a ispirito yay lalaki, bi-sa ni-aaghaw ya ot ba-yo ya inomalih. ²⁷ Naka-ngap hilay halban tawtawo itaw, kanya nipapa-no hila. Wanla, "Anya yadti? Ba-yon klasin totoro? Main yan kapangyarian! Angka-mandawan na maskin hilay dawdoka a ispirito ta anhonolon la ya."

²⁸ Kanya tampol yan nibantog hi Jesus ha intiron probinsyan Galilea.

Pinaabig ni Jesus yay Katyangan ni Simon tan Lawlaloma ot

(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

²⁹ Pa-makayari nan pinalayah ni Jesus yadtaw doka a ispirito, antimano inomalih hila ni Jesus ha sinagoga ta nako hila ha bali la ni Simon tan Andres nin kalamo anamaot hi Santiago tan hi Juan. ³⁰ Hin ya-rin ay ampira yay katyangan ni Simon ta angka-mot. Imbalita ladtin tampol koni Jesus. ³¹ Dinomani hi Jesus konan babayi, bisa na ginawang a gamot na ta binangon na ya. Antimano inomabig ya ha main nan pa-nga-mot. Bisa sinirbiwan na hilay na hi Jesus.

³² Hin nayari anay Awlon Pa-mainawa ta hinomlop anay awlo, inawit lan tawtawo koni Jesus a halban main masakit tan nilooban

dawdoka a ispirito. ³³ Halos halban tawtawo konan ya-rin a babali ay itaw natipon ha arapan bali. ³⁴ Lako a tawtawon main nangasasari a klasin masakit a pina-paabig ni Jesus tan lako anamaot a pina-palayah nan dawdoka a ispirito ha tawtawon nilooban la. Kay na pinayagan manalita a dawdoka a ispirito ta tanda la a hiya yay Anak nan Dios.

Dinomawat hi Jesus Ba-yo ya Nako Nangaral

(Lucas 4:42-44)

³⁵ Palbangon ot, nibangon ana hi Jesus ta nako ya ha a-say logar a homin katawotawo ta itaw ya dinomawat. ³⁶ Tinombokan na ya ni Simon tan hilay kawkalamoan na. ³⁷ Hin na-kit la ya, wanla, "Halban tawo ay ampaningkap komo."

³⁸ Kot wani Jesus konla, "Kailangan mako tamoy na ha lawlaloman logar pigaw makapangaral akoy namaot itaw ta ya-rin a bara-nan no anongkot nako ko iti."

³⁹ Kanya nako hila ni Jesus ha halban lawlogar nin probinsyan Galilea ta nangaral ya ha sawsinagoga itaw tan nama-palayah yan dawdoka a ispirito ha tawtawon nangalolooban.

Pinaabig ni Jesus a Lalakin Main Kitong

(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

⁴⁰ Main a-say lalakin main masakit kitong a nako koni Jesus nin ampasi-singa-ro.

Nanalimokor ya, ta wana koni Jesus, "No labayon mo, ma-paabig mo ko." ⁴¹ Nadabo a inganga-ro ni Jesus, kanya imparna nay gamot na konan lalaki, bi-sa wana, "Labay ko. Omabig kay na!" ⁴² Pa-makahalita nadtì, antimano inomabig yay lalaki ta nilominis anay lalaman na. ⁴³ Bi-sa tampol na yan pinaalih ni Jesus, kot pinaka-bibilinan na ya yapon. ⁴⁴ Wana, "Ando mo iba-balita odti ha hinoman, nokay magdiritso ka ha pari ha Jerusalem ta hiyay dapat mamaptog a inomabig kay na. Mangawit kan ida-ton mo para ha sirimonyan pa-manglinis ayon ha impanogo ni Moises, pamilbian lan tawtawo a talagan labah kay na."

⁴⁵ Inomalih yay naor, balo ta tinomala ya ta imbalita na ha tawtawo ha lawlogar yay pa-maabig ni Jesus kona anggan nibantog ana ingat. Kanya kay yay na basta-basta maka-ka hi Jesus ha mismon bawbabali bana ha kalakan tawon ampako kona. Nokay iti ya tana ha lawlogar a ambo matawo. Kot angkaon la ya ot syimpri nin tawtawo a ibat ha halban lawlogar.

2

Pinaabig ni Jesus a Lalakin Paralitiko
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

¹ Pa-makalabah nin omnoy awlo, norong hi Jesus

ha babalin Capernaum. Nibantog a norong yay na. ² Antimano, kalakan tawon nititipon anaman, kanya homin anan maodongan maskin ha likol nin poltan bali. Hin ya-rin a ampangaral hi Jesus nin Halita nan Dios, ³ main nakalato a-pat a lalaki, awit lay a-say paralitiko [nin iti ha an-iraan na]. ⁴ Hin kay hila makadani koni Jesus bana ha kalakan tawo, [noli hila ha bobongan ta] nilobtan la ha tobon ni Jesus. Bi-sa, inogoh lay paralitiko nin iti ha an-iraan na. ⁵ Hin na-kit ni Jesus a main lan katotpol, wana konan paralitiko, "Talakaka, pinatawad koy nay kawkasalanan mo."

⁶ Hin ya-rin ay main nakatoklo itaw nin mawmaistron kapanogoan a nakalngo ha hinalita ni Jesus, kanya wanla ha lalo nakom la, ⁷ "Anongkot ampanalita yan anorin yadtin tawo? An-ipantay nay sarili na ha Dios, anta Dios bongat a ampaka-patawad nin kawkasalanan."

⁸ Kot tanda ni Jesus a laman isip la, kanya antimano wana konla, "Anongkot anorin a anisipon moyo?" ⁹ Anya kot yay mas maganoh gawon maskin homin kapangyarian, yay halitaon konan paralitiko, 'Pinatawad koy nay kawkasalanan mo,' o yay halitaon kona, 'Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta lomalako ka?' ¹⁰ Ipa-

kit ko komoyo hawanin ha pa-maabig ko konan yadtin tawo, a hiko a Naglalaman Tawo * ay main akoy namaot kapangyarian magpatawad nin kawkasalanan iti ha lota.” Bi-sa wana konan paralitiko, ¹¹ “An-imanda ko komo: Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta morong kay na.”

¹² Antimano, nibangon yay naor. Bi-sa kinwa nay iniraan na ta inomalih ya nin na-kit la yan halban. Naka-ngap hilay halban itaw ta bi-sa dinayaw la yay Dios. Wanla, “Nika-ka-noman ay kay kami ot naka-kit nin bilang anorin.”

Pa-na-way ni Jesus koni Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

¹³ Hawanin, nilomikol hi Jesus ha bali ta nako yay naman ha liglig alindayat. Hay kalakan tawon ni-pako kona, kanya tinoroan na hila. ¹⁴ Hin nagpatoloy yan nilomalako, main yan na-kit a-say ma-ni-non bowis a hi Levi a anak ni Alfeo. Itaw ya antoklo ha opisina a ampamayaran bowis. Wani Jesus kona, “Homonal ka kongko.” Inomdong yay naor hi Levi, bi-sa paibat hin ya-rin, hinomonal yay na kona.

¹⁵ Hin itaw hila ni Jesus tan hilay laloma ot a dawdisipolos na ha bali ni Levi nin ampangan, kalakan ma-ni-non bowis [a

mangahaol], tan laloma ot a tawtawon makasalanan a nakirongo konlan nangan. Nga-min, kalakan anan mato-totombok koni Jesus. ¹⁶ Hawanin, main anamaot itaw nin mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo. Hin na-kit la a ampakirongo yan mangan hi Jesus ha tawtawon makasalanan tan konlan ma-ni-non bowis [a mangahaol], wanla konlan dawdisipolos na, “Anongkot ampakirongo yan mangan konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan?”

¹⁷ Hin nalngo ni Jesus ya-rin imbalita la, wanan in-alimbawa konla, “Ambo hilay mawmaligsa a ampan-gailangan nin doktor, nokay hilay mawmain masakit. Anorin kapara kongko, yay pa-mako ko iti ay ambo para ha-wayan hilay hay wanla lawlabah hilan tawo, nokay para paombabalyon hilay mawmakasalanan.”

Yay Tongkol ha Pa-magsakripisyon Kay Mangan
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

¹⁸ Ninghan, hilay antoroan ni Juan Bautista tan hilay antoroan lan paw-Pariseo ay ampagsakripisyon kay mangan. Hawanin, main tawtawon dinomani koni Jesus ta pinastang la ya. Wanla, “Hilay antoroan ni Juan tan hilay antoroan lan paw-Pariseo ay main hilan awlon ampagsakripisyon

* **2:10** 2:10 Kada ibalita ni Jesus “hiko a Naglalaman Tawo,” ha Griego: “yay Anak nin Tawo.”

kay mangan. Anongkot hilay dawdisipolos mo homin?"

¹⁹ Inobat na hila ni Jesus [nin in-alimbawa nay sarili na ha a-say nobyo], wana, "Maari doman a hilay kombidado ha kahal ay magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo? Kay hila maari magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo. ²⁰ Balo ta lomato yay panaon a ambo la yay nan kalamoan, ison hilay na magsakripisyon kay mangan."

²¹ [Bi-sa imparalan ni Jesus ha aw-alimbawa, a yay ba-yon totoro na ay ambo dapat ilamo ha naiknawan a kaogalian nin rilihyon, a bilang ha pa-magsakripisyon kay mangan tan laloma ot, ta wana,] "Kay antalo-noban a lapok anan ayhing nin ba-yon ritaso a kay ot kinomotot. Ta no gaw-on orin, kako-kotot nan ba-yon ritaso, mabira yay pinanalo-noban, magi-nit anaman nin mas grabi na ingat. ²² Anorin anamaot kapara, kay anigwa a ba-yon alak a ampag-alsa ot ha pamigwaan a lapok a katat. Ta no anorin a gaw-on, ha kaaalsa nan alak ay lomtoh yay pinamigwaan, masayang yay alak tan yay pinamigwaan. Kailangan yay ba-yon alak a ampag-alsa ot ay itobong ha ba-yon pamigwaan."

Tongkol ha Awlon Pa-mainawa

(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

²³ Ninghan, a-say Awlon Pa-mainawa nin aw-Israelita, nagpa-wan hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha bowat. Lolog hilan anlalako, na-nangto hilay dawdisipolos na nin trigo, bi-sa la kinan. ²⁴ Main itaw paw-Pariseo a nakakit konla, kanya wanla koni Jesus, "O, bilyon mo! Anongkot anggaw-on la-rin nin dawdisipolos mo, anta ayon ha kawkapanogoan nan Dios ay bawal orin ha Awlon Pa-mainawa [ta anitoring trabaho]?"

²⁵ Kot wanan in-obat ni Jesus konla, "Ambo doman nabasa moyodtaw ginwa ni David tan hilay kawkalamoan na hin mabiltil hilay na tan homin makan? ²⁶ Ambo doman nako hi David ha impagka-bali nan Dios hin hi Abiatar a pinakapoon pari? [Bi-sa binyan na ya ni Pari Abiatar] nin tinapay a inda-ton ha Dios. Kanya nangan ya pati hilay kawkalamoan na, anta bawal komon ayon ha kawkapanogoan nan Dios a kanon ladtaw, bana ta para bongat ha pawpari."

²⁷ Bi-sa wani Jesus konla, "Inmanda nan Dios a main Awlon Pa-mainawa para ha ikaabig nin tawo. Kay na pinalsay tawo para bongat main homonol ha Awlon Pa-mainawa. ²⁸ Kanya, hiko a Naglalaman Tawo a makao-

lay, no anyay dapat tan ambo dapat gaw-on maskin ha Awlon Pa-mainawa."

3

Pinaabig ni Jesus a A-say Lalakin Paralitikoy Gamot
(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

¹ Bi-sa nako yay naman hi Jesus ha sinagoga. Main a-say lalaki itaw a paralitikoy a-say gamot. ² Hilay paw-Pariseo a ampakisimbay namaot itaw ay ambabantayan la hi Jesus, para biliwon no paabigon na ya konan ya-rin Awlon Pa-mainawa, pigaw makasowan la ya. ³ Wani Jesus konan ya-rin lalakin paralitikoy gamot, "Mako ka pa-ti." Nako yay naor. ⁴ Bi-sa wani Jesus konlan tawtawo itaw, "Anyay dapat gaw-on ha Awlon Pa-mainawa ayon ha kawkapanogoan nan Dios, gomawa labah o gomawa doka? Mamilipyas biyay o mangmati?"

Kot kay hila tinomlok. ⁵ Bana ha katiboyan pamagnanakom lan paw-Pariseo, nilomolo hi Jesus. Hawanin, hinilap na hilan main awit hobhob, bisa wana konan lalakin paralitikoy gamot, "Ipa-nat moy gamot mo." Impa-nat yay naor, kanya antimano inomabig a gamot na ta naging ana nin bilang ha dojali. ⁶ Nilomikol hilay paw-Pariseo ta tampol hilan nako konlan maka-Ari Herodes

Antipas, ta naki-sabwatan no pa-no maipapati hi Jesus.

Nangaral hi Jesus ha Golpin Tawo ha Liglig Alindayat

(Mateo 12:15-21; Lucas 6:17-19)

⁷ Hawanin, inomalih hi Jesus tan hilay dawdisipolos na itaw ha sinagoga ta nako hila ha liglig alindayat. Golpin tawon ibat anamaot itaw ha probinsyan Galilea a tinomombok koni Jesus. Bi-sa lako ot a tawtawon nako kona a ibat ha probinsyan Judea, ⁸ pati ha syodad Jerusalem, ibat ha probinsyan Idumea, ibat ha dojali nin Kabatwan Jordan tan ibat ha ka-libol nin loway syodad Tiro tan Sidon. Golpi hila-rin a nako koni Jesus ta na-balitaan lay halban gaw-gawa na. ⁹ Kanya nama-parihado hi Jesus konlan dawdisipolos na nin baloto para ma-tokloan na, pigaw kay ya ma-pitpit nin kalakan tawon ampako kona. ¹⁰ Ngamin, lako anay pinaabig nan main masakit, kanya ampi-papalotpotan la yan halban main masakit pigaw maap-toh la ya. ¹¹ No ma-kit lay namaot hi Jesus nin hiladtaw nilooban dawdoka a ispirito ay anlomokob hila ha arapan na tan an-omaghaw. Wanla, "Hika yay Anak nan Dios." ¹² Kot mahigpit na hilan binawalan ni Jesus a ando la iba-balita no hino ya, [ta kay na labay a hilay doka

a ispirito a mamipatanda a hiya kot Anak nan Dios.]

Hilay Labinloway Apostolis a Pinili ni Jesus

(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16; Gawgawa 1:13)

¹³ [A-say awlo,] hino-maka hi Jesus ha a-say babo. Bi-sa hina-wayan na hilay labay nan domani kona, kanya dinomani hila.

¹⁴ Namili yan labinlowa konla [a hina-wayan nan aw-apostolis.] Pinili na hila para ipagkalamoan na tan para ihogo nin mangaral. ¹⁵ Bi-sa binyan na hilan kapangyarian mamaabig mawmasakit tan mamalayah dawdoka a ispirito konlan tawtawon nilooban. ¹⁶ Hiladti yay labinloway apostolis a pinili na:

hi Simon a pinangalanan nan Pedro, ¹⁷ hilay mitalakakan Santiago tan Juan a awa-nak ni Zebedeo (hilay binanhagan nan Boanerges, labay totolon "Tawon Korol", ta mangasolong hila), ¹⁸ hi Andres, hi Felipe, hi Bartolome, hi Mateo, hi Tomas, hi Santiago a anak ni Alfeo, hi Tadeo, hi Simon a mainakit ha nasyon Israel, ¹⁹ tan hi Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus.

No Ayti Ibat a Kapangyarian ni Jesus

(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

Bi-sa nilomoob hi Jesus ha a-say bali pati hilay daw-disipolos na. ²⁰ Nititipon anaman itaw a malabong a tawo, kanya kay lay na maarap mangan. ²¹ Hin na-tandaan ladti nin kapamilya ni Jesus, kina la ya para paorongon ta main ampanalita a ambo ana kanon matino a isip na.

²² Main namaot nin mawmaistron kapanogoan a ibat ha syodad Jerusalem, a wanla, "Nilooban na ya ni Satanas * a poon lan dawdoka a ispirito, tan hiya a nami kona nin kapangyarian para mamalayah nin dawdoka a ispirito."

²³ Kanya pinadani na hila ni Jesus ta imparalan na ha aw-alimbawa a obat na konla. Wana, "Palayahon na wari ni Satanas a kapara nan doka a ispirito?"

²⁴ Alimbawa, no yay a-say kaarian ta hila-hila ot a ampikokontra, kay bomoyot ya-rin kaarian. ²⁵ Anorin anamaot kapara ha a-say pamilya, no hila-hila ot a ampikokontra, kay bomoyot orin a pamilya. ²⁶ Kanya, no wari ta potog a angkalanon ni Satanas a kapara nan doka a ispirito ta kay hilay na ampanga-piasa-sa, kay ya bomoyot ta mangangawan yay na.

²⁷ "[Kot hi Satanas ay bilang a-say] tawon makhaw a kailangan balolon yapon, bi-sa makaloob ha bali na pigaw ma-hamham a main

* 3:22 3:22 Ha Griego: "Beelzebul," a-sa ot a ngalan ni Satanas.

nan kama-main. [Kanya mapatnag a tinalo koy na hi Satanas ta angka-palayah koy dawdoka a ispirito a kampon na.] ²⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, mapatawad a tawo ha halban klasin kawkasalanan tan anyakaman a pa-maroroka ha kapara. ²⁹ Kot hinoman a ampamaroroka ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay ma-patawad ta kasalanan yadti nin homin anggawan a parosa," wani Jesus. ³⁰ Nga-min, ha panalita lan mawmaistran kapanogoan a nilooban yan doka a ispirito hi Jesus, [pinaroroka lay Masanton Ispirito nan Dios a nami kona nin kapangyarian.]

Yay Nanay tan Tawtalakaka ni Jesus

(*Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21*)

³¹ Lo-gan ampangaral hi Jesus, nilomato a nanay na tan tawtalakaka nan lalaki. Itaw hila an-omdong ha likol bali ta impaha-wayan la tana hi Jesus. ³² Hin ya-rin ay lako a tawon nakatoklo ha ka-libol ni Jesus. Kanya wanla kona, "Ison kano ha likol yay nanay tan tawtalakaka mo. Antingkapon la ka."

³³ Wanan in-obat ni Jesus, "Tanda moyo doman no hino-hinoy an-itoring kon nanay tan tawtalakaka?"

³⁴ Bi-sa hinilap na hilay tawtawon antoklo ha ka-libol na, ta wana, "Hikamoy an-itoring kon nanay tan

tawtalakaka. ³⁵ Nga-min, hinoman a anhomonol ha kalabayan nan Dios ay an-itoring kon tawtalakaka tan nanay."

4

Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag

(*Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8*)

¹ Ninghan, itaw hi Jesus ha liglig alindayat ta mag-ompisa yay naman mangaral. Pinititiponan la yan malabong a tawtawo, kanya nako ya tinomoklo ha baloto a itaw ha lanom. Kot yay intiron kalabongan ay iti ha liglig. ² Bi-sa tinoroan na hilan lako a bawbagay a imparalan na ha aw-alimbawa. Ha pa-

noron na, wana, ³ "Longon moyodti: Main a-say tawon nako nanabwag bini. ⁴ Ha pa-nabwag na, main bini a ni-ka ha dalan. Na-

romogan lan mawmanok-manok, kanya na-min lan kinan. ⁵ Main anamaot ni-ka ha logar a mabato a maimpih bongat a lota, bi-sa tampol tinomobo palibhasay maimpih anaor a lota. ⁶ Kot hin ma-mot anay awlo, nalanoh tan toloy nati ta kay nakapangyamot labah.

⁷ Main anamaot ni-ka ha logar a antoboan dawdikot a marowih. Kato-tobo nan bini, nagsalidan tinomobo anamaot a dawdikot, kanya kay nakaaliwahwah tan toloy kay nakapamonga.

⁸ Balo ta yay bini a nadabo ha magandan lota

ay nilomhik, nagsalidan tinomobo bi-sa ni-pamonga. Main namongan tolompolo, main a-nom a polo, tan main anamaot sanyatos.”⁹ Bi-sa wana ot ni Jesus konla, “Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.”

No Anongkot Imparalan ha Alimbawa a Pa-noro ni Jesus

(*Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10*)

¹⁰ Hin kay hilay na itaw a tawtawo, pinastang hi Jesus nin hilay labinloway apostolis na tan hilay laloma ot a kawkalamoan na, tongkol ha inimbi nan aw-alimbawa. ¹¹ Kanya wana konla, “Komoyon bongat anipaintindyan a sawsikrito tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. Kot konlan kay ambomilbi kongko, halban bagay a an-itoro konla ay aniparalan ha aw-alimbawa. ¹² [Kanya ampomtog odtin nakasolat a wanan Dios]:

‘Mamiliw hila man anan mamiliw

kot kay la maintindyan a angka-kit la,

tan manglongo hila man anan manglongo

kot kay la maintindyan a angkalngo la.

No komon ta ambo hila anorin, mangombabali hila

tan magbolta kongko ta ma-patawad ko a main lan kawkasalanan.’ ”

Yay Pa-mipalino ha Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag

(*Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15*)

¹³ Bi-sa wani Jesus konla, “Kay moyoy namaot payti naintindyan yadtaw alimbawa! Pa-no moyo man nonin maintindyan a laloma ot a aw-alimbawa? ¹⁴ [Oyay labay totolon nin yadtaw alimbawa]: Yay bini a inhabwag nan ma-malbwat ay Halita nan Dios. ¹⁵ Yay dalan a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, balo ta tampol anlomato hi Satanas ta an-alihon na ha main lan kanakoman yay Halita a nalngo la.

¹⁶ “Yay lota a mabato a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa tampol lan ampi-polon odti nin main kaligawan. ¹⁷ Kot pahal kay ampakapangyamot odti ha nakom la. Antompol hila kot kado-domali bongat ta no ma-pairapan hila, tan ma-damsak bana ha kahohonol la ha Halita nan Dios ay tampol hilan antomgon.

¹⁸ “Yay lota a antoboan dawdikot a marowih a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios. ¹⁹ Balo ta angkadaog yay Halita nan Dios a nalngo la, bana ta ampagaboridowan lay kabi-biyay iti ha mondo, mailig hila ha kayamanan, tan an-omapos ha lawlaloma ot a bawbagay.

Kanya yay angkalngo la ay kay ampamongan lawlabah a gawa ha main lan biyay.

²⁰ "Kot yay magandan lota a pinanabwagan bini ay hiladtaw ampanglongo tan ampananggap nin Halita nan Dios. Kanya yay nalngo la ay ampamongan lawlabah a gawa ha main lan biyay. Main konla a yay lawlabah a gawa la ay maiparis ha tolompolo a bonga, main anamaot maiparis ha a-nom a polo, tan main maiparis ha sanyatos."

Yay Alimbawa Tongkol ha Lamparilya

(Lucas 8:16-18)

²¹ Bi-sa nami yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa, wana, "Ampartawan wari a lamparilya para hakban alimbawa nin halop, o kari igwa ha hilong katri? Ambo doman an-igwa odti ha dapat pamigwaan?" ²² Anorin anamaot kapara ha pa-mag-ari nan Dios, homin nakaari a kay ma-tandaan tan homin sikrito a kay mibolgar. ²³ Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo!"

²⁴ Bi-sa wana ot ni Jesus, "Paka-long-on moyon labah a anhalitaon ko. Nga-min, no manglongo kamon labah, lako a ma-tandaan moyo ta bi-sa pa-lahan na ot orin nin Dios. ²⁵ Nga-min, hinoman a main anan na-tandaan ay pa-lahan ot orin. Kot hino-man a kay ampama-lah ha main nan tanda, maskin yay

dati nan tanda ay alihon ot kona."

Yay Alimbawa Tongkol ha Kato-tobo nin Trigo

²⁶ Wana ot in-alimbawa ni Jesus, "Yay pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha bini trigo a an-ihabwag nin a-say lalaki ha bowat. ²⁷ Pa-makayari, morong yay lalaki ha bali, ta ma-lok ya no yabi, bi-sa mibangon yan magtrabaho no awlo. Yay bini ay bas-tay nan bongat lomhik tan tomobo nin kay na tanda no pa-no. ²⁸ Yay lota a ampamatobo ha bini. Primiro, lomhik yay bini, bi-sa mamolong anggan mamongay na. ²⁹ No mangaloto anay bonga, tampol nay nan ipagapas, ta panaon anan lapton."

Yay Alimbawa Tongkol ha Botol Mostasa

(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

³⁰ [Wanay naman ni Jesus,] "Ayti tamo ot maiparis a pa-mag-ari nan Dios, o anya ot a maari tamon pamialimbawaan? ³¹ Oya: Yay ompisan pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say botol mostasa. Yadti yay pinakamakalog a botol tanaman a an-imola. ³² Balo ta no naimolay na bi-sa tinomobo, mag-in yan pinakamahi-ban ha halban klasin pawpihing, tan magkamain mawmahiban a hanga a ma-panalayan nin mawmanok-manok."

Yay Pa-migamit ni Jesus nin Aw-alimbawa
(Mateo 13:34)

³³ Lako a aw-alimbawa a bilang ha anorin a ginamit ni Jesus ha pangangaral na nin Halita nan Dios, ayon ha kababaan nin panging-intindi lan tawtawo. ³⁴ Kay na hila tinoroan a tawtawo nin kay na imparalan ha aw-alimbawa. Kot no hila-hila tana nin dawdisipolos na ay an-ipalino nay halban konla.

Pinatgon ni Jesus a Makhaw a Lopot
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

³⁵ Hin bandan yabi na, wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Lomipay tamo ha alindayat." ³⁶ Kanya imbati lay tawtawo, bi-sa nilomolan hila ha baloto a anlolanan ni Jesus ta nilomipay hila. Main anamaot nin lawlaloman tawo a nakabaloto a naki-ka konla. ³⁷ Na-palatan hilan makhaw a lopot ha taaw, kanya angka-hapwakan nin alon a lalo nin baloto la anggan halos mapno anan lanom. ³⁸ Kot hi Jesus ay angka-lok nin nakaalonan itaw ha hoyotan nin baloto. Kanya pinokaw la ya, wanla, "Maistro, homin doman kwinta komo a lomdog tamoy na?"

³⁹ Nimata hi Jesus, bi-sa minandawan nay makhaw a lopot, wana, "Tomgon ka!" Bi-sa wana ha lanom, "Lominak ka!" Kanya tinomgon a lopot tan nilominak a lanom. ⁴⁰ Bi-sa wana konlan dawdisipolos na, "Anongkot angkali-mo

kamo? Homin kamo ot doman pa-masimala?"

⁴¹ Ambo makano-kanoy pa-mag-ispanta la. Kanya wanla ha a-sa tan a-sa, "Anya kari magklasina tawo yadti ta maskin lopot tan alon kot anhomonol kona?"

5

Pinalayah ni Jesus a Dawdoka a Ispirito ha A-say Lalaki

(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

¹ Pa-makalipay la ni Jesus ha alindayat ay logar lay nan Gadareno. ² Hin nilomakah yay na hi Jesus ha baloto, tongwa main a-say lalakin nilooban doka a ispirito a anhomakbat kona ibat ha kamposanto. ³ Itaw yay na ampagpirmi ha kamposanto. Kay la ya mabalol nin tawtawo, maskin tikala a ipamalol kona. ⁴ Ngamin, ni-no ni-no la yay nan binalol nin tikala ha gamot tan ayi, kot ambo-boytoon nan bongat, kanya homin makasopil kona. ⁵ Awlo-yabi yan ampila-lalako ha kamposanto tan ha bawbakil nin ampibo-bolyaw, bi-sa anhogat-hogaton na ot a lalaman na nin bawbato.

⁶ Pa-makatamolaw na koni Jesus, nolayo yan hinomakbat, bi-sa nanalimokor yan palokob kona. ⁷ Wanan imbolyaw a impahalita nan doka a ispirito, "Jesus, Anak nin sangkata-ta-gayan a Dios, anongkot ampakiomonan mo ko? Alang-alang

konan Dios, ando mo ko padya-dyaon.”⁸ Hinalita nadtì bana ta minandawan nay na ni Jesus yay doka a ispirito, a wana, “Omaliha kona, hika a doka a ispirito!”⁹ Bi-sa pinastang ni Jesus yay doka a ispirito, wana, “Anyay ngalan mo?”

Wanan in-obat nan doka a ispirito, “Yay ngalan ko ay Malabong bana ta lako kami.”¹⁰ Bi-sa nagpasinga-ro yan hosto koni Jesus a ando na hila palayahon konan ya-rin a logar.

¹¹ Hin ya-rin ay main itaw malabong a baboy a ampankob ha liglig bakil.

¹² Kanya halban lan dawdoka a ispirito a nilomoob konan lalaki ay nagpasinga-ro koni Jesus. Wanla, “Pa-kaon mo kami tana konlan hila-rin bawbaboy, pigaw makaloob kami konla.”

¹³ Kanya antimano pinayagan na hila ni Jesus. Inomalih hilay naor a dawdoka a ispirito konan lalaki ta nilomoob konlan bawbaboy. Tongwa, halban lan baboy a manga lowanlibo ay bigla nipo-polayon paloyhon ha bongaw diritson alindayat, kanya ni-ka-lilimoh hila.

¹⁴ Hawanin, hilay magbantay konlan bawbaboy ay nolayon nako ha babali tan ha bawbaryo ta imba-balita lay nangyari. Kanya ni-pako hilay nakabalita para biliwon no anya talagay nangyari.¹⁵ Pa-makalato la ha kamainan ni Jesus, na-kit la yadtaw

lalakin pinamalayaan nin lako a dawdoka a ispirito a antoklo nin nakaayhing ana ta norong anay sintido na. Nali-mo hila.¹⁶ Hiladtaw mismon naka-kit ha nangyari a namibalita konlan nakalato, no pa-no na-paabig yay lalakin nilooban nin dawdoka a ispirito tan no anyay nangyari konlan bawbaboy.

¹⁷ Kanya hilay tawtaga itaw ay impaki-totol la koni Jesus a omalih yay na ha logar la.

¹⁸ Hin lomolan hilay na ha baloto, impaki-totol nan tawon pinamalayaan nin dawdoka a ispirito a maki-ka yay namaot koni Jesus.¹⁹ Kot kay na ya pinayagan ni Jesus ta wana kona, “Morong ka komoyo, ta ibalita mo yay ka-pakan- ngap a ginwa nan Katawan komo tan yay inganga-ro na komo.”

²⁰ Kanya nako yay na ta imba-balita na ha intiron kahakopan nin Mapolo a Babali a anha-wayan “Decapolis” yay ka-pakan- ngap a ginwa ni Jesus kona. Hilay halban naka-balita ay ni-pakan- ngap.

Yay Anak ni Jairo tan yay Babayin Nangowit Doloh ni Jesus

(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

²¹ Nilomolan hila ni Jesus ha baloto ta nilomipay oman ha alindayat. Pa-makalato la ha dobali ay piniroropongan la yay naman nin

kalakan tawo ha liglig alin-dayat. ²² Tongwa, main nakalato a-say ampamoon ha sinagoga a yay ngalan na kot Jairo. Hin na-kit na hi Jesus, nanalimokor yan palokob ha danin ayi na, ²³ ta nagpasi-singa-ro ya, wana, "Mati yay nay anak kon dalagita. Maki-ka ka pa kongko ta iparna moy gamot mo kona pigaw omabig ya tan mabyay ot."

²⁴ Naki-ka hi Jesus kona, ta bi-sa kalakan tawon naki-aaloyon nin ampipoporpor kona.

²⁵ Hin ya-rin ay main anamaot a-say babayin labinloway taon anan andayaon a nakito-tombok koni Jesus. ²⁶ Ha kalakan anan mawma-nambal a kina-kina na ay masyado yay nan na-padya-dyaan tan na-min anay kawkama-main na. Kot kay la ya syimpri na-paabig, nokay masbali naloor ana ingat. ²⁷ Hin na-tandaan nay gawgawa ni Jesus, nakipo-porpor ya konlan malabong a tawtawo, anggan inomabot ya ha bokotan ni Jesus. Bi-sa kinowit nay ayhing na. ²⁸ Nga-min, wana ha sarili na, "Ma-kowit ko tanay ayhing na ay omabig akoy na." ²⁹ Pa-maka-kowit na, antimano tinomgon a kada-daya na. Nalayam na a inomabig yay na ha masakit na.

³⁰ Nalayam nay namaot ni

Jesus a main nilomwah kapangyarian na. Kanya anti-mano binomling ya ta inomarap ya ha tawtawon anomaloyon kona, ta pinastang na hila. Wana, "Hinoy nangowit ayhing ko?"

³¹ Kot wanlan dawdisipolos na, "Ampipoporporan la kan malabong a tawtawo, bisa pastangon mo no hinoy nangowit komo."

³² Kot nagpatoloy yan hinomilap hi Jesus ta binili na no hino. ³³ Yadtaw babayi, palibhasay tanda nay nangyari, dinomani ya koni Jesus nin anggoygoy ha li-mo. Bi-sa nanalimokor yan palokob ta imbalita na konay halban potog a nangyari. ³⁴ Kanya wani Jesus kona, "Talakaka * ko, inomabig ka bana ha main mon katotpol. Morong kay nan malisway a nakom ta inomabig kay na ha main mon masakit."

³⁵ Lo-gan na ot ampanalita ni Jesus, main nakalato ibat ha bali ni Jairo. Wanla koni Jairo, "Ando moy na abalaon yay Maistro ta nakihiyay yay nay anak mo."

³⁶ Pa-makalngo ni Jesus ha hinalita la, wana koni Jairo, "Ando ka mahalak, basta pasimala ka kongko."

³⁷ Bi-sa homin yan laloman pinayagan maki-ka kona, no ambo hi Pedro tan hilay mitalakakan Santiago tan Juan bongat. ³⁸ Hin nakalato hila ha bali ni

* 5:34 5:34 Ha Griego: "anak a babayi." Halita odti nin pa-mabli maskin yay ka-totol kot matontawo.

Jairo, na-kit lan gologoy tawtawo itaw, ta main ampi-pagtomangih tan main anamaot ampiaanito. ³⁹ Pa-makaloob ni Jesus, wana konla, "Anongkot ampagkagolo kamo tan ampi-pagtomangih? Kay ya nati ya-rin a anak, nokay angka-lok yan bongat."

⁴⁰ Kot kinaka-lihan la hi Jesus. Balo ta pinalikol na hilay halban, ta hilan bongat a tatay tan nanay nan anak, tan hilay dawdisipolos a kalamo na a pinaki-ka nan lomoob ha kamainan nan anak. ⁴¹ Bi-sa ginawang ni Jesus a gamot nan anak, ta wana kona, "*Talita, kumi.*" yay labay totolon, "Nini, animanda ko komo, mibangon ka." ⁴² Tampol yan nibangon bi-sa nilomalako. (Yay idad nan anak ay labinloway taon.) Ambo makano-kanoy pa-mag-ispanta lan hilay naka-kit. ⁴³ Kot impakabibilin ni Jesus konla a ando ladi iba-balita ha hinoman. Bi-sa imbalita na ot konla a biyan lan pa-mangan a anak.

6

Kay Binilbi hi Jesus ha Babalin Nazaret
(*Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30*)

¹ Hawanin, inomalih yay na hi Jesus konan ya-rin a logar ta norong ya ha Nazaret a sarili nan babali. Naki-ka anamaot kona hilay dawdisipolos na. ² Pa-makalato nin Awlon Pamainawa ay nangaral hi Jesus ha sinagoga. Lako

konlan nakalngo kona a naka-ngap, wanla, "Ayti na kari na-tandaan ya-rin halban? Anyay klasin karonongan odtin inimbi kona ta ampakagawa yan gawgawa a pamilbian ambo bastan kapangyarian? ³ Ambo doman ya-rin yay karpintiron anak ni Maria tan talakaka ni Santiago, ni Jose, ni Judas tan ni Simon? Ambo doman iti kontamo hilay tawtalakaka nan babayi?" Hinalita la-rin bana ta nasora hila kona.

⁴ Kanya wani Jesus konla, "Yay a-say propita ay anigalang maskin ayti, poyra ha sarili nan logar, ha kawkanayon na tan ha sarili nan bali." ⁵ Halos homin yan nagawa hi Jesus itaw konla nin gawgawa a pamilbian ambo bastan kapangyarian nan Dios. Nokay main bongat omnoy tawo itaw a imparna nay gamot na konla ta pinaabig na hila. ⁶ Nag-ispanta ya bana ta kay tinompol kona hilay kababali na.

Inhogo ni Jesus Hilay Labinloway Apostolis Na
(*Mateo 10:5-15; Marcos 3:13-19; Lucas 9:1-6*)

Hawanin, kina-kina ni Jesus a bawbaryo itaw ta nangaral. ⁷ Bi-sa hina-wayan na hilay labinloway apostolis na ta inhogo na hilay nan lowa-lowaya para mangaral anamaot, tan binyan na hilan kapangyarian mamalayah dawdoka a ispirito a nilomoob ha tawtawo.

⁸ Binibilinan na hila yapon, wana, “Ha pa-mako moyo, ando kamoy na mangawit nin anyakaman poyra ha baston moyo. Ni pa-mangan, bag o kwarta ay ando kamo mangawit. ⁹ Kot mag-apin kamo tan ando kamoy na mangawit risirban ayhing.”

¹⁰ Wana ot, “Ha ayti-may bali a ma-pakihandaan moyo ay itaw kamo tana anggan omalih kamo konan ya-rin a logar. ¹¹ Kot no main kay labay mananggap komoyo tan kay labay manglongo, omalih kamo ha logar la. Oltimon gabok ha ayi moyo ay pagpagon * moyo. Yay potog, ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios konlan tawtawo ha anorin a klasin babali, dinan konlan taga Sodoma tan taga Gomorra [a bantog ha main lan karokaan hin yadtaw].”

¹² Kanya ni-pako hilay na ta ni-pangaral ha tawtawo a pangombabalyan tan bokotan lay dawdoka a gawala. ¹³ Nama-palayah hilay namaot nin lako a dawdoka a ispirito konlan nanga-lolooban tan nilanawan lay lako a tawon mawmain masakit ta pinaabig hila.

Yay Pa-ngamati ni Juan Bautista
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

¹⁴ Na-tandaan ni Ari Herodes Antipas † yay tongkol koni Jesus ta nibantog yay na bana ha gawgawana. Main ampanalita a “Hiya hi Juan Bautista a pinaorong nabyay, kanya main yan kapangyarian gomwa nin ka-paka-ngap a bawbagay.” ¹⁵ Wanlay namaot laloma, “Hiya hi Elias a propita nan Dios hin yadtaw.” Wanla ot laloma, “A-sa yan propita nan Dios ‡ a bilang hin o-na.”

¹⁶ Kot hin nalngo ni Ari Herodes Antipas odti, wana, “Hiya hi Juan a impapotohan kon olo a norong nabyay.” ¹⁷ Hinalita nadtibana ta impapati na hi Juan Bautista. Anodti a nangyari: Impadakop na ya, impabalol tan impapriso bana koni Herodias a impagkaambali na, anta kaambali ya ni Felipe a talakaka na. ¹⁸ Ngamin, imbalita ni Juan koni Ari Herodes Antipas hin yadtaw a ambo tama ayon ha kawkapanangoan nan Dios a an-ipagkaambali nay ayrona. ¹⁹ Kanya nagkamain yan hakit nakom hi Herodias koni Juan. Labay na yay na komon ipapati, balo ta kay na magawa bana ta kay na pinayagan nin ari. ²⁰ Ngamin, mata-gay a pa-migalang ni Ari Herodes Antipas koni Juan palibhasay tanda nan

* **6:11** 6:11 Ogali lan Israelita a pagpagon lay gabok ha ayi la no naibat hila ha tawon homin katotpol ha Dios. † **6:14** 6:14 Hi Ari Herodes Antipas a ampamoon ha probinsyan Galilea ay anak ni Ari Herodes a Bantog yay ari hin in-abing hi Jesus. ‡ **6:15** 6:15 Ha laloman kopya nin Griego: A-sa yan propita o kari a-sa ya konlan propita nan Dios hin o-na.

a-sa yan labah tan banal a tawo, kanya in-atap na ya. Kada long-on na ya, lako anamaot a anhonolon na, tan labay-labay na yan long-on.

²¹ Hin hoyot nagkamain yan tyansa hi Herodias para maipapati hi Juan. Nga-min, hin nakalato a awlon kapangabingan ni Ari Herodes Antipas, nagpahanda yan pa-mangan para konlan aw-opisyalis na, kawkapitan hondalo tan hilay mawmain ingkatawo ha probinsyan Galilea. ²² Bi-sa, hin nilomoob yay anak a dalaga ni Herodias ta binomayli, na-ligawan hi Ari Herodes Antipas tan hilay bawbisita na. Kanya wanan ari konan dalaga, "Makirawat kan anyakamay labay mo ta ibi ko komo!" ²³ Bi-sa pinaghompaan na ot, wana, "Anyakamay ipakirawat mo, ibi ta ibi ko komo maski kapikna nin kaarian ko."

²⁴ Nilomikol yapo yay dalaga ta pinastang nay nanay na, "Anya may ipakirawat ko?" wana. "Yay olo ni Juan Bautista," wanan in-obat nin nanay na.

²⁵ Nangapora yan nagbolta konan ari, ta wana, "Labay ko komon a ibi mo kongko hawanin ot yay olo ni Juan Bautista nin nakaigwa ha bandihado."

²⁶ Nilomolo yan masyado a ari. Kot alang-alang ha pinaghompaan nan pangako tan ha arapan la paot nin

hilay bawbisita na, kay na ya labay tanggiwan. ²⁷ Kanya antimano namihogo yan a-say hondalo para kowon a olo ni Juan. Nako yay hondalo ha prisowan ta pino-tohan nan olo hi Juan. ²⁸ Bi-sa inawit nay olo nin nakaigwa ha bandihado ta inimbi konan dalaga. Ba-yo inimbi nan dalaga konan nanay na.

²⁹ Hin na-tandaan lan tawtinoroan ni Juan yay nangyari, kina lan kinway bangkay na ta inigwa ha pantyon.

*Maholok Limanlibon
Tawtawo a Pinapangan ni
Jesus*

*(Mateo 14:13-21; Lucas
9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ Hilay labinloway apostolis ni Jesus ay nagbolta kona ta tinotol la konay halban ginwa la pati yay impangaral la. ³¹ Hin yarin, lako a tawtawon anlomato tan an-omalih, kanya ni mangan kay la maarap ni Jesus tan hilay aw-apostolis na. Kanya wani Jesus konlan aw-apostolis na, "Mako tamo nin hitamo-hitamon bongat ha a-say logar a homin tawo ta painawa kamo yapon." ³² Kanya nilomolan hila ha baloto nin hila-hilan bongat ta nako hila ha a-say logar a homin tawo.

³³ Kot na-kit hila nin tawtawo hin inomalih hila tan lako a naka-bilbi kona. Kanya hilay tawtawo ha halban babali itaw ay nangaporan tinomombok

koni Jesus nin nangliglig ha alindayat. No-na hilan nakalato itaw kanya hinakbat la yay na hi Jesus. ³⁴ Pa-makalakah na ha baloto, na-kit nay golpin tawo itaw. Nadabo a inganga-ro na konla bana ta bilang hilan kawkarniro a homin pastol. Kanya tinoroan na hila nin lako a bawbagay. ³⁵ Hin anyomabi na, dinomani hilay dawdisipolos na kona, ta wanla, "Homin kabali-bali iti tan madani nan domoblom. ³⁶ Hapano pa-kaon mo hilay nay tawtawo ha bawbali ha ka-libol tan ha bawbaryo, pigaw makahaliw hilan ma-kan la." §

³⁷ Kot wani Jesus konla, "Hikamoy nay mamin pamangan la."

Wanlan in-obat nin hilay disipolos na, "Pa-no kami man makahaliw nin tinapay ha alagan opa nin a-say tawo ha lowanyatos a awlo ta bisa ipapangan konla?"

³⁸ Wani Jesus konla, "Omno ot a tinapay ison komoyo? Bilyon moyo pa." Hin na-kit la, wanla koni Jesus, "Main bongat limay tinapay tan loway konâ."

³⁹ Hawanin, pinatoklo ni Jesus hilay halban tawo nin gropo-gropo ha dikot a magandan tokloan. ⁴⁰ Kanya tinomoklo hilan gropo-gropo. Main gawgropon mahanyatos a tawo tan main anamaot gawgropo

hililimampolo a tawo. ⁴¹ Pa-makayari ay kinwa ni Jesus yay limay tinapay tan loway konâ, ta bi-sa tinomangal ya ha langit ta pinasalamatan na yay Dios. Bi-sa pini-pikna nay tinapay, ba-yo na inimbi konlan dawdisipolos na para ipapto konlan tawtawo. Anorin anamaot a ginwa na ha loway konâ. ⁴² Halban la ay nakapangan tan nikabhoy. ⁴³ Bi-sa, hin tinipon lan dawdisipolos ni Jesus yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay tan konâ, nakapno hila ot nin labinloway bakol. ⁴⁴ Yay bilang lan lawlalaki bongat a ni-pangan ay manga limanlibo.

Nilomalako hi Jesus ha Babon Lanom

(Mateo 14:22-33; Juan 6:15-21)

⁴⁵ Tampol nan pinalolan ni Jesus hilay dawdisipolos na ha baloto, ta pinao-na na hilan lomipay ha alindayat makon babalin Betsaida logan na hilan ampaibwaton a tawtawo. ⁴⁶ Hin na-paibwat na hilay na, hinomaka hi Jesus ha bakil para domawat ha Dios.

⁴⁷ Hin anyomabi na, asasa na itaw ha bakil. Kot hilay dawdisipolos na a nakabaloto ay itaw hilay na ha taaw. ⁴⁸ Na-tamolaw ni Jesus hilay dawdisipolos na a angkairapan mamoghay ta halonga hila ha lopot. Hin anhomawang ana, tinomombok hi Jesus konla nin

§ 6:36 6:36 Ha laloman kopya nin Griego: pigaw makahaliw hilan tinapay ta homin hilay nan ma-kan.

anlalako ha babon lanom. Labahan na hila komon, ⁴⁹ kot hin na-kit la yan anlalako ha babon lanom, hay wanla no molto, kanya nakaaghaw hila. ⁵⁰ Nga-min, halban la ay naka-kit kona, kanya nali-mo hilan masyado. Kot antimano nanalita hi Jesus konla, wana, "Ando kamo malimo ta hikodti! Pakhawon moyoy nakom moyo!" ⁵¹ Bi-sa nakilolan yay na konla ha baloto. Tampol tinomgon yay lopot, kanya masyado hilan naka-ngap tan nag-ispanta. ⁵² Nga-min, maskin na-kit lay milagro a nangyari ha tinapay ay kay la ot natalosan no hino talaga hi Jesus, palibhasay kay la ot maabot isipon.

Pinaabig ni Jesus Hilay Mawmain Masakit ha Genesaret
(Mateo 14:34-36)

⁵³ Hin nakalipay hilay na ni Jesus ta niabot ha kapatagan Genesaret, indoong lay nay baloto. ⁵⁴ Hin nilomakah hila, antimano nabilbi la hi Jesus nin hilay tawtawo itaw. ⁵⁵ Kanya ni-panandali hilattin tawtawon ni-pako ha halban kalibol a logar ta kinwa lay mawmain masakit. Bi-sa la inawit nin iti ha main lan aniraan ta ini-ka la koni Jesus ha aytimay na-balitaan lan kamainan na. ⁵⁶ Kanya ayti ya man niabot hi Jesus, magin bawbaryo, bawbabali o

bawbowat, pirmin main anawiton a mawmain masakit ha pawplasa. An-ipasinga-ro la kona a maskin ma-kowit la tanay palpal ayhing na pigaw omabig hila. Kanya halban lan naka-kowit ayhing na ay inomabig.

7

Yay Tongkol ha Naiknawan a Totoro
(Mateo 15:1-9)

¹ Ninghan, main nako koni Jesus nin paw-Pariseo tan omnoy mawmaistron kapanogoan a naibat ha syodad Jerusalem. ² Nakit la a hilay laloman dawdisipolos na kot kay anhomonol ha naiknawan a totoro tongkol ha sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan, kanya pinintasan la.

³ (Nga-min, ogali lan paw-Pariseo tan halos halban anan aw-Israelita a gawon yapo a sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan, ta anhonolon lay naiknawan a tawtotoro lan kapapopapoan mi. ⁴ Tan no naibat hila ha palingki, kailangan mibano * hila yapo ba-yo mangan. Lako ot a naiknawan lan tawtotoro a anhonolon la, bilang ha sistiman pangongoyah nin aw-ampanginoman, bawbanga tan laloma ot a ampamigaw-an a yari ha tanso, tan yay pawpapag.)

* 7:4 7:4 Ha laloman kopya nin Griego: malyo.

5 Bana ta anorin, pinas-tang la hi Jesus nin hilay paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan, wanla, "Anongkot kay la anhonolon dawdisipolos mo yay naiknawan tamon totoro lan kapapo-papoan tamo? Ampagkasalanan hila ta ampangan hilan kay anggaw-on yay sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan."

6 Wani Jesus konla, "Mitama komoyon ma-magkonwari yay impabalita nan Dios hin yadtaw koni Propita Isaias, a wanan nakasolat, 'Yay kaga-galang lan hiladtin tawtawo kongko ay nangangga ha halita bongat ta madayo a nakom la kongko.

7 Homin anan lamang kwinta a pa-magsamba la kongko, ta yay aw-impanogo nin tawo ay an-ipangaral lan bilang aral ibat kongko.' "

8 Wana ot ni Jesus, "Ampo-layan moyoy kapanogoan nan Dios ta yay naiknawan moyon kaogalian a an-honolon moyo a bilang ha pangongoyah nin bawbanga tan aw-ampanginoman, tan lako ot a anggaw-on moyon anorin.

9 "Hay hosay moyon gomwa paralan pigaw ma-po-layan moyoy kapanogoan nan Dios, boga tanay ma-honol a naiknawan moyon kaogalian. ¹⁰ Oyay kapanogoan nan Dios a

imbalita ni Moises: 'Igalang moy tatay mo tan nanay mo;' ta bi-sa 'Hinoman a mamaroroka ha tatay na o nanay na ay dapat yan patyon.' ¹¹ Kot hikamo, an-odti an-itoro moyo, wamoyo, no main manalita ha tatay na o nanay na, a wana, 'Yay maitambay ko komo ay intatala kon mag-in Corban', yay labay totolon ay 'Da-ton ha Dios', wamoyo maari kay nay na biyan a matoantawo na. ¹² Kanya ampayagan moyon kay yay na tomambay ha tatay o nanay na. ¹³ Ha anorin ay an-alihan moyon alaga yay kapanogoan nan Dios ha pa-mitoro moyo nin naiknawan moyon kaogalian. Tan lako ot a bawbagay a anorin a anggaw-on moyo."

No Anyay Ampakapamin Kasalanan ha Tawo (Mateo 15:10-20)

¹⁴ Hawanin, pinadani ni Jesus a halban tawtawo [bi-sa inobat nay pastang no anongkot kay la anggaw-on yay sirimonyan pa-mibano ba-yo mangan,] wana konla, "Balang a-sa komoyo, paka-long-on moyoy halitaon ko tan pakaintindyon. ¹⁵ Homin an-ipaloob ha boboy a makapamin kasalanan ha tawo, nokay yay anipalwah ha boboy, ya-rin a ampakapamin kasalanan. ¹⁶ [Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.]"

¹⁷ Bi-sa, hin imbati ni Jesus a tawtawo tan hin nakalato yay na ha bali ay pinastang la yan dawdisipolos na, no anyay labay totolon nin yadtaw in-alimbawa na. ¹⁸ Wani Jesus konla, "Kay kamoy namaot doman ampakaintindi? Kay moyo doman angkaintindyan a ambo yay angkanon nin tawo a makapamin kasalanan kona? ¹⁹ Nga-min, yay pa-mangan ay kay anlomoob ha nakom, nokay ha tiyan bi-sa idiskarga." (Ha pananalita nan anodti ni Jesus, impatandaan na a halban pa-mangan ay maari kanon.)

²⁰ Wana ot ni Jesus, "Yay doka a ampangibat ha nakom nin tawo a makapamin kasalanan kona. ²¹ Nga-min, ambo ha likol, nokay ha nakom nin tawo ampangibat a dawdoka a isip, pa-mabayi o pa-maki-lalaki, tan laloma ot a imoralidad a gawa, pa-mangmatin tawo, ²² paniniba, kaagoman, kagogwa halban karokaan, pananaol, karawalan gawa, inggit, pa-maroroka, pa-magmata-gay tan kaongowan. ²³ Yadtin halban kawkarokaan ay angkaibat ha lalo nakom, kanya hiladi a ampakapamin kasalanan ha tawo."

Kahi-banan Katotpol nin A-say Babayin Ambo Israelita (Mateo 15:21-28)

²⁴ Hawanin, inomalih hi Jesus tan hilay dawdisipolos

na konan ya-rin a logar. Nako hila ha kapatagan a madani ha syodad Tiro tan syodad Sidon [a ambo anan hakop nin Israel nokay hakop anan Sirofenicia]. Nakihanda hila ha a-say bali itaw. Kay na komon labay ni Jesus a main maka-tanda ha main nan kamainan, kot kay syimpri naisikrito. ²⁵ Main itaw a-say babayin main anak a dalagita a nilooban doka a ispirito. Tampol nan na-tandaan a ison hi Jesus. Kanya kina na ya ta nanalimokor ya ha arapan na. ²⁶ Yadtin babayi ay ambo Israelita, nokay taga ya Sirofenicia. Impaki-totol na a palayahon ni Jesus yay doka a ispirito konan anak nan dalagita. ²⁷ Kot wanan in-alimbawa ni Jesus, "Kailangan pabhoyon hila yapon a awa-nak ta ambo dapat kowon a pa-mangan la para ibi ha aw-aso."

²⁸ [Maskin naintindyan nan babayi a yay dapat nan o-nawon tambayan ay hilay Israelita,] wana syimpri kona, "Potog orin, Maistro, kot maskin hilay aw-aso ha hilong lamisawan ay ampangan hila syimprin mawmomo a nadabo lan awa-nak."

²⁹ Kanya wani Jesus kona, "Bana ta hinalita moy anorin, maari kay nan morong ta inomalih yay nay doka a ispirito konan anak mo."

³⁰ Hin norong yay naor, na-lato nay anak nan am-

pira ana ha katri ta inomalih anay doka a ispirito kona.

Pinaabig ni Jesus yay Lalakin Disnodon Tolok tan Amil

³¹ Nibwat yay na hi Jesus ha lawlogar ha liglig ambay a hakop nin syodad Tiro tan syodad Sidon ta magbolta yay naman ha Alindayat Galilea. Kot balo itaw ya nagpa-wan ha dobali nin alindayat a hakop nin yay Mapolo a Babali a anhaywayan "Decapolis". ³² Main tawtawo itaw a nangawit kona nin a-say lalakin disnodon tolok tan amil ta impaki-totol la a iparna nay gamot na kona pigaw omabig ya. ³³ Kanya impakadayô na ya ni Jesus konlan malabong a tawo. Bi-sa inigwa nay loway tamoro na ha mi-dobali totolyan nan lalaki, ba-yo nilomora ya ta pinonahan nan lora a dila nan lalaki. ³⁴ Bi-sa tinomangal ya ha langit tan nanginanawa nin malawig [bana ha inganga-ro na konan lalaki]. Bi-sa wana kona, "Effata," yay labay totolon, "Maabriyan!"

³⁵ Tampol yan nakalngo a lalaki tan naalih a pamakaamil na, kanya nakahalita yay nan malino. ³⁶ Impaka-bibilin ni Jesus kona tan konlan nangawit kona a ando laddi iba-balita ha hinoman. Kot maskin panohigpit a pa-mibibilin na ay mas lalo lay na ingat imba-balita. ³⁷ Masyadoy pa-maka-ngap lan tawtawo,

wanla, "Anyay pay nan abig a halban ginwa na! Maskin disnodon tolok ay angkagawa nan makalngotan omol man ay angkagawa nan makahalita!"

8

Maholok A-pat a Libon Tawtawo a Pinapangan ni Jesus

(Mateo 15:32-39)

¹ A-say awlo, na-pititiponanaman a golpin tawo. Hin ikatlon awlo ay nahominan hilay nan pamangan. Kanya hina-wayan ni Jesus hilay dawdisipolos na, ta wana konla, ² "Angkaka-rowan koy tawtawo ta nahominan hilay nan pamangan ta toloy awlo lay na iti. ³ No paorongon ko hila mabitol, maolaw hila ha dalan. Madayo paot a orongan lan laloma."

⁴ Kot wanlan in-obat nin dawdisipolos na, "Ayti man wari mangwan maipapangan konla konan yadtin logar a homin paot kabalibali?"

⁵ Pinastang na hila ni Jesus, wana, "Omno ot a tinapay a ison komoyo?" "Main bongat pito," wanlan in-obat.

⁶ Bi-sa pinatoklo ni Jesus hilay tawtawo ha lota. Hawanin, kinwa nay pitoy tinapay. Bi-sa pamakayari nan pinasalamatan yay Dios ay pini-pikna na ta inimbi konlan dawdisipolos na ta impapipapto para ha

tawtawo. ⁷ Main hilay na-maot oomnon mangakalog a konâ. Impaki-salamat nay namaot ni Jesus yadti konan Dios, bi-sa impapipapto na ot para konlan tawtawo. ⁸ Kanya ni-pangan hilay tawtawo tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan dawdisipolos na yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay, nakapno hila ot nin pitoy bakol. ⁹ Yay bilang lan ni-pangan ay manga a-pat a libo. Hawanin, pinaorong na hilay na ni Jesus. ¹⁰ Bi-sa, hiya tan hilay dawdisipolos na ay tampol nilomolan ha baloto ta nako hila ha logar a anha-wayan Dalmanuta.

Ampaningkapan lan Pamilbian hi Jesus

(Mateo 12:38-39; 16:1-4; Lucas 11:16, 29)

¹¹ Hawanin, main paw-Pariseo a nako koni Jesus ta naki-dibati hila kona. Bana ta labay la yan hobokon, dinawat la a mama-kit yan milagron ibat ha langit a pamilbian inhogo na yan Dios. ¹² Bana ta anorin, nanginanawa yan malawig hi Jesus. Bi-sa wana konla, "Hikamoy tawtawo hawanin, anongkot ampaningkap kamo ot nin pamilbian? Yay potog, ibalita ko komoyo, kay kamo pa-kitan pamilbian." ¹³ Bi-sa imbati na hilay paw-Pariseo, ba-yo hiya tan hilay dawdisipolos na ay nilomolan ha baloto ta lomipay oman ha dobali alindayat.

Kaalimbawaan nin Pampalbag lan Paw-Pariseo tan ni Ari Herodes Antipas
(Mateo 16:5-12)

¹⁴ Hin ya-rin, na-lingwanan lan dawdisipolos ni Jesus magbalon tinapay. Main hilan bongat a-say tinapay a natla ha baloto. ¹⁵ Hawanin, main yan labay ibibilin hi Jesus konla a imparalan na ha alimbawa. Wana, "Mag-ingat kamo tan pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan yay pampalbag ni Ari Herodes Antipas." ¹⁶ Pinipapanowan lan dawdisipolos na yadtaw imbalita na, wanla, "Kanya hinalita na-rin bana ta kay tamo nakapagbalon tinapay."

¹⁷ Kot tanda ni Jesus yay ampipapanowan la, kanya wana konla, "Anongkot ampipapanowan moyoy kay moyo pa-maka-wit nin tinapay? Kay moyo ot doman tanda ni angkaintindyan [a main kon kapangyarian]? Homin ot doman ha nakom moyo a tawtotoro ko? ¹⁸ Main kamon mata kot bilang kay kamo ampaka-kit, main kamoy namaot totolyan kot bilang kay kamo ampakalngo. Na-lingwanan moyoy na wari, ¹⁹ hin pini-pikna koy limay tinapay a kinan lan limanlibon lalaki? Omnoy bakol a napno hin tinipon moyoy ni-katla?"

"Labinloway bakol,"
wanla.

20 Wana ot ni Jesus, "Hapa yadtaw pitoy tinapay a kinnan lan a-pat a libon lalaki, omnoy bakol a napno nin tinapay a natipon moyon ni-katla?"

"Pitoy bakol," obat lan dawdisipolos na.

21 "Kay moyo ot wari angkaintindyan [a yay pampalbag a antokoyon ko ay ambo tongkol ha tinapay nokay tongkol ha gawa karokaan]?" wanan pastang ni Jesus.

Pinaabig ni Jesus a A-say Lalakin Bolag

22 Pa-makalato li Jesus ha baryon Betsaida, main a-say lalakin bolag a inawit lan tawtawo koni Jesus, ta impaki-totol la kona a ap-tohon na ya pigaw maka-kit ya. 23 Kanya inakay ni Jesus yay bolag ta inawit na ya ha likol nin baryo. Bi-sa pinonahan nan lora na a mata nan bolag tan imparna nay gamot na ha mata na, bi-sa na ya pinastang. Wana, "Main kay na doman angka-kit?"

24 Hinomilap yay lalaki, bi-sa wana, "Ampaka-kit akon tawtawon anlalako, kot bilang hilan kawkayo."

25 Imparna nay naman ni Jesus a gamot na ha mata na. Bi-sa hin pinahilap na yan oman, nilomino anay paninilap na ta na-kit nay nan malino a halban tawo.

26 Bi-sa pinaorong na yay na ni Jesus itaw ha bali la nin binibilinan, wana, "Ando kay na domalan ha

baryo tan ando mo iba-balita ha hinoman itaw a nang-yari."

Imbalita ni Pedro a hi Jesus yay Cristo

(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 Hawanin, inomalih hi Jesus ha baryon Betsaida kalamo a dawdisipolos na ta nako hila ha bawbaryo nin babalin Cesarea a hakop ni Felipe. Ha kala-lalako la, pinastang na hila ni Jesus, wana, "Anyay wanlan tawtawo no hino ko?"

28 Wanlan in-obat kona, "Hika kano hi Juan Bautista. Main anamaot ampanalita a hika kano hi Propita Elias. Wanlay namaot laloma, a-sa ka kano konlan laloma ot a pawpropita nan Dios hin yadtaw."

29 Bi-sa pinastang na hilay naman ni Jesus, wana, "Hapa hikamo, anyay wamoyoy namaot no hino ko?"

Inombat hi Pedro, wana, "Hika yay Cristo, yay inhogo nan Dios."

30 Bi-sa imbibilin ni Jesus konla a ando la iba-balita ha hinoman odtin tongkol kona.

Impatandaan ni Jesus yay Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 Hawanin, inompisawan nay na ni Jesus nin intoro konlan dawdisipolos na yay ayon ha Masanton Kasolatan a hiya a Naglalaman Tawo ay kailangan domalan ha

lako a dawdya-dya, itak-wil la yan pawpoon nin Israelita, pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan tan ipapati, balo ta ha ikatlon awlo ay morong yan mabyay. ³² Malino nan imbalita odti konla, kanya impa-lilih na ya ni Pedro ta hinaar na ya. ³³ Kot inomarap hi Jesus konlan dawdisipolos na, bisa sinita na hi Pedro. Wana, "Domayô ka kongko, [yay hinalita mo ay impanakom ni] Satanas! Nga-min, yay an-isipon mo ay ambo kalabayan nin Dios, nokay kalabayan nin tawo."

³⁴ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay tawtawo pati hilay dawdisipolos na, ta wana konla, "Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan lingwanan nay sarili na, [tanggapon nay kawkadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] balatayon nay sarili nan kros, tan kailangan homonol ya kongko. ³⁵ Nga-min, hinoman a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan, kot hinoman a mati alang-alang kongko tan ha Labah a Balita ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ³⁶ Nga-min, anyay pakinabang nin a-say tawo, maipag-ikon na may halban kayamanan ha babon lota kot impyirnoy nan lamang a ogotan na?

³⁷ Ma-bayaran na wari nin kayamanan a kalolwa na pigaw kay mi-ka ha impyirno?

³⁸ "Hinoman a am-pamikaringoy kongko tan ha hawalita ko konlan tawtawo hawanin panaon a masyadoy nan makasalaman tan ambo maptog ha Dios, hiko a Naglalaman Tawo ay ikaringoy ko yay namaot ha pa-mako kon oman iti. Konan ya-rin pa-mako kon oman iti ay ma-kit moyon yay kalinggasan nan Ama ay iti kongko, tan kalamo ko hilay bawbanal a anghil."

9

¹ Wana ot ni Jesus, "Yay potog, ibalita ko komoyo, main naka-dong iti hawanin a angkabyay ot anggan ha ma-kit lan makalato a pamag-ari nan Dios, awit a main nan kapangyarian."

Nangoman a Itsora ni Jesus

(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

² Pa-makalabah nin a-nom a awlo, impagkalamoan ni Jesus hi Pedro, hi Santiago tan hi Juan nin nako ha a-say mata-gay a bakil nin hila-hilan bongat. Tongwa, na-kit lan disipolos a nangoman a itsora ni Jesus.

³ Yay doloh na ay ampangikirlap ta sangkapotian a homin maka-papoti nin bilang anorin iti ha babon lota.

⁴ Tongwa, na-kit lay nan bongat hi Propita Elias tan hi Moises. Ampaki-totol hila

koni Jesus. ⁵ Hawanin wani Pedro koni Jesus, "Maistro, labah ta iti tamo. Mama-dong kamin toloy hihilon-gan, a-sa para komo, a-sa para koni Moises tan a-sa para koni Propita Elias." ⁶ Homin ha nakom ni Pedro odtaw hinalita na ta masyado hilan angkali-mo.

⁷ Bi-sa inamoyan hila nin a-say lolom, tan nalngo lay bosis nan Dios a naibat konan ya-rin a lolom, wana, "Yadti a anlabyon kon Anak. Manglango kamo kona." ⁸ Tongwa, hin biniliw lan toloy disipolos na a ka-libol, na-sikaso la a homin hilay nan laloman kalamoan no ambo hi Jesus tana.

⁹ Lo-gan lan an-omaypa ni Jesus ha bakil, binibili-nan na hilay toloy disipolos na a ando la iba-balita ha hinoman yadtaw na-kit la, anggan ha hiya a Naglalaman Tawo ay norong anan nabyay. ¹⁰ Hinonol lay bibilin na, balo ta pinipapanowan la no anyay kanaboan nin yadtaw hinalita nan pa-morong nan mabyay. ¹¹ Bi-sa pinastang la ya, wanla, "Anongkot man anibalita lan mawmaistron kapanogoan a dapat lomato yapon oman hi Propita Elias [ba-yo kano makalato yay Cristo]?"

¹² Wanan in-obat ni Jesus konla, "Potog nakasolat a mo-na yan makalato hi Propita Elias pigaw ipar-ihado nay halban bagay. Kot

nakasolat anamaot tongkol kongko, a hiko a Naglalaman Tawo * ay domalan ha lako a dawdya-dya tan itakwil. ¹³ Hawanin, ibalita ko komoyo, yay antokoyon ison a Propita Elias ay nakalato ana. Bi-sa ginwa lay naor konay balang labay la ayon ha nakasolat tongkol kona." [Yay antokoyon ni Jesus ay yadtaw hi Juan Bautista.]

Pinaabig ni Jesus a A-say Anak a Nilooban Doka a Ispirito

(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43a)

¹⁴ Hin makalato hilay na ni Jesus ha kamainan lan laloman dawdisipolos na, na-kit la a na-palibolan hilan golpin tawo tan main mawmaistron kapanogoan a ampaki-diskosyon konla. ¹⁵ Halban tawo ay naka-ngap hin na-kit la hi Jesus, kanya polayo lan hinomakbat kona ta inasikaso la ya. ¹⁶ Bi-sa pinastang ni Jesus hilay mawmaistron kapanogoan, wana, "Anya kot a ampi-diskosyonan moyo?"

¹⁷ A-sa konlan malabong a tawo itaw a inombat kona, wana, "Maistro, inawit ko komo yay anak kon lalaki ta nilooban yan doka a ispirito, kanya kay ya ampaka-halita. ¹⁸ Topo pasompongon na ya, an-itomba na ya. Bi-sa ampi-bolâ-bolâ a boboy na, ampigogot ya tan ampama-paghon. Impaki-totol koy

* **9:12** 9:12 Kada ibalita ni Jesus "hiko a Naglalaman Tawo," ha Griego: "yay Anak nin Tawo."

na konlan dawdisipolos mo a palayahon la yay doka a ispirito, kot kay la na-palayah."

¹⁹ Wanan in-obat ni Jesus kona, "Hikamoy tawtawo hawanin, homin kamon katotpol. Pa-no ot kari kaboyot a kailangan kon maki-lamo komoyo bi-sa kamo tompol? Pa-no ot kari kaboyot a kailangan katamon pagpasinsyawan? Awiton moyo-rin anak iti kongko."

²⁰ Inawit lay naor a anak kona. Pa-maka-kit nan doka a ispirito koni Jesus, antimano pina-paghon na yay anak anggan natomba ya, ta bi-sa ni-tolir-tolir yan ampi-bolâ-bolâ a boboy. ²¹ Pinastang ni Jesus yay tatay nan anak, wana, "Naka-no ot nag-ompisa yadti?"

Wanan tatay, "Paibat hin makalog ya. ²² Mabotbot na yan an-i-ka ha apoy o ha lanom para patyon. Kot no wari ta main kan magawa, inganga-ro mo pay na, tam-bayan mo kami pa."

²³ "No tompol ka," wani Jesus. "Nga-min, halban bagay ay magawa ha tawon main katotpol."

²⁴ Antimano, inombat yan naipakhaw nay bosis na nin naka-tangih, wana, "Antom-pol ako, Maestro, kot tam-bayan mo ko ta kolang ot a katotpol ko."

²⁵ Hin na-kit ni Jesus a lalon anlomako a tawtawo, pinanalitaan nay na yay

doka a ispirito, wana kona, "Hikay ispiriton ampam-atolok tan ampamaomol konan anak, anmandawan kata: Omalih ka ison kona! Tan mika-ka-noman ando kay na lomoob oman kona!"

²⁶ Inomaghaw yapon yay doka a ispirito a iti konan anak, bi-sa pinagoygoy na yan grabi ba-yo ya nilomikol kona. Naalihan yan malay yay anak, kanya karamilan konlan tawtawo, yay wanla, "Nati yay na."

²⁷ Kot ginawang ni Jesus a gamot nan anak ta binangon na ya, kanya inomdong ya.

²⁸ Hin norong yay na hi Jesus ha bali nin kalamo hilay dawdisipolos na, pinastang la ya nin hila-hilan bongat. Wanla, "Anongkot kay mi na-palayah yadtaw doka a ispirito?"

²⁹ Wani Jesus konla, "Yay anorin a klasin doka a ispirito ay kay ma-palayah, no kay domawat ha Dios [nin main awit pa-magsakripisyon kay man-gan]*."

Pamilwan Pa-mibalita ni Jesus nin Tongkol ha Pangamati Na

(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43b-45)

³⁰ Inomalih hila ni Jesus konan ya-rin a logar, bi-sa nagpa-wan hila ha probin-syan Galilea. Kay na labay ni Jesus a main maka-tanda a itaw ya, ³¹ ta antoroan na hilay dawdisipolos na, wana konla, "Hiko a Naglalaman Tawo ay iintriga ha tawtawo

ta ipapati la ko. Balo ta ha pa-ngamati ko, maabot a ikatlon awlo ay morong akon mabyay.”³² Kot kay la naintindyan a kanaboan nin ya-rin imbalita na, balo ta angkali-mo hilay namaot nin mamastang kona.

No Hinoy Pinakamata-gay
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

³³ Bi-sa niabot hilay na ni Jesus ha babalin Capernaum. Hin itaw hilay na ha bali, pinastang na hilay dawdisipolos na, wana, “Anyay ampidadiskosyonan moyo nangon ha dalan?”³⁴ Kot kay hila nanlok ta yay pinidadiskosyonan la ay no hinoy pinakamata-gay konla.

³⁵ Hawanin, tinomoklo hi Jesus ta bi-sa pinadani na hilay labinloway disipolos na, ta wana konla, “Hinoman a malabay mag-in primira ay kailangan itoring nay sarili nan pinakahoyot tan ma-magsirbi nin halban kawkalamoan na.”³⁶ Bi-sa nangwa hi Jesus nin a-say anak ta pinaodong na ha pibotlayan la. Bi-sa kinopkop na ya, ta wana konla,³⁷ “Hinoman a ampananggap ha a-say tawon bilang konan yadtin anak alang-alang kongko ay bilang hikoy antanggapon na. Tan hinoman a ampananggap kongko ay ambo bongat hikoy antanggapon na, nokay pati yay nanogo kongko.”

Yay Ambo Kontra ay Kakampi

(Lucas 9:49-50)

³⁸ Hawanin wani Juan koni Jesus, “Maistro, nakit kamin a-say lalakin ampangamit nin ngalan mo para mamalayah dawdoka a ispirito a nilomoob ha tawo, kot ambo tamo yan kalamoan. Kanya binawalan mi ya bana ta ambo tamo yay naor kalamoan.”

³⁹ Kot wani Jesus, “Ando moyo ya bawalan ta yay ampangamit ngalan ko pigaw makagawa nin milagro ay kay ya basta-basta maroroka kongko.”⁴⁰ Ngamin, yay tawon ambo kontra kontamo ay kakampi tamo.⁴¹ Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a alimbawa mamainom komoyo maskin a-say bason lanom bongat, ta tanda na a anhomonol kamo koni Cristo a homin laloma no ambo hiko ay sigoradon tobaloon na yan Dios ha ginwa nan kaabigan.”

Itgon yay Bawbagay a Pangibatan nin Makapagkasalanan

(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

⁴² [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] “Hinoman a mag-in pangibatan nin makapagkasalanan a a-sa konlan antompol kongko a bilang konlan hiladtin awa-nak, labah ot katinan a looy na nin mahi-ban a baton an-ipangiling ta bi-sa idabo ya ha taaw.

43 Alimbawa, no yay gamot mo a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon a gamot mo. Labah ot pa-hal pokol a a-say gamot mo basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitoy gamot mo kot balo mi-ka kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy.

44 [Itaw ay kay angkati a aw-olol a ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.] 45 No yay ayi moy namaot a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon a ayi mo. Labah ot pa-hal po-toh a a-say ayi mo basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitoy ayi mo kot balo ibantak kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy.

46 [Itaw ay kay angkati a aw-olol a ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.] 47 No yay mata moy namaot a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton a mata mo. Labah ot pa-hal bolag a a-say mata mo basta mi-ka ka ha kaarian nan Dios, dinan komplitoy mata mo kot balo ibantak kay nan lamang ha apoy ha impyirno. 48 Itaw ay kay angkati a aw-olol a

ampangan ha tawtawo tan kay angka-lop a apoy.

49 "Balang antompol kongko ay [domalan ha pa-magdya-dya pigaw] malinisan a biyay na a bilang anamaot ha dawda-ton a popoolan a ambiyan asin. 50 Maalaga a asin, kot no alimbawa ta nahominan yay nan alat, ma-paalat moyo wari oman? Kanya hikamo a anhomonol kongko, ipa-kit moyo komon ha magandan ogali a hikamo ay pa-hal asin a kay nahominan alat, tan lawah kamon misosondo."

10

Tongkol ha Pa-mihiyay nin Kaambali

(Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Inomalih hi Jesus ha babalin Capernaum kalamo hilay dawdisipolos na ta nilomipay hila ha Kabatwan Jordan ta nako ha a-say logar a hakop ot probinsyan Judea. Pinititiponan la yay naman itaw nin lako a tawtawo, tan tinoroan na hilay namaot a bilang nakao-galian nay nan gaw-on.

2 Bi-sa main anamaot paw-Pariseo a nako kona para hobokon la no ma-ka-lot la ya ha pananalita. Kanya pinastang la ya, wanla, "Ayon ha kapanogoan nan Dios kontamo, maari doman ihiyay nin lalaki a kaambali na?"

3 Wanan in-obat ni Jesus konla, "Anya kot yay in-manda ni Moises komoyo?"

4 Wanla, "Pinayagan ni Moises a ihiyay nin lalaki a kaambali na, no biyan na ya yapon kasolatan nin pamihiyay ba-yo na ya ihiyay."

5 Kot wani Jesus konla, "Bana ha katiboyan olo moyon tawtawo, kanya na sinolat ni Moises ya-rin kasogoan. 6 Kot hin kalin-oonawan, hin pinalsa nan Dios a babon lota ay pinalsa nay tawo nin lalaki tan babayi.

7 Yadti bara-nan no anongkot ibati nin lalaki a tatay tan nanay na ta tomapol ya konan kaambali na, 8 bisa hilay lowa ay mag-inanan asa-sa. Kanya ambo hilay nan lowa nokay pa-hal asa-say na. 9 Intonsis, yay piniasa-sa nan Dios ay kay dapat pihiyayon nin tawo."

10 Hin itaw hilay na ni Jesus ha bali, pinastang la yay namaot nin dawdisipolos na tongkol ha pa-mihiyay nin kaambali. 11 Wani Jesus konla, "Hinoman a lalaki a mamihiyay nin kaambali, bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pa-mabayi laban konan kaambalin inhiyay na. 12 Anorin anamaot kapara, yay babayin makihiyay ha kaambali, bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pa-makilalaki."

Binindisyonan ni Jesus Hilay Awa-nak

(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 Hawanin, main tawtawon nangawit nin awa-nak

koni Jesus ta labay lan ap-tohon na hila para bindisyonan, kot hinaar hila nin dawdisipolos na. 14 Hin nakit ni Jesus odtin ginwa lan dawdisipolos na ay nagolo ya, kanya wana konla, "Polayan moyo hilan domani kongkoy aw-awa-nak, ando moyo hila haaron. Nga-min, hilay tawtawon main pamasimala ha Dios a bilang konla ay kabilang ha ampagarian na. 15 Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a kay mananggap ha pamagari nan Dios, nin bilang ha pa-nanggap lan makalog a anak ay kay maka-pakilamo ha tawtawon ampagarian nan Dios." 16 Bi-sa ina-sa a-sa na hilan binibi ni Jesus a aw-awa-nak tan imparna nay gamot na ha olo la ta binindisyonan na hila.

Yay Lalakin Mayaman

(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 Hin an-omalih hilay na ni Jesus, main a-say lalakin nolayon nako kona. Bi-sa nanalimokor ya ha arapan na ta pinastang na ya, wana, "Labah a Maistro, anyay kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?"

18 Wani Jesus kona, "Anongkot hina-wayan mo kon labah? Homin laloman labah no ambo yay Dios bongat. 19 Tanda moy kawkasogoan nan Dios: Ando ka mangmatin tawo; ando ka mamabayi; ando ka

maniba; ando ka tomistigo nin kagalotoyan; ando ka manaol; igalang moy tatay tan nanay mo.”

²⁰ Kot wanan yadtin lalaki, “Maistro, ya-rin halban ay anhonolon koy na paibat hin anak ako.”

²¹ Hinilap na ya ni Jesus nin main pa-manglabi. Bi-sa wana kona, “Kolang ka ot nin a-say bagay. Morong ka ta ilako moy main mon kawkama-main ta ipapto moy na-paglakoan konlan mawmairap pigaw magkamain kan kayamanan ha langit. Bi-sa magbolta ka, balatayon moy pa-hal sarili mon kros ta homonol ka kongko.” ²² Nilomolo yay lalaki ha hinalita ni Jesus. Bi-sa norong yan mairap a nakom bana ta kalakan nan kama-main.

²³ Hinilap ni Jesus hilay halban disipolos na, ta wana konla, “Hay irap pay na ha tawtawon mangayaman nin pahakop ha pa-mag-ari nan Dios!” ²⁴ Nag-ispanta hilay dawdisipolos na ha hinalita na. Kot wanay naman ni Jesus konla, “Tawtalakaka, * talagan na-pakairap konlan ampasimala ha kayamanan nin pahakop ha pa-mag-ari nan Dios. ²⁵ Maganoh ot ha a-say kamilyo nin homlot ha lobot karayom, dinan yay a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios.”

²⁶ Lalo hilan nag-ispantay dawdisipolos ni Jesus, kanya wanla ha a-sa tan a-sa,

“Hino man no-nin a maari malipyas?”

²⁷ Hinilap na hila ni Jesus, bi-sa wana, “Yadti ay kay magawa nin tawo kot magawa nan Dios ta halban bagay ay posibli kona.”

²⁸ Hawanin wani Pedro koni Jesus, “Hapa hikami? Imbati mi halban ta an-homonol kami na komo.”

²⁹ Wani Jesus, “Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a mamibati nin bali o tawtalakaka o tatay o nanay o kaambali o aw-awa-nak o lawlota alang-alang kongko tan ha Labah a Balita ³⁰ ay hawanin ot panaon ay makatanggap yay nan yatos-yatos a holok ha imbati nan bawbali o tawtalakaka o nawnanay o aw-awa-nak o lawlota, maskin dampsakon ya. Bi-sa ha dobali biyay ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ³¹ Kot lako konlan ampo-na hawanin a ha lomato a panaon kot mahoyot tan lako anamaot a angka-hoyot hawanin a miona.”

Pamitlon Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

³² Hawanin, iti hi Jesus ha dalan makon syodad Jerusalem nin kalamo a lako a tawtawo. Ha kala-lalako la ay ampo-na hi Jesus. Naka-ngap hilay labinloway disipolos na, tan halak-halakan hilay

* **10:24** 10:24 Ha Griego: aw-awa-nak.

namaot a laloman tawtawo a antomombok konla. Hin ya-rin ay impa-lilih nay naman ni Jesus hilay labin-loway disipolos na konlan tawtawo, ta imbalita na konla no anyay mangyari kona. ³³ Wana, "Tandaan moyodti: Yadtin pa-mako tamo ha Jerusalem, hiko a Naglalaman Tawo ay iintrigay na konlan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan ta sintinsyawan la kon kamatyan. Bisa iintriga la ko konlan ambo Israelita, ³⁴ ta toya-toyaon la ko, lora-loraan, latigowon tan patyon. Kot ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay."

Yay Impaki-totol ni Santiago tan ni Juan
(Mateo 20:20-28)

³⁵ Hawanin, hi Santiago tan hi Juan a awa-nak ni Zebedeo ay dinomani koni Jesus, ta wanla kona, "Maistro, main kami komon labay a gaw-on mo para komi."

³⁶ Wana konla, "Anyay kot a labay moyon gaw-on ko para komoyo?"

³⁷ Wanla kona, "Payagan mo komon a ha kaarian mon sangkarangalan ay magkamain kamin karapatan nin tomoklo ka-dani mo, yay asa ha wanan mo tan yay asa ha wili mo."

³⁸ Kot wani Jesus konla, "Kay moyo tanda a kanaboan nin ya-rin an-ipakitotol moyo. Kababaan moyo

wari magdya-dya nin bilang ha pa-magdya-dya ko, o dalanan yay klasin pamangmati a bilang ha gaw-on la kongko?"

³⁹ Wanlan in-obat, "Iya, kababaan mi."

Kot wani Jesus konla, "Potog a magdya-dya kamo nin bilang ha pa-magdya-dya ko, tan patyon kamo nin bilang ha gaw-on la kongko. ⁴⁰ Balo ta ambo kon karapatan mamili no hinoy tomoklo ha wanan ko o ha wili ko, nokay yay totokloan ha dani ko ay para konlan pinaghandaan nan Ama ko ha langit."

⁴¹ Hin nalngo lan mapolot a disipolos yay impakitotol ni Santiago tan ni Juan, nasora hila. ⁴² Kanya pinadani na hila ni Jesus, ta wana konlan halban, "Tanda moyo a hilay ambilbion pawpoon lan ambo Israelita ay mabyat a pamomoon la tan hilay main mata-gay a katongkolan ay an-ipilit lay labay la ha pamomoon la. ⁴³ Kot ambo kamon dapat mag-in anorin, nokay hinoman a malabay mag-in mata-gay ha gropo moyo, kailangan disidido yan magsirbi ha kawkalamoan na. ⁴⁴ Tan hinoman komoyo a malabay mag-in poon ha gropo moyo ay kailangan mag-in yan pa-hal alipon nin halban. ⁴⁵ Nga-min, maskin hiko a Naglalaman Tawo ay kay ko nako iti ha babon lota para pasirbi, nokay para magsirbi tan para ibi koy

biyay ko nin ipanondon ha lako a tawtawo."

Pinaabig ni Jesus hi Bartimeo a Bolag

(*Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43*)

⁴⁶ Hawanin, dinomalan hi Jesus kalamo hilay daw-disipolos na tan hilay mal-abong a tawo ha babalin Jerico. Hin an-omalih hilay na itaw, main a-say lalakin bolag a antoklo ha liglig kalsada ta ampakilimoh. Yadti ay hi Bartimeo a anak ni Timeo. ⁴⁷ Hin nalngo nan hi Jesus a taga Nazaret yay an-lomabah, hinoma-way ya ta wana, "Jesus, lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!"

⁴⁸ Hinaar la yan lako a tawo itaw pigaw mamakatinok ya. Kot lalo yay na ingat hinoma-way, wana, "Lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!"

⁴⁹ Tinomgon hi Jesus, ta wana konlan tawtawo, "Hawayan moyo ya."

Kanya hina-wayan la hi Bartimeo, wanla kona, "Ando kay na mag-aborido. Omdong kay na ta an-ipahawayan na ka."

⁵⁰ Inwahkil nay alimonmon na ta tampol yan in-omdong bi-sa dinomani koni Jesus.

⁵¹ Wani Jesus kona, "Anyay labay mon gawon ko para komo?" Wani Bartimeo, "Maistro, labay ko komon maka-kit."

⁵² Kanya wani Jesus kona, "Maari kay nan morong, ta

maka-kit kay na bana ha main mon katotpol." Anti-mano, naka-kit yay naor, bisa hinomonol ya koni Jesus.

11

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(*Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19*)

¹ Madani hilay na ni Jesus ha syodad Jerusalem ta ni-abot hilay na ha pibotlayan nin loway baryo a Betfage tan Betania, a parihon iti ha liglig nin Bakil Olibo. Hawanin, namihogo yan loway disipolos na. ² Wana konla, "Domiritso kamo konan ya-rin ka-tobon a baryo ta pa-makalato moyo itaw, main kamon ma-kit a-say kilaw asno a nakatakol a kay ot pinagkabayowan nin maskin hinoman. Orkalan moyo ta awiton iti. ³ No main mamastang komoyo no anongkot an-orkalan moyo-rin, ibalita moyo, 'Kailangan nan Katawan,' ta pomayag ya man tampol."

⁴ Nako hilay na, bi-sa nakit lay naor yay kilaw asno ha liglig kalsada a nakatakol ha poltan balaybay. Kanya inorkalan la. ⁵ Hin ya-rin ay pinastang hila nin omnoy tawon nakaodong itaw, wanla, "Anongkot an-orkalan moyo-rin?"

⁶ Bi-sa imbalita lay naor yay imbibilin ni Jesus konla, kanya pinayagan hila. ⁷ Bisa inawit lay nay kilaw asno koni Jesus. Ba-yo insapin lay aw-alimonmon la konan

kilaw asno ta bi-sa pinagk-abayowan nay na ni Jesus ha pa-makon Jerusalem. ⁸ Lako a tawtawon nami-apin aw-alimonmon la ha dalanan na. Hilay lalomay namaot ay namo-toh nin mabolong a hawhanga ha lawak ta bi-sa la in-apin ha dalanan na [pa-mipakit nin kaga-galang la koni Jesus.] ⁹ Hilay anlalako ha o-nawan tan hilay namaot a an-omaloyon ay ampihoholyak ha kaligawan, wanla, "Viva! Poriwon yay ampakalato ha ngalan nan Katawan! ¹⁰ Dayawon yay pa-mag-ari na, ta ha ngalan nan Katawan ay hiyay mamipatoloy nin yadtaw pa-mag-ari nan kapapopapooan tamon hi Ari David. Poriwon yay Katawan ha sangkalangitan!" ¹¹ Pa-makalato ni Jesus ha syodad Jerusalem, nako ya ha timplo nan Dios ta biniliw nay halban bawbagay itaw. Hin anyomabi na, nako yay na ha baryon Betania kalamo na hilay labinloway disipolos na.

Inhomba ni Jesus a Poon Igos

(Mateo 21:18-19)

¹² Kinaboklahan, hin an-omalih hila ni Jesus ha baryon Betania, nalayam nay bitil na. ¹³ Hin natamolaw nay a-say poon igos a lako anay bolong, kina nan biniliw no main anan bonga. Kot pa-makalato na itaw, homin yan na-kit bonga

nokay bawbolong bongat, bana ta ambo ot disnodon panaon igos. ¹⁴ Kanya inhomba na-rin poon igos, wana, "Mika-ka-noman ay homin anan mangan nin bonga mo ta kay kay na mamongan oman." Nalngo laddi nin hilay dawdisipolos na.

Pinaalih ni Jesus Hilay Ampipaglako ha Timplo

(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ Pa-makalato lay naman ni Jesus ha Jerusalem, nako ya ha timplo. Pina-paalih na hilay ampi-paglako tan ampi-panaliw itaw nin maida-ton konan Dios. Bi-sa binalinta nay lawlamisawan lan ma-nagilin kwarta itaw, pati yay tawtotokloan lan ma-maglako nin idada-ton anamaot a kawkalapati. ¹⁶ Kay na syimpri pinayagan nin magpa-wan itaw ha timplo yay hinoman a main awit karga. ¹⁷ Hawanin, pinangaralan na hilay tawtawo itaw, wana, "Ambo doman nakasolat ha Masanton Kasolatan, a wanan Dios, 'Yay bali ko ay hawayan balin panawatan nin tawtawo ha halban naw-nasyon'? Halako ta anggawon moyon 'pamaliwan nin mawmahiba.'"

¹⁸ Hin na-tandaan laddi nin hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, naningkap hilan paralan para maipapati la hi Jesus ta angkali-mo hila kona bana ta halban tawo ay anhomanga ha pa-noro

na. ¹⁹ Hin anyomabi na, inomalih hilay na ni Jesus ha Jerusalem.

Yay Aral ibat ha Poon Igos
(Mateo 21:20-22)

²⁰ Kinaboklahan, hin nalabahan lay naman ni Jesus yadtaw poon igos [ha pa-mako lan oman ha Jerusalem,] na-kit lan nalanoh ana ta nati. ²¹ Napanomtoman ni Pedro a hompa ni Jesus, kanya wana kona, "Maistro, bilyon mo! Nalanoh anay poon igos a inhompa mo."

²² Wanan in-obat ni Jesus konlay nan halban, "Tompol kamo ha Dios. ²³ Yay potog, ibalita ko komoyo, maskin hinoman a manalita konan ya-rin a bakil, 'Maalih kason ta lomipat ka ha ambay!' nin kay ampagdoda, nokay ampi-polon na a mangyari yay hinalita na ay gawon nan Dios orin para kona. ²⁴ Kanya ibalita ko komoyo, anyakaman a bagay a dawaton moyo ha Dios, pi-polon moyon bilang moyoy nan antanggapon ta matanggap moyo. ²⁵ Kot no andomawat kamo ta main kamon hakit nakom ha hinoman, patawaron moyo yapon pigaw patawaron na kamoy namaot nin Ama moyo ha langit ha main moyon kawkasalanan.

²⁶ [Kot no kay kamo magpatawad, kay na kamoy namaot patawaron nin Ama moyo ha langit ha main moyon kawkasalanan."]

Yay Pastang Tongkol ha Karapatan ni Jesus

(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

²⁷ Hawanin, nagbolta hilay naman ni Jesus ha timplo ha Jerusalem. Lo-gan anlalako hi Jesus itaw ha loob nin kahakopan nin timplo, dinaniwan la yan pawpooon pari, mawmaistron kapanogoan, tan pawpooon nin Israelita a pari-parihon myimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel, ²⁸ ta wanla, "Anyay karapatan mo anongkot angga-gaw-on mo-rin halban? O hinoy nami nin karapatan komo para gaw-on yay anorin?"

²⁹ Wani Jesus konla, "Main akoy namaot labay pastangon komoyo. Obaton moyo yapon yadti, bi-sa ko ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomawa anodtin bawbagay. ³⁰ Ibalita moyo pa kongko: Ayti naibat a karapatan ni Juan para mamaotismo, ha Dios doman o ha tawo?"

³¹ Nipapa-no hila yapon ha a-sa tan a-sa, wanla, "No halitaon tamon ibat ha Dios, sigoradon halitaon na kon-tamo, 'Anongkot man no-nin ta kay moyo ya pini-pol?'

³² Kot no halitaon tamoy namaot a naibat ha tawo ay kapalimo." Nga-min, angkali-mo hila ha tawtawo bana ta ambilibion nin halban a yadtaw hi Juan ay talagan propita nan Dios. ³³ Kanya, yay in-obat la tana koni Jesus ay "Kay mi tanda."

Kanya wani Jesus konla, “Kay koy namaot no-nin ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomawa anodtin bawbagay.”

12

Yay Alimbawa Tongkol Konlan Ma-ngasiwa nin Rilihyon nin Israelita
(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

¹ Nangaral ya ot konla hi Jesus nin imparalan na ha alimbawa, wana, “Main a-say lalaki a nangmolan golpin obas ha main nan lota, * bi-sa na inalalan a nanglibol. Ba-yo ginomwa yan pamohpohan obas tan nama-dong ot nin matagay a balin pagbantayan. Pa-makayari, nangwa yan tawtawon mangasiwa konan yadtin obasan na, bi-sa nako ya ni-wan ha laloman logar. ² Hin panaon anan pa-motin obas, namihogo yan a-say alila konlan mangasiwa nin obasan na, para kowon a parti na. ³ Kot pa-makalato nan alila, binombonan la yan mawmangasiwa ta bino-bogbog, bi-sa pinaorong la yan kay homin awit. ⁴ Kanya nanogo yay naman yadtin main ikon obasan nin a-sa ot a alila, kot bina-batibat la yan bato, nirindi la ya ha olo tan pinaorong la yan ka-paringoy ot a itsora. ⁵ Hawanin, nanogo yay

naman laloma, kot pinati la. Lako ot a inhogo-hogona, kot bino-bogbog lay laloma tan hilay laloma ay pinati. ⁶ Hin hoyot, asa-sa tanay angkatla a maihogo na a homin laloma no ambo yay anlabyon nan anak a lalaki. Kanya inhogo na ya konla, ta wana ha sarili na, ‘Sigoradon igalang lay anak ko.’ ⁷ Kot hin nakit lan mawma-ngasiwa yadtin anak na, wanla ha a-sa tan a-sa, ‘Ya-rin yay manawil. Patyon tamo ya pigaw maipag-ikon tamoy tatawilon na.’ ⁸ Kanya yay ginwa la ay binombonan la ya ta pinati, bi-sa imbasyo ha likol nin obasan.”

⁹ “Hawanin,” [wanan impagpatoloy ni Jesus,] “anya man wari a gaw-on nan main ikon obasan? Hiyay na mismo a mako ta pa-patyon na hilay mawma-ngasiwa, bi-sa ipa-taya nay obasan na ha laloma.” ¹⁰ Wana ot ni Jesus, “Ambo doman nabasa moyodtin wana ha Masanton Kasolatan:

‘Yay bato a impoyra lan karpintiro

Ay yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin bali.

¹¹ Yadti ay gawa nan Katawan tan ka-paka-ngap kontamo.’”

¹² Hawanin, labay la yay na komon dakpon nin hilay pawpoon nin Israelita a nanita kona ta naintindyan

* **12:1** 12:1 Ha Isaias 5:7, yay nasyon Israel ay hina-wayan obasan nan Katawan.

la a hilay antokoyon na konan yadtaw alimbawa. Kot angkali-mo hila konlan malabong a tawo, kanya pinolayan la ya tana tan inomalih hilay na.

Tongkol ha Pamamayyar Bowis
(Mateo 22:15-22; Lucas 20:19-26)

¹³ Hawanin, hilay pawpoon nin Israelita ay namihogo hilan omnoy paw-Pariseo tan omnoy tawon maka-Ari Herodes Antipas koni Jesus, para taktikawon la ya pigaw makahalita yan maari lan maikaso kona. ¹⁴ Kanya pa-makalato la itaw, wanla kona, "Maistro, tanda mi a maptog ka tan kay ka ampag-alangan ha hinoman ta kay mo anhilapon a katongkolan nin tawo. Potog yay an-itoro mon kalabayan nan Dios para ha tawo. Hawanin, anyay wamo: Marapat doman ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita a mamayar nin bowis konan ari ha Roma [a main hakop kontamo]? ¹⁵ Kailangan wari a mamayar kami o kai?"

Kot tanda ni Jesus a pagmagkonwari la, kanya wana konla, "Anongkot labay moyo kon hobokon? Torolan moyo kon a-say kwartan pilak ta biliwon ko."

¹⁶ Tinorolan la yay naor, bi-sa pinastang na hila ni Jesus, wana, "Hino man lopa tan ngalan yadti iti?"

Wanla kona, "Yay ari ha Roma."

¹⁷ Kanya wani Jesus konla, "Ibi moyo no-nin konan ari ha Roma yay ikon na, tan anorin anamaot kapara, ibi moyoy namaot konan Dios yay ikon na."

Naka-ngap hila koni Jesus, [ta yay obat na ay ambo kontra konan ari tan ambo anamaot kontra konan Dios.]

Tongkol ha Pa-morong Mabyay
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

¹⁸ Bi-sa main anamaot saw-Saduseo a nako koni Jesus. Hiladti yay gropon kay ampi-pol a main pamorong mabyay. Pinastang la yay namaot hi Jesus, wanla, ¹⁹ "Maistro, yay sinolat ni Moises a kapanogoan nan Dios kontamo ay 'No nati yay a-say lalakin main kaambali nin homin hilan anak, kailangan yay talakaka nan yadtin nati ay ipagkaambali nay nabalon ayro na ta pigaw maibalô nan magkamain anak yay talakaka na a nati.' ²⁰ Hin yadtaw, main pitoy mita-talakakan lawlalaki. Nagkaambali yay kalingkakaan, kot nati yan homin hilan anak. ²¹ Kanya yay homonol a talakaka na a nagkaambali konan balo, kot nati yay namaot nin homin hilan anak. Anorin ot syimpri a nangyari ha pangatlo tan konlan hinomonol ot. ²² Halban lan hiladtin pitoy mita-talakaka ay naipagkaambali la ya,

kot pari-pariho hilan nati nin kay nagkamain anak. Hin hoyot, nati yay namaot a babayi. ²³ Hawanin, no wari ta main pa-morong mabyay, hino man no-nin konla a makapag-ikon konan yadtaw babayi bilang kaambali na painsan? Ngamin, pari-pariho la yan impagkaambali nin hilay pito."

²⁴ Wani Jesus konla, "Lawlingo kamo. Tanda moyo no anongkot? Bana ta kay moyo an-intindyon yay Masanton Kasolatan ni yay kapangyarian nan Dios. ²⁵ Ha pa-morong mabyay ay kay hilay na mipagkaambali ta bilang hilay nan aw-anghil ha langit. ²⁶ Kot tongkol ha pa-morong mabyay lan ni-kati, main kamo syimprin nabasa ha libro ni Moises tongkol ha nangyari ha maaypa a poon kayon andorta, hin wanan Dios koni Moises, 'Hikoy Dios ni Abraham, Dios ni Isaac tan Dios ni Jacob.' ²⁷ Kot ambo yan Dios nin tawtawon nati, nokay Dios ya nin tawtawon angkabyay, [labay totolon, an-itoring nan angkabyay hiladtin tolo.] Kanya lingon-lingo kamo no halitaon moyon homin pa-morong mabyay."

Yay Pinakamaalagan Kasogoan

(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

²⁸ Hawanin, nalngo nin asay maistron kapanogoan

yay pa-maki-diskosyon lan saw-Saduseo koni Jesus. Hin na-kit na a mahosay na hilan inobat ni Jesus, dinomani ya kona ta pinastang na yay namaot, wana, "Anya kot yay pinakamaalagan kasogoan?" ²⁹ Wanan in-obat ni Jesus, "Oyay pinakamaalagan kasogoan: 'Hikamoy aw-Israelita, pakalong-on moyodti: Yay Dios a Katawan tamo, hiyan bongat a Katawan. ³⁰ Labyon mo yay Katawan mon Dios nin asa-say nakom, nin mo-na ha main mon kalayaman, tan mo-na ot ha main mon pangingsip, tan nin halban kababaan mo.' [Yadti yay pinakamaalagan kasogoan.]* ³¹ Oyay ikalwan maalagan kasogoan: 'Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili.' Homin anan laloman kasogoan a mas maalaga konlan hiladtin lowa."

³² Bi-sa wanan maistron kapanogoan koni Jesus, "Tama a hinalita mo, Maistro. Potog a yay Dios kot asa-sa, tan homin anan laloman Dios. ³³ Bi-sa, no labyon yay Dios nin asa-say nakom, nin mo-na ha pangingsip, mo-na ha kalayaman, tan nin halban kababaan, bi-sa labyon ot yay kapara nin bilang ha pamanglabi ha sarili ay holok yadti ha halban aw-ayop a popoolan para ida-ton ha Dios tan maskin anyaman ot a iibi kona."

³⁴ Hin na-kit ni Jesus a ma-

hosay a obat na, wana kona, "Madani kay nan maibilang ha pa-mag-ari nan Dios." Hin ya-rin ay homin anan nagkohaw nakom nin namastang koni Jesus.

Yay Pastang ni Jesus Tongkol Konan Lipi ni Ari David

(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

³⁵ Hin ampangaral hi Jesus ha timplo, wana, "Anyay wamoyo konan yadti: An-itoro lan mawmaistron kapanogoan a yay Cristo kot lipi ni Ari David. ³⁶ Kot ambo doman hi Ari David mismo a nanalita nin impanakom nin Masanton Ispirito nan Dios kona nin anodti:

"Wanan Dios a Katawan koni Cristo a Katawan ko: Iti ka tomoklo ha wanan ko,

Ta ta-ganan mon igwa ko ha aypa kapangyarian mo hilay kawkontra komo, a pa-hal mag-in hilan paparnaan ayi mo." †

³⁷ Wanan impagpatoloy ni Jesus, "Iti ay hina-wayan ni Ari David yay Cristo nin 'Katawan'. Anyay wamoyo: Pa-no maari a Katawan na ya ta bi-sa lipi na ya ot?"

Hilay tawtawo itaw ay nalilikot hilan nanglongo ha aw-aral ni Jesus.

Ando Aligon a Ogali lan Mawmaistron Kapanogoan
(Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

³⁸ Hawanin, ha pa-noro ni Jesus, wana konla, "Mag-ingat kamo konlan mawmaistron kapanogoan a mangailig mipa-pasyal nin nakadoloh mawmaanloh, tan labay-labay lan asikasowon hila ha pawplasa, ³⁹ tan mangailig hilan tomoklo ha ambo basta-bastan totokloan ha sawsinagoga tan ha kawkabisira ot no main hawhandaan. ⁴⁰ Antaktikawon lay bawbabayi a balo anggan makwa la pati na ingat a bali la, ta bi-sa ampapaanlohon lay kada-dawat la pigaw kay ma-halata a gawgawa lan doka. Bana konan ya-rin a angga-gawon la, mas ambomyat ana ingat a parosa konla."

Yay Da-ton nan Babayin Balo

(Lucas 21:1-4)

⁴¹ Ninghan, tinomoklo hi Jesus ha tobon ampamidaboan kwarta ha timplo, ta an-imatonan nay lako a tawon ampamidabo nin kwarta itaw. Lako a mawmayaman a ampamidabo nin mawmahi-ban a alaga. ⁴² Kot main a-say pobrin babayin balo a nako itaw namidabo nin loway darinto a barya a ampag-alagan a-say sintimos. ⁴³ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay dawdisipolos na, ta wana konla, "Yay potog, ibalita ko komoyo, yadtaw indabonan pobrin balo ay mas

† 12:36 12:36 Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

holok ha inimbi lan halban namidabo. ⁴⁴ Nga-min, sawsobra lan bongat a indabo la, kot yay balo, maskin ampag-irap ya, inimbi na ot a ka-siya-siya nan ipagkabyay.”

13

Yay Tongkol ha Pa-makahira nin Timplo

(*Mateo 24:1-2; Lucas 21:5-6*)

¹ Hin anlomikol hi Jesus ha timplo, main a-sa konlan dawdisipolos na a nanalita, wana, “Maistro, bilyon mo pa, hay kawkahi-banan bawbato nin timplo tan hay kagandawan nin bawbali a kahakopan nin timplo!”

² Kot wanan in-obat ni Jesus kona, “Iya, angka-kit morin mangahi-ban a bawbali. Balo ta lomato yay panaon a homin anan ma-bati ison ni a-say bato a nakababo ha laloman bato ta halban ay watakon.”

Kawkairapan tan Pa-nadamsak

(*Mateo 24:3-14; Lucas 21:7-19*)

³ Bi-sa, hin itaw hilay na ha Bakil Olibo tan nakatoklo yay na hi Jesus nin angkatamolaw nay timplo, dinomani hila ni Pedro, Santiago, Juan tan Andres nin hila-hilan bongat ta namastang hila kona. ⁴ Wanla, “Ibalita mo pa komi no maka-no mangyari yadtaw imbalita mon watakon yay timplo tan anyay pamilbian ba-yo mangyari orin halban.”

⁵ Inobat na hila ni Jesus kot binibilinan na hila yapon, wana, “Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo nin hinoman. ⁶ Nga-min, lako a mako komoyo a mangamit ngalan ko ta ibalita lan hila yay Cristo tan lako a tawtawon mailingo la. ⁷ No makalngo kamon lawlabanan tan bawbalita tongkol ha gawgira, ando kamo mahalak ta kailangan mangyari yapon orin. Balo ta ambo ot ya-rin a panganggawan nin babon lota. ⁸ Nga-min, milalaban a nangasasari a nawnasyon tan kawkaarian. Manglayon anamaot ha nangasasari a lawlogar tan magkamain bitil tan gawgolo. Kot ya-rin ay ompisan bongat nin masyadon pa-magdyadya lan tawtawo a bilang ha ompisan pa-manglayam tiyan bi-sa mangabing.

⁹ “Kot hikamoy antompol, mag-ingat kamo, ta main tawtawo a mamiintriga komoyo ha gawgropon ampamoon ha sawsinagoga a main katongkolan para manosga, bi-sa ipagaroti la kamo itaw. Iarap la kamo ot ha gawgobirnadador tan ha aw-ari bana ha katotpol moyo kongko, balo ta mag-in oportonidad moyo-rin para maiabot konlay kaptogan tongkol kongko. ¹⁰ Nga-min, kailangan maipangaral yapon yay Labah a Balita ha tawtawo ha halban nasyon ba-yo manganggawan a mondo. ¹¹ Ha oras a dinakop

la kamo ta ipaimbistiga, ando kamo mag-aborido no anyay halitaon moyo [o mangisip no anyay iobat moyo.]* Ha pa-ngimbistiga la komoyo, halitaon moyo yay ipaisip komoyo konan ya-rin a oras, ta ambo mangibat ha sarili moyon isip a halitaon moyo nokay ha Masanton Ispirito nan Dios. ¹² Main talakaka a ipapati nay talakaka na [a antompol], o main matoantawo a ipapati nay anak na [a antompol], tan anorin anamaot kapara ha awa-nak, lomaban hila ha matoantawo la [a antompol] anggan ha toloy hilan ipapati. ¹³ Tiplonon la kamon halban tawtawon kay antompol bana ha katotpol moyo kongko. Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha oltimo ay malipyas."

Yay Sangkarokaan a Kapa-palayang

(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)

¹⁴ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] "Ma-kit moyo yay sangkarokaan a kapa-palayang a ampingabatan nin ambo bastan paninira [a binanggit ni Propita Daniel hin yadtaw, ta ipa-dong ya ha timplo] a ambo na komon dapat kamainan." (Hikamoy ampamasa ay pakaintindyon moyodti!) "[No mangyari na-rin a hola,] hinoman a iti ha Judea ay kailangan tampol molayon omari ha bakil.

¹⁵ Hinoman a ma-palatan ha likol nin bali ay ando yay na mag-abala nin lomoob, para mangwa nin anyakaman a ma-wit. ¹⁶ Anorin anamaot kapara ha hinoman a ma-palatan ha bowat, ando yay na mag-abala nin morong ot ha bali para mangwan dawdoloh na. ¹⁷ Ka-ka-ro hilay ma-palatan malombit o ampamasoso konan ya-rin a panaon! ¹⁸ Dawaton moyo ha Dios a ando tana komon mitaon a kapopolayo moyo ha panaon layop. ¹⁹ Nga-min grabin pa-magdyadya a domalan ha tawtawo konan ya-rin a panaon. Ya-rin anay klasin pa-magdyadya a kay ot nanangyari, paibat hin pinalsa nan Dios a babon lota tan kay ana maolit maski mika-ka-noman. ²⁰ No ya-rin a panaon nin pa-magdyadya kot kay na paantoron nin Katawan, homin tawon makalibri. Kot alang-alang konlan tawtawon pinili na ay paantoron na-rin.

²¹ "Hawanin, no wari ta main mamibalita komoyo, 'Iti yay na hi Cristo!' o kari wana, 'Itaw ya!' ay ando moyo ya pi-polon. ²² Nga-min, main lomato a magkonwari a hila kano hi Cristo, tan hilay namaot a laloma ay magkonwari hilan pawpropita nan Dios. Pa-kitan la kamon gawgawa a kawkapaka-ngap a pamilbian kapangyarian nan Dios para mailingo la, no maari bongat, pati hilay tawtawon

pinili nan Dios. ²³ Kanya mag-ingat kamo ta impaona koy nan impatandaan komoyo yadtin halban bawbagay.”

Yay Kala-lato ni Cristo
(*Mateo 24:29-31; Lucas 21:25-28*)

²⁴ [Wana ot ni Jesus,]

“Pa-makayari nin ya-rin panaon pa-magdyadya,

Domoblom yay awlo,

Kay homawang yay bolan,

²⁵ Mi-kadabo anamaot a bawbitoon,

Tan yay lawlaloma ot ison ha ta-gay

ay mi-kayogyog tan maalih ha andalanan

la. ²⁶ Bi-sa hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit lan amponaoy nin iti ha lolom nin main ambo bastan kapangyarian tan karangalan. ²⁷ Bi-sa

ihogo ko hilay aw-anghil ha a-pat a diriksyon nin babon lota, para tiponon lay tawtawon pinili ko maibat ha halban lawlogar.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Poon Igos

(*Mateo 24:32-35; Lucas 21:29-33*)

²⁸ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Intindyon moyoy aral ibat ha poon igos: No ma-kit moyoy nan ampanarok tan ampamasyon bolong, tanda moyo a madani nay panaon abagat. ²⁹ Anorin anamaot kapara,

no ma-kit moyon ampangyari nadtin bawbagay a impatandaan ko ay matandaan moyo a madani koy nan lomato, bilang akoy nan iti ha polta. ³⁰ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha tawtawon angkabyay hawanin panaon ay main ot angkabyay, anggan kay mangyari yadtin halban bawbagay. ³¹ Manganggawan a langgit tan lota, balo ta yay hawalita ko ay homin pangapaso.”

Dios Bongat a Magtanda no Maka-no Magbolta hi Jesus

(*Mateo 24:36-44*)

³² [Wana ot ni Jesus,] “Ma-kit moyoy pamilbian nin pamako kon oman iti, balo ta homin magtanda no anya mag-awlo o anyay oras a ilato ko, maskin hilay aw-anghil ha langit ni hiko a Anak nan Dios. Yay Ama ha langit bongat a magtanda.

³³ Kanya mag-ingat kamo, pirmi kamon handa tan domawat ta kay moyo tanda no maka-no odti mangyari.

³⁴ Hiko a Naglalaman Tawo ay bilang ot bongat ha asay lalakin mako ha madayo a logar. Ba-yo ya omalih ha bali ay impa-taya nay kawkama-main na konlan ma-magsirbi na ta binyan na hilan hiyo-san gawa. Bi-sa imbibilin na ha gwardya a lawah yan tomalaran ha kala-lato na. ³⁵ Anorin anamaot kapara komoyo, dapat pirmi kamon handa ta yay

kala-lato ko ay bilang konan yadtin main ikon bali a homin magtanda no maka-no ya lomato, maari bandan yabi, botlay yabi, palbangon o kari boklah. ³⁶ Ha bigla kon kala-lato, ola-no ma-lato katamon ambo handa a bilang ha a-say ma-magsirbi a nakaka-lok. ³⁷ Yay anibalita ko komoyo ay para ha halban tawo: Tomala-ran kamo."

14

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Hin ya-rin ay loway awlo tana ba-yo Pistan Pamakalibri, * a ompisay namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pamalbag. Konan ya-rin a awlo, pinipapa-nowan lan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, no pa-no la maipadakop hi Jesus nin homin magtanda ta pigaw maipapati la ya. ² Kanya wanla, "Ando tamo itaon ha pista ta ola-no magkagoloy tawtawo."

Imbo-bo koni Jesus a Pabanglo

(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Hawanin, hin itaw ya hi Jesus ha baryon Betania ha bali ni Simon a datin nagmasakit kitong, main nakalato a-say babayi a main awit nin mablin klasin

pabanglo a poron nardo a nakaigwa ha botin gawa ha alabastro. Lo-gan yan ampakirongon ampangan hi Jesus, himpak nan babayi yay tampoh nin boti ta imbo-bo nay pabanglo ha olo ni Jesus. ⁴ Kot main omnoy nasora, wanla ha a-sa tan a-sa, "Anongkot sinayang na-rin pabanglo? ⁵ Ya-rin klasin pabanglo ay mailako nin maholok ot ha alagan opa nin tolonyatos a awlo ta bi-sa maibi komon yay ma-paglakoan konlan mangairap." Bi-sa sinita la yay babayi.

⁶ Kot wani Jesus, "Polayan moyo yan bongat. Anongkot anggolo-golowon moyoy isip na? Labah odtin ginwa na kongko. ⁷ Hilay mangairap ay pirmi moyon maipagkalamoan tan matambayan ha anyakaman a oras a labay moyo. Kot hiko, maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko. ⁸ Ginwa nay kababaan na. Bilang imparihado nay nan daan a lalaman ko para ha pa-nabon kongko. ⁹ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha aytimay logar ha intiron mondo a ipangaral yay Labah a Balita tongkol kongko ay ma-panomtoman yadtin babayi ta mabanggit yay ginwa na kongko."

Yay Pa-maki-sondo ni Judas Iscariote Para Pagtraido-

* **14:1** 14:1 Pista orin nin pa-manomtoman lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

ran hi Jesus

(*Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6*)

¹⁰ Hi Judas Iscariote a a-sa konlan labinloway disipolos ni Jesus ay nako konlan paw-poon pari para pagtraidoran na hi Jesus. ¹¹ Hin nalngo lay imbalita na, nalilikot hila tan pinangakoan la yan biyan kwarta. Kanya nana-gan yay nan tyimpo para ma-pagtraidoran na hi Jesus.

Nangan Hilan Pangaponan ha Pistan Pa-makalibri hi Jesus tan Dawdisipolos Na
(*Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30*)

¹² Hin ya-rin ay nakalato anay awlon Pistan Pa-makalibri a o-nan awloy namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Konan ya-rin a awlo, kailangan mangmatin karniro para pangaponan, kanya pinastang la hi Jesus nin dawdisipolos na, wanla, "Ayti may labay mon pamihandaan min pangaponan tamo para ha pista?"

¹³ Nanogo yan loway disipolos na, wana konla, "Mako kamo ha syodad ta main kamon ma-hakbat a-say lalaki itaw a main awit a-say banga a lanom. Homonol kamo kona. ¹⁴ No ayti balin looban na, wamoyo konan main ikon bali, 'An-ipapastang nan Maistro no ayti kanoy logar a mapagsilibrawan na nin Pistan Pa-makalibri, nin kalamo kamin dawdisipolos na.'

¹⁵ Bi-sa ipa-kit na komoyoy a-say malawang a kwarto ha ta-gay a nakahanda ana tan komplito ha gawgamit. Itaw moyo ihanda a pangaponan tamo."

¹⁶ Nako hilay nay disipolos ha syodad Jerusalem, bi-sa anodtaw anaor a na-kit la a bilang ha hinalita ni Jesus konla. Kanya inhanda lay pangaponan la ha pista.

¹⁷ Hin yabi na, nako hilay na ni Jesus konan yadtaw bali kalamo na hilay labinloway disipolos na. ¹⁸ Hin ampirorongo hilay nan ampangan, wani Jesus, "Yay potog, ibalita ko komoyo, a-sa komoyon kalamo kon ampangan a magtraidor kongko."

¹⁹ Nilomolo hilay dawdisipolos na, kanya a-sa a-sa hilan namastang koni Jesus, wanla, "Hiko doman?"

²⁰ Wani Jesus konla, "A-sa komoyon labinlowa a kalamo kon ampamidoldol tinapay ha yaong. ²¹ Hiko a Naglalaman Tawo ay mati ayon ha nakasolat tongkol kongko, balo ta ka-ka-roy ogotan nin yay tawon magtraidor kongko! Labah ot a kay yay na komon impangabing."

Yay Banal a Pangaponan
(*Mateo 26:26-30; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25*)

²² Hin ya-rin ampangan hila, nangwa yan tinapay hi Jesus. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, pini-pikna na bi-sa intorol na konlan dawdisipolos na,

ta wana, "Mangwa kamo ta kanon moyo. Yadti a lalaman ko." ²³ Bi-sa nangwa yay namaot nin a-say kopa. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, in-imbina na konlan dawdisipolos na, bi-sa ninom hilay halban. ²⁴ Wana konla, "Yadti a daya kon tomolo para ha lako a tawo a pangibatan nin ba-yon kasondoan nan Dios ha tawtawo. ²⁵ Yay potog, ibalita ko komoyo, kay koy na minom oman nin anodtin inomona a ibat ha obas, anggan ha lomato a panaon a minom akon ba-yon klasin alak itaw ha kaarian nan Dios."

²⁶ Bi-sa pa-makayari lan nagkanta nin pamomori ha Dios ay inomalih hilay nan mako ha Bakil Olibo.

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Ya ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁷ Hin ya-rin, wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Yadtin yabi, halban moyo ay ibati moyo ko, ta wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan, 'Aboloyan kon patyon yay pa-hal pastol, kanya hilay pa-hal kawkarniro na ay miboyak.' ²⁸ Anodtaw pa man, morong akon mabyay, bi-sa mo-na ko komoyo ha Galilea."

²⁹ Wani Pedro kona, "Maski man ibati la kan hiladtin halban, kay kata nga-min ibati."

³⁰ Kot wani Jesus kona, "Yay potog, ibalita ko

komo, yadti ot a yabi ba-yo tomaran-ok milway bisis a manok ay mitloy bisis mo kon iporlingor."

³¹ Kot wanan pinagtiboyan ni Pedro, "Maskin pati hiko patyon la, kay kata iporlingor." Anorin anamaot a wanlan halban disipolos na.

Dinomawat hi Jesus ha Hardin Getsemani

(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

³² Hawanin, niabot hilay na ni Jesus ha a-say logar ha Bakil Olibo a anha-wayan Getsemani. Bi-sa wana konlan disipolos na, "Tomoklo kamo yapon iti ta mako ko domawat." ³³ Inawit nan impagkalamoan hi Pedro, hi Santiago tan hi Juan. Tongwa, bigla yan nilomolo hi Jesus tan golo-goloy isip na. ³⁴ Kanya wana konla, "Masyadoy kaloloan ko, halos kon ikamati. Iti kamo tana tan magpyat kamoy namaot."

³⁵ Dinomayô yan daoto, bi-sa nanalimokor yan palokob ta indawat na a no maari komon ay kay nay na dalanan yay pa-magdyadya. ³⁶ Wana, "O Ama ko, halban bagay ay mababa mon gawon. Komon alihon modtin an-arapon kon pa-magdyadya. Kot anodtaw pa man, ambo yay kalabayan koy mangyari, nokay yay kalabayan mo."

³⁷ Bi-sa, hin nagbolta ya konlan toloy disipolos na ay na-lato na hilan angka-lok. Wana koni Pedro, "Simon, nakaka-lok ka payti. Kay mo

doman magawa nin mag-poyat maskin a-say oras?
³⁸ Tomalan kamo tan domawat pigaw kay kamo matokso. Mahi-ban a nakom moyon homonol, kot kay mababa nin sarili moyo.”

³⁹ Bi-sa dinomayô yay naman hi Jesus ta dinomawat yay naman nin bilang ha onan indawat na. ⁴⁰ Bi-sa, hin kina nan oman hilay toloy disipolos na, na-lato na hilay naman nin angka-lok ta masyado hilan namatongga. Hin napokaw hila ay kay la tanda a iobat la kona.

⁴¹ [Bi-sa nako yay naman dinomawat.] Ha pamitlon pa-magbolta na, [na-lato na hilay naman nin angka-lok.] Kanya wana konla, “Angka-lok kamo ot? Ampagpainawa kamo ot anggan hawanin? Tama ana. Nilotato anay oras a hiko a Naglalaman Tawo kot iintrigay na konlan tawon makasalahan. ⁴² Mibangon kamoy na ta lomato yay nay magtraidor kongko. Hakbaton tamo hila.”

Dinakop hi Jesus

(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴³ Tongwa, lo-gan ya ot ampanalita hi Jesus, anlomato yay nay naor hi Judas a a-sa konlan labinloway disipolos na. Kalamo nay lako a tawon main awit bawbonong tan pawpapatok a inhogo lan pawpoon pari, mawmaistron kapanogoan tan hilay pawpoon nin Israelita. ⁴⁴ Binyan

na hilay nan daan ni Judas a magtraidor nin pamilian, a wana, “Yay alokan ko, yadtaw a dakpon moyo, awiton moyo ya tan pakabantayan.”

⁴⁵ Pa-makalato ni Judas itaw, antimano dinomani ya koni Jesus, ta wana, “Maistro! Maistro!” Bi-sa inalokan na ya. ⁴⁶ Hilay namaot a kawkalamoan ni Judas ay binombonan la yay na hi Jesus ta dinakop. ⁴⁷ Kot a-sa konlan naka-dong itaw ay nangoyoh nin bonong na, ta tinabtab nay alila nan pinakapoon pari. Kot totolyan a natigpah na. ⁴⁸ Bi-sa wani Jesus konla, “Tolisan ako doman ta nangawit kamo ot bawbonong tan pawpapatok ha pa-nakop moyo kongko? ⁴⁹ Anta awloawlo moyo kon kalamo hin ampanoro ako ha timplo, kot kay moyo ko dinakop. Kot anodti dapat mangyari pa-maptog ha imbalita ha Masanton Kasolatan.”

⁵⁰ Hin ya-rin, halban lan disipolos na ay nipo-polayo ta imbati la ya.

⁵¹ [Hin an-awiton lay na hi Jesus,] main a-say anakabayo a tinomombok konla. Kay ya nakadoloh, nokay nakaalimonmon yan bongat nin pinon tilan mapoti. Hinampat la yan aw-anakabayo, ⁵² kot imbati nay alimonmon na, tan nolayo yan homin doloh.

In-arap hi Jesus ha Pinakamata-gay a Konsiho
 (Mateo 26:57-68; Lucas

22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Hawanin, inawit la hi Jesus ta in-oli la ya ha bali nan pinakapoon pari. Itaw hila nititipon a halban pawpooon pari, pawpooon nin Israelita tan mawmaistron kapanogoan a [pari-parihon myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel.] ⁵⁴ Hi Pedro namaot ay mato-totombok nin main karayoan, anggan ha patyo nan pinakapoon pari. Itaw ya naki-toklo konlan gwardya ta ampalanglang ha pinartan timbon. ⁵⁵ Hilay namaot a pawpooon pari tan halban anan myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho ay naningkap nin tawta-won tomistigo laban koni Jesus pigaw la ya maipap-ati. Kot homin ha hinalita lan tawtistigo a magamit la. ⁵⁶ Nga-min, maskin lako hilay nagtistigon kawkagalotoyan laban kona, kay syimpri angka-pitotogma a anhalitaon la.

⁵⁷ Bi-sa main anaman omnoy inomdong ta nagtistigo hilay namaot nin kagalotoyan laban kona, wanla, ⁵⁸ "Nalngo min hinalita nay anodti: 'Yobaon kodtin timplo a gawa nin tawo, ta ha loob nin toloy awlo ay mamipa-dong akon laloma a ambo gawa nin tawo.'" ⁵⁹ Maskin anorin a imbalita la, kay ot syimpri napitotogma a intistigo la.

⁶⁰ Hawanin, inomdong yay pinakapoon pari ha arapan

la ta pinastang na hi Jesus, wana, "Anyay maiobat mo konan ya-rin riklamo la komo?" ⁶¹ Kot namakatinok hi Jesus, kay ya inombat. Pinastang na yay naman nin pinakapoon pari, wana, "Hika doman yay Cristo, yay Anak nan Dios a sangkaabigan?"

⁶² Inombat hi Jesus, "Iya, hiko," wana, "tan ma-kit moyo ko, hiko a Naglalaman Tawo nin nakatoklo ha wanan nan Dios a Makapangyayari tan ma-kit moyo ko ot lomato nin iti ha lolom."

⁶³ Yadtin pinakapoon pari, ha ka-motan olo na bana ha pa-mipantay ni Jesus nin sarili na ha Dios ay winakwak nay sarili nan doloh, tan wana, "Anongkot kailangan tamo ot a tawtistigo? ⁶⁴ Nalngo moyoy pa-masta-basta na ha Dios. Anyay disisyon moyo?"

Yay sintinsyan inimbi lan halban ay kamatyan.

⁶⁵ Bi-sa inompisawan la yay nan niloraan nin hilay laloma tan pinorongan lay mata na. Ba-yo bino-bogbog la ya, ta wanla kona, "Holan mo pa no-nin, no hinohinoy ampamogbog komo." Bi-sa tina-tampal la ya ot nin gawgwardya.

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

15

⁶⁶ Hin itaw ya ot hi Pedro ha aypa ha patyo, main a-say babayin alila nan pinakapoon pari a nako itaw. ⁶⁷ Pa-maka-kit na koni Pedro a ampalanglang, hinilap na yan hosto, bisa wana kona, "A-sa kay namaot ha kalamoan ni Jesus a taga Nazaret."

⁶⁸ Kot imbori nadti ni Pedro, ta wana, "Kay ko tanda ni angkaintindyan no anyay labay mon totonon." Bi-sa nako ya ha poltan balay-bay. Tongwa, tinomaran-ok a manok. ⁶⁹ Hin nakit na yay naman itaw nin yadtaw babayi, wana konlan tawtawo itaw, "Yadtin tawo ay a-sa ya ha kawkalamoan ni Jesus!" ⁷⁰ Kot imbori nay naman ni Pedro.

Na-paongganan daoto, wanla kona nin hilay nakadong itaw, "Sigoradon a-sa ka ha kawkalamoan ni Jesus, ta mapatnag ha pa-nalita mo a taga kay namaot Galilea."

⁷¹ Hin ya-rin ay naghohompa yay na hi Pedro, wana, "Maski parosawan na kon Dios, talagan ambo kon bilbi ya-rin a tawon anhalalitaon moyo!"

⁷² Tongwa, tinomaran-ok yay naman a manok nin ikalwan bisis. Hawanin, napanomtoman ni Pedro yay hinalita ni Jesus kona, a wana, "Ba-yo tomaran-ok milwa yay manok, mitloy bisis mo kon iporlingor." Kay nay na na-bonbonan ni Pedro a sarili na, kanya tinomangih yan hosto.

In-arap hi Jesus koni Gobirnadador Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Kapi-piboklah ot, hilay pawpooon pari, pati hilay pawpooon nin Israelita, hilay mawmaistron kapanogoan tan halban lan lawlaloma ot a mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel ay niti-tipon ta nagplano [no pano la ya maipapati hi Jesus.] Yay ginwa la ay impabalol la ya, ta bi-sa inawit koni Gobirnadador Pilato [a taga Roma].

² Hawanin, pinastang na ya ni Gobirnadador Pilato, wana, "Hika doman a Ari lan Israelita?"

Wanan in-obat ni Jesus, "Nahalita moy na."

³ Bi-sa binaraan la yan pawpooon pari nin lako a bawbagay. Kot kay ya nanlok. ⁴ Pinastang na yay naman ni Gobirnadador Pilato, wana, "Homin ka doman ma-halita? Anta kalakan riklamo la komo."

⁵ Kot kay yay na inombat hi Jesus, kanya naka-ngap hi Gobirnadador Pilato.

Sinintinsyawan Kamatyan hi Jesus

(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

⁶ Taon-taon, no Pistan Pa-makalibri nin Israelita, nakaogalian a yay gobirnadador la a taga Roma ay ampamiboloh nin a-say priso, ayon ha dawaton nin

tawtawo. ⁷ Hin ya-rin, main a-say priso a yay ngalan Barabbas. Nakapriso yan kalamo nin omnoy nilomaban ha gobyirno a nangmati ha kala-laban la. ⁸ Hawanin, ni-pako hilay tawtawo koni Gobirnadador Pilato ta dinawat la ha makhaw a bosis a mamiboloh yan a-say priso bilang nakaogalian nan gaw-on para konla. ⁹ Kanya pinastang na hila ni Gobirnadador Pilato, wana, "Labay moyo wari a yay Ari moyon Israelita a bolohan ko?" ¹⁰ Pinastang nadtaw ta naintindyan na a angkaingitan lan pawpoon pari hi Jesus, kanya la ya in-intriga.

¹¹ Kot sinolsolan lan pawpoon pari hilay tawtawo itaw a ambo hi Jesus nokay hi Barabbas a dawaton lan bolohan. ¹² [Hin anorin a obat la,] pinastang na hilay naman ni Gobirnadador Pilato, wana, "Anya man no-nin a labay moyon gaw-on ko konan yadtin tawon anhayayan Ari moyon Israelita?"

¹³ Inomaghaw hilay naman, wanla, "Ipasak ya ha kros!"

¹⁴ Kot wani Gobirnadador Pilato konla, "Anongkot, anya kot a nagawa nan karokaan?" Kot lalo lan inaghaw, wanla, "Ipasak ya ha kros!"

¹⁵ Ha kalabayan ni Gobirnadador Pilato a mapakonswilo hilay tawtawo ay impapiboloh na hi Barabbas, balo ta hi Jesus ay impalatigo na. [Bi-sa in-intriga na ya ha omnoy

hondalo a taga Roma] para ipasak ha kros.

Tinoya-toya lan Hawhondalo hi Jesus

(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

¹⁶ Hawanin, hiladatin hondalo ay inloob la hi Jesus ha ampagkampowan la ha palasyo nan gobirnadador, bi-sa tinipon lay halban kawkalamoan lan hondalo. ¹⁷ Pinadolohan la yan kolor obi [ta konwari ari ya.] Namayokal hilan hangan marowih ta inkorona la kona. ¹⁸ Bi-sa sinasalodowan la ya, wanla, "Viva yay Ari lan Israelita!" ¹⁹ Bi-sa pina-pahpah la yan talaib ha olo, nilora-loraan tan tina-talimokoran. ²⁰ Hin nayari la yan tinoya-toya, nilohpok lay impadoloh la konan kolor obi ta impaholot lay sarili nan doloh. Bi-sa inawit la yay na para ipasak ha kros.

Impasak hi Jesus ha Kros
(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Hin anlomikol hilay na ha syodad Jerusalem, nahakbat lay a-say lalaki a nangibat ha baryo a hi Simon a taga Cirene, yay tatay ni Alejandro tan ni Rufo. Pinilit la yan hawhondalo a balatayon nay kros ni Jesus. ²² Inawit la hi Jesus ha Golgota, (yay labay totolon "Logar nin Bongo"). ²³ Pamakalato la itaw, binyan la yan alak obas a nilaokan mapait [a makatambal hakit], kot kay na ininom. ²⁴ Hin

naipasak la yay na ha kros, pini-bonotan lan hawhondalo no anya ha dawdoloh ni Jesus a maipag-ikon nin balang a-sa. ²⁵ Alas nuwebe nin boklah hin ya-rin a impasak la ya ha kros. ²⁶ Bisa anodti a nakapaskin ha ta-gay kros a bara-nan nin pa-mangmati kona: "Yay Ari nin Aw-Israelita." ²⁷ Main anamaot loway tolisan a impasak la ha kros, yay a-sa ha bandan wanan ni Jesus tan yay a-sa ha bandan wili na. ²⁸ [Kanya pinomtog yay wana ha Masanton Kasalatan, "Imbilang la yan tawon makasalahan."]

²⁹ Bi-sa, hilay tawtawon anlomabah ay tinoya-toya la yan main ot awit a poyong olo. Wanla, "O, wamo, yobaon moy timplo ta bayo ipa-dong mon oman ha loob nin toloy awlo. ³⁰ Di ilipyas mo no-nin a sarili mo, omaypa ka ison ha kros." ³¹ Tinoya-toya la yay namaot nin hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, wanla ha a-sa tan a-sa, "Inlipyas na hilay laloma, kot mismon sarili na ay kay na mailipyas. ³² No ma-kit tamon bongat a magtatangtang ha kros ya-rin a Cristo a Ari nin Israel, mi-pol tamoy na."

Maskin hilay impasak anamaot ha kros nin kasabay na ay tinoya-toya la yay namaot.

Nabtahan hi Jesus

(*Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30*)

³³ Pa-mag-ogtiawlo, dinomoblom a intiron nasyon anggan manga alas tres nin apon. ³⁴ Hin ya-rin a bandan alas tres, wanan inaghaw ni Jesus, "Eloi, Eloi, lema sabachthani?" yay labay totolon, "Dios ko, Dios ko, anongkot mo ko ampolygon?"

³⁵ Hin nalngo la-rin nin omnoy tawon nakaodong itaw, kay la naintindyan, ta wanla, "Oy, anha-wayan na hi Propita Elias." ³⁶ Bisa nolayo yay a-sa konla ta namisawsaw yan ispongha ha maalhom a alak obas. Inigwa na ha tampoh nin talaib, ta bi-sa impahophop na koni Jesus. Wana, "Tagan ta biliwon tamo no kaon na yan iaypa ni Propita Elias."

³⁷ Tongwa inomaghaw hi Jesus, bi-sa nabtahan yay na.

³⁸ Hin ya-rin, yay kortina ha botlay nin timplo ay bigla naginit ha botlay paibat tagay anggan aypa. ³⁹ Yay kapitan lan hawhondalo a ampagbantay koni Jesus ay nakaarap kona. Hin na-kit nan anodtaw a kaaaghaw ni Jesus ha pa-ngamati na, wana, "Talagan Anak yan Dios yadtin tawo!"

⁴⁰ Main anamaot bawbabayi itaw a ampanamolaw hin ya-rin. Kabilang konla hi Maria Magdalena, hi Salome tan hi Maria a nanay ni Santiagon malago tan ni Jose. ⁴¹ Hila yay anhomonol tan ampagsirbi koni Jesus, hin itaw ya ot ha

probinsyan Galilea. Hilay namaot laloman bawbabayi a itaw ay hiladtaw a naki-ka koni Jesus hin hoyot nan nako ha syodad Jerusalem.

Intabon hi Jesus

(*Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42*)

⁴² Hin ya-rin ay Byirnis a awlon pa-magparihado para ha Awlon Pa-mainawa. Hin maaaypa anay awlo, *

⁴³ hi Jose a taga babalin Arimatea, a-say anggalangon a myimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel, tan ampanagan anamaot ha lomato a pa-mag-ari nan Dios ay nagkohaw nakom yay nan nako koni Gobirnadador Pilato ta dinawat nay bangkay ni Jesus. ⁴⁴ Nag-ispanta hi Gobirnadador Pilato ta kay

na ola-lomon a nati yay na hi Jesus. Kanya impahawayan na yay kapitan nin hondalo ta pinastang na ya no talagan nati yay na.

⁴⁵ Hin na-tandaan na konan kapitan a nati yay na hi Jesus, pinayagan yay nan kowon ni Jose a bangkay.

⁴⁶ Kanya nanaliw yan pinon tilan mapoti, bi-sa in-aypa nay bangkay ni Jesus ha kros ta pinotot na yan ya-rin a tila. Bi-sa inggawa na ya ha a-say panabonan a impakwiba ha bakil a bato. Pa-makayari ay intolir nay malapar a bato ta impanara

na ha pinanabonan. ⁴⁷ Na-kit la ni Maria Magdalena tan hi Maria a nanay ni Jose no ayti la intabon hi Jesus.

16

Norong Nabyay hi Jesus

(*Mateo 28:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10*)

¹ Kinasabadowan, hin hinomlop anay awlo a pamilian a nayari anay Awlon Pa-mainawa, hi Maria Magdalena, hi Salome tan hi Maria a nanay ni Santiago ay nanaliw hilan tawtambal a mabanglon pambalsamo, ta kaon lan ponahan yay bangkay ni Jesus.

² Kinadilapan, awlon Domingo, kapi-pihila nin awlo ay nako hilay na ha pinanabonan koni Jesus. ³ Hin iti hila ha dalan, wanla ha a-sa tan a-sa, "Hino kari a ma-patolir tamo nin yadtaw malapar a baton impanara ha pinanabonan?" ⁴ Kot hin biniliw la, na-kit la a naitolir ana yadtaw bato a malapar.

⁵ Bi-sa, hin nilomoob hila ha pinanabonan, na-kit la a main nakatoklo ha bandan wanan a a-say anakaba-yo a nakaholot nin maanloh tan mapoti a ayhing. Nali-mo hilay babayi.

⁶ Kot wanan anakaba-yo konla, "Ando kamo malimo. Tanda kon antingka-pon moyo hi Jesus a taga Nazaret a impasak ha kros. Kay yay na iti ta norong yay

* **15:42** 15:42 Ha Israel, yay an-itoring lan ompisa nin awlo ay no hinomlop anay awlo. Kanya inapora lay pa-mitabon ta no hinomlop anay awlo ay bawal anan magtrabaho, ta Awlon nan Pa-mainawa.

nan nabyay. Biliwon moyoy pinamigaw-an kona. ⁷ Mako kamoy na ta ibalita moyo konlan dawdisipolos na, pati koni Pedro, yay anodti: 'Mona ya komoyon mako ha Galilea. Itaw moyo ya ma-kit ayon ha imbalita na komoyo hin yadtaw.' "

⁸ Tampol hilan inomalih a bawbabayi ha pinanabonan bi-sa nolayo. Anggoygoy hila ta masyado hilan ampag-ispanta. Tan homin hilan imbalita ha hinoman bana ha main lan kali-mowan.

Nagpa-kit hi Jesus koni Maria Magdalena *

(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

⁹ [Hin norong yan nabyay hi Jesus, kapi-piboklah nin ya-rin awlon Domingo, ona yan nagpa-kit koni Maria Magdalena, yadtaw pinamalayahan nan pitoy doka a ispirito. ¹⁰ Hawanin, nako hi Maria Magdalena konlan datin kawkalamoan ni Jesus a mawmalolo tan antomangih hin ya-rin, ta imbalita na a norong nabyay hi Jesus. ¹¹ Kot kay hila naki-pol ha imbalita na a norong nabyay hi Jesus tan nagpa-kit ya kona.

Nagpa-kit hi Jesus ha Loway Disipolos Na

(Lucas 24:13-35)

¹² Bi-sa nagpa-kit yay naman hi Jesus ha laloman it-sora ha lowa konlan dati nan kawkalamoan a hin ya-rin

kot anlalakon nangibat ha syodad Jerusalem. ¹³ Kanya nagbolta hiladtin lowa ta imbalita la konlan laloman kawkalamoan la, kot kay hila syimpri naki-pol.

Nagpa-kit hi Jesus Konlan Labin-a-say Apostolis Na

(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Gawgawa 1:6-8)

¹⁴ Na-paonggan, nagpa-kit hi Jesus konlan mismon labin-a-say apostolis na hin ampirorongo hilan ampan-gan. Pinangaralan na hila bana ha kay la pa-mi-pol tan bana ha katiboyan olo la, ta kay hilay naor naki-pol konlan naka-kit kona, hin pa-makayari nan norong nabyay.

¹⁵ Bi-sa wana konla, "Mako kamo ha intiron mondo ta ipangaral moyo yay Labah a Balita ha halban tawo. ¹⁶ Yay tompol tan ma-baotismowan ay malipyas, kot yay kay tompol ay parosawan nan Dios. ¹⁷ Hilay antompol kongko ay magkamain nin anodtin pawpamilbian nin kapangyarian: Ha ngalan ko ay maka-palayah hilan dawdoka a ispirito, maka-halita hilan lawlaloman klasin halita, ¹⁸ maskin maka-hampat hilan olay o makainom nin lason ay kay hila maano, tan iparna lan bongat a gamot la ha mawmain masakit ay omabig hilay na."

* 16:8 16:8 Ha laloman kopya nin Griego ay homin yadtin anggawan (16:9-20).

Noli hi Jesus ha Langit
(Lucas 24:50-53; Gaw-gawa 1:9-11)

¹⁹ Hawanin, pa-makayari nan nanalita yay Katawan konlan dawdisipolos na, noli ya ha langit, ta bi-sa tinomoklo ya ha wanan nan Dios. ²⁰ Hilay namaot a dawdisipolos na ay nakoy naor nangaral ha halban logar. Tinambayan na hila nin Katawan tan pinaptogan nay an-ipangaral la ha kawkapaka-ngap a gawa la a pamilbian nin kapangyarian nan iti konla. Amen.]

*YAY A-SA OT A
ANGGAWAN NAN YADTIN
EBANGHELYO*

† [9] [Nako hilay baw-babayi koni Pedro tan konlan kawkalamoan na ta tino-tol la yay halban imbalita nan yadtaw lalaki ha pinan-abonan. [10] Pa-makayari nin yadti, inhogo ni Jesus hilay halban apostolis na ha intiron mondo para ipangaral yay masagrado tan kay homin pangongopah a balita tongkol ha kalipyasan a kay manganggawan.]

---

† **16:20** 16:20 Yadtin pangalwan anggawan nan yadtin Ebanghelyo (16:9-10) ay homin ha laloman kopya nin Griego, kot ha laloman kopya, main yadti tan pati yay o-nan anggawan (16:9-20).

Yay Labah a Balita Tongkol koni Jesu-Cristo Ayon koni Lucas

¹ [Anggalangon kon ta-lakaka Teofilo,]

Lako anay tawtawon nanolat nin bawbagay tongkol koni Jesus a kay ot naboyot nangyari iti kontamo. ² Yay sinolat la ay yadtaw imbalita la komi nin mismon hilay paibat hin ompisa kot nakaimaton konan yadtin ni-pangyari tan nangaral nin Halita nan Dios. ³ Hiko man, mapagalang a talakaka Teofilo, bana ta pinag-aralan kon labah odtin halban nangyari tongkol koni Jesus paibat hin ompisa, naisipan ko a labah no isolat kodti komo nin maayos ⁴ pigaw ma-tandaan mo a talagan kaptogan yay bawbagay a intoro komo tongkol koni Jesu-Criston Katawan.

Impatandaan nin Anghil a Iabing hi Juan Bautista

⁵ Hin hi Herodes a ari nin probinsyan Judea, main a-say pari nin Israelita a yay ngalan na ay Zacarias. A-sa ya ha gropo ni Abias. Yay kaambali na ay hi Elisabet a ibat [anamaot] ha lipi ni Aaron [a pinangibatan nin halban pawpari lan Israelita]. ⁶ Hiladtin miambali ay parihon maptog ha hilap

nan Dios a Katawan, tan homin hilan pa-magkolang ha kaho-honol la ha halban kawkapanogon tan rawriglaminto na. ⁷ Homin hilan anak bana ta baog hi Elisabet tan pariho hilay nan matokling.

⁸ Ninghan, itaw hi Zacarias ha Jerusalem nin ampagsirbi ha Dios ta nakalato a panaon nin pa-magsirbi lan pawpari ha gropo na. ⁹ Ayon ha kaogalian lan pawpari [ay ampamonot hila pigaw ma-tandaan no hino ha gropo la a dapat lomoob ha timplo nan Dios para mamool nin insinso. Hin ya-rin ay] hi Zacarias a naka-bonot, kanya hiya a nilo-moob para mamool nin insinso. ¹⁰ Hin ya-rin a oras pamomool nin insinso, hilay namaot a tawtawo ay itaw ha likol timplo nin ando-mawat. ¹¹ Tongwa, main a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Zacarias. Itaw ya naka-dong ha bandan wanan nin altar a ampamoolan insinso. ¹² Pamaka-kit ni Zacarias konan anghil ay na-biglaan ya tan na-li-mowan.

¹³ Kot wanan anghil kona, "Ando ka mali-mo, Zacarias ta nilngo nan Dios yadtaw dawot mo. Yay kaambali mon hi Elisabet ay mangabing yan a-say lalaki. Yay ipangalan mo kona ay Juan. ¹⁴ Yadtin pa-miabing kona ay pangibatan malilikot ka tan mag-in kan maligan-maliga tan lako ot

a tawo a ma-ligawan ha pa-miabing kona. ¹⁵ Nga-min, mag-in yan marangal ha hilap nan Dios a Katawan. Kay ya minom nin anyakaman a ampakalahing. Tan maskin iti ya ot ha lalo tiyan nin nanay na ay ampango-nawan yay nan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios. ¹⁶ Lako konlan kapara moyon Israelita a pabalikon na konan Dios a Katawan moyo. ¹⁷ Yadtin hi Juan ay mo-na ya konan Katawan. Yay pangongo-na nin Ispirito nan Dios kona tan yay kapangyarian na ay mag-in bilang koni Propita Elias hin o-nan panaon. Ihogo ya para ipaki-sondo a tawtatay konlan aw-awanak tan toroan hilay tawtawon kay anhomonol nin magbolta ha pa-magbiyay a ayon ha karonongan nin tawon maptog ha Dios. Ha anorin ay maiparihado nay tawtawo ha kala-lato nan Katawan.”

¹⁸ Hawanin, wani Zacarias konan anghil, “Pa-no ko man ma-sigoro a mangyari orin komi, anta matokling akoy na tan anorin kapara konan kaambali ko?”

¹⁹ Kot in-obat nan anghil kona, “Hiko hi Gabriel a lawah itaw ha arapan nan Dios. Inhogo na ko para ka-totolon ka ta iabot komo yadtin magandan balita. ²⁰ Kot hawanin ay mag-in kan omol anggan ha awlon mangyari orin impabalita nan Dios bana ta kay mo pini-pol odtin imbalita ko

komo a mangyari ha panaon a intakda na.”

²¹ Lolog ya-rin, hilay tawtawon iti ha likol nin timplo ay ampana-gan koni Zacarias. Nag-ispanta hila no anongkot hay boyot na itaw ha loob. ²² Kot hin nilomikol ya, kay yay na makahalita konla. Biig mawmostra tana a ginwa na ta kay yay nay naor makahalita, kanya naintindyan lan tawtawo a malamang main yan na-kit a ka-pakanap ha loob timplo.

²³ Hin nayari anadtin nanglinggon pa-magsirbi na ha timplo, norong yay na ha bali la. ²⁴ Kay naboyot, nanginaw anaor hi Elisabet a kaambali na. Kay ya nilomikol ha bali nin limay bolan ta wana ha sarili na, ²⁵ “Hawanin ay iningarowan na koy nan Katawan. Ginwa nadi kongko pigaw maalih a karingoyan ko ha tawtawo.”

Impatandaan nan Anghil a Iabing hi Jesus

²⁶ Hin ika-nom a bolan anay lombit ni Elisabet, inhogo nay naman Dios yay anghil nan hi Gabriel, para mako ha probinsyan Galilea, itaw ha babalin Nazaret. ²⁷ Pina-ka na ya itaw ha a-say dalaga a yay ngalan kot Maria. Yadtin hi Maria ay nakatakda anan pakahal koni Jose a a-say lalakin ibat ha lipi ni Ari David. ²⁸ Nilomoob yay anghil ha kamainan ni Maria, ta wana, “Lomiga ka ta pinili na kan

Dios para payabolan abig. Yay Katawan ay lawah yan ison komo. Makalma ka ha halban bawbabayi."

²⁹ [Pa-maka-kit ni Maria konan anghil tan]* pa-makalngo na ha hinalita na ay na-golowan a isip na. An-isip-isipon na no anyay labay totolon nin hinalita nan anghil. ³⁰ Kot wanan anghil kona, "Ando ka mali-mo, Maria, ta talagan pinili na kan Dios para payabolan nan abig. ³¹ Hika ay lomombit ta mangabing kan a-say lalaki, tan yay ipangalan mo kona ay Jesus. ³² Mag-in yan marangal tan ha-wayan yan Anak nin Sangkata-ta-gayan a Dios. Ibi nan Dios a Katawan konay karapatan mag-ari ha datin kaarian nin kapapopaoan na a hi Ari David. ³³ Mag-ari ya konlan aw-Israelita anggan-angga, ta yay pa-mag-ari na ay homin panganggawan."

³⁴ Wani Maria konan anghil, "Pa-no mangyari orin anta dalaga ko?" ³⁵ Kot wanan in-obat nin anghil kona, "Omaypa yay Masanton Ispirito nan Dios komo tan ha kapangyarian nan Sangkata-ta-gayan a Dios ay mangyari orin. Kanya yay ipangabing mon anak ay banal tan ha-wayan yan Anak nan Dios. ³⁶ Maskin yay kanayon mon hi Elisabet, ha dobali nin katontawowan tan pamakabaog na ay mangabing ya. Ika-nom a bolan anay

lombit na hawanin. ³⁷ Nga-min, konan Dios ay homin imposibli!"

³⁸ Wani Maria, "Hiko ay ma-magsirbi nan Katawan. Mangyari komon no-nin a hinalita mo kongko." Bi-sa imbati na yay nan anghil.

Tinibaw ni Maria hi Elisabet

³⁹ Kay naboyot, nangapora yan nako hi Maria ha a-say babali a itaw ha partin kabakilan nin probinsyan Judea. ⁴⁰ Pa-makalato na ha bali li Zacarias, nami yan galang koni Elisabet. ⁴¹ Hin nalngo ni Elisabet a pa-ngomosta ni Maria, nanigo yay anak ha tiyan na. Hin ya-rin ay pinangonawan yan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios hi Elisabet, ⁴² kanya wana ha makhaw a bosis, "Makalma ka ha halban bawbabayi, tan makalma anamaot ya-rin a iabing mo. ⁴³ Hino ko kot para tibawon mo, hika a nanay nan Katawan ko! ⁴⁴ Bilyon mo, nalngo kon bongat a pa-ngomosta mo ay nanigo ha kaligawan yay anak a iti ha tiyan ko. ⁴⁵ Makalma ka ta pini-pol mo a mangyari yay impapibalita nan Katawan komo."

Pamomori ni Maria Konan Dios

⁴⁶ Wani Maria, "Amporiwon ko yay Katawan, ⁴⁷ tan angkalilikot ako konan Dios a Ma-milipyas ko,

48 ta hiko a ma-magsirbi na a maaypa a kapa-pa-hal ay inisip na.

Kanya paibat hawanin, halban tawtawo maskin ha hawhomonol a hinirasyon ay ha-wayan la kon makalma,

49 bana ha ka-paka-ngap a bawbagay a ginwa na kongko nin Dios a makapangyarian.

Ita-gay a masanto nan ngalan.

50 Yay inganga-ro na ay para ha tawo a main hoston li-mo kona,

paibat konlan o-nan hinirasyon anggan konlan halban homonol ot a hinirasyon.

51 An-ipa-kit nay kapangyarian na ta an-iboyak na hilay mapagmata-gay,

52 tan an-ibagsak na hilay aw-ari ha main lan pamakaari.

Kot hilay mangaaypa a kapa-halan ay an-ita-gay na.

53 Hilay namaot a angka-bitilan ay ampabhoyon na nin labah a bawbagay.

Kot hila balo a mawmayaan ay ampalayahon na hilan homin ni anyakaman a awit.

54 Hitamoy aw-Israelita a mawma-magsirbi nan Dios ay antambayan na ha main nan inganga-ro,

55 bana ha pangako na konlan kalimpapopapan tamon hi

Abraham tan hilay lawlipi na a inga-rowan na tamon anggan-angga.”

[Yadti a pamomori ni Maria konan Dios.]

56 Ni-wan hi Maria konli Elisabet nin manga toloy bolan, bi-sa norong yay na ha bali na.

In-abing hi Juan Bautista

57 Hin ya-rin, nilomato anay kaorasan nin pangangabing ni Elisabet. Nangabing yay naor nin asay lalaki. 58 Na-balitaan kawkaholibay tan kawkanayon ni Elisabet yay tongkol ha kaabigan a ginwa nan Katawan kona. Kanya naki-lilikot hila kona.

59 Hin ikawaloy awlo nay nan anak, ni-pako hilay kawkaholibay tan kawkanayon la ha bali la para biliwon yay pa-ngogit konan anak. Hin ya-rin ay pangalanan la yay na komon Zacarias a bilang ngalan ni tatay na. 60 Kot wani Elisabet, “Kay maari! Juan yay dapat ngalan na.”

61 Kot wanlay namaot nin hilay tawtawo, “Anongkot? Anta homin anamaot ha kanayon moyo a main anorin a ngalan.”

62 Hawanin, sininyasan la hi Zacarias ta pinastang no anyay labay nan ipangalan konan anak.

63 Nagmostra hi Zacarias a biyan la yan ma-panolatan. Bi-sa insolat na, “Juan a ngalan na.” Halban lan tawtawo itaw ay

nag-ispanta. ⁶⁴ Tongwa, naalih anay pa-makaomol ni Zacarias, kanya nakanalita yan namori konan Dios. ⁶⁵ Ambo makano-kanoy ispanta lan halban tawtawon ampi-wan ha kalibol la. Bi-sa yadtin halban nangyari ay nibantog ha intiron partin kabakilan nin probinsyan Judea. ⁶⁶ Halban lan nakalngo ay inisip-isip ladt, wanla, "Mag-in anya kari yadtin anak?" Mapatnag a yay kapangyarian nan Dios a Katawan ay iti konan anak.

Pamomori ni Zacarias Konan Dios

⁶⁷ Hin ya-rin, hi Zacarias a tatay ni Juan ay pinangonawan yan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios. Anodti yay hola a impahalita na kona:

⁶⁸ "Poriwon yay Dios a Katawan tamon hitamoy aw-Israelita.

Kina na tamoy tawtawo na para ilipyas,

⁶⁹ ta inhogo na kontamoy makapangyarian a Ma-milipyas

ibat ha lipi ni Ari David a ma-magsirbi nan Dios.

⁷⁰ Impangako na ha paralan nin banal a pawpropita na paibat hin onan panaon,

⁷¹ a ilipyas na tamo konlan kawkontra kontamo tan konlan halban ampaniplon kontamo.

⁷² Ininga-rowan na tamoy naor Dios ayon ha impangako na konlan

kalimpapo-papoan tamo
ta ampanomtomon nay masagradon kasondoan na konla.

⁷³ Nga-min, impangako na koni Abraham a kalimpapo-papoan tamo nin main awit pa-maghompa ha sarili na

⁷⁴ a ilibri na tamo ha gamot lan kawkontra kontamo,

pigaw makapagsirbi tamo ha Dios nin hominan kali-mowan,

⁷⁵ banal tan maptog ha main nan arapan lolog main tamon biyay.

⁷⁶ Hikay namaot, anak ko ay ha-wayan propita nan sangkata-ta-gayan a Dios,

ta mo-na ka konan Katawan para iparihado moy kala-lato na.

⁷⁷ Itoro mo konlan tawtawo na yay paralan nin kalipyasan,

a homin laloma no ambo yay kapatawaran nin main lan kawkasalanan.

⁷⁸ Nga-min, yay Dios tamo ay malabi tan mainganga-rowon,

kanya nilomato anay Ma-milipyas tamo a pahal hinomila anay awlo iti kontamo,

⁷⁹ ta pigaw ma-hawangan a balang tawon iti ha karobloman bana ha kasalanan, tan iti ha kali-mowan nin kamatyan,

ta itandoro na tamo no
pa-no magkamain
kaliswayan nakom."

[Yadti a pamomori ni
Zacarias konan Dios.]

⁸⁰ Hawanin, yadtin hi Juan
ay hinomi-ban nin man-
akom. Ni-wan ya ha disyrto
anggan ha nilomato a awlon
dapat yay nan magpabilbi
ha kapara nan aw-Israelita.

2

In-abing hi Jesus
(Mateo 1:18-25)

¹ Hin ya-rin a panaon, hi
Impirador Augusto ay nami-
pataoy yan kapanogoan a
halban angka-hakopan nin
Roma kot dapat magpari-
histro [para mamayar nin
bowis]. ² Yadti yay o-nan pa-
marihistro la. Nangyari odti
hin hi Cirenio a gobirnadador
ha Siria. ³ Halban anaor ay
nako ha kanya-kanyan ba-
balin lipi la para parihistro.

⁴ Kanya hi Jose man ay ino-
malih ha babalin Nazaret, ha
probinsyan Galilea ta nako
ya ha probinsyan Judea,
itaw ha babalin Betlehem a
logar ni Ari David. Nga-
min, lipi ya ni Ari David.

⁵ Yay kalamo nan parihistro
ay hi Maria a kaambali na a
hin ya-rin ay kabolanan nay
nan mangabing. ⁶ Hin ya-
rin a itaw hila ha Betlehem,
nakalato a kaorasan nin pa-
ngabing ni Maria. ⁷ In-
abing nay naor a a-say lalaki
a kalingkakaan nan anak.
Pinotot na ya ni Maria nin
lamping tan impaira ha lal-
abangan ha kwadra, bana ta

homin hilay nan ma-logaran
ha balin anhandaan.

Binalitaan lan Aw-anghil
Hilay Pawpastol

⁸ Hin ya-rin a yabi, itaw ha
likol nin babalin Betlehem
ay main pawpastol a ampag-
bantay nin kawkarniro ha
lawak. ⁹ Tongwa, main a-
say anghil nan Katawan a
nagpa-kit konla. Bi-sa yay
kalinggasan nan Katawan ay
hinomawang ha ka-libol la,
kanya ambo makano-kanoy
li-mo la. ¹⁰ Kot wanan
anghil konla, "Ando kamo
mali-mo ta awit koy magan-
dan balita komoyo a mamin
mahi-ban a kaligawan ha
halban tawtawo. ¹¹ Ta
yadtin yabi ay impangabing
ha Betlehem a babali ni
Ari David yay Ma-milipyas
moyo a hi Criston Katawan.
¹² Oyay pamilbian moyo:
Maka-kit kamon kolaw a
nakapotot nin lamping tan
nakaira ha lalabangan."

¹³ Tongwa, main kalakan
aw-anghil ibat ha langit
a naki-lamo konan ya-rin
anghil. Amporiwon la yay
Dios, wanla,

¹⁴ "Poriwon yay Dios ha
sangkalangitan,
tan ha babon lota ay magka-
main kaliswayan
nakom
konlan tawtawon an-
ikalilikot nan Dios."

¹⁵ Hin ya-rin a namagka
hilay nay aw-anghil ha lan-
git, wanlan pawpastol ha
a-sa tan a-sa, "Mako ta-
moy na ha babali, ta bili-
won tamo-rin nangyari a
impatandaan nan Katawan

kontamo.”¹⁶ Nangapora hilay nan nako a pawpastol. Na-kit la hi Maria tan hi Jose, tan yay anak a nakaira naor ha lalabangan.¹⁷ Pa-maka-kit la ay imbalita la ha tawtawo odtaw hinalita nan anghil konla tongkol konan yadtin anak.¹⁸ Halban lan nakalngo ha imbalita lan pawpastol ay nag-ispanta.¹⁹ Kot hi Maria, yadtin halban ay intanom na ha isip na tan toloy nan anlaman-lamanon.

²⁰ Hilay namaot a pawpastol ay nagbolta ha ampag-pastolan la nin ampanayaw tan ampamori ha Dios bana ha halban bawbagay a nalngo tan na-kit la ayon ha impatandaan nan anghil konla.

Pinangalanan hi Jesus

²¹ Hin waloy awlo nay nan anak, kinogit la ya. Tan pinangalanan la yay naor Jesus ayon ha imbalita nan anghil ba-yo ya in-inaw.

Inawit hi Jesus ha Timplo

²² Hin naabot a panaon para gaw-on yay kapanogoan a inimbi koni Moises tongkol ha siri-monyan pa-manglinis nin a-say babayin nangabing, nako hi Maria tan hi Jose ha timplo ha Jerusalem para gaw-on la-rin. Inawit lay namaot hi Jesus para idaton la ya konan Dios a Katawan.²³ Nga-min, ayon ha nakasolat a kapanogoan nan Katawan, “Yay primiron anak a lalaki ay itoring ikon

nan Katawan.”²⁴ Namidaton hilan loway manok-manok konan Katawan, ta ayon ha kapanogoan, yay babayin kapiyari nangabing ay dapat mamidaton loway bato-bato o kari loway malago a kalapati.

²⁵ Hin ya-rin, main a-say lalaki ha Jerusalem a yay ngalan na kot Simeon. Asa yan labah a tawo, maka-Dios tan ampanagan ha kala-lato nan Ma-milipyas nin Israelita. Ampangonawan yay namaot nin Masanton Ispirito nan Dios.²⁶ Impatandaan ot Masanton Ispirito kona a kay ya mati anggan kay na ma-kit yay Cristo a impangako nan Katawan.²⁷ Hin ya-rin ay pina-ka na yan Ispirito nan Dios hi Simeon ha timplo. Kanya hin inawit la hi Jesus itaw nin matoantawo na para gaw-on yay ayon ha kapanogoan nan Dios,²⁸ binibi na ya ni Simeon. Bisa pinori na yay Dios, wana,²⁹ “Katawan, hawanin ta na-toor anay pangako mo kongkon ma-magsirbi mo, malisway anay nakom kon mati,³⁰ bana ta na-kit ana nin sarili kon mata yay Mamilipyas³¹ a intatala mo para ha halban tawtawo.³² Hiyay hawang ha kaisipan lan ambo Israelita tan karangalan komin Israelita a tawtawo mo.”

³³ Nag-ispanta hila ni Jose tan hi Maria bana ha bawbagay a imbalita ni Simeon tongkol koni Jesus. ³⁴ Hin ya-rin ay binindisyonan na hila ni Simeon, bi-sa wana koni Maria a nanay ni Jesus, “Tandaan mo: Yadtin anak a inhogo nan Dios ay pangibatatan nin lako a Israelita a miparoka [ta kay hila tompol kona]. Balo ta lako anamaot a malipyas bana kona. Asa yan pamilbian a naibat ha Dios, kot lako a mangontra kona. Kanya mapatnagan yay doka a isip nin lako a tawo. ³⁵ Tan hika, bana ha mangyari kona ay makaranas kan kaloloan a bilang toyhokon ponyal ya-rin poso mo.”

³⁶ Hin ya-rin, main anamaot itaw ha timplo nin asay propitan babayi a yay ngalan kot Ana. Anak ya ni Fanuel a ibat ha lipi ni Aser. Matokling yay nan labah hin ya-rin. Pitoy taon hilan bongat ni-lamo nin kaambali na, ³⁷ ba-yo ya nabalo. Hawanin ay walom-polo tan a-pat a taon yay na. Itaw yay na ampag-pirmi ha timplo ta awlo-yabi yan ansomamba ha Dios nin main awit kada-dawat tan pa-magsakripisyon kay manggan. ³⁸ Hin ya-rin, dinomani yay namaot hi Ana ta nagpasalamat ya konan Dios a Katawan. Bi-sa imbalita na yay tongkol koni Jesus konlan halban tawtawo ha Jerusalem a ampanagan ha

pa-milibri nan Dios konla.

Hinomi-ban hi Jesus ha Nazaret

³⁹ Hin nayari lay na ni Jose tan hi Maria yay halban dapat lan gaw-on ayon ha kawkapanogoan nan Katawan, norong hilay na ha sarili lan babalin Nazaret, ha probinsyan Galilea. ⁴⁰ Ha maparah a olit, hi Jesus ay hinomi-ban nin manakom. Dinomonong yan labah tan angkalilikot yay Dios kona.

Hi Jesus ay Nagpaka-bati ha Jerusalem

⁴¹ Tinaon-taon ampako hilay matoantawo ni Jesus ha syodad Jerusalem para ha Pistan Pa-makalibri.* ⁴² Hin labinloway taon ana hi Jesus, nako hilay naman ha Jerusalem ayon ha kaogalian la. ⁴³ Pa-makayari pista, hin norong hilay na ay nagpaka-bati hi Jesus ha Jerusalem nin kay la tanda ni Jose tan ni nanay na. ⁴⁴ Hay wanla no kasabay ya nin laloman kawkalamoan la a amporong anamaot hin ya-rin. Kanya intoloy lay kala-lalako la nin nanagaawlo. Hin tinomgon hila ta anyomabi na, pinastang la ya konlan kawkanayon la tan kawka-bilbi. ⁴⁵ Hin kay la ya ma-kit, nagbolta hila ha Jerusalem, para tingkapon ya itaw. ⁴⁶ Ikatlon awloy na hin nakit la ya itaw ha timplo, nin ampaki-toklo konlan mawmaistron kapanogoan

* **2:41** 2:41 Pista orin nin pa-manomtomo lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

ta ampanglongo ya konla tan ampamastang. ⁴⁷ Halban lan ampakalngo kona ay ampag-ispanta ha katalinowan na tan ha aw-obat na. ⁴⁸ Hin nakit la yan matoantawo na, nag-ispanta hila. Dinaniwan na ya ni nanay na, ta wana, "Anak ko, anongkot anodti ginwa mo komi? Ampagaborido kami ni tatay mo ha paniningkap komo." ⁴⁹ Kot wani Jesus konla, "Anongkot antingkaon moyo ko? Kay moyo doman tanda a iti ko dapat ha bali nin Ama ko?" ⁵⁰ Kot kay la naintindyan nin matoantawo na no anyay labay nan totolon.

⁵¹ Naki-ka yay na hi Jesus konla nin norong ha Nazaret. Pirmi yan mahonol konla. Hi Maria namaot ay intanom na ha isip na yay halban pawpangyayari. ⁵² Hi Jesus ay patoloy nin hinomi-ban tan dinomonong. Patoloy anamaot angkalilikot yay Dios tan tawtawo kona.

3

Yay Pangangaral ni Juan Bautista

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

¹ Hin ya-rin a panaon ay ikalabinlimay taon anan pamomoon ni Impirador Tiberio ha Roma; hi Poncio Pilato ay gobirnadador ha probinsyan Judea; hi Herodes Antipas ay ampagari ha probinsyan Galilea;

hi Felipe a talakaka ni Ari Herodes Antipas ay ampamoon ha lawlogar nin Iturea tan Traconite; tan hi Lisaniyas ay ampamoon ha logar nin Abilinia. ² Hilay pinakapoon pari ha intiron Israel hin ya-rin ay hila hi Anas tan hi Caifas. Yar-in yay panaon a hinawayan nan Dios yay anak ni Zacarias a hi Juan a ampi-wan itaw ha disyrto. ³ Kanya nako ya nangaral ha intiron logar ha ka-libol nin Kabatwan Jordan ta imbalita na ha tawtawo a kailangan mi-pangombabali hila tan bokotan lay kawkasalanan la, tan pabaotismo pigaw patawaron na hilan Dios.

⁴ Konan yadtin pangangaral ni Juan Bautista ay pinomtog yay sinolat ha libro ni Propita Isaias, anodti wana, "Itaw ha disyrto ay main malngo a ampamabalawbaw a bosis a wanan ialimbawa:

'Iparihado moyoy pa-hal pagpa-wanan nan Katawan,

tan pa-hal itoynong moyoy dalanan na.*

⁵ Yay pa-hal nawnaglalô a logar ay tambagan,

yay pa-hal bawbakil ay patagon,

tan yay pa-hal tiko-tiko a dawdalan ay itoynong,

bi-sa yay lobak-lobak a dawdalan ay pantayon.

* 3:4 3:4 Labay totolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo, tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

6 Bi-sa ma-kit lan halban tawtawo a pa-milipyas nan Dios.' "

7 Hin ya-rin ay main malabong a tawon nako koni Juan para pabaotismo. Kot wana konla, "Mataktika kamon bilang olay. Hino wani komoyo a maka-palilih kamo ha matindin hobhob nan Katawan a main awit parosa, no basta kamon bongat pabaotismo? 8 No talagan ampangombabali kamo, dapat ipa-kit moyo ha kagogwa kaabigan a binokotan moyoy nay main moyon kawkasalanan. Ando moyo isipon a kay na kamo parosawan nin Dios bana ta lawlipi na kamo ni Abraham. Ibalita ko komoyo, magawa nan Dios tawtawo odtin bawbato nin mag-in lawlipi ni Abraham [para mag-in ka-hagilyan moyo]. 9 [Bana ta yay gawgawa moyo kot doka,] kaalimbawaan moyo ay kayon an-awagan anan payakol para pokanon ta balang poon kayon kay ampamongan labah a klasin bonga ay ampokanon ta poolan."

10 Hawanin, wanlan hilay tawtawo koni Juan Bautista, "Anya man no-nin a dapat min gaw-on?"

11 "Oyay dapat moyon gaw-on," obat ni Juan, "hinoman komoyo a main loway ayhing ay ibi nay a-sa ha homin. Tan hinoman a main pa-mangan ay mami yay namaot ha homin."

12 Main anamaot mawmani-non bowis a nako koni Juan para pabaotismo. Pinastang la yay namaot, wanla, "Maistro, anya may dapat min gaw-on?"

13 Wanan in-obat ni Juan, "Ando kamo mani-no nin sobra ha dapat moyon hinowon."

14 Pinastang la yay namaot nin hawhondalo, wanla, "Hapay hikami, anya may gaw-on mi?"

Wani Juan konla, "Ando moyo abosowon a tawtawo o pwirsawon para pangwanan kwarta tan ando kamo mamarâ nin homin kaptogan. Dapat mag-in kamon kontinto ha swildo moyo."

15 Hila-rin a tawtawo ay talagan ampakata-tagana-lay kala-lato nan Cristo a impangako nan Dios, kanya an-isipon la no hi Juan ana doman ya-rin. 16 Kot wani Juan konlan halban, "Main lomato a mas makapangyayari kongko ta ni mangorkal kordon apin na ay ambo akon marapat. Ambaotismowan katamo nin lanom, kot yay lomato, hiyay mamaotismo komoyo nin Masanton Ispirito nan Dios tan nin apoy. 17 Kaalimbawaan na ay ma-ngalipar, tan hitamoy tawtawo ay pa-hal trigon nailik a aaliparan. Aliparan na tamo bi-sa ilimpoh nay pa-hal malinis anan trigo ha kamalig. Balo ta yay pa-hal apil ay poolan na ha apoy a homin pa-nga-lop."

18 Anorin a pangangaral ni Juan nin Labah a Balita konlan tawtawo, tan lako ot a inwawali na konla.

19 Maskin hi Ari Herodes Antipas a ampamoon ha probinsyan Galilea ay sinita na bana ta impagkaambali na hi Herodias a kaambali nin talakaka na a hi Felipe tan bana ha halban dawdoka a gi-ginwa na. 20 Bisa, ya-rin a kawkasalanan nan ari ay na-pa-lahan ot hin impapriso na hi Juan.

Nagpabaotismo hi Jesus

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Kot hin itaw ya ot hi Juan Bautista ha Kabatwan Jordan, a-say awlo, hin na-baotismowan nay na a halban tawtawo itaw, nako yay namaot nagpabaotismo hi Jesus. Pa-makayari, hin dinomawat hi Jesus ay naabriyan a langit. 22 Bi-sa inomaypa konay Masanton Ispirito nan Dios ha itsoran kalapati. Ba-yo wanan bosis nan Dios a naibat ha langit, "Hika a anlabyon kon Anak tan angkalilikot akon labah komo."

Yay Lahi a Pinangibatan ni Jesus

(Mateo 1:1-17)

23 Manga tolompolo a taon anay idad ni Jesus hin nagompisa yan nangaral. Ayon ha tanda lan tawtawo ay anak na ya ni Jose. Oyay listawan nin lahi a pinangibatan ni Jose: 24 Hi Jose ay anak ni Eli, hi Eli ay anak ni Matat. Hi Matat ay anak

ni Levi, hi Levi ay anak ni Melqui. Hi Melqui ay anak ni Jana, hi Jana ay anak ni Jose, 25 hi Jose ay anak ni Matatias, hi Matatias ay anak ni Amos, hi Amos ay anak ni Nahum, hi Nahum ay anak ni Esli, hi Esli ay anak ni Nage, 26 hi Nage ay anak ni Maat, hi Maat ay anak ni Matatias, hi Matatias ay anak ni Semei, hi Semei ay anak ni Jose, hi Jose ay anak ni Juda, 27 hi Juda ay anak ni Joana, hi Joana ay anak ni Resa, hi Resa ay anak ni Zorobabel, hi Zorobabel ay anak ni Salatiel, hi Salatiel ay anak ni Neri, 28 hi Neri ay anak ni Melqui, hi Melqui ay anak ni Adi, hi Adi ay anak ni Cosam, hi Cosam ay anak ni Elmodam, hi Elmodam ay anak ni Er, 29 hi Er ay anak ni Josue, hi Josue ay anak ni Eliezer, hi Eliezer ay anak ni Jorim, hi Jorim ay anak ni Matat, hi Matat ay anak ni Levi, 30 hi Levi ay anak ni Simeon, hi Simeon ay anak ni Juda, hi Juda ay anak ni Jose, hi Jose ay anak ni Jonan, hi Jonan ay anak ni Eliaquim, 31 hi Eliaquim ay anak ni Melea, hi Melea ay anak ni Mainan, hi Mainan ay anak ni Matata, hi Matata ay anak ni Natan, hi Natan ay anak ni David, 32 hi David ay anak ni Jesse, hi Jesse ay anak ni Obed, hi Obed ay anak ni Booz, hi Booz ay anak ni Salmon, hi Salmon ay anak ni Naason, 33 hi Naason ay anak ni Aminadab, hi Aminadab ay

anak ni Admin, hi Admin ay anak ni Arni, hi Arni ay anak ni Esrom, hi Esrom ay anak ni Fares, hi Fares ay anak ni Juda, ³⁴ hi Juda ay anak ni Jacob, hi Jacob ay anak ni Isaac, hi Isaac ay anak ni Abraham, hi Abraham ay anak ni Tare, hi Tare ay anak ni Nacor, ³⁵ hi Nacor ay anak ni Serug, hi Serug ay anak ni Ragau, hi Ragau ay anak ni Peleg, hi Peleg ay anak ni Heber, hi Heber ay anak ni Sala, ³⁶ hi Sala ay anak ni Cainan, hi Cainan ay anak ni Arfaxad, hi Arfaxad ay anak ni Sem, hi Sem ay anak ni Noe, hi Noe ay anak ni Lamec, ³⁷ hi Lamec ay anak ni Matusalem, hi Matusalem ay anak ni Enoc, hi Enoc ay anak ni Jared, hi Jared ay anak ni Mahalaleel, hi Mahalaleel ay anak ni Cainan, ³⁸ hi Cainan ay anak ni Enos, hi Enos ay anak ni Set, hi Set ay anak ni Adan, tan hi Adan ay maitoring anak nan Dios.

4

Hin hi Jesus ay Tinokso ni Satan

(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Hi Jesus ay pinangonawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios hin inomalih ya ha Kabatwan Jordan. Bi-sa intandoro na yan mako ha disyrto. ² Lolog nan itaw nin a-pat a polo a awlo ay antoksowon na ya ni Satan. Kay ya nangan konan

ya-rin a panaon, kanya pamakayari odti ay masyado yay nan mabitol.

³ Wani Satan kon, "No talagan Anak na kan Dios, mandawan modtin bawbato a mag-in pa-mangan."

⁴ Kot wanan in-obat ni Jesus kon, "Wana ha Masanton Kasolatan,

'Ambo bongat ha pa-mangan mabyay a tawo, [nokay kailangan na syimpri a balang halita nan Dios.'"]

⁵ Pa-makayari ay inawit na ya ni Satan ha a-say na-pakata-gay a logar, ta impatamolaw na kona nin maparah yay halban kawkaarian iti ha mondo. ⁶ Bi-sa wana koni Jesus, "Ibi ko komo yay kapangyarian nin mamoon ha halban ya-rin, tan halban bawbagay a mangaganda ison. Nga-min, inimbi anadti kongko, kanya maibi kodti ha hinoman a labay kon biyan. ⁷ Kanya no somamba ka kongko ay maipag-ikon modtin halban."

⁸ Kot wani Jesus kon, "[Paka-dayo ka kongko, Satan, ta]* wana ha Masanton Kasolatan,

'Sambawon moy Dios a Katawan mo tan hiyan bongat a pagsir-biwan mo.'"

⁹ Bi-sa inawit na ya ni Satan ha syodad Jerusalem ta itaw na ya pina-dong ha pinakatoktok nin timplo. Bi-sa wanay naman kon, "No talagan Anak na kan Dios, magdadabo ka iti. ¹⁰ Total

wana ha Masanton Kasolatan,

'Ipabantayan na kan Dios konlan aw-anghil na para ingatan la ka.'
11 tan:

'Alalayan la ka,

Pigaw ni ayi mo kot kay mi-tiro ha bato.' " 12 Kot wanan in-obat ni Jesus kona, "Nakasolat anamaot,

'Ando mo hobokon a kapangyarian nan Dios a Katawan mo.' "

13 Hin nagawa nay na ni Satanas a halban paralan nin panonokso koni Jesus ay inomalih ya yapon ta nangan yan laloman tyansa.

Nag-ompisan Nangaral hi Jesus ha Galilea

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Norong hi Jesus ha probinsyan Galilea nin iti kona yay kapangyarian nin Ispirito nan Dios. Yay balita tongkol kona ay nibantog ha intiron ka-libol nin ya-rin a logar. 15 Nangaral ya ha sawsinagoga a ampagsambawan la tan pinori la ya nin halban tawtawo.

Kay Binilbi hi Jesus ha Babalin Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Hawanin, norong hi Jesus ha Nazaret a babalin tinoboan na. Ayon ha kaogalian na, nako ya ha sinagoga nin Awlon Pa-mainawa nin Israelita. Hin ya-rin ay inomdong ya ha arapan lan tawtawo pigaw mamasan

Halita nan Dios. 17 Yay in-imbun basawon na ay yay libron sinolat ni Propita Isaias. Binoklat nadti ha partin main anodtin nakasolat:

18 "Yay Ispirito nan Dios ay iti kongko

Ta pinili na ko para mangaral nin labah a balita konlan mangairap.

Inhogo na ko [para biyan kaliswayan nakom hilay main irap nakom,]*

para ipatandaan konlan aw-alipon a malibri hilay na,

para paabigon hilay bawbolag pigaw maka-kit hila,

para ilibri hilay angkaapi ha pa-ngapi konla,

19 tan para ipamalita a nilomato anay panaon para ilipyas nan Katawan a tawtawo na."

20 Hawanin, hin nayari nan binasa ni Jesus odtaw ay nilolon nan oman, bi-sa in-orong konan ma-ngasiwa. Pa-makayari ay tinomoklo ya para mangaral. Halban tawtawo itaw ay anhilap kona. 21 Bi-sa wana konla, "Hawanin awlo ay pinomtog odtaw partin Masanton Kasolatan, lolog anlongon moyo." 22 Halban la itaw ay namori kona tan nag-ispanta ha kagandawan hawhalita na. Kot wanla,

"Ambo doman anak ni Jose orin?" 23 Kanya wani Jesus konla, "Sigoradon halitaon moyo kongko odtin

kahalitaan, 'Doktor, tambalon moy namaot a sarili mo.' Kanya wamoyo, 'Gaw-on moy namaot iti ha sarili tamon babali yay nalngo min ginwa mo ha Capernaum.'" ²⁴ [Wana ot ni Jesus,] "Kot yay potog, ibalita ko komoyo, [ampangyari kongko hawanin yay kahalitaan:] Homin propita a antanggapon ha sarili nan logar. ²⁵ Tanda moyodtin potog a nangyari hin panaon ni Propita Elias: Lako a babayin balo a mangairap iti ha nasyon tamon Israel, hin kay nangabagat nin toloy taon tan a-nom a bolan ta bi-sa nagkamain nin grabin bitil ha intiron nasyon. ²⁶ Kot kay na inhogo Dios hi Propita Elias ha hinoman konla, nokay ha a-say babayin balo a taga laloman nasyon ha babalin Sarepta a hakop nin syodad Sidon. ²⁷ Anorin syimpri hin panaon ni Propita Eliseo, lako konlan kaparan Israelita a main kitong. Kot homin konla a pinaabig nokay hi Naaman bongat a taga nasyon Siria." ²⁸ Hin nalngo larin, halban lan nititipon itaw ha loob nin sinagoga ay masyado hilan nagolo kona. ²⁹ Inomdong hila ta pwirnsa la yan inlikol ta bi-sa inawit ha toktok nin bakil a kaimainan nin babali la ta idabo la ya komon ha bongaw. ³⁰ Kot yay ginwa ni Jesus ay nagpa-wan ya ha botlay la ta inomalih ya.

Pinalayah ni Jesus yay Doka a Ispirito ha A-say Lalaki
(*Marcos 1:21-28*)

³¹ Hawanin, nako hi Jesus ha Capernaum a a-say babali nin probinsyan Galilea. Ampangaral ya itaw ha sinagoga no Awlon Pa-mainawa. ³² Naka-ngap hilay tawtawo ha klasin pa-noro na ta yay hawalita na ay main awit kapangyarian. ³³ Hin yarin, itaw ha loob nin sinagoga ay main a-say lalaki a nilooban nin doka a ispirito a bigla inomaghaw. ³⁴ Wana, "Po-layan mo kami. Anyay pakiomon mo komi, Jesus a taga Nazaret? Parosawan mo kami na doman? Tanda ko a hika yay Banal a inhogo nan Dios." ³⁵ Kot hinaar na ya ni Jesus, wana, "Mamakatinok ka, tan omalih ka kona!" Intomba nan doka a ispirito yay lalaki ha arapan lan tawtawo, ba-yo ya inomalih kona, balo ta kay na ya hinakitan.

³⁶ Naka-ngap a halban tawtawo itaw, tan wanla ha a-sa tan a-sa, "Anyay klasin toloro odti? Main yan awtoridad tan kapangyarian! Angka-mandawan na hilay dawdoka a ispirito ta an-omalih hila." ³⁷ Bisa yay balita tongkol koni Jesus ay nibantog ha intiron ka-libol nin ya-rin babalin Capernaum.

Pinaabig ni Jesus a Tawtawo
(*Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34*)

38 Pa-makayari nan pinalayah ni Jesus yadtaw doka a ispirito ay inomalih ya ha sinagoga ta naki-ka ya ha bali ni Simon. Hin ya-rin, mata-gay a pa-nga-mot nin katyangan ni Simon, kanya impaki-totol la koni Jesus a paabigon na ya. 39 Inomdong hi Jesus ha dani nan babayi, bi-sa inmanda na a maalih a main nan pa-nga-mot. Inomabig yay naor, kanya antimano nibangon ya ta sinirbiwan na hilay na hi Jesus.

40 Hin nayari anay Awlon Pa-mainawa, ta hinomlop anay awlo, halban main masakit maskin anyamay klasin masakit la ay inawit koni Jesus nin hilay kawkalamoan la ha bali. Bi-sa imparna ni Jesus a gamot na ha balang a-sa konla ta pinaabig na hila. 41 Main anamaot lako a tawtawon nilooban nin dawdoka a ispirito. Hin ya-rin a ampalayahon ni Jesus a dawdoka a ispirito ay wanlan an-iaaghaw, "Hika yay Cristo a Anak nan Dios." Kot hinaar na hila ni Jesus ta kay na labay a manalita hila ta tanda la a hiya yay Cristo.

Nangaral hi Jesus ha Sawsinagoga

(Marcos 1:35-39)

42 Hin bandan boklah, inomalih hi Jesus ta nako ya ha a-say logar a homin katawo-tawo. Tiningkap la yan tawtawo. Bi-sa hin na-kit la ya ay impaki-totol la a ando ya omalih itaw

konla. 43 Kot wani Jesus konla, "Kailangan ipangaral koy namaot ha lawlaloman babali yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, ta yadti a pinanogoan kongko." 44 Nako yay naor hi Jesus ha lawlogar nin probinsyan Galilea ta nangaral ya itaw ha sawsinagoga.

5

Hilay O-nan Dawdisipolos ni Jesus

(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 A-say awlo, itaw hi Jesus ha liglig Alindayat Gene-saret. Ampipoporporan la yan tawtawo ta labay lan malngo a halita nan Dios a an-ipangaral na. 2 Naki-ki ni Jesus a main loway baloto a nakadoong ha liglig alindayat. Hilay maninilay a main ikon nin yadtaw loway baloto ay nakalakah ana, tan an-iwahwah lay nay aw-ikot la. 3 Nilomolan hi Jesus konan yay baloto a ikon ni Simon. Impaki-totol na kona a idayô nadti nin daoto ha liglig. Tinomoklo hi Jesus ha baloto bi-sa nanoro yay na konlan tawtawo.

4 Hin nayari yan nanoro, wana koni Simon, "Mako kamo ha malalo ta idabo moyoy aw-ikot moyo pigaw makakwa kamon kawkonâ."

5 Kot wani Simon koni Jesus, "Maistro, nikakayabi kamin nanilay kot homin kamin nakwa. Kot bana ta hinalita mo, idabo mi naman a aw-ikot." 6 Hin naidabo lay

naor a aw-ikot, nakakwa hilan golpin konâ, kanya halos magi-nit a ikot la. ⁷ Kinawoy lay kawkalamoan la a itaw ha a-sa ot a baloto para patambay. Kanya nako hilay naor. Napno lay loway baloto nin kawkonâ anggan halos lomdog hila. ⁸ Hin nakit na-rin ni Simon Pedro ay nanalimokor ya koni Jesus, wana, "Katawan, pakadayo ka kongko ta a-sa kon makasalanan." ⁹ Nahalita na-rin bana ta nagispanta ya, pati hilay halban kalamoan na, ha golpin kona a nakwa la. ¹⁰ Hila man a kasosyo nan hi Santiago tan hi Juan a awa-nak ni Zebedeo ay nag-ispantay namaot. Wani Jesus koni Simon, "Ando ka mali-mo ta paibat hawanin ay pa-hal manilay kan tawtawo para tompol hila kongko." ¹¹ Hin nailiglig lay bawbaloto la, imbati lay halban ta hinomonol hilay na koni Jesus.

Pinaabig ni Jesus a Lalakin Main Kitong

(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² A-say awlo, hin itaw ya hi Jesus ha a-say babali, main nako kona nin a-say lalakin pono kitong a lalaman na. Pa-makakit na koni Jesus, nanalimokor yan palokob ha arapan na. Nagpasi-singaro ya, wana, "Maistro, no labayon mo, ma-paabig mo ko." ¹³ Imparna ni Jesus a gamot na kona, wana, "Labay ko. Omabig kay na!"

Antimanoy naor, inomabig ya. ¹⁴ Binibilinan na ya ni Jesus nin ando na iba-balita yadti ha hinoman. Nokay wana kona, "Magdiritso ka ha pari ha Jerusalem pigaw ma-paptogan nan inomabig kay na. Mangawit kan idaton mo para ha sirimonyan pa-manglinis ayon ha impanogo ni Moises a pamilian lan tawtawo a labah kay na."

¹⁵ Anodtaw pa man, laloy na ingat nibantog a balita tongkol koni Jesus. Kanya golpin tawon ampako kona para manglono tan para paabigon na hila ha mawmasakit la. ¹⁶ Kot mabotbot yan ampoma-lilih hi Jesus konlan tawtawo ta ampako ya ha logar a ambo matawo ta andomawat ha Dios.

Pinaabig ni Jesus a Lalakin Paralitiko

(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Ninghan, hin ampanoro hi Jesus, main omnoy paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan a naki-toklo itaw. Main konla a ibat ha bawbaryon probinsyan Galilea, tan bawbaryon probinsyan Judea, tan main anamaot ibat ha syodad Jerusalem. Iti koni Jesus yay kapangyarian nan Dios a Katawan, kanya angka-paabig na hilay main masakit. ¹⁸ Main nakalato nin omnoy lalaki, awit lay a-say lalakin paralitiko nin iti ha an-iraan na. Nangingkap hilan paralan para mailoob

la ya ha bali tan maipakadani koni Jesus. ¹⁹ Kot kay la nagawa bana ha kalakan tawo. Kanya noli hila ha bobongan ta nanglobot hila ha tobon ni Jesus. Bisa in-ogoh lay paralitiko nin iti ha an-iraan na ha arapan ni Jesus. ²⁰ Hin nakit ni Jesus no pa-no kagot a main lan katotpol, wana konan paralitiko, "Amigo, pinatawad koy nay kawkasalanan mo." ²¹ Hilay mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo itaw ay wanla ha lalo nakom la, "Hino ya kot ta anipantay nay sarili na ha Dios, anta Dios bongat a ampaka-patawad nin kawkasalanan?"

²² Palibhasay tanda ni Jesus a laman isip la, wana konla, "Anongkot anorin a an-isipon moyo? ²³ Anya kot yay mas maganoh gawon [maskin homin kapangyarian], yay halitaon konan paralitiko, 'Pinatawad koy nay kawkasalanan mo,' o yay halitaon kona, 'Mibangon ka ta lomalako ka'?" ²⁴ Ipa-kit ko komoyo hawanin ha pa-maabig ko konan yadtin tawo a hiko a Naglalaman Tawo* ay main akoy namaot kapangyarian magpatawad nin kawkasalanan iti ha lota." Bi-sa wana konan paralitiko, "An-imanda ko komo: Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta morong

kay na." ²⁵ Antimano, nibangon yay naor nin angka-kit lan halban tawtawo itaw. Bisa kinwa nay iniraan na ta norong ya nin ampamori ha Dios.

²⁶ Naka-ngap hilay halban ampangimaton, pinori la yay Dios, tan nagkamain hila ot hoston kali-mowan kona. Wanla ha a-sa tan a-sa, "Tagalan kapa-paispantay nakit tamon nangyari hawanin awlo."

Pa-na-way ni Jesus koni Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

²⁷ Pa-makayari ay inomalih hi Jesus itaw. Ha kala-lalako na, main yan nakit a-say ma-ni-non bowis a yay ngalan kot Levi a antoklo ha opisinan ampamayaran bowis. Wani Jesus kona, "Homonol ka kongko." ²⁸ Inomdong yay naor, imbati nay halban ta hinomonol yay na koni Jesus.

²⁹ Bi-sa naghanda yan mahi-ban a handaan ha bali na para koni Jesus. Kalakan ma-ni-non bowis [a mangahaol] tan laloma ot a tawtawo a kalamo lan ampangan hin yarin. ³⁰ Main paw-Pariseo tan kawkalamoan la a mawmaistron kapanogoan a naka-kit konla. Nipanalamorom hila, ta bi-sa wanla konlan dawdisipolos ni Jesus, "Anongkot ampakirongo kamong mangan

* 5:24 5:24 Kada ibalita ni Jesus "hiko a Naglalaman Tawo" ha Griego: "yay Anak nin Tawo."

tan minom konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan?"

³¹ Wanan in-obat ni Jesus konla a imparalan ha alimbawa, "Ambo hilay mawmaligsa a ampongailangan nin doktor, nokay hilay mawmain masakit. ³² Anorin kapara kongko, yay pa-mako ko iti ay ambo para ha-wayan hilay hay wanla lawlabah hilan tawo, nokay para paombabalyon hilay mawmakasalanan."

Yay Tongkol ha Pagsakripisyon Kay Mangan
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Hawanin, main namatang koni Jesus, wanla, "Hilay antoroan ni Juan ay mabotbot ampagsakripisyon kay mangan, tan mabotbot andomawat, tan anorin anamaot kapara konlan hilay antoroan lan Pariseo. Anongkot hilay dawdisipolos mo ay ampangan tan ampinom maskin anyakamay awlo?"

³⁴ Inobat na hila ni Jesus [nin in-alimbawa nay sarili na ha a-say nobyo], wana, "Magawa moyo domain nin kay biyan pamangan hilay kombidado ha kahal lo-gan kalamoan la yay nobyo? ³⁵ Balo ta lomato yay panaon a ambo la yay nan kalamoan a nobyo, ison hilay na magsakripisyon kay mangan."

³⁶ Bi-sa imparalan ni Jesus ha [aw-]alimbawa [a yay ba-yon totoro na

ay ambo dapat ilamo ha naiknawan a kaogalian nin rilihyon a bilang ha pagsakripisyon kay mangan tan laloma ot,] ta wana, "Homin manira nin bayon ayhing para italo-nobanan bongat ha lapok anan ayhing. Ta no gaw-on narin, mahira yay bayon ayhing bi-sa yay intalo-nob a ba-yo ay kay syimpri mibagay ha lapok anan ayhing. ³⁷ Anorin anamaot kapara, kay an-igwa a bayon alak a ampag-alsa ot ha pamigwaan a lapok a katat. Ta no anorin a gaw-on, ha kaaalsa nan bayon alak ay lomto yay pinamigwaan, masayang yay alak, tan mahira ot yay pinamigwaan. ³⁸ Kailangan yay bayon alak a ampag-alsa ot ay itobong ha bayon pamigwaan pigaw parihon kay masayang." ³⁹ Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa, "Homin anamaot tawon naka-taway nin tinaonan a alak a tampol malabay nin alak a bayon gawa, ta para kona ay mas malahap yay tinaonan."

6

Tongkol ha Awlon Paimainawa
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Hin homonol a Awlon Paimainawa lan aw-Israelita, nagpa-wan hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha bowat. Nangto hilay dawdisipolos nin trigo, bi-sa la piniri-piri

ta kinan. ² Kot main paw-Pariseo a naka-kit konla, kanya wanla, "Anongkot anorin a anggaw-on moyo, anta bawal orin ha Awlon Pa-mainawa [ta an-itoring trabaho]?"

³ Kot wanan in-obat ni Jesus, "Ambo doman nabasa moyodtaw ginwa ni David tan hilay kawkalamoan na hin mabitol hilay na?"

⁴ Ambo doman nilomoob ya ha impagka-bali nan Dios, tan kinwa na yay tinapay a inda-ton ha Dios [a inimbi nan pari kona], ta nangan ya pati hilay kawkalamoan na a binyan nay namaot? Bawal komon ayon ha kapanogoan nan Dios a kanon ladtaw bana ta para bongat ha pawpari. Kot ambo anan bawal ta inimbi naor konla." ⁵ Bisa wana ot ni Jesus konla, "Hiko a Naglalaman Tawo a makaolay no anyay dapat ha Awlon Pa-mainawa."

Pinaabig ni Jesus a A-say Lalakin Paralitikoy Gamot

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Hin a-say naman a Awlon Pa-mainawa, nako hi Jesus ha sinagoga ta nanoro ya. Hin ya-rin ay main a-say lalaki itaw a paralitikoy wanan gamot. ⁷ Hilay mawmaistron kapanogoan tan hiladtaw paw-Pariseo ay amba-bantayan la hi Jesus, no mamaabig ya ha Awlon Pa-mainawa pigaw main hilan maikaso laban kona. ⁸ Kot tanda ni Jesus yay anisipon la, kanya wana konan

lalakin paralitikoy gamot, "Mako ka-ti ha arapan." Kanya nako ya ta inomdong ha arapan. ⁹ Hawanin, wani Jesus konlan tawtawo itaw, "Main akon pastang komoyo: Anyay dapat gaw-on ha Awlon Pa-mainawa ayon ha kawkapanogoan nan Dios, gomawa labah o gomawa doka? Mamilipyas biyay o mangmati?" ¹⁰ Hin ya-rin ay hinilap na hilay halban, bi-sa wana konan lalakin paralitikoy gamot, "Ipa-nat moy gamot mo." Impa-nat nay naor, kanya antimano inomabig a gamot na ta nag-in anan bilang ha dobali. ¹¹ Inomamot a olo lan mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo, kanya pinipapa-nowan la no anyay dapat lan gaw-on koni Jesus.

Hilay Labinloway Apostolis a Pinili ni Jesus

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19; Gawgawa 1:13)

¹² Hin ya-rin ay nako hi Jesus ha a-say bakil para domawat. Nikakayabi ya itaw nin dinomawat ha Dios. ¹³ Kinadilapan, hina-wayan na hilay dawdisipolos na ta namili ya konla nin labinlowa a hina-wayan nan awapostolis [labay totolon ihohogo]. ¹⁴ Hila ay hi Simon a pinangalanan nan Pedro, hi Andres a talakaka nan yadtin hi Pedro, hi Santiago, hi Juan, hi Felipe, hi Bartolome, ¹⁵ hi Mateo, hi Tomas, hi Santiago a anak ni Alfeo, hi Simon a mainakit

ha nasyon Israel, ¹⁶ hi Judas a anak ni Santiago, tan hi Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus.

Nangaral tan Namaabig hi Jesus

(Mateo 4:23-25; Marcos 3:7-12)

¹⁷ Pa-makayari odtaw ay nilomoyhon hilay na ni Jesus ibat ha bakil. Tinomgon hila itaw ha kapatagan a pinitiponan nin lako ot a dawdisipolos na, tan golpin tawo a ibat ha intiron probinsyan Judea, ha syodad Jerusalem, tan ha loway syodad Tiro tan Sidon ha liglig ambay. Nako hila itaw hin ya-rin para manglongo nin totoro ni Jesus tan para paabigon na hila ha main lan masakit. ¹⁸ Hiladtaw nilooban dawdoka a ispirito ay inomabig ta pinalayah ni Jesus yay dawdoka a ispirito konla. ¹⁹ Halban anamaot tawtawo itaw a main masakit ay nagpilit nin maaptoh hi Jesus, ta tanda la a main kapangyarian a angkaibat kona. Kanya halban nangaptoh kona ay inomabig.

Hilay Tawtawon Anitoring Makalma

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Na-paonggan, hinilap ni Jesus hilay dawdisipolos na, bi-sa wana konla, "Makalma kamoy mawmairap ta kabilang kamo konlan ampag-arian nan Dios.

²¹ Makalma kamoy angka-bitilan hawanin ta

pabhoyon na kamon Dios.

Makalma kamoy anlo-molo hawanin

ta paligawon na kamon Dios.

²² Makalma kamo no bana ha kaho-honol moyo

kongko a Naglalaman Tawo ay antiplonon

la kamon tawtawo, an-ipoyra ha main

lan gawgropo, amparorokaon, o anitoring

dawdoka a tawo. ²³ Ha awlon

angaw-on ladtı ko-moyo, lomilikot kamo

tan lomokho ha kaligawan ta isipon

moyo a mahi-ban a itobalo nan Dios

komoyo ha langit. Tan isipon moyo a yay

angaw-on lan doka komoyo hawanin ay

ginwa anamaot nin kawkapapo-papoan la

konlan pawpropita nan Dios hin o-nan

panaon.

²⁴ Kot, ka-ka-roy ogotan moyo, hikamo a mawmayaman hawanin

ta nangonswilo kamoy na iti ha lota. ²⁵ Ka-ka-roy

namaot a ogotan moyo, hikamo a ampi-

pora-pora hawanin ta ma-bitilan kamo.

Ka-ka-roy namaot a ogotan moyo, hikamo a ampi-

pag-omlih hawanin ta lomolo kamo tan

tomangih.

²⁶ "Ka-ka-roy namaot a ogotan moyo, no amporiwon

la kamo nin halos halban tawo, ta ison lomwah a bilang kamo konlan ampagkonwari pawpropita nan Dios hin o-nan panaon, a pinori namaot nin kawkapapo-papoan lan hilarin tawtawon ampamori komoyo hawanin."

Labyon Hilay Angkomontra Komoyo

(*Mateo 5:38-48; 7:12a*)

²⁷ "Kot hikamo a ampanglongo kongko," [wanan impagpatoloy ni Jesus,] "oyay ibalita ko komoyo: Labyon moyo maskin hilay angkomontra komoyo tan pangwaan moyon abig hilay ampaniplon komoyo.

²⁸ Idawat moyo hilay ampamihompa komoyo a payabolan na hilan Dios nin abig, tan anorin kapara, idawat moyoy namaot hilay ampana-damsak komoyo.

²⁹ Alimbawa, no main nanampal komo, ipatampal mo ot a dobali nin lopa mo. Bi-sa, no main ampanamham nin alimonmon mo, ibi moy na ingat pati ayhing mo. ³⁰ Mami ka ha balang ampakirawat komo. Tan no wari man ta main nangwa nin kama-main mo, ando moy na balawion. ³¹ Yay bawbagay a labay moyon gaw-on la komoyo nin kapara ay yadtaw anamaot a dapat moyon gaw-on konla.

³² "No wari ta hila bongat a ampanglabi komoyo a anlabyon moyo, marapat kamo wari poriwon? Hila

man a mawmakasalanan ay anlabyon lay namaot hilay ampanglabi konla.

³³ A-sa ot, no hiladtaw bongat anggomwa abig komoyo a pangwaan moyon abig, marapat kamo wari poriwon? Hila man a mawmakasalanan ay anorin syimpri a anggaw-on la.

³⁴ No ampama-ram kamon bongat konlan hiladtaw a ampasimalaan moyon makabayar komoyo, marapat kamo wari poriwon? Hila man a mawmakasalanan ay ampamaotang hila syimpri konlan kapara lan makasalanan, no tanda la a makabayar hila. ³⁵ Kot hikamo, labyon moyo maski hilay angkomontra komoyo, pangwaan moyo hilan abig, tan mama-ram kamo nin kay omasa ha anyakaman a kabayaran. No gaw-on moyo-rin, magkamain kamon mahi-ban a tobalo ibat ha Dios. Bi-sa ma-bilbi a hikamo kot awa-nak nan sangkata-ta-gayan a Dios, bana ta labah ya maski konlan dawdoka a tawo tan konlan kay ambomilbi otang nakom. ³⁶ Kanya dapat magin kamon mainganga-rowon a bilang konan Ama moyo ha langit."

Ambo Labah Manosga

(*Mateo 7:1-5*)

³⁷ "Ando kamo manosga ha kapara moyo pigaw kay na kamo hosgawon nin Dios ha lomato a panaon. Ando moyo halitaon a yay a-say tawo kot dapat parosawan

nan Dios, pigaw kay na kamo parosawan nin Dios. Patawaron moyo hilay kapara moyo pigaw patawaron na kamoy namaot Dios. ³⁸ Mami kamo ha kapara moyo ta biyan na kamoy namaot Dios. Tan yay pamami na komoyo ay pahal hoston hokat, pino-porpor tan niyo-yogyog, bisa ponoon ot anggan milalabwa. Kanya no pa-noytrato moyo ha kapara ay anorin anamaot a gaw-on nan Dios komoyo.”

³⁹ Hin ya-rin ay nami ya ot nin alimbawa hi Jesus, wana, “Makapangakay wari a a-say bolag ha kapara nan bolag? Ambo doman no gaw-on na-rin ay pariho hilan madabo ha kanal? ⁴⁰ Yay antoroan ay ambo yan mata-gay ha maistro na. Kot no ma-toroan yan hosto ay mag-in yan bilang konan maistro na.

⁴¹ “Halako mon angka-sikaso a pa-hal makalog a poling nin kapara mo, anta yay pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo kot kay mo angka-sikaso? ⁴² Dapat mo wari halitaon, ‘Talakaka, ipaalih mo kongkoy poling mo,’ anta hika, ni kay mo angka-sikaso a pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo? Ampiabig-abig ka! Kailangan alihon mo yapon yay pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo pigaw maka-kit kan labah, ta bi-sa maalih

moy pa-hal makalog a poling nin kapara mo.”

Ha Bonga Ma-bilbi no Labah o Doka

(Mateo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ [Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa,] “Ha kawkayon angka-kan a bonga, homin labah a klasi a ampamongan doka. Anorin anamaot kapara ha doka a klasin kayo, homin syimprin ampamongan labah a klasi. ⁴⁴ Balang klasin kayo ay ma-bilbi ha klasin bonga na. Yay bongan igos ay kay ya ampotiwon ha poon aroma.* Anorin anamaot kapara, kay ampotiwon a bongan obas ha poon kokoh posa. ⁴⁵ Anorin ot bongat syimpri ha tawo. Yay labah a tawo ay ampakapamin kaabigan ibat ha lawlabah a aral a natipon na ha main nan kanakoman. Kot yay doka a tawo ay karokaan a angkaibi na ibat ha dawdoka a natipon na ha main nan kanakoman. Ngamin, no anyay laman nin kaisipan, lomwah ta lomwah ha boboy.”

Loway Klasin Tawo a Ampama-dong Bali

(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ [Wana ot ni Jesus,] “Anongkot anha-wayan moyo kon ‘Katawan, Katawan’, anta kay moyoy namaot anhonolon a anhalitaon ko komoyo? ⁴⁷ Ibalita ko komoyo no ayti maiparis yay tawon andomani kongko, ampanglongo tan

* 6:44 6:44 Ha Griego: loway klasin tanaman a marowih.

anhomonol ha hawhalita ko: ⁴⁸ Kaalimbawaan na ay a-say tawon ampama-dong bali. Yay ginwa na yapon ay nangotkot yan malalo anggan naabot a bato ta bisa ison na impondasyon a bali. Kanya hin nagbaha tan inagohan makhaw a lanom yay bali, kay nayogo ta nakapondasyon naor ha bato. ⁴⁹ Kot yay ampanglongo bongat nin hawhalita ko, balo ta kay na anhonolon ay bilang ha a-say tawon nama-dong bali nin homin pondasyon ta basta impa-dong ha lota. Kanya hin nagbaha tan inagohan makhaw a lanom yay bali, antimano natomba kanya grabi a pa-makahira.”

7

Pinaabig ni Jesus yay Alila nan Kapitan Hondalo nin Roma
(Mateo 8:5-13)

¹ Hin nayari nan intoro ni Jesus odtin halban konlan tawtawo, norong ya ha babalin Capernaum. ² Itaw ay main a-say dayowan a kapitan hondalo nin Roma. Main yan a-say alila a mabli kona a hin ya-rin ay ampag-masakit tan magay na mati. ³ Hin na-tandaan nan yadtin kapitan yay tongkol koni Jesus, nanogo ya nin omnoy Israelita a pawpoon nin yarin a babali, para ipaki-totol koni Jesus a kaon nay alila na para paabigon. ⁴ Hin kina la hi Jesus ay impasinga-ro lan labah a nakom

a paabigon na yay alila nan kapitan, ta wanla, “Yadtin kapitan ay marapat yan tambayan. ⁵ Nga-min, malabi ya kontamon aw-Israelita tan impama-dong na tamon sin-agoga.”

⁶ Hawanin, naki-ka hi Jesus konla. Hin madani hila na ha bali, nanogo yay kapitan nin omnoy amigo na para homakbat koni Jesus ta impabalita nay anodti: “Maistro, ando kay na kano mag-abala nin omabot ha bali nan kapitan, ta ambo ya kanon karapat-dapat kaon ha bali na. ⁷ Ni homakbat komo ay ambo ya kanon karapat-dapat. Basta man-alita ka tana kano a omabig a alila na ta omabig ya man. ⁸ Nga-min, hiya man kano ay main yan poon tan main yay namaot ga-got a hawhondalo. No wana kano ha a-say hondalo na, ‘Mako ka itaw!’ mako ya. No wanay namaot ha a-sa, ‘Mako ka itil!’ mako ya syimpri. Anorin anamaot kapara ha alila na, no wana konay, ‘Gaw-on modti!’ gaw-on na.”

⁹ Naka-ngap hi Jesus hin nalngo na-rin. Hawanin, in-omarap ya konlan malabong a tawon an-omaloyon kona, ta wana, “Oyay ibalita ko komoyo: Ni kontamon Israelita ay homin ako ot nakit a main anorin kakhaw a katotpol.”

¹⁰ Hin nagbolta hila na ha bali hiladtaw inhogo nan kapitan, na-lato lay naor a inomabig anay alila na.

Pinaorong Nabyay ni Jesus yay Anak a Lalaki nin A-say Babayin Balo

¹¹ Kay naboyot, nako ya hi Jesus ha babalin Nain, kalamo hilay dawdisipolos na tan lako ot a tawo. ¹² Hin madani hilay na ha poltan padir nin babali, naka-hakbat hilan malabong a tawon ampakipanabon. Yay nati ay a-say lalaki a kasya-syan anak nin a-say babayin balo. ¹³ Hin nakit ni Jesus yay babayin balo, nainga-rowan na ya. Kanya wana kona, "Ando kay na tomangih." ¹⁴ Bi-sa dinomani hi Jesus ha longon ta gina-gotan nadi. Kanya tinomgon hilay ampamalatay. Hawanin, wani Jesus konan nati, "Ali ko, an-imanda ko komo, mibangon ka!"

¹⁵ Nibangon anaor a nati tan nanalita. Bi-sa inimbi na ya ni Jesus konan nanay na.

¹⁶ Halban la itaw ay nakan-gap tan pinori la yay Dios, wanla, "A-say makapangyayarin propita nan Dios a nilomato kontamo. Ininga-rowan na tamon Dios hita-moy tawtawo na."

¹⁷ Hin ya-rin ay nibantog ha intiron probinsyan Judea tan ha kawka-danin logar yadtin balita tongkol koni Jesus.

Hi Jesus tan hi Juan Bautista
(Mateo 11:2-19)

¹⁸ [Hin ya-rin ay nakapriso hi Juan Bautista.] Imbalita la kona nin hilay tinoroan na a

halban bawbagay a anggawon ni Jesus. ¹⁹ Kanya pinadani ni Juan a lowa konlan tinoroan na ta inhogo na hilan mamastang koni Jesus nin anodti, "Hikay na doman odtaw ampalatoon a ihogo nan Dios, o main ot doman laloman taga-nan?" ²⁰ Pamakalato lan hilay loway inhogo ni Juan Bautista koni Jesus, wanlan imbalita, "Inhogo na kami ni Juan para pastangon no hikay na doman kano odtaw ampalatoon a ihogo nan Dios, o main ot doman laloman taga-nan?" ²¹ Hin ya-rin ay ampamaabig hi Jesus nin lako a tawon main masakit tan dipirinsya. Pina-palayahay namaot a dawdoka a ispirito konlan hilay nangalolooban, tan pina-paabigay bawbolag pigaw hila maka-kit.

²² Bi-sa wanan in-obat ni Jesus konlan inhogo ni Juan, "Magbolta kamo koni Juan ta ibalita moyoy nakit tan nalngo moyo: Hilay bawbolag ay ampaka-kit ana, hilay lawlombo ampakalalakoy na, hilay main masakit kitong ampaabigon ana, hilay tawtolok ampakalngo ana, main ni-kati a ampaorongon mabyay, tan hilay mangairap ay an-abotan anan Labah a Balita tongkol ha pa-magari nan Dios. ²³ Ibalita moyoy namaot a makalma yay tawon kay ampagdoda a hikoy inhogo nan Dios."

²⁴ Hin inomalih hilay inhogo ni Juan Bautista,

main yan imbalita hi Jesus konlan malabong a tawo itaw tongkol koni Juan, wana, "Hin nako kamo koni Juan itaw ha disyirto, anya kot a labay moyon ma-kit? Tawo doman a paba-yo-bayoy isip a bilang ha talaib a ampaki-ki-ka ha lopot? Ambo yan anorin. ²⁵ Anya kot talagay labay moyon ma-kit? Tawo doman a nakaholot nin primira klasin doloh? Ambo anorin a na-kit moyo itaw, ta hilay nakaholot nin magandan klasi tan ampagbiyay ha kainomayan ay itaw hila ma-kit ha palasyo a aniwanan ari. ²⁶ Anya nonin a kina moyon biniliw itaw? Ambo doman a-say propita a mangangaral nan Dios? Ibalita ko komoyo a maholok ot ha a-say propita a na-kit moyo. ²⁷ Nga-min, hi Juan yadtaw antokoyon ha Masanton Kasolatan a wanan Dios,

'Main akon ihogo nin mo-na komo

A mamiparihadon kanakoman lan tawtawo para ha main mon kala-lato.'

²⁸ "Ibalita ko komoyo, ha halban tawon impangabing, homin ot propitan homolok koni Juan. Anorin man, maskin yay tawon an-ibilang nin pinakamaaypa konlan ampag-arian nan Dios ay holok ot koni Juan.

²⁹ "Halban lan tawtawo a nanglongo koni Juan, pati hilay ma-ni-non bowis ay binilbi la a tama yay Dios ha

kawkapanogoan na, kanya nagpabaotismo hila koni Juan. ³⁰ Kot hilay paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan ay tinanggiwan lay plano nan Dios ha main lan biyay ta kay hila nagpabaotismo koni Juan."

³¹ Bi-sa wana ot ni Jesus a Katawan, "Ayti ko kari iparis a tawtawo nin yadtin panaon? Anyay kaal-imbawaan la? ³² Bilang hilan awa-nak a ampiikap ha plasa a angkasora ha kawkaikap la, a wanla,

'Ampanogtog kami para komoyo,

kot kay moyo labay bo-mayli!

Ampiaanito-anito kami ot, kot kay moyo syimpri labay ki-tangih-tangih komi!'

³³ Anorin anamaot kapara koni Juan Bautista, angka-sorawan moyo ya ta mabotbot yan ampagsakripisyon kay mangan tan kay ya ampinom alak. Kanya anhalitaon moyo a nilooban yan doka a ispirito. ³⁴ Bi-sa,

hiko a Naglalaman Tawo ay ampangan tan ampinom. Bi-sa anhalitaon moyo a hiko kot lo-noh tan ma-maglahing, tan ampakiamigo konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalahan. ³⁵ Kot yay ampango-na komi ay karonongan ibat

ha Dios, ta angka-patnagan syimpri ha biyay nin balang anhomonol komi."

Hi Jesus ha Bali ni Simon a A-say Pariseo

³⁶ Ninghan, hi Simon a a-say Pariseo ay hinagyat na hi Jesus nin mangan itaw konla. Kanya nakika hi Jesus ha bali na ta nakirongo yan nangan.

³⁷ Konan ya-rin a babali ay main a-say babayin bilbi a makasalanan. Hin nantandaan na a ampangan hi Jesus konli Simon, nako yan main awit nin mablin klasin pabanglo a nakaigwa ha botin gawa ha alabastro.

³⁸ Inomdong yadtin babayi ha bokotan ni Jesus nin antangih. Ha kata-tangih na ay na-toloan lowâ a ayi ni Jesus, kanya pinonahan nan habot na. Bi-sa inalokan nay ayi ni Jesus tan pinonahan na ot nin pabanglo. ³⁹ Hin na-kit nadti ni Simon, a nanagyat koni Jesus, wana ha lalo nakom na, "No wari ta a-sa yan propita yadtin tawo, komon tanda na no hino yar-in ampamonah kona tan no anyay klasin babayi ya-rin ta a-sa yan makasalanan."

⁴⁰ Palibhasay tanda ni Jesus no anyay iti ha lalo nakom ni Simon, kanya wana kona, "Simon, main akon labay ibalita komo."

"Anya kot orin, Maestro?" wanan in-obat ni Simon.

⁴¹ Hawanin, nangistorya ya hi Jesus, wana, "Main loway tawon nangotang

kwarta ha a-say ma-maotang. Yay a-sa ay nangotang nin limanyatos tan yay a-say namaot ay limampolo. ⁴² Hin kay hila makabayar, pariho na hilan ininga-rowan. Hawanin, hino wari konlan lowa a mas manglabi konan yay namaotang?" pastang ni Jesus.

⁴³ "Ha intindi ko," wanan in-obat ni Simon, "yadtaw ininga-rowan na ha mahiban a otang."

"Tama a obat mo," wani Jesus kona. ⁴⁴ Hin ya-rin ay binomling hi Jesus konan babayi, ta wana koni Simon, "Bilyon modtin babayi. Hin nilomoob ako iti ha bali mo, kay mo ko binyan lanom nin ipangoyah ayi ko. Kot hiya, inoyahan nay ayi ko nin lowâ na ta bi-sa pinonahan nan habot na. ⁴⁵ Kay mo ko inalokan bilang pa-nanggap mo kongko. Kot hiya, paibat hin iti ko ay kay ya tinomgon nin nangalok ayi ko, pamilbian nin main nan kaga-galang kongko. ⁴⁶ Kay moy namaot nilanawan a olo ko ha pa-nanggap mo kongko. Kot hiya, pinonahan nan pabanglo a ayi ko.

⁴⁷ Kanya ibalita ko komo, yay kahi-banan labi a impakit na kongko a ampamaptog a na-patawad anay kalakan kawkasalanan na. Kot yay tawon na-patawad ha daoto a kasalanan ay daoto anamaot a an-ipa-kit nan labi."

⁴⁸ Bi-sa wani Jesus konan babayi, "Pinatawad koy nay

kawkasalanan mo.”

⁴⁹ Kot hilay karongonan ampangan hin ya-rin ay wanla ha lalo nakom la, “Hino ya kari odti ta maski pa-matawad nin kawkasalanan ay anggawon na?”

⁵⁰ Kot wani Jesus konan babayi, “Libri kay na ha kaparosawan nin kawkasalanan mo bana ha main mon katotpol. Morong kay nan malisway a nakom.”

8

Hilay Bawbabayin Nanambay Koni Jesus

¹ Kay naboyot, nako hi Jesus ha bawbabali tan bawbaryo ta an-ipangaral nay Labah a Balita tongkol ha pamag-ari nan Dios. Kalamo na hilay labinloway disipolos na, ² tan main anamaot bawbabayin naki-ka kona. Main konla a pinaabig na hin yadtaw ha mawmasakit la, tan hilay laloma konla ay pinalayah nay dawdoka a ispirito a nilomoob ha main lan lalaman. Kalamo ison yay anha-wayan Maria Magdalena a pinamalayah nan pitoy doka a ispirito, ³ hi Juana a kaambali ni Cusa a ma-ngasiwa ni Ari Herodes Antipas, hi Susana tan lako ot. Hildatin bawbabayi a nanos-tos ha pawpangangailangan ni Jesus ibat ha main lan kawkama-main.

Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag

(*Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9*)

⁴ Ninghan, golpin tawoy nititipon koni Jesus a nangibat ha bawbina-babali. Hin ya-rin ay tinoroan na hila nin imparalan ha alimbawa, wana,

⁵ “Main a-say tawon nako nanabwag bini. Ha pananabwag na, main bini a ni-ka ha dalan, bi-sa na-dakat-dakat ladtin tawtawo, bayo kinan lan mawmanok-manok. ⁶ Main anamaot ni-ka ha mabato, bi-sa hin tinomobo, tampol nalanoh bana ta maklang a lota.

⁷ Main anamaot ni-ka ha logar a antoboan dawdikot a marowih. Kato-tobo nan bini, nagsalidan tinomobo anamaot a dawdikot, kanya kay nakaaliwahwah. ⁸ Balo ta yay bini a nadabo ha magandan lota ay tinomobo bi-sa ni-pamongan mananyatos.”

Bi-sa, bilang oltimon bibilin ni Jesus, wana ha makhaw a bosis, “Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.”

No Anongkot Imparalan ha Alimbawa a Pa-noro ni Jesus

(*Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12*)

⁹ Hin ya-rin ay pinastang la ya hi Jesus nin hilay dawdisipolos na no anyay labay totolon nin yadtaw alimbawa. ¹⁰ Kanya wana konla, “Komoyon bongat anipaintindyan a sawsikrito tongkol ha pamag-ari nan

Dios. Kot konlan laloma, an-iparalan odti ha aw-alimbawa, kanya ampomtog odtin nakasolat a wanan Dios:

'Mamiliw hila man anan mamiliw kot kay hila maka-bilbi,
Tan manglongo hila man anan manglongo kot kay hila makaintindi.' "

Yay Pa-mipalino ha Alimbawa Tongkol ha Bini a Inhabwag

(*Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20*)

¹¹ [Wani Jesus,] "Oyay labay totolon nin yadtaw alimbawa: Yay bini ay Halita nan Dios. ¹² Yay dalan a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios. Kot anlomato hi Satanas ta an-alihon na ha main lan kanakoman yay Halita a nalngo la, pigaw kay hila tompol ha Dios a pangibatan kay hila malipyas. ¹³ Yay lota a mabato ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa ampi-polon ladtin nin main kaligawan. Kot pahal kay ampakapangyamot odti ha nakom la. Antompol hila kot kado-domali bongat, ta pa-makalato nin pawpanonobok ha biyay la ay antomgon hilay na. ¹⁴ Yay lota a antoboan dawdikot a marowih a pini-kaan nin bini ay tawtawon ampanglongo Halita nan Dios, balo ta angkadaog yay Halita nan Dios a

nalngo la bana ta ampag-aboridowan lay kabi-biyay, mailig hila ha kayamanan tan kawkaligawan iti ha mondo. Kanya kay ampamongan lawlabah a gawa a main lan biyay. ¹⁵ Kot yay magandan lota ay hiladtaw ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa an-itanom ladtin ha main lan nakom a maptog tan malinis. Kanya ha main lan pa-magpasinsya ay ampamongan lawlabah a gawa a main lan biyay."

Yay Alimbawa Tongkol ha Lamparilya

(*Marcos 4:21-25*)

¹⁶ [Bi-sa nami yay nanan hi Jesus nin a-say alimbawa konlan dawdisipolos na ta labay nan ipatandaan la ha tawtawo yay tongkol ha an-itoro na konla, wana,] "Homin tawon marmarta nin lamparilya ta bisa na wari hakban nin pasig o kari igwa ha hilong katri, nokay igwa na syimpri ha dapat pamigwaan pigaw hinoman a lomoob ha bali ay ma-kit nay hawang. ¹⁷ Anorin anamaot kapara, homin nakaari a kay ma-kit tan homin sikrito a kay matandaan o mibolgar.

¹⁸ "Kanya pakaabigon moyoy pa-manglongo moyo. Nga-min, hinoman a main anan na-tandaan ay palahan ot orin, kot hinoman a kay ampama-lah ha main nan tanda, maskin yay wana tanda na ay alihon ot kona."

Yay Nanay tan Tawtalakaka ni Jesus

(*Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35*)

¹⁹ Hawanin, kina la hi Jesus nin nanay na tan tawtalakaka nan lalaki, balo ta kay la ya ma-daniwan bana ha kalakan tawo. ²⁰ Kanya main namibalita kona, wana, "Ison kano ha likol yay nanay tan tawtalakaka mo ta labay la kan ma-paki-kitan." ²¹ Kot wani Jesus, "Hilay ampanglongo tan anhomonol ha Halita nan Dios ay an-itoring kon nanay tan tawtalakaka."

Pinatgon ni Jesus a Makhaw a Lopot

(*Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41*)

²² A-say awlo, nilomolan hi Jesus ha baloto, kalamo hilay dawdisipolos na, ta wana konla, "Lomipay tamo ha alindayat." Kanya nako hilay na. ²³ Lo-gan lan anlomipay nin nakalayag, nakakalok hi Jesus. Tongwa, napalatan hilan makhaw a lopot ha taaw, bi-sa angka-palamnan anan lanom yay baloto la, kanya dilikadoy nay pa-hal la. ²⁴ Hin ya-rin ay kina lan pinokaw hi Jesus nin hilay dawdisipolos na, wanla, "Maistro! Maistro, lomdog tamoy na!" Nimata hi Jesus, bi-sa minandawan nan tomgon yay makhaw a lopot tan yay lalako a alon. Tinomgon anaor yay lopot tan yay alon, kanya

bigla tinominok. ²⁵ Hin ya-rin, wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Homin kamo ot doman pa-masimala?"

Kot awit nin main lan li-mo tan pa-maka-ngap, wanlan dawdisipolos ha a-sa tan a-sa, "Anya kari magklasin tawo yadti ta maskin lopot tan alon kot anhomonol kona?"

Pinalayah ni Jesus a Dawdoka a Ispirito ha A-say Lalaki

(*Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20*)

²⁶ Nagpatoloy hilan nilomipay anggan niabot hila itaw ha logar lan Gadareno a ka-tobon nin probinsyan Galilea a pinangibatan la. ²⁷ Pa-makainapat ni Jesus, main a-say lalaki a taga itaw ha babalin Gadara a anhomakbat kona. Nilooban yan dawdoka a ispirito nin naboyot anan panaon. Kay ya ampagdoloh ni ampi-wan ha bali, nokay itaw ya tana ampagpirmi ha kamposanto. ²⁸ Pa-maka-kit na koni Jesus ay inomaghaw ya, bi-sa nanalimokor yan palokob ha arapan na. Bayo wana ha makhaw a bosis a impahalita lan dawdoka a ispirito, "Jesus, Anak nin sangkata-ta-gayan a Dios, anongkot ampakiomonan mo ko? An-ipasi-singa-ro ko komo, ando mo ko padyadyaon." ²⁹ Hinalita nadi bana ta minandawan nay na ni Jesus yay doka a ispirito nin omalih konan lalaki. Nga-min, mabotbot

yan sompongon yadtin lalaki gawa nin doka a ispirito, kanya yay anggawon lan tawtawo pigaw ma-bantayan la ya ay ambalolon la yan tikala ha gamot tan ayi. Balo ta angkaboyto na syimpri, bi-sa ampa-kaon na yan doka a ispirito itaw ha disyirto.

³⁰ Hawanin, pinastang ni Jesus yay doka a ispirito, wana, "Anyay ngalan mo?"

Wanan in-obat nan doka a ispirito, "Malabong." Anorin a imbalita nan ngalan bana ta kalakan doka a ispirito a nilomoob konan ya-rin a lalaki. ³¹ Bi-sa nagpasi-singa-ro hilay dawdoka a ispirito koni Jesus a ando na hila pa-kaon itaw ha logar a homin panganggawan a kalaloan.

³² Hin ya-rin ay main itaw malabong a baboy a ampangkob ha liglig bakil. Impasi-singa-ro lan dawdoka a ispirito koni Jesus a payagan na hilan lomoob konlan hiladtaw bawbaboy. Kanya pinayagan na hila. ³³ Inomalih hilay naor a dawdoka a ispirito konan lalaki ta nilomoob konlan bawbaboy. Tongwa, halban lan baboy ay bigla nipo-polayon paloyhon ha bongaw diritson alindayat, kanya ni-ka-lilimoh hila.

³⁴ Hin na-kit lan magbantay konlan bawbaboy a nangyari ay nolayo hilan nako ha babali tan ha bawbaryo ta imba-balita

lay nangyari. ³⁵ Kanya ni-pako hilay naka-balita para biliwon la no anya talagay nangyari. Pa-makalato la ha kamainan ni Jesus, na-kit la yadtaw lalakin pinamalayaan nin dawdoka a ispirito a antoklo ha dani ni Jesus nin nakaayhing ana ta norong anay sintido na. Nali-mo hila. ³⁶ Hiladtaw mismon naka-kit ha nangyari a namibalita konlan nakalato no pa-no na-paabig yay lalakin nilooban nin dawdoka a ispirito. ³⁷ Hawanin, hiladtin halban naibat ha intiron lawlogar a angka-hakopan nin babalin Gadara ay impaki-totol la koni Jesus a omalih yay na ha logar la ta masyado hilan angkali-mo. Kanya nilomolan hi Jesus ha baloto para magbolta hilay na. ³⁸ Kot yay lalakin pinamalayanan nin dawdoka a ispirito ay impaki-totol na koni Jesus a maki-ka ya kona.

Balo ta pinaorong na ya ni Jesus, a wana, ³⁹ "Morong ka tana ta ibalita mo yay kapaka-ngap a ginwa nan Dios komo."

Kanya norong yay na ta imba-balita na ha intiron babali yay kapaka-ngap a ginwa ni Jesus kona.

Yay Anak ni Jairo tan yay Babayin Nangowit Doloh ni Jesus

(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

⁴⁰ Pa-makalato lay naman ni Jesus ha dobali alindayat, maliga la yan hinakbat nin

tawtawo ta halban la ay ampana-gan kona. ⁴¹ Hin ya-rin ay main nakalato a-say lalaki a yay ngalan na kot Jairo. A-sa yan ampamoon ha sinagoga lan Israelita. Nanalimokor yan palokob ha danin ayi ni Jesus ta nagpasi-singa-ro yan maki-ka hi Jesus ha bali na. ⁴² Nga-min, yay ka-siya-siya nan anak a babayi a ampagidad nin labinloway taon ay madani nan mati.

Hin naki-ka hi Jesus kona ay ampipoporporan la yan tawtawo. ⁴³ Hin ya-rin ay main anamaot a-say babayin labinloway taon anan andayaon a nakitotombok koni Jesus. Na-min nay nan ginastos a kama-main na ha mawma-nambal a kina-kina na, kot homin syimprin naka-paabig kona. ⁴⁴ Hawanin, dinomani ya ha bokotan ni Jesus ta kinowit nay palpal ayhing na. Antimano, tinomgon a kada-daya na. ⁴⁵ Pastang ni Jesus, "Hinoy nangowit kongko?"

Hin homin nangamin, wani Pedro tan hilay laloman kalamoan na, "Maistro, angka-palibolan tan ampipoporporan la kan malabong a tawtawo, bisa pastangon mo no hinoy nangowit komo."

⁴⁶ Kot wani Jesus, "Main nangowit kongko ta nalayam ko a main nilomwah kapangyarian ko." ⁴⁷ Hin na-

tandaan nan babayi a tanda na payti ni Jesus, dinomani yan anggoygoy. Bi-sa nanalimokor yan palokob ha arapan ni Jesus ta imbalita nay potog ha arapan lan halban tawo no anongkot kinowit na hi Jesus tan no pa-no ya inomabig tampol.

⁴⁸ Kanya wani Jesus kona, "Talakaka* ko, ando kay na mali-mo. Inomabig ka bana ha main mon katotpol. Morong kay nan malisway a nakom."

⁴⁹ Lo-gan na ot ampanalita ni Jesus, main a-say lalakin nakalato ibat ha bali ni Jairo. Wana koni Jairo, "Ando moy na abalaon a Maistro ta nakihiyay yay nay anak mo."

⁵⁰ Pa-makalngo ni Jesus nin yadti, wana koni Jairo, "Ando ka mahalak, basta pasimala ka kongko ta mabyay ya syimpri."

⁵¹ Hin nakalato hila ni Jesus ha bali ni Jairo, homin yan laloman pinaki-ka lomoob no ambo hilan bongat hi Pedro, hi Santiago, hi Juan tan hilay matoantawo nan anak. ⁵² Halban lan tawtawo itaw ay antomangih tan ampiaanito bana konan anak. Kot wani Jesus, "Ando kamoy na tomangih ta kay ya nati, nokay angka-lok yan bongat."

⁵³ Kot kinaka-lihan la ya hi Jesus ta tanda lan nati yay nay anak. ⁵⁴ Balo ta pinalikol ni Jesus hilay halban, bi-sa ginawang nay

* **8:48** 8:48 Ha Griego: "anak a babayi." Halita odti nin pa-mabli maskin yay ka-totol kot matontawo.

gamot nan anak, ta wana kona, "Nini, mibangon ka."⁵⁵ Nabyay yan oman a anak, kanya tampol yan nibangon. Bi-sa imbalita ni Jesus a biyan la yan pa-mangan a anak.⁵⁶ Nag-ispanta hilay matoantawo nan anak, kot binibilinan na hila ni Jesus nin ando la iba-balita a nangyari ha maskin hino-man.

9

Inhogo ni Jesus Hilay Labinloway Apostolis Na
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13; Lucas 6:13-16)

¹ A-say awlo, tinipon ni Jesus hilay labinloway apostolis na ta binyan na hilan kapangyarian tan karapatan para mamalayah halban klasin doka a ispirito tan para mamaabig nin mawmasakit.² Inhogo na hilan ipangaral yay tongkol ha pa-mag-ari nan Dios tan mamaabig konlan main masakit.³ Kot binibilinan na hila yapon, wana, "Ha pamako moyo, ando kamoy na mangawit nin anyakaman, ni baston, bag, pa-mangan, kwarta o risirban ayhing."⁴ Ha aytimay bali a mapakihandaan moyo ay itaw kamo tana anggan omalih kamo konan ya-rin a logar.⁵ Kot no wari ta kay la kamo tanggapon ha a-say babali, omalih kamo itaw.

Oltimon gabok ha ayi moyo ay pagpagon* moyo."

⁶ Bi-sa nako hilay nay dawdisipolos ha bawbinaryo-baryo ta impangaral lay Labah a Balita tan pina-paabig lay main mawmasakit ha balang logar a kina-kina la.

Na-golowan Isip hi Ari Herodes Antipas

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

⁷ Hin ya-rin, na-tandaan ni Ari Herodes Antipas† a ampamoon ha probinsyan Galilea a halban bawbagay a ni-pangyari a gi-ginwa ni Jesus. Na-golowan a isip na ta main ampanalita tongkol koni Jesus a hiya hi Juan Bautista a norong nabyay.⁸ Wanlan laloma, nagpa-kit hi Elias a propita nan Dios, tan wanlay namaot laloma, norong nabyay yay a-sa konlan pawpropita nan Dios hin o-nan panaon.

⁹ Kot yay wani Ari Herodes Antipas, "Impapo-tohan kon olo hi Juan Bautista. Hino ya man kari odtin tawon anggomwa nin anorin a bawbagay a angka-balitaan ko?" Paibat hin ya-rin ay labay nan ma-kit hi Jesus.

Maholok Limanlibon Tawo a Pinapangan ni Jesus
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ Hin nagbolta hilay labinloway apostolis o

* 9:5 9:5 Ogali lan Israelita a pagpagon lay gabok ha ayi la no naibat hila ha tawon homin katotpol ha Dios. † 9:7 9:7 Hi Ari Herodes Antipas ay anak ni Ari Herodes a Bantog, yay ari hin in-abing hi Jesus.

disipolos ni Jesus, tinotol la konay halban ginwa la. Hin ya-rin ay inawit na hila ni Jesus nin hila-hilan bongat ha a-say logar a homin tawo a angka-hakopan nin babalin Betsaida. ¹¹ Ntandaan lan tawtawo a inomalih hi Jesus, kanya tinomombok hila kona. Tinanggap na hila ni Jesus nin labah a nakom, bi-sa nangaral ya konla tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. Pinaabig na hilay namaot a main mawmasakit.

¹² Hin anyomabi na, dinomani hilay labinloway disipolos na kona, ta wanla, "Maistro, hapa no pa-kaon mo hilay nay tawtawo ha bawbaryo tan ha bawbali iti ha ka-libol pigaw maka-kit hilan ma-handaan la tan makahaliw ot nin ma-kan, bana ta iti tamo ha logar a homin kabali-bali."

¹³ Kot wani Jesus konla, "Hikamoy nay mamin pa-mangan la."

Kot wanlan in-obat, "Main tamon bongat limay tinapay tan loway konâ. Kot olano labay mon mako kamin manaliw pa-mangan para konlan hiladtin halban tawtawo."

¹⁴ Na-halita la-rin ta hilay lawlalaki bongat a itaw ay main anan manga limanlibo. Wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Patokloon moyo hila nin hililimampolo ha balang gropo." ¹⁵ Kanya yay ginwa lan hilay dawdisipolos ay pinatoklo na hilay naor a halban. ¹⁶ Pa-

makayari ay kinwa ni Jesus yay limay tinapay tan loway konâ, ta bi-sa tinomangal ya ha langit ta pinasalamatan na yay Dios. Bi-sa pini-pikna na, ba-yo na inimbi konlan dawdisipolos na para ipapto konlan malabong a tawo. ¹⁷ Halban la ay nakapangan tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan dawdisipolos a ni-katla a pini-pikna nin tinapay ay nakapno hila ot nin labinloway bakol.

Imbalita ni Pedro a hi Jesus yay Cristo

(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

¹⁸ Ninghan, asa-sa ni Jesus a dinomawat konan Dios. Hin ya-rin, kalamo na hilay dawdisipolos na. Bi-sa pinastang na hila ni Jesus, wana, "Anyay wanlan tawtawo no hino ko?" ¹⁹ Obat la kona, "Hika kano hi Juan Bautista. Main anamaot ampanalita a hika kano hi Propita Elias. Wanlay namaot laloma, a-sa ka kano konlan laloman pawpropita nan Dios hin o-na a norong nabyay."

²⁰ Bi-sa wani Jesus konla, "Hapa hikamo, hino ko komoyo?" Inombat hi Pedro, wana, "Hika yay Cristo, yay inhogo nan Dios."

Imbalita ni Jesus yay Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

²¹ Kot binibilinan na hila ni Jesus a ando la iba-balita ha hinoman odtin tongkol kona. ²² Wana ot ni Jesus

konla, "Hiko a Naglalaman Tawo ay kailangan domalan ha lako a dawdya-dya ha gamot lan pawpoon tamon Israelita, pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan. Itakwil tan ipapati la ko, balo ta ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay."

²³ Hawanin, wani Jesus konlan halban, "Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan lingwanan nay sarili na, [tanggapon nay kawkadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaal-imbawaan] balatayon nay sarili nan kros ha inawlo-awlo tan kailangan homonol ya kongko. ²⁴ Nga-min, hinoman a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan, kot hinoman a mati alang-alang kongko ay matanggap yay biyay a homin anggawan. ²⁵ Nga-min, anyamay pakinabang nin a-say tawo, maipag-ikon na may halban kayamanan ha babon lota no impyirnoy nan lamang a ogotan na? ²⁶ Hinoman a ampamikaringoy kongko tan ha hawalita ko, hiko a Naglalaman Tawo ay ikaringoy ko yay namaot ha pa-mako kon oman iti. Konan ya-rin pa-mako kon oman iti ay ma-kit moyoy kalinggasan ko, yay kalinggasan nan Ama ko tan yay kalinggasan lan bawbanal a anghil. ²⁷ Yay

potog, ibalita ko komoyo, main naka-dong iti hawanin a angkabyay ot anggapan ha ma-kit lay pa-mag-ari nan Dios."

Nangoman a Itsora ni Jesus
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Pa-makalabah nin manga waloy awlo paibat hin hinalita nadtaw ni Jesus, impagkalamoan na hi Pedro, hi Juan tan hi Santiago nin nako ha a-say bakil para domawat.

²⁹ Hin ya-rin a andomawat hi Jesus, nangoman a itsoran lopa na tan yay doloh na ay ampangi-kirlap ha kapotian. ³⁰ Tongwa, main loway lalaki a naki-totol kona. Hila ay hi Moises tan hi Propita Elias. ³¹ Nagpa-kit hila nin main awit a kalinggasan, bi-sa yay pini-totolan la ay tongkol ha pa-ngamati ni Jesus a madani nan mangyari ha Jerusalem.

³² Kot hi Pedro tan hila kalamoan na ay nakakalok labah hin ya-rin. Hin nakaimata hila, na-kit lay kalinggasan ni Jesus pati hila loway lalaki a nakadong ha dani na. ³³ Bi-sa, hin an-omalih hila-rin loway lalaki, wani Pedro koni Jesus, "Maistro, labah ta iti tamo. Mama-dong kamin toloy hihilongan, a-sa para komo, a-sa para koni Moises tan a-sa para koni Propita Elias." Kot homin ha nakom ni Pedro odtaw hinalita na. ³⁴ Hin ampanalita ya ot hi

Pedro, main nilomwah a-say lolom a nangamoy konla. Nali-mo hilay toloy disipolos ni Jesus hin naamoyan hilan ya-rin lolom.

³⁵ Tongwa, nalngo lay bosis nan Dios a naibat konan ya-rin lolom, wana, "Yadti a anlabyon kon Anak. Manglongo kamo kona." ³⁶ Pamakayari nan Dios nanalita, na-kit lan disipolos a asa-sa na tana ni Jesus. Insikrito lan toloy disipolos a na-kit la. Kay la yapon imbalita yadti ha hinoman hin ya-rin a panaon.

Pinaabig ni Jesus a A-say Anak a Nilooban Doka a Ispirito

(Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

³⁷ Kinadilapan, hin nakaaypa hilay na ni Jesus ha bakil, hinakbat hilan golpin tawo. ³⁸ Tongwa, main a-say lalaki konlan malabong a tawo itaw a nanalita ha makhaw a bosis, wana koni Jesus, "Maistro, pakibiliw mo pay anak kon lalaki ta ka-siya-siya na paot. ³⁹ Main doka a ispirito a ampako kona, kanya bigla yan an-omaghaw, tan ampama-paghon anggan mamolâ-bolâ a boboy na. Anhahakiton na ya tan halos kay na ya ibati. ⁴⁰ Impakitotol koy na konlan dawdisipolos mo a palayahon la ya, kot kay la na-palayah."

⁴¹ Wanan in-obat ni Jesus, "Hikamoy tawtawo hawanin, homin kamon katopol tan masyadon matiko

a pawpangingisip. Pa-no ot kari kaboyot a kailangan kon maki-lamo komoyo bisa kamo tompol? Pa-no ot kari kaboyot a kailangan katamon pagpasinsyawan?" Bi-sa wana konan tatay nan anak, "Awiton moy anak mo iti."

⁴² Hin andomani yay anak, intomba na yan doka a ispirito ta bi-sa pina-paghon. Pinanalitaan ni Jesus yay doka a ispirito nin omalih konan anak, kanya in-omabig yay anak, bi-sa in-imbi na ya konan tatay na.

⁴³ Halban lan tawtawo ay naka-ngap ha ambo basta-bastan kapangyarian nan Dios.

Pamilwan Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Hin ya-rin a ampagispanta hilay tawtawo ha halban gi-ginwa ni Jesus, wana konlan dawdisipolos na, ⁴⁴ "Paka-long-on moyon labah odtin halitaon ko: Hiko a Naglalaman Tawo ay iintriga ha tawtawo."

⁴⁵ Kot kay la naintindyan nin dawdisipolos na a labay nan totolon ha imbalita na. Nga-min, nakaari ot konla yay kanaboan nin yadti pigaw kay la maintindyan. Angkali-mo hilay namaot mamastang koni Jesus no anyay labay nan totolon ha hinalita na.

No Hinoy Pinakamata-gay
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Hawanin, na-pididiskosyon sa hilay dawdisipolos ni Jesus no hino konlay pinakamata-gay. ⁴⁷ Palibhasay tanda ni Jesus a lawlaman nin kaisipan la, nangwa yan a-say anak ta pinaodong na ha dani na. ⁴⁸ Bi-sa wana konlan dawdisipolos na, "Hinoman a ampananggap alimbawa konan yadtin anak alang-alang kongko ay bilang hikoy antanggapon na. Tan hinoman a ampananggap kongko ay bilang ot bongat yay nanogo kongko a antanggapon na. Nga-min, hinoman komoyo a pinakamaaypa a nakom ay hiyay an-itoring kon pinakamata-gay."

Yay Ambo Kontra ay Kakampi
(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Hawanin, wani Juan koni Jesus, "Maistro, naka-kit kamin a-say lalakin ampangamit nin ngalan mo para mamalayah dawdoka a ispirito a nilomoob ha tawo. Kot binawalan mi ya bana ta ambo mi yan kalamoan nin anhomonol komo."

⁵⁰ Kot wani Jesus kona, "Ando moyo ya bawalan, ta yay tawon ambo kontra kon-tamo ay kakampi tamo."

Kay La Tinanggap hi Jesus nin Hilay Taga Samaria

⁵¹ Hin madani nay panaon nin pa-moli ni Jesus ha langit, inasa-sa nay nakom nan

mako ha syodad Jerusalem. ⁵² Kanya nanogo yan omnoy tawon mo-na kona ha a-say babali nin probinsyan Samaria para maningkap nin ma-handaan na. ⁵³ Kot kay la ya labay pahandaon nin tawtawo konan ya-rin a babali, palibhasay tanda la a mako ya ha Jerusalem [a logar lan ampangmata-mata konla]. ⁵⁴ Hin na-tandaan laddi nin hilay apostolis nan hi Santiago tan hi Juan, wanla, "Katawan, labay mo doman a mamataoy kamin apoy ibat ha langit [a bilang ha ginwa ni Propita Elias]* pigaw maopoh hila?"

⁵⁵ Kot inomarap hi Jesus konla ta sinita na hila, [wana, "Kay moyo doman tanda no anyay nay ispirito a ampango-na komoyo? ⁵⁶ Hiko a Naglalaman Tawo ay kay ko nako iti para patyon a tawtawo, nokay para ilipyas hila.]* Kanya nagpa-wan hila tana ha laloman babali.

Ambo Maganoh Homonol koni Jesus
(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ Hin ya-rin a iti hilay na ha dalan, main a-say lalakin nanalita koni Jesus, wana, "Maistro, homonol ako komo maskin ayti ka mako."

⁵⁸ Kot wani Jesus kona, "Isipon mo yapon: Hilay ason talon ay main hilan yokib tan hilay manok-manok ay main hilan an-aponan; kot hiko a Naglala-

man Tawo ay homin sarilin balin ma-pagpainawawan.”

59 Bi-sa wani Jesus konan a-sa ot a lalaki itaw, “Homonol ka kongko.”

Kot wanan in-obat nin yarin a lalaki, “Katawan, morong ako yapo itaw komi anggan makihiyay hi tatay ko ta pigaw maitabon ko ya.”

60 Kot wani Jesus kona, “Hilay [kay anhomonol kongko ay pa-hal] nati, [kanya] kaolay hilay nan mamitabon ha kapara lan nati. Balo ta hika, mako ka ta ipangaral mo yay tongkol ha pa-mag-ari nan Dios.”

61 Hawanin, wanay namaot nin a-say lalaki itaw, “Katawan, homonol ako komo, balo ta payagan mo ko nin patawo yapo itaw komi.”

62 Wani Jesus kona, “Ando mo aligon a a-say mangararo a palingay anan palingay, ta yay anorin a klasin tawo ay ambo karapat-dapat pahakop ha pa-mag-ari nan Dios.”

10

Inhogo ni Jesus a Pitompolo tan Loway Disipolos Na

1 Pa-makayari nin yadtin pawpangyayari, namili yay Katawan nin pitompolo tan lowa* ot a lawlalaki para pao-nawon na hilan mako nin lowa-lowa ha balang babali tan logar a kakaon na. 2 Wana konla hin ya-rin, “Kalakan lan

tawtawo a kailangan ma-pahawangan para tompol ha Dios. Kaalimbawaan la ay golpin gagapason kot hilay ma-ngapas ay da-raoto. Kanya dawaton moyo konan Dios a Katawan a main ikon konlan hila-rin a pa-hal gagapason, a mamihogo yan tawtawo para pa-hal mangapas konla. 3 Mako kamoy na, kot tandaan moyo a an-ihogo katamo bilang kawkilaw karniro a makapaki-lamo ha mangaramsak a ayop. 4 Ando kamo mangawit kwartamonida, bag, ni apin ayin panghagili. Tan ando ana mag-abala nin kiaasikaso ha dalan. 5 Ha aytiman magbali a pakihandaan moyo, halitaon moyo yapo, ‘Hikamo iti ha bali, magkamain kamo komon kaliswayan nakom.’ 6 No main konla a labay nay kaliswayan nakom, mangyari a dawat moyo. Kot no homin konla a an-omapos nin magkamain kaliswayan nakom, kay mangyari a dawat moyo. 7 Magpirmi kamo ha balin handaan moyo, bi-sa anyamay idolog la komoyo ay dapat moyon bongat kanon tan inomon ta yay ma-magtrabaho ay marapat mananggap nin opa. Ando kamoy na milipat-lipat nin bali. 8 Ha aytiman magbabali a kaon moyo ta main malabay tomanggap komoyo, no anyay idolog la ay yadtaw a kanon moyo. 9 Paabigon

* 10:1 10:1 Ha laloman kopya nin Griego: pitompolo.

moyo hilay main masakit konan ya-rin a logar, tan ibalita moyo konla, 'Madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-ari na.' ¹⁰ Kot no main babalin kaon moyo ta kay la kamo tanggapon ha bawbali, mako kamo ha kawkalsada ta halitaon moyoy anodti, ¹¹ 'Oltimon gabok nin babali moyo a dinomalit ha ayi mi ay ipagpag mi. Kot tandaan moyo a madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-ari na,' wamoyo." ¹² [Hawanin, wana ot ni Jesus konla,] "Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios konlan tawtawo ha anorin a klasin babali dinan konlan taga Sodoma [a bantog ha main lan karokaan hin yadtaw]."

Ka-ka-roy Ogotan lan Tawon Kay Tinompol koni Jesus

(Mateo 11:20-24)

¹³ [Wana ot ni Jesus,] "Hikamoy taga Corazin tan hikamoy taga Betsaida, ka-ka-roy ogotan moyo! No yay mawmilagro a ginwa ko ha babali moyo kot itaw ko ginwa ha Tiro tan Sidon [a kamainan nin tawtawon homin tanda tongkol ha Dios] ay naboyot hilay na komon nagholot nin sako bi-sa tinomoklo ha abo [pamilbian nin pangombabali la ha main lan kawkasalanan]. ¹⁴ Ha awlon pangongokom, mas mabyat a parosa nan Dios komoyo

dinan konlan taga Tiro tan taga Sidon. ¹⁵ Hikamoy namaot taga Capernaum, Yay labay moyo lawo ay ita-gay kamo anggan ha langit.

Kot ibagsak kamo ha impyirno!"

¹⁶ [Hin ya-rin, wani Jesus konlan dawdisipolos na,] "Hinoman a ampanglono komoyo ay bilang ot bongat hikoy anlong-on na. Kot hinoman a kay ampananggap komoyo ay bilang ot bongat hikoy kay na antanggapon. Tan hinoman a kay ampananggap kongko ay bilang syimpri yay nanogo kongko a kay na antanggapon."

Hin Nagbolta Hilay Pitompolo tan Loway Disipolos

¹⁷ Ha maparah a olit, maliga hilan nagbolta koni Jesus hilay pitompolo tan loway[†] disipolos a inhogo na. Wanla kona hin ya-rin, "Katawan, maski dawdoka a ispirito ay angka-pahoko mi ha paralan nin pa-nambit min ngalan mo." ¹⁸ Wani Jesus konla, "Na-kit ko a nad-abo hi Satanas ibat ha langit nin bilang kaparah kirlap kimat. ¹⁹ Tandaan moyo a binyan katamon kapang-yarian pigaw madaog moyo yay halban kahakopan nin kalaban moyo a hi Satanas. Maski man ma-do-raan moyoy aw-olay o lawliy-opan ay kay kamo maano tan homin maari manakit komoyo. ²⁰ Anodtaw pa

[†] 10:17 10:17 Ha laloman kopya nin Griego: pitompolo.

man, pakaliga kamo, ambo bana ta angka-pahoko moyo hilay dawdoka a ispirito, nokay pakaliga kamo bana ta yay ngawngalan moyo ay nakalista itaw ha langit."

Yay Ingalilikot ni Jesus

(*Mateo 11:25-27; 13:16-17*)

²¹ Hin ya-rin a oras, ha pangongo-na nin Masanton Ispirito nan Dios ay maligan-maliga hi Jesus, wana konan Dios, "Ampaki-salamat ako komo, Ama a Katawan nin langit tan lota ta yay kanaboan nin an-ipangaral ko ay insikrito mo pigaw kay la maintindyan nin hilay mawmaronong tan hilay mawmatalino, balo ta impaintindyan mo konlan manggaaypa a nakom a bilang ha mangakalog a awa-nak. Ginwa mo-rin, Ama ta ya-rin a kalabayan mo bana ha main mon kaabigan."

²² [Hawanin, wani Jesus konlan tawtawo,] "Halban bawbagay ay impa-taya na kongko nin Ama ko. Homin ampaka-bilbi hosto no hino ko no ambo yay Ama. Anorin anamaot kapara, homin ampaka-bilbi hosto no hino yay Ama no ambo hiko a Anak na tan hilay labay kon pamipabilbian."

²³ Bi-sa inomarap hi Jesus konlan dawdisipolos na, ta wana konla nin kay la nalngo nin laloman tawo, "Makalma kamo ta angka-kit

moyoy bawbagay a angka-kit moyo hawanin. ²⁴ Ngamin, ibalita ko komoyo, lako a pawpropita nan Dios tan aw-ari hin yadtaw a ngalingalin manganon makakit tan makapanglongo nin bilang ha angka-kakit tan angka-kalngo moyo hawanin kongko, kot kay nangyari yadti hin panaon la."

Yay Labah a Tawon Taga Samaria

(*Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34*)

²⁵ Ninghan, main a-say maistron kapanogoan a dinomani koni Jesus ta labay na yan hobokon no anggan ayti a karonongan na. Kanya pinastang na ya, wana, "Maistro, anyay kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?" ²⁶ Wanan inobat ni Jesus, "Anyay nabasa mo ha kawkapanogoan nan Dios a sinolat ni Moises?"

²⁷ Wanan inobat nin yadti maistron kapanogoan, "Labyon mo yay Katawan mon Dios nin a-say nakom, nin halban kababaan mo, mo-na ha main mon kalayaman, tan mo-na ot ha main mon pangingsip. Tan: Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili."

²⁸ Wani Jesus kona, "Tama a obat mo. Anorin a gaw-on mo ta magkamain kan biyay a homin anggawan."

²⁹ Kot yadti maistron kapanogoan, palibhasay kay

na labay lomwah yan kaparingoy ay pinastang nan oman hi Jesus, wana, "Hino man wari a kapara ko?"

³⁰ Wanan in-obat ni Jesus a imparalan ha alimbawa, "Main a-say lalakin kaparan Israelita a nako ha babalin Jerico ibat ha syodad Jerusalem. Hin iti ya ha dalan ay hinarang la yan tawtolisan. Kinwa lay ayhing na, bino-bogbog, bisa imbati la yan halos mati na. ³¹ Nitag-on main a-say pari a kaparan Israelita a nagpa-wan anamaot konan ya-rin a dalan. Pa-makakit na konan lalakin bino-bogbog, pina-lilihan na yan bongat. ³² Main anamaot nagpa-wan itaw a a-say Levita [a katambay lan pari]. Na-kit nay namaot yay lalakin bino-bogbog, kot pina-lilihan na syimpri. ³³ Hawanin, main a-say lalakin taga Samaria a ambo nan kaparan Israelita a nagpa-wan anamaot konan ya-rin a dalan. Hin nakit na yay lalakin bino-bogbog ay nainga-rowan na ya. ³⁴ Dinaniwan na ya ta tinambal nay hawhogat na nin alak obas tan lalok bisa na tinakol. Pa-makayari ay inlolan na ya ha nilolanan nan ayop ta inawit ha a-say balin ampaghandaan ta itaw na ya inalagaan. ³⁵ Kinadilapan ba-yo ya nibwat, nami yan loway kwartan pilak konan yay ma-ngasiwa nin bali, bisa wana, 'Alagaan mo ya

padtin lalaki. No wari ta somobray gastos mo para kona, bayaran korin ha pa-magbolta ko.' "

³⁶ [Hawanin, pinastang ni Jesus yay maistron kapanogoan, wana,] "Ha intindi mo, hino konlan tolo a binomilbi konan lalakin bino-bogbog bilang kaparanan tawo?"

³⁷ Wanan in-obat nin yadtin maistron kapanogoan, "Yadtaw nama-kit inganga-ro kona." Wani Jesus, "Mako kay na no-nin ta anorin anamaot a gaw-on mo."

Tinibaw ni Jesus Hila ni Marta tan hi Maria

³⁸ Ha patoloy nan kala-lako ni Jesus tan hilay daw-disipolos na ay niabot hila ha a-say baryo. Main itaw a-say babayi a yay ngalan na ay Marta a nangimbata konli Jesus ha bali la. ³⁹ Yadtin hi Marta ay main yan talakaka a yay ngalan na ay Maria. Hin itaw hilay na ni Jesus ha bali la, hi Maria ay tinomoklo ha danin ayi ni Jesus ta nanglongo yan toloro na. ⁴⁰ Kot hi Marta ay golo-goloy isip na ha kalakan gawgawa nan pa-maghandanda, kanya nako ya koni Jesus, ta wana, "Katawan, kay mo wari angka-sikaso a ampo-layan na kon talakaka kon magsirbi nin asa-sa ko? Hapa no ipakibalita mo kona a tambayan na ko pay namaot."

⁴¹ Kot wani Jesus nin in-obat kona, "Marta, masyado

ka nga-min ampangisip tan angkaaborido ha kalakan bawbagay. ⁴² A-say bagay bongat a kailangan. Pinili ni Maria yadtin bagay a labah, kanya ambo yan dapat haaron."

11

Yay Totoro ni Jesus Tongkol ha Kada-dawat ha Dios

(Mateo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ninghan, nako hi Jesus ha a-say logar ta dinomawat ya konan Dios. Pamakayari, dinomani konay a-sa konlan dawdisipolos na, ta wana, "Katawan, toroan mo kami pan domawat ha Dios a bilang ha ginwa ni Juan Bautista konlan dawdisipolos na."

² Wani Jesus konla, "No domawat kamo ha Dios, anodti a halitaon moyo, 'Ama [mi a ison ha langit],* sambawon a ngalan mo.

Ma-kit mi na komon a pamag-ari mo.

[Ma-honol komon a kalabayon mo iti ha lota A bilang anamaot ison ha langit.]*

³ Biyan mo kami komon nin pa-mangan mi ha inawlo-awlo.

⁴ Tan patawaron mo kami komon ha kawkasalanan mi Ta ampatawaron mi namaot a balang ampagkasalanan komi.

Tan komon ando mo aboloyan a matokso kami,

[Nokay masbali ipa-lilih mo kamin kay makagawa doka.'"]*

⁵ Bi-sa wana ot ni Jesus konla, "Alimbawa, ta main a-sa komoyo a mako ha bali nin a-say amigo na nin kapikna yabi, ta ibalita na, 'Amigo, pa-raman mo ko pan toloy tinapay, ⁶ ta main akon amigo a nakalato ibat ha pa-magbyahi bi-sa homin akon maipapangan kona.' ⁷ Maari a halitaon nan amigo na ha loob bali, 'Ando mo ko istorbowon ta saradoy nay polta. Ampira kami na nin awa-nak ko. Kay koy na maari mibangon para biyan kan kailangan mo,' wana wari. ⁸ Ibalita ko komoyo," [wani Jesus,] "maski man wari kay na ya labay biyan anggano man miamigo hila, kot no mapilit ya ay mibangon syimpri a amigo na ta biyan na yan kailangan na.

⁹ Kanya ibalita ko komoyo: Makirawat kamo konan Dios ta biyan na kamo; maningkap kamo ta makaromog kamo; komatok kamo ta abriyan komoyo. ¹⁰ Ngamin, yay tawon ampakirawat ha Dios ay ma-biyan, yay ampaningkap ay makaromog, tan yay angkomatok, konay abriyan. ¹¹ Alimbawa, hikamoy tawtatay, biyan moyo wari bato a anak moyo no ampakirawat yan tinapay? O biyan moyo ya wari olay no ampakirawat yan konâ? ¹² O biyan moyo ya wari liyopan no

ampakirawat yan oybon?
 13 No hikamoy tawtawo a main doka a ogali kot tanda moyon mami konlan awanak moyo nin lawlabah a bagay, balo-balo pay na konan Ama ha langit. Ibi ta ibi nay namaot a Masanton Ispirito na konlan hilay ampakirawat kona.”

No Ayti Ibat a Kapangyarian ni Jesus

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Ninghan, ampamalahay hi Jesus nin doka a ispirito ha a-say lalaki a pinangibatan nag-in omol odtin lalaki. Hin na-palahay anay doka a ispirito, nakahalita yay nay lalaki. Naka-ngap hilay tawtawo hin ya-rin.
 15 Kot main omno konla a nanalita, wanla, “Kanya ya ampaka-palahay dawdoka a ispirito, bana ta binyan na yan kapangyarian ni Satanas* a poon lan dawdoka a ispirito.”
 16 Hilay namaot a laloma ay labay lan hobokon hi Jesus, kanya imbalita la kona a pa-kitan na hilan milagron ibat ha langit a pamilbian a inhogo na yan Dios.
 17 Kot tanda ni Jesus a laman isip la, kanya wana konla, “Mahira a balang kaarian, no hila-hila ot a ampikokontra tan bomagsak syimpri a balang mipa-pamilya, no hila-hila ot a ampikokontra.
 18 Anorin a kaalimbawaan ni Satanas ta no wari ta hila-hila ot

a ampikokontra, pa-no man makapagpatoloy a kaarian na? Nga-min, wamoyo, angka-palahay koy dawdoka a ispirito ha kapangyarian a ibat koni Satanas.
 19 Asa ot a rason: Wamoyo, hi Satanas a nami kongko nin kapangyarian para mamalahay dawdoka a ispirito. Hapay namaot hilay kawkalamoan moyo a ampamalahay anamaot dawdoka a ispirito, hino man no-nin a nami konla nin kapangyarian? Ambo do-man yay Dios? Hilarin mismo a kalamoan moyo a maari mamaptog a lawlingo kamo!
 20 Hawanin, bana ta yay Dios a nami kongko nin kapangyarian para mamalahay dawdoka a ispirito, labay totolon, yay pa-magari nan Dios ay nilomato ana komoyo.

21 “Hi Satanas ay bilang a-say tawon makhaw a nakaarmas a ampagwardya ha palasyo na, pigaw kay maano a kawkama-main na.
 22 Kot no main a-say mas makhaw ot kona ay malosob tan matalo na ya. Kowon nay aw-armas a ampasimalaan na, bi-sa ipappto nay na-hamham nan kawkama-main na. [Kanya mapatnag a tinalo koy na hi Satanas ta angka-palahay koy dawdoka a ispirito a kampon na.]”

23 [Hawanin, wanan impatandaan ni Jesus,]

* 11:15 11:15 Ha Griego: “Beelzebul” a-sa ot a ngalan ni Satanas.

“Yay tawon kay angko-mampi kongko ay kontra kongko. Anorin anamaot kapara, yay tawon kay ampakitambay kongko nin manipon tawtawo para tompol kongko ay bilang ot bongat an-ipaka-dayo na hila kongko.”

Posiblin Magbolta ot a Doka a Ispirito
(Mateo 12:43-45)

²⁴ [Bi-sa tinoroan na hila naman ni Jesus, wana, “Alimbawa,] no main a-say doka a ispirito a inomalih ha tawon nilooban, tomala ya ha lawak a homin kalanom-lanom ta mamiliw nin laloman maiwanan. Kot no homin yan ma-kit, halitaon na ha sarili na, ‘Magbolta ko tana ha inibatan ko.’ ²⁵ No ha pa-magbolta na kot ma-kit na a yay dati nan nilooban ay bilang ha a-say balin malinis tan maayos [nin homin ampawan], ²⁶ yay gaw-on na ay mako yan mangwa nin pitoy ispirito a mas doka ot kona. Bi-sa lomoob hila tan magpirmi konan ya-rin a tawo. Kanya yay mag-in pa-halan ya-rin a tawo ay mas grabi na ingat dinan hin ona.”

Yay Talagan Makalma

²⁷ Hin ya-rin a ampanalita hi Jesus, main a-say babayi itaw ha kalabongan a nanalita nin makhaw a basis, wana, “Makalma yay nanay mo a namiabing tan namasoso komo.”

²⁸ Kot wani Jesus, “Mas makalma hila tawtawon ampanglongo tan anhomonol ha Halita nan Dios.”

Ampaningkapan lan Pamilbian hi Jesus
(Mateo 12:38-42)

²⁹ Hin angka-pa-lahan anan angka-pa-lahan a malabong a tawo a ampanglongo koni Jesus, nagpatoloy yan nangaral. Wana, “Hikamoy tawtawo hawanin, masyadoy nan karokaan. Ampaningkapan moyo ko ot nin milagro a pamilbian a naibat ako ha langit. Kot homin anan laloman pamilbian a ipakit komoyo no ambo yadtaw tanay kaparihon nangyari koni Propita Jonas hin yadtaw. ³⁰ [Toloy awlo tan toluy yabi na ha lalo tiyan nin balyina a] nagin pamilbian konlan taga Ninive hin yadtaw [a inhogo na yan Dios]. Anorin anamaot kapara, yay mangyari kongko a Naglalaman Tawo ay pamilbian anamaot komoyon tawtawo hawanin a inhogo na kon Dios. ³¹ Ha awlon pangongokom, yadtaw Rayna nin ‘Bagatan’ a ambo tamon kaparan Israelita ay omdong ta ibalita na a nagkasalanan kamo. Nga-min, halos kalindoyo-doyowan ana nin mondo a inibatan na, kot nako ya sympri koni Ari Solomon hin yadtaw para manglongo ha karonongan na. Kot hiko a mas holok

koni Ari Solomon ay kay moyo ko anlong-on.³² Hila man a taga Ninive ay omdong anamaot ha awlon pangongokom ta ibalita lay namaot a hikamoy tawtawo hawanin ay nagkasalanan. Nga-min, hin nangaral hi Propita Jonas konla hin yadtaw ay ni-pangombabali hila. Kot hiko a mas holok koni Propita Jonas ay kay moyo ko anlong-on.”

Yay Mata a Pinagkahawang nin Lalaman
(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ [Wana ot ni Jesus,] “Homin tawon mamarta nin lamparilya ta bi-sa na iari, o kari hakban na wari nin halop, nokay igwa na syimpri ha dapat pamigwaan pigaw hinoman a lomoob ha bali ay ma-kit nay hawang.³⁴ Yay mata ay pa-hal ampakapamin hawang ha pa-magkatawo. No labah a hilap[†] nin tawo, mahawang a intiron pa-magkatawo na. Kot no doka a hilap na, maroblom anamaot a intiron pa-magkatawo na.³⁵ Yay labay kon totolon, mag-ingat ka pigaw yay paninilap mo ay homin awit doka a isip.³⁶ Hawanin, no yay pa-magkatawo mo kot labah ta homin anan awit doka a isip, talagan labah kay nan tawo. No anorin, mag-in kan pa-hal na-pakahawang

nin bilang angka-hawangan hosto nin lamparilya.”

Pinanalitaan ni Jesus a Paw-Pariseo tan Mawmaistron Kapanogoan

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

³⁷ Kapiyari nan nanalita ni Jesus, main a-say Pariseo a nangimbita kona para mangan itaw konla. Naki-ka hi Jesus, bi-sa nakirongo yan nangan.³⁸ Yadtin Pariseo ay naka-ngap ta na-sikaso na a kay na hinonol ni Jesus a sirimonyan pa-mibano bayo mangan [anta kasalanan ya-rin ayon ha totoro lan aw-Israelita].³⁹ Kot wani Jesus kona, “Hikamoy paw-Pariseo, [ha kaaapos moyon ma-honol a sirimonyan pamanglinis,] halako moyon ampaka-linison mo-na mo-na a likol nin tawtasa tan pawplato moyo anta panlikol bongat orin, kot yay lalo kanakoman moyo ay pono-pono kaagoman tan karokaan.⁴⁰ Kay kamo ampakaintindi! Ambo do-man yay Dios a namalsa nin bawbagay a panlikol ay hiya ot syimpri a namalsa nin bawbagay a panloob?⁴¹ Kanya mami kamon kama-main moyo konlan mawmairap [pigaw mag-in malinis a kanakoman moyo,] ta bi-sa halban anan bawbagay ay mag-in anamaot malinis para komoyo ha hilap nan Dios.

[†] 11:34 11:34 Ha Griego: “No labah a mata” labay totolon “abirtoy gamot” tan “no doka a mata” labay totolon “mainglot.”

42 “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy paw-Pariseo! Ampami kamo konan Dios nin ikamapolo a parti nin angkaalawah moyo maskin ha pinakamakating a kawklasin bongan pangrikado tan balang pawpihing, balo ta ampo-polayan moyo yay gawgawa katoynongan tan yay pamanglabi ha Dios. Hiladi a dapat moyon asikasowon nin ando anamaot lingwanan a lawlaloma.

43 “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy paw-Pariseo! Nga-min, mangailig kamon tomoklo ha ambo basta-bastan totokloan ha sawsinagoga tan labay-labay moyon asikasowon kamo ha pawplasa. 44 Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Bilang kamon pawpinanabonan a homin pamilbian, kanya angka-dalan-dalanan lan tawtawo nin kay la angka-tandaan a nag-in hilay nan mayangat ayon ha kawkapanogoan. [Anorin a kaalimbawaan moyo ta main kamon anisi-sikriton karokaan, kanya hilay ambomilbi komoyo ay angkaolamitan anamaot ha karokaan moyo.]”

45 Hin ya-rin ay main a-say ikspirto ha kawkanogoan a nanalita koni Jesus, wana, “Maistro, konan ya-rin hawhinalita mo, pati hikami ay angka-pintasan anamaot.”

46 Wanan in-obat ni Jesus, “Iya, hikamo man a mawmaistron kapanogoan ay ka-ka-roy namaot a ogotan moyo! Nga-min, lako a kawkapanogoan a anipahonol moyo ha tawtawo a bilang nin ampabalatayon moyo hilan mangabyat a kawkarga a halos kay la mabalatay, anta ni a-say galawagaw moyo ay kay moyo tana anggamiton para ipanambay konla pigaw makahonol hila ha anitoro moyo. 47 Ka-ka-roy ogotan moyo! An-ipangwâ moyon pawpantyon hilay pawpropita nan Dios a pinati lan kapapo-papoan moyo. 48 Kot ha anorin a paralan, hikamoy na mismo a ampamaptog a payag kamo ha gi-ginwa lan kapapo-papoan moyo ta hilay naor a namapati konlan pawpropita, bi-sa hikamoy namaot a ampangwâ nin pawpantyon la. 49 Kanya ha karonongan nan Dios ay wanan impatandaan, ‘Mamihogo ako konla nin pawpropita a mangangaral tan aw-apostolis. Kot main konlan hila-rin a patyon la tan hilay laloma ay dadamsakon la.’ 50 Kanya hikamoy tawtawo hawanin ay obaton moyoy namaot konan Dios yay biyay lan halban pawpropita na a pinati paibat hin pinalsay babon lota, 51 paibat koni Abel anggan koni Zacarias a pinati ha pibotlayan nin altar tan timplo. Iya, ibalita ko

komoyo, hikamoy mangobat nin yadtin halban.

52 “Ka-ka-roy ogotan moyon hikamoy aw-ikspirto ha kawkapanogoan! Ngamin, ha klasin an-itoro moyo tongkol ha Halita nan Dios ay bilang moyoy na ingat an-iari ha tawtawo yay sosi para maabriyan komon a pangingintindi la tongkol kona. Hikamo mismo ay kay nagpahakop kona ta bisa ampondan moyo ot hilay malabay pahakop.”

53 Hin imbalita ni Jesus yadti, masyadon mahobhob kona hilay mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo. Kanya pina-pastang la ya ta labay la yan piliton manalita nin lako a bawbagay, 54 tan amba-bantayan la ya ta hapa no ma-taktika la yan maka-halita nin lingo pigaw main hilan maibara laban kona.

12

Ando Aligon a Ogali lan Ma-magkonwari
(Mateo 10:26-27)

1 Hin ya-rin ay libo-liboy tawon nanga-pitipon ha kamainan ni Jesus, anggan ampanga-pidodo-raan hilay nan ayi. Hawanin, wana yapon ni Jesus konlan dawdisipolos na a impar-alan ha alimbawa, “Pag-atapan moyon kay maolamitan ogali ma-magkonwari nin hilay paw-Pariseo a maiparis ha pampalbag a angkomalat. 2 Nga-min,

homin nakaari a kay ma-tandaan tan homin sikrito a kay mibolgar. 3 Kanya [alimbawa], anyaman a pini-totolan moyo ha maroblom ay ma-tandaan ha mahawang, [labay totolon,] anyaman a in-anah moyo ha lalo kwarto nin hikamo-hikamon bongat ay iaghaw pigaw malngo lan tawtawo.”

Yay Dapat Kali-mowan
(Mateo 10:28-31)

4 [Wana ot ni Jesus konla,] “Ibalita ko komoyo, aw-amigo, ando kamo mali-mo konlan malabay mangmati komoyo ta lalaman moyon bongat a ma-pati la. Pamakayari ay kay homin hilay nan magawa. 5 An-ipao-na koy na komoyo no hinoy dapat moyon kali-mowan: [Homin laloma no ambo yay Dios, bana ta hiya] yay main kapangyarian ambo bongat mamalawi biyay nokay mamibantak ot ha impyirno. An-oliton ko, hiyay dapat moyon kali-mowan.”

6 [Wana ot ni Jesus hin ya-rin,] “Ambo doman angkailako a limay layno ha loway sintimos bongat? Anodtaw pa man, homin ni a-sa konla a angka-liwawan nan Dios. 7 Balo-balo pay na komoyo, oltimon habot moyo ay tanda nay bilang. Kanya ando kamo mali-mo ha anyamay mangyari komoyo, bana ta mas maalaga kamo ot ha lako a layno.”

Ando Ikaringoy hi Cristo
(*Mateo 10:32-33; 12:32;*
10:19-20)

⁸ Wana ot ni Jesus, "Ibalita ko komoyo, hinoman a am-pamibalita ha kapara na a hiko kot Katawan na, hiko a Naglalaman Tawo ay bilbion ko yay namaot ha arapan lan aw-anghil nan Dios. ⁹ Balo ta yay tawon ampamibalita ha kapara na a ambo na kon Katawan ay ibalita koy namaot ha arapan lan aw-anghil nan Dios a ambo na kon Katawan.

¹⁰ "Hinoman a ampanalita nin kontra kongko a Naglalaman Tawo ay ma-patawad na ya ot Dios. Kot yay tawon ampanalita nin doka kontra ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay na patawaron Dios."

¹¹ [Wana ot ni Jesus,] "Ha panaon a ayton la kamo ha sawsinagoga o konlan gaw-gobirnadador o hilay laloma ot a main kapangyarian para imbistigawon bana ha katopol moyo kongko, ando kamo mag-aborido no pa-no moyo hila obaton o anyay halitaon moyo. ¹² Bana ta konan ya-rin a oras, yay Masanton Ispirito nan Dios a mamitoro komoyo no anyay dapat moyon halitaon."

Yay Mayaman a Homin Intindi

¹³ Hawanin, main nin a-say lalaki konlan malabong a tawo itaw a naki-totol koni Jesus, wana, "Maistro, ka-totolon mo pay talakaka ko a ibi nay na yay parti

ko ha tinawil mi ha ma-toantawo mi." ¹⁴ Kot wani Jesus kona, "Kay inimbi kongkoy katongkolan bilang howis moyo para mamarti nin tawil moyo." ¹⁵ Bi-sa wani Jesus konlan halban anan tawtawo itaw, "Mag-ingat kamo tan pa-lilihan moyoy kaagoman, bana ta yay kaalagawan nin biyay ay kay angkahokat ha kalakan kama-main."

¹⁶ Bi-sa nanotol hi Jesus nin a-say alimbawa, wana konla, "Main a-say mayaman a naka-lapot nin golpi ha main nan palbwatan.

¹⁷ Kanya wana ha sarili na, 'Anya kari a gaw-on ko ta homin akoy nan mapamilimpohan nin laloman naalawah ko?' ¹⁸ Hawanin, naisip na, 'A, iya, yobaon koy kawkamalig ko ta mamingon akon mas mangahiban para pamilimpohan kon halban naalawah ko tan laloma ot a kawkama-main.'

¹⁹ Pa-makayari, mahalita koy na ha sarili ko, 'Labah! Lako akoy nan natipon a kawkama-main. Harag koy nadi para ha maboyot a panaon. Painawa ko tana, minom, mangan tan mi-ligaliga.'

²⁰ "Kot wanan Dios kona, 'Homin kan intindi! Painsan ha yabi ay balawion koy yay biyay mo. Bi-sa ayti man ana mi-ka orin inli-limpoh mo para ha main mon sarili?' " ²¹ [Pa-makayari nan tinotol ni Jesus yadti, wana,] "Anorin a kapa-halan nin tawon ampanipon nin kaya-

manan para ha sarili na, balo ta ambo yan mayaman ha bawbagay a maalaga konan Dios."

Ando Mag-aborido
(Mateo 6:25-34)

²² Hawanin, wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Kanya ibalita ko komoyo, ando moyo pag-aboridowan yay tongkol ha pa-mangan a kailangan moyo para mabyay tan yay tongkol ha doloh para ha lalaman moyo. Nga-min, mas maalaga yay biyay moyo dinan ha pa-mangan, ²³ tan yay lalaman moyo ay mas maalaga dinan ha doloh. ²⁴ Imatonan moyo hilay aw-owak: Kay hila ampamihabwag bini ni ampanglapot. Homin hilan kamalig o anyakaman ot a pamilimpohan pamangan la. Anodtaw pa man, ambiyan na hilan Dios nin pa-mangan. Balo-balo pay na komoyo, mas maalaga kamo kona dinan hilay mawmanok-manok! ²⁵ Mag-aborido kamo man, kay moyoy nan lamang ma-paanloh a biyay moyo maskin a-say oras bongat, ambo doman? ²⁶ No yadtin bagay a makalog bongat kot kay moyoy nan lamang mababa gaw-on, anongkot ampag-aboridowan moyo ot a lawlaloman bagay? ²⁷ Imatonan moyoy kato-tobo nin dawdikot a ampipamolak. Kay hila ampagtrabaho ni anggomwa

nin impagka-doloh la. Kot ibalita ko komoyo, maskin hi Ari Solomon a pinakamayaman hin yadtaw ay kay nakapagdoloh nin anorin kaganda ha bawbolak. ²⁸ Yay dawdikot a angka-kit tamo hawanin a angkabyay ha lawak, maari dilap ay malanoh ana tan poolan lan tawtawo. No hilarin a dawdikot a main pa-ngalanoh kot ampabolakon nan Dios ta yarina a impagka-doloh la, di lalo kamoy na, padolohan ta padolohan na kamo! Hay kakapoyan pay nan katotpol moyo! ²⁹ Kanya ando kamo kaawat mangisip ha paniningkap pa-mangan tan mainom tan ando kamon dapat ma-mag-aborido. ³⁰ Anorin a bawbagay a ampakaisipon nin tawtawo ha halban nawnasyon a kay magbilbi konan Dios. Kot ando moyo hila aligon, bana ta tanda nan Ama moyo ha langit a kailangan moyorin. ³¹ Masbali pag-inakitan moyon somolong yay pamag-ari nan Dios ta bisaya pawpangangailangan moyo ay ibi na komoyo."

Kayamanan ha Langit
(Mateo 6:19-21)

³² [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] "Anggano man da-raoto kamoy anhomonol kongko, ando kamo mali-mo ta kaligawan nan Ama moyo ha langit a ipa-taya na komoyoy ampag-arian na. ³³ Ilako moyoy kama-main

moyo ta mami kamo konlan mawmairap. No anodti a gaw-on moyo, bilang kamon ampanipon kayamanan ha pamigaw-an a kay mahira itaw ha langit ta itaw ay kay ma-ba-wahan, palibhasay homin ma-niba a maka-ka tan homin insikto a makahira. ³⁴ Nga-min, no ayti yay kayamanan moyo ay itaw anamaot a nakom moyo.”

Dapat Handa Pirmi ha Kala-lato nan Katawan

³⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Kailangan pirmi kamon handa tan yay pa-hal lawlamparilya moyo ay kailangan pirmin main apoy. ³⁶ Aligon moyo hilay ma-magsirbi a ampanagan ha pa-morong nin amo la ibat ha kahal ta kala-lato nan amo la, no komatok ya ha polta ay antimano maabriyan la ya. ³⁷ Makalma hilay anorin a ma-magsirbi a ma-lato nan amo nin ampimata. Yay potog, ibalita ko komoyo, yadtin amo ay maghili ya para magsirbi konlan ma-magsirbi na ta patokloon na hila bi-sa dologan nin pa-mangan. ³⁸ Talagan makalma hiladtin ma-magsirbi no ma-lato hila nin amo la nin handa, maski man lomato ya ha botlay nin yabi o kari ha bandan palbangon. ³⁹ Tandaan moyodtin a-sa ot a alimbawa: No komon ta tanda nin a-say main ikon bali no anyay oras a ilato nan mahiba,

sigoradon nagpoyat ya tan kay na pino-layan a bali na nin na-looban. ⁴⁰ Kanya hikamo man, kailangan pirmi kamon handa ta hiko a Naglalaman Tawo ay makalato ha oras a kay moyo an-ola-lomon.”

Maptog wari ha Pa-magsirbi konan Katawan (Mateo 24:45-51)

⁴¹ Hawanin, pinastang ni Pedro hi Jesus, wana, “Katawan, ya-rin imbalita mon alimbawa, para bongat doman komin dawdisipolos mo o para ha halban?”

⁴² Imparalan ni Jesus a obat na ha a-say naman a alimbawa, wana, “Isipon mo: Hino kot a maiparis ha maronong tan maptog a ma-magsirbi, ta hiyay pa-tayaan nin amo para mangasiwa ha main nan bali, tan mamin pawpa-mangan konlan kapara nan ma-magsirbi ha intakda a oras? ⁴³ Makalma yay anodtin ma-magsirbi no ha kala-lato nan amo na ay anggaw-on nay impa-taya konan trabaho. ⁴⁴ Yay potog, ibalita ko komoyo, sigoradon gaw-on na yan ma-ngasiwa ha halban kawkama-main na. ⁴⁵ Kot no halitaon nan yadtin ma-magsirbi ha sarili na, ‘Maboyot ya ot lomato a amo ko,’ bi-sa bogbogon na hilay nay kapara nan ma-magsirbi, lalaki man o babayi ta bi-sa mangan ya tana tan minom anggan malahing, ⁴⁶ tongwa, makalato yay amo na ha awlon kay na an-asahan tan

ha oras a kay na an-olalomon. Kanya sigoradon parosawan na yan amo na, bi-sa ilamo na ya itaw ha kamainan lan tawtawon kay antompol.

⁴⁷ "Yadtin ma-magsirbi a magtanda kalabayan nin amo na, balo ta ambo yan handa tan kay na ginwa a kalabayan nin amo na ay sigoradon garotyon yan golpi. ⁴⁸ Kot yay ma-magsirbi a kay magtanda kalabayan nin amo na, bisa nakagawa yan dapat nan pagdosawan ay garotyon ya syimpri, balo ta daoto bongat. Nga-min, yay tawon binyan nin lako a bagay ay lako anamaot a obaton na, tan yay pina-tayaan nin mas lako a bagay ay mas lako anamaot syimpri a obaton na."

Bana koni Jesus ay Main Kay Ma-pisosondo
(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ [Wana ot ni Jesus,] "Yay pa-mako ko iti ha lota ay para magkamain nin pa-hal pool tan yay labay ko komon ay dinomtay na. ⁵⁰ Balo ta kailangan dalanan ko yapon a pa-magdyadya tan kay ko mika-kanya anggan kay mayari odti. ⁵¹ Hay wamoyo wari, yay pa-mako ko iti ha kalotaan ay pangibatan magkamain pa-misosondo a halban tawtawo? Ibalita ko komoyo, ambo anorin, ta masbali magkamain pamikokontra bana kongko. ⁵² Paibat hawanin, alimbawa, no main lima katawo

ha a-say pamilya, maari yay tolo ay kontra ha lowa, o yay lowa ay kontra konlan tolo.

⁵³ Alimbawa, yay tatay ay kontra ha anak a lalaki, o yay anak a lalaki ay kontra ha tatay na;

yay nanay ay kontra ha anak a babayi, tan yay anak a babayi ay kontra ha nanay na;

yay katyangan a babayi ay kontra ha manoyang nan babayi, tan yay manoyang a babayi ay kontra ha katyangan nan babayi."

Pangingintindi ha Lalako nin Panaon
(Mateo 16:2-3)

⁵⁴ Wana ot ni Jesus konlan malabong a tawo itaw, "No ma-kit moyon main makorpal a lolom a ampangibat ha libaba, yay antimanon angka-halita moyo ay 'Mangabagat.' Potog anaor a mangabagat. ⁵⁵ Tan no malayam moyoy namaot a lopot a ampan-gibat ha bagatan, wamoyo, 'Mangamot.' Potog anaor a mangamot. ⁵⁶ Hikamoy magkonwari! Tanda moyon intindyon yay pawpambian ha lota tan ha langit ta tanda moyo no anyay mangyari. Anongkot man ta kay moyo intindyon yay ampa-pangyari hawanin ta kay moyo tanda a panaon ana para pahakop ha pamag-ari nan Dios?"

Dapat Makiayos
(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ "Anongkot kay moyo an-isipon no anyay dapat moyon gaw-on? ⁵⁸ [Nga-min, yay dapat moyon gaw-on ha tawo ay gaw-on moyoy namaot ha Dios:] Alimbawa, no main magdimanda komo ta ayton na ka ha howis, makiariglo kan tampol kona lo-gan iti kamo ot ha dalan ta no kai, piliton na kan iarap ha howis, ta bi-sa ipaaristo na kan howis ha polis, kanya mapriso kay na ingat. ⁵⁹ Ibalita ko komo, kay ka makalikal ha prisowan anggan kay mo ma-bayaran yay kalin-ooltimowan sintimos nin molta mo."

13

Bokotan a Kasalanan

¹ Hin ya-rin ay main tawtawo itaw a namibalita koni Jesus tongkol konlan omnoy Israelita a taga Galilea a impapati ni Gobirnadador Pilato lo-gan lan ampamida-ton konan Dios, kanya nilaok a daya la ha daya lan aw-ayop a anida-ton la. ² Wanan inobat ni Jesus konla, "An-isipon moyo wari a mas makasalanan hila-rin a pinati dinan konlan laloman kaparan taga Galilea bana ta anodtaw a inogotan la? ³ Ambo tama! Ibalita ko komoyo: No kay kamo mangombabali ta kay moyo bokotan a kawkasalanan moyo ay miparoka kamoy namaot a halban. ⁴ Hiladtaw man a labinwaloy tawon

nati ta na-bondagan tori ha Siloe, ha intindi moyo, mas makasalanan hila wari dinan konlan kapara lan taga Jerusalem? ⁵ Disnodon ambo! Ibalita ko komoyo: No kay kamo mangombabali ta kay moyo bokotan a kawkasalanan moyo ay miparoka kamoy namaot a halban."

Yay Alimbawa Tongkol Konan yay Poon Igos

⁶ Hin ya-rin ay inistorya ni Jesus konlay a-say alimbawa, wana, "Main a-say lalaki a main a-say poon igos itaw ha obasan na. A-say awlo, kina nadtin biniliw no main yay nan bonga, kot homin yan nakit. ⁷ Kanya wana konan ma-ngasiwa ha obasan na, 'Bilyon mo yadtin poon igos. Ikatlon taon ko yay nan angkaon biliwon no main yay nan bonga, kot anggan hawanin ay homin ot syimpri. Pokanon moy na ta sayang bongat a anlogaran na.' ⁸ Kot wanan yadtin ma-ngasiwa, 'Amo, hapa no mana-gan ta ot a-say taon, ta kotkoton koy kalibol na ta bi-sa biyan yapon gwano. ⁹ No mamonga ya ha homonol a taon, labah, kot no kai, pokanon yay na.' "

Pinaabig ni Jesus yay A-say Babayin Bok'ot ha Awlon Pa-mainawa

¹⁰ Ninghan, hin a-say naman a Awlon Pa-mainawa, nangaral yay naman hi Jesus ha a-say sinagoga. ¹¹ Hin

ya-rin ay main itaw nin a-say babayin labinwaloy taon anan ampagmasakit bana ta nilooban yan doka a ispirito. Kanya binomok'ot ya bi-sa kay nay na angkaitoyngong a lalaman na. ¹² Hin nakit na ya ni Jesus, hinawayan na ya, bi-sa wana, "Labah kay na ha masakit mo." ¹³ Hin ya-rin a imparna ni Jesus a gamot na ha olo nan babayi, antimano naitoyngong nay lalaman na, kanya pinori na yay Dios. ¹⁴ Kot yay ampamoon ha sinagoga ay ampagolo bana ta namaabig hi Jesus ha Awlon Pa-mainawa. Wana konlan tawtawo hin ya-rin, "Main a-nom a awlon dapat ipagtrabaho. Ha loob nin ya-rin a-nom a awlo ay dapat kamon mako iti para ma-paabig, ambo ha Awlon Pa-mainawa." ¹⁵ Kot wanan in-obat nin Katawan kona, "Hikamoy mawmagkonwari! Ambo doman maskin Awlon Pa-mainawa ay an-orkalan moyo a baka o asno moyo ha hihilongan la ta i-ka moyo hilan painomon?" ¹⁶ Yadtin babayi a kaparan lipi ni Abraham ay pa-hal binalol ni Satanas ha loob nin labinwaloy taon. Ambo wari marapat a alihon ya konan ya-rin a pa-hal na maskin Awlon Pa-mainawa?" ¹⁷ Ha anorin a obat ni Jesus ay nparingoyan hilay halban angkomontra kona. Hila balo a lawlaloman tawo itaw ay na-ligawan bana ha kalakan ka-paka-ngap a gi-

ginwa na.

Alimbawa Tongkol ha Botol Mostasa

(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Bi-sa impagpatoloy ni Jesus a pangangaral na, wana, "Anya kari ha wamoyo yay kaalimbawaan nin pa-mag-ari nan Dios? Tan ayti ko kari iparis odti?" ¹⁹ Yay ompisan pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say botol mostasa a inmola nin a-say tawo ha main nan antanamanan. Tinomobo yadti anggan nag-in bilang kayo kahiban, kanya pinanalayan nin mawmanok-manok a hawhanga na."

Alimbawa Tongkol ha Pampalbag

(Mateo 13:33)

²⁰ Wana ot ni Jesus, "Ayti ko man ot ialimbawa yay pa-mag-ari nan Dios?" ²¹ Yay kaka-kalat nin pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha pampalbag. Maskin daoto bonggat a inigwa nin a-say babayi ha tolon halop a arina ay nampalbag nay intiro."

Makipot a Polta

(Mateo 7:13-14, 21-23)

²² Ha pa-magpatoloy ni Jesus mako ha syodad Jerusalem, dinomalan ya ha bawbabali tan bawbaryo nin nangaral. ²³ Hawanin, main namastang kona, wana, "Maistro, da-raoto bonggat wari a tawtawon malipyas?"

Wanan in-obat ni Jesus, ²⁴ "Yay kaalimbawaan nin

kalo-loob ha langit ay bilang ha kalo-loob ha a-say makipot a polta. Kanya pag-inakitan moyon lomoob ha pa-hal makipot a polta. Ibalita ko komoyo, lomato a panaon a lako a mag-pilit nin lomoob kot kay ana makaloob.

²⁵ “Nga-min, yay mag-in kaalimbawaan nin yadti ay yay main ikon bali kot inhara nay na a polta. Bisa omdong kamo tana ha likol nin makatok-katok, ta wamoyo, ‘Sinyor! Sinyor, paloobon mo kami pa!’ Kot yay iobat na komoyo, ‘Kai! Kay katamo ambilbion maskin yay pinangibatan moyo.’ ²⁶ Ba-yo halitaon moyo, ‘Naipagka-rongo mo kamin nangan tan ninom, bi-sa nangaral kay namaot ha logar mi.’ ²⁷ Kot halitaon na syimpri komoyo, ‘Imbalita koy na komoyo a kay katamo ambilbion maskin yay pinangibatan moyo. Paka-dayo kamo kongko, hikamoy halban ma-mangwa doka.’ ²⁸ Konan ya-rin ay mi-tangih-tangih kamo itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan, laloy na no ma-kit moyo hi Abraham, hi Isaac tan hi Jacob, tan halban lan pawpropita nan Dios itaw ha kaarian na, kot hikamo balo ay itaboy na. ²⁹ Main tawta-won mirorongon mangan itaw ha kaarian nan Dios a nangibat ha intiron mondo, ha bagatan, mayanan, libaba tan baytan. ³⁰ Yay mangyari

ay anodti: Main angka-hoyot hawanin a mio-na ha lomato a panaon, tan main anamaot ampo-na hawanin a mahoyot ha lomato a panaon.”

Yay Pa-mag-inakit ni Jesus Konlan Taga Jerusalem (Mateo 23:37-39)

³¹ Konan ya-rin ot a oras, main paw-Pariseo a nako koni Jesus, ta wanla, “Omalih kay na iti ta labay na kan patyon ni Ari Herodes Antipas.”

³² Kot wanan in-obat ni Jesus, “Mako kamo konan ya-rin tawon manaktika, ta ibalita moyo kona a hawanin tan dilap ay ipagpatoloy koy pamalayah nin dawdoka a ispirito, tan pa-maabig konlan main mawmasakit. Ha ikatlon awlo ay mayari koy nay gawa ko. ³³ Balo ta kailangan kon itoloy yay pa-mako ko ha Jerusalem hawanin awlo, dilap tan anggan ha makalwa. Nga-min yay a-say propita nan Dios ay kay maari patyon ha laloman logar no ambo ha Jerusalem bongat.

³⁴ “An-ikalolo katamoy tawtaga Jerusalem ha gaw-gawa moyon pa-mangmati ha pawpropita nan Dios tan pa-ma-batibat moyon bawbato anggan mati hilay laloma ot a an-ihogo na komoyo. Mabotbot a ngalingali kon mangano para alakopon katamon bilang ha pa-ngalakop nin toan manok ha sawsisiw na ha hilong pakpak na, kot hikamoy kay

malabay. ³⁵ Kanya po-layan nan Dios odtin syodad moyo. Ibalita ko komoyo: Kay moyo koy na ma-kit anggan ha panaon a ihakbat moyo kongkon halitaon, 'Poriwon yay anlomato ha ngalan nan Katawan.' "

14

Pinaabig ni Jesus yay Lalakin Angkaba-nol a Lalaman

¹ A-say Awlon Pa-mainawa, inimbita hi Jesus nin mangan ha bali nin a-say ampamoon a myimbrownin paw-Pariseo. Hin ya-rin ay ambantayan la hi Jesus no anyay gaw-on na, ² bana ta main itaw a-say lalakin angkaba-nol a lalaman.

³ Pinastang ni Jesus hilay mawmaistron kapanogoan tan hilay paw-Pariseo, wana, "Ayon ha kawkapanogoan nan Dios, bawal doman mamaabig ha Awlon Pa-mainawa o kai?" ⁴ Kot kay hila tinomlok. Hin ya-rin ay pinaabig ni Jesus yay lalakin angkaba-nol a lalaman, ba-yo pinaorong na ya. ⁵ Bi-sa wani Jesus konlan mawmaistron kapanogoan tan konlan paw-Pariseo, "Alimbawa ta main komoyo a main asno o baka a nadabo ha bobon, kay mo ya wari alawahon tampol maskin Awlon Pa-mainawa?" ⁶ Kot kay hilay naman nakaobat ha pastang na.

Totoro Tongkol ha Tawon Maaypa a Nakom tan Abirtoy Gamot

⁷ Hin ya-rin ay naasikaso ni Jesus a halban lan bawbisita ay namili nin tokloan a intatala para konlan mawmain ingkatawo. Kanya wani Jesus konla, ⁸ "No alimbawa ta main mangimbita komo ha a-say kahal, ando ka tomoklo ha tokloan lan main ingkatawo ta ola-no main ot inimbitan mas ambilbion main ingkatawo dinan komo. ⁹ Bi-sa i-ka na ya nin nangimbita ison ha tinokloan mo, bi-sa wana komo, 'Ya-rin a totokloan ay intatala para konan yadtin tawo.' No anorin a mangyari ay mparingoyan ka ta mi-ka kay na ingat ha pinakamaaypa a klasin tokloan. ¹⁰ Kanya no main mangimbita komo, tomoklo ka tana ha maaypa a klasin tokloan ta pigaw ha kala-lato nan nangimbita komo ay halitaon na komo, 'Amigo, itaw ka tomoklo ha mas magandan totokloan.' Ha anorin a mangyari ay ma-parangalan ka ha arapan lan halban kalamo mon nakarongo ha lamisawan. ¹¹ Nga-min, hinoman a ampagmata-gay ay iaypa, kot hinoman a ampagmaaypa ay ita-gay."

¹² Hawanin, wanay na-maot ni Jesus konan Pariseo a nangimbita kona, "No maghanda ka, alimbawa pangogtowan o pangaponan, ando mo pilion imbitawon hilay maka-tobalo komo a bilang konlan aw-amigo mo, tawtalakaka o kari hilay kawkaholibay

mon mayaman. Nga-min, imbitawon la kay namaot, kanya ma-tobalo kay na. ¹³ Masbali no maghanda ka, pilion mon imbitawon hilay mawmairap, hilay main dawdipirinsya a bilang konlan pawpokol, pawpilay tan bawbolag. ¹⁴ No anorin, makalma ka ta kay la ka ma-tobalo imbitawon, kanya yay Dios a tomobalo komo ha pa-maorong nan mabyay konlan tawtawon maptog."

Yay Alimbawa Tongkol ha Mahi-ban a Handaan
(Mateo 22:1-10)

¹⁵ Hin nalngo la-rin nin hilay karongo ni Jesus nin ampangan, main a-sa konla a nanalita, wana kona, "Makalma hilay tawon maka-paki-lamo nin mangan itaw ha ampagarian nan Dios."

¹⁶ Kot wanan in-obat ni Jesus kona a imparalan ha alimbawa, "Main a-say lalakin naghanda nin mahi-ban a handaan tan golpin tawoy inimbita na. ¹⁷ Hin oras anan mangan, inhogo nay alila na konlan aw-inimbitawan na ta impapibalita nay anodti: 'Mako kamoy na iti,' wana, 'ta nakahanda anay halban.' ¹⁸ Balo ta balang a-sa konla ay pari-parihon ni-pagbaranan. Wanan yay o-na, 'Nakahaliw akon lota, kanya kailangan kaon kon biliwon. Ipakibalita mo pa tana konan amo mo a dispinsawon na ko.' ¹⁹ Wanay namaot a-sa, 'Nanalihw akon mapolo

a baka, kanya labay ko hilan halion hawanin nin itrabaho. Ipakibalita mo pa tana konan amo mo a dispinsawon na ko.' ²⁰ Wana ot nin a-sa, 'Kapikahal kon bongat, kanya kay ko maka-ka.'

²¹ "Kanya norong yay alila ta imbalita nay bawbaran la konan amo na. Nagolo yay amo konla, kanya wana konan alila na, 'Mako kan tampol ha kawkalsada tan aw-iskinita iti ha babali ta awiton moy na ingat iti hilay mawmairap, pawpokol, pawpilay tan bawbolag.'

²² Pa-magbolta nan alila, wana konan amo na, 'Amo, ginwa koy nay ayon ha pinanogoan mo, kot lako ot syimpri ma-tokloan.'

²³ Kanya wanan amo konan alila na, 'Mako ka ot ha likol babali ha kawkalsada tan ha mangakalog a dalan itaw ta piliton mon hagnaton a tawtawo nin mako iti pigaw mapno a bali ko.'

²⁴ Bi-sa wana ot, 'Ibalita ko komoyo, hinoman konlan onan inimbitawan ko ay kay maka-taway ha inhandan kon pawpa-mangan.' "

Tongkol ha Kaho-honol koni Jesus

(Mateo 10:37-38)

²⁵ Golpin tawo a naki-ka koni Jesus ha pa-mako nan syodad Jerusalem. Hin yarin ay inomarap ya konla, ta wana, ²⁶ "Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan mas maigot a labi na kongko dinan ha main

nan tatay, nanay, kaambali, awa-nak o tawtalakaka tan maski mismon ha sarili na ta no kai ay kay ya maari mag-in disipolo ko. ²⁷ Hinoman a [kay mananggap nin kadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] kay na balatayon a sarili nan kros, tan kay anamaot homonol kongko ay ambo yan karapat-dapat mag-in disipolo ko.

²⁸ "Alimbawa, main wari komoyo a magplanon mama-dong nin mata-gay a tori nin kay na yapon paka-kwintawon no main yan bastantin magastos para ipangyari? ²⁹ Nga-min, olano maigwa nay pondasyon, bi-sa kay nay na ma-polyari a tori. Kanya kaka-lihan la yan halban maka-kit, ³⁰ tan halitaon la, 'Ya-rin a tawo, nama-pa-dong ya anta kay nay nan lamang na-polyari.'

³¹ "O alimbawa anamaot, main wari ari a mako kilaban ha kapara nan ari a kay yapon pag-aralan no yay mapolo a libon hondalo na kot baba lan talowon yay lowampolo a libon hondalo nin kapara nan ari? ³² Nga-min, no ha isip na kot kay lay nan lamang mababa, lo-gan madayo hila ot a kalaban ay mamihogo yay nan tampol nin mamibalita konan kapara nan ari a labay nay nan kiayos.

³³ "Hikamo man, mangisip kamo yapon ta hinoman a kay na bokotan a halban

main kona ay kay ya maari nin ipagdisipolo ko."

Kaalimbawaan nin Asin a Na-hominan Alat

(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ [Wana ot ni Jesus, "Balang anhomonol kongko ay pa-hal asin.] Maalaga a asin, kot no alimbawa ta na-hominan yay nan alat, maiorong ot wari a alat na? ³⁵ Homin yay nan sirbi ni pampataba lota, o maskin ilamo ha ampaniponan nin pampataba lota ay kay syimpri maari, kanya labah ot ibantak. Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo."

15

Yay Alimbawa Tongkol ha Karniron Nitalon

(Mateo 18:12-14)

¹ Hin ya-rin ay kalakan mawma-ni-non bowis [a mangahaol] tan laloma ot a tawtawon makasalanan a andomani koni Jesus para manglongo kona. ² Kot main itaw paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan a ni-panalamorom, ta wanla, "Ya-rin a tawon ya-rin, antanggapon nay tawtawon makasalanan ta bi-sa ampakirongo ya ot nin mangan konla." ³ Bana ta anorin, tinotol ni Jesus konla odtin alimbawa, wana,

⁴ "No wari ta main a-sa komoyo a main sanyatos a karniro, bi-sa napirdi a a-sa, anyay gaw-on na? Kay na hila wari ibati yapon a siyam-a-polo tan siyam itaw ha lawak a ampagpastolan

na ta kaon nan tingkapon yay a-say napirdi anggan ha ma-kit nadti? ⁵ Bi-sa, no ma-kit na yay na, lilikot nay nan balatayon odti para iorong. ⁶ Pa-makalato na ha bali, ha-wayan na hilay aw-amigo tan kawkaholibay na, ta wana konla, 'Maki-lilikot kamo kongko ta na-kit koy karniro kon napirdi.' " ⁷ [Wani Jesus,] "Ibalita ko komoyo, anorin ot bongat itaw ha langit, mas mahi-ban a kaligawan la bana ha a-say tawon makasalahan a nangombabali tan binokotan nay main nan kawkasalahan, dinan ha siyam-a-polo tan siyam a mahonol ha Dios a ambo kailangan mangombabali."

Yay Alimbawa Tongkol ha Kwartan Pilak a Napirdi

⁸ [Wana ot in-alimbawa ni Jesus,] "No wari ta main a-say babayi a main mapolo a kwartan pilak, bi-sa napirdi nay a-sa, anyay gaw-on na? Kay ya wari mamartan lamparilya, ta bi-sa kalihan nay bali para paka-biliwon nadtin napirdi nan kwartan pilak anggan ha ma-kit na? ⁹ Bi-sa, no na-kit nay na, ha-wayan na hilay aw-amiga na tan kawkaholibay, ta wana, 'Maki-lilikot kamo kongko ta na-kit koy napirdi kon kwartan pilak.' " ¹⁰ [Wani Jesus,] "Ibalita ko komoyo, anorin ot bongat konlan aw-anghil nan Dios ha langit, malilikot hilay namaot no main a-say makasalahan

a nangombabali tan binokotan nay main nan kawkasalahan."

Yay Alimbawa Tongkol Konan Anak a Dinomayô

¹¹ Wana ot ni Jesus, "Main a-say tatay a main loway anak a lalaki. ¹² A-say awlo, wanan bonso konan tatay na, 'Tay, ibi mo pay nay parti ko ha ma-tawil ko komo.' Pinarti nay naor tatay a kama-main na para konlan loway anak na. ¹³ Kot kay naboyot, inlako nan yadtin bonso yay halban tinawil na, ta nako ya ha a-say marayo a logar. Dinama-dama na itaw a halban nan na-paglakoan ta namiyay yan homin kwintan pamimiyay.

¹⁴ "Hin na-min nay nay kwarta na, nitaon a nagkain nin grabin bitil itaw ha logar a kamainan na, kanya nag-irap ya. ¹⁵ Yay ginwa na ay nagpaalila ya ha a-say taga itaw. Yay inimbun trabaho kona ay mangalaga nin bawbaboy itaw ha bowat. ¹⁶ Ha sobran kabitilan na, maskin pa-mangan a an-ibi konlan bawbaboy ay labay nay na komon kanon, kot homin tanan nami kona maski anya. ¹⁷ Hin naisipisip nadtin kapa-halan na, wana ha sarili na, 'Kalakan nan aw-alila ni tatay a ansomobra ha pawpa-mangan. Halako ta hiko iti ay halos mati na ha bitil. ¹⁸ Morong akoy na koni tatay ta maki-rawat akon patawad, ta halitaon ko kona: Tay, naka-pagkasalahan ako ha Dios

tan komo. ¹⁹ Ambo akoy nan marapat itoring nin anak mo, nokay itoring mo ko tanan a-sa konlan aw-alila mo.' ²⁰ Hin ya-rin ay nibwat yay naor ta norong itaw konli tatay na.

"Madayo ya ot ha bali la ay na-tamolaw na yay na ni tatay na. Nadabo a inganga-ro na kona, kanya nolayo yan hinomakbat kona, bi-sa niyakoh na ya tan inalokan. ²¹ Wanan yadtin anak koni tatay na, 'Tay, nakapagkasalahan ako ha Dios tan komo. Ambo akoy nan marapat itoring nin anak mo.' ²² Kot hina-wayan nan tatay yay aw-alila na, wana, 'Awiton moyo iti yay pinakamagandan ayhing ta iholot moyo kona. Bi-sa paholotan yan singsing tan pasapatosan. ²³ Pa-makayari ay kowon moyo yay pinataba a baka ta patyon. Bi-sa mangan tamo tan mi-liga-liga. ²⁴ Ngamin, yadtin anak ko, kapa-halan na ay nati kot norong nabyay, tan pa-hal napirdi kot na-kit oman.' Kanya nagompisa hilay nan ni-liga-liga.

²⁵ "Hin ya-rin, yay kalingkakaan a anak ay itaw ya ha bowat. Hin norong ya, tan hin madani yay na ha bali la, nalngo na a main togtogan tan bayliwan. ²⁶ Kanya hina-wayan nay a-say alila la, ta pinastang na no anyay main konla. ²⁷ Wanan imbalita nin alila kona, 'Norong a ali mo, kanya impapati ni tatay mo

yay pinataba a baka bana ta norong yan angkabyay tan maligsa.' ²⁸ Nagolo yadtin kaka tan kay na labay lomoob ha bali la. Kanya kina na ya ni tatay na ta inamo-amo na yan lomoob. ²⁹ Kot wanan inobat konan tatay na, 'Hiko ingat odti, omnoy taon anan ampagsirbi komo, tan nika-ka-noman kay ko kinomontra ha kawkapanogoan mo. Kot ni ninghan, kay mo ko binyan maski a-say kanding ta pigaw maipakiligaliga koy namaot konlan aw-amigo ko. ³⁰ Kot hin nakalato odtin anak mo a nanama-dama nin kama-main mo konlan dawdoka a babayi, impangmati mo ya ot nin pinataba a baka.' ³¹ Wanan tatay kona, 'Anak ko, lawah kan iti kongko, tan halban ikon ko ay ikon mo. ³² Tama bongat a malilikot tan mi-liga-liga tamo ta yadtin ali mo, kapa-halan na ay nati na kot norong nabyay, tan pa-hal napirdi na kot na-kit oman.' "

16

*Yay Alimbawa Tongkol
Konan yay Toson Ma-
ngasiwa*

(Mateo 6:24)

¹ Hawanin, nami yay namaot hi Jesus nin alimbawa konlan dawdisipolos na, wana, "Main a-say mayaman a main nin a-say ma-ngasiwa. Hawanin, main namibalita konan

yadtin mayaman a yay ma-ngasiwa na kot andama-damaon na kanoy kawkama-main na. ² Kanya impahawayan na yay ma-ngasiwa ta pinastang na ya, wana, 'Anya yadtin angka-balitaan kon ambo labah tongkol komo? Ibi moy na kongkoy lawlistawan nin halban impa-pa-taya ko komo ta kay kay na maari magpatoloy bilang ma-ngasiwa ko.'

³ Bana ta anodtaw, wanan ma-ngasiwa ha sarili na, 'Anya kari a dapat kon gaw-on ta alihon na koy nan amo ko bilang ma-ngasiwa na? Ambo ko paot kababaan mamalbwat tan angkaringoy akoy namaot makilimoh. ⁴ A, tanda koy nay gaw-on kon paralan, pigaw painsan no maalih akoy na bilang ma-ngasiwa ay pahandaon la ko ha bali la nin hilay nakaotang ha amo ko.'

⁵ Kanya yay ginwa na ay ina-sa-a-sa nan impaka hilay mawmain aw-otang konan amo na. Bi-sa wana konan primiro, 'Omnoy otang mo konan amo ko?'

⁶ Obat na, 'Sanyatos a latan mantika.' Hawanin, wanan ma-ngasiwa kona, 'Oyay listawan nin otang mo. Tomoklo ka ta dandalion mon hagilyan nin limampolo bongat.'

⁷ Bi-sa wana konan ikalwa, 'Hapay hika, omnoy otang mo?' Yay obat na, 'Sanyatos a kaban nin trigo.' Wanan ma-ngasiwa kona, 'Oyay listawan nin otang mo. Igwa mon walom-

polo.' ⁸ Hin na-tandaan nadti nin amo na ay na-pori na ya ingat yay mahaol a ma-ngasiwa ha kahosayan nan magparihado para ha lomato a panaon. Nga-min, hilay tawtawon makamondo ay mas mahosay hila ha pa-magparihado para ha lomato a panaon iti ha mondo, dinan hilay maka-Dios ha pa-magparihado para ha dobali biyay."

⁹ Bi-sa wanan impagpatoloy ni Jesus, "Ibalita ko komoyo, yay kayamanan iti ha babon lota ay ampangibatan nin lako a karokaan, balo ta hikamo, gamiton moyodti ha kata-tambay ha kapara pigaw ha oras a kay moyoy na magamit orin, matanggap kamon mi-wan ha langit anggan-angga. ¹⁰ Nga-min, yay tawon ma-pasimalaan ha makalog a bagay ay ma-pasimalaan anamaot ha mahi-ban a bagay. Kot yay tawon mahaol ha makalog a bagay ay mahaol anamaot ha mahi-ban a bagay.

¹¹ Kanya no kay kamo ma-pasimalaan ha kayamanan iti ha babon lota a ampangibatan nin lako a karokaan, hino man wari a mamipataya ot komoyo nin potog a kayamanan ha langit?

¹² A-sa ot, no kay kamo ma-pasimalaan hawanin ha ambo moyon ikon [ta halban bagay ay impa-taya bongat anaor nin Dios komoyo], hino man wari a mami komoyo ha lomato a panaon nin yay dapat moyo komon

ipag-ikon?"

¹³ [Wana ot nin in-alimbawa ni Jesus,] "Ambo dapat paalipon yay a-say tawo ha loway amo, bana ta kay na hila ma-pagsirbiwan nin hosto ta yay ogotan nin ya-rin ay kasorawan nay a-sa, kot yay a-sa ay ma-labi na. O kari ma-kilingan nay a-sa ta yay a-sa kot ma-basta-basta. Anorin anamaot kapara, kay moyo ma-pisabay pagsirbiwan yay Dios tan yay kayamanan."

Yay Kalabayan nan Dios

(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)

¹⁴ Hin ya-rin ay main anamaot itaw paw-Pariseo a lawlopan kwarta a nakalngo nin yadtin halban alimbawa ni Jesus. Kanya tinoyatoya la ya. ¹⁵ Kot wani Jesus konla, "Ampiabig-abig kamo ha arapan lan tawtawo, kot tanda nan Dios yay kawkanakoman moyo. Nga-min, anya may ampaalagawon nin tawtawon makamondo ay ka-pariril konan Dios."

¹⁶ [Wana ot ni Jesus,] "Yay kawkapanogoan nan Dios tan yay sawsinolat lan propita na ha Masanton Kasolatan ay an-ipahonol ha tawtawo anggan hin nakalato hi Juan Bautista. Kot paibat hin nangaral hi Juan Bautista, yay anipangaral ana ay yay tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, bisa halos halban ay ampag-pilit nin pahakop ha pa-mag-ari na. ¹⁷ [Anodtaw pa

man, kay syimpri maalihan alaga yay kawkapanogoan nan Dios.] Mangyari a manganggawan a langit tan lota, kot kay maari mangyari a maalihan kwinta yay kawkapanogoan nan Dios, maski yay pinakamakalog a parti nan ya-rin.

¹⁸ "[Oyay a-sa ha kawkapanogoan nan Dios a homin kali-lipas:] Hinoman a lalaki a mamihiyay nin kaambali bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pamabayi. Anorin anamaot kapara, hinoman a lalaki a magkaambali konan yay babayin inhiyay nin kaambali ay magkasalanan anamaot nin pamabayi."

Hi Lazaro a Pobri tan yay Lalakin Mayaman

¹⁹ [Wanay naman in-alimbawa ni Jesus,] "Main a-say lalakin mayaman a yay klasin an-ipagdoloh na ay mawmabli tan yay pa-mangan na ha inawlawlo ay ambo basta-basta. ²⁰ Bi-sa main anamaot a-say lalakin na-pakapobri a yay ngalan na kot Lazaro. Halos intiron lalaman na ay pono nin halna a ampangnana. Itaw ya tana nakaiira ha danin poltan bali nan yadtin lalakin mayaman. ²¹ Anapason nan ma-biyan ya maski tana komon mawmomo a angkadabo ha lamisawan nan mayaman. Hilay namaot a aw-aso ay angkaon la ya ta antapohan lay hawhalna na. ²² Ha

maparah a olit, nati yay pobrin hi Lazaro, bi-sa inawit la yan aw-anghil nan Dios itaw ha kamainan ni Abraham. Kay naboyot, nati yay namaot yay lalakin mayaman, bi-sa intabon.

²³ "Kot itaw ya ni-ka ha impyirno. Hin itaw yay na ampagdya-dya ay tinomangal ya, bi-sa na-tamolaw na itaw hi Abraham a ka-dani na hi Lazaro. ²⁴ Kanya

hinoma-way yan makhaw, wana, 'Ama kon Abraham, inganga-ro moy na. Ihogo mo pa hi Lazaro ta idoldol nay tampoh nin tamoro na ha lanom ta palayopan nay dila ko, bana ta masyado kon ampagdya-dya iti ha apoy.'

²⁵ Kot wani Abraham kona, 'Anak* ko, panomtomon mo hin lolog biyay mo itaw ha babon lota ay natanggap moy nay halban kainomayan, kot hi Lazaro balo ay biig nin kawkairapan. Hawanin, hiyay ampakonswilowon, ta hikay namaot a ampagdya-dya. ²⁶ Likol konan yadti, ha pibotlayan nin logar mi tan logar moyo ay main nin na-pakalalo a bongaw, pigaw hilay iti ay kay maka-ka ison tan hikamoy namaot a ison ay kay maka-ka iti.'

²⁷ "Bi-sa wanan mayaman, 'No anorin no-nin, Ama Abraham, an-ipaki-totol ko komo a pa-kaon mo hi Lazaro ha bali ni tatay ko itaw ha lota, ²⁸ ta main ako ot nin limay talakakan

lalaki. Komon balitaan na hila tongkol konan yadti, pigaw kay hila mi-ka iti ha logar a sangkadya-dyaan.'

²⁹ Kot wani Abraham kona, 'Ambo anan kailangan bana ta main hilay nan Masanton Kasolatan a sinolat ni Moises tan hilay pawpropita nan Dios. Yadti a dapat lan longon.' ³⁰ Kot wanay namaot nin mayaman, 'Kay la longon orin, Ama Abraham. Kot no main a-say tawon nati na a magbolta itaw konla nin mamibalita ay sigoradon mangombabali hila tan bokotan lay kawkasalanan la.' ³¹ Wanay namaot ni Abraham kona, 'No kay la pi-polon a sawsinolat ni Moises tan hilay pawpropita nan Dios, kay hilay namaot ma-kombinsi maski man main morong mabyay nin mamibalita konla.' "

17

Tongkol ha Pa-magkasalanan tan Pa-matawad

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)

¹ Wani Jesus konlan dawdisipolos na, "Kay maiwasan a lomato a tawtokso ha biyay nin tawo, balo ta kapalimoy ogotan nin hinoman a pangibatan nin makapagkasalanan a kapara na.

² Labah ot katinan a looy na nin baton an-ipangiling ta bi-sa ibantak ya ha taaw, dinan mag-in yan pangibatan makapagkasalanan a a-sa konlan antompol kongko a

* 16:25 16:25 Ambo na yan anak nokay halita odti nin pa-mabli.

maaypa ha hilap nin tawo.

³ Kanya mag-ingat kamo.

“No wari ta maka-pagkasalanan a a-say ta-lakaka komo, sitawon mo ya. Bi-sa, no pangombabalyan na-rin, patawaron mo ya. ⁴ Maski man wari makapagkasalanan ya komo nin pitoy bisis ha loob nin a-say awlo, balo ta pitoy bisis yay namaot mako komo nin makirawat patawad, kailangan patawaron mo ya.”

Yay Tongkol ha Katotpol

⁵ Hawanin, wanlan aw-apostolis konan Katawan, “Pa-lahan mo pay katotpol mi.”

⁶ Wanan Katawan, “Maskin main kamo tanan katotpol a bilang bongat kakalog botol mostasa, ta alimbawa halitaon moyo konan ya-rin a poon sikomoro, ‘Mabotbot ka ta tomobo ka ha ambay!’ ay homonol ya komoyo.”

Yay Katongkolan nin Alila

⁷ [Wana ot ni Jesus,] “Alimbawa, main a-sa komoyo a main alila nin ampangararo o kari ampagpastol. Kala-lato nan ya-rin alila ibat ha bowat, halitaon mo wari kona a domolog yay nan tampol ta mangan? ⁸ Ambo doman masbali halitaon mo kona: ‘Thanda moy pangaponan ko, bi-sa mag-ayos ka ta sirbiwan mo kon mangan. Pa-makayari ay maari kay nan mangan.’

⁹ Hawanin, pasalamatan mo wari a alila bana ta ginwa

nay pinanogoan mo kona? Para kongko, kai! ¹⁰ Anorin ot bongat komoyo, no magawa moyoy nay halban ampanogoan nan Dios komoyo, marapat bongat a halitaon moyo, ‘Aw-alila kamin bongat a ambo dapat pasalamatan ta ginwa min bongat a katongkolan mi.’ ”

Pinaabig ni Jesus Hilay Mapolo a Tawon Ampagmasakit Kitong

¹¹ Ha pa-magpatoloy la ni Jesus makon Jerusalem, nagpa-wan hila ha pi-botlayan nin probinsyan Samaria tan probinsyan Galilea. ¹² Hin miabot hilay na ha a-say baryo, hinakbat yan mapolo a tawon main masakit kitong. Bana ta ampakaolamit a masakit la, tinomgon hila ha main distansya koni Jesus. ¹³ Wanlan in-aghaw, “Jesus! Maistro, inga-rowan mo kami pa!”

¹⁴ Pa-maka-kit ni Jesus konla, wana, “Mako kamo konlan pawpari ha Jerusalem ta ipa-kit moyon inomabig kamoy na.”

Lo-gan hilan anlalako para magpa-kit, inomabig hilay na. ¹⁵ Yay a-sa konla, hin na-sikaso nan inomabig ya ha main nan masakit, tampol yan nagbolta koni Jesus nin pinori nay Dios ha makhaw a bosis. ¹⁶ Bi-sa nanalimokor yan palokob ha arapan ni Jesus nin ampakisalamat kona. Yadti paot a

lalaki ay ambo yan Israelita, nokay taga ya Samaria.

17 [Hawanin, wanan impastang ni Jesus,] “Ambo doman mapolo hilay inomabig? Ayti hila may siyam? 18 Homin ana doman laloman nagbolta para poriwon yay Dios no ambo yadtin dayowan bongat?” 19 Bi-sa wani Jesus kona, “Omdong kay na ta maari kay nan mako. Inomabig ka bana ha main mon katotpol.”

Yay Kala-lato nin Pa-mag-ari nan Dios
(Mateo 24:23-28, 37-41)

20 Ninghan, main paw-Pariseo a namastang koni Jesus no maka-no makalato a pa-mag-ari nan Dios. Wanan in-obat konla, “Yay pa-mag-ompisa nin pa-mag-ari nan Dios ay homin ma-kit palatandaan, 21 tan homin makapibalita nin: ‘Oyay na!’ o ‘Itaw ana!’ bana ta yay pa-mag-ari nan Dios ay iti ha nakom nin tawo [a antompol kona.]”

22 Bi-sa wani Jesus konlan dawdisipolos na, “Lomato a panaon a labay moyoy nan ma-kit a hiko a Naglalaman Tawo ay mag-ari ana iti ha babon lota, maskin a-say awlon bongat, kot kay moyo ot ma-kit. 23 Bi-sa main mamibalita komoyo nin: ‘Oyay na!’ o kari ‘Itaw ana!’ Kot ando kamo mako ni maki-ka konla. 24 Nga-min, ha awlon kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit

la kon halban tawo nin bilang ha kimat a ampakahawang ha intiron langit. 25 Kot hawanin, kailangan domalan ako yapon ha lako a pa-magdyadya tan itakwil nin tawtawo hawanin a panaon. 26 Yay pa-hal nin tawtawo ha kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay bilang ot bongat ha pa-hal lan tawtawo hin panaon ni Noe. 27 Sigi-sigi hila ampangan tan ampinom, main ampi-pagkaambali tan main anamaot an-ipaambali anggan hin awlon nilomoob hila ni Noe ha arko. Tongwa, nanglonop ta bi-sa ni-kati hilay halban. 28 Anorin ot bongat syimpri a pa-hal lan tawtawo hin panaon ni Lot. Sigi-sigi hilay namaot nin ampangan, ampinom, ampanaliw tan ampaglako, ampangmola tan ampamadong bali. 29 Kot hin awlon inomalih hila ni Lot ha syodad Sodoma, inabagat nan Dios nin apoy tan asopri yay Sodoma, kanya nikaopoh hilay halban nabati itaw. 30 Anorin anamaot a mangyari ha awlon hiko a Naglalaman Tawo ay magboltan oman iti.

31 “Konan ya-rin a panaon, hinoman a ma-palatan ha likol nin bali ay ando ana mag-abala nin lomoob ot para mangwa nin anyakaman a kawkama-main na, nokay molayo yay nan omari. Anorin anamaot kapara ha hinoman a ma-palatan ha bowat, ando yay na mag-abala nin morong

ot ha bali. ³² Panomtomon moyoy nangyari ha kaambali ni Lot. Nag-in yan asin bana ta kinawa-nan nan ibati a main lan kawkamamain. ³³ Nga-min, yay tawon ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan, kot yay tawon mati alang-alang kongko ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ³⁴ Ibalita ko komoyo, no wari ta yabi a ilato ko, main mangyarin aw-anodti: Alimbawa, main loway tawo a angka-lok ha a-say iraan, bi-sa yay a-sa ay kowon ta yay a-sa kot ibati. ³⁵ Anorin anamaot kapara, main loway babayin ampi-tambay nin mangiling, bi-sa yay a-sa ay kowon ta yay a-sa kot ibati. ³⁶ [Mangyari namaot a main loway lalakin ampi-tambay nin ampagtrabaho ha bowat, bi-sa yay a-sa ay kowon ta yay a-sa kot ibati.]*

³⁷ Hin ya-rin ay pinas-tang la hi Jesus nin hilay dawdisipolos na, wanla, "Katawan, ayti mangyari orin?" Wanan in-obat konla, "No ayti bangkay, itaw ampititipon a bawbowitri."

18

Yay Alimbawa Tongkol ha A-say Babayin Balo tan A-say Howis

¹ Hin ya-rin ay nanotol anaman hi Jesus nin a-say alimbawa konlan dawdisipolos na, pigaw toroan

na hilan lawah domawat ha Dios nin kay homawa. ² Wana, "Ha a-say babali ay main a-say howis a homin li-mo ha Dios tan homin yan anggalangon a tawo. ³ Konan ya-rin ot a babali ay main anamaot a-say babayin balo a pirmin ampako konan ya-rin a howis ta ampatambay yan ipaglaban nay katoynongan na ha kontraryo na. ⁴ Naboyot na ya yapo tinanggiwan nin yadtin howis, kot hin bandan hoyot, wana ha sarili na, 'Maski man kay ko angkali-mo ha Dios ni anggomalang ha tawo, ⁵ ipaglaban ko pay nay katoynongan nin yadtin babayin balo, ta lawah na kon an-istorbowon. Ola-no mapnoan akoy na ha pamako-pako na iti.'" ⁶ Pamakayari, wanan Katawan konlan dawdisipolos na, "Anorin a hinalita nan doka a howis. ⁷ Hawanin, kay nay namaot wari ipaglaban nin Dios a katoynongan nin hilay tawtawon pinili na a awlo-yabin andomawat kona, anggano man no minghan bilang main kaboyotan a obat? ⁸ Ibalita ko komoyo, tampol nan ipaglaban a katoynongan la. Kot ha pa-mako kon oman iti ha lota, hiko a Naglalaman Tawo, main ako wari malato a tawtawon ampasimala kongko?"

Yay Alimbawa Tongkol ha A-say Pariseo tan A-say Mani-non Bowis

⁹ Hin ya-rin ay tinotol ni Jesus odtin alimbawa konlan tawtawon ampamitoring ha sarili la a lawlabah hilan tawo tan ampangmata-mata ha kapara la. ¹⁰ [Wani Jesus konla,] “Main loway lalaki a nako ha timplo para domawat ha Dios. Yay a-sa ay kabilang ha pinakaistrikton gropon rilihyon a anhayayan Pariseo tan yay a-sa ay ma-ni-non bowis [a mahaol]. ¹¹ Inomdong ya-rin a Pariseo ha bandan arapan, ta wanan indawat ha sarili na, ‘O Dios, ampaki-salamat ako komo ta ambo akon bilang konlan laloman tawtawo a mangaagom, ambo maptog, ma-mabayi o kari [mahaol] bilang konan ya-rin a ma-ni-non bowis. ¹² Milwa ha manglinggo kon ampagsakripisyon kay mangan tan an-ibi ko ot komo yay ikamapolo ha halban kon angka-kitan,’ wana. ¹³ Kot yay ma-ni-non bowis ay inomdong bongat ha bandan bokotan tan kay na magawa tomangal nin omarang konan Dios, nokay nangangga antapikon na tanay kolop na ha main nan pa-ngombabali, bi-sa wanan indawat, ‘O Dios, inga-rowan mo ko ta a-sa kon makasalahanan.’ ¹⁴ [Ibalita ko komoyo,] [wani Jesus,] “yadtin ma-ni-non bowis ay norong ha bali na nin pinatawad, kot yay Pariseo ay kay pinatawad. Ngamin, hinoman a ampamitagay nin sarili na ay iaypa

na yan Dios, kot yay tawon ampagmaaypa ay ita-gay na ya.”

Binindisyonan ni Jesus Hilay Awa-nak

(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Hawanin, main ana-maot tawtawon nangawit nin mangakalog a awa-nak koni Jesus, para aptohon na hila ta bindisyonan. Hin nakit laddi nin dawdisipolos ni Jesus ay hinaar lay tawtawo. ¹⁶ Kot pinadani ni Jesus hilay aw-awa-nak kona, bi-sa wana konlan dawdisipolos na, “Po-layan moyo hilan domani kongkoy aw-awa-nak. Ando moyo hila haaron, ta hilay tawtawon main pamasimala ha Dios a bilang konla ay kabilang ha ampagarian na. ¹⁷ Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a kay mananggap ha pamag-ari nan Dios nin bilang ha pa-nanggap lan makalog a anak ay kay maka-pakilamo ha tawtawon ampagarian nan Dios.”

Yay Lalakin Mayaman

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Ninghan, main a-say lalakin main katongkolan a dinomani koni Jesus ta namastang, wana, “Labah a Maistro, anyay kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?”

¹⁹ Wani Jesus kona, “Anongkot hina-wayan mo kon labah? Homin laloman labah no ambo yay Dios

bongat. ²⁰ Tanda moy kawkasogoan nan Dios: Ando ka mamabayi; ando ka mangmatin tawo; ando ka maniba; ando ka tomistigo nin kagalotoyan; igalang moy tatay tan nanay mo."

²¹ Kot wanan lalakin main katongkolan, "Ya-rin halban ay anhonolon koy na paibat hin anak ako."

²² Pa-makalngo ni Jesus, wana kona, "A-say bagay a kolang ot komo. Ilako moy halban kawkama-main mo ta ipapto moy na-paglakoan konlan mawmairap pigaw magkamain kan kayamanan ha langit. Bi-sa magbolta ka ta homonol ka kongko."

²³ Kot hin nalngo nadti, nilomolo ya bana ta masyado yan mayaman.

²⁴ Hin na-kit ni Jesus a masyado yan nilomolo, wana, "Hay irap pay na ha tawtawon mangayaman nin pahakop ha pa-mag-ari nan Dios! ²⁵ Nga-min, maganoh ot ha a-say kamilyo nin homlot ha lobot karayom, dinan yay a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios."

²⁶ Wanlan hilay nakalngo, "Hino man no-nin a maari malipyas?"

²⁷ Wani Jesus, "Yay kay magawa nin tawo ay magawa nan Dios."

²⁸ Bi-sa wani Pedro, "Hapa hikami? Imbati mi halban ta anhomonol kami na komo."

²⁹ Wani Jesus konla, "Yay potog, ibalita ko komoyo, hinoman a mamibati nin

main nan bali o mawma-toantawo o tawtalakaka o kaambali o aw-awa-nak alang-alang ha pa-mag-ari nan Dios ³⁰ ay makatanggap yay na hawanin ot a panaon nin mas holok ha imbati na, bi-sa ha dobali biyay ay matanggap nay biyay a homin anggawan."

Pamitlon Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Hawanin, impa-lilih ni Jesus hilay labinloway apostolis na konlan tawtawo, ta wana konla, "Tandaan moy-odti: Yadtin pa-mako tamo ha Jerusalem ay mangyari na itaw a halban sawsinolat lan pawpropita nan Dios tongkol kongko a Naglalaman Tawo. ³² Nga-min, iin-triga la ko konlan ambo Israelita ta toya-toyaon la ko, iinsoltowon tan lora-loraan. ³³ Latigowon la ko ot bayo patyon. Kot ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay." ³⁴ Kot homin hilan naintindyan a aw-apostolis ni Jesus ha imbalita na ta bilang na-porongan a main lan kawkaisipan, kanya kay la naintindyan a labay nan totolon.

Pinaabig ni Jesus a A-say Bolag a Ma-makilimoh

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ Hin madani hilay na ni Jesus ha babalin Jerico, main itaw a-say lalakin bolag a antoklo ha liglig kalsada ta ampakilimoh. ³⁶ Hin nalngo

na a main malabong a tawta-won anlomabah, pinastang na no anyay ampangyari.

³⁷ Wanla kona, "Anlomabah hi Jesus a taga Nazaret."

³⁸ Kanya hinoma-way ya, wana, "Jesus, lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!"

³⁹ Kot hiladtaw tawtawon ampo-na koni Jesus ay hinhaar la ya pigaw mamakatinok ya. Kot lalo yay na ingat inomaghaw, wana, "Lipi ni Ari David, inga-rowan mo ko!"

⁴⁰ Tinomgon hi Jesus ta imbalita na a awiton yay bolag kona. Hin madani yay na, wani Jesus kona, ⁴¹ "Anyay labay mon gaw-on ko para komo?" Wana, "Maistro, labay ko komon maka-kit."

⁴² Kanya wani Jesus kona, "Iya, maka-kit kay na. Inomabig ka bana ha main mon katotpol."

⁴³ Antimano naka-kit yay naor, bi-sa hinomonol ya koni Jesus nin amporiwon nay Dios. Halban lan tawtawo itaw a nakaimaton ha nangyari ay namori hilay namaot ha Dios.

19

Bina-yoy Biyay ni Zaqueo

¹ Bi-sa nilomoob hilay na ni Jesus ha babalin Jerico ta nagpa-wan itaw. ² Main itaw a-say lalakin yay ngalan kot Zaqueo. A-sa yan poon lan ma-ni-non bowis tan mayaman. ³ Ampag-inakit yan ma-kit na hi Jesus pigaw mabilbi na ya, kot ha kalakan

tawtawo ay kay na ya makit, palibhasay pandak ya.

⁴ Kanya yay ginwa na ay nolayo ya pigaw o-nawan nay tawtawo. Bi-sa noli ya ha a-say poon kayo a anhayayan sikomoro pigaw makit na hi Jesus ta itaw ya lomabah. ⁵ Hin nipatobon hi Jesus itaw ha kamainan ni Zaqueo, tinomangal ya. Bi-sa wana kona, "Zaqueo, omaypa kay na. Maparah ta kailangan makihanda ako hawanin ha bali mo!"

⁶ Nangapora yay naor inomaypa hi Zaqueo, ta bi-sa hay kaligawan nan tinanggap hi Jesus ha bali na. ⁷ Kot hiladtaw a tawtawon nakaimaton ay biig ni-panalamorom, ta wanla, "Sokat nako yan nakihanda ha bali nin a-say makasalanan."

⁸ Hin ya-rin ay inomdong hi Zaqueo, ta wana konan Katawan, "Katawan, yay kapikna nin kama-main ko ay ibi ko konlan mangairap. Bi-sa yay hinoman a hinaol ko ay iorong koy hinaol ko kona nin mipat a bisis." ⁹ Wani Jesus kona, "Hawanin awlo, yay kalipyasan ay niabot ana konan yadtin bali, lalo lipi yay namaot ni Abraham odtin tawo. ¹⁰ Nga-min, hiko a Naglalaman Tawo ay nako iti ha babon lota para tingkapon tan ilipyas a tawtawon nitalon [ta dinomayô hila ha Dios]."

Yay Alimbawa Tongkol ha Aw-alila a Pina-tayaan

Kwarta*(Mateo 25:14-30)*

¹¹ Pa-makayari, nanotol ya ot hi Jesus nin a-say alimbawa konlan hilay nanglongo ha o-nan imbalita na. Ginwa nadtì bana ta madani yay nan makalato ha syodad Jerusalem, tan hay wanlan tawtawo no tampol lay nan ma-kit a pa-mag-ari nan Dios. ¹² Kanya wani Jesus konla, “Main a-say lalakin main ingkatawo a nako ha a-say madayo a nasyon, para tanggapon na itaw a karapatan nan mag-ari ta bi-sa yay na morong. ¹³ Kot bayo ya inomalih, hina-wayan nay mapolo konlan aw-alila na. Binatian na hilan hiyosan kwartan balitok, bisa wanan imbibilin konla, ‘Inigosyo moyo-rin anggan makalato ako.’ ¹⁴ Kot hilay ka-nasyon nin yadtin lalaki a main ingkatawo ay antiplonon la ya. Kanya pamakaalih na ay namihogo hila itaw ha tawon mami kona nin karapatan nin mag-ari, para ibalita a kay la labay a hiyay mag-ari konla. ¹⁵ Anodtaw pa man, natanggap na syimpri a karapatan nan mag-ari.

“Kanya hin norong ya, yay o-nan ginwa na ay impahawayan na hilay halban awalila na a binatian nan kwarta, para pastangon no omnoy tinobo la ha pamagnigosyo la. ¹⁶ Wanan o-nan nakalato, ‘Sinyor, yay kwarta mon balitok ay tinomobo nin mapolo a

kwartan balitok.’ ¹⁷ Wanan ari, ‘Maganday ginwa mo. Labah kan alila. Bana ta napasimalaan ka ha daoto a alaga, biyan katan kapangyarian mamoon ha mapolo a babali.’ ¹⁸ Dinomani yay namaot a ikalwa, ta wana, ‘Sinyor, yay kwarta mon balitok ay tinomobo nin limay kwartan balitok.’ ¹⁹ Wanay namaot ari kona, ‘Hika man ay gaw-on koy namaot ma-moon ha limay babali.’ ²⁰ Bi-sa main a-sa ot a nakalato, a wana, ‘Sinyor, oyay kwarta mon balitok. Pinotot kon panyo ta inharya. ²¹ Nga-min, angkali-mo ko komo bana ta mahigpit ka. Ampangwa ka nin ambo hikay nagpagal tan ampangapas ka nin ambo hikay nangmola.’ ²² Wanan ari kona, ‘Doka kan alila! Parosawan kata ayon ha bino-kanan mon halita. Ha tanda mo, mahigpit ako, ta wamo ampangwa ko nin ambo hikoy nagpagal tan ampangapas nin ambo hikoy nangmola. ²³ Anongkot man no-nin ta kay mo imbangkoy kwarta ko, ta pigaw komon pa-makalato ko ay makwa kon main tobo?’ ²⁴ Hawanin, wanan ari konlan tawtawo itaw, ‘Kowon moyoy kwartan balitok kona ta ibi moyo konan yay main mapolo a kwartan balitok.’ ²⁵ Kot wanlan tawtawo kona, ‘Sinyor, anta main yay nan mapolo a kwartan balitok.’ ²⁶ Kot wanay namaot ari, ‘Ibalita ko komoyo, yay tawon

maronong magdisposisyon ha anyakaman a impa-taya kona ay lalon pa-lahan a main kona, balo ta yay tawon ambo maronong magdisposisyon ha impa-taya kona ay balawion orin kona. ²⁷ Hilay namaot a tawtawon angkomontra kongko a kay labay mag-in la kon ari, awiton moyo hila iti ta patyon hila ha arapan ko.' "

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ Pa-makayari nan tinotol ni Jesus ya-rin a alimbawa ay nagpatoloy hilay nan hinomaka makon syodad Jerusalem nin iti ya ha o-nawan hi Jesus. ²⁹ Hin niabot hilay na ni Jesus ha pibotlayan nin loway baryo a Betfage tan Betania a parihon iti ha liglig nin Bakil Olibo, namihogo yan loway disipolos na. ³⁰ Wana, "Domiritso kamo konan ya-rin ka-tobon a baryo. Pa-makalato moyo itaw, ma-kit moyoy a-say kilaw asno a nakatakol a kay ot pinagkabayowan nin maskin hinoman. Orkalan moyo ta awiton iti. ³¹ No main mamastang komoyo no anongkot an-orkalan moyo-rin, ibalita moyo, 'Kailangan nan Katawan.' "

³² Kanya nako hilay nay loway disipolos na ta bisa na-kit lay naor yay kilaw asno nin bilang ha imbalita ni Jesus konla.

³³ Hin ya-rin a an-orkalan lay nay kilaw asno, pinas-tang hila nin hilay main ikon, wanla, "Anongkot an-orkalan moyo-rin?"

³⁴ Wanlan loway disipolos, "Kailangan nan Katawan."

³⁵ Bi-sa inawit lay nay kilaw asno koni Jesus. Ba-yo insapin lay aw-alimonmon la konan kilaw asno ta bi-sa la ya pinalolan hi Jesus. ³⁶ Hin nagpatoloy yay nan makon Jerusalem,

in-abin lay namaot nin tawtawo a aw-alimonmon la ha dalanan na. ³⁷ Hin madani hilay na ni Jesus ha Jerusalem ta anlomoyhon hilay na ha Bakil Olibo, nalilikot hilay dawdisipolos na a kalakan, kanya inho-holyak lay pamomori la konan Dios bana ha halban mawmilagro a gi-ginwa na a na-kit la. ³⁸ Wanla,

"Poriwon yay Ari a ampakalato ha ngalan nan Katawan!

Main katinokan itaw ha langit. Dayawon yay Katawan ha sangkalangitan!"

³⁹ Main anamaot paw-Pariseo a kalamo lan malabong a tawo itaw a nanita koni Jesus, wanla, "Maistro, haaron mo hila pay dawdisipolos mo."

⁴⁰ Kot wanan in-obat ni Jesus, "Ibalita ko komoyo, no wari ta mamakatinok hila, hiladti mismoy bawbato a miho-holyak nin mamori kongko."

Tinangihan ni Jesus Hilay Taga Jerusalem

41 Hin madani hilay na ni Jesus ha Jerusalem ta angka-tamolaw nay na yay syodad, tinangihan naddi.
 42 Bi-sa wana, "Sayang, hikamoy tawtawon ampiwan ison, no tanda moyon bongat komon, maski tana komon hawanin konan yadtin hoyot a awlo, no anyay makapami komoyo nin kaliswayan nakom! Kot anggan hawanin ay angka-porongon ot a main moyon kaisipan. 43 Ka-ka-ro kamo, ta lomato a panaon a mapalibolan kamon kawkota nin kawkaaway moyo ta kobkobon la kamo ha halban diriksiyon, para gipiton.
 44 Bi-sa watak-watakon lay syodad moyo tan patyon la kamo pati hilay awawa-nak. Homin anan matla ison ni a-say bato a nakababo, palibhasay kay moyo tinanggap yay inhogan nan Dios komoyo."

Pinaalih ni Jesus Hilay Ampipaglako ha Timplo

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Pa-makalato la ni Jesus ha Jerusalem ay nako ya ha timplo. Pina-paalih na hilay ampi-paglako itaw nin maida-ton konan Dios tan hilay ampi-panaliw. 46 Wana konla, "Nakasolat ha Masanton Kasolatan a wanan Dios, 'Yay bali ko ay balin panawatan,' Kot anggaw-on moyon 'pamaliwan nin mawmahiba.' "

47 Paibat hin ya-rin ay awlo-awlo yan nangaral hi Jesus ha timplo. Kot hilay pawpoon pari, mawmaistron kapanogoan tan hilay pawpoon nin Israelita ay ampag-inakitan lan maipapati la ya. 48 Balo ta kay homin hila ot magawa, bana ta halban tawo ay labay-labay lan manglongo ha hawalita na.

20

Yay Pastang Tongkol ha Karapatan ni Jesus

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 A-say awlo, hin antoroan ni Jesus hilay tawtawo itaw ha timplo ta an-ipangaral nay Labah a Balita, dinaniwan la yan pawpoon pari, mawmaistron kapanogoan, kalamo a pawpoon nin Israelita a pari-parihon myimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel. 2 Wanla kona, "Ibalita mo pa komi no anyay karapatan mo anongkot anggaw-on mo-rin halban, o hinoy nami nin karapatan komo?" 3 Wanan in-obat ni Jesus konla, "Main akoy namaot labay pastangon komoyo. Obaton moyodti: 4 Ayti naibat a karapatan ni Juan para mamaotismo, ha Dios doman o ha tawo?" 5 Nipapa-no hila yapon ha a-sa tan a-sa, wanla, "No halitaon tamon ibat ha Dios,

sigoradon halitaon na kon-tamo, 'Anongkot man no-nin ta kay moyo ya pini-pol?' ⁶ Kot no halitaon tamoy namaot a naibat ha tawo, sigoradon patyon la tamon halban tawo nin batibaton bato, bana ta ampi-pol hila a yadtaw hi Juan ay propita nan Dios." ⁷ Kanya, yay in-obat la tana ay "Kay mi tanda."

⁸ Kanya wani Jesus konla, "Kay koy namaot no-nin ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomawa anodtin baw-bagay."

Yay Alimbawa Tongkol Konlan Ma-ngasiwa nin Rilihyon lan Israelita
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

⁹ Hin ya-rin ay tinotol ni Jesus konlan tawtawo yadtin alimbawa: "Main a-say lalaki a nangmolan golpin obas ha main nan lota.* Bi-sa nangwa yan tawtawon mangasiwa konan yadtin obasan na, ba-yo nako ya ni-wan ha laloman logar ha loob nin maboyot a panaon. ¹⁰ Hin panaon anan pa-motin obas, namihogo yan a-say alila konlan mangasiwa nin obasan na para kowon a parti na. Kot binobogbog la ya nin hilay mangasiwa, bi-sa pinaorong la yan kay homin awit. ¹¹ Kanya nanogo yay naman yadtin main ikon obasan nin

a-sa ot a alila. Kot binobogbog la yay namaot, impaparingoy tan pinaorong nin homin syimprin awit. ¹² Hawanin, pamitlo nan nanogo nin a-sa ot a alila na, kot niri-rindi la ya syimprini bi-sa pinaalih ha obasan. ¹³ Bana ta anodtaw, wana nin main ikon obasan, 'Anya kari a gaw-on ko? A, ihogo koy anlabyon kon anak. Sigoradon igalang la ya.' ¹⁴ Kot hin na-kit lan mawmangasiwa a anak na, wanla ha a-sa tan a-sa, 'Ya-rin yay manawil. Patyon tamo ya pigaw maipag-ikon tamoy tatawilon na.' ¹⁵ Kanya yay ginwa la ay inlikol la ya ha obasan ta pinati.

"Hawanin," wanan impagpatoloy ni Jesus, "anya man wari a gaw-on nan main ikon obasan konlan hila-rin mawmangasiwa? ¹⁶ Hiyay na mismo a mako itaw ta pa-patyon na hila-rin a mawmangasiwa, bi-sa ipa-taya nay obasan na ha laloma."

Hin naintindyan lan tawtawo no hinoy antokoyon konlan hila-rin a parosawan, wanla, "Ando komon mangyari!" ¹⁷ Kot hinilap na hila ni Jesus, bi-sa wana, "Anya man no-nin a labay nan totolon nin yadtin wana ha Masanton Kasolatan:

'Yay bato a impoyra lan karpintiro
Ay yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin

* **20:9** 20:9 Ha Isaias 5:7, yay nasyon Israel ay hina-wayan obasan nan Katawan.

bali.'

¹⁸ Hinoman a madabo konan yadtin pa-hal bato ay mangababalian tan hinoman a ma-bondagan nan yadti ay madonot."

Tongkol ha Pamamayar Bowis

(*Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17*)

¹⁹ Hawanin, ya-rin ot a oras ay labay la yay na komon dakpon hi Jesus nin hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, ta naintindyan la a hilay antokoyon na ha inimbi nan alimbawa, kot angkali-mo hila ha tawtawo. ²⁰ Kanya minanmanan la ya. Nami-hogo hilan omnoy tawon magkonwari a hila kot mahonol ha kawkapanogoan nan Dios para pastangon la ya, ta hapa no makahalita yan maari lan maikaso kona, ta pigaw maiintriga la yay na ha gamot tan kapangyarian nan gobirnadur. ²¹ Kanya pinastang la hi Jesus, wanla, "Maistro, tanda mi a yay anibalita tan an-itoro mo ay biig tawtama. Homin kan angkilingan, nokay potog yay an-itoro mon kalabayan nan Dios para ha tawo. ²² Hawanin, labay min maturan no marapat doman ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita a mamayar nin bowis konan ari ha Roma [a main hakop kontamo]."

²³ Kot tanda ni Jesus a doka a sadya la, kanya wana konla, "Anongkot labay

moyo kon hobokon? ²⁴ Pa-kitan la kon a-say kwartan pilak." Pa-makatorol la, wana, "Hino man lopa tan ngalan yadti iti?" Wanla, "Yay ari ha Roma."

²⁵ Wani Jesus konla, "Intonsis, ibi moyo no-nin konan ari ha Roma yay ikon na, tan anorin anamaot kapara, ibi moyoy namaot konan Dios yay ikon na."

²⁶ Kay homin hilan nadakop a maibara la kona ha pa-nalita na ha arapan lan tawtawo. Masbali namakatinok hila bana ta naka-ngap hila ha obat na, ta yay hinalita na ay ambo kontra konan ari tan ambo anamaot kontra konan Dios.

Tongkol ha Pa-morong Mabyay

(*Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27*)

²⁷ Main anamaot omnoy Saduseo a nako koni Jesus. Hiladti yay gropon kay ampi-pol a main pa-morong mabyay. Pinastang la yay namaot hi Jesus, ²⁸ wanla, "Maistro, yay sinolat ni Moises a kapanogoan nan Dios kontamo ay 'No nati yay a-say lalakin main kaambali nin homin hilan anak, kailangan yay talakaka nan yadtin nati ay ipagkaambali nay nabalon ayro na ta pigaw maibalô nan magkamain anak yay talakaka na a nati.' ²⁹ Hin yadtaw, main pitoy mita-talakakan lawlalaki. Nagkaambali yay kalingkakaan, kot nati yan homin hilan anak. ³⁰ Kanya

yay homonol a talakaka na a nagkaambali konan balo, kot nati yay namaot nin kay hila nagkamain anak. ³¹ Bisa, impagkaambali na ya nin yay ikatlo, kot anorin syimpri a nangyari, anggan halban lan pitoy mita-talakaka ay naipagkaambali la ya, kot pari-pariho hilan nati nin kay nagkamain anak. ³² Hin hoyot, nati yay namaot a babayi. ³³ Hawanin, no wari ta main pa-morong mabyay, hino man no-nin konla a makapag-ikon konan yadtaw babayi bilang kaambali na painsan? Nga-min, pari-pariho la yan impagkaambali nin hilay pito.”

³⁴ Wani Jesus konla, “Logan iti ot ha babon lota, yay tawtawo ay ampagkaambali o an-ipaambali. ³⁵ Kot hilay lawlalaki tan bawbabayi a intoring nan Dios marapat morong mabyay para ha dojali biyay ay kay hilay na magkaambali. ³⁶ Nga-min, kay hilay na mati ta bilang hilay nan aw-anghil tan aw-awa-nak na hilay nan Dios, palibhasay pinaorong na hilan mabyay. ³⁷ Main pa-morong mabyay hilay nikati ta maskin hi Moises ay pinaptogan natti ha hinalita na itaw ha parti nin Masanton Kasolatan tongkol ha maaypa a poon kayon andorta. Hina-wayan na yay Katawan itaw nin ‘Dios ni Abraham, Dios ni Isaac tan Dios ni Jacob.’ ³⁸ Kot ambo

yan Dios nin tawtawon nati, nokay Dios ya nin tawtawon angkabyay, [labay totolon, an-itoring nan angkabyay hildatin tolo.] Nga-min, halban tawtawon tinompol ay an-itoring nan Dios angkabyay.”

³⁹ Wanlan laloman mawmaistron kapanogoan hin ya-rin, “Maistro, labah a obat mo.” ⁴⁰ Pa-makayari yadti ay homin anan nagkohaw nakom nin namastang ot koni Jesus.

*Yay Pastang ni Jesus
Tongkol Konan Lipi ni Ari David*

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Hin ya-rin ay pinastang na hilay namaot ni Jesus, wana, “Anyay wamoyo konan yadti: An-itoro la a yay Cristo kot lipi ni Ari David. ⁴² Kot ambo doman wani Ari David, itaw ha Libron Kawkanta ha Masanton Kasolatan:

‘Wanan Dios a Katawan koni
Cristo a Katawan ko:

Iti ka tomoklo ha wanan ko,
⁴³ ta ta-ganan mon igwa ko
ha aypa kapangyarian
mo hilay kawkontra
komo.’”†

⁴⁴ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Iti ay hina-wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’. Anyay mahalita moyo: Pa-no maari a Katawan na ya ta bi-sa lipi na ya ot?”

† 20:43 20:43 Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

Mag-ingat Konlan Mawmaistron Kapanogoan

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

⁴⁵ Hin ya-rin, wani Jesus konlan dawdisipolos na nin angkalingo lan halban tawtawo, ⁴⁶ “Mag-ingat kamo konlan mawmaistron kapanogoan a mangailig mipa-pasyal nin nakadoloh mawmaanloh, tan labay-labay lan asikasowon hila ha pawplasa. Bi-sa mangailig hila syimprin tomoklo ha ambo basta-bastan totokloan ha sawsinagoga tan ha kawkabisira ot no main hawhandaan. ⁴⁷ Antaktikawon lay bawbabayi a balo anggan main lay kama-main la pati bali la, balo ta anhakban ladi ha paralan nin kadawat lan mawmaanloh pigaw kay hila ma-halata. Kanya mas mabyat ana ingat a parosa konla.”

21

Yay Da-ton nan Babayin Balo

(Marcos 12:41-44)

¹ Hin hinomilap hi Jesus, na-kit na hilay mangayaman a ampangdabo kwarta itaw ha ampamidaboan kwarta ha timplo. ² Bi-sa na-kit nay namaot a a-say pobrin babayin balo a namidabo nin loway sintimos. ³ Wani Jesus, “Yay potog, ibalita ko komoyo, yadtaw indabo nan pobrin babayin balo ay mas holok ha inimbi lan halban. ⁴ Nga-min, sawsobra lan bongat a indabo la ha

dawda-ton para konan Dios, kot yay balo, maskin mairap ya, inimbi na ot a ka-siya-siya nan ipagkabyay.”

Yay Tongkol ha Pamakahira nin Timplo

(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

⁵ Main omnoy disipolos ni Jesus a ampitototol tongkol ha timplo, ha kagandawan ginamit a bawbato ha pamama-dong tan laloma ot a impagdikorasyon ison a inimbi lan tawtawo. Wani Jesus konla, ⁶ “Lomato yay panaon, ya-rin halban angka-kit moyo ay watakon, kanya homin anan mabati ison ni a-say bato a nakababo ha laloman bato.”

Kawkairapan tan Panadamsak

(Mateo 24:3-14; Marcos 13:3-13)

⁷ Pinastang la hi Jesus nin hilay dawdisipolos na, wanla, “Maistro, maka-no man mangyari yadtaw imbalita mon watakon yay timplo, tan anyay pamilbian no madani nan mangyari?”

⁸ Inobat na hila ni Jesus kot binibilinan na hila yapon, wana, “Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo. Nga-min, lako a mako komoyo a mangamit ngalan ko, ta ibalita lan hila yay Cristo, o kari wanla, ‘Lomato anay panganggawan nin babon lota.’ Balo ta ando kamo homonol konla. ⁹ No main kamon ma-balitaan gawgira tan kawkagolowan, ando

kamo mahalak, ta kailangan mangyari yapon orin. Balo ta kay ot antimano manganggawan yay babon lota.”¹⁰ Bi-sa wana konla, “Milalaban a nangasasari a nawnasyon tan kawkaarian.¹¹ Magkamain mangakhaw a layon tan bawbitil tan aw-ipidimya ha nangasasari a lawlogar. Magkamain kawka-pali-mo tan kawka-paka-ngap a pawpangyayari a mi-ka-kit ha langit.

¹² “Balo ta ba-yo mangyari orin halban, dakpon la kamo tan da-damsakon. Bi-sa awiton la kamo ha sawsin-agoga para imbistigawon ta bi-sa ipapriso. Iarap la kamo ot ha aw-ari tan laloma ot a pawpoon bana ha katotpol moyo kongko.¹³ Kot mag-in oportonidad moyo-rin para maiabot konlay kaptogan tongkol kongko.¹⁴ Kanya asa-sawon moyoy nakom moyo a ando moyo pag-isip-isipan anan daan no anyay iobat moyon pamagdpinsa ha main moyon sarili,¹⁵ ta biyan katamon karonongan tan kababaan manalita a kay mababa kontrawon o halongaon nin hinoman a angkomontra komoyo.¹⁶ Maski mismon mawmatoantawo moyo, tawtalakaka, kawkanayon o aw-amigo a kay antompol ay pagtraidoran la kamo, bisa yay laloma komoyo ay ipapati la.¹⁷ Tiplonon la kamon halban tawtawon kay antompol bana ha katotpol moyo kongko.¹⁸ Anodtaw

pa man, ni a-say habot ha olo moyo ay kay mabawah no kay ko aboloyan.¹⁹ Kanya mag-agwanta kamo ta matanggap moyoy biyay a homin anggawan.”

Yay Sangkarokaan a Kapa-palayang

(Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19)

²⁰ [Wana ot ni Jesus,] “No ma-kit moyoy nan nalibolan nin kawkaaway moyon hondalo yay syodad Jerusalem, tandaan moyo ta madani yay nan hiraon.²¹ No anorin ana, hinoman a iti ha probinsyan Judea ay kailangan tampol molayon omari ha bakil. Hiladtaw anamaot a iti ha loob nin syodad Jerusalem ay dapat omalih ana, tan hiladtaw a iti ha likol nin syodad ay ando ana lomoob.²² Nga-min, ya-rin anay panaon a parosawan nan Dios hilay aw-Israelita. Ha anorin, mapaptogan a halban nakasolat ha Masanton Kasolatan ay talagan mangyari.²³ Kaka-ro hilay ma-palatan malombit o ampamasoso konan ya-rin a panaon! Nga-min, magkamain nin grabin kawkadya-dyaan konan yadtin logar, ta ipakit nan Dios a matindin hobhob na konan yadtin nasyon Israel.²⁴ Main konla a patyon ha ispada tan main anamaot bihagon ta i-ka ha nangasasari a nawnasyon. Bi-sa yay syodad Jerusalem ay hakopon lan hilay ambo Israelita anggan ha panaon

a intakda nan Dios a mangangawan anay panaon la.”

Yay Kala-lato ni Cristo

(*Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27*)

²⁵ [Wana ot ni Jesus, “No madani nay pa-mako kon oman iti ay] magkain nin kawka-paispantan pamilbian ha awlo, bolan tan bawbitoon. Bi-sa iti namaot ha babon lota ay mi-kahalak a tawtawo ha nangasasari a nawnasyon, tan kay la tanda a gagawon la ha kakhawan awogong nin alon ha ambay.

²⁶ Maskin lawlalaki ay maalihan malay ha kali-mowan tan ha pangingsip tongkol ha mangyari ha babon lota, ta yay pawplanita tan lawlaloma ot ison ha ta-gay ay mi-kayogyog pangibatan maalih hila ha andalanan la. ²⁷ Bi-sa hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit lan amponaoy nin iti ha lolom nin main awit kapangyarian tan ambo bastan karangalan. ²⁸ No mag-ompisay nan mangyari odtin bawbagay, pakhawon moyoy nakom moyo tan gomalahgah, ta madani kamoy nan ilipyas nin Dios.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Poon Igos

(*Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31*)

²⁹ Bi-sa tinotol ni Jesus konlay a-say alimbawa, “Bilyon moyoy poon igos tan halban laloman kawkayo. ³⁰ No ma-kit moyoy nan ampama-yon bolong, tanda

moyo a madani nay panaon abagat. ³¹ Anorin ana-maot kapara, no ma-kit moyon ampangyari nadtin bawbagay a impatandaan ko ay ma-tandaan moyo a madani nay pa-mag-ari nan Dios. ³² Yay potog, ibalita ko komoyo, ha tawtawon angkabyay hawanin panaon ay main ot angkabyay anggan kay mangyari yadtin halban bawbagay. ³³ Mangangawan a langit tan lota, balo ta yay hawalita ko ay homin pangapaso.”

Kailangan Pirmin Handa

³⁴ [Wana ot imbibilin ni Jesus konla,] “Mag-ingat kamo nin kay maliwa ha bawbagay a makamondo a bilang ha sobran pamangan, ha pa-maglahing tan ha pangingsip tongkol ha kawkailangan nin yadtin biyay, ta pigaw kay katamo ma-lato nin ambo handa ha awlon ilato ko. ³⁵ Nga-min, ma-biglaan hilay halban tawtawo ha intiron mondo ha awlon ilato ko a bilang ha la-wan a bigla mangalot. ³⁶ Kanya kailangan pirmi kamon handa tan domawat pigaw mag-in kamon marapat malipyas konan ya-rin halban mipangyari tan pigaw makapakiarap kamo kongko, hiko a Naglalaman Tawo.”

³⁷ Awlo-awlo yan ampangaral hi Jesus itaw ha timplo. Bi-sa no anyomabi na, anlomikol ya ha syodad ta

itaw ya ampamalabah yabi ha Bakil Olibo. ³⁸ Kapi-piboklah ot ay ampako hilay nay tawtawo ha timplo para manglongo kona.

22

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(*Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Juan 11:45-53*)

¹ Hin ya-rin ay madani nay Pistan Pa-makalibri* nin Israelita. Ya-rin ay ompisan manglinggon pista a yay dapat kanon kot tinapay a homin pampalbag.

² Hin ya-rin, hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan ay naningkap nin paralan no pa-no la maipapati hi Jesus ta angkali-mo hilan magkagoloy tawtawo.

Yay Pa-maki-sondo ni Judas Iscariote Para Pagtraidoran hi Jesus

(*Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11*)

³ Hin ya-rin anamaot ay pinango-nawan ni Satanas hi Judas a anha-wayan Iscariote a a-sa konlan labinloway disipolos ni Jesus. ⁴ Inomalih ya ta nako ya konlan pawpoon pari tan kawkapitan lan gawgwardya ha timplo ta impakipa-pa-no na no pa-no na maiintriga hi Jesus konla nin patraidor. ⁵ Nalilikot hila kanya nangako hilan biyan la yan kwarta. ⁶ Pinomayag hi Judas, kanya

nana-gan yay nan tyimpo para ma-pagtraidoran na hi Jesus nin kay la ma-tawo nin kalabongan.

Pa-maghanda nin Pangaponan ha Pistan Pa-makalibri

(*Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21*)

⁷ Hin ya-rin ay kaawlowan ana nin Pistan Pa-makalibri a o-nan awloy namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Konan ya-rin a awlo ay kailangan mangmatin karniro para pangaponan. ⁸ Kanya inhogo ni Jesus hi Pedro tan hi Juan, wana, "Mako kamo ta ihanda moyoy pa-mangan tamo para ha pista."

⁹ Pastang la kona, "Ayti may labay mon pamihandaan mi?"

¹⁰ Wani Jesus konla, "Mako kamo ha syodad ta pamakaloob moyo ay main kamon ma-hakbat a-say lalakin main awit a-say banga nin lanom. Honolon moyo ya anggan ha balin looban na, ¹¹ ta ibalita moyo konan main ikon bali, 'An-ipapastang nan Maistro no ayti kanoy logar a ma-pagsilibrawan na nin Pistan Pa-makalibri nin kalamo kamin dawdisipolos na.' ¹² Bi-sa ipa-kit na komoyoy a-say malawang a kwarto ha ta-gay a komplito ha gawgamit. Itaw moyo ihanda a pangaponan tamo."

* **22:1** 22:1 Pista orin nin pa-manomtom lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

¹³ Nako hilay nay disipolos ha syodad Jerusalem, bi-sa anodtaw anaor a na-kit la a bilang ha hinalita ni Jesus konla. Kanya inhanda lay pangaponan lan pampista.

Yay Hoyot a Pa-ngapon li Jesus

(Mateo 26:20-30; Marcos 14:17-26; Juan 13:21-30; 1 Corinto 11:23-25)

¹⁴ Hin oras anan pa-ngapon, dinomolog yay na hi Jesus ha lamisawan, kalamo na hilay labinloway apostolis na. ¹⁵ Hin yar-in ay wani Jesus konla, "Talagan mahi-ban a nakom kon maipagkarongo katamo konan yadtin pa-ngapon pampistan Pa-makalibri ba-yo ko domalan ha pa-magdy-a-dya. ¹⁶ Ibalita ko komoyo: Kay koy na mangan oman ha Pistan Pa-makalibri anggan maganap ana itaw ha kaarian nan Dios yay hoston pa-magsilibra."

¹⁷ Hin ya-rin ay nangwa yan a-say kopa ta pinasalamatan na yay Dios, bi-sa wana konlan aw-apostolis na, "Kowon moyodti ta pipipiknaan moyon inomon. ¹⁸ Ibalita ko komoyo, paibat hawanin ay kay koy na minom oman nin anodtin inomon a ibat ha obas anggan kay ot makalato a pa-mag-ari nan Dios."

¹⁹ Bi-sa nangwa yan tinapay ta pinasalamatan na yay Dios. Pa-makayari ay pini-pikna na bi-sa intorol na konlan aw-apostolis na, ta wana, "Yadti a lalaman kon

ibi para komoyo. Anodti patoloy moyon gaw-on bilang pa-manomtom kongko."

²⁰ Anorin kapara, kinwa na yay kopa pa-makayari lan nangan pangaponan, ba-yo intorol na konla nin wana, "Yadti yay pamilbian nin bayon kasondoan nan Dios ha tawtawo bana ha daya kon tomolo para komoyo.

²¹ "Kot biliwon moyo, a-sa komoyon kalamo kon ampangan ay magtraidor kongko. ²² Hiko a Naglalaman Tawo ay mati ayon ha plano nan Dios, balo ta ka-ka-roy ogotan nin yay tawon magtraidor kongko!" ²³ Tongwa, nipapastang hila ha a-sa tan a-sa no hino kari konlay magtraidor koni Jesus.

No Hinoy An-itoring Pinakamata-gay

²⁴ Nanga-pididiskosyon hilay namaot a aw-apostolis no hino kari konlay maitoring pinakamata-gay. ²⁵ Kot wani Jesus konla, "Hilay aw-ari iti ha mondo ay mabyat a pamomoon la konlan angkahakopan la, bi-sa balang main katongkolan ay labay lan bilbion hilan mamangwâ abig. ²⁶ Kot ambo kamon dapat mag-in anorin, nokay masbali no hinoman komoyo a pinakamata-gay ha gropo moyo ay dapat mag-in yan pa-hal ali. Tan hinomay ampamoon komoyo ay dapat mag-in yan ma-magsirbi. ²⁷ Hino kot a mas mata-gay, yay

nakadolog ha lamisawan o yay ampagsirbi? Ambo doman yay nakadolog ha lamisawan? Kot hiko ay ampoma-hal ma-magsirbi moyo."

²⁸ [Wana ot ni Jesus konlan aw-apostolis na,] "Hikamo yay ampagpatoloy nin an-homonol kongko ha dobali nin pawpanonobok a andomalan kongko. ²⁹ Kanya no pa-no a hiko kot binyan nan Ama nin karapatan para mag-ari ay anorin anamaot a gaw-on ko komoyo, ³⁰ ta maipagkarongo katamon mangan tan minom itaw ha lamisawan ha kaarian ko. Tan main kamon kanyakanyan trono a tokloan para mamoon† konlan labinloway lipi nin Israel."

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Ya ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ [Hin ya-rin, wani Jesus a Katawan koni Pedro,] "Hika, Simon, long-on modti: Yay labay ni Satanas ay pairapan‡ na kamo pigaw bokotan moyoy katotpol moyo. ³² Kot indawat katay na a kay ka disnodon mahominan katotpol. Kanya painsan, no nangombabali kay na ta binomalik kay na kongko, pakhawon moy nakom lan hilay impagkatalakaka mo."

³³ Wanan in-obat ni Pedro kona, "Katawan, handa akon

mapriso tan matin kalamo ka."

³⁴ Kot wani Jesus, "Pedro, ibalita ko komo, ba-yo tomaran-ok a manok konan yadtin yabi ay mitloy bisis mon ibalita a ambo mo kon bilbi."

Miawit Gawgamit

³⁵ Bi-sa wani Jesus konlan aw-apostolis na, "Hin inhogo katamon nangaral tan binawalan mangawit kwarta, bag tan risirban aw-apin ayi, nagkolang kamo wari nin pawpangangailangan?" "Kai," wanlan in-obat.

³⁶ Wana ot ni Jesus konla, "Hawanin balo, no main kamon kwarta, awiton moyoy na tan anorin kapara ha bag. Hinoman komoyo a homin bonong, maglako yay nan doloh na ta pigaw main yan maipanalIW. ³⁷ Ibalita ko komoyo, dapat pomtog anadtin wana ha Masanton Kasolatan tongkol kongko, 'Imbilang yan a-sa konlan mawmakasalanan.' Yay bawbagay tongkol kongko a dapat mangyari ay halos mayari ana." ³⁸ Wanlan aw-apostolis na, "Katawan, oy a loway bonong." Wani Jesus konla, "Tama ana-rin."

Dinomawat hi Jesus ha Bakil Olibo

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

³⁹ Hin ya-rin ay inomalih hi Jesus ta nako ya ha Bakil Olibo a bilang ha kinaogalian nan gaw-on.

† 22:30 22:30 Ha Griego: mag-in howis. na kamo nin bilang ha trigo.

‡ 22:31 22:31 Ha Griego: bitsayon

Hila man a dawdisipolos na ay naki-ka anamaot kona. ⁴⁰ Hin niabot hilay na itaw, wani Jesus konla, "Idawat moyo a kay kamo matokso."

⁴¹ Bi-sa dinomayô ya konla nin bilang karayo a-say basyon bato, ba-yo nanal-imokor yan dinomawat.

⁴² Wana, "Ama, no labay mo, alihon mo komon yadtin an-arapon kon pa-magdyadya. Kot anodtaw pa man, ambo yay kalabayan koy mangyari, nokay yay kalabayan mo." ⁴³ Tongwa, main anghil a naibat ha langit a nagpa-kit kona ta pinakhaw nay nakom na. ⁴⁴ Hawanin, bana ta masyado yan angkairapan, lalo yan dinomawat hi Jesus. Bi-sa tinomolo a hayngot na ha lota a bilang mawmahiban a patak nin daya.

⁴⁵ Pa-makayari nan dinomawat ay inomdong ya ta nagbolta konlan disipolos na, kot na-lato na hilan angka-lok bana ha kakapoyan, gawa nin sobran kaloloan. ⁴⁶ Wani Jesus konla, "Anongkot angka-lok kamo? Mibangon kamo ta domawat pigaw kay kamo matokso."

Dinakop hi Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

⁴⁷ Hin ampanalita ya ot hi Jesus, lako a tawon nakalato a pinango-nawan ni Judas, a a-sa konlan labinloway apostolis ni Jesus. Dinomani ya koni Jesus ta inalokan na

ya. ⁴⁸ Kot wani Jesus kona, "Judas, ha alok mo ot aniparalan a pa-magtraidor mo kongko, hiko a Naglalaman Tawo?"

⁴⁹ Hin na-kit laddi nin kawkalamoan ni Jesus ta bi-sa naintindyan la no anyay mangyari, wanla kona, "Katawan, gamiton mi na doman a bawbonong mi?" ⁵⁰ Tongwa, tinabtab nin a-sa konlan aw-apostolis ni Jesus a alila nan pinakapoon pari, kot yay wanan totolyan a natigpah na.

⁵¹ Kot wani Jesus, "Itgon mo-rin!" Bi-sa gina-gotan ni Jesus a totolyan nan alila ta pinaabig na.

⁵² Ba-yo wana konlan pawpoon pari, gawgwardya ha timplo tan hilay pawpoon nin Israelita a nako itaw para dakpon ya, "Tolisan ako doman ta nangawit kamo ot bawbonong tan pawpapatok?" ⁵³ Awlo-awlo kon itaw ha timplo nin kalamo moyo kot kay moyo ko dinakop. Balo ta hawanin talagay panaon moyo tan angka-kit anay kapangyarian ni Satanas a ari nin karobloman."

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Dinakop lay naor hi Jesus ta inawit la ya ha bali nan pinakapoon pari. Hi Pedro namaot ay matotombok konla nin main karayoan. ⁵⁵ Hin main

tawtawon namartan timbon ha botlay balaybay nan pinakapoon pari ta bi-sa ampalanglang hilay na itaw, naki-toklo hi Pedro konla.⁵⁶ Hin ya-rin ay na-kit na yan a-say babayin alila ta angka-hawangan a lopa na nin apoy. Pinaka-hilap na ya, ta wana, "Yadtin lalaki ay kalamoan nay namaot ni Jesus."

⁵⁷ Kot imbori nadti ni Pedro, a wana, "Babayi, ambo ko yan bilbi."

⁵⁸ Na-paonggan, na-sikaso yan a-say lalaki, wana, "A-sa kay namaot ha kawkalamoan na."

Kot wani Pedro, "Amigo, na-baloan mo ko!"

⁵⁹ Pa-makalabah nin manga a-say oras, main anaman a-say tawo a wanan impilit, "Potog kalamoan na yadtin tawo ta taga yay namaot Galilea."

⁶⁰ Kot wanay naman ni Pedro, "Amigo, homin akon tanda ha an-ibalita mo."

Lo-gan ya ot ampanalita hi Pedro ay bigla tinomaran-ok a manok.⁶¹ Hin ya-rin ay namalingay hi Jesus ta hinilap na hi Pedro. Hawanin, na-panomtoman ni Pedro yay hinalita nan Katawan, a wana kona, "Ba-yo tomaran-ok a manok konan yadtin yabi ay mitloy bisis mo kon iporlingor."⁶² Kanya nilomikol hi Pedro ta bi-sa tinomangih yan hosto.

Tinoya-toya tan Bino-bogbog hi Jesus

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Hiladtaw anamaot a am-paggwardya koni Jesus ay tinoya-toya la ya tan bino-bogbog.⁶⁴ Bi-sa pinorongan lay mata na ta tiniro-tiro lay lopa na, ba-yo wanlan impastang, "Holaan mo no hinoy naniro komo?"⁶⁵ Bi-sa kalakan ot hina-halita lan pa-noya-toya kona.

In-arap hi Jesus ha Pinakamata-gay a Konsiho

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Kinadilapan, nititipon hilay pawpooon nin Israelita, pawpooon pari tan maw-maistron kapanogoan ta hila-rin yay pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel. Bi-sa in-arap hi Jesus konla, ta wanla kona,⁶⁷ "Ibalita mo pa komi no hika doman yay Cristo a impangako nan Dios?" Kot wani Jesus konla, "Maski man ibalita ko ay kay kamoy nan lamang mi-pol.⁶⁸ No pastangon katamoy namaot, kay moyo koy nan lamang obaton o bolohan.⁶⁹ Kot paibat hawanin, hiko a Naglalaman Tawo ay tomoklo ha wanan nan Dios a Makapangyayari."

⁷⁰ Hin ya-rin ay pinastang la yan halban, "Hika doman no-nin a Anak nan Dios?"

Wani Jesus konla, "Hikamoy nay am-pamibalita a hikoy naor."

⁷¹ Bi-sa wanla, "Anya man ot magklasin pa-maptog a

kailangan tamo? Hitamoy na mismo a nakalngo ha mismon boboy na.”

23

*In-arap hi Jesus koni Gobir-
nador Pilato*

(Mateo 27:1-2; 11:14;
Marcos 15:1-5; Juan 18:28-
30)

¹ Hin ya-rin ay inomdong hily halban mawmyimbroy nin pinakamata-gay a konsiho, ta inawit la yan in-arap hi Jesus koni Gobir-nador Pilato [a taga Roma].

² Bi-sa inompisawan la yay nan baraan hi Jesus, wanla, “Naimatonan midtin tawo a anhoghogan nay tawtawo nin komontra ha gobyirno tamo. An-ibawal nay pamamayar bowis konan ari ha Roma. An-ibalita na ot a hiya kano yay Cristo, a Ari a impangako nan Dios.”

³ Kanya pinastang na ya ni Gobir-nador Pilato, wana, “Hika doman a Ari lan Israelita?” Wanan in-obat ni Jesus, “Nahalita moy na.”

⁴ Hin ya-rin, wani Gobir-nador Pilato konlan pawpoon pari tan konlan malabong a tawo itaw, “Homin akon angka-kit kasalanan konan yadtin tawo para sintinsyawan yan kamatyan.”

⁵ Kot lalo lan impilit a bawbara la, wanla, “Ha panonoro na ay anhoghogan nay tawtawo ha intiron probinsyan Judea nin

komontra ha gobyirno. Nag-ompisa ya ha probinsyan Galilea, bi-sa hawanin iti yay na ha Jerusalem.”

*In-arap hi Jesus koni Ari
Herodes Antipas*

⁶ Hin nalngo ni Gobir-nador Pilato a binanggit lay “Galilea”, sinigorado na no talagan taga yan probinsyan Galilea hi Jesus.

⁷ Kanya, hin na-tandaan na a taga yay naor Galilea a angka-hakopan ni Ari Herodes Antipas* ay impapika na ya koni Ari Herodes Antipas a hin ya-rin ay itaw anamaot ha syodad Jerusalem. ⁸ Maligan-maliga hi Ari Herodes Antipas hin na-kit na hi Jesus ta naboyot na yay nan labay ma-pakikitan, bana ha kalakan nay nan na-nalngo tongkol kona. An-asahan nan gomwa yan milagro hi Jesus pigaw makit na. ⁹ Kanya kalakan nan impa-pastang koni Jesus hin ya-rin, balo ta kay na ya inobat.

¹⁰ Itaw hily namaot a pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan nin an-omdong tan mahakit a bawbara la koni Jesus. ¹¹ Hi Ari Herodes Antipas tan hily hawhondalo na ay ini-insolto tan tinoya-toya la hi Jesus. Ba-yo pinaholotan la yan bilang doloh ari ta bisa impapiorong la ya koni Gobir-nador Pilato. ¹² Konan ya-rin awlo, hi Gobir-nador

* 23:7 23:7 Hi Ari Herodes Antipas ay anak ni Ari Herodes a Bantog, yay ari hin in-abing hi Jesus.

Pilato tan hi Ari Herodes Antipas a datin mi-kontra ay na-piamgo.

Sinintinsyawan   *Ka-*
matyan hi Jesus

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Hawanin, impahawayan ni Gobirnadador Pilato hilay pawpoon pari, hilay main katongkolan tan hilay laloman tawtawo, ¹⁴ ta wana konla, "Inawit moyodtin lalaki kongko ta an-iriklamo moyo a anhoghogan nay tawtawo para komontra ha gobyirno. Kot ha pangimbistiga ko kona ha arapan moyo, na-kit ko a ha halban an-ibara moyo kona ay homin ni a-say bagay a potog. ¹⁵ Maski hi Ari Herodes Antipas ay homin ya syimprin na-kit a kasalanan na, ta pina-ka katamoy naor kona. Mapatnag a homin yan nagawa odtin tawo a dapat yan sintinsyawan kamatyan. ¹⁶ Kanya ipagaroti ko ya tana bi-sa yay na bolohan." ¹⁷ [Anorin a imbalita ni Gobirnadador Pilato, palibhasay nakaogalian a dapat yan mamiboloh nin a-say priso kada Pistan Pa-makalibri.]

¹⁸ Kot sabay-sabay hilan inomaghaw a kalabongan, wanla, "Patyon yadtin tawo! Hi Barabbas a bolohan!" ¹⁹ (Napriso yadti hi Barabbas bana ta kalamo ya ha nilomaban ha gobyirno ha syodad Jerusalem tan nang-mati yan tawo hin ya-rin.)

²⁰ Hawanin, ha apos ni Gobirnadador Pilato nin bolohan hi Jesus ay naki-totol yan oman konla. ²¹ Kot inomaghaw hilay naman, wanla, "Ipasak ya ha kros! Ipasak ya ha kros!"

²² Hin ikatlon bisis na hilan kina-totol ni Gobirnadador Pilato, wana konla, "Anongkot, anya kot a nagawa nan karokaan? Anta homin akon ma-kit bara-nan para sintinsyawan yan kamatyan. Kanya ipagaroti ko ya tana bi-sa bolohan."

²³ Kot lalo lay na ingat in-aaghaw a dapat yan ipasak ha kros, anggan na-honol syimpri yay in-aaghaw lan kalabongan tan hilay pawpoon pari. ²⁴ Kanya dinisisyonan ana ni Gobirnadador Pilato a pagostowan hilay na ha andawaton la. ²⁵ Impapiboloh na hi Barabbas ta ya-rin a labay la, maskin yadtin hi Barabbas ay naprisoy naor bana ta nilomaban ya ha gobyirno tan nangmatin tawo. Kot hi Jesus ay in-intriga na ha omnoy hondalo para patyon ayon ha kalabayan lan tawtawo.

Impasak hi Jesus ha Kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ Hin ya-rin a an-i-ka lay na hi Jesus para ipasak ha kros, na-hakbat la hi Simon a taga Cirene a nangibat ha baryo. Hinampat la ya ta impabalatay konay kros ni Jesus, bi-sa pinaaloyon la ya koni Jesus.

27 Golpin tawo a naki-aaloyon kona, kalamo ot a bawbabayin antomangih bana ha ampangyari kona.

28 Pinalingayan na hila ni Jesus, wana, "Hikamoy bawbabayi a taga Jerusalem, ando la ko tangihan. Mas-bali tangihan moyoy sarili moyo tan hilay aw-awa-nak moyo.

29 Tandaan moyo: Lomato a panaon nin grabin kadya-dyaan a halitaon nin tawtawo yay bilang anodti, 'Makalma hilay bawbabayin baog, hilay kay naka-ranas nin lomombit tan hilay kay naka-ranas mamasoso.'

30 Konan ya-rin a panaon, halitaon la ha bawbakil, 'Daga-nan moyo kami!' tan ha bawbabo, 'Tambagan moyo kami!' 31 Nga-min, no anodti nay anggaw-on lan [pa-madya-dya kongko a kaalimbawaan kot] kayon malaboyong a ambo dapat poolan [ta homin akon kakasalahan,] di laloy na komoyon [tawon makasalahan a kaalimbawaan kot] kayon malanat!"

32 Hin ya-rin, main hila ot inawit loway kriminal para patyon nin kalamo ni Jesus. 33 Hin nakalato hilay na ha logar a anha-wayan "Bongo", impasak la yay na ha kros hi Jesus. Impasak lay namaot hilay loway kriminal ha kros, yay a-sa ha bandan wanan ni Jesus tan yay a-sa ha bandan wili na. 34 Wani Jesus, "Ama, patawaron mo hila ta kay la tanda a anggaw-on la."

Hawanin, nibobonot hilay hawhondalo ta pinipapartiw-an lay dawdoloh na.

35 Itaw hilay tawtawon nakababantay. Hilay main katongkolan ay tinoya-toya la ya, ta wanla, "Inlipyas na hilay laloma, di ilipyas nay namaot a sarili na no hiya talaga yay Cristo, yay pinili nan Dios."

36 Maski hilay hawhondalo ay tinoya-toya la yay namaot ta dinomani hila kona nin ambiyan la yan maalhom a alak obas. 37 Wanla, "No hikay Ari lan Israelita, ilipyas mo no-nin a sarili mo."

38 Ha olowan ni Jesus ay main nakapaskin [ha halita Griego, Latin tan Hebreo]* a anodti labay toton: "Yadti a Ari nin Aw-Israelita."

39 Yay a-sa konlan kriminal a nakapasak anamaot ha kros ay tinoya-toya nay namaot hi Jesus, a wana, "Ambo doman hika yay Cristo? Ilipyas mo no-nin a sarili mo pati hikami."

40 Kot hinaar na ya nin yay a-sa ot a kriminal, wana, "Kay ka doman angkali-mo ha Dios, anta pari-pariho tamon sintinsya? 41 Marapat bongat a parosawan ta nin anodti bana ha gawginwa ta, kot yadtin tawo ay kay homin yan nagawa a karokaan." 42 Bi-sa wana koni Jesus, "Katawan, panomtomon mo ko pa no hikay nay ampag-ari."

43 Wanan in-obat ni Jesus kona, "Yay potog, ibalita ko

komo, hawanin ot a awlo, ipagkalamoan katay na ha Paraiso.”

Nabtahan hi Jesus

(*Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30*)

⁴⁴ Hin bandan ogtiawloy na, dinomoblom a intiron nasyon anggan ha bandan alas tres nin apon, ⁴⁵ ta dinomoblom yay awlo. Bi-sa yay kortina ha botlay nin timplo ay bigla nag-nit nin na-pikalwa. ⁴⁶ Tongwa wani Jesus ha makhaw a bosis, “Ama, an-ipa-taya ko komoy main kon ispirito.” Pa-makayari nan hinalita yadti ay nabtahan yay na.

⁴⁷ Hin na-kit nan kapitan nin hawhondalo a ampagbantay koni Jesus a ni-pangyari, pinori na yay Dios. “Talagan homin yan kasalanan yadtin tawo,” wana.

⁴⁸ Hiladtaw anamaot kalakan tawtawon nititipon itaw para mamiliw, hin na-kit lay nangyari ay ni-porong hilan ambogbogon lay kolop la pamilbian a anikalolo lay nangyari. ⁴⁹ Kot hiladtaw halban kawkabilbi ni Jesus, pati hilay bawbabayin naki-ka kona paibat ot probinsyan Galilea ay itaw hila ampanamolaw ha ambo karayoan, kanya angka-kit lay ampangyari.

Intabon hi Jesus

(*Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42*)

⁵⁰ Hin ya-rin ay main a-say lalaki a yay ngalan na kot Jose. Myimbrow yan

pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel. Labah yan tawo tan maptog.

⁵¹ Nga-min, kay ya inomayon ha disisyon lan kapara nan kawkonsihal tan ha gawa lan pa-mapati koni Jesus. Taga yan Arimatea, a-say babali ha probinsyan Judea, tan a-sa yay namaot a ampanagan ha pa-mag-arinan Dios. ⁵² Yadtin hi Jose ay nako ya koni Gobirnadador Pilato ta dinawat nay bangkay ni Jesus. ⁵³ Pa-makayari ay nako yay na ta in-aypa nay bangkay ni Jesus ha kros. Pinotot nadtin nin pinon tilan mapoti, bi-sa inggawa na ha a-say panabonan a kay ot ginamit a impakwiba ha bakil a bato. ⁵⁴ Awlon Byirnis hin ya-rin a awlon pa-magparihado para ha Awlon Pa-mainawa. Madani nay yabi a ompisan Awlon Pa-mainawa.

⁵⁵ Hiladtaw bawbabayin naki-ka koni Jesus paibat probinsyan Galilea ay hinomonol koni Jose, kanya na-kit lay pinanabonan koni Jesus tan no pa-no inggawa a bangkay na. ⁵⁶ Bi-sa norong hila ta imparihado lay paw-pabanglo tan lawlana a pambalsamo ha bangkay ni Jesus.

Kot kinadilapan ta awlon Sabado ay nagpainawa hila yapo ayon ha kasogoan nan Dios.

24

Norong Nabyay hi Jesus
(*Mateo 28:1-10; Marcos*

16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Palbangon ot nin awlon Dominggo, nako hilay nay bawbabayi ha pinanabonan koni Jesus, awit lay im-parihado lan pawpabanglo tan lawlaloma ot a igwa ha bangkay ni Jesus. ² Nalato lan naitolir ana yadtaw malapar a baton impanara ha pinanabonan. ³ Kot hin nilomoob hila, na-kit la a homin ana itaw a bangkay ni Jesus a Katawan. ⁴ Hin angkagoloy isip la no anya kari a nangyari, tongwa naka-kit hila ha dani la nin loway lalakin nakaayhing nin ampangikirlap. ⁵ Ha kali-mowan la ay ni-panalimokor hilan palokob, kot wanlan hilarin loway lalaki, "Anongkot antingkaapon moyoy angkabyay iti ha kamainan lan nawnati? ⁶ Kay yay na iti ta norong yan nabyay. Panomtomon moyodtaw imbalita na komoyo hin itaw ya ot ha probinsyan Galilea. ⁷ Anodti wana komoyo: 'Hiko a Naglalaman Tawo ay kailangan iintriga ha gamot lan dawdoka a tawo. Ipasak la ko, balo ta ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay.' "

⁸ Na-panomtoman lay naor a hinalita na. ⁹ Pamagbolta la ibat ha pinanabonan, imbalita ladin halban konlan labin-asay apostolis ni Jesus tan konlan halban laloma ot a kawkalamoan la. ¹⁰ Hilarin

bawbabayin namibalita nin yadti konlan aw-apostolis ni Jesus ay hila ni Maria Magdalena, hi Juana, hi Maria a nanay ni Santiago, tan hilay laloma ot a bawbabayin kalamoan la. ¹¹ Balo ta hay wanlan aw-apostolis kot gawa-gawa lan bongat a imbalita la, kanya kay hila naki-pol konla. ¹² Anodtaw pa man, hi Pedro ay inomdong ta nolayon nako ha pinanabonan. Hin tinomook ya ta hinilip nay lalo ay homin yan na-kit no ambo yadtaw bongat pinon tilan mapoti a ingkolkol ha bangkay. Kanya norong yan ampag-ispanta ha nangyari.

Nagpa-kit hi Jesus ha Loway Disipolos Na (Marcos 16:12-13)

¹³ Ya-rin ot a awlo, main loway disipolos ni Jesus a anlalakon mako ha a-say baryo a anha-wayan Emaus, manga labin-a-say kilometroy karayoan paibat ha syodad Jerusalem. ¹⁴ Logan lan anlalako ay ampi-totolan lay halban ni-pangyari koni Jesus. ¹⁵ Ha pa-mi-totol tan pa-mi-pastangan la, tongwa dinaniwan na hila ni Jesus ta naki-sabay ya konla. ¹⁶ Balo ta bilang pinorongan a mata la, kanya kay la na-bilbi hi Jesus. ¹⁷ Hin ya-rin ay pinastang na hila, wana, "Anya kot ya-rin ampi-totolan moyo?"

* 24:17 24:17 Ha laloman kopya nin Griego: "Anya kot ya-rin ampi-totolan moyo lolog kamon anlalako ta hay lolo moyo?"

Tinomgon hilan mangalolo, bi-sa* 18 yay a-sa konla a yay ngalan kot Cleopas a nangobat koni Jesus, wana, "Hikan bongat lawoy istranghiro ha Jerusalem a kay magtanda ha bawbagay a ni-pangyari itaw yadtin omnoy awlon nakalabah!"

19 Pastang ni Jesus, "Anya magbawbagay?"

Wanlan in-obat kona, "Yay tongkol koni Jesus a taga Nazaret. A-sa yan propita a makapangyarian ha halita tan gawa, ha hilap nan Dios tan ha hilap nin halban tawo. 20 Kot hilay pawpoon pari tan pawpoon nin Israelita ay in-intriga la ya konlan taga Roma para sintinsyawan yan kamatyan, kanya impasak la ya ha kros. 21 Hiya paot a pinasimalaan min mamilipyas ha nasyon Israel. Ambo bongat orin. Ikatlon awloy na hawanin paibat hin nati ya. 22 Bi-sa nabigla kami ha imbalita nin omnoy bawbabayin kalamoan mi. Ngamin, nanakbay hilan nako ha pinanabonan. 23 Kot pa-morong la, wanlan imbalita komi a kay la na-kit a bangkay ni Jesus, balo ta main hila kanon na-kit awanghil a namibalita a norong yan nabyay. 24 Bi-sa main konlan kawkalamoan mi a nakoy namaot ha pinanabonan. Anodtaw anaor a na-kit la nin bilang ha imbalita lan bawbabayi. Kot hi Jesus ay kay la na-kit."

25 Wani Jesus konla, "Anya pay nan kakapoyan pangingintindi moyo, ta hay irap moyon pi-polon a halban imbalita lan pawpropita ha Masanton Kasolatan. 26 Ambo doman imbalita la a yay Cristo kot kailangan dalanan nay anorin a pa-magdya-dya bayo na tanggapon a main nan karangalan?" 27 Bi-sa impahawang ni Jesus konlay impasolat ha intiron Masanton Kasolatan tongkol kona, paibat ha lawlibron sinolat ni Moises anggan ha lawlibron sinolat lan halban propita.

28 Hin madani hilay nan miabot ha baryon kakaon lan lowa, hi Jesus ay bilang yan magpatoloy ha laloman kakaon. 29 Kot pinondan la ya, ta wanla, "Kihanda kay na yapon komi ta madani nan homlop a awlo tan anyomabi na." Kanya nakihandanda ya konla. 30 Hin ya-rin a nirorongo hilay na ha lamisawan para mangan, nangwa hi Jesus nin tinapay, bi-sa na pinasalamatan yay Dios. Pa-makayari ay pini-pikna na ta intorol na konla. 31 Tongwa, naalih yay bilang porong ha mata la, kanya nabilbi la ya. Balo ta bigla homin yay na. 32 Wanla ha a-sa tan a-sa, "Kanya payti, hay gandan kalayaman ta lo-gan nan ampakitotol konta ha dalan tan hin an-ipahawang nay Masanton Kasolatan."

33 Ya-rin ot a oras ay in-

omdong hila ta nagbolta ha syodad Jerusalem. Na-lato la itaw hilay labin-a-say apostolis a nititipon, pati hilay laloma ot a kawkalamoan la. ³⁴ Wanla konlan lowa, "Talagan potog paytaw a norong yan nabyay a Katawan ta nagpa-kit ya koni Simon!" ³⁵ Hiladti namaot a loway kapilato ay imbalita lay namaot a nangyari konla ha dalan tan no pa-no la ya nabilbi ha pa-mi-pikna na nin tinapay.

Nagpa-kit hi Jesus Konlan Aw-apostolis Na

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Gawgawa 1:6-8)

³⁶ Lo-gan antotolon lay nangyari ay bigla nagpa-kit hi Jesus nin nakadong ha botlay la. Wana konla, "Magkamain kamon kaliswayan nakom!" ³⁷ Kot naka-kolalag hila tan nali-mowan ta hay wanla no moltoy angka-kit la. ³⁸ Kanya wani Jesus konla, "Anongkot golo-goloy isip moyo tan anongkot ampagdoda kamo ot?" ³⁹ Bilyon moyoy gamot tan ayi ko ta ma-bilbi moyo a hikon talaga. Ga-gotan moyo ko tan paka-biliwon. Yay molto ay homin laman tan botol, ambo bilang ha angka-kit moyo kongko."

⁴⁰ Pa-makayari nan hinilita yadti ay impa-kit na konlay gamot tan ayi na.

⁴¹ Hin kay hila ot maka-pakipol bana ha sobran kaligawan tan ampag-ispanta hila ot, wana konla, "Maindoman ma-kan iti komoyo?" ⁴² Binyan la yan a-say po-toh a hiniban konâ [tan kalaba.†] ⁴³ Kinwa nadti ta kinan na ha arapan la.

⁴⁴ Pa-makayari, wani Jesus konla, "Yadti a labay kon totolon hin imbalita ko komoyo hin kalamo moyo ko ot a dapat mangyari yay halban nakasolat tongkol kongko ha Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogoan a sinolat ni Moises tan ha lawlibron sinolatan propita pati ha Libron Kawkanta."

⁴⁵ Bi-sa hinawangan ni Jesus a kawkaisipan la pigaw maintindyan lay labay totolon nin Masanton Kasolatan. ⁴⁶ Hawanin wana konla, "Wana ha Masanton Kasolatan a kailangan magdya-dya tan mati yay Cristo, bi-sa morong yan mabyay ha ikatlon awlo. ⁴⁷ Tan kailangan ipangaral ha tawtawo ha halban nawnasyon paibat ha Jerusalem a mangombabali hila, pigaw ha ngalan na ay mapatawad a kawkasalanan la. ⁴⁸ Hikamoy tistigo konan yadtin bawbagay. ⁴⁹ Tandaan moyo: Ihogo ko komoyo yay impangakonan Ama ko. Kot iti kamo yapon ha syodad Jerusalem anggan kay kamo ma-biyan nin kapangyarian a maibat

† 24:42 24:42 Labay totolon: a-say bi-hing balin panilan a main polot.

ha langit.”

Noli hi Jesus ha Langit

(Marcos 16:19-20; Gaw-gawa 1:9-11)

⁵⁰ Bi-sa inawit ni Jesus hilay dawdisipolos na nin lomikol ha syodad. Pamakalato la ha baryon Betania ay inta-gay nay gamot na ta binindisyonan na hila. ⁵¹ Lo-gan na hila ot ambindisyonan, an-ibati na hilay na ta daoto-daoto yay nan ampamata-gay ha langit. ⁵² Hin ya-rin ay sinamba la yan dawdisipolos na. Bi-sa nagbolta hila ha Jerusalem nin main mahiban a kaligawan. ⁵³ Bi-sa pirmi hilay nan itaw ha timplo nin ampamori tan ampaki-salamat ha Dios. Amen.

Yay Labah a Balita Tongkol koni Jesu-Cristo ayon koni Juan

Hi Jesus yay Halita a Naglalaman Tawo

¹ Hin kalin-oo-nawan ot, ison yay na yay Halita. Yadtin Halita ay kalamoan nan Dios, tan hiya ay Dios. ² Paibat hin ibat ay kalamoan na yay nan Dios. ³ Halban bagay ay hiyay main gawa. Homin ni anyakaman a pinalsa a kay na impapalsan Dios kona. ⁴ Iti konay biyay, tan ampami yan hawang ha kaisipan nin tawtawo. ⁵ Yadtin hawang ay anhawangan nay karoblo-man [a kaalimbawaan kot kasalanan], tan yadtin hawang ay kay madaog nin karobloman.

⁶ Main a-say tawon inhogo nan Dios a yay ngalan kot Juan. ⁷ Inhogo na ya bilang a-say tistigo para mamaptog tongkol konan yay Hawang, pigaw halban tawo kot tompol konan yay Hawang bana ha pa-maptog na. ⁸ Yadtin hi Juan Bautista ay ambo hiyay Hawang, nokay inhogo yay naor para mamaptog tongkol konan yay Hawang. ⁹ Yadtin antokoyon Hawang ay yay potog a Hawang a nako iti ha babon lota, tan anhawangan

nay kaisipan nin balang tawo.

¹⁰ Nako ya iti ha mondo, tan hiyay namalsa nin yadtin mondo, balo ta kay la ya na-bilbi nin tawtawo ha mondo. ¹¹ Nako ya ha Israel a sarili nan nasyon, balo ta karamilan konla ay kay la ya tinanggap. ¹² Kot halban lan nananggap tan tinompol kona ay binyan na hilan karapatan para mag-in awa-nak nan Dios. ¹³ Nag-in hilan awa-nak nan Dios ambo bana ta impangabing hila ayon ha natoral a pamiabing, o bana ha gawa nin miambali o kalabayan nin miambali, nokay bana ta kalabayan nan Dios.

¹⁴ Yay Halita ay Naglalaman Tawo tan ni-wan ya iti kontamo. Na-kit mi a main nan kapangyarian tan kalinggasan bilang ka-siyasiyan Anak nan Dios. Pono yan kaabigan tan kaptogan.

¹⁵ Hi Juan ay namaptog tongkol kona. Anodti a imbalita na ha tawtawo ha makhaw a bosis: "Hiya yay antotolon kon lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta anggano man kaka ako kona, kot hin yadtaw ot ba-yo ko impangabing, hiya ay hiyay na."

¹⁶ Bana ta pono yay naor kaabigan tan kaptogan ay homin togon a angkatanggap tamon pawpayabol. ¹⁷ Yay kawkapanogoan ay inimbi nan Dios kontamo ha paralan ni Moises, balo ta yay kaabigan tan kaptogan

nan Dios ay niabot kontamo ha paralan ni Jesu-Cristo. ¹⁸ Nika-ka-noman homin ot tawon naka-kit konan Dios, balo ta impabilbi na ya kontamo nin ka-siya-siya nan Anak a lawah nan kalamo-lamo.

Yay Pa-maptog ni Juan Bautista

(*Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18*)

¹⁹ Hin main pawpari tan tawtawon Levita [katambay lan pari] a nangibat ha Jerusalem, ta inhogo hila koni Juan Bautista nin hila pawpoon nin Israelita para pastangon no hino ya, ²⁰ imbalita nay kaptogan. Kay na tinanggap a hiya yay Cristo, nokay wanan paptog: "Ambo ako yay Cristo." ²¹ Kanya pinastang la yay naman, wanla, "Hino ka man no-nin? Hikay na doman hi Propita Elias a makalato oman?" "Ambo," wani Juan. "Hika doman yay propita a impangako nan Dios?" "Ambo," wana syimpri ni Juan. ²² Wanla kona hin ya-rin, "Hino ka man no-nin? Ibalita mo pa komi pigaw main kamin maibalita konlan nanogo komi. Anyay ma-halita mo tongkol ha sarili mo?" ²³ Wani Juan, "Hikodtaw a antokoyon ni Propita Isaias, a wana, Main malngo makhaw a bosis a ampamabalawbaw ha disyrto

a ampamibalita ha tawtawo:

'Pa-hal pantayon tan itoynong moyoy dalanan nan Katawan.' **

²⁴ Hiladtaw inhogo para mamastang koni Juan ay paw-Pariseo. ²⁵ Wanla ot koni Juan, "Anongkot man ampamaotismo ka, anta ambo ka payti yay Cristo ni hi Propita Elias o yay propita a impangako nan Dios?" ²⁶ Wanan in-obat ni Juan, "Iya, ampamaotismo ko, balo ta lanom a anggamiton ko, kot main iti kontamo a ambo moyo ot bilbi. ²⁷ Hiya yadtaw antokoyon kon lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta ni mangorkal kordon apin na ay ambo akon marapat."

²⁸ Yadtin halban ay nangyari ha baryon Betania, ha lipay nin Kabatwan Jordan ha logar a ampamaotismowan ni Juan Bautista.

Hi Jesus yay Mangalih nin Kawkasalanan

²⁹ Kinadilapan, natamolaw ni Juan hi Jesus a andomani kona. Kanya wana konlan tawtawo itaw, "Oyay nay pa-hal Kordero† nan Dios a mangalih kawkasalanan nin tawtawo ha mondo. ³⁰ Hiya yay antotolon kon lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta maski man kaka ako kona, kot hin yadtaw ot ba-yo ko

* **1:23** 1:23 Labay totolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

† **1:29** 1:29 Yay labay totolon "Kordero" ay malago a karniro.

impangabing, hiya ay hiyay na. ³¹ Hin o-na, maskin hiko, kay ko tanda no hino ya-rin a hogo nan Dios. Anorin man, inhogo na kon Dios iti nin mamaotismo ha lanom para ipabilbi ko ya komoyon kaparan aw-Israelita.”

³² Oyay pa-maptog ni Juan tongkol koni Jesus: “Na-kit koy Ispirito nan Dios a inomaypa ibat ha langit nin bilang a-say kalapati, ta namirmi ya koni Jesus. ³³ Dati kay ko tanda no hino ya-rin a hogo nan Dios, balo ta hin inhogo na kon Dios para mamaotismo nin lanom ay anodti impao-na na kongko, ‘Yay tawon ma-kit mon aypaan nin Ispirito nan Dios tan pirmiwan na ay hiya yay mamaotismo nin Masanton Ispirito.’ ³⁴ Na-kit koy naor yadti,” wani Juan, “kanya ampaptogon ko a hiya yay Anak nan Dios.”

Hilay O-nan Toloy Disipolos ni Jesus

³⁵ Hin hinomonol a awlo, hi Juan Bautista ay itaw yay naman nin kalamo a lowa ha dawdisipolos na. ³⁶ Tongwa, hin na-kit nan an-lomabah hi Jesus, wana, “Bilyon moyoy pa-hal Kordero nan Dios.” ³⁷ Hin nalngo lan loway disipolos na a hinalita na, tampol hilan inomaloyon koni Jesus. ³⁸ Namalingay hi Jesus, kanya na-kit na hilan an-omaloyon kona. Pinas-tang na hila, wana, “Main

kamo doman labay?” Wanla kona, “Rabi, ayti ka ampiwan?” (Yay labay totolon “Rabi” kot Maistro.) ³⁹ Wana konla, “Ki-ka kamo ta pigaw ma-kit moyo.” Naki-ka hilay naor kona kanya na-kit lay an-iwanan na. Itaw hila yapo nakihanda kona ya-rin a awlo bana ta manga alas kwatroy na nin apon hin ya-rin.

⁴⁰ Yay a-sa konlan loway disipolos a nakalngo ha imbalita ni Juan Bautista tan inomaloyon koni Jesus ay hi Andres a talakaka ni Simon Pedro. ⁴¹ Pa-morong la, yadti hi Andres a nonan naka-kit koni Simon a kaka na, bi-sa wana kona, “Na-kit mi na yay Mesias!” (Yay labay totolon “Mesias” ay Cristo.) ⁴² Bi-sa inawit na ya koni Jesus. Hinilap ni Jesus hi Simon, bi-sa wana kona, “Hika hi Simon a anak ni Juan, balo ta Cefas[‡] anay ipangalan komo.” (Yadti ay pariho ha ngalan Pedro.)§

Hina-wayan ni Jesus hi Felipe tan hi Natanael

⁴³ Kinadilapan, nagdisisyon hi Jesus nin mako ha probinsyan Galilea. Na-kit na itaw hi Felipe, kanya wana kona, “Homonol ka kongko.” ⁴⁴ (Yadti hi Felipe ay taga Betsaida a babali lay namaot ni Andres tan Pedro.) ⁴⁵ Yay ginwa ni Felipe ay tiningkap na hi Natanael, bi-sa wana kona, “Na-kit mi nadtaw antokoyon ha

‡ **1:42** 1:42 Cefas ay halita Arameo a labay totolon “Bato.” § **1:42** 1:42 Pedro ay halita Griego a labay totolon “Bato.”

Libron Kawkapanogoan a sinolat ni Moises tan ha lawlibron sinolat lan lalaman propita nan Dios. Hiya hi Jesus a taga Nazaret, yay anak ni Jose.”⁴⁶ Wani Natanael kona, “Main wari labah a ampangibat ha Nazaret?” Wani Felipe, “Maki-ka ka kongko ta biliwon mo.”

⁴⁷ Hin na-kit ni Jesus hi Natanael a andomani kona, wanan hinalita tongkol kona, “Bilyon moyoy a-say potog a Israelita a kay anggomwa nin ambo tama.”⁴⁸ Pinastang na ya ni Natanael, wana, “Pa-no mo ko na-bilbi?” Obat ni Jesus kona, “Ba-yo na ka hina-wayan ni Felipe ay na-kit kata hin itaw ka ha hilong poon igos.”⁴⁹ Wani Natanael kona, “Maistro, hika a Anak nan Dios! Hika yay antaganan min Ari nin Israel!”⁵⁰ Wani Jesus anaman koni Natanael, “Bana wari ta imbalita ko komo a na-kit kata hin itaw ka ha hilong nin poon igos, kanya ka tinompol kongko? Mas holok ot ison a mi-ka-kit mo.”⁵¹ Bi-sa wana ot ni Jesus, “Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, paibat hawanin, ma-kit moyon abirto yay langit tan hilay aw-anghil nan Dios ay moli-monaoy nin mako kongko a Naglalaman Tawo.”*

2

Milagro hin Kahal ha

Cana

¹ Pa-makalabah nin loway awlo, main kahal ha babalin Cana ha probinsyan Galilea. Itaw yay nanay ni Jesus. ² Hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ay kinombida anamaot ha kahal. ³ Hin na-min anay alak obas itaw ha kahal, wanan nanay ni Jesus kona, “Na-minan hilan alak.”

⁴ Kot wani Jesus kona, “Ando mo ko pango-nawan, babayi. Ambo ko ot oras.”

⁵ Hawanin, wanan nanay na konlan ma-magsirbi, “Anyamay ibalita na ko-moyo ay gaw-on moyo.”

⁶ Main itaw a-nom a pasig a ampamigwaan lanom para ha sawsirimonyan pa-manglinis nin Israelita. Balang pasig ay ampaglaman nin lowampolo anggan tolompolo a galon. ⁷ Imbalita ni Jesus konlan ma-magsirbi a ponoon lan lanom a balang pasig.

Pinono lay naor lanom a pawpasig anggan labi. ⁸ Bisa wani Jesus konla, “Man-alok kamoy na, ta ibi moyo konan ampamahala ha handaan.”

Anorin anaor a ginwala. ⁹ Tinawayan nan ampamahala yay lanom a nag-in anan alak obas, kot kay na tanda no ayti ibat yadti, (balo ta tanda lan ma-magsirbi a nanalok nin yadti.) Kanya hina-wayan nan ampamahala yay nobyo, ¹⁰ ta wana kona,

* **1:51** 1:51 Kada ibalita ni Jesus “hiko a Naglalaman Tawo,” ha Griego: “yay Anak nin Tawo.”

“Ayon ha ogali tamo ay an-
nawon idolog yay malahap
a klasin alak, bi-sa no lako
anay nainom lan tawtawo,
an-idolog anay ordinaryon
klasi. Kot hika, naihyot
moy na ingat payti yay
malahap a klasin alak.”

11 Yadtin nangyari ha
babalin Cana, probinsyan
Galilea ay yay kalin-oo-
nawan milagro a ginwa ni
Jesus, pa-mipatnag nin main
nan pa-maka-Dios. Bana
konan yadti, tinompol kona
hilay dawdisipolos na.

12 Hin nayari a kahal, nako
hi Jesus ha babalin Caper-
naum nin kalamo a nanay
na, tawtalakaka na tan daw-
disipolos na. Itaw hila yapo
nin omnoy awlo.

*Pinaalih ni Jesus Hilay
Ampi-paglako ha Timplo*

(Mateo 21:12-13; Marcos
11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Hin ya-rin ay madani
nay Pistan Pa-makalibri* nin
Israelita. Kanya nako hi
Jesus tan hilay disipolos na
ha syodad Jerusalem. 14 Itaw
ha timplo nan Dios ay na-
lato ni Jesus hilay ampi-
paglako nin mawmaida-
ton konan Dios bilang ha
bawbaka, kawkarniro tan
kawkalapati, pati hilay ma-
nagilin kwarta a nakap-
wisto itaw. 15 Yay ginwa
ni Jesus, ginomwa yan
maipangaroti ta ginamit
nan impamaalih konlan
halban ma-maglako itaw ha

timplo, pati kawkarniro tan
bawbaka. Inbo-bo na ot a
kawkwarta lan ma-nagili, ta
binalinta nay lawlamisawan
la. 16 Bi-sa wana konlan ma-
maglako kalapati, “Alihon
moyo-rin iti! Ando moyo
gaw-on palingki a bali nan
Ama ko!”

17 Na-panomtoman lan
dawdisipolos na yay wana
ha Masanton Kasolatan,
“Halban kohaw ko ay an-ika-
min ko ha pa-mag-inakit ko
ha main mon bali, o Dios.”

18 Kot hilay pawpoon nin
Israelita, wanla koni Jesus
hin ya-rin, “Anyay milagro
a maipa-kit mo komi bilang
pambilbian a hika kot main
karapatan nin gomwa nin
yadti?”

19 Wanlan in-obat ni Jesus,
“Yobaon moyodtin timplo, ta
ha loob nin toloy awlo ay
ipa-dong kon oman.” 20 Kot
wanlan pawpoon nin Is-
raelita, “A-pat a polo tan
a-nom a taon impa-dong
yadtin timplo, tongwa wari
maipa-dong mo ha loob nin
toloy awlo bongat?”

21 Kot yay antokoyon ni
Jesus a timplo ay yay main
nan lalaman. 22 Kanya,
hin norong yan nabyay hi
Jesus, na-panomtoman lan
dawdisipolos na yadtin hi-
nalita na, kanya pini-pol la
yay wana ha Masanton Ka-
solatan tan yay hinalita ni
Jesus.

* 2:13 2:13 Pista orin nin pa-manomtoman lan Israelita ha pa-milibri nan Dios
konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

Tanda ni Jesus a Kanakoman nin Halban Tawo

²³ Hin ya-rin a itaw hi Jesus ha syodad Jerusalem lo-gan ya-rin Pistan Pamakalibri, lako a tawtawon tinompol kona bana ha nakit lan mawmilagro a ginwana. ²⁴ Anorin man, kay ya pinomasimala konla bana ta bilbi nay halban tawo.

²⁵ Ambo kailangan a main mamibalita kona tongkol ha hinoman a tawo, bana ta tanda nay kanakoman nin balang a-sa.

3

Hi Jesus tan hi Nicodemo

¹ Main a-say poon nin Israelita ha gropo lan Pariseo a yay ngalan kot Nicodemo.

² A-say yabi, nako ya koni Jesus, ta wana kona, "Maistro, tanda min a-sa kan ma-noro a inhogo nan Dios. Ngamin, kay homin makagwa nin mawmilagro a bilang ha anggaw-on mo no homin konay Dios."

³ Wanan in-obat ni Jesus, "Yay potog a potog, ibalita ko komo, no kay maiabing oman a a-say tawo ay kay ya maka-paki-lamo ha ampagarian nan Dios."

⁴ Wani Nicodemo kona, "Pa-no ya man wari maiabing oman a a-say tawon matokling ana? Makaloob ya ot wari ha tiyan nin nanay na para iabing yan oman?"

⁵ Wanan in-obat ni Jesus, "Yay potog a potog, ibalita ko komo, no kay maiabing

oman yay tawo ha paralan nin lanom tan ha Ispirito nan Dios ay kay ya maka-paki-lamo ha ampagarian nan Dios. ⁶ Nga-min, yay impangabing nin tawo ay tawo syimpri, kot yay in-abing ha Ispirito nan Dios ay iti konay Ispirito nan Dios. ⁷ Kanya ando mo pag-ispantawan a imbalita ko komo a kailangan maiabing kamon oman a tawtawo. ⁸ Yay Ispirito nan Dios ay bilang ha lopot a ampiabot no ayti na labay. Angkalngo moy tonoy na, balo ta kay mo tanda no ayti ya ampingibat tan no ayti ya mako. Anorin anamaot kapara, kay ma-tandaan no anyay anggaw-on nin Ispirito nan Dios ha kanakoman nin tawon in-abing oman."

⁹ Wani Nicodemo, "Pa-no man mangyari orin?"

¹⁰ Wanan in-obat ni Jesus, "A-sa kan ma-noro ha lawlipi ni Israel, bi-sa kay mo angkaintindyan yadti? ¹¹ Yay potog a potog, ibalita ko komo, an-itoro mi yay tanda mi, ta yay ampapogon mi ay yay na-kit mi, kot kay moyo antanggapon a pa-maptog mi. ¹² No kay moyo ampi-polon a imbalita ko tongkol ha bawbagay a iti ha babon lota, pa-no moyo man ma-pi-pol no ibalita ko komoyo yay tongkol ha bawbagay ha langit? ¹³ Homin ot tawon noli ha langit, kanya homin magtanda tongkol ha langit no ambo hiko, yay nangibat ha langit a Naglalaman Tawo a kalamo-lamo

nan Dios ha langit.”

¹⁴ Wana ot ni Jesus, “Hin yadtaw ay inta-gay ni Moises yay olay a yari ha tanso ha a-say kayo, pigaw hinoman konlan na-kayat olay a homilap konan yadti ay kay nin mati. Anorin anamaot kapara kongko a Naglalaman Tawo, kailangan ita-gay akoy namaot ha a-say kayo, ¹⁵ pigaw hinoman a tompol kongko [ay kay mi-ka ha impyirno, nokay]* magkamain yan biyay a homin anggawan. ¹⁶ Bana ha kahi-banan labi nan Dios ha tawtawo ha mondo, inimbi nay ka-siya-siya nan Anak pigaw hinoman a tompol kona ay kay mi-ka ha impyirno nokay magkamain yan biyay a homin anggawan. ¹⁷ Inhogo nay naor Dios yay Anak na iti ha babon lota, kot ambo para sintinsyawan a tawtawon mi-ka ha impyirno, nokay pigaw mag-in yan paralan para malipyas a tawtawo.

¹⁸ “Hinoman a antompol konan Anak nan Dios ay kay sintinsyawan nin mi-ka ha impyirno. Balo ta hinoman a kay antompol ay sinintinsyawan anan mi-ka ha impyirno, palibhasay kay yay naor antompol ha ka-siya-siyang Anak nan Dios. ¹⁹ Sinintinsyawan hila bana ta yay hawang a ibat ha Dios ay nakalato iti ha sangkalotaan, kot mas nilabay lan tawtawo yay karobloman dinan yay hawang, palibhasay

dawdoka a gawgawa la. ²⁰ Nga-min, balang tawon anggomwa doka ay antiplonon nay hawang. Kay na labay mipadani ha hawang ta pigaw kay mapatnagan a gawgawa nan karokaan. ²¹ Kot yay tawon anggomwa labah ay andomani ha hawang ta pigaw ma-kit a yay gawginwa nan labah ay gawa nin pa-makiasa-sa na ha Dios.”

A-say Naman a Pamtog ni Juan Bautista Tongkol koni Jesus

²² Hin nayari odti, hi Jesus tan hilay disipolos na ay nakoy na ha probinsyan Judea. Nagpirmi ya yapo itaw nin kalamo hila tan namaotismo. ²³ Hi Juan Bautista ay ampamaotismo namaot ha Enon, madani ha Salim, bana ta lako a lanom itaw. Angkaon la yan tawtawo ta bi-sa ampabaotismo hila kona. ²⁴ (Kay ya ot napriso hi Juan hin ya-rin a panaon.)

²⁵ Hin ya-rin ay nagkamain pa-mididiskosyon hilay dawdisipolos ni Juan Bautista tan hilay laloman Israelita tongkol ha sirimonyan pa-manglinis. ²⁶ Kanya kina la hi Juan Bautista nin hilay dawdisipolos na, ta wanla kona, “Maistro, yadtaw lalaki a kalamo mo hin yadtaw ha lipay nin Kabatwan Jordan a pinaptogan mon hiya yay Cristo ay ampamaotismo yay namaot, tan halos halban

tawtawo ay ampako kona.”
²⁷ Kot wani Juan Bautista nin in-obat konla, “Yay tawo ay homin matanggap ni anyakaman no kay na ibi nin Dios. ²⁸ Hikamo mismoy maka-paptog ha imbalita kon ambo ako yay Cristo, nokay hikoy inhogo nan Dios nin mo-na konan impangako nan ihogo. ²⁹ Kaalimbawaan ko ay abay na ha kahal. Yay nobya ay para bongat ha nobyo. Yay abay a ampana-gan ha nobyo ay maligan-maliga no malngo nay bosis nan nobyo. Anorin ot bongat kapara kongko, hostoy nay kaligawan ko. ³⁰ Kanya kailangan hiyay mag-in lalon importanti, ta hikoy nay ambo importanti.”

Hi Jesus ay Naibat ha Langit

³¹ Yay ibat ha kalinta-ta-gayan ay holok ha halban. Kot hinoman a ibat ha kalotaan ay taga yan bongat babon lota, tan yay anhalitaon na ay tongkol ha bawbagay ha babon lota. Kot yay naibat ha langit ay holok yay naor ha halban. ³² Tan yay ampaptogon na ay yadtaw na-kit tan nalngo na, kot halos homin malabay mi-pol ha ampaptogon na. ³³ Kot hinoman a ampipol ha ampaptogon na ay ampamaptog a maptog yay Dios. ³⁴ Nga-min, yay inhogo nan Dios ay ampanalita nin hawhalita nan Dios, palibhasa yay pa-mami nan Dios kona nin Ispirito na ay kay

mahokat. ³⁵ Anlabyon nan Dios Ama yadtin Anak na tan impa-taya nay halban bawbagay kona. ³⁶ Hinoman a antompol konan Anak nan Dios ay main biyay a homin anggawan. Kot hinoman a kay anhomonol konan Anak nan Dios ay kay na matanggap a biyay a homin anggawan, nokay patoloy a hobhob nan Dios kona nin main parosa ha lomato a panaon.

4

Hi Jesus tan yay Babayin Taga Samaria

¹ Hin yadtaw, na-tandaan ni Jesus a Katawan a nabalitaan lan paw-Pariseo a mas lako a anhomonol tan ampabaotismo kona dinan koni Juan Bautista. ² (Kot yay potog, ambo hi Jesus yay ampamaotismo nokay hilay disipolos na.) ³ Kanya inomalih hi Jesus ha probinsyan Judea nin kalamo hilay disipolos na ta nagbolta hila ha probinsyan Galilea. ⁴ Ha pa-mako la itaw, kailangan magpa-wan hila ha probinsyan Samaria.

⁵ Hin itaw hilay na ha probinsyan Samaria ay ni-abot hila ha kahakopan nin babalin Sicar, itaw ha kmainan nin lota ni Jacob a impatawil na konan anak nan hi Jose. ⁶ Itaw yay anhaywayan “Bobon ni Jacob”. Ha kapagalan nan nilomalako ni Jesus, tinomoklo ya ha danin bobon. Manga bandedan ogtiawloy na hin ya-rin.

⁷ Tongwa, main nakalato a-say babayin taga Samaria para manago. Wani Jesus kona, "Makiinom ako pa."
⁸ (Kay hila itaw a daw-disipolos na hin ya-rin, ta nako hila ha babali para manaliw nin pa-mangan.)
⁹ Wanan yadtin babayin taga Samaria kona, "Anongkot ka ampakirawat lanom kongko a a-say taga Samaria, anta a-sa kan Israelita?" Hinalita nadtì bana ta hilay Israelita ay kay ampaki-lamo konlan taga Samaria.
¹⁰ Wani Jesus kona, "No tanda mon bongat komon yay an-ibi nan Dios ha tawo tan no hino ko a ampakirawat lanom komo, sigoradon makirawat ka kongko ta biyan kata nin yay lanom a ampakapamin biyay."
¹¹ [Kay na naintindyan nin yadtin babayi a labay nan totolon ni Jesus,] kanya wana kona, "Sinyor, homin kan tambiraw bi-sa malalo paot odtin bobon. Ayti ka man wari mangwa nin ya-rin lanom a ampakapamin biyay?"
¹² Daog mo ot wari yay kalimpapo-papoan tamon hi Jacob a nami kontamo nin yadtin bobon? Hiya mismo, pati awa-nak na tan aw-ayop na ay iti hila ni-pinom hin yadtaw."

¹³ Wani Jesus kona, "Hino-man a minom konan yadtin bobon ay lomata oman.
¹⁴ Kot hinoman a minom nin lanom a ibi ko ay kay ana lomata mika-ka-noman. Palibhasay yay lanom a ibi

ko ay mag-in hobol iti kona a makapamin biyay a homin anggawan."
¹⁵ Wanan babayi kona, "Sinyor, biyan mo ko pa no-nin ya-rin a lanom a an-ibalita mo, pigaw kay koy na lomata ni mako ot itin manago."
¹⁶ Wani Jesus kona, "Kaon mon ha-wayan a kaambali mo, bi-sa magbolta kamo iti."
¹⁷ Wanan in-obat nin yadtin babayi kona, "Homin akon kaambali." Wani Jesus kona, "Potog orin wamo a homin kan kaambali.
¹⁸ Palibhasay limay nay nag-in mon lalaki, bi-sa yay an-ipaglamo mo hawanin ay ambo mon kaambali. Kanya potog ya-rin hinalita mo."
¹⁹ Wanan babayi kona, "Sinyor, ha intindi ko ay a-sa kan propita."
²⁰ Hilay kapapo-papoan mi ay iti hila ansomamba ha Dios konan yadtin bakil, kot hikamoy aw-Israelita, an-ibalita moyo a itaw ha Jerusalem yay logar a dapat pagsambawan ha Dios."
²¹ Wani Jesus kona, "Mi-pol ka kongko, talakaka, anlomato anay panaon a somamba a tawtawo konan Ama nin kay hilay na mako konan yadtin bakil o itaw ha Jerusalem.
²² Hikamoy taga Samaria ay ambo moyon bilbi yay ansambawon moyo. Kot hikamin aw-Israelita ay bilbi mi yay ansambawon mi, palibhasa yay kalipyasan a impangako nan Dios ay mangibat komin Israelita.
²³ Anlomato anay panaon,

tan nag-ompisay na a hilay maptog a ansomamba konan Ama ay ansambawon la ya ibat ha lalo nakom la tan ayon ha kaptogan, ta anorin a labay nan Dios nin pa-magsamba kona. ²⁴ Yay Dios ay Ispirito, kanya kailangan sambawon ya ha nakom tan ayon ha kaptogan.”

²⁵ Wanan babayi kona, “Tanda ko a makalato yay Mesias, yay anha-wayan ‘Cristo’. Pa-makalato na, ibalita na kontamoy halban bawbagay.” ²⁶ Hawanin, wani Jesus kona, “Hikoy narin antokoyon mo.”

²⁷ Hin ya-rin ay nakalato hilay nay dawdisipolos na. Nag-ispanta hila no anongkot ampaki-totol ya ha a-say babayi. Kot homin konla a namastang no anyay tatala na o no anongkot ya ampaki-totol kona.

²⁸ Yay ginwa nan babayi ay imbati nay banga na, bisa tampol yay nan norong ha babali, ta wana ha tawtawo itaw, ²⁹ “Ki-ka kamo kongko, ta ma-kit moyoy a-say lalakin namibalita kongko nin halban gi-ginwa ko. Ambo wari hiyay na yay Cristo?” ³⁰ Kanya naki-ka hilay tawtawo kona ibat ha babali para biliwon la hi Jesus.

³¹ Lo-gan kay ya ot naka-pagbolta a babayi, omnoy bisis la yan pinaki-totolan hi Jesus nin hilay disipolos na, a wanla kona, “Maistro, mangan kay na.” ³² Kot wani

Jesus konla, “Main akon pa-mangan a kay moyo tanda.” ³³ Hawanin, wanlan disipolos na ha a-sa tan a-sa, “Main wari nami nin pa-mangan kona?”

³⁴ Wani Jesus konla, “Yay pa-hal pa-mangan ko ay yay honolon koy kalabayan nan nanogo kongko tan polyarion yay an-ipagwa na.

³⁵ “Ambo doman wamoyo, ‘A-pat a bolan ot ba-yo pa-manglapot?’ Kot yay ibalita ko komoyo, bilyon moyo hilay tawtawo, kapa-halan la ay trigon mangaloto ana tan panaon ana para gapason.

³⁶ Hinoman a ampanoro konla nin tompol kongko ay pa-hal ma-manglapot a makatanggap nin tobalo, bisa yay risolta nin yadtin gawa la ay main tawon magkamain biyay a homin anggawan. Kanya pariparohon maliga hilay pa-hal ma-mangmola a no-nan nangaral nin Halita nan Dios tan hilay ma-manglapot. ³⁷ Iti ma-kit a potog anaor yay wanan kahalitaan, ‘Lalomay ampangmola, lalomay ampanglapot.’ ³⁸ Anorin ot bongat komoyo, anihogo katamo para pa-hal manglapot nin kay moyo pinagpagalan. Hakalakoy nagpagal, kot hikamoy makinabang.”

³⁹ Lako a tawtawo itaw ha babalin Sicar a tinompol koni Jesus bana ha pa-maptog nan babayi nin anodti: “Imbalita na kongkoy halban gi-ginwa

ko.” ⁴⁰ Kanya pa-makalato lan taga Samaria itaw ha kamainan ni Jesus ay impaki-totol la kona a itaw ya yapon konla. Kanya itaw ya konla nin loway awlo.

⁴¹ Bi-sa lako ot a tinompol koni Jesus hin nalngo lay halita na. ⁴² Wanla konan babayi, “Hawanin ay antompol kami ambo anan bana ha imbalita mo, nokay mismon hikami nay nakapanglono kona, kanya tanda mi na a talagan hiyay naor yay Cristo, yay Ma-milipyas nin halban tawtawo.”

Pinaabig ni Jesus yay Anak a Lalaki nin A-say Opisyal nin Gobyirno

⁴³ Pa-makalabah nin loway awlo, inomalih yay na hi Jesus ha babalin Sicar, ta nagpatoloy yay nan nako ha probinsyan Galilea.

⁴⁴ (Maski man hi Jesus ana mismo a namibalita a yay a-say propita ay kay an-igalang ha sarili nan logar.) [Kot nako ya syimpri.] ⁴⁵ Hin ya-rin balo a nakalato ya ha Galilea, tinanggap la yan tawtawo itaw, palibhasay na-kit lay gi-ginwa na hin itaw ya ot ha syodad Jerusalem hin Pistan Pa-makalibri, bana ta hila man ay nakipista anamaot.

⁴⁶ Hawanin, nako yay na-man hi Jesus ha babalin Cana, probinsyan Galilea a pinangwaan nan alak obas yay lanom. Ha babalin Capernaum [a ambo madayo ha babalin Cana] ay main a-say opisyal nin gobyirno a

main anak a lalaki a ampag-masakit. ⁴⁷ Hin na-tandaan nan nakalato hi Jesus ha Galilea ibat ha probinsyan Judea, kina na ya ta impasinga-ro nan maki-ka ya kona ta paabigon nay anak nan maga-magay na mati.

⁴⁸ Kot wani Jesus, “Hikamoy tawtawo, anggan kay kamo ot maka-kit nin gawgawa a ka-paka-ngap a pawpamilbian kapangyarian nan Dios ay kay kamo mi-pol.”

⁴⁹ Wanan in-obat nin opisyal, “Maistro, maki-ka ka pay na kongko, lo-gan angkabyay ya ot a anak ko.”

⁵⁰ Hawanin wani Jesus kona, “Morong kay na, ta labah yay nay anak mo.” Pini-pol nan opisyal yay halita ni Jesus, kanya norong yay na. ⁵¹ Lo-gan nan iti ha dalan, hinakbat la yay nan aw-alipon na, ta imbalita la kona a labah yay nay anak na.

⁵² Pinastang na konla no anyay oras inomabig yay anak na.

Wanla kona, “Naapon hin bandan ala ona naalih a pangamot na.”

⁵³ Na-panomtoman nan opisyal a ya-rin a oras hin hinalita ni Jesus kona nin “Labah yay nay anak mo.” Kanya hiya pati hilay intiron iti ha bali na ay tinompol koni Jesus.

⁵⁴ Yadti a ikalwan milagron ginwa ni Jesus ha

probinsyan Galilea a nang-yari naman hin nilomato ya ibat ha probinsyan Judea.

5

Yay Pa-maabig ni Jesus Itaw ha Ampalyoan Betesda

¹ Pa-makayari nin yadtin bawbagay, madani nay naman a a-say pista nin Israelita, kanya nako yay naman hi Jesus ha syodad Jerusalem. ² Itaw ha Jerusalem ay main a-say ampalyoan ha dani nin "Poltan Kawkarniro". Yadtin ampalyoan ay anhayayan "Betesda" ha halita Hebreo. Ha ka-libol nan yadtin ampalyoan ay main limay hihilongan. ³ Konlan yadtin hihilongan ay main lako a tawtawon ampira a main sari-sari a klasin dipirinsya a bilang ha bawbolag, pawpilyay tan pawparalitiko. [Antaganan lay pa-nigo nin lanom, ⁴ bana ta main oras a main anghil a amponaoy konan yay ampalyoan ta bolabogon nay lanom. Bi-sa hinoman a mo-nan maka-ka ha lanom pa-makayari mabolabog ay an-omabig, maskin anyakamay masakit na.]*

⁵ Main itaw a-say lalakin tolompolo tan waloy taon anan main masakit. ⁶ Hin na-kit na ya ni Jesus bi-sa na-tandaan na a naboyot yay nan main masakit, wana kona, "Labay mo doman omabig?"

⁷ Obat nan main masakit, "Maistro, homin mamiaypa kongko ha lanom no bigla yan manigo. Bi-sa, no ampamagka akoy na itaw ay angkao-nawan la koy nan laloma."

⁸ Hawanin, wani Jesus kona, "Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta lomalako kay na." ⁹ Antimano inomabig yay lalaki. Kinwa nay naor a iniraan na ta nilomalako yay na.

Awlon Pa-mainawa hin ya-rin. ¹⁰ Kanya hin na-kit lan pawpoon nin Israelita ya-rin a lalakin pinaabig, wanla kona, "Awlon Pa-mainawa hawanin. Bawal ayon ha kapanogoan nan Dios ya-rin an-awiton moy iniraan mo."

¹¹ Kot wanan in-obat konla, "Yadtaw tawon namaabig kongko a nanalita a kowon ko kanoy an-iraan ko ta lomalako koy na."

¹² Pinastang la ya, wanla, "Hino ya kot ya-rin a tawon namibalita komo nin kowon moy an-iraan mo ta lomalako?" ¹³ Kot ya-rin lalaki ay kay na na-bilbi no hinoy namaabig kona, ta nakaalih yay na hi Jesus bana ha kalakan tawo itaw.

¹⁴ Kay naboyot, na-kit ni Jesus itaw ha timplo yay lalakin pinaabig na. Wana kona, "Hawanin, ta inomabig kay na, ando kay na magkasalanan oman pigaw homin mangyari komo a mas grabi ot."

¹⁵ Hawanin, yadtin lalaki ay nako ya konlan pawpoon

nin Israelita, ta imbalita na konla a yay namaabig kona ay hi Jesus. ¹⁶ Paibat hin ya-rin ay angkontrawon la yay na hi Jesus nin hilay pawpoon nin Israelita, tan ampaningkap hila ot par-alan a ma-pati la ya bana ha pa-maabig na ha Awlon Pa-mainawa.

¹⁷ Kot wani Jesus in-obat konla, "Yay Ama ko ha langit ay ampagpatoloy ya ha main nan gawgawa anggan hawanin, kanya anorin koy namaot." ¹⁸ Ison lalon nag-in mapilit hilay pawpoon nin Israelita a patyon la hi Jesus. Nga-min para konla, ambo bongat kay na anhonolon a kasogoan tongkol ha Awlon Pa-mainawa, nokay an-ipantay na ot a sarili na ha Dios ta anhalitaon na a yay Dios kot Ama na.

Yay Awtoridad ni Jesus Bilang Anak nan Dios

¹⁹ Hawanin, wani Jesus konlan hila-rin a pawpoon nin Israelita, "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hiko a Anak nan Dios ay kay ko maari gomawa ha sarili kon bongat kalabayan, nokay yay anggaw-on kon bongat ay yadtaw angka-kit kon anggaw-on nan Ama ko ha langit. Nga-min, anyakamay anggaw-on nan Ama ko ay anorin anamaot a anggaw-on ko bilang Anak na. ²⁰ Anlabyon na kon Ama ko bilang Anak na, kanya an-ipa-kit na kongkoy halban anggaw-on na, tan mas

ka-paka-ngap ot a bawbagay a ipagawa na kongko para paka-ngapan moyo. ²¹ Yay anggaw-on nan Ama ko a ampaorongon nan mabyay hilay ni-kati ay anggaw-on koy namaot, ta ampaorongon kon mabyay yay hinoman a labay ko. ²² Nga-min, ambo yay Ama ko a ampamin sintinsya ha tawo, bana ta impa-taya na kongko bilang Anak na yay pamamin sintinsya ha halban tawtawo. ²³ Ginwa na-rin pigaw hiko a Anak na ay igalang la kon halban bilang pa-migalang la konan Ama. Hinoman a kay anggomalang kongko ay bilang syimprin kay anggomalang konan Ama a nanogo kongko.

²⁴ "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman a ampanglongo nin halita ko tan antompol konan namihogo kongko ay main yan biyay a homin anggawan tan kay yay na sintinsyawan nin mi-ka ha impyirno, palibhasay inlipyas yay na ha kamatyan a pa-makahiyay konan Dios anggan-angga, ta binyan yay nay naor nin biyay a homin anggawan. ²⁵ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, lomato a panaon tan nag-ompisay na hawanin a hilay tawtawon pa-hal nati ay malngo lay bosis ko a Anak nan Dios, tan balang tawon manglongo kongko ay magkamain biyay a homin anggawan. ²⁶ No pa-non yay Ama ko yay ampamin biyay,

anorin anamaot kapara, hiko a Anak na ay binyan nan kapangyarian mamin biyay. ²⁷ Tan binyan na ko ot karapatan mamin sintinsya, palibhasay naglalaman akon tawo. ²⁸ Ando moyo pakangapan yadtin hinalita ko, ta main awlo a halban nikati ay malngo lay bosis ko. ²⁹ Bi-sa mibangon hila, ta hiladtaw ginomwa aw-abig ay biyan biyay a homin anggawan, kot hilay ginomwa karokaan ay sintinsyawan hilan mi-ka ha impyirno."

*Pa-maptog ni Jesus
Tongkol ha Sarili Na*

³⁰ [Wana ot ni Jesus,] "Kay ko maari gomawa ha sarili kon bongat kalabayan. Yay sawsintinsya a an-ibi ko ay ayon ha an-ibalita nan Ama kongko, kanya tama a an-ibi kon sintinsya, palibhasay ambo naor sarili kon kalabayan a anhonolon ko, nokay yay kalabayan nan Ama a nanogo kongko.

³¹ "No wari ta hikon bongat a ampamaptog para ha sarili ko, homin alagay pa-maptog ko. ³² Kot main laloman ampamaptog tongkol kongko, tan tanda ko a yay ampaptogon na tongkol kongko ay potog. ³³ Nanogo kamon tawtawo koni Juan Bautista para pastangon no hino ko. Imbalita na syimpri komoyoy kaptogan. ³⁴ Kot ambo tawo yay labay kon totolon ha imbalita kon main laloman

ampamaptog para kongko, nokay an-ipapanomtoman kon bongat yay hinalita ni Juan Bautista pigaw pi-polon moyo ta bi-sa malipyas kamo. ³⁵ Kapa-halan ni Juan ay a-say lamparilya a marta tan ampakapamin hawang hin yadtaw. Hin nanglongo kamo kona ay nangligawan kamo ha maantor a panaon ha pa-hal hawang a naibat kona. ³⁶ Anodtaw pa man, main pa-maptog tongkol kongko a holok ha pa-maptog ni Juan, ta yay gawgawa a anggaw-on ko a an-ipapolyari nan Ama kongko ay pa-maptog a inhogo na ko. ³⁷ Tan mismon yay Ama a nanogo kongko ay ampamaptog syimpri tongkol kongko, anggano man kay moyo ot nalngo a bosis na ni na-kit a itsora na. ³⁸ Kot homin ha nakom moyo yay Halita na, ta kay kamo antompol kongko a inhogo na. ³⁹ Ampag-aralan moyoy naor yay Masanton Kasolatan ta yay wamoyo ay ya-rin a pangibatan nin magkamain kamon biyay a homin anggawan. Yar-in a Masanton Kasolatan ay a-sa ot a ampamaptog tongkol kongko. ⁴⁰ Kot anorin pa man, kay moyo ot labay domani kongko para magkamain kamo komon biyay a homin anggawan.

⁴¹ "Kay ko antingkaon a pamomori nin tawtawo. ⁴² Kot bilbi katamo; homin kamon pa-manglabi konan Dios. ⁴³ Nako ko iti ha

ngalan nan Ama ko, balo ta kay moyo ko antanggapon. Kot no main laloman mako komoyo ha sarili lan bongat ngalan ay tanggapon moyo. ⁴⁴ Pa-no kamo man wari tompol kongko, anta yay labay moyo ay poriwon la kamon kapara moyon tawtawo, ambo yay pamomori a ibat konan ka-siyasiyan Dios? ⁴⁵ Ando moyo isipon a hikoy mamiriklamo konan Ama tongkol ha kawkasalanan moyo. Hi Moises mismo a ampasimalaan moyo, ta ampi-pol kamoy naor a malipyas kamo bana ha kaho-honol moyo ha kawkapanogoan, hiyay mamiriklamo tongkol ha kawkasalanan moyo. ⁴⁶ No talagan ampi-polon moyo hi Moises, pi-polon moyo koy namaot komon ta nanolat ya tongkol kongko. ⁴⁷ Kot bana ta kay moyoy nan lamang ampi-polon a sawsinolat na, pa-no moyo man ma-pi-pol a hawhalita ko?"

6

*Maholok Limanlibon
Tawtawo a Pinapangan ni
Jesus*

*(Mateo 14:13-21; Marcos
6:30-44; Lucas 9:10-17)*

¹ Pa-makayari orin ay nilomipay hi Jesus ha dobali Alindayat Galilea a anhawayan anamaot Alindayat Tiberias nin kalamo hilay disipolos na. ² Kalakan tawtawon tinomombok kona bana ta na-kit lay kapaka-ngap a pa-maabig na

konlan main masakit. ³ Bi-sa nako hi Jesus nin hinomaka ha a-say bakil, ta tinomoklo ya itaw nin kalamo hilay disipolos na. ⁴ Hin ya-rin ay madani nay naman a Pistan Pa-makalibri nin Israelita. ⁵ Hin hinomilap hi Jesus, natamolaw nay golpin tawon anlomato. Kanya wana koni Felipe, "Ayti tamokari makahaliw tinapay para makapangan hiladtin tawtawo?" ⁶ Hinalita naddi ni Jesus para hobokon nan bongat hi Felipe, kot tanda nay na ha sarili na no anyay gaw-on na.

⁷ Kot wanan in-obat ni Felipe, "Maski man opa nin a-say tawo ha lowanyatos a awlo ay kolang ot ipanalaw tinapay para makapangan maskin daoto a balang a-sa."

⁸ Wanay namaot ni Andres a a-sa konlan disipolos na tan talakaka ni Simon Pedro, ⁹ "Main itin a-say anak a lalaki a main awit limay tinapay tan loway makalog a konâ, kot omno man tanarin konlan hiladtin kalakan tawo?"

¹⁰ Hawanin, wani Jesus konlan disipolos na, "Patokloon moyo hilay tawtawo." Maganday dikot itaw para tokloan, kanya tinomoklo hila. Yay bilang lan lawlalaki bongat ay manga limanliboy na. ¹¹ Hawanin, kinwa ni Jesus yay limay tinapay, bi-sa pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios ay inimbi na konlan disipolos na, ta bi-sa impapto la konlan tawtawon pinatoklo. Anorin anamaot

a ginwa na ha loway konâ. Binyan na hila anggan labay la. ¹² Hin ni-kabhoy hilay na, wani Jesus konlan disipolos na, "Tiponon moyoy pawpirason ni-katla pigaw homin masayang." ¹³ Hin tinipon lay naor yay ni-katla lan hilay ni-pangan ay nakapno hila labinloway bakol nin pawpirason ni-katla ha limay tinapay.

¹⁴ Hin na-kit lan tawtawo odtin milagron ginwa ni Jesus, wanla, "Sigoradon yadti na yadtaw propitan impan-gako nan Dios a lomato iti ha kalotaan." ¹⁵ Hin nahalata ni Jesus a labay la yan daniwan para piliton mag-in ari, inomalih yay naman ta nako ya ha bakil nin asa-sa na.

Nilomalako hi Jesus ha Babon Lanom

(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)

¹⁶ Hin anyomabi na, nako hilay disipolos ni Jesus ha liglig alindayat. ¹⁷ Bi-sa nilomolan hila ha baloto ta lomipay hilay naman ha alindayat para magbolta ha babalin Capernaum. Maroblom ana kot kay ya ot hi Jesus. ¹⁸ Tongwa, nagkamain makhaw a lopot, kanya nag-in lalako a alon. ¹⁹ Hin nakaboghay hilay nan manga lima o a-nom a kilometroy kadayoan, na-kit la hi Jesus nin anlalako ha babon lanom a andomani konla. Nali-mo hila ta kay la ya na-bilbi hin ya-rin. ²⁰ Kot wana konla, "Hikodti! Ando

kamo mali-mo!" ²¹ Hay liga la yan pinalolan ha baloto, bi-sa bigla niabot anay baloto la ha logar a kakaon la.

Tiningkap hi Jesus nin Hilay Tawtawo

²² Kinadilapan, antaganan la ot hi Jesus nin hilay tawtawon na-bati itaw ha lipay nin alindayat. Ngamin, tanda la a homin laloman baloton nako itaw no ambo yadtaw bongat nilolanan lan disipolos, tan kay ya nakilolan konla hi Jesus ta inomalih hilay disipolos na nin hila-hilan bongat. ²³ Hawanin, main nakalato itaw nin laloman bawbaloto ibat ha babalin Tiberias. Dinomoong hila ha logar a madani konan pinanganan lan tawtawo nin tinapay a impaki-salamat ni Jesus a Katawan. ²⁴ Hin na-kit lan tawtawon na-bati itaw a talagan kay yay na itaw hi Jesus pati hilay disipolos na, nilomolan hilay na ha bawbaloton nakalato ta tinomombok hila ha babalin Capernaum para tingkapon hi Jesus.

Hi Jesus yay Pa-hal Pamangan a Ampakapamin Biyay

²⁵ Hawanin, hin niabot hilay nay tawtawo ha dojali alindayat ay na-kit la itaw hi Jesus. Pinastang la ya, wanla, "Maistro, naka-no ka nako iti?"

²⁶ Kot wani Jesus konlan in-obat, "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo,

antingka-pon moyo ko, ambo bana ha mawmilagron nakit moyo, nokay bana ta nikabhoy kamo hin nangan kamo nin yadtaw tinapay a inimbi ko komoyo. ²⁷ Ando kamo mangangga ha pamagpagal para magkamain nin pa-mangan a main pangahira, nokay masbali paka-tingka-pon moyo yay klasin pa-mangan a kay mahira tan makapamin biyay a homin anggawan. Hiko a Naglalaman Tawo yay makapami komoyo nin yadtin klasin pa-mangan, bana ta binyan na kon Dios Ama nin kapangyarian."

²⁸ Hawanin, wanlan tawtawo koni Jesus, "Anyaman no-nin a dapat min gaw-on pigaw magawa mi yay kalabayan nan Dios?"

²⁹ Wani Jesus konla, "Yay kalabayan nan Dios ay yay tompol kamo kongko a inhogo na."

³⁰ [Wanlay naman tawtawo koni Jesus,] "Anyamay magawa mon milagro a ma-pambilbian mi para tompol kami komo? Anyay gaw-on mo? ³¹ Hin panaon ni Moises, hilay kapapopapoan tamo ay awloawlo hilan ampangan nin pa-mangan a anha-wayan 'manna' lolog itaw hila ha disyirto, ta wana ha Masanton Kasolatan: 'Binyan na hilan pa-mangan' a naibat ha langit.'" ³² Kot wani Jesus konla, "Yay potog a potog,

ibalita ko komoyo, ambo hi Moises a nami konla nin yadtaw pa-mangan a ibat ha langit, nokay yay Ama ko, tan hiya syimpri a ampami komoyo nin yay pa-hal potog a pa-mangan a ibat ha langit. ³³ Yadtin pa-hal potog a pa-mangan a an-ibi nan Dios ay homin laloma no ambo yay nonaoy ibat ha langit tan ampamin biyay a homin anggawan ha tawtawo ha mondo."

³⁴ Wanlan tawtawo koni Jesus, "Katawan, pirmi mo kami pan biyan nin ya-rin a klasin pa-mangan."

³⁵ Wani Jesus konla, "Hikoy pa-hal pa-mangan a ampakapamin biyay a homin anggawan. Balang tawon andomani tan antompol kongko ay pa-hal kay ana bomitil tan kay ana lomata mika-ka-noman. ³⁶ Kot

imbalita koy na komoyo a maski man angka-kit la koy na, kay kamo syimpri antompol kongko. ³⁷ Halban tawtawo a an-ibi nan Ama kongko ay domani kongko, bi-sa hinoman a domani kongko ay disnodon kay ko itakwil. ³⁸ Nga-min, nonaoy ako ibat ha langit, ambo para gaw-on koy sarili kon kalabayan, nokay para gaw-on ko yay kalabayan nan nanogo kongko. ³⁹ Yadti yay kalabayan nan Ama a nanogo kongko: Ando ko dapat po-layan mapirdi maskin a-sa konlan halban impa-taya na kongko, nokay paorongon ko hilan mabyay

* 6:31 6:31 Ha Griego: tinapay.

ha hoyot a awlo. ⁴⁰ Ngamin, kalabayan nan nanogo kongko a balang tawon ambomilbi tan antompol kongko a Anak na ay magkamain biyay a homin anggawan, ta bi-sa paorongon ko yan mabyay ha hoyot a awlo."

⁴¹ Hin ya-rin ay main pawpooon nin Israelita itaw a mada-dalamorom, bana ha hinalita nan hiyay pa-hal pa-mangan a nonaoy ibat ha langit. ⁴² Wanla, "Ambo doman yadti hi Jesus a anak ni Jose? Bilbi tamoy tatay tan nanay na, anongkot man ta anhalitaon nan nonaoy ya ibat ha langit?" ⁴³ Kot wanan in-obat ni Jesus konla, "Ando kamoy na mana-dalamorom. ⁴⁴ Homin tawon makadani kongko no kay na ya idani nin Ama ko a nanogo kongko. Tan hinoman a idani na kongko ay paorongon kon mabyay ha hoyot a awlo. ⁴⁵ Wanay naor ha Masanton Kasolatan a sinolat lan pawpropita, 'Halban tawo ay toroan nan Dios.' Kanya hinoman a ampanglango tan ampaka-tanda konan Ama ay andomani kongko. ⁴⁶ Ambo labay totolon yadti a main anan tawon naka-kit konan Ama, nokay hikon bongat a naka-kit kona ta ibat akoy naor kona. ⁴⁷ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman a tompol kongko ay main yan biyay a homin anggawan. ⁴⁸ Hikoy pa-hal pa-mangan a am-

pakapamin biyay a homin anggawan. ⁴⁹ Hilay kapapopapooan tamo ay nangan nin yadtaw pa-mangan a anhayayan 'manna' hin itaw hila ha disyrto, kot nati hila syimpri. ⁵⁰ Kot yay antokoyon kon pa-hal pa-mangan a ibat ha langit ay nonaoy naor pigaw hinoman a mangan nin yadti ay kay mati. ⁵¹ Oliton ko, hiko ya-rin pa-hal pa-mangan a ampakapamin biyay a homin anggawan a nonaoy ibat ha langit. Hinoman a mangan nin yadti pa-mangan ay mabyay anggan-angga. Yay pa-hal pa-mangan a ibi ko para ipagkabyay nin tawtawo ha mondo ay yay laman ko."

⁵² Bana konan yadti hinalita ni Jesus, nanga-pipoporpya hilay pawpooon nin Israelita, a wanla, "Pano na kari maibi kontamo nin yadti tawo a laman na ta kanon tamo kano?"

⁵³ Kanya wani Jesus konla, "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, no kay kamo pa-hal mangan nin laman ko, hiko a Naglalaman Tawo, tan pa-hal minom nin daya ko, kay kamo magkamain biyay a homin anggawan. ⁵⁴ Kot hinoman a pa-hal ampangan nin laman ko tan pa-hal ampinom nin daya ko ay main nin biyay a homin anggawan, ta bi-sa paorongon ko yan mabyay ha hoyot a awlo. ⁵⁵ Ngamin, yay laman ko ay potog a pa-mangan, tan yay

daya ko ay potog a inomon.
⁵⁶ Kanya balang tawon pa-
 hal ampangan nin laman
 ko tan pa-hal ampinom nin
 daya ko ay magpirmi ya
 kongko tan magpirmi koy
 namaot kona. ⁵⁷ No pa-
 non lawah yan angkabyay
 yay Dios Ama a nanogo
 kongko tan lawah akoy na-
 maot angkabyay bana kona,
 anorin anamaot kapara ko-
 moyo, hinoman a pa-hal
 mangan kongko ay mabyay
 bana kongko. ⁵⁸ Oliton ko,
 hiko yay pa-hal pa-mangan a
 nonaoy ibat ha langit. Ambo
 akon bilang yay pa-mangan
 manna a kinan lan kapapo-
 papoan tamo a ni-kati ot
 syimpri, nokay yay pa-hal
 makapangan konan yadtin
 pa-mangan a homin laloma
 no ambo hiko ay mabyay
 anggan-angga.”

⁵⁹ Hinalita nadtì ni Jesus
 hin nangaral ya ha sinagoga
 ha babalin Capernaum.

Yay Hawhalita a Ampakapamin Biyay a Homin Anggawan

⁶⁰ Halban lan disipolos
 ni Jesus ay nakalngo ana-
 maot konan yadtin totoro
 na, kanya lako konla a
 nanalita nin anodti, “Ya-
 rin totoro na ay mairap
 intindyon. Hino man wari
 a makababa manglongo
 ison?” ⁶¹ Palibhasay tanda
 ni Jesus a ampanalamorom
 hiladtin dawdisipolos na,
 wana konla, “Nasora kamo
 wari ha hinalita ko? ⁶² Balo-
 balo pay na no ma-kit moyo

ko, hiko a Naglalaman Tawo
 nin ampamata-gay mako ha
 dati kon kamainan! ⁶³ Yay
 hawhalita a hinalita ko ko-
 moyo ay ibat ha Ispirito nan
 Dios kanya ampakapamin
 biyay a homin anggawan.
 Nga-min, yay Ispirito nan
 Dios yay ampamin biyay;
 kay magawa odti nin tawo.
⁶⁴ Kot main komoyon kay
 antompol kongko.” Na-
 halita ni Jesus yadti, ta
 paibat ot hin ibat ay tanda
 nay na no hinoy kay
 antompol kona tan no hinoy
 magtraidor kona. ⁶⁵ Wana
 ot ni Jesus, “Kanya naor
 imbalita ko komoyo a homin
 maari domani kongko no
 kay na ya idani kongko nin
 Ama ko.”

⁶⁶ Paibat hin ya-rin,
 lako konlan laloma ot a
 dawdisipolos ni Jesus a
 binomokot ana kona tan
 kay ana hinomonol kona.
⁶⁷ Hawanin, wani Jesus kon-
 lan labinloway apostolis na,
 “Hapa hikamo, labay moyoy
 namaot wari omalih?”

⁶⁸ Hi Simon Pedro a inom-
 bat, wana kona, “Katawan,
 hino man ot wari a kaon mi?
 Iti komoy hawhalita a amp-
 pakapamin biyay a homin
 anggawan. ⁶⁹ Ampì-pol kami
 tan sigorado kami a hika
 yay Cristo, yay Anak nan
 Dios a lawah angkabyay.”
⁷⁰ Wani Jesus nin in-obat
 konla, “Pinili katamoy labin-
 lowa, balo ta a-sa komoyo
 ay ampango-nawan ni Sa-
 tanas.” ⁷¹ Yay antokoyon na
 ay hi Judas Iscariote a anak
 ni Simon, palibhasa hiyay

naor a magtraidor koni Jesus, anta a-sa ya konlan labinloway apostolis.

7

Hi Jesus tan Hilay Tawtalakaka Na

¹ Pa-makayari nin ya-rin, nako hi Jesus ha intiron probinsyan Galilea nin nangaral kalamo hilay disipolos na. Kay na yapon labay mako ha probinsyan Judea bana ta labay la yan patyon nin hilay pawpoon nin Israelita itaw. ² Hin ya-rin ay madani nay naman a pista nin Israelita a angkotanawon Pistan Tolda. ³ Kanya wanla koni Jesus nin hilay talakaka nan lawlalaki, "Omali kay na iti ta mako kay namaot ha Judea, pigaw ma-kit lan dawdisipolos mo a mawmilagron anggawon mo itaw. ⁴ Nga-min, homin tawon mamiari nin gawgawa na no labay nan mibantog. Kanya no ampakagawa kay nan lamang mawmilagro, ipa-kit moy na ingat ha halban tawtawo."

⁵ (Hinalita ladtin nin hilay tawtalakaka ni Jesus ta pati hila ay kay antompol kona.)

⁶ Kot wani Jesus konla, "Kay ot naabot a panaon ko para mako, kot hikamo maskin anya mag-oras ay maari kamon mako itaw. ⁷ Kay la kamo antiplonon nin hilay tawtawon makamondo, kot hiko, antiplonon la ko bana ta ampaptogon ko a yay gawgawa la kot doka. ⁸ Mako kamoy nan kipista. Kay

ko yapo maki-ka ta kay ot naabot a panaon a dapat akon mako." ⁹ Ha anorin a hinalita na ay nagpaka-bati ya yapon ha Galilea.

Nako hi Jesus ha Pistan Tolda

¹⁰ Kay naboyot, hin nakaalih hilay nay tawtalakaka ni Jesus a lawlalaki para mako ha pista, nako yay namaot, kot homin magtanda ta bilang sikritoy pa-mako na. ¹¹ Itaw ha pista ay antingkaon la ya nin hilay pawpoon nin Israelita. Wanla ha a-sa tan a-sa, "Ayti ya kari?" ¹² Lako a an-ianahanah lan tawtawo tongkol kona. Main ampamibalita a "Labah yan tawo." Wanlay namaot laloma, "Ambo ta an-italon nay tawtawo." ¹³ Anorin man, homin tawon magkohaw nakom manotol tongkol kona ha poblika, bana ta ampi-kalimo hila konlan pawpoon nin Israelita.

¹⁴ Kot hin na-kapiknaan anay manglinggon Pistan Tolda, nako hi Jesus ha timplo ta nangaral ya itaw.

¹⁵ Naka-ngap hilay pawpoon nin Israelita, wanla, "Anongkot hay donong na anta kay yay namaot nag-aral?"

¹⁶ Kot wani Jesus konla, "Yay an-itoro ko ay kay nangibat ha sarili ko nokay nangibat konan nanogo kongko. ¹⁷ Hinoman a malabay homonol ha kalabayan nan Dios ay ma-tandaan na no yay an-itoro ko kot ibat

ha Dios o ibat bongat ha sarili kon kaisipan. ¹⁸ Ngamin, yay tawon ampanalita nin yadtaw ibat bongat ha sarili nan kaisipan ay yay sarili na a labay nan mapori. Kot yay tawon ampag-inakit nin mapori yay nanogo kona ay maptog ya tan kay ya anggomwa nin ambo tama. ¹⁹ Ambo doman inimbi ni Moises a kawkapanogoan nan Dios komoyo? Kot homin komoyon anhomonol ha kawkapanogoan. Anongkot labay moyo kon patyon?"

²⁰ Wanlan in-obat nin hilay tawtawo kona hin ya-rin, "Nilooban ka lawon doka a ispirito. Hino kot a malabay mangmati komo?"

²¹ Wani Jesus konla, "Ninghan akon bongat namaabig ha Awlon Pa-mainawa, kot ampag-ispantawan moyoy nan halban. ²² Kot hikamo, binyan na kamo ni Moises nin kapanogoan a ipakogit a anak lomato a ikawalon awlo mayari yan iabing, (kot ambo ibat odti koni Moises nokay ogali lay na nin hilay o-nan kalimpapopapoan tamo), kanya anipakogit moyoy naor a anak maskin mitaon ha Awlon Pa-mainawa. ²³ Anggawon moyoy pa-makogit maskin Awlon Pa-mainawa pigaw kay ma-kontra yay kapanogoan ni Moises, anongkot man ta ampagamotan moyo kon olo ha pamaabig ko nin a-say tawo ha Awlon Pa-mainawa? ²⁴ Ando kamo manosg a ayon ha

angka-kit moyon panlikol bongat. Kailangan pakasorion moyo yapon pigaw mag-in tama a pa-nosga moyo."

Pinastang lan Tawtawo no hi Jesus yay Cristo

²⁵ Hin ya-rin ay main konlan taga syodad Jerusalem a nipapa-no, wanla, "Ambo doman yadti yay lalakin labay lan patyon? ²⁶ Kot bilyon moyo, ampanoro ya ha pobliko kot kay la ya ansitawon. Angka-sigoro lay na wari nin hilay pawpoon tamo a hiyay na yay Cristo? ²⁷ Kot sigoradon ambo ya, ta tanda tamoy ibatan nin ya-rin a tawo, kot no lomato yay Cristo, kay homin magtanda no ayti ya maibat."

²⁸ Kanya, hin ya-rin a ampanoro hi Jesus ha timplo, imbalita na konla ha makhaw a basis, "Bilbi moyo ko doman? Tanda moyo doman a pinangibatan ko? Yay pa-mako ko iti ay ambo kon sarilin kalabayan nokay inhogo ako, tan yay nanogo kongko ay talagan potog, balo ta ambo moyo yan bilbi. ²⁹ Kot hiko, bilbi ko ya bana ta ibat ako kona tan hiyay naor a nanogo kongko."

³⁰ Hin ya-rin ay labay la yay nan dakpon hi Jesus nin hilay pawpoon nin Israelita, kot homin nanampat kona bana ta kay ot naabot a panaon a intakda nan Dios. ³¹ Anodtaw pa man, lako konlan tawtawo itaw a ni-pol a hiyay na

yay Cristo, ta wanla, "Main ot wari makalato a Cristo a makagawa nin mas lako a milagro dinan ha anggaw-on nan yadtin tawo?"

Inhogo a Gawwardya nin Timplo Para Dakpon hi Jesus

³² Na-tandaan lan paw-Pariseo yay ampiaanahan lan tawtawo tongkol koni Jesus, kanya hila-rin a paw-Pariseo tan hilay pawpoon pari ay namihogo nin gawwardya nin timplo para dakpon hi Jesus.

³³ Hawanin, wani Jesus ha tawtawo, "Daoto tanay panaon nin maipagkalamoan moyo ko, ta magbolta koy na itaw konan nanogo kongko. ³⁴ Kot lomato a panaon a tingkapon moyo ko kot kay moyo ko ma-kit, ta kay kamo maka-ka ha kaon ko."

³⁵ Hawanin, wanlan hila-rin a pawpoon ha a-sa tan a-sa, "Ayti ya kari mako ta kay tamo ya kano ma-kit? Mako ya wari konlan kaparan Israelita a niboyak ha lawlogar lan ambo Israelita para mangaral yay namaot konlan ambo Israelita? ³⁶ Anya kari a labay nan totolon ha imbalita nan, 'Tingkapon moyo ko kot kay moyo ko ma-kit, ta kay kamo maka-ka ha kaon ko.'"

Kapa-halan Ispirito nan Dios ay Hobol

³⁷ Hin naabot a oltimo tan pinakaimportantin awlo nin Pistan Tolda, inom-dong hi Jesus ha arapan lan tawtawo, ta wana ha

makhaw a bosis, "Hinoman a malata ay mako ya kongko ta painomon ko. ³⁸ Ayon ha nakasolat ha Masanton Kasolatan, yay hinoman a antompol kongko ay magkamain yan pahal hobol nin lanom ha nakom na, tan yadtin pahal lanom ay ampakapamin biyay a homin anggawan bisa milabwa ot ha kapara." ³⁹ Yay labay nan totolon ni Jesus [ha pahal lanom a ampakapamin biyay a homin anggawan] ay yay Masanton Ispirito nan Dios a tanggapon nin hilay antompol kona. Kot hin ya-rin ay kay ot naibi a Masanton Ispirito nan Dios palibhasay kay ya ot norong nabyay hi Jesus.

Yay Isip lan Tawtawo Tongkol koni Jesus

⁴⁰ Hin nalngo lan tawtawo ya-rin imbalita ni Jesus, lako konla a nanalita nin an-odti, "Sigoradon yadti na yadtaw propitan impangako nan Dios." ⁴¹ Wanlay namaot laloma, "Hiyay na yay Cristo." Kot wanla ot laloma, "Maari wari ha Galilea mangibat yay Cristo? ⁴² Ambo doman wana ha Masanton Kasolatan a maibat ha lipi ni Ari David yay Cristo, tan itaw ya iabing ha Betlehem a babalin kamainan ni Ari David?" ⁴³ Kanya kay hilay na nanga-piasa-san opinyon a tawtawo tongkol koni Jesus. ⁴⁴ Main omno konla a labay la yay na komon

dakpon, kot homin nagkohanaw nakom nanakop kona.

*Kay Hila Antompol a Paw-
poon nin Israelita koni Jesus*

⁴⁵ Hawanin, nagbolta hilay gawgwardya nin timplo konlan pawpoon pari tan paw-Pariseo a namihogo konla para manakop koni Jesus. "Anongkot kay moyo ya inawit iti?" pastang lan hilay namihogo konla.

⁴⁶ Wanlan in-obat nin gawgwardya, "Nika-kanomay ay homin ot tawon nanalita nin bilang kona!"

⁴⁷ Wanlay naman paw-Pariseo, "Pati hikamo doman ay nailingoy na?"

⁴⁸ Main kamoy na doman na-kit komin pawpoon o paw-Pariseo a tinompol kona? ⁴⁹ Homin! Hila bongat a tawtawon kay ampakaintindi ha kawkanapanogoan nan Dios a antompol kona -- aw-inhomba na hilan Dios."

⁵⁰ Hin ya-rin, ison ya hi Nicodemo a a-sa ha gropo lan paw-Pariseo. Hiya odtaw nako koni Jesus a-say yabi. Hawanin, wana konlan kapara nan paw-Pariseo, ⁵¹ "Ambo doman ayon ha kawkanapanogoan nan Dios kontamo ay kay maari hosgawan a tawo nin kay ya yapon binistawan pigaw ma-tandaan no anya talagay ginwa na?"

⁵² Kot wanla kona, "Bilang kay namaot taga Galilea! Pag-aralan mon labah yay

Masanton Kasolatan, ta maakit mo a homin propita a maibat ha Galilea."

*Yay Babayin Na-dakop ha
Pa-maki-lalaki*

⁵³ [Bi-sa ni-porong hilay nay tawtawo ha kanyakanya lan bali.

8

¹ Hawanin, hi Jesus anamaot ay nako ha Bakil Olibo. ² Kinadilapan, kapi-piboklah ot, nako yay naman ha timplo. Halban tawtawo ay dinomolog kona, kanya tinomoklo ya ta tinoroan na hila. ³ Tongwa, main omnoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a nangawit kona nin a-say babayin nadakop ha pa-maki-lalaki. Pina-dong ladtin babayi ha arapan nin kalabongan.

⁴ Bi-sa wanla koni Jesus, "Maistro, yadtin babayi ay nadakop yan ampaki-lalaki.

⁵ Ayon ha kapanogoan nan Dios a inimbi ni Moises kontamo, yay anodtin klasin babayi ay dapat batibaton nin bato anggan mati. Anya may ma-halita mo tongkol kona?" ⁶ Anorin a imbalita la ta labay lan hobokon hi Jesus, pigaw magkamain hilan maikaso laban kona. Kot yay ginwa ni Jesus ay tinomook yan bongat, ta nanolat ya ha lota nin tamoro a impanolat na.

⁷ Bana ta patoloy ot syimpri a pamamastang la kona, inomdong ya, ta wana konla, "Hinoman komoyo a homin

kasalanan, hiyay nay mo-
nan mamatibat kona." ⁸ Bi-
sa tinomook yay naman hi
Jesus ta nanolat yay naman
ha lotta.

⁹ Hin nalngo laddi, [na-
konsinsya hila,]* kanya a-
sa a-sa hilay nan inoma-
lih paibat ha pinakamatok-
ling anggan ha hoyot, kanya
yay na-bati bongat ay hi Je-
sus tan yay babayi a naka-
dong ha arapan lan kal-
abongan a tinoroan ni Jesus.
¹⁰ Hin tinomangal hi Jesus ay
homin yay nan na-kit konla,
kanya wana konan babayi,
"Ayti hila man anay malabay
mamarosa komo? Homin
doman na-bati konlan mal-
abay manintinsya komo?"

¹¹ Wanan babayi, "Homin,
Maistro."

Wani Jesus kona, "Kay
katay namaot sintinsyawan.
Morong kay na, tan ando kay
na magkasalanan oman.]"*

Hi Jesus yay Hawang

¹² Kay naboyot, nangaral
yay naman hi Jesus ha
tawtawo, wana, "Hikoy
hawang nin tawtawo ha
mondo. Hinoman a an-
homonol kongko ay kay yay
na magbiyay ha karoblo-
man, ta yay hawang a
makapamin biyay a homin
anggawan ay iti na kona."

¹³ Kot wanlan paw-Pariseo
koni Jesus, "Hika mismoy
ampamaptog tongkol ha sar-
ili mo. Kanya kay mi
matanggap a potog orin."

¹⁴ Wanay namaot ni Je-
sus konla, "Maski man am-
pamaptog ako tongkol ha

sarili ko, potog anamaot yay
an-ibalita ko, ta tanda koy
pinangibatan ko tan tanda
koy namaot yay kakaon ko.
Kot hikamo, kay moyo tanda
no ayti ko naibat tan no
ayti ko mako. ¹⁵ Ampanosga
kamo ayon ha klasin pa-
nosga nin tawo. Kot hiko ay
kay ko basta ampanosga ha
hinoman. ¹⁶ Kot no manosga
ko, tama a pa-nosga ko,
ta ambo kapag hikoy am-
panosga nokay kalamo ko
yay Ama a nanogo kongko.
¹⁷ Tan ha kawkapanogoan
nan Dios a ampanga-gotan
moyo ay nakasolat a no
ma-pi-togma a pa-maptog
nin lowa katawo, ison ma-
bilbi a potog a an-ibalita la.
¹⁸ Ampamaptog ako tongkol
ha sarili ko, tan anorin ka-
para, yay Ama a nanogo
kongko ay ampamaptog ana-
maot tongkol kongko."

¹⁹ Hin ya-rin, wanlan hilay
paw-Pariseo kona, "Ayti kot
a Ama mo?"

Wanan in-obat ni Jesus,
"Ambo moyo ko talagan
bilbi ni yay Ama ko. No
komon ta bilbi moyo ko,
bilbi moyoy namaot komon
a Ama ko."

²⁰ Imbalita naddi ni
Jesus hin nangaral ya
ha timplo itaw ha danin
ampamidaboan nin kwarta
para ha Dios. Hin ya-rin,
homin ot nagkohaw nakom
nin manakop kona bana ta
kay ot naabot a panaon a
intakda nan Dios para kona.

*Kay Basta-basta Ma-ka a
Kakaon ni Jesus*

²¹ Ninghan, hin ampan-garal yay naman hi Jesus itaw ha timplo, wana, "Kay maboyot ay omalih ako, bisa ti-tingkapon moyo ko. Balo ta mati kamon kay na-patawad a main moyon kasalanan, tan kay kamo maka-ka ha logar a kaon ko."

²² Hin ya-rin, wanlan Israelita, "Magpakamati ya wari, ta na-halita nan kay tamo maka-ka ha logar a kaon na?"

²³ Kot wani Jesus konla, "Taga kamo iti ha lota, kot hiko, taga ko ha langit. Makamondo kamo, kot hiko ambo. ²⁴ Ya-rin a bara-nan no anongkot imbalita ko komoyo a mati kamon kay na-patawad a kawkasalanan moyo. Ngamin, no kay kamo mi-pol a hiko kot naibat ha langit ay mati kamon kay na-patawad a kawkasalanan moyo."

²⁵ Hawanin, wanla kona, "Hino ka kot talaga?"

Wanan in-obat ni Jesus, "Yay imbalita koy na komoyo paibat ot hin ompisa. ²⁶ Lako ot a maibalita tan maihosga ko komoyo. Biig potog odti ta yay nanogo kongko ay potog, tan yay anibalita ko komoyon tawtawo ha mondo ay yay nalngo ko kona."

²⁷ Kot kay la naintindyan nin aw-Israelita a yay antolon ni Jesus ay tongkol konan Dios a Ama na. ²⁸ Kanya wani Jesus konla, "Painsan, no hiko a Naglalaman Tawo kot ita-gay moyoy na ha kros

ay itaw moyo maintindyan a hiko talagay inhogo nan Dios tan homin akon anggaw-on ha sarili kon kalabayan, nokay yay anhalitaon ko ay ayon ha intoro na kongko nin Ama ko. ²⁹ Yay nanogo kongko ay kalamo-lamo ko. Kay na ko ampo-layan nin Ama, bana ta pirmi kon anggaw-on yay bawbagay a ka-palilikot kona."

³⁰ Hin imbalita nay anorin ni Jesus, lako a tinompol kona.

Pa-no Maalih ha Pa-makaalipon

³¹ Bi-sa wani Jesus konlan Israelita a antompol ana kona, "No patoloy moyon honolon a tawtotoro ko, potog a dawdisipolos katamo, ³² ma-bilbi moyo yay kaptogan, tan yay kaptogan a mangalih komoyo ha pa-makaalipon."

³³ Wanlan in-obat koni Jesus, "Lawlipi na kami ni Abraham, tan nika-ka-noman ay kay kami nag-in alipon nin hino-man. Anongkot hinalita mon maalih kami ha pa-makaalipon?"

³⁴ Obat ni Jesus, "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman a ampagkasalanan ay alipon nin kasalanan.

³⁵ Yay a-say alipon ay ambo yan kalamo ha pamilya anggan-angga, kot yay a-say anak ay myimbroya ha pamilya na anggan-angga. ³⁶ Kanya, no yay Anak nan Dios a mamilibri komoyo

ha kasalanan, talagan libri kamoy nan anggan-angga. ³⁷ Tanda ko a lawlipi kamo ni Abraham, kot ha dobali nin ya-rin ay labay moyo ko syimprin patyon, bana ta kay moyo ambiyan logar a totoro ko ha main moyon kanakoman. ³⁸ Yay anibalita ko ay yadtaw nantandaan ko konan Ama ko ha langit. Hikamoy namat ay anggaw-on moyoy nantandaan moyo konan impagka-ama moyo.”

Hi Satanas a Impagka-ama Moyo

³⁹ Kot wanlay naman koni Jesus, “Hi Abraham a impagka-ama mi.” Kot wani Jesus konla, “No talagan lawlipi kamo ni Abraham, dapat komon yay gawgawa moyo ay bilang ha gawginwa na. ⁴⁰ Halako ta labay moyo kon patyon, anta an-ibalita kon bongat komoyoy kaptogan a nantandaan ko konan Dios. Kay na gaw-on ni Abraham yay anorin. ⁴¹ Wangkoy naor, yay anggaw-on moyo ay bilang ha ginwa nan impagka-ama moyo.”

Kot wanla kona, “Ambo kamin awa-nak ha likol, yay Dios bongat a ambilbion min Ama mi.”

⁴² Wani Jesus konla, “No komon ta yay Dios a an-ipag-Ama moyo, dapat komon labyon moyo ko ta nangibat ako kona. Kay ko nako iti ha sarili kon kalabayan, nokay inhogo na ko. ⁴³ Tanda moyo doman no anongkot

kay moyo angkaintindyan a an-ibalita ko? Bana bongat ta kay moyo labay long-on a hawalita ko. ⁴⁴ Hi Satanas a impagka-ama moyo, kanya yay labay-labay moyon gaw-on ay yay kalabayan na. Paibat hin ibat ay mamangmati yan tawo, tan angkomontra ha kaptogan bana ta disnodon homin logar a kaptogan kona. Kada ampanalita ya nin kagalotoyan, ya-rin a natoral na, palibhasay magalotoy ya tan hiyay ama nin halban kagalotoyan. ⁴⁵ Kot hiko, palibhasay an-ibalita ko yay kaptogan, kanya kay moyo ko ampi-polon. ⁴⁶ Hino man wari komoyo a maka-pibalita a hiko kot nakagwa kasalanan? No homin, ta kaptogan a anibalita ko, anongkot man ta kay moyo ko ampi-polon? ⁴⁷ Hinoman a tawo nan Dios ay ampanglongo ha halita nan Dios. Kot hikamo, kanya kay kamo ampanglongo bana ta ambo na kamon tawtawo.”

Hi Jesus tan hi Abraham

⁴⁸ Hin ya-rin ay wanlan hilay Israelita koni Jesus, “Tawo kan lingoy katotpol a bilang konlan taga Samaria tan nilooban ka ot doka a ispirito.”

⁴⁹ Wanan in-obat ni Jesus, “Kay ko nilooban nin doka a ispirito ta anggomalang ako konan Ama ko ha langit, kot hikamo, amparorokaon moyo ko. ⁵⁰ Kay ko ampaningkap pamomori

para kongko, kot main ampaningkap nin pamomori para kongko, tan hiyay nay manosga. ⁵¹ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman a anhomonol ha hawhalita ko ay kay makaranas nin kamatyan mika-ka-noman."

⁵² Wanlay naman kona nin hilay Israelita, "Hawanin, talagan na-paptogan mi nan nilooban kan doka a ispirito. Nga-min, maski man hi Abraham tan hilay pawpropita nan Dios ay nikati. Kot hika, anhalitaon mon hinoman a anhomonol ha hawhalita mo ay kay makaranas nin kamatyan mika-ka-noman. ⁵³ Mas makapangyayari ka ot wari dinan konan kalimpapopapoan tamon hi Abraham? Hiya tan hilay pawpropita nan Dios ay pari-parihon nati, kot hika, anya kot a labay mon palwahon no hino ka?"

⁵⁴ Wanan in-obat ni Jesus, "Mag-in homin kwinta no hikoy mamori ha sarili ko. Yay ampamori kongko ay yay Ama ko a anhalitaon moyon Dios moyo. ⁵⁵ Balo ta ambo moyo yan bilbi, kot hiko, bilbi ko ya. No halitaon kon ambo ko yan bilbi ay mag-in akon magalotoy a bilang komoyo. Kot yay potog, bilbi ko ya tan anhonolon koy hawhalita na. ⁵⁶ Hi Abraham a ambilbion moyon kalimpapopapoan ay maliga yan nangan ha kala-lato ko. Nakit nay naor yadti, kanya

nalilikot ya."

⁵⁷ Hawanin, wanlan Israelita kona, "Anta homin ka ot limampolo a taon, pano mo man na-kit hi Abraham?"

⁵⁸ Wanan in-obat ni Jesus konla, "Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, ba-yo ya ot in-abing hi Abraham, hiko ay hikoy na." ⁵⁹ Konan yarin a hinalita na a impan-tay nay sarili na ha Dios ay nangwa hilan bawbato a aw-Israelita ta labay la yay nan batibaton para patyon. Kot nakaari hi Jesus, bi-sa inomalih yay na ha timplo. Nagpa-wan ya ha pibotlayan lan malabong a tawo, kanya ya nakalikol.

9

Pinaabig ni Jesus yay A-say Lalakin Bolag

¹ Lo-gan anlalako hi Jesus kalamo hilay disipolos na, na-kit lay a-say lalakin bolag paibat hin in-abing. ² Hawanin, pinastang la hi Jesus, "Maistro, hino kari a nagkasalanan ta in-abing yan bolag orin, hiya wari o hilay matoantawo na?"

³ Wanan in-obat ni Jesus, "Yay pa-mag-in nan bolag ay ambo bana ta nagkasalanan ya o yay matoantawo na, nokay pigaw maipa-kit a kapangyarian nan Dios. ⁴ Kailangan gawon koy an-ipagawa nan Dios a nanogo kongko lo-gan pahal awlo ot, ta anlomato a panaon a pahal yabi a homin anan makagawa.

⁵ Lo-gan iti ko ot ha mondo, hikoy hawang nin tawtawo ha mondo.”

⁶ Pa-makahalita nadtì, nilomora ya ha lota, bi-sa inlaok nay lora na ha lota ta imponah na ha mata nan lalakin bolag. ⁷ Ba-yo wana kona, “Mako kan mila-moh itaw ha ampalyoan a anha-wayan Siloe.” (Yay labay totolon “Siloe” ay inhogo.) Nako yay naor nila-moh itaw, bi-sa norong yay nan ampaka-kit.

⁸ Hin na-kit la yan kawkaholibay na tan hilay datin ampaka-kit kona hin ampakilimoh ya ot, wanla, “Ambo doman yadti yay lalakin datin antoklo ison ta ampakilimoh?” ⁹ Main nanalita a “Hiyay naor!” Balo ta wanlan laloma, “Ambo, kalopa nan bongat.” Hawanin, wanan yay main lalaman, “Hikodtaw datin bolag.” ¹⁰ Kanya wanla kona, “Pa-no ka man naka-kit?” ¹¹ Wanan in-obat, “Yadtaw lalakin angkotanawon lan Jesus ay nano-pak nin lota, bi-sa na imponah ha loway mata ko. Wana kongko, ‘Mako kan mila-moh itaw ha ampalyoan a anha-wayan Siloe.’ Kanya nako kon nila-moh. Tongwa naor naka-kit akoy na.” ¹² Wanlay naman kona, “Ayti ya man ana?” “Kay ko tanda,” wanan in-obat.

Inosisà lan Paw-Pariseo yay Datin Bolag

¹³ Hawanin, inawit la yay datin bolag konlan

paw-Pariseo. ¹⁴ Awlon Paimainawa nga-min hin ya-rin nano-pak hi Jesus nin lota ta pinaabig na yay bolag. ¹⁵ Kanya pinastang la yay namaot nin paw-Pariseo no pa-no ya naka-kit. Wana konla, “Pinonahan nan topak a lota a loway mata ko bi-sa nila-moh ako, kanya ampaka-kit akoy na.”

¹⁶ Hawanin, wanlan laloman paw-Pariseo, “Kay ya nangibat ha Dios yadti tawo bana ta ampamaabig ya maskin Awlon Paimainawa.” Kot wanlan laloma, “No tawo yan bongat a makasalanan, pa-no ya wari makagawa nin anorin a ka-paka-ngap a bawbagay?” Bana konan yadti ay kay hilay na nanga-piasa-san opinyon.

¹⁷ Kanya pinastang la yay naman odtin datin bolag, wanla, “Hapa hika, anyay ma-halita mo tongkol kona ha hinalita mon pa-maabig na komo?”

Wana, “A-sa yan propita nan Dios.”

¹⁸ Kot kay la ot pini-pol nin pawpoon nin Israelita a talagan dati yan bolag ta bisa pinaabig, kanya impahawayan lay matoantawo na. ¹⁹ Wanlan impastang konla, “Yadti domay anak moyo, tan talaga doman in-abing yan bolag? Anongkot man ta ampaka-kit yay na hawanin?”

²⁰ Obat lan matoantawo na, “Iya, anak mi ya, tan talagan in-abing yan bolag.

21 Balo ta kay mi tanda no anongkot ampaka-kit yay na hawanin tan no hinoy na-maabig kona. Hiyay nay pastangon moyo ta hosto ya man ana ha idad. Maka-halita yay namaot tongkol ha sarili na."

22 Anodti imbalita lan matoantawo na bana ta angkali-mo hila konlan pawpoon nin Israelita. Ngamin, piniasa-sawan la a alihon ha pa-makamyimbrow ha sinagoga la yay hinoman a mamibalita a hi Jesus kot yay Cristo. 23 Yadti baranan no anongkot wanlan matoantawo na a hosto yay na ha idad a anak la tan hiyay dapat pastangon.

24 Bana ta anodtaw, impaha-wayan la yay naman nin pawpoon nin Israelita yay lalakin datin bolag, ta wanla kona, "Alang-alang konan Dios, mangalimpotogan ka. Tanda mi a yadtaw tawo ay a-sa yan makasalanan."

25 Wanan in-obat konla, "Kay ko tanda no makasalanan ya o ambo. Asay bagay bongat a tanda ko, bolag ako hin yadtaw kot hawanin ay ampaka-kit akoy na."

26 Pinastang la yan oman, wanla, "Anya kot talagay ginwa na komo? Pa-no na pinaabig a mata mo?"

27 Wanan in-obat konla, "Nayari koy nan imbalita komoyo, kot kay moyo syimpri pini-pol. Anongkot man ta labay moyon malngo oman?

Labay moyo wari mag-in disipolos nay namaot?"

28 Hawanin, pinanalitaan la yan doka, wanla, "Hikay disipolo na. Hikami balo ay dawdisipolos ni Moises. 29 Tanda mi a kina-totol nan Dios hi Moises, kot ya-rin a tawo ay kay mi tanda no ayti ya nangibat."

30 Hawanin, wanan in-obat nin yadtin datin bolag, "Ka-paispanta ya-rin a kay moyo tanda no ayti ya nangibat, ha dobali nin nagawa nan maka-kit akoy na. 31 Tanda tamo syimpri a kay na anlong-on Dios yay an-idawat nin tawtawon makasalanan, balo ta hilay tawtawon maptog a pamagsamba la kona tan mahonol ha kalabayan na, hila-rin a anlong-on na. 32 Nika-ka-noman ay kay homin ot nalngo a main naka-paabig nin tawon in-abing bolag. 33 Kanya, no wari ta yadtin tawo kot kay ya inhogo nin Dios, homin yan magawa."

34 Wanlan in-obat kona, "Halako mo kamin pangaralan, anta a-sa kan makasalanan paibat hin in-abing ka." Bi-sa inalih la yay na ha pa-makamyimbrow na ha sinagoga.

Yay Kay Antompol koni Jesus ay Pa-hal Bolag

35 Na-tandaan ni Jesus yay pa-ngalih lan pawpoon nin Israelita konan lalakin datin bolag ha pa-makamyimbrow na ha sinagoga la. Kanya hin na-kit na ya, wana kona,

“Antompol ka doman ha Anak nan Dios?”³⁶ Wanan in-obat nin yadtin lalaki, “Maistro, hino ya kot orin pigaw tompol ako kona.”³⁷ Wani Jesus kona, “Na-kit mo yay na, tan hiyay nay katotol mo hawanin.”³⁸ Wana koni Jesus, “Katawan, antompol ako komo.” Bi-sa nanalimokor yan sinomamba kona.

³⁹ Wani Jesus, “Yay pamako ko iti ha kalotaan ay pangibatan a ma-pihiyay hilay tawtawon antompol ha Dios konlan kay antompol. Kanya hilay datin bolag a kaisipan ay ma-kit lay kaptogan, kot hilay ampagmahiban a wanlay angka-kit lay kaptogan ay mabolag ana ingat a main lan kaisipan.”

⁴⁰ Main paw-Pariseo itaw a nakalngo nin ya-rin hinalita ni Jesus, kanya wanla kona, “Labay mo doman to-tolon, bolag anamaot a kaisipan mi?”⁴¹ Wani Jesus konla, “No komon ta bolag a kaisipan moyo, ambo moyo komon kasalanan a kay kamo antompol kongko. Kot bana ta wamoyoy angka-kit moyoy kaptogan, balo ta kay kamo syimpri antompol kongko, kanya kay ot naalih a kasalanan moyo.”

10

Yay Alimbawa Tongkol ha Koral lan Kawkarniro

¹ Hawanin, wani Jesus, “Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman a anlomoob ha koral

lan kawkarniro nin kay ampagpa-wan ha polta, nokay basta yay nan bongat lomoob nin ampoli ha ambo dapat pagpa-wanan ay a-sa yan mahiba tan tolisan.

² Balo ta yay ampagpa-wan ha poltan koral ay ya-rin tagalay pastol nin kawkarniro.

³ Ampaloobon na yan bantay nin koral, tan anlong-on lan kawkarniro a bosis na. Anha-wayan na hila ha kanya-kanyan ngalan ta palikolon hila ha koral.⁴ Bi-sa, no nailikol na hilay na, ampango-nawan na hilay nan mako ha pagpastolan, ta bi-sa an-omaloyon hilay nay kawkarniro kona, palibhasay bilbi lay bosis na.⁵ Kay hila homonol ha laloman tawo, nokay masbali ampolayo hila ta ambo lan bilbi a bosis.”

⁶ Tinotol ni Jesus odtin alimbawa konla, kot kay la naintindyan a labay nan to-tolon.

Hi Jesus yay Labah a Pastol

⁷ Kanya wana ot ni Jesus konla, “Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hiko ot yay pa-hal poltan koral lan kawkarniro.⁸ Halban lan ni-po-na kongko a ampagkonwari inhogo na hila Dios ay pa-hal mangahiba tan tawtolisan, kot hilay pa-hal kawkarniro ay kay hila hinomonol konla.

⁹ Oliton ko, hiko yay pa-hal poltan koral. Hinoman a pa-hal karniro a lomoob ha koral nin magpa-wan

kongko ay malipyas, bi-sa libri yan lomoob-lomikol ha koral tan maka-romog yan magandan pastolan. ¹⁰ Kot yay tawon maialimbawa ha mahiba ay mako yan bongat ha kawkarniro para maniba, mangmati tan manira. Hiko balo ay nako ko iti ha kalotaan para ma-biyan hilan biyay, yay biyay a sangk-agandawan.”

¹¹ [Wanay naman ni Jesus,] “Hiko yay labah a pastol. Bilang a-say labah a pastol ay an-ibi koy biyay ko alang-alang konlan kawkarniro ko. ¹² Kot yay tawon pa-hal an-opaan bongat ay hakalako, bana ta ambo yan potog a pastol tan ambo nan ikon a kawkarniro. No main yan ma-kit anlomato a mabayanin ason talon, ibati nay kawkarniro ta molayo ya. Kanya yay mangyari ay main makwa konlan ampastolan na tan hilay lawlaloma ay miboyak. ¹³ Ibaty nay nan bongat a kawkarniro palibhasay an-opaan yan bongat kanya kay na hila an-ipag-inakit. ¹⁴ Oliton ko, hiko yay labah a pastol. Bilbi ko hilay awikon ko, tan bilbi la koy namaot. ¹⁵ Anorin ot bongat komi ni Ama ko, bilbi na ko tan bilbi ko yay namaot. Handa kon ibi a biyay ko alang-alang konlan pa-hal kawkarniro ko. ¹⁶ Main ako ot lawlaloman pa-hal karniro a kay ot nailoob konan yadtin pa-hal koral ko. Kailangan iloob ko hilay

namaot ta bi-sa long-on la ko. No anorin, asa-sa hilay nay pa-hal ampastolan ko, tan asa-say namaot a pastol la.

¹⁷ “Kanya na ko anlabyon nin Ama ay bana ta an-ibi koy biyay ko alang-alang konlan pa-hal kawkarniro ko. Ibi koy biyay ko, ambo bongat para mati nokay para mabyay ot oman. ¹⁸ Homin maari mangwan biyay ko, nokay losob ha nakom kon an-ibi odti. Main akon kapangyarian nin ibi yadti tan kowon oman. Yadti a impanogo nan Ama ko kongko.”

¹⁹ Bana konan yadtin imbalita ni Jesus, kay anaman nanga-piasa-sa a opinyon lan hilay pawpoon nin Israelita. ²⁰ Wanlan karamilan konla, “Nilooban yan doka a ispirito, kanya hira anay olo na. Anongkot manglongo tamo ot kona?” ²¹ Kot wanlan laloma, “Yay anhalitaon na ay ambo hawalita nin tawon nilooban doka a ispirito. Main wari doka a ispirito a maka-paabig nin bolag?”

Kay La Tinanggap hi Jesus nin Hilay Pawpoon nin Israelita

²² Kay naboyot, nakalato anaman a anibirsaryo nin timplo ha Jerusalem. Panaon layop hin ya-rin. ²³ Hi Jesus ay anlalako itaw ha timplo konan yay anha-wayan Balkon ni Ari Solomon. ²⁴ Tongwa, piniropongan la yan pawpoon

nin Israelita, ta wanla kona, "Anggan maka-no mo kami ot kari pata-ganon nin mabilbi no hino kan talaga? No hika talaga yay Cristo, ibalita mo pay na komi nin malino."

²⁵ Wanan in-obat ni Jesus konla, "Imbalita koy na komoyo, kot kay moyo ampi-polon. Yay mawmilagron an-ipagawa na kongko nin Ama ko ay ampamaptog tongkol kongko. ²⁶ Kot kay kamo ampi-pol bana ta ambo kamon kabilang ha pa-hal kawkarniro ko a bilang imbalita koy nay naor komoyo. ²⁷ Hilay pa-hal kawkarniro ko ay ampanglongo kongko. Bilbi ko hila, tan anhomonol hila kongko. ²⁸ Ambiyon ko hilan biyay a homin anggawan, tan mika-kanoman ay kay hila miparoka nin mi-ka ha impyirno. Kay homin anamaot maari makahamham konla ha gamot ko. ²⁹ Impa-taya na hila kongko nin Ama ko a makapangyayari ha halban, tan disnodon homin anamaot makahamham konla ha gamot nan Ama ko. ³⁰ Hiko tan yay Ama ay asa."

³¹ Bana konan yadtin hinalita ni Jesus, nangwa hilay naman bawbato a pawpoon nin Israelita para batibaton hi Jesus anggan mati. ³² Kot wani Jesus konla, "Lako a impa-kit ko komoyon gawgawa kaabigan a impagawa na kongko nin Ama ko. Ayti man wari ison ha nagawa

ko a bara-nan ta labay moyo kon basyowon bato?"

³³ Wanlan in-obat nin hilarin a pawpoon, "Ambo bana ha gawgawa mon kaabigan a labay mi kan basyowon, nokay bana ha pa-mastabasta mo ha Dios. Anta tawo kan bongat, ampagkonwari kan Dios."

³⁴ Kot wani Jesus konla, "Ambo doman ha kawkanpanogoan nan Dios a ampanga-gotan moyo ay main nakasolat a wanan Dios ha hawhowis, 'Anibalita ko a dawdios kamo.' ³⁵ Tanda tamo a yay Halita nan Dios ay kay mabali. Hawanin ta imbalita na konlan hila-rin hawhowis a dawdios hila, ta yay dawdisisyon a inimbi la ay ibat kona, ³⁶ anongkot man ta anhalitaon moyon ambasta-bastawon koy Dios konan yay hinalita kon Anak na kon Dios, anta intatala na kon ihogo iti ha kalotaan? ³⁷ No komon ta kay ko anggaw-on yay gawgawa a an-ipanogo na kongko nin Ama ko, ison ay kay moyo ko dapat pi-polon. ³⁸ Kot bana ta anggaw-on koy naor a pawpinanogoan na kongko, maski man kay moyo ko ampi-polon, mi-pol kamo tana ha gawgawa ko pigaw maintindyan moyo tan mapi-pol a yay Ama ay iti kongko, tan hiko ay iti konan Ama."

³⁹ Hin ya-rin ay labay la yay naman komon dakpon hi Jesus, balo ta nakaiwas ya syimpri konla.

⁴⁰ Nako yay naman hi Jesus tan hilay disipolos na ha dobali nin Kabatwan Jordan, itaw ha logar a ampamaotismowan ni Juan Bautista hin o-na. Itaw hila yapon nagpirmi. ⁴¹ Lako a tawta-won ni-pako kona itaw, a wanla, "Hi Juan Bautista ay homin yan ginwa mawmilogro, balo ta halban imbalita na tongkol koni Jesus ay potog."

⁴² Kanya lako a tawtawo itaw a tinompol koni Jesus.

11

Hin Nati hi Lazaro

¹ Hin yadtaw ay main a-say lalakin nagmasakit a hi Lazaro a taga baryon Betania. Talakaka la ya ni Marta tan hi Maria. ² Yadti hi Maria a namibo-bo nin pabanglo konan Katawan ta bi-sa pinonahan na ot nin habot na yay ayi na. ³ Hin ya-rin anaor a nagmasakit hi Lazaro, namihogo hiladtin mitalakaka koni Jesus, ta wanla, "Katawan, main masakit yay anlabyon mon amigo."

⁴ Hin nalngo nadti ni Jesus, wana, "Yadtin masakit ni Lazaro ay kay mangangga bongat ha kamatyan, nokay nangyari yadti pigaw maparangalan yay Dios, tan ha anorin a paralan ay maparangalan akoy namaot, hiko a Anak nan Dios."

⁵ Hiladtin mita-talakakan Marta, Maria tan Lazaro ay pari-parihon anlabyon ni Jesus. ⁶ Anodtaw pa

man, hin na-balitaan nadtin pa-magmasakit ni Lazaro, namaonggan ya ot loway awlo itaw ha logar a kina na. ⁷ Pa-makayari, wani Jesus konlan disipolos na, "Magbolta tamoy na itaw ha probinsyan Judea." ⁸ Kot wanlan disipolos na, "Maistro, naka-no bongat odtaw labay la kan bati-baton bato nin pawpoon tamon Israelita. Anongkot man ta mako kay naman itaw?" ⁹ Wanan in-obat ni Jesus a imparalan ha alimbawa, "Ambo doman main labinloway oras a mahawang ha a-say awlo? Kanya yay tawon pa-hal anlomalakon awlo ay kay ya ampiba-tol palibhasay angka-kit nay hawang ha mondo. ¹⁰ Kot hinoman a pa-hal anlomalakon yabi ay ampiba-tol ya bana ta homin yay hawang kona." ¹¹ Pamakahalita nadti ni Jesus, wana ot, "Hi Lazaro a amigo tamo ay angka-lok. Kaon ko ya ta pokawon." ¹² Wanlan disipolos kona, "Katawan, labah no-nin no angka-lok ya, ta omabig yay na." ¹³ Yay labay na paytin totolon ni Jesus ay nati na hi Lazaro, kot hay wanlan disipolos na ay talagan angka-lok yan bongat. ¹⁴ Kanya malino nay nan imbalita ni Jesus konla, wana, "Nati yay na hi Lazaro. ¹⁵ Kot bana komoyo ay maliga kon kay ko itaw hin nati ya ta pigaw mas lalo kamon tompol kongko. Kanya mako tamoy na."

¹⁶ Hin ya-rin, hi Tomas a anha-wayan Kambal ay wana konlan kapara nan disipolos, "Sigi, maki-ka tamu kona maskin anggan kamatyan."

Hi Jesus yay Ampamaorong Mabyay tan yay Ampamin Biyay a Homin Anggawan

¹⁷ Pa-makalato ni Jesus tan hilay disipolos na ha baryon Betania, na-tandaan na a a-pat a awlo yay nan naitabon hi Lazaro. ¹⁸ Yay baryon Betania ay madani ha syodad Jerusalem, manga toloy kilometro bongat a distansya. ¹⁹ Lako konlan Israelita a taga Jerusalem a nako para maki-damay-damay konli Marta tan Maria ha pa-ngamati nin talakaka lan hi Lazaro.

²⁰ Pa-makalngo ni Marta a ampakalato hi Jesus, hinakbat na ya, kot hi Maria ay na-bati ya ha bali la. ²¹ Wani Marta koni Jesus, "Katawan, no komon ta iti ka hin ya-rin, kay ya komon nati a talakaka ko. ²² Anodtaw pa man, tanda ko syimpri a maski hawanin, anyamay dawaton mo konan Dios ay ibi na komo."

²³ Wani Jesus kona, "Mabyay yan oman a talakaka mo."

²⁴ Wani Marta kona, "Tanda kon morong ya ot mabyay ha hoyot a awlo a pabyayon oman hilay nawni-kati."

²⁵ Wani Jesus kona, "Hikoy ampamaorong mabyay tan

yay ampamin biyay. Hinoman a antompol kongko, anggano man mati ya ay mabyay ya ot oman. ²⁶ Tan hinoman a ampagbiyay nin antompol kongko ay kay mati mika-ka-noman. Ampipolon mo doman yadti?"

²⁷ Wani Marta, "Iya, Katawan, ampi-polon ko a hika yay Cristo, yay Anak nan Dios a impangako nan ihogo iti ha kalotaan."

Tinomangih hi Jesus

²⁸ Pa-makahalita nadti ni Marta, norong yan domali ta kina nay talakaka nan hi Maria, ta wanan in-anah, "Nakalato yay nay Maistro. An-ipa-ka na ka."

²⁹ Hin nalngo nadti ni Maria, inomdong yan tampol para hakbaton hi Jesus. ³⁰ (Hin ya-rin ay itaw hila ot ni Jesus ha likol nin baryo, ha logar a pinanakbatan ni Marta kona.) ³¹ Hilay Israelita a ampaki-damay-damay konli Maria, hin nakit lan inomdong yan tampol ta bi-sa nilomikol ay tinombokan la ya. Hay wanla no mako ya ha pinanabonan para tomangih itaw.

³² Hin nakalato hi Maria itaw ha kamainan li Jesus, nanalimokor ya ha arapan na, ta wana kona, "Katawan, no komon ta iti ka hin ya-rin, kay ya komon nati a talakaka ko."

³³ Hin na-kit ni Jesus a antomangih hi Maria pati hilay Israelita a naki-ka kona, nabagbag a kanakoman na tan nilomolo ya. ³⁴ Bi-sa

wana konla, "Ayti moyo ya inigwa?"

Wanlan in-obat, "Katawan, ki-ka ka ta biliwon mo."

³⁵ Hin ya-rin ay tino-mangih hi Jesus. ³⁶ Wanlan Israelita, "Talagan inaro na hi Lazaro." ³⁷ Kot wanlan laloma, "Namaabig yan bolag, anongkot man ta kay ya ginomwa paralan pigaw kay ya komon nati hi Lazaro?"

Pinaorong Nabyay hi Lazaro

³⁸ Nabagbag anaman a kanakoman ni Jesus pamakalato na ha pinanabonan koni Lazaro. Yadti ay a-say kwiba a hinaraan nin mahi-ban a bato. ³⁹ Bi-sa wani Jesus, "Alihon moyoy bato."

Kot wani Marta a talakakanan yadti nati, "Katawan, sigoradon main anan angot hawanin, ta a-pat a awlo yannati."

⁴⁰ Wani Jesus kona, "Ambo doman imbalita ko komo a no mi-pol ka ay makit moy kapangyarian nan Dios?" ⁴¹ Hin ya-rin ay inalih lay naor yay bato a impanara ha pinanabonan koni Lazaro. Tinomangal hi Jesus ha langit, ta wana, "Ama, ampasalamat ako ta nilngo moy dawat ko. ⁴² Tanda ko a lawah mo kon anlong-on, anodtaw pa man, an-ibalita kodti alang-alang konlan tawtawo iti, pigaw mi-pol hila a hika a nanogo kongko." ⁴³ Pamakahalita nadi ni Jesus,

wana ha makhaw a bosis, "Lazaro, lomikol ka." ⁴⁴ Nilomikol yay naor hi Lazaro nin nakakolkol ot ha gamot tan ayi na yay pinon tilan mapoti a pantabon, bisa nakahakob ot panyo a olo na. Wani Jesus ha tawtawo, "Alihon moyoy ingkolkol kona, pigaw libri yay na."

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(*Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2*)

⁴⁵ Hawanin, hiladtaw Israelita a tinomombok koni Maria, lako konla a tinompol koni Jesus hin na-kit lay gawginwa na. ⁴⁶ Kot balo hilay laloma ay nako konlan paw-Pariseo ta inhombon lay ginwa ni Jesus. ⁴⁷ Kanya hilay pawpoon pari tan hilay paw-Pariseo ay tinipon lay kawkapara lan myimbro nin pinakamatagay a konsiho nin nasyon Israel, ta wanla, "Anyay gaw-on tamo? Yadti tawo ay lako a anggaw-on nan mawmilagro. ⁴⁸ No polayan tamo ya, halban tawo ay mi-pol kona, ta bi-sa hilay tawtaga Roma a ampamoon kontamo ay mako iti ta hiraon lay Masagradon Timplo tamo pati yay main tamon nasyon."

⁴⁹ Kot yay a-sa konla a hi Caifas a pinakapoon pari hin ya-rin a taon ay wana konla, "Bilang kamon homin tanda. ⁵⁰ Kay moyo doman angkaisipan a mas labah ot para kontamo a a-say tawo

tanay mati para ha halban, dinan manganggawan a nasyon tamo?" ⁵¹ Yadtin imbalita ni Caifas [ay hola] a kay nangibat ha sarili nan kaisipan, nokay palibhasay hiyay naor a pinakapoon pari hin ya-rin a taon ay impanakom nan Dios kona a hi Jesus kot mati para ha halban Israelita, ⁵² tan ambo bongat para ha aw-Israelita, nokay paray namaot ha halban mag-in awa-nak nan Dios ha intiron mondo pigaw ma-piasa-sa na tamoy halban. ⁵³ Kanya paibat hin ya-rin a awlo ay ampipapanowan lay na nin pawpoon nin Israelita no pa-no la maipapati hi Jesus.

⁵⁴ Bana konan yadti ay kay yay na ampagpa-kit hi Jesus ha probinsyan Judea. Nokay nako ya nin kalamo hilay disipolos na ha a-say babali a anha-wayan Efraim a madani ha disyirto, ta itaw hila yapo nagpirmi.

⁵⁵ Hin ya-rin ay madani nay Pistan Pa-makalibri nin Israelita. Lako konlan Israelita a tawtaga probinsya a mahakbay nako ha syodad Jerusalem para gaw-on la yapon yay sirimonyan pamanglinis nin sawsarili ba-yo hila makipista. ⁵⁶ Hin ya-rin, hilay tawtawo itaw ha timplo ay antingkaon la hi Jesus, wanla ha a-sa tan a-sa, "Anyay wamo? Kay ya wari mako kipista?" ⁵⁷ Nga-min, impanogo lan pawpoon pari tan paw-Pariseo a hinoman a magtanda nin kamainan

na ay dapat ibalita konla pigaw maipadakop la ya.

12

Imbo-bo koni Jesus a Pabanglo

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

¹ Hin a-nom a awlo tana ba-yo Pistan Pa-makalibri ay nako hi Jesus kalamo hilay disipolos na ha baryon Betania a kamainan ni Lazaro, yay lalakin pinaorong nan nabyay. ² Pinaghandaan la yan pangaponan hi Jesus itaw. Hi Marta a ampamidolog nin pa-mangan. Hi Lazaro namaot ay a-sa ya ha kawkarongo ni Jesus nin ampangan. ³ Hin ya-rin ay nangwa hi Maria nin kapikna litro nin mablin klasin pabanglo a poron nardo, bi-sa imbo-bo na ha ayi ni Jesus, ba-yo na pinonahan nin habot na. Yay lalo bali ay napno nin angot pabanglo. ⁴ Hawanin, yay a-sa konlan disipolos ni Jesus, hi Judas Iscariote a anak ni Simon tan hiyay magtraidor kona ay wana, ⁵ "Anongkot kay ingat inlako ya-rin a pabanglo ha alagan opa nin tolonyatos a awlo, ta bi-sa inimbi komon a na-paglakoan konlan mangairap?" ⁶ Imbalita nadi, ambo bana ta an-ipag-inakit na hilay mangairap, nokay bana ta a-sa yan mahiba. Nga-min, hiyay ampiga-got nin kwarta la ta bi-sa ampangopitan nadi.

⁷ Kot wani Jesus, "Polayan moyo yan bongat, ta yadtin ginwa na ay pamiparihadoy na para ha panabon kongko. ⁸ Hilay mangairap ay pirmi moyon maipagkalamoan, kot hiko, maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko."

Plano lan Patyon hi Lazaro

⁹ Lako syimprin Israelita a naka-tanda a itaw hi Jesus ha baryon Betania. Nako hila itaw, ambo bongat para biliwon hi Jesus, nokay labay lay namaot biliwon hi Lazaro a pinaorong nan nabyay. ¹⁰ Bana konan yadti, plinano lan pawpoon pari a patyon lay namaot hi Lazaro. ¹¹ Nga-min, lako anay Israelita a inomalih konla ta tinompol hilay na koni Jesus bana ha pamaorong nan nabyay koni Lazaro.

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Kinadilapan, nabalitaan lan lako a tawon nakipista a mako hi Jesus ha syodad Jerusalem. ¹³ Kanya nampi hilan bawbolong kayon bilang itsoran bolong ongot, ta ginamit la para ipa-kit a main lan kagalang ha pananakbat la koni Jesus. Wanlan inoholyak, "Viva! Poriwon yay Ari nin Israel a ampakalato ha ngalan nan Katawan!" ¹⁴ Hin main yan na-kit hi Jesus a-say malago a asno

ay pinagkabayowan na. Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

¹⁵ "Ando kamo mahalak, hikamoy tawtawo ha Sion, [labay totolon Jerusalem.]

Bilyon moyo! Ampakalato yay nay Ari moyo

Nin nakalolan ha kilaw asno." ¹⁶ Hin yarin, hilay disipolos ni Jesus ay kay la ot naintindyan a yadti kot nangyari ayon ha Masanton Kasolatan. Kot hin norong yay nan nabyay hi Jesus ay itaw lay na napanomtoman a main anorin a nakasolat tongkol kona bisa anorin anaor a nangyari kona.

¹⁷ Hawanin, hilay tawtawon naka-kit a pinaorong nan nabyay ni Jesus hi Lazaro hin hina-wayan na yay naor lomikol ha pinanabonan a namaptog tongkol konan yadti. ¹⁸ Kanya yadti a bara-nan no anongkot hinakbat la yan lako a tawtawo, bana anaor ta nabalitaan lay tongkol konan yadtin milagro.

¹⁹ Kanya wanlan paw-Pariseo ha a-sa tan a-sa, "Homin tamoy nan magawa. Bilyon moyo, halos halban tawtawo ay anhomonol ana kona."

Main Ambo Israelita a Labay Maka-kit koni Jesus

²⁰ Hin yarin ay main anamaot ambo Israelita a nako nakipista ha syodad

Jerusalem para somamba ha Dios. ²¹ Hawanin, nako hila koni Felipe a taga babalin Betsaida ha probinsyan Galilea a a-say apostol ni Jesus, ta wanla kona, "Sinyor, labay mi komon ma-paki-kitan hi Jesus." ²² Hi Felipe ay nako ya yapo koni Andres a a-say kapara nan apostol, bi-sa lowa hilay nako namibalita koni Jesus. ²³ Wani Jesus konla, "Nakalato anay panaon a intakda para hiko a Naglalaman Tawo ay parangalan. ²⁴ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, yay a-say bini nin trigo, no kay ya imola ta bi-sa kay manganggay biyay na bilang bini ay patoloy yan asa-sa. Kot no imola ya ta bi-sa manganggay nay biyay na bilang bini ay magkamain yan lako a bonga. ²⁵ Hinoman a ampanglabi ha main nan biyay nin mas ot konan Dios ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan, kot hinoman a kay ampamabli ha main nan biyay iti ha lota ay matanggap nay biyay a homin anggawan. ²⁶ Hinoman a malabay magsirbi kongko ay kailangan homonol ya kongko. Bi-sa no ayti ko ay sigoradon itaw yay namaot, tan parangalan nan Ama ko yay hinoman a ampagsirbi kongko."

*Impatandaan ni Jesus yay
Tongkol ha Kamatyan Na*

²⁷ [Wana ot ni Jesus,] "Hawanin ay angkagoloy isip ko. Idawat ko wari konan Ama a ilipyas na ko ha an-arapon kon pamagdyadya? Kai, ta yaddi baranan nin pamako ko iti." ²⁸ Kanya yay hinalita ni Jesus ay anodti: "Ama, ipatnag mon marangal a ngalan mo." Tongwa, wanan bosis nan Dios a naibat ha langit, "Impatnag koy nay karangalan nin ngalan ko, tan ipatnag ko ot oman."

²⁹ Hin nalngo lan tawtawo itaw yarinn bosis, wanlan laloma ay nangorol. Kot wanlay namaot laloma, "Kina-totol yan anghil."

³⁰ Wani Jesus in-obat konla, "Yadtaw bosis ay impalngo para komoyo, ambo para kongko. ³¹ Panaon ana para sintinsyawan a tawtawo iti ha mondo a kay tinompol kongko, tan panaon anay namaot a idagrag hi Satanas a ampagari konla. ³² Painsan no naita-gay akoy na ha kros ay ayaton koy halban tawo nin domani kongko." ³³ (Imbalita nadi ni Jesus ta impatandaan na no pa-no ya mati.)

³⁴ Wanlan in-obat nin lako a tawtawo itaw, "Ayon ha Libron Kawkapanogoan, yay Cristo a impangako nan Dios ay kay mati mika-kanoman. Anongkot man anhalitaon mon hika a Naglalaman Tawo kot kailangan ita-gay ha kros? Hino man yay antotolon mon Naglalaman

Tawo no hakalako ya konan yay Cristo?"

³⁵ Wani Jesus konla, "Hiko a hawang ay maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo. Mintras main ot hawang ay manigo kamoy na, ta no kai ay maabotan kamon doblom. Nga-min, yay tawon anlomalako ha karobloman ay kay na tanda no ayti ya mi-ka. ³⁶ Mintras hiko a hawang kot iti ot komoyo ay tompol kamoy na kongko a hawang pigaw mag-in kamon tawon mahawang a kaisipan."

Yay Kay La Pa-mi-pol nin Aw-Israelita koni Jesus

Pa-makahalita nadti ni Jesus ay inomalih yay na tan kay yay na yapon nagpakit konla. ³⁷ Maskin na-kit lan aw-Israelita a kalakan mawmilagron gi-ginwa ni Jesus, karamilan konla ay kay tinompol kona. ³⁸ Kanya pinomtog yadtin hinalita ni Propita Isaias a nakasolat, wana,

"Katawan, homin ampi-pol ha an-ipangaral mi.

Hino man wari a naka-bilbi ha main mon kapangyarian?"

³⁹ Kanya yay nag-in ogotan la ay kay lay na magawa tompol a bilang anaor konan yadtin a-sa ot a imbalita ni Propita Isaias, a wanan nakasolat,

⁴⁰ "Pa-hal binolag nay na ingat Dios a mata la tan pinatiboy nay nakom la.

No ambo anorin, mapatnagan

Tan maintindyan la komon a kapa-pa-hal la.

Bi-sa, no mangombabali hila ta magbolta kongko, ilipyas ko hila."

⁴¹ Imbalita ni Propita Isaias yadti, ta tanda na hin yadtaw ot yay tongkol ha kapangyarian ni Jesus, kanya imbalita nadti tongkol kona.

⁴² Anodtaw pa man, maski konlan pawpoon nin Israelita ay lako anamaot a tinompol koni Jesus. Kot kay lan bongat an-ipatandaan ta angkali-mo hila konlan paw-Pariseo, ta ola-no alihon hila ha pa-makamyimbrow la ha sinagoga. ⁴³ Nga-min, mas labay lan poriwon hilan tawtawo dinan poriwon na hilan Dios.

Yay Impahalita nan Dios koni Jesus

⁴⁴ Wani Jesus ha makhaw a basis, "Hinoman a antompol kongko ay ambo bongat hiko a ampi-polon na, nokay antompol ya syimpri konan nanogo kongko. ⁴⁵ Tan yay tawon ampaka-kit kongko ay bilang nay nan angka-kit anamaot yay nanogo kongko. ⁴⁶ Nako ko iti bilang hawang nin mondo pigaw hinoman a tompol kongko ay kay magpatoloy ha karobloman. ⁴⁷ Yay tawon ampakalngo nin hawalita ko balo ta kay na ampi-polon ay ambo hikoy manosga kona a makasalanan ya, bana naor ta kay ko nako iti ha

mondo para manosga nokay para mamilipyas tawtawo. ⁴⁸ Yay tawon ampamitakwil kongko tan kay anhomonol ha tawtotoro ko ay main laloman manosga kona a makasalahan ya, ta yay mismon halita ko a kay na hinonol yay mamipatnag a makasalahan ya. ⁴⁹ Ngamin, yay an-ibalita ko ay kay nangibat ha sarili kon kanakoman, nokay yay Ama a nanogo kongko ay impanogo na no anyay halitaon ko tan ipatandaan. ⁵⁰ Tanda ko a yay kapanogoan na ay makapamin biyay a homin anggawan. Kanya naor, yay an-ibalita ko ay yay anipapibalita na kongko nin Ama."

13

Hin Inoyahan ni Jesus a Ayi lan Dawdisipolos Na

¹ Hin yabi ba-yo makalato a kaawlowan Pistan Pa-makalibri, tanda nay na ni Jesus a naabot anay panaon a hiya kot omalih ana ha mondo ta magbolta yay na konan Ama. Nilabi ni Jesus a pawpinili na iti ha mondo, tan hin ya-rin a yabi ay impa-kit na ot yadtin labi na konla anggan oltimo.

² Hin ya-rin ay mayari hilay nan mangapon. Naipaisip nay na ni Satanas koni Judas Iscariote a anak ni Simon a pagtraidoran na hi Jesus. ³ Tanda ni Jesus a impa-taya nan Ama konay halban bagay. Tanda na syimpri a inhogo na

yan Dios tan magbolta yan oman kona. ⁴ Pa-makayari lan nangapon, inomdong hi Jesus ta inalih nay ayhing nan panlikol, bi-sa nangwa yan towalya ta inlamit na ha awak na. ⁵ Bi-sa namigwa yan lanom ha planggana ta inompisawan nan oyahan a aw-ayi lan dawdisipolos na, bi-sa na amponahan towalya a nakalamit kona.

⁶ Hin niabot yay na koni Simon Pedro, wani Pedro kona, "Katawan, anongkot hika ot a mangoyah ayi ko?"

⁷ Wanan in-obat ni Jesus, "Kay mo ot angkaintindyan hawanin yay anggaw-on ko, balo ta maintindyan moy na painsan."

⁸ Kot wani Pedro kona, "Mika-ka-noman, kay ko ipaoyah a ayi ko komo." Wanay naman in-obat ni Jesus, "No kay ko oyahan a ayi mo, homin kan pamakiasa-sa kongko."

⁹ Wani Pedro kona, "Katawan, no anorin no-nin, ambo bongat ayi ko, nokay pati na ingat gamot tan olo ko."

¹⁰ Kot wani Jesus, "Yay tawon nalyo ay malinis anay intiron lalaman na. Ambo yay nan kailangan linisan poyra tana ha ayi. Hikamo ay malinis ana, balo ta ambo halban." ¹¹ (Imbalita naddi bana ta tanda na no hinoy magtraidor kona, kanya wanay naor a ambo halban kot malinis.)

¹² Pa-makayari nan inoyahan ni Jesus a aw-ayi lan dawdisipolos na, inholot nan

oman a ayhing nan panlikol, ta bi-sa nakirongo yay nay naman konla. Ba-yo wana konla, “Angkaintindyan moyo doman no anyay ginwa ko komoyo? ¹³ Anhayawan moyo kon ‘Maistro’ tan ‘Katawan’. Tama orin, ta Maistro tan Katawan moyo koy naor. ¹⁴ Kanya, no hiko a Katawan tan Maistro moyo ay nagpakaaypa nin nangoyah aw-ayi moyo, dapat kamoy namaot magpakaaypa ta pa-hal miooyahan kamon aw-ayi. ¹⁵ Pinakitan katamon alimbawa pigaw aligon moyoy bilang ha ginwa ko komoyo. ¹⁶ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, yay a-say alila ay ambo yan mata-gay ha amo na. Anorin ot bongat kapara ha a-say inhogo, ambo yan mata-gay ha nanogo kona. ¹⁷ No angkaintindyan moyoy nadi, makalma kamo no gaw-on moyo.

¹⁸ “Balo ta ambo halban moyo a ampanotolan kon yadti, bana ta bilbi katamoy pawpinili ko. Kot kailangan pomtog odtin wana ha Masanton Kasolatan: ‘A-sa konlan kalamo kon nangan a magtraidor kongko.’ ¹⁹ Anibalita koy nadi komoyo bisa mangyari pigaw painsan no mangyari na ay mi-pol kamo a hiko yay hiko. ²⁰ Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, yay tawon mananggap ha hinoman a inhogo ko ay bilang ot bongat hikoy antanggap na. Tan hinoman a ampananggap kongko ay

bilang ot bongat yay nanogo kongko a antanggap na.”

Imbalita ni Jesus no Hinoy Magtraidor Kona

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Pa-makahalita nadi ni Jesus, nilomolo ya, bi-sa imbalita nan diritsawan konla, wana, “Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, a-sa komoyo a magtraidor kongko.”

²² Nihihilap hilay disipolos na, ta kay la tanda no hinoy antokoyon na. ²³ Hin yarin, yay disipolon ampakalabyon ni Jesus ay nakailig ha dani na. ²⁴ Minostrawan na ya ni Simon Pedro, ta wana, “Pastangon mo no hino-rin antokoyon na.”

²⁵ Kanya inomilig ya ha kolop ni Jesus, ta pinastang na ya, wana, “Katawan, hinoman orin a antokoyon mo?”

²⁶ Wanan in-obat ni Jesus, “Yay tawon ipamidoldol kon yadti kapirason tinapay.” Hin indoldol nay naor a tinapay, intorol nadi koni Judas Iscariote a anak ni Simon. ²⁷ Pa-makatanggap ni Judas nin yay tinapay, nilomoob hi Satanas kona. Bi-sa wani Jesus koni Judas, “Gaw-on moy nan tampol yay gagawon mo.” ²⁸ (Ni a-sa konlan karongo ni Jesus hin yarin ay kay homin magtanda no anongkot imbalita nadtaw koni Judas.) ²⁹ Kot bana naor ta hi Judas a mangagot kwarta la, kanya hay wanlan laloma no an-ihogo

na ya ni Jesus nin manaliw kawkailangan la para ha pista o mamin aboloy konlan mangairap.

³⁰ Hin natanggap nay naor ni Judas yadtaw tinapay, inomalih yay nan tampol. Yabi na hin ya-rin.

Yay Ba-yon Kasogoan ni Jesus

³¹ Hin nakaalih yay na hi Judas Iscariote, wani Jesus, "Hawanin anay panaon a ma-parangalan ako, hiko a Naglalaman Tawo, tan ma-parangalan anamaot yay Dios bana kongko. ³² Kanya bana naor ta ma-parangalan yay Dios bana kongko, parangalan na koy namaot nin Dios tan gaw-on nadtin tampol. ³³ Mabli kon aw-amigo,* daoto tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko, ta bi-sa tingkapon moyo ko. Kanya yay imbalita ko konlan pawpoon tamon Israelita ay an-ibalita koy namaot hawanin komoyo: Kay kamo maka-ka ha kakaon ko.

³⁴ "Hawanin, oyay ba-yon kasogoan a labay kon ibati komoyo: Milalabi kamo! No pa-no katamo nilabi ay anorin anamaot kapara a pamilalabi moyo. ³⁵ Ma-bilbi nin halban tawtawo a daw-disipolos katamo no main kamon pa-milalabi."

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Ya ni Pedro

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Wani Simon Pedro koni Jesus, "Katawan, ayti kot a kaon mo?" Wani Jesus, "Konan yadtin kakaon ko hawanin ay kay ka maka-paki-ka, kot main awlon homonol ka."

³⁷ Wanay naman ni Pedro kona, "Katawan, anongkot kay ko maka-paki-ka hawanin? Handa ako man mati alang-alang komo!" ³⁸ Wanan in-obat ni Jesus, "Magawa mo wari mati alang-alang kongko? Yay potog a potog, ibalita ko komo, ba-yo tomaran-ok a manok ay mitloy bisis mo kon iporlingor."

14

Hi Jesus yay Dalan Mako ha Langit

¹ [Wana ot ni Jesus,] "Ando kamo mag-aborido! Pomasi-mala kamo ha Dios, tan pomasimala kamoy namaot kongko. ² Ha bali nan Ama ko ay main lako a mai-wanan. No ambo anorin, imbalita koy na komon komoyo. Hawanin, mako ko itaw pigaw ihanda koy mai-wanan moyo. ³ No itaw akoy na ta naihanda koy nay maiwanan moyo, magbolta ko iti ta kowon katamo, pigaw no ayti kamainan ko ay itaw kamoy namaot. ⁴ Tanda moyoy nay kaon ko, tan

* 13:33 13:33 Ha Griego: "makalog a awa-nak." Halita odti nin pa-mabli.

tanda moyoy namaot yay dalan nin mako itaw."

5 Kot wani Tomas kona, "Katawan, kay mi tanda no ayti ka mako, pa-no mi man tanda a dalan mako itaw?"

6 Wanan in-obat ni Jesus, "Hikoy dalan, kaptogan tan ampangibatan biyay. Kay homin maka-ka konan Ama no kay domalan kongko. 7 No talagan bilbi moyo ko ay bilbi moyoy namaot ana yay Ama ko. Kanya paibat hawanin ay bilbi moyo yay na tan bilang moyo yay nan na-kit."

8 Wani Felipe kona, "Katawan, maipa-kit mo tana komi yay Ama, kontinto kami na."

9 Wani Jesus kona, "Felipe, naboyot moyo koy nan kalamo-lamo, kot ambo mo ko ot doman bilbi? Nga-min, hinoman a naka-kit kongko ay naka-kit anay namaot konan Ama. Anongkot man ta hinalita mo ot a ipa-kit ko komoyo yay Ama? 10 Kay mo doman ampi-polon a iti ko konan Ama, tan yay Ama ay iti ya kongko? Yay hawalita a anhalitaon ko ay kay nangibat ha sarili kon kanakoman, nokay an-ipagawa narin nin Ama a iti kongko. 11 Pi-polon moyo ko a iti ko konan Ama tan yay Ama ay iti ya kongko. Kot no kay moyo ma-pi-pol a halita ko, pi-polon moyo ko tana bana ha ka-paka-ngap a gawgawa ko. 12 Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, hinoman

a antompol kongko ay makagawa yay namaot nin kapaka-ngap a bawbagay a bilang ha anggaw-on ko tan holok ot ison, bana ta morong akoy na itaw konan Ama. 13 Anyaman a dawaton moyo konan Ama ha ngalan ko ay gaw-on ko pigaw maparangalan yay Ama bana kongko a Anak na. 14 Kanya, no main kamon dawaton ha ngalan ko ay gaw-on ko-rin komoyo."

Yay Masanton Ispirito nan Dios a Impangako ni Jesus

15 [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] "No anlabyon moyo ko, honolon moyoy kawka-panogoan ko. 16 Dawaton ko konan Ama a biyan na kamon a-say naman a Mamangwawali a magpirmi komoyo anggan-angga. 17 Yadi yay Masanton Ispirito nan Dios a mamitoro komoyo nin kaptogan. Kay la ya matanggap nin hilay tawtawon makamondo bana ta kay la ya angka-bilbi ni angkaintindyan. Kot hikamo ay ma-bilbi moyo ya bana ta mag-in moyo yan kalamoan tan magpirmi ya komoyo.

18 "Kay katamo ibati nin bilang aw-olila, bana ta magbolta ko komoyo. 19 Domali tanay panaon ay kay la koy na ma-kit nin hilay tawtawo ha kamondowan, balo ta hikamo ay ma-kit moyo kon oman. Tan bana ta mabyay akon oman, hikamo man ay mabyay kamoy namaot

oman. ²⁰ Konan ya-rin a panaon ay ma-tandaan moyo a iti ko konan Ama ko, bi-sa hikamo ay iti kongko, tan hikoy namaot ay iti komoyo.

²¹ "Hinoman a magtanda nin kawkapanogoan ko ta bi-sa anhonolon nadtí ay ampanglabi kongko. Bi-sa, yay ampanglabi kongko ay labyon na yan Ama ko, tan labyon ko yay namaot tan magpabilbi akon hosto kona."

²² Hawanin, wani Judas kona (ambo hi Iscariote), "Katawan, anongkot hikamin bongat a pamipabilbian mon hosto, ambo pati hilay tawtawo ha mondo?"

²³ Wanan in-obat ni Jesus kona, "Hinoman a ampanglabi kongko ay anhonolon nay hawhalita ko. Labyon na yan Ama ko, tan hikami ni Ama ay mako magpirmi kona. ²⁴ Kot yay tawon kay ampanglabi kongko ay kay anhonol ha hawhalita ko. Yay hawhalita a nalngo moyo kongko ay kay nangibat ha sarili kon kanakoman, nokay ibat konan Ama a nanogo kongko.

²⁵ "An-ibalita koddin bawbagay komoyo lo-gan kalamoan moyo ko ot.

²⁶ Anodtaw pa man, yay Mamangwawali a ihogo nan Ama ko komoyo ha ngalan ko a homin laloma no ambo yay Masanton Ispirito na ay hiyay mamitoro komoyo nin halban bagay, tan hiyay

mamipanomtom komoyo nin halban imbalita ko komoyo.

²⁷ "Ambiyan katamon kaliswayan nakom a bilang ha kaliswayan nakom a iti kongko. Yadti ay ambo par-iho ha angkaibi nin tawtawo ha kamondowan. Kanya ando kamo mag-aborido ni mali-mo. ²⁸ Nalngo moyodtaw hinalita ko komoyo a ibati katamo balo ta magbolta kon oman komoyo. No talagan anlabyon moyo ko, dapat ikaliga moyoy hinalita kon mako ko konan Ama, ta mas makapangyayari ya dinan kongko. ²⁹ An-ipapao-na koy nan an-ibalita yadtin halban komoyo bayo mangyari, ta pigaw tompol kamo kongko no mangyari anadtin halban. ³⁰ Kay koy na maboyot maki-totol komoyo, bana ta anlomato yay na hi Satanas a poon nin kamondowan, kot homin yan kapangyarian kongko. ³¹ Anodtaw pa man, anhonolon koy an-ipanogo nan Ama kongko pigaw ma-tandaan lan tawtawo a anlabyon ko yay Ama." Pamakahalita nadtí ni Jesus, wana, "Sigi, mako tamoy na."

15

Hi Jesus yay Pa-hal Potog a Poon Obas

¹ [Wana ot ni Jesus,] "Hiko yay pa-hal potog a poon obas, tan yay Ama ko yay ma-ngalaga nin yadti. ² Balang pa-hal hanga ko a

kay ampamonga ay ampo-
tohon nan Ama. Balo ta
balang hanga a ampamonga
ay anlinisan na ta pigaw
lalon mamonga. ³ Hikamo
ay na-linisan ana bana ha
hawhalita a hinalita ko
komoyo. ⁴ Kanya magpirmi
kamo kongko ta magpirmi
koy namaot komoyo. No
pa-non yay hanga kot kay
ya makapamonga no kay ya
nakakabit ha poon, anorin
anamaot kapara komoyo,
kay makapamongan kaabi-
gan a biyay moyo no kay
kamo ampagpirmi kongko.

⁵ "Oliton ko, hiko yay pa-
hal poon obas, tan hikamoy
pa-hal hawhanga. Hinoman
a ampagpirmi kongko ay
ampagpirmi koy namaot
kona, kanya mamongan
lako a kaabigan a main
nan biyay. Nga-min, homin
kamon magawa a tama ha
hilap nan Dios no nakahiyay
kamo kongko. ⁶ Yay tawon
kay magpirmi kongko ay
bilang ha hanga a ibantak
ha likol ta pigaw malanoh.
Yay anorin a hawhanga
ay tiponon ta ibantak ha
apoy para poolan. ⁷ No
magpirmi kamo kongko tan
yay hawhalita koy magpirmi
komoyo, dawaton moyoy
anyakaman a labayon moyo
ta ibi komoyo. ⁸ Ma-
parangalan yay Ama ko
no lako a pa-hal bongan
kaabigan nin biyay moyo, ta
ha anorin ay ma-patnagan
a hikamo kot dawdisipolos
ko. ⁹ No pa-no na ko
nilabi ni Ama ay anorin

anamaot a pa-manglabi ko
komoyo. Magpirmi kamo
ha labi ko. ¹⁰ No anhonolon
moyoy kawkapanogoan ko
ay ampagpirmi kamo ha labi
ko komoyo. Anorin anamaot
kapara kongko, anhonolon
koy kawkapanogoan nan
Ama ko, kanya ampagpirmi
ko ha labi na kongko.

¹¹ "An-ibalita kodti ko-
moyo ta pigaw yay kali-
gawan ko ay patoloy ana-
maot ison komoyo tan
mahostoy kaligawan moyo.
¹² Hawanin, oyay kasogoan
ko komoyo: Milalabi kamo
nin bilang pa-manglabi ko
komoyo. ¹³ No ha tawo,
homin anan labi a homolok
ot ha labi nin hinoman a
ibi nay biyay na alang-alang
ha aw-amigo na. ¹⁴ Aw-
amigo katamo no anhonolon
moyoy an-ipanogo ko. ¹⁵ Kay
katamoy na ha-wayan ma-
magsirbi bana ta kay na
tanda nin ma-magsirbi no
anyay anggaw-on nan amo
na. Kot hikamo, aw-amigo
anay ha-way ko komoyo,
bana ta halban bawbagay
a impatandaan nan Ama ko
kongko ay impatandaan koy
namaot komoyo. ¹⁶ Ambo
hikamoy namili kongko,
nokay hikoy namili tan
namihogo komoyo para
mamongan kaabigan a biyay
moyo, bi-sa yadtin bonga ay
kay manganggawan. Kanya,
anyaman a dawaton moyo
konan Ama ha ngalan ko
ay ibi na komoyo. ¹⁷ Oliton
koy kasogoan ko komoyo:
Milalabi kamo."

Tiplonon Hilay An-homonol koni Jesus

18 [Wana ot ni Jesus,] "No antiplonon la kamon tawtawon makamondo, dapat moyon panomtomon a hikoy o-na lan tiniplon. 19 No komon ta kabilang kamo ot konlan tawtawon makamondo, labyon la kamo nin bilang kaasa-sa la. Kot bana ta ambo kamoy nan kabilang konlan tawtawon makamondo, palibhasay impolok katamoy naor konla, kanya antiplonon la kamo. 20 Panomtomon moyodtaw imbalita ko komoyo a yay a-say alila ay ambo yan mata-gay ha amo na. Kanya, bana ta andamsakon la kon tawtawon makamondo ay damsakon la kamoy namaot. Kot no wari ta anhonolon lay hawhalita ko ay honolon lay namaot a hawhalita moyo. 21 Yadtin halban ay gaw-on la komoyo bana kongko, palibhasay ambo lan bilbi yay nanogo kongko. 22 No kay ko nako iti tan kay nangaral konla ay kay la komon maipagkasalanan a kay hila antompol kongko, kot hawanin balo ay homin hilay nan maipagbara-nan konan ya-rin a kasalanan la. 23 Hinoman a ampaniplon kongko ay antiplonon nay namaot a Ama ko. 24 No kay ko hila pina-kitan nin ka-paka-ngap a bawbagay a kay magawa nin maskin hinoman, kay la komon maipagkasalanan a kay hila antompol kongko. Kot

hawanin ay na-kit lay naor a gawgawa ko, balo ta antiplonon la ko syimpri pati yay Ama ko. 25 Konan yadtin ampangyari kongko, angka-paptogan yay nakasolat ha Libron Kapanogoan nan Dios konla, a wana, 'Antiplonon la kon kay homin bara-nan.'

26 "Kot main panaon a makalato ana yay Mamangwawali komoyo, ta ihogo koy nay Masanton Ispirito komoyo a maibat konan Ama a homin laloma no ambo yay Ispirito nin kaptogan. Pa-makalato na ay hiyay mamaptog tongkol kongko. 27 Hikamo man ay mamaptog anamaot tongkol kongko, bana ta impagkalamoan katamo paibat hin nag-ompisa kon nanoro.

16

1 "Yadtin halban ay anibalita ko komoyo pigaw kay moyo bokotan a main moyon katotpol. 2 Ngamin, yay gaw-on la komoyo ay alihon la kamo ha pa-makamyimbro moyo ha sawsinagoga. Iya, lomato a panaon a hinoman a mangmati komoyo, hay wana no ampagsirbiwan na yay Dios ha anorin a gawa na. 3 Gaw-on ladtı komoyo palibhasay ambo la kon bilbi ni yay Ama. 4 Kot anibalita koldti komoyo ta pigaw no lomato anay panaon a gaw-on ladtı komoyo, mapanomtoman moyon naipapao-na koy nadtı komoyo."

Yay Gawa nin Ispirito nan Dios

[Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Kay kodti imbalita komoyo hin o-na bana ta patoloy moyo ko ot anipagkalamoan. ⁵ Hawanin ay morong akoy na konan nanogo kongko. Balo ta homin ni a-sa komoyon ampamastang no ayti ko mako. ⁶ Masbali nilomolo kamoy na ingat bana ha bawbagay a imbalita ko komoyo. ⁷ Kot ibalita ko komoyoy kaptogan: Yay kaaalih ko ay ikaabig moyo, ta no kay ko omalih ay kay ya mako komoyo yay Ma-mangwawali a homin laloma no ambo yay Ispirito nan Dios. Kot bana ta omalih akoy naor, kanya ihogo ko ya komoyo. ⁸ Pamakalato na ay ipatandaan na konlan tawtawon makamondo no anyay kasalanan la, no hinoy maptog tan no hinoy parosawan nan Dios. ⁹ Yay ipatandaan nan kasalanan ay yay kay hila antompol kongko. ¹⁰ Yay ipatandaan nay namaot no hinoy maptog ay hiko ta morong ako konan Ama ko ta bi-sa kay moyo koy na ma-kit. ¹¹ Tan yay ipatandaan na no hinoy parosawan nan Dios ay hilay tawtawon makamondo, ta nga-min hi Satanas a ampagari konla ay sinintinsyawan anan parosawan.

¹² “Lako ot komon a labay kon ibalita komoyo, kot kay moyo ot kababaan nin intindyan hawanin.

¹³ Balo ta pa-makalato nin Ispirito nin kaptogan, labay totolon yay Ispirito nan Dios ay toroan na kamo ha halban kaptogan. Nga-min, yay ipatandaan na komoyo ay kay mangibat ha sarili na, nokay yadtaw bongat a impatandaan nan Dios kona a halitaon na a bilang ha bawbagay a mangyari ha lomato a panaon. ¹⁴ Konan ya-rin ay parangalan na ko ta maibat kongko yay ipaintindyan na komoyo. ¹⁵ Halban ikon nan Ama ay ikon koy namaot, kanya hinalita ko a maibat kongko yay ipaintindyan na komoyo.”

Ma-hagilyan Kaligawan a Kaloloan lan Disipolos

¹⁶ [Wana ot ni Jesus,] “Kay ana maboyot, kay moyo koy na ma-kit, bi-sa kay anaman maboyot ay ma-kit moyo kon oman. Nga-min, morong ako yapon konan Ama.”

¹⁷ Main konlan disipolos na hin ya-rin a wanla ha a-sa tan a-sa, “Anya kari a labay nan totolon ha hinalita na kontamo a ‘Kay ana maboyot, kay moyo koy na ma-kit, bi-sa kay anaman maboyot ay ma-kit moyo kon oman,’ tan yay wana ot, ‘Nga-min, morong ako yapon konan Ama?’ ¹⁸ Anya kari a labay nan totolon nin ‘kay ana maboyot?’ Kay tanda no anyay labay nan totolon.”

19 Hawanin, tanda nay na ni Jesus a labay la yan pastangon, kanya wana konla, "Ampipa-pa-nowan moyo ha a-sa tan a-sa no anyay labay kon tolon ha hinalita kon 'Kay ana maboyot, kay moyo koy na ma-kit, bi-sa kay anaman maboyot ay ma-kit moyo kon oman.' 20 Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, tomangih kamo tan lomolo bana ha mangyari kongko, kot hilay tawta-won makamondo ay lomilikot. Kot hikamo, lomolo kamo man, balo ta ma-hagilyan ya-rin nin kaligawan.

21 "Kaalimbawaan ay a-say babayin mangangabing a malolo palibhasay ampanglayam ana, kot no nakapangabing yay na, malingwanan nay nadtaw pama-pailab na, bana ha kaligawan nan main ta naiabing ana ha mondo a anak na.

22 "Anorin anamaot kapara komoyo, malolo kamo hawanin, balo ta maki-pi-kit akon oman komoyo, kanya ma-ligawan kamon hosto, tan homin makaalih nin kaligawan moyo.

23 "Konan ya-rin a panaon, ambo anan hiko a panawatan moyo nokay yay Ama ana. Yay potog a potog, ibalita ko komoyo, ibi nan Ama komoyo yay anyakaman a dawaton moyo kona ha ngalan ko. 24 Anggan hawanin ay homin kamo ot indawat kona ha ngalan ko. Domawat kamo ta

makatanggap kamo pigaw mahostoy kaligawan moyo."

Daog ni Jesus hi Satanas

25 [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] "Ampigamit akon aw-alimbawa ha pa-mitoro ko komoyo. Kot lomato a panaon a kay koy na migamit nin aw-alimbawa, nokay toroan katamoy na tongkol konan Ama nin diritsawan. 26 Konan ya-rin a panaon ay domawat kamoy na konan Ama ha ngalan ko. Kay ko an-ibalita a domawat ako konan Ama para komoyo. 27 Nga-min, mismon yay Ama ay anlabyon na kamo, bana ta anlabyon moyo koy naor tan ampipolon a inhogo na kon Dios. 28 Naibat ako konan Ama bisako ito ha mondo. Hawanin ay omalih ako ha mondo ta morong akoy na konan Ama."

29 Wanlan disipolos na hin ya-rin, "Hawanin diritsawan anay pa-mipalino mo komi, ta kay moy na an-iparalan ha alimbawa. 30 Hawanin angkaintindyan mi na a tanda moy halban bawbagay, kanya ambo anan kailangan pastangon ka ot nin hinoman. Kanya ampipol kami a talagan inhogo na kan Dios."

31 Wanan in-obat ni Jesus konla, "Ampi-pol kamoy na doman kongko hawanin? 32 Kot balo, lomato a panaon, tan ampag-ompisay na hawanin a hikamo kot miboyak ta mi-porong kamoy na ha sawsarili

moyon bali ta ibati moyo ko. Anorin man, ambo akon asa-sa ta kalamo ko yay Ama. ³³ An-ipatandaan koy nadti komoyo ta pigaw main kamon kaliswayan nakom ha pa-makiasa-sa moyo kongko. Iti ha mondo ay dalanan moyoy kawkadyadyaan, balo ta pakhawon moyoy nakom moyo ta tinalo koy na yay karokaan ha mondo.”

17

Yay Kada-dawat ni Jesus Para Konlan Dawdisipolos Na

¹ Pa-makayari nan imbalita ni Jesus orin bawbagay, tinomangal ya ha langit, ta wanan indawat, “Ama, nakalato anay oras para ipakit moy karangalan ko, hiko a Anak mo. Ha anodtin paralan ay maipa-kit koy namaot a karangalan mo. ² Nga-min, impa-taya mo kongkoy kapangyarian nin mamoon ha halban tawtawo iti ha babon lota, pigaw hikoy mamin biyay a homin anggawan konlan halban tawtawon impa-taya mo kongko. ³ Yay labay totolon nin biyay a homin anggawan ay yay ma-bilbi la ka, hika a ka-siya-siyan potog a Dios tan hiko hi Jesu-Criston inhogo mo. ⁴ Impa-kit koy karangalan mo iti ha mondo ta pinolyari koy gawgawa a impagawa mo kongko. ⁵ Hawanin, Ama, ipatnag moy karangalan ko ha main mon arapan nin bilang ha

karangalan a iti kongko hinison ako ot komo ba-yo pinalsay sangkalotaan.”

⁶ [Wana ot ni Jesus ha dawat na,] “Impabilbi kata konlan tawtawon inimbi mo kongko a pinili mo ibat ha mondo. Ikon mo hila, bisa inimbi mo hila kongko tan anhonolon lay halita mo. ⁷ Hawanin ay tanda lay na a halban bawbagay a inimbi mo kongko ay nangibat komo. ⁸ Nga-min, yay impanakom mo kongko a dapat kon halitaon ay impangaral ko konla bi-sa tinanggap laddi. Tanda la a potog a nangibat ako komo tan ampi-polon la a inhogo mo ko.

⁹ “Ambo hilay tawtawon makamondo a an-idawat ko, nokay hilay inimbi mo kongko ta ikon mo hila. ¹⁰ Nga-min, hilay halban ikon ko ay ikon mo, tan hilay ikon mo ay ikon ko syimpri, tan yay karangalan ko ay angka-patnagan anamaot iti konla. ¹¹ Kay koy na maboyot iti ha babon lota ta morong akoy na komo, kot hila ay ma-bati iti ha babon lota. Masanton Ama, ha kapangyarian nin main mon ngalan, ingatan mo hilay inimbi mo kongko pigaw patoloy a main lan pa-miasa-sa a bilang anamaot ha main tan pa-miasa-sa. ¹² Lolog kon iti ha mondo nin kalamo hiladtin tawtawon inimbi mo kongko ay iningatan ko hila ha kapangyarian nin main mon ngalan. Iningatan

ko hila, kanya homin niparoka konla, nokay yadti bongat a-sa a ampaningkap nin pakarokaan na.* Kot talagan mangyari yadti pigaw pomtog yay nakasolat ha Masanton Kasolatan. ¹³ Hawanin ta morong akoy na komo, an-ibalita kodtin bawbagay lo-gan iti ko ot ha mondo, pigaw mapno hila nin kaligawan ko. ¹⁴ Impangaral ko konlay halita mo, bi-sa tinanggap ladti. Kanya antiplonon hila nin tawtawon makamondo, palibhasay ambo hilay nan makamondo a bilang anamaot kongko a ambo makamondo. ¹⁵ Kay ko an-idawat a alihon mo hila iti ha mondo, nokay komon ingatan mo hila konan yay poon nin karokaan. ¹⁶ Ambo hilay naor anan makamondo a bilang anamaot kongko a ambo makamondo. ¹⁷ Pakabanalon mo hiladtin antompol kongko ha paralan nin kaptogan a ibat komo: Yay halita mo ay kaptogan. ¹⁸ No pa-no mo ko inhogo iti ha mondo, anorin anamaot kapara, an-ihogo ko hila ha tawtawo ha mondo. ¹⁹ Alang-alang konla ay an-ibi koy biyay ko, pigaw hila man kot ibi lay namaot a main lan biyay komo ha paralan nin kaho-honol la ha kaptogan."

²⁰ [Wana ot ni Jesus nin impagpatoloy ha dawat na,] "An-idawat ko ambo bongat hiladtin dawdisipolos ko,

nokay hila man a tompol kongko bana ha main lan pangangaral. ²¹ Komon manga-piasa-sa hilay halban a bilang ha main tan pamiassa-sa. No pa-non hika, Ama, kot iti kongko tan hiko kot iti komo, komon anorin hilay namaot ha a-sa tan a-sa bana ha pa-makiasa-sa la konta, pigaw hilay tawtawon makamondo kot mi-pol a talagan inhogo mo ko. ²² No pa-noy karangalan a inimbi mo kongko ay anorin anamaot a an-ibi ko konlan hilay antompol kongko, pigaw mag-in hilan asa-sa a bilang konta a asa-sa. ²³ Iti ko konla tan hika ay iti kongko pigaw mag-in maigot a main lan pa-miasa-sa, ta pigaw maintindyan lan hilay kay antompol a talagan inhogo mo ko tan anlabyon mo hilay antompol kongko a bilang anamaot pa-manglabi mo kongko.

²⁴ "Ama, yay labay ko komon ay maipagkalamoan koy namaot ha kamainan ko ha lomato a panaon hilay tawtawon inimbi mo kongko, pigaw ma-kit lay karangalan a inimbi mo kongko bana ha labi mo kongko ba-yo ot pinalsay babon lota. ²⁵ O Ama a matoyngong ha halban mon gawgawa, ambo la kan bilbi nin hilay tawtawon makamondo, balo ta bilbi kata tan tanda lan hiladtin dawdisipolos ko a inhogo mo ko. ²⁶ Impabilbi kata konla tan

* 17:12 17:12 Ha Griego: yay anak nin pakarokaan.

patoloy katan ipabilbi konla, pigaw magkamain hilan pamanglabi a bilang ha pamanglabi mo kongko tan pigaw pirmi ko iti konla."

18

Dinakop hi Jesus

(*Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53*)

¹ Pa-makayari nan indawat ni Jesus odtin halban, impagkalamoan na hilay disipolos na nin nilomipay ha Hapa Cedron. Bi-sa nilomoob hila ha a-say hardin itaw ha Bakil Olibo. ² Hi Judas a magtraidor koni Jesus ay kabisado nadtin logar, palibhasay mabotbot na hilan tiponon itaw ni Jesus a dawdisipolos na. ³ Hawanin, nakoy naor hi Judas itaw nin main awit a-say gropon hawhondalo a taga Roma tan omnoy gawgwardya ha timplo a inhogo lan pawpoon pari tan paw-Pariseo. Aw-armado hila tan ni-pangawit apoy. ⁴ Palibhasay tanda ni Jesus a halban mangyari kona, kanya hinakbat na hila, ta wana konla, "Hinoy antingkapon moyo?"

⁵ Wanlan in-obat kona, "Hi Jesus a taga Nazaret."

Wani Jesus konla, "Hiko-rin."

Hi Judas a nagtraidor kona ay kaarap anamaot hin yarin. ⁶ Pa-makahalita ni Jesus nin "Hiko-rin," ay nipaattras hila tan nangatotomba.

⁷ Pinastang na hilan oman ni Jesus, wana, "Hino kot talagay antingkapon moyo?"

Wanlay naman, "Hi Jesus a taga Nazaret."

⁸ Obat ni Jesus, "Imbalita koy na a hiko-rin. No hikoy antingkapon moyo, po-layan moyon makaalih hiladtin kawkalamoan ko." ⁹ (Ha pa-mibalita nan ya-rin ay pinomtog a hinalita na ha dawat na, a wana, "Homin ni a-sa konla a niparoka.")

¹⁰ Hin ya-rin ay bigla inoyoh ni Simon Pedro a awit nan bonong, ta tinabtab nay a-say alila nan pinakapoon pari. Kot natigpah a wanan totolyan nan ya-rin alila a yay ngalan na kot Malco. ¹¹ Wani Jesus koni Pedro, "Igomâ moy bonong mo ta dapat tanggapon koddin pamagdyadya bana ta yadti a kanakoman nan Ama ko."

In-arap hi Jesus koni Anas

¹² Hin ya-rin ay dinakop tan binalol la hi Jesus nin hilay hawhondalo a taga Roma, kalamo lay kapitan la, tan hilay gawgwardya a inhogo lan pawpoon nin Israelita. ¹³ Inawit la ya yapon koni Anas a datin pinakapoon pari a katyangan ni Caifas. Yadti hi Caifas yay pinakapoon pari hin yarin a taon, ¹⁴ tan hiya odtaw namibalita konlan pawpoon nin Israelita a mas labah a say tawo tanay mati para ha halban.

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Hi Simon Pedro tan a-sa ot a disipolo ay tinomombok koni Jesus. Palibhasay bilbi nan pinakapoon pari yadtin disipolo, kanya nakaloob yay namaot ha bali nan pinakapoon pari a pinangawitan la koni Jesus. ¹⁶ Kot hi Pedro ay nabati ha likol ha danin poltan balaybay. Kanya nilomikol yay disipolo a bilbi nan pinakapoon pari, ta impakitotol na konan dalaga a ampagbantay itaw ha poltan balaybay a paloobon na hi Pedro, kanya pinaloob na ya. ¹⁷ Wanan dalaga koni Pedro, "A-sa kay namaot doman ha dawdisipolos nan ya-rin a tawo?"

"Ambo," wani Pedro.

¹⁸ Hin ya-rin ay malayop, kanya hilay aw-alipon tan gawwardya ay namartan timbon ta ampalanglang hila. Naki-ha-lo hi Pedro konlan naka-dong itaw ta ningoroy namaot.

Pinastang ni Anas hi Jesus

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹ Hawanin, yay datin pinakapoon pari a hi Anas ay pinastang na hi Jesus tongkol ha dawdisipolos na tan ha bawbagay a intoro na. ²⁰ Wanan in-obat ni Jesus kona, "Parada kon ampangaral ha tawtawo. Itaw ako pirmin ampanoro ha sawsinagoga tan ha

timplo a ampititiponan tamon aw-Israelita. Homin akon hinalita nin paari. ²¹ Anongkot hikoy ampastangon mo? Hiladtaw nakalngo kongko a dapat mon pastangon no anyay intoro ko konla. Tanda la man no anyay hinalita ko."

²² Pa-makahalita nan anorin ni Jesus, tinampal na yan a-say gwardya a nakadong itaw, ta wana, "Anorin doman a dapat mon pangobat konan pinakapoon pari?"

²³ Wani Jesus kona, "No main lingo ha imbalita ko, paptogon mo pa. Kot no tama, anongkot man ta tinampal mo ko?"

²⁴ Hin ya-rin ay impapika ni Anas hi Jesus nin nakabalol itaw koni Caifas a pinakapoon pari hin ya-rin a panaon.

Imporlingor nan Oman ni Pedro hi Jesus

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵ Hin ya-rin ay itaw ya ot naka-dong hi Simon Pedro nin ampalanglang, kanya wanla kona, "Ambo doman a-sa kay namaot ha dawdisipolos ni Jesus?" Kot imporlingor naddi ni Pedro, ta wana, "Ambo!"

²⁶ Main anamaot itaw a-sa ha aw-alila nan pinakapoon pari a kanayon nan yadtaw lalakin natigpah ni Pedro a totolyan, a wana kona, "Ambo doman na-kit kata nangon itaw ha hardin nin kalamo ni Jesus?"

27 Imporlingor na ot syimpri ni Pedro. Tongwa, tinomaran-ok a manok.

In-arap hi Jesus koni Gobirnadador Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

28 Ibat ha bali ni Caifas ay inawit la hi Jesus ha palasyo ni Gobirnadador Pilato [a taga Roma]. Palbangon ana hin ya-rin. Kay hila nilomoob ha palasyo nan gobirnadador hilay Israelita a ma-moon bana ta a-sa yan ambo Israelita, pigaw kay hila maitoring ambo karapat-dapat mangan nin pangaponan ha Pistan Pamakalibri** nin Israelita. 29 Bana ta anorin, nilomikol hi Gobirnadador Pilato, ta wana konla, "Anya kot a riklamo moyo laban konan yadtin tawo?"

30 Wanlan in-obat, "No ambo yan tawon anggomwa doka, kay mi ya komon in-intriga komo."

31 Wanay naman ni Gobirnadador Pilato konla, "Di kowon moyo ya no-nin, ta hikamoy nay manosga kona ayon ha kawkapanogoan moyo."

Kot wanlan pawpoon nin Israelita, "Iya, kot imbawal komin manintinsyan kamatyan." 32 (Ha anorin a nangyari, pinomtog yay hinalita ni Jesus tongkol ha klasin kamatyan a dalanan na.)

33 Hin ya-rin ay nilomoob oman hi Gobirnadador Pilato ha palasyo ta bi-sa impapi-arap na hi Jesus kona. Wana kona, "Hika doman a Ari lan Israelita?"

34 Wanan in-obat ni Jesus, "Naibat doman ha sarili mon kaisipan ya-rin a pastang mo? O main laloman namibalita komo tongkol kongko?"

35 Wanay naman ni Gobirnadador Pilato, "A-sa ko doman Israelita, ta hay wamo tanda ko-rin? Imbalita larin nin kapara mon Israelita tan pawpoon pari moyo a namiintriga komo. Anya kot talagay ginwa mo?" 36 Wani Jesus, "Yay pa-mag-ari ko ay ambo iti ha mondo. Ngamin, no yay pa-mag-ari ko kot iti ha mondo, nilomaban komon a tawtawo ko pigaw kay ko maiintriga konlan kapara kon Israelita. Kot yay pa-mag-ari ko ay ambo anaor iti ha mondo."

37 Wani Gobirnadador Pilato kona, "A-sa ka no-nin ari?"

Wanan in-obat ni Jesus, "Hikay nay ampamibalita a ari ako. Ya-rin a bara-nan no anongkot nako ko iti ha kalotaan tan impangabing iti, pigaw tistigosan ko yay kaptogan. Hinoman a iti ha kaptogan ay ampanglongo kongko."

38 Pastang ni Gobirnadador Pilato, "Anya kot yay kaptogan?"

* 18:28 18:28 Pista orin nin pa-manomtong lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

Sinintinsyawan   *Ka-*
matyan hi Jesus

(*Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25*)

Pa-makahalita nan yadti, nilomikol yay naman hi Gobirnadador Pilato, ta wana konlan pawpoon nin Israelita, "Homin akon angka-kit bara-nan a dapat yan sintinsyawan kamatyan." ³⁹ Bisa wana konlan tawtawo, "Kot main kamo syimprin kaogalian iti a kada Pistan Pa-makalibri moyo ay dapat mamiboloh akon a-say priso para komoyo. Labay moyo wari a yay Ari moyon Israelita a bolohan ko?" ⁴⁰ Kot halban la inomaghaw, "Kai!" wanla, "Ambo hiya! Hi Barabbas a bolohan mo!" Anta yadti hi Barabbas ay a-sa yan tolisan.

19

¹ Hin ya-rin ay impalatigo ni Gobirnadador Pilato hi Jesus. ² Pa-makayari la yan nilatigo nin hawhondalo ay namayokal hilan hangan marowih ta inkorona la kona, bi-sa pinadolohan la yan kolor obi ta konwari ari ya. ³ Ba-yo, a-sa a-sa hilan dinomani kona ta wanlan pa-noya-toya, "Viva yay Ari lan Israelita!" Bi-sa tina-tampal la ya.

⁴ Hin ya-rin ay nilomikol anaman hi Gobirnadador Pilato, ta wana konlan tawtawo, "Iarap ko ya komoyo, pigaw ma-tandaan moyo a homin akon angka-kit bara-nan a dapat yan sintinsyawan kamatyan."

⁵ Nilomikol yay naor hi Jesus nin nakakoronan marowih tan nakadoloh nin kolor obi. Bi-sa wani Gobirnadador Pilato kona, "Biliwon moyo yadti tawo!" ⁶ Hin na-kit la yan pawpoon pari tan gawgwardya, wanlan inaghaw, "Ipasak ya ha kros! Ipasak ya ha kros!"

Kanya wani Gobirnadador Pilato kona, "Kowon moyo ya no-nin ta hikamoy mami-pasak kona. Homin akon angka-kit bara-nan a dapat yan sintinsyawan kamatyan."

⁷ Wanlan Israelita kona, "Main kamin kapanogoan a kinontra na ta ampagkonwari ya a Anak yan Dios, kanya bana konan ya-rin ay dapat yan mati."

⁸ Hin nalngo nadti ni Gobirnadador Pilato ay lalo yan nali-mo. ⁹ Nilomoob yan oman ha palasyo ta itaw na kina-totol hi Jesus, wana, "Ayti ka kot talaga taga?" Kot kay na yay na inobat ni Jesus. ¹⁰ Kanya wani Gobirnadador Pilato kona, "Kay mo labay maki-totol kongko? Kay mo doman tanda a iti kongkoy kapangyarian nin bolohan ka o ipapipasak ha kros?"

¹¹ Wanan in-obat ni Jesus, "Homin ka komon kapangyarian nin manintinsya kongko no kay na inimbini Dios orin komo. Kanya yay namiintriga kongko komo ay mas mabyat a kasalanan na dinan komo."

¹² Bana ta anodtaw, lalon nag-inakit hi Gobirnadador

Pilato nin bolohan hi Jesus, balo ta wanlan in-aghaw nin hilay Israelita, "No bolohan mo ya, ambo kay nan amigo nan pinakaari tamo ha Roma, ta hinoman a ampanalita a hiya kot ari ay angkontrawon na yay pinakaari tamo ha Roma." ¹³ Hin nalngo nadtì ni Gobirnadador Pilato, impapilikol nay naman hi Jesus. Bi-sa tinomoklo ya itaw ha ampagbistawan na ha Intablodon Bato a angkotanawon "Gabata" ha halita Hebreo.

¹⁴ Hin ya-rin ay bandan ogtiawlo nin awlon pamagparihado nin pangaponan para ha Pistan Pamakalibri. Wani Gobirnadador Pilato konlan Israelita, "Oyay Ari moyo!" ¹⁵ Wanlay naman in-aaghaw nin hilay Israelita, "Patyon ya! Patyon ya! Ipasak ya ha kros!"

Wanay namaot ni Gobirnadador Pilato, "Talagan labay moyo doman ipapipasak ko yay Ari moyo?" Wanlan inobat nin hilay pawpoon pari, "Kay homin kamin laloman ari no ambo yay pinakaari ha Roma."

¹⁶ In-intriga na ya ni Gobirnadador Pilato hi Jesus konlan pawpoon pari para ipapipasak la ya ha kros.

Impasak hi Jesus ha Kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

Kanya inawit la yay nan omnoy hondalo. ¹⁷ Ambalatayon ni Jesus a kros hin ya-rin anlomikol

hila ha syodad nin mako itaw ha "Logar nin Bongo" a anha-wayan Golgota ha halita Hebreo. ¹⁸ Pa-

makalato itaw, impasak la yay na ha kros nin hilay hondalo. Bi-sa main ot lowa katawo a impasak la ha kros ha mi-dobali ni Jesus, kanya hi Jesus ay iti ya ha botlay.

¹⁹ Main yan impapigwa hi Gobirnadador Pilato a paskin ha olowan nin kros ni Jesus

a anodti nakasolat: "Hi Jesus a Taga Nazaret, Ari

nin Aw-Israelita." ²⁰ Lako konlan Israelita a nakabasa

nin yadtin paskin, bana ta yay logar a pinamipasakan

la koni Jesus ay madani ha syodad Jerusalem, tan bana

ta nakasolat yadti ha halita Hebreo, Griego tan Latin.

²¹ Wanlan hilay pawpoon pari nin Israelita hin ya-

rin koni Gobirnadador Pilato, "Ambo komon anodtaw a

insolat mo a Ari nin aw-Israelita, nokay 'Wanan

yadtin tawo, Ari akon aw-Israelita.' "

²² Kot wanan in-obat ni Gobirnadador Pilato, "No

anyay insolat ko ay yadtaw ana."

²³ Hin nayari lan impasak hi Jesus nin hilay hondalo,

pinarti-parti lay dawdoloh na ha a-pat, pigaw balang a-

sa konla ay magkamain a-say parti. Kinwa lay namaot

a ayhing nan maanloh a homin tayi ta diritson in-

abol. ²⁴ Bi-sa wanla ha a-sa tan a-sa, "Ando tamo gi-gi-niton, nokay pi-bonotan

tamo tana no hino kontamoy makapag-ikon." Ha anorin

a nangyari, pinomtog yadtin wana ha Masanton Kasolatan, "Pinarti-parti lay dawdoloh ko, Ta bi-sa pini-bonotan la no hinoy makapag-ikon nin ayhing ko."

Anorin anaor a ginwa lan hawhondalo.

²⁵ Ha danin kros ni Jesus ay itaw anamaot nakaodong hi nanay na tan yay takakan babayi ni nanay na, pati hi Maria a kaambali ni Cleopas, tan hi Maria Magdalena. ²⁶ Hin nakit ni Jesus hi nanay na, tan yay ampaka-labyon nan disipolo a nakaodong ha dani na, wana koni nanay na, "Babayi, ibilang mo yay nan anak mo."

²⁷ Bi-sa wanay namaot konan disipolo, "Ibilang mo yan nanay mo." Paibat hin ya-rin, impaki-ka na hi nanay ni Jesus ha balin kmainan na, ta itaw yay na niwan.

Nabtahan hi Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Pa-makayari nin yadti ay tanda ni Jesus a nangyari nay halban bagay. Hawanin, wani Jesus, "Malata ako." Ha pa-mibalita nan anodti ay antooron na yay nakasolat ha Masanton Kasolatan.

²⁹ Main itaw hin ya-rin a-say pamigwaan a pono maalhom a alak obas. Kanya main nangwa nin ispongna ta insawsaw ha maalhom a alak, ba-yo intoraw nadti ha tangkay nin "hisop", ta bi-sa

indalit na ha boboy ni Jesus. ³⁰ Hin nakahophop hi Jesus nin maalhom a alak, wana, "Nayari ana." Bi-sa intook nay olo na, ba-yo in-intriga nay na a ispirito na konan Dios.

Pinika a Liking ni Jesus

³¹ Bana ta awlon Byirnis hin ya-rin a awloy naor nin pa-magparihado para ha Awlon Pa-mainawa, kay la labay nin hilay paw-poon nin Israelita a hiladtaw nakapasak ha kros kot mapalatan Awlon Pa-mainawa nin nakapasak ot. (Nga-min, ya-rin a Sabado ay ambo bastan Awlon Pa-mainawa). Kanya impaki-totol la koni Gobirnadador Pilato a ipabali nay bawbitih nin hilay nakapasak ha kros pigaw tampol hilay nan mati, tan pigaw maiaypa a bawbangkay la ha kros ba-yo lomato a Awlon Pa-mainawa.

³² Kanya nako hilay naor a hawhondalo, ta bi-sa binali lay bawbitih nin hilay loway kalamo ni Jesus a impasak ha kros. ³³ Kot hin dinomani hilay na koni Jesus, nasikaso la a nati yay na, kanya kay lay na binali a bitih na.

³⁴ Balo ta main a-say hondalo a namika nin liking ni Jesus. Antimano, namola-nit a daya tan lanom. ³⁵ Yay naka-kit konan yadtin pawpangyayari ay hiya mismo a ampanolat nin yadti. Talagan potog odtin an-ibalita na, tan sadya nan an-isolat odtin kaptogan pigaw tom-pol kamoy namaot. ³⁶ Ha

anorin a nangyari, pinomtog odtaw wana ha Masanton Kasolatan, "Ni a-say botol na ay kay homin mabali." ³⁷ Wana ot ha Masanton Kasolatan a pinomtog anamaot, "Homilap hila konan yay pinika la."

Intabon hi Jesus

(*Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56*)

³⁸ Main a-say lalakin taga babalin Arimatea a hi Jose a a-say namaot disipolo ni Jesus, balo ta sikrito bongat a kaho-honol na kona ta angkali-mo ya konlan paw-poon nin Israelita. Impakitotol na koni Gobirnadador Pilato a payagan na yan kowon a bangkay ni Jesus. Pinomayag anamaot hi Gobirnadador Pilato, kanya kinwa nay naor a bangkay ni Jesus. ³⁹ Naki-ka anamaot kona hi Nicodemo, yay nako koni Jesus hin yadtaw a-say yabi. Main yan awit nin manga limampolo a kilo nin mabanglo a yatok nin kayon mira tan aloe a anggamiton para ipambalsamon nati. ⁴⁰ Hawanin, lo-gan lan angkolkolan a bangkay ni Jesus nin pinon tilan mapoti ay ambiyan lan ya-rin a mabanglo a yatok yay piha-loan nin ya-rin a tilan an-ikolkol la kona ayon ha kaogalian nin pa-mitabon nin aw-Israelita. ⁴¹ Itaw ha danin pinamipasakan koni Jesus ay main a-say hardin. Konan ya-rin hardin ay main ba-yon panabonan a kay ot ginamit. ⁴² Itaw lay na

inigwa a bangkay ni Jesus bana ta awlon Byirnis hin ya-rin, a bispiras nin Awlon Pa-mainawa, tan madani nan homlop a awlo a ompisay nan Awlon Pa-mainawa. Nga-min, ya-rin panabonan ay madani bongat itaw.

20

Homin ana hi Jesus ha Pinanabonan Kona

(*Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12*)

¹ Palbangon nin awlon Domingo, maroblom ot, nako yay na hi Maria Magdalena itaw ha pinanabonan koni Jesus. Na-kit na a yadtaw bato a impanara ha poltan pinanabonan ay naalih ana. ² Kanya nolayo yan nako koni Simon Pedro tan konan yay disipolon ampaka-labyon ni Jesus, ta wana konla, "Kinwa lay bangkay nan Katawan itaw ha pinanabonan kona, tan kay mi tanda no ayti la inigwa."

³ Antimano, hi Pedro tan yay disipolon ampaka-labyon ni Jesus ay nilomikol para mako ha pinanabonan. ⁴ Pariho hilan nolayo, kot mas paspas yay disipolon ampaka-labyon ni Jesus, kanya no-na ya koni Pedro nin niabot ha pinanabonan. ⁵ Hin tinomook ya ta hinilip nay lalo, na-kit nan nakaparna yay pinon tilan mapoti a ingkolkol koni Jesus, kot kay ya yapon nilomoob. ⁶ Bi-sa

nakalato anamaot hi Simon Pedro a ka-honol na. Diridiritso yan nilomoob ha pinanabonan. Na-kit nay namaot yay pinon tilan mapoti a nakaparna. ⁷ Kot yay panyo a impamotot ha olo ni Jesus ay ambo kalamo konan yay pinon tilan mapoti, ta nakapolok yadti nin nakalolon. ⁸ Nilomoob anamaot yay disipolon nonan nakalato. Na-kit nay naor a anodtaw a palasta, kanya ni-pol ya a norong nabyay hi Jesus.

⁹ Maski man hin ya-rin ay kay la ot tanda a main nakasolat ha Masanton Kasolatan a kailangan morong yan mabyay.

¹⁰ Bi-sa norong hilay na.

Nagpa-kit hi Jesus koni Maria Magdalena

(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)

¹¹ Kot hi Maria Magdalena ay itaw ya ot nakaodong nin matangih-tangih ha likol pinanabonan koni Jesus. Lo-gan nan antomangih ay tinomook ya ta hinilip nay lalo pinanabonan. ¹² Na-kit nay loway anghil a nakaayhing mapoti. Itaw hila antoklo ha ibatan bangkay ni Jesus, yay a-sa ha olowan tan yay a-sa ha bandan ayi. ¹³ Wanla kona, “Babayi, anongkot antangih ka?”

Wana konla, “Kinwa lay bangkay nan Katawan ko, bisa kay ko tanda no ayti la inigwa.”

¹⁴ Pa-makahalita nan yadti ay binomling ya. Na-kit na hi Jesus a nakaodong itaw, balo ta kay na ya na-bilbi.

¹⁵ Wani Jesus kona, “Babayi, anongkot antangih ka? Hino kot a antingkaon mo?”

Hay wani Maria no hiya a hardiniro, kanya wana kona, “Sinyor, no wari ta hika a nangwa kona, ibalita mo pa no ayti mo ya inigwa, ta kowon ko ya.”

¹⁶ Wani Jesus kona, “Maria!”

Hawanin, inomarap hi Maria koni Jesus, ta wana ha halita Hebreo, “Raboni!” (labay totolon, “Maistro!”)

¹⁷ Wana ot ni Jesus kona, “Ando mo ko ga-gotan, ta kay ko ot nakaorong konan Ama ko. Mako ka konlan impagka-tawtalakaka ko, ta ibalita mo konla a morong ako konan Ama ko a Ama moyoy namaot, konan Dios ko a Dios moyo syimpri.”

¹⁸ Nako yay naor hi Maria Magdalena konlan disipolos ni Jesus, ta wana konla, “Na-kit ko yay Katawan!” Ta bisa imbalita na ot konla no anyay hinalita nan Katawan kona.

Nagpa-kit hi Jesus Konlan Dawdisipolos Na

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ Kinayabiwan ya-rin ot a awlon Domingo, nititipon hilay disipolos ni Jesus. Nakatrangkay pawpolta ha balin kamainan la hin ya-rin, ta angkali-mo

hila konlan pawpoon nin Israelita. Tongwa, nagpa-kit hi Jesus nin nakaodong ha botlay la, bi-sa wana konla, "Magkamain kamon kaliswayan nakom." ²⁰ Pa-makahalita na-rin, impa-kit na konla yay gamot tan liking na. Hawanin, maligan-maliga hila ha pa-maka-kit la konan Katawan. ²¹ Wanay naman ni Jesus konla, "Magkamain kamon kaliswayan nakom. No pa-no na ko inhogo nin Ama ay anorin kapara, anihogo katamoy namaot." ²² Pa-makahalita na-rin, pinayhopan na hila, bi-sa wana, "Tanggapon moyoy Masanton Ispirito nan Dios. ²³ Hinoman a ampatawaron moyo ha main nan kawkasalanan ay na-patawad ana-rin. Kot hinoman a kay moyo patawaron ha main nan kawkasalanan ay kay ot pinatawad a main nan kawkasalanan."

Hi Jesus tan hi Tomas

²⁴ Hi Tomas a anha-wayan Kambal tan a-sa konlan labinloway apostolis ni Jesus ay ambo lan kalamoan hin ya-rin a nagpa-kit hi Jesus konla. ²⁵ Kanya, hin na-kit la hi Tomas, wanla kona, "Na-kit mi yay Katawan."

Kot wana konla, "Anggan kay ko ma-kit a inibatan pasak ha gamot na, tan maigwa a tamoro ko ison ha inibatan pasak, bi-sa maigwa ko ot a gamot ko ha liking nan pinika ay kay

ko maki-pol a norong yan nabyay."

²⁶ Pa-makalabah nin a-say linggo, tipon hilay naman a dawdisipolos ni Jesus konan yadtaw bali, kalamo lay na hi Tomas hin ya-rin. Nakatrangka syimpri a pawpoltan bali. Kot tongwa, nagpa-kit yay naman hi Jesus nin nakaodong ha botlay la, bi-sa wana, "Magkamain kamon kaliswayan nakom."

²⁷ Bi-sa wana koni Tomas, "Bilyon moy gamot ko ta igwa moy tamoro mo iti tan igwa moy gamot mo ha liking ko. Ando kay na magdoda, mi-pol kay na."

²⁸ Wanan in-obat ni Tomas kona, "Katawan ko tan Dios ko."

²⁹ Wani Jesus kona, "Tomas, palibhasay na-kit mo ko kanya ka ampi-pol. Makalma hilay kay naka-kit kongko balo ta antompol hila ot syimpri."

No Anongkot Sinolat Yadti ha Libro

³⁰ Yay talagan potog, lako ot a gi-ginwa ni Jesus a mawmilagro a na-kit lan dawdisipolos na a kay naisolat iti konan yadti libro.

³¹ Kot hiladti nakasolat iti ay sinolat pigaw mi-pol kamo a hi Jesus yay Cristo a Anak nan Dios, tan ha paralan nin katotpol moyo kona ay magkamain kamon biyay a homin anggawan.

21

Nagpa-kit hi Jesus ha Pitoy Disipolos Na

¹ Kay naboyot, nagpa-kit yay naman hi Jesus konlan disipolos na ha liglig Alindayat Galilea. Anodti a nangyari: ² Hi Simon Pedro, hi Tomas a anha-wayan Kambal, hi Natanael a taga babalin Cana, probinsyan Galilea, hilay loway anak ni Zebedeo tan lowa ot a kalamoan lan dawdisipolos ni Jesus ay nanga-pilalamo hin ya-rin. ³ Wani Simon Pedro konla, "Mako ko manilay."

"Ki-ka kami komo," wanlay namaot kona.

Kanya nako hilay na ha alindayat, bi-sa tampol nilomolan ha a-say baloto. Kot hin ya-rin a yabi ay homin hilan nakwa. ⁴ Hin palbangon ana, itaw ya nakaodong hi Jesus ha liglig alindayat, balo ta kay la ya na-bilbi. ⁵ Wanan impastang konla, "Aw-ali** ko, main kamo doman nakwa?"

Wanlan in-obat kona, "Homin."

⁶ Wana konla, "Idabo moyoy ikot ha bandan wanan baloto ta main kamon makwa."

Indabo lay naor a ikot ayon ha imbalita na. Tongwa naor, kay lay na mabira a ikot ha kalakan konâ a nakwa. ⁷ Kanya yay disipolon ampaka-labyon ni Jesus a namibalita koni Pedro hin ya-rin, wana, "Yay Katawan orin!"

Hin nalngo ni Simon Pedro a yay Katawan payti, tampol nan inholot a doloh

na (nga-min lapyang ya), bisa nagta-boy ya ha lanom ta nako ya koni Jesus. ⁸ Kot hilay laloman dawdisipolos ay hinomonol ana nin nakalolan ha baloto, ta goloy-goloy lay ikot a pono-pono nin konâ. Madani hilay na hin ya-rin ha liglig alindayat, manga siyam a polo a mitro tanay dayo. ⁹ Pa-makainapat la, na-kit la a main anan baya tan main anan konâ a anhibawon, bisa main ot tinapay. ¹⁰ Wani Jesus konla, "Mangawit kamo iti nin ya-rin konâ a nakwa moyo." ¹¹ Nilomolan hi Pedro ha baloto ta bisa ginoloy nay ikot ta ininapat ha liglig. Pono oddi nin lalako a konâ a yay bilang kot sanyatos tan limampolo tan tolo (153). Kot maskin anorin kalako a nakwa ay kay nagin-nit a ikot. ¹² Hawanin, wani Jesus konla, "Mako kamoy na iti ta mag-almosal tamoy na." Kay homin konlan disipolos a nagkohaw nakom namastang no hino ya, ta bilbi lay na a hiya yay Katawan. ¹³ Hin ya-rin ay dinomani hi Jesus, bi-sa kinwa nay tinapay ta inimbi na konla, tan anorin kapara ha konâ.

¹⁴ Yadti a pangatlon bisis a nagpa-kit hi Jesus konlan disipolos na paibat hin norong yan nabyay.

Hi Jesus tan hi Pedro

* 21:5 21:5 Ha Griego: aw-awa-nak.

15 Hin nayari hilan nag-almosal, wani Jesus koni Simon Pedro, "Simon, anak ni Juan, mas inaro mo ko doman dinan konlan hila-rin?"

Wani Pedro kona, "Iya, Katawan. Tanda mo a anlabyon kata."

Wani Jesus kona, "Pa-hal pastolan mo no-nin hilay [bawba-yon tinompol kongko a pa-hal] mawmalago a karniro ko."

16 Pinastang na yay naman, wana, "Simon, anak ni Juan, inaro mo ko doman talaga?"

Wanan in-obat ni Pedro, "Iya, Katawan. Tanda mo a talagan anlabyon kata." Wanay naman ni Jesus, "Alagaan mo no-nin hilay [antompol kongko a pa-hal] kawkarniro ko."

17 Pinastang na yay naman ha pamitlon bisis, "Simon, anak ni Juan, talaga doman a anlabyon mo ko?"

Nilomolo hi Pedro ta nitloy bisis na yay nan pinastang no anlabyon na ya, kanya wana koni Jesus, "Katawan, tanda moy halban bawbagay. Tanda mo a anlabyon kata."

Wani Jesus kona, "Pa-hal pastolan mo no-nin hilay [antompol kongko a pa-hal] kawkarniro ko. 18 Yay potog a potog, ibalita ko komo, hin malago ka ot, hikay ampamitakol nin sarili mon tagkoh tan ampako ka ha balang labay mo. Kot no matontawo kay na, ipa-nat mo tanay gamot mo ta main laloman mamitakol komo, ta bi-sa

awiton la ka ha logar a kay mo labay."

19 (Imbalita nadtì ni Jesus para pa-mipatanda nin klasin kamatyan a dalanan ni Pedro a makapamin pamomori ha Dios.) Pa-makayari, wana ot ni Jesus kona, "Homonol ka kongko."

Hi Jesus tan hi Juan a Ampaka-labyon nan Disipolo

20 Hin ya-rin ay binomling hi Pedro. Na-kit na a antomombok konla yay disipolo a ampaka-labyon ni Jesus, yadtaw nakailig ha dani na hin hoyot a pa-ngapon la, bi-sa namastang kona, "Katawan, hinodtaw magtraidor komo?" 21 Hin ya-rin a na-kit na ya ni Pedro, wana koni Jesus, "Katawan, hapa hiyay namaot?" 22 Wani Jesus, "No wari man ta kalabayan ko a mabyay ya anggan ha pa-magbolta ko, anya man orin komo? Basta hika, homonol ka kongko."

23 Bana konan ya-rin a hinalita na ay nibantog konlan antompol a kay mati orin disipolo a tinokoy na. Anta kay nay namaot disnodon imbalita ni Jesus a kay ya mati, nokay yay wana, "No wari man ta kalabayan ko a mabyay ya anggan ha pa-magbolta ko, anya man orin komo?"

24 Ya-rin disipolo a ampamaptog konan yadtin bawbagay, tan hiya syimpri nanolat nin yadti. Tanda na tan hilay kawkalamoan na a

yadtin halban ampaptogon
na kot biig potog.

²⁵ Lako ot a gi-ginwa ni
Jesus. No halban kot a-sa a-
sawon isolat, ola-no kay ko-
masya ha mondo yay lawli-
bron maisolat. Amen.

GAWGAWA lan Aw-Apostolis ayon koni Lucas

¹ Anggalangon kon talakaka Teofilo,

Itaw ha o-nan libro ko, sinolat koy tongkol ha halban gawgawa tan tawtotoro ni Jesus paibat hin nag-ompisa yan nangaral

² angga hin yadtaw awlon noli ya ha langit. Ba-yo ya noli ay pinango-nawan yan Masanton Ispirito nan Dios a bibilinan na hilay aw-apostolis a pinili na. ³ Lako a bisis, hin ya-rin pa-makayari nan nati a nagpa-kit ya konla ha nangasari a paralan a talagan prowiba a norong yan nabyay. Tinotol na konlay bawbagay tongkol ha pa-mag-ari nan Dios ha loob nin a-pat a polo a awlo a ampaga-kit ya konla.

⁴ Ninghan hin kalamoan la ya, wanan impaka-bibilin konla, "Ando kamo yapon omalih ha Jerusalem ta taga-nan moyoy impangako nan Ama ko a ihogo na ayon ha imbalita koy na komoyo. ⁵ Nga-min, lanom a impamaotismo ni Juan hin yadtaw, kot kay maboyot ay baotismowan na kamon Dios nin Masanton Ispirito na."

Hin Noli hi Jesus ha Langit

(*Marcos 16:19-20; Lucas 24:50-53*)

⁶ Ninghan hin naipagkalamoan la yay naman hi Jesus nin hilay aw-apostolis na, pinastang la ya, wanla, "Katawan, biyan mo kami na doman hawanin nin sarilin ari [pigaw mag-in kami naman indipindyinti] a bilang hin yadtaw?"

⁷ Yay obat ni Jesus konla, "Ambo moyon kailangan ma-tandaan no maka-no mangyari orin, ta yay Dios Ama a namitakda nin panaon nin halban bawbagay ha main nan kapangyarian. ⁸ Kot biyan na kamon Dios kapangyarian painsan ha pamakiasa-sa nan Masanton Ispirito na komoyo, ta bisa mamaptog kamo tongkol kongko konlan tawtawo ha Jerusalem, ha intiron Judea, Samaria tan anggan ha kaliligigan lawlogar nin intiron kalotaan."

⁹ Pa-makayari nan imbalita odti ni Jesus, noli ya ha langit. Ambiliw-biliwon la yan ampamata-gay angga hin na-halimbongan yan lolom.

¹⁰ Hin lo-gan la ot antangal ta ambiliw-biliwon la hi Jesus nin ampamata-gay, tongwa main loway lalakin nakadoloh nin mapoti a nakaodong ha dani la. ¹¹ Bi-sa wanla, "Hikamo a taga Galilea, anongkot ison kamon nakaodong nin matangal-tangal? Ya-rin hi Jesus a naimatonan moyon noli ha langit ay mako yan oman iti ha lota nin bilang

anorin ha na-kit moyon pa-moli na ha langit.”

Yay Pa-mili nin Kahagilyan ni Judas

(*Mateo 10:2-4; Marcos 3:16-19; Lucas 6:14-16*)

¹² Bi-sa norong hilay nay aw-apostolis ha Jerusalem ibat itaw ha Bakil Olibo, a halos a-say kilometroy karayoan. ¹³ Pa-makalato la ha bali ay dinomiritso hilay na itaw ha kwartan aniwanan la ha ta-gay. Hila ay hi Pedro, hi Santiago, hi Juan tan hi Andres, hi Felipe tan hi Tomas, hi Bartolome tan hi Mateo, hi Santiago a anak ni Alfeo tan hi Simon a mainakit ha nasyon Israel tan hi Judas a anak* nin a-sa ot a Santiago. ¹⁴ Halban la ay mabotbot ampititipon domawat nin asa-say kanakoman. Ha pa-mititipon la ay kalamo hilay bawbabayi, pati hi Maria a nanay ni Jesus, tan hilay tawtalakaka ni Jesus a lawlalaki.

¹⁵ Pa-makalabah nin omnoy awlo ay nititipon hilay naman a antompol koni Jesus. Manga sanyatos tan lowampolo (120) hilay halban. Hin ya-rin ay inomdong hi Pedro ta nanalita ya. ¹⁶ Wana, “Tawtalakaka, yadtaw inogotan ni Judas a nango-na konlan hilay nanakop koni Jesus ay kailangan mangyari ayon ha nakasolat ha Masanton Kasolatan a impabalita anan

daan nin Masanton Ispirito nan Dios hin yadtaw koni Ari David. ¹⁷ Nag-in yan kabilang komi hi Judas, ta a-sa yay namaot pinili para magsirbi bilang apostol.”

¹⁸ (Yadtaw kwartan imbayar la kona ha doka a ginwa na ay impanaliw bowat. Ison yay na nababyog nin pataling-orong, kanya binomoti a tiyan na tan nilomwah a intiron bitokana. ¹⁹ Na-tandaan nin halban tawo ha syodad Jerusalem a nangyari kona, kanya ya-rin bowat ay pinangalanan la ha halita la nin “Akeldama”, yay labay totolon “Bowat nin Daya”.)

²⁰ Wana ot ni Pedro,

“Anodti ot yay nakasolat [tongkol koni Judas] ha Masanton Kasolatan ha libron Kawkanta:

‘Yay bali na ay ibati ta bi-sa homin anan mi-wan ison.’

Anodti ot a nakasolat itaw: ‘Yay katongkolan na ay mi-ka ana ha laloman tawo.’”

²¹⁻²² [Wana ot ni Pedro,] “Kanya hawanin, kailangan mamili tamon ka-hagilyan ni Judas para mag-in min kalamoan bilang tistigo a hi Jesus a Katawan kot norong yan nabyay. Kailangan yay pilion tamo ay yadtaw dati nan ampaki-ki-ka komi lolog panaon a kalamo na tamo ni Jesus, paibat hin nagpabao-tismo ya koni Juan angga hin noli ya ha langit.”

* **1:13** 1:13 Ha Griego: “Judas ni Santiago.” Maari talakaka na ya ni Santiago o anak na.

²³ Namibalita hilan loway tawon pamilian, hi Matias tan hi Jose a anha-wayan Barsabas tan no minghan anamaot Justo. ²⁴ Bi-sa dinomawat hila yapon, wanla, "Katawan, tanda moy kawkanakoman nin halban tawtawo. Ipatandaan mo pa tana komi no hino konlan hiladtin lowa a pinili mo ²⁵ para mag-in apostol, pigaw homagili ha katongkolan a na-lakwanan ni Judas ta ni-ka yay na ha logar a talagan marapat para kona."

²⁶ Pa-makayari lan dinomawat, indalan la ha pamomonot yay main lan pa-mili. Yay na-bonot a ngalan ay Matias, kanya hiya a impa-lah konlan hilay labin-a-say apostolis.

2

Yay Pa-makiasa-sa nin Ispirito nan Dios Konlan Antompol koni Jesus

¹ Hin kaawlowan anan pista nin Israelita a anha-wayan "Pentecostes",* halban lan antompol koni Jesus ay na-piasa-san nititipon ha a-say bali. ² Tongwa, main ogong a naibat ha langit a bilang ha makhaw a lopot. Nalngo ladi nin halban ison ha loob nin yarin a balin ampititiponan la. ³ Bi-sa ni-paka-kit hilan bilang aw-apoy a kortin dila a inomaypa ha olo nin

balang a-sa konla. ⁴ Halban lan hiladtin antompol ay biig pinango-nawan Masanton Ispirito nan Dios, bisa nag-ompisa hilan nanalita nin sari-sari a klasin halita a impahalita konla nin Ispirito nan Dios.

⁵ Hin ya-rin ay main anamaot aw-Israelitan maka-Dios ibat ha balang nawnasyon iti ha mondo a nakihanda itaw ha syodad Jerusalem. ⁶ Hin nalngolan tawtawo a makatlok ison ha loob nin ya-rin a bali ay lako konla a dinomani. Naka-ngap hila bana ta pari-pariho lan nalngo ha sawsarili lan halita yay anhalitaon lan hila-rin antompol koni Jesus.

⁷ Ambo makano-kanoy pamag-ispanta la, kanya wanla ha a-sa tan a-sa, "Ambo doman halban lan hila-rin ampi-panalita ay taga Galilea?" ⁸ Anongkot man ta angkalngo tamo hilan ampanalita ha kanya-kanya tamon halita? ⁹ Main kontamon taga Partia, main taga Media, main taga Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto tan ha probinsyan Asia. ¹⁰ Yay laloma ay taga Frigia, main taga Panfilia, taga Egipto tan main ha lawlogar nin Libia a hakop nin Cirene. Yay lalomay namaot a kapara tamon bisita ay taga Roma. Main lihitimon Israelita tan main nag-in

* **2:1** 2:1 Yay labay totolon "Pentecostes" ay "Limampolo a Awlo" bana ta yadti ay angganapon pa-makalabah nin limampolo a awlo mayari yay Pistan Pa-makalibri.

Israelita bana ta anhonolon lay kawkapanogoan tamon Israelita.

¹¹ Yay laloma ay taga Creta tan taga Arabia. Anodtaw pa man, halban tamo ay angkalngo tamo hilan ampanalita ha sawsarili tamon halita, bisa yay antotolon la ay tongkol ha ka-paka-ngap a gawgawa nan Dios.”

¹² Kay la maabot isipon a pawpangyayari, kanya wanla ha a-sa tan a-sa, “Anya kari a labay totolon nin yadtin ampangyari?”

¹³ Kot wanlan pa-noyatoya nin hilay laloma, “A, lawlahing hilan bongat orin!”

Yay Impahawang ni Pedro

¹⁴ Hin ya-rin ay inomdong hi Pedro, kalamo hilay labin-a-say apostolis ta nanalita ya konlan kalabongan. Wana ha makhaw a basis, “Hikamoy kaparan Israelita tan halban anan ampi-wan iti ha Jerusalem, main akon labay ipahawang komoyo, kanya paka-longon moyon labah.

¹⁵ Hay wamoyo sigoro no lawlahing kami, kot disnodon ambo ta alas nuweben bongat nin boklah.

¹⁶ Yadti nangyari hawanin ay yadtaw antokoyon ni Propita Joel ha Masanton Kasolatan, a wana,

¹⁷ ‘Oyay mangyari ha hoyot a panaon,’ wanan Dios: ‘Thogo koy Ispirito ko konlan halban klasin tawtawo,

kanya ha lipi moyo ay main aw-awa-nak, lalaki o babayi man a mamibalita nin ipanakom ko konla.

Main anamaot aw-anakabayo a maka-kit nin bawbagay-bagay a ipa-kit ko konla nin bilang lan tinaynop,

tan main anamaot mawmatoantawon lalaki a manaynop nin bawbagay a ipataynopan ko konla.

¹⁸ Iya, konan ya-rin a panaon ay ihogo ko yay Ispirito ko

konlan hilay ma-magsirbi ko, lalaki o babayi man,

kanya ipamalita lay ipanakom ko konla.

¹⁹ Mama-kit akon ka-paka-ngap a bawbagay ha langit tan ha lota a bilang ha daya, apoy tan mangakorpal a asok.

²⁰ Yay awlo ay domoblom, tan yay bolan ay tomibya yan bilang katibya daya,

ba-yo lomato anay maalagan awlon homin kapara ay yay awlon pangokom nan Katawan.

²¹ Kot hinoman a tawon homa-way konan Katawan para pailipyas ay malipyas’.

[Ya-rin a hola ni Propita Joel,” wani Pedro.]

²² [Bi-sa wana ot impagpatoloy ni Pedro,] “Hikamoy kaparan Israelita, long-on moyodti: Hi Jesus a taga Nazaret a inhogo nan Dios.

Pinaptogan nan Dios yadti komoyo ta impagawa na konay gawgawa a ka-pakangap a bilang ha mawmilagro a pamilbian nin main nan kapangyarian. Yadti ay nangyari iti mismo kontamo, kanya tanda moyo.

²³ Inaboloyan nan Dios nin maiintriga ya komoyo ta yadti kot plano nay na hin kalin-oo-nawan ot tan bana ta tanda nay nan daan yay halban bawbagay a mangyari. Hikamoy namapati kona ta impapipasak moyo ya ha kros konlan dawdoka a tawo.

²⁴ Balo ta inlibri na yan Dios ha kapangyarian nin kamatyan hin pinaorong na yan nabyay ta kay ya maari pondan nin kamatyan. ²⁵ Nga-min, anodti a sinolat ni Ari David a maitoring anamaot halita ni Jesus, a wana,

'Lawah ko yan angka-kit yay Katawan.

Iti ya ha dani ko pigaw kay ko maaborido.

²⁶ Bana konan yadti, maligan-maliga ko tan kay ko ma-bonbonan a boboy ko ha kaligawan.

Yay lalaman koy namaot ay magpainawa nin main pag-asa,

²⁷ ta tanda ko, O Dios, a kay mo po-layan a kalolwa ko nin magpirmi ha logar a kamainan lan ni-kati.

Nga-min, hiko a Banal mon Ma-magsirbi, tanda kon kay mo aboloyan

nin maronot a main kon lalaman.

²⁸ Impatandaan mo kongko yay dalan makon biyay a homin anggawan,

bi-sa hay kaligawan kon masyado no makit katay nan arap- arapan'.

[Ya-rin a sinolat ni Ari David," wani Pedro.]

²⁹ [Bi-sa wanan impagpatoloy ni Pedro,] "Tawtalakaka, maibalita kon homin doda a maski man sinolat nadi, nati ya syimpri hi Ari David bi-sa intabon, tan angga hawanin ay iti ot a pinanabonan kona.

³⁰ [Kanya ambo yay sarili na a antokoyon na konan ya-rin a hinalita na, nokay] bana ta a-sa yan propita nan Dios ay tanda na a impangako nan Dios kona, ha maigot a hompa a main a-say mangibat ha lipi na a gawon nan Dios nin ari a bilang kona [a homin laloma no ambo yay Cristo.]* ³¹ Tanda ni Ari David yay tongkol ha pa-morong mabyay ni Cristo, ta wana ha hola na hin yadtaw a

'Yay kalolwa na ay kay na po-layan Dios magpirmi ha kamainan lan hilay ni-kati,

tan yay lalaman na ay kay na aboloyan maronot.'

³² Yadti hi Jesus ay pinaorong nan Dios nabyay, tan hikami halban ay tistigo konan yadti. ³³ Inta-gay na yay naor Dios ta ison yay na hawanin ha wanan

na, bi-sa tinanggap nay Masanton Ispirito a impan-gako nan Ama kona para ihogo kontamon tawtawo. Hawanin, inhogo na yay na komi, kanya anodti a angka-kit moyo tan angkalngo. ³⁴ Hi Ari David ay kay noli ha langit, kot hiya mismo a nanalita nin yadti hin yadtaw,

'Wanan Dios a Katawan konan Katawan ko:

Iti ka tomoklo ha wanan ko, ³⁵ ta ta-ganan mon igwa ko ha aypa kapangyarian mo hilay kawkontra komo.' "†

³⁶ [Bi-sa wana ot ni Pedro,] "Kanya kailangan, hitamoy halban Israelita ay dapat tamon tandaan nin homin kadoda-doda a hi Jesus a impapipasak moyo ha kros, kot hiya yay ginwa nan Dios Katawan tan Cristo."

³⁷ Hin nalngo lan tawtawo odtin halban ay na-golowan a main lan kaisipan, kanya wanla koni Pedro tan konlan kapara nan aw-apostolis, "Tawtalakaka, anya man no-nin a dapat min gaw-on?"

³⁸ Wani Pedro konla, "Pangombabalyan tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo, ta bi-sa pabaotismo yay balang a-sa komoyo ha ngalan ni Jesu-Cristo pigaw patawaron na kamon Dios ha kawkasalanan moyo, ta bi-sa ibi na komoyoy Masanton Ispirito na. ³⁹ Ngamin, yadti Masanton Ispirito ay impan-gako nan

Dios para komoyoy namaotan konlan lawlipi tamo, pati konlan ampi-wan ha mangarayo, iya, para ha balang tawon ha-wayan nan Dios a Katawan tamo."

⁴⁰ Lako ot a impahawang ni Pedro konla, bi-sa wanan inwawali, "Pailipyas kamo pigaw kay kamo maparosawan a bilang konlan dawdoka a tawo hawanin."

⁴¹ Hiladtaw a maligan nipol ha impahawang ni Pedro ay binaotismowan hila. Kanya main manga tolonglibon tawtawo a naipalah konlan antompol koni Jesus hin ya-rin ot a awlo.

⁴² Nagpatoloy hilan mapatog ha kaho-honol ha tawtotoro lan apostolis, anorin kapara ha pa-miasa-sa la bilang mita-talakaka, ha pamititipon nin mangan tinapay [bilang pa-manomtom nin pa-ngamati ni Jesus] tan ha kada-dawat.

Pa-magbiyay lan Antompol koni Jesus

⁴³ Hilay aw-apostolis ay ampakagawa nin lako a gawgawa a ka-paka-ngap, paw-pamilbian kapangyarian nan Dios, kanya halban lan tawo ay masyadon ampakangap. ⁴⁴ Halban lay namaot antompol koni Jesus hin ya-rin ay nagpatoloy ha maigot a pa-milalamo, tan anyamay ikon nin a-sa ay an-itoring ikon nin halban. ⁴⁵ Anilako lay namaot a main lan

† 2:35 2:35 Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

lawlota tan laloman kama-main, ta bi-sa yay angka-paglakoan ay an-ipapto la konlan kawkalamoan la ayon ha main lan pangan-gailangan. ⁴⁶ Inawlo-awlo ay patoloy hilan ampititipon ha timplo nan Dios nin asa-say kanakoman tan ampilalamo anamaot ha bawbali la nin mangan tinapay [bilang pamanomtom nin pa-ngamati ni Jesus]. Ampangan hilan main awit kaligawan tan malinis a kanakoman. ⁴⁷ Pirmi lan amporiwon yay Dios, tan halban lan tawtawo ay angkalilikot konla. Inawlo-awloy namaot ay main tawtawo a an-ipalah nan Katawan ha gropo lan hilay antompol a inlipyas na.

3

Hin Pinaabig a Lalakin Paralitikoy Bitih

¹ A-say apon, bandan alas tres, nako hi Pedro tan hi Juan ha timplo, ta ya-rin a nakaogalian lan aw-Israelita a oras nin main lan kada-dawat. ² Itaw ha anha-wayan "Magandan Polta" a mamaloob ha timplo ay main a-say lalakin paralitikoy bitih paibat ot hin in-abing. Inawlo-awlo yan an-alsawon para igwa itaw ta ampakilimoh ya ha tawtawon anlomoob ha timplo. ³ Hin na-kit nan lomoob hi Pedro tan hi Juan ay nakilimoh ya konla. ⁴ Hinilap la ya, bi-sa wani Pedro kona, "Homilap ka komi!" ⁵ Hinilap na hilay naor ta

hay wana no limohan la ya. ⁶ Kot wani Pedro kona, "Homin akon kwartan balitok ni pilak, balo ta main akon laloman maibi komo. Ha ngalan ni Jesu-Cristo a taga Nazaret, lomalakoko ka!" ⁷ Bi-sa ginawang ni Pedro a wanan gamot na ta ampandongon na ya. Antimano kinomhaw a ayi na pati baya-til na. ⁸ Nilomokho yan inomdong, bi-sa nilomalako. Ampilo-lokho yay nan naki-ka konla ha loob timplo nin andayawon na yay Dios. ⁹ Halban tawtawo itaw hin ya-rin ay na-kit la yan anlomalako tan ampanayaw konan Dios. ¹⁰ Na-bilbi lan hiyadtaw a ma-makilimoh a pirmin nakatoklo ha liglig nin ya-rin anha-wayan "Magandan Polta", kanya ambo makano-kanoy ispanta la ha nangyari kona.

Yay Impahawang ni Pedro

¹¹ Hin lo-gan maga-gagagot ya ot konli Pedro tan hi Juan orin lalakin inomabig, halban lan tawtawo ha kaispantawan la ay nolayon dinomani konla itaw ha a-say logar ha timplo a anha-wayan "Balkonahi ni Ari Solomon". ¹² Hin na-kit nay anorin ni Pedro, wana konlan tawtawo, "Hikamoy kawkaparan Israelita, anongkot ampagispantawan moyodtin nangyari kona, tan anongkot anhilap-hilapon moyo kami? Ola-no hay wamoyo, sarili min kapangyarian a napalalako mi yadtin lalako bana wari ta maka-Dios

kami. ¹³ Kai, ta yay Dios lan kalimpapo-papoan tamon hi Abraham, Isaac tan Jacob, hiyay main gawa nin yadti para ma-parangalan yay Anak na a hi Jesus. Kot in-intriga moyo ya konlan ampamoon kontamo a taga Roma, bi-sa intakwil moyo ya ha arapan ni Gobirnadador Pilato anta dinisisionan nay na nin bolohan ya. ¹⁴ Iya, intakwil moyo yay Banal tan Maptog, bi-sa yay impapiboloh moyo paot ay yadtaw ma-mangmatin tawo. ¹⁵ Hikamo a namapati konan yay ampangibatan nin biyay. Anorin pa man, pinaorong na yan nabyay Dios. Hikami tistigo nin yadti. ¹⁶ Hawanin, bana ta hinabtan mi ngalan ni Jesus ta antompol kami naor kona, kinomhaw odtin lalaki a angka-kit tan bilbi moyo. Iya, yay katotpol mi koni Jesus a pinangibatan a talagan inomabig yay na a bilang angka-kit moyon halban.

¹⁷ "Hawanin, tawtalakaka, tanda ko a kanya moyo impapati hi Jesus ay bana ta hikamo pati hilay ampamoon kontamon Israelita ay kay moyo tanda no hino ya. ¹⁸ Kot ha anorin a nangyari ay tinoor nan Dios yay impapibalita na konlan halban pawpropita na hin yadtaw a kailangan magdyadya yay Cristo. ¹⁹ Kanya mangombabali kamoy na tan bokotan moyoy nay kawkasalanan moyo. Iba-

lik moyoy kawkanakoman moyo konan Dios a Katawan pigaw alihon nay kawkasalanan moyo tan makalato a panaon nin ba-yon kaligawan a ibat kona. ²⁰ Ihogo na yan oman iti ha kalotaan hi Jesu-Cristo a impangaral ana komoyo. ²¹ Balo ta kailangan itaw ya yapon ha langit ta painsan ya ot makon oman iti ha kalotaan no ba-yowan nay nan Dios a halban bawbagay. Anodti a impapibalita na konlan bawbanal nan propita paibat hin palsawon nay babon lota. ²² Wanay naor ni Moises konlan kawkapapo-papoan tamo, 'Yay Dios a Katawan tamo ay mamihogo ya komoyo nin a-say propita a bilang kongko a kapara tamon Israelita. Kailangan paka-honolon moyoy halban ibalita na komoyo. ²³ Yay tawon kay homonol ha ibalita nan yadtin propita ay doka a ogotan na ta kay yay na ibilang tawo nan Dios.' ²⁴ Hila man a halban pawpropita nan Dios paibat koni Propita Samuel ay pari-pariho lan impamalita yay ampangyari konan yadtin panaon. ²⁵ Yay pawpangako nan Dios a imparalan konlan pawpropita na ay para kontamo, tan kalamo tamoy namaot ha kasondoan na a inimbi na konlan kalimpapo-papoan tamo. Wanay naor Dios hin yadtaw koni Abraham, 'Alang-alang konan a-sa ha

lipi mo ay payabolan kon abig a intiron tawtawo ha mondo.' ²⁶ Kanya kontamon Israelita na ya yapo inhogo nin Dios yay Anak nan hi Jesus para tambayan na tamo nin bokotan yay doka a pamimiyay."

4

Hin Inomarap ha Pinakamata-gay a Konsiho hi Pedro tan hi Juan

¹ Hin lo-gan ot ampanalita hi Pedro tan hi Juan konlan tawtawo, main nilomato a pawpari, main anamaot kapitan a poon lan gawgwardya ha timplo tan main ha gropo lan Saduseo. ² Nasora hila konlan loway apostolis ta anitoro tan an-ipangaral la ha tawtawo a norong nabyay hi Jesus, pa-maptog a main pamorong mabyay. ³ Kanya dinakop la hiladtin lowa ta ingkolong anggan boklah bana ta anyomabi na hin ya-rin. ⁴ Anodtaw pa man, lako konlan nakalngo nin aral la a tinompol koni Jesus, kanya yay nag-in bilang lan lawlalaki a antompol ay main manga limanlibo.

⁵ Hin kinadilapan ay nititipon [hilay pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel, labay totolon] hilay pawpoon nin Israelita, hilay laloma ot a main katongkolan tan hilay mawmaistron kapanogoan.

⁶ Konan ya-rin a pamititipon la itaw ha syodad Jerusalem ay kabilang ya

ison yay pinakapoon pari a hi Anas tan hilay laloman pawpari a kawkanayon na a bilang konli Caifas, hi Juan tan hi Alejandro tan laloma ot. ⁷ Impaha-wayan la hi Pedro tan hi Juan, bisa pinastang hiladtin lowa ha main lan pibotlayan, wanla, "Pa-no moyo ya na-palalako odtin lalakin datin paralitikoy bitih? Anya magkapangyarian o hino ngalan a hinabtan moyo ta nagawa moyodti?"

⁸ Inombat hi Pedro nin pinango-nawan yan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios, wana konla, "Mpagalang min pawpoon tan mawmain katongkolan, ⁹ lamang ta ampastangon moyo komi yay tongkol ha ginwa min kaabigan konan yadtin lalaki tan no pa-no ya pinaabig, ¹⁰ labah a matandaan moyon halban iti, pati nay halban kapara tamo ot Israelita a kanya angka-kit moyo yan ampaka-dong tan maligsa yadtin lalaki ay bana ha kapangyarian ni Jesu-Cristo a taga Nazaret ta hinabtan mi ngalan na. Impapipasak moyo ya ha kros kot pinaorong na yan nabyay Dios. ¹¹ Hi Jesus odtaw pa-hal bato a antokoyon ha Masanton Kasolatan, a wana,

'Yay bato a impoyra moyon hikamoy karpintiro,

yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin bali.'

12 “Nga-min, homin laloman maka-pilipyas kontamo ha kasalanan no ambo hi Jesus bongat, ta homin laloman ngalan a inimbi iti ha intiron mondo para mamilipyas kontamon tawtawo,” [wani Pedro.]

13 Naka-ngap hilarin mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel bana ha kakhawan nakom ni Pedro tan hi Juan ha pananalita la ha pobluko, anta tanda lan ordinaryo hilan bongat tawo tan kay nakapag-aral. Kot na-panomtoman la a lawah na hilan kalamolamo ni Jesus hin yadtaw.

14 Hawanin, homin hilan mahalita konli Pedro tan hi Juan, lalo paot ta yay lalaki a na-paabig la ay ison nakaodong ha dani la.

15 Kanya, yay ginwa lan hiladtin mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho ay pinalikol la yapon hi Pedro tan hi Juan itaw ha ampag-imbistigawan konla ta nipapa-no hila yapon.

16 Wanla ha a-sa tan a-sa, “Anya may dapat tamon gaw-on konla? Tanda lan halban tawtaga Jerusalem a hilay main gawa konan ya-rin a ambo basta-bastan milagro tan kay tamo maari ibori bana ta talagan potog.

17 Kot pigaw kay ana masyadon mibantog ay kailangan paka-bibilinan tamo hila a ando hilay na mangaral tongkol koni Jesus ni ba-banggiton a ngalan

na.” 18 Kanya impahawayan lan oman hi Pedro tan hi Juan ta binawalan na hila a ando hilay na mangaral-aral ni mama-banggit ngalan ni Jesus.

19 Kot wanli Pedro nin inombat, “Anya kot balo a tama ha hilap nan Dios: Yay hikamoy honolon o yay Dios? Isipon moyo! 20 Nga-min, kay mi magwa orin labay moyo a ando mi totolon yay na-kit mi tan nalngo tongkol koni Jesus.”

21 Kot binantaan hila ot syimpri nin hilay konsiho, bi-sa hila binolohan ta homin hilay nan lamang makit rason para parosawan hila, lalo paot halban lan tawtawo ay biig ampamori konan Dios bana ha nangyari. 22 A-sa ot, yadtaw lalakin paralitikoy bitih a pinangwaan lan milagro para omabig ay maholok anan a-pat a polo a taon a idad na.

Dawat Para Biyan Kohaw Nakom ha Pangangaral

23 Hin ya-rin a binolohan lay na hi Pedro tan hi Juan, antimano norong hilay na konlan kawkalamoan la. Tinotol la no anyay imbalita lan pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita.

24 Hin nalngo la-rin, halban la ay niasa-san dinomawat ha Dios. Wanla ha dawat la, “O Katawan, hikay Dios a namalsan langit, lota pati ambay tan halban bawbagay ha

aytimay logar. ²⁵ Main kan impahalita koni Ari David a ma-magsirbi mo hin yadtaw nin anodti:

'Anongkot masyadoy amot olo lan hilay ambo Israelita?

Tan anongkot ampagplano hilan doka anta homin anan lamang ogotan?

²⁶ Hilay aw-ari ha kalotaan tan pawpoon nin nangasari a lawlogar ay parihadoy na

ta nititipon hilay na para labanan yay Katawan tan hi Cristo a inhogo na.'

²⁷ Pinomtog, O Dios, ya-rin a impahalita mo ta nititipon anaor hila ni Herodes Antipas tan hi Gobirnadador Poncio Pilato, pati hilay ambo Israelita tan hilay laloman kaparan Israelita a angkomontra konan Anak mon hi Jesus a banal a pinili mon mag-in Cristo. ²⁸ Ginwa lay naor kona yay halban bawbagay a talagan intakda moy nan mangyari. ²⁹ Hawanin, Katawan, tanda moy pamagbanta la komi. Kanya tambayan mo kamin magsirbi mo, para patoloy min maipangaral yay Halita mo nin main hoston kohaw nakom. ³⁰ Ipa-kit mo pay kapangyarian mon maabig konlan hilay mawmain masakit tan aboloyan mo pa a ha ngalan nin banal mon Anak a hi Jesus ay makagwa kamin gawgawa a kapaka-ngap a pawpamilbian nin kapangyarian mo."

³¹ Pa-makayari lan dinomawat, nayogyog yay logar a kamainan la. Halban la ay pinango-nawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios ta bi-sa nagpatoloy hilay nan nangaral Halita nan Dios nin main hoston kohaw nakom.

Yay Pa-mitatambay lan Kaw-Kristyano

³² Halban lan antompol ay asa-say kaisipan tan kalabayan. Homin ni a-sa konla a ampanarili nin main lan kama-main, nokay anibilang la a yadti kot para ha halban. ³³ Hilay namaot a aw-apostolis ay main hilan ambo basta-bastan kapangyarian ha pangangaral tongkol ha pa-morong mabyay ni Jesus a Katawan. Impa-kit nay namaot Dios konlan halban antompol yay hi-ban a inganga-ro na.

³⁴ Homin ni a-sa konla a ampagkolang ha kabi-biyay ta hilay mawmain lawlota tan bawbali ay an-ilako laddi ta bi-sa yay angka-paglakoan ³⁵ ay an-ibi la konlan aw-apostolis para ipapto ayon ha pangangailangan nin balang a-sa.

³⁶ A-sa konla ay hi Jose a lipi ni Levi. Taga yan polo Chipre tan yay ha-way lan aw-apostolis kona ay Bernabe, yay labay totolon ay "Ma-makhaw Nakom".

³⁷ Inlako nay lota na bi-sa in-intriga nay kwartan napaglakoan konlan apostolis.

5

Yay Pa-mag-abig-abig ni Ananias tan ni Safira

¹ Main anamaot miambali a nakialig naglako nin main lan lota. Yay ngalan nin lalaki ay Ananias tan yay babayi ay hi Safira.

² Balo ta bina-wahan ni Ananias a na-paglakoan nin tanda ni Safira. Bisa yay natla ay yadtaw a in-intriga na konlan aw-apostolis a konwari yadtaw bongat a na-paglakoan la.

³ Kot wani Pedro, "Ananias, anongkot pinayagan mon pango-nawan ni Satanas a main mon kanakoman nin mangalotoy konan Masanton Ispirito nan Dios ison ha gawa mon pa-miharya nin laloman kwarta, ta konwari yadti bongat a na-paglakoan moyon lota? ⁴ Ambo doman ikon moyoy lota hin kay moyo ot nalako? Tan maski hin nayari moyoy nan in-lako, ambo doman magawa moyoy balang labay moyo ha na-paglakoan? Anongkot man ta inisip mo ot gawon orin? Yay Dios a mo-na mo-na mon ginalotoy nin ya-rin, ambo tawo!"

⁵ Pa-makalngo nan ya-rin ni Ananias ay natomba ya a toloy nan ingkamati. Halban lan nakalngo ay nali-mon hosto. ⁶ Yay ginwa lan hilay aw-anakaba-yo itaw hin ya-rin ay pinotot la ya ta ini-ka lan intabon.

⁷ Pa-makalabah toloy oras ay nakalato hi Safira a kaambali na. Kot kay na tanda no

anyay nangyari. ⁸ Wani Pedro kona, "Safira, yadti bongat doman a na-paglakoan lota moyon miambali?"

Obat ni Safira, "Iya, ya-rin bongat." ⁹ Kot wani Pedro kona, "Anongkot pini-sondoan moyon miambali yadti gawa a pa-nobok konan Ispirito nan Katawan? Oy, iti hilay na ha polta hilay namitabon konan kaambali mo. Ihonol la kay namaot!"

¹⁰ Antimano, natomba hi Safira ha arapan ni Pedro a toloy nan ingkamati. Hin nilomoob hilay naor a aw-anakaba-yo, na-kit lan main anaman nati. Kanya kinwa lay namaot ta ini-ka lan intabon ha danin kaambali na. ¹¹ Hin ya-rin, intiro lan antompol tan halban lan naka-tanda ay nali-mon masyado. ¹² Hilay aw-apostolis ay ampakagawa nin lako a gawgawa a ka-paka-ngap, pawpamilbian kapangyarian nan Dios a angkaimatonan lan tawtawo.

Mawmilagron Ginwa lan Aw-apostolis

Halban lan antompol koni Jesus ay itaw hila nanga-piasa-san nititipon ha anhawayan "Balkonahi ni Ari Solomon". ¹³ Homin ni a-sa konlan hilay kay antompol a nagkohaw nakom nin makiasa-sa konla maskin mata-gay a rispito la konla. ¹⁴ Kot syimpri anlako anan anlako a ampipa-lah ha bilang lan antompol koni Jesus a Katawan, lalaki man

o babayi. ¹⁵ [Bana ha kawka-paka-ngap a angkagwa lan aw-apostolis,] ki-kinwa lan tawtawoy mawmain masakit ta ini-ka la ha kalsada, bi-sa impaira ha kawkatri tan aw-apay la pigaw maskin mihagoy tanay anino ni Pedro konla ha kala-labah na, omabig hilay na. ¹⁶ Golpin tawoy ampipakalato itaw ha syodad Jerusalem a angkaibat ha ka-libol bawbabali, ta awit lay mawmain masakit tan nilooban nin dawdoka a ispirito. Halban la ay biig pinaabig nin hilay aw-apostolis.

Binawalan Hilan Oman a Aw-apostolis

¹⁷ Hilay aw-apostolis ay masyadoy nan angkainggitan nin yay pinakapoon pari pati halban kalamoan na a kasapi ha gropo lan Saduseo. ¹⁸ Kanya impaaristo na hila bi-sa impapikolong. ¹⁹ Kot kinayabiwan, main a-say anghil nan Katawan a nako itaw ha prisowan ta inabriyan nay poltan pinamikolongan konla. Pinalikol na hila, bi-sa wana konla, ²⁰ "Mako kamo ha timplo ta ipangaral moyo konlan tawtawo itaw yay halban bawbagay tongkol konan yadtin ba-yon biyay." ²¹ Hionol lan aw-apostolis a pinanogoan nan anghil, kanya mahakbay hilan nako ha timplo nin nangaral.

Hin ya-rin, yay pinakapoon pari tan hilay kawkalamoan na ay tinipon lay pawpoon

nin Israelita a kapara lan myimbro nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel para ha a-say sisyon, ta bi-sa impakwa lay aw-apostolis ha prisowan konlan hawhondalo. ²² Kot hin lomato hiladdin hawhondalo itaw ha prisowan ay homin hilay nay aw-apostolis. Kanya nagbolta hila itaw ha pinakamata-gay a konsiho, ta wanlan imbalita, ²³ "Hin lomato kami itaw ha prisowan ay na-lato min nakasosi labah a polta, bi-sa ha lalo, halban lan gwardya ay biig anamaot maba-babantay ha pawpoltan silda. Kot hin inabriyan mi silda la ay homin kamin na-kit tawo ha lalo!" ²⁴ Hin nalngo la-rin, naka-ngap yay pinakapoon pari, yay poon lan gwardya nin timplo tan hilay laloma ot a pawpoon pari. Bi-sa na-golowan hila no anya ot kari a homonol mangyari. ²⁵ Tongwa, main nakalato nin a-say lalaki. Wana konla, "Hiladtaw impriso moyo ay itaw hilan an-o-dong ha timplo nin ampangaral ha tawtawo."

²⁶ Kanya antimano, yay poon lan gwardya tan hilay tawtawo na ay kina lay aw-apostolis para dakpon, balo ta kay la dinalan ha pwir-sawan, bana ta angkali-mo hila konlan tawtawo ola-no batibaton hilan bato.

²⁷ Hin na-dakop hilay na ay in-arap hila ha pinakamata-gay a konsiho. Bi-sa pinastang na hila

nin yay pinakapoon pari,
²⁸ wana, "Mahigpit min
 imbawal komoyo a ando
 moyoy na iaral-aral ya-
 rin tongkol koni Jesus, kot
 biliwon moyoy ginwa moyo!
 Imbantog moyoy na ingat
 ha intiron Jerusalem orin a
 an-iaral moyo, bi-sa hikami
 ot paot a labay moyon
 mangobat ha pa-ngamati
 na." ²⁹ Kot wani Pedro
 tan hilay kapara nan aw-
 apostolis, "Iya ta dapat yay
 Dios a honolon mi ambo
 tawo. ³⁰ Yay Dios a sinamba
 lan kapapo-papoan tamo ay
 hiya a namaorong nabyay
 koni Jesus a pinati moyo ta
 impapipasak moyo ya ha
 kros. ³¹ Yadti hi Jesus ay
 inta-gay na yan Dios ha main
 nan kapangyarian bilang
 Poon tan Ma-milipyas, pigaw
 biyan na tamon oportunidad
 a aw-Israelita para mang-
 gombabali tan bokotan a
 kawkasalanan tamo ta bi-
 sa patawaron na tamo.
³² Hikami tistigo konan
 yadtin nangyari koni Jesus,
 tan ambo bongat hikami
 nokay pati yay Masanton
 Ispirito nan Dios a an-
 ipakiasa-sa na ha balang
 tawon anhomonol kona."

³³ Hin nalngo lan mawmy-
 imbro nin pinakamata-gay
 a konsiho yay imbalita li
 Pedro ay ambo makano-
 kanoy amot olo la, kanya
 pini-sondoan lan ipapati
 a aw-apostolis. ³⁴ Kot
 inomdong yay a-sa konla,
 a-say Pariseo a yay ngalan
 na kot Gamaliel, a-say

maistro nin kapanogoan
 a anggalangon nin halban
 tawtawo. Impapilikol na hi-
 lay aw-apostolis nin domali.
³⁵ Bi-sa wana konlan hilay
 kawkalamoan nan myimbro
 nin pinakamata-gay a kon-
 siho, "Kawkaparan Israelita,
 mag-ingat tamo ha labay
 tamon gaw-on konlan hila-
 rin a tawo. ³⁶ Nga-min, kay
 ot naboyot nilomtaw yadtaw
 hi Teudas a nagkonwari nin
 ambo basta-bastan tawo,
 bi-sa main manga a-pat a
 yatos katawo a nakiasa-
 sa kona. Kot hin na-pati
 ya, halban lan tawtawo a
 hinomonol kona ay niboyak,
 kanya homin anan lamang
 inogotan. ³⁷ Bi-sa main
 anaman nilomtaw a-say taga
 probinsyan Galilea a yay
 ngalan kot Judas. Panaon
 pa-marihistron tawtawo hin
 yadtaw bana ha pamamayar
 nin bowis. Lako anamaot a
 naayat nan homonol kona.
 Kot hin na-pati ya, halban
 lan tawtawo a hinomonol
 kona ay niboyak anamaot.
³⁸ Kanya, yay ma-halita ko,
 po-layan tamo hila-rin a
 tawtawo, ta no ya-rin a
 antatalawon o anggaw-on la
 kot ibat bongat ha kalabayan
 nin tawo ay homin anan
 lamang syimprin ogotan.
³⁹ Kot no wari ta ya-rin
 kot kalabayan nan Dios
 ay kay tamoy nan lamang
 ma-patgon orin, tan ola-no
 hitamo ot a lomwah nin
 anlomaban konan Dios."

⁴⁰ Pinomayag hilay
 mawmyimbro nin pinakamata-

gay a konsiho koni Gamaliel. Kanya impaha-wayan hila tanay aw-apostolis ta impagaroti, bi-sa binawalan hilan ando lay na ipangaral yay tongkol koni Jesus. Pamakayari ay binolohan hilay na. ⁴¹ Inomalih hilay aw-apostolis itaw ha kamainan nin pinakamata-gay a konsiho nin angkalilikot, ta a-say karangalan konla a imbilang na hilan Dios marapat domalan ha karingoyan alang-alang ha kaho-honol la koni Jesus. ⁴² Inawlo-awlo hila syimprin ampako ha timplo tan ha bawbali ta nagpatoloy hila ha pa-mitoro tan pangangaral nin Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo.

6

Pitoy Pinili Para Ipagkatambay lan Apostolis

¹ Hin ya-rin a anlomako anan anlomako hilay antompol koni Jesus, hilay Israelita a ampigamit halita Griego ay nagriklamo konlan hilay lihitimon Israelita, ta angkapo-layan a pa-mamin pamangan ha inawlo-awlo konlan bawbabayin balo ha gropo la. ² Kanya tinipon lan labinloway apostolis a halban lan antompol koni Jesus, bi-sa wanlan imbalita konla, "Tawtalakaka, ambo marapat a po-layan mi yay pangangaral nin Halita nan Dios para bongat makapipapto nin pa-mangan. ³ Kanya mamili kamon pitoy

lalakin bilbi a labah a pamagkatawo, mangaronong tan ampango-nawan Masanton Ispirito nan Dios, ta hila a pa-tayaan tamo konan yarin a gawa. ⁴ Hikami namaot ay ibi mi halban panaon mi ha kada-dawat ha Dios tan ha pangangaral nin mainan Halita." ⁵ Na-gostowan lan halban antompol yay imbalita lan apostolis. Kanya pinili la hi Esteban, a-say lalakin makhaw a katotpol tan ampango-nawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios. Kalamo ha pinili hila ni Felipe, hi Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, tan hi Nicolas a taga syodad Antioquia a sinomapi ha rilihyon nin Israelita. ⁶ Pamakayari ay in-arap hila konlan aw-apostolis, ta indawat hila bi-sa imparna lay gamot la konla.

⁷ Lako ot a tawtawon naabotan nin pangangaral lan Halita nan Dios, kanya mas lalon nilomako a bilang lan antompol koni Jesus ha syodad Jerusalem. Golpi namaot pawpari a tinompol.

Yay Pa-maaristo koni Esteban

⁸ Hi Esteban ay pinayabolan na yan Dios nin makhaw a katotpol tan kapangyarian, kanya ampakagwa yan mawmilagro ha tawtawo a pamilbian kapangyarian nan Dios. ⁹ Kot main tawtawon ampaki-diskosyon kona a myimbron rilihyon a anha-wayan "Sinagoga lan Lawlibri" a ni-kaibat ha

Cireneo, ha Alejandria, ha Cilicia tan ha Asia. ¹⁰ Kot kay la ya madaog ha rason hi Esteban bana ha karonongan na a impayabol nin Ispirito nan Dios kona. ¹¹ Kanya main hilan inopitan nin omnoy lalakin manalita nin anodti laban koni Esteban: "Nalngo mi hi Esteban a amparorokaon na hi Moises tan yay Dios." ¹² Ha anorin a paralan, na-pahobhob lay tawtawo tan hilay pawpoon nin Israelita, pati hilay mawmaistron kapanogoan koni Esteban. Kanya kina la ya ta binira-bira la yan in-arap ha pinakamata-gay a konsiho. ¹³ Nangwa hilay naman pawpalson tistigo laban koni Esteban. Wanla, "Ya-rin hi Esteban ay kay ya ma-patgon ha pananalita nan kontra konan yadtin Masagradon Timplo tan ha kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises. ¹⁴ Nga-min, nalngo mi yan nanalita a yadtaw kano hi Jesus a taga Nazaret ay yobaon na kano yadtin timplo tan omanon na ot kanoy natawil tamon kawkaogalian koni Moises." ¹⁵ Bi-sa hin pinaka-hilap lan labah hi Esteban nin halban myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho ay na-kit la a yay lopa na ay bilang lapan anghil.

7

Yay Diskorso ni Esteban

¹ Hawanin pinastang nan pinakapoon pari hi Esteban,

wana, "Potog doman odtin dimanda la komo?"

² Inombat hi Esteban, wana, "Mawmatoa tan tawtalakaka! Long-on moyoy halitaon ko. Yay Dios a sangkalinggasan ay nagpa-kit ya konan kalimpapo-papoan tamon hi Abraham hin lo-gan itaw ya ot ampi-wan ha nasyon Mesopotamia, hin ba-yo ya nilomipat ha syodad Haran. ³ Wanan Dios kona hin ya-rin, 'Ibati mo-rin logar moyo tan kawkanayon ta lomipat ka itaw ha logar a itoro kon kaon mo.' ⁴ Kanya imbati nay naor a logar lan caw-Caldeo ta nako ya ni-wan ha Haran. Kot hin nati yay tatay na, pinalipat na yay naman Dios iti ha kamainan tamo hawanin. ⁵ Hin yadtaw, ni makating a parti nin lota iti ay homin yan inimbi yay Dios kona para ipag-ikon na komon, balo ta impangako nan ibi odti kona pigaw maipag-ikon laddi nin lawlipi na, anggano man homin ya ot anak hin yadtaw. ⁶ Oyay imbalita nan Dios kona, wana, 'Mi-wan hilay lawlipi mo ha laloman nasyon. Aliponon hila itaw tan pa-pairapan lolog nin a-pat a yatos a taon. ⁷ Kot parosawan ko hila-rin tawtawon mangalipon konla. Pa-makayari ay omalih hila itaw ta mako iti ha Israel, ta iti la koy na pagsirbiwan,' wanan Dios. ⁸ Bi-sa, hin ya-rin ay inimbi nan Dios koni Abraham a a-say kasondoan a dapat

kogiton a balang lalaki ha pamilya na tan maskin ha lawlipi na pigaw maibilang hila ha impangako nan Dios kona. Kanya hin in-abing hi Isaac a anak ni Abraham, pa-makalabah nanglinggon pa-miabing kona ay kinogit na yay naor. Anorin anamaot a ginwa ni Isaac ha anak nan hi Jacob, bi-sa yadtin hi Jacob, anorin anamaot a ginwa na konlan labinloway lalakin awa-nak na a pinangibatan nin labinloway lipi tamo.

9 “Hi Jose a a-sa konlan hila-rin labinloway anak ni Jacob ay kinainggitan lan tawtalakaka na, kanya in-lako la ya para awiton ha Egipto bilang a-say alipon. Balo ta kay na ya pino-layan Dios. 10 Inlibri na ya ha hal-ban dawdya-dya a dinalan-dalanan na. Hin in-arap hi Jose koni Faraon a ari lan taga Egipto ay binyan na yan Dios nin labah a pangingintindi, kanya nan-abo a nakom ni Faraon kona. Kanya ginwa na yan gobir-nador ha intiron Egipto tan ma-ngasiwa ot ha sarili nan kama-main.

11 “Kay naboyot ay nagka-main bitil ha intiron Egipto tan iti ha nasyon Canaan a kamainan lan kalimpapo-papoan tamo. Masyadoy kadya-dyaan la ta homin hilay nan ma-kan hin ya-rin. 12 Hin na-balitaan anaor ni Jacob a main pa-mangan itaw ha Egipto ay inhogo na hilay awa-nak na

a kalimpapo-papoan tamo. 13 Hin pamilwa lan pa-mako ay nagpabilbi yay na hi Jose konlan tawtalakaka na. Ison anamaot ana na-tandaan ni Faraon yay tongkol ha pamilyan inibatan ni Jose. 14 Hawanin, impambilin ni Jose konlan tawtalakaka na hi Jacob a tatay na pati intiron kapamilyawan na a mako hila kona ha Egipto. Pitompolo tan lima hilay halban. 15 Intiron kapamilyawan ni Jacob ay nakoy naor ana itaw ha Egipto. Itaw yay na nati hi Jacob tan anorin anamaot kapara konlan hilay awa-nak na a kalimpapo-papoan tamo. 16 Yay bangkay la ay in-orong la itaw ha babalin Siquem, ta itaw la intabon ha panabonan a hinaliw ni Abraham konlan awa-nak nin yadtaw Hamor a tatay ni Siquem.

17 “Hin naabot anay panaon a tooron nan Dios a pangako na a pinanom-paan na koni Abraham ay nilomabong anan golpi hilay kapapo-papoan tamo a itaw ha Egipto hin ya-rin. 18 Pa-makalabah nin maanloh a panaon ay nagkamain nin ari ha Egipto a homin anan tanda tongkol koni Jose. 19 Kanya ya-rin a ari ay inapi-api na hilay kapapo-papoan tamo, tan masyadoy karamsakan na konla ta pinilit na hilan ibantak a awa-nak lan ba-yon abing ta pigaw mati. 20 Hin ya-rin ay in-abing hi Moises,

a-say lalakin Israelita a napakagwapo. Inalagaan na yan paari ni nanay na ha loob nin toloy bolan. ²¹ Bisa, hin ini-ka la yay na ha kabatwan, kinwa na yan prinsisan anak ni Faraon, ta pinahi-ban bilang sarili nan anak. ²² Kanya hi Moises ay na-toroan ya ha halban dawdinonong lan taga Egipto, kanya nag-in yan mahosay ha pananalitan ha gawgawa.

²³ "Hin nag-idad yay na hi Moises nin a-pat a polo a taon ay naisipan nan tibawon hilay kaparan Israelita. ²⁴ Hin na-kit nay a-say kaparan Israelita a anri-rindiwon nin a-say taga Egipto, tinambayan na ya, bi-sa bilang kaba-balo ay pinati na-rin taga Egipto. ²⁵ Hay wana nga-min ni Moises ay tanda lan kaparan Israelita a hiyay gamiton nan Dios para mamilibri konla ha pa-makaalipon la, kot kay la payti naintindyan. ²⁶ Kinadilapan, dinaniwan nay loway parihon Israelita a ampiaway. Labay na hila komon piayoson, kanya wana konla, 'Aw-amigo, anongkot ampiaway kamo, anta kapa-halan moyo ay mitalakaka?' ²⁷ Kot inwahkil nan yay main kasalanan hi Moises, wana kona, 'Hino kot a nanogo komo para mamoon tan manosga komi?' ²⁸ Labay mo koy namaot doman patyon nin bilang ginwa mo naapon konan yadtaw taga Egipto?' ²⁹ Pa-

makalngo ni Moises nin anorin ay nilomayah yan nako ha Madian, ta itaw ya ni-wan bilang a-say dayowan. Lo-gan nan itaw ay nakapagkaambali ya, bisa nagkaanak hilan loway lalaki.

³⁰ "Pa-makalabah nin a-pat a polo a taon, main a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Moises ha itsoran apoy a anhomyab ha a-say kayon ma-ngaaypa. Itaw nangyari orin ha disyrto a madani ha Bakil Sinai. ³¹ Naka-ngap hi Moises ha na-kit na. Hin dinomani ya para biliwon nan labah, tongwa nalngo nay bosis nan Katawan, ³² a wana, 'Hikoy Dios lan kalimpapo-papoan moyo, yay Dios ni Abraham, ni Isaac tan ni Jacob.' Ginoygoy hi Moises tan angkali-mo yan homilap. ³³ Wanan Katawan kona, 'Alihon moy apin ayi mo ta yadtin logar a an-odongan mo hawanin ay masagrado. ³⁴ Angka-kit koy pa-ma-pairap lan taga Egipto konlan tawtawo kon Israelita. Angkalngo koy aw-aloloy la, kanya nonaoy ako para ilibri hila ha pa-makaalipon. Magparihado ka ta hikay ihogo kon mangalih konla itaw ha Egipto,' wanan Dios koni Moises."

³⁵ [Bi-sa wana ot nin impagpatoloy ni Esteban,] "Yadtin hi Moises ay in-takwil la hin o-na nin hilay kaparan Israelita, ta main nanalita kona nin

anodti, 'Hino kot a nanogo komo para mamoon tan manosga komi?' Kot hiya ot syimpri a inhogo nan Dios para mango-na tan mamilibri konlan kapapo-papoan tamo. Tinambayan na yan anghil nan Katawan a nagpa-kit kona itaw ha bigla dinomtan kayon mangaaypa. ³⁶ Inalih nay naor ni Moises hilay kapapo-papoan tamo itaw ha Egipto, pa-makayari nan ginomwa nin lako a gawgawa a kapaka-ngap a pawpamilbian kapangyarian nan Dios, anorin anamaot kapara itaw ha anha-wayan 'Ambay a Matibya' tan maski itaw ha disyirto ha loob nin apat a polo a taon. ³⁷ Yadti ot hi Moises a namibalita konlan kapapo-papoan tamo hin yadtaw, a wana, 'Ha lomato a panaon, main yay naman ihogo komoyo yay Dios a Katawan nin asay kapara tamon Israelita para mag-in propitan bilang kongko. Hiya a dapat moyon long-on.' ³⁸ Hi Moises ot syimpri a kalamo la hin nititipon hila para somamba konan Dios itaw ha disyirto. Hiyay kina-totol nan anghil itaw ha Bakil Sinai, pati hilay kapapo-papoan tamo. Hiya syimpri a nananggap nin Halita nan Dios a ampakapamin biyay para ibi kontamon Israelita.

³⁹ "Kot kay la ya hinonol nin hilay kapapo-papoan tamo. Nokay intakwil la ya ta nakom lan magbolta ha

Egipto. ⁴⁰ Kanya hin ya-rin a itaw ya ha ta-gay Bakil Sinai hi Moises, wanla koni Aaron, 'Ipangwâ mo kamin rawribolto a maipagdios mi para mango-na komi. Nga-min, kay mi tanda no anyay nay nangyari konan ya-rin hi Moises a nango-na kontamon inomalih ha Egipto.' ⁴¹ Kanya ginomwa hilay naor nin ribolto a kortin kilaw baka. Nangmati hilan ayop ta inda-ton la konan yay ribolto, bi-sa hilay na ni-liga-liga bana ha ribolton ginwa la. ⁴² Bana ta anorin ay binokotan na hilan Dios ta pino-layan na hilay nan somamba pati ha bawbitoon, bolan tan awlo ha langit a bilang mabasay naor ha libron sinolat lan pawpropita. Wanan sinolat la,

'Hikamoy aw-Israelita, lolog
 a-pat a polo a taon
 moyo itaw ha disyirto
 ay ambo akoy pinamida-
 tonan moyon aw-ayop
 a pinati moyo, ambo
 doman?

⁴³ Nga-min, awit-awit moyo
 yay toldan [kamainan
 nan dios-diosan
 moyon hi] Moloc
 tan yay ribolton dios-diosan
 moyon hi Renfan.

Rawribolton bongat ya-rin a
 ginwa moyo para sambawon.

Kanya po-layan katamon
 mabihag nin kawka-
 away moyo ta awiton
 ha logar a lampas ot
 ha Babilonia.' "

⁴⁴ [Wana ot ni Esteban,] "Hilay kapapo-papoan tamo, hin itaw hilay naor ha disyirto, awit-awit lay Masagradon Toldan ampagsambawan la, pamilbian a kalamo-lamo la yay Dios. Yay pa-makagwa nin ya-rin ay ayon ha impa-kit nan Dios koni Moises a dapat nan pangaligan. ⁴⁵ Tinawil la-rin nin hilay awa-nak la, tan awit-awit la hin hakopon la ha pangongo-na ni Josue yay lawlogar lan ambo Israelita a impatalo nan Dios konla. Patoloy ampagsambawan ya-rin a Masagradon Tolda anggan hin panaon a nag-in ari hi David. ⁴⁶ Nalilikot yay Dios koni Ari David. Inapos ni Ari David a mamipa-dong yan a-say impagka-bali nan Dios a Dios nay namaot nin kalimpapo-papoan nan hi Jacob. ⁴⁷ Kot yay anak na a hi Ari Solomon yay naka-pipa-dong nin yadti.

⁴⁸ "Anodtaw pa man, yay Dios a sangkata-ta-gayan ay kay ya talagan ampi-wan ha tawtimplon impa-dong nin tawo, ta wanan impasolat konan a-say propita na,

⁴⁹ 'Yay langit a pa-hal trono ko,

tan yay mondo ay pa-hal paparnaan ayi ko.

Anya may klasin bali wari a maipa-dong moyo para kongko?

O anya may klasin logar wari a painawawan ko?

⁵⁰ Ambo doman halban baw-bagay ay biig hikoy

namalsa?' Ya-rin a wanan Katawan."

⁵¹ [Bi-sa wanan impagpatoloy ni Esteban,] "Hay kawkatiboyan olo moyo! Bilang kamon tawon homin tanda ha Dios ta ampagtolok-tolokan moyoy Halita na. Pirmi moyon kay anhonolon yay Masanton Ispirito na a bilang syimprin ginwa lan kapapo-papoan tamo. ⁵² Main wari propita nan Dios hin o-nan panaon a kay la dinamsak nin hilay kapapo-papoan tamo? Pinati-pati lay aw-inhogo nan Dios a namipatanda nin tongkol ha kala-lato nan yay tawon homin kaka-salanan. Bi-sa hikamo hawanin ay pinagtraidoran moyo ya tan impapati, ⁵³ anta binyan na tamon Dios nin kawkapanogoan na a imparalan na ha aw-anghil na, kot kay moyo ot syimpri hinonol."

Yay Pa-matibat Bato koni Esteban

⁵⁴ Hin nalngo lan mawmy-imburo nin pinakamata-gay a konsiho yadtin imbalita ni Esteban laban konla, ampigogot hilay na ha katindiwan hobhob la kona.

⁵⁵ Kot yadtin hi Esteban a ampango-nawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios ay tinomangal ya ha langit, ta bi-sa na-kit nay kalinggasan nan Dios tan hi Jesus nin naka-dong ha wanan na. ⁵⁶ Kanya wani Esteban konla, "Biliwon moyo! Angka-kit kon abirtoy langit tan yay Naglalaman

Tawo nin naka-dong ha wanan nan Dios.”

⁵⁷ Antimano pinorongang lan mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho a tototyan la tan inomaghaw hilan makhaw, [bana ta para konla ambo dapat ipantay hi Jesus konan Dios.] Bi-sa, antimano sinogod la yan sabay-sabay, ⁵⁸ ba-yo intolak-tolak la yan mamalikal ha syodad Jerusalem ta bina-batibat la yan bato. Hiladtaw tawtistigo a kalamoan la ay nilohpok la yapon a ayhing la ta imbati la ha a-say anakaba-yon yay ngalan kot Saulo. ⁵⁹ Hawanin, patoloy la yan bina-batibat bato hi Esteban a andomawat hin ya-rin, a wana, “Jesus a Katawan, an-ipa-taya koy ispirito ko komo!” ⁶⁰ Bi-sa nanalimokor ya, ta wana ha makhaw a bosis, “Katawan, patawaron mo hila konan yadtin kasalanan a anggawon la.” Pa-makayari nan hinalita orin, nabtahan yay na.

8

¹⁻² Hi Saulo ay pabor ya ha pa-mangmati la koni Esteban. Kot main lawlalakin maka-Dios a namitabon koni Esteban nin mahakit a pamiaanito.

Yay Pa-na-damsak Konlan Antompol koni Jesus

Paibat hin ya-rin a awlo, nagkamain matindin pa-na-damsak konlan gawgropon antompol koni Jesus itaw ha

syodad Jerusalem. Kanya ni-boyak hila ha loway probinsya a Judea tan Samaria. Kot hilay aw-apostolis ay kay inomalih ha Jerusalem.

³ Hi Saulo namaot ay masyadon mahakit a pana-damsak na konlan gawgropon antompol koni Jesus, ta kina-kina nay baw-bali la ta dinakop-dakop nan homin pinili, babayi man o lalaki, bi-sa na hila impapapikolong.

Hin Nangaral hi Felipe ha Syodad Samaria

⁴ Hawanin, hilay antompol koni Jesus a niboyak ay kina-kina lay intiron lawlogar a nanglibol konla ta impangaral lay Halita nan Dios. ⁵ Hi Felipe ay nako ha syodad Samaria ta impangaral nay tongkol koni Cristo konlan tawtawo itaw. ⁶ Hilay tawo itaw ay pari-parihon ni-panglongo ha impangaral ni Felipe, hin na-tandaan la tan na-kit a mawmilingron ginwa na. ⁷ Ngamin, lako a dawdoka a ispirito a pinalayah na konlan nilooban nin main awit aghaw a kaaalih la, tan lako a tawon lopoy tan paralitiko a pinaabig na. ⁸ Kanya hi-ban a kaligawan lan tawtawo konan ya-rin a syodad.

⁹ Itaw ha syodad Samaria ay main a-say lalakin yay ngalan kot Simon. Hin o-na ay naingganyo na hilay tawtaga probinsyan Samaria ha gawgawa nan

pa-magsalamangkiro, lalo paot ta ampagkonwari yan ambo basta-bastan tawo. ¹⁰ Intiron tawo ha probinsyan Samaria, mayaman man o mairap ay anlongon la ya, ta yay wanla ison kano konay ambo basta-bastan kapangyarian nan Dios. ¹¹ Talagan anhonolon la ya bana ta naboyot na hilay nan naingganyo ha pa-magsalamangka na. ¹² Kot hin pini-pol lay nan tawtawo a an-ipangaral ni Felipe tongkol ha pa-mag-ari nan Dios tan tongkol koni Jesu-Cristo, nagpabaotismo hilay na, lalaki man o babayi. ¹³ Hi Simon man ay naki-pol anamaot tan binaotismowan, bi-sa lawah yay nan ampaki-ki-ka koni Felipe. Ampaka-ngap ya ha angka-kit nan angkagwa ni Felipe a mawmilagro a pamilbian nin kapangyarian nan Dios.

¹⁴ Hin na-tandaan lan aw-apostolis ha syodad Jerusalem a pini-pol lan tawtaga probinsyan Samaria yay Halita nan Dios ay pina-ka la hi Pedro tan hi Juan itaw. ¹⁵ Hin nilomato hila itaw ay indawat la a ipakiasa-sa nan Dios yay Masanton Ispirito na konlan hila-rin ba-yon tinompol koni Jesus. ¹⁶ Nga-min hin ya-rin a panaon ay kay ya ot impakiasa-sa yay Ispirito nan Dios konla. Binaotismowan hilan bongat ha ngalan ni Jesus a Katawan. ¹⁷ Bi-sa imbabo ni Pedro tan

hi Juan a gamot la konla, ba-yo impakiasa-sa nan Dios a Masanton Ispirito na konla.

¹⁸ Na-patnagan ni Simon a impakiasa-sa nan Dios yay Masanton Ispirito na konlan hilay binabowan lan gamot nin aw-apostolis, kanya labay nan bayaran hi Pedro tan hi Juan, ¹⁹ ta wana, "Biyang moyo koy namaot nin anorin a kapangyarian a bilang komoyo, pigaw hinoman a babowan kon gamot ay ipakiasa-sa nay namaot Dios a Masanton Ispirito na konla." ²⁰ Kot wani Pedro kona, "Hika tan yay kwarta mo ay mi-lamo ha impyirno, bana konan ya-rin inisip mon maari bayaran yay an-ibi nan Dios. ²¹ Talagan ambo kan kabilang komi ha trabaho, bana ta yay kanakoman mo ay ambo tama ha hilap nan Dios. ²² Pangombabaliwan mo-rin a karokaan mo, tan domawat ka konan Dios ta hapa no patawaron na ka konan ya-rin lingon kaisipan mo. ²³ Nga-min, angka-patnagan ko a masyado kan angkainggit tan alipon kan kasalanan." ²⁴ Kanya wani Simon konla, "Hikamo pay mamidawat konan Katawan para kongko, pigaw ni anyakaman ison ha hinalita moyo ay homin mangyari kongko!"

²⁵ Hin nayari namaptog hi Pedro tan hi Juan tongkol koni Jesus a Katawan tan impangaral yay Halita na itaw ha syodad Samaria ay

norong hilay na ha syodad Jerusalem. Maskin ha pamorong la ay impangaral lay Labah a Balita tongkol koni Jesus ha lako a bawbaryo nin probinsyan Samaria.

Hi Felipe tan yay Opisyal a Taga Etiopia

²⁶ A-say awlo, main anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Felipe, ta wana kona, "Mako kan tampol itaw ha bagatan ha dalan a maibat Jerusalem makon Gaza a hawanin kot bilang anan disyrto." ²⁷ Tampol yay naor nako hi Felipe. Main yan na-tamolaw itaw a-say mata-gay a opisyal a taga Etiopia a kapon. Hiyay kahiru nin halban kayamanan ni Candace. Yay labay tolon Candace ay rayna ha Kaarian Etiopia. Yadtin opisyal ay nako yan sinomamba ha Dios ha Jerusalem, ²⁸ bi-sa hin yarin ay amporong yay na. Nakalolan ya ha karwahi na tan ampamasa yan libro a sinolat ni Propita Isaias. ²⁹ Hawanin, wanan Ispirito nan Dios koni Felipe, "Domani ka ta sabayan moy karwahi." ³⁰ Kanya nolayo yan dinomani. Bi-sa nalngo nan ambasawon nan opisyal a libron sinolat ni Propita Isaias. Kanya namastang ya, wana, "Angkaintindyan mo doman ya-rin ambasawon mo?"

³¹ "Pa-no ko man maintindyan no homin mamipalino kongko?" wanan in-obat nin opisyal.

Kanya impaki-totol na koni Felipe nin kilolan yay na ha karwahi na, bi-sa pinatoklo na ya ha dani na. ³² Hawanin, yay partin ambasawon na ha Masanton Kasolatan ay anodti a wana, "Kaalimbawaan na ay karniro a an-akayon ta i-ka anan patyon, tan kapa-halan na ot ay kilaw karniro a maskin angkatliban anay main nan habot, matinok yan bongat ta disnodon homin yan tolok-tolok.

³³ Impa-paringoy la ya bisa ambo ot ayon ha katoyngan a panonosga la kona.

Hawanin, homin anan maka-pibalita no omnoy lawlipi na ha kalakan.

Nga-min, yay biyay na iti ha lota ay kinway na."

³⁴ Bi-sa wanan ya-rin opisyal koni Felipe, "Ipa-ibalita mo pa kongko no hino kot yadtin antokoyon nan Propita? Hiya wari, o main doman laloma?"

³⁵ Hawanin, nag-ompisa hi Felipe konan ya-rin a partin binasa ha Masanton Kasolatan ta impahawang na konay Labah a Balita tongkol koni Jesus. ³⁶ Ha patoloy a kala-lalakon lolan la ay niabot hila ha logar a main lanom. Wanan opisyal koni Felipe, "Oy anay lanom! Kay ko ot doman maari baotismowan?" ³⁷ [Wani Felipe kona, "Maari kay nan

baotismowan no antompol kay nan losob ha nakom." Obat na kona, "Iya, antompol ako a hi Jesu-Cristo yay Anak nan Dios."]*

³⁸ Kanya impapitgon nan opisyal a karwahi ta nako hilay lowa ha lanom, bi-sa binaotismowan na ya ni Felipe. ³⁹ Hin nakainapat hilay na, tongwa bigla yan inawit hi Felipe nin Ispirito nan Katawan ha laloman logar, kanya kay na yay na nakit nin opisyal. Kot yadtin opisyal ay nagpatoloy yay nan maligan-maliga ha main nan kakaon. ⁴⁰ Tongwa, hi Felipe namaot ay itaw yay na ha babalin Azoto. Paibat itaw ay impangaral nay Labah a Balita tongkol koni Jesus ha halban bawbabalin dinalan-dalanan na anggan hin niabot ya ha syodad Cesarea.

9

Hin Tinompol hi Saulo

(Gawgawa 22:3-16; 26:9-18; Galacia 1:11-17)

¹ Kot hi Saulo ay patoloy yan ma-mot ha pa-magbanta na tan ha pa-mangmati konlan anhomonol koni Jesu-Criston Katawan. Kanya nako ya konan pinakapoon pari, ² ta namagwa yan sawsolat para mamaptog konlan ampamoon ha sawsinagoga a ampagsambawan lan Israelita ha syodad Damasco a hiya kot main karapatan manakop nin hinoman a anhomonol ha totoro ni Jesu-Criston Katawan,

babayi man o lalaki ta awiton na hilan nakabalol ha syodad Jerusalem.

³ Hawanin, nibwat hilay na ni Saulo tan hilay kawkalamoan na makon Damasco. Hin madani hilay na, tongwa nagkamain hawang ibat ha langit, kanya na-hawangan a logar kaimainan ni Saulo. ⁴ Natomba ya, bi-sa main yan nalngo bosis a nanalita kona, "Saulo! Saulo! Anongkot mo ko anda-damsakon?"

⁵ "Hino ka, Katawan?" pastang ni Saulo. Wanan Katawan, "Hiko hi Jesus a anda-damsakon mo. [Ha anorin a angga-gaw-on mo ay bilang sarili mo mismoy anhahakiton mo, ta bilang kan kabayon ampanipa nin dadagrag a an-ito-toyhok komo.]" ⁶ Nali-mo hi Saulo nin awit a ispanta, bi-sa wana, "Katawan, anyay labay mon gaw-on ko?" Wanan Katawan kona, "Omdong ka ta magdiritso ka ha Damasco ta main mamibalita komo itaw no anyay dapat mon gaw-on."

⁷ Hin ya-rin, hilay kawkalamoan ni Saulo ay nakaodong tanan kay nakahalita bana ta nabigla hila ta nalngo ladtaw bosis, balo ta homin hilan angkakit. ⁸ Inomdong hi Saulo, bi-sa hin inabriyan nay mata na, kay yay na maka-kit. Kanya inakay la ya tanan kawkalamoan na anggan ha Damasco. ⁹ Toloy awlo nan kay naka-kit tan kay nangan ni ninom.

10 Hin ya-rin ay main anamaot a-say lalaki itaw ha Damasco a anhomonol koni Jesus a Katawan. Yay ngalan na ay Ananias. Kinatotal na yan Katawan a bilang nan tinaynop, wana, "Ananias." "Anongkot, Katawan?" wanan in-obat.

11 Wanan Katawan kona, "Mako ka itaw ha anhaywayan 'Dalan a Matoyng' ta pastangon mo itaw ha bali ni Judas yay a-say lalakin taga Tarso a yay ngalan kot Saulo. Nga-min, andomawat ya hawanin. 12 Impa-kit koy namaot kona a bilang ha taynop a main a-say lalaki a yay ngalan kot Ananias a lomoob ha kwarto na ta iparna nay gamot na kona pigaw maka-kit yan oman."

13 Kot wani Ananias, "Katawan, lako anay namibalita kongko tongkol konan ya-rin a tawo tan ha halban angga-gaw-on nan pa-na-damsak konlan tawtawo mo itaw ha Jerusalem. 14 Hawanin ay iti yay na ha Damasco, ta binyan la ya kano nin karapatan nin hilay pawpoon pari para dakpon a halban anhoma-way ha ngalan mo."

15 Kot wanan Katawan kona, "Mako kay na ta pinili ko ya para mag-in mangangaral ko ta pigaw ipamalita nay ngalan ko konlan ambo Israelita pati konlan aw-ari la tan anorin kapara konlan Israelita. 16 Ipatandaan ko ot kona no pa-no kalako a aw-irap

a kailangan nan dalanan alang-alang kongko."

17 Kanya nako yay na hi Ananias. Nilomoob ya ha balin kamainan ni Saulo ta bi-sa imparna na konay gamot na, sabay wana kona, "Talakaka Saulo, hi Jesus a Katawan a nagpa-kit komo itaw ha dalan hin nako ka iti ay hiya ot syimpri a namihogo kongko iti komo ta pigaw maka-kit kan oman tan pango-nawan na kan Masanton Ispirito nan Dios." 18 Antimano main nangadadabo bilang hawhikhik ibat ha mata ni Saulo, kanya tampol yan naka-kit oman. Inomdong ya ta nagpabaotismo. 19 Bisa hin nangan yay na ay norong anay kohaw na.

Yay Ompisan Pangan-garal ni Saulo ha Damasco

Itaw yapon hi Saulo nin omnoy awlo konlan anhomonol koni Jesus ha syodad Damasco. 20 Bisa, tampol nan impangaral itaw ha sawsinagoga a ampagsambawan nin Israelita a hi Cristo kot yay Anak nan Dios. 21 Nag-ispanta hilay halban nakalngo kona ta wanla, "Ambo doman yadti yadtaw lalakin ampangmati ha hinoman a anhoma-way koni Jesus itaw ha Jerusalem? Tan yay kina na itin ya-rin ay para dakpon hilay antompol koni Jesus ta awiton na hila konlan pawpoon pari nin nakabalol?"

22 Kot lalon nag-in mahosay hi Saulo ha pangan-garal na tan pinaptogan na a hi Jesus kot hiya talaga yay Cristo, kanya hilay Israelita a ampi-wan ha Damasco ay homin hilay nan maibabon rason kona.

23 Hin naboyot-boyot, piniasa-sawan lan Israelita itaw a patyon la hi Saulo.

24 Balo ta na-tandaan ni Saulo a awlo-yabi la yan an-abangán ha pawpoltan padir a nanglibol ha syodad Damasco para patyon la ya.

25 Kot a-say yabi, yay ginwa lan hilay anhomonol koni Jesus ay pinalolan la ya ha a-say bakol, bi-sa in-ogoh la ha dobali padir pigaw makalayah ya.

Hi Saulo ha Jerusalem

26 Pa-magbolta ni Saulo ha syodad Jerusalem, labay nan ki-tapol ha gropo lan hilay kaparan antompol itaw. Kot halban la ay angkali-mo kona, ta kay hila ot ampipol a a-sa yay nan antompol koni Jesus. 27 Balo ta inawit na ya ni Bernabe konlan awapostolis, ta tinotol na konla no pa-no nagpa-kit tan nakitotol hi Jesus a Katawan koni Saulo itaw ha dalan makon Damasco. Imbalita nay namaot a kakhawan nakom ni Saulo nin nangaral tongkol koni Jesus itaw ha Damasco.

28 Kanya paibat hin ya-rin ay itaw yay na hi Saulo konla, ta bi-sa naki-ka yan nangaral ha intiron Jerusalem.

29 Makhaw a nakom nan nangaral itaw tongkol koni

Jesus a Katawan, tan naki-diskosyon ya konlan kaparanan Israelita a maronong halita Griego. Kanya labay la yan patyon. 30 Hin nantandaan la-rin nin hilay kaparan antompol ay inawit la hi Saulo ha syodad Cesarea, bi-sa pinaorong la yay na yapon ha syodad Tarso a sarili nan logar.

31 Hin ya-rin ay nagkain yapon nin katinokan hilay gawgropo antompol koni Jesus ha pawprobin-syan Judea, Galilea tan Samaria, kanya lalo hilan inomgot ha main lan katotpol. Nagpatoloy hilan main hoston kaga-galang konan Katawan tan ha tambay nin Masanton Ispirito ay patoloy hilan nilomako.

Hi Pedro ha Lida tan ha Jope

32 Hi Pedro namaot, ha pa-magpatoloy nan mako ha halban lawlogar ay niabot ya konlan tawtawo nan Dios ha babalin Lida. 33 Main yan na-kit itaw a-say lalaki a yay ngalan kot Eneas. Yadtin hi Eneas ay waloy taon anan kay ampakaibangon ta a-sa yan paralitiko. 34 Wani Pedro kona, "Eneas, hi Jesu-Cristo a mamaabig komo. Mibangon ka ta limpohon mo-rin an-iraan mo."

Antimanoy naor nakaibangon ya. 35 Na-kit la yan halos halban tawon ampiwan ha babalin Lida tan ha kapatagan Saron, kanya tinompol hila koni Jesus a Katawan.

36 Itaw anamaot ha babalin Jope ay main a-say babayin antompol koni Jesus a yay ngalan kot Tabita. (Ha halita Griego yadtin ngalan na ay Dorcas, yay labay totolon ay "Oysa".) Pirmi yan anggomwa kaabigan tan antomambay konlan mangairap. 37 Hin yarin ay nagmasakit ya tan toloy nay nan ingkamati. Pinalyo la ya bi-sa imborol ha kwarto ha ikalwan grado. 38 Palibhasa ya-rin babalin Jope kot madani ha babalin Lida, tan bana ta na-tandaan lan antompol koni Jesus a itaw hi Pedro ha Lida ay nanogo hilan loway lalaki para ipaki-totol la kona a tampol yan maki-ka konla. 39 Kanya antimano naki-ka ya konla. Kala-lato la itaw ha Jope ay inawit la ya ha kwarto ha ikalwan grado a kamainan bangkay ni Dorcas. Piniroropongan la hi Pedro nin hilay halban bawbabayin balo nin matangih-tangih, bi-sa impa-kit la konay aw-ayhing tan aw-alimonmon a gininwa ni Dorcas hin biyay na ot. 40 Pinalikol na hila yapon ni Pedro a halban, bi-sa ya nanalimokor ta dinomawat ha Dios. Pamakayari ay inomarap ya ha bangkay ta wana, "Tabita, mibangon ka!" Tongway naor, nimata ya, bi-sa hin na-kit na hi Pedro ay nibangon ya ta tinomoklo. 41 Ginawang ni Pedro a gamot na ta inalalayan na

yan inomdong. Bi-sa hina- wayan na hilay bawbabayin balo tan hilay laloma ot a antompol koni Jesus ta in-arap na ya konla nin angkabyay ana. 42 Yadtin nangyari ay nibantog ha intiron babalin Jope, kanya golpin tawoy tinompol koni Jesus a Katawan. 43 Itaw ya yapo naboyot-boyot hi Pedro ha Jope nin nakihanda ha bali nin a-say magkakatat a yay ngalan kot Simon.

10

Hin Impa-ka ni Kapitan Cornelio hi Pedro

1 Itaw ha syodad Cesarea ay main a-say lalakin ambo Israelita a yay ngalan kot Cornelio. Kapitan yan a-say batalyon hondalo nin Roma a ibat ha nasyon Italia. 2 Rilihyoso yan tawo tan main hoston li-mo ha Dios, pati yay intiron pamilya na. Hi-ban a angkaibi nan tambay konlan mangairap a Israelita, tan pirmi yan andomawat ha Dios. 3 A-say awlo, manga bandan alas tres nin apon ay bilang yan nanaynop. Na-kit nan malinon-malino a main a-say anghil nan Dios a nilo-moob ha kamainan na, ta wana kona, "Cornelio!"

4 Hin na-kit na yay anghil ay nali-mo ya, bi-sa wanan impastang, "Anongkot, magagalang a Sinyor?"

Wanan anghil kona, "Nilngo nan Dios a dawat mo tan

kay na anlingwanan a kata-tambay mo konlan mangairap. ⁵ Kanya hawanin, manogo kan lawlalaki ha Jope ta ipa-ka mo hi Simon a anha-wayan Pedro. ⁶ Itaw ya ampakii-wan ha danin ambay ha bali ni Simon a magkakatat. Ibalita na komo no anyay dapat mon gawon." ⁷ Pa-makahalita na-rin nin anghil ay inomalih yay na. Antimano nana-way hi Kapitan Cornelio nin loway alila na tan a-say hondalo a lawah nan kalamo-lamo tan kapara nan maka-Dios. ⁸ Tinotol na yapon konla yay imbalita nan anghil, bi-sa inhogo na hilay na ha Jope.

⁹ Kinadilapan, hin madani hilay nan miabot ha Jope hiladtaw inhogo ni Kapitan Cornelio, hi Pedro namaot ay noli ha bobongan nin balin ampakihandaan na ta itaw ya dinomawat ha Dios. Bandan ogtiawloy na hin ya-rin. ¹⁰ Tongwa mabitol a mabitol yay na hi Pedro. Mangan yay na komon, kot lo-gan lan an-iparihadoy pamangan na, tongwa bilang yan nanaynop. ¹¹ Na-kit nan naabriyan a langit, bi-sa main bilang a-say mahiban a olah a nakatakol yay a-pat a doyo a an-iogoh ison ha kamainan na. ¹² Konan ya-rin a an-iogoh ay ison anay halban klasin ayop, pati ayop tatalon tan hilay aw-angkaray tan sarisari a manok-manok [a bawal kanon nin Israelita]. ¹³ Tongwa, nalngo nay a-say

bosis, a wana kona, "Omdong ka, Pedro. Mangmati ka ta mangan ka."

¹⁴ Kot wani Pedro, "Kay ko magwa, Katawan, ta nika-ka-noman ay kay ko ot nangan-nangan nin anyakaman a an-itoring mayangat o bawal ayon ha kawka-panogoan."

¹⁵ Kot nalngo nay naman odtaw basis, a wana kona, "Ando mo itoring mayangat o bawal yay wanan Dios a maari kanon." ¹⁶ Nitloy bisis anorin a nangyari, bi-sa pa-makayari ay biniray nan mamata-gay ha langit ya-rin bilang olah.

¹⁷ Hin lo-gan na ot anisip-isipon ni Pedro a kanaboan nin ya-rin a na-kit na a bilang nan tinaynop, naromogan lay nan hiladtaw inhogo ni Kapitan Cornelio a bali ni Simon a magkakatat, kanya itaw hilay nan maodong-odong ha polta. ¹⁸ Hinoma-way hila ta pinastang la no doman ta main anhandata itaw a yay ngalan kot Simon a anha-wayan anamaot Pedro. ¹⁹ Hin ya-rin, ampakaisipon na ot ni Pedro a kanaboan nin yay bilang nan tinaynop, tongwa imbalita nin Ispirito nan Dios kona, "Main toloy lalaki a ampaningkap komo. ²⁰ Monaoy ka tan ando ka mag-alangan nin maki-ka konla maskin ambo hilan Israelita ta hikoy namihogo konla iti."

²¹ Nonaoy naor hi Pedro bi-sa wana konlan hila-

rin toloy lalaki a inhogo ni Kapitan Cornelio, "Hiko-rin antingkaon moyo. Anya kot a sadya moyo?"

²² Wanlan in-obat, "Inhogo la kami ni Cornelio a a-say kapitan nin hondalo. A-sa yan labah a tawo, anggoma-lang konan Dios tan an-rispitowon la yan halban Israelita. Imbalita nan a-say banal a anghil nan Dios kona a pa-kaon na ka kano itaw ha bali na ta pigaw malngo nay halitaon mo." ²³ Bana ta anorin ay pinaloob na hila ni Pedro, ta itaw na hilay na yapon pinahanda hin ya-rin a yabi.

Kinadilapan, naki-ka yay na konla. Main anamaot naki-ka konla nin omnoy kaparan antompol koni Jesus a taga babalin Jope. ²⁴ Homonol a awlo ay nakalato hila ha syodad Cesarea. Anta-gan hilay na ni Kapitan Cornelio, hilay kawkanayon na tan hilay pinakaamigo na a inim-bitawan na. ²⁵ Pa-makalato ni Pedro ay hinakbat na ya ni Kapitan Cornelio. Nanalimokor yan palokob ha arapan na ta sinamba na ya. ²⁶ Kot pina-dong na ya ni Pedro, ta wana, "Omdong ka, ta tawo koy namaot a bilang komo."

²⁷ Patoloy hilan ampitotol lo-gan lan anlomoob ha bali. Na-kit ni Pedro a lako a tawon nititipon itaw. ²⁸ Wana konla,

"Tanda moyo a ayon ha rilihyon min Israelita ay bawal komin maki-lamo o magbisita ha hinoman a ambo Israelita. Kot impatandaan nan Dios kongko a kay ko dapat itoring nin bawal o ambo marapat pakilamoan yay hinoman a tawo. ²⁹ Kanya naor, hin impa-ka moyo ko, kay koy na nag-alangan naki-ka. Hawanin, labay kon ma-tandaan no anongkot impa-ka moyo ko."

³⁰ Wani Kapitan Cornelio, "Nakatlo* ay nagsakripisyo kon kay nangan angga hin bandan anodti namaot a oras. Bi-sa manga alas tres nin apon, dinomawat ako iti ha bali. Tongwa main naka-dong ha arapan ko nin a-say lalakin nakadoloh nin ampangi-kirlap.

³¹ "Bi-sa wana kongko, 'Cornelio, nilngo nan Dios a dawat mo tan ampanomtomon nay gawa mon kata-tambay konlan mangairap. ³² Kanya manogo ka ha Jope ta ipa-ka mo hi Simon a anha-wayan Pedro. Itaw ya anhomanda ha bali ni Simon a ma-magkakatat a ampi-wan ha danin ambay. Pa-makalato na, main yan ibalita komo,' wana. ³³ Kanya naor, antimano impa-ka kata, tan labah ta ha kaabigan mo ay nako kay naor iti. Hawanin ta iti tamoy nay halban ampititipon ha arapan nan Dios ay handa kami nan manglongo

* **10:30** 10:30 Ha Griego: "ika-pat a awlo" ta an-ilamo la ha bilang yay hawanin a awlo.

ha anyakamay ipahalita na komo."

Yay Sirmon ni Pedro Itaw konli Kapitan Cornelio

³⁴ Hin ya-rin ay nangaral anaor hi Pedro, wana, "Hawanin koy na angka-paptogan a halban tawo ay pantay-pantay ha hilap nan Dios. ³⁵ Antanggapon nay hinoman a tawo a anggomalang kona tan anggomwa nin ayon ha kalabayan nan Dios, maskin anya ya man magnasyon. ³⁶ Yay Halita nan Dios ay inimbi na komin Israelita, ta impangaral anaor komi yay Labah a Balita tongkol ha pa-maki-sondo konan Dios bana koni Jesu-Cristo. (Kot Katawan ya syimprin halban.) ³⁷ Tanda moyoy na-rin a balita a naibat ha probinsyan Galilea, hin nayari nan impangaral ni Juan yay tongkol ha baotismo ta bi-sa nibantog ha intiron probinsyan Judea. ³⁸ Yay anhalitaon ko ay tongkol koni Jesus a taga Nazaret a binyan nan Dios nin Masanton Ispirito na tan kapangyarian, pa-maptog a hiyay inhogo na. Nako ya ha sari-sari a lawlogar ta ginomwa yan abig ha tawtawo. Pinaabig na hilay halban ampadya-dyaon ni Satanas. Nagawa nadi ni Jesus bana ta yay Dios ay ison kona.

³⁹ "Hikami aw-apostolis ni Jesus ay tistigo ha halban gi-ginwa na ha logar min Israelita, ha

pawprobinsya man o ha syodad Jerusalem. Ba-yo pinati la ya nin impasak ha kros. ⁴⁰ Kot hin ikatlon awlo ay pinaorong na yan nabyay Dios. Impaipa-kit na yan Dios, ⁴¹ balo ta ambo ha halban tawo nokay komin bongat a dati nay nan pinili Dios para mag-in tistigo ha nawnangyari kona, hikami a karongo nan nangan tan ninom pa-makayari nan norong nabyay. ⁴² Bi-sa inhogo na kamin mangaral ha tawtawo ta namaptog a hi Jesus yay pinili nan Dios nin mag-in Howis ha halban tawo, angkabyay man o nati. ⁴³ Hiyay antotolon lan halban propita nan Dios hin yadtaw ha pa-maptog lan anodti: Alang-alang kona ay patawaron nan Dios a kasalanan nin hinoman a antompol kona."

Tawtawon Ambo Israelita ay Nakatangap nin Ispirito nan Dios

⁴⁴ Hin ampangaral ot hi Pedro, tongwa nonaoy yay Masanton Ispirito nan Dios ta pinakiasa-sawan na hilay halban ampanglongo ha totoro na. ⁴⁵ Hiladtaw kalamo ni Pedro a kapara nan antompol a Israelita ay naka-ngap bana ta impakiasa-sa nay namaot Dios a Masanton Ispirito na konlan ambo Israelita. ⁴⁶ Nga-min, nalngo la a nanalita hila ha sari-sari a klasin halita a impahalita nin Ispirito nan Dios konla tan nalngo lay namaot a

ampanayaw hila konan Dios. Hawanin, wani Pedro konlan kawkalamoan na, ⁴⁷ "Pinakiasa-sawan na hilay namaot nin Masanton Ispirito nan Dios a bilang nangyari kontamo. Kanya hino man wari a maari mamawal nin baotismowan hila?" ⁴⁸ Kanya minandawan ni Pedro a baotismowan hilay na ha ngalan ni Jesu-Criston Katawan. Pa-makayari ay kina-totol la hi Pedro nin itaw ya tana yapon konla nin omnoy awlo.

11

Inobat ni Pedro yay Pamimintas La Kona

¹ Na-tandaan lan laloman aw-apostolis tan hilay kaparan antompol koni Jesus ha intiron probinsyan Judea a pini-pol lay namaot a Halita nan Dios nin hilay ambo Israelita. ² Hawanin, main konlan hila-rin kaparan antompol a ha intindi la kot dapat yapon pakogit hilay tinompol a ambo Israelita pigaw mag-in hilay namaot hakop nin kawkapanogoan nan Dios konlan Israelita. Kanya hin norong ya hi Pedro ha syodad Jerusalem ay pinintasan la yan hila-rin. ³ Wanla, "Nakihanda ka kano ha ambo Israelita, bi-sa nakipangan ka ot konla anta bawal ya-rin kontamo."

⁴ Kanya ina-sa a-sa nan impalino ni Pedro konlay intiron nangyari paibat hin ompisa. Wana,

⁵ "Hin lo-gan kon ando-mawat konan Dios hin itaw ako ha babalin Joep ay main akon na-kit a bilang kon tinaynop. Main nin bilang a-say mahi-ban a oloh a nakatakol ha a-pat a doyo a an-iogoh nin ma-paibat ha langit, bi-sa tinomgon ha danin kamainan ko. ⁶ Hin biniliw kon labah, na-kit ko ison a sari-sari a klasin ayop, pati ayop tatalon tan hilay angkaray tan mawmanok-manok [a bawal kontamo nin kanon]. ⁷ Bi-sa main akon nalngo basis a nanalita, wana kongko, 'Omdong ka, Pedro. Mangmati ka ta manggan ka.' ⁸ Kot yay in-obat ko, 'Kay ko magwa, Katawan, ta nika-ka-noman ay kay ko ot nangan-nangan nin anyakaman a an-itoring mayangat o bawal ayon ha kawkapanogoan.' ⁹ Wanay naman nin yay basis a naibat ha langit, 'Ando mo itoring mayangat o bawal yay wanan Dios a maari kanon.' ¹⁰ Nitloy bisis anorin a nangyari. Pa-makayari ay inisa nan mamata-gay ha langit ya-rin bilang oloh.

¹¹ "Tongwa, antimano main toloy lalakin nakalato itaw ha balin hinandaan ko a inhogo kongko ibat ha Cesarea. ¹² Imbalita nin Ispirito nan Dios kongko a ando ako mag-alangan nin ki-ka konla maski ambo hilan Israelita. Hiladtin anom a talakaka tamo ha katotpol a taga Joep ay naki-ka anamaot kongko ha Cesarea, bi-sa nilomoob

kami itaw ha bali li Kapitan Cornelio. ¹³ Bi-sa imbalita na komi a main yan na-kit a-say anghil a naka-dong ha loob bali na, bi-sa nanalita ya kona, wana, 'Manogo ka ha babalin Jope ta ipaka mo hi Simon a anhayayan Pedro. ¹⁴ Ipangaral na komoy hawalita a makapilipyas komo pati ha halban pamilya mo.'

¹⁵ "Ha maparah a olit, hin nag-ompisa kon bongat nanalita konla itaw ha bali ni Kapitan Cornelio, nonaoy yay Masanton Ispirito nan Dios konla ta pinanganawan na hilay namaot a bilang nangyari kontamo hin o-na. ¹⁶ Hin ya-rin ay na-panomtoman kodtaw halita nan Katawan, a wana, 'Lanom a impamaotismo ni Juan, kot hikamo ay mabaotismowan nin Masanton Ispirito nan Dios.' ¹⁷ Bana naor ta impakiasa-sa nan Dios a Ispirito na konlan hila-rin ambo Israelita a bilang ginwa na kontamon Israelita hin tinompol tamo koni Jesu-Criston Katawan, hino ko kot wari para hadlangan a kalabayan nan Dios?"

¹⁸ Hin nalngo la-rin ay namakatinok hilay na, ta pinori la yay nay Dios, wanla, "Intonsis no-nin, maski hilay ambo Israelita ay binyan na hilay namaot Dios nin oportunidad para mangombabali ha main lan kawkasalanan pigaw magkamain hilan biyay a homin anggawan."

Golpi Tinompol ha Syodad Antioquia

¹⁹ Hawanin, niboyak anaor hilay antompol koni Cristo bana ha pa-nadamsak konla a nag-ompisa hin pinati hi Esteban. Main konla a niabot anggan probinsyan Fenicia, ha polo Chipre tan ha syodad Antioquia. Nangaral hila tongkol koni Jesus, balo ta konlan kapara lan Israelita bongat. ²⁰ Anodtaw pa man, main konlan antompol koni Jesus a taga polo Chipre tan taga babalin Cirene a nako ha syodad Antioquia, bi-sa impangaral lay namaot itaw yay Labah a Balita tongkol koni Jesus a Katawan konlan ambo Israelita. ²¹ Binyan na hilan kapangyarian nin Katawan ha main lan pangangaral, kanya golpi tinompol tan hinomonol konan Katawan.

²² Na-balitaan odti nin gropo lan antompol koni Jesus itaw ha syodad Jerusalem, kanya pina-ka la hi Bernabe ha Antioquia. ²³ Hin nilomato ya itaw ay na-kit na no pa-noy kaabigan ginwa nan Dios konlan tawtawo itaw, kanya nalilikot ya. Bi-sa imbibilin na konlan halban antompol a magpatoloy hilan pakaptog konan Katawan nin asaysay kanakoman. ²⁴ Ya-rin hi Bernabe ay labah a tawo, ampango-nawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios tan makhaw a katotpol

na. Kanya lako ot a nipa-
lah tinompol koni Jesus a
Katawan.

²⁵ Pa-makayari ay nako hi
Bernabe ha syodad Tarso
para tingkapon hi Saulo.

²⁶ Hin na-kit na ya ay in-
awit na ya ha Antioquia. A-
say taon lan naki-lamo-lamo
ha gropo lan antompol koni
Cristo itaw tan golpin tawoy
tinoroan la. Itaw ha syo-
dad Antioquia o-nan pinan-
galanan "Kristyano" hilay
antompol koni Cristo.

²⁷ Hin ya-rin ay main
mawmangaral a propita
nan Dios ibat ha Jerusalem a
nakalato itaw ha Antioquia.

²⁸ Yay a-sa konla a hi Agabo
ay inomdong ha pibotlayan
la, ta imbalita na yay im-
panakom nin Ispirito nan
Dios kona a magkamain gra-
bin bitil ha intiron kalotaan.
(Pinomtog orin hin hi Clau-
dio a impirador ha Roma.)

²⁹ Hin nalngo la-rin nin hilay
antompol ay na-pi-sondoan
la a mama-wit hilan tam-
bay itaw konlan kaparan an-
tompol ha probinsyan Judea
ayon ha baba nin balang
a-sa. ³⁰ Kanya yay ginwa
la ay impa-wit ladtı konli
Bernabe tan hi Saulo para
ibi konlan ampamoon ha ka-
paran antompol koni Cristo
ha Jerusalem.

12

*Pa-na-damsak Konlan
Antompol koni Cristo ha*

Jerusalem

¹ Hin ya-rin a panaon, hi
Ari Herodes Agripa* ay nag-
ompisa yan nana-damsak
konlan laloman antompol
koni Cristo. ² Hi Santiago a
talakaka ni Juan ay impapo-
tohan nan olo. ³ Hin na-
kit ni Ari Herodes a pa-
bor hilay Israelita ha ginwa
na ay impaaristo nay na-
maot hi Pedro. (Nang-
yari orin hin pista nin Is-
raelita a anha-wayan "Pis-
tan Tinapay a Homin Pam-
palbag".) ⁴ Pa-makaaristo
koni Pedro ay impapriso na
ya tan impagwardyawan ha
a-pat a gropon hiyo-pat a
hondalo para mi-balô-balô
magbantay kona. Yay plano
ni Ari Herodes ay sintin-
syawan ya ha arapan pob-
liko pa-makayari nin Pistan
Pa-makalibri nin Israelita.
⁵ Kanya nakapriso ya ot hi
Pedro, balo ta hilay antom-
pol koni Cristo ay patoloy
ha maigot lan kada-dawat
konan Dios para kona.

*Anghil a Namilikol koni
Pedro ha Prisowan*

⁶ Hin yadtaw oltimon yabi
ni Pedro ha prisowan, bana
ta kadilapan kot iarap na ya
ni Ari Herodes ha pobluko
para sintinsyawan ay angka-
lok ya ha pibotlayan loway
gwardya nin nakatikala a
mi-dobali gamot na. Bi-
sa main ot gawgwardyan
nakabantay ha arapan
poltan silda na. ⁷ Tongwa,

* **12:1** 12:1 Ha Griego: Ari Herodes. Kot ambo ya hi Ari Herodes a Bantog hin in-abing hi Jesus, nokay yay apopo na a hi Ari Herodes Agripa I.

main a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit kona bi-sa bigla hinomawang a silda na. Tinapik na hi Pedro ha liking ta pinokaw na ya. Wana kona, "Mibangon kan tampol!" Antimano naalih a tikala ha gamot ni Pedro. ⁸ Bi-sa wana ot anghil kona, "Igwa moy tagkoh mo tan mag-apin ka." Anorin anaor a ginwa ni Pedro, bi-sa wana ot anghil kona, "Iholot moy nay alimonmon mo ta maki-ka ka kongko."

⁹ Bi-sa inaloyon na ya ni Pedro nin namalikul ha prisowan. Kot kay na tanda no ya-rin anggaw-on nan anghil kot talagan potog, ta ha isip na ay main yan an-ipa-kit yay Dios kona a bilang nan antaynopon. ¹⁰ Nilampasan lay kamainan lan o-nan gwardya, bi-sa yay ikalwa, anggan niabot hila ha poltan pasak a mamalikul anan prisowan makon syodad. Nag-aabri ya-rin polta, kanya nakalikul hila. Hin na-lampasan lay nay a-say dalan, tongwa homin yay nay anghil.

¹¹ Hin naalimongawan hi Pedro, wana, "Hawanin koy na tanda a potog paytin inhogo nan Katawan a anghil na, ta inibri na ko ha gamot ni Ari Herodes tan ha halban an-aposon lan kaparan Israelita a mangyari kongko."

¹² Hin ya-rin a naintindyan nay na a nangyari kona ay nako ya ha bali ni Maria a nanay ni Juan a anhayayan anamaot Marcos.

Lako a kaparan antompol a natipon itaw ta andomawat. ¹³ Kinomatok hi Pedro ha polta, bi-sa main a-say dalagan katambay a yay ngalan kot Rode a nako ha polta ta pinastang na no hinoy angkatok. ¹⁴ Hin nabilbi nay bosis ni Pedro, ha sobran kaligawan na ay kay na naabriyan a polta ta antimano polayo nay nan nako ha loob ta imbalita nan itaw hi Pedro ha likol polta. ¹⁵ "Angkahira ana lawoy olo mo!" wanla kona. Kot impilit na a talagan hi Pedro odtaw, kanya wanla, "Ola-no anghil a bantay narin." ¹⁶ Kot syimpri patoloy a kaka-katok ni Pedro, kanya inabriyan lay polta.

Hin na-kit la a hiyan talaga ay nag-ispanta hila. ¹⁷ Insinyas ni Pedro a ando hila pakatlok, bi-sa tinotol na konla no pa-no na ya impalikul nin Katawan ha prisowan. "Ibalita moyodti koni Santiago tan konlan laloma ot a kaparan antompol," wana konla. Pa-makayari ay inomalih yay na ta nako ya ha laloman logar.

¹⁸ Kinaboklahan, golo-golo hilay gwardya itaw ha prisowan ta kay la tanda no anyay nangyari koni Pedro. ¹⁹ Impatingkap na ya ni Ari Herodes, kot kay la yay na na-kit. Kanya yay ginwa na konlan gawgwardya ay inimbistigawan na hila ta bi-sa na hilay na impapati.

Pa-makayari ay inomalih

hi Ari Herodes ha probinsyan Judea ta nako ya yapon ni-wan ha syodad Cesarea.

Yay Tongkol ha Pangamati ni Ari Herodes

²⁰ Hin ya-rin, hi Ari Herodes ay masyado nan ampag-amotan olo hilay tawtaga syodad Tiro tan Sidon a ambo nan kahakopan. Kanya yay ginwa la ay nagmihan hilan nako para paki-kitan la ya. Balo ta inamigo la yapo hi Blasto a ampagasiwa ha palasyo, ta nagpatambay hilan maki-sondo konan ari bana ta itaw angkaibat a pa-mangan la ha logar a hakop nan ari. ²¹ Hin naabot anay awlon intakda nan ari para ka-totolon na hila, inholot nay ayhing nan pang-ari, bi-sa tinomoklo ya ha main nan trono ba-yo nagdiskorso ya konla. ²² Bi-sa pinori la yan tawtawo, ta wanlan in-aghaw, "Ambo yan basta-bastan tawo yar-in ampanalita nokay a-say dios." ²³ Bana ta tinanggap ni Ari Herodes a papori lan tawtawo a para komon ha Dios, antimano binyan na yan masakit nin anghil nan Katawan. Inolol ya a toloy nan ingkamati.

²⁴ Hin ya-rin a panaon, patoloy anlako anan anlako a tawon nanglongo tan tinompol ha Halita nan Dios.

²⁵ Hawanin, hin naiintriga lay na ni Bernabe tan hi Saulo yay tambay konlan antompol ha syodad Jerusalem

ay norong hilay na ha syodad Antioquia. Pinaki-ka la hi Juan a anha-wayan ana-maot Marcos.

13

Hi Bernabe tan hi Saulo a Inhogo Para Mangaral

¹ Itaw ha gropo lan antompol ha syodad Antioquia, main pawpropita tan mangangaral. Kabilang ison hi Bernabe, hi Simeon a ampagalanan Negro, hi Lucio a taga babalin Cirene, hi Manaen (a pinahi-ban kalamo ni Ari Herodes Antipas) tan hi Saulo. ² A-say awlo, hila-rin a gropo nin antompol ay nagsakripisyon kay nangan ta ginamit lay panaon para somamba ha Katawan. Hin ya-rin, main yan impanakom a Masanton Ispirito nan Dios konla, a wana, "Ipolok moyo hi Bernabe tan hi Saulo ha gropo moyo para magsirbi kongko ha gawa a intatala ko para konla." ³ Hin nayari hilan nagsakripisyon kay nangan tan dinomawat, imparna lay gamot la konli Bernabe tan hi Saulo, bi-sa inhogo hilay na.

Yay Pangangaral La ni Bernabe tan ni Saulo ha Polo Chipre

⁴ Bana naor ta inhogo hi Bernabe tan hi Saulo nin Masanton Ispirito nan Dios, kanya nako hilay na ha babalin Seleucia. Bi-sa paibat itaw ay nilomolan hila ha

* 13:4 13:4 Yay pontin ay mahi-ban a barkon dilayag hin o-nan panaon.

pontin* nako ha polo Chipre. ⁵ Dinomoong hila itaw ha babalin Salamina. Bi-sa impangaral lay Halita nan Dios itaw ha sawsinagoga a ampagsambawan nin Israelita. Kalamo la hi Juan Marcos para ipagkatambay ha main lan gawa.

⁶ Kina-kina lay lawlogar konan ya-rin a polo anggan niabot hila ha dobali, itaw ha babalin Pafos. Nakaromog hila itaw nin a-say salamangkiron Israelita a ampagkonwari propita a yay ngalan na kot Bar-Jesus. ⁷ Kalamoan na ya nin gobirnadador nin Chipre a hi Sergio Paulo, a-say tawon matalino. Yadtin gobirnadador ay impaha-wayan na hi Bernabe tan hi Saulo bana ta labay nan manglongo Halita nan Dios. ⁸ Kot kinontra na hila ni Elimas a salamangkiro ta kay na labay ma-kombinsi yay gobirnadador nin tompol. (Elimas yay ngalan ni Bar-Jesus ha halita Griego.) ⁹ Kot hi Saulo a anha-wayan anamaot Pablo ay pinango-nawan hosto nin Masanton Ispirito nan Dios, kanya pinakahilap na yay salamangkiro, ¹⁰ ta wana kona, "Bilang na kan anak ni Satanas ta angkontrawon moy halban kaabigan. Ison ana komoy halban klasin pa-manglingo-lingo tan karokaan. Kay ka ot doman tomgon konan ya-rin a angagaw-on mo ta pirmi mon ampalwahon kagalotoyan yay kaptogan tongkol konan

Katawan? ¹¹ Parosawan na kan Katawan hawanin! Mabolag ka bi-sa maboyot kan kay maka-kit nin hawang." Antimanoy naor dinomoblom a hilap na, kanya kay yay na nakakit, bi-sa maka-kayamkam yay nan ampaningkap nin mangakay kona. ¹² Hin na-kit nan gobirnadador a nangyari, tinompol ya koni Jesus tan pinag-ispantawan nay totoro tongkol konan Katawan.

Ha Babalin Antioquia ha Probinsyan Pisidia

¹³ Inomalih hi Pablo tan hilay kalamoan na itaw ha babalin Pafos, ta nilomipay hila ha Ambay Mediteraneo ta bi-sa nako ha syodad Perge ha probinsyan Panfilia. Itaw na hila imbati ni Juan a anha-wayan anamaot Marcos ta norong yay na ha Jerusalem. ¹⁴ Kot hila ni Pablo, paibat Perge ay hinomaka hilay nan nakon babalin Antioquia ha probinsyan Pisidia. Hin nilomato a Awlon Pa-mainawa nin Israelita ay nako hila ni Pablo ha sinagoga la ta nakisamba itaw.

¹⁵ Pa-makayari nin pamasan Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogon tan ha laloma ot a lawlibron sinolat lan propita nan Dios, impabalita konla nin hilay ampango-na ha sinagoga yay anodti, "Tawtalakaka, no main kamon labay ipangaral ha tawtawo ay libri moyon ibalita."

16 Kanya inomdong hi Pablo, insinyas na a makatinok hilay tawtawo, bi-sa wana:

“Kawkaparan Israelita tan anorin anamaot kapara komoyon halban ambo Israelita a pari-parihon anggomalang konan Dios, long-on moyoy halitaon ko.

17 Yay Dios a ansambawon tamon hitamoy aw-Israelita ay pinili na hilay kalimpapopapoan tamo, tan pinalabong na hila lo-gan itaw hila ampi-wan ha Egipto a ambo lan sarilin nasyon. Ha main nan kapangyarian ay inalih na hila ha pamakaalipon la itaw ha Egipto. 18 Pinagpasinsyawan nay namaot a aw-ogali la lolog itaw hila ha disyrto nin manga a-pat a polo a taon para makon Canaan.

19 Bi-sa impatalo na konlay pitoy nasyon ha logar nin Canaan, bi-sa inimbi nadi konlan Israilita [ha paralan nin pinibobonotan la].

20 “Pa-makayari ya-rin halban nangyari lolog a-pat a yatos tan limampolo (450) a taon ay binyan na hilan Dios nin mag-in pawpoon a anhayayan ‘Hawhowis’ anggan hin panaon ni Samuel a propita nan Dios. 21 Bi-sa dinawat lan magkamain hilan ari. Kanya yay inimbi nan Dios konla ay hi Saulo a anak ni Cis, lipi ni Benjamin. Hiyay nag-ari konla lolog a-pat a polo a taon. 22 Kot hin inalih na yay nan Dios ha pa-makaari, hi David ana

a inhagili nan mag-in ari la. Oyay pa-maptog nan Dios tongkol kona: ‘Na-kit ko a yadtin hi David a anak ni Jesse ay a-sa yan tawon kapalilikot kongko tan handa yan homonol ha balang kalabayan ko.’” 23 Wana ot ni Pablo, “Ha lipi nan yarhin hi Ari David ay ison nangibat hi Jesus a ginwa nan Dios nin Ma-milipyas tamon Israelita ayon ha impangako na. 24 Hin bayo na inompisawan ni Jesus a gawa na ay impangaral ni Juan Bautista ha halban Israelita a dapat lan pangombabalyan tan bokotan a main lan kawkasalanan tan pabaotismo. 25 Hin madani nay nan mayari ni Juan yay an-ipagawa nan Dios kona, wana ha tawtawo, ‘Hino ko man wari ha ola-lom moyo? Ambo hiko yay ampalatoon moyon Cristo. Kot main lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta ni kordon apin na ay ambo akon marapat mangorkal,’ wani Juan.”

26 Hawanin, wani Pablo, “Kawkaparan Israelita a lawlahi ni Abraham, tan anorin anamaot kapara komoyon halban ambo Israelita a anggomalang konan Dios, kontamon halban an-ipatandaan nan Dios yadtin balita no pano tamo malipyas. 27 Kot hilay tawtawo ha Jerusalem tan hilay ampamoon konla ay kay la na-bilbi a hi Jesus yay Ma-milipyas. Kay

la naintindyan a hiyay antokoyon nin yadtaw sinolat lan pawpropita a an-ibasa konla topo Awlon Pa-mainawa. Kanya ha pa-mapati la koni Jesus ay nator a hawhola lan pawpropita. ²⁸ Maskin homin hilan na-kit bara-nan a dapat pangmatyan koni Jesus ay dinawat la syimpri koni Gobirnadur Pilato a ipapati na ya. ²⁹ Hin nator ana-rin halban inhola ha Masanton Kasolatan tongkol koni Jesus ha paralan nin gawginwa lan angkomontra kona, hilay antompol koni Jesus ay in-aypa la ya ha kros ta inggawa la ya ha a-say panabonan.

³⁰ "Kot pinaorong na yan nabyay Dios. ³¹ Bi-sa lako a awlon nagpa-kit ya konlan naki-ki-ka kona hin yadtaw a ibat ya ha probinsyan Galilea nakon syodad Jerusalem. Hilarin hawanin a ampamaptog ha tawtawo a na-kit la ya. ³² Kanya naor, iti kami ni Bernabe ta an-ipatandaan mi komoyo yay Labah a Balita, ta yadtaw impangako nan Dios konlan kalimpapopapaoan tamon hitamoy Israelita ³³ ay tinoor nay na kontamon lawlahi la ta pinaorong nan nabyay hi Jesus. Nakasolat anaor itaw ha Ikalwan Kanta a wanan Dios koni Jesus,

'Hika ay Anak ko.

Hawanin ko an-ipabilbi a hika kot Anak ko.' ³⁴ Oya ot a

nakasolat tongkol ha pa-maorong nan Dios mabyay koni Jesus pigaw yay lalaman na ay kay omogot nin maronot, ta anodti wana:

'Ibi ko komoyoy masagradon pawpayabol a sigorado moyon matanggap

ayon ha impangako ko koni David.' ³⁵ Oyay namaot a nakasolat ha a-say kanta ni Ari David:

'Kay mo aboloyan a yay Bana a Hogo mo kot maronot a main nan lalaman.' "

³⁶ [Bi-sa wana ot ni Pablo,] "Ambo hi Ari David a antokoyon iti, ta tanda tamo a hin nayari nay nan nator a kalabayan nan Dios lolog biyay na ay nati ya syimpri. Intabon la ya ha pinanabonan nin tatay tan pawpapo na bi-sa naronot a lalaman na. ³⁷ Kot hi Jesus a pinaorong nan nabyay Dios ay kay naronot a main nan lalaman. ³⁸ Kanya labay min ma-tandaan moyo tawtalakaka a an-ipangaral mi komoyo a ha paralan ni Jesus ay main pa-matawad kawkasalanan. ³⁹ Balang tawon antompol kona ay pinatawad ha halban kawkasalanan la. Yadti ay kay ma-patawad ha paralan nin kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises. ⁴⁰ Kanya pakaingat kamo pigaw kay mangyari komoyo yadti impasolat

nan Dios konlan pawpropita na, a wana,

⁴¹ 'Bilyon moyoy gaw-on ko, hikamoy ampamasta-basta ha Halita ko!

Mag-ispanta kamo, ta bi-sa mati!

Nga-min, main akon gaw-on ha kapanaonan moyo a sigoradon kay moyo pipolon

maskin main mamibalita komoyo.' "

⁴² Hawanin, hin anomalih hilay nay Israelita ha sinagoga, impaki-totolan hilay ambo Israelita a magbolta hila hi Pablo tan hi Bernabe ha homonol a Awlon Pa-mainawa, ta ipangaral lay naman konla yay tongkol konan ya-rin a bawbagay. ⁴³ Hin ni-porong anay tawtawo, lako konlan Israelita tan konlan hilay ambo Israelita a anhomonol ha rilihyon nin Israelita a naki-ka konli Pablo tan hi Bernabe. Nanalita hiladtin loway apostolis konla, ta winawaliwan hilan magpatoloy magbiyay nin marapat ha kaabigan nan Dios.

⁴⁴ Hin homonol a Awlon Pa-mainawa, halos intiron tawo konan ya-rin babalin Antioquia ay nititipon para manglongo Halita nan Dios. ⁴⁵ Kot hin nakit lan aw-Israelitan kay antompol koni Jesus hila-rin golpin tawo, masyado hilan nainggit. Kanya kinontra ladta hinalita ni Pablo tan pinaroroka la ya ot. ⁴⁶ Kot lalon kinomhaw a nakom ni Pablo tan hi Bernabe,

wanla, "Talagan kailangan komoyon kaparan Israelita yapon maipangaral yay Halita nan Dios, kot bana ta antanggiwan moyo, an-ipa-kit moyo a kay moyo an-itoring a sarili moyo nin marapat magkamain biyay a homin anggawan. Kanya hilay ambo Israelita ana a kaon min abotan nin aral. ⁴⁷ Nga-min, yadtin nakasolat ha Halita nan Katawan tongkol koni Jesus ay ampagsirbin kapanogoan komi, a wana,

'Ginwa katan hawang para konlan ambo Israelita ta hikay pangibatan magkamain kalipyasan a tawtawo anggan ha kalindoyo-doyowan nin mondo!' "

⁴⁸ Hin nalngo la-rin nin hilay ambo Israelita ay nalilikot hila tan pinori lay Halita nan Katawan. Hawanin, hiladta intatala nan Dios nin magkamain biyay a homin anggawan ay tinompol hila.

⁴⁹ Kanya yay Halita nan Katawan ay niabot ha intiron ka-libol nan ya-rin a logar. ⁵⁰ Balo ta hilay laloman Israelita a kay malabay tompol koni Jesus ay hino-hoghogan lay bawbabayin ambo Israelita a mawmaka-Dios a main mata-gay a ingkatawo, tan hilay lawlalakin ambilbion konan ya-rin a babali, kanya impada-damsak la hi Pablo tan hi Bernabe tan toloy hilan na-paalih ha intiron

kahakopan nin ya-rin a bali. ⁵¹ Bana konan yadti, pinagpag la ni Pablo tan hi Bernabe yay gabok ha ayi la, pamilbian a hilay tawtawo itaw kot kay labay manglongo Halita nan Dios. Bisa nako hilay na ha syodad Iconio. ⁵² Hila balo a tinompol koni Jesus konan ya-rin a babalin Antioquia ay hi-ban a kaligawan la tan ampangonawan hilay nan Masanton Isiprito nan Dios.

14

Yay Pangangaral ni Pablo tan hi Bernabe ha Iconio

¹ Hin itaw hilay na hi Pablo tan hi Bernabe ha syodad Iconio, nako hilay naman nangaral ha sinagoga a ampagsambawan lan Israelita. Ha kaabigan pahawang la ay golpin Israelita tan ambo Israelita a tinompol koni Jesus. ² Kot hilay Israelita a kay labay tompol koni Jesus ay hinohogogan la hilay ambo Israelita tan nilason lay isip la kontra konlan kaparan antompol koni Jesus. ³ Naboyot hila yapo ni Pablo tan Bernabe konan ya-rin a syodad Iconio ta nagpatoloy hilan nangaral tongkol konan Katawan nin kay nagalangan. Pinaptogan nan Katawan yay an-ipangaral la tongkol ha inganga-ro na ta binyan na hilan kababaan nin makagwa gawgawa a kapaka-ngap a pawpamilbian kapangyarian na. ⁴ Kot hilay kalabongan ha Iconio ay

napikna. Hilay laloma ay kampi konlan Israelita a kay malabay tompol koni Jesus, yay laloma ay kampi konlan aw-apostolis.

⁵ Hin ya-rin, main itaw ambo Israelita tan Israelita, pati hilay ampamoon konla a nanga-pisosondo a rindiwon la tan ba-batibaton bato hi Pablo tan hi Bernabe anggan ha mati hila. ⁶ Hin na-tandaan la-rin ni Pablo ay inomalih hila ha Iconio ta nako hila itaw ha babalin Listra bi-sa ha babalin Derbe a parihon hakop nin probinsyan Licaonia tan ha kawkalibol ot a logar. ⁷ Itaw lay na impagpatoloy a pangangaral la nin Labah a Balita.

Hin Hila ni Pablo ay Bina-batibat ha Listra

⁸ Hin ya-rin a ampangaral hila ni Pablo ha babalin Listra, main itaw a-say lalakin lopoy a kay ampakalalako paibat ot hin inabing ya. ⁹ Antoklo ya ta ampanglongo koni Pablo. Hin hinilap na ya ni Pablo ay na-patnagan nan ampi-pol ya-rin a lalaki a ma-paabig ya ha main nan dipirinsya. ¹⁰ Kanya wana kona ha makhaw a bosis, "Omdongkan diritso!" Antimano, nilomokho yan inomdong anaor yadtin lalaki, bi-sa nakalalako yay na. ¹¹ Hin na-kit nin kalabongan ya-rin ginwa ni Pablo ay in-aaghaw la ha halita Licaonia, wanla, "Nonaoy kontamo hilay dawdios a nag-itsoran

tawo.”¹² Hawanin, pinangalan la hila ngawngalan dios-diosan: Zeus yay impangalan la koni Bernabe tan Hermes koni Pablo bana ta hiya a mabotbot nin manalita.¹³ Ha likol nin yarin a babalin Listra ay main timplon ampagsambawan la koni Zeus. Kanya yay pari a ampagsirbi itaw koni Zeus ay nangawit yan bawbaka tan kawkolintan bolak ha poltan mamaloob syodad, pigaw hiya tan hilay tawtawo ay ida-ton la-rin nin popoolan para konlan aw-apostolis.

¹⁴ Hin na-tandaan la-rin nin hilay aw-apostolis a hi Pablo tan hi Bernabe ay nilapak lay ayhing la, [pamilbian a kontra hila ha anorin a gawa]. Bi-sa nolayo hila ha pibotlayan nin kalabongan, ta wanla ha makhaw a bosis,¹⁵ “Hikamoy tawtawo, anongkot gaw-on moyo-rin! Tawo kamin bongat a bilang komoyo! In-abot mi komoyoy Labah a Balita pigaw bokotan moyoy nay bawbagay a anorin a homin kakwinta-kwinta ta yay Dios a angkabyay anay sambawon moyo. Hiya a namalsan langit, lota, ambay tan halban bawbagay a main ison.¹⁶ Hin nawnakalabah a panaon, pinolayan nay tawtawo ha halban nasyon nin magwa lay balang labay la.¹⁷ Anodtaw pa man, binyan na kamo syimprin pawpamilbian pigaw ma-bilbi moyo ya, ta ambiyan na tamon maw-

magandan bagay bilang ha abagat tan bawbongan tana-man ha tama a panaon, pigaw mabhoy tamo ha pamangan tan mapno nin kaligawan,” wanla ni Pablo konla.¹⁸ Maskin hinalita ladi ni Pablo ay halos kay hila mahaar a tawtawo ha pa-mami lan da-ton para konla.

¹⁹ Tongwa, main aw-Israelita a nakalato ibat ha babalin Antioquia a hakop nin probinsyan Pisidia tan ibat ha syodad Iconio. Hinoghogan lay tawtawo, kanya binatibat lan bato hi Pablo anggan ha ginoloy-goloy la yan impalikol ha babali ta hay wanla nati yay na.²⁰ Kot hin piniroropongan la yan kawkaparan antompol koni Jesus ay nibangon ya, bi-sa nagbolta ya ot konan ya-rin babalin Listra. Kinadilapan, nako hilay na ni Bernabe ha babalin Derbe.

Yay Pa-morong li Pablo

²¹ Impangaral la ni Pablo tan hi Bernabe yay Labah a Balita tongkol koni Jesus itaw ha babalin Derbe, tan lako a tinoroan la para magin disipolo ni Cristo. Bi-sa nagbolta hila ha babalin Listra, bi-sa ha syodad Iconio ta bi-sa ha babalin Antioquia a hakop nin probinsyan Pisidia.²² Pinakhaw lay nawnakom lan kaparan antompol ison konlan hila-rin a lawlogar. Winawaliwan na hila magpatoloy ha main lan katotpol konan Dios, tan

imbalita la a hitamoy antompol koni Jesus ay kailangan domalan ha lako a dawdyadya ba-yo tamo miabot ha ampag-arian nan Dios. ²³ Ha balang gropon antompol ay namili hila ni Pablo tan hi Bernabe nin mi-pamoon. Dinomawat hila nin main awit pa-magsakripisyon kay manggan ba-yo la hilay na impataya konan Katawan a ampasimalaan la.

²⁴ Bi-sa nagpa-wan hila ha probinsyan Pisidia anggan niabot hila ha probinsyan Panfilia. ²⁵ Impangaral lay namaot yay Halita nan Dios ha syodad Perge, bi-sa hila namagka ha babalin Atalia. ²⁶ Ha Atalia ay nagpontin hila ta norong ana ha syodad Antioquia a hakop nin probinsyan Siria. Iti konan yadtin syodad hila pinaibwat nin hilay kaparan antompol ta indawat la a tambayan na hilan Dios ha main nan kaabigan konan ya-rin a gawa a hawanin kot nayari lay naor ana.

²⁷ Pa-makalato la itaw ha Antioquia ay tinipon ni Pablo tan hi Bernabe yay gropo lan antompol koni Jesus ta tinotol lay halban ginwa nan Dios para konla tan no pa-no ya ot ginomwa paralan a pinangibatan main konlan ambo Israelita a tinompol anamaot. ²⁸ Naboyot-boyot a pa-mi-wan ni Pablo tan hi Bernabe itaw ha syodad Antioquia nin kalamo hilay kaparan antompol koni

Jesus.

15

Yay Pa-mititipon lan Awapostolis ha Jerusalem

¹ Main lawlalakin Israelita ibat ha probinsyan Judea a nakon syodad Antioquia ta nangaral anamaot konlan ambo Israelita a antompol koni Jesus. An-itoro la a kay hila kano ilipyas nin Dios no kay la honolon yay kapanogoan a inimbi koni Moises tongkol ha pa-makogit ta ya-rin kano a pamilbian tawo hilan Dios.

² Kinontra ladi ni Pablo tan hi Bernabe, kanya nagkamain ma-mot a pamididiskosyon. Bana ta anorin, na-pi-polyarian lan hilay antompol koni Jesus itaw ha Antioquia a hila ni Pablo tan hi Bernabe, pati laloma ot a antompol a taga itaw ay dapat mako ha Jerusalem ta ipaki-pano konlan aw-apostolis tan hilay laloman ampamoon ha gropo nin antompol itaw no anya kot a tama.

³ Kanya pinaibwat lay nan hilay gropon antompol koni Jesus hila ni Pablo. Ha pamako lan Jerusalem ay dinomalan hila ha loway probinsya a Fenicia tan Samaria, ta imbalita la konlan antompol ison a lako hilay ambo Israelita a tinompol anamaot konan Dios. Halban lan hila-rin antompol ison ay nalilikot konan ya-rin a balita. ⁴ Hin nakalato hilay na ni Pablo ha Jerusalem ay

tinanggap hila nin gropon antompol koni Jesus itaw, kalamo hilay aw-apostolis tan hilay laloma ot a ampamoon ha gropo la. Tinotol li Pablo a halban ginwa nan Dios pananambay konla ha lawlogar a kina-kina la. ⁵ Kot main itaw nin omnoy antompol koni Jesus a kabilang ha gropo lan Pariseo a ampamipilit a hilay ambo Israelita a tinompol koni Jesus kot kailangan hila kanon kogiton tan ipahonol ot konla yay laloman kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises.

⁶ Kanya nititipon hilay aw-apostolis tan hilay kapara lan ampamoon ha gropon antompol itaw ta pinipapa-nowan ladi. ⁷ Pamakayari nin naboyot lan pa-mitototol, inomdong hi Pedro ta wana konla, "Tawtalakaka, tanda moyo a hin yadtaw ot ay hikoy o-nan pinili nan Dios para mangaral nin Labah a Balita tongkol koni Jesus konlan ambo Israelita ta pigaw tompol hilay namaot. ⁸ Bisa hin ya-rin, yay Dios a magtanda nin kawkaisipan nin tawo ay pinaptogan nay naor a antanggapon na hilay namaot a ambo Israelita a tinompol kona ta impakiasasa nay Masanton Ispirito na konla a bilang anamaot ha ginwa na kontamo. ⁹ Kanya ha hilap nan Dios, hila tan hitamo ay pari-pariho, ta hila man a ambo Israelita ay nilinis hilay namaot

ha main lan kasalanan bana ha main lan katotpol. ¹⁰ Anongkot labay moyon hobokon no anggan ayti pasinsya nan Dios ta labay moyon ipahonol konla yay daan a kawkapanogoan? Kaalimbawaan nan ya-rin kot an-ipabalatay moyo konlay a-say mabyat a bagay a kay tamo nababa ni hilay kapapo-papoan tamo, ta pari-pariho tamon kay nakahonol. ¹¹ Ampipolon tamo a inlipyas tamo bana ha kaabigan ni Jesu-Criston Katawan. Hila may ambo Israelita ay anorin syimpri."

¹² Bi-sa namakatinok hilay nay halban tipon itaw ta nagpatoloy hila nanglongo hin tinotol ni Bernabe tan hi Pablo yay tongkol ha impagawa nan Dios konla a mawmilagro a pamilbian kapangyarian na lo-gan lan nangaral konlan ambo Israelita.

¹³ Pamakayari lan tinotol orin, hi Santiago namaot a nanalita, wana, "Tawtalakaka, long-on moyoy namaot a ibalita ko! ¹⁴ Tinotol ni Simon Pedro nangun no pa-no hina-wayan nan Dios hilay ambo Israelita hin ona, pigaw main anamaot konla a mag-in tawtawo na. ¹⁵ Yadtin nangyari ay ayon ha impasolat nan Dios konlan pawpropita na, ta anodti wana ha Masanton Kasolatan,

¹⁶ 'Pamakayari nin yadti ay magbolta ko, wanan Katawan,

ta ipa-dong kon oman yay
nahira a kaarian ni
David.

Kailangan ipa-dong kon
oman tan ayoson,

¹⁷ pigaw hilay laloma ot
a tawtawo kot paka-
tingkapon la ko,

ta hilay ambo Israelita ay
hina-wayan koy na-
maot para mag-in kon
tawtawo.

Ya-rin a wanan Katawan a
ampanoor nin hila-rin
halban bawbagay.

¹⁸ [Tanda nay nan Dios a
halban ga-gaw-on na
paibat hin ibat.']*"

¹⁹ [Bi-sa wana ot ni
Santiago,] "Intonsis, yay
disisyon ko ay ambo tamon
dapat pairapon hilay ambo
Israelita a antompol konan
Dios. ²⁰ Anodtaw pa man,
solatan tamo hila a pa-
lilihan lay anyakaman a
bagay a koniktado ha pa-
magsamba ha dios-diosan,
ando gomawa nin imorali-
dad, tan ando hila mangna
nin daya o anyakaman mag-
ayop a nabitkol a kay na-
padaya. ²¹ Nga-min, paibat
ana hin o-nan panaon, yay
kawkapanogoan a inimbi
koni Moises ay pirmin
ambasawon ha sawsinagoga
topo Awlon Pa-mainawa
tan an-ipangaral ha balang
lawlogar."

*Solat Konlan Antompol a
Ambo Israelita*

²² Hilay aw-apostolis tan
hilay kapara lan ampamoon
konlan antompol, pati hilay
halban myimbrow nin gropon

antompol itaw ay nanga-
pisosondo a mamili hila nin
lawlalaki ha grupo la para
ipaki-ka konli Pablo tan hi
Bernabe itaw ha syodad An-
tioquia. Yay pinili la ay hi Ju-
das a anha-wayan Barsabas
tan hi Silas a parihon am-
bilbion mata-gay nin hilay
kaparan antompol. ²³ Pina-
witan hilan solat a anodti
laman:

"Hikamin aw-apostolis
pati laloma ot a ma-moon
tan kaparan antompol iti ay
angkomostawon mi kamoy
halban tawtalakaka ha
katotpol a ambo min ka-
Israelita a ison ha syodad
Antioquia tan ha loway
probinsya a Siria tan Cili-
cia. ²⁴ Na-tandaan mi a
main konlan kalamoan mi
iti a nako ison komoyo
a naka-pagolon kaisipan
moyo tan pinangibatan
ampaglowa-lowaw kamon
isip. Nga-min, anhalitaon
lan kailangan moyo kanon
pakogit tan honolon yay
kawkapanogoan a inimbi
koni Moises, pigaw mag-
in kamon tawtawo nan
Dios, anta kay mi hila
inhogo para itoro laddi
komoyo. ²⁵ Hawanin, nanga-
pitiipon kami halban tan
na-pisosondoan a mamili
kamin loway lalakin mai-
hogo mi komoyo. An-ipaki-
ka mi hila konli Bernabe
tan hi Pablo a mangabli
tamon kaparan antompol,
²⁶ tan parihon kay nag-
alangan namitaya biyay
bana ha pangangaral la
tongkol koni Jesu-Criston

Katawan. ²⁷ Hawanin, anihogo mi hila ni Judas tan hi Silas para ipalino la komoyo nin arap-arapan yay tongkol konan yadtin solat mi komoyo. ²⁸ Nga-min, impanakom nin Masanton Ispirito nan Dios komi tan naisip-isip mi a ambo kailangan pabyatan kamo ot nin lawlaloma ot a kawka-panogoan, nokay main bongat omnoy bawbagay a talagan kailangan moyon iwasan: ²⁹ Ando kamo mangan nin anyakaman a inda-ton ha dios-diosan, tan ando mangna nin daya o anyakaman mag-ayop a nabitkol a kay na-padaya. Ando anamaot gomwa nin imoralidad. Labah no iwasan moyodtin halban. Ya-rin tana."

³⁰ Bi-sa pinaibwat hilay nay inhogo ta nako ha syodad Antioquia. Bi-sa tinipon lay intiron gropo lan antompol koni Jesus itaw ta inimbi lay solat. ³¹ Pa-makabasa la ay nalilikot hila bana ta naliswayan a nakom la konan ya-rin a solat. ³² Bi-sa, hila ni Judas tan hi Silas a parihon mangangaral a propita nan Dios ay lako a imba-balita la konlan kaparan antompol a nakapami ot konla nin wawali tan naka-pa-got nin main lan katotpol. ³³ Pa-makayari nin naboyot-boyot a panaon nin itaw hila, pinaibwat hilay na nin labah a nakom nin hilay kaparan antompol para morong itaw konlan aw-apostolis. ³⁴ [Kot

nagpaka-bati hi Silas.]*

³⁵ Hi Pablo tan hi Bernabe namaot ay nagpirmi hila ot ha syodad Antioquia. Lolog lan itaw ay nanoro tan nangaral hilan Halita nan Katawan nin lako ot a lawlaloman naipagkalamoan la.

Yay Pa-mihiyay ni Pablo tan hi Bernabe

³⁶ Pa-makalabah nin omnoy awlo, wani Pablo koni Bernabe, "Magbolta ta, ta tibawon hilay kaparan antompol ha balang babali a piniabotan ta nin Halita nan Katawan, ta biliwon no anyay nay ampangyari konla." ³⁷ Labay ni Bernabe a awiton lan oman ipagkalamo hi Juan a anhayayan anamaot Marcos. ³⁸ Kot para koni Pablo ay ambo yan dapat awiton, bana ta hin yadtaw ay kay ya nagpatoloy naki-ka konla ha main lan pangangaral, nokay imbati na hila ha probinsyan Panfilia. ³⁹ Bana konan yadti ay nagkamain hilan grabin pa-mi-porpya hi Pablo tan hi Bernabe a pinangibatan nin nagkanyakanya hilay nan kina. Inawit ni Bernabe hi Marcos, bi-sa nagpontin hilay nan nako ha polo Chipri. ⁴⁰ Kot hi Pablo, yay pinili nan impagkalamoan ay hi Silas. Ha pa-mibwat la ay indawat hila nin kaparan antompol a tambayan na hilan Dios ha main nan kaabigan. ⁴¹ Bi-sa nako hilay na ni Pablo ha probinsyan Siria tan Cilicia

ta wina-wawaliwan la hilay gawgropon antompol koni Jesus pigaw komhaw a main lan katotpol.

16

Impagkalamo li Pablo hi Timoteo

¹ Yay homonol a kina li Pablo ay ha babalin Derbe bi-sa ha babalin Listra. Konan yadtin hoyot a babali ay main a-say antompol koni Jesus a yay ngalan kot Timoteo. Yay nanay na ay a-say Israelita tan antompol anamaot koni Jesus, balo ta yadtaw tatay na ay Griego.

² Halban lan kaparan antompol ha babalin Listra tan ha syodad Iconio ay anhalitaon lan hi Timoteo kot labah a tawo. ³ Hawanin, labay ni Pablo a ipaki-ka hi Timoteo. Kanya kinogit na ya pamilbian a talagan a-sa yan potog a Israelita a tawo nan Dios. Nga-min, halban lan Israelita a ampi-wan ison ay tanda la a ambo yan kogit bana ta yadtaw tatay ni Timoteo kot Griego. ⁴ Hin nako hilay na ha bawbina-babali ay impatandaan lay disisyon lan aw-apostolis tan hilay laloma ot a ma-moon konlan antompol ha syodad Jerusalem tan binibilinan hilaon honolon odti. ⁵ Kanya, balang gropon antompol ay lalon inomgot a main lan katotpol, tan awlo-awlo ay nama-lah anan nama-lah a bilang la.

Yay Na-kit ni Pablo a Bilang nan Tinaynop

⁶ Nako hila ni Pablo ha probinsyan Frigia tan Galacia, bana ta kay na hila inaboloyan nin Masanton Ispirito nan Dios nin mangaral ha probinsyan Asia. ⁷ Hin madani hilay na ha probinsyan Misia, labay la ot komon makon probinsyan Bitinia, kot kay na hilay naman inaboloyan nin Ispirito nan Dios. ⁸ Kanya nagpa-wan hila tana ha probinsyan Misia ta nako ha syodad Troas. ⁹ Kinayabiwan, main yan na-kit hi Pablo nin bilang nan tinaynop: Main yan natamolaw a-say lalakin taga probinsyan Macedonia itaw ha dojali ambay a naki-totol kona, wana, "Mako ka-ti ha Macedonia ta tambayan mo kami." ¹⁰ Pa-makayari orin bilang nan tinaynop ni Pablo ay tampol kamin* nagparihadon nakon Macedonia ta kombinsido kami a hina-wayan na kamin Katawan para ipangaral konla yay Labah a Balita tongkol koni Jesus.

Hin Tinompol hi Lydia a Taga Filipos

¹¹ Paibat ha syodad Troas ay nagpontin kamin nilomipay diritson polo Samotracia, bi-sa kinadilapan ay nagpatoloy kamin nagpontin anggan ha babalin Neapolis.

* **16:10** 16:10 Paibat iti ay kalamo nay namaot ni Pablo hi Doktor Lucas a nanolat konan yadtin libro.

¹² Paibat Neapolis ay nilo-malako kami nan nako ha Filipos a pinaka-syodad ha probinsyan Macedonia tan hakop odti nin gobyirnon Roma. Itaw kami nin omnoy awlo. ¹³ Hin lomato a Awlon Pa-mainawa ay nako kami ha kabatwan ha likol syodad bana ta an-angan-anganon min main itaw nin ampititiponan aw-Israelita para domawat. Naki-toklo kami itaw ta nanalita konlan bawbabayin natipon itaw. ¹⁴ Yay a-sa konlan ampanglongo komi ay hi Lydia a taga babalin Tiatira. A-sa yan nigosyanting mangablin tila a kolor granati. Ansomamba yay namaot konan Dios. Inabriyan nan Katawan a main nan kanakoman para tompol ya ha an-ipangaral ni Pablo. ¹⁵ Ha maparah a olit ay nagpabaotismo ya tan hilay kawkalamoan na ha bali. Pa-makayari, wana komi, "No talagan an-ibilang la kon maptog ha main kon katotpol konan Katawan ay ki-ka kamo itaw ha bali ta itaw kamo tana yapon komi." Bana ta mapilit ya ay naki-ka kami itaw konla.

Hin Napriso hi Pablo tan hi Silas

¹⁶ A-say awlo, hin mako kamin mititipon para domawat ay hinakbat kamin a-say dalagan alipon a nilooban doka a ispirito kanya ampakahola ya. Hiban a angka-kitan lan aw-amo na bana konan

ya-rin pa-manghola na. ¹⁷ Inomaloyon ya komi ni Pablo tan aghaw yay nan aghaw, wana, "Hiladti tawtawon yadti ay magsirbi nan Sangkata-ta-gayan a Dios! An-ipamalita la kontamoy paralan no pano tamo malipyas!"

¹⁸ Omnoy awlon anorin anan anorin a angga-gawon na, kanya nasora hi Pablo. Binomling ya kona ta bi-sa wana konan doka a ispirito a nilomoob konan babayi, "Anmandawan kata ha ngalan ni Jesu-Cristo, omalih ka ison kona!" Antimano, inomalih naor yay doka a ispirito kona.

¹⁹ Hin na-kit lan aw-amonan ya-rin alila a naalihan hilay nan paka-kitan kwarta ay hinampat la hi Pablo tan hi Silas ta binirabira hilan inawit ha plasa konlan main katongkolan ha syodad. ²⁰ Hin in-arap hilay na hi Pablo konlan aw-opisyalis nin gobyirnon Roma, anodti dimanda la: "Hiladting loway lalakin Israelita ay ampangolologo iti ha syodad tamo. ²¹ Yay an-iaral-aral la ay aw-ogali a kontra ha rawriglaminto tamon hakop nin Roma, kanya kay tamo maari tanggapon ni honolon ya-rin." ²² Hawanin, hilay kalabongan ay sinogod la hi Pablo. Yay ginwa lan aw-opisyalis a taga Roma ay impalapyangan la hi Pablo tan hi Silas bi-sa impagaroti. ²³ Hin rindido hilay nan

garoti, impapikolong hila, bi-sa impaka-bibilin konan gwardya ha prisowan a bantayan hilan labah. ²⁴ Bana konan ya-rin a bibilin, itaw na hila ingkolong ha oltimon silda ha lalo, bi-sa binyan nan kayon pamposas a ayi la bi-sa na inhara.

²⁵ Hin bandan kapikna yabi ay dinomawat hila ni Pablo tan hi Silas bi-sa nagkanta hilan pamomori ha Dios. Anlo-long-on hilan laloman pawpriso.

²⁶ Tongwa, nanglayon makhaw, kanya nayogyog pati pawpondasyon nin prisowan. Antimano naabriyan a halban pawpolta tan naalih a tawtikala lan halban pawpriso. ²⁷ Hin nakaimata yay gwardya ha prisowan ay na-kit na a biig abirtoy nay pawpoltan prisowan.

Hay wana no nakalayah hilay nay pawpriso, kanya inoyoh nay ispada na ta magpakamati yay na komon. ²⁸ Kot wanan in-aghaw ni Pablo kona, "Ando mo hakitan a sarili mo, ta iti kami halban!"

²⁹ Namakwa yan apoy yay gwardya bi-sa nolayo yan nilomoob ta nanalimokor ya konli Pablo tan hi Silas nin mago-gogoygoy. ³⁰ Bi-sa inlikol na hila ha prisowan ta pinastang, wana, "Sawsinyor, anya kot a dapat kon gaw-on pigaw malipyas ako?"

³¹ Wanli Pablo kona, "Tompol ka koni Jesu-Criston Katawan pigaw malipyas ka pati hilay pamilya mo."

³² Bi-sa impahawang la kona tan pati ha halban lan kalamoan na ha bali yay tongkol ha Halita nan Katawan. ³³ Ya-rin ot a oras nin yabi ay impaki-ka nan gwardya hila ni Pablo ta inoyahan nay hawhogat la. Pa-makayari ay tampol yan nagpabaotismo pati halban pamilya na. ³⁴ Bi-sa pinaloob na hilay na ha bali na ta pinapangan. Angkalilikot ya tan hilay intiron pamilya na bana ta antompol hilay na konan Dios.

³⁵ Kinaboklahan ay nanogo hilay aw-opisyalis nin gobyrnon Roma nin pawpolis ha prisowan ta impapibalita la konan gwardya, "Bolohan moy na hila-rin a tawo." ³⁶ Kanya imbalita nadi nin gwardya ha prisowan konli Pablo, a wana, "Impapibalita lan aw-opisyalis a bolohan kamoy na kano ni Silas. Kanya maari kamoy nan lomikol. Mako kamoy nan malisway a nakom."

³⁷ Kot wani Pablo konlan pawpolis, "Impagaroti la kami ha arapan paot nin lako a tawo nin kay la kami yapon inimbistigawan anta main kamin karapatan itoring nin taga Roma. Impapikolong la kami ot ta bi-sa hawanin, labay lan isikrito yay pa-malikol la komi. Kay maari orin! Kailangan mako hila iti ta hila mismoy mamalikol komi." ³⁸ Imbalita lan pawpolis orin hinalita li Pablo konlan aw-opisyalis

nin gobyirnon Roma. Nalimo hila hin na-tandaan la a main hila paytin karapatan hi Pablo nin itoring tawtaga Roma. ³⁹ Kanya nako hilan nagpadispinsa konli Pablo. Bi-sa inlikol la hila ha prisowan tan impaki-totol konla a omalih hilay na konan yarin a syodad. ⁴⁰ Pa-makalikol li Pablo tan hi Silas ha prisowan ay nako hila yapon ha bali ni Lydia ta pinakikitan hilay kaparan antompol. Winawaliwan la hila pigaw komhaw a nakom la. Bi-sa inomalih hilay na.

17

Hi Pablo ha Tesalonica

¹ Nagpa-wan hila ni Pablo ha babalin Anfipolis tan babalin Apolonia makon syodad Tesalonica. Konan yarin a syodad ay main ana-maot nin sinagoga a ampagsambawan lan Israelita. ² Ayon ha nakaogalian nay na ni Pablo, nako ya ha sinagoga, bi-sa ha loob nin toloy linggo topo Awlon Paimainawa ay anhalion na hilan kombinsiwon a tawtawo itaw ha paralan nin pamagrason. Ginamit nay Masanton Kasolatan, ³ ta impalino na konla tan pinapog a kailangan magdya-dya yay Cristo, mati tan morong mabyay. Bi-sa wani Pablo konla, "Ya-rin hi Jesus a an-ipamalita ko komoyo ay hiya-rin a Cristo." ⁴ Main omno konlan Israelita itaw a tinompol koni Jesus, kanya nakiasa-sa hila konli Pablo

tan hi Silas. Anorin ana-maot a nangyari ha lako a gaw-Griego a maka-Dios tan pati konlan ambo da-raoto a bawbabayin mata-gay a ingkatawo.

⁵ Kot hilay Israelita a kay tinompol ay nainggit konli Pablo, kanya nanipon hilan dawdoka a tawo a nakaoodong itaw ha plasa anggan nilomako hila, bi-sa la ginolo-goloy tawtawo ha syodad, bi-sa sinogod lay bali ni Jason ta an-ipapipalwah lan pilit hi Pablo tan hi Silas ta iarap hila komon konlan kalabongan. ⁶ Kot hin kay hila na-kit ay pinilit lan inawit hi Jason tan laloman kaparan antompol itaw konlan pawpoon syodad. Bi-sa wanlan an-iaaghaw, "Hiladtin tawtawo a ampangibatan gawgolo ha intiron nasyon tamo ay niabot ana hawanin iti ha syodad tamo. ⁷ Pinahanda na hila ni Jason itaw ha bali na. Halban la ay angkomontra ha rawriglaminto nan Impirador ha Roma a ampagari kontamo, ta anhalitaon la a main laloman ari a yay ngalan kano kot Jesus." ⁸ Hin nalngo la-rin nin kalabongan tan pawpoon syodad ay nagolo hila. ⁹ Yay ginwa lan pawpoon syodad ay pinapyansa la hi Jason tan hilay kawkalamoan na bi-sa hila binolohan.

Hi Pablo ha Berea

¹⁰ Kinayabiwan, tampol lan pina-ka hi Pablo tan

hi Silas ha babalin Berea nin hilay antompol koni Jesus. Pa-makalato la itaw ay nako hila ha sinagoga lan aw-Israelita para mangaral anaman. ¹¹ Hilay tawtaga Berea ay mas malawang a kaisipan la dinan konlan tawtaga Tesalonica, ta matibolos a nakom lan nanglango ha pangangaral ni Pablo tan inawlo-awlo la ot pinag-aralan ha Masanton Kasolatan no doman ta yay anhalitaon ni Pablo kot potog. ¹² Kanya lako konlan Israelita a tinompol, anorin kapara main bawbabayin Griego a mangata-gay a ingkatawo tan ambo da-raoto anamaot a lawlalakin Griego a tinompol.

¹³ Kot hin na-tandaan lan Israelita ha Tesalonica a impangaral nay namaot ni Pablo yay Halita nan Dios konlan taga Berea, nako hila itaw ta hinoghogan lay tawtawo para mangolo-golo. ¹⁴ Antimano, pinaibwat lan kawkaparan antompol hi Pablo nin main nanglalamo kona nin namagka ha ambay. Balo ta nagpakabati hi Silas tan hi Timoteo. ¹⁵ Hilay nanglalamo koni Pablo ay in-atol la ya anggan ha syodad Atenas. Pa-makayari ay norong hilay na ha Berea nin awit lay bibilin ni Pablo koni Silas tan hi Timoteo a tomombok hila kona ha maparah a panaon.

Hi Pablo ha Atenas

¹⁶ Hin lo-gan nan antaganan ni Pablo hi Silas tan hi Timoteo itaw ha syodad

Atenas ay masyadon naaboridoy kaisipan na bana ta na-kit nay kalakan rawri-bolton ansa-sambawon lan tawtawo konan ya-rin a syodad. ¹⁷ Kanya nako ya ha sinagoga ta hinali na hilan kinombinsi a kaparanan Israelita ha paralan nin pa-magrason, tan anorin kapara konlan ambo Israelita itaw a ansomamba ha Dios. Awlo-awlo yay namaot ampako ha plasa ta angkatotolon nay hinoman a matyimpowan na itaw. ¹⁸ Main anamaot mawmyimbro nin loway gropon pilosopo a anha-wayan "Epicureo" tan "Estoico" a naki-dibati kona. Wanlan laloma konla, "Anya kot yay antototolon nan yadtin ampidonong-donong!" Wanlay namaot nin hilay laloma, "Bilang lawon hakalakon dawdios a an-ipangaral na." Kanya anorin a imbalita la, bana ta yay an-ipangaral ni Pablo ay yay tongkol koni Jesus tan yay pa-morong mabyay. ¹⁹ Kanya impakika la hi Pablo ha miting lan kawkonsihal ha logar a anha-wayan "Areopago". Bi-sa wanla kona, "Labay min ma-tandaan no anya ya-rin a ba-yon aral a anitoro mo. ²⁰ Nga-min, babayo kami makalngo nin anorin ha antotolon mo, kanya labay mi komon matandaan no anyay labay totolon nin ya-rin." ²¹ Nahalita ladtaw bana ta halban lan taga syodad Atenas

tan hilay dayowan a ampiwan itaw ay homin hilan pinigawa no ambo manotol-totol tan manglongo-longo nin anyakamay bawbagay a ba-yo para konla.

²² Hawanin, inomdong hi Pablo ha piaarapan lan hilay nititipon ha Areopago, ta wana, "Anggalangon kon tawtaga Atenas! Angka-patnagan ko a talagan napakarilihyoso moyo ha halban bawbagay. ²³ Nga-min, ha pa-magpa-pasyal ko iti ha syodad moyo tan kabibiliw ha lawlogar a ampagsambawan moyo ay main akon naasikason altar a anodti nakapaskin: 'Ha Dios a ambo bilbi.' Ya-rin ansambawon moyon ambo moyon bilbi ay homin laloma no ambo ya-rin an-ipamalita ko komoyo. ²⁴ Yay Dios a namalsan mondo tan halban bawbagay a biig ison ay hiyay Katawan nin langit tan lota, kanya kay ya ampiwan ha tawtimplo a gawa nin tawo. ²⁵ Ambo nay namaot kailangan a dawda-ton nin tawo para wari ipagkabyay na, bana ta hiya mismoy ampami ha halban tawtawo nin biyay, inanawa tan halban bawbagay. ²⁶ Ginwa na a ibat ha a-say tawon pinalsa na ay nagkamain nin halban klasin tawtawo para miwan ha halban lawlogar iti ha babon lota. Intakda nay nan daan ha balang klasin tawo yay kanya-kanyan kapaanonan tan anggawan nin kamainan la. ²⁷ Pinalsa na

tamon Dios a Katawan pigaw tingkapon tamo ya, ta hapa no ya-rin kati-tingkap tamo kona kot pangibatan ma-bilbi tamo ya. Yay potog ay ambo yan madayo ha balang a-sa kontamo. ²⁸ Nga-min,

'Ga-got nay main tamon biyay, tawtigo tan pamagkatawo.'

Bilang ot bongat ha hinalita lan laloman mawmakata moyo, wanla,

'Hitamoy awa-nak nan Dios.'

²⁹ Intonsis nonin, bana ta awanak na tamon Dios, ando tamo dapat isipon a yay itsora na kot bilang bongat ribolton balitok, plata o bato a kinorti bisa inartiwan ayon ha kababaan nin tawo.

³⁰ Hin nakalabah a panaon ay inaboloyan nan Dios a magawa nin tawo orin ta kay la ya ot bilbi. Balo ta hawanin ay anipaka-bibilin na ha halban tawtawo ha aytiman maglogar a dapat mangombabali hilay na tan bokotan lay nay main lan kawkasalanan.

³¹ Nga-min, intakda nan Dios a awlon pangongokom ta ipahosga nay intiron tawo konan yay a-say tawo a pinili na tan yay pa-nosga na ay matoyngong. Pinaptogan nan Dios odti kontamon halban

ta pinaorong na yan nabyay ya-rin a tawo.”

³² Pa-makalngo lan ya-rin a imbalita ni Pablo a main pinaorong nabyay ay kinantyanan la yan laloma, kot hila balo a laloma, wanla, “Ha laloman awlo, labay mi naman manglongo komo tongkol ison ha anibalita mo.” ³³ Kanya imbati na hilay na ni Pablo. ³⁴ Kot yay laloma konlan hilay nanglongo ay naki-pol ha impahawang ni Pablo, kanya nakiasa-sa hila kona. Kabilang konlan hila-rin ay hi Dionisio a a-sa konlan kawkonsihal ha Areopago, bi-sa a-say babayin yay ngalan kot Damaris tan main ot lawlaloma.

18

Hi Pablo ha Corinto

¹ Pa-makayari, inomalih hi Pablo ha syodad Atenas ta nako yan syodad Corinto. ² Ison na naipagkabildi hi Aquila, a-say kapara nan Israelita a taga kapatagan Ponto. Kapilato nan ibat nasyon Italia kalamo a kaambali nan hi Priscila, bana ta pinalayah ni Impirador Claudio a halban Israelita a ampi-wan ha syodad Roma. Kina na hilan tinibaw ni Pablo. ³ Hin na-tandaan na a kapara na hilay namaot ma-mangwa tolda ay nakihanda yay na itaw konla, ta nilalamo hilay na ha trabaho. ⁴ Topo Awlon Pa-mainawa ay ampako ya ha sinagoga ta ampagrason

ya konlan kapara nan Israelita pati konlan Griego, ta yay apos na ay ma-kombinsi na hilan pari-parihon tom-pol koni Jesus a Katawan.

⁵ Hin lomato hila ni Silas tan hi Timoteo ibat probinsyan Macedonia, naabriyan a kaisipan ni Pablo a kailangan gamiton na tanay halban panaon na ha pangan-garal, kanya pinaptogan na konlan kapara nan Israelita a hi Jesus kot hiya yay Cristo. ⁶ Kot hin kinontra la ya tan pina-paroroka ay pinagpag nay gabok a dinomalit ha doloh na, pamilian a po-layan na hilay na. Bi-sa wana konla, “Kasalanan moyoy na no miparoka kamo. Kay moyo koy na masisi. Paibat hawanin, mako koy nan mangaral konlan ambo Israelita.” ⁷ Kanya imbati na hilay na ta itaw yay na nangaral ha bali ni Justo a kadani nin sinagoga. Ambo yan Israelita hi Justo, balo ta ansomamba ya ha Dios. ⁸ Hi Crispo a ampamoon konan ya-rin a sinagoga ay tinom-pol koni Jesus a Katawan pati pamilya na. Lako ot konlan taga Corinto a nanglongo koni Pablo a tinom-pol tan binaotismowan. ⁹ A-say yabi, wanan Katawan koni Pablo a bilang nan tinaynop, “Ando ka mali-mo! Ando mo itgon a pangangaral mo, nokay masbali ipagpatoloy mo, ¹⁰ ta kalamo mo ko. Kay ka maano nin hinoman bana

ta lako a mag-in tawtawo ko iti konan yadtin syodad.”

¹¹ Nagpatoloy yay naor niwan itaw hi Pablo nin a-say taon tan a-nom a bolan, ta impangaral nay Halita nan Dios konlan tawtawo itaw.

¹² Hin hi Galion a hinomagilin gobirnadador nin probinsyan Acaya, hilay Israelita a kay antompol koni Jesus ay na-piasa-sawan lan impadakop hi Pablo ta bisa in-arap la ya ha korti.

¹³ Wanla koni Gobirnadador Galion a howis anamaot, “Yadtin tawo ay an-ayat-ayaton na hilay tawtawo para somamba ha Dios ha paralan a kontra ha layi.”

¹⁴ Manalita yay na komon hi Pablo, kot wani Gobirnadador Galion konlan Israelita, “Hikamoy nay naman aw-Israelita! No komon ta ya-rin tawon an-iriklamo moyo kot nakagwa yan mabyat a kasalanan o kinomontra ha layi, marapat bongat a pagpasinsyawan katamo komon long-on.

¹⁵ Kot bana ta yay kay moyo angka-pi-sondoan ay tongkol bongat ha sarili moyon kawkapanogoan tan no anya-anyay hawhalita tan no anya-anyay ngawngalan ay hikamo mismoy miaayos ta kay ko labay manosga nin anorin a bawbagay.”

¹⁶ Bisa pinalikol na hilay na ha korti. ¹⁷ Bana ta anodtaw, hinampat lan ambo Israelita hi Sostenes a ampamoon hin ya-rin ha sinagoga lan Israelita ta binogbog la ya itaw ha arapan korti. Kot

kay na syimpri pinansin yadti ni Gobirnadador Galion.

Yay Pa-morong ni Pablo ha Syodad Antioquia

¹⁸ Nagpirmi ya ot hi Pablo ha syodad Corinto nin naboyot-boyot, bisa nagpatawo ya konlan kaparan antompol nin makon probinsyan Siria. Kalamo na hilay miambalin Aquila tan Priscila. Balo ta ba-yo hila nilomolan ha pontin itaw ha babalin Cencrea ay nagpakatlib hi Pablo, pamilbian a main yan antooron a panata ha Dios ayon ha kaogalian nin Israelita. Pa-makayari ay nilomolan hilay na ha pontin makon probinsyan Siria.

¹⁹ Hin dinomoong hila ha syodad Efeso, nakihiyay ya konli Aquila tan Priscila. Nako ya ha sinagoga ta hinali na hilan kinombinsi a kapara nan Israelita itaw ha paralan nin pa-magrason.

²⁰ Impaki-totol la kona a itaw ya yapon konla nin maboyot-boyot a panaon, kot kay ya pinomayag.

²¹ Kot hin nagpatawo ya, wana konla, “Kailangan ta kailangan itaw ako ha Jerusalem ha lomato a pista. Kot no aboloyan nan Dios ay magbolta ko iti komoyo.” Bisa nibwat yay na ha Efeso nin lolan ha pontin.

²² Kado-doong ha syodad Cesarea ay nagdiritso ya ha Jerusalem ta kinomosta na hilay gropon antompol itaw. Pa-makayari ay norong yay

na ha syodad Antioquia. ²³ Naboyot-boyot ya yapo itaw, bi-sa nibwat yay naman ta ina-sa a-sa nan tinibaw a halban bawbabalin hakop nin probinsyan Galacia tan probinsyan Frigia ta pinakhaw nay katotpol lan halban antompol koni Jesus.

Hi Apolos ha Efeso tan ha Corinto

²⁴ Main nilomato ha Efeso a a-say Israelita a in-abing ha Alejandria. Yay ngalan na ay Apolos. Labah yan manalita tan lako a tanda na ha Masanton Kasolatan. ²⁵ Na-toroan ya tongkol ha kaho-honol koni Jesus a Katawan. Mainakit yan ampangaral tan ampanoro nin tama a bawbagay tongkol konan Katawan. Balo ta yay pa-maotismo a tanda na ay yadtaw bongat a bilang ha ginwa ni Juan Bautista. ²⁶ Hin ya-rin ay nag-ompisa yan nangaral ha sinagoga nin kay nag-alangan. Kot hin nalngo la ya ni Aquila tan Priscila ay pinaki-ka la ya ha bali la ta impalino lan hosto kona yay bawbagay a kay na ot tanda tongkol ha totoro nan Dios. ²⁷ Hawanin, hin naisipan ni Apolos a mako ha probinsyan Acaya, yay ginwa lan hilay antompol koni Jesus a taga Efeso ay sinolatan la hilay kaparan antompol a taga Acaya ta impaki-totol konla a tanggapon la ya nin matibolos a nakom. Pa-makalato na ha Acaya ay hi-ban a naibi nan

tambay konlan antompol koni Jesus a pari-parihon tinompol bana ha kaabigan nan Dios konla. ²⁸ Nga-min, nadaog na hilan labah a aw-Israelita ha rawrason na ha pa-maki-diskosyon na konla ha arapan pobliko ta impakit na konla ha Masanton Kasolatan a potog a hi Jesus yay Cristo a impangako nan Dios.

19

Hi Pablo ha Efeso

¹ Hin lo-gan nan itaw ni Apolos ha syodad Corinto, hi Pablo namaot ay nagpawan ha kabakilan anggan hin niabot ya ha syodad Efeso. Na-lato na itaw hilay laloman antompol koni Jesus. ² Hawanin, pinastang na hila, wana, "Pinakiasawana na kamo doman nin Masanton Ispirito nan Dios hin tinompol kamo?"

Yay obat la, "Kay mi tanda, ni kay mi ot na-nalngo a main paytin Masanton Ispirito."

³ Wani Pablo konla, "Anya man no-nin a klasin pa-maotismo komoyo?"

Wanlan in-obat, "Anodtaw ha ginwa nan pa-maotismo ni Juan Bautista."

⁴ Kanya wani Pablo, "Yay pa-maotismo ni Juan Bautista ay pamilbian nin pa-ngombabali ha kawkasalanan, kot imbalita na konlan Israelita a kailangan tompol hila konan yay makalato a hoyot kona a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo."

⁵ Pa-makalngo la nin yadti ay nagpabaotismo hilay na ha ngalan ni Jesus a Katawan. ⁶ Hin ya-rin a imparna ni Pablo a gamot na konla ay nakiasa-sa yay Masanton Ispirito nan Dios konla, bi-sa nanalita hila ha sari-sari a klasin halita a impahalita nin Ispirito nan Dios konla tan impamalita lay bawbagay a impanakom nan Dios konla bilang propita na. ⁷ Hila-rin halban a binaotismowan ay manga labinloway lalaki.

⁸ Bi-sa nako hi Pablo ha sinagoga a ampagsambawan lan kapara nan Israelita. Ha loob nin toloy bolan, ampangaral ya itaw nin makhaw a nakom. Angkombinsiwon na hila tongkol ha pa-magari nan Dios ha paralan nin pa-magrason.

⁹ Kot main konla a mawmatiboy a olo a kay labay tompol tan amparorokaon lay tongkol ha kaho-honol konan Katawan ha arapan tawtawo. Kanya imbati na hila ni Pablo, balo ta impagkalamo na hilay antompol koni Jesus, bi-sa itaw na impagpatoloy a pangangaral nan inawlo-awlo ha kwarton ampanoroan ni Tirano. ¹⁰ Loway taon a nagpatoloy orin a pa-mahawang na ison konan ya-rin a logar, kanya halban lan tawon ampi-wan konan ya-rin a probinsyan Asia, Israelita may ambo ay nakalngo nin Labah a Balita tongkol koni Jesus a Katawan.

Hilay Awa-nak ni Esceva

¹¹ Hin ya-rin ay pinayabolan nan Dios hi Pablo nin kapangyarian para makagwa nin ambo basta-bastan mawmilagro. ¹² Kanya maskin pawpanyo o anyakaman a an-ipaglamit na, basta nangibat ha lalaman na ay an-awitong lan tawtawo konlan main mawmasakit, bi-sa an-omabig hilay na tan pati doka a ispirito a nilomoob konla ay an-omalih.

¹³ Main anamaot lawlalakin Israelita itaw ha Efeso a antomala para mamaalih nin dawdoka a ispiriton nilomoob ha tawo. Hinali lay namaot ginamit a ngalan ni Jesus a Katawan ha pa-maalih la nin doka a ispirito. Anodti wanla, "Ha ngalan ni Jesus a an-ipangaral ni Pablo, omalih ka!" ¹⁴ Kabilang konlan anggomwa nin anorin ay hilay pitoy lalaki a awanak nin a-say poon pari nin Israelita a yay ngalan kot Esceva.

¹⁵ Kot inobat na hilan doka a ispirito, wana, "Bilbi ko hi Jesus tan bilbi koy namaot hi Pablo. Kot hikamo, hino kamo kot?" ¹⁶ Bi-sa nilokho na hilan yadtawon nilooban doka a ispirito ta niri-rindin hosto. Natalo na hila, kanya nipopolayo hilan inomalih konan ya-rin a bali nin naalihan doloh tan rindidoy lalaman.

¹⁷ Na-tandaan orin nin intiron tawo ha Efeso, Israelita may ambo, kanya

halban la ay pari-parihon nali-mo, bi-sa lalon nibantog a ngalan ni Jesus a Katawan. ¹⁸ Hawanin, lako hilay antopol ana koni Jesus a dinomolog ta inamin la a hila kot main an-iari-arin ambo labah a gawa. ¹⁹ Lako anamaot konlan hilay dati kot maniniblot, manonomar tan ma-nantigwa a nangawit nin lawlibron orasyon la. Bisa tinipon ladtí ta pinoolan ha arapan nin poblíko. Hin kinarkola lay alaga nin yarin a lawlibron pinoolan la ay inomabot ha limampolo a libo (50,000) a kwartan pilak. ²⁰ Bana konan yadtin ambo bastan pangyayari, lalon nibantog a Halita nan Dios tan lalon pini-pol nin tawtawo.

Hin Nagkamain Golo ha Efeso

²¹ Pa-makayari nin yadtin pawpangyayari, nagdisisyon hi Pablo nin domalan ha probinsyan Macedonia tan Acaya, bi-sa yay na mako ha syodad Jerusalem. Tan wana ot, "No maibat akoy na itaw, kailangan mako ko ot ha Roma." ²² Kanya pinaona nay na ha Macedonia a lowa konlan katambay na a hi Timoteo tan hi Erasto, ta nagpaka-bati ya yapon ha syodad Efeso a hakop nin probinsyan Asia.

²³ Hin ya-rin a itaw ya hi Pablo ha Efeso ay nagkamain nin hi-ban a golo bana ha totoro tongkol konan Katawan. ²⁴ Nga-min, main

a-say platiro a yay ngalan kot Demetrio a anggomwa tawtimplon mangakalog a yari ha pilak a inalig ha timplo nan dios-diosan lan hi Diana.* Hi-ban a angkakitan na konan yadtí tan anorin anamaot kapara hilay kawkalamoan nan anggomwa. ²⁵ A-say awlo ay tinipon na hilay kapara nan anorin a klasin trabaho, ta wana konla, "Kawkalamoan, tanda moyo a konan yadtin nigosyo ampingibat a kainomayan biyay tamo. ²⁶ Kot angkalngo tan angkakit moyo a angga-gaw-on nan ya-rin Pablon ya-rin ta an-iba-balita na a ambo kanon dios yay dawdios a anggaw-on tamo, tan lako anay tawtawon naayat nan bokotan lay kasa-samba la ha dawdios tamo, ambo bongat iti ha syodad Efeso nokay ha halos intiron probinsyan Asia. ²⁷ Amotor, ambo bongat yay nigosyo tamoy dilikadoy pa-hal tan ma-paroroka, nokay pati yay timplo nan ambo bastabastan diosa tamon hi Diana ay maibilang anan homin kwinta, tan yadtin diosa tamo a ansambawon nin halban tawo ha probinsyan Asia tan ha intiron mondo ay kay ana igalang."

²⁸ Hin nalngo ladtin imbalita ni Demetrio ay inomamot a olo la, kanya in-aaghaw la, wanla, "Maka-pangyarian hi Diana tamon taga Efeso." ²⁹ Kanya nagka-

* 19:24 19:24 Ha Griego: Artemis.

main golo ha intiron syodad. Hinampat lan tawtawo hi Gayo tan hi Aristarco a parihon taga probinsyan Macedonia a kawkalamoan ni Pablo ha pa-makon mangaral, bi-sa sabay-sabay hilan sinomogod nakon plasa. ³⁰ Labay na komon ni Pablo mako manalita konlan kalabongan, kot kay la ya pinayagan nin hilay kaparan antompol koni Jesus. ³¹ Main anamaot ampamoon konan ya-rin probinsyan Asia a aw-amigo ni Pablo a nama-wit bibilin a ando ya dapat magkohaw nakom mako ot ha plasa. ³² Hay kagolowan nin tawtawo hin ya-rin. Ambo pari-parihoy an-iaaghaw la, bana ta karamilan konla ay kay la tanda no anongkot nititipon hila. ³³ Hawanin, pina-ka la ha arapan hi Alejandro bana ta labay la yan pahalitaon nin aw-Israelita. Yay ginwa ni Alejandro ay nagsinyas ya pigaw mamakatinok hilay kalabongan ta labay nan magdipinsa. ³⁴ Kot hin nabilbi la a a-sa yay namaot Israelita, halban la ay inomaghaw nin sabay-sabay, wanla, "Makapangyarian hi Diana tamon taga Efeso!" Bi-sa anorin anan anorin a in-aaghaw la ha loob nin manga loway oras.

³⁵ Hin hoyot ay na-patinok na hilan sikritaryo nin ya-rin a syodad, bi-sa wana konla, "Kawkaparan taga Efeso! Main wari tawon kay magtanda a hitamoy iti

ha Efeso a ampangasiwa ha ambo basta-bastan diosan hi Diana tan konan yay istatwa na a nadabo ibat ha langit? ³⁶ Hawanin, ta homin maka-pibalita a ambo potog odtin an-iba-balita ko, mamakatinok kamoy na tan ando kamo pakabigla. ³⁷ Nga-min, basta moyoy nan bongat inawit iti hiladtin lalaki, anta kay hilay namaot naniba ha timplo ni namaroroka konan diosa tamo. ³⁸ No wari ta hi Demetrio tan hilay kalamoan nan trabahador kot main hilan riklamo laban ha hinoman a tawo ay abirto yay korti tan main aw-opisyalis para magbista. Konla hila tana mi-pagdimanda. ³⁹ Kot no main kamo ot laloman labay pi-totolan ay ayoson tamorin ha a-say pa-mititipon tamo ayon ha layi. ⁴⁰ Yarín nangyari hawanin ay maganoh la tamon baraan a hitamo kot anggomwa golo, bana ta homin tamo paot nin maipagbara-nan tan maipagkatoyngan konan yadtin kagolowan." ⁴¹ Hin nayari na imbalita orin nin sikritaryo nin syodad ay pinaorong na hilay nay tawtawo.

20

Hi Pablo ha Macedonia tan ha Acaya

¹ Hin natgon anay kagolowan ha syodad Efeso, tinipon ni Pablo hilay antompol koni Jesus ta nagpatawo yay na ta

nako ya ha probinsyan Macedonia. ² Kina-kina nay lawlogar ha Macedonia tan lako a impangaral nan pampakhaw nakom lan kaparan antompol itaw. Bisa niabot yan probinsyan Acaya.* ³ Toloy bolan nan nagpirmi itaw. Hin magpontin yay na komon para makon probinsyan Siria ay na-tandaan na a amplanowon lan kapara nan Israelita a patyon la ya, kanya inisip nan lomalako ya tanan magpa-wan ha Macedonia ha pa-morong na. ⁴ Nilalamoan la yan makon probinsyan Asia ni Sopater a taga Berea, hi Aristarco tan hi Segundo a parihon taga Tesalonica, hi Gayo a taga Derbe, hi Timoteo tan hila ni Tiquico tan Trofimo a parihon taga probinsyan Asia. ⁵ Non a hila ta bi-sa tina-ganan la kami ha syodad Troas. ⁶ Hikami namaot ay nibwat ana ha syodad Filipos nin nagpontin, pa-makayari pista nin Israelita a anhayayan "Pistan Tinapay a Homin Pampalbag." Hin ikaliman awlo mi nan pamagbyahi ay niabot kami ha Troas, bi-sa nitatapol kami na itaw. Nanglinggo kami yapon itaw.

Yay Oltimon Kati-tibaw ni Pablo ha Troas

⁷ Hin o-nan awlo nin linggo[†]* ay naki-tipon kami konlan kaparan antompol, para mangan tinapay bilang pa-manomtom nin pangamati ni Jesus. Hin ya-rin ay namahawang hi Pablo konla. Kapikna yabi na ay ampangaral ya ot bana ta omalih kami na konan ya-rin a babali kinadilapan. ⁸ Lako a ginamit min lamparilya ha kwarton pinititiponan mi ha ikatlon gradon bali. ⁹ Main a-say anakaba-yo itaw a yay ngalan kot Eutico a nakatoklo ha pasamano nin dorwangan. Bana ha kaboyotan nan ampamahawang ni Pablo ay namatongga hi Eutico anggan nakaka-lok yan labah. Tongwa nadabo yan paibat ha ikatlon grado. Hin kinwa la ya ay nati yay na. ¹⁰ Kot nonaoy hi Pablo ta nilokoban na yan niyakoh. Bi-sa wana konlan tawtawo, "Ando kamo mahalak, angkabyay yay na." ¹¹ Pa-makayari ay noli oman hi Pablo ha kwarton ampititiponan mi ta bi-sa nangan kami nan tinapay. Pa-makayari ay intoloy yay na ni Pablo a pamahawang na konla anggan palbangon, ta bi-sa nibwat kami na. ¹² Yay anakaba-yon hi Eutico a angkabyay ana ay in-atol la ya itaw konla, kanya nilomisway labah a

* **20:2** 20:2 Ha Griego: Grecia. † **20:7** 20:7 Konlan Israelita, yay o-nan awlo nin linggo ay Dominggo kot ampag-ompisay nadt ha kahohlop awlo nin awlon Sabado. Kanya, bana ta yadtin pa-mititipon la kot nag-ompisan yabi ay lomwah yabin Sabado yadti.

main lan kanakoman.

Yay Pa-mako ni Pablo ha Mileto

¹³ Hikami a kawkalamoan ni Pablo ay no-nay nan nilomolan ha pontin makon babalin Ason, ta itaw mi ya tana dalanon hi Pablo ta anorin a bibilin na bana ta mas labay nay lomalak.

¹⁴ Kanya hin hinakbat na kami na ha Ason, pinalolan mi ya ta bi-sa nagdiritso kami ha babalin Mitilene.

¹⁵ Paibat Mitilene, nilabahan mi yay polo Quio kinadilapan. Ka-makalwawan ay nitobon kami ha polo Samos, kot itaw kami namalabah yabi ha tangos Trogillio. Bisa, hin pangatlon awloy na ay niabot kami ha syodad Mileto. ¹⁶ Plano ni Pablo nga-min a labahan mi tanay syodad Efeso a hakop nin probinsyan Asia ta pigaw kay kami na maabala itaw. Nga-min, ampangapora yay na ta no maari bongat ay labay nan tampol miabot ha Jerusalem para hamboton yay Pistan Pentecostes.

Hin Nagpatawo hi Pablo Konlan Ampango-na Konlan Antompol ha Efeso

¹⁷ Ibat ha syodad Mileto ay nambilin ya hi Pablo ha syodad Efeso ta impahawayan na hilay ampango-na ha gropo nin antompol itaw.

¹⁸ Hin nilomato hiladtin impambilin, wani Pablo konla, "Tanda moyo no panoy klasin pa-magbiyay ko ha intiron panaon a iti ko ha probinsya moyon Asia,

paibat hin o-nan awlon inlato ko anggan hin inomalih ako. ¹⁹ Nagsirbi ko konan Katawan nin main kaaypaan nakom, ambo da-raoto a lowâ kon tinomolo tan lako a panonobok a dinalanan ko bana ta labay la kon patyon nin hilay kaparan Israelita. ²⁰ Tanda moyo man ha pangangaral ko,

kay ko nag-alangan imbalita komoyo yay anyakaman a makatambay komoyo, nokay masbali nanoro ako komoyo ha pobluko man tan ha bawbali. ²¹ Imbalita ko konlan kaparan Israelita tan anorin kapara konlan ambo Israelita a dapat lan pangombabalyan tan bokotan a main lan kawkasalanan ta pahakop ana konan Dios tan dapat tompol hilay na konan Katawan tamon Jesu-Cristo.

²² Hawanin, ayon ha anipanakom nin Ispirito nan Dios kongko ay mako ko ha Jerusalem nin kay ko tanda no anyay mangyari kongko itaw. ²³ Basta yay tanda ko, ha balang babalin angkaon ko ay an-ipatandaan na kongkon Masanton Ispirito nan Dios a mapriso ko tan domalan ako ha dawdyadya. ²⁴ Kot kay ko angka-

golowan maskin anyamay mangyari ta para kongko ay ambo maalagay biyay ko, basta maliga kon magawa a katongkolan ko tan mayari koy trabaho a impa-taya na kongko ni Jesus a Katawan, a homin laloma no ambo yay pangangaral nin yay

Labah a Balita tongkol ha kaabigan nan Dios kontamon tawtawo.

²⁵ “Hawanin, tanda ko a hikamoy halban a kina-kina kon inaralan nin tongkol ha pa-mag-ari nan Dios ay kay moyo koy na ma-kit oman.

²⁶ Kanya hawanin ot ay anibalita koy na komoyo a ambo hikoy masisi no main miparoka komoyo ha dobali biyay. ²⁷ Nga-min, kay ko nag-alangan nin impangaral komoyo yay tongkol ha halban plano nan Dios.

²⁸ Kanya hikamoy ma-moon ha gropon antompol, iingat moyoy sarili moyo, pati halban lan pa-hal kawkarniro a impakargo nin Masanton Ispirito nan Dios komoyo. Alagaan moyon labah hilay gropo lan antompol konan Dios a nag-in nan awikon bana ta dinondon na hila nin daya nan Anak nan hi Jesus. ²⁹ Tanda ko a painsan no inomalih akoy na ay main lomoob komoyo nin pawpalson mangangaral a kaalimbawaan kot mangaramsak a ayop, ta labay lan pati hilay gropon antompol a pa-hal ampastolan moyo ay hiraon la. ³⁰ Tan mismon ha gropo moyo ay main anamaot lomtaw a manoro nin lingon totoro ta ayaton la hilay laloma komoyo nin homonol konla.

³¹ Kanya, tomalan kamo. Isipon moyon nangaral ako komoyo awlo-yabi ha loob nin toloy taon nin main awit a kata-tangih.

³² “Hawanin, tawtalakaka, an-ipa-taya katamo ha Dios. Yay tawtotoro tongkol ha main nan kaabigan anay makaolay komoyo, tan yadti a mamakhaw katotpol moyo tan makapami ot komoyo ha lomato a panaon nin pa-hal mana a an-ita-gan nan Dios ha halban nag-in banal a tawtawo na. ³³ Yay hoyot kon ma-halita komoyo, nika-ka-noman ay kay ko nag-intris ha pilak o balitok o ayhing nin hinoman a tawo.

³⁴ Tanda moyo syimpri a hildati mismoy loway gamot ko a impagtrabaho ko pigaw main kamin maipagkabyay nin hilay kawkalamoan ko.

³⁵ Ha halban paralan ay impa-kit ko komoyo a dapat anodti a pa-magpagal tamo pigaw ma-tambayan tamo hilay mawmairap, ta panomtomon tamoy halita ni Jesus a Katawan, a wanay, ‘Mas makalma yay ampami dinan yay ampananggap.’ ”

³⁶ Pa-makayari nan nanalita ni Pablo ay nanalimokor ya, bi-sa dinomawat ya ha Dios nin kalamo hilay ampango-na ha gropo lan antompol koni Jesus ha Efeso. ³⁷ Bi-sa halban la ay naka-tangih nin niyomakoh tan nangalok koni Pablo. ³⁸ Yay mo-na mo-na lan ingkalolo ay yay imbalita nan kay hilay na mangapipi-kit oman. Bi-sa in-atol la ya anggan ha kalo-lolan na ha pontin.

21

Hin Nako hi Pablo ha Jerusalem

¹ Hin naka-patawo kami na konla ay intoloy mi nay byahi mi. Yay nilolanan min pontin ay nagdiritso ha polo Cos. Kinadilapan ay niabot kami ha polo Rodas. Paibat itaw, nagtoloy kami ha babalin Patara. ² Na-lato mi itaw a a-say pontin makon kapatagan Fenicia. Nilomipat kami konan ya-rin pontin bi-sa nagpatoloy ana ha main min pa-magbyahi. ³ Bi-sa, hin natamolaw mi yay polo Chipre ay nilomabah kami ha bandan bagatan na, anggan niabot kami na ha probinsyan Siria. Dinomoong kami ha syodad Tiro ta itaw a pamidiskargawan lan kawkargaminto. ⁴ Hin main kamin na-romogan kawkaparan antompol itaw, nakihanda kami yapo konla nin nanglinggo. Ayon ha impanakom nin Ispirito nan Dios konla ay binibilinan la hi Pablo nin ando yay na paitoloy ha syodad Jerusalem. ⁵ Hin naabot anay awlon kaaalih mi ay nagpatoloy kami na syimpri. Halban lan antompol itaw kalamo a kaambali la tan aw-awa-nak ay in-atol la kami anggan ha liglig ambay ha likol nin syodad. Bi-sa halban mi ay nanalimokor itaw ta dinomawat konan Katawan. ⁶ Pa-makayari min nagpatawo ay nilomolan

kami na ha pontin, ta bi-sa ni-porong hilay nay namaot.

⁷ Ibat ha syodad Tiro ay nagpontin kami naman ta nakon pantalan Tolimaida [a panganggawan anan pa-magbyahi mi]. Bi-sa kinomosta mi hilay kaparan antompol itaw tan nakihanda kamin a-say awlo konla. ⁸ Kinadilapan, nilomalako hi Pablo tan halban min kalamoan na ha syodad Cesarea. Nagdiritso kami ha bali ni Felipe a mangangaral Halita nan Dios ta itaw kami hinomanda konla. A-sa ya konlan pitoy lalakin na-pili hin yadtaw a katambay lan aw-apostolis ha Jerusalem. ⁹ Main yan a-pat a anak a dawdalagan biig pinayabolan nan Dios nin kababaan para mangaral aw-impanakom nan Dios bilang pawpropita na. ¹⁰ Hin naboyot-boyot kami na itaw, main nakalato a-say propita ibat ha probinsyan Judea a yay ngalan kot Agabo. ¹¹ Kina na kami ta bi-sa kinwa nay tagkoh ni Pablo ta nagbabalol ya ha ayi tan gamot, bi-sa wana, "Yadti a halita nin Masanton Ispirito nan Dios: Yay main ikon konan yadti tagkoh ay balolon la yan anodti nin hilay Israelita ha Jerusalem, ta bi-sa iintriga la ya konlan ambo Israelita."

¹² Hin nalngo mi-rin, hikami a kalamoan ni Pablo tan hilay laloma itaw ay intangih min impaki-totol koni Pablo a ando yay

na paitoloy nin makon Jerusalem. ¹³ Kot yay obat na, "Anongkot antangih kamo? Ando moyo pa pakapoyon a nakom ko! Nga-min nakahanda akon ambo bongat pabalol ha Jerusalem, nokay maski patyon la ko ot alang-alang koni Jesus a Katawan," wana. ¹⁴ Bana ta kay mi ya mahaar, tinomgon kami na, ta wami tana, "Yay kalabayan nan Katawan a mangyari."

¹⁵ Pa-makayari ya-rin panaon a itaw kami, nag-parihado kami na ta nakoy na ha Jerusalem. ¹⁶ Main anamaot naki-ka komi nin omno konlan kaparan antompol koni Jesus a taga Cesarea tan kalamoan la ot hi Mnason a taga polo Chipre ta ison kami dapat makihanda konla. A-sa ya konlan o-nan tinompol koni Jesus.

Hin Tinibaw li Pablo hi Santiago

¹⁷ Hin nakalato kami ha syodad Jerusalem ay maliga la kamin tinanggap nin hilay kaparan antompol. ¹⁸ Kinadilapan, nako kami ni Pablo koni Santiago. Halban lan lawlaloman ampango-na konlan kaparan antompol itaw ay biig hilay namaot itaw kona. ¹⁹ Pa-makayari na hilan kinomosta ni Pablo ay ina-sa a-sa nan insalaysay konla yay halban impagwa nan Dios kona ha pangangaral na ha lawlogar lan ambo Israelita.

²⁰ Hin nalngo la-rin ay pinori la yay Katawan. Bi-sa wanla koni Pablo, "Tanda mo, talakaka, libo-liboy nay namaot a kawka-Israelita tamo a tinompol koni Jesus, tan halban la ay biig mainakit ha kahohonol ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita. ²¹ Hawanin, na-balitaan la a an-itoro mo kano ha halban kapara tamon Israelita a ampi-wan ha laloman naw-nasyon a bokotan lay nay kawkapanogoan a inimbi ni Moises, ta an-ibalita mo kano a ando lay na ipakogit a awa-nak la, tan ando lay na honolon yay kawkaogalian tamon Israelita. ²² Hawanin, tanda mo doman no anyay labah gaw-on? Sigoradon main manga-pititipon a kal-abongan ta ma-tandaan la a iti kay na. ²³ Hapa no anodti gaw-on mo: Main iti komin a-pat a lalakin manoor nin pangako la konan Dios. ²⁴ Ipagkalamoan mo hilan mako ha timplo ta ki-sabay ka konlan gomwa nin sirimonyan palinis kasalanan ayon ha kapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises tan toloy bayaran moy gawgastos la pigaw maka-pakalbo hilay na, pamilbian a nangyari anay pangako la. No gaw-on mo-rin, mapatnagan nin tawtawo a ambo potog yay na-balitaan la tongkol komo, ta mismon hika ay anhonolon moy kawkapanogoan a inimbi ni Moises. ²⁵ No tongkol

anamaot konlan ambo Israelita a tinompol ana koni Jesus ay insolat mi na konla yay na-pi-totolan tamo iti ha Jerusalem a ambo lan kailangan honolon a halban kawkapanogoan tamo, nokay yadti bongat: Ando mangan-mangan nin anyakaman a inda-ton ha dios-diosan, ni anyaman magdaya o ni anyaman mag-ayop a nabitkol a kay na-padaya tan ando hila gomawa nin imoralidad.”

²⁶ Kanya kinadilapan ay impagkalamoan ni Pablo hilay a-pat a lalaki ta ginwa lay sirimonyan palinis kasalanan. Pa-makayari, nako hila ha timplo ta impatandaan ni Pablo konan pari yay awlo no maka-no mayari a pitoy awlon sirimonyan palinis kasalanan ta pigaw maida-ton ana ha Dios yay ayop a ida-ton nin balang a-sa konla.

Hin Dinakop hi Pablo

²⁷ Hin madani nan mayari a pitoy awlon sirimonyan palinis kasalanan, main omnoy Israelita a ibat ha probinsyan Asia a naka-kit koni Pablo itaw ha timplo. Hinoghogan lay tawtawon kalabongan para komontra koni Pablo, bi-sa hinampat la ya, ²⁸ ta wanlan in-aghaw, “Kawkaparan Israelita, tambayan la kami! Yadti yay lalakin ampangaral no ayti-ayti nin kontra kontamo, kontra ha kawkapanogoan nan Dios kontamo, tan

kontra konan yadtin timplo tamo. Ambo kapag yarin, namaloob ya ot iti ha timplo nin ambo Israelita, anta bawal. Nahira nay kasagradowan nin yadtin timplo tamo.” ²⁹ (Kanya la imbalita orin, bana ta nakit lan kalamo-lamo ni Pablo itaw ha syodad Jerusalem hi Trofimo a taga syodad Efeso, kanya hay wanla no inawit na ya ni Pablo ha loob nin timplo.) ³⁰ Nagoloy tawtawo ha intiron syodad. Sinogod la hi Pablo, binombonan ta inlikol la ya ha timplo. Bi-sa, antimano inhara lay nay pawpolta. ³¹ Hin yarin ay labay la yay na komon patyon hi Pablo, balo ta main namibalita konan koronil nin Roma a ampagkagoloy nay tawtawo ha intiron syodad. ³² Antimano nana-way yadtin koronil nin aw-opisyalis tan hawhondalo na ta nangapora hilan sinomogod konlan kalabongan. Pa-maka-kit lan tawtawo konan koronil tan konlan kawkalamoan nan hawhondalo, initgon lay pa-mogbog koni Pablo. ³³ Dinaniwan nan koronil hi Pablo ta dinakop na ya, bi-sa impabalol na yan loway tikala. Pa-makayari ay pinastang na konlan tawtawo no hino ya tan anyay nagawa nan kasalanan.

³⁴ Balo ta ambo pari-parihoy in-aaghaw lan kalabongan. Bana ta anorin kagolo, kay na masigoro nin koronil no anya talagay

nangyari. Kanya impapika na hi Pablo ha ampagkampowan lan hondalo ha kastilyo. ³⁵ Pa-makalato la ha ayran nin palasyo, inalsa lay nan hawhondalo hi Pablo bana ha sobran kabayaniwan nin tawtawo. ³⁶ Nga-min, maaaloyon hilay kalabongan nin homin togon a kaaaghaw la, "Patyon ya!" wana.

Yay Pa-magdipinsa ni Pablo ha Sarili Na

³⁷ Hin iloob lay na komon hi Pablo ha ampagkampowan lan hondalo, wana konan koronil ha halita Griego, "Maari kata wari ma-ka-totol?" "Tanda mo paytin manalita Griego," wanan koronil koni Pablo. ³⁸ "No anorin, ambo ka payti odtaw taga Egipto a kay ot naboyot nango-nan nagribildi ha gobyirno tan nako ha disyrto kalamo a a-pat a libon tawtawon mamangmati."

³⁹ Wanan in-obat ni Pablo, "A-sa kon Israelita a inabing ha Tarso, a-say bantog a babali ha probinsyan Cilicia. Labay kon ipakitotol komo a payagan mo kon manalita ha tawtawo." ⁴⁰ Pinomayag yay koronil, kanya inomdong hi Pablo ha ayran nin palasyo, bi-sa insinyas na konlan tawtawo a mamakatinok hila. Hin matinok hilay nan hosto ay nanalita ya konla ha halita Hebreo a halita nin Israelita.

22

¹ Wana, "Mawmatoa tan tawtalakaka, long-on moyoy halitaon ko bilang pa-magdipinsa ha sarili ko." ² (Pa-makalngo lan sarili lan halita Hebreo a pamaki-totol na konla ay mas lalo hilan namakatinok, kanya intoloy ni Pablo yay pananalita na.) Wana,

³ "A-sa kon potog a Israelita a impangabing ha babalin Tarso, probinsyan Cilicia, kot iti ko hinomi-ban tan nag-aral ha Jerusalem. Yay nag-in maistro ko ay hi Gamaliel. Tinoroan na kon labah nin kawkapanogoan a inimbi nan Dios konlan kapapo-papoan tamo. Yay klasin inakit ko hin yadtaw ha pa-magsirbi konan Dios ay bilang anamaot ha klasin pa-mag-inakit moyon halban anggan hawanin. ⁴ Kanya naor kinontra ko yadtin bayon totoro ta impa-papati ko hilay tawtawon anhomonol konan yadti. Babayi may lalaki ay dinakop-dakop kon homin pinili ta bi-sa ko hila impapriso. ⁵ Mapaptogan nan pinakapoon pari odti tan hilay intiron myimbro nin pinakamatagay a konsiho. Binyan la ko ot nin sawsolat para konlan kawkapan Israelita ha Damasco, kanya nako koy naor itaw pigaw dakpon hilay anhomonol konan yadtin bayon totoro ta bi-sa awiton ko hilan nakabalol iti ha Jerusalem para parosawan.

*Tinotol ni Pablo no Pa-no
Ya Nag-in Kristyano
(Gawgawa 9:1-19)*

6 “Balo ta hin yadtaw madani koy nan miabot ha Damasco, bandan ogtiawlo, tongwa na-palibolan akon ka-papolag a hawang ibat ha langit. 7 Natomba ko bi-sa nakalngo akon bosis, a wana kongko, ‘Saulo! Saulo! Anongkot mo ko anda-damsakon?’ 8 Inombat ako, ‘Hino ka, Katawan?’ Wana kongko, ‘Hiko hi Jesus a taga Nazaret a anda-damsakon mo.’ 9 Na-kit lan kawkalamoan ko yadtaw a hawang tan nali-mo hila, balo ta kay la nalngo yadtaw bosis a nanalita kongko. 10 Wangko ot impastang, ‘Katawan, anyay labay mon gaw-on ko?’ Wana kongko, ‘Omdong ka ta mako ka ha Damasco ta ma-tandaan moy na itaw a halban bawbagay a intatala kon gaw-on mo.’ 11 Hin ya-rin ay nabolag ako bana konan yay ka-papolag a hawang, kanya inakay la ko tanan kawkalamoan ko anggan ha Damasco.

12 “Main a-say lalaki itaw a yay ngalan kot Ananias. A-sa yan maka-Dios tan mahonol ha kawkapanogoan nan Dios kontamo, kanya anrispi-towon yan hosto nin halban lan kaparan Israelita a ampi-wan itaw. 13 Kina na ko ni Ananias bi-sa inomdong ya ha dani ko, ta wana kongko, ‘Talakaka Saulo, maka-kit kay na!’ Antimano naka-kit akoy naor ta na-kit ko

ya. 14 Wana ot kongko, ‘Yay Dios a sinamba lan kalimpapo-papoan tamo ay pinili na ka pigaw ma-tandaan moy kalabayan na tan pigaw ma-kit mo yay maptog a Ma-magsirbi na tan malngo a bosis na. 15 Kanya hikay gamiton nan mamaptog para kona ha halban tawtawo tongkol ha na-kit mo tan nalngo. 16 Hawanin, ando kay na mag-abala. Omdong kay na ta pabaotismo ka tan dawaton mo konan Katawan a linison na ka ha kawkasalanan mo.’ [Ya-rin a imbalita ni Ananias kongko.]”

*Yay Pa-mihogo koni Pablo
Konlan Ambo Israelita*

17 “Bi-sa norong akoy na iti ha Jerusalem. Ninghan, hin itaw ako ha timplo nin andomawat konan Dios, main akon na-kit a bilang kon tinaynop. 18 Na-kit ko yay Katawan, a wana kongko, ‘Maparah ka! Omalih kay nan tampol iti ha Jerusalem ta kay lay nan lamang tanggapon nin hilay tawtawo iti a pa-maptog mo tongkol kongko.’ 19 Wangko kona, ‘Kot Katawan, tanda la a kina-kina ko hin yadtaw a balang sawsinagoga ta impapriso tan impari-rindi ko hilay tawtawon antompol komo. 20 Maski hin pinati hi Esteban a namaptog tongkol komo, itaw ako nin ampamiliw tan ampomayag ha pa-mangmati kona. Hiko

ot a nagbantay ha aw-ayhing lan nangmati kona.'

²¹ Kot wanan Katawan kongko, 'Basta omalih kay na ta itaw kata pa-kaon ha madayo a logar konlan ambo Israelita.'

²² Anggan ison ay nilngo la yan labah hi Pablo nin hilay kapara nan Israelita, kot hin binanggit na hilay ambo Israelita ay bigla hilan inomaghaw, wanla, "Patyon ya-rin a tawo! Ambo yan dapat mabyay!"

²³ Patoloy hilan an-omaghaw, inwa-wasiwas lay aw-alimonmon la, tan namiha-habwag hilan gabok ha ka-motan olo la. ²⁴ Kanya minandawan nan koronil hilay hawhondalo na a iloob hi Pablo ha ampagkampowan lan hondalo ha palasyo para garotyon pigaw ma-tandaan no anongkot masyado hilan ampiaaghaw a tawtawo kontra kona. ²⁵ Kot hin binalol la yay nan katat para garotyon, wani Pablo konan kapitan lan hondalo a itaw nakabantay, "Tama doman ha layi a ipagaroti moy a-say kapara moyon an-itoring taga Roma a kay ot na-bistawan?"

²⁶ Pa-makalngo nan kapitan orin, nako ya konan koronil, ta wana kona, "Pano yadtin an-ipagawa mo, anta an-itoring ya paytin taga Roma yadtin tawo?"

²⁷ Kanya nako yay koronil koni Pablo ta pinastang na ya, "Potog doman a a-sa kan an-itoring taga Roma?"

"Potog," wanan in-obat ni Pablo.

²⁸ "Hiko man, balo ta hi-ban a imbayar ko para magkamain karapatan itoring taga Roma," wanan koronil.

"Hiko balo, paibat hin in-abing ako, an-itoring akoy nan taga Roma," wani Pablo.

²⁹ Kanya, hilay mangimbistiga komon koni Pablo ay antimano inomalih hilay na. Yay koronil man ay nahalak anamaot, bana ta impabalol na hi Pablo para garotyon anta a-sa ya paytin an-itoring taga Roma.

Hin Inomarap hi Pablo ha Pinakamata-gay a Konsiho

³⁰ Kinadilapan, labay nan masigoro nin koronil no anongkot an-idimanda hi Pablo nin hilay Israelita. Kanya impaorkal nay tikala ni Pablo ta bi-sa impatipon na hilay pawpoon pari tan halban lawlaloma ot a myimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel. Bi-sa impaha-wayan na hi Pablo para omarap konla.

23

¹ Pinaka-hilap ni Pablo hilay mawmyimbrow nin pinakamata-gay a konsiho, bi-sa wana konla, "Tawtalakaka, ampagbiyay akon malinis a konsinsya ha arapan nan Dios anggan hawanin awlo."

² Pa-makalngo ni Ananias a pinakapoon pari ha hinalita na, impatikmo na

hi Pablo konlan kawka-dani na. ³ Kanya wani Pablo kona, "Hika a magkonwari, tikmoon na kay namaot Dios. Nakatoklo ka ison para hosgawon na ko ayon ha kawkapanogoan nan Dios, kot impatikmo mo ko anta kontra orin ha kawkapanogoan."

⁴ Wanlan kawka-dani ni Pablo kona, "An-insoltowon moy nay pinakapoon parin nan Dios!"

⁵ Wanan in-obat ni Pablo, "Tawtalakaka, kay ko tanda a hiyay na payti yay pinakapoon pari. No komon ta tanda ko, kay ko hinalita odtaw kona, ta wana ha Masanton Kasolatan, 'Ando ka manalita doka konan yay ampamoon komoyo!'"

⁶ Hawanin, hin naasikaso ni Pablo a main saw-Saduseo tan main anamaot paw-Pariseo konlan mawmyimbro nin pinakamata-gay a konsiho, wana konla nin makhaw a bosis, "Tawtalakaka, a-sa kon Pariseo, tan paw-Pariseo anamaot hilay matoantawo ko. Yay baranan kanya la ko indimanda ay bana ta ampasimala akon hilay nati kot paorongon mabyay."

⁷ Pa-makahalita nan ya-rin, napikna yay pinakamata-gay a konsiho ta nanga-pikokontra hilay paw-Pariseo tan saw-Saduseo. ⁸ (Nga-min, hilay saw-Saduseo ay kay ampi-pol a main pa-morong mabyay, ni ha aw-anghil o aw-ispirito man. Kot hilay paw-Pariseo

ay ampi-polon la a ya-rin halban ay biig main.) ⁹ Bana ta anorin, niaaghaw hilay na ingat. Main konlan mawmaistron kapanogoan a kabilang ha gropo lan Pariseo a inomdong, ta wanlan pinagtiboyan, "Homin kamin na-kit a nagawa nan kasalanan nin yadtin tawo! No wari ta potog main ispirito o anghil a nakitotol kona, ando tamo dapat kontrawon yay Dios."

¹⁰ Hin inomamot a pamipoporpya la, nahalak yay koronil ta ola-no ma-pati la hi Pablo ta ampiahampatan la yay na. Kanya minandawan nay hawhondalo nan kowon la yan pilit hi Pablo konla ta awiton la yay na yapon ha ampagkampowan lan hondalo ha palasyo.

¹¹ Kinayabiwan, na-kit ni Pablo a an-o-dong yay Katawan ha dani na, wana kona, "Pablo, pakhawon moy nakom mo. Nga-min, kailangan moy namaot mamaptog tongkol kongko konlan tawtawo ha Roma a bilang ha ginwa mo iti ha Jerusalem."

Hin Nitatrato Hilan Patyon hi Pablo

¹² Kinaboklahan, main aw-Israelita a niasa-sa ta nipanompa a kay hila manganmangan ni minom anggan kay la ma-pati hi Pablo. ¹³ Maholok hilan a-pat a polo a lawlalakin nitatraton anorin. ¹⁴ Pa-makayari

ay nako hila konlan paw-
poon pari tan pawpoon
nin Israelita, ta wanla,
“Pinanompaan min maigot
a kay kami mangan-mangan
anggan kay mi ya ma-pati
hi Pablo. ¹⁵ Kanya hawanin,
labay mi komon a hikamo
tan hilay kalamoan moyon
myimbrow nin pinakamata-
gay a konsiho kot ipapibalita
moyo konan koronil a no
maari, awiton lan oman
hi Pablo iti komoyo ta
ipagbara-nan moyon main
kamo ot labay osisaon
tongkol kona. Bi-sa patyon
mi ya ba-yo ya miabot iti,”
wanla.

¹⁶ Kot main yan ka-nakan
a lalaki hi Pablo a anak nin
talakaka nan babayi a naka-
tanda nin ya-rin a tangka
la. Kanya nako ya ha
ampagkampowan lan hon-
dalo ha palasyo ta inhon-
bon na koni Pablo. ¹⁷ Hina-
wayan ni Pablo a a-say kapi-
tan nin hondalo bi-sa wana,
“Awiton mo ya pan domali
odtin binatilyo konan ko-
ronil ta main yan labay
ibalita kona.” ¹⁸ Kanya in-
awit na yan kapitan konan
koronil bi-sa wana, “Hina-
wayan na kon yay priso
tamon hi Pablo ta impaki-
totol na kongko a awiton
ko yadtin binatilyo komo
ta main ya kano nin labay
ibalita.”

¹⁹ Inakay nan koronil yay
binatilyo ha a-say doyo ta
kina-totol na yan solo, “Anya
kot ya-rin labay mon ibalita
kongko?” pastang na kona.

²⁰ Wanan in-obat nin
binatilyo, “Na-pi-sondoan
lan Israelita a ipaki-totol
la komo a iarap mo kano
dilap hi tiyo ko Pablo ha
pinakamata-gay a konsiho ta
konwari main hila ot labay
osisaon tongkol kona. ²¹ Kot
ando mo hila pagostowan,
bana ta main maholok a-
pat a polo a lawlalakin
mangabáng kona para
patyon la ya. Pinanompaan
la a kay hila mangan-
mangan ni minom anggan
kay la ya ma-pati. Parihado
hilay na hawanin; antaga-
nan la tana no payagan mo.”

²² Wanan koronil kona,
“Ando mo ibalita ha hi-
noman a imbalita modti
kongko.” Bi-sa pinaorong na
yay nay binatilyo.

*Hin Inawit la hi Pablo
koni Gobirnadador Felix*

²³ Hin ya-rin, namaha-way
hi koronil nin loway kapitan
ta wana konla, “Mamipari-
hado kamon lowanyatos
a hondalo, pati pitompolo
a dikabayo tan lowanyatos
ot a armadon pika, ta
painsan ha alas nuwebe
nin yabi, lalamoan moyo hi
Pablo para makon Cesarea.
²⁴ Mamiparihado kamoy
namaot nin kawkabayon
gamiton ni Pablo ta awiton
moyo ya koni Gobirnadador
Felix nin kay ya maano.”

²⁵ Bi-sa nanolat ya koni
Gobirnadador Felix nin anodti:

²⁶ “Mapagalang a Gobir-
nador Felix, hiko hi Claudio
Lisias a main solat nin
yadti. Komosta ka? ²⁷ Yadtin
impapiatol kon tawo komo

ay dinakop lan Israelita bis sa naga la yay na pinati. Kot na-tandaan ko a a-sa yan an-itoring taga Roma, kanya kina mi yan dinandan nin hawhondalo ko. ²⁸ Bi-sa in-arap ko ya ha pinakamata-gay a konsiho la ta labay kon masigoro no anyay bara-nan ta indimanda la ya. ²⁹ Na-linowan ko a homin ya paytin nagawa kasalanan para ipriso ya o patyon ta yay an-ibarâ la kona ay bana bongat ta main hilan kay angka-pisondoan ha kawkapanogoan nin Israelita. ³⁰ Hin na-tandaan ko a main aw-Israelita a ampangabâng kona para patyon la ya ay impapiatol ko yan tampol ison komo. Ibalita koy na konlan ampagdimanda kona a ison hilay na magriklamo komo. Ya-rin tana.”

³¹ Hinonol lan hawhondalo a pinanogoan konla, kanya kinayabiwan ay in-atol lay na hi Pablo anggan ha babalin Antipatris. ³² Kinadilapan, hilay nilomalakon hawhondalo ay norong ana ha ampagkam-powan la ha palasyo ta hila tanay nakakabayo a namiatol koni Pablo. ³³ Pa-makalato la ha Cesarea, inimbi lay solat konan gobir-nador, bi-sa in-intriga la hi Pablo kona. ³⁴ Pa-makabasa nan gobir-nador ha solat, pinastang na hi Pablo no anyay probinsya na. Hin na-tandaan nan taga ya probinsyan Cilicia, ³⁵ wana, “Painsan ko bistawan a

kaso mo no makalato hilay nay ampagdimanda komo.” Kanya impakolong na ya yapo hi Pablo itaw ha palasyon impapipa-dong ni Ari Herodes hin yadtaw.

24

Hin In-arap hi Pablo koni Gobir-nador Felix

¹ Pa-makalabah limay awlo, nakalato ha syodad Cesarea yay pinakapoon pari a hi Ananias, kalamo na hilay pawpooon nin Israelita tan a-say abogado a yay ngalan kot Tertulo. Inawit nan yadtin abogado koni Gobir-nador Felix a dimanda laban koni Pablo. ² Hin in-arap ana hi Pablo, inompisawan yay na ni Tertulo nin ibalita yay dimanda laban koni Pablo. Wana koni Gobir-nador Felix:

“Mapagalang a Gobir-nador, ha abig nin main mon pamomoon ay naboyot kami nan ampakaranas nin katinokan, tan lako anamaot a pamama-yo a ginwa mo ha ikaabig nin yadtin nasyon.

³ Ambilbion min hi-ban a otang nakom ya-rin gawa mon kaabigan tan pirmi min ampasalamatan yadi maski ha aytimay logar. ⁴ Kot pigaw kay kay na masyadon maabala, andawaton ko a komon pagpasinsyawan mon long-on odtin maantor a totonon mi komo. ⁵ Na-patnagan mi a yadtin hi Pablo ay dilikadon tawo, ta hiyay ampangibat-ibatan nin kawkagolowan komin aw-Israelita a ampi-wan ha

maskin aytimay lawlogar, tan a-sa yan ampamoon-poon ha siktan rilihyon a anha-wayan 'Nazareno'.⁶ Hinali na ot hiraon a kasagradowan nin timplo mi, kanya dinakop mi ya.

"[Hosgawon mi yay na komon ayon ha main min kawkapanogoan,⁷ kot nilomato hi Koronil Lisias ta pinilit na yan kinwa komi.⁸ Bi-sa inhogo na kami ta iti kami na kano miaarap komo.]* No imbigawon mo-rin hi Pablo ay matandaan mo a potog odtin halban dawdimanda mi laban kona."

⁹ Hila may pawpoon nin Israelita ay nakiayon kona ta imbalita la a potog orin halban hinalita ni Tertulo.

Impaglaban ni Pablo yay Kaso Na koni Gobirnadador Felix

¹⁰ Hin ya-rin, insinyas nan gobirnadador koni Pablo a hiyay nay manalita, kanya wanan impagdipinsa,

"Mapagalang a Gobirnadador, tanda ko a namilang anan taon a hikay ampanosga iti konan yadtin nasyon, kanya maliga ko a maidipinsa koy sarili ko ha main mon arapan.¹¹ No mag-imbistiga ka, masigoro mo a ikalabinloway awlon bongat hawanin paibat hin nilomato ako ha Jerusalem para somamba.¹² Kay la ko na-na-kit nin hilay kapara kon Israelita nin nakidiskosyon ha hinoman, ni gino-gomwa kagolowan itaw ha timplo o ha sawsinagoga

o maski aytiman ot ha syodad.¹³ Kay homin hilan maipa-kit a prowiba tongkol ha bawbara la kongko.

¹⁴ An-aminon ko komo, mapagalang a Gobirnadador a yay pa-magsamba ko konan Dios a sinamba lan kalimpapo-papoan mi ay ayon konan yay ba-yon totoro a wanla kot palso. Kot ambo palso ta ampi-polon ko syimpri halban bawbagay a nakasolat ha Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogoan tan ha lawlibron sinolat lan propita nan Dios.¹⁵ Bilang syimpri konla ay ampasimala akoy namaot a halban tawon ni-kati, labah may doka ay biig nan paorongon mabyay nin Dios.

¹⁶ Kanya naor lawah kon ampag-inakitan a pirmin malinis a konsinsya ko ha arapan nan Dios tan ha kaparan tawo.

¹⁷ "Pa-makayari nin omnoy taon kon kay itaw ha Jerusalem ay norong akoy naor pigaw mangawit akon tawtambay para konlan ka-Israelita ko itaw tan mamida-ton konan Dios.

¹⁸ Hin lo-gan kon ampamida-ton ha timplo ta nayari koy nan ginwa yay sirimonyan palinis kasalanan ay main omnoy Israelita a naibat ha probinsyan Asia a naka-kit kongko itaw. Kay homin hilan na-kit a malabong a tawo tan disnodon ambo magolo.¹⁹ Hila-rin a aw-Israelitan taga probinsyan Asia a dapat komon mako iti komo, ta hila a magdimanda

no main hilan riklamo laban kongko. ²⁰ Maari namaot pastangon mo hila tana odtin tawtawo iti hawanin no anya kot a na-kit lan nagawa kon kasalanan hin inomarap ako ha pinakamata-gay a konsiho mi. ²¹ Nanganggan mahalita la ay yadtaw imbalita ko ha makhaw a basis ha arapan nin pinakamata-gay a konsiho, a wangko, 'Kanya la ko indimanda ay bana ta ampasimala akon hilay nati kot paorongon mabyay.' "

²² Hin nalngo na-rin ni Gobirnadador Felix, impa-mayà na yapo a bista ta lako a tanda na tongkol ha totoro nan Katawan. "Painsan koy na disisyonan a kaso tongkol koni Pablo no lomato hi Koronil Lisias," wana konla. ²³ Bi-sa binibilinan nay a-say kapitan nin hondalo a itoloy a pa-maggwardya koni Pablo, balo ta ando ya higpitan tan ando na hila bawalan a kawka-bilbi nan bisitawon ya o mamin kawkailangan na.

Hi Pablo ha Arapan lan Miambalin Gobirnadador Felix tan Drusila

²⁴ Pa-makalabah omnoy awlo, nako yay naman itaw hi Gobirnadador Felix, kalamoan nay kaambali nan hi Drusila a a-say Israelita. Impa-ka nan gobirnadador hi Pablo ta nanglongo yan pahawang na tongkol ha katotpol koni Cristo. ²⁵ Kot hin impahawang nay na ni Pablo yay tongkol ha

pa-mag-in maptog, pa-magdisiplina ha sarili, tan yay lomato a pangongokom nan Dios ay nali-mo hi Gobirnadador Felix. Kanya wana, "Maari kay nan omalih. Ipaha-wayan katan oman no main akoy nan panaon." ²⁶ Hin ya-rin, ampana-gan ya ta ola-no mami yan sohol kona hi Pablo, kanya mabotbot na yan an-ipa-ka tan an-ipagkatotol.

²⁷ Kot pa-makalabah loway taon ay hi Porcio Festo anay hinomagili koni Gobirnadador Felix nin nag-in gobirnadador. Ha apos ni Gobirnadador Felix a ma-pakonswilo na hilay Israelita, pino-layan na hi Pablo nin nakapriso.

25

Hin Dinawat ni Pablo a Iarap Ya Konan Impirador ha Roma

¹ Hawanin, hin nakalato yay na hi Gobirnadador Festo ha probinsyan pamoonan na, pa-makalabah toloy awlo bongat ay nako yay na ha syodad Jerusalem ibat syodad Cesarea. ² Hin ya-rin, yay pinakapoon pari pati laloma ot a pawpoon nin Israelita ay nako koni Gobirnadador Festo ta in-arap lay dimanda la laban koni Pablo. Impaki-totol la kona ³ bilang pabor a no maari ipapiatol na hi Pablo ha Jerusalem. Ngamin, main hilay naman tangka a abangan la ya ta

patyon. ⁴ Kot wanan inobat ni Gobirnadur Festo, "Itaw ya nakapriso hi Pablo ha Cesarea, kot kay maboyot ay morong ako itaw. ⁵ Kanya maki-kakongko a hinoman komoyo a iti ha kapangyarian ta isigi moyoy dimanda moyo no talagan main yan nagawa a kasalanan."

⁶ Maholok mapolo a awlot hi Gobirnadur Festo itaw ha Jerusalem, bi-sa norong yay na ha Cesarea. Kinadilapan, tinomoklo ya ha ampagbistawan bi-sa imbalita nan awiton la hi Pablo itaw kona. ⁷ Pa-makalato ni Pablo, pinalibolan la yan pawpoon nin Israelita a naibat ha Jerusalem. Nangasari a dimanda lan mangabyat laban kona, kot homin hilan naibin prowiba.

⁸ Hawanin, dinipinsawan ni Pablo a sarili na, wana, "Homin akon ginwa a kontra ha kawkapanogoan min Israelita, ni kontra ha timplo, ni kontra konan kagalanggalang a Impirador ha Roma."

⁹ Kot bana ta hi Gobirnadur Festo kot labay nan pagostowan hilay Israelita, wana koni Pablo, "Kay mo doman labay mako ha Jerusalem ta itaw koy na bistawan odtin kaso mo?"

¹⁰ Kot wani Pablo, "Iti ko hawanin ha korti a hakop nan Impirador ha Roma, kanya iti ko dapat bistawan. Hika mismo, talagan tanda

mo a homin akon nagawa a kontra konlan Israelita. ¹¹ No wari ta kinomontra ko ha layi o nakagawa nin anyakaman a dapat kon paka-sintinsyawan nin kamatyan ay kay korin paglikolan. Balo ta no homin kaptogan a dimanda la kongko, homin tawon main karapatan nin iintriga ko konla. Kanya an-ipakitotol kon iarap ako ha Impirador ha Roma," wani Pablo.

¹² Impaki-pa-no na yapon odti ni Gobirnadur Festo konlan ma-mangwawali na ta bi-sa wana koni Pablo, "Bana ta nag-apila ka konan Impirador, intonsis no-nin itaw ka iarap kona."

Hin In-arap hi Pablo koni Ari Agripa

¹³ Pa-makalabah omnoy awlo ay nako ha syodad Cesarea hi Ari Agripa** tan yay talakaka nan hi Berenice ta tinibaw la hi Gobirnadur Festo. ¹⁴ Hin naboyot-boyot hilay na itaw, tinotol ni Gobirnadur Festo koni Ari Agripa yay tongkol ha kaso ni Pablo. Wana, "Main itin naabotan kon nakapriso a na-bokotan ni Gobirnadur Felix. ¹⁵ Hin nako ko ha Jerusalem, inriklamo la ya kongko nin hilay pawpoon pari tan hilay pawpoon Israelita, ta yay labay la kot sintinsyawan ko yan kamatyan. ¹⁶ Kot wangko konla, ambo min ogali nin hikamin taga

* 25:13 25:13 Yadtin hi Ari Agripa ay hi Ari Herodes Agripa II, yay anak ni Ari Herodes Agripa I a binanggit ha Gawgawa 12:1.

Roma a bastay nan bongat sintinsyawan kamatyan a tawon nakadimanda nin kay yapon iarap kona hilay nagdimanda, ta pigaw mabiyang ya ot panaon para maidipinsa nay sarili na.

¹⁷ Kanya, hin nilomato iti hilay nagdimanda kona, kay koy na nag-abala ta kinadilapan ot, tinomoklo ako ha ampagbistawan bisa ko ya impaarap odtin tawo.

¹⁸ Hin nanalita hilay nay nagdimanda kona, hay wangko no mabyat a kasalanan a ibalita la tongkol konan yadtin tawo, kot ambo anamaot paytaw.

¹⁹ Nanganggan kay la angka-pisosondoan yay tongkol ha rilihyon la tan yay tongkol ha a-say tawon nati a yay ngalan kot Jesus a an-ipilit nan angkabyay ni Pablo.

²⁰ Kay ko tanda no pa-noy gaw-on ko ha anorin a klasin kaso, kanya pinastang ko hi Pablo no labay nan mako ha Jerusalem ta itaw ya bistawan.

²¹ Kot impakitotol na a iti ya tana yapo ta labay nan iabot yay kaso na konan Impirador. Kanya inmanda ko a iti ya tana yapo anggan maipapiatol ko ya konan Impirador."

²² Hawanin, wani Ari Agripa koni Gobirnadador Festo, "Labay koy namaot malngo orin a tawo."

"Dilap maari mo yan long-on," obat ni Gobirnadador Festo kona.

²³ Kinadilapan anaor, hila hi Ari Agripa tan hi Berenice ay nakaholot nin pormal ta nilomoob hila itaw ha korti nin an-aloyonon hilan mawmata-gay a opisyalis nin militar tan mawmain ingkatawo ha syodad Cesarea. Bi-sa inmanda ni Gobirnadador Festo a iarap la yay na itaw hi Pablo.

²⁴ Bi-sa wani Gobirnadador Festo, "Kagalang-galang a Ari Agripa tan komoyon halban a iti hawanin: Yadtin lalaki ay an-iriklamo kongko nin hilay lako a Israelita ha Jerusalem tan iti ha Cesarea. An-iaaghaw la a ambo yay na kanon dapat mabyay.

²⁵ Kot ha pa-ngimbistiga ko ay homin akon nakit a nagawa nan dapat pagdosawan nin kamatyan. Hawanin, bana ta nag-apila ya konan Impirador ha Roma, dinisisyonan kon ipapiatol ya itaw kona.

²⁶ Balo ta ambo ako ot sigorado no anyay dapat kon isolat konan yay poon ko tongkol ha kaso na. Kanya in-arap ko ya komoyon halban, laloy na komo kagalang-galang a Ari Agripa, ta hapa no pa-makayari tamo yan imbistigawon kot main akoy nan harag maisolat.

²⁷ Nga-min, para kongko, ambo dapat ipa-wit konan Impirador a a-say priso nin homin maibalita no anya talagay dimanda laban kona."

In-arap hi Pablo konli Ari Agripa tan hi Berenice

*Impaglaban ni Pablo yay
Kaso Na koni Ari Agripa*

1 Hawanin, wani Ari Agripa koni Pablo, "Maari moy nan dipinsawan a sarili mo." Kanya inimbi ni Pablo a kaga-galang, bisa inompisawan nay nan dipinsawan a sarili na, wana:

2 "Kagalang-galang a Ari Agripa, an-itoring kon makalma ako ta hawanin ay madipinsawan koy sarili ko ha main mon arapan tongkol ha halban bawbagay a an-ibara la kongko nin hilay kaparan Israelita, ³ lalo paot ta tanda kon kabisado moy halban kawkaogalian tamon Israelita tan yay bawbagay a kay tamo angka-pi-sondoan. Kanya andawaton kon pagpasinsyawan mo komon nin long-on odtin totolon ko.

4 "Tanda lan halban kaparan Israelita a pamagbiyay ko paibat hin anak ako ta itaw ako mismo hinomi-ban konlan kaparan Israelita ha Jerusalem. ⁵ No talagan labay lan ibalita a kaptogan, tanda lay na paibat hin ibat a ampagbiyay ako bilang a-say Pariseo, labay totolon, myimbrow ko nin pinakaistrikton gropon rilihyon tamo. ⁶ Kot hawanin ay iti kon ambistawan bana ta ampasimala ako ha impangako nan Dios konlan kalimpapo-papoan tamo. ⁷ Halban tamon lipi lan labinloway anak ni Israel ay ampasimala a tooron

nan Dios ya-rin a pangako na, kanya lawah tamon ansambawon yay Dios nin awlo-yabi. Kagalang-galang a Ari, bana ta ampasimalaan ko-rin ay indimanda la koy na ingat nin hilay kapara paot Israelita! ⁸ Anongkot hay irap moyon pi-polon a paorongon nan Dios mabyay hilay ni-kati?

⁹ "Hiko man hin yadtaw, hay wangko no dapat kon gaw-on a halban baba ko para kontrawon hi Jesus a taga Nazaret. ¹⁰ Anodtaw naor a ginwa ko itaw ha Jerusalem. Ambo bongat impapikolong koy golpin Kristyano, bana ta binyan la kon kapangyarian nin hilay pawpoon pari a gaw-on kodtaw, nokay hin sintinsyawan hilan kamatyan ay a-sa ko konlan nami nin sintinsya. ¹¹ Ha balang sawsinagoga a kina-kina ko, ni-no ni-noy bisis ko hilan impaparosawan ta ampiliton ko hilan parorokaon la hi Jesus. Bana ha masyadon ka-motan olo ko konla, tino-tombokan ko hila ot para dadamsakon ha bawbabali ha laloman nasyon."

*Hin Tinotol ni Pablo no
Pa-no Ya Tinompol koni Jesus
(Gawgawa 9:3-19)*

¹² [Patoloy a pa-notol ni Pablo ha arapan ni Ari Agripa a wana,] "Ya-rin anaor a bara-nan nin pamako ko ha Damasco ta binyan la kon kapangyarian tan pirmiso nin hilay pawpoon pari a dakpon

hily antompol koni Jesus. ¹³ Kagalang-galang a Ari, hin yadtaw ogtiawlon iti kami ha dalan nin hily kawkalamoan ko, tongwa naka-kit akon hawang a angkaibat ha langit a mas mahawang ot dinan ha hawang nan awlo. Hiko tan hily kawkalamoan ko ay na-palibolan nin ya-rin a hawang. ¹⁴ Halban mi ay natomba. Tongwa, nakalngo akon bosis a naki-totol kongko ha halita Hebreo, wana, 'Saulo! Saulo! Anongkot mo ko anda-damsakon? Sarili moy anhahakiton mon ya-rin ta kaalimbawaan moy kabayon ampanipa ha matayar a an-ipanagrag komo.' ¹⁵ Bi-sa pinastang ko, 'Hino ka, Katawan?' wangko. Wanan in-obat kongko, 'Hiko hi Jesus a anda-damsakon mo. ¹⁶ Sigi, omdong kay na. Kanya ako nagpa-kit komo bana ta gaw-on katan ihohogo ko. Paptogon mo ha tawtawo yay tongkol ha pa-maka-kit mo kongko hawanin tan yay bawbagay a ipa-kit ko ot komo. ¹⁷ Ilipyas kata konlan Israelita tan konlan ambo Israelita a pamihogoan ko komo. ¹⁸ Ihogo kata konla pigaw ipaintindyan mo konlay tongkol ha kapa-halan la a iti ha karobloman bana ha kawkasalanan la, pigaw bokotan la-rin ta mako hila ha pa-hal mahawang, [labay totolon,] omalih hila ha kapangyarian

ni Satanas ta paka-dani hila ha Dios. Ha anorin a paralan, ma-patawad a main lan kawkasalanan tan maibilang hily namaot konlan hily makatanggap nin pa-hal tawil nin balang nag-in bawbanal a tawtawo nan Dios bana ha katotpol la kongko.' [Anorin a imbalita nan Katawan kongko.]"

Hin Tinotol ni Pablo yay Tongkol ha Pangangaral Na

¹⁹ "Kanya, kagalang-galang a ari," [wanan impagpatoloy ni Pablo,] "hinonol koy pinanogoan nan yadtaw na-kit kon naibat ha langit. ²⁰ Itaw ako o-nan nangaral ha Damasco, bi-sa ha Jerusalem tan ha intiron probinsyan Judea, ba-yo konlay namaot ambo Israelita. Impangaral ko a dapat hilan mangombabali ha main lan kawkasalanan ta domani konan Dios, bi-sa la ipa-kit ha gawgawa la a talagan binokotan lay nay main lan kawkasalanan. ²¹ Yaddi naor a bara-nan no anongkot dinakop la kon kaparan Israelita hin lolog itaw ako ha timplo, bi-sa naga la koy na pinati. ²² Kot ha tambay nan Dios ay patoloy akon ampangaral anggan hawanin, ta ampamaptog ako ha halban a kay homin pinili, mairap man o mayaman. Homin akon laloman an-ibalita no ambo yadtaw imbalita ni Moises tan hily lawlaloma ot a pawpropita nan Dios hin yadtaw a wanla kot

mangyari. ²³ Imbalita lay na a yay Cristo ay kailangan domalan ha dya-dya tan mati, bi-sa mo-nan morong mabyay pigaw maabotan nan hawang, labay totolon kalipyasan, hilay kaparan Israelita tan hilay ambo Israelita.”

²⁴ Hin anorin a pamagdipinsa ni Pablo ha sarili na, bigla na yan inaghawan ni Gobirnadador Festo, wana, “Makolang-kolang ka, Pablo! Nahira anay olo mo bana ha sobran pinag-aralan mo.”

²⁵ Kot wanan in-obat ni Pablo, “Ambo akon makolang-kolang, mapagalang a Gobirnadador Festo, ta potog man tan main katoyngan odtin anhalitaon ko. ²⁶ Tanda nan kagalang-galang a Ari Agripa yadtin bawbagay a anhalitaon ko, kanya kay ko ampag-alangan nin manalita kona. Angkasigoro kon nantandaan na yadtin halban ni-pangyari, ta ambo man ha maarin logar nangyari odti. ²⁷ Kagalang-galang a Ari Agripa, ambo doman ampi-polon moy hinalita lan pawpropita nan Dios? Tanda ko a ampi-pol ka.” ²⁸ Inombat yay ari, “Hay wamo lawo no maganoh mo kon ma-kombinsi para magin Kristyano.”

²⁹ Wanay namaot ni Pablo, “Ki maganoh ki mairap, andawaton ko konan Dios a hika, kagalang-galang a Ari,

pati halban lan itin ampan-glongo kongko hawanin ay mag-in kamo komon kaw-Kristyano a bilang kongko, balo ta ando moyo tana komon ma-halian nakatikala a bilang kongko.”

³⁰ Hin nayari anay panalita ni Pablo ay inomdong yay na hi Ari Agripa, hi Gobirnadador Festo tan hi Berenice tan pati nay halban nakatoklo itaw. ³¹ Pamakaalih la, wanla ha a-sa tan a-sa, “Yadtin tawo ay homin yan nagawa a dapat pangmatyan la kona o pakaprisowan na.” ³² Bi-sa wani Ari Agripa koni Gobirnadador Festo, “Maari yay na komon bolohan hi Pablo no kay ya nag-apila konan Impirador.”

27

Yay Pa-mi-ka koni Pablo ha Roma

¹ Hawanin ta nadisisionan ana a dapat kamin magpontin mako ha nasyon Italia, in-intriga la ya hi Pablo tan hilay lawlaloma ot a pawpriso koni Kapitan Julio a a-say kapitan nin gropon militar a anha-wayan “Rehiminto nan Impirador.”

² Nilomolan kami ni Pablo ha a-say pontin a ibat pantalan Adramitio a mako magbyahi ha pawpantalan ha probinsyan Asia, bi-sa nibwat kami na. Kalamoan mi ot hi Aristarco a taga Tesalonica, probinsyan Macedonia. ³ Kinadilapan ay dinomoong kami ha syodad Sidon. Ha kaabigan

ogali ni Kapitan Julio koni Pablo ay pinayagan na yan nakapagbisita konlan aw-amigo na pigaw matambayan la ya. ⁴ Nibwat kami naman, kot bana ta halonga yay lopot ay nangka-kalipkip kamin polo Chipre para paikobli. ⁵ Nilabahan mi yay loway probinsyan Cilicia tan Panfilia, bisa dinomoong kami ha Mira, a-say syodad nin probinsyan Licia. ⁶ Itaw na na-romogan ni Kapitan Julio a a-say pontin a ibat syodad Alejandria a ampagbyahin Italia, kanya itaw la kami pinalipat.

⁷ Omnoy awlon matantan a pontin a nilolanan mi tan na-pairapan kamin niabot ha babalin Gnido. Bana ta yay lopot kot halonga anaman, kanya nagpawan kami ha tangos nin baryon Salmon ta bisa nangka-kalipkip kamin polo Creta para paikobli. ⁸ Kot nairapan kamin nangliglig ba-yo kami niabot ha anha-wayan lan "Labah a Doroongan", a madani ha babalin Lasea.

⁹ Ambo da-raoto a panaon a nasayang tan dilikadoy nan magbyahi pontin bana ta nalabah ana yay Panaon Pa-magkolasyon nin Israelita. Kanya wanan inwawali ni Pablo, ¹⁰ "Kawkalamoan, angka-patnagan kon dilikado no itoloy tamoy byahi tamo, ta yay ogotan nin yadti ay ambo bongat mahi-ban a

kahiraan ha kargaminto tan ha pontin, nokay pati biyay tamo ay dilikado." ¹¹ Kot mas naki-pol yay kapitan nin hondalo konan kapitan nin pontin tan konan yay main ikon pontin dinan ha hinalita ni Pablo. ¹² Bana anamaot ta ya-rin logar a pinagdoongan mi ay ambo labah pamalabahan nin panaon layop, mas lako hilay malabay a magpatoloy kami, ta ola-no makaino-ino nin miabot ha Fenice a a-say namaot doroongan ha polo Creta. Yadti ay nakaarap ha libaba ha bagatan tan libaba anamaot ha mayanan, kanya labah pamalabahan panaon layop.

Hin Na-palatan Bagyo ha Taaw Hila ni Pablo

¹³ Kanya, hin kaabig-abigan anay lopot a naibat ha bagatan, hay wanlan kawkalamoan mi ay maarianan itoloy a plano lan magbyahi. Kanya inisa lay pondo ta bisa nagpatoloy nin nangli-liglig konan ya-rin polo Creta. ¹⁴ Kot kay naboyot ay bigla nanglopot nin makhaw a namaaypa ibat konan polo. Yay ha-way konan ya-rin a lopot ay "Euroclidon". ¹⁵ Ha kakhawan lopot, kay makahoba a pontin, kanya pino-layan mi nan miparpar. ¹⁶ Hin niparpar kami ha makalog a polo Clauda ay midyoy na halimbong ha lopot, kot na-pairapan kami syimpri ha pa-milolan nin baloto a goloy-goloy nan pontin.

17 Hin naisay na-rin baloto, kinolkolan la ot a pontin nin mahi-ban a yobil pigaw kay basta-basta mawatak. Ha halak lan miharhar konan yay mata-gay a boyangin ha ka-tobon Libya, in-aypa lay layag ta pino-layan lay nan miparpar yay pontin. 18 Bana ta masyado kami nan angka-pairapan ha kakhawan bagyo, kinadilapan, inompisawan lay nan idabo ha taaw yay laloman kawkargaminto. 19 Homonol a awlo, pati laloman kawkagamitan nin pontin ay indabo-dabo mi na. 20 Hin omnoy awloy nan kay mi ma-kit a awlo ni bitoon ta homin togon a bagyon makhaw, nahominan kami nan pag-asa a makalibri.

21 Hin naboyot anan kay kami na ampakapangan, inomdong hi Pablo ha piaarapan mi ta wana, "Kawkalamoan, no nanglongo kamo komon kongko ta kay tamo yapo inomalih ha Creta, kay tamo komon na-padya-dyaan tan napirdyan. 22 Kot hawanin anwawaliwan katamo: Pakhawon moyoy nakom moyo ta homin man mati ni a-sa kontamo, kanya bongat ta yadtin pontin kot mahira. 23 Ngamin, yay Dios a main ikon kongko tan ampagsirbiwan ko ay nanogo yan a-say anghil na a nagpa-kit kongko nayabi. 24 Wana kongko, 'Pablo, ando ka mahalak

ta kailangan mon omarap konan Impirador.' Tan wana ot, 'Alang-alang komo ay ilibri nan Dios a halban kalamoan mo konan yadtin bagyo.' 25 Kanya pakhawon moyoy nakom moyo ta ampasimala ako konan Dios a mangyari a halban ayon ha imbalita nan anghil kongko. 26 Kanya bongat ta kailangan miparpar tamo ha a-say polo," wani Pablo.

27 Labin-a-pat a awlo kami nan ampiparpar itaw ha Ambay Adriatico. Hin yarin bandan kapikna yabi ay nalayam lan tripolanti a midyo kami na ampi-paliglig. 28 Tinakar lay lanom bi-sa na-kit la a main lowampolo a dopay kalaloan. Na-paonggan, hin tinakar lay naman ay labinlimay dopa tanay kalaloan. 29 Na-halakan hila ola-no miharhar ha lalako a bato, kanya a-pat a pondoy indabo la ha hoyotan nan pontin bi-sa dinomawat hila a tampol ana komon homawang. 30 Tongwa naisipan lan tawtripolanti a lomayah hila, kanya inogoh lay baloto ta konwari mamidabo hila ot pondo ha o-nawan nan pontin. 31 Kot wani Pablo konan kapitan nin hondalo tan konlan hawhondalo, "No magpatoloy hilan omalih hila-rin ay kay tamo malibri." 32 Kanya, pino-toh lan hawhondalo a yobil a impanakol konan baloto ta basta lay na pino-layan.

³³ Hin bandan palbangan, impaki-totol ni Pablo konlan halban a mangan ta mangan hila. Wana konla, "Labin-apat a awlo kamoy nan kay mika-kanya ha pananagan tan kay kamo ampangan ni anyakaman. ³⁴ Kanya an-ipaki-totol ko komoyo a kailangan mangan kamoy na pigaw komhaw kamo ta kay kamo man maano ni daoto." ³⁵ Pa-makahalita na-rin ni Pablo, nangwa yan tinapay bi-sa pinakisalamatan na yay Dios ha piaarapan lan halban. Bi-sa nami-hing ya ta nagompisan nangan. ³⁶ Kanya halban ay kinomhaw a nakom bi-sa nangan namaot. ³⁷ Lowanyatos tan pitompolo tan a-nom (276) a halban min lolan nin pontin. ³⁸ Hin ni-kabhoy anay halban, indabo-daboy lay nay kawkargan trigo ha taaw ta pigaw lomo-paw yay pontin.

Hin Nahira a Pontin a Nilolanan li Pablo

³⁹ Hin mahawang ana, natamolaw lay a-say polo, balo ta kay la tanda no anya maglogar odtaw. Na-sikaso la a main bangan a maboyangin a a-say liglig, kanya naisipan lan halion no maari lan iharhar yay pontin itaw. ⁴⁰ Kanya pino-toh lay nay yawyobil nin pawpondo ta pino-layan lay na. Bi-sa inorkal lay yawyobil a impanakol ha loway timon. Pamakayari ay inisa lay layag ha bandan o-nawan, pigaw

maitolak yan lopot a pontin anggan miharhar komon ha liglig. ⁴¹ Kot yay nangyari, niharhar yay nay pontin ha a-say logar a mababo. Nikotkot a obot nan o-nawan pontin, kanya kay nakaalih. Bi-sa yay hoyotan nan pontin ay binayoy nan binayonin makhaw a alon anggan nawatak.

⁴² Hin ya-rin, plano lan hawhondalo a pa-patyon la komon a halban pawpriso, pigaw homin makatangoy konla para lomayah. ⁴³ Kot bana ta labay nan kapitan nin hondalo a ilibri hi Pablo, kanya kay na hila pinayagan. Inmanda na a halban maronong tomangoy ay mona hilay nan magta-boy ta tomangoy anan mamaliglig. ⁴⁴ Hilay laloma a kay tanda tomangoy ay minandawan nan goma-got ha pawpo-toh a tapi o laloman pawpartin pontin. Ha anorin a sistima, halban ay niabot ha liglig nin kay naano.

28

Yay Nangyari koni Pablo ha Polo Malta

¹ Hin ya-rin a nalibri kami na tan nakainapat, ntandaan mi a yay ngalan nan ya-rin polo a kamainan mi ay Malta. ² Ambo bastan kaabigan a impa-kit la komi nin hilay tawtaga itaw. Bana ta ampangabagat hin ya-rin tan malayop ay impamarta la kamin timbon bi-sa inasikaso lay balang a-sa komi. ³ Namolot hi Pablo nin

kawkayo. Hin inigwa na ha apoy, bigla nilomwah a a-say olay a madita ta nalanglang ya. Kinomayat yay olay ha gamot ni Pablo, kanya ison yan malawit-lawit. ⁴ Hin na-kit lan tawtaga itaw a olay a malawit-lawit ha gamot ni Pablo, wanla ha a-sa tan a-sa, "Malamang ma-mangmati yan tawo odti! Nalibri ya pago ha taaw, balo ta kay nay na iaboloy nin Makapangyayari a mabyay ya ot." ⁵ Kot inwihik nan bongat ni Pablo ha apoy yay olay nin kay ya naano hi Pablo. ⁶ Hawanin, anta-taga-nan lan tawtawo a mabayâ ya o kari matomba ya tanan mati. Kot hin naboyot hilay nan mata-tatagan bi-sa homin hilan na-kit anyakaman a nangyari kona, nangoman a isip la ta wanlay na a a-sa yan dios.

⁷ Itaw ha danin kamainan mi ay main yan lota yay ampamoon konan ya-rin a polo a yay ngalan kot Publio. Hinagyat la kami itaw konla, tan ha kaabigan nakom na ay itaw na kami pinahanda nin toloy awlo. ⁸ Nitaon a nakaiira a tatay ni Publio hin ya-rin ta angka-mot ya tan na-disintirya. Kina na ya ni Pablo ha kwarton kamainan na bi-sa indawat na ya konan Dios, tan imparna nay gamot na kona kanya inomabig yan tampol. ⁹ Bana ta anorin a nangyari, hilay lawlaloma ot a main masakit konan ya-rin a polo ay ni-pako koni Pablo,

kanya biig na hilan pinaabig. ¹⁰ Lako a na-tanggap min bilang parangal lan tawtawo komi bi-sa hin omalih kami na ay pinabalonan la kami ot nin kawkailangan mi ha pa-magbyahi.

Yay Pa-magbyahin Paibat Polo Malta Anggan Roma

¹¹ Pa-makayari toloy bolan ay inomalih kami nan nakalolan ha a-say pontin a namalabah anamaot nin panaon layop konan ya-rin a polo. Yay ngalan nan ya-rin pontin ay "Castor tan Polux" nin syodad Alejandria. ¹² Dinomalan kami ha babalin Siracusa ta bi-sa toloy awlo mi itaw. ¹³ Bi-sa nagpatoloy kami na anggan dinomoong kamin babalin Regio. Kinadilapan, pabor komi yay lopot a angkaibat bagatan, kanya hin ikalwan awlo, niabot kamin pantalan Puteoli ha nasyon anan Italia. ¹⁴ Nakakit kamin omnoy kaparan antompol koni Jesus itaw. Inimbitawan la kamin nanglinggo itaw konla. Pa-makayari, nilomalako kami nan makon syodad Roma.

¹⁵ Hin na-tandaan lan kaparan antompol a ampi-wan ha Roma a makalato kami ay hinakbat la kami. Hilay laloma ay niabot anggan ha palingki nin Apio, balo ta hilay laloma ay anggan bongat ha anha-wayan "Toloy Balin Hahandaan". Pa-maka-kit ni Pablo konla ay nagpasalamat ya ha Dios tan kinomhaw a nakom na.

Hin Itaw ya hi Pablo ha Roma

¹⁶ Hin niabot kami na ha syodad Roma ay in-intriga nay nan kapitan hondalo hilay pawpriso konan yay major nin gwardyan palasyo. Anodtaw pa man, pinayagan la ot nin opisyalis a magsarilin iwanan hi Pablo, balo ta impabantayan la ya ha a-say hondalo.

¹⁷ Pa-makalabah nin toloy awlo, hinagyat ni Pablo hilay pawpoon nin Israelita konan ya-rin a syodad para mititipon hila. Hin tipon hilay na, wana konla, "Tawtalakaka, maski man homin akon gi-ginwa a kontra konlan kapara tamon Israelita ni ha kawkaogalian a naiknawan tamo konlan kapapo-papoan tamo, dinakop la ko ot syimpri itaw ha Jerusalem ta bi-sa la ko in-intriga ha gobyirnon Roma. ¹⁸ Nayari la ko in-imbistiga nin hilay opisyalis nin Roma ay bolohan la koy na komon ta homin hilan na-kit a nagawa kon dapat pagdosawan nin kamatyan. ¹⁹ Kot kay hila pinomayag a pawpoon tamon Israelita, kanya na-pilitan akon nag-apila konan Impirador, maskin homin akon riklamo kontra konlan kapara tamon Israelita. ²⁰ Bana konan yadtin nangyari ay hinagyat katamo para ma-ka-totol. Nga-min yay talagan baranan no anongkot ako nakabalol tikala nin anodti ay bana konan yay ampasimalaan tamon Israelita

a homin laloma no ambo yay impangako nan Dios a makalato."

²¹ Wanlan in-obat koni Pablo, "Homin kamin tanda ison ta homin kamin natanggap a solat ibat ha Judea tongkol komo. Maskin hilay kapara tamon Israelita a nangibat itaw ay homin hilan imbalita o binanggit nin doka tongkol komo. ²² Anodtaw pa man, labay mi syimprin malngo a laman kaisipan mo, ta yay tanda mi, maski ayti maglogar ay amparorokaon lan tawtawo ya-rin sinapian mon rilihyon."

²³ Kanya namitakda hilan awlo para manalita ya konla. Hin naabot anarin ay lako a dinomolog itaw ha balin kamainan ni Pablo. Paibat boklah anggan yabi yan nangaral konla ta impahawang nay totoro tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. Ha pa-ngombinsi na konla tongkol koni Jesus ay ginamit na yay Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogoan a sinolat ni Moises tan ha lawlibron sinolat lan lawlaloma ot a propita nan Dios. ²⁴ Main nakombinsi ha pahawang na kot main anamaot odtaw a kay naki-pol. ²⁵ Hin kay hilay na nanga-pisosondo, omalih hilay na komon, kot nanalita ya ot hi Pablo konla, a wana, "Mitama komoyo odtaw impanakom nin Masanton Ispirito nan Dios koni Propita Isaias para ibalita konlan kapapo-

papoan tamo, ²⁶ wana,
 'Mako ka konlan hila-rin a
 tawtawo ta halitaon
 mo konlay anodti:

Maskin manglongo kamoy
 nan manglongo,
 kay kamo syimpri
 makaintindi,

tan maskin biliwon moyoy
 nan biliwon, kot kay
 moyo syimpri ma-
 patnagan.

²⁷ Nga-min, hila-rin a tawta-
 won ya-rin ay mangat-
 iboy anay olo.

Kaalimbawaan la ay
 pinorongan lay nay
 totolyan la

tan in-iplong lay mata la.

No komon ta ambo lan
 anorin

ay maintindyan la-rin
 angka-kit la tan
 angkalngo

a pangibatan komon iba-
 lik lay kanakoman la
 kongko

ta paabigon ko hila man',
 wanan Katawan."

²⁸ Bi-sa wana ot ni Pablo
 konla, "Kanya naor dapat
 moyon ma-tandaan a yay
 pa-milipyas a an-ibi nan
 Dios ay an-ipatandaan ana
 konlan ambo Israelita. Hilay
 nay mi-panglongo!" ²⁹ [Pa-
 makahalita ni Pablo nin
 anorin ay inomalih hilay nay
 aw-Israelita nin grabi a pa-
 mipoporpya la.]*

³⁰ Loway taon yan ni-
 wan hi Pablo ha balin an-
 abangan na tan lolog ya-
 rin ison ya, halban lan
 ampi-pako itaw kona ay biig

nan antanggapon. ³¹ An-
 ipangaral nay tongkol ha pa-
 mag-ari nan Dios tan an-
 itoro nay tongkol koni Jesu-
 Criston Katawan nin homin
 alangan tan homin anamaot
 ampamawal kona.

Solat ni Pablo Konlan Antompol ha Roma

¹ Hiko hi Pablo, a-say ma-magsirbi ni Jesu-Cristo a main solat nin yadti. Hina-wayan na kon Dios para mag-in a-say apostol tan pinili na para ipangaral yay Labah a Balita na.

² Impangako nay nan daan yay tongkol konan yadti Labah a Balita a impasolat na konlan pawpropita na ha Masanton Kasolatan.

³ Yay antokoyon konan yadti Labah a Balita ay yay Anak nan hi Jesu-Cristo a Katawan tamo. Ha pagmaglalaman nan tawo ay nangibat ya ha lipi ni Ari David.

⁴ Kot na-patnagan syimpri a Anak yan Dios bana ha ispirito nan sangkabanalan, tan ha paralan nin makapangyayarin gawa nan Dios a yay pa-maorong kona nin nabyay.

⁵ Bana koni Cristo ay ininga-rowan na kon Dios tan ginwa na koy naor apostol para toroan hilay tawtawo ha halban nawnasyon, nin tompol tan homonol kona pigaw mapori hi Jesu-Cristo.

⁶ Kabilang kamo iti hikamoy antompol ison ha Roma a hina-wayan nan Dios, para tompol koni Jesu-Cristo.

⁷ Hawanin, yadti solat ay para komoyon halban anlabyon nan Dios ison ha Roma tan hina-wayan para mag-in banal a tawtawo na. Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Apos ni Pablo a Mako ha Syodad Roma

⁸ Mo-na ha halban, ha kaabigan ni Jesu-Cristo ay ampasalamatan ko yay Dios* bana komoyo halban ta yay katotpol moyo ay ampibantog ha intiron mondo.

⁹ Pirmi katamon an-ilamo ha main kon kadawat nin homin palta, tan tanda nan Dios odti a ampagsirbiwan kon losob ha main kon kanakoman, ha pangangaral ko nin Labah a Balita tongkol ha Anak na.

¹⁰ Pirmi kon an-idawat a no wari ta kalabayan nan Dios ay aboloyan nay na komon a maka-ka ako ison komoyo.

¹¹ Nga-min, hi-ban a nakom kon ma-paki-kitan katamo, para maitoro ko komoyoy bawbagay a impayabol nin Ispirito nan Dios kongko pigaw lalon omgot a main moyon katotpol.

¹² Yay labay kon totolon, komon mi-tambayan tamon lalon komhaw a nakom tamon pari-pariho bana ha katotpol nin a-sa tan a-sa.

¹³ Tawtalakaka, labay kon ma-tandaan moyo a

* 1:8 1:8 Ha Griego: "Dios ko," kot kay maigwa yay halita "ko" iti ha Sambali, bana ta hilay taga Roma a ansolatan ni Pablo ay kapara nan Kristiyano.

mi-no mi-noy nay bisis akon nagplanon mako ison komoyo. Kot anggan hawanin ay pirmin main hadlang. Labay ko komon, magkamain ot ison nin tompol koni Cristo a bonga nin pangangaral ko a bilang ha nagwa ko konlan laloman ambo Israelita. ¹⁴ Pa-hal obligado kon mangaral ha halban tawtawo ki ayti ya man magnasyon, sibilisado man o ambo, idokado man o ambo. ¹⁵ Kanya naor, handa kon ipangaral yay Labah a Balita ison anamaot komoyo ha Roma.

Yay Kapangyarian nin yay Labah a Balita

¹⁶ Kay ko an-ikaringoy yadtin Labah a Balita tongkol koni Cristo, ta yadti a kapangyarian nan Dios a maka-pilipyas ha balang tawon tompol, mo-na kontamon aw-Israelita tan hawanin, komoyoy namaot a taga laloman nawnasyon. ¹⁷ Nga-min, iti ha Labah a Balita an-ipatnag nan Dios, a yay pa-mitoring nan maptog ha a-say tawo ay bana ha main nan katotpol, tan syimpri para magpatoloy ya konan ya-rin a katotpol. Wanay naor ha Masanton Kasolatan: "Yay tawon an-itoring nan Dios maptog ay ampagbiyay nin main katotpol."

No Anongkot Maitoring Makasalanan Pati Hilay Homin Masanton Kasolatan

¹⁸ An-ipa-kit nan Dios ibat ha langit yay matindin

hobhob na ha pamamarosa ha tawtawo bana ha halban klasin pangongontra la kona tan kawkarokaan. Nga-min, yay kawkarokaan la a ampaka-hadlang para kay ma-honol yay kapto-gan. ¹⁹ Nga-min, [maskin komoyon ambo Israelita a homin Masanton Kasolatan ay] mapatnag syimpri yay bawbagay tongkol ha Dios a maari ma-tandaan nin tawo, ta yay Dios a namipatnag komoyo nin yadti. ²⁰ Nga-min, maskin kay angka-kit no pa-no yay Dios, balo ta paibat hin pinalsa nay mondo ay angka-patnagan yay kapangyarian nan homin panganggawan tan yay pa-maka-Dios na, ta maintindyan yadti ha bawbagay a pinalsa na. Kanya homin maipagbaranan a tawtawo nin kay bomilbi kona. ²¹ Kot maskin tanda lan main Dios, kay la ya an-igalang bilang Dios ni ampaki-salamatan. Masbali yay an-isipon la ay bawbagay a homin kwinta, kanya angka-dobloman a kawkaisipan lan hiladtin tawtawon kay ampangintindi. ²² An-itoring lay sarili la a mawmaronong hila, kot anlomwah hilay na ingat homin tanda ha hilap nan Dios. ²³ Kay la ansambawon yay sangkata-ta-gayan a Dios a homin pa-ngamati, nokay yay ansambawon la ay rawribolton kaparan tawo a main pa-ngamati, tan laloma ot a rawribolto

nin manok-manok, ayop a main a-pat a ayi, tan hilay pawpinalsa a angkaray.

²⁴ Kanya pino-layan na hilay na ingat Dios nin gomwa aw-imoralidad ayon ha mawmarolmong lan aw-apos, kanya kapa-paringoy a angga-gaw-on la ha a-sa tan a-sa. ²⁵ Nga-min, binokotan la yay kaptogan tongkol ha Dios ta yay inhagili la ay yay ambo potog. Ansambawon la tan ampagsirbiwan yay pawpinalsa dinan yay Namalsa a hiyay dapat poriwon anggan-angga. Amen!

²⁶ Bana ta anorin a gawa la, pino-layan na hilay na ingat Dios nin honolon lay dawdoka a ilig a kay la ma-bonbonan. Maskin bawbabayi ay binokotan lay natoral a pa-mag-oogali a pa-makiambali ha lalaki, ta ha kapara la ot babayi hila ampakitalandi. ²⁷ Anorin anamaot kapara konlan lawlalaki, binokotan lay namaot yay natoral a pa-mag-oogali a pa-makiambali ha babayi, ta ha kapara la ot lalaki hila ampaki-loko-loko. Kapa-paringoy odtin anggaw-on la, kanya angkatanggap lay nay parosan marapat ha gawa lan ambo dapat.

²⁸ Bana ta kay la labay bilbion yay Dios, pino-layan nay na ingat hila-rin a tawtawo ha kawkarokaan kaisipan la, pigaw magawa lay na ingat yay bawbagay a ambo marapat. ²⁹ Iti na konlay halban klasin

kasalanan a bilang ha pamabayi o pa-maki-lalaki, karokaan, kaagoman, panna-damsak, aw-inggit, pamangmatin tawo, pa-makiporpya, pa-manglingo-lingo, dawdoka a tangka, pa-maki-tsismis, ³⁰ paninira pori, pa-niplon ha Dios, panginsolto, pa-magmata-gay, kalaspotan, pa-ngimbinton doka, ambo mahonol ha matoantawo, ³¹ kolang ha pangingintindi, kay ampanoor ha pangako, homin labi, ma-mitanom hakit nakom, tan homin ingangaro. ³² Tanda la a impanogonan Dios a hilay tawtawon anggomwa anorin ay dapat parosawan nin kamatyan, a pa-makahiyay ha Dios nin homin panganggawan. Kot anggaw-on la syimpri tan an-ikalilikot la ot a kapara lan anggomwa anamaot nin anorin.

2

Matoyng a Panonosgan Dios

¹ Hawanin, maskin hino ka man wari a ampanosga ha kapara, nin doka hila ay kay mo maipagkatoyngan a homin kan kasalanan. Nga-min, no anhosgawon moy kapara mo nin doka hila ay bilang ot bongat sarili moy hinosgawan mo, ta hika man ay ampakagwa anamaot nin doka a bilang ha anggaw-on la. ² Kot no yay Dios a manosga ha tawon anggomwa nin dawdoka a bilang ha binanggit ana,

tanda tamo a matoyng ya-rin panonosga na. ³ Kot no hikay ampanosga nin doka hilay anggomwa anorin, anta anggaw-on moy namaot, hay wamo doman maka-pa-lilih ka ha panonosga nan Dios? ⁴ Olanoy lingoy panggingintindi mo ha sangkaabigan nan Dios, ha pangangabot na, tan kapasinsyawan na komo bana ta kay ya antimano ampamarosa. Kay mo doman tanda a ison ha anipa-kit na komon kaabigan ay ambiyan na kan oportunidad, para ombabalyon tan bokotan a kasalanan mo? ⁵ Kot matiboy syimpri a olo mo ta kay mo labay mama-yon kaisipan. Kanya ampabyaton moy parosa nan Dios komo, ha awlon ipa-kit nay na yay matindin hobhob na tan yay matoyng a panonosga na. ⁶ Ha awlon ya-rin ay ibi nan Dios yay marapat ha balang tawo ayon ha main lan gi-ginwa. ⁷ Kanya hilay ampagpasinsya nin gomwa labah ta apos la a poriwon tan parangalan na hilan Dios, tan biyan biyay a homin anggawan ay matanggap la yay biyay a homin anggawan. ⁸ Kot hilay tawawon ampangontra tan kay labay homonol ha kap-togan, nokay yay anggaw-on la kot kawkarokan ay ma-ranasan lay matindin hobhob nan Dios ha mabyat nan pa-marosa. ⁹ Talagan grabin kairapan tan kadya-

dyaan a ipalayam nan Dios ha balang tawon anggomwa doka, mo-na kontamon Israelita tan anorin anamaot kapara ha ambo Israelita. ¹⁰ Kot balo karangalan, kaporiwan, tan kaliswayan nakom a ibi na ha balang tawon anggomwa abig, mo-na kontamon Israelita, kot anorin anamaot kapara ha ambo Israelita. ¹¹ Ngamin, yay Dios ay homin yan angkilingan ha main nan panonosga.

¹² Balang tawon ampagkasalanan a kay magtanda nin kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises, ta ambo yan kaparan Israelita ay parosawan ya syimprin Dios, kot ambo ayon ha kawkapanogoan a inimbi koni Moises, nokay ayon ha tanda nan kasalanan. Kot balang kaparan Israelita a hakop nin ya-rin a kawkapanogoan, ta bi-sa ampagkasalanan ay parosawan ya ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita. ¹³ Ngamin, hilay nangangga ampanglongo-longo bongat ha kawkapanogoan nan Dios ay ambo hila ot maptog ha hilap nan Dios, nokay hilan bongat a ampakahonol konan ya-rin halban a kawkapanogoan.

¹⁴ Hikamoy naor a halban ambo Israelita, kay kamo man pago binyan kawkapanogoan nan Dios, kot main kamo syimprin angkagwa a ayon ha

kawkapanogoan bana ta tanda moyo no anyay labah tan doka, ta yadti a pa-hal kawkapanogoan moyo. ¹⁵ Nga-min, angka-patnagan ha main moyon pa-mag-oogali, a yay an-ipanogo ha kawkapanogoan ay nakatanom anan daan ha main moyon kawkanakoman. Maskin konsinsya moyo ay ampamaptog a tanda moyo no anyay labah tan doka, ta no minghan angka-konsinsya kamo ha nagwa moyon doka, kot no minghan anamaot ta malinis a konsinsya moyo ay andipinsawan nin kaisipan moyo yay nagwa moyon ambo doka. ¹⁶ Intonsis, ayon ha an-ipangaral kon Labah a Balita, Israelita man o ambo ay pari-parihon hosgawon ha awlon pangongokom, no ipahosga nay nan Dios koni Jesu-Cristo pati oltimon an-ari-arin kawkasalanan nin tawtawo.

No Pa-no Kay Na-honol nin Aw-Israelita a Kawkapanogoan nan Dios

¹⁷ Hawanin, hikamoy kaparan aw-Israelita, yay wamoyo kot aw-Israelita kamo. Ampasimala kamon mag-in maptog ha paralan nin kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios, tan an-ipagmahi-ban moyo a tawtawo na kamo. ¹⁸ An-ipagmahi-ban moyo ot a tanda moyoy kalabayan na, ta tanda moyon pilion yay labah palibhasay in-toro kontamo yay kawka-

panogoan. ¹⁹ Ansigorowon moyon baba moyoy nan iakay hilay ambo Israelita a an-itoring moyon bolag a kaisipan, ta hay wamoyo hawang kamo konlan hila-rin a iti ot ha karobloman. ²⁰ Hay wamoyo, baba moyon mangwawali konlan hila-rin a homin tanda, tan baba moyon manoro konlan pa-hal kot awa-nak a ba-ba-yo ampag-aral tongkol ha Dios, palibhasay ampanga-gotan moyoy naor yay kawkapanogoan a ampakapmin kontamo nin karonongan tan kaptogan tongkol ha Dios.

²¹ Hawanin ta ampanoro kamo ha kapara, anongkot man ta kay moyo angka-toroan a sawsarili moyo? An-ipangaral moyon "Ando maniba," anongkot man ta ampaniba kamo? ²² An-itoro moyon "Ando mamabayi o maki-lalaki," anongkot man ta anggawon moyo? Anhalitaon moyon antiplonon moyoy dios-diosan, anongkot man anlomoob kamon maniba ha tawtimplon kamainan la?

²³ An-ipagmahi-ban moyon maronong kamo ha kawkapanogoan, kot ha dobali nin ya-rin ay an-iparingoy moyo yay Dios ta kay moyoy nan lamang anhonolon orin. ²⁴ Wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Bana komoyo ay anlo-lo-pawon lan ambo Israelita yay ngalan nan Dios."

²⁵ Ampakogit tamo [hi-tamoy aw-Israelita lo-gan

kolaw tamo ot ayon ha kapanogoan nan Dios, pigaw maibilang tamon tawtawo na]. Kot maalaga bongat odti, no anhonolon tamoy namaot yay lawlaloma ot a kawkapanogoan nan Dios. Kot no anhomobag tamo, ambo tamoy nan tawo nan Dios anggano man kawkogit tamo. ²⁶ Anorin anamaot kapara konlan ambo Israelita, ambo hila man kawkogit, kot no angkagawa lay tama ayon ha kawkapanogoan nan Dios, syimpri ibilang na hila tawtawo na, ambo doman? ²⁷ Tan ambo doman, hitamoy Israelita ay ma-hosgawan la tamon ampagkasalahan nin hilay ambo Israelita a ambo kawkogit no hila kot ampakahonol ha kawkapanogoan nan Dios, bisa hitamo mismo ay anhomobag anta nagpakogit tamo, [pamilbian a dapat tamon honolon yay halban nakasolat ha Libron Kawkapanogoan.] ²⁸ Intonsis, ambo yan tawo nan Dios a a-say Israelita, no yay pa-maka-Israelita na ay ha bawbagay bongat a panlikol. Anorin kapara, homin kwinta yay pa-makogit a panlikol bongat. ²⁹ Nokay yay talagan Israelita a tawo nan Dios ay yay tawon main maptog a kanakoman ha Dios. Anorin anamaot kapara, yay potog a pamakogit ay ambo yadtaw anggaw-on ha lalaman nin kolaw bilang kaho-honol ha

kawkapanogoan, nokay yay pamama-yo nin kanakoman a gawa nin Ispirito nan Dios. Yay tawon anorin ay amporiwon nan Dios maski man kay ya amporiwon nin tawtawo.

Israelita Man o Ambo, Pantay ha Hilap nan Dios

3

¹ [Hawanin, maari main mamastang nin anodti,] “Anya man no-nin a bintahi tamon hitamoy Israelita konlan ambo Israelita? O anya man no-nin a angkakwa tamon pakinabang ha pamakogit?” ² Yay obat ko ay lako a bintahi: Mo-na mo-na hitamoy Israelita a binyan nan Dios nin Halita na. ³ Maskin hilay laloma kontamon Israelita kot kay ampi-pol ha main nan Halita, hay wamoyo wari, mag-in bara-nan orin, para ambo anan maptog yay Dios? ⁴ Kai! Maski man wari halban anan tawtawo kot magalotoy, maptog ot syimpri yay Dios. Wanay naor ha Masanton Kasolatan tongkol ha Dios,

“Ma-bilbi a maptog ka ha balang anhalitaon mo, tan maski anyay panisi la komo ay man-aog ot syimpri a katoyngan mo.”

⁵ Hawanin, main tawon ampangatoynongan nin anodti: “No ikompara yay Dios kontamon tawo ay mas angka-patnagan a pamakabanal na bana ta makasalahan tamo. Kanya

matoyng wari no parosawan na tamo ot Dios bana ha kasalanan tamo, anta ison angka-patnagan a pamakabanal na?" (Anorin a an-ipagkatoyngan nin tawo.)⁶ Kot kay maari orin! Nga-min, no wari ta anorin, pa-no na man no-nin mahosgawan a tawtawo?

⁷ Maari ipagrason lan laloma yay anodti, "Alimbawa, no yay pa-ngalotoy ko kot paralan nin mas angka-patnagan yay pamakamaptog nan Dios ta bisa pangibatan mas mapori yan tawtawo, anongkot man no-nin parosawan na ko ot bilang a-say makasalanan?"⁸ No anorin a klasin pangatoyngan la, di halitaon lay na ingat, "Gomwa tamoy nan gomwa doka, total yay ogotan ya-rin kot kaabigan." Anorin syimpri kanoy anitoro ko, wanlan tawtawon ampamaroroka kongko. Kot parosawan nan Dios hilarin a tawtawo, tan marapat bongat orin konla.

Homin Tawon Maptog ha Hilap nan Dios

⁹ Hawanin, hikamoy kaparan Israelita, Anyay man a ma-halita moyo konan yar-in? Hay wamoyo wari mas labah tamo dinan konlan ambo Israelita? Disnodon ambo! Naipahawang koy na a halban tawo, Israelita man o ambo ay pari-parihon alipon nin kasalanan.¹⁰ Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

"Homin tawon maptog, homin maskin a-sa.

¹¹ Homin anamaot tawon maronong mang-intindi tongkol konan Dios tan homin ampag-inakit makabilbi kona.

¹² Halban ay binomokot ha Dios tan pari-parihon dinomoka, maskin a-sa ay homin tawon ampakagawa labah."

¹³ "Pinanabonan a ampan-galinghangaw, kapa-halan nin boboy la ta yay dila la ay anggamiton la ha pa-mangloko-loko ha kapara."

"Bilang dita nin olay a ampakamati yay an-lomwah ha labi la."

¹⁴ "Poroy tawtoboy tan pa-maroroka a an-lomwah ha boboy la."

¹⁵ "Aw-alisto hilan mang-matin tawo.

¹⁶ Paninira tan pamadya-dya a anggawon la, maski ayti hila mako.

¹⁷ Ambo hilan maronong gomwa paralan para magkamain pamisosondo."

¹⁸ "Homin hilan kali-mowan ha Dios."

¹⁹ Hawanin, tanda tamo a halban ya-rin an-ibalita ha kawkapanogoan ay para kontamon [aw-Israelita a] hakop nin kawkapanogoan. Homin tawon maka-pibalita a homin yan kasalanan, nokay halban tawo ay main kasalanan ha arapan nan Dios.²⁰ Intonsis,

homin tawon maitoring nan Dios maptog, basi ha gawgawa na ayon ha kawkapanogoan, ta ison anaor ha kawkapanogoan angka-kit a makasalahan yay tawo ta kay angka-honol odtin halban.

Yay Paralan nan Dios Para Maitoring Maptog a Tawo

²¹ Kot hawanin ha kapaanonan tamo, impatnagay nan Dios yay paralan na para maitoring na tamon maptog, nin kay an-ibasi ha kaho-honol ha kawkapanogoan. Maskin hin yadtaw main anan nakasolat ha Libron Kawkapanogoan, tan ha sawsinolat lan pawpropita nan Dios a ampamaptog tongkol konan yadtin paralan na. ²² Yadtin paralan na para maitoring maptog a a-say tawo ay homin laloma no ambo yay katotpol koni Jesu-Cristo. Tan yadtin paralan na ay para ha halban, tan halban antompol ay matanggap ladt. Homin yan angkilingan yay Dios, ²³ ta halban ay nagkasalahan tan kay inomabot ha karangan a labay nan Dios nin magin kapa-halan tamo. ²⁴ Kot ha main nan kaabigan nakom ay intoring na tamon maptog nin homin tamon dapat bayaran, bana ta hi Jesu-Cristo anaor a nanondon kontamo. ²⁵ Inhogo na yan Dios para maginda-ton, pigaw ha paralan nin daya nan tinomolo ay

maalih a kawkasalahan nin balang tawon antompol. Kot hin panaon a ba-yo ya nilomato hi Jesus, ha kapasinsyawan nan Dios ay pino-layan na yapon a kawkasalahan. Ma-halita a bilang ambo matoyng orin a ginwa na, balo ta an-ipa-kit na hawanin a matoyng syimpri, bana ta kalamo ha kawkasalahan a inako ni Jesu-Cristo yadtaw kasalahan lan tawtawon antompol hin ba-yo ya nilomato. ²⁶ Hawanin anaor, ha pa-ngamati ni Jesus ay an-ipa-kit na a matoyng orin a ginwa nan pa-maolay ha kawkasalahan hin yadtaw. Maptog yan talaga tan an-itoring nan maptog a hinoman a tawon antompol koni Jesus.

²⁷ Hawanin, hitamoy intoring yay nan maptog nin Dios, main tamo wari nagwa konan ya-rin a maari tamon maipagmahi-ban? Homin! Ta anongkot? Bana ta ambo naor yay kaho-honol tamo ha kawkapanogoan yay paralan para maitoring tamon maptog, nokay yay katotpol tamon bongat koni Jesus. ²⁸ Intonsis no-nin, oliton ko, yay tawo ay maitoring yan maptog bana bongat ha katotpol koni Cristo, ambo bana ha kaho-honol ha kawkapanogoan. ²⁹ Hawanin, hikamoy kaparan Israelita, hay wamoyo doman yay Dios kot Dios tamo yan bongat nin hitamoy Israelita? Ambo

doman Dios la yay namaot nin hilay ambo Israelita? Syimpri, Dios la yay namaot. ³⁰ Asa-sa yay Dios. Israelita tamo man o ambo, pari-pariho na tamon an-itoring maptog, bana ha katotpol tamo koni Cristo. ³¹ Bana ta anorin, labay doman totolon a ambaliwalaon tamo yay kawpapanogoan nan Dios? Disnodon kai ta masbali ambiyan tamon alaga ya-rin.

4

No Anongkot Nag-in Maptog hi Abraham ha Hilap nan Dios

¹ Hawanin, isipon tamo yadtin alimbawa koni Abraham a kalimpapo-papoan tamon lahi Israelita, no pa-no ya nag-in maptog ha hilap nan Dios. ² No komon ta yay pa-mag-in nan maptog ha hilap nan Dios kot bana ha gawgawa nan kaho-honol kona, maari ya komon magmahi-ban. Kot ambo anorin, kanya homin yan maipagmahi-ban. ³ Ta wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Tinompol hi Abraham konan Dios, kanya intoring na yan maptog."

⁴ [Yay pa-migamit nan Dios nin halita "intoring" iti ay labay totolon, ambo komon marapat odti para koni Abraham. Alimbawa,] ha pa-magtrabaho nin a-say tawo, kay ma-halita a yay opa na kot palangkap kona bana wari ta nainga-rowan ya, nokay talagan marapat orin opa para kona. ⁵ Balo

ta, maskin yay tawo kot homin yan nagawa para konan Dios, maitoring ya ot syimprin maptog, no antompol ya konan Dios a ginomwa naor paralan para maitoring maptog a tawon makasalanan, ta yay katotpol nay naor a baranan no anongkot maitoring yan maptog. ⁶ Imbalita nay naor ni Ari David ha Masanton Kasolatan yay tongkol ha tawon makalma, ta an-itoring na yan Dios maptog maski homin yan nagwa para konan Dios, wana,

⁷ "Makalma hilay tawon yay nawnagwalan kasalanan ay pinatawad nay nan Dios ta bi-sa nilingwanan.

⁸ Iya, makalma a balang tawon yay main nan kawkasalanan kot kona kay nay na ipaobat nin Katawan."

⁹ Yadtin binanggit a makalma yay tawon pinatawad nan Dios ay para bongat wari kontamon aw-Israelita a kogit bana ta anhomonol ha kawpapanogoan? O kalamo kamoy namaot a ambo Israelita a antompol kot ambo kawkogit?

Isipon tamo hi Abraham a intoring nan Dios maptog bana ha main nan katotpol. ¹⁰ Naka-no nangyari orin? Ba-yo ya kinogit o pa-makayari? Ambo doman hin ba-yo ya kinogit, ambo pa-makayari? ¹¹ Nga-min,

inmanda bongat kona a pakogit ya hin hoyot ana, pamilbian a intoring na yay nan Dios maptog bana ha main nan katotpol. Nangyari yadti hin kay ya ot nagpakogit, para ipa-kit a hi Abraham a impagkatatay nin halban antompol maski konlan ambo kogit, ta hila man ay itoring maptog bilang kona. ¹² Hitamoy namaot aw-Israelita ay impagkatatay tamo ya ot syimpri, no antompol tamoy namaot bilang kona maski hin kay ya ot nagpakogit, ambo kapag anhonolon tamoy kaogalian pakogit a natawil tamo kona.

Yay Pangako a Matanggap bana ha Katotpol

¹³ Hin pinangakoan nan Dios hi Abraham a hiya tan hitamoy lawlipi na kot maipag-ikon tamoy intiron kalotaan ay kay na ginwa odti bana ha kaho-honol ni Abraham ha kawkapanogoan, nokay bana ha main nan katotpol a pinangibatan intoring na yan Dios maptog. ¹⁴ Kot no komon ta ya-rin a pangako ay matanggap nin hilay anhomonol ha kawkapanogoan, homin ana komon kwinta yay katotpol, tan homin syimprin alaga ya-rin a pangako ta homin anan lamang ampakahonol ha halban kawkapanogoan. ¹⁵ Yay risolta nin kawkapanogoan ay hobhob nan Dios awit a parosa, bana

naor ta kay angka-honol odtin halban. No homin kawkapanogoan, homin anamaot pangongontra.

¹⁶ Kanya naor, yay pananggap ha aw-impangako nan Dios ay bana bongat ha katotpol, pigaw mapatnagan a rigalo yadti bana ha inganga-ro nan Dios. Ha anodtin paralan ay sigoradon matanggap orin nin halban kabilang ha lipi ni Abraham, labay totolon, ambo kapag hitamoy antompol a Israelita a binyan nin kawkapanogoan nan Dios, nokay pati hikamoy ambo Israelita a antompol anamaot bilang koni Abraham, kanya pari-pariho tamo yan impagkatatay. ¹⁷ Wanay naor Dios koni Abraham ayon ha Masanton Kasolatan, "Ginwa katan tatay nin tawtawo a pangibatan nin nawnasyon." Kanya ha hilap nan Dios ay tatay hi Abraham nin halban antompol, bana ta tinompol ya konan Dios a ampaka-pabyay oman tan ampaka-palsan bawbagay ibat ha homin, ha paralan nin halita nan bongat. ¹⁸ Maskin homin anan pagasan magkamain yan anak, pinasimalaan na syimpri a pangako nan Dios kona a hiya a gaw-on nan tatay nin tawtawo a pangibatan nin nawnasyon. Wanay naor Dios kona, "Lomabong a lipi mo nin bilang kalako ha bawbitoon." ¹⁹ Kay kinomapoy a main nan

katotpol, ta kay na inisip a lalaman na a kapa-halan kot bilang anan nati, ta magsanyatos a taon yay na. Ni kay na syimpri inisip a pa-makabaog nin kaambali na a hi Sara.²⁰ Kay na pinagdodawan a pangako nan Dios [ta ambo yan kolang ha katotpol]. Masbali dinayaw na yay Dios ta bi-sa nag-in lalon magot a main nan katotpol.²¹ Sigorado ya nga-min, a no anyay impangako nan Dios ay talagan baba nan tooron.²² Kanya bana ha main nan katotpol ay intoring na yan Dios maptog.²³ Ya-rin nakasolat ha Masanton Kasolatan a "intoring na yan maptog" ay ambo kapag para koni Abraham bongat,²⁴ nokay paray namaot kontamo, ta hitamo man ay an-itoring nay namaot Dios nin maptog palibhasay antompol tamoy naor kona a namaorong nabyay koni Jesus a Katawan tamo.²⁵ Inaboloyan na yan Dios mati hi Jesus bana ha kawkasalanan tamo, bi-sa pinaorong na yan nabyay ta pigaw maitoring tamon maptog.

5

Hilay Intoring Homin Kasalanan

¹ Hawanin ta intoring na tamoy nan Dios nin homin kasalanan bana ha main tamon katotpol, main tamoy nan pa-makisondo ha Dios bana konan

Katawan tamon Jesu-Cristo.² Hiya ot a ginomwa nin paralan, kanya natanggap tamodtin kaabigan nan Dios a angka-tamasa tamo hawanin bana ha katotpol tamo. Angkalilikot tamoy namaot ha pag-asan maka-paki-lamo tamo ha karangalan nan Dios ha langit.³ Ambo bongat ya-rin, nokay angkalilikot tamoy namaot ha pawpanonobok, bana ta tanda tamo a yay risoltan ya-rin ay ampag-in tamon mapasinsya.⁴ Bi-sa yay risolta nin patoloy tamon pa-magpasinsya ay ampag-in tamon maptog. Tan ha patoloy tamon pa-mag-in maptog ay lalon angkapa-lahan a kasig-orowan tamo tongkol ha an-asahan tamo konan Dios.⁵ Kay tamo ma-ringoyan konan ya-rin a an-asahan tamo. Nga-min, pimno nan Dios hosto a kanakoman tamo nin labi na ha pa-mami na kontamo nin Masanton Ispirito na.

⁶ Hin hitamoy tawtawo kot homin magawa para mag-in maptog, inda-ton ni Cristo yay sarili na hin panaon a intakda nan Dios ta nati ya para kontamon tawtawon kawkontra ha Dios.⁷ Kontamon tawo, mairap mangyari a main mamidaton nin sarili nan biyay maskin alang-alang yadti ha a-say tawon maptog. Anorin man, maari main magkohaw nakom mati alang-alang ha a-say tawon anggomwa

abig. ⁸ Kot yay Dios, talagan pinaptogan nay pamanglabi na kontamo ta hin makasalahan tamo ot ay inhogo na hi Cristo para mati alang-alang kontamo. ⁹ Hawanin ta intoring na tamoy nan maptog bana ha daya ni Cristo a tinomolo, lalon sigorado a mailipyas na tamo ni Cristo ha matindin hobhob nan Dios ha awlon pangongokom. ¹⁰ Nga-min, hin yadtaw a kawkontra tamo ot konan Dios, ginomwa yan paralan para mag-in na tamon ka-sondo ha paralan nin pa-ngamati nin Anak na. Kanya, mas lalo hawanin ta ka-sondo na tamoy na, sigoradon ilipyas na tamo nin Anak na ha kaparosawan ha awlon pangongokom, bana naor ta nabyay yan oman. ¹¹ Ambo bongat ya-rin, nokay mismon yay Dios a an-ikalilikot tamo, bana ha ginwa nan Katawan tamon Jesu-Cristo a hiyay pinangibatan nin pa-maki-sondo tamo ha Dios.

Yay Risoltan Gawa ni Adan tan yay Risoltan Gawa ni

Jesus

¹² Nagkamain nin kasalahan iti ha mondo bana ha pa-magkasalahan nin a-say tawo a hi Adan, tan bana ha kasalahan ay nagkamain nin kamatyan. Kanya halban tawo ay an-omogot ha kamatyan bana ta halban ay nalaming ha kasalahan ni Adan. ¹³ Intonsis, main

anan kasalahan ba-yo ot inimbi yay kawkapanogoan koni Moises. Balo ta ya-rin a kasalahan ay kay maibilang kako-kontra ha kawkapanogoan bana naor ta homin hila ot kawkapanogoan hin yadtaw. ¹⁴ Anorin man, paibat hin panaon ni Adan anggan hin panaon ni Moises, halban tawtawo ay nahakop ana nin kamatyan palibhasay nagkasalahan hilay namaot, anggan man yay kasalahan la ay ambo kako-kontra ha a-say kasogoan nan Dios a bilang ha ginwa ni Adan.

Hi Adan ay pa-hal anino nin yay ampalatoon ot hin yadtaw [a hi Cristo, bana ta yay ginwa la ay parihon nagkamain ipikto ha halban tawo.] ¹⁵ Balo ta hakalakoy risolta nin pa-magkasalahan ni Adan konan payabol nan Dios a libri tamon angkatanggap bana ha ginwa ni Cristo. Nga-min, maski man a-sa nan bongat ni Adan a nagkasalahan, kot yay ipikto ay lako a tawon an-omogot ha kamatyan. Balo ta mas daog yadti nin yay sagana a kaabigan nan Dios tan yay payabol a librin angkatanggap nin na-pakalako a tawo, bana ha gawa nin yadti a-say namaot a tawo a hi Jesu-Cristo. ¹⁶ Yay a-sa ot a kahomawan ha risolta nin pa-magkasalahan ni Adan tan ha risolta nin payabol nan Dios a libri tamon angkatanggap ay oya: Ha

asa-san bongat a kasalanan ni Adan ay nagkamain sintinsyan kamatyan ha mondo, kot yay payabol nan Dios a librin angkatanggap tamon tawtawon antompol koni Jesu-Cristo ay yay pa-mitoring nan maptog kontamo maskin golpi a kasalanan tamo. ¹⁷ Bana anaor konan yadtin pamagkasalanan ni Adan, maskin asa-sa na, nahakop tamoy yay tawtawo nin kamatyan. Balo ta holok ot iti yay ipikto nin pa-ngamati ni Jesu-Cristo. Bana kona, halban tawon ampananggap nin sagana a kaabigan nan Dios tan yay librin pa-mitoring nan maptog kontamo ay main anan biyay a homin anggawan, nin maka-paki-lamo ha pamagari ni Jesu-Cristo.

¹⁸ Intonsis no-nin, no pa-non yay kasalanan nin a-say tawon hi Adan, kot pinangibatan nagkamain sintinsyan kamatyan para ha halban tawo, anorin anamaot kapara, yay pamag-in maptog nin a-say namaot a tawo a hi Jesu-Cristo ay pinangibatan an-ibilang anamaot maptog, tan ambiyan biyay homin anggawan a halban tawon antompol kona. ¹⁹ Kanya anggaño man asa-sa nan bongat ni Adan a kinomontra konan Dios, kalakan tawon nag-in makasalanan. Anorin anamaot kapara, anggaño man asa-sa yay namaot bongat ni Jesus

a hinomonol konan Dios, kalakan anamaot a maitoring maptog.

²⁰ Hin panaon ni Moises, inimbi nan Dios a kawkapanogoan ta pigaw ma-tandaan lan tawtawo a mas lako a angkagawa lan kasalanan. Kot maskin panokalako a kasalanan nin tawtawo, mas mahi-ban ot syimpri a inganga-ron an-ipa-kit nan Dios ha tawon andomani kona. ²¹ Kanya no pa-non yay kasalanan kot makapangyayari bana ta yay risoltan yadti kot kamatyan, anorin anamaot kapara, makapangyayari namaot a inganga-ro nan Dios, ta yay risoltan yadti ay an-itoring nan maptog yay hinoman a antompol kona, pigaw mabiyay yan biyay a homin anggawan bana ha ginwanan Katawan tamon Jesu-Cristo.

6

Kay Ana Ampag-arian nin Kasalanan

¹ Hawanin, dapat tamo wari halitaon a magpatoloy tamo no-nin ha pamagkasalanan, pigaw lalon ma-kit a sagana yay inganga-ro nan Dios? ² Disnodon kai! Anongkot wari magpatoloy tamo ot magbiyay ha kasalanan, anta kapahalan tamo kot nati na ha kasalanan? ³ Ambo doman tanda moyo a balang a-sa kontamon binaotismowan kot impakiasa-say na koni Jesu-Cristo, labay totolon, impakiasa-say na ha main

nan pa-ngamati? ⁴ Kanya, hin binaotismowan tamo, kapa-halan tamo ay intabon anamaot nin kalamo na, pa-mipa-kit a pa-hal nati tamoy namaot a bilang kona, ta pigaw no pa-no yan pinaorong nabyay hi Cristo nin Dios Ama ha kapangyarian nan homin kapantay ay anorin anamaot kapara, makapagbiyay tamoy na ha ba-yon klasin pa-magbiyay.

⁵ Palibhasay impakiasa-sa tamoy nay naor ha pa-ngamati a bilang ha dinalanan ni Cristo, kanya maka-pakiasa-sa tamoy namaot kona ha pa-morong mabyay a bilang ot bongat ha dinalanan na. ⁶ Tanda tamo a yay daan tamon pagmagkatawo ay kapa-halan impasak ana ha kros kalamo ni Cristo, pigaw manganggay nay natoral tamon ogali a makasalanan ta pigaw ambo tamoy nan pa-hal alipon nin kasalanan. ⁷ Bilang ot bongat yadti ha a-say tawo a no nati yay na ay naalih yay na ha pa-makaalipon nin kasalanan. ⁸ Hawanin, ta kapa-halan tamoy naor kot nati na kalamo ni Cristo, kanya ampi-pol tamo a maka-pakiasa-sa tamoy namaot ha ba-yon biyay na. ⁹ Tanda tamo a hi Cristo kot pinaorong nabyay tan kay yay na matin anan kapangyarian a kamatyan kona. ¹⁰ Yay pa-ngamati na ay ninghan bongat tan para ha kawkasalanan nin

tawo. Kot yay ba-yon biyay na hawanin ay paray na konan Dios. ¹¹ Kanya hitamo man, kailangan itoring tamo yay main tamon sawsarili nin nati na a kay ana dapat magkasalanan. Tan hawanin, main tamoy nan ba-yon biyay a dapat ipagsirbi konan Dios bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo a Katawan tamo.

¹² Kanya, ando moyo komon payagan nin mag-ari yay kasalanan ha main moyon lota lalaman a main pa-ngamati, pigaw kay kamo maalipon ha awilig nin lalaman. ¹³ Maski anyakamay partin lalaman moyo ay ando moyo gamiton ha karokaan a pangibatan magkasalanan kamo. Nokay pahakop kamo ha Dios ta pa-hal nati kamoy na kot binyan na kamon ba-yon biyay. Kanya kailangan, balang parti nin lalaman moyo ay ihoko moyoy na ha Dios para gamiton moyon bongat ha gawgawa kaabigan. ¹⁴ Nga-min, ambo anan dapat mag-ari yay kasalanan kontamo, palibhasay ampasimala tamoy na a malipyas tamo bana ha inganga-ro nan Dios, ambo ana ha paralan nin kahohonol ha kawkapanogoan.

Ayti Dapat Paalipon: ha Kasalanan o ha Dios?

¹⁵ Hawanin, dapat tamo wari halitaon a maari tamo no-nin gomwa kasalanan ta nalipyas tamoy nan lamang

bana ha inganga-ro nan Dios, ambo bana ha kahohonol tamo ha kawkapanogoan? Disnodon kai! ¹⁶ Ambo doman tanda moyo a no ayti kamo ampahakop, itaw kamo ampaalipon? Kanya no alipon kamo nin kasalanan, ogotan moyoy parosan kamatyan a pamakahiyay ha Dios anggan-angga. Kot no pahakop kamo ha Dios, yay ogotan ya-rin ay itoring na kamon maptog. ¹⁷ Salamat konan Dios ta hikamoy datin alipon nin kasalanan ay anhomonol kamoy nan losob ha nakom ha aral a intoro komoyo. ¹⁸ Hikamo a inalih ana ha pa-makaalipon nin kasalanan ay nag-in kamoy na hawanin pahal alipon nin kaabigan. ¹⁹ An-ialimbawa kodti ha biyay tamon tawtawo ta makapoy ot a panggingintindi moyo tongkol ha bawbagay a maka-Dios. No pa-non hin yadtaw kot impaalipon moyoy lalaman moyo ha gawgawa karolmongan, tan karokaan a paloor anan paloor, anorin anamaot kapara hawanin, gamiton moyoy balang partin lalaman moyo ha kagogwa labah pigaw mag-in kamon banal.

²⁰ Hin alipon kamo ot nin kasalanan ay kay kamo anhomonol ha totoro tongkol ha pa-mag-in maptog. ²¹ Yadtaw gawgawa moyon karokaan hin yadtaw a anikaringoy moyo hawanin

ay main ya wari imbongan kaabigan? Yay ogotan nin ya-rin halban ay parosan kamatyan a pamakahiyay ha Dios anggan-angga. ²² Kot hawanin ta inalih kamoy na ha pa-makaalipon nin kasalanan tan nag-in kamoy nan ma-magsirbi nan Dios, yay bongan biyay moyo hawanin ay ampag-in kamon banal tan yay ogotan nin ya-rin ay biyay a homin anggawan. ²³ Nga-min, yay kabayaran nin kasalanan ay kamatyan [a pamakahiyay ha Dios], balo ta yay rigalon an-ibi nan Dios ay biyay a homin anggawan bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo a Katawan tamo.

7

Yay A-say Nati ay Amboanan Hakop nin Kawkapanogoan

¹ Tawtalakaka, tanda moyo yay kawkapanogoan nan Dios, kanya tanda moyoy namaot a yay tawo kot hakop yan bongat nin kawkapanogoan lo-gan angkabyay ya. ² Alimbawa, ayon ha kawkapanogoan, yay babayin main kaambali ay hakop yan kaambali na lolog angkabyay ot a kaambali na. Kot no alimbawa ta mati yay kaambali na, libri yay na konan ya-rin a kasogoan tongkol ha pamakahakop konan kaambali na. ³ Kanya no manglaloma ya lolog yay kaambali na kot angkabyay, ma-ha-wayan yan ma-maki-lalaki. Kot no

alimbawa ta nati yay nay kaambali na, libri yay na konan ya-rin a kasogoan. Kanya no magkaambali ya man oman, ambo yan mamaki-lalaki. ⁴ Tawtalakaka, anorin anamaot kapara kontamo, naalih tamoy na ha kahakopan nin yay daan a kawkapanogoan bana ha pa-makiasa-sa tamo ha pangamati ni Cristo. Nangyari yadti pigaw hakalakoy nay main hakop kontamo a homin laloma no ambo hi Cristo a pinaorong nabyay, tan pigaw yay biyay tamo kot mamongan labah a ogali ha ikarangal nan Dios. ⁵ Nga-min, hin ampagbiyay tamo ot ayon ha daan tamon pa-magkatawo, yay kawkapanogoan nan Dios a ampakapokaw ana ingat ha mawmakasalahan tamon ilig. Kanya hiladti nay nango-na ha tawtigo tamo, ta bi-sa kawkarokaan a bonga nin biyay tamo hin yadtaw a mamiabot komon kontamo ha kamatyan a pamakahiyay ha Dios. ⁶ Kot hawanin ay ambo ana yay daan a kawkapanogoan a paralan pigaw malipyas tamo. Ta para kontamo ay pa-hal nati anadtin datin main hakop kontamo. Kanya yay klasin pamagsirbi tamo konan Dios hawanin ay ba-yoy na ta ayon ana ha an-ipanogo nin Ispirito na, ambo anan ayon konan ya-rin nakasolat a daan a kawkapanogoan.

Angka-kit ha Kawka-

panogoan no Anya yay Kasalahan

⁷ Hawanin, ma-halita tamo wari a yay kawkapanogoan nan Dios a ampangibatan nin pa-magkasalahan? Disnodon ambo, ta dati tamoy nan anggomwa doka. Kot no ambo bana ha kawkapanogoan, homin tamo komon tanda tongkol ha kasalahan. Alimbawa, kay ko komon tanda a kasalahan payti yay pamag-intris no homin nin kasogoan, a wana, "Ando mo pag-intrisan a ambo mon ikon." ⁸ Kot yay natorial kon ogali a makasalahan ay napokaw nin yadtin kasogoan a ando mag-intris, kanya laloy na ingat naloor a pa-mag-intris ko ha nangasasari a bawbagay. No ambo yay kawkapanogoan, homin tamo komon tanda tongkol ha kasalahan. ⁹ Bilang kongko, hin o-na ay ampagbiyay ako nin homin tanda tongkol ha kawkapanogoan. Kot hin na-toroan akoy na, ison ana ingat na-patnagan a pamakamakasalahan ko. Bisa, yay mag-in ko komon ogotan ay kamatyan a pamakahiyay konan Dios anggan-angga. ¹⁰ Ya-rin a kawkapanogoan a intatala para komon makapamin biyay a homin anggawan, ya-rin ana ingat komon a pangibatan nin kamatyan ko. ¹¹ Nga-min, yay natorial kon ogali a makasalahan ay napokaw nin kawka-

panogoan, kanya lalo kon nailingon gomwa doka, tan pangibatan komon ma-parosawan ako.

¹² Intonsis no-nin, yay kawkapanogoan nan Dios ay ambo doka nokay balang kapanogoan na ay masagrado, matoyng tan labah. ¹³ Hawanin, ya-rin kawkapanogoan a biig labah, ya-rin ot wari a ampangibatan ma-parosawan yay tawo nin kamatyan? Disnodon ambo! Nokay yay natoral tamon ogali a makasalanan ay angka-patnagan a talagan doka, ta anhomobag tamo ha kawkapanogoan nan Dios a biig labah. Kanya ampangibatan a ma-parosawan tamon kamatyan a pa-makahiyay ha Dios anggan-angga. Kanya ha kawkapanogoan ma-patnagan a masyadon doka a kasalanan.

Yay Aw-ilig nin Lalaman tan yay Labay nin Kanakoman

¹⁴ Tanda tamo a labah yay kawkapanogoan nan Dios ta yadti ay ibat ha Ispirito na. Balo ta hiko ay tawon bongat a main kakapoyan gawa nin lota kon lalaman, tan kapa-halan ko ay alipon nin kasalanan. ¹⁵ Kay ko angkaintindyan yay ogali ko, ta yadtaw labah a labay ko komon gaw-on ay kay ko pirmin angkagwa, ta no anyay doka a kay ko komon labay gaw-on ay yadtaw ana ingat a angkagwa ko. ¹⁶ Hawanin,

ison ha kay ko komon labay gaw-on yay angkagawa kon doka, mapatnag a angkomompormi ko a labah yay kawkapanogoan. ¹⁷ Intonsis no-nin, bilang anan ambo hiko mismoy main gawa nin ya-rin doka a angkagwa ko, nokay gawa nin yay doka a aw-ilig a iti ha lalaman ko. ¹⁸ Nga-min, tanda ko a homin kaabigan iti ha sarili ko, labay totolon, ha daan kon pa-magkatawo ta mahi-ban man a nakom kon gomwa abig, kot kay kon bongat pirmin mababa gaw-on. ¹⁹ Nga-min, yay kaabigan a labay ko komon gaw-on ay kay ko pirmin magwa ta no anyay doka a kay ko komon labay gaw-on, yadtaw ana ingat a angkagwa ko. ²⁰ Kanya no yay angkagwa ko kot yadtaw doka a kay ko komon labay gaw-on, bilang anan ambo hiko mismoy main gawa nin ya-rin, nokay yay doka a aw-ilig a iti ha lalaman ko.

²¹ Kanya anodti yay pirmin ampangyari kongko: Kapag labay kon gomwa labah, angka-pango-nawan akon gomwa nin doka. ²² Nga-min, anggano man ha kanakoman ko ay anikalilikot ko yay kawkapanogoan nan Dios, ²³ kot ha main kon lota lalaman ay angkalayam ko a main akon natoral a doka a ogali a angkomontra ha kalabayan nin main kon kanakoman. Kay kodti angka-paglabanan, kanya

kapa-halan ko ay alipon nin kasalanan a ampango-na ha pawparti nin lalaman ko. ²⁴ Ka-ka-ro ko pay na! Hino man wari a mamilipyas kongko konan yadtin makasalanan kon lota lalaman a pangibatan parosawan akon kamatyan? ⁴ ²⁵ Salamat konan Dios ta yay pa-ngamati nan Katawan tamon Jesu-Cristo yay paralan nin pa-milipyas kongko! Hawanin, oyay kapa-halan ko: Ha main kon kanakoman ay mahonol ako ha kawkapanogoan nan Dios, kot ha daan kon pa-magkatawo, yay angka-honol ko ay yay ogali kon makasalanan.

8

Pa-magbiyay ha Pangongo-na nin Ispirito nan Dios

¹ Hawanin, kay nay na sintinsyawan Dios nin kaparosawan yay hinoman a iti koni Jesu-Cristo tan kay ana ampagbiyay ayon ha daan nan pa-magkatawo, nokay ayon ana ha kalabayan nin Ispirito nan Dios. ² Nga-min, bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo ay iti tamoy na ha pangongo-na nin Ispirito nan Dios a ampamin bayon biyay. Kanya libri tamoy na ha pa-makaalipon nin kasalanan, tan ha kaparosawan nin kamatyan a pa-makahiyay ha Dios anggan-angga. ³ Intonsis, yay [pa-milibri kontamo ha kasalanan a] kay makwa ha

paralan nin kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios, bana naor ha kakapoyan nin natoral tamon pa-magkatawo ay ginwa nan Dios ha paralan na: Inhogo nay naor yay mismon Anak na nin nagkamain lalaman a bilang kontamon tawtawon makasalanan, pigaw mag-in da-ton para ha main tamon kawkasalanan.

Kanya ha pa-ngamati na ha lota nan lalaman ay naisagawa yay sintinsyan kamatyan para ha kawkasalanan nin tawtawo. ⁴ Ginwa nan Dios yadti, pigaw yay anipanogo ha kawkapanogoan ay mator kontamon kay ana ampagbiyay ayon ha natoral tamon pa-magkatawo, nokay ayon ana ha kalabayan nin Ispirito nan Dios.

⁵ Kot hila a ampagbiyay ayon ha ilig nin natoral lan pa-magkatawo, yay laman isip la ay yadtaw aw-ilig nin natoral lan pa-magkatawo. Balo ta hitamo a ampagbiyay ayon ha kalabayan nin Ispirito nan Dios, yay laman isip tamo ay yadtaw labay nin Ispirito nan Dios. ⁶ Nga-min, hinoman a yay kaisipan na kot ampango-nawan aw-ilig nin natoral nan pa-magkatawo ay omogot ya ha kamatyan a pa-makahiyay ha Dios. Balo ta hinoman a yay kaisipan na kot ampango-nawan kalabayan nin Ispirito nan Dios, main yan biyay homin anggawan tan kaliswayan nakom. ⁷ Nga-min, kontra

ha Dios yay hinoman a kaisipan na kot ampangonwan aw-ilig nin natoral a pa-magkatawo, palibhasay kay ya ampahakop ha kawkapanogoan nan Dios tan maski man wari labay nan pahakop, kay na talaga magawa. ⁸ Kanya ta hilay ampagbiyay ot ayon ha daan a pa-magkatawo ay kay na hila maari ikalilikot nin Dios.

⁹ Kot hikamo, naalih kamoy na ha pangongo-na nin daan a pa-magkatawo ta iti kamoy na ha pangongo-na nin Ispirito nan Dios, no potog a ampi-wan ana komoyo yay Ispirito nan Dios. Hawanin, yay tawon kay an-iwanan nin Ispirito nan Dios, a Ispirito nay namaot ni Cristo ay ambo na yan tawo ni Cristo. ¹⁰ Kot hikamo, no potog a iti yay na komoyo hi Cristo, maski man yay lota moyon lalaman ay an-omogot ha kamatyan bana ha kasalanan, yay ispirito moyo ay main anan ba-yon biyay bana ta intoring na kamoy nan Dios maptog. ¹¹ Hawanin, no yay Ispirito nan Dios kot ampi-wan ana komoyo tan yay Dios anaor yay namaorong nabyay koni Jesus, maski man mati kamo, paorongon na kamo syimprin mabyay nin Dios, gawa nin Ispirito na a ampi-wan komoyo.

¹² Tawtalakaka, ambo tamoy nan alipon nin daan tamon pa-magkatawo, kanya ambo anan kailangan

a magbiyay tamo ot ayon ha ilig nin daan tamon pa-magkatawo. ¹³ Nga-min, no ampagbiyay tamo ot ayon ha daan tamon pa-magkatawo, yay ogotan tamo ay kamatyan a pamakahiyay ha Dios. Kot no ha tambay nin Ispirito nan Dios ay itgon tamo yay pa-magkasalanan a awit nin natoral tamon pa-magkatawo, yay ogotan tamo ay biyay a homin anggawan. ¹⁴ Halban ampango-nawan Ispirito nan Dios ay awa-nak nan Dios. ¹⁵ Nga-min, yay Ispirito nan Dios a tinanggap tamo ay ambo pamilbian a alipon na tamo para malimo a bilang hin o-na, nokay inimbi nadti pamilbian a awa-nak na tamoy na, kanya ma-ha-wayan tamo yan "Ama! Ama ko!" ¹⁶ Yay Ispirito nan Dios mismo a ampamaptog ha main tamon kanakoman a hitamo kot awa-nak nan Dios. ¹⁷ Bana ta awa-nak na tamoy na, matanggap tamoy namaot yay tawil a impangako na ha balang anak na, bana ta kalamo na tamo ni Cristo nin manawil. No potog a ampakiasa-sa tamo koni Cristo, maskin anggagan ha pa-magdyadya a bilang ha dinalanan na, maipakiasa-sa na tamoy namaot ha main nan karangalan ha glorya.

Sangkaligawan a An-ita-gan Kontamo

¹⁸ Sigorado ko a yadtin dawdyadya tamo hawanin ay kay homin kwinta, no

ikompara ha karangalan a kay maabot isipon a ibi nan Dios kontamo ha lomato a panaon. ¹⁹ Halban lawlaloma ot a pawpinalsa ay pa-hal ampakata-taganan lay namaot a ipa-kit na tamoy nan Dios, hitamoy aw-awa-nak na ha marangal tamoy nan kapa-halan. ²⁰ Nga-min, yay kapa-halan lan hiladtin pawpinalsa ay main panganggawan, ambo bana ta kagostowan ladi nokay kagostowan nan Dios. Kot plano na a ha lomato a panaon, ²¹ maski hiladtin pawpinalsa ay maalih ana ha pa-makaalipon la ha kahiraan, ta kalaming hila ha karangalan a kay ana mahira a ibi kontamon awanak na. ²² Tanda tamo, a anggan hawanin halban pawpinalsa ay ampagdyadya kanya pa-hal an-aloloy hilan bilang ha a-say manggangabing. ²³ Ambo bongat hila, nokay hitamo mismo a tinomanggap anan Ispirito a impao-na nan inimbin Dios ay an-ialoloy tamoy namaot ha lalo nakom tamo yay pa-magdyadya tamo. An-aloloy tamo man, kot ampakata-taganan tamo a ipatnag nay nan Dios a awanak na tamo, ta ba-yowan nay na yay lalaman tamo pigaw kay ana mahira mika-noman. ²⁴ Ya-rin yay an-asahan tamon mangyari paibat hin inlipyas na tamon Dios. Kay tamo halitaon a an-asahan tamo-rin no komon ta angka-kit tamoy

nan ampangyari orin, ta hino man wari a omasa ot ha bagay a angka-kit nay na? ²⁵ Kot bana ta ya-rin an-asahan tamo ay kay tamo ot angka-kit ampangyari kanya ampagpasinsya tamon toman.

²⁶ Ambo bongat yay pagasa tamoy ampakatambay kontamo, nokay antambayan na tamoy namaot nin Ispirito nan Dios ha main tamon kawkakapoyan. Alimbawa, no kay tamo tanda no anyay marapat tamon idawat ha Dios, yay Ispirito nan Dios mismo a ampamiabot konan Dios nin yadtaw aw-aloloy tamon kay angkaibalita. ²⁷ Yay Dios a magtanda, no anyay iti ha lalo nakom nin tawo ay hiya ot syimpri a magtanda no anyay labay totolon nin yay an-iabot nan Ispirito na, ta yay an-iabot na para kontamon bawbanal a tawo na ay ayon ha kanakoman nan Dios.

²⁸ Tanda tamo a halban bagay a ampangyari kontamo ay anggamiton nan Dios para ha ikaabig tamon hitamoy ampanglabi kona a hina-wayan na ayon ha main nan tatala. ²⁹ Nga-min, tanda nay nan daan no hinoy tompol kona tan hila-rin ay intatala na para mag-in bilang konan Anak na a hi Jesus, pigaw hi Jesus a mag-in pa-hal kalingkakaan nin lako a mita-talakaka. ³⁰ Ambo bongat ya-rin, nokay hinoman a intatala

nay nan daan ay hina-wayan nay namaot para homonol kona, tan balang hina-wayan na ay intoring nan maptog. Bi-sa balang intoring nan maptog ay inlamo na syimpri ha main nan karangalan.

Kay Maihiyay ha Labi nan Dios

³¹ Hawanin ta anodti nay pa-hal tamo, anya ot a ma-halita tamo? Oya: Bana ta yay Dios kot pabor kontamo, hino man wari a maari komontra kontamo? Homin ana. ³² Nga-min, kay na kinawa-nan Dios inimbi yay sarili nan Anak, nokay masbali inhogo na yan mati para kontamon halban. Kanya hawanin ta inimbi nay naor a Anak na, syimpri ilamo nay namaot ibi kontamo nin matibolos a nakom a halban bagay a marapat kontamo bana konan Anak na. ³³ Bi-sa, hino man wari a maari mamiabot konan Dios nin kasalanan tamon tawtawon pinili na, anta yay Dios mismo a namitoring ana kontamon maptog? ³⁴ O hino man wari a manalita a dapat tamon parosawan ha impyirno, anta hi Cristo mismoy nati alang-alang kontamo, tan lalo paot ta pinaorong yan nabyay, bi-sa itaw ya hawanin ha wanan nan Dios nin andomawat para kontamo? ³⁵ Main wari maari maka-pihyay kontamo ha labi ni Cristo? Maski man andomalan tamo ha pa-magdyadya

o kawkairapan o pa-nadamsak o bitil o kakaposan nin maiholot, o piligron pahal, o mati ha ispada, kay tamo syimpri maihiyay ha labi na. ³⁶ Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“O Dios, alang-alang komo ay lawah kamin an-arap ha kamatyan.

Kawkarniron papatyon anay yay main min kapa-halan.”

³⁷ Anodtaw pa man, ya-rin halban ay sobran-sobra tamon ma-pagtagompayan bana koni Cristo a ampanglabi kontamo.

³⁸ Nga-min, sigorado ko a yay biyay tamo o kamatyan man, kay homin maka-pihyay kontamo ha labi nan Dios. Maskin gawa aw-anghil, o hinoman konlan doka a ispirito a main katongkolan o kapangyarian, maski anyaman a mangyari hawanin o ha awlon lomato, ³⁹ maski anyaman ha ta-gay o iti ha aypa, o maskin anya ot magbagay a pinalsa ay kay homin maka-pihyay kontamo ha labi nan Dios ta anlabyon na tamoy naor bana koni Jesu-Cristo a Katawan tamo.

9

Yay Pamimili nan Dios nin Tawtawo Na

¹ Potog yadtin ibalita ko tongkol konlan kaparan Israelita bana ha pa-makiasasa ko koni Cristo, tan maskin sarili kon konsinsya a ampango-nawan nin Masanton Ispirito nan Dios ay ampamaptog a ambo kagalotoyan yadti: ² Matindi a kaloloan ko tan yay nakom ko ay pirmin angkapairapan, bana ta karamilan konlan kaparan Israelita kot kay la ambilbion a hi Jesus yay anta-ganan lan Mamilipyas. ³ No maari bongat komon, mas labay ko ot a hikoy nay mananggap nin hompa nan Dios konla, ta maihiyay ako koni Cristo alang-alang konlan hila-rin a kaparan aw-Israelita a impagka-talakaka tan kalahi tamo. ⁴ Nga-min, hila ay kaparay namaot aw-Israelita a pinili nan Dios hin yadtaw ot para mag-in tawtawo na. Impakit na konlay main nan kalinggasan tan ginomwa yan kawkasondoan konla; inimbi na konla yay kawkapanogoan, yay paralan nin pa-magsamba la tan main ya ot aw-impangako konla. ⁵ Yay pinangibatan lahi la ay hi Abraham, hi Isaac tan hi Jacob. Tan kalahi la ot hi Cristo ha main nan pamaglalaman tawo. Hiyay Dios a sangkalinta-ta-gayan ha halban a dapat poriwon anggan-angga. Amen.

⁶ Anggano man karamilan konlan kaparan Israelita hawanin ay ambo tawtawo nan Dios [ta kay hilay naor

ambomilbi koni Cristo,] kay tamo ma-halita a kay na antooron Dios a pangako na a pinili na tamon aw-Israelita para mag-in tawtawo na. Nga-min, [paibat hin o-na, an-ibalita nay nan Dios a] ambo halban lipi ni Israel kot an-itoring nan potog a Israelita a tawo na. ⁷ Tan anorin anamaot kapara koni Abraham, ambo halban lipi nin awa-nak na kot an-itoring nan Dios potog a lipi ni Abraham. Wanay naor Dios kona, "Hila bongat a lipi ni Isaac a anak mo a bilbion kon lipi mo." ⁸ Labay totolon yadti, ambo halban in-abing lawlipi ni Abraham ay an-itoring tawtawo nan Dios, nokay hila bongat a lawlipi nan anak a impangako nan Dios. ⁹ Hi Isaac anaor odtin anak a impangako nan Dios ta anodti wanan Dios koni Abraham tongkol kona, "Ha pa-magbalik ko ha taon, ha anodti namay panaon ay nakapanganak yay na hi Sara nin a-say lalaki."

¹⁰ Ambo bongat ya-rin, nokay na-kit anamaot a pamimili nan Dios ha nangyari konlan kambal a anak ni Rebeca [a hi Esau tan hi Jacob]. Asa-say pinangibatan la a hi Isaac anaor a kalimpapo-papoan tamo. ¹¹ Kot main yay nan pinili a Dios konla ba-yo hila ot in-abing tan maskin kay homin hila ot ginwa a labah o doka. Konan yadtin ginwa nan Dios, nangyari a tatala na a yay pamimili na nin tawo ay ayon ha

kalabayan na, ambo bana ha gawgawa nin tawo. ¹² Ngamin, anodti a imbalita nan Dios koni Rebeca tongkol konlan awa-nak a iabing na, wana, "Yay kaka ay magsirbi ya ha ali." ¹³ Tan anodti ot a nakasolat a wanan Dios tongkol konla, "Hi Jacob ay anlabyon ko kot balo hi Esau ay angkasorawan ko."

¹⁴ No anorin, ma-halita tamo wari a ambo matoyng a gawa nan Dios? Disnodon kai! ¹⁵ Wanay naor Dios koni Moises, "Inga-rowan ko no hinoy labay kon inga-rowan, tan ka-ka-rowan ko no hinoy labay kon ka-ka-rowan."

¹⁶ Intonsis, yay pamimili nan Dios ha a-say tawo ay ambo bana ha kalabay o inakit nin ya-rin a tawo, nokay bana bongat ha inganga-ro nan Dios.

¹⁷ Kot main anamaot tawon kay na ininga-rowan Dios a bilang koni Ari Faraon nin Egipto, ta ayon ha Masanton Kasolatan, wanan Dios kona, "Yay tatala ko no anongkot ginwa katan ari ay pigaw yay pa-makatiboy olo mo a mag-in paralan para maipa-kit a main kon kapangyarian, tan para mibantog a ngalan ko ha intiron kalotaan." ¹⁸ Kanya iti konan Dios no hinoy labay nan inga-rowan tan no hinoy labay nan lalon patiboyon a olo.

Karapatan nan Dios no Hinoy Labay nan Inga-rowan

¹⁹ Hawanin, ola-no main komoyon mamastang kongko nin anodti: "No anorin paytaw, anongkot man ta ansisiwon na ot Dios a tawo ha main nan kasalanan, anta kay maari omanon nin tawo no anyay kalabayan nan Dios?" ²⁰ Oyay obat ko:

Tawo kan bongat a ambo dapat mangatoynongan konan Dios. Halitaon tamo wari nin hitamoy pinalsa konan Namalsa, "Anongkot ginwa mo kon anodti?"

²¹ Bilang ot bongat ha a-say ma-magkokoron. No main yan lota a gagawon, ambo doman iti-rin kona no labay nan gomwa ibat konan ya-rin a lota nin a-say pamigwaan a napakaganda tan a-say namaot a pamigwaan a maaypa a klasi?

²² Anorin ot bongat syimpri konan Dios. Anggano man labay nay na komon ipa-kit a main nan hobhob tan ipalayam a main nan kapangyarian nin mamarosa ay lalo na ot ampaanlonhon a main nan pasinsya konlan tawtawon doka a ampamahobhob kona tan dapat anan parosawan.

²³ Ampagpasinsyawan na hila-rin ta pigaw maipatnag na yay kay ma-ma-min a kaabigan na konlan tawtawon labay nan inga-rowan a imparihado nay nan daan para mi-ka ha gloria, ²⁴ labay totolon, kontamon hina-wayan nan tompol kona a ambo kapag

aw-Israelita, nokay pati ambo aw-Israelita. ²⁵ Wanay naor Dios tongkol komoyon ambo Israelita ha libron sinolat ni Propita Oseas,

“Ha lomato a panaon, hilay dati kon ambo tawtawo

ay ha-wayan koy nan tawtawo ko,

ta mag-in kon aw-inaro hilay datin kay ko anaroon.

²⁶ Kanya ha lawlogar a hin yadtaw kot main namibalita konlan tawtawo itaw a ambo ko hilan tawtawo

ay ma-ha-wayan hilay nan awa-nak nin yay Dios a angkabyay.”

²⁷ Main anamaot impapibalita yay Dios koni Propita Isaias hin yadtaw tongkol konlan kaparan Israelita, wana, “Maski man mag-in bilang kalako boyangin ha ambay a lipi ni Israel, omno bongat konla a malipyas ha parosa nan Dios. ²⁸ Nga-min, no isagawa nay nan Katawan yay pamarosa na ha sangkalotaan ay tampol nan yarion odti ayon ha katoynongan, ta maparah bongat konay pangongokom.” ²⁹ Pinomtog anamaot yay a-sa ot a imbalita ni Propita Isaias, a wana, “No kay na inaboloyan nin Katawan a Makapangyayari a main ot omnon angkabyay konlan lipi tamo, na-min tamoy na komon a halban a bilang nangyari konlan taga Sodoma tan Gomorra.”

Yay Kay La Pa-mi-pol nin Aw-Israelita

³⁰ Hawanin, oyay labay kon totolon: Hikamoy ambo Israelita, anggano man kay kamo nag-inakit mag-in maptog ha arapan nan Dios ta homin kamon kawkapanogoan na ay main komoyo a intoring nan maptog, bana anaor ta anitoring nan maptog yay hinoman a main katotpol koni Jesus. ³¹ Kot hilay kaparan Israelita a kay antompol koni Jesus, anggano man ampag-inakit hilan homonol ha kawkapanogoan nan Dios para mag-in hila komon maptog, kay hila ot syimpri maitoring maptog.

³² Anongkot kari? Bana naor ta labay lan mag-in maptog ha paralan nin gawgawa kaho-honol ha kawkapanogoan dinan ha paralan nin katotpol koni Jesu-Cristo. Nga-min, kay hila tinompol koni Jesus, kanya nag-in yan pa-hal bato a piniba-tolan la. ³³ Wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan,

“Bilyon moyo ta main akon ihogo ha babalin Sion a kamainan lan Israelita a maialimbawa ha bato.

Pa-hal piba-tolan la yan tawtawo a pangibatan nin mipalokma hila.

Kot balang tawon antompol kona ay kay miparingoy konan ya-rin katotpol na.”

Lingoy Intindi Lan Israelita

10

¹ Tawtalakaka, mahi-ban a nakom kon malipyas hilay kaparan Israelita tan an-idawat kodti ha Dios. ² Angka-paptogan ko a main hilan inakit nin homonol ha Dios, kot ambo tama yay klasin kaho-honol la. ³ Nga-min, kay la ambilbion yay paralan nan Dios para maitoring maptog a tawo. Nokay masbali ampaginakitan lan mag-in maptog ha sarili lan paralan. Ha anorin a anggaw-on la ay kay hila ampahakop ha paralan nan Dios. ⁴ Nga-min, bana koni Cristo, nanganggawan ana yay daan a kawkapanogoan bilang paralan para maitoring nan Dios maptog a tawo. Nokay hinoman a antompol koni Cristo ay hiyay an-itoring maptog.

Yay Kalipyasan ay Para ha Halban

⁵ Anodti sinolat ni Moises tongkol ha pa-mag-in maptog ha paralan nin kaho-honol ha kawkapanogoan, "Yay tawon ampakahonol ha halban kawkapanogoan ay makatanggap yan biyay a homin anggawan." ⁶ Balo ta hawanin, yay katotpol ana koni Cristo a paralan para mag-in maptog, ta wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Ambo moy nan kailangan halitaon ot ha sarili mo, 'Komon main moli ha langit.'" (Labay totolon,

para pataoyon hi Cristo.) ⁷ "O kari, 'Komon main mako ha logar a kamainan lan ni-kati.'" (Labay totolon, para paorongon mabyay hi Cristo.) ⁸ Nokay anodti nay dapat tamon halitaon, a bilang nakasolat anamaot ha Masanton Kasolatan: "Niabot ana kontamo yay Halita a ibat ha Dios. Maari moyoy nan ibalita tan laman-lamanon ha main moyon kanakoman." Yay binanggit ison a Halita ay homin laloma no ambo yay totoro tongkol ha katotpol koni Jesus a an-ipangaral mi. ⁹ Kanya no ibalita mo ha kapara a hi Jesus ay Katawan, tan mi-pol ka nin losob ha nakom a pinaorong na yan nabyay Dios ay malipyas ka. ¹⁰ Nga-min, yay katotpol nin tawo koni Jesus nin losob ha nakom ay yarin a pangibatan maitoring na yan Dios maptog. Bi-sa yay pa-mibalita nin tawo ha kapara na a hi Jesus kot Katawan, ya-rin anaor a pangibatan nin malipyas ya. ¹¹ Wanay naor ha Masanton Kasolatan tongkol koni Cristo, "Balang tawon antompol kona ay kay miparingoy konan ya-rin katotpol na." ¹² Nga-min, pari-parihoy paninilap nan Dios, mag-in Israelita man o ambo. Asa-sa yan Katawan nin halban, tan sagana yay pawpayabol a an-ibi na ha balang andomawat kona. ¹³ Wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Hinoman a

andomawat konan Katawan ay malipyas.”¹⁴ Kot pa-no hila man domawat kona no kay hila ot antompol? Tan pa-no hila man wari tompol kona no homin hila ot nalngo tongkol kona? Bisa, pa-no hila man makalngo nin tongkol kona no homin mako para mangaral konla?

¹⁵ Tan pa-no hila man mako mangaral no kay hila an-ihogo? Kot labah ta main yan an-ihogo yay Dios ta wanay naor ha Masanton Kasolatan, “Anya pay nan ganda a kala-lato lan mangangaral [nin balita tongkol ha pa-maki-sondo ha Dios tan ma-miabot]* nin magandan balita [tongkol ha bawbagay a labah.]*”

¹⁶ Kot ambo halban ay ampi-pol ha Labah a Balita a bilang ot bongat ha sinolat ni Propita Isaias, a wana, “Katawan, bilang homin ampi-pol ha an-ipangaral mi.”¹⁷ Intonsis, yay katotpol nin tawo ay angkaibat ha pa-manglongo, tan makapanglongo hila no main mangaral Halita nan Dios.

¹⁸ Kot pa-no hila man a kaparan Israelita a kay tinompol? Imposiblin kay la ot nalngo yay Labah a Balita ta wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“Angkalngo hilay nay ampamipahawang ha intiron mondo,
tan yay halita la kot ampiabot ana anggan ha kalindoyo-

doyowan babon lota.”

¹⁹ Hawanin, maari wari a kay la ot syimpri angkaintindyan nin hilay kaparan Israelita odtin aral, [anta mismon hikamoy ambo Israelita ay naintindyan moyoy na]? Posibli a kay la naintindyan ta anodti a insolat ni Moises a imbalita nan Dios konlan aw-Israelita hin yadtaw, wana,

“Ha lomato a panaon, main akon gaw-on
a pangibatan mainggit kamo konlan ambo Israelita a ambo asa-say nasyon.

Omamot a olo moyo bana ha gaw-on ko konla,
palibhasay ha hilap moyo ay homin hilan kati-tinanda.”

²⁰ Kot hi Propita Isaias ay diritsawan nay nan imbalita a aboloyan nan Dios a tompol hilay namaot a ambo Israelita ta anodti wana,

“Ma-bilbi la koy na nin hilay kay ampag-inakit nin maka-bilbi kongko,

ta ipatnag koy sarili ko konla maskin kay la ampastangon no hino ko.”²¹ Kot patongkol balo konlan kaparan Israelita, anodti a nakasolat a wanan Dios konla, “Pirmin nakagawang a loway gamot ko komoyo anggano man tawtawo kamon kay anhomonol kongko tan sawsobirbyo.”

11

Yay Inganga-ro nan Dios Konlan Israelita

¹ Isipon moyo wari a intakwil nay nan Dios a aw-Israelita a tawo na? Disnodon kai, ta hiko mismo ay a-say namaot a Israelita ibat ha lipi ni Abraham, ha pamilya nin tribo ni Benjamin. ² Kay na intakwil Dios a halban Israelita a pinili nan tawtawo na paibat ot hin kalin-oo-nawan. Ambo doman tanda moyo yay wana ha Masanton Kasolatan a nangyari namaot hin panaon ni Propita Elias? Nga-min, inriklamo na ha Dios yay gawgawalan kapara nan Israelita, a wana, ³ "Katawan, pinatipati lay pawpropita mo tan niyoba-yoba lay aw-altar a ampagsambawan komo. Asa-sa ko tanay natla nin anhomonol komo, bisa labay la ko ot patyon."

⁴ Kot anodti a obat nan Dios kona; "Main ako ot initla a pitonlibo katawon antompol kongko a kay ansomamba ha ribolto ni Baal." ⁵ Anorin ot bongat syimpri hawanin, main ot omnoy Israelitan natla a antompol a pinili nan Dios tawtawo na bana ha main nan inganga-ro. ⁶ Hawanin, bana naor ta yay pamimili nan Dios konla kot bana bongat ha inganga-ro na, intonsis ambo bana ha main lan labah a gawgawa. Nga-min, kay ana ma-halita a inganga-ro no yay pamimili nan Dios kot bana ha labah

a gawgawa. No komon ta makwa yadti ha labah a gawgawa, lomwah a ambo anan inganga-ro.

⁷ Anya man no-nin a mahalita tamo tongkol konan ya-rin? Oya: Karamilan konlan kaparan Israelita ay kay na hila imbilang Dios maptog, maski man ampaginakitan la-rin ha paralan nin kaho-honol ha kawka-panogoan na. Balo ta hiladtaw a pinili nan Dios ay hiladtaw a imbilang nan maptog bana ta anhonolon lay paralan na. Kot hilay kay pinili ay pino-layan nan lalon tinomiboy a aw-olo la. ⁸ Bilang ot bongat orin ha nakasolat ha Masanton Kasolatan [tongkol konlan aw-Israelita a pino-layan nan Dios hin o-nan panaon ha katiboyan olo la,] a wana,

"Ginwa na hilay na ingat Dios nin bilang homin hila ha sarili lan isip.

Kanya main hila man mata, bilang hilan kay ampaka-kit.

Main hila man totolyan, bilang hilan kay ampakalngo.

Anorin hila maskin angga hawanin."

⁹ Wanay namaot indawat ni Ari David konan Dios [tongkol ha tawtawon kay antompol],

"Komon ya-rin pirmi lan pimirorongo para manggan tan minom nin bilang angka-lo-nohan

ay pangibatan ana ingat, bilang hilan ma-kalot o kari mikolbot o mipalokma, labay to-tolon, bigla hilan ma-parosawan.

- 10 Komon bolagon moy main lan kaisipan pigaw kay hilay na makaintindi, tan pa-hal mabokót hila bana ha kawkairapan lolog main lan biyay."

Karamilan Konlan Israelita ay Intakwil Yapon

11 Hawanin, ma-pastang ko: Hila-rin kaparan Israelita a kay tinompol koni Jesus, kaalimbawaan lay na wari a nipalokma nin kay ana makabangon? Disnodon kai! Nokay yay kay la pa-mi-pol ay nag-in baranan nin naabotan kamon kalipyasan, hikamoy ambo Israelita, pigaw komon hilay kaparan Israelita a kay ot tinompol kot maibog hila [tan toloy pailipyas anamaot]. 12 Hawanin, ya-rin a kay la pa-mi-pol nin hilay laloman kaparan Israelita ay nag-in naor mahi-ban a pak-inabang konlan ambo Israelita ha aytimay logar ha mondo, ta yay kay la pa-nanggap nin kalipyasan a an-ibi nan Dios ay pinangibatan lako a payabol para komoyon ambo Israelita a antompol. Kot mas lalon lako a pawpayabol nan Dios a matanggap nin halban tawtawo, no ha lomato a panaon kot [tompol] hilay

nay halban pawpinili a Israelita.

Yay Kalipyasan lan Ambo Israelita

13 Hawanin, yadti balo a ibalita ko ay paray na yapon komoyon ambo Israelita. Palibhasay inhogo na kon Dios bilang apostol na komoyo kanya ampaalagawon kottin katongkolan ko. 14 Ha pa-mag-inakit ko komoyo, labay koy namaot paibogon ko hilay kapara kon aw-Israelita pigaw komon main anamaot malipyas konla. 15 Nga-min, no yay pa-mitakwil nan Dios konla a nag-in paralan a hikamoy ambo Israelita kot nag-in na kamoy nan kasondo, di mas lalon labah no tompol hilay yay kaparan Israelita koni Cristo ta tanggapon na hilay nan Dios, kanya mag-in kaalimbawaan la ay nawnatin norong nabyay!

16 [Maiparis kamin aw-Israelita ha tinapay.] Tanda tamo a no yay o-nan pirason naloto a tinapay kot indaton ana ha Dios ay kalaming anay namaot naida-ton a halban homonol ot a lolotoon. [Labay tolon, bana ta ikon nan Dios hilay kalimpapo-papoan mi ay ikon na kami namaot syimpri hikamin lawlipi la.] A-sa ot, no yay yamot a kaalimbawaan lan kalimpapo-papoan mi kot banal a tawtawo nan Dios, hikami man a [lawlipi la a pa-hal] hawhanga ay banal

anamaot a tawtawo na.
¹⁷ Hawanin, potog a main komin aw-Israelita a pa-hal hawhanga a pino-toh bana ha kay la pa-mi-pol, ta bisa main yan intompang yay Dios nin pa-hal hawhanga a ibat bongat ha poon kayon olibon balang, a homin laloma no ambo hikamo a ambo Israelita a antompol koni Cristo. Hawanin ta naitompang kamoy na, kalaming kamoy nan angka-biyang maipagbiyay ibat konan yamot. ¹⁸ Kot ando kamo magma-mahi-ban konlan kapara kon Israelita a pa-hal hawhangan pino-toh. Masbali tandaan moyo a pa-hal tawtompang kamon bongat a ampabyayon nin yamot, ambo hikamoy ampamabyay ha yamot.

¹⁹ Hawanin, posiblin main komoyon manalita nin anodti, "Iya man ta pino-toh na hilan Dios para hikami ihagili." ²⁰ Potog anaor a pino-toh hila bana kay hila tinompol, bi-sa hikamoy inhagili bana ta tinompol kamo. Kot balo ando moyo ipagmahi-ban orin, nokay masbali magingat kamo. ²¹ Nga-min, bana ta nagawa nan Dios intakwil hilay kapara kon Israelita a pinili na a inalimbawa ha hawhanga a pino-toh, mas lalon magwana-rin komoyon hikamoy ambo Israelita a kapa-halan kot hawhangan intompang bongat. ²² Iti moyo mapatnagan a kaabigan nan

Dios tan yay pa-makaistrikto na. Hilay kay anhomonol kona ay malayam lay pa-makaistrikto nan mamarosa, kot hikamo ay patoloy moyon ma-ranasan a kaabigan na no patoloy moyon panga-gotan a main nan kaabigan. Kot no kai, hikamo man ay itakwil na. ²³ Hilay kaparan Israelita a kay tinompol ay pa-hal itompang nan oman Dios no tompol hila, ta magawa nan Dios orin. ²⁴ Nga-min, no hikamo a ambo Israelita a pa-hal hawhangan pino-toh bongat ha poon kayon olibon balang, kot intompang ha poon olibon inmola, anta ambo anorin a talagan anggaw-on, lalon maganoh no mismon hanga nin yay poon olibon inmola a itompang oman ha sarili nan poon.

Kalipyasan lan Israelita

²⁵ [Tawtalakaka a ambo kon ka-Israelita], labay kon maintindyan moyodtin sikriton plano nan Dios a baba-yo na impatnag, ta pigaw kay kamo magmata-gay konlan kapara kon Israelita: Inaboloyan nan Dios a nagin bolag a kaisipan lan laloman kaparan Israelita tongkol koni Jesus anggan kay mahosto yay bilang moyon hikamoy ambo Israelita a labay nan Dios kot tompol anamaot kona. ²⁶ Kot no maabot ana-rin a panaon, malipyas anay intiron lipi min Israelita. Wanay naor

Dios ha Masanton Kasolatan
tongkol komin aw-Israelita,

“Mangibat yay Ma-milipyas
ha babalin Sion. Bi-
sa patgonon na hilay
lawlipi ni Israel*
ha gawgawa lan
karokaan.

²⁷ Konan ya-rin a
panaon, tooron
koy nay kason-
doan ko konla ta
kawkasalananla ay
alihon koy na.”

²⁸ Hawanin, bana
ta antanggiwan lan
laloman kaparan
Israelita yay Labah
a Balita, nag-in hilan
kawkakontra nan
Dios. Kanya hikamoy
nay ambo Israelita
a ampa-kitan nan
inganga-ro hawanin.
Anodtaw pa man,
bana ta pinili na
kamin Dios hikami
nasyon Israel, maskin
kay hila antompol a
karamilan kaparan
Israelita ay anlabyon
na hila ot syimprin
Dios alang-alang naor
konlan kalimpapo-
papoan mi. ²⁹ Nga-
min, kay ampama-
yon isip yay Dios
tongkol no hinoy
pinili nay na tan no
anyay inimbi nay nan
pawpayabol. ³⁰ Hin-
yadtaw, hikamoy
ambo Israelita ay
kay kamo antompol
ha Dios. Kot yay

kay la pa-mi-pol koni
Jesus nin hilay kapara
kon Israelita ay nag-
in paralan a ininga-
rowan na kamon
Dios ta tinompol
kamo. ³¹ Anorin
anamaot a mangyari
konlan kapara kon
Israelita. Anggano
man hawanin ay kay
hila anhomonol ha
Dios, kot bana ta
hikamo ay nainga-
rowan nay na, hila
man anamaot ay
mainga-rowan na ha
lomato a panaon no
tompol hilay na koni
Cristo. ³² Halban
tawo, Israelita man
o ambo ay pino-
layan nan Dios a pari-
parihoy kapa-halan la
a makasalanan, pigaw
pari-parihoy namaot
a pa-mipa-kit nan
inganga-ro na konla.

Pamomori ha Dios

³³ Talagan kay mahokat
a kaabigan nan Dios,
pati yay karonongan tan
pangingintindi na. Yay
dawdisisyon na ay kay tamo
maintindyan, tan yay paw-
paralan na ay kay maabot
isipon. ³⁴ Wanay naor ha
Masanton Kasolatan,
“Homin magtanda kaisipan
nan Katawan,
tan kay homin maari
mangwawali kona.

³⁵ Ni hinoman ay homin ot
nakapami kona

* **11:26** 11:26 Ha Griego: “Jacob,” yay o-nan ngalan ni Israel.

a kailangan nan tobaloon bilang otang nakom.”³⁶ Nga-min, ibat konay halban bagay, tan hiyay ampakaolay, tan para ha ikapori na-rin halban. Poriwon yay Dios anggan-angga. Amen.

12

Pa-magbiyay Ayon ha kalabayan nan Dios

¹ Tawtalakaka, bana naor ha kahi-banan inganga-ro nan Dios kontamo, an-ipakitotol kon labah a nakom komoyo: Ihoko moyoy main moyon sawsarili kona nin pa-hal a-say angkabyay a daton, banal tan ka-palilikot kona. Anorin yay maptog a pa-magsirbi moyo kona.
² Ando moyo aligon a ogalian tawtawon makamondo, nokay magba-yo kamoy na, ta paba-yo kamoy nan isip konan Dios ta pigaw masigoro moyo no anyay kalabayan na, [labay totolon,] no anyay bawbagay a labah, ka-palilikot kona tan kay mapintasan.

³ Bana ha katongkolan a impayabol nan Dios kongko, oyay ma-halita ko ha balang a-sa komoyo: Ando moyo itoring a sawsarili moyo nin holok ha marapat, nokay mag-in komon hosto a pamitoring moyo ha main moyon sawsarili, yadtaw kapantay bongat ha katotpol a impayabol nan Dios ha balang a-sa komoyo. ⁴ No

bilang ha lalaman tamo, lako man a pawparti nin yadti, tan main hilan kanyakanyan pigamitan, kot asasan bongat a lalaman.
⁵ Anorin anamaot kontamon antompol, lako tamo man, kot pa-hal nag-in tamon asaysay lalaman bana ha pamakiasa-sa tamo koni Cristo. Kanya main tamon rilasyon ha a-sa tan a-sa a bilang pawparti nin a-say lalaman.
⁶ Hawanin ta binyan tamon kanya-kanyan kababaan ayon ha impayabol nan Dios ha balang a-sa ay kailangan gamiton tamodti: No yay inimbun kababaan ha a-say tawo kot mamibalita nin anipanakom nan Dios kona bilang propita na, kailangan ibalita na-rin ayon ha abot nin main nan katotpol. ⁷ Kot no yay kababaan na ay para magsirbi, kailangan magsirbi ya. No yay kababaan na ay manoro Halita nan Dios, kailangan manoro ya. ⁸ No yay kababaan na kot mangwawali, kailangan mangwawali ya. No yay kababaan na kot mapamin tambay, kailangan gaw-on na-rin nin losob ha nakom. No yay kababaan na kot mamoon ha gropon antompol, kailangan mamoon yan awit a pa-mag-inakit. No yay kababaan na, kot para makitambay konlan ampangailangan bana ha inganga-ro na konla, gawon na-rin nin main awit kaligawan.

⁹ Kailangan yay pamanglabi moyo ha kapara ay maptog. Bokotan moyoy anyakaman a doka, ta panga-gotan moyoy anyakaman a labah. ¹⁰ Milalabi kamo ha a-sa tan a-sa nin bilang ha mita-talakaka, tan paalagawon moyo komon hilay kapara nin holok ot ha pa-maalaga la komoyo. ¹¹ Kailangan magpakahipog kamo, pirmin mainakit, tan patoloy magsirbi konan Katawan. ¹² Ikalilikot moyoy an-asahan tamo, agwantawan moyoy pawpanonobok, tan lawah kamon domawat ha Dios. ¹³ Tambayan moyo hilay kaparan antompol a ampan-gailangan tan komon lawah abirtoy bali moyo konlan ampan-gailangan nin mahandaan.

¹⁴ No main ampanadamsak komoyo, idawat moyo hila. Idawat moyo a bindisyonan na hilan Dios, ando moyo hila ihompa. ¹⁵ Maki-lilikot kamo konlan angkalilikot, tan makidamay konlan mangalolo. ¹⁶ Miasasa kamon kanakoman. Ando kamo magmata-gay, nokay masbali makiasa-sa kamo konlan mangaaypa a ingkatawo. Ando moyo isipon a masyado kamoy nan maronong.

¹⁷ No pangwaan kamon doka, ando kamo bomalô nin karokaan. Pag-inakitan moyon gomwa nin bawbaway a marangal ha hilap

nin halban tawo. ¹⁸ Anggan maari, gaw-on moyoy halban kababaan moyo, pigaw maipagkasondo a halban tawo. ¹⁹ Mangablin tawtalakaka, ando kamo bomalô. Nokay ipaolay moyo-rin ha Dios ta ipakit na man a hobhob na ha pamamarosa, ta main nakasolat ha Masanton Kasolatan nin anodti: "Iti kongkoy pamamalô. Hikoy mamarosa konlan hilay anggomwa doka, wanan Katawan." ²⁰ Kanya masbali honolon tamodtin nakasolat anamaot ha Masanton Kasolatan: "No yay angkomontra komo kot mabitol, biyan mo yan ma-kan; no malata, biyan mo yan mainom. No gaw-on moy anorin, maringoy ya bana ha ginwa na*." ²¹ Intonsis, no pangwaan la kamon doka, ando kamo matokso nin bomalô anamaot nin doka, nokay daogon moyoy karokaan nin gawgawa kaabigan.

13

Aw-obligasyon ha Gob-yirno

¹ Balang tawo ay dapat pahakop konlan ampamoon ha gobyirno, ta homin hilan kapangyarian mamoon no kay na inaboloyan Dios. Nga-min, yay Dios a namigwa konla ha mainlan katongkolan. ² Kanya, hinoman a angkomontra ha gobyirno ay angkontrawon

* **12:20** 12:20 Ha Griego: No gaw-on mo-rin, ambontonan mon bawbaya a olona.

na yay patakaran nan Dios, tan hila-rin a angkomontra ay ma-parosawan. ³ Nga-min, hilay ampamoon ay inigwa ambo para kalimowan lan hilay anggomwa abig, nokay para kalimowan lan hilay anggomwa doka. Hawanin, pigaw kay ka mali-mo konlan hilay ampamoon, dapat gomwa kan labah ta ison poriwon la ka. ⁴ Nga-min, hogo na hilan Dios para ha ikaabig tamo. Balo ta kapag doka a anggaw-on mo, ison ka dapat mahalak, ta talagan karapatan lay mamarosa. Ta inigwa na hilan Dios para ipa-kit lay matindin hobhob na konlan tawtawon anggomwa doka. ⁵ Kanya dapat kamon pahakop ha gobyirno, ambo bongat pigaw ma-pa-lilihan moyoy parosa, nokay pigaw malinis a konsinsya moyo.

⁶ Yadti namaot a rason no anongkot ampamayar kamon bowis, bana ta hogo na hilan Dios para asikasowon lay pa-maggobyirno. ⁷ Kanya ibi moyo ha balang a-sa yay dapat ibi kona: Mamayar kamon bawbowis tan laloma ot a dapat bayaran ha gobyirno; rispitolowon moyo hilay dapat biyan rispito, tan parangalan hilay dapat parangalan.

Obligasyon ha Kapara

⁸ Ando kamo magkain otang a maihi-no komoyo, nokay a-sa bongat a dapat pa-hal otang tamo

ha a-sa tan a-sa: yay milalabi tamo. Nga-min, yay tawon ampanglabi ha kapara ay angkatoor nay halban kapanogoan nan Dios. ⁹ Palibhasay hiladtin kawkasogoan: "Ando ka mamabayi o maki-lalaki; Ando ka mangmatin tawo; Ando ka maniba; Ando ka tomistigo nin kagolotoyan; Ando mo pag-intrisan a ambo mon ikon;" tan pati yay laloma ot a anorin a kawkasogoan ay biig anan kahakopan nin yadtin a-sa: "Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili." ¹⁰ Nga-min, no anlabyon tamoy kapara, kay tamo hila pangwaan doka. Kanya ha pa-manglabi ay angkatoor a kawkapanogoan nan Dios.

¹¹ Dapat honolon moyodti, laloy na ta tanda moyo a maantor tanay panaon. Kanya, pa-hal dapat kamoy nan mimata, ta mas madani nay panaon a ilipyas na tamon Katawan ha karokaan nin yadtin mondo dinan hin ba-ba-yo tamo tinompol. ¹² Kaalimbawaan ay nalabah anay yabi ta palbangon ana. Kanya bokotan tamoy nay kawkasalanan a bilang ha anggaw-on lan tawtawo a iti ot ha karobloman. Yay dapat kontamon hitamoy iti na ha hawang ay gomwa bawbagay a makatambay kontamo para ma-paglapanan tamoy tokso. ¹³ Kanya naor, magbiyay tamon marangal, ta iti tamoy na ha hawang.

Ando tamo gamiton a panaon ha pa-maglahing tan ha magolon pa-miliga-liga; ando anamaot gomwa nin imoralidad o anyamay kapariril a gawa; ando tamoy namaot kiaway o mainggit. ¹⁴ Nokay ipag-ogali tamo yay bilang ogali ni Jesu-Criston Katawan, tan ando tamo biyan ni daoto a logar yay dawdoka a ilig nin lalaman.

14

Yay Dios bongat a Marapat Manosga ha Tawo

¹ Tanggapon moyo yay hinoman a tawo a makapoy ot ha katotpol [ta ampag-alangan ya ot tongkol ha bawbagay a ambo anan bawal kontamon antompol koni Cristo]. Balo ta ando ana ki-diskosyon kona tongkol ha anorin a aw-opinion na. ² Nga-min, main tawtawo a makapoy ot ha katotpol a hay wanla bawal konaon a karni, kanya pihing bongat a makna la. Balo ta main anamaot ampipol a makna a maskin anya. ³ Kanya, hinoman komoyo a ampangna nin maskin anya, ando moyo mata-matawon hilay main kay angkonaon. Hikamoy namaot a main kay angkonaon ay ando moyoy namaot hosgawon a ampagkasalanan hilay ampangna nin maskin anya ta pari-pariho na kamon tinanggap Dios. ⁴ Hawanin, ambo kamon dapat manosga ha kapara, ta kahakopan na

yan Dios bilang ma-magsirbi na. Yay Dios bongat a marapat magdisisyon no karapat-dapat a gawgawa na o kai. Kot tanggapon na ya syimprin Dios, ta baba na yan ingatan pigaw mag-in yan karapat-dapat.

⁵ Hawanin, main anamaot tawtawon ampaalagawon lay awlon pa-magpainawa tan pawpista lan kaparan Israelita. Kot konlan lawlaloma, halban awlo ay pari-parihon maari ipagsamba. Yay importanti ay kombinsido yay balang a-sa komoyo no anyay dapat gaw-on ta pinag-isipan nadi. ⁶ Hawanin, balang tawo a main aw-awlon an-ibilang nan maalaga ay anggaw-on nadi para konan Katawan. Anorin anamaot kapara, balang tawo a kay na ambilbion maalaga yarin aw-awlo ay anggaw-on na syimpri orin alang-alang konan Katawan. Anorin ot syimpri ha pa-mangan, yay tawo a ampangna karni ay anggaw-on nadi para konan Katawan ta an-ipaki-salamat nadi kona. Yay tawoy namaot a main kay angkonaon ay anggaw-on nay namaot para konan Katawan tan ampaki-salamat ya syimpri kona. ⁷ Nga-min, hitamoy antompol ay ampagbiyay tamo ambo ana para ha sarili, tan no mati man ay ambo syimpri para ha sarili. ⁸ Masbali ampagbiyay tamo para konan Katawan, tan maski man ha kamatyan tamo, hiya syimpri yay

mapori. Kanya mabyay man o mati ay ikon na tamon Katawan. ⁹ Nga-min, nati hi Cristo tan norong nabyay pigaw mag-in yan Katawan nin halban ni-kati tan angkabyay. ¹⁰ Hawanin, hikamoy ampanosga a ampagkasalanan hilay kaparan antompol a ampangna karni, itgon moyoy nay panonosga moyo. Hikamoy namaot a ampangmata-mata konlan hilay kaparan antompol a makapoy ot ha katotpol bana ta kay hila ampangna karni, itgon moyoy nay pa-mangmata-mata moyo. Halban tamoy nan lamang ay omarap ha trono ni Cristo para hosgawon. ¹¹ Wanay naor nakasolat ha Halita nan Dios,

“Wanan Katawan, palibhasay hikoy Dios a lawah angkabyay, kanya main awlo a halban tawo ay manalimokor kongko, tan balang a-sa ay ibalita nan ambilbion na a hikoy Dios.”

¹² Konan ya-rin, obaton nin balang a-sa konan Dios, no anyay ginwa na.

Ando Tamo Mag-in Pangibatatan Makapagkasalanan a Laloma

¹³ Intonsis no-nin, itgon tamoy nay panonosga ha a-sa tan a-sa. Mas-bali pakaisipon tamo no anyay dapat tamon gawon, pigaw kay tamo mag-in pangibatatan a matokso

tan makapagkasalanan yay kaparan antompol. ¹⁴ Ha main kon katotpol koni Jesus a Katawan, tanda ko tan kombinsido ko a homin anan bawal konaon. Kot hinoman a ha opinyon na kot main ot bawal ay kasalanan no konaon na-rin nin kontra ha konsinsya na. ¹⁵ Hawanin, no alimbawa ta ampangna ka nin an-itoring la ot bawal nin hilay laloman kaparan antompol, bi-sa pangibatatan a magolowan hila ta matokso hilan mangna anamaot, ambo anan pa-manglabi a ampango-na komo. Kanya ando kamo dapat mangna nin anyakaman a maari ikaroka nin hila-rin a inlipyas nay namaot ni Cristo ha main nan pangamati. ¹⁶ Kanya, magingat kamo pigaw yay tanda moyon tama ay kay mapintasan a mamakasalanan ha kapara. ¹⁷ Nga-min, yay pa-mag-ari nan Dios ay ambo tongkol ha dapat o ambo dapat kanon tan inomon, nokay tongkol ha pa-mag-in maptog, labah a pa-misosondo tan kaligawan a ibat ha Masanton Ispirito nan Dios. ¹⁸ Yay hinoman a ampagsirbi koni Cristo nin anodti ay ka-palilikot konan Dios tan anrispitowon yan tawtawo.

¹⁹ Kanya naor, gaw-on tamoy bawbagay a makapamin labah a pa-misosondo tan maka-pa-got katotpol nin a-sa tan a-sa. ²⁰ Ando moyo payagan a yay pa-mangan

moyo ay mag-in ikaroka nin hilay kaparan inlipyas nan Dios. Anggano man homin an-ibawal a pa-mangan ay ambo tama a konaon moy a-say bagay no pangibatan makapagkasalanan a kapara.²¹ Kanya yay labah ay ando tamo mangna karni o minom alak o gomwa anyakamay bawbagay a pangibatan makapagkasalanan a kapara o ma-hakitan a nakom na o komapoy a main nan katotpol.²² Yay pa-mi-pol mo tongkol ha aw-anorin a bagay ay iti tana ha sarili mo tan ha Dios. Makalma yay tawon kay anggolowon nin main nan konsinsya ha bawbagay a anggaw-on na a tanda nan tama.²³ Kot yay tawon ampagdoda no doman ta yay a-say klasin pa-mangan kot bawal, ta bi-sa kanon na syimpri ay ison ya makapagkasalanan bana ta kay na anhonolon a ampi-polon na. Ngamin, anyamay anggaw-on nin a-say tawo a kontra ha katotpol na ay kasalanan.

15

Ambo Kapag Sarili a Isipon

¹ Hitamoy ma-got ana ha katotpol, dapat abot-aboton tamoy kawkapoyan nin hilay makapoy ot ha katotpol ta hay wanla main ot anaor bawbawal. Ambo dapat yay sarili tamon bongat kaligawan a isipon tamo.
² Masbali ipag-inakit tamon

ma-palilikot hilay kaparan antompol ha ikaabig la pigaw lalon omgot a main lan katotpol.³ Nga-min, hi Cristo man ay kay ya nagbiyay para ha sarili nan bongat kaligawan, nokay natoor ha biyay na yadtin nakasolat ha Masanton Kasolatan: "O Dios, ha pa-maroroka lan tawtawo komo, hikoy angka-paroroka."⁴ Ngamin, halban nakasolat hin yadtaw ot ha Masanton Kasolatan ay intatala nan Dios para mamin aral kontamo, ta pigaw mapakhaw a pag-asa tamo bana ta ampagkamain tamon pasinsya tan kohaw nakom no ambasawon tamodti.⁵ Hawanin, an-idawat ko konan Dios a ampami kontamo nin pasinsya tan kohaw nakom a tambayan na kamon manga-piasa-sa ha paralan a labay ni Jesu-Cristo,⁶ pigaw manga-piasa-say nakom moyon mamori nin bilang asa-say bosis konan Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo.

Yay Inganga-ro nan Dios Konlan Ambo Israelita

⁷ Tanggapon moyoy a-sa tan a-sa a bilang pananang-gap ni Cristo kontamo pigaw mapori yay Dios.⁸ Ngamin, oyay labay kon ipaisip komoyo: Hi Jesu-Cristo ay nako ya iti para tambayan na tamoy aw-Israelita, tan pigaw ma-bilbi a maptog yay Dios ta tinoor nay pawpangako na konlan kalimpapo-papoan tamo.

⁹ Anorin anamaot kapara, nako ya iti para komoyon ambo Israelita, pigaw poriwon moyoy namaot yay Dios bana ha main nan inganga-ro. Wanay naor ha Masanton Kasolatan, a maitoring halita ni Jesus, "O Dios, poriwon kata nin kalamo hilay ambo Israelita tan dayawon kata ot ha paralan nin pamagkanta." ¹⁰ Wana ot ha Masanton Kasolatan,

"Hikamoy ambo Israelita, maki-lilikot kamo komin Israelita a tawtawo na." ¹¹ Oya ot a nakasolat:

"Poriwon moyo yay Katawan, halban moyon ambo Israelita. Poriwon yan tawtawo ha halban naw-nasyon." ¹² Main ot sinolat a impanakom nan Dios koni Propita Isaias tongkol koni Jesus, wana,

"Main iabing a mangibat ha lipi ni Jesse a mag-ari konlan ambo Israelita; hiyay pasimalaan la."

¹³ Hawanin, an-idawat ko konan Dios a ampangibatan nin pag-asa tamo a biyan na kamon hoston kaligawan tan kaliswayan nakom bonga nin katotpol moyo kona, pigaw mag-in hosto a main moyon pag-asa ha tambay nin kapangyarian nin Masanton Ispirito na.

Bara-nan ni Pablo ha Panolat nan Yadti

¹⁴ Tawtalakaka ko, hiko mismo ay kombinsido a talagan lawlabah kamo, hosto ha tinanda ha kap-togan tan baba moyon mitotoroan ha a-sa tan a-sa. ¹⁵ Kot anorin man, ansolatan katamo, tawtalakaka, nin kay ko ampag-alangan tongkol ha bawbagay a an-ipapanomtoman ko komoyo. Anggaw-on kodti bana ha katongkolan a inimbi nan Dios kongko ha main nan kaabigan. ¹⁶ Bilang magsirbi ni Jesu-Cristo, yay kapa-halan ko ay a-say pari para ha halban ambo Israelita. Kanya an-ipangaral ko yay Labah a Balita a ibat konan Dios, mo-na mo-na komoyon ambo Israelita, pigaw hinoman a antompol ay pa-hal maidolog ko konan Dios nin bilang da-ton a matanggap na, palibhasay pinabanal yay na nin Masanton Ispirito na. ¹⁷ Kanya ha tambay ni Jesu-Cristo ay main akon maikalilikot a nagawa ko para konan Dios. ¹⁸ Balo ta ampag-ingatan kon homin akon laloman poriwon no ambo yay ginwa ni Cristo. Ta ha tambay na ay main akoy nan naabotan a kapara moyon ambo Israelita a tinompol konan Dios. Nag-in hilan mahonol kona bana ha hawalita ko tan gawgawa, ¹⁹ a bilang ha ambo basta-bastan gawgawa a kapaka-ngap a pawpamilbian kapangyarian nin Ispirito nan Dios a iti kongko. Kanya

ha halban lawlogar paibat Jerusalem anggan probinsyan Ilirico ay naipangaral koy nan hosto yay Labah a Balita tongkol koni Cristo. ²⁰ Konan ya-rin a ginwa ko, inapos ko a maipangaral yay Labah a Balita ha lawlogar a ambo ya ot bilbi hi Cristo, ta ambo kon katongkolan mako mangaral ha naabotan lay nan laloma. ²¹ Masbali, angkatoor ko yay nakasolat ha Masanton Kasolatan tongkol konan Ma-milipyas, "Hilay datin kay ot pinamibalitaan tongkol kona ay mabilbi la ya.

Tan maintindyan lay na nin hiladatin datin homin ot nalngo tongkol kona."

Yay plano ni Pablo Tongkol ha Homonol nan Kaon

²² Yadti naor gawa kon pangangaral a ampakahadlang ha mabotbot kon planon tomibaw komoyo.

²³ Kot hawanin ay homin akoy nan ma-ka a laloman logar iti para mangaral tan naboyot anan panaon a mahi-ban talagay nakom kon ma-paki-kitan katamo.

²⁴ Kanya domalan ako ison komoyo ha pa-magbyahi kon makon España. Ampasimala ako a ma-tibaw katamo tan ma-tambayan moyo ko ot ha pa-magpatoloy kon pa-magbyahi pa-makayari

kon mangonswilo ha pamilalamo tamon daoto a panaon. ²⁵ Kot hawanin ay mako ko yapon ha Jerusalem para mamiatol itaw nin tambay konlan kaparan antompol. ²⁶ Nga-min,

hilay kaparan antompol a taga Macedonia tan taga Acaya ay nagbolontad nanipon nin tambay para konlan kaparan antompol ha Jerusalem a mawmairap.

²⁷ Talagan matibolos a nakom lan ginwa orin tan marapat bongat a tomobalo hilan otang nakom. Nga-min, nakinabang hila* ha aral tongkol ha Dios a ibat ha Jerusalem, kanya marapat bongat a tomambay hilay namaot hawanin ha matiryal a pawpangangailangan lan kaparan antompol itaw. ²⁸ Hawanin, no mayari koy nay pamiintriga nin halban tambay a bonga nin katotpol la, domalan akoy na ison komoyo ha pa-mako kon España. ²⁹ Ampasimala ako a ha pa-mako ko ison ay maibi ko komoyo yay kompliton payabol a ibat ha Labah a Balita tongkol koni Cristo.

³⁰ Tawtalakaka, alang-alang koni Jesu-Criston Katawan tan ha labin anibi nin Ispirito nan Dios kontamo, an-ipaki-totol kon makiasa-sa kamo kongkon mag-inakit nin idawat ako

* 15:27 15:27 Ha Griego: "hilay hentil," labay totonon "hilay ambo Israelita," ta hilay taga Macedonia tan Acaya ay ambo hilan Israelita, kot hilay taga Jerusalem ay Israelita.

konan Dios. ³¹ Idawat moyo a ingatan na kon Dios konlan hilay kay antompol ha Judea. Tan komon yay awit kon tambay para konlan antompol ha Jerusalem ay matibolos a nakom lan tanggapon. ³² No aboloyan nan Dios orin, maligay pa-mako ko ison tan toloy makapagpainawa ison komoyo. ³³ Hawanin, yay Dios a ampamin kaliswayan nakom ay pirmi na kamo komon lalamoan, hikamoy halban ison. Amen.

16

Pangongomosta ni Pablo

¹ Konan yadtin solat ay an-ipabilbi ko komoyo hi Febe, a-say talakaka tamo ha katotpol a antomambay ha gropo lan antompol ha babalin Cencrea. ² Pamakalato na ison, tanggapon moyo ya komon alang-alang konan Katawan, ta anorin a marapat tamon gaw-on bilang tawtawo nan Dios. Bi-sa tambayan moyo ya ha anyakaman a kawkailangan na ta lako anay tinatambayan na, a-sa koy na.

³ Ikomosta moyo ko konlan miambalin Priscila tan Aquila a naipagkalamoan ko ha pa-magsirbi koni Jesu-Cristo. ⁴ Intaya lay biyay la pigaw mailipyas ako ha kamatyan. Kanya ambo bongat hikoy ampaki-salamat konla, nokay pati halban gawgropon antompol a kapara moyon ambo Israelita. ⁵ Komostay namaot konlan

hilay ampititipon ha bali lan hiladtin miambali.

Ikomosta moyo koy namaot konan mabli kon amigon hi Epeneto. Hiyay o-nan lalaki a tinompol koni Cristo ha probinsyan Acaya. ⁶ Komosta yay namaot hi Maria. Nagpagal yan hosto para ma-tambayan na kami. ⁷ Ikomosta moyo koy namaot koni Andronico tan hi Junia a kaparan Israelita, tan naipagkalamoan kon napriso. Bilbi a bilbi hila nin hilay kaparan aw-apostolis tan o-na hila kongko nin tinompol koni Cristo.

⁸ Komostay namaot koni Ampliato a mabli kon kaparan antompol konan Katawan. ⁹ Komosta koni Urbano a kalamoan mi ha pa-magsirbi koni Cristo, tan komostay namaot koni Estaquis a mabli kon amigo. ¹⁰ Komostay namaot koni Apeles a hobok anan maptog koni Cristo. Ikomosta moyo ko ha pamilya ni Aristobulo. ¹¹ Komostay namaot koni Herodion a kaparan Israelita, tan konlan hilay kaparan antompol konan Katawan ha pamilya ni Narciso. ¹² Komostay namaot konli Trifena tan Trifosa a mahipog ha pa-magsirbi konan Katawan, tan komostay namaot konan mabli tamon talakaka a hi Persida a nagpagal anamaot hosto para konan Katawan. ¹³ Komosta koni Rufo a bilbi ha magandan gawgawa na para konan Katawan, tan yay nanay na a an-

itoring koy namaot nanay.
¹⁴ Komosta konli Asincrito, hi Flegonte, hi Hermes, hi Patrobas, hi Hermas tan konlan hilay laloma ot a kawkalamoan la a kaparan antompol. ¹⁵ Komostay namaot hila ni Filologo tan hi Julia, anorin anamaot kapara koni Nerio tan yay talakaka nan babayi, tan anorin kapara koni Olimpasi tan ha halban anan tawtawo nan Dios a ison konla.

¹⁶ Miaasikaso kamong awit nin pa-milalabi moyo bilang tawtawo nan Dios*. Hilay gawgropo itin antompol koni Cristo ay angkomostawon la kamo.

Hoyot a Bawbibilin

¹⁷ Hawanin, tawtalakaka, an-ipaki-totol ko komoyo a tandaan moyo no hino hilay ampangibatan nin pamikakampi-kampi tan pamanglingo-lingo ha gropo moyon antompol bana ha pangongontra la ha totoro a na-tandaan moyo. Pa-lilihan moyo hila-rin. ¹⁸ Nga-min, hila-rin a tawtawon anorin, yay pa-magsirbi la ay ambo para konan Katawan tamong Jesu-Cristo, nokay para mahonol a aw-ilig nin lalaman la. Bana ta lawlabah a boboy la tan maronong hilan mangapak-apak ay angkailingo lay tawtawon maparah mi-pol. ¹⁹ Maskin ayti ay bantog kamoy nan mahonol ha Labah a Balita, tan hiko mismo ay anikalilikot katamo. Balo ta

labay ko syimpri a lalo kamong maka-tanda tongkol ha gawgawa kaabigan, balo ta ha kagogwa karokaan ay komong homin kamong tanda. ²⁰ Yay Dios a ampangibatan nin main tamong labah a pamisosondo ay tambayan na kamong matalo moyo yan tampol hi Satanas a bilang moyo yay nan andakat-dakaton.

Patoloy moyo komong matanggap a kaabigan nan Katawan tamong Jesu-Cristo. Amen.

²¹ Angkomostawon na kamoy namaot ni Timoteo a kalamoan ko ha gawgawa para konan Katawan, tan angkomostawon la kamoy namaot ni Lucio, ni Jason tan hi Sosipatro a kawkaparan Israelita.

²² Hiko hi Tercio a ampanolat nin yadti para koni Pablo ay angkomostawon katamoy namaot bilang kaparan antompol konan Katawan.

²³ [Hikoy nay naman odti hi Pablo:] Angkomostawon na kamoy namaot ni Gayo a main ikon nin yay bali a an-iwanan ko, tan ampitiponan min intiron gropon antompol iti. Hi Erasto a tisoriro nin yadti syodad tan hi Cuarto a kaparay namaot antompol ay an-iabot lay namaot a pangongomosta la komoyo.

²⁴ [Patoloy moyo komong matanggap a kaabigan nan

* **16:16** 16:16 Ha Griego: Miaasikaso kamong awit nin banal a alok.

Katawan tamon Jesu-Cristo.
Amen.]

Pamomori ha Dios

²⁵ Poriwon tamo yay Dios!
Ison konay kapangyarian
nin mama-got katotpol
moyo ha paralan nin
Labah a Balita a homin
laloma no ambo yay an-
ipangaral ko tongkol koni
Jesu-Cristo. Yadtin Labah a
Balita ay naboyot a panaon
nin kay na-tandaan ta
insikrito nan Dios yadti
paibat hin pinalsa nay
mondo. ²⁶ Kot hawanin ay
naipatnag anadti ha Labah
a Balita, ayon ha manda
nan Dios a angkabyay
anggan-angga. Nga-min, an-
ipangaral yadti ha paralan
nin pa-mipahawang nin
sinolat lan pawpropita na
ha Masanton Kasolatan, ta
pigaw tompol tan homonol
kona hilay tawtawo ha
halban nawnasyon.

²⁷ Yay ka-siya-siyan Dios a
sangkaronongan ay poriwon
yan anggan-angga bana koni
Jesu-Cristo. Amen.

O-nan solat ni Pablo konlan antompol ha Corinto

1 Hiko hi Pablo, hina-wayan nan Dios para mag-in apostol ni Jesu-Cristo bana ta yadti a kalabayan nan Dios. Kalamo ko iti hi Sostenes a kaparan antompol. 2 Solat kodti komoyon gropon antompol ison ha syodad Corinto. Hikamo ay nag-in tawtawo nan Dios ha pamakiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo tan hina-wayan na ot Dios para mag-in banal nin kalamo hilay ampi-wan ha halban lawlogar a kaparan ambomilbi koni Jesu-Cristo a Katawan tamon halban. 3 Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Pa-masalamat ha Dios

4 Pirmi kon ampasalamatan yay Dios bana ha kaabigan na a tinanggap moyoy na ha pamakiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo. 5 Ampasalamatan ko ya bana ta pinayabolan na kamoy na ha halban bagay, mag-in ha kababaan ha pananalita tan ha panging-intindi. 6 Yay intoro mi komoyon kaptogan tongkol koni Cristo ay angka-kit ana ha pa-magbiyay moyo, 7 ta kay kamo ampagkolang nin anyakamay kababaan

a an-ibi nan Dios lo-gan antaga-nan moyoy kala-lato nan Katawan tamon Jesu-Cristo. 8 Hiya a tomambay komoyo para magpatoloy kamon ma-got ha katotpol anggan ha panganggawan nin biyay moyo, pigaw homin ni daoto a kapintasan a ma-kit komoyo ha awlon pangongokom nan Katawan tamon Jesu-Cristo. 9 Gaw-on nan Dios odti komoyo ta mapasimalaan ya a nana-way komoyo para ipaki-lamo na kamo konan Anak nan hi Jesu-Criston Katawan tamo.

Wawali ha gropon kay ampanga-piasa-sa

10 Tawtalakaka, alang-alang koni Jesu-Cristo a Katawan tamo, an-ipakitotol ko komoyo a miasa-sa kamoy halban ha pananalita, tan komon kay kamo magkamain nin kanya-kanyan gawgropo. Masbali miasa-sa kamo ha kaisipan tan ha tatala. 11 Aniwawali kodti komoyo, tawtalakaka, bana ta imbalita la kongko nin hilay ampi-wan ha bali ni Cloe a ampikokontra kamo. 12 Yay labay kon totolon ay main kamo kano nin kanya-kanyan ampaki-kaan, ta wanan a-sa, "Hiko, iti ko koni Pablo," bi-sa wana ot a-sa, "Hikoy namaot, iti ko koni Apolos." Wanay namaot a-sa, "Hikoy namaot, iti ko koni Pedro," bi-sa wanan a-sa, "Hikoy namaot, iti ko koni Cristo." 13 Ambo dapat anorin a halitaon moyo ta bilang

moyoy nan pinipapartiwan hi Cristo. Hiko doman hi Pablo a nati ha kros para komoyo? Binaotismowan kamo doman ha ngalan ko? ¹⁴ Ampasalamat ako ha Dios ta homin akoy nan laloman na-baotismowan komoyo no ambo hi Gayo tan hi Crispo bongat, ¹⁵ ta ola-no main komoyo a mamibalita a namaotismo ko ha ngalan ko. ¹⁶ Ma-panomtoman ko, hikoy namaot payti a namaotismo konlan hilay mipa-pamilyan Estefanas tan kawkalamoan la ha bali. Likol konla, homin akoy nan tanda a binaotismowan ko. ¹⁷ Nga-min, ambo para mamaotismo a mona mo-nan pinanogoan ni Cristo kongko, nokay para mangaral nin Labah a Balita tongkol kona. Tan ha pangangaral ko, kay ko ampigamit nin klasin pananalita ayon ha karonongan nin yadtin mondo, ta no wari ta magandawan bongat a tawtawo ha pananalita ko ay kay la ma-ranasan a ipikto nin pangamati ni Cristo ha kros.

Yay aral tongkol ha pangamati ni Cristo

¹⁸ Yadtin aral tongkol ha pa-ngamati ni Cristo ha kros ay kaongowan bongat para konlan tawtawon ampamagka ha kaparosawan. Balo ta para kontamon an-ilipyas na, kapangyarian nan Dios orin para malipyas tamo ha kaparosawan. ¹⁹ Wanay naor Dios ha Masanton

Kasolatan, "Ibagsak koy dawdinonong lan tawtawon mangaronong ayon ha kamondowan, ta alihan kon alag'a a main lan katalinowan." ²⁰ Ha anorin, anlomwah a homin anan kwinta hila-rin mangaronong o hilay maistrong kapanogoan o hilay maki-diskosyon tongkol ha bawbagay iti ha mondo. Impa-kit nay nan Dios a yay dawdinonong la a ibat ha mondo ay homin kwinta. ²¹ Nga-min, ha karonongan nan Dios, kay na aboloyan a ma-bilbi la yan tawtawo ha paralan nin karonongan a ibat ha mondo, nokay yay labay na, yay pangangaral nin Labah a Balita a paralan para malipyas a tawo, maskin anhalitaon lan hila-rin mawmaronong kot kaongowan odti. ²² Hilay kapara kon Israelita ay ampaningkap bawbagay a ka-paka-ngap ba-yo hila mipol, tan hilay namaot ambo Israelita, yay antingkaon la ay karonongan a ibat ha mondo. ²³ Anodtaw pa man, an-ipangaral mi sympri hi Cristo a impasak ha kros para ha kalipyasan tamo, maski man yadti ay angkasorawan lan kapara kon Israelita tan kaongowan konlan ambo Israelita. ²⁴ Kot para ha halban tawon hinawayan nan Dios, Israelita man o ambo Israelita, angka-kit la koni Cristo yay kapangyarian tan karonongan nan Dios. ²⁵ Nga-min, yay karonongan nan Dios a

anhalitaon lan tawtawon mangaronong ayon ha kamondowan kot kaongowan ay daog a karonongan nin hinoman a tawo, tan yay anibilang lan kakapoyan nan Dios a bilang alimbawa yay pa-ngamati ni Jesus ha kros ay daog a kapangyarian nin hinoman a tawo.

²⁶ Tawtalakaka, isipon moyo no anyay ingkatawo moyo hin hina-wayan na kamon Dios. Oomno komoyoy mangaronong ayon ha hilap lan tawtawon makamondo. Oomno bongat komoyoy main mata-gay a katongkolan, tan oomnoy namaot komoyoy mata-gay a ingkatawo. ²⁷ Anodtaw pa man, pinili nan Dios hilay tawtawon kolang ha tinanda pigaw ma-paringoyan hilay mangaronong ayon ha kamondowan, tan pinili na hilay maaypa a ingkatawo pigaw ma-paringoyan hilay main kapangyarian. ²⁸ Pinili nan Dios hilay ambasta-bastawon, hilay kay ambiyan-biyan nakom tan hilay homin kako-kwinta ha hilap nin tawo pigaw maiaypa hilay tawtawon hay wanla kot main hilan kababaan. ²⁹ Ginwa nadi pigaw kay makapagmahiban yay hinoman a tawo ha arapan nan Dios. ³⁰ Kot hitamoy antompol ay impakiasasa nan Dios koni Jesu-Cristo, tan hiyay ginwa nan ampangibatan nin main tamon karonongan, pagmag-in maptog, patoloy pa-

mag-in banal tan yay main tamon kalipyasan. ³¹ Kanya naor wana ha Masanton Kasolatan:

“Yay Katawan a dapat ipagmahiban nin hinoman a malabay magmahiban.”

2

¹ Tawtalakaka, hin nako ko ison komoyo para mangaral nin totoro nan Dios, kay ko ginomamit nin mangalalo a hawhalita o mawmatagay a klasin karonongan.

² Nga-min, intatala kon homin akon laloman iabot komoyo no ambo yay aral tongkol koni Jesu-Cristo, lalon-laloy na yay tongkol ha pa-ngamati na ha kros.

³ Hin ison akoy naor komoyo ay nalayam koy kakapoyan ko tan pinangoygoyan ako ha kali-mowan ta ola-no kay ko magawa yay an-ipagwanan Katawan kongko. ⁴ Ha pananalita tan pangangaral ko ay kay ko ginomamit nin hawhalita a ka-paayat ayon ha karonongan nin tawo, nokay na-paptogan moyo a yay pangangaral ko kot gawa nin kapangyarian a inimbi nin Ispirito nan Dios kongko. ⁵ Kanya yay katotpol moyo ay kay nangibat ha karonongan nin tawo, nokay gawa nin kapangyarian nan Dios.

Yay karonongan a inimbi nan Dios

⁶ Anodtaw pa man, para konlan ma-got ana ha katotpol ay main kami syimprin

an-itoro a karonongan. Kot yadtin klasin karonongan ay ambo karonongan ayon ha kamondowan o kari ibat konlan ampamoon hawanin a main panganggawan a main lan kapangyarian: ⁷ Nokay yay an-ipangaral mi ay yay tongkol ha karonongan nan Dios [a ma-patnagan ha plano nan ilamo na tamo ha karangalan ni Cristo]. Dati, sikrito yadti ta hin o-na ay kay na impatandaan odti nin Dios, kot plano nay nadi ba-yo na pinalsay babon lota. ⁸ Homin konlan hilay ampamoon iti ha mondo a nakaintindi konan yadtin plano nan Dios, ta no komon ta naintindyan la, kay la ya komon impapipasak ha kros yay Katawan tamon Sangkarangalan. ⁹ Wanay naor ha Masanton Kasolatan tongkol konan yadtin plano nan Dios:

“Main bagay a imparihado nan Dios konlan ampanglabi kona a kay ot na-na-kit o na-nalngo, ni nako ha isip nin hinoman a tawo.”

¹⁰ Kot kontamon antompol ay impatandaan nan Dios odti ha paralan nin Ispirito na. Nga-min, angkaintindyan nin Ispirito nan Dios a halban bawbagay, pati yay mawmalalo a tatala nan Dios. ¹¹ Homin laloman tawon magtanda no anyay iti ha nakom nan a-say tawo no ambo

hiya mismo, ambo doman? Anorin anamaot kapara, homin laloman magtanda no anyay iti ha nakom nan Dios no ambo yay Ispirito nan Dios mismo. ¹² Hawanin, hitamoy antompol, yay Ispiriton tinanggap tamo ay ambo ispiriton ibat ha kamondowan, nokay yay Ispirito nan Dios ta pigaw maintindyan tamo yay bawbagay a impayabol na kontamo. ¹³ Kanya an-ipahawang midti, balo ta kay kami anggomamit nin klasin pananalita ayon ha karonongan ibat ha tawo, nokay yadtaw bongat totoro a ibat ha Ispirito nan Dios. Kanya an-ipahawang mi yay bawbagay tongkol konan Ispirito ayon ha totoro nin Ispirito*. ¹⁴ Kot yay tawon homin Ispirito nan Dios ay kay na labay tanggapon a bawbagay a ibat ha Ispirito nan Dios. Kaongowan bongat yadti para kona tan kay na maintindyan, bana ta hila bongat a main Ispirito nan Dios a ampakaintindi nin bawbagay. ¹⁵ Angkaintindyan nin tawon ampango-nawan nin Ispirito nan Dios no maalaga o ambo yay anyakaman a bagay, balo ta hiya mismo ay kay maintindyan nin hilay tawo a homin Ispirito nan Dios. ¹⁶ Wanay naor ha Masanton Kasolatan:

“Main doman magtanda

* **2:13** 2:13 Ha Griego yay “ayon ha an-itoro nin Ispirito” ay maari namaot labay totonon “ha tawotawon binyan anan yadtin Ispirito.”

nin kaisipan nan
Katawan, ta ma-
wawalyan na ya?"

Kot hitamoy antompol,
iti kontamoy Ispirito nan
Dios, kanya main tamoy
namaot pangingsip a bilang
pangingsip ni Cristo.

3

*Anongkot dapat mis-
osondo*

¹ Tawtalakaka, hin ison
ako komoyo ay kay katamo
ma-toroan nin bilang tawta-
won ampango-nawan anan
Ispirito nan Dios, nokay
tinoroan katamo nin bilang
tawtawon ampango-nawan
nin sarilin kalabayan. Nga-
min, kapa-halan moyo hin
yadtaw ay kapiabing bana
ta ba-ba-yo kamo tinompol
koni Cristo.

² Kanya
yay intoro ko komoyo
ay maiparis ha gatas a
an-ipainom ha kapiabing
ta kay la ot mababa a
mangatiboy a pa-mangan,
labay totolon, hin yadtaw
ay kay moyo ot mababa
intindyon a mangalalo a aral
tongkol ha Dios, tan anggan
hawanin ay kay moyo ot
syimpri angkaintindyan.

³ Nga-min, ampango-na
ot komoyo yay sarili
moyon kalabayan. Yay pa-
miiinggitan, pa-mikontra
tan pa-mikakampi moyo ay
ampamipatnag a ampango-
nawan kamo ot nin sarili
moyon kalabayan, tan
ampagbiyay nin bilang
konlan tawtawon maka-
mondo.

⁴ Kanya-kanya

kamon ampaki-kaan, ta
wanan a-sa, "Iti ko koni
Pablo." Bi-sa wanay namaot
a-sa, "Iti ko koni Apolos."
Ambo doman ison konan
ya-rin anhalitaon moyo ay
mapatnag a ampango-na ot
komoyo yay sarili moyon
kalabayan?

⁵ Hino kot hi Apolos, tan
hino ko kot wari? Ma-
magsirbi kamin bongat
a ginamit nan Dios para
tompol kamo. Balang a-
sa komi ay anggomwa nin
ayon ha an-ipagawa nan
Katawan. ⁶ Kaalimbawaan
ay hikoy nangmola, hi
Apolos a namo-bo, balo
ta yay Dios a namatobo.
⁷ Kanya ambo yay ampang-
mola o yay ampamo-bo a
maalaga, nokay yay Dios
a ampamatobo. ⁸ Yay pa-
hal ma-mangmola tan yay
pa-hal ma-mo-bo ay ma-
pi-pantay ana ha gawa,
tan balang a-sa ay parihon
mananggap nin tobalo
ayon ha main nan ginawa.
⁹ Nga-min, kaalimbawaan
mi ay parihon trabahador
nan Dios, tan hikamoy
namaot a antompol ay pa-
hal ampangmolawan.

Kaalimbawaan ot nin
gropo moyo ay bali nan
Dios a an-ipagawa na komi.
¹⁰ Ayon ha impayabol nan
Dios kongkon kababaan,
naipalasta koy pondasyon
a bilang ha a-say mahosay
a karpintiro, ta hikoy
naor a no-nan nangaral
komoyo tongko koni Cristo.
Hawanin ay main laloman

ampangaral komoyo a pa-hal ampamipatoloy mama-dong nin ya-rin bali, balo ta kailangan pakaingat a balang anggomwa ha klasin ipa-dong na konan ya-rin pondasyon. ¹¹ Nga-min, hi Jesu-Cristo bongat yay pa-hal pondasyon nin ya-rin bali, kanya homin anan laloman dapat ihagili kona. ¹² Main konlan hilay pa-hal anggomwa konan ya-rin bali a ampigamit nin matiryalis a bilang ha balitok, pilak tan mangablin bato a kay ma-poolan. Main anamaot ampigamit nin matiryalis a bilang ha kayo bongat o dayami o pinangapasan a angka-poolan. ¹³ Kot yay gawa nin balang a-sa ay pa-hal iparalan ha apoy pigaw ma-kit no ma-poolan o kai. Labay totolon, yay gawa nin balang a-sa ay ma-kit painsan ha awlon pangongokom no doman ta maptog o ambo. ¹⁴ Hawanin, no yay naipa-dong nan a-say tawo konan yay pondasyon kot pa-hal kay na-poolan ay maka-tanggap yan primyo. ¹⁵ Kot no pa-hal na-poolan ay mapirdiwan ya bana ta homin yan matanggap a primyo. Anorin pa man, malipyas ya, balo ta kaalimbawaan na ay a-say tawon nakalipyas ha balin angka-poolan a homin nailibri.

¹⁶ Kay moyoy na doman tanda a yay kaalimbawaan nin gropo moyo ay timplo nan Dios, ta yay Ispirito

na ay ampi-wan komoyo? ¹⁷ Kanya no main gomwa nin bagay a makahira konan yadtin pa-hal timplo nan Dios ay parosawan nan Dios ya-rin a tawon manira, bana ta yadtin pa-hal timplo nan Dios ay banal, bi-sa hikamoy naor a an-ialimbawa konan ya-rin.

¹⁸ Ando kamo malingo ha pangingsip moyo. No main komoyo a hay wana kot maronong yay na, balo ta ayon bongat orin ha karonongan a ibat ha mondo, labah ot bokotan na-rin a klasin karonongan, pigaw mag-in yan maronong ha hilap nan Dios, maskin lomwah yan bilang kolang ha intindi. ¹⁹ Nga-min, yay karonongan a ibat ha mondo ay kaongowan konan Dios. Wanay naor ha Masanton Kasolatan:

“Yay mismon katosowan lan tawtawon man-garonong a gamiton nan Dios para pondan na hila.”

²⁰ Nakasolat anamaot:

“Tanda nan Katawan a yay kapilosopowan lan mawmaronong ay homin kwinta.”

²¹ Kanya ando moyo ipagmahi-ban a kaparan tawo. Nga-min, halban mi ay biig inimbi nan Dios komoyo: ²² Maskin hi Apolos, hi Pedro tan hiko hi Pablo ay para-paran hina-wayan nan Dios para mangaral komoyo. Maski yadtin mondo, yay biyay moyo tan yay kamatyan

moyo, yay awlo hawanin tan yay awlon makalato ay biig ibat ha Dios para ha ikaabig moyon halban. ²³ Hikamo man ay ikon na syimpri ni Cristo, tan hi Cristo ay ikon nan Dios.

4

Hilay aw-apostolis ni Cristo

¹ Yay marapat a pamitoring moyo komin mangangaral ay ma-magsirbi ni Cristo tan tawon pina-tayaan mamiabot komoyo nin pawplano nan Dios a insikrito na yapon [ta ba-ba-yo na impatandaan hawanin]. ² Yay tawon pina-tayaan ay kailangan maptog ya ha main nan gawgawa. ³ Hawanin, no wari ta hosgawon moyo ko, o maskin hinoman ot a tawon manosga kongko, homin bali kongko ta homin kamo man karapatan. Ni hiko, kay ko ma-hosgawan a sarili ko. ⁴ No ha bagay, homin akon tanda a nagawa kon lingo, kot ambo labay totolon a maptog akoy na. Hi Jesu-Criston Katawan tana a manosga kongko painsan. ⁵ Kanya ando kamo tampol manosga ta ambo ot panaon. Taga-nan moyoy kala-lato nan Katawan bana ta hiyay mamipatnag painsan nin halban bawbagay a nakaari tan no anya-anyay tawtatala a iti ha kaisipan nin tawo. Bi-sa, ison painsan ay matanggap nin balang a-sa yay pamomori a ibi nan

Dios kona ayon ha main nan gawgawa.

⁶ Tawtalakaka, ginamit kon alimbawa a sarili mi ni Apolos ha ikaabig moyo, pigaw maka-tanda kamo komi no anyay labay totolon nin yaddi: "Ando kamo milampas ha naka-solat ha Masanton Kasolatan." Kanya, ando moyo ipagmahi-ban yay hinoman komin mangangaral, ta yay laloma ma-basta-basta. ⁷ Anongkot, main kamo doman maari ipagmahi-ban? Ambo doman halban iti komoyo ay biig nangibat ha Dios? Anongkot man ta main kamo ot an-ipagmahi-ban a bilang anlomwah a kay inimbi orin komoyo?

⁸ Hay wamoyo lawo, hosto tan pa-hal mawmayaman kamoy na ha pawpayabol nan Dios, tan bilang kamoy nan hawhinon aw-ari kot kay moyo kami nan lamang an-ilamo ha pa-mag-ari moyo. Komon potog a aw-ari kamoy na pigaw pati hikami kot mag-ari anamaot nin kalamo moyo. ⁹ Kot bilang lawon hikami aw-apostolis ay ginwa nan Dios pinakamaaypa ha hilap lan tawtawo. Kaalimbawaan mi ay tawon papatyon a an-iparada ha halban tawo ha intiron mondo pati konlan aw-anghil. ¹⁰ An-itoring la kamin homin pangingintindi bana ha katotpol mi koni Cristo, kot hikamoy tawtinoroan mi, hay wamoyo lawo masyado kamoy nan maronong bana

ha katotpol moyo koni Cristo. Mawmakapoy a nakom mi, kot hikamo ay mawmakhaw a nakom. Kay la kami ambiyan-biyan nakom nin tawtawo, kot hikamo, yay labay moyo ay parangalan kamo. ¹¹ Anggan hawanin ay angka-ranasan mi bitil tan lata. Maski ha doloh ay kolang kamin maiholot. Anhahakiton la kamin tawtawo, tan homin kamin sarilin iwanan. ¹² Ampagtrabaho kamin mabyat pigaw main kamin ipagkabyay. Amparorokaon la kami man tawtawo ay an-idawat mi hila para ha ikaabig la. Anda-damsakon la kami man, ampagpasinsyawan mi syimpri. ¹³ Anhiraan la kami man, maganda ot syimpri a pamaki-totol mi konla. Ha hilap lan tawtawo komi anggan hawanin ay bilang kamin bongat yangat a dapat alihon o bilang bongat basoran ibabantak.

¹⁴ An-isolat kodti komoyo, ambo para iparingoy kamo, nokay para wawaliwan ta an-itoring katamoy nan awawa-nak ko a mabli kongko.

¹⁵ Nga-min, angganon kay mabilang hilay ampamitoro komoyo hawanin tongkol ha kaho-honol koni Cristo, asa-sa kon bongat syimpri a impagka-tatay moyo ha katotpol koni Jesu-Cristo bana ta hikoy no-nan nangaral komoyo nin Labah a Balita. ¹⁶ Kanya an-ipaki-totol ko komoyo a komon aligon moyo ko

bilang impagka-matoantawo moyo. ¹⁷ Yadti bara-nan no anongkot inhogo ko hi Timoteo komoyo. An-ibilang ko yay namaot mabli kon anak tan maptog konan Katawan. Ipapanomtoman na komoyo yay pawpatakarang ko ha kaho-honol ko koni Cristo a bilang an-itoro koy namaot ha balang gropon antompol ha maskin aytimay logar.

¹⁸ Hawanin, main komoyon ampagmata-gay, ta hay wanla sigoro kay koy na mako ison komoyo. ¹⁹ Kot no aboloyan nan Katawan, ha maparah a panaon ay mako ko ison para biliwon hila-rin ampagmata-gay no talagan main hilan kababaan, ambo ha hawalita nokay ha main lan gawgawa. ²⁰ Nga-min, no yay Dios anay ampagari kontamo, dapat ma-kit ha gawgawa tamo, ambo ha halita bongat. ²¹ Hawanin, anyay labay moyo: Kailangan katamo doman kaon para parosawan, o kaon para toroan nin main awit labi tan kaaypaan nakom?

5

Parosa konan anggomwa kapa-pariril a gawa

¹ Sokat na-balitaan kon main ison komoyo a anggomwa nin kapa-pariril a gawa bana ta an-ipagkabit nay dara na. Ya-rin klasin karokaan ay kay la ampayagan nin maskin hilay homin kati-tinanda tongkol ha Dios. ² Kot hikamo, pa-ma-paolay moyo, bi-sa angkagawa

moyo ot nin magmata-gay. Dapat komon ingkaringoy tan ingkalolo moyoy na-rin a karokaan, tan komon inalih moyoy na ha gropo moyo-rin a tawon anggomwa nin ya-rin a karokaan. ³ Hiko balo, maskin kay ko ison, ison a nakom ko komoyo, kanya bilang syimprin kalamo moyo ko ison. Kanya dinisisyonan koy na no anyay dapat gawon konan ya-rin a tawo. ⁴ Ha ngalan nan Katawan tamon Jesu-Cristo, ha pamititipon moyo ay isipon moyon bilang akoy nan ison, tan ha kapangyarian ni Jesu-Criston Katawan tamo ay ⁵ ipaolay moyo ya tana koni Satanas ya-rin a tawo pigaw hiraon na ya ha main nan lota lalaman, balo ta yay ispirito na ay malipyas ot ha awlon pangongokom ni Jesus a Katawan.

⁶ Yay pa-magmata-gay moyo ay ambo labah. Kay moyo doman tanda a yay kasalanan nin a-sa komoyo ay malaming nay inti-ro? Bilang ot bongat ha daoto a pampalbag, palbagon nay inti-ro. ⁷ Kanya alihon moyo yay daan moyon ogali a makasalanan ta pigaw mag-in ba-yoy nay ogali moyo*, ta nilinis na kamoy na ni Cristo ha main moyon kawkasalanan. Nga-min, nati ya para kontamo a

maiparis ha a-say karniro a an-ida-ton ha Dios kada Pistan Pa-makalibri bana ha kasalanan. ⁸ Kanya hawanin, yay intiron biyay tamo ay pa-hal a-say pa-magsilibra bana ta naalih anay dati tamon ogali† a anggomwa kasalanan o karokaan, ta na-hagilyan anan ba-yon ogali‡ nin malinis a kaisipan tan maptog a pa-magbiyay.

⁹ Imbalita ko komoyo hin yadtaw ha solat ko a ando kamo maki-lamo ha tawtawon anggomwa kapa-pariril a gawa. ¹⁰ Balo ta kay ko antokoyon hilay ambo maka-Dios a anggomwa nin kapa-pariril a gawa o man-gaagom o mawmahiba o ansomamba ha dios-diosan. Nga-min, no wari ta hila-rin a labay moyon pa-lilihan, kailangan omalih kamoy na sansya iti ha mondo. ¹¹ Kot yay antokoyon kon ando dapat paki-lamoan ay yay hinoman a ampanalita a talakaka ya ha katot-pol, balo ta patoloy yan anggomwa kapa-pariril a gawa, maagom, ansomamba ha dios-diosan, mapanira ha kapara, ma-maglahing o ma-niba. Ni makipangan, ando kamo makipangan ha tawon anorin. ¹² Nga-min, homin tamon karapatan nin manosga ha tawtawo a ambo tamon kaparan antompol, nokay hilay

* 5:7 5:7 Ha Griego: Kanya alihon moyo yay daan a pampalbag pigaw mag-in kamon a-say ba-yon masa a homin pampalbag. † 5:8 5:8 Ha Griego: daan a pampalbag. ‡ 5:8 5:8 Ha Griego: tinapay a homin pampalbag.

kagropo tamo a dapat tamon hosgawon. ¹³ Nga-min, yay Dios a manosga konlan tawtawon kay antompol, kot wana kontamo, "Paalihon moyo ha gropo moyo yay tawon anggomwa doka."

6

Tongkol ha pa-magdimanda

¹ No alimbawa ta main a-sa komoyo a main riklamong ha a-say kaparan antompol, kay ya tana wari angkaringoy nin i-ka orin ha a-say howis a ambo maka-Dios, anta dapat komon ipaayos ha kaparan antompol? ² Kay moyo doman tanda a hitamoy antompol a pa-tayaan manosga konlan ambo maka-Dios [ha hoyot a panaon]? No hilay halban ambo maka-Dios kot hosgawon tamo, kay moyo wari mababa hosgawon a makalog a riklamong? ³ Kay moyo doman tanda a pati awanghil ay hosgawon tamo painsan? Kanya mas lalon mababa tamon hosgawon a bawbagay iti ha babon lota. ⁴ Hawanin, no main kamon kay pa-misosondo, iabot moyo ot wari konlan hilay kay tamo dapat biyan matagay a paninilap ta ambo hilan maka-Dios? ⁵ Kay kamo doman angkaringoy? Homin tana wari maskin a-sa komoyo a maronong mangayos no main kamon kay pa-misosondo nin hikamoy mita-talakaka ha katotpol?

⁶ Anongkot man ta anidimanda moyoy talakaka moyo ha katotpol, bi-sa hila paot a homin katotpol a angkaon moyon manosga?

⁷ Ison konan ya-rin a pa-magdimanda moyo ha a-sa tan a-sa ay angkalingo kamoy na. Ambo doman mas labah ot maagrabyado o ma-lamangan kamo dinan ya-rin a magdimanda kamo? ⁸ Halako, hikamo ot mismoy ampangaagrabyado tan angpanglamang, bi-sa anggawon moyo paot odti konlan kapara moyon antompol.

⁹ Ambo doman tanda moyoy na a hilay anggomwa doka ay kay hila maibilang ha ampag-arian nan Dios? Ando kamo paitalon ha sarili moyon panging-intindi: Hilay anggomwa nin kapa-pariril a gawa, ansomamba ha dios-diosan, ampamabayi o ampakialalaki, ampakiongo-ongo ha kapara lan babayi o lalaki, ¹⁰ ma-niba, maagom, ma-maglahing, ma-maroroka ha kapara tan tolisan ay kay hila maibilang ha ampag-arian nan Dios. ¹¹ Anorin hilay laloma komoyo hin yadtaw, balo ta hawanin ay nilinis na kamoy nan Dios ha kawkasalanan moyo, ginwa na kamoy nan banal a tawtawo na tan intoring na kamoy nan maptog bana koni Jesus a Katawan tan bana ha Ispirito nan Dios tamo.

Yay pa-magbiyay a kapalilikot ha Dios

¹² Kot hawanin, wamoyo, halban bagay ay libri moyoy nan gaw-on. [Potog komon orin, ta ambo kamoy nan hakop nin daan a kawka-panogoan nan Dios,] balo ta ambo halban labay moyon gaw-on ay makapamin abig. Para kongko, maskin libri kon gomwa nin halban bagay, kay ko syimpri anggomwa nin anyakaman a pangibatan maalipon akon yadti. ¹³ An-ipagrason lan laloma, "Yay pa-mangan ay para ha tiyan, tan yay tiyan ay para ha pa-mangan." Potog ya-rin no tongkol ha tiyan tan ha pa-mangan, balo ta pariho nan biyan panganggawan Dios orin. Kot balo hakalako ha lalaman tamo, ando dapat halitaon a yay lalaman ay para ipakiongo-ongo, nokay yay lalaman tamo ay intatala para konan Katawan, tan yay Katawan a ampamin kohaw ha main tamon lalaman. ¹⁴ Hawanin, no pa-no pinaorong nan Dios nabyay hi Jesus a Katawan, anorin anamaot kapara, paorongon na tamoy namaot mabyay ha main nan kapangyarian. ¹⁵ Kay moyo doman tanda a impagka-pawpartin lalaman na tamo ni Cristo? Kanya naor, bilang partin lalaman ni Cristo, dapat wari a ipakiasa-sa koy main kon lalaman, alimbawa ha a-say doka a babayi? Ambo dapat! ¹⁶ Kay moyo doman tanda a yay ampakiasa-sa ha a-say doka a babayi ay

ampag-in hilay nan asa-say lalaman? Wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Hilay lowa ay mag-in anan asa-sa." ¹⁷ Kot yay tawon ampakiasa-sa konan Katawan ay mag-in hilay namaot asa-sa bana ta iti na konay Ispirito nan Dios. ¹⁸ Kanya kailangan pa-lilihan moyoy gawgawa a kapa-pariril. Halban lawlaloman kasalanan ay tongkol ha bawbagay ha likol nin lalaman, kot yay tawon ampakiongo-ongo ha ambo nan kaambali ay ampagkasalanan kontra ha sarili nan lalaman. ¹⁹ Tandaan moyo a yadti lalaman moyo ay pa-hal timplo nin Masanton Ispirito nan Dios a inimbi na komoyo. Iti ya komoyo kanya yay lalaman moyo ay ambo moyoy nan ikon nokay ikon nay nan Dios. ²⁰ Ngamin, na-pakaalaga yay pa-hal impamayar na para komoyo, kanya gamiton moyoy lalaman tan isip moyo para ma-parangalan yay Dios ta ikon nay naor odti.

7

Tongkol ha pa-magkaambali

¹ Hawanin, labay kon obaton yay pawpastang moyo ha solat moyo kongko. No tongkol ha pa-magkaambali, labah ha a-say lalaki a kay magkaambali. ² Kot pigaw ma-pa-lilihan a matokso ha kapa-pariril a gawa, balang lalaki o babayi ay dapat magkaambali.

3 Dapat gaw-on nan lalaki a aw-obligasyon na konan yay kaambali na, anorin anamaot kapara konan yay babayi, 4 bana ta ambo ana yay babayi a main karapatan ha main nan lalaman nokay yay kaambali nay na, anorin anamaot kapara ambo ana yay lalaki a main karapatan ha main nan lalaman nokay yay kaambali nay na. 5 Kanya ando kamo miinglotan ha a-sa tan a-sa, poyra no napiasa-sawan moyon ando yapo milalay pigaw maibi moyoy panaon ha [pamagsakripisyon kay mangan tan]* kada-dawat. Balo ta pa-makayari, iorong moyoy bilang daan moyon anggaw-on pigaw kay na kamo matokso ni Satanas no kay moyo ma-sopil a sarili moyo. 6 An-ibalita kodti, ambo ha anmandawan katamo, nokay iti-rin komoyo. 7 Yay labay ko komon, halban moyo ay bilang kongkon kay nagkaambali, balo ta tanda kon yay balang a-sa ay main nin kanya-kanyan payabol a inimbi nan Dios, tan yadti ay ambo pari-pariho. 8 Yay ma-halita koy namaot komoyon homin ot kaambali tan komoyon bawbabayin balo ay labah a ando kamoy na magkaambali a bilang anamaot kongko. 9 Kot no wari ta kay moyo ma-sopil a sarili moyo, magkaambali kamoy na. Nga-min, mas labah ot a magkaambali kamoy na dinan ha magdya-

dya kamo ta kay moyo mapondan a main moyon kalayaman. 10 Hikamoy namaot a main kaambalin antompol, oyay an-ipanogo ko komoyo, kot ambo ibat kongko nokay kapanogoan odti nan Katawan: Ando makihiyay yay babayi ha kaambali na. 11 Kot no wari ta makihiyay ya, ando ya dapat makiambali ha laloma, balo ta maari yan maki-tapol oman konan yay kaambali na. Anorin anamaot konan lalaki, ambo nan dapat ihiyay a kaambali na. 12 Hikamoy namaot laloma a main anan kaambali a kay antompol, yay maiabot ko komoyo ay ambo kapanogoan nan Katawan nokay sarili kon opinyon: No yay a-say lalakin antompol kot main yan kaambali a kay antompol, ambo nan dapat ihiyay a kaambali na no labay nan babayin patoloy maki-lamo kona. 13 No yay a-say babayi namaot a antompol kot main yan kaambali a kay antompol, ando ya makihiyay konan kaambali na no labay nan lalakin patoloy maki-lamo kona. 14 Nga-min, yay lalaki o babayin kay antompol ay angkahakop yan kabanalan nin kaambali na a antompol konan Dios. No yadti kot ambo potog, hilay awa-nak nin yadtin tawon antompol ay ambo anamaot komon kalaming ha angka-hakopan nan Dios.

Kot yay potog, hiladtin awanak na ay angka-hakopan nan Dios. ¹⁵ Hawanin, no wari ta yay kaambali a kay antompol kot labay nan makihiyay, payagan ya. No anorin a nangyari, yay lalaki o babayin antompol ay libri yay na konan kaambali na. Nga-min, hina-wayan na tamon Dios para magbiyay nin main katinokan. ¹⁶ [Alimbawa,] hikay babayin antompol, ma-sigoro mo doman a hikay mag-in paralan pigaw tompol a kaambali mo tan malipyas? Hikay namaot a lalakin antompol, ma-sigoro mo doman a hikay mag-in paralan pigaw tompol a kaambali mo tan malipyas?

Yay kawkapa-halan a imbi nan Dios

¹⁷ Yay Dios a nami ha balang tawo nin kanyakanyan kawkapa-halan. Kanya no anyaman ya-rin a kawkapa-halan nin balang a-sa hin hina-wayan na yan Katawan para tompol kona ay ipagpatoloy nan bongat. Yadti ay an-ibibilin ko ha halban gawgropon antompol ha balang logar. ¹⁸ [Alimbawa,] no yay kapa-halan nin a-say tawo kot kogit yay na hin hina-wayan na yan Dios, [labay totolon, hakop ya nin daan a kawkapanogoan min Israelita,] ambo kailangan alihon nay pawpamilbian nin pa-mag-in kogit. Kot hinoman a ambo kogit

hin hina-wayan na yan Dios, labay totolon, ambo yan Israelita, ambo anan kailangan a pahakop ya ot ha pawpatakaran nin pa-mag-in kogit min Israelita. ¹⁹ Nga-min, homin kwinta ha hilap nan Dios yay pa-mag-in kogit o ambo, yay maalaga ay yay kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios. ²⁰ Intonsis, anyamay kapa-halan nin balang a-sa hin hina-wayan na yan Dios ay ipagpatoloy nan bongat. ²¹ A-sa ot a alimbawa, no yay kapa-halan mo kot alipon ka hin hina-wayan na kan Dios, ando mo paggolowan isip orin. Kot no main magandan paralan pigaw malibri ka ha pamakaalipon mo, gaw-on mo. ²² Nga-min, yay a-say tawon alipon, no hina-wayan na yay nan Katawan para tompol kona, angganon alipon ya ot nin tawo ay libri ya ha hilap nan Katawan. Anorin anamaot kapara, yay a-say tawon ambo alipon hin hina-wayan na yan Katawan para tompol kona ay alipon na yay na ni Cristo. ²³ Nga-min, kaalimbawaan moyo ay hinaliw na kamon Dios nin na-pakabli ta daya ni Jesu-Cristo a pahal impamayar na. Kanya ando moyoy na ilako a main moyon sarili para mag-in alipon nin hinoman a tawo. ²⁴ Tawtalakaka, maskin anyay kapa-halan moyo hin hina-wayan na

kamon Dios ay ipagpatoloy moyon bongat nin kalamoan yay Dios.

Tongkol konlan hilay homin ot kaambali tan bawbalo

²⁵ Hikamoy namaot [a yay kapa-halan] a homin ot kaambali, homin akon maibin kapanogoan tongkol konan yadti a ibat konan Katawan. Anodtaw pa man, bilang a-say ma-pasimalaan bana ha kaabigan nan Katawan kongko, ibi koy sarili kon opinyon: ²⁶ Ha intindi ko, bana ha kawkadyadyaan a angka-dalanan tamo hawanin panaon, mas labah ha a-say tawo a kay ana magkaambali. ²⁷ Kot no alimbawa ta main kay nan kaambali, ando ka mangisip nin makihiyay. Kot no homin, ando ana mangisip nin magkaambali. ²⁸ Anodtaw pa man, ambo kasalanan no wari ta magkaambali yay a-say lalaki o yay a-say babayi. Balo ta mas madya-dya a biyay nin main kaambali, kanya labay ko komon maipa-lilih kamo konan yadti. ²⁹ Oyay labay kon tandaan moyo, tawtalakaka: Maantor tanay panaon tamo, kanya paibat hawanin, hikamoy lawlalaki a main anan kaambali, balotboton moyoy panaon ha kasi-sirbi moyo konan Katawan a bilang ha kasi-sirbi lan hilay homin kaambali. ³⁰ Anorin anamaot kapara komoyon main

an-ikalolo, dapat patoloy kamon magsirbi nin bilang homin an-ikalolo; hikamoy namaot a main an-ikaliga, magsirbi kamon bilang homin an-ikaliga; hikamoy namaot a main hinaliw a kama-main, magsirbi kamon bilang ambo moyon ikon yarin. ³¹ Hikamoy ampangon-swilo ha bawbagay iti ha mondo ay ando manganggay kaisipan moyo ison, ta yay bawbagay iti ha mondo ay main panganggawan.

³² Yay labay ko komon ay homin maka-pagolon isip moyo. Yay a-say lalakin antompol a homin kaambali ay ampag-inakitan na yay gawgawa para konan Katawan ta labay na yan ma-palilikot. ³³ Kot yay lalakin main anan kaambali, yay ampag-inakitan nay na ay bawbagay a iti ha mondo ta labay nan ma-palilikot a kaambali na. ³⁴ Anorin anamaot kapara ha bawbabayi, yay main anan kaambali ay ambo pariho konan yay dalaga ot. Ngamin, yay babayi a homin ot kaambali ay ampag-inakitan na yay gawgawa para konan Katawan tan no pa-no ya pakabanal ha main nan lalaman tan isip. Kot yay babayin main anan kaambali, yay ampag-inakitan nay na ay bawbagay iti ha mondo bana ta labay nan ma-palilikot a kaambali na. ³⁵ An-ibalita kodti ha ikaabig moyo, ambo bana ta ambawalan katamon

magkaambali. Yay tatala ko ay yay maayos moyon pa-magbiyay pigaw homin maka-hadlang ha kasi-sirbi moyo konan Katawan. ³⁶ Kot no main komoyo a main anak a dalaga* bisa ha intindi na kot ambo marapat a po-layan nadtin nin tomontawo ta kailangan nay nan magkaambali, ta isipon nan ipakahal† ya, libri nan gaw-on a labay na. Kay ya magkasalanan no ipakahal na ya. ³⁷ Kot no wari ta inasa-sa nay nakom na a ando ya ipakahal, labah yadtin antatalawon na, basta kay ya angkapilitan ta libri yan homonol ha sarili nan kalabayan. ³⁸ Kanya no ipakahal nay anak na ay labah. Kot no kay na ya ipakahal ay lalon labah.

³⁹ Ayon ha kapanogoan nan Dios, yay babayin kasado ay pa-hal nakatakol ha main nan kaambali lolog biyay na ot nin kaambali na. Kot no wari ta nati yay nay kaambali na, libri yay babayi nin makiambali ha hinoman a labay na basta kapara nan antompol konan Katawan. ⁴⁰ Balo ta magin yan lalon maliga no kay yay na magkaambalin oman. Yadti ay sarili kon opinyon, kot a-sa koy namaot a ampango-nawan nin Ispirito nan Dios.

8

Tongkol ha pa-mangan: dapat o ambo dapat kanon

¹ Oyay namaot a obat ko ha pastang moyo no marapat doman kanon a pawpa-mangan a inda-ton ha dios-diosan. Potog a halban tamon antompol ay magtanda a hila-rin a dios-diosan kot homin kwinta. Kot tandaan moyo: Yay tawtinanda ay ampangibatan nin pamagmata-gay, balo ta no main tamon labi, ya-rin a makapamin abig ha kapara. ² Yay tawo a hay wana kot hostoy nay tinanda na ay kay na ot talaga tanda yay dapat nan ma-tandaan. ³ Balo ta hinoman a ampanglabi konan Dios ay ambilbion na yan Dios nin tawo na.

⁴ Hawanin, yadtaw tongkol ha pa-mangan a naida-ton ha dios-diosan: Tanda tamo a homin kwinta hila-rin a dios-diosan, tan homin talagan laloman Dios ta asa-sa nan bongat. ⁵ Anggano man hilay kay antompol ha Dios ay main hilan anha-wayan dawdios ha langit o ha lota (ta lako a an-ipagdios la tan an-ipagkatawan), ⁶ kot para kontamon antompol, asasan bongat a Dios a homin laloma no ambo yay Ama a namalsa nin halban bawbagay, bi-sa hitamo ay iti kona. Tan asa-say namaot a Katawan a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo.

* **7:36** 7:36-38 Ha Griego maari anamaot labay totolon: Kot no main komoyo a main nobya. † **7:36** 7:36-38 No nobya: pagkahalan.

Imparalan nan Dios kona yay pa-malsa nin halban bagay, tan bana ot kona ay angkabyay tamo. ⁷ Balo ta ambo halban antompol ay ampakaintindi nin yadtin bawbagay. Nga-min, main hiladtaw a datin anso-mamba ha dios-diosan, a hay wanla, no mangan hila pa-mangan a inda-ton ha dios-diosan ay ampakiasa-sa hila ot konlan hila-rin a dios-diosan. Palibhasay kay la ot angkaintindyan, kanya angka-konsinsya hila ta hay wanla, ampakapagkasalanan hila no mangan hila. ⁸ Balo ta ambo yay pa-mangan a maka-pidani kontamo ha Dios. Mangan tamo man nin bawbagay a inda-ton ay kay makahira ha pa-maki-Dios tamo. Tan maskin kay tamo mangan nin yadti ay kay namaot makapamin abig ha pa-maki-Dios tamo.

⁹ Kot mag-ingat kamo, hikamo a magtanda a libri kamon mangan nin pa-mangan a inda-ton ha dios-diosan ta ola-no pangibatan a makapagkasalanan hilay kolang ot ha pangingintindi tongkol konan yadti. ¹⁰ Alimbawa, hikay a-say ampakaintindi na konan yadtin bagay, ta bi-sa ampakirongo kan mangan ha a-say timplo a kamainan nin dios-diosan, bi-sa makit na kan a-say kaparan antompol a kolang ot ha pangingintindi tongkol konan yadti. Ambo doman

maari pangibatan yadti a makialig yay namaot komo nin mangan inda-ton ha dios-diosan? ¹¹ Kanya bana konan ya-rin a tanda mo, mahira a katotpol nin ya-rin a talakakan kolang ot ha pangingintindi tongkol ha dios-diosan, anta nati hi Cristo para namaot kona. ¹² No gaw-on mo-rin, magkasalanan ka kontra ha kawkapara mon antompol ta hikay pangibatan nin magkasalanan hila bana ta angka-kontra lay konsinsya la, tan mag-in kasalanan moy namaot orin kontra koni Cristo. ¹³ Kanya para kongko, no yay pa-mangan kon inda-ton ha dios-diosan kot pangibatan magkasalanan a a-say kapara kon antompol, kay koy na mangan-mangan mika-ka-noman nin ya-rin a klasin pa-mangan ta pigaw kay ko mamakasalanan ha hinoman a kaparan antompol.

9

Kawkarapatan tan katongkolan nin a-say apostol

¹ Ambo doman a-sa koy namaot apostol? Ambo doman libri koy namaot gaw-on a balang labay ko? Ambo doman nakit koy namaot hi Jesu-Cristo a Katawan tamo, tan ambo doman hikamoy bonga nin pa-magsirbi ko konan Katawan? ² Kay la ko man wari ambilbion apostol nin hilay laloma,

balo ta para komoyo, a-sa ko syimprin apostol ta na-bilbi moyo yay Katawan bana ha pangangaral ko. Kanya hikamoy prowiba nin pa-makaapostol ko. ³ Hawanin, yadti a obat ko konlan ampamastang tongkol ha kawkarapatan ko bilang a-say apostol: ⁴ Maari wari a homin kamin karapatan mananggap maskin pamangan tan inomon konlan antoroan mi? ⁵ Homin kami wari karapatan magkaambali anamaot nin kaparan antompol, bi-sa maipakika ya ha aytiman a kaon mi, a bilang anggaw-on lan laloman aw-apostol a bilang koni Pedro, tan hilay namaot a tawtalakaka ni Jesus a Katawan? ⁶ Hikamin bongat wari ni Bernabe a homin karapatan tomgon ha paniningkap nin ipagkabyay lo-gan ampagsirbi kami konan Katawan? ⁷ Main doman hondalo a bayaran nay sarili nan sirbisyo? O main doman ma-nanaman a kay maari mangan nin bongan tanaman na? O main doman ma-magpastol a kay maari minom nin gatas lan ampastolan na?

⁸ Yadtin an-ibalita ko ay ambo bongat karamilan an-ipagkatoyngan nin tawo, nokay anodti namaot yay an-ibalita ha kawkapanogoan a inimbi nan Dios. ⁹ Wanay naor ha kawkapanogoan na a sinolat ni Moises, "Ando moyo bosalan a baka lo-gan yan an-ipamailik

pigaw makapangan yay namaot." Ha intindi moyo, ayop bongat wari yay antokoyon a an-ipag-inakit nan Dios konan yadtin kapanogoan? ¹⁰ Yay mo-na mo-nan antokoyon nin yarin ay hikamin ma-magsirbi nan Dios. Iya, sinolat yarin alang-alang komi pigaw ma-tandaan nin halban a yay ma-magsirbi nan Dios ay main karapatan mananggap sostinto. Bilang ot bongat konlan ma-ngararo o mangilik, ampasimala hila a main hilan maipagparti ha maalawah. ¹¹ Yay pangangaral mi ay pa-hal pa-mangmola nin aw-aral tongkol ha Dios, kanya mabyat wari no makinabang kami namaot nin bawbagay ibat komoyo? ¹² No hilay laloman mangangaral kot main hilan karapatan pasostinto komoyo, di laloy na komi ta hikami no-nan nangaral komoyo.

Anodtaw pa man, kay mi ginamit odtin karapatan, nokay pinagpasinsyawan mi halban kairapan pigaw homin maka-hadlang komoyo nin tompol ha Labah a Balita a an-ipangaral mi tongkol koni Cristo. ¹³ Ambo doman hilay ampagsirbi ha masagradon timplo nan Dios, kot ison angkaibat a main lan an-ipagkabyay? Hila a ampakaolay ha dawda-ton ha altar, kanya main hilan parti konan yarin. ¹⁴ Anorin anamaot kapara, impanogo nan

Katawan a hilay ampangaral nin Labah a Balita ay dapat biyan hilan ipagkabyay la nin hilay ampangaralan la.

¹⁵ Balo ta homin akon ginamit konan ya-rin a kawkarapatan ko, tan kay koy namaot an-isolat yadti para wari sostintowan moyo koy na. Mas labay ko ot mati dinan alihon kongko odtin maari kon ipagmahiban a kay ko ampabayar ha pangangaral ko. ¹⁶ Nga-min, yay mismon gawa kon pangangaral nin Labah a Balita ay kay ko maari ipagmahiban bana ta yadti talagay katongkolan ko. Ka-kaingaro ko no kay ko gaw-on odtin pangangaral ko. ¹⁷ No komon ta nagbolontad ako konan yadti gawa, main ako komon ma-taga-nan a tobalo nan Katawan ha pamagbolontad ko. Kot kay nangibat odti ha sarili kon kalabayan, nokay anggaw-on kodti ta katongkolan ko bana ta impa-taya nay naor kongko nin Katawan yadti pangangaral. ¹⁸ Anongkot man ta makatanggap ako ot tobalo? Bana ta anipangaral ko yay Labah a Balita tongkol koni Cristo nin homin bayar, ta kay ko anggamiton a karapatan kon pasostinto bilang a-say mangangaral nin Labah a Balita.

¹⁹ Potog man a libri ko ta ambo akon alipon nin hinoman, anodtaw pa man, an-ibilang ko syimpri yay sarili ko a alipon nin halban

pigaw mas lako a maayat kon tompol konan Katawan. ²⁰ Alimbawa, no kalamo ko hilay kapara kon Israelita, anhonolon koy kaogalian mi pigaw maayat ko hila. Anggano man kay koy na iti ha lalo kawkapanogoan a inimbi nan Dios komin Israelita hin yadtaw ay anhonolon ko ot syimpri odti no kalamo ko hilay anhomonol konan yadti kawkapanogoan ta pigaw maayat ko hila. ²¹ Kot no kalamo koy namaot hilay ambo Israelita a ambo hakop nin kawkapanogoan nan Dios komin Israelita, anialig koy namaot a sarili ko nin bilang ambo hakop nin kawkapanogoan nan Dios pigaw maayat ko hilay namaot. (Balo ta yadti anggaw-on ko ay ambo kako-kontra ha kawkapanogoan nan Dios bana ta anhonolon koy kapanogoan ni Cristo.) ²² No kalamo ko hilay makapoy ot a panging-intindi, kay ko anggaw-on a bawbagay a ampagdodawan la ta pigaw maayat ko hila. Ampakibagayan koy halban klasin tawo ha halban bagay ta pigaw main anamaot malipyas konla maskin anyamay klasin paralan. ²³ Ya-rin halban ay anggaw-on ko pigaw lako a tompol ha Labah a Balita tan pigaw maka-pakilaming akoy namaot nin kalamo moyo ha pawpayabol a angkaibi nan yadti.

²⁴ No alimbawa ta main

lombaan molayo, ambo doman halban lan ampaki-lomba kot ampag-inakit nin manalo, balo ta asasa bongat a makakwan primyo? Anorin anamaot kapara, pag-inakitan moyoy kaho-honol ha Dios pigaw makwa moyoy primyo a ibi nan Dios. ²⁵ Balang ma-maki-lomba molayo ay ampalmawon nan sopilon a sarili na ha halban bagay pigaw makakwa yan primyo anggano man yadtin klasin primyo ay main pa-makahira. Kot hitamo, yay ampaginakitan tamon makwa ay yay primyon homin pa-makahira. ²⁶ Kanya ampaginakitan koy gawa ko a bilang ha a-say ma-makilomba a diritsoy polayo anggan miabot ha panganggawan, tan bilang akoy namaot a-say labah a boksingiro a kay ampamoniti ha lopot. ²⁷ Ampairapan koy sarili ko tan andisiplinawan nin ando gaw-on a sarili kon kalabayan, ta kay ko labay a hikoy na ingat painsan a maitakwil anta hiko paot a nangaral ha laloma.

10

Paka-bibilin tongkol ha dios-diosan

¹ Tawtalakaka, labay kon tandaan moyo yay nangyari konlan kapapo-papoan min aw-Israelita hin hinomonol hila koni Moises ta inomalih ha Egipto. Halban la ay inamoyan nan Dios nin

lolom ha kala-lalako la, tan halban la ay nakalipay ha anha-wayan Ambay a Matibya. ² Yay kali-lipay la ha ambay tan yay pangamoy lolom konla ay yadtaw a impagka-baotismo la, pamilbian a hila kot tawtawon anhomonol koni Moises. ³ Halban la ay nipangan anamaot nin yadtaw pa-mangan a naibat ha langit a inimbi nan Dios. ⁴ Tan halban la ay ni-pinom nin yadtaw lanom a pinalwah nan Dios konan yadtaw mahi-ban a bato. Yadtaw bato ay pa-hal hi Cristo a lawah ampanglalamo konla. ⁵ Anodtaw pa man, lako konla a disnodon kay na ingkalilikot Dios bana ha kako-kontra la kona, kanya hiladtin kinomontra kona ay nati no ayti-ayti, kanya yay bawbotol la ay nikalat ha disyrto. ⁶ Hawanin, yadtin halban nangyari konla ay ampagsirbin aral kontamo. Kanya ando tamo magkamain dawdoka a olimon a bilang konla. ⁷ Ando kamo somamba ha dios-diosan a bilang ginwa lan laloma konla. Hila-rin a antokoyon ha Masanton Kasolatan a wana, "Tinomoklo hilay tawtawo para mangan tan minom [nin yay inda-ton la ha dios-diosan], ta bisa inomdong hilan nibabayli [bilang pa-magsamba la ha dios-diosan]." ⁸ Ando tamoy namaot go-gomwa nin kapa-pariril a gawa a bilang ginwa lan laloma hin yadtaw, kanya lowampolo

tan tolon libo (23,000) a ni-kati konla ha loob nin a-say awlo. ⁹ Ando tamo hobokon yay Katawan* a bilang konlan laloma hin yadtaw a nanobok konan Dios, kanya ni-kati hila ta kinayat hilan aw-olay bilang parosa nan Dios konla. ¹⁰ Ando kamoy namaot magri-riklamo a bilang ha ginwa lan laloma konla a pinangibatan pinati hila nin anghil a inhogo nan Dios. ¹¹ Yadtin halban nangyari konla ay aral kontamo, tan impapisolat nan Dios yadti para toroan tamo, hitamoy tawtawo a iti na ha panaon a madani nan manganggawan a babon lota. ¹² Kanya hinoman a ampangisip a ma-got yay na ha main nan katotpol ay dapat mag-ingat ya ta olano matokso ya ot. ¹³ Homin panonobok a ampakalato komoyo no ambo yadtaw bongat a talagan andalanan tamon tawtawo. Kot mapasimalaan yay Dios, kay na aboloyan a hobokon kamo nin holok ha main moyon kababaan. Nokay pa-makalato nin panonobok, biyan na kamon paralan nin maka-pa-lilih pigaw mapaglabanan moyo-rin.

¹⁴ Kanya, mabli kon tawtalakaka, pa-lilihan moyoy pa-magsamba ha dios-diosan. ¹⁵ Ambilbion katamon hawhostoy na ha pangingintindi, kanya pakaintindyon moyo no tama o lingo yadtin ibalita

ko: ¹⁶ Isipon moyo yay kopa a main awit bindisyon tan ampasalamatan tamo: Ambo doman no ampinom tamo konan yadti ay main tamon parti ha daya ni Cristo? Bi-sa yay tinapay a ampipipiknaan tamo, ambo doman no mangan tamon yadti ay main tamoy namaot parti ha lalaman ni Cristo a nati para kontamo? ¹⁷ Kanya naor, palibhasay yadtin tinapay ay asa-sa, hitamoy namaot ay pa-hal asa-say lalaman anggano man lako tamo, bana ta pari-pariho tamoy naor ampangan ha asa-say tinapay. ¹⁸ Asa ot, biliwon moyoy pa-magsamba lan kapara kon Israelita: Ambo doman halban lan ampangan ha aw-inda-ton itaw ha altar nan Dios ay main pamakiasa-sa konan Dios? ¹⁹ Hawanin, konan yar-in pa-mawal ko komoyon mangan nin dawda-ton ha dios-diosan, labay doman totolon a potog ana hila-rin dawdios-diosan tan ampagin anamaot anan masagrado yay pawpa-mangan a inda-ton konla? ²⁰ Kai! Oyay labay kon totolon: Yay pamangan a an-ida-ton la ha dios-diosan nin hilay kay antompol ha Dios ay para konlan aw-ispirito a hakop ni Satanas, ambo para konan Dios. Kanya ando kamo mangan nin dawda-ton la, ta kay ko labay a main kamon pa-

* 10:9 10:9 Ha laloman kopya nin Griego: hi Cristo.

makiasa-sa konlan dawdoka a ispirito. ²¹ Nga-min, bana ta ampinom kamo ha kopa nan Katawan, ambo dapat a minom kamo ot ha kopa lan aw-isperito a kakampi ni Satanas. Tan bana ta ampangan kamon tinapay ha lamisawan nan Katawan, ambo dapat a mangan ot ha lamisawan lan dawdoka a ispirito. ²² Ta no gaw-on tamo-rin, ansadyaon tamoy nan mangimon yay Katawan, bi-sa lomwah a mas makhaw tamo dinan kona ta kay tamo angkali-mo ha parosa na.

²³ Main ampamibalita, "Halban bagay ay libri kon gaw-on." Potog komon orin, balo ta ambo halban bagay ay makapamin abig, tan ambo halban bagay ay makatambay ha katotpol. ²⁴ Ando moyo isipon a sarilin ikaabig, nokay yay ikaabig nin kapara moyo.

²⁵ Hawanin, anyakaman a karni a an-ilako ha palingki ay maari moyon kanon. Ando moyoy na papastangon no inda-ton la doman orin ha dios-diosan pigaw kay ma-golowan a konsinsya moyo. ²⁶ Nga-min, [homin pa-mangan a bawal kanon, ta] wana ha Masanton Kasolatan, "Yay mondo tan halban bawbagay iti konan yadtin mondo ay ikon nan Katawan."

²⁷ Alimbawa ta main a-say kay antompol koni Cristo a managyat komoyon mako mangan ta korsonada moyon maki-ka, kanon

moyoy anyakaman a idolog la. Ando moyoy na papastangon no inda-ton la doman orin ha dios-diosan pigaw kay ma-golowan a konsinsya moyo. ²⁸ Kot no wari ta main mamibalita komoyo a ya-rin ay inda-ton ha dios-diosan, ando moyo kanon alang-alang konan ya-rin a namibalita pigaw homin ma-golowan isip ta ayon ha intindi na kot pamakiasa-sa orin ha dios-diosan. Kot tanda moyo syimpri a "Yay mondo tan halban bawbagay iti konan yadtin mondo ay ikon nan Katawan." ²⁹ Kanya, ambo yay sarili moyon konsinsya a isipon moyo no kay kamo mangan, nokay yay konsinsya nin yadtaw tawon namibalita komoyo.

Hawanin, malamang main magrason nin anodti, "Anongkot hadlangan a karapatan kon librin mangan nin balang labay ko bana bongat ha konsinsya nin laloman tawo? ³⁰ Anta ampangan akon main awit pa-maki-salamat ha Dios, anongkot man ta amparorokaon la ko ot bana konan ya-rin pa-mangan a anipaki-salamat koy naor ha Dios?"

³¹ Oyay obat ko: No ampangan kamo o ampinom o anyakaman ot a anggawon moyo, gaw-on moyo ha ikarangal nan Dios. ³² Ando kamo gomwa nin bawbagay a pangibatan makapagkasalanan a hinoman mag-in yadti kot myimbros

ha gropon antompol, o kapara kon Israelita o hilay ambo Israelita. ³³ Anorin kaparay namaot kongko, ampag-inakitan kon mapalilikot yay halban tawo ha halban anggaw-on ko ta ambo yay sarili kon ikaabig a an-isipon ko, nokay yay ikaabig nin kaparan tawtawo pigaw lako a malipyas ha parosan ibi nan Dios.

11

*Tongkol ha pa-magtalokbong,
no ansomamba*

¹ Aligon moyo ko a bilang ha pa-ngalig ko koni Cristo.

² Amporiwon katamo bana ta ha halban bagay ay ampanomtomon moyo ko tan anhonolon moyoy tawtotoro a in-abot ko komoyo. ³ Anodtaw pa man, labay kon maintindyan moyo a yay lalaki ay hakop ni Cristo, bi-sa yay babayi ay hakop nin kaambali na, hi Cristo namaot ay hakop nan Dios. ⁴ Kanya ha pa-magsamba tamo, no alimbawa ta main a-say lalakin nakasombrido a andomawat o ampangaral nin yadtaw impanakom nan Dios kona bilang propita na, ya-rin a lalaki ay kay na an-ipa-kit a kaga-galang na koni Cristo a main hakop kona. ⁵ Kot no ha babayi hakalako, ta no kay ya nakaholot pantalokbong ha logar a ampagsambawan, ta bi-sa domawat ya o mangaral

nin yadtaw impanakom nan Dios kona [bilang propita na], ya-rin a babayi ay kay na an-ipa-kit a kaga-galang na konan kaambali na* a main hakop kona, ta bilang yay nan an-ialig a sarili na ha bawbabayin [ampamilako pori a] kinalbo. ⁶ Hawanin, no main babayin kay nakaholot pantalokbong ay pakalbo yay na ingat. Kot ambo doman kapa-paringoy a a-say babayin kinalbo o pakalbo? Kanya dapat magholot yan pantalokbong. ⁷ No ha lalaki, ambo dapat a hakban yay olo na ha logar a ampagsambawan bana ta angka-kit konay itsora tan karangalan nan Dios. Kot ha babayi, angka-kit konay karangalan nin kaambali na. ⁸ (Nga-min, hin pinalsa yay lalaki, kay ya naibat konan babayi, nokay yay babayi ay naibat ya konan lalaki. ⁹ Tan kay yay namaot pinalsay lalaki alang-alang konan babayi, nokay pinalsa yay babayi alang-alang konan lalaki.) ¹⁰ Kanya kailangan honolon lan bawbabayi a kinaogalian a magholot nin pantalokbong pati ha ampagsambawan, ta pigaw hila man a aw-anghil ay makit la a ampahakop hilay bawbabayi konlan kaambali la. ¹¹ Anodtaw pa man, ha pa-makiasa-sa tamo konan Katawan ay kailangan nin lalaki yay babayi, tan anorin kapara, kailangan anamaot

* 11:5 11:5 Ha Griego: konan olo na.

nin babayi yay lalaki. ¹² Nga-min, anggano man naibat yay babayi ha lalaki, halban lawlalaki ay abing anamaot nin babayi. Anodtaw pa man, yay Dios syimpri a pinangibatan nin halban. ¹³ Hawanin, hikamoy nay magdisisyon, marapat wari ha a-say babayi nin domawat konan Dios ha logar a ampagsambawan nin kay nakaholot nin pantalokbong? ¹⁴ Kot balo ha lalaki, natoral tamon kalayaman a kapa-paringoy no magpaanloh yan habot, ambo doman? ¹⁵ Kot ha babayi, karangalan na no maanloh a habot na, bi-sa yadtin habot nan maanloh ay talagan inimbi nan Dios kona para impagkatalokbong na. ¹⁶ Hawanin, no main komoyon labay mangontra konan yadti, oyay ma-halita ko: Ha pamakisamba ay homin kami nan tanda a laloma ot a kinaogalian, anorin anamaot kapara konlan laloman gawgropon antompol ha Dios.

Tongkol ha pa-magkomonyon

¹⁷ Konan yadtin homonol a ibalita ko ay main kamon anggaw-on a kay katamo maari poriwon. Nga-min, ha pa-mititipon moyo ay main kamo paytin kaogalian a kay makapamin abig nokay ampakabi na ingat karokaan. ¹⁸ Mo-na mo-na, angka-balitaan ko a main kamon pa-mikampi-kampi ha pa-mititipon moyon

gropon antompol, tan ampi-pol ako a main kaptogan orin. ¹⁹ Kailangan sigoro ya-rin pa-mikampi-kampi moyo pigaw ma-patnagan no hino hilay maptog ha main lan katotpol tan no hino hilay ambo. ²⁰ Kanya maskin ha pa-mititipon moyo para magkomonyon ay ambo anan komonyon nan Katawan a ampangyari. ²¹ Nga-min, ampioo-nawan kamon mangan nin sawsarili moyon bawbalon nin kay moyoy na anta-ganan hilay kawkalamoan moyo, kanya main ot mangabitil, kot hilay lawlaloma ay angkalahing ana. ²² Anongkot, homin kamo doman sarilin bali para ma-panganan tan ma-panginoman? Kay moyo doman ambiyan galang a grupo moyon antompol ha Dios ta angkaiparingoy moyo hilay kawkalamoan moyon mangairap? Hawanin, anya may halitaon ko komoyo? Poriwon katamo wari? Disnodon kai!

²³ Nga-min, yadti yay aral a tinanggap ko konan Katawan tan intoro koy namaot komoyo: Hi Jesus a Katawan, hin yabin ba-yo ya pinagtraidoran ay nangwa yan tinapay. ²⁴ Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, pini-pikna na, ta wana, "Mangwa kamo ta kanon moyo. Yadti a lalaman ko a pini-pikna para komoyo. Anodti patoloy moyon gawon bilang pa-manomtom

kongko.”²⁵ Anorin anamaot kapara, hin nayari hila nangapon, kinwa ni Jesus yay kopa ta intorol na konla nin wana, “Yadti yay pamilbian nin ba-yon kasondoan nan Dios ha tawtawo bana ha daya kon tomolo. Kada minom kamom yadti ay gaw-on moyo bilang pa-manomtom kongko,” wana.²⁶ Ngamin, kada mangan kamom anodtin tinapay tan minom kamo ha anodtin kopa ay an-ipatandaan moyoy pangamati ni Jesus a Katawan anggan ha pa-mako nan oman iti.

²⁷ Kanya hinoman a mangan nin anodtin tinapay tan minom ha kopa nan Katawan nin ambo marapat ay ampagkasalanan ya ta ambasta-bastawon nay lalaman tan daya nan Katawan.²⁸ Kanya kailangan pakasorion yapo nin balang a-sa a main nan sarili no marapat yan maki-komonyon, bisa ya mangan nin tinapay tan minom ha kopa.²⁹ Ngamin, yay tawon mangan nin anodtin tinapay tan minom ha anodtin kopa nin ambo marapat ay maparosawan ya bana ta kay na ampaalagawon a lalaman ni Jesus a Katawan.³⁰ Yadti bara-nan no anongkot lako komoyoy mangakapoy, masasakiton tan main anan ni-kati.³¹ Kot no komon ta ansorion tamoy sarili tamo, kay na tamo komon parosawan nin Katawan.

³² Kot no wari man ta ampakaranas tamon parosa nan Katawan hawanin, yarin ay pa-mitoyong na kontamo pigaw kay tamo mailaming ha parosan ibi na konlan tawtawon kay antompol kona.

³³ Kanya, tawtalakaka, topo mititipon kamom mangan para panomtomon a pa-ngamati ni Jesus a Katawan, kailangan mitatagan kamo.³⁴ No wari ta main komoyon mabitil, mangan ya yapon ha bali na, pigaw yay pa-mititipon moyo ay kay pangibatan nin ma-parosawan kamom Dios. Tongkol ha laloma ot a bawbagay ay ayoson koy na painsan ha pa-makalato ko ison.

12

Kanya-kanyan kababaan a an-ipayabol nin Ispirito nan Dios

¹ Tawtalakaka, hawanin ay ipalino ko komoyoy tongkol ha kanya-kanyan kababaan a an-ipayabol nin Ispirito nan Dios kontamo, ta kay ko labay a kolang a tanda moyo tongkol konan yadti.² Tanda moyo a hin kay kamo ot antompol koni Jesus ay maparah kamom maayat nin somamba ha dios-diosan anta kay hila ampakahalita. [Ngamin, main nanglingo-lingo komoyoy hin yadtaw.]*³ Kanya hawanin, labay kon matandaan moyoy pamilbian

ha a-say tawon ampango-nawan Ispirito nan Dios. Yay tawon ampanalita a "Hompaon hi Jesus" ay ambo potog a ampango-nawan yan Ispirito nan Dios. Balo ta yay tawon ampanalita a "Katawan hi Jesus" ay potog a ampango-nawan yan Masanton Ispirito nan Dios.

⁴ Hawanin, sari-sari a klasin kababaan a anipayabol kontamo, balo ta asa-say ampangibatan nin yadti a homin laloma no ambo yay Ispirito nan Dios.

⁵ Nangasari anamaot a paralan nin kasi-sirbi, balo ta asa-sa nan Katawan a para-paran ampagsirbiwan.

⁶ Nangasari anamaot a klasin gawgawa para konan Dios, balo ta asa-sa nan bongat Dios a anggomwa ha biyay nin balang a-sa pigaw magawa tamorin halban.

⁷ Balang a-say antompol ay ambiyan nin kababaan a pamilbian iti kona yay Ispirito nan Dios, tan an-ibi odti para ha ikaabig nin halban. ⁸ Main tawon ambiyan karonongan nin Ispirito nan Dios para mamipatanda aw-aral nan Dios, tan main anamaot odtaw a ampayabolan nan pangigingintindi para mami-pahawang kawkanaboan nin aw-aral nan Dios.

⁹ Main anamaot odtaw ambiyan na nin makhaw a katotpol, tan main odtaw ampayabolan nan kapangyarian para maka-paabig masakit. ¹⁰ Main anamaot odtaw ampayabolan nan

kapangyarian para makagawa kapa-paka-ngap a bawbagay, tan main odtaw ampayabolan nan maka-pibalita nin yay impanakom nan Dios kona bilang propita na. Main anamaot odtaw ampayabolan nan maka-bilbi no yay kababaan nin a-say tawo ay ibat ha Ispirito nan Dios o ibat ha doka a ispirito. Main anamaot odtaw ampayabolan nan makahalita nin laloman klasin halita a kay angkaintindyan, bi-sa main odtaw ampayabolan nan maka-pibalita kanaboan nan ya-rin a hawhinalita la. ¹¹ Ya-rin halban kawkababaan ay asa-say ibatan a homin laloma no ambo yay Ispirito nan Dios, tan iti kona no anyay klasin kababaan a labay nan ipayabol ha balang a-sa kontamon antompol.

Asa-say lalaman

¹² Hitamoy antompol ay impagka-pawpartin lalaman ni Cristo. Kaalimbawaan yadti ay a-say lalaman a main lako a pawparti, tan halban pawparti nin lalaman, anggano man lako ay milalamo syimpri ha a-say lalaman. ¹³ Nga-min, halban tamon antompol, Israelita man o ambo, alipon man o ambo ay piniasa-sa pigaw mag-in pa-hal lalaman ni Cristo, ta binao-tismowan tamo ha asa-say Ispirito nan Dios, [labay to-tolon,] halban tamo ay para-

paran nakatanggap nin asa-say Ispirito nan Dios.

14 [Oliton ko:] Yay a-say lalaman ay lako a klasin parti, ambo nin asa-san bongat. 15 Kanya no wari-wari ta halitaon nan ayi, "Sayang ta ambo akon gamot, kanya ambo akon partin lalaman." Halitaon na man orin ay parti ya ot syimprin lalaman, ambo doman? 16 Anorin anamaot kapara, no wari-wari ta halitaon nan totolyan, "Sayang ta ambo akon mata, kanya ambo akon kabilang ha lalaman." Halitaon na man orin ay parti ya ot syimpri nin lalaman, ambo doman? 17 No yay intiron lalaman kot matan bongat, anya man anay gamiton ipanglongo? No totolyan bongat anamaot, anya man anay gamiton ipangangot? 18 Kot ginwa nan Dios yay lalaman tamo nin main sari-sari a klasin parti ayon ha maganda nan tatala. 19 Nga-min, no asa-san bongat a parti, pa-no man ot maitoring lalaman? 20 Kot yay potog, lako a klasin partin lalaman, balo ta parihon milalamo ha asa-say lalaman.

21 Kanya naor, kay maari a halitaon nan mata ha gamot, "Ambo katan kailangan." Anorin anamaot kapara, kay namaot maari a halitaon nan olo ha ayi, "Ambo katan kailangan." 22 Yay kaptogan, yay pawpartin lalaman a hay wantamo kot mawmakapoy a klasi

ay ya-rin a kailangan a kailangan tamo. 23 Tan yay pawpartin lalaman a ha hilap tamo kot ambo masyadon maalaga ay hilarin a ampakaayoson tamo, bi-sa yay pawpartin anikaringoy tamo ay anhakban tamon labah. 24 Kot hilay laloman parti a maari ipa-kit ay ambo tamoy nan kailangan hakban. Ginwa nan Dios yay anorin a pa-makapalasta nin lalaman pigaw yay pawpartin hay wantamo kot ambo masyadon maalaga ay lalo tamon an-asistyan. 25 Nga-min labay na, halban pawpartin lalaman ay kay mikokontra, nokay pariparohon mitatambay. 26 No manglayam hakit yay a-say partin lalaman, angkalaming yay intiron lalaman. No amparangalon anamaot yay a-say partin lalaman, an-ikalilikot anamaot nin intiron lalaman.

27 Hawanin, halban moyon antompol ay impagka-lalaman anaor ni Cristo, tan balang a-sa komoyo ay parti nin yadti. 28 Ginwa nan Dios a main ha gawgropo tamon antompol, mo-na mo-na hilay apostol, ikalwa hilay propita a mangangaral nin pawpanakom nan Dios, ikatlo hilay ma-noro nin Halita nan Dios. Main anamaot odtaw ampayabolan nan kapangyarian gomwa kapapaka-ngap a bawbagay, kapangyarian para makapaabig masakit, kababaan

para tomambay, kababaan para mamoon ha gropon antopol, tan kababaan maka-halita nin sari-sari a klasin halita a kay angkaintindyan. ²⁹ Tanda tamo a ambo halban kot aw-apostol, o kari pawpropita a mangangaral nin pawpanakom nan Dios, o kari ma-noro nin Halita nan Dios. Ambo halban ay main kapangyarian para gomwa kapa-paka-ngap a bawbagay. ³⁰ Ambo anamaot halban ay main kapangyarian para mamaabig masakit, o kari makahalita nin sari-sari a klasin halita a kay angkaintindyan, o kari kababaan para makapibalita kanaboan nin yarin.

³¹ Hawanin, konlan ya-rin kawkababaan a an-ipayabol nan Dios ay paka-dawaton moyo yadtaw mas maalagan pawpayabol a makatambay lalon-laloy na ha kaparan antopol.

Hawanin, ipatandaan ko ot komoyo yay pinakalabah ha halban.

13

Tongkol ha labi

¹ Makapanalita ako man wari nin lawlaloman klasin halita tan maski ot halita lan aw-anghil, kot no homin akon labi ha kapara, kaalimbawaan ko ay batingting a ka-patolok bongat o pompyang a ampanolok-tolok. ² Makapangaral ako man nin bawbagay-bagay a impanakom nan Dios kongko bilang propita na,

tan maintindyan ko man a halban sawsikriton plano na, o kari iti kongkoy halban karonongan, o kari main akon makhaw a katotpol para ma-palipat koy bakil, kot no homin akon labi ay homin akon kwinta. ³ Maski man ika-min kon ipa-papto a halban kon kama-main konlan mangairap, tan maski ibi ko ot a lalaman ko para poolan, kot no homin akon labi ay homin anan lamang maibin pakinabang kongko.

⁴ Yay tawon malabi ay mapasinsya tan mapaingangaro, ambo yan maiinggiton, ambo yan parayaw tan ambo ma-magmata-gay.

⁵ Ambo yay namaot magaspang a ogali, ambo makasarili, ambo ma-nga-mot a olo, tan ambo ma-mitanom hakit nakom. ⁶ Kay na anikalilikot yay gawa a homin ha katoyngan, nokay maliga ya no yay kaptogan kot ampanalonggaring. ⁷ Yay tawon malabi, no ha ikaabig nin kapara ay mapangabot ha halban bagay, ampi-polon nay halban bagay, anasahan nay halban bagay, tan ampagpasinsyawan nay halban bagay.

⁸ Yay labi ay homin panganggawan, kot yay kawkababaan a an-ipayabol nan Dios ay biig main panganggawan a bilang ha pangangaral nin a-say propita ha bawbagay a impanakom nan Dios kona, yay pananalita nin lawlaloman klasin halita

a kay angkaintindyan, tan yay tawtanda tamo. ⁹ Nga-min, yay tawtanda tamo tan yay pangangaral tamo nin impanakom nan Dios bilang propita na ay main ot kawkakolongan. ¹⁰ Balo ta no makalato ana yay piriipikto ay manganggawan anay bawbagay a main ot kawkakolongan.

¹¹ Bilang ot bongat anodti: Hin anak ako ot, yay pananalita ko, pa-mag-iisip tan pangangatoyngan ay bilang ha anak. Kot hin matokling akoy na, imbati koy na-rin a ogali nin pa-makaanak. ¹² Anorin anamaot kapara, yay tanda tamo tongkol ha Dios hawanin ay malapot ot a bilang tamon anhomilap ha malapot a ispiho, kot ha lomato a panaon ay malinoy na ta ma-kit tamo yay nan arap-arapan. Hawanin ay daoto bongat a tanda tamo tongkol ha Dios, kot ha lomato a panaon ay disnodon ma-bilbi tamo yay na a bilang ha pa-maka-bilbi na kontamo.

¹³ Hawanin, main toloy bagay a biig homin panganggawan: yay katotpol, yay pag-asa tan yay labi. Kot yay pinakamaalaga konlan hiladtin tolo ay yay labi.

14

No anya-anyay kababaan a mas makabin abig

¹ Kanya, o-nawon moyon pag-inakitan yay pa-mag-in malabi ha kapara. Bi-sa dawaton moyon makatang-gap nin kawkababaan a anipayabol nin Ispirito nan Dios, laloy na yay kababaan nin bilang propita para makapangaral nin bawbagay a impanakom nan Dios [ta ya-rin yay makatambay ha kapara]. ² Nga-min, yay tawon ampanalita nin laloman klasin halita a kay angkaintindyan a impayabol nin Ispirito nan Dios ay kay ya ampaki-totol ha tawo nokay konan Dios ta kay ya maintindyan nin tawo. Anodtaw pa man, ampanalita yan sawsikriton impanakom nin Ispirito nan Dios kona. ³ Kot yay tawon ampangaral nin bawbagay a angkaintindyan a impanakom nan Dios kona bilang propita na ay ha tawo ya ampaki-totol pigaw mag-in lalon magot a main lan katotpol, lalon komhaw tan lomisway a main lan kanakoman. ⁴ Kot yadtaw ampanalita nin laloman klasin halita a kay angkaintindyan ay yay sarili nan bongat katotpol a angka-tambayan na, balo ta yay tawon ampangaral nin bawbagay a angkaintindyan a impanakom nan Dios kona bilang propita na ay angka-tambayan nay katotpol lan ka-gropo nan antompol. ⁵ Labay ko komon, halban moyo kot makahalita nin lawlaloman klasin halita

a kay angkaintindyan. Balo ta mas labay ko ot a makapangaral kamon bawbagay a angkaintindyan a impanakom nan Dios komoyo bilang propita na. Nga-min, yay ampangaral nin aw-impanakom nan Dios ay mas maalaga bana ta makatambay ya ha kapara dinan yay ampanalita nin laloman kawklasin halita a kay angkaintindyan, poyra no yay ampanalita nin laloman klasin halita ay maibalita nay kanaboan nin ya-rin hinalita na, ta pigaw makatambay anamaot orin ha katotpol lan ka-gropo nan antompol.

⁶ Tawtalakaka, no alimbawa ta ha pa-mako ko komoyo kot migamit akon lawlaloman klasin halita a impayabol nan Dios kongko a kay maintindyan, anya man wari a abig a maibi ko komoyo? Homin! Makapakinabang kamon bongat no mamiabot ako komoyo ha halita a angkaintindyan moyo nin bawbagay a baba-yo impatandaan nan Dios, nin tawtanda ko, nin impanakom nan Dios a mangyari, o nin tawtotoro. ⁷ Bilang ot bongat syimpri ha aw-instrominto a antogtogon a bilang ha plaota o alpa, pa-no man matandaan a klasin togtog no kay angka-tongtong a ponto? ⁸ Anorin anamaot kapara ha trompita a an-ipamatanda konlan hawhondalo, pa-no hila man makapagparihado

a hawhondalo para kila-laban no ambo malino a ponton trompita? ⁹ Anorin ot bongat komoyo, pa-no la man maintindyan yay labay moyon totolon no manalita kamon hawhalita a kay maintindyan? Bilang kamon bongat ampaki-totol ha lopot! ¹⁰ Lako anaor a hawhalita iti ha babon lota, tan balang a-sa ay main kanaboan. ¹¹ Kot no kay ko tanda yay halita nin yay ka-totol ko, bilang kamin dayowan a kay ma-piintindi. ¹² Kanya hikamo, palibhasay labay-labay moyon makatanggap kawkababaan a anipayabol nin Ispirito nan Dios, dawaton moyo yadtaw kababaan a makatambay ha katotpol lan kawkaparan antompol. ¹³ Kanya naor, hinoman komoyo a ampahalita nin laloman klasin halita a kay angkaintindyan ay kailangan idawat na ha Dios a payabolan na yan kababaan a maibalita anamaot yay kanaboan nin yadtaw hinalita na. ¹⁴ Alimbawa, no ha kadawat ko kot migamit akon laloman klasin halita a kay angkaintindyan ay andomawat akoy naor ha pangongo-na nin Ispirito nan Dios, kot homin angkaitambay a isip ko. ¹⁵ Kanya anyay dapat gawon? Para kongko, oya: Domawat ako o makisalamat ha Dios ha laloman klasin halita a ipanakom nin Ispirito nan Dios kongko, tan domawat akoy namaot

o maki-salamat ibat ha sarili kon isip. Anorin kapara, magkanta ko ha laloman klasin halita a ipanakom nin Ispirito nan Dios kongko, tan magkanta koy namaot ibat ha sarili kon isip. ¹⁶ Alimbawa, ta maki-salamat ka ha laloman klasin halita a kay maintindyan a ipanakom komo nin Ispirito nan Dios, pa-no hila man omayon nin manalita "Amen" hilay tawtawo a homin ot tanda tongkol ha anodtin klasin kababaan, palibhasay kay la angkaintindyan a anhalitaon mo? ¹⁷ Maski pa-noy abig nin pa-maki-salamat mo, kay makatambay ya-rin ha katotpol lan tawtawon kalamo mo ha pa-maki-salamat. ¹⁸ No hiko, ampaki-salamat ako ha Dios, ta mas mabotbot akon manalita ha klasin halita a kay angkaintindyan a impanakom nin Ispirito nan Dios kongko no asasa ko dinan ha hinoman komoyo. ¹⁹ Anodtaw pa man, ha pa-mititipon nin gropon antompol, mas labay ko ot manalita maski li-limay balikah a angkaintindyan pigaw ma-toroan hilay namaot a laloma, dinan manalita akon libo-libon balikah ha halita a kay angkaintindyan.

²⁰ Tawtalakaka, ando kamo komon bilang isip anak. No tongkol ha gawgawa a doka, komon bilang kamo konlan kapiabing a kay tanda gomwa doka.

Kot ha pangingsip, dapat pa-hal matokling kamoy na. ²¹ Main nakasolat ha Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogoan: "Konan yadtin nasyon Israel a kay ana antompol kongko, wanan Katawan, main ako ot ihogo mangaral a lalomay klasin halita, kot kay la ko ot syimpri long-on." ²² [Labay totolon,] yay kawklaslin halita a kay angkaintindyan ay pamilbian nin kapangyarian nan Dios konlan hilay kay antompol, ambo kontamon antompol. Kot yay pangangaral nin a-say propita ha impanakom nan Dios kona ay para kontamo, ambo para konlan kay antompol. ²³ Hawanin, no wari ta mititipon kamo ison ha logar a ampagsambawan moyo ta halban moyo kot mi-panalita nin laloman kawklaslin halita a kay angkaintindyan, bi-sa wari main makaimaton komoyo nin tawtawon homin kata-tanda tongkol ha anodtin klasin kababaan a anipayabol nan Dios o kari tawtawon kay antompol, kay la wari isipon a makolang-kolang kamo? ²⁴ Kot no halban moyo ay ipamalita moyo yadtaw impanakom nan Dios komoyo bilang pawpropita na ha halita a angkaintindyan, ta bi-sa main makaimaton komoyo nin tawon kay antompol o homin tanda tongkol ha anodtin klasin kababaan a anipayabol nan Dios,

yay mangyari ay ma-konsinsya ya ta ma-bilbi na a makasalanan ya bana naor ha pangangaral moyon halban. ²⁵ Ha anorin ay angkaipatnag a kawkasalanan a an-iari na ha main nan kanakoman, kanya manalimokor ya tan sambawon na yay Dios, tan toloy ibalita na, "Talagan potog kalamo moyo yay Dios."

Kaayosan nin pa-magsamba

²⁶ Tawtalakaka, oyay labay kon totolon ha halban hinalita ko: Topo mititipon kamo para somamba, kailangan yay balang a-sa komoyo ay handa nan gamiton yay kababaan a impayabol nin Ispirito nan Dios kona: Main magkanta, main manoro, main propita a mangaral nin impanakom nan Dios, main manalita ha laloman kawklasin halita a kay maintindyan, tan main anamaot maka-pibalita kanaboan nin ya-rin. Kailangan halban orin ay gaw-on moyo para makatambay ha katotpol nin kapara moyon antompol. ²⁷ No wari ta main manalita ha laloman klasin halita a kay angkaintindyan, tama anay lowa o tolo, kot kailangan mipa-paonggan hilan manalita, tan kailangan main maka-pibalita kanaboan nin main lan hinalita. ²⁸ Kot no wari ta homin maka-pibalita kanaboan, ando lay na ipalngo ha gropo

moyon antompol, ta sarili la tana a ki-totol ha Dios. ²⁹ Tongkol anamaot konlan propita a ampangaral nin impanakom nan Dios konla, labah no main lowa o tolo konla a manalita, ta bi-sa isip-isipon lan laloma no potog a ibat ha Dios yay impangaral la. ³⁰ Kot no lo-gan ampangaral yay a-sa, ta tongwa main anamaot a-say tawon pinayabolan nin Ispirito nan Dios nin dapat nan ipangaral, kailangan tomgon yay ampangaral pigaw makapangaral anamaot yay a-sa. ³¹ Ha anodtin paralan, halban moyo ay a-sa a-san makapangaral nin aw-impanakom nan Dios komoyo bilang propita na, pigaw balang a-sa ay maka-tanda tan ma-pakhaw a nakom. ³² Hiladtaw propita a ampangaral nin impanakom nin Ispirito nan Dios konla ay baba lan bonbonan a pananalita la. ³³ Nga-min, kay na labay Dios a main kagolowan, nokay yay labay na ay main kaayosan. Yay dapat ipag-ogali ha halban gropo nin antompol ay ³⁴ mamakatinok hilay baw-babayi ha pa-mititipon para somamba. Nga-min, kay hila ampayagan manalita konlan lawlalaki, nokay dapat hilan pahakop konla ayon ha kawkapanogoan. ³⁵ No wari ta main hilan labay ma-tandaan, dapat pomastang hila ha kaambali la no itaw hilay na ha bali la,

ta marawal ha a-say babayi a manalita konlan lawlalaki lo-gan iti hila ha logar a ampagsambawan.

³⁶ Hawanin, anongkot man ta kay moyo labay makiayon ha anodtin ogali? Komoyo doman nangibat yay Halita nan Dios? O hikamon bongat wari a naabotan nin yadti, kanya lalomay nay anggaw-on moyo?

³⁷ Hawanin, no main komoyo a hay wana kot a-sa yan propita a mangangaral nin pawpanakom nan Dios o kari main yan laloman kababaan ibat ha Ispirito nan Dios, kailangan tanggapon na a yadti an-isolat ko komoyo ay kawkapanogoan nan Katawan. ³⁸ Kot hinoman a kay bomilbi nin yadti, ando moyoy namaot bilbion.

³⁹ Kanya, tawtalakaka, paka-dawaton moyon mapayabolan kamom kababaan mangaral nin impanakom nan Dios bilang propita na, kot ando moyoy namaot bawalan yay pa-migamit nin lawlaloman klasin halita a kay angkaintindyan. ⁴⁰ Balo ta halban bawbagay ay kailangan gaw-on moyo ha marapat tan ha maayos a paralan.

15

Yay pa-morong mabyay ni Cristo

¹ Tawtalakaka, labay kon ipapanomtoman komoyo

yay Labah a Balita a impangaral ko komoyo. Tinanggap moyodti tan ampanga-gotan ha main moyon katotpol. ² Konan yadti Labah a Balita ay angkalipyas kamo, no patoloy moyon panga-gotan yay totoro a impangaral ko, tan no yay katotpol moyoy namaot ay ambo odtaw homin ha nakom.

³ Yay mo-na mo-na kon imbalita komoyo ay yay na-pakaalagan bagay a nantandaan koy namaot: Hi Cristo ay nati bana ha kasalanan tamo. Nangyari anaor orin ayon ha nakasolat ha Masanton Kasolatan. ⁴ Bi-sa intabon ya, balo ta pinaorong yan nabyay hin ikatlon awlo. Konan yadti ay natoor a a-say naman a wana ha Masanton Kasolatan. ⁵ Nagpa-kit ya koni Pedro, bi-sa nagpa-kit yay namaot konlan halban anan aw-apostolis na. ⁶ Bayo nagpa-kit ya ha maholok limanyatos a kaparan antompol a na-pititipon. Lako konla a angkabyay ot anggan hawanin, kot hilay laloma ay ni-kati na. ⁷ Nagpa-kit yay namaot koni Santiago, bi-sa nagpa-kit yay naman konlan halban apostolis na.

⁸ Tan hoyot ha halban ay nagpa-kit yay namaot kongko, kanya tinompol ako kona, kot kaalimbawaan ko ay in-abing ha panaon a kay ana an-asahan. ⁹ Ngamin, ha halban apostolis, hikoy nay pinakamaaypa, tan ambo ako komon

karapat-dapat ha-wayan apostol, bana ta hin kay ko ot antompol ay dinadamsak ko hilay myimbros ha gropon antompol ha Dios. ¹⁰ Anodtaw pa man, nag-in akoy naor apostol ha kaabigan nan Dios, tan kay namaot nasayang odtin kaabigan na kongko ha pa-mami na kongkon katongkolan. Nga-min, mas lako a nagawa ko dinan konlan halban kapara kon apostolis, kot ambo ha sarili kon kababaan nokay ha tambay nan Dios. ¹¹ Kanya maskin hiko o hila man, pari-pariho yay an-ipangaral mi tongkol koni Jesus tan yadti ay pini-pol moyo.

Tongkol ha pa-morong mabyay

¹² Hawanin, ta an-ipangaral mi a pinaorong nabyay hi Cristo, anongkot man anhalitaon lan laloma komoyo a hiladtaw ni-kati ay kay kano paorongon mabyay? ¹³ No alimbawa ta homin pa-morong mabyay, lomwah a kay ya pinaorong nabyay hi Cristo. ¹⁴ Tan no kay ya pinaorong nabyay hi Cristo, homin kwinta a an-ipangaral mi, tan anorin anamaot kapara, yay katotpol moyo ay homin anamaot kwinta. ¹⁵ Likol konan ya-rin, lomwah ot a mangagalotoy kamin tawtistigo nan Dios, bana ta ampaptogan mi a pinaorong na yan nabyay hi Cristo, anta lomwah kay ya pinaorong nabyay

no potog yay wamoyo a homin pa-morong mabyay. ¹⁶ Nga-min, no homin pa-morong mabyay, kay yay namaot komon pinaorong nabyay hi Cristo. ¹⁷ Bi-sa, no kay ya pinaorong nabyay hi Cristo, homin sirbi a katotpol moyo, tan kay kamo ot komon naalih ha pa-magin moyon makasalanan. ¹⁸ Likol konan yadti, lomwah ot a hiladtaw tinompol koni Cristo a ni-kati na ay nika ha kaparosawan. ¹⁹ Asa ot, no komon ta yay pamasimala tamo koni Cristo kot nangangga bongat konan yadtin biyay, hitamoy nay pinakakainga-ro ha halban tawtawo.

²⁰ Kot yay potog, pinaorong nabyay hi Cristo. Hiya a o-nan pinaorong nabyay a kay na mati, pamilbian a hilay tinompol kona a ni-kati na ay paorongon anamaot nin mabyay. ²¹ No pa-non nagkamain kamatyan bana ha kasalanan ni Adan, anorin anamaot kapara, nagkamain nin pa-morong mabyay bana koni Cristo a norong nabyay. ²² No pa-non halban tawo ay mati bana ta lahi na tamo ni Adan, anorin anamaot kapara, halban ampakiasa-sa koni Cristo ay paorongon mabyay. ²³ Balo ta halban ayon ha panaon a intakda nan Dios: Hi Cristo yapon a no-nan pinaorong nabyay. Bi-sa ha pa-mako nan oman iti, hitamoy namaot a tawtawo

na ay paorongon mabyay.
²⁴ Bi-sa manganggawan a panaon nin mondo, pa-makayari nan maalih ni Cristo a kapangyarian nin balang ma-moon tan hilay laloman main kapangyarian a kontra kona, ta ibi nay na a pa-mag-ari konan Dios Ama. ²⁵ Nga-min, kailangan mag-ari ya yapo hi Cristo anggan ha matalo na hilay halban kontra kona. ²⁶ Yay kalin hoyot-hoyotan kaaway a matalo na ay yay kamatyan ta pigaw homin anan pa-ngamati. ²⁷ Anodti naor a wana ha Masanton Kasolatan:

“Halban ay biig nan ipahakop Dios Ama kona.”

Kot ha halita “Halban” ay ambo ya syimprin kabilang a Dios Ama ta hiya a mama-hakop. ²⁸ Hawanin, no halban kot iti na ha aypa kapangyarian ni Cristo, hiya a Anak nan Dios ay pahakop yay namaot konan Dios Ama a namigwa nin halban bawbagay ha aypa kapangyarian na, ta pigaw yay Dios Ama anay mag-ari ha halban-halban.

²⁹ Hawanin, anya may alaga nin pa-maotismo lan kaparan antompol alang-alang konlan tawtinompol a nati na a kay na-baotismowan, no wari ta potog ya-rin a wamoyoy kay paorongon mabyay hilay ni-kati? Anongkot man ta ampabaotismo hila ot alang-alang konla? ³⁰ Hikami

namaot, anongkot patoloy kami ot an-omarap ha dawdilikadon pa-hal nin halos oras-oras ha pangan-garal mi, no homin anan lamang pa-morong mabyay? ³¹ Halos awlo-awlo kon an-arapon a kamatyan. Potog odti a bilang anamaot kap-tog a an-ikarantal katamo konan Katawan tamon Jesu-Cristo. ³² Anya man a pakinabang ko no tawon bongat a anhonolon ko ha pa-makiarap ko konlan tawtawo a angkomontra kongko iti ha babalin Efeso a maiparis ha pa-makilaban ha mangaramsak a ayop? No wari ta potog ya-rin a wamoyoy homin pa-morong mabyay, honolon tamoy na ingat odtin kahali-taan: “Mangan tamoy nan mangan tan minom anan minom, total dilap makalwa, mati nan lamang.” ³³ Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo. Isipon moyodtin kahalitaan: “Yay doka a barkada ay ampakahira ha labah a pa-magkatawo.” ³⁴ Alihon moyoy nay lingon pangingisip, tan ando kamoy na magkasalanan. Nga-min, yay laloma komoyo ay ambo tama a pa-maka-bilbi ha Dios. An-isolat kodti pigaw maringoy kamo.

No pa-noy pa-morong mabyay

³⁵ Alimbawa ta main mamastang, “Pa-no kot a pa-maorong mabyay ha ni-kati? Anya may mag-in-

itsoran lalaman la?" wanla wari. ³⁶ Kolang a intindi mo! Ambo doman yay bini a inmola ay kay magkamain ba-yon biyay anggan kay manganggay biyay na bilang bini? ³⁷ Yay animola moyo ay bini bongat, alimbawa trigo o maski anya magklasin tanaman, [balo ta hakalakoy nay itsora no tomobo, ta ambo anan bini nokay poon ana.] ³⁸ Nga-min, ayon ha kalabayan nan Dios, yay bawbini ay main nangasasari a klasi, tan balang klasi ay ambiyan nan kanya-kanyan itsoran kato-tobo. ³⁹ Sari-sari anamaot a kawklasin laman nin angkabyay iti ha lota. Lalomay klasi ha tawo, lalomay klasi ha ayop, lalomay klasi ha kona, tan lalomay klasi ha manok-manok. ⁴⁰ Anorin anamaot kapara, main lalaman panlangit tan main anamaot lalaman panlota. Hakalakoy gandan lalaman a panlangit tan hakalakoy namaot a gandan lalaman a panlota. ⁴¹ Anorin anamaot kapara, hakalakoy hawang nin awlo, hawang nin bolan tan hawang nin bawbitoon, tan maski man hilay bawbitoon ay ambo hilan pari-parihon hawang.

⁴² Anorin anamaot ha pa-morong mabyay. Yay lalaman a intabon ay maronot, kot no pinaorong anan mabyay ay kay yay na maronot mika-ka-noman. ⁴³ Yay lalaman a intabon ay homin anan ganda tan kababaan, kot no

pinaorong anan nabyay ay na-pakaganda tan makhaw ana. ⁴⁴ Yay lalaman a intabon ay para ya talaga ha lota, kot no pinaorong yay nan nabyay ay para yay na ha langit. Kanya main lalaman a panlota, tan main anamaot lalaman a panlangit. ⁴⁵ Wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Yay o-nan tawo a hi Adan ay pinalsa nan Dios tan binyan biyay." Kot hi Cristo a anha-wayan ikalwa o hoyot a Adan ay Ispiriton ampamin biyay a homin anggawan. ⁴⁶ Balo ta ambo yay lalaman panlangit a nona, nokay no-na yapo yay lalaman panlota, ba-yo yay lalaman panlangit. ⁴⁷ Yay o-nan tawo a hi Adan ay nangibat ha lota, ta lota a ginamit hin pinalsa ya, kot yay ikalwan Adan ay yay Katawan a nangibat ha langit. ⁴⁸ Yay lawlalaman panlota ay bilang koni Adan a nangibat ha lota, tan yay lawlalaman anamaot a panlangit ay bilang koni Cristo a nangibat ha langit. ⁴⁹ No pa-non yay lalaman tamo hawanin kot bilang ha lalaman ni Adan a nangibat ha lota, lomato a panaon a magkamain tamoy namaot nin lalaman a bilang koni Cristo a nangibat ha langit. ⁵⁰ Tawtalakaka, oyay labay kon totolon: Yadtin lalaman tamo a main laman tan daya ay kay ya maari lomoob ha kaarian nan Dios. Nga-min, yadtin lalaman a main pa-

ngamati ay kay maari para ha langit, ta itaw ay homin anan pa-ngamati.

⁵¹ Oyay a-say datin sikrito a ibalita ko komoyo: Ambo halban tamon antompol ay mati, balo ta halban tamoy ay ba-yowan nin lalaman.

⁵² Mangyari odtin bigla a bilang kaparas nin kirom no patnoyon anay trompita nan Dios ha hoyot a awlo. Katotnoy nan trompita, halban lan tinompol a ni-kati ay paorongon mabyay nin main ba-yon lalaman a homin anan pa-ngamati. Hitamoy namaot, no wari ta ma-lato tamon angkabyay ay ba-yowan tamon lalaman.

⁵³ Nga-min, yadtin lalaman tamoy a main pa-ngamati tan main pa-ngaronot ay kailangan hagilyan nin lalaman a homin anan pa-ngamati tan homin anan pa-ngaronot. ⁵⁴ No yadtin lalaman tamon main pa-ngamati tan main pa-ngaronot kot ma-hagilyan anan lalaman a homin anan pa-ngamati tan homin anan pa-ngaronot ay matoor anadtin wana ha Masanton Kasolatan:

“Homin anan kamatyan ta tinalo nay nan Dios.”

⁵⁵ “Hika, kamatyan, ayti man anay kapangyarian mo? Hika, logar lan ni-kati, hinoman ot wari a mi-ka ison?” ⁵⁶ Yay baranan no anongkot main yan kapangyarian a kamatyan ay bana ha

kasalanan. Bi-sa, yay kasalanan ay ampan-gibat ha kako-kontra ha kawkapanogoan nan Dios. ⁵⁷ Kot salamat konan Dios a ampami kontamo nin pananalo bana ha ginwa nan Katawan tamon Jesu-Cristo. ⁵⁸ Kanya naor, mabli kon tawtalakaka, pagoton moyoy katotpol moyo, ando komapoy a nakom, nokay pirmi kamon pakahipog ha gawgawa para konan Katawan, ta tanda moyo man a ambo sayang a pa-magpagal moyo para kona.

16

Tongkol ha pa-mamin tambay

¹ Tongkol anamaot ha pa-nipon nin maitambay konlan kaparan antompol ha Jerusalem, gaw-on moyoy bilang an-ipagawa ko konlan gawgropon antompol ha probinsyan Galacia. ² Topo awlon Dominggo, balang a-sa komoyo ay dapat mamipolok anan daan nin kwartan maibi na ayon ha na-kitan na, bi-sa tiponon moyo pigaw ambo anan kailangan mangolikta ot ha kala-lato ko ison komoyo. ³ Pa-makalato ko ison, biyan kon sawsolat hilay piniasa-sawan moyon marapat mangawit nin tawtambay moyo itaw ha Jerusalem. ⁴ Bi-sa, no wari ta kailangan

a hikoy namaot a mako, maari hilan maki-ka kongko.

Pawplano ni Pablo

⁵ Mako ko ison komoyo no mangibat akoy na ha probinsyan Macedonia, ta plano kon domalan yapon itaw. ⁶ Labay kon maboyot-boyot ison komoyo, tan maari ison ako mamalabah nin panaon layop, pigaw ma-tambayan moyo ko ha pa-mako ko ha aytimay logar a homonol kon kaon. ⁷ Nga-min, kay ko labay mako ison komoyo hawanin nin kado-domali bongat, ta an-asahan kon maboyot-boyot ako ison komoyo, no aboloyan nan Katawan. ⁸ Balo ta iti ko yapon ha syodad Efeso anggan ha Pista nin Pentecostes. ⁹ Nga-min, lako akon oportonidad iti nin gomawa para konan Katawan a mawmaganday risolta, maski man lako hilay angkomontra.

¹⁰ Main ako ot labay ipaki-totol komoyo: Pamakalato ni Timoteo ison komoyo, paki-lamoan moyo yan labah pigaw kay ya mag-alangan komoyo. Hiya ay kapara koy namaot ampagsirbi konan Katawan. ¹¹ Komon homin mamastabasta kona, nokay tambayan moyo ya pigaw makapagbolta ya iti kongko nin malisway a nakom, ta antaga-nan ko ya, pati hilay kaparan antompol iti.

¹² Tongkol anamaot koni Apolos a talakaka tamo

ha katotpol, impaki-totol ko kona a mako ta mako ya ison komoyo kalamo hilay laloman tawtalakaka iti, balo ta talagan ambo nan planon mako hawanin. Painsan ana kano, no main yan opordonidad.

Hoyot a bawbibilin ni Pablo

¹³ Tawtalakaka, mag-ingat kamo pigaw kay kamo malingo, tan pa-goton moyoy katotpol moyo. Pakatpol kamo, tan pakhawon moyoy nakom moyo. ¹⁴ Ha halban gawgawa moyo, gaw-on moyon main awit labi.

¹⁵ Tawtalakaka, tanda moyo a hilay no-nan tinompol ison ha probinsya moyon Acaya ay hi Estefanas tan hilay kawkalamoan na ha bali. Intatala lay sarili la para magsirbi ha kaparan antompol. Hawanin, anipaki-totol ko komoyo ¹⁶ a pahakop kamo komon ha tawtawon anorin, pati konlan laloma ot a kaparan ampakitambay tan ampagpagal para konan Katawan. ¹⁷ Angkalilikot ako ta nakalato hi Estefanas, hi Fortunato tan hi Acaico iti, ta pigaw hilay mangwan logar moyo. ¹⁸ Nga-min, pinakhaw lay nakom ko, tan tanda ko, anorin anamaot a ginwa la komoyo. Dapat moyon paalagawon yay tawtawon anorin.

¹⁹ Angkomostawon la kamo nin hilay gawgropon antompol iti ha probinsyan Asia. Laloy na hila ni

Aquila tan Priscila, tan yay gropon antopol a ampi-pagsamba itaw ha bali lan hiladtin miambali ay angkomostawon la kamo ha ngalan nan Katawan.
 20 Halban lan kaparan antopol iti ay an-iabot lay namaot a pangongomosta la komoyo. Hikamo man a antopol ison, miaasikaso kamon awit nin pa-milalabi bilang tawtawo nan Dios*.

21 Hawanin, hikoy na mismo hi Pablo a ampanolat nin yadtin hoyot a pangongomosta: Komosta kamo? Yadti a pamilbian a yadtin solat kot potog nangi-bat kongko. 22 Parosawan nan Dios yay hinoman a kay ampanglabi koni Jesu-Criston Katawan.

Marana tha!† O Katawan mi, lomato kay na komon!

23 Komon patoloy moyon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo.
 24 Hikamoy halban ay mabli kongko bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo. Amen.

---

* **16:20** 16:20 Ha Griego: Miaasikaso kamon awit nin banal a alok. † **16:22** 16:22 Halita Arameo yadti a labay tolon "O Katawan mi, lomato kay na komon!"

Ikalwan Solat ni Pablo Konlan Antompol ha Corinto

¹ Hiko hi Pablo, apostol ni Jesu-Cristo bana ta yadti kanakoman nan Dios. Kalamo ko iti hi Timoteo a kaparan antompol.

Solat kodti komoyon gropon antompol ison ha syodad Corinto, pati nay halban laloma ot a tawtawo nan Dios ison ha intiron probinsya moyon Acaya.

² Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Pa-maki-salamat ha Dios

³ Poriwon tamo yay Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Ama yan hobol nin inganga-ro tan Dios yan ampangibatan nin halban ampaka-pakhaw nakom.

⁴ Ha halban kawkadya-dyaan mi, ampakhawon nay nakom mi ta pigaw ma-pakhaw mi namaot a nakom lan hilay ampagdyadya nin bilang ot bongat ha kohaw nakom a inimbi nan Dios komi. ⁵ Nga-min, no pa-no kalako a angkadalan min kawkadya-dyaan bana ha pa-makiasasa mi koni Cristo ay anorin anamaot katimbang yay kohaw nakom a an-ibi nan Dios komi bana syimpri koni

Cristo. ⁶ Kanya, yay pamagdyadya mi bana ha pangangaral mi ay para mapakhaw a nakom moyo tan paray namaot ha kalipyasan moyo. Yay risolta nin yadti ay maka-tanda kamoy namaot nin agwantawan yay andalanan moyon kawkadya-dyaan a bilang syimpri ha andomalan komi. Anorin anamaot kapara, yay pa-makhaw nan Dios nin nakom mi ay para mapakhaw anamaot a nakom moyo tan para syimpri ha kalipyasan moyo. ⁷ Kanya, hi-ban a pa-masimala min maagwantawan moyoy namaot a dawdya-dya a andomalan komoyo, ta tanda mi no ampagdyadya kamoy namaot bilang komi ay pakhawon yay namaot Dios a nakom moyo nin bilang syimpri ha anggawon na komi.

⁸ Tawtalakaka, anipatandaan mi komoyo yay tongkol ha kawkadya-dyaan a dinalanan mi ha probinsyan Asia. Halos kay mi naagwantawan ta masyado kamin na-pairapan. Kanya kay mi na an-asahan a mabyay kami ot. ⁹ Yay wami no yadtaw anay panganggawan biyay mi. Kot nangyari odtaw ta pigaw kay kami pomasimala ha sarili min kababaan nokay konan Dios a ampamaorong mabyay. ¹⁰ Inlipyas na kami konan yadtaw kapalimon kamatyan, tan angga hawanin ay patoloy na

kami ot an-ilipyas. Kanya hiya syimpri ampasimalaan min mamilipyas komi ha anyakamay dalanan mi. ¹¹ Kot komon tambayan moyo kami namaot ha main moyon kada-dawat, ta no lako a ampamidawat komi, lako anamaot a maki-salamat ha Dios ha kaabigan a ipa-kit na komi bilang obat ha main moyon dawdawat.

Nangoman a Plano ni Pablo

¹² Tawtalakaka, oyay anikalilikot mi: Kay kami angka-konsinsya tongkol ha pa-maki-tatawo mi, lalon-laloy na komoyo, ta malinis a kaisipan mi, maptog kami konan Dios, tan kay kami ampasimala ha karonongan nin tawo, nokay ha tambayan nan Dios. ¹³ Kanya, ha main min sawsolat komoyo, homin kamin laloman an-ibin kanaboan no ambo yadtaw bongat a nakasolat tan maintindyan. Ampasimala ako a mag-in hosto a pangingintindi moyo komi, ¹⁴ maskin kay moyo kami ot masyadon angkaintindyan hawanin, pigaw ha pa-mako na itin oman ni Jesus a Katawan ay maipagmahiban moyo kami na a bilang anamaot komi, maipagmahiban mi kamoy namaot.

¹⁵ Bana anaor ta ampasimala akon maintindyan moyo ko hin yadtaw, naisipan kon milwa katamo

komon kaon pigaw mas ma-biyan kamon pakinabang. ¹⁶ Inisip kon domalan komon ison komoyo ha pa-mako ko iti ha probinsyan Macedonia, bi-sa ha pa-magbolta koy naman, ta ison matambayan moyo ko ha pa-mako kon oman ha probinsyan Judea. ¹⁷ Kot bana ta kay ko hinonol yadtaw plano ko ta nagdiritso ko iti ha Macedonia, halitaon moyo wari a paba-yo bayoy isip ko? Ola-no isipon moyo a yay pa-magplano ko ay bilang ha anggaw-on lan tawtawon makamondo, ta makiya ako tongwa kai. ¹⁸ Ambo kamin anorin, ta yay an-ibalita mi ay potog a bilang anamaot konan Dios a maptog. Kay mi magwa nin makiya anta ha nakom mi kot kai. ¹⁹ Nga-min, yay Anak nan Dios a hi Jesu-Cristo a impangaral mi ni Silas* tan hi Timoteo komoyo ay kay nin basta ampakiya bi-sa pa-makayari ay kai na ta no hinalita nan iya, iya talaga. ²⁰ Nga-min, halban pawpangako nan Dios ay iti angkatoor koni Cristo, tan bana kona ay angka-halita tamoy "Amen", [yay labay totolon "Potog orin",] pigaw mapori tamo yay Dios. ²¹ Yay Dios yay ampama-got komi tan anorin anamaot kapara komoyo ha main tamon rilasyon koni Cristo. Tan pa-hal nilanawan na tamo,

* **1:19** 1:19 Ha Griego ginamit yay ngalan Silvano a a-sa ot a ha-way koni Silas. (Bilyon moy Gawgawa 15:22-18:5.)

pa-mipatnag a ma-magsirbi na tamo. ²² Binyan na tamo ot pamilbian a tawtawo na tamo, ta inhogo nay Ispirito nan mamali ha nakom tamo bilang garantya a tooron nay balang pangako na kontamo.

²³ Hawanin, yay Dios a magtanda no anyay baranan ta kay ko yapon nitoloy ha pa-mako kon oman ison komoyo ha Corinto. Nga-min, kay ko labay mparingoyan kamo no wari ta main ako ot ma-kit a dapat kon sitawon. ²⁴ Kay mi labay nin pango-nawan kamo ha main moyon katotpol, ta tanda mi a ma-got anay katotpol moyo. Labay min bongat makatambay pigaw lalo kamon lomiga.

2

¹ Nagdisisyon akoy naor hin ya-rin a kay ko yapon mako tomibaw ison para kay katamo ma-byan oman nin kaloloan. ² Nga-min, no wari ta hikoy pangibatan nin kaloloan moyo, hino man anay mamin liga kongko? Homin ana no na-palolo katamoy na, ambo doman? ³ Kanya naor, sinolatan katamo tana hin ya-rin, ta kay ko labay mako komoyo no lomolo akoy nan lamang ha maimatonan ko komoyo, anta hikamo komon a dapat mamin kaligawan kongko. Ampasimala ako nga-min a yay kaligawan ko kot kaligawan moyoy namaot nin halban. ⁴ Hin sinolatan katamo ay aboridoy kaisipan

ko, halos lomtoh yay kolop ko tan ambo da-raoto a lowa kon tinomolo. Ambo kon tatala a ma-palolo katamo ha insolat ko komoyo, nokay labay kon ipalayam komoyo no pa-no kahi-ban yay pamanglabi ko komoyo.

Pa-matawad ha Kalamoan a Nakapagkasalanan

⁵ Anggano man kapapalolo yay ginwa nan yay nagkasalanan ison komoyo, balo ta ambo kapag hikoy na-palolo na nokay pati hikamoy halban ison, o igwa tamoy nan hilay laloma komoyo pigaw ambo masyadon mabyat a panalita ko. ⁶ Kot harag anadtaw parosan inimbi kona nin karamilan komoyo. ⁷ Kanya dapat patawaron moyo yay na tan toloy pakhawon a nakom na, ta no kai, ola-no madiskorahi yay na ingat ha sobran kaloloan. ⁸ Kanya anipaki-totol ko komoyo a ipa-kit moyo komon kona a anlabyon moyo ya ot syimpri. ⁹ Hin sinolatan katamo hin yadtaw, tatala koy namaot a hobokon kamo no doman ta anhonolon moyoy halban ampanogoan ko komoyo. ¹⁰ Hawanin, hinoman a ampatawaron moyo ay ampatawaron koy namaot. Tandaan moyo, no anyamay pinatawad ko konan ya-rin a tawo ay pinatawad ko ha arapan ni Cristo ha ikaabig moyo. ¹¹ Anorin a dapat tamon gaw-on ta pigaw kay na

tamo madaog ni Satanas, ta tanda tamo man a dawdoka a tatala na.

Aborido hi Pablo ha Troas
¹² Hin nako ko ha syodad Troas para ipangaral yay Labah a Balita tongkol koni Cristo, binyan na kon Katawan nin magandan oportonidad para mangaral itaw. ¹³ Kot kay syimpri ma-may-om a nakom ko itaw, bana ta kay ya ot nakalato ibat komoyo yay talakaka ha katotpol a hi Tito. Kanya nagpatawo ko, bi-sa nagdiritso ko ha probinsyan Macedonia.

Yay Klasin Pa-magsirbi ni Pablo

¹⁴ Hawanin, salamat konan Dios ta lawah na tamon an-ilamo ha pamagtagompay ni Cristo bana naor ha pa-makiasa-sa tamo kona. Anggamiton na tamon Dios para ipabilbi hi Cristo ha tawtawo, a kaalimbawaan ampamidatak tamon banglo ha halban logar. ¹⁵ Kanya hitamo man ay pa-hal banglo para konan Dios bana ta hitamoy ampamiabot nin Labah a Balita tongkol koni Cristo konlan malipyas tan konlan paparosawan. ¹⁶ Konlan hilay kay antompol, yay aniaral tamo ay pa-hal angot a ampakamati [ta ampamagka hila ha kamatyan a pamakihiyay konan Dios anggan-angga]. Kot para konlan kaparan antompol, kaalimbawaan yadti ay banglo a ampaka-pabyay

[bana ta maka-paki-lamo hilan biyan biyay a homin anggawan a kalamo yay Dios]. Hawanin, hino-man wari a main hoston kababaan para konan yadtin klasin gawa? ¹⁷ No hikami, ambo kamin bilang konlan lako a mangangaral a anomanon lay Halita nan Dios para ha sarilin pakinabang. Masbali, bana ta inhogo na kamin Dios ay maptog kami ha hilap na ha pangangaral mi bana ha pa-makiasa-sa mi koni Cristo.

3

Hilay Ma-magsirbi ha Bayon Kasondoan

¹ Hawanin, ola-no main komoyon ampangisip a amporiwon mi nay naman a main min sawsarili. Para komoyo bilang kami na doman konlan laloman mangangaral a ampangailangan nin solat rikomindasyon para ipa-kit komoyo tan solat anaman rikomindasyon ibat komoyo pa-mako ha laloman logar? ² Ambo min kailangan a anorin ta hikamoy na mismoy pahal solat rikomindasyon mi a nakaigwa ha main min kawkanakoman, a bilbi tan angkabasa nin halban tawtawo bana ha pamama-yon biyay moyo. ³ Mapatnag ha biyay moyo a hikamoy pa-hal nag-in solat ni Cristo a impasolat na komi [ta tinompol kamoy naor ha pangangaral mi]. Yay impanolat nin yadtin

pa-hal solat ni Cristo ay ambo tinta, nokay gawa mismon Ispirito nan Dios a angkabyay kanya tinompol kamo. Tan yay pinanolatan nin yadtin pa-hal solat ay mismo ha kanakoman moyo, ambo bilang ha daan a kawkapanogoan nan Dios a inlitra bongat ha bawbato.

⁴ Kanya mi na-halita ya-rin halban ay bana ta hi-ban a pa-masimala mi konan Dios bana koni Cristo. ⁵ No ha sarili min bongat kababaan ay kay mi maisipan yadtin gawa a pangangaral, nokay anyakaman a nag-in min kababaan ay inimbi nan Dios komi. ⁶ Hiyay namin kababaan para konan yadtin gawa min mangaral nin yay ba-yon kasondoan [a inimbi na kontamon tawtawo tongkol ha kalipyasan ha main tamon kasalanan]. Yadtin ba-yon kasondoan ay kay ana an-ibasi ha nakasolat ha daan a kawkapanogoan, nokay an-ibasi ana ha Ispirito nan Dios. Nga-min, yay risolta nin daan a kawkapanogoan ay kaparosawan nin kamatyan [a pa-makihiyay konan Dios anggan-angga]. Balo ta yay an-ibi nin Ispirito nan Dios ha ba-yon kasondoan ay biyay a homin anggawan konlan antompol.

⁷ Anggano man yay daan a kawkapanogoan a in-okit ha tawtapyas a bato ay main awit parosan kamatyan, na-patnagan ison yay kapapolag a kalinggasan

nan Dios. Hin ya-rin, kay la ma-pirmiwan hilap yay lopa ni Moises nin hilay kapapo-papoan min Israelita, anta ya-rin a nakit lan sangkalinggasan nan Dios ha lopa ni Moises ay main panganggawan. ⁸ Kot mas lalon angka-patnagan a sangkarangalan nan Dios hawanin ha pangangaral nin yay ba-yon kasondoan a pangibatan nin an-ibi nan Dios yay Ispirito na. ⁹ Intonsis, ha pamibalita nin kaparosawan a awit nin daan a kawkapanogoan ay naipatnag anay sangkalinggasan nan Dios. Mas lalon angkaipatnag a sangkarangalan nan Dios hawanin ha pangangaral no pa-no mag-in maptog ha arapan nan Dios. ¹⁰ Kanya anggano man hin yadtaw kot marangal yay daan a kawkapanogoan, bilang ot bongat homin no pikomparawon hawanin ha sangkarangalan nin yay ba-yon kasondoan nan Dios. ¹¹ Nga-min, no ya-rin a daan a kawkapanogoan a main panganggawan kot marangal, lalon mas marangal yadtin ba-yon kasondoan na a homin panganggawan.

¹² Bana ta anorin yay klasin ampasimalaan tamo, kanya makhaw a nakom tamo ha main tamon pangangaral. ¹³ Ambo tamon bilang koni Moises a nagporong nin tila ha lopa, pigaw kay la nakit nin hilay kaparan aw-

Israelita yay panganggawan nin [kalinggasan ha lopa na] a ino-ino nin angkapa-pah. ¹⁴ Nga-min, bolag a kawkaisipan la. Tan anggan hawanin, hilay kapara kon Israelita ay angka-porongan ot a pangigingintindi la, no ambasawon lay Libron Daan a Kasondoan. Maalih bongat ya-rin a bilang ampaka-porong ha main lan pangigingintindi, no ma-bilbi la yay na hi Cristo. ¹⁵ Balo ta angga hawanin anaor, topo ambasawon lay sawsinolat ni Moises ay bilang angka-porongan ot a main lan pawpangingintindi. ¹⁶ Kot anorin man, no mangombabali hila ta domani konan Katawan, maalih ana-rin a ampaka-porong ha main lan pawpangingintindi. ¹⁷ Yay antokoyon kon Katawan ay yay Ispirito nan Dios. Yay tawon ampamaliwan Ispirito nan Dios ay main kalibriwan. ¹⁸ Hawanin, hitamoy halban antompol koni Cristo ay pa-hal homin tamoy nan porong ha main tamon lawlopa, *nokay bilang tamon ispihon ampakakitan nin sangkalinggasan nan Katawan. Ha anorin, patoloy na tamon ambayowan gawa nin Ispirito na, pigaw mag-in bilang kona, ta pa-hal lalon angka-pa-lahan a kalinggasan na a angka-kit iti kontamo.

Angka-bilbi a Kapang-

yarian nan Dios Konlan Aw-apostolis Na

4

¹ Bana anaor ha kaabigan nan Dios ay impa-taya na komi yadtin katongkolan para mangaral, kanya kay kami angka-hominan kohaw nakom. ² Ampa-lilian mi yay anyakamay bagay a ka-paringoy anggaw-on lan laloma nin paari. Kay kami ampanaktika ni anlaokan kagalotoyan a Halita nan Dios. Masbali prangkawan min an-ibalita yay kaptogan, ta pigaw kay kami ma-hosga nin tawo, ta yay an-isipon mi ay angka-kit na kamin Dios.

³ No wari man ta main tawtawon angka-porongan ot a pangigingintindi la konan yay an-ipangaral min Labah a Balita, hila-rin yay ampamag-ka ha parosan homin panganggawan. ⁴ Kay hila antompol ta yay pangigingintindi la ay binolag ni Satanas a dios lan tawtawon makamondo. Apos nan kay ma-hawangan a main lan kaisipan nin yay Labah a Balita tongkol ha karangalan ni Cristo, a hiyay kapariho nan Dios. ⁵ Yay an-ipangaral mi ay hi Jesu-Criston Katawan, ambo yay main min sawsarili. Hikami ay pa-hal aw-alipon moyo alang-alang koni Jesus. ⁶ Yay Dios a namibalita nin magkamain hawang ha karobloman hin pinalsa

* **3:18** 3:18 Maari anamaot labay totonon nin Griego: nokay bilang tamon angka-kit ha ispiho yay sangkalinggasan nan Katawan.

nay mondo, hiya ot syimpri a ampamin hawang ha main min kanakoman pigaw maintindyan mi yay tongkol ha sangkarangalan nan Dios a angka-kit koni Jesu-Cristo.

⁷ Balo ta hikami a pinatayaan nan Dios nin ya-rin a pinakamaalagan balita ay makapoy bongat, ta kapa-halan mi kot kawkoron. Nga-min apos nan Dios a ma-tandaan nin tawtawo a ibat kona yay homin kaparan kapangyarian nin yay Labah a Balita, ambo ibat komi. ⁸ Patong-patong man a kawkadya-dyaan mi, balo ta kay kami angkadaog. Angkagolo a isip mi no minghan, balo ta kay kami angka-hominan pag-asa. ⁹ Anda-damsakon la kami man, balo ta kay na kami syimpri ampo-layan Dios. Angkaitomba la kami man, kot kay kami ot syimpri na-pati. ¹⁰ Konan yadtin main min lalaman ay pirmin madani yay kamatyan komi, a bilang syimpri ha dinalan-dalanan hin yadtaw ni Jesus a Katawan. Ampangyari odti ta pigaw iti ha main min lalaman ay ma-patnagan anamaot a angkabyay hi Jesus. ¹¹ Yay labay kon totonon, ha lolog biyay mi ay pirmi min kaarap yay kamatyan alang-alang koni Jesus, balo ta kay kami antomgon ha pangangaral mi pigaw ma-bilbi a angkabyay hi Jesus bana ha kata-tambay na komi lolog iti kami ot konan yadtin lota lalaman.

¹² Kanya, pirmi mi man kaarap yay kamatyan bana ha pangangaral, yay risoltan ya-rin ay ampagkamain kamon biyay a homin anggawan.

¹³ Yay klasin katotpol mi ay pariho ot bongat konan yadtaw nabanggit ha Masanton Kasolatan, a wana, "Antompol ako konan Katawan, kanya ampanalita ako tongkol kona." Kanya, hikami man, bana ta antompol kami ay ampanalita kami namaot tongkol kona. ¹⁴ Angkasigoro mi nga-min a yay Dios a namaorong nabyay koni Jesus a Katawan ay paorongon na kami namaot mabyay bana ha pamakiasa-sa mi koni Jesus. Anorin anamaot a gaw-on na komoyo, ta bi-sa paripariho na tamon awiton itaw kona. ¹⁵ Yadtin halban ampangyari komi ay ha ikaabig moyo, ta pigaw ha patoloy lomako anan lomako a maabotan nin kaabigan nan Dios ay mama-lah anan mama-lah anamaot a maki-salamat ha Dios kanya lalo yan poriwon.

Angkabyay nin Main Katotpol

¹⁶ Ya-rin a bara-nan a kay kami angka-hominan nin kohaw nakom. Maskin yay lota lalaman mi kot patoloy angkapoy, yay ispirito mi ay ampakhawon anamaot inawlo-awlo. ¹⁷ Yayangkalayam min kadya-dyaan hawanin a maitoring malo-paw tan kado-domali

bongat ay mamonga para komi nin sangkaligawan a homin panganggawan tan homin kapara kanya daog nan lako a dawdya-dya. ¹⁸ Nga-min, yay hilap mi ay nakasintro ha bawbagay a makalangit ambo ha bawbagay a makalota ta yay bawbagay a angka-kit ay main panganggawan, balo ta yay bawbagay a kay angka-kit ay homin panganggawan.

5

¹ Tanda tamo, no mahira ana yadtin lota tamon lalaman a kaalimbawaan kot balin pandomalian, main tamon ba-yon lalaman ha langit a pa-hal balin homin pa-ngahira ta ginawa na misonon Dios, ambo tawo. ² An-omaloloy tamo lolog iti tamo ot konan yadtin lota lalaman, ta ampakata-taga-nan tamon ma-biyan tamoy nan ba-yon lalaman a panlangit. ³ Nga-min, no biyan tamoy nan ba-yon lalaman ay ambo odtaw kaka-kalolwa tanay na-bati a bilang ha na-lapyangan. ⁴ Iya, logan iti tamo ot konan yadtin lota lalaman a pa-hal balin pandomalian ay anialoloy tamoy kadya-dyaan a andalanan tamo, ambo bana ta labay tamoy nan ma-hominan lota lalaman, nokay yay labay tamo ay ma-biyan anan yadtaw lalaman panlangit. No anorin, yay lalaman tamon main pa-ngahira kot ma-hagilyan

anan lalaman a homin pa-ngahira. ⁵ Yay Dios a namiparihado kontamo para konan ya-rin ay binyan na tamoy nan Ispirito na bilang garantya a talagan hagilyan nay lalaman tamo.

⁶ Kanya pirmin makhaw a nakom mi. Tanda mi a lo-gan iti tamo ot konan yadtin lota lalaman ay kay tamo ot niabot ha kamainan nan Katawan. ⁷ Ampagbiyay kamin main pa-masimala ha Dios, ambo ha bawbagay a angka-kit. ⁸ Makhaw naor a nakom mi, tan mas labay min ibati yadtin lota lalaman ta pigaw itaw kami na mi-wan konan Katawan. ⁹ Kanya ampag-inakitan min ma-palilikot yay Dios, magin iti kami ot ha lota lalaman o itaw ana ha langit. ¹⁰ Nga-min, halban tamo ay kailangan omarap koni Cristo no tomoklo yay nan manosga ta pigaw tanggapon nin balang a-sa yay marapat ayon ha ginwa na, labah man o doka, lo-gan biyay na iti ha lota.

Pa-maki-sondo ha Dios a An-iparalan koni Cristo

¹¹ Bana ta tanda min mali-mo konan Katawan ay ampag-inakitan min kombinsiwon a tawtawo ha pangangaral mi. Tanda nan Dios a malinis a pamagkatawo mi, tan ampasimala akon tanda moyoy namaot odti. ¹² Anhalitaon midti ambo para poriwon mi a sawsarili mi, nokay para main kamon maipagmahiban tongkol komi, tan main kamon maiobat konlan

tawtawon yay an-ipagmahiban la kot bawbagay a panlikol bongat, ambo yay maptog a pa-magkatawo. ¹³ No wari man ta an-isipon lan bilang hawhira a olo mi ta masyado kamin mainakit, homin bali na ta ya-rin ay para konan Dios. Kot no ambilbion moyoy namaot a hostoy isip mi, tanda moyo a yay gawgawa mi ay para ha ikaabig moyo. ¹⁴ Ngamin, yay labi ni Cristo a ampanogo komi ha main min pa-magsirbi, bana ta kombinsido kami a hi Jesus ay nati para ha halban. Kanya halban ay pa-hal nailaming ha pa-ngamati na. ¹⁵ Tan bana ta nati yay naor para ha halban, dapat lolog biyay tamo iti ha lota ay kay tamoy na magbiyay para ha sarili tamo, nokay para koni Cristo a nati tan pinaorong nabyay alang-alang kontamo.

¹⁶ Kanya hawanin, yay pa-makabilbi mi ha hinoman a tawo ay ambo anan ayon ha klasin ingkatawo na. Hin yadtaw, anorin a pa-makabilbi mi koni Cristo, balo ta hawanin ay ambo ana. ¹⁷ Palibhasa hinoman a nakiasa-say na koni Cristo ay a-sa yay nan ba-yon pinalsa nan Dios. Yay dati nan pa-magkatawo ay naalih ana, ta halban ay naba-yoy na. ¹⁸ Ya-rin halban kot gawa nan Dios. Tan ginwa nay paralan, para ipaki-sondo na tamo kona, ha pormidyo ni Jesu-Cristo. Bi-sa impa-taya

na komi yay katongkolan para ipaki-sondo a tawtawo kona. ¹⁹ Yay labay kon tolon: Hin ginwa ni Cristo a paralan nin maipaki-sondo a tawtawo konan Dios ay iti syimpri konay Dios, kanya yay Dios mismo ay ginomwa paralan pigaw ipaki-sondo a tawtawo ha sarili na, kanya maari nay nan lingwanan a kawkasalanan nin tawtawo. Bi-sa impa-taya na komi yay toloro no pa-no maipaki-sondo yay tawtawo ha Dios.

²⁰ Kanya hawhogo na kami ni Cristo tan bilang yay Dios mismo a ampaki-totol komoyo ha anhalitaon mi: Hawanin, bilang impagka-lalaman ni Cristo ay andawaton min maki-sondo kamoy na ha Dios. ²¹ Palibhasa alang-alang anaor kontamo ay impaako nay nan Dios yay kawkasalanan tamo koni Cristo a homin kakasalanan, pigaw ha main tamon pa-makiasa-sa kona kot mag-in tamon maptog ha arapan nan Dios.

6

¹ Bilang kalamoan nan Dios ha main nan gawa, an-ipaki-totol mi komoyo a ando moyo sayangon yay inganga-ron impa-kit nan Dios komoyo. ² Ngamin, wanan Dios ha Masanton Kasolatan,

“Ha tama a panaon ay nilngo koy dawat mo.

Ya-rin yay awlon pa-
milipyas a dinandan
kata.”

Tandaan moyo, hawanin
ana-rin a tama a panaon
para long-on na tamon Dios,
ta hawanin ana-rin awlo
a labay nan Dios ilipyas
yay tawon malabay tompol
kona.

³ Kanya ampa-lilihan mi
halban bawbagay a maari
pangibatan nin main kay
labay tompol koni Jesus
pigaw kay ma-pintasan a pa-
magsirbi mi konan Katawan.

⁴ Masbali, ha halban paralan
ay an-ipa-kit mi a hikami
kot ma-magsirbi nan Dios:
ha pa-mag-agwanta nin
kadya-dyaan, kairapan tan
bawbagay a kapa-pali-mo,
⁵ maski anlatigowon la kami,
an-ipapriso o anrindiwon,
maskin ha pa-magpagal mi,
ha pa-magpoyat tan pa-mag-
agwantan bitil.

⁶ An-ipa-
kit mi ot a ma-magsirbi
na kamin Dios: ha main
min malinis a pamimiyay,
ha karonongan tongkol ha
kaptogan, ha pangangabot,
ha kaabigan nakom, ha
pangongo-na nin Masanton
Ispirito nan Dios komi, ha
maptog a pa-manglabi, ⁷ ha
pangangaral nin kaptogan,
ha kapangyarian nan Dios a
an-ibi na komi, ha main min
pa-makamaptog a pa-hal
armas ha mi-dobali gamot
para panlaban tan pandip-
insa, ⁸ [ha maptog min pa-
magsirbi kona,] an-igalang
la kami o an-iparingoy man,
amporiwon o an-itsismis

man, maski an-ibilang
kamin ma-manglingo-lingo
ay kaptogan syimpri a
anhalitaon mi. ⁹ An-itoring
kami man ambo bilbi,
balo ta bilbin-bilbi kami
syimpri. Maga-maga maki-
ka a biyay mi, kot biliwon
pa, angkabyay kami ot.
Ampadya-dyaon kami man,
kay anamaot angkadirit-
san mati. ¹⁰ Andomalan
kami man ha kawkaloloan,
kay syimpri angkaalih a
kaligawan mi. Mangairap
kami man pago, kot balo
lako a angka-payaman mi
ha bawbagay tongkol ha
katotpol. Maski homin a
homin kami ha kabi-biyay,
ikon mi syimpri halban
bagay a an-ibi nan Dios.

¹¹ Hikamoy tawtalakaka
ison ha Corinto, kay kami
ampag-alangan ha pa-maki-
totol mi komoyo, ta ta-
lagan mabli kamo komi.
¹² Kay kami ampagkolang ha
labi mi komoyo, kot ola-no
hikamoy nay antomamban-
gan komi. ¹³ Ampaki-totol
ako komoyo bilang impagka-
ama moyo: Komon itobalo
moyoy namaot komi yay
klasin pa-manglabi mi ko-
moyo.

*Ando Miasa-sa a Antom-
pol tan Kay Antompol*

¹⁴ Hikamoy antompol,
ando kamo lomoob ha
pa-miasa-sa konlan kay
antompol koni Jesus. Nga-
min, yay labah tan doka
ay ambo dapat pi-lamoon,
tan anorin anamaot ha
hawang tan doblom, ambo

doman? ¹⁵ Anorin ot bongat kapara koni Cristo tan hi Satanas*, kay hila maari mapi-sondo, kanya ambo dapat miasa-sa a antompol tan kay antompol koni Cristo. ¹⁶ Yay timplo nan Dios ay ambo namaot marapat lamoan nin dios-diosan. Hikamo man, [dapat homin kamon pamakiasa-sa ha dios-diosan,] ta hitamo kot pa-hal timplo nan Dios a angkabyay. Hiyay main halita yadti:

“Mi-wan ako konla
tan ipagkalamo ko hila.
Hikoy mag-in Dios
la tan hilay mag-in
tawtawo ko.”

¹⁷ Kanya wanan Katawan kontamo, “Omaliha kamo
tan ki-hakapolok konlan tawtawon ambo maka-Dios.

Anyakamay karokaan ay paka-dayoan moyo,
ta pigaw tanggapon katamo. ¹⁸ Hiko a ipag-Ama moyo tan hikamoy ipagawa-nak ko, yadti a wanan Katawan a Makapangyayari ha halban.”

7

¹ Mangablin tawtalakaka, bana konan ya-rin a pawpangako nan Dios kontamo, dapat linisan tamoy sarili tamo ha halban bagay a ampamakasalanan ha lalaman tan kaisipan tamo. Paginakitam magbiyay

nin main li-mo ha Dios anggan mag-in hostoy pamakabanal tamo.

Yay kaligawan ni Pablo

² Komon iorong moyoy datin pa-milalabi tamo. Tanda moyoy namaot a homin kamin pinangwaan nin doka komoyo, ni nilingo o hinaol-haol man. ³ Anibalita kodti, ambo bana ta ambaraan katamo a main kamon anorin a ola-lom kongko, nokay an-ipalino kon bongat a main kon sarili. Hinalita koy na a mabli kamon masyado komi, tan ha biyay man o kamatyan ay kalamo moyo kami. ⁴ Hi-ban a pa-masimala ko komoyo tan pirmi katamoy namaot an-ipagmahi-ban. Kanya lako may andalanan min dawdya-dya, malisway ot a nakom mi, tan pono-pono kamin kaligawan.

⁵ Hin itaw kami na ha probinsyan Macedonia ay homin kamin kapa-painawa, ta maskin ayti kami bomling ay poro kagolowan a an-omarap komi. Kino-kontra la kamin tawtawo, bi-sa aborido ot a main min kawkaisipan bana komoyo. ⁶ Kot yay Dios a ampamin kaliswayan nakom ha tawon golo-goloy isip ay pinalisway nay nakom mi ha kala-lato ni Tito. ⁷ Ambo bongat yay kala-lato na a nakapam komin kaliswayan nakom, nokay laloy na hin imbalita na a nilomisway anamaot a nakom na bana

* **6:15** 6:15 Ha Griego: “Beliar,” a a-sa ot a ngalan ni Satanas. Kot ha Tagalog tan English, Belial a ha-way.

komoyo. Imbalita na komi a hi-ban kanoy nakom moyon ma-paki-kitan ako, tan anikalolo moyoy nangyari ison komoyo hin yadtaw. Bisa hawanin ay an-ipag-inakit moyo koy na payti. Kanya mas lalo kon nilomiga.

⁸ Maski man na-hakitan koy kanakoman moyo ha insolat ko kot kay ko ampangombabalyan a sinolat kodtaw. Halos nangombabali ko hin o-na ta tanda kon na-palolo katamo, kot balo ha kado-domali bongat a panaon. ⁹ Anodtaw pa man, angkalilikot ako hawanin, ambo bana ta na-palolo katamo, nokay bana ta ya-rin kaloloan moyo kot pinangibatan pinangombabalyan tan binokotan moyo yay nagawa moyon kasalanan. Yay anorin a klasin kaloloan ay ibat konan Dios, kanya kay kami naka-pirwisyo komoyo. ¹⁰ Nga-min, yay klasin kaloloan a ibat konan Dios ay pangibatan pangombabalyan tan bokotan nin tawo yay kasalanan, bi-sa yay risolta nin ya-rin ay kalipyasan. Ya-rin ay ambo ka-paombabali! Kot yay kaloloan lan tawtawon makamondo [ay homin awit a kabo-bokot ha kasalanan,] kanya yay ogotan nin ya-rin ay kamatyan [a pamakihiyay ha Dios anggan-angga.] ¹¹ Hawanin, biliwon moyoy kaabigan risolta nin ya-rin kaloloan moyo a ibat konan Dios: Nag-in kamon mainakit ta ginwa

moyoy halban rimidyo, pigaw kay kamo mailaming konan yadtaw nangyarin karokaan. Sinisi moyoy sarili moyo tan nahalak ola-no ma-parosawan kamo. Mahi-ban anamaot a nakom moyon ma-kit la koy naman. Pinaginakitan moyon itoynong yay tawon nagkasalanan, kanya pinarosawan moyo ya. Konan ya-rin halban ay pinaptog moyo a ambo kamon kalaming ha kasalanan a ginwa nan ya-rin kapara moyo.

¹² Kanya katamo sinolatan hin yadtaw, ambo bongat bana konan yay ginomwa kasalanan o yay pinangwaan kasalanan, nokay mona mona para komoyo pigaw ma-patnagan moyo no pa-noy inakit mi para komoyo ha arapan nan Dios. ¹³ Kanya ya-rin a ginwa moyo ay naka-palisway nakom mi.

Lalo kami ot nalilikot labah bana ha na-kit min kaligawan ni Tito, ta nilomisway a nakom na bana ha kaabigan moyon halban kona. ¹⁴ Impagmahiban katamoy naor kona; tan kay koy namaot nparingoyan. Nga-min, no pa-no kaptog a halban imba-balita mi komoyo ay na-paptogan anamaot ni Tito, a potog anaor yay impagmahiban mi kona tongkol komoyo. ¹⁵ Tan mas lalo na kamon ampabliwon hawanin bana ta angka-

panomtoman nay kaho-honol moyon halban, pati yay abig nin panananggap moyo kona a main awit hoston li-mo tan rispito. ¹⁶ Hi-ban a kaligawan ko ta talagan angka-pasimalaan katamo.

8

Kata-tambay konlan kaparan antompol

¹ Hawanin, tawtalakaka, labay min ibalita komoyo yay inogotan nin yay kaabigan nan Dios a impakit na konlan gawgropon antompol ha probinsyan Macedonia. ² Ampakaranas hila man nin matindin kadya-dyaan bana ha grabin panonobok a andalanan la, kot ha dobali nin main lan matindin kairapan, maligan-maliga hila ot syimpri tan abirtoy gamot la ha pamami nin lako a tambay. ³ Losob ha nakom lay pamami ambo bongat ayon ha kababaan la nokay holok ot. Ma-paptogan ko-rin, ⁴ bana ta impaki-totol lan pilit tanggapon mi yay tambay la, pigaw maka-pakiasa-sa hilay namaot manambay konlan kaparan antompol ha Jerusalem. ⁵ Kay mi inola-lom a maholok ot ison a gaw-on la, ta mona ha halban ay inhoko lay main lan sawsarili konan Katawan tan nagpahakop anamaot komi ayon ha kalabayan nan Dios. ⁶ Kanya pinaki-totolan mi hi Tito a tambayan na kamon

ipagpatoloy yay paninipon moyon kwarta, bana ta hiyay nag-ompisa nin yarin gawa moyon kaabigan. ⁷ Tanda kon ampango-nakamo ha halban bagay: ha katotpol, ha pangangaral, ha pangingintindi nin tama a totoro, ha kahipogan tan ha pa-manglabi moyo komi. Komon konan yarin pa-mamin tambay ay manalonggaring kamoy namaot.

⁸ Ambo ha anmandawan katamo, nokay an-ibalita kon bongat komoyoy pamag-inakit lan laloma nin makatambay pigaw maipakit moyoy namaot a yay labi moyo kot talagan maptog. ⁹ Tanda moyo man yay kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo, ta maskin pinakamayaman ya kot alang-alang kontamo ay nagin yan mairap pigaw ha pamag-in nan mairap, kot mapayaman na tamo.

¹⁰ Kanya tongkol konan yarin pa-mami moyon tambay, oyay maiwawali ko: Labah para komoyo no ipagpatoloy moyo-rin inompisawan moyo hin taon, ta hikamo a o-nan nagdisisyon mami tan hikamo ot a o-nan namis-agawa. ¹¹ Kanya yarion moyoy inompisawan moyo pigaw yay inakit moyo hin o-na ay magpatoloy anggan ha mayari; mami kamo ayon ha kababaan moyo. ¹² Ngamin, no matibolos a nakom moyon mami, tanggapon nan Dios a baba moyon

ibi, ta kay na antaga-nan a mami tamon maibi. ¹³ Ambo ha labay kon ma-ganohan hilay laloma ta hikamoy ma-pabyatan, ¹⁴ nokay pari-pariho tamon komon manga-pitatambay. Hawanin ta sagana kamo, marapat bongat a tambayan moyo hila ha main lan kailangan, ta pigaw no wari man ta hikamoy namaot a mangailangan ta hila kot sagana ay tambayan la kamoy namaot. Ha anorin a sistima, pari-pariho tamon kay ma-pairapan. ¹⁵ Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“Yay tawon nanipon nin malaom ay kay ya nagkasobra, tan yay nanipon nin daoto ay kay yay namaot nagkakolang.”

Hila ni Tito a Inhogo ha Corinto

¹⁶ Ampaki-salamat ako ha Dios a ampami namaot nin inakit koni Tito para tambayan kamo a bilang ha pa-mag-inakit ko komoyo. ¹⁷ Ambo bongat tinanggap nay impaki-totol min tambayan kamo, nokay talagan dati nay nan disisyon a mako ison bana anaor ha pa-mag-inakit na para komoyo. ¹⁸ An-ipaki-ka mi konay a-say kapara tamon antompol a bilbi iti nin halban gawgropon antompol koni Jesus bana ha pangangaral na nin Labah a Balita. ¹⁹ Poyra ot ison, hiya ot syimpri a pinili

lan manglalamo komi ha pangawit min yadtin tambay ha Jerusalem. Yadtin pangasiwa mi nin tawtambay moyo ay pangibatan mapori yay Katawan tan paka-kitan anamaot nin inakit moyon tomambay.

²⁰ Ampag-ingat kamin kay ma-pintasan ha pa-ngasiwa nin yadtin malaom a tambay. ²¹ Nga-min, yay labay min gaw-on ay yadtaw a marapat, ambo bongat ha hilap nan Katawan nokay ha hilap anamaot nin tawo.

²² Kanya, a-sa ot a kaparan antompol a an-ipaki-ka mi konla ni Tito ison. Lako a bisis mi yay nan nahobokan tan na-kit a main nan inakit tomambay. Kot hawanin, mas lalo yan mainakit bana ta hi-ban a pa-masimala na komoyo. ²³ No tongkol anamaot koni Tito, hiya a kalamo-lamo ko tan katambay ha pa-magsirbi ko komoyo. Hilay namaot a loway kaparan antompol a an-ipaki-ka mi kona ay hawhogo lan gawgropon antompol iti, tan yay gawgawa la ay ha ikarangal ni Cristo. ²⁴ Kanya, ipa-kit moyo konla a talagan anlabyon moyo hila pigaw ma-tandaan lan gawgropon antompol iti a kay kami nalingo ha impagmahi-ban mi konla tongkol komoyo.

9

Tambay ha Kaparan Antompol

1 Ambo anan kailangan solatan katamo ot tongkol ha pa-mamin tambay konlan kaparan antompol ha Jerusalem. 2 Tanda ko syimprin matibolos a nakom moyon tomambay, kanya an-ipagmahi-ban kodti konlan taga probinsyan Macedonia. Imbalita ko konla a hikamo ha probinsyan Acaya ay handa anan mamin tambay hin taon ot. Kanya lako konla a nangaligatgat bana ha inakit moyo. 3 Anodtaw pa man, ampawon ko hawanin hiladtin kapara tamon antompol ison komoyo pigaw kay kami maringoyan ha impagma-mahiban mi tongkol komoyo nokay maiparihado moyonay labay moyon ibin tambay a bilang ha imbalita ko konla. 4 Nga-min, no main tawtaga Macedonia a ki-ka kongko ta ma-lato mi kamon ambo parihado ay maringoyan kami tan anorin kapara komoyo bana ta impagmahi-ban ko paot a handa kamoy na. 5 Kanya naisipan konkailangan ipaki-totol ko konlan hiladtin kapara tamon antompol a mo-na hila ison komoyo pigaw tambayan la kamon maiparihado anan daan yay impangako moyon tambay, ta pigaw kala-lato ko ay ma-patnagan a talagan abirtoy gamot moyo ha pamami, ambo nin bilang napilitan kamon bongat.

6 Oyay panomtomon moyon alimbawa: Yay

mangmolan daoto ay daoto anamaot a ma-lapot na, balo ta yay mangmolan lako ay lako anamaot a ma-lapot na. 7 Kanya no anyay napagpasyawan nin balang a-sa komoyo a labay nan ibi ay yadtaw a dapat nan ibi, tan kailangan yay pamami na ay ambo mabyat ha nakom na o angka-pilitan yan bongat. Ngamin, anlabyon nan Dios yay tawon ampamin mainawit kaligawan. 8 Baba nan Dios a gaw-on na kamonsagana ha balang klasin payabol, pigaw pirmi kamon bastanti ha halban bagay tan sagana kamo ot para makatambay ha anyakamay labah a gawa. 9 Wanay naor ha Masanton Kasolatan tongkol ha tawon maka-Dios, "Abirtoy gamot nan tambayan hilay mangairap, tan homin panganggawan a main nan kaabigan." 10 Hawanin, yay Dios a mamamin bini konlan mamalbwat tan pa-mangan ha halban tawo ay hiya ot syimpri a mamalakô nin maipapto moyo a maiparis ha bini, pigaw lalon mama-lah a bonga nin main moyon kawkaabigan. 11 Pasaganaon na kamo ha halban bagay a anibi na komoyo pigaw lako a maitambay moyo ha kapara. No anorin, mapasalamatan yay Dios bana ha tambay moyo konla a ipawit moyo komi. 12 Yadtin pamami moyon tambay ay

ambo bongat ipamno ha pawpangangailangan lan tawtawo nan Dios, nokay pangibatan anamaot nin lako a maki-salamat ha Dios. ¹³ Nga-min, hilay makatanggap nin yadtin tambay moyo ay poriwon lay Dios bana ta ma-kit la a potog yay an-ibalita moyon anhonolon moyoy Labah a Balita tongkol koni Cristo, tan bana ta abirtoy gamot moyon tambayan hila pati ot a lawlaloma. ¹⁴ Bana konan ya-rin idawat la kamo ot tan mahi-ban a nakom lan ma-bilbi kamo bana konan homin kapantay a kaabigan nan Dios a angka-kit komoyo. ¹⁵ Pasalamatan tamo yay Dios bana ha inimbi na kontamon payabol a kay ma-ma-min isipon.

10

Yay Obat ni Pablo Konlan Ampamaroroka Kona

¹ Main ison komoyo a ampanalita a hikodtin hi Pablo ay makapoy kanoy nakom no kaarap kamo, kot balo matpol kano no ambo kamon kaarap. Hawanin, alang-alang ha kaaypaan nakom tan kapasinsyawan ni Cristo, ² an-ipasi-singaro ko komoyo a ando la ko tana komon piliton ma-panalitaan katamon mabyat ha pa-mako ko ison, ta tanda kon main akon katpolan nakom omarap konlan hiladtaw ampanalita a anhonolon mi ot yay daan min pa-magkatawo.

³ Potog a tawo kamin bongat, balo ta ambo ibat ha sarili mi yay an-ipangontra mi ha karokaan. ⁴ Nga-min, yay anggamiton min pa-hal armas a an-ipangontra mi ha karokaan ay ambo ibat ha sarili mi, nokay ibat konan Dios. Kanya makapangyarian yadti ta baba nan hiraon yay anyakaman a anggotan ni Satanas. ⁵ Kanya angka-daog mi kawkapilosopowan tan balang klasin pa-magma-mata-gay nin tawo a kontra ha pa-maka-bilbi konan Dios, tan ansopilon mi balang lingon kaisipan pigaw ma-honol hi Cristo. ⁶ Tan handa mi nan parosawan hilay halban angkomontra ison komoyo, no losob anay kaho-honol moyo koni Cristo.

⁷ Anhomilap kamo doman ha itsoran panlikol bongat? Ambo dapat anorin. Hino-man komoyo a an-ibilang nay sarili nan hogo ni Cristo ay dapat pakaisipon na a no pa-non hiya kot hogo ni Cristo ay anorin kami namaot. ⁸ Maski man hay wamoyo ampisobra ko ha dapat kon pa-magparangal ha kapangyarian ko bilang hogo nan Katawan ay kay ko syimpri maparingoyan. Nga-min, potog a inimbi nan Katawan yadtin kapangyarian komi, kot para ha ikaabig moyodti, ambo para ikahira moyo. ⁹ Ando moyo komon isipon a anlili-mowon katamo ha

sawsolat ko. ¹⁰ Wanlay naor laloma, mabyat tan matpol ako kano nin manitirmino ha solat, anta no kaarap ana ay makapoy kano, tan ambo maronong mangaral. ¹¹ Hinoman a ampanalita anorin ay dapat nan tandaan: No anyay anibalita mi ha solat ay yarin syimpri a gaw-on mi no kaarap kamoy na.

¹² Ha a-say bagay balo, potog a ambo kamin matpol, ta kay mi magwa nin ipantay o iparis a main min sarili konlan hila-rin a ampi-pangalsan sarili lan bangko. Makitil yay pangingsip lan hila-rin, ta yay panokatan la nin kaabigan la ay nangibat ot bongat ha sarili lan isip, kanya nangangga hila ha pa-mikokompara ha a-sa tan a-sa. ¹³ Kot no hikami, kay mi labay misobra ha an-ipagparangalan mi nokay yay an-ipagparangalan mi ay yadtaw bongat impa-taya nan Dios komi, tan hakop kamoy na ison. ¹⁴ No komon ta kay kami niabot ison komoyo, ison ma-halita a nilampas kami ha imbalita mi. Kot yay potog, naiabot mi namaot komoyoy Labah a Balita tongkol koni Cristo. ¹⁵ Kay kami ampisobra ha an-ipagparangalan mi ta kay mi an-ilamo a pinagpagalan lan laloma. Nangangga, anomasa kami a no komhaw anay katotpol moyo ay matambayan moyo kamin lalon lomako a ma-ka min logar para mangaral ayon ha kal-

abayan nan Dios para komi. ¹⁶ No anorin ay maipangaral mi ot yay Labah a Balita tongkol koni Cristo ha lawlogar a lampas ot ison komoyo, ta hikami, kay mi anipagparangalan yay pinagpagalan anan laloma.

¹⁷ Wanay naor ha Masanton Kasolatan, "Hinoman a malabay magmahi-ban ay yay ginwa nan Katawan a dapat nan bongat ipagmahi-ban." ¹⁸ Nga-min, yay tawon talagan marapat ay ambo yadtaw hiya mismo a ampamibalita a karapat-dapat ya konan Katawan, nokay yay tawo a amporiwon nan Katawan.

11

Hi Pablo tan Hilay Ampagkonwari Aw-apostolis

¹ Komon ma-pagpasinsyawan moyo ko ta magmahi-ban akoy namaot nin daoto, maski man lomwah akon ambo hostoy pangingsip. Pagpasinsyawan moyo kon talaga, ² ta angkagwa kodi bana ta ampangimon ako komoyo alang-alang konan Dios. Nga-min, kaalimbawaan moyo ay a-say dalagan homin mantsay poro a impaki-trato kon ipaambali konan nobyo a homin laloma no ambo hi Cristo. ³ Yay an-ikahalak ko ay ola-no mailingoy kaisipan moyo, tan pangibatan malingwanan moyoy maptog tan hosto moyon kaho-honol koni Cristo, a bilang ha nangyari koni Eva a nailingo

bana ha katosowan nan olay [a homin laloma no ambo hi Satanas].⁴ Ngamin, matibolos a nakom moyon antanggapon hilay pawpalson mangangaral, anta hakalako a an-iaral la tongkol koni Jesus, ambo bilang ha an-iaral mi. Bisa ampananggap kamon laloman ispirito, [kot yadti ay ambo ana yay Ispirito nan Dios a tinanggap moyo hin yadtaw]. Tan maskin hakalakoy totoro la dinan ha Labah a Balita a intoro mi komoyo ay antanggapon moyo syimpri.

⁵ An-angan-anganon kon ambo akon hoyot ni daoto konlan hila-rin a konwari kot na-pakalabah hilan aw-apostolis.⁶ Maari nin ambo akon mahosay manalita, kot balo ambo akoy namaot hoyot ha tinanda tongkol ha tama a totoro. Impa-kit midti komoyo ha halban paralan tan ha halban ginwa mi ison komoyo.

⁷ Hin impangaral ko komoyoy Labah a Balita a naibat ha Dios ay kay katamo pinangwanan sostinto. Masbali nag-pakaaypa akon nagtrabaho bana ta labay kon maitagay kamo. Mahalita wari a kasalanan kodti?⁸ Hilay antompol koni Cristo ha lawlaloman logar a nama-wit sostinto kongko logan kon nangaral ison komoyo. Kanya, bilang akoy nan nagsamantala ha laloma, basta makapagsirbi

ko komoyo.⁹ Hin na-gipit ako ha pangangailangan logan kon ison komoyo, ni a-sa komoyo ay homin akon napabyatan, ta main nakalato kaparan antompol ibat ha probinsyan Macedonia a namno nin pawpangangailangan ko. Paibat hin ibat ay kay katamo pinabyatan ha anyakamay bagay, tan patoloy anorin a gaw-on ko.¹⁰ Maptog hi Cristo a ampango-na kongko, kanya kaptogan anamaot yadti an-ibalita ko: Homin makapatgon kongko konan yay an-ipagmahi-ban ko a kay ko nagpasostinto komoyo ha intiron probinsya moyon Acaya.¹¹ Maari isipon moyo no anongkot kay ko ampasostinto komoyo. Olano ola-lomon moyon kay katamo ampabliwon. Tanda nan Dios a talagan mabli kamo kongko.

¹² Ya-rin balo a kay ko pamangwan sostinto komoyo ay patoloy kon gaw-on, pigaw hila-rin a ampagkonkonwari aw-apostolis tan labay magmahi-ban ay kay la mahalita a yay sistiman pangangaral la kot pariho komi.¹³ Hila-rin ay ambo potog a aw-apostolis, nokay ma-manglingo-lingon mangangaral tan ampagkonkonwari bongat a aw-apostolis ni Cristo.¹⁴ Ambo ka-paka-ngap ya-rin anorin, ta mismon hi Satanas ay ampagkonkonwari yan a-say malinggas a anghil.¹⁵ Kanya, ambo ka-paispanta

no hilay tawtawon anggami-ton na kot ampagkonwari hilay namaot a maptog hilan mangangaral. Yay ogotan la ay parosa nan Dios ayon ha gawgawa lan karokaan.

Dawdya-dya a dinalan-dalanan ni Pablo

¹⁶ An-oliton ko, ando moyo komon isipon a ambo hostoy main kon kaisipan no magmahi-ban akoy naman nin daoto. Kot no wari ta anorin a iti ha isip moyo, iti na-rin komoyo, basta pagpasinsyawan moyo ko tanan long-on ta pigaw hiko man ay makapagmahi-ban akoy namaot daoto.

¹⁷ Yay anhalitaon ko ha pa-magmahi-ban ko ay kay nangibat konan Katawan, nokay pa-maghambog ana nin a-say pa-hal ambo hostoy pangingsip. ¹⁸ Bana ta lako a tawtawo ison a yay an-ipagmahi-ban la ay bawbagay a makamondo, hiko man ay magmahi-ban akoy namaot nin anorin. ¹⁹ Ngamin, angkalilikot kamon manglongo konlan maiparis ha ambo hostoy pangingsip bana ha kalaspotan la. Bi-sa hay wamoyo ot konan ya-rin kot mawmaronong kamo.

²⁰ Ampagpa-pasinsyawan moyo maski an-aliponon la kamo, an-agrabyadowon, an-abosowon, ampaghambogan o anta-tampalon ot.

²¹ Hawanin, maski man wari ma-pintasan la koy naman nin makapoy, tanggapon koy na ta kay mi mababa gaw-on

a bilang anorin ha anggagaw-on la komoyo.

Anodtaw pa man, no main hilan maipagkohaw nakom magmahi-ban, mahalita ko a main akoy namaot maipagmahi-ban maskin lomwah kaongowan yay anodtin pa-mibalita ko. ²² No wari ta an-ipagmahi-ban lay Hebreo hila, hiko man Hebreo koy namaot. No wanlay Israelita hila, hiko man. Halitaon la may lawlipi hila ni Abraham, hiko man lipi nay namaot. ²³ No anhalitaon la a mangangaral hila ni Cristo, mas lalo ko. (Halita anan bilang ongo yadti!) Mas lako a pa-magpagal ko para konan Katawan dinan hila, lako a bisis akon gina-garoti, mabotbot napriso bana ha pangangaral, tan mabotbot ko ot an-arapon a kamatyan. ²⁴ Limay bisis a hitotlompolo tan siyam la kon nilatiko nin hilay kaparan Israelita. ²⁵ Nitloy bisis akon gina-garotin baston a pa-marosa lan taga Roma, tan ninghan bina-batibat ot nin bato anggan hin pa-nabot la nati koy na. Nitloy bisis kon naranasan nawatak a barkon nilolanan ko, tan ninghan nanagaawlo tan nikakayabi kon malotaw-lotaw ha taaw. ²⁶ Ha pa-mako-pako kon mangaral ay mabotbot kon andalanan a sari-sari a klasin piligro: ha kawkabatwan, konlan tawtolisan, konlan kapara kon Israelita tan anorin kapara konlan ambo Israelita, piligro ot

ha syodad, ha poyran logar, ha taaw tan konlan ampagkonwari kaparan antompol. ²⁷ Dinalanan koy sobran pagal tan irap, mabotbot a poyat, matindin bitil tan lata. Mabotbot akon ampagsakripisyon kay mangan, tan ampagdyadya anamaot ha layop palibhasay homin akon maipanglaban ha layop. ²⁸ Poyra ot ison, inawlowlon angka-pabyatan a nakom ko ha pangingsip ha halban gropon antompol. ²⁹ Nga-min, no main kaparan antompol a angkomapoy ay kadamay akoy namaot nin ya-rin, o no main nakapagkasalanan, na-pakabyat ha nakom ko-rin.

³⁰ No kailangan kon magmahi-ban, nanganggan ipagmahi-ban ko ay yay bawbagay a kolang ako ha kababaan. ³¹ Kay ko ampangalotoy. Tanda nadi nin Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Poriwon yan anggan-angga. ³² Hin itaw ako ha syodad Damasco ay impagwardyawan nan gobirnadador a kahakopan ni Ari Aretas yay pawpoltan padir mamalikul syodad para dakpon ako. ³³ Kot yay ginwa lan kalamoan ko ay inggawa la ko ha bakol, bi-sa la ko in-ogoh ha a-say dorwangan nin padir syodad, kanya nakalibri ko.

12

Yay Na-kit ni Pablo a Bilang nan Tinaynop

¹ Angka-pilitan akon magmahi-ban, maskin homin maibin abig yadti. Kanya banggiton ko ot yadtin tongkol ha bawbagay-bagay a impa-kit nan Katawan a bilang kon tinaynop tan yay lawlaloma ot a impatnag na kongko. ² Main akon tanda a a-say lalaki* a antompol koni Cristo a bigla inawit ha ikatlon langit, labin-a-pat a taon anay nakalabah. Kay ko masigoro no pati lalaman na o ispirito nan bongat a inawit. Yay Dios bongat a magtanda nin ya-rin. ³ Oliton ko, tanda kon yadtin lalaki ay bigla inawit ha Paraiso. Kot kay ko balo masigoro no pati lalaman na o ispirito nan bongat a inawit, ta Dios bongat a magtanda nin ya-rin. ⁴ Main yan nalngo itaw nin hawalhita a kay maibalikah tan bawal habtan nin hinoman a tawo. ⁵ No wari ta nangyari yadti ha laloman tawo ay maipagmahi-ban ko ya, kot bana ta kongko nangyari, kay ko labay nin ipagmahi-ban. Nanganggan yay ibalita ko ay no ayti ko kolang ha kababaan. ⁶ Kot no wari ta labay koy namaot magmahi-ban, kay ko lomwah makolang-kolang, ta pawpotog man syimpri a ibalita ko. Anorin man, ampa-lilian ko-rin, ta

* 12:2 12:2 Yay antokoyon ni Pablo konan yadtin lalaki ay yay sarili na.

kay ko labay a yay isipon lan tawo kongko kot holok ha talagan angka-kit la kongko tan angkalngo.

⁷ Hawanin, pigaw kay toma-gay a nakom ko ha kalakan impa-patnag nan Dios kongko, nagkamain akon a-say matindin lalayamon a pa-hal pinayagan nan Dios nin ri-rindiwon ako nin a-say hogo ni Satanas pigaw kay toma-gay a nakom ko.

⁸ Nitloy bisis kon dinawat konan Katawan a alihon narin lalayamon ko. ⁹ Kot yay obat na kongko, "Sapat a tambay ko komo, ta lalon ma-patnagan hosto a kapangyarian ko ha main mon kakapoyan." Bana ta anorin, mas labay kon ipagmahiban a main kon kakapoyan, ta pigaw yay kapangyarian ni Cristo kot magpirmi kongko. ¹⁰ Kanya maliga ko maskin andomalan ako ha kawkakapoyan, panoya-toya, pangangailangan tan pa-na-damsak, mag-in ha kawkairapan ha biyay alang-alang koni Cristo. Ngamin, no maka-no odtaw a makapoy ako ay itaw na koy namaot ambiyan ni Cristo nin kohaw.

Yay Inakit ni Pablo Para Konlan Taga Corinto

¹¹ Ampag-in akoy na ingat bilang ambo hostoy isip bana konan ya-rin a pa-magmahiban ko. Kot hikamoy bara-nan kanya ko angkagawa orin. Ngamin, dapat komon hikamoy mamori kongko, ta anggano

man tawo kon pa-hal homin kwinta ay tanda moyo syimpri a kay ko angka-hoyot ha anyakaman magbagay konlan hila-rin a konwari kot na-pakalabah a awapostolis. ¹² Yay gawgawa ko hin ison ako komoyo ay pamilbian a talagan a-sa kon apostol, ta na-kit moyo-rin ha kapasinsyawan ko, ha bawbagay a ka-paka-ngap a bilang ha ambo basta-bastan gawgawa ko a pawpamilbian kapangyarian nan Dios. ¹³ Hawanin, main kamo wari ma-halita a ginwa ko konlan lawlaloman gropon antompol a kay ko ginwa komoyo, poyra konan yay kay ko pa-mangwan sostinto komoyo? No wari man ta doka ya-rin komoyo, komon patawaron moyo ko.

¹⁴ Hawanin ay handa akoy nan tibawon kamo. Yaddi nay pamitlon bisis kon pamako ison komoyo. Bilang dati, kay katamo pabyatan, ta hikamo a tatala ko, ambo yay kama-main moyo. No bilang ha awa-nak, ambo hilay dapat manipon para konlan matoantawo la, nokay hilay matoantawo a manipon para konlan awa-nak la. ¹⁵ Kanya, maliga kon ikamin yay main kongko, tan maskin biyay ko ay handa kon ibi para komoyo. Kot no maka-noy mas mahiban a labin an-ipa-kit ko komoyo, ison ana ingat bilang ambawahan moyoy labi moyo kongko.

¹⁶ Tanda moyo a kay

katamo pinangwanan sostinto, kot ola-no main mamibalita a a-sa ko syimprin toso ta hinaol katamo ha laloman paralan. ¹⁷ Anongkot, main wari konlan inhogo kon nako ison komoyo a ginamit ko para pag-intirisan katamo? ¹⁸ Potog, impaki-totol ko koni Tito a mako ya ison komoyo hin yadtaw, bi-sa impalalamoan ko ya ot ha a-say kaparan antompol. Pinag-intirisan na kamo doman ni Tito? Tanda moyon kay na magwa ya-rin ta pariho kamin pa-magnanakom tan pa-mag-oogali ha main min gawgawa.

¹⁹ Ola-no an-isipon moyoy naman a andipinsawan mi bongat a main min sarili. Tanda nan Dios yay anhalitaon mi, tan ayon yadti ha kalabayan ni Cristo. Mablin tawtalakaka, yay halban angkaw-on mi ay para omgot a katotpol moyo. ²⁰ Hawanin, angkali-mo ko, ola-no pa-mako ko ison ay main akon ma-kit ha gawa moyo a kay ko magostowan, kanya pangibatan main akon gaw-on komoyo a kay moyoy namaot magostowan. Ola-no main komoyo a ampiaaway, ampi-iinggitan, main aw-amot olo, mawmakasarili, ampi-parorokaan, ampitsitsismisan, ampagma-matagay o ampigogolo. ²¹ Ola-no yadti pa-mako kon oman ison ay aboloyan

nan Dios a miparingoy ako ison komoyo. Ngamin, kailangan kon ikalolo hiladtaw lako a ginomwa nin kasalanan a kay la ot pinangombabalyan a bilang ha gawgawa lan imoralidad, ha pa-maki-lalaki o pamabayi, tan lawlaloma ot a gawgawa a mawmaalay.

13

Hoyot a Bawbibilin ni Pablo

¹ Yadti nay pangatlon pa-mako ko ison komoyo. Ha balang hombon, kailangan paptogon nin lowa o toloy [tistigo ta ya-rin a wana ha Masanton Kasolatan].

² Hin yadtaw ot ay pinakabibilinan katamoy na, tan hawanin, oliton koy naman yay imbalita koy na hin pamilwan pa-mako ko-son. Kot bana ta marayo ako komoyo ay an-ipao-na koy na ha solat yay labay kon ibalita konlan nagkasalanan hin yadtaw ot tan anorin kapara komoyon halban: Ha pa-mako kon oman ison ay homin akoy nan ilibri ha parosa konlan hilay dapat parosawan. ³ Gaw-on ko-rin ta labay moyoy naor paptogan no doman ta hi Cristo kot ampanalita nin an-iparalan kongko. Tanda moyo a ambo yan makapoy ha angkaw-on na komoyo, nokay makapangyarian ya komoyo. ⁴ Maskin bilang homin yan kababaan hin impasak la ya ha kros, balo

ta ha kapangyarian nan Dios ay angkabyay ya hawanin. Anorin kapara, bilang kami namaot nin makapoy alang-alang ha pa-makiasa-sa mi kona, kot ha pa-noro mi komoyo ay iti komi yay kapangyarian nan Dios bana ta kalamo mi hi Cristo.

⁵ Sorion moyoy pa-magbiyay moyo ta pigaw ma-paptogan moyo no doman ta talagan antompol kamo koni Cristo. Kay moyo doman angkaintindyan ha mismon sarili moyo no doman ta talagan ampamali ya hi Jesu-Cristo ha nakom moyo? No kai ay ambo potog a katotpol moyo kona. ⁶ Hikami balo, ampasimala akon bilbion moyo kamin talagan maptog a apostolis ni Cristo. ⁷ Andawaton ko ha Dios a komon kay kamo gomwa karokaan. Kot yay tatala mi konan yadti ay ambo para bilbion kamin tama ha ginwa mi komoyo, nokay bana ta labay mi biig tama komon a anggawon moyo, maski man kay na mangyari yay impao-na mi [tongkol ha pa-marosa mi bilang komoyo]. ⁸ Ngamin, [no anhonolon moyoy kaptogan, kay mi kamo parosawan ta] kay mi maari kontrawon yay kaptogan, nokay masbali ampaginakitan min somolong orin. ⁹ Maliga kami no mangakhaw kamoy na ha katotpol maski man lomwah

kamin makapoy ha kay mi pa-marosa komoyo. Kanya naor, yay dawat mi ay komon magbiyay kamon homin kapintasan. ¹⁰ Anisolat koy nan daan yadti logan kay ko ot ison komoyo, ta pigaw kala-lato ko ison ay ambo anan kailangan mag-in akon istrikto ha pamigamit nin kapangyarian a inimbi nan Katawan kongko. Kapangyarian yadti para pa-goton a main moyon katotpol, ambo nin para hiraon kamo.

¹¹ Ya-rin tana, tawta-lakaka. Komon pakaabig kamo tan pakaliswayon moyoy nakom moyo. Miasa-sa kamo tan misosondo. Ha anorin, yay Dios a ibatan nin maptog a labi tan labah a pa-misosondo ay lawah yan ison komoyo. ¹² Miaasikaso kamon awit nin pa-milalabi bilang tawtawo nan Dios*. ¹³ Halban kapara moyon antompol iti ay angkomostawon la kamo. ¹⁴ Hikamoy halban, komon patoloy moyon matanggap a kaabigan ni Jesu-Criston Katawan, yay labi nan Dios tan yay pa-makiasa-sa nan Masanton Ispirito nan Dios.

* 13:12 13:12 Ha Griego: Miaasikaso kamon awit nin banal a alok.

Solat ni Pablo Konlan Antompol ha Galacia

¹ Hiko hi Pablo a nag-in apostol, ambo bana ta yadti kot gawa nin tawo o kari inhogo ako nin hinoman a kaparan tawo, nokay bana ta inhogo ako ni Jesu-Cristo mismo tan yay Dios Ama a namaorong nabyay kona. ² Yadti ay solat ko komoyon hikamoy gawgropon antompol a ison ha probinsyan Galacia. Kalamo kon ampangomosta komoyo hilay halban kaparan antompol iti.

³ Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios Ama tan konan Katawan tamon Jesu-Cristo. ⁴ Inimbi ni Jesu-Cristo a main nan biyay bana ha main tamon kawkasalanan, pigaw ilipyas na tamo ha kawkarokaan nin yadtin mondo hawanin. Ginwa nadtí ayon ha kanakoman nan Dios a Ama tamo. ⁵ Poriwon yay Dios anggan-angga. Amen.

Asa-say Potog a Labah a Balita

⁶ Tawtalakaka, ampagispanta ko komoyo, ta kaaalih kon bongat ay ambokotan moyoy nay Dios a nana-way komoyo para maka-pakiasa-sa ha kaabigan ni Cristo. Nga-min, yay ampi-polon moyo hawanin

ay lalomay nan aral a hay wamoyo kot yay Labah a Balita ot. ⁷ Yay potog, hominan laloman Labah a Balita no ambo yay malipyas tamo bana bongat ha katotpol koni Cristo. Kot main aw-Israelitan mangangaral [ibat ha Jerusalem,] a ampakapagolon isip moyo bana ta ampa-lahan la yay Labah a Balita tongkol koni Cristo nin lingo [ta labay la ot ipahonol yay kawkapanogoan nin Israelita.] ⁸ Kot tandaan moyo, no wari ta hikami man ni Bernabe o maski asay anghil wari a ibat ha langit a mangaral komoyo nin konwari Labah a Balita a hakalako konan yay impangaral mi komoyo ay parosawan na yan Dios anggan-angga. ⁹ Imbalita mi nadtí komoyo tan hawanin ay an-oliton ko: Hinoman a ampangaral komoyo nin konwari Labah a Balita a hakalako ha tinanggap moyo komi ay parosawan na yan Dios anggan-angga.

¹⁰ Hawanin, anyamay ma-halita moyo ha anipangaral ko? Kaparan tawo doman o yay Dios a labay kon ma-palilikot? Ola-no hay wamoyo [bilang ako konlan hila-rin mangangaral a] tawoy labay kon mapagostowan. No komon ta tawoy labay kon mapagostowan, kay ko komon nag-in ma-magsirbi ni Cristo.

Andipinsawan ni Pablo a Pa-makaapostol Na

¹¹ Tawtalakaka, labay kon tandaan moyo a yay impangaral ko komoyon Labah a Balita ay kay nangibat ha tawo. ¹² Ambo tawoy namibalita o kari namitoro kongko nin yadti, nokay mismon hi Jesu-Cristo a nami-patnag kongko.

¹³ Na-balitaan moyo no pa-noy klasin pa-magbiyay ko hin iti ko ot ha rilihyon min Israelita: Grabi a pa-nadamsak ko ha gawgropo lan antompol a piniasa-sa nan Dios ta labay kon ma-min hila. ¹⁴ Nag-in akon mas mahonol ha rilihyon min Israelita dinan konlan karamilan kaidad ko, ta mas pinaginakitan kon ma-honol yay naiknawan min kaogalian.

¹⁵ Kot ha kaabigan nan Dios kongko ay pinili na koy nan mag-in apostol, hin iti ko ot ha tiyan nan nanay ko, ta bi-sa hina-wayan na ko para magsirbi kona. ¹⁶ Kanya, hin ya-rin a impatnag yay na kongko ay Anak na ta pigaw ipangaral ko ya komoyon ambo Israelita, hinomonol akon tampol nin kay koy na naki-pa-no ha hinoman, ¹⁷ ni kay ko nako konlan antompol koni Cristo ha syodad Jerusalem, para magpatoro ot konlan hilay o-na kongkon nag-in apostolis. Masbali nako ko ha nasyon Arabia bi-sa nagboltay na ha syodad Damasco. ¹⁸ Balo ta

pa-makalabah nin toloy taon ay nako ko ha Jerusalem para maki-bilbi koni Pedro, kot labinlimay awlo kon bongat itaw kona. ¹⁹ Homin akoy nan na-kit konlan laloma ot a aw-apostolis hin yadtaw no ambo hi Santiago a talakaka ni Jesus a Katawan.

²⁰ Yadtin an-isolat ko komoyo tongkol ha pa-makaapostol ko ay potog. Tanda nan Dios a kay ko ampangalotoy.

²¹ Pa-makayari, nako ko ha probinsyan Siria tan ison ha probinsyan Cilicia para mangaral*. ²² Balo ta ha Jerusalem pati ha probinsyan Judea ay ambo la ko ot bilbi ha lopa hin ya-rin nin hilay gawgropo antompol koni Cristo. ²³ Angkabalitaan lan bongat a hiko a datin ampama-damsak konla ay ampangaral ana hawanin nin tongkol ha katotpol a ampaginakitan kon hiraon hin o-na. ²⁴ Kanya, pinori la yay Dios bana ha ginwa na kongko.

2

Binilbi Pa-makaapostol ni Pablo

¹ Pa-makalabah nin labinapat a taon ay nako koy naman ha Jerusalem. Hin ya-rin, kalamo koy na hi Bernabe tan inawit koy namaot hi Tito. ² Nako ko itaw bana ta impatnag nan

* **1:21** 1:21 Hin nangaral hi Pablo ha Cilicia, kalamo hiladtin ansolatan nan taga Galacia konlan naabotan nan aral, ta no minghan yay Cilicia ay an-itoring kahakopan nin Galacia.

Dios a dapat akon mako. Pinaki-kitan ko hilay ambilbion pawpoon lan antompol nin hikami-hikamin bonggat. Impalino ko konlay tongkol konan yay Labah a Balita a an-ipangaral ko komoyon ambo Israelita [a malipyas kamo bana bonggat ha katotpol koni Cristo nin ambo anan kailangan pahakop ha kawkapanogoan min Israelita pati nay pamakogit]. Ginwa ko-rin ta kay ko labay ma-hominan sirbi yay pinagpagalan ko hin yadtaw tan hawanin. ³ Kot kinomompormi hilay namaot ha an-ipangaral ko ta hi Tito a kalamo ko, maski man ambo mi yan kaparan Israelita ay kay la ya minandawan nin pakogit. ⁴ nokay yay nangyari ay main naki-lamo itaw nin omnoy kaparan Israelita a nagkonwari antompol anamaot, ta labay lan manmanan yay klasin kalibriwan mi bana ha katotpol mi koni Jesu-Cristo. Yay apos la ay pahonolon la tamoy halban bilang awalipon ha kawkapanogoan min Israelita. ⁵ Kot ni daoto ay kay kami kinomompormi konla ta pigaw yay kaptogan nin yay Labah a Balita ay patoloy maipangaral komoyo.

⁶ Hila man a ambilbion pawpoon lan kaparan antompol itaw ha Jerusalem ay homin hilan impalah a dapat kon ipangaral. (Anhawayan ko hila man pawpoon, balo ta ambo maalaga

kongko no hino hila, ta yay Dios ay homin yan angkilin-gan.) ⁷ Masbali, binilbi lan hila-rin a pawpoon a hiko yay pina-tayaan nan Dios para mangaral nin Labah a Balita komoyon ambo Israelita, a bilang syimpri koni Pedro a pina-tayaan anamaot nin Dios para mangaral konlan kapara min Israelita. ⁸ Nga-min, no pano na ya tinambayan Dios hi Pedro ha gawgawa na bilang apostol konlan kapara min Israelita ay anorin kaparay namaot kongko, tinambayan na koy namaot bilang apostol komoyon ambo Israelita. ⁹ Kanya naor, hi Santiago, hi Pedro tan hi Juan a anitoring pawpoon, hin natnagan la a pina-tayaan na kon Dios nin yadtin maalagan gawa ay ginawang lay gamot mi ni Bernabe nin kinomosta, pamilbian nin main min pa-miasa-sa ha pamagsirbi. Nanga-pisosondo kamin ipagpatoloy mi ni Bernabe yay pangangaral komoyon ambo Israelita, ta hilay namaot ay konlan kapara min Israelita. ¹⁰ Yay impaki-totol lan bonggat ay patoloy min panomtomon hilay mawmairap ha gropo lan antompol ha Jerusalem. Yadti namaot talagay ampaginakitan kon gaw-on.

Hin Sinita ni Pablo hi Pedro

¹¹ Ninghan, hin nagbisita hi Pedro itaw komi ha syodad Antioquia, sinita ko ya ha piaarapan nin halban

bana ta main yan nagawa a lingo. ¹² Nga-min anodti nangyari: Hin kay hila ot nakalato a aw-Israelita a inhogo ni Santiago ay ampakipangan yay namaot bilang komi, konlan kapara moyon ambo Israelita a antompol*. Balo ta hin nakalato hilay na ay pinmalilih yay na hi Pedro ta kay yay na nakirongon nangan bana ta angkali-mo yan ma-pintasan nin hiladtaw kapara min Israelita a ampi-pol ot a kasalanan no makipangan ha ambo Israelita. ¹³ Pati hilay laloman kalamoan min kaparan Israelita a antompol ay nakialig anamaot ana koni Pedro a konwari kay ampakipangan, anggan pati ana ingat hi Bernabe ay naayat anamaot nin nagkonwari. ¹⁴ Kanya, hin na-kit kon ambo tama a ginwa la ta ambo ayon ha kaptogan nin yay Labah a Balita, wangko koni Pedro ha piaarapan lan halban, "No hika a a-say Israelita, kot nagawa mon bokotan yay riglaminton rilihyon tamon Israelita ta nakipangan kay na konlan ambo Israelita, anongkot man hin bandan hoyot, impa-kit mo ha tigo mo a ambo hilan marapat paki-lamoan anggan kay la honolon a rilihyon tamon

Israelita?"

Israelita may Ambo ay Maitoring Maptog Bana ha Katotpol koni Jesus

¹⁵ Hawanin, hikami inabing Israelita ay ambo bilang komoyon ambo Israelita a an-itoring min makasalanan [bana ta homin kamon kawkapanogoan nan Dios]. ¹⁶ Anorin man, tanda mi na hawanin a kay na an-itoring Dios maptog a a-say tawo ha paralan nin kaho-honol ha daan a kawkapanogoan na, nokay ha paralan bongat nin katotpol koni Jesu-Cristo. Kanya, tinompol kami namaot koni Jesu-Cristo pigaw maitoring kami namaot maptog bana naor konan yadtin katotpol mi koni Cristo, ambo bana ha kaho-honol ha kawkapanogoan. Palibhasay homin anaor tawon maitoring maptog ha paralan nin kaho-honol ha kawkapanogoan. ¹⁷ Hawanin ta labay min maitoring na kamin Dios maptog bana ha katotpol bongat koni Cristo, bi-sa wanlan laloman kapara kon Israelita a kasalanan mi kano ya-rin ta kay kami na anhomonol ha intiron kawkapanogoan, labay doman totolon a hi Cristo no-nin a ampangibatatan nin pa-magkasalanan? Disnodon ambo, [ta ambo

* **2:12** 2:12 Riglaminto nin rilihyon Israelita a bawal makipangan konlan ambo Israelita. Kot intoro nay nan Dios ninghan koni Pedro a hilay antompol koni Cristo ay maari anan makipangan. Anodtaw pa man, karamilan konlan antompol a Israelita hin yadtaw ay an-itoring la ot kasalanan oditi.

kasalanan no bokotan yay laloman riglaminto nin rilihyon Israelita bana koni Cristo.]¹⁸ Balo ta mag-in akoy naman makasalanan, no boltawon koy naman yay kaho-honol ha kawkapanogoan bilang paralan para malipyas, anta binokotan koy na-rin.¹⁹ Hawanin, bana ta tanda kon ambo yay kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios a paralan para malipyas ta homin anaor ampakahonol, kanya intoring koy nay sarili kon nati ha kawkapanogoan nin ambo anan obligadon honolon ya-rin, pigaw masbali makapagbiyay ako para konan Dios.²⁰ Yay pa-hal ko hawanin ay nati nin kalamo ni Cristo ha kros, balo ta angkabyay ako ot syimpri, kot ambo anan hikoy ampagbiyay nokay, hi Cristo ana a iti kongko. Kanya, lolog angkabyay ako ot konan yadtin lota lalaman ay ampagbiyay ako ayon ha main kon katotpol konan Anak nan Dios a ampanglabi kongko tan namida-ton nin main nan biyay alang-alang kongko.²¹ Kay koy na magbolta ha kaho-honol ha daan a kawkapanogoan bilang paralan para malipyas ta no boltawon kodti, anggawon kon homin kwinta yay inganga-ro nan Dios kongko. Nga-min, no komon ta maitoring tamon maptog bana ha kaho-honol ha kawkapanogoan, lomwah a homin kwinta yay pa-

ngamati ni Cristo.

*Katotpol a Kailangan,
Ambo ana yay Kawka-
panogoan*

3

¹ Hikamoy taga probin-syan Galacia, bilang kamon makolang-kolang! Anongkot naayat kamo nin bokotan yay kaptogan, anta hay lino kon impahawang komoyo yay kanaboan nin pangamati ni Jesu-Cristo ha kros [a pinangibatan ambo anan kailangan yay daan a kawkapanogoan.]² Labay katamon paisipon tongkol konan yadti: Tinanggap moyo wari a Ispirito nan Dios bana ha kaho-honol moyo ha daan a kawka-panogoan nan Dios? O bana doman ta tinompol kamo hin nalngo moyo yay Labah a Balita?³ Talagan makolang-kolang kamoy na doman? Anta hin ompisa tinompol kamo koni Cristo pigaw mag-in maptog ha tambay nin Ispirito nan Dios, anongkot man hawanin labay moyon mag-in maptog ha sarili moyon paralan?⁴ Homin ana wari kwinta yay halban dinalanan moyon dawdyadya bana ha katotpol moyo? Paalagawon moyo komon yadti!⁵ Hay wamoyo doman, kanya na inhogo nin Dios yay Ispirito na komoyo tan an-aboloyan nan makagwa kamon kapaka-ngap a bawbagay ay bana ta anhonolon moyo

yay daan a kawkapanogoan? Ambo doman yay potog ay bana ta pini-pol moyo yay Labah a Balita hin nalngo moyo?

⁶ Bilyon tamoy alimbawa tongkol koni Abraham. Wanan Masanton Kasolatan, "Tinompol ya konan Dios kanya intoring na yan maptog." ⁷ Intonsis, malino a hilay tawtawon main anamaot katotpol a bilang koni Abraham ay hila-rin a an-itoring potog a lipi ni Abraham. ⁸ Nabanggit anan daan ha Masanton Kasolatan a pati hikamoy ambo Israelita ay itoring anamaot maptog no main kamon katotpol. Ya-rin a labay nan totolon nin Dios konan yadtin magandan balita a hinalita na koni Abraham hin wana, "Bana komo ay miabot a payabol ko konlan tawtawo ha halban nawnasyon." ⁹ Kanya hawanin, balang tawo a antompol ay an-itoring nan Dios maptog a kapariho ha inimbi nan payabol koni Abraham bana ha katotpol na.

¹⁰ Kot balo halban am-pasimala ha daan a kawka-panogoan bilang paralan para mag-in maptog ha hilap nan Dios ay kalamo ha inhomba na, ta wana ha Masanton Kasolatan, "Yay tawon kay anhomonol ha balang nakasolat ha Libron Kawkapanogoan ay inhomba ana." ¹¹ No-nin, malinon homin tawon maitoring maptog ha hilap

nan Dios ha paralan nin kaho-honol ha daan a kawkapanogoan na, ta wana ot ha Masanton Kasolatan, "Yay tawon maptog ha hilap nan Dios ay ampagbiyay nin main katotpol." ¹² Kot ha Libron Kawkapanogoan ha Masanton Kasolatan ay homin nakasolat a kailangan a katotpol. Nokay anodti a wana, "Yay tawon maka-honol ha halban nakasolat ha Libron Kawkapanogoan ay biyan yan biyay homin anggawan."

¹³ [Kot bana ta homin tawon makahonol ha intiron kawkapanogoan, halban ay kabilang ison ha hompa nan Dios.] Balo ta yay hompa a para komon kontamo ay inako nay na ni Cristo hin nati ya ha kros, ta naka-solat ha Masanton Kasola-tan, "Inhomba yay balang tawo a impasak ha kros." ¹⁴ Nangyari orin ta pigaw yay payabol a impangako nan Dios koni Abraham kot miabot anamaot komoyon ambo Israelita bana naor ha katotpol moyo koni Jesu-Cristo, ta pigaw ha paralan nin main tamon katotpol ay pari-pariho tamoy namaot matanggap yay impangako nan Dios a Ispirito na.

Yay Kawkapanogoan nan Dios ay Kay Maari Pangibatatan a Mahira yay Impangako Na

¹⁵ Tawtalakaka, [ipa-kit ko komoyoy kaalagawan nin yay pangako nan Dios ha pa-mami nan kasondoan koni

Abraham] konan yadtin al-imbawa a ampangyari kon-tamon tawtawo: Maskin a-say pini-sondoan bongat nin tawo, no pinaptogan lay nadti nin pawpirma la ay kay ana maari alihan nin kwinta o pa-lahan nin hinoman. ¹⁶ Mas lalon potog hin nangako yay Dios koni Abraham tan konan yay mag-in lipi na. Pansinon moyo, kay na hinalita "ha lawlipi na", nokay wana, "konan yay mag-in lipi na", labay totolon, a-sa bongat a homin laloma no ambo hi Cristo. ¹⁷ Hawanin, oyay ma-halita ko: Hin impan-gako nan Dios a main yan ibin payabol ha tawtawo ha halban nawnasyon bana koni Cristo, ya-rin yay ginwa nan kasondoan koni Abraham. Pinaptogan na ot yadtin kasondoan kanya kay na hiraon. Maskin inimbi na ot yay kawkapanogoan pa-makalabah nin a-pat a yatos tan tolompolo (430) a taon paibat hin nangako ya, kay maari pangibatan ya-rin nin mag-in homin anan kwinta yay pangako na hin o-na. ¹⁸ Kanya, ya-rin a pawpayabol a impangako nan Dios ay kay matanggap ha paralan nin kaho-honol ha daan a kawkapanogoan na. Nga-min, no komon ta anorin, lomwah a homin anan kwinta yay pangako. Kot yay Dios, binyan na yan pawpayabol hi Abraham bana naor ta impangako na.

¹⁹ Malamang main ma-

mastang: No anorin, anongkot man no-nin inimbi na ot Dios yay kawkapanogoan? Inimbi nadti pigaw ma-tandaan no anyay kasalanan tan yadtin kawkapanogoan ay impahonol bongat lolog kay ya ot impangabing yay impangako nan Dios a mag-in lipi ni Abraham, a homin laloma no ambo hi Cristo. Ha pa-mami nan Dios nin kawkapanogoan konlan kaparan aw-Israelita, nami-hogo yan aw-anghil para ibi yadti ha a-say mangabotlay a homin laloma no ambo hi Moises. ²⁰ Kot hin nangako yay Dios koni Abraham ay ambo kailangan nin main mangabotlay ta yay Dios a nangako ay asa-sa. [Kanya mas maalaga ya-rin pangako dinan ha kawkapanogoan.]

*Nanganggawan anay
Tatala nan Dios ha Pa-mami
nan Kawkapanogoan*

²¹ Hawanin, isipon moyo wari a kontra yay kawka-panogoan nan Dios konan yay pangako na? Disnodon ambo! No yay kawkapanogoan a inimbi nan Dios kot ma-honol komon, mag-in paralan ya-rin para magkamain biyay a homin anggawan. No anorin, maari komon mag-in maptog a tawo ha hilap nan Dios ha paralan nin kaho-honol konan ya-rin. ²² Kot wana ha Masanton Kasolatan: Halban tawo ay inaboloyan nan Dios mag-in alipon nin kasalanan pigaw

Israelita may ambo, yay katotpol bongat a paralan para matanggap nin balang tawon antompol koni Jesu-Cristo yay impangako nan Dios.

²³ Kot hin homin ot tawon maari tompol koni Cristo ta kay ot naipatan-daan yay Labah a Balita tongkol kona ay hakop kami ot a aw-Israelita nin kawkapanogoan nan Dios, ta ampana-gan ot anggan maipatnag ana a yay katotpol koni Cristo a paralan para maitoring maptog a tawo. ²⁴ Kanya, yay kaalimbawaan nin daan a kawkapanogoan nan Dios ay ya-rin a ampaggobyirno kami para maitandoro kami koni Cristo, pigaw maitoring kamin maptog bana ha katotpol kona. ²⁵ Kot hawanin ta maari kami nan tompol bana ta impatandaan anay Labah a Balita, ambo kami nan kailangan gobyirnowan ot nin kawkapanogoan.

²⁶ Kanya halban moyo, Israelita may ambo ay pariparihon nag-in anan awanak nan Dios bana ha katotpol moyo koni Jesu-Cristo. ²⁷ Nga-min, halban moyo a impakiasa-sa koni Cristo ha paralan nin pamaotismo ay an-ipagbiyay moyoy nay bilang biyay ni Cristo. ²⁸ Kanya, konan Dios ay parihoy na, Israelita man o ambo, alipon man o ambo, lalaki man o babayi, ta asasa kamoy nay halban bana

ha pa-makiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo. ²⁹ Hawanin, Israelita kamo man o ambo, no nakiasa-sa kamoy na koni Cristo a lipi ni Abraham ay kabilang kamo ha lawlipi ni Abraham, tan makatanggap kamoy namaot nin impangako nan Dios kona.

4

¹ Oya ot a pamialimbawaan ko tongkol ha daan a kawkapanogoan: Yay a-say anak a mananawil, maski hiyay mag-ikon nin intiron kama-main nin natin matoantawo na, kot balo lolog anak ya ot, kapa-halan na ay bilang ot bongat ha alipon. ² Nga-min, lolog anak ya ot ay hakop ya nin hilay ampangalaga kona tan ampangasiwa nin main nan kama-main anggan ha idad a intakda nan tatay na. ³ Anorin kaparay namaot komin Israelita, hin kay kami ot tinompol, kaalimbawaan mi ay awa-nak a hakop ot nin yadtaw naiknawan a kawkapanogoan tongkol ha bawbagay iti ha mondo. ⁴ Kot hin nakalato anay panaon a intakda nan Dios, inhogo nay Anak na iti ha kalotaan. In-abing ya nin a-say babayi tan nagbiyay yan hakop ha kawkapanogoan, ⁵ para malibri a tawo ha pa-makaalipon nin daan a kawkapanogoan ta pigaw maari tamon mag-in awanak nan Dios.

⁶ Hawanin, ta awa-nak na tamoy nan pari-pariho, Israelita may ambo, inhogo nan Dios yay Ispirito nin Anak na nin mamali ha nakom tamo. Yadtin Ispirito na a mamipanakom kontamon homa-way nin "Ama ko" konan Dios. ⁷ Kanya hawanin, ambo tamoy nan alipon nin daan a kawkanogonokay awa-nak na tamoy nan Dios. Bi-sa, bana ta awa-nak na tamoy na, ibi nay namaot kontamo yay pahal tawil a impangako nan ibi ha balang anak na [bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Cristo.]*

*Yay An-ikahalak ni Pablo
Tongkol Konlan Taga Galacia*

⁸ Hin ambo moyo ot bilbi yay Dios, bilang kamonalipon a ampagsirbi ha dawdios-diosan. ⁹ Kot hawanin ta ambilbion moyoy nay Dios -- o mas marapat paytin halitaon, hawanin ta ambilbion na kamoy na -- anongkot man ta mako kamo ha a-say naman a klasin paralan a homin kapangyarian tan homin kwinta, para maka-pilipyas ha kaparosawan? Labay moyoy nay naman doman paalipon? ¹⁰ Nga-min, anhonolon moyo yay daan a kawkanogonokay min Israelita ta main kamonalawlo, bolan, panaon pista tan taon a an-ipanggilin moyo ayon ha daan min kawkanogonokay. ¹¹ Angkahalak ako para komoyo ta ola-no

yay pa-magpagal kon nanggagal komoyo ay masayang bongat.

¹² Tawtalakaka, an-ipakitotol kon labah a nakom komoyo a aligon moyo ko a kay ana ampasimala ha daan a kawkanogonokay para malipyas, ta nag-in akoy nan bilang komoyo a kay na binyan Dios nin kawkanogonokay na. Hawanin, ando kamo mangisip ta homin kamoy namaot ginwa doka kongko. ¹³ Angkanomtomon moyo ot sigoro a nagkadipirinsya ko hin yadtaw, kanya ison ako komoyo tan toloy naipanggagal yay Labah a Balita komoyo. ¹⁴ Anodtaw pa man, kay moyo ko minata-mata o binaliwala bana ha main kon dipirinsya a a-say panonobok kongko. Nokay masbali tinanggap moyo ko nin bilang panananggap ha a-say anghil nan Dios o bilang koni Jesu-Cristo mismo. ¹⁵ Hawanin, ayti man anay kahi-banan kaligawan moyo hin yadtaw? Tanda ko a hin yadtaw, no maari bongat, hokiton moyoy mata moyo para magamit ko. ¹⁶ Hawanin balo, an-ibilang moyo koy na wari kakontra bana ta an-ibalita ko komoyoy kaptogan?

¹⁷ Hila-rin ampanggagal nin hakalako ison komoyo, an-ipag-inakit la kamo man pago kot ambo maganday tatala la. Nga-min, labay lan hiraon a magandan

pa-miasa-sa tamo pigaw hila tanay ipag-inakit moyo. ¹⁸ Labah komon a main pirmin ampag-inakit para komoyo ambo kapag no ison ako, basta maganda tanay tataala la. ¹⁹ Mabli kon awa-nak*, bana ta angkahalak ako para komoyo ay ampagdya-dya akoy naman a bilang ha pamanglayam tiyan nin a-say mangangabing, ta labay kon ma-kit komon hosto a ogali ni Cristo ha biyay moyo. ²⁰ No maari bongat, labay ko komon a ison ako hawanin komoyo pigaw malngo moyo mismo ha bosis ko no pa-no ko kaaborido bana komoyo.

Kaalimbawaan nin yay Loway Klasin Anak ni Abraham

²¹ Hikamo a malabay nin pahakop ha daan a kawkapanogoan nan Dios, kay moyo doman angkaintindyan yay nakasolat ha Libron Kawkapanogoan? ²² Oyay a-say kaalimbawaan a nakasolat ison: Main loway anak a lalaki hi Abraham. Yay a-sa ay hi Ismael a anak na koni Agar a alipon, tan yay ikalwa ay hi Isaac a anak na konan kaambali na mismo a hi Sara a ambo alipon. ²³ Yay anak na konan alipon ay naipanganak yan ayon ha paralan nin tawo [ta hay wana ison matoor yay pangako nan Dios.] Kot balo yay anak na konan kaambali

na ay naipanganak ayon ha impangako nan Dios koni Abraham. ²⁴ A-say alimbawa yadti. Yay kaalimbawaan nin hiladtin loway nanay ay loway kasondoan [a ginwa nan Dios para ipakiasa-sa yay tawtawo kona]. Yay o-nan kasondoan ay hin inimbi na koni Moises a kawkapanogoan itaw ha Bakil Sinai. Ya-rin ay pa-hal hi Agar. Bi-sa halban anhomonol konan ya-rin a kawkapanogoan ay maitoring aw-alipon a pa-hal awa-nak ni Agar. ²⁵ Agar anamaot a ha-way la ha Bakil Sinai itaw ha Arabia anggan hawanin. Kaalimbawaan ot ni Agar ay yay syodad Jerusalem hawanin, bana ta kamainan ya-rin nin hilay kapara kon Israelita a pa-hal aw-alipon ta ampahakop hila ot ha kawkapanogoan. ²⁶ Balo ta hi Sara a ambo alipon ay pa-hal yay ikalwan kasondoan. Kaalimbawaan na ay yay ba-yon Jerusalem a itaw ha langit tan hiyay pa-hal nanay tamon halban ambo alipon nin kawkapanogoan. ²⁷ Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“Lomilikot ka, babayin kay nakapanganak!

Angganon kay mo nahalian nanglayam tiyan ta kay ka naor nanganak, homolyak kay na ha kaligawan!

Nga-min, maskin pino-layan

* 4:19 4:19 Ha Griego: “makalog kon awa-nak.” Halita odti nin pa-mabli.

kan domali nin kaambali mo,
kot ha lomato a panaon ay mas lako a mag-in awa-nak mo dinan ha a-say babayin kay na-halian pino-layan kaambali.”

²⁸ Tawtalakaka, bilang koni Isaac, hitamo man ay nag-in awa-nak nan Dios ayon ha pangako na koni Abraham. ²⁹ Hawanin, no pa-no yadtin hi Isaac a naipanganak ayon ha kalabayan nin Ispirito nan Dios, kot pina-pairapan hin yadtaw ni Ismael a anak ni Abraham ayon ha sarili nan kalabayan, anorin anamaot kapara hawanin, [ampairapon la tamoy namaot nin hilay alipon nin kawkapanogoan]. ³⁰ Anodtaw pa man, wana ha Masanton Kasolatan, “Paalihon moy babayin alipon tan yay anak na, ta ya-rin anak nan alipon ay ambo yan dapat kitawil konan anak nin yay ambo alipon.” ³¹ Kot hitamo tawtalakaka, kapa-halan tamo ay ambo anak konan alipon nokay konan kaambali a ambo naor alipon. Kanya makatanggap tamon payabol a impangako nan Dios koni Abraham.

5

Ando Payagan Mapirdi a Kalibriwan

¹ Tawtalakaka, bana ta inlibri na tamoy na ni Cristo ha daan a kawkapanogoan, kailangan panga-gotan tamo

yadtin kalibriwan tan ando tamo payagan nin paalipon oman ha anyakaman a bagay.

² Kot no wari ta paalipon kamo ot ha kawkapanogoan, ta pakogit kamo bana ta hay wamoyo kailangan ot para mag-in maptog ha hilap nan Dios, hiko mismo hi Pablo a ampamibalita komoyo a kay moyoy na ma-pakinabangan yay ginwa ni Cristo. ³ Anibalita kon oman ha hinoman a pakogit a mag-in yan obligadon homonol ha intiron daan a kawkapanogoan nan Dios. ⁴ Bi-sa, hinoman komoyo a anhomonol ha daan a kawkapanogoan bilang paralan para mag-in maptog ha hilap nan Dios ay nakihiyay yay na koni Cristo tan binokotan nay na yay inganga-ro nan Dios. ⁵ Hikami balo a iti koni Cristo ay ampasimala ha tambay nin Ispirito na a gaw-on na kamin maptog nin Dios bana ha katotpol mi koni Cristo. ⁶ Nga-min, ha pa-makiasasa nin hinoman a tawo koni Jesu-Cristo ay homin anan kwinta konan Dios no dati yan kogit o ambo, nokay yay maalaga ay yay katotpol tamo a angka-kit ha pamanglabi ha kapara.

⁷ Hin yadtaw ay anhomonol kamo ha kaptogan kot main paytin nangayat komoyo nin tomgon. ⁸ Ya-rin a pangangayat la komoyo ha lingon totoro ay disnodon ambo ibat ha Dios a nana-way komoyo. ⁹ Ya-rin a

lingon totoro la ay maiparis ha pampalbag konan yadtin kahalitaan, "Yay daoto a pampalbag a inlaok ha arina ay angka-palbag nay intiro." ¹⁰ Anorin man, bana ha pa-makiasa-sa tamo konan Katawan, ampasimala ako a kay maoman a main moyon kaisipan tongkol konan yadtin bagay. Balo ta yay hinoman a ampaka-pagolon isip moyo bana ha lingon toforo na ay parosawan na yan Dios maskin hino ya man.

¹¹ No hikoy namaot, tawtalakaka, no komon ta an-ipangaral ko ot a kailangan nin pakogit para malipyas, kay la koy na komon andadamsakon nin hilay kapara kon Israelita. Nga-min, no potog a an-ipangaral ko-rin, kay lay na komon kaso-rawan yay pangangaral ko tongkol ha pa-ngamati ni Cristo ha kros. ¹² Kot hila-rin ampaka-pagolon isip moyo tongkol ha pa-makogit, manganoman no pakapon hilay na ingat!

¹³ Tawtalakaka, hina-wayan na tamon Dios pigaw malibri ha daan a kawkapanogoan. Kot ando moyo gamiton yadtin pamilibri na kontamo para libri moyoy nan gaw-on a doka a ilig nin lalaman. Nokay masbali magsirbi kamo ha a-sa tan a-sa bana ha labi. ¹⁴ Nga-min, yay intiron kawkapanogoan nan Dios ay angka-hakopan ana nin yadtin a-sa bongat a kasogoan: "Labyon moy

kapara nin bilang ha pamanglabi mo ha sarili." ¹⁵ Balo ta no yay ogali moyo ay bilang mangaramsak a ayop a ampikakayatan tan ampihaha-malan, mag-ingat kamo pigaw kay mahira a pa-miasa-sa moyon hikamoy antompol.

Yay Kalabayan nin Ispirito nan Dios tan yay Ilig nin Lalaman Tamo

¹⁶ Oyay an-ipaka-bibilin ko: Magbiyay kamo ha tambay nin Ispirito nan Dios ta pigaw ambo yay dawdoka a ilig nin lalaman a magwa moyo. ¹⁷ Nga-min, kontra ha kalabayan nin Ispirito nan Dios yay doka a aw-ilig nin lalaman tamo, tan kontray namaot yay Ispirito nan Dios ha dawdoka a ilig nin lalaman tamo. Angka-pikontran kalabayan hiladtin lowa, kanya kay tamo basta magwa yay labay tamo komon gaw-on. ¹⁸ Kot no ampahakop tamo ha Ispirito nan Dios ay ambo tamoy nan hakop nin daan a kawkapanogoan.

¹⁹ Mapatnag yay doka a gawa a ibat ha aw-ilig nin lalaman, alimbawa: [pamabayi o pa-maki-lalaki,]* imoralidad, tan lawlaloma ot a gawa a ambo dapat tan maalay, ²⁰ pa-magsamba ha dios-diosan, paniniblot, so-ran ampamali ha nakom, pamipoporpya, pangingimon, amot olo, pa-makasarili, pamihihiyay ha gropo, pamikakampi-kampi, ²¹ inggit,

[pa-mangmati ha kapara,]* pa-maglahing, doka a klasin pa-miliga-liga, tan laloma ot a kawkarokaan. An-oliton koy imbalita ko komoyo hin yadtaw: Hilay anggomwa nin anodtin bawbagay ay kay hila maipaki-lamo konlan ampag-arian nan Dios.

²² Kot no yay Ispirito nan Dios a ampango-na kontamo, oyay mag-in bonga ha biyay tamo: pa-manglabi, kaligawan, kaliswayan nakom, kapasinsyawan, kabaitan, kaabigan, pa-makamaptog, ²³ kaaypaan nakom tan pa-makasopil nin sarili. Yay tawon anodti klasin ogali ay homin kapanogoan nan Dios a angkakontra na. ²⁴ Balang tawo a kahakopan ni Cristo ay impakiasa-sa nay sarili na ha pa-ngamati ni Cristo ha kros, kanya an-intoring nay namaot nati a sarili na, pati na yay datin dawdoka a ilig tan apos. ²⁵ Binyan na tamon Ispirito nan Dios nin ba-yon biyay, kanya dapat magbiyay tamo ayon ha pangongo-na na. ²⁶ Ando tamo magla-laspot, mi-daog-daogan o miinggitan.

6

Pa-mitatambay ha Paw-problima

¹ Tawtalakaka, no main komoyo a naka-pagkasalanan, hikamo a ampango-nawan Ispirito

nan Dios a dapat mami-toynong kona. Tan gaw-on moyodti ha mapalna a pa-maki-totol. Balo ta mag-ingat kamo ta ola-no hikamoy namaot a matokso nin makapagkasalanan. ² Pitatambayan moyon awiton a pawproblima moyo, ta no anorin a gaw-on moyo ay ma-honol moyoy ampanogoan ni Cristo a dapat milalabi. ³ Hawanin, hinoman a amfangisip a mas maalaga ya dinan konlan laloma anta ambo ay anloko-lokowon nay main nan sarili. ⁴ Dapat sorion nin balang a-sa a main nan sarilin nagwa, ta no labah ay maikalilikot na ha lalo nakom na nin ambo anan kailangan ikompara ot konlan laloma. ⁵ Ngamin, balang a-sa ay main pa-hal kanya-kanyan risponsibilidad a kailangan nan balatayon.

⁶ Yay tawon antoroan nin Halita nan Katawan ay dapat mami yay namaot konan ampanoro kona nin halban lawlabah a bagay a main kona.

⁷ Ando kamo malingo ha pangingsisip moyo: Yay Dios ay kay ya maloko-loko nin hinoman. Ngamin, no anyay inmola nin tawo, yadtaw syimpri lapton na. ⁸ Yay anhomonol ha doka a ilig nin lalaman ay matanggap nay kamatian a pamakahiyay ha Dios anggan-angga bana konan ya-rin kaho-honol na ha sarili na.

Kot yay anggomwa ayon ha kanakoman nin Ispirito nan Dios, yay matanggap na ay biyay a homin anggawan bana syimpri ha kaho-honol na ha Ispirito nan Dios. ⁹ Kanya, ando tamo homawa nin gomwa kaabigan, ta pa-makalato nin intakda a panaon ay lapton tamoy kaabigan no magpatoloy tamo. ¹⁰ Kanya naor, kada main tamon oportonidad, gomwa tamon kaabigan maskin ha hinoman a tawo, lalon-laloy na konlan kaparan antompol koni Cristo.

Hoyot a Bibilin a Sinolat Na Mismo ni Pablo

¹¹ Biliwon moyo, mangahiban ana odtin lawlitra ta hikoy na mismoy ampanolat hawanin.

¹² Main konlan kapara kon mangangaral a Israelita a labay ot mamagosto konlan kapara min Israelita a kay antompol koni Cristo. Kanya ampiliton la kamon hikamoy antompol nin dapat ot pakogit anta ambo kamon Israelita. An-ipilit lan bongat orin pigaw ma-palilihan lay pana-damsak lan kapara min Israelita a kay antompol. Nga-min, andamsakon yay hinoman a ampangaral a sapat anay pa-ngamati ni Cristo ha kros nin ambo anan kailangan pakogit, tan homonol ha daan a kawkapanogoan nan Dios. ¹³ Kay lay nan lamang angka-honol yay intiron kawkapanogoan, bi-sa labay

la kamo ot maipakogit ta pigaw maita-gay lay sarili la no maayat la kamo. ¹⁴ Hiko balo, homin akon laloman labay ita-gay no ambo yay pa-ngamati nan Katawan tamon Jesu-Cristo ha kros. Bana konan yadtin pa-ngamati na, yay ampaalagawon nin hilay tawon makamondo ay homin anan kwinta para kongko, ta pahal naipasak ana ha kros. Tan anorin anamaot kapara, homin akoy nan kwinta konlan hila-rin a tawon makamondo, ta bilang akoy namaot anan naipasak ha kros. ¹⁵ Hitamoy iti na koni Jesu-Cristo ay ambo anan maalaga no kogit tamo o ambo, nokay yay maalaga ay yay bina-yowan anay pamagkatawo tamo. ¹⁶ Halban tawo a ampagbiyay ayon konan yadtin totoro ay matanggap lay kaliswayan nakom tan inganga-ro nan Dios; hila-rin a ma-halita maptog a aw-Israelita a tawtawo nan Dios.

¹⁷ Paibat hawanin ay ando moyoy na komon pagolowon a isip ko. Harag anay bawbiya ha lalaman ko pambilian nin pa-na-damsak la kongko bilang ma-magsirbi ni Jesus a Katawan.

¹⁸ Tawtalakaka, patoloy moyo komon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Amen.

Solat ni Pablo konlan antompol ha Efeso

¹ Hiko hi Pablo, apostol ni Jesu-Cristo bana ta yadti a kalabayan nan Dios.

Solat kodti komoyo a nag-in bawbanal a tawtawo nan Dios ha syodad Efeso a mawmaptog ha pa-makiasa-sa koni Jesu-Cristo.

² Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Pawpayabol bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Cristo

³ Poriwon tamo yay Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo, bana ta inimbi na kontamo a halban pawpayabol a natanggap tamo ha Ispirito na ibat ha langit bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Cristo. ⁴ Nga-min, ba-yo pinalsay babon lota ay pinili na tamoy nan mag-in awa-nak na bana koni Cristo, para mag-in tamon banal tan homin kapintasan ha main nan arapan. ⁵ Ha main nan labi ay intatala na tamoy nan daan para mag-in awa-nak na bana anaor koni Jesu-Cristo. Yadti ay ayon ha main nan magandan tatala tan kalabayan. ⁶ Kanya poriwon tamo yay Dios ta ha kapaispantan kaabigan na ay nainga-rowan na tamo bana

ha pa-makiasa-sa tamo koni Cristo a anlabyon nan Anak.

⁷ Dinondon na tamo ni Cristo ha paralan nin daya nan tinomolo. Kanya na-patawad anay kawkasalanan tamo gawa nin kay ma-ma-min a kaabigan nan Dios. ⁸ Yadtin kaabigan na ay imbo-bo na kontamo nin sagana ta binyan na tamon nangasari a klasin karonongan tan pangingintindi. ⁹ Bisa impatandaan na kontamo hawanin panaon yay sikriton plano na ta anorin a main nan magandan tatala. Plano na, ¹⁰ a halban ha langit tan iti ha lota ay biig nan piasa-sawon ha aypa kapangyarian ni Cristo ha panaon a intakda na.

¹¹ Hawanin, hikamin aw-Israelita a impakiasa-sa nay nan Dios koni Cristo ay main kamin matanggap a pa-hal tawil a ibi nan Dios. Nga-min, pinili na kami na hin kalin-oo-nawan ot para mag-in awa-nak na, ta yadti a tatala na tan hiyay anggomwa nin halban bawbagay ayon ha main nan plano tan kalabayan. ¹² Hikami a o-nan pinomasimala koni Cristo ay intatala nan Dios nin magbiyay para mapori ya ha main nan kapa-paispantan kaabigan.

¹³ Hikamo man a ambo aw-Israelita ay kabilang ana-maot konan yadtin tatala na ta pinomasimala kamoy na-maot koni Cristo hin nalngo moyoy tama a totoro,

yay Labah a Balita tongkol ha kalipyasan. Bi-sa, hin tinompol kamo ay binyan na kamon Dios nin Masanton Ispirito na ayon ha main nan pangako, bilang tatak a pamibian a tawtawo na kamoy na. ¹⁴ Yay Ispirito nan Dios yay inimbi kontamon garanya a matanggap tamo yay pa-hal tawil a impangako na. Ma-pangagotan tamodti anggan ha panaon a hitamoy tawtawo nan Dios ay ilipyas nay na [ha halban karokaan.] Poriwon ya ha main nan kapa-paispantan kaabigan!

Yay dawat ni Pablo

¹⁵ Hawanin, paibat hin na-balitaan koy main moyon katotpol koni Jesus a Katawan tan yay pamanglabi moyo ha halban kapara tamon antompol, ¹⁶ ay patoloy akon ampaki-salamat ha Dios bana komoyo. Pirmi katamon an-ilamo ha kada-dawat ko. ¹⁷ Yay dawat ko konan Dios Ama a sangkata-ta-gayan a namihogo koni Jesu-Criston Katawan tamo ay magkamain kamo komon nin hoston pangingintindi tan pa-maka-tanda tongkol konan Dios ibat ha Ispirito na. ¹⁸ Tan komon mahawangan a kawkaisipan moyo pigaw maintindyan moyo yay an-asahan tamon pangako na kontamo hin hina-wayan na tamo tan yay kalakan kawka-paispantan pawpayabol a ibi na kontamo a pa-hal

tawil nin balang nag-in banal a tawo na. ¹⁹ Tan komon maintindyan moyo ot yay homin kapantay a kapangyarian na a anggami-ton na ha kata-tambay na kontamon antompol. Yadtin kapangyarian nan homin kapantay ²⁰ ay ginamit na hin pinaorong nan nabyay hi Cristo. Bi-sa pinatoklo na ya ha wanan na itaw ha langit para kalamo nan mag-ari. ²¹ Kanya mata-gay a kapangyarian ni Cristo konlan halban ampipamoon, konlan ampaggob-yirno, konlan main kawkapangyarian tan konlan main angka-hakopan. Yay ngalan na a pinakamata-gay ha halban ngalan, ambo bongat hawanin nokay anggan ha lomato a panaon. ²² Halban bawbagay ay inigwa nan Dios ha aypa kapangyarian na, tan hiyay ginwa nan impagkaolo nin hitamoy halban antompol. ²³ Bi-sa hitamoy halban antompol ay impagka-lalaman ni Cristo, kanya hitamo bilang pawpartin impagka-lalaman na ay kapnoan ni Cristo, kot hiya syimpri yay pinakakapnoan nin halban bawbagay ha aytimay logar.

2

Yay dati tan yay ba-yon kapa-halan

¹ Yay kaalimbawaan moyo ay pinaorong na kamon nabyay nin Dios bana ta

hin yadtaw, yay kapa-halan moyo ay nati bana ha pa-magkasalanan tan pangongontra moyo kona. ² Anorin a klasin biyay moyo hin yadtaw ta angka-wit kamo ha oso nin yadtin mondo ta hinonol moyo hi Satanas, yay poon lan dawdoka a ispirito iti ha hilog nin langit. Hiya a ampag-ari anggan hawanin ha biyay lan tawtawon kay anhomonol ha Dios. ³ Anorin tamoy namaot konla hin yadtaw. Nagbiyay tamo ayon ha aw-apos tamon makalaman ta hinonol tamoy dawdoka a ilig nin lalaman tan kaisipan tamo. Kanya yay natural tamon pa-magkatawo hin yadtaw ay bilang konlan lawlalom-an tawon makasalanan a paparosawan nan Dios ha matindin hobhob na.

⁴ Anodtaw pa man, hobol yan inganga-ro yay Dios, kanya impa-kit na kontamo yay sangkahi-banan pa-manglabi na. ⁵ Ngamin, maski hin pa-hal nati tamo bana naor ha kasalanan tamo ay inlamo na tamo ha ba-yon biyay ni Cristo. (Tandaan moyo a nalipyas tamo bana bongat ha kaabigan nan Dios.) ⁶ Bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo ay bilang tamoy namaot anan pinaorong nabyay nin Dios kalamo ni Jesu-Cristo, tan pa-hal pinatoklo na tamoy namaot ha langit para mag-ari nin kalamo ni Jesu-

Cristo. ⁷ Ginwa nan Dios yadti pigaw ha lomato a pawpanaon ay maipa-kit na yay kay ma-ma-min a kaabigan na bana ha labi na kontamon nakiasa-sa koni Jesu-Cristo. ⁸ Ha kaabigan nay naor nin Dios ay inlipyas na tamo bana ha katotpol tamo koni Cristo. Yadtin kalipyasan tamo ay kay nakwa ha sarili tamon pa-mag-inakit, nokay rigalo nan Dios yadti. ⁹ Iya, kay makwa yadtin kalipyasan ha sarilin gawa ta pigaw kay maipagmahiban nin hinoman. ¹⁰ Ngamin, hitamo ay pinalsa nan Dios tan binyan anaor nin ba-yon biyay, bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo. Ginwa nadi, pigaw magbiyay tamo nin anggomwa kaabigan ta yadti ay intatala nay nan daan nin Dios para gaw-on tamo.

Nanga-piasa-sa Bana koni Cristo

¹¹ Hikamoy ambo Israelita, isipon moyoy dati moyon kapa-halan: In-abing kamoy naor nin ambo Israelita, tan anha-wayan la kamon "Ambo kogit" nin hilay kapara kon Israelita bana ta para konla, yay pangongogit ay pamilbian a tawtawo na hilan Dios, anta panlikol bongat orin a gawa nin tawo. ¹² Hin kay kamo ot tinompol ay homin kamon kata-tanda tongkol koni Cristo, tan ambo kamon kabilang komin Israelita a tawtawo nan Dios. Kanya ambo

kamon kalamo ha kawka-sondoan nan Dios komi a main awit pawpangako. Homin kamon pag-asa hin yadtaw, tan nagbiyay kamo iti ha mondo nin homin kata-tanda tongkol ha Dios. ¹³ Kot hawanin, bana ha pamakiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo, hikamo a datu kot marayo ha Dios ay nipakadani kamoy na kona bana ha daya ni Cristo. ¹⁴ Hi Jesu-Cristo a pinangibatan nin main tamon pa-misosondo, ta hikamin aw-Israelita tan hikamoy ambo Israelita ay piniasa-sa na ta hinira na yay pa-hal padir a namihiyay kontamo. ¹⁵ Hin insakripisyo nay lalaman nan mati ay inalihan nan alaga yay kawkapanogoan komin Israelita bilang paralan nin kada-dani ha Dios, ta panay yadtin mawmanda tan rawriglaminto. Kanya hawanin, naalih ana-rin a harang ha pa-milalamo tamo hikamoy ambo Israelita tan hikamin Israelita. Nga-min, apos nan piassawon na tamo bilang asay ba-yon klasin tawo ha paralan nin katotpol tamo. Kanya hawanin, main tamoy nan pa-misosondo. ¹⁶ Impaki-sondo na tamon pari-pariho konan Dios ha paralan nin pa-mida-ton na nin main nan lalaman para mati ha kros. Yadti a paralan nan pa-ngalih nin datin kay tamo pa-misosondo. ¹⁷ Nako hi Jesus iti ha babon lota ta impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-maki-

sondo ha Dios, komoyon hikamoy ambo Israelita a datin madayo ha Dios tan komin aw-Israelita a datu nan madani ha Dios. ¹⁸ Hawanin, bana koni Cristo ay pari-pariho tamoy nan makadani konan Ama ha tambay nin Masanton Ispirito na.

¹⁹ Kanya hawanin, kay kamoy na an-itoring laloman tawo o dawdayowan, nokay kapara mi kamoy nan tawtawo nan Dios tan pari-pariho tamoy nan impagkapamilya na. ²⁰ Balang antompol ay pa-hal bawbato a an-ipatong ha pondasyon a homin laloma no ambo halban lan aw-apostolis tan pawpropita nan Dios. Balo ta hi Jesu-Cristo a pa-hal pinakapondasyon. ²¹ Bana kona, main tamon pa-miasa-sa a bilang bawbato a an-isa-salansan ha pamamadong anggan mayari yadtin masagradon timplo nan Katawan. ²² Bana naor ha pamakiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo ay inlamo kamoy namaot konan yadtin pahal an-ipa-dong a an-iwanan nan Dios, ta an-iwanan kamoy namaot Masanton Ispirito na.

3

Yay pangangaral ni Pablo konlan ambo Israelita

¹ Kanya naor, an-idawat katamo, tawtalakaka, hiko hi Pablo a nakapriso hawanin bana ha kasi-sirbi ko koni Jesu-Cristo para komoyon ambo Israelita. ² Malamang

tanda moyoy na a pina-tayaan na kon Dios para iabot komoyo yay Labah a Balita tongkol ha inganga-ro na komoyo. ³ Impatandaan nan Dios kongko yay sikriton plano na. (Binanggit koy nadti konan yadtin solat. ⁴ Kanya ha pa-masa moyo ay ma-tandaan moyoy tongkol ha pa-makaintindi ko konan yadtin sikriton plano na tongkol koni Cristo.) ⁵ Kay na impatandaan odti nin Dios konlan tawtawo hin o-nan panaon, kot hawanin ay impanakom anaor nin Ispirito na komin bawbanal a awapostolis tan ha pawpropitan mangangaral na. ⁶ Yay sikriton plano na a impatandaan na ay: Ambo bongat hikamin Israelita a ambiyan nan Dios pawpayabol a pahal tawil nin balang tawo na, nokay pati hikamoy ambo Israelita. Kabilang kamoy na komi a impagka-lalaman ni Cristo. Tan kalamo kamoy namaot makatanggap pawpangako nan Dios bana ha pa-makiasa-sa moyo koni Cristo bana ha katotpol moyo ha Labah a Balita.

⁷ Ha kaabigan nan Dios ay ginwa na kon mangangaral nin yadtin Labah a Balita; ginwa nadti ha main nan kapangyarian. ⁸ Hikoy nay pinakamaaypa ha halban tawtawo nan Dios, kot binyan na ko ot syimpri nin yadtin pribilihyo para ipangaral komoyon ambo Israelita yay sagana a pawpayabol ni Cristo a kay

maabot isipon, ⁹ tan para ipahawang ha halban no panoma maka-paki-lamo konan yadtin sikriton plano na. Naboyot a panaon a insikriton nadti nin Dios a namalsa nin halban bawbagay [ha paralan ni Jesu-Cristo.]* ¹⁰ Nga-min, yay labay nan Dios ay hitamoy halban antompol koni Jesus a gamiton na para ipa-kit na hawanin konlan hilay awanghil a ampi-pamoon tan konlan laloma ot a main kapangyarian ha langit, yay sangkaronongan na a angka-patnagan ha nangasasari a paralan. ¹¹ Yadti ay ayon ha tatala na hin kalin-oonawan ot a insagawa nay na ha pa-mako na iti ni Jesu-Criston Katawan tamo. ¹² Kanya hawanin, bana ta ampakiasa-sa tan antompol tamo koni Jesu-Cristo ay main tamoy nan kohaw nakom tan pa-masimala nin domani ha Dios ha main tamon kada-dawat. ¹³ Amotor, an-ipaki-totol ko komoyo a ando komon komapoy a nakom moyo angganon ampagdya-dya ako bana ha pangangaral ko komoyon hikamoy ambo Israelita ta yadti ay ikarangal moyo.

Yay labi ni Cristo kontamo

¹⁴ Kanya ampanalimokor akan andomawat konan Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo. ¹⁵ Hiyay Ama a ampangaligan nin pamagkaama ha halban anitoring pamilya ha langit man o ha lota. ¹⁶ An-idawat

ko kona a ha main nan kapangyarian a kay ma-mamin ay pakhawon na komon a ba-yon pa-magkatawo moyo ha pangongo-na nin Ispirito na. ¹⁷ Tan komon mamali hi Cristo ha nakom moyo bana ha main moyon katotpol kona. Komon magpatoloy anamaot a labi moyo tan lalon mag-in magot nin bilang nangyamot anan malalo, ¹⁸ pigaw hikamo tan halban anan bawbanal a tawo nan Dios ay maintindyan moyo yay kahi-banan labi ni Jesu-Cristo kontamo a kay mahokat ha kalawangan, ha kaanlohan, ha kalaloan tan ha kata-gayan. ¹⁹ Anggano man potog a kay maabot nin isip tamo yay labi ni Cristo kontamo, komon lalon ma-pa-lahan a tanda moyo tongkol konan yadtin labi na kontamo pigaw mag-in tamon hosto ha halban kaabigan a bilang ha kaabigan nan Dios.

²⁰ Hawanin, poriwon tamo yay Dios a makagawa nin sobran-sobra ot ha halban andawaton o an-isipon tamo bana ha kapangyarian na a anggamiton nay namaot ha pamama-yo na kontamo. ²¹ Poriwon tamo yay Dios ha halban panaon tan anggan-angga nin hitamoy halban antompol koni Jesu-Cristo. Amen.

4

Yay pa-miasa-sa lan antompol bana koni Jesu-Cristo

¹ Kanya hawanin, hiko a nakapriso bana ha pangan-garal ko tongkol koni Jesus a Katawan, oyay an-ipaki-totol ko komoyo: Komon mag-biyay kamon marapat ayon ha tatala nan Dios ha pa-na-way na komoyo bilang tawtawo na. ² Magbiyay kamon maaypa a nakom, mabait, mapasinsya tan mi-aabot kamo ha a-sa tan a-sa bana ha labi. ³ Pag-inakitan moyon ingatan yay pa-miasa-sa moyo a inimbi nin Ispirito nan Dios pigaw patoloy a main moyon pa-misosondo. ⁴ Nga-min, [hikamoy halban antompol ay asa-sa, bana ta] pa-hal pawparti kamo nin asa-say lalaman ni Cristo, asa-say Ispirito a ampango-na komoyo, tan asa-say pag-asa moyo bana ta pari-pariho na kamon hina-wayan nin Dios. ⁵ Asa-say namaot a Katawan, asa-say katotpol tan asa-say baotismo, ⁶ asa-say namaot a Dios a hiyay Ama tamon halban antompol. Hiya a makapangyayari ha halban, anggomwa ha halban, tan ison ya komoyon halban.

⁷ Yay balang a-sa kontamo ay pinayabolan ni Cristo nin kanya-kanyan kababaan ayon ha tanda nan tama para kontamo. ⁸ Wanay naor ha Masanton Kasolatan: "Hin noli ya ha langit ay nangawit yan golpin bawbihag tan nami nin lako a pawpayabol ha tawtawo."

⁹ Nabanggit iti ha Masanton

Kasolatan a noli hi Jesus ha langit, labay totolon no-nin ay nonaoy yay na yapo iti ha lota.* ¹⁰ Yay nonaoy iti ha lota ay hiya syimpri a noli ha sangkalinta-ta-gayan pigaw ma-patnagan a main nan kapangyarian ha aytiman maglogar. ¹¹ Ginwa na a main kontamon antompol a pinayabolan nan mag-in apostol, main propita a ma-mipatanda panakom nan Dios, main anamaot ma-miabot nin Labah a Balita ha nangasari a logar, main pastor, tan manoro ha tawtawon antompol ha Dios. ¹² Impayabol nadtin kawkababaan pigaw hitamoy tawtawo na ay maiparihadon hosto para ha pa-magsirbi kona tan mapagot tamo ha katotpol, hitamoy halban impagka-lalaman ni Cristo. ¹³ Ha anodtin paralan, manga-piasasa tamoy na anggan mag-in pari-pariho a katotpol tan tinanda tamo tongkol konan Anak nan Dios, mag-in anan homin pa-magkolang a main tamon pa-magkatawo, ta maabot tamoy nay hoston pa-magkatawo a bilang ha pa-magkatawo ni Cristo. ¹⁴ No anodti, ambo tamoy nan bilang konlan awa-nak a maganoh ma-wit nin maski anyamay klasin lingon tawtotoro ta maialimbawa hila ha baloto a angkaitolak-tolak nin alon o angkaipapahpah nin lopot. Kay

tamoy na malingo nin katosowan tan tawtaktika nin tawtawon ampanglingo-lingo. ¹⁵ Masbali ibalita tamon lawah yay kaptogan nin main awit labi pigaw mag-in tamon bilang koni Cristo ha halban bagay a hiyay impagkaolo tamon antompol. ¹⁶ Bana kona, hitamoy impagka-lalaman na ay main tamon pa-miasasa nin bilang ha pawpartin lalaman a nanga-pikakabit ha pawpilpoan. No yay balang a-sa kontamon awimpagka-partin lalaman ni Cristo ay anggaw-on nay dapat nan gaw-on ay homi-ban tan komhaw yay impagka-lalaman ni Cristo bana ha main tamon pamilalabi.

Pamama-yon kaisipan

¹⁷ Kanya yay an-ibibilin tan an-ipilit kon labay nan Katawan komoyo ay ando kamoy na magbiyay nin bilang konlan kay nakabilbi konan Dios. Ngamin, yay pa-mag-iisip la ay homin kwinta. ¹⁸ Homin hilan pangintindi tongkol ha Dios tan kay la tinanggap a ba-yon biyay a anibi na, bana ta kay la ya angka-bilbi gawa nin kati-boyan olo la. ¹⁹ Homin hilay nan karingoyan, kanya ampo-layan lay sawsarili la nin gomwa halban klasin imoralidad. Kay hila an-hawa gomwa kawkasalanan a kapa-pariril.

* 4:9 O maari anamaot labay totolon ha Griego: ha lalo nin lota.

20 Kot hikamo, ambo anorin a na-pag-aralan moyo tongkol koni Cristo.

21 Nga-min, na-tandaan moyoy na yay Labah a Balita tongkol kona tan natoroan kamoy na bana ha pa-makiasa-sa moyo kona, ta yay kaptogan ay ison koni Jesus. 22 Kanya alihon moyoy na yay dati moyon pa-mag-oogali a ibat ha daan moyon pa-magkatawo, ta yadti ay ampiparoka bana ha dawdoka moyon awilig a ampanglingo-lingo komoyo.

23 Tan dapat mama-yo kamoy nan laman nin kaisipan.

24 Pa-hal iholot moyoy nay ba-yon pa-magkatawo moyo a bilang pinalsa na kamon oman nin Dios nin kapariho na a talagan maptog tan banal.

25 Kanya alihon moyoy nay ogali moyon magalotoy ta kaptogan anay halitaon moyo ha a-sa tan a-sa, bana ta pari-pariho tamon impagka-pawpartin lalaman ni Cristo.

26 No wari man ta main kamon amot olo, pakaingat kamon kay magkasalanan.

Tampol moyon alihon orin a amot olo moyo nin ando ana taganan homlop a awlo, 27 pigaw kay moyo ma-biyan tyansa hi Satanas nin toksowon na kamo.

28 No wari ta main komoyon mahiba, itgon nay na-rin. Masbali magtrabaho ya tan gamiton nay gamot na ha anyakaman a marangal a gawgawa pigaw main ya ot maitambay ha ampan-

gailangan. 29 Ando kamo manalita nin dawdoka, nokay yay halitaon moyon bongat ay no anyay labah a makatambay ha kapara a mitama ha sitwasyon pigaw makapamin abig konlan makalngo. 30 Ando kamo gomwa nin bawbagay a pangibatan lomolo yay Masanton Ispirito nan Dios ta inhogo ya komoyo bilang tatak nan Dios a ampamaptog nin pa-nondon na komoyo ha lomato a awlo.

31 Alihon moyoy halban hakit nakom, amot olo tan hobhob. Ando kamoy na magmata-gay nin basis, mamaroroka tan mamahkit kanakoman nin kapara. 32 Masbali pakaabig kamo ha a-sa tan a-sa, milalabi tan mipatatawaran nin bilang ha pa-matawad nan Dios komoyo alang-alang koni Cristo.

5

Tawtawon na-hawangan anay kaisipan

1 Kanya pangaligan moyo yay Dios ha anyakamay anggaw-on moyo bilang awa-nak na a mabli kona.

2 Magbiyay kamon malabi ha kapara a bilang ha pa-manglabi ni Cristo kontamo ta inimbi nay biyay na alang-alang kontamo bilang da-ton a mabangloh a ka-palilikot konan Dios.

3 Bilang banal a tawtawo nan Dios ay ambo tamon dapat gomwa o mamanggit man nin anyakamay

gawa a mawmarawal o aw-imoralidad, ni mag-in maagom. ⁴ Ando kamoy namaot mangamit nin mawmarawal a halita, ni manotol-totol nin homin kwinta, o mangaalina nin ambo magandan alina. Masbali mitototol kamo nin bawbagay a maipaki-salamat moyo ha Dios. ⁵ Oyay tandaan moyo: Yay tawon ampamabayi o ampaki-lalaki o anggomwa nin anyakaman ot a mangarawal a gawa o maiing-giton ay ambo kabilang ha kaarian nan Dios tan ni Cristo. Nga-min, yay kaiinggit ay an-itoring pa-magsamba ha dios-diosan.

⁶ Ando kamo palingo ha homin kwintan pangatoyngan nin hinoman, a wana, ambo kano nin kasalanan no gomwa nin anorin ha bina-banggit ko. Ta yay potog, yarin a klasin gawgawa ay pangibatan parosawan nan Dios ha matindin hobhob na hilay tawtawon kay anhomonol kona. ⁷ Kanya ando kamo kiasa-sa ha main lan anggaw-on. ⁸ Nga-min, kaalimbawaan moyo hin yadtaw ay iti kamo ha karobloman bana ha kawkasalanan moyo. Kot hawanin ay iti kamoy na ha hawang bana ta iti kamoy na koni Jesu-Criston Katawan paibat hin tinompol kamo kona. Kanya magbiyay kamoy nan mahonol ha Dios bilang tawtawon na-hawangan

anay kaisipan. ⁹ Nga-min, yay pa-hal bonga ha biyay nin tawon ampangonawan nin Ispirito nan Dios ay panay gawgawa a labah, marapat tan maptog. ¹⁰ Kanya pag-aralan moyo no anyay ka-palilikot koni Jesu-Criston Katawan pigaw yarin a gaw-on moyo. ¹¹ Ando kamo kiasa-sa ha gawgawa a kay homin angkaibin abig a bilang ha gawgawa lan tawtawon kay ot na-hawangan a kawkaisipan. Masbali, ipa-kit moyo konla yay lawlabah a gawa pigaw ma-kit lay kalingowan la. ¹² Nga-min ka-paringoy maskin banggiton bongat yay bawbagay a anggaw-on lan paari. ¹³ Yay gawgawa lan hiladtin tawtawon kay ot na-hawangan a kaisipan, no ikompara ha gawgawa nin tawtawon iti na ha hawang ay mapatnagan a doka. Bisa, no mapatnagan la a doka a gawgawa la ay mahawangan a kaisipan la. ¹⁴ Kanya wanan Dios, "Hikamo a pa-hal angka-lok o pa-hal nati bana ha main moyon kawkasalanan moyo, mibangon kamoy na pigaw hawangan ni Cristo a main moyon kawkaisipan."

¹⁵ Kanya pakaingat kamo ha pa-magbiyay moyo. Magbiyay kamon bilang ha tawtawon maronong, ambo bilang konlan homin kata-

tanda tongkol ha Dios. ¹⁶Yay panaon moyo ay gamiton moyo ha ikaabig nin a-sa tan a-sa ta masyadoy nan doka a lalakon panaon. ¹⁷Ando kamo kialig-alig konlan tawtawon kay ampangintindi nokay intindyon moyoy kalabayan nan Katawan.

¹⁸Ando kamo maglahing ta pangibatan a mahira a biyay moyo. Masbali pag-inakitan moyon magpango-nawan kamon hosto nin Ispirito nan Dios. ¹⁹Mitototol kamo ha a-sa tan a-sa nin main awit kawkantang nakasolat ha Halita nan Dios tan laloma ot a kawkantang pamomori, pati ba-yon kawkantang maka-Dios. Magkanta kamo tan mamori koni Jesu-Criston Katawan nin losob ha nakom. ²⁰Lawah tamon pasalamatan yay Dios Ama ha halban bawbagay ha ngalan nan Katawan tamon Jesu-Cristo.

Tongkol ha Pa-miambali

²¹Pahakop kamo ha a-sa tan a-sa ta iti ma-kit a kagalang moyo konan Dios.

²²Hikamoy bawbabayi, pahakop kamo ha kaambali moyo a bilang ha pamagpahakop moyo konan Katawan. ²³Nga-min, yay lalaki yay ampamoon konan kaambali na a bilang anamaot koni Cristo a ampamoon kontamon halban antompol a impagkalalaman na tan hiyay Mamilipyas tamo. ²⁴Kanya no

pa-non hitamoy antompol kot ampahakop koni Cristo ay anorin anamaot komoyon bawbabayi, dapat pahakop kamoy namaot ha kaambali moyo ha anyakaman magbagay.

²⁵Hikamoy namaot kaparan lawlalaki, labyon moyoy kaambali moyo a bilang ha pa-manglabi ni Cristo kontamon antompol. Inimbi nay biyay na alang-alang kontamo, ²⁶pigaw gaw-on na tamon banal a tawtawo na pamakayari na tamon nilinis ha paralan nin halita na tan nin pa-maotismo ha lanom. ²⁷Ginwa nadi pigaw hitamoy halban antompol ay maiparihado na tamon omarap painsan kona nin bilang ha a-say babayin ikakahal a na-pakaganda, homin pikas, kolobot o anyakaman ot a makasta, [labay toton, banal tan homin kapintasan]. ²⁸Kanya dapat labyon nin balang lalaki a kaambali na nin bilang ha pa-manglabi na ha main nan sarili. Ta hinoman a ampanglabi ha kaambali na ay bilang nay nan lamang anlabyon a main nan sarili. ²⁹Nga-min, homin tawon kay ampanglabi ha sarili nan lalaman. Masbali ampapanganon tan analagaon nadi a bilang anamaot ha pamag-inakit ni Criston Katawan kontamon antompol. ³⁰Nga-min, hitamo ay pawparti nin impagkalalaman na a [pa-

hal bawbotol tan laman.]*
³¹ Nga-min, wana ha Masanton Kasolatan, "Yadti a bara-nan no anongkot ibati nin lalaki yay tatay tan nanay na ta ki-tapol yay na konan kaambali na, kanya mag-in hilay nan asa-sa."
³² Yadtin binanggit ko ay main malalo a kanaboan, kot para kongko, yay a-say labay nan totolon ay yay tongkol ha pa-makiasa-sa ni Cristo kontamon antompol.
³³ Anodtaw pa man, main ya ot syimprin labay totolon tongkol ha pa-miambali. Kanya hikamoy lawlalaki a main kaambali, balang a-sa komoyo ay labyon nay kaambali na a bilang nin pamanglabi na ha main nan sarili. Hikamoy namaot a bawbabayi, igalang moyoy kaambali moyo.

6

Tongkol ha awa-nak tan mawmatoantawo

¹ Hikamoy awa-nak, pakahonol kamo ha mawmatoantawo moyo alang-alang konan Katawan ta yadti a marapat. ² Nga-min, wana ha Masanton Kasolatan: "Igalang moy tatay tan nanay mo." Yadti a o-nan kapanogoan nan Dios a main lamo nin pangako, ta wanan impa-lah: ³ "pigaw mag-in labah a pa-hal mo tan omanloh ot a biyay mo iti ha lota."

⁴ Hikamoy namaot a mawmatoantawo, ando moyo pamoton a olo lan awa-nak

moyo ha ambo tama a pamahonol. Nokay pahi-banon moyo hila nin main awit pamitandoro tan pa-noro ayon koni Jesu-Criston Katawan.

Tongkol ha aw-alipon tan aw-amo

⁵ Hikamoy namaot a aw-alipon, pakahonol kamo ha aw-amo moyo iti ha lota nin main hoston kagalang, li-mo tan malinis a kanakoman a bilang hi Cristo yay anhonolon moyo.
⁶ Gaw-on moyodti, ambo bongat no angka-kit la kamo o pigaw wari ma-gostowan lay kasi-sirbi moyo, nokay bana ta an-itoring moyoy sarili moyo nin ma-magsirbi ni Cristo tan anhomonol ha kalabayan nan Dios nin losob ha nakom. ⁷ Magsirbi kamo konla nin matibolos a nakom ta ibilang moyon kasi-sirbi koni Criston Katawan, ambo bongat ha tawo. ⁸ Tanda moyoy namaot a yay Katawan a tomobalo ha balang kaabigan a ginwa nin balang a-sa, alipon ya man o ambo.
⁹ Hikamoy namaot a aw-amo, pakaabig kamoy namaot ha aw-alipon moyo. Ando moyo hila lili-mowon ta tanda moyo a halban tamo ay anhomonol ha asa-say Katawan a itaw ha langit tan hiya ay homin angkilingan.

Yay impagkaarmas tamo laban koni Satanas

¹⁰ Tawtalakaka ko, yay hoyot a maiwawali ko ay pakhawon moyoy nakom

moyo ha paralan nin pa-makiasa-sa moyo koni Jesu-Criston Katawan tan ha tambay nin kapangyarian na a an-ibi na komoyo. ¹¹ Bilang impagka-hondalo nan Dios, pa-hal iholot moyoy kompliton impagkaarmas a inimbi nan Dios komoyo ta pigaw ma-paglabanan moyoy taw-taktika ni Satanas. ¹² Nga-min, yay kalaban tamo ay ambo tawo, nokay hilay kay angka-kit a ampi-pamoon tan main kapangyarian [a kakampi ni Satanas,] tan ampango-na konlan tawtawon makasalanan a iti ot ha karobloman, a homin laloma no ambo hilay halban dawdoka a ispirito ha ta-gay. ¹³ Kanya pahal iholot moyoy kompliton impagkaarmas a inimbi nan Dios komoyo, pigaw manalo kamo ha panaon angkalanon na kamo ni Satanas, tan pa-makayari moyon maki-laban ay makhaw kamo ot nin nakaodong.

¹⁴ Kanya dapat pirmi kamon handa. Yay dapat moyon impagka-sintonon ha pa-maki-laban ay yay kaptogan. Bi-sa yay pahal iholot moyon pamprotiksyon kolop ay yay pamakamaptog. ¹⁵ Yay dapat moyon impagkaapin ayi ay yay pa-makaparihado moyon pirmi nin mamiabot nin Labah a Balita nan Dios a ampangibatan nin pamaki-sondo kona. ¹⁶ Holok ha halban, panga-gotan moyoy katotpol moyo ta

yadti a impagka-kalasag moyo para ma-patgon tan mai-lop moyo yay pahal andortan pawpana a an-ipaniro ni Satanas komoyo. ¹⁷ Bi-sa yay gamiton moyon impagka-helmet ay yay pamilipyas nan Dios komoyo. Tan yay dapat pakaga-gotan moyon impagka-ispada a inimbi nan Masanton Ispirito nan Dios laban ha karokaan ay yay Halita nan Dios. ¹⁸ Bi-sa pirmi kamoy namaot domawat konan Dios ha paralan nin anyakamay klasin kada-dawat tan pa-midaing nin halban bawbagay ha tambay nin Ispirito nan Dios. Pakaingatan moyon kay homawa nin domawat tan ando lingwanan idawat a halban tawtawo nan Dios. ¹⁹ Komon idawat moyo koy namaot a biyan na kon Dios nin kababaan ha pananalita, pigaw makhaw a nakom kon mamiabot nin Labah a Balita tongkol koni Jesus a ba-bayo na impatandaan Dios. ²⁰ Nga-min, a-sa kon hogo ni Jesu-Cristo para ipangaral yadtin Labah a Balita, kot hawanin anaor ay nakapriso ko bana ha pangangaral ko. Kanya idawat moyo ko a maipangaral kodti nin homin alangan ta yadti a dapat kon gaw-on.

Hoyot a hawalita

²¹ No hikoy namaot a labay moyon ma-tandaan, hi Tiquico anay mamibalita komoyo nin halban tongkol ha kapa-halan ko tan yay angga-gaw-on ko. Hiya ay

mabli tamon talakaka tan a-sa yay namaot a map-tog a ma-magsirbi koni Jesu-Criston Katawan. ²² An-ihogo ko ya komoyo pigaw ma-tandaan moyoy pa-hal mi iti tan pigaw ma-pakhaw nay namaot a nakom moyo.

²³ Tawtalakaka, biyan na kamo komon nin Dios Ama tan ni Jesu-Criston Katawan nin kaliswayan nakom, tan komon pa-goton nay pamilalabi moyo nin main awit ma-got a katotpol. ²⁴ Komon patoloy moyoy namaot matanggap a kaabiganan Dios, halban moyo a ampanglabi konan Katawan tamon Jesu-Cristo nin labin homin panganggawan.

Solat ni Pablo Konlan Antompol ha Filipos

¹ Hiko hi Pablo tan hi Timoteo, parihon ma-magsirbi ni Jesu-Cristo.

Solat midti komoyon taga Filipos a nag-in anan bawbanal a tawtawo nan Dios bana ha pa-makiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo, laloy na komoyon mawma-moon tan mawma-magsirbi ha gropo moyon antompol.

² Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Pa-maki-salamat tan Kada-dawat

³ Ampaki-salamat ako konan Dios topo mapanomtoman katamo. ⁴ Ha balang kada-dawat ko ay pirmi katamoy namaot an-idawat a halban nin main awit kaligawan, ⁵ bana ta ampakiasa-sa kamo ha pa-miabot nin Labah a Balita tongkol koni Cristo paibat hin tinanggap moyodti anggan hawanin. ⁶ Angkasigoro ko a yay Dios a nag-ompisan magandan pamama-yo ha biyay moyo ay hiya ot a mamipatoloy anggan mayari na-rin ha awlon pa-mako nan oman iti ni Jesu-Cristo.

⁷ Marapat bongat a anorin a pa-masimala ko para

komoyo bana ta mabli kamo kongko. Ampakiasa-sa kamo kongko lolog iti ko ha prisowan tan anorin kapara no andipinsawan tan an-odongan koy Labah a Balita. Kanya kalamo kamoy namaot ampananggap nin kaabigan a an-ibi nan Dios kongko. ⁸ Tanda nan Dios no pa-noy angkalayam kon kalongowan komoyon halban bana ta anlabyon katamo nin bilang ha pamanglabi ni Jesu-Cristo komoyo.

⁹ Yay dawat ko para komoyo ay komon mas lalon mama-lah a labi moyo nin main awit karonongan tan malawang a panggingintindi ¹⁰ ta pigaw tanda moyon pilion no anyay pinakalabah, ta pigaw ma-lato na kamo ni Cristo ha awlon pa-mako nan oman iti nin mawmalinis a konsinsya tan homin kapintasan. ¹¹ Tan an-idawat ko ot a yay biyay moyo ay mamonga nin poro kaabigan ha tambay ni Jesu-Cristo, ta ya-rin a makapamin karangalan tan kaporiwan konan Dios.

Nakapamin Abig a Pa-makapriso ni Pablo

¹² Labay kon ma-tandaan moyo, tawtalakaka, a yay nangyari kongko ay lalon nakapamin abig ha ikasolong nin pangangaral nin Labah a Balita. ¹³ Nga-min, nibantog ha intiron palasyo iti tan ha halban tawo iti a yay pa-makapriso ko ay

bana ha kasi-sirbi ko koni Cristo. ¹⁴ Kanya bana konan yadtin pa-makapriso ko, lako konlan tawtalakaka konan Katawan a kinomhaw a nakom kanya kay hilay na angkali-mo, nokay masbali lalon nagkamain hilan kohaw nakom nin mamiabot Halita nan Dios.

¹⁵ Kot balo, main laloman ampangaral tongkol koni Cristo nin main awit inggit tan pangongontra. Kot hilay laloma ay main labah a tatala. ¹⁶ Hiladtaw ampangaral tongkol koni Cristo bana ta labay lan makadaog ay main laok a ambo labah a tatala, ta hay wanla no lalo lan ma-palahan a irap ko lo-gan kon nakapriso. ¹⁷ Hilay namaot a laloma ay ampangaral bana ha main lan labi, palibhasay tanda lan intatala na kon Dios para dipinsawan koy Labah a Balita. ¹⁸ Kot maski anyakaman wari a tatala la ha main lan pangangaral, maganda man o main laok ambo labah ay maliga ko syimpri bana ta angkaipangaral hi Cristo.

Iya, tan patoloy a kaligawan ko, ¹⁹ ta tanda kon yay ogotan nin yadtin pamakapriso ko ay malibri ko syimpri bana ha dawdawat moyo tan ha tambay nan Masanton Ispirito ni Jesu-Cristo. ²⁰ Ampaka-apososon ko tan ampasimalaan a kay ko komon makagawa anyakaman magbagay a ikaringoy ko. Nokay patoloy komon a main kon

hoston kohaw nakom, lalonlalo na hawanin para maparangalan ko hi Cristo, mag-in ha biyay ko o kamatyan man. ²¹ Nga-min para kongko, yay biyay ko ay para koni Cristo, bi-sa mati ko man ay pakinabang ko syimpri. ²² Kot no wari ta magpatoloy ot a biyay ko, ma-palahan ot a bonga nin pamagpagal ko. Kanya kay ko mahalita no anya yay pilion ko. ²³ Angkapikna a kaisipan ko, ta hi-ban syimpri nakom kon omalih ana konan yadtin mondo para maipagkalamo koy na hi Cristo ta yarin ay lalon labah para kongko. ²⁴ Anodtaw pa man, kailangan syimpri a patoloy ot a biyay ko ta ikaabig moyo. ²⁵ Bana ta anodti, angkasigoro kon patoloy ako ot mabyay nin maipagkalamo moyon halban pigaw ma-tambayan katamon lalon mag-in ma-got, tan lalon lomiga ha main moyon katotpol. ²⁶ Kanya ha pamagbolta kon oman ison komoyo ay lalo moyo yan poriwon hi Jesu-Cristo bana ha kata-tambay na kongko.

²⁷ Hawanin, maski anyamay mangyari kongko, paginakitan moyon magbiyay nin ayon ha Labah a Balita tongkol koni Cristo. Ha anorin, ma-tibaw katamo man o kai ay ma-balitaan ko a ampagpatoloy kamo nin asa-say kanakoman tan

pari-pariho moyon an-ipag-inakit nin odongan yay katotpol a ayon ha Labah a Balita. ²⁸ Ando kamo malimo konlan ampangontra komoyo ta pa-maptog orin konla a hila ay parosawan, balo ta hikamo ay ilipyas nan Dios. ²⁹ Inimbi komoyoy pribilihyo ambo bongat tompol koni Cristo nokay magdya-dya anamaot para kona. ³⁰ Hawanin anaor ay andomalan anamaot komoyoy pangongontra a bilang ha na-kit moyon dinomalan kongko tan anggan hawanin ay angka-balitaan moyon andomalan ot kongko.

2

Ipag-oliran hi Cristo

¹ Tawtalakaka, ambo doman bana ha pa-makiasasa moyo koni Cristo ay angkomhaw a nakom moyo? Ambo doman anggomalah-gah kamo ot bana ha labi na? Ambo doman main kamon pa-makiasa-sa ha Ispirito nan Dios? Ambo doman main kamoy namaot nin labi tan inganga-ro ha a-sa tan a-sa? ² Kanya komon miasa-sa kamon kaisipan, lalon milalabi, misosondo, tan magkamain nin pari-parihon tatala pigaw mahostoy kaligawan ko. ³ Ando kamo gomawa nin anyakamay bagay para daogon moyon bongat a kapara o bana ha pa-magmata-gay. Nokay mas-bali magpakaaypa kamo

ta mas paalagawon moyoy laloma dinan ha sarili. ⁴ Ambo kapag sarili moyon bongat a intindiyon moyo, nokay isipon moyoy namaot a ikaabig lan laloma. ⁵ Yay dapat pa-mag-iisip moyo ay yay bilang pangingsip ni Jesu-Cristo. ⁶ Nga-min, maskin ison konay pa-maka-Dios ay kay na kinawa-nan imbati a pa-makapantay na konan Dios, ⁷ nokay naglalaman yan tawo tan nagbiyay nin bilang a-say alipon. ⁸ Ha pa-maglalaman nan tawo ay nagpakaaypa ya tan nag-in yan mahonol anggan ha kamatyan, maski yay kamatyan na kot ha kros. ⁹ Kanya inta-gay na yan hosto nin Dios tan inimbi na kona yay ngalan pinakamata-gay ha halban ngalan, ¹⁰ pigaw ha ngalan ni Jesus, halban pinalsa ha langit man o ha lota, pati hilay nati na ay manalimokor nin somamba kona. ¹¹ Tan halban ay bomilbi a hi Jesu-Cristo ay Katawan pigaw ma-parangalan yay Dios Ama.

Dapat Ma-kit ha Biyay Moyoy kawkaabigan

¹² Kanya, anlabyon kon tawtalakaka, tanda kon lawah kamon mahonol, ambo bongat hin ison ako, nokay mas laloy na hawanin ta kay koy na ison. Kanya ipagpatoloy moyon ipag-inakit a main moyon kalipyasan nin main awit hoston kali-mowan ha Dios. ¹³ Tandaan moyo a yay Dios

a ampami komoyo nin apos tan kababaan para magwa moyoy main nan kalabayan.

¹⁴ Ha anyaman a gawa, ando kamo magriklamo ni ki-porpya, ¹⁵ ta pigaw yay biyay moyo bilang awa-nak nan Dios ay mag-in malinis tan homin pa-magkolang. No anorin, homin maipintas komoyo anggano man iti kamo ha botlay nin tawta-won mangayangat a kaisipan tan dawdoka a gawa. Kanya kaalimbawaan moyo ay bawbitoon a ampakapamin hawang ha mondo, ¹⁶ ta an-iabot moyo konla yay Halita nan Dios a ampakapamin biyay a homin anggawan. Bi-sa ha awlon pa-mako nan oman iti ni Cristo ay maipagmahi-ban katamo, ta kaalimbawaan ko ay naki-lomba nolayo o nag-trabaho nin kay nasayang a pinagpagalan.

¹⁷ No kailangan ibi koy biyay ko bilang pa-lah ha anida-ton moyo ha Dios tan ha kasi-sirbi moyo kona bana ha main moyon katotpol, maliga ko syimprin mati tan patoloy akon maki-lilikot komoyon halban. ¹⁸ Anorin kapara, dapat maliga kamoy namaot tan maki-lilikot kamo kongko.

Tongkol ha Pa-mag-inakit ni Timoteo

¹⁹ Ampasimala ako koni Jesus a Katawan a ha maparah a panaon ay aboloyan nan ma-pa-ka ko ison komoyo hi Timoteo, pigaw

mag-in may-om a kaisipan ko no ma-tandaan koy namaot yay kapa-pa-hal moyo.

²⁰ Homin laloman bilang kona a kaasa-sa kon kanakoman nin ampag-inakit para komoyo. ²¹ Nga-min, hilay laloma ay biig sarili lan ikaabig bongat a an-isipon la, ambo yay bawbagay para koni Jesu-Cristo. ²² Kot tanda moyoy na tan na-hobokan no pa-no kaptog hi Timoteo. Tinambayan na ko ha pangangaral nin Labah a Balita a bilang ha kata-tambay nin a-say anak ha matoantawo na. ²³ Kanya naor amplanowon kon hiyay pakakon ko ison komoyo no matandaan koy nay mangyari kongko. ²⁴ Ampasimala ako konan Katawan a hiko man kot aboloyan nan maka-ka anamaot ison komoyo ha maparah a panaon.

Tongkol ha Pa-mag-inakit ni Epafrodito

²⁵ Naisipan kon kailangan ko yay nan paboltawon ison komoyo hi Epafrodito a talakaka tamo a inhogo moyo para tambayan ako ha pawpangangailangan ko. Kalamo-lamo ko ya ha pangangaral tan kaparan yan pa-hal hondalo ni Cristo.

²⁶ Hi-ban a nakom nan mapaki-kitan kamoy halban, ta golo-goloy kaisipan na bana ta na-balitaan moyon nag-masakit ya. ²⁷ Talagan nag-masakit yan grabi tan naga ot nati. Kot inomabig ya bana ha inganga-ro nan Dios

kona, tan inganga-ro na ot kongko pigaw ambo patong-patong a kaloloan ko.

²⁸ Kanya mapilit ko yay nan paboltawon ison komoyo, ta pigaw pa-makakit moyo kona ay malilikot kamoy na tan pigaw mabawahan anamaot a pamag-aborido ko tongkol komoyo. ²⁹ Kanya tanggapon moyo ya komon nin main mahi-ban a kaligawan alang-alang ha pa-miasa-sa tamo konan Katawan. Igalang moyoy tawon bilang anorin kona. ³⁰ Nga-min, bana ha kasi-sirbi na koni Cristo ay naga ya nati, ta intaya nay biyay na ta hiyay nangwan logar moyo para manambay kongko.

3

Paralan Para Mag-in Tawo nan Dios

¹ Hawanin, tawtalakaka, pakaliga kamo bana ha pamakiasa-sa moyo konan Katawan. Kay ko anhawa olit-oliton isolat odtin bawbagay komoyo ta ikaabig moyodti.

² Mag-ingat kamo konlan pa-hal aw-aso, [yay labay to-tolon,] hilay anggomwa doka tan ampangaral a kailangan ot pakogit [ta yadti kanoy paralan para mag-in tawo nan Dios]. ³ Tandaan moyo a ambo hila, nokay hitamoy potog a tawtawo nan Dios bana ta ansomamba tamo kona ha pangongo-na nin Ispirito na, tan yay an-itagay tamo ay hi Jesu-Cristo,

ta kay tamo ampasimala ha paralan a kinaogalian gawon ha lalaman.

⁴ Hawanin, no komon ta makwa yadti ha anorin a klasin kinaogalian a kapanogoan komin Israelita, hiko man ay main akoy namaot komon bastantin ma-pasimalaan. Tan no main ampangisip a maari yan pomasimala ha anorin a bawbagay, mas ampakalamang ako komon. ⁵ Ngamin, kinogit ako hin ikawalon awlo paibat hin in-abing ako. A-sa kon potog a Israelita a ibat ha lipi ni Benjamin. Talagan lihitimo kon Israelita a anha-wayan anamaot "Hebreo". A-sa kon mahonol ha kawkapanogoan nan Dios ta kabilang ako ha pinakaistrikton gropo nin rilihyon mi a anha-wayan "Pariseo". ⁶ Ha pamaginakit kon makahonol, dinadamsak koy naor hilay antompol koni Cristo. No pi-totolan yay pamagin maptog bana ha kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios homin maipintas kongko. ⁷ Kot anorin man, bana koni Cristo, ya-rin halban kaho-honol ko ha kawkapanogoan a intoring kon pakinabang hin yadtaw ay intoring koy nan homin kwinta. ⁸ Talagan halban bawbagay a maitoring maalagá ay biig koy nan an-ibilang homin kwinta, ta homin anan laloman pinakamaalagá no ambo yay

pa-maka-bilbi ko koni Jesu-Cristo a Katawan ko. Alang-alang kona, yadtaw halban dati kon ampaalagawon ay binokotan ko ta an-itoring koy nan bilang dolmong ta pigaw maka-pakiasa-sa ko koni Cristo, ⁹ tan maibilang akon iti kona. Kay koy na ampasimala a mag-in akon maptog bana ha kaho-honol ha daan a kawkapanogoan nan Dios nokay bana ana ha katotpol ko koni Cristo. Yay pa-mag-in kon maptog ay ibat ha Dios bana ta tinompol ako koni Cristo.

¹⁰ Yay apos ko hawanin ay ma-bilbi kon labah hi Cristo tan lalo kon maranasan yay main nan kapangyarian ta norong yan nabyay, tan apos ko ot mag-in bilang kona ha pa-mag-agwanta nan dya-dya ha kaho-honol na anggan ha kamatyan. ¹¹ Ya-rin halban ay an-aposon ko ta an-omasa ko a hiko man ay paorongon mabyay.

Kaalimbawaan Pa-magbiyay nin Kristyano ay Pa-maki-lomba

¹² Kay ko anhalitaon a naabot koy nay halban yar-in an-aposon ko o kari pipikto koy na. Nokay masbali patoloy akon ampag-inakit pigaw matoor yay tatala ni Jesu-Cristo para kongko hin hina-wayan na kon mag-in tawo na. ¹³ Tawtalakaka, anoliton ko, kay ko an-itoring a nangyari nay an-aposon ko nokay yadti yay a-say bagay a anggaw-on ko: Kay koy

na an-isipon a nawnakal-abah ta yay antatalawon ko ay bawbagay a an-arapon. ¹⁴ No bilang ha lombaan molayo, diritsoy kapo-polayo ko angga konan yay popolayowon pigaw matanggap koy primyo nan Dios, ta yadti a bara-nan no anongkot hina-wayan na kon magbiyay ha langit bana ha pa-makiasa-sa ko koni Jesu-Cristo.

¹⁵ Anorin komon a pawpa-mag-iisip nin hitamoy magot ana ha katotpol. Kot no wari ta main ot bawbagay a hakalakoy panging-intindi moyo ay ipatnag na ot syimprin Dios orin komoyo. ¹⁶ Kot yay bawbagay a na-tandaan tamoy na ay kailangan patoloy tamon honolon [tan pari-parihon pag-inakitan.]*

¹⁷ Tawtalakaka, miasa-sa kamon makialig ha alimbawa a na-kit moyo ha biyay ko tan mangimaton kamo konlan hilay ampagbiyay anamaot ayon ha impakit min alimbawa. ¹⁸ Ngamin, mabotbot kon imbalita komoyo hin yadtaw, tan hawanin an-itangih kon tolon anaman komoyo a lako hilay ampakonwari antompol, kot balo angka-patnagan ha main lan pa-magbiyay a kontra hila ha toloro tongkol ha pangamati ni Cristo ha kros. ¹⁹ Yay ogotan la ay kaparosawan a homin pangangawan, ta yay an-ipagdios la ay yay dawdoka a apos nin lalaman. Bi-sa an-ipagmah-

ban la ot yadtaw bawbagay a dapat komon kot ikaringoy tan homin hilan laloman piniisip no ambo bawbagay a makamondo. ²⁰ Kot hitamo ay pa-hal ambo anan taga mondo ta yay talagan logar tamo ay ha langit. Itaw ya mangibat yay ampakata-taga-nan tamon Ma-milipyas a hi Jesu-Criston Katawan. ²¹ Hiya a managili nin yadtin lota tamon lalaman, pigaw mag-in bilang ha lalaman na a marangal. Gaw-on nadi ha main nan kapangyarian ta baba nan pahokoon a halban bawbagay kona.

4

Pawpa-lah a Bibilin ni Pablo

¹ Tawtalakaka a talagan mabli kongko tan angka-longowan ko, hikamoy anikalilikot ko tan pa-hal primyo kon korona, komon patoloy kamon paka-got ha pa-makiasa-sa moyo konan Katawan. ² Hawanin, labay kon ipaki-totol komo Euodia tan komo Sintique a misondo kamoy na komon, lalo paot pariho kamon antompol konan Katawan. ³ Bi-sa hika a maptog kon kalamoan ison ha pa-magsirbi konan Katawan, an-ipaki-totol koy namaot komo a komon tambayan mon ma-pisondo hila-rin loway babayi. Kalamo ko hilan nagpagal ha pangangaral nin Labah a Balita, anorin kapara koni Clemente tan laloma ot a nakita-tambay kongko.

Yay ngawngalan lan hila-rin ay nakasolat itaw ha libro nan Dios a paka-kitan nin ngawngalan tawtawon binyan nan biyay a homin anggawan.

⁴ Pakaliga kamon pirmi konan Katawan. An-oliton ko, pakaliga kamo. ⁵ Ipa-kit moyoy pangangabot moyo ha halban tawo. Madani yay nan makalato a Katawan. ⁶ Ando kamo maaborido ha anyakamay bagay, nokay ipatandaan moyo konan Dios a halban pawpangangailangan moyo, ipakikwa tan idawat moyo-rin kona nin main awit pa-maki-salamat. ⁷ Bi-sa matanggap moyo ibat konan Dios yay kaliswayan nakom a kay maabot isipon tan pangibatan kay maaborido a main moyon kawkanakoman tan pawpangingisip bana ha pa-makiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo.

⁸ Tawtalakaka, yay hoyot kon bibilin komoyo ay pag-inakitan moyon isipon yay bawbagay a potog, yay gawgawa a marangal, matoyng, malinis, kapalilikot ha kapara tan marapat, tan yay bawbagay a talagan labah tan dapat mapori. ⁹ Patoloy moyon isagawa yadtaw na-pag-aralan tan tinanggap moyo kongko ha halita man o ha na-kit moyo ha biyay ko. Ha anorin, yay Dios a ampangibatan nin main tamon kaliswayan nakom ay lawah ison komoyo.

Pa-masalamat ni Pablo ha Impa-wit lan Tambay Kona

¹⁰ An-ikalilikot kon labah konan Katawan ta pa-makalabah nin naboyot a panaon ay ninghan anaman a naipa-kit moyo a main moyon pa-maginakit para kongko. Tanda kon kay kamo ampakalingwan, kanya bongat ta kay kamo nagkamain logar nin mami kongkon tambay hin nakalabah. ¹¹ Na-halita kodti, ambo bana wari ta ampangailangan ako. Ngamin, na-pag-aralan kon magin kontinto ha anyakamay pa-hal ko. ¹² Tanda ko no pa-no mabyay ha kairapan tan ha kainomayan. Na-pag-aralan kon arapon a halban bagay: maskin ayti ko miwan tan maskin anyay pahal ko, angkabhoy o angka-bitilan man, mainomay o ampangailangan man. ¹³ Mababa kon arapon a halban bawbagay bana ta hi Cristo a ampamin kohaw kongko.

¹⁴ Kot anorin man, talagan labah yadtin ginwa moyon kata-tambay kongko ha main kon pawpangangailangan. ¹⁵ Tanda moyo man, hikamoy taga Filipos, hin baba-yo kon ampangaral nin Labah a Balita ay kay homin laloman gropon antompol a ampama-wit tambay kongko nokay hikamon bongat, ta nama-wit kamoy naor nin tambay kongko hin inomalih akoy na ha probinsya moyon Macedonia. ¹⁶ Tan maski

hin itaw ako ot ha syodad Tesalonica, a parti ot nin probinsya moyo ay nama-wit kamoy nan pawpan-gangailangan ko nin ambo kapag ni-ninghan. ¹⁷ Kay ko an-ibalita yadti bana wari ta labay-labay kon main akon matanggap. Nokay yay labay ko ay mapa-lahan a tanggapon moyon tobalo a bonga nin kaabigan moyo. ¹⁸ Hawanin, na-tanggap koy nay halban impa-wit moyo kanya sagana akoy na. Mawanay akoy na bana ha na-tanggap kon impa-wit moyo koni Epafrodito. Kaalimbawaan nin ya-rin impa-wit moyo ay mabanglon da-ton a talagan karapat-dapat tan ka-palilikot konan Dios. ¹⁹ Hawanin, yay Dios anamaot a mami komoyo nin halban pawpangangailangan moyo ayon ha kayamanan nan kay ma-ma-min a an-ibi na komoyo bana koni Jesu-Cristo. ²⁰ Poriwon tamo yay Dios a Ama tamo anggan-angga. Amen.

Hoyot a Pawpakomosta

²¹ Ikomosta moyo ko ha halban ison a nag-in banal a tawtawo nan Dios bana ha katotpol la koni Jesu-Cristo. Komosta kamoy namaot, wanlan hilay tawtalakaka tamo ha katotpol a kalamo ko iti. ²² Halban lay namaot kaparan antompol iti, lalo hilay ampi-wan ha palasyo nan inspirador ay angkomostawon la kamoy namaot.

²³ Hikamoy halban, komon patoloy moyon matanggap a kaabigan nan Katawan ta-mon Jesu-Cristo. Amen.

Solat ni Pablo konlan antompol ha Colosas

¹ Hiko hi Pablo, apostol ni Jesu-Cristo bana ta yadti a kanakoman nan Dios. Kalamo ko iti hi Timoteo a kaparay namaot antompol.

² Solat kodti para komoyo ison ha babalin Colosas a nag-in bawbanal a tawo nan Dios tan maptog a tawtalakaka bana ha pa-makiasasa moyo koni Cristo.

Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo [tan koni Jesu-Criston Katawan.]*

Kada-dawat tan pa-makisalamat

³ Ha main min kada-dawat para komoyo, lawah kamin ampaki-salamat ha Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo, ⁴ ta na-balitaan mi yay tongkol ha katotpol moyo koni Jesu-Cristo tan yay pa-manglabi moyo ha halban nag-in tawtawo nan Dios. ⁵ Anorin a anggaw-on moyo bana ta ampasimalaan moyon ibi nan Dios yay anita-gan na para komoyo ha langit. Ya-rin odtaw nalngo moyo hin impangaral komoyoy tama a totoro a homin laloma no ambo yay Labah a Balita tongkol koni Jesus. ⁶ Niabot orin komoyo tan halos ha intiroy

nan mondo, kanya ampamayoy ogali lan hilay tawtawon tinompol nin bilang anamaot ha ampangyari komoyo paibat hin nalngo tan naintindyan moyo yay kaptogan tongkol ha kaabigan nan Dios. ⁷ Yay namitoro komoyo nin yadti ay hi Epafras a mabli min kaparan magsirbi ni Cristo, ta antambayan na kamoy naor bilang a-say maptog a magsirbi ni Cristo. ⁸ Imbalita na ot komi yay tongkol ha pamanglabi moyo a ibat konan Ispirito nan Dios.

⁹ Kanya naor, paibat hin nalngo midti tongkol komoyo, lawah mi kamon anidawat ha Dios. Andawaton mi a pa-lahan na ot a karonongan tan pangingintindi moyo a ibat ha Ispirito na anggan mahostoy tinanda moyo tongkol ha main nan kalabayan. ¹⁰ Ha anodti ay makapagbiyay kamon marapat tan lawah ka-palilikot konan Katawan, hosto ha halban klasin gawgawa kaabigan, tan lalo moyon ma-bilbi yay Dios. ¹¹ An-idawat mi ot kona a yay homin kaparan kapangyarian na a mamakhaw nin main moyon kanakoman, pigaw ma-pagpasinsyawan moyo tan maagwantawan nin main kaliliktan yay anyakaman a kawkairapan. ¹² Patoloy anamaot komon a pa-masalamat moyo konan Ama, ta imbilang na tamon marapat para maka-pakilamo nin mananggap ha

pa-hal tawil a an-ita-gan na kontamon tawtawo na itaw ha ampag-arian nan sangkahawangan.

¹³ Nga-min, inilibri na tamoy na ha pa-makaalipon konan yay ampag-ari ha karobloman ta inlipat na tamoy na ha ampag-arian nin mabli nan Anak. ¹⁴ Yay daya nin Anak na a impanondon na kontamo, labay tolon, pinatawad nay na a main tamon kawkasalanan.

Homin maka-pakipantay koni Jesus

¹⁵ Hi Cristo yay pa-hal litrato nin yay Dios a kay angka-kit, tan hiyay impagka-kalingkakaan nin halban pawpinalsa. ¹⁶ Impapalsa nan Dios konay halban bawbagay ha langit tan ha lota, halban angka-kit tan halban kay angka-kit, kabilang ison a aw-ispirito, labah may doka, a ampag-ari tan ampamoon, main katongkolan tan main kapangyarian. Yarin halban ay pinalsa nay naor ni Jesus tan intatala ot para kona. ¹⁷ Hiya ay hiyay na ba-yo ot pinalsay halban, tan bana kona, halban ay ampagpatoloy nin main kaayosan. ¹⁸ Hiyay impagka-olo nin iglesia na a homin laloma no ambo hitamoy antompol a pa-hal lalaman na. Hiyay nag-ompisa nin yadtin iglesia, ta hiyay no-nan pinaorong nabyay a kay ana mati, pigaw ha halban bawbagay ay hiyay manalonggaring.

¹⁹ Nilabay nan Ama a yay halban pa-maka-Dios na ay biig anamaot iti konan Anak na. ²⁰ Tan nilabay na ot a yay Anak na a mag-in paralan para ipaki-sondo konay halban pawpinalsa, ha lota o ha langit man. Kanya nati yay naor hi Cristo ha kros, tan yay daya nan tinomolo a ginwa nan paralan nin Dios Ama para ipaki-sondo na tamo ha sarili na.

²¹ Hin yadtaw, madayo kamo konan Dios, tan kakontra na kamo bana ha karokaan nin kawkaisipan tan gawgawa moyo. Kot hawanin, impaki-sondo na kamoy nan Dios kona, ²² ta inimbi nay lalaman ni Jesus nin mati pigaw maiarap na kamo kona nin banal, homin kapintasan tan homin pa-magkolang. ²³ Balo ta kailangan magpatoloy kamo nin maptog tan ma-got ha main moyon katotpol tan ando moyo po-layan nin maalih yay pag-asa moyo a nangibat ha Labah a Balita a nalngo moyo. Yadtin Labah a Balita ay an-ipangaral ha halban tawtawo ha balang lawlogar tan hiko hi Pablo ay nag-in mangangaral nin yadti.

Katongkolan ni Pablo para konlan ambo Israelita

²⁴ Kanya ko an-ikalilikot yay pa-magdyadya ko hawanin alang-alang ko moyo, ta ha anodtin paralan ay dalanan koy kapnoan nin pa-magdyadya ni Cristo a

kailangan ot dalanan alang-alang ha iglesia na, labay totolon, halban antompol a impagka-lalaman na. ²⁵ Nga-min, nag-in akon magsirbi para ha iglesia na, ta pina-tayaan na kon Dios nin ipangaral komoyon ambo Israelita yay Halita na. ²⁶ Yadti yay tongkol ha sikriton plano na a kay na impatandaan nin naboyot a panaon konlan honol-honol a hinirasyon nin tawo hin yadtaw, nokay hawanin nan bongat impatandaan kontamon nag-in tawtawo na. ²⁷ Kanya hitamoy tawtawo na konan yadtin panaon, yay intatala nan Dios pamipatandaan a kalamo kamoy namaot payti, hikamoy kaparan antompol a ambo Israelita nin makatanggap yadtin na-pakagandan kaabigan a implano na. Yadtin plano na a kay impatandaan hin o-na a homin laloma no ambo yay pa-mi-wan nay namaot ni Cristo ha kanakoman moyon ambo Israelita a antompol kona, a pangibatan nin pag-asa moyon maka-pakilamo anamaot ha gloria. ²⁸ Kanya, ha pangangaral mi tongkol koni Cristo ay ambibilinan tan antoroan mi balang tawo ayon ha halban min karonongan, pigaw balang tawon ampakiasa-sa koni Jesu-Cristo ay maiarap mi konan Dios nin homin kapintasan. ²⁹ Yadti naor a tatala ko, kanya ako ampagpagal tan ampag-

inakit ayon ha kapangyarian ni Cristo a ampami kongko nin ambo bastan kababaan.

2

¹ Labay kon ma-tandaan moyo no pa-no kahi-ban a pa-mag-inakit ko para komoyo tan anorin kapara konlan hilay antompol ha Laodicea, pati konlan laloma ot ha laloman lawlogar a kapara moyon kay ot nakakit kongko nin pirsonal.

² Ampag-inakit ako pigaw halban moyo ay ma-pakhaw a main moyon katotpol, tan manga-piasa-sa kamo ha main moyon pa-milalabi. No anorin, mag-in kamon sigoradon-sigorado ha main moyon pangingintindi, ta ma-tandaan moyon labah yay bawbagay-bagay a kay impatandaan hin yadtaw tongkol ha Dios Ama tan koni Cristo. ³ Hi Cristo a ampangibatan nin halban karonongan tan pangingintindi.

⁴ An-ibalita kodti pigaw kay kamo mailingo nin hinoman a tawon ampigamit nin hawalita a ka-paayat.

⁵ Anggano man kay ko ison komoyo, ison syimpri a kanakoman ko. Angkalilikot ako ha maayos moyon pamilalamo tan ha ma-got a katotpol moyo koni Cristo.

Ando palingo ha kawkapilosopowan

⁶ Bana anaor ta tinanggap moyo hi Jesu-Cristo nin Katawan moyo, magbiyay kamon main pa-makiasa-sa

kona: ⁷ Panga-gotan moyo yay tanda moyo tongkol kona, pa-hal ipondasyon moyoy biyay moyo kona, pagoton moyoy main moyon katotpol ayon ha intoro komoyo, tan lalo moyo ot pa-lahan orin nin main awit pa-maki-salamat ha Dios.

⁸ Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mabihag nin hino-man ha paralan nin lingon totoro a kapilosopowan tan homin kwinta, ta ambo ayon ha totoro ni Cristo nokay nawnaiknawan bongat a tototolon tan rawriglaminto nin kamondowan. ⁹ Palilihan moyo-rin ta hi Cristo a naglalaman tawo ay iti konay halban pa-maka-Dios, ¹⁰ tan bana ha pa-makiasa-sa moyo kona ay hosto kamoy na ha hilap nan Dios. Hi Cristoy poon nin halban pawpinalsa a ampamoon tan main kapangyarian.

¹¹ Bana ha pa-makiasa-sa moyo koni Cristo ay pa-hal kogit kamoy namaot ana, [pamilbian a tawtawo na kamon Dios a bilang komin Israelita.] Balo ta yadtin pa-hal pa-makogit moyo ay ambo gawa nin tawo ha lalaman, nokay gawa ni Cristo ha pa-ngalih na nin dawdoka a ilig nin lalaman moyo. ¹² Nga-min, hin binaotismowan kamo ay pa-hal intabon a sawsarili moyo kalamo ni Cristo, tan pa-hal pinaorong kamon nabyay kalamo na, [labay to-tolon, binyan na kamon ba-

yon biyay] bana ta ampi-pol kamo ha kapangyarian nan Dios, ta pinaorong nay naor nabyay hi Jesus.

¹³ Hin yadtaw ay pa-hal nati kamo bana ha kasalanan tan kay kamo anhomonol ha kawkapanogoan nan Dios komin aw-Israelita. Kot hawanin ay binyan na kamoy naor Dios ba-yon biyay bana ha pa-makiasa-sa moyo koni Cristo tan pinatawad nay na a halban tamon kawkasalanan, ¹⁴ ta pinolak nay na yay kawkasalanan a nakalista kontra kontamo. Inalihan nan kwinta yadtin listawan ta pa-hal impasak anamaot ha kros ni Cristo. ¹⁵ Ha pa-ngamati ni Cristo ha kros ay tinalo nay namaot hilay dawdoka a ispiriton ampamoon tan main kapangyarian. Hiladti ay bilang bawbihag a imparada na, pa-mipatnag ha halban a dinaog na hila.

¹⁶ Kanya ando moyoy na intindyon no main manosga komoyo bana ta main kamon angkanon o an-inomon a bawal kano, o bana ta kay moyo ansilibrawon yay tinaon-taon a pawpista min Israelita, o yay pista kada ba-yon bolan o yay Awlon Pa-mainawa. ¹⁷ Nga-min, yarin a datin kawkapanogoan a inimbi nan Dios ay bilang ha a-say anino a pamatanda hin yadtaw tongkol ha bawbagay a makalato, kot hawanin iti yay na hi Cristo a hiyay dapat tamon

honolon. ¹⁸ Ando kamo palingo ta mapirdiwan kamon primyo ha dobali biyay, no ki-pol kamo konlan hilay mapilit manoro tongkol ha lingon klasin pa-magmaaypa tan ha pa-magsamba ha aw-anghil. Bi-sa yay ilig la paot pag-aralan ay bawbagay-bagay a kay angka-kit. Yay anorin a tawtawo ay mangalaspot bongat ta ampo-na konlay makamondon isip. ¹⁹ Homin hilan rilasyon koni Cristo a impagka-olo nin hitamoy antompol. Hawanin, no pa-non ha olo angkaibat a kahi-hi-ban tan pa-miasasa nin balang parti nin lalaman ha paralan nin awoyat tan pawpilpoan, anorin anamaot kapara koni Cristo, ta hiyay ampangibatan nin kohaw tan pa-makiasasa nin halban impagka-partin lalaman na ayon ha kalabayan nan Dios.

Yay Ba-yon Biyay koni Cristo

²⁰ Tawtalakaka, bana anaor ta pa-hal nati tamon kalamo ni Cristo, ambo moyoy nan kailangan honolon a makamondon rawriglaminto. Anongkot man ampagbiyay kamo bilang hakop kamo ot nin kamondowan ta ampahakop kamo ot ha naiknawan a rawriglaminto, ²¹ a bilang wanlan an-ibawal, "Ando mo tigoon odti", "Ando mo tawayan orin" o "Ando mo ga-gotan odtaw." ²² Anta halban ya-rin bawbagay

ay talagan ginwa para kaminon. Yay anorin a pamibawal ay kawkasogoan tan tawtawo bongat tawo. ²³ Yay anorin a kawklasin kasogoan ay bilang hay wamoyoy na lawlabah ta an-ipangaral lay naor yay tongkol ha pa-magsamba ha anyamay labay lan tawon sambawon, tongkol ha pa-magmaaypa tan tongkol ha pa-madya-dya ha sarilin lalaman. Anta halban ya-rin ay omogot bongat ha pa-magosto nin sarili lan dawdoka a apos, ambo ha marangal a pa-magbiyay.

3

¹ Kot hawanin, bana naor ta pa-hal pinaorong kamon nabyay kalamo ni Cristo, pag-inakitan moyoy bawbagay a makalangit ta itaw ya hi Cristo nin antoklo ha wanan nan Dios. ² Lawah moyon pakaapason yay bawbagay a makalangit, ambo yay bawbagay a makamondo. ³ Nga-min, pa-hal nati kamoy na ha daan moyon pa-magbiyay tan main kamoy nan ba-yon biyay a nakaharya konan Dios kalamo ni Cristo. ⁴ Palibhasay hi Cristo a ampangibatan nin ba-yon biyay tamo kanya ha pamako nan oman iti ha kalotaan, hitamo man ay ma-kit kalamo na tan makapaki-lamo ot ha main nan karangalan.

Yay Daan tan Ba-yon Pa-magbiyay

5 Bana ta anorin, alihon* tamoy na ha main tamon pa-magkatawo yay aw-apos a makamondo, bilang yay pa-maki-lalaki o pa-mabayi, yay laloma ot a gawgawa imoralidad, dawdoka a ilig lalaman, dawdoka a apos, tan yay kagamngaman a an-ibilang anamaot pa-magsamba ha dios-diosan. 6 Yay anodtin gawgawa ay antiplonon nan Dios kanya parosawan na hilay kay anhomonol kona. 7 Hin yadtaw, anorin anamaot a pa-magbiyay moyo ta ampango-nawan kamo nin anorin a dawdoka a apos.

8 Kot hawanin, alihon moyoy na ha pa-magkatawo moyo yay halban dawdoka a gawa, bilang anamaot ha amot olo, hobhob, pa-nadamsak, pa-maroroka tan pa-ngiinsolto. 9 Ando kamoy namaot mi-pangalotoy. Ngamin, inalih moyoy nay daan moyon pa-magkatawo, pati na yay dati moyon gawgawa. 10 Inhagili moyoy nay bayon pa-magkatawo a patoloy amba-yowan nan Dios, anggan yay pa-mag-oogali moyo ay mag-in bilang kona a namalsa nin yadtin bayon pa-magkatawo moyo, ta pigaw mag-in hosto a pa-makabilbi moyo kona. 11 Bana konan yadti, ambo anan maalaga no Israelita tamo man o ambo, kogit man o ambo, sibilisado man o ambo, alipon man o ambo. Ambo anan yay ingkatawo

tamoy maalaga nokay hi Cristo yay pinakamaalaga ha halban, tan iti ya ha balang antompol.

12 Hikamo ay pinili nan Dios, ginwa nan bawbanal a tawo na tan mabli kamo kona. Kanya dapat mainganga-rowon kamo, maabig, ma-ngaaypa a nakom, mapangabot tan mapasinsya. 13 Miaabot tan mipapatawaran kamo no main nakagwa nin ikahakit nin main moyon kanakoman. No pa-no na kamo pinatawad ni Cristo, anorin anamaot a dapat nin pa-matawad moyo ha a-sa tan a-sa. 14 Kot yay pinakamaalaga ha halban ay milalabi kamo, ta pigaw mahostoy main moyon pa-miasa-sa. 15 Bi-sa yay kaliswayan nakom a ibat konan Dios ay lawah mango-na komoyo, ta kinotana na kamo para magkamain kamon labah a pa-miasa-sa bilang pawparti nin impagka-lalaman ni Cristo. Lawah kamoy namaot maki-salamat ha Dios. 16 Itanom moyo ha main moyon kawkanakoman yay tawtoro ni Cristo. Mitotoroan tan miwawaliwan kamo ayon ha halban klasin karonongan, nin gomamit anamaot kawkantan nakasolat ha Halita nan Dios tan laloma ot a kawkantan pamomori, pati ba-yon kawkantan maka-Dios. Magkanta kamo

* 3:5 3:5 Ha Griego: patyon.

konan Katawan nin losob ha nakom tan main awit pa-maki-salamat kona. ¹⁷ Ha anyakaman a gaw-on moyo o halitaon, halban ay biig moyon gaw-on alang-alang koni Jesus a Katawan, tan bana ha ginwa na ay maki-salamat kamon lawah konan Dios Ama.

Labah a pa-makiasa-sa bilang antompol

¹⁸ Hikamoy bawbabayi, balang a-sa komoyo pahakop kamo ha kaambali moyo ta yadti a marapat bilang antompol konan Katawan.

¹⁹ Hikamoy namaot kaparan lawlalaki, balang a-sa komoyo labyon moyoy kaambali moyo, tan ando moyo hila biyan hakit nakom.

²⁰ Hikamoy namaot a awawa-nak, homonol kamo konlan matoantawo moyo ha halban bagay ta yadti kot ka-palilikot konan Katawan.

²¹ Hikamoy namaot a tawtatay, ando kamo misobra ha pa-mitoyong moyo konlan awa-nak moyo ta pigaw kay komapoy a main lan kanakoman.

²² Hikamoy namaot a awalipon, honolon moyo ha halban bagay hilay aw-amo moyo iti ha lota. Angkakit la kamo man o kai, magsirbi kamo ambo para pagostowan a tawo, nokay pagsirbiwan moyo hilan maptog nin main awit li-mo ha Dios. ²³ Ha anyakaman a gaw-on moyo, gaw-on moyon losob ha nakom

a bilang yay Katawan a ampagsirbiwan moyo, ambo bongat kapag tawo. ²⁴ Tanda moyo man a matanggap moyoy tobalo nan Katawan a an-ita-gan na komoyo bilang awa-nak na, bana ta hi Criston Katawan yay talagan ampagsirbiwan moyo. ²⁵ Kot yay tawon anggomwa kasalanan ay ma-parosawan ya ayon ha doka a ginwa na, ta yay Dios ay homin angkilingan.

4

¹ Hikamoy namaot a awamo, ibi moyo konlan awalipon moyo yay tama tan marapat. Tandaan moyo a hikamo man ay main Amo ha langit.

Laloma ot a bawbibilin

² Magpatoloy kamon maginakit ha kada-dawat nin losob ha nakom tan awit a pa-maki-salamat. ³ Ilamo moyo kami namaot ha main moyon dawdawat a komon biyan na kami ot Dios nin aw-oportunidad nin maka-pangaral, pigaw maibalita mi yay tongkol koni Cristo a kay impatandaan hin onan panaon. Yadtin pangan-garal ko a nag-in baran-an no anongkot nakapriso ko hawanin. ⁴ Idawat moyo a maipahawang kon labah yay an-iaral ko ta yadti talagay dapat kon gaw-on.

⁵ Pakaabig kamo ha main moyon pa-maki-tatawo konlan hilay kay antompol, tan gamiton moyoy balang oportunidad moyo nin

maipa-kit konla a antompol kamo. ⁶ Kailangan yay pananalita moyo ay pirmin maayos, yadtaw makapamin abig konlan ampanglongo. Ha anodtin paralan ay mag-in kamon maronong mangobat nin marapat ha balang mamastang.

Pawpangongomosta

⁷ Hawanin, no tongkol anamaot ha main kon pa-hal, hi Tiquico anay mamibalita komoyo nin halban. Hiya ay anlabyon min kaparan antompol a kalamoan koy namaot nin ampagsirbi konan Katawan tan maptog ha main nan pa-magsirbi. ⁸ An-ihogo ko ya komoyo pigaw matandaan nay namaot a main moyon kawkapa-halan tan pigaw ma-pakhaw nay main moyon kawkanakoman.

⁹ Kalamo na hi Onesimo a ka-babali moyo, tan anlabyon tamon kaparan antompol a maptog anamaot konan Katawan. Hilay mamibalita komoyo nin halban ampi-pangyari iti komi.

¹⁰ Angkomostawon na kamo ni Aristarco a kalamo kon nakapriso. An-ipaobot nay namaot ni Marcos a pinghan ni Bernabe yay pangongomosta na komoyo. Hiya odtaw antokoyon ko a tanggapon moyon labah ha pa-mako na ison komoyo. ¹¹ Angkomostawon na kamoy namaot ni Jesus a anha-wayan Justo. Hiladi bongat tolo a kaparan

Israelita a kalamo kon ampangaral tongkol ha pa-mag-ari nan Dios. Bana konla ay kinomhaw a nakom ko.

¹² Angkomostawon na kamoy namaot ni Epafras a ka-babali moyo tan kaparan ma-magsirbi ni Cristo. Pirmi na kamon an-ipag-inakit idawat a mag-in hostoy katotpol moyo tan mag-in ot hostoy kaho-honol moyo ha balang kalabayan nan Dios. ¹³ Ampaptogon ko a talagan hi-ban a pa-mag-inakit na para komoyo, pati konlan hilay antompol ha Laodicea tan ha Hierapolis. ¹⁴ Angkomostawon na kamoy namaot ni Lucas a anlabyon tamon doktor tan hi Demas.

¹⁵ Ikomosta la kami namaot konlan kaparan antompol ha Laodicea tan koni Ninfas, pati ha gropo lan antompol a ampititipon ha bali na. ¹⁶ No mayari moyon basawon yadtin solat, ipabasa moyoy namaot ha gropo lan antompol ha Laodicea. Anorin anamaot kapara ha solat ko konla, basawon moyoy namaot. ¹⁷ Tan ipakibalita moyo koni Arquipo a asikasowon nan labah yay gawa a impa-taya nan Katawan kona.

¹⁸ Hawanin, hikoy na mismo hi Pablo a ampanolat nin yadtin hoyot a pangongomosta: Komosta kamo? Yadi a pamilbian a yadtin solat kot potog ibat kongko. Panomtomon moyo a iti ko ha prisowan. Patoloy

moyo komon matanggap a
kaabigan nan Dios ha main
moyon biyay. Amen.

O-nan solat ni Pablo konlan antompol ha Tesalonica

¹ Hiko hi Pablo, kalamo ko iti hi Silas tan hi Timoteo.

Solat kodti komoyon gropon antompol ha syudad Tesalonica a kawkaparan iti konan Dios Ama tan iti koni Jesu-Criston Katawan.

Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom [a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.]*

Yay Katotpol tan Pa-magbiyay lan Antompol ha Tesalonica

² Ampasalamat kamin pirmi ha Dios bana komoyon halban, tan kalamo kamoy namaot ha an-idawat mi.

³ Ha pa-maki-salamat mi konan Dios a Ama tamo ay pirmi min ampanomtomon yay labah a gawgawa moyo bana ha main moyon katotpol, yay pa-magpagal moyo gawa nin main moyon labi tan yay pa-magpasinsya moyo bana ta an-omasa kamon lomato yan oman yay Katawan tamon Jesu-Cristo.

⁴ Tawtalakaka a anlabyon nan Dios, tanda mi a pinili na kamo para mag-in tawtawo na. ⁵ Nga-min, in-abot mi komoyo yay Labah a Balita nin ambo ha pananalita bongat, nokay main awit nin kapangyarian tan pa-maptog nin Masanton

Ispirito nan Dios, tan main awit kasigoradowan. Nakit moyodti ha klasin pa-magbiyay mi alang-alang ha ikaabig moyo hin ison kami komoyo. ⁶ Inalig moyo kami tan yay Katawan, ta maski man dina-damsak kamo bana ha pa-mi-pol moyo ha Labah a Balita ay maliga kamo ot syimpri gawa nin Masanton Ispirito nan Dios.

⁷ Kanya, hikamoy namaot ay nag-in alimbawa konlan halban kaparan antompol ison ha probinsya moyon Macedonia tan ha probinsya nin Acaya. ⁸ Nga-min, bana komoyo nidatak anay Halita nan Katawan ha Macedonia tan Acaya. Ambo bongat yar-in, nokay pati yay tongkol ha katotpol moyo ha Dios ay nibantog anamaot ha tawtawo ha halban lawlogar a kina mi, kanya ambo anan kailangan ibalita mi ot odti konla. ⁹ Hilay na mismoy ampamibalita no pa-no kaabig a pa-nanggap moyo komi, tan no pa-no moyo binokotan a pa-magsamba moyo ha dios-diosan ta yay potog a Dios a angkabyay anay anhonolon tan ampagsirbiwan moyo.

¹⁰ Hawanin, antaga-nan moyoy namaot ana yay pamakon oman iti nin Anak na a mangibat ha langit, a pinaorong nan nabyay, a homin laloma no ambo hi Jesus a mamilipyas kontamo ha matindin hobhob tan parosa nan Dios ha lomato a panaon.

2

Yay Pa-magsirbi ni Pablo konlan Antompol ha Tesalonica

¹ Tawtalakaka, mismon hikamoy magtanda a yay pa-mako mi ison komoyo para mangaral ay kay nasayang. ² Tanda moyoy namaot a dina-damsak tan iniinsolto kami itaw ha syodad Filipos ba-yo kami nako ison komoyo. Anodtaw pa man, binyan na kamin Dios nin kohaw nakom para ipatandaan anamaot ison komoyo ha Tesalonica yay Labah a Balita a naibat kona, anggano man lako anamaot a nangontra komi hin yarin. ³ Yay pangangaral mi ay kay nangibat ha lingon pangingsip o doka a apos o pa-mangloko-loko. ⁴ Masbali ampangaral kami bana ta na-hobokan na kami nan Dios tan pina-tayaan para ipangaral yay Labah a Balita. Nga-min, yay labay min ma-palilikot ay ambo tawo nokay yay Dios a magtanda nin lawlaman kaisipan mi. ⁵ Tanda moyo a nika-ka-noman ay kay mi imparalan ha pa-molabola a pangangaral mi, tan tistigo yay Dios a homin kami namaot tatalan mangamgam komoyo. ⁶ Kay mi namaot inapos a galangon moyo kami o ni hinoman, anggano man mas holok ot ison a maari min dawaton komoyo bilang aw-apostolis ni Cristo. ⁷ Masbali ha pa-makiasasa mi komoyo ay maingat

kami bilang ha a-say nanay a ampangalaga konlan awanak na. ⁸ Hi-ban a pamanglabi mi komoyo, kanya matibolos a nakom mi nin ambo bongat ipangaral komoyo yay Labah a Balita a ibat ha Dios, nokay maski ibi ot pati biyay mi alang-alang komoyo bana ta mabli kamo komi. ⁹ Angka-panomtoman moyo ot sigoro, tawtalakaka, yay pagal min nagtrabaho. Nga-min, ha pangangaral mi nin Labah a Balita a ibat ha Dios ay halos awlo-yabi kami ot nagpagal naningkap ipagkabyay mi, ta kay mi labay a main komoyo a ma-pabyatan no wari ta pasostinto kami komoyo.

¹⁰ Tistigo mi yay Dios tan anorin anamaot kapara komoyo, no pa-no kami kabanal, maptog tan homin kapintasan ha pa-makitatawo mi komoyon antompol. ¹¹ Tanda moyoy namaot no pa-no mi winawaliwan, pinakhaw a nakom tan binibilinan yay balang a-sa komoyo a bilang anggawon nin a-say tatay ha sarili nan awa-nak. ¹² Ginwa midti pigaw ma-tambayan kamon magbiyay nin marapat konan Dios a nana-way komoyo para maka-pakilamo ha main nan kaarian tan karangalan.

¹³ Pirmi kami namaot ampaki-salamat ha Dios bana ta hin tinanggap moyo yay Labah a Balita a impangaral mi ay kay moyo imbilang odti nin

basta hawhalita a naibat ha tawo, nokay pini-pol moyo a yadti ay Halita nan Dios, tan ya-rin a tama. Kanya mahi-ban a ipikto nan yadti ha biyay moyon hikamoy antompol. ¹⁴ Tawtalakaka, ampakaranas kamoy namaot nin bilang na-ranasan lan hilay gawgropo lan tawtawo nan Dios a kaparan antompol koni Jesu-Cristo itaw ha probinsyan Judea. Anda-damsakon la kamo nin kawka-babali moyo bana ha katotpol moyo nin bilang anamaot konlan hilay kaparan aw-Israelita a taga Judea a dina-damsak anamaot nin kapara ot aw-Israelita. ¹⁵ Aw-Israelita ot a namapati koni Jesus a Katawan tan konlan pawpropita nan Dios, bi-sa hawanin ay aw-Israelita ot syimpri a ampana-damsak komi. Talagan kay la angka-palilikot yay Dios, tan kontra hila ha halban tawo. ¹⁶ Nga-min, ambawalan la kamin mangaral konlan ambo Israelita ta kay la labay a malipyas hila-rin. Kanya sobra-sobray nay kawkasalanan lan laloman kaparan Israelita, kanya kay hila maka-pa-lilih ha matindin hobhob tan parosa nan Dios.

Pina-ka ni Pablo hi Timoteo ha Tesalonica

¹⁷ Tawtalakaka, angganon nipadayô kami komoyo nin maantor a panaon, yay nakom mi ay lawah ison komoyo. Kanya ampaginakitan min ma-kit kamoy

naman ta masyado kami nan angkalongo komoyo. ¹⁸ Plano min tomibaw ison komoyo. Hiko mismo hi Pablo, ambo bongat ninghan akon nagplanon mako ison komoyo. Kot pirmi na kamin anhadlangan ni Satanas. ¹⁹ Hikamoy pag-asa mi, kaligawan tan pa-hal korona min maikarangal ha arapan nan Katawan tamon Jesu-Cristo ha pa-mako nan oman iti. ²⁰ Potog a hikamoy karangalan tan kaligawan mi [bana ha katotpol moyo.]

3

¹ Hawanin, hin kay kami na nakatpol, nagdisisyon kamin hikami nay ma-bati iti ha syodad Atenas, ² ta hi Timoteo tanay ihogo mi ison komoyo. Kapara yan antompol, ampagsirbi ha Dios tan kalamoan mi ha pangangaral nin Labah a Balita tongkol koni Cristo. Naisip min ihogo ya komoyo pigaw pagoton nay katotpol moyo tan pakhawon a nakom moyo, ³ pigaw anggano man anda-damsakon la kamo ay homin komoyo a madiskorahi. Tanda moyoy na a hitamoy antompol ay talagan domalan ha pa-na-damsak. ⁴ Nga-min, hin kalamo moyo kami ot ay impa-pao-na mi na komoyo a hitamo ay da-damsakon a bilang naor ampangyari na hawanin. ⁵ Kanya hin kay koy na nakatpol, pina-ka koy na hi Timoteo ison komoyo

ta pigaw ma-tandaan ko no pa-noy nay katotpol moyo. Naaborido ko ta olano natokso na kamoy na ni Satanas. Nga-min, no wari ta binokotan moyoy katotpol moyo, sayang bongat a pagmagpagal mi para komoyo.

⁶ Hawanin, nakalato yay na iti hi Timoteo ibat ison komoyo, awit nay magandan balita tongkol ha katotpol moyo tan pa-manglabi moyo ha kapara. Imbalita na ot a pirmi moyo kamin angkanomtoman tan hi-ban kano a nakom moyon ma-kit kamin oman, a bilang syimpri komi a hi-ban anamaot a nakom min ma-kit kamon oman. ⁷ Kanya, tawtalakaka, bana ha na-tandaan mi tongkol ha katotpol moyo ay nilomisway a nakom mi ha dojali nin halban kawkairapan tan pa-na-damsak a andalanan mi. ⁸ Hawanin ay magalahgah kami naman ta patoloy a kaho-honol moyo konan Katawan. ⁹ Kanya homin sapat a halita para paki-salamatan mi yay Dios ha halban kaligawan a angkalayam mi bana komoyo no ampanomtomon mi kamo ha arapan nan Dios. ¹⁰ Awloyabi min ampaka-dawat-dawaton a komon ma-pipikit tamoy naman ta pigaw ma-tambayan mi kamo ha anyakaman a kakolongan moyo ha main moyon katotpol.

¹¹ Aboloyan na komon nin Dios a Ama tamo tan ni

Jesu-Criston Katawan tamo a maka-ka kami na ison komoyo. ¹² Tan komon lalo nan pa-lahan Katawan a labi moyo anggan mahostoy pa-manglabi moyo ha a-sa tan a-sa tan ha halban ot tawtawo nin bilang ha pamanglabi mi komoyo. ¹³ Ha anorin ay pakhawon nay nakom moyo tan gaw-on na kamon banal tan homin kapintasan ha hilap nan Dios a Ama tamo anggan ha pamakon oman iti ni Jesu-Cristo a Katawan tamo nin kalamo hilay halban banal a tawtawo na.

4

Yay klasin Pa-magbiyay a Ka-palilikot Konan Dios

¹ Tawtalakaka, bana ta na-tandaan moyo komi no pa-no kamo dapat magbiyay nin ka-palilikot konan Dios, an-ipaki-totol tan an-iwawali mi komoyo alang-alang koni Jesus a Katawan a komon lalo moyo ot pakaabigon yay anorin a pa-magbiyay. ² Tanda moyoy nay kawkapanogoan a intoro mi komoyo a naibat koni Jesus a Katawan. ³ Yay labay nan Dios ay magpakabanal kamo, kanya pa-lilihan moyoy gawgawa imoralidad. ⁴ Balang a-sa komoyo ay pakaingatan moyoy main moyon sarili nin mag-in banal tan marangal a pa-miambali moyo. ⁵ Ando moyo payagan a ma-pango-nawan kamon mawmarolmong a apos a

bilang konlan tawtawon kay magbilbi ha Dios. ⁶ Kanya hinoman komoyo ay ando dapat gomwa nin ambo tama o magsamantala ha kapara laloy na ha anodtin bawbagay, ta sigoradon baloon na yan Katawan ha doka a ginwa na. Impapao-na mi nan imbalita odti komoyo hin yadtaw tan impaka-bibilin. ⁷ Ngamin, hina-wayan na tamon Dios ambo para gomwa doka nokay para mag-in banal. ⁸ Kanya yay kay ampananggap konan yadtin tawtotoro mi ay ambo tawoy kay na antanggapon nokay yay Dios a nami kontamo nin Masanton Ispirito na.

⁹ Kot yay tongkol ha pa-manglabi ha kaparan antompol, ambo ana komon kailangan solatan kamo ot tongkol konan yadti, bana ta na-toroan na kamoy nan Dios nin milalabi. ¹⁰ Potog anaor a anlabyon moyoy halban kaparan antompol ha intiron probinsyan Macedonia, balo ta an-ipakitotol mi ot syimpri a komon lalo moyon pa-lahan a pa-manglabi moyo. ¹¹ Paginakitan moyoy namaot magbiyay nin matinok, tan ando kamo kiomon-omon ha biyay lan main biyay. Magtrabaho kamo maskin mabyat a trabaho, [pigaw main kamon ipagkabyay] a bilang imbibilin mi komoyo. ¹² Anodti gaw-on moyo pigaw igalang la kamo nin hilay kay antompol koni

Cristo tan pigaw kay moyoy na ipasimala a ipagkabyay moyo ha laloma.

Yay Pa-mako nan Oman Iti nin Katawan

¹³ Tawtalakaka, labay mi namaot ipatandaan komoyo yay mangyari konlan kawkaparan tinompol a nati na, ta pigaw kay kamo lomolo a bilang ampangyari konlan homin pag-asa ha dobali biyay. ¹⁴ Ampipol tamo a hi Jesus ay nati tan norong nabyay, kanya ampi-polon tamoy namaot a paorongon nan Dios mabyay hilay tawon nati na a tinompol koni Jesus ta ipaki-lamo na hila koni Jesus.

¹⁵ Hawanin, oyay ibalita mi komoyo a halita ni Jesus a Katawan: Ha pamako nan oman iti, hitamoy antompol a angkabyay ot ay kay tamo mo-na konlan hilay tinompol a nati na nin homakbat kona. ¹⁶ Ngamin, konan ya-rin a panaon, monaoy yay Katawan mangibat ha langit nin main malngo makhaw a ha-way, tan bosis nin poon lan aw-anghil tan tonoy trompita nan Dios. Hilay tinompol koni Cristo a nati na ay paorongon yapon mabyay. ¹⁷ Bi-sa, hitamoy antompol a angkabyay ot konan yar-in a panaon tan hilay pinaorong nabyay ay sabay-sabay tamon bigla ma-wit ha lolom pigaw homakbat konan Katawan itaw ha tagay. Kanya lawah na tamoy

nan ipagkalamoan anggan-angga. ¹⁸ Kanya gamiton moyodtin totoro ha a-sa tan a-sa pigaw ma-palisway a nakom nin balang a-sa komoyo.

5

Pa-nala-ran ha Pa-mako nan Oman Iti nin Katawan

¹ Tawtalakaka, ambo koy nan kailangan isolat komoyo yay tongkol ha panaon nin kala-lato nan Katawan.

² Nga-min, talagan tanda moyoy na a yay kala-lato nan Katawan ay bigla a bilang ha kala-lato nin a-say mahiba ha yabi [nin kay an-ola-lomon]. ³ No

maka-no odtaw halitaon lan tawtawo, "Matinok tan homin dapat kali-mowan," ay itaw ana ingat bigla lomato a kahiraan la. Kay hila maka-pa-lilih bana ta ya-rin kahiraan ay bigla naor lomato a bilang ha pa-manglayam tiyan nin a-say babayin mangangabing.

⁴ Kot hikamo, tawtalakaka ay ambo anan bilang konlan hilay kay antompol a kapa-halan kot iti ot ha karobloman. Kanya kay kamo ma-biglaan ha awlon kala-lato nan Katawan a bilang ha pa-makabigla nin tawo ha kala-lato nin a-say mahiba. ⁵ Nga-min, halban moyo ay kabilang ana ha tawtawon iti na ha hawang o ha awlo. Pari-pariho tamoy nan ambo iti ha karobloman o ha yabi. ⁶ Kanya ando

tamo ipag-ogali a biyay nin

tawon angka-lok [a homin an-intindyon] a bilang ha anggaw-on lan lawlaloma, nokay kailangan lawah tamon nakahanda [ha kala-lato nan Katawan] tan lawah pakatino. ⁷ Karamilan ay yabi a an-ikaka-lok nin tawtawo, tan karamilan ay yabi namaot ampaglahing a lawlasinggiro. ⁸ Kot

kontamon iti na ha hawang, kailangan pakatino tamo. [Ha pa-maki-laban tamo ha tokso,] kailangan pa-goton tamoy katotpol tan labi a maiparis ha pa-miholot lan hondalo nin pamprotiksyon kolop. Bi-sa kailangan

asa-sawon tamoy nay pa-masimala konan Dios a ilipyas na tamo ha karokaan ta yadti a pa-hal helmet tamo. ⁹ Nga-min, intatala na tamon Dios ambo para man-anggap matindin hobhob tan parosa na, nokay para ilipyas na tamo bana konan Katawan tamon Jesu-Cristo.

¹⁰ Nati ya para kontamo pigaw maipagkalamoan na tamo, mag-in ha nati tamo man o angkabyay ot ha pa-mako nan oman iti.

¹¹ Kanya patoloy kamon mi-wawaliwan pigaw lomisway a main moyon kanakoman, tan mitatambay nin mag-in ma-got a katotpol nin balang a-sa.

Pawpa-lah a Wawali tan Pangongomosta

¹² A-sa ot a labay min ipaki-totol komoyo, tawtalakaka, igalang moyo hilay ampag-inakit para ko-

moyo a bilang konlan hilay ampamoon tan ampanoro ha gropo moyon antompol konan Katawan. ¹³ Ibi moyoy hoston kaga-galang konla nin main awit a labi bana ha anodtin trabaho la. Milalamo kamo nin main labah a pa-misosondo.

¹⁴ An-ibibilin mi namaot komoyo, tawtalakaka, a wawaliwan moyo hilay mangatamlar, pakhawon moyo hilay mangakapoy a nakom, tambayan moyo hilay mangakapoy [ha katotpol] tan pagpasinsyawan moyoy halban tawtawo. ¹⁵ Mag-ingat kamo pigaw homin komoyo a matokson bomalo ha hinoman a nakagwa doka komoyo, nokay lawah kamon mi-pag-inakit nin gomwa kaabigan ha a-sa tan a-sa tan anorin kapara konlan halban tawtawo.

¹⁶ Lawah kamon pakaliga, ¹⁷ pirmin domawat, ¹⁸ tan pasalamatan moyoy Dios ha halban ampangyari komoyo ta yadti a labay nan Dios nin gaw-on moyo ha pamakiasa-sa moyo koni Jesu-Cristo.

¹⁹ Ando moyo kontra-won a gawa nin Ispirito nan Dios. ²⁰ Ando moyo basta-bastawon a an-ibalitan propita a ma-mibalitan nin impanakom nan Dios, ²¹ nokay dapat sorion moyoy halban ta no anya yay labah, ya-rin a itanom moyo ha nakom. ²² Pa-lilihan moyoy halban klasin kawkarokaan.

²³ An-idawat mi konan Dios a ampakapamin kaliswayan nakom a pakabanalon na kamo. Komon ingatan nay namaot a ispirito moyo, kanakoman tan lalaman pigaw homin ni daoto a kapintasan a ma-kit komoyo ha pamako nan oman iti ni Jesu-Criston Katawan tamo. ²⁴ Maptog yay Dios a nana-way komoyo, kanya gaw-on ta gaw-on nadti komoyo.

²⁵ Tawtalakaka, idawat moyo kami namaot.

²⁶ Ikomosta moyo kami konlan halban talakaka tamo ison nin main awit pa-milalabi bilang tawtawo nan Dios*. ²⁷ An-ipakabibilin ko komoyo alang-alang konan Katawan a basawon moyodtin solat mi ha halban kaparan tawtawo nan Dios ison.

²⁸ Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Amen.

* 5:26 5:26 Ha Griego: nin main awit banal a alok.

Ikalwan solat ni Pablo konlan antompol ha Tesalonica

¹ Hiko hi Pablo, kalamo ko iti hi Silas tan hi Timoteo.

Solat kodti komoyon gropon antompol ha syodad Tesalonica a kaparan iti konan Dios a Ama tamo tan iti koni Jesu-Criston Katawan.

² Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Yay Panonosga nan Dios

³ Tawtalakaka, kailangan lawah min pasalamatan yay Dios bana komoyo. Marapat min gaw-on yadti bana ta lalon ampag-in ma-got a katotpol moyo tan laloy namaot angka-palahan a pa-milalabi moyo.

⁴ Kanya lawah mi kamon amporiwon ha gawgropo lan kaparan antompol konan Dios bana ha kapasinsyawan moyo tan katotpol ha dobali nin dawdamsak tan dawdya-dya a andalandalan moyo [bana naor ha katotpol moyo koni Jesus]. ⁵ Oyay pamilbian a maptog yay Dios ha main nan panonosga: Ibilang na kamon marapat ha main nan kaarian ta yadti naor a bara-nan no anongkot kamo ampag-agwanta ha kawkadya-dyaan. ⁶ Tan matoyngong anamaot yadti

gaw-on nan Dios: Baloon nan kadya-dyaan hilay kay antompol a ampamadya-dya komoyo. ⁷ Hikamoy namaot a ampadya-dyaon hawanin ay biyan nan kapainawawan a bilang ibi nay namaot komi ha panaon ma-kit yay na hi Jesus a Katawan nin anlomato ibat ha langit nin kalamo hilay aw-anghil nan makapangyarian. ⁸ Makalato yan sabay a ampanila-dila a apoy, ta parosawan na hilay kay ambomilbi ha Dios tan kay anhomonol ha Labah a Balita tongkol konan Katawan tamon Jesu-Cristo.

⁹ Yay ibi nan parosa konla ay homin panganggawan a pamagdya-dya a pa-makahiyay konan Katawan tan ha main nan kalinggasan tan kapangyarian. ¹⁰ Mako yan oman iti konan ya-rin a awlo ta tanggapon nay parangal tan pamomori nin hilay halban banal a tawtawo na tan antompol kona. (Kalamo kamoy namaot ison bana ta tinompol kamo ha imbalita mi komoyo tongkol kona.)

¹¹ Kanya naor, pirmi mi kamon an-idawat konan Dios tamo a komon gaw-on na kamon marapat ha pa-naway na komoyo. Aboloyan na komon a magwa moyoy halban anlabay-labayon moyon kaabigan tan laloma ot a gawgawa a bonga nin main moyon katotpol ha tambay nin main na kapangyarian. ¹² Ha anorin ay ma-parangalan hi Jesu-

Cristo a Katawan tamo bana komoyo tan ma-parangalan kamoy namaot bana ha pa-makiasa-sa moyo kona. Mangyari yadtin halban bana ha kaabigan nan Dios tamo tan ni Jesu-Criston Katawan.

2

Yay Tawon Sangkarokaan a Kakontra nan Dios

¹ Tawtalakaka, hawanin ay labay min ipatandaan anaman komoyo yay tongkol ha pa-mako nan oman iti ni Jesu-Criston Katawan tamo tan yay pa-nipon na kon-tamo para maki-lamo kona.

² An-ibibilin mi komoyo a ando ta ando kamo ma-biglaan o ma-golowan a isip moyo no main ampanalita a nakalato anay awlon ilato ni Cristo, maski man halitaon la komoyo a impabalita nin Ispirito nan Dios o laloman ispirito, o wanla wari a hinalita o sinolat mi kano.

³ Ando kamo palingo ha hinoman maskin anyamay paralan lan pa-manglingo-lingo. Nga-min, ya-rin a awlo ay kay lomato anggan kay ot mangyari yay kako-

kontra nin lako a tawtawo konan Dios tan anggan kay ot lomtaw yay a-say tawon sangkarokaan a komontra konan Dios a intatalay na ha impyirno. ⁴ Yay gaw-on na ot ay kalabanon nay halban an-itoring dios tan ansambawon nin tawo, tan ibilang nan mata-gay a sarili na konlan hila-rin halban. Kanya

lomoob yan tomoklo ha timplo nan Dios para pasamba ha tawtawo ta ibalita nan hiya yay Dios.

⁵ Kay moyo doman angkanomtoman a imbalita koy na yadtin halban komoyo hin kalamo moyo ko ot?

⁶ Tanda moyoy namaot a main ot ampamondan ha kaloltaw nan yadtin tawon sangkarokaan pigaw painsan ya ot lomtaw ha panaon a talagan intakda para kona. ⁷ Main anan gawgawa a ibat ha kapangyarian nan yadtin tawon sangkarokaan, balo ta sikrito ot, bana naor ta main ampaghadlang kona, tan patoloy yan mahadlangan anggan kay ya alihon orin ampaghadlang kona. ⁸ Kot no alihon yay nay ampamondan kona ay lomtaw ana yadtin tawon sangkarokaan. Balo ta ha pa-mako nan oman iti nin Katawan nin main awit hawang a ampakapolag ay patyon na yadtin tawon sangkarokaan ha payhop nan bongat.

⁹ Yay kaloltaw nan yadtin tawon sangkarokaan ay kagagaw-an ni Satanas, tan biyan na yan halban klasin kapangyarian, kanya makagawa yan gawgawa a ka-paka-ngap a makapalingo [ta konwari pambilian kapangyarian nan Dios]. ¹⁰ Gamiton nay halban klasin karoakaan, para malingo na hilay tawtawon paparosawan nan Dios,

bana ta kay la tinanggap tan kay pinaalagawan yay kaptogan tongkol koni Jesu-Cristo a makabi konla nin kalipyasan no komon ta pini-pol la. ¹¹ Kanya aboloyan na hilay na ingat Dios nin malingo pigaw mi-pol hilay na ingat ha kawkagalotoyan. ¹² Kanya halban la ay parosawan nan Dios bana ta kay la pini-pol yay kaptogan ta mas nilabay lay karokaan.

Pinili nan Dios Para Ilipyas

¹³ Tawtalakaka a anlabyon ni Jesu-Criston Katawan, marapat bongat a lawah kamin magpasalamat ha Dios bana komoyo. Nga-min, hin kalin-oo-nawan ot ay pinili na kamoy nan Dios para ilipyas na ha paralan nin kapangyarian nin Ispirito na a ampamabanal komoyo tan ha paralan nin pa-mi-pol moyo ha kaptogan [tongkol koni Jesu-Cristo]. ¹⁴ Yadti bara-nan no anongkot hina-wayan na kamoy naor nin ilipyas ha paralan nin pangangaral mi nin Labah a Balita ta pigaw mailamo na kamo ha karangalan nan Katawan tamon Jesu-Cristo. ¹⁵ Kanya, tawtalakaka, magpatoloy kamo ha kaho-honol konan Katawan tan patoloy moyon panga-gotan yay halban aw-aral a intoro mi komoyo, ha halita o ha solat.

¹⁶ Hi Jesu-Cristo mismo a Katawan tamo tan yay Ama

tamon Dios ay nanglabi kontamo. Ha main nan ingangaro ay binyan na tamon kohaw nakom a kay manganggawan tan pag-asa a makatanggap nin lawlabah a bagay. ¹⁷ Komon biyan na kamon kaliswayan nakom, tan tambayan na kamo pigaw maibalita tan magawa moyo yay halban bawbagay a labah.

3

Yay Pa-midadawat ha Dios nin Hilay Antompol

¹ Yay hoyot min an-ipakitotol komoyo, tawtalakaka ay komon idawat moyo kami pigaw yay halita ni Jesu-Criston Katawan ay tampol miabot ha halban lawlogar tan paalagawon ladi nin bilang ha ginwa moyo. ² Idawat moyoy namaot a ilipyas na kamin Dios ha tawtawon doka tan mangatiko a isip. Nga-min, ambo halban ay ampi-pol ha Labah a Balita.

³ Hi Jesu-Criston Katawan ay ma-pasimalaan yan pakhawon nay katotpol moyo tan ingatan na kamo koni Satanas. ⁴ Hi-ban a pa-masimala mi a bana ha pa-makiasa-sa tamo konan Katawan ay anhonolon moyoy nay bawbibilin mi komoyo tan patoloy moyon honolon.

⁵ Komon toroan na kamon Katawan nin mas lalon maintindyan a labi nan Dios tan maalig a pamagpasinsya ni Cristo.

Dapat Magtrabaho

⁶ Tawtalakaka, ha ngalan nan Katawan tamon Jesu-Cristo ay an-imanda mi komoyo a ando kamoy na makiasa-sa ha hinoman a talakaka ha katotpol a ambo ayos a biyay bana ha katamlaran, tan kay labay homonol ha tawtotoro a inabot mi komoyo. ⁷ Ngamin, tanda moyoy namaot a dapat moyo kamin aligon. Naimatonan moyo hin ison kami komoyo a ambo kamin matamlar. ⁸ No ha pa-mangan, kay kami basta nakipangan nin kay mi binayaran. Masbali, nagpagal kami nin halos awlo-yabi ha paniningkap nin maipagkabyay mi, pigaw homin komoyo a ma-pabyatan. ⁹ Ginwa midti pigaw main kamon pangaligan, ambo bana ta homin kamin karapatan [nin mananggap sostinton maibat komoyo]. ¹⁰ Ngamin, maskin hin ison kami ot komoyo ay imbibilin mi na komoyo a ando moyo biyan pa-mangan hilay kay labay magtrabaho. ¹¹ Ambanggiton midti komoyo bana ta na-balitaan mi a main komoyo a ambo ayos a biyay bana ha katamlaran, ta kay ampagtrabaho nokay ampakiomon-omon ha biyay lan main biyay. ¹² Ha ngalan nan Katawan tamon Jesu-Cristo, an-imanda tan an-ipaka-bibilin mi ha hinoman komoyo a main anorin a ogali a kailangan tominok

yay na ta magtrabaho pigaw ma-sostintowan nay sarili na.

¹³ Tawtalakaka, ando kamo homawa gomwa nin kaabigan. ¹⁴ Kot hinoman a kay labay homonol ha bawbibilin mi konan yadtin solat, tandaan moyoy tawon anorin ta ando kamoy na kiasa-sa kona pigaw maringoy ya. ¹⁵ Balo ta ando moyo ya ibilang nin kaaway, nokay wawaliwan moyo ya nin bilang pa-mangwawali ha sarilin talakaka.

Hoyot a Hawhalita

¹⁶ Yay Katawan a ampangibatan nin kaliswayan nakom ay hiya komon a mami komoyo nin kaliswayan nakom ha halban panaon tan maskin ha anyamay ampangyari ha biyay moyo. Hiya komon a patoloy manglalamo komoyon halban. ¹⁷ Hawanin, hikoy na mismo hi Pablo a ampanolat nin yadti: Komosta kamo? Anodti a anggaw-on ko ha halban sawsolat ko, pamilbian a ibat kongko. Anodti a panonolat ko.

¹⁸ Hikamoy halban, komon patoloy moyon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Amen.

O-nan solat ni Pablo koni Timoteo

¹ Hiko hi Pablo, apostol ni Jesu-Cristo bana ta inhogo na kon Dios a Ma-milipyas tamo tan ni Jesu-Criston Katawan a pag-asa tamo. ² Solat kodti komo Timoteo a an-itoring kon anak ta tinompol ka koni Jesu-Cristo bana ha pangangaral ko. Patoloy mo komon matanggap a kaabigan, inganga-ro tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a Ama tamo tan konan Katawan tamon Jesu-Cristo.

Pa-lilihan a lawlingon to- toro

³ Hin yadtaw ba-yo ko nako ha probinsyan Macedonia ay impaki-totol ko komo a ma-bati ka yapon ha syodad Efeso, para mandawan mo hilan tomgon a ampanoro nin lawlingon totoro. ⁴ Ibalita mo ot konla a ando la sayangon a oras la ha tawtototolon tan ha kay ma-ma-min a pinangibatibatan lawlipi. Yadti ay ampangibatan bongat nin pa-mididiskosyon tan kay makatambay ha panoro tongkol ha katotpol a ayon ha kalabayan nan Dios. ⁵ Nga-min, yay tatala nan Dios ha anipanogo na kontamo ay para magkamain tamon pamanglabi a ampangibat ha maptog a kanakoman, ha

malinis a konsinsya, tan ha katotpol a ambo nin konwari. ⁶ Main tawtawon dinomayô ana konan yadti bawbagay, tan nasaney ha pa-midibati a homin maibin abig. ⁷ Labay lan mag-in manoro nin kawkapanogoan nan Dios, anta kay la tanda a anha-halitaon la ni angkaintindyan yay tama a kanaboan nin ampagpilitan lan itoro.

⁸ Tanda tamo a labah yay kawkapanogoan nan Dios, balo ta kailangan gamiton ha talagan dapat pigamitan. ⁹ Tandaan tamo a kay ginawa yay kawkapanogoan para ha tawtawon maptog, nokay para konlan kontra ha kawkapanogoan tan konlan kay anhomonol, konlan kay ambomilbi ha Dios tan konlan makasalanan, konlan kontra ha kabanalan tan konlan ampanoya-toya ha bawbagay a maka-Dios, konlan ampangmati ha tatay o nanay la o ha laloman tawtawo, ¹⁰ para ot konlan anggomwa kapapiriril a gawa tan konlan ampakiongo-ongo ha kapara lan lalaki o kapara lan babayi, konlan kawkidnaper tan konlan mangagalotoy, tan konlan tawtistigo a ampaghomba nin kagalotoyan, tan konlan laloma ot a anggomwa bawbagay a ambo ayon ha tama a totoro. ¹¹ Yadti tama a totoro ay yay ayon konan yay ka-paispantan Labah a Balita a ibat konan Dios a sangkaabigan, a impa-taya

na kongko para ipangaral.

Pamimilbi otang nakom konan Dios

¹² Ampaki-salamat ako konan Katawan tamon Jesu-Cristo bana ta intoring na kon marapat hin pinili na ko para magsirbi kona, tan bana ta binyan na ko ot kababaan para konan yadtin katongkolan. ¹³ Pinili na ko maskin pinaroroka ko ya hin yadtaw, tan bilang kot yan dina-damsak tan impa-paringoy hin ginwa ko-rin ha tawtawon anhomonol kona. Anodtaw pa man, ininga-rowan na ko bana ta hin yadtaw kay ko angkaintindyan a anggawon ko ta kay ko ot tinompol kona. ¹⁴ Imbo-bo nan Katawan kongko yay kay ma-ma-min a kaabigan na ta binyan na kon katotpol tan pa-manglabi bana ha pa-makiasa-sa ko koni Jesu-Cristo. ¹⁵ Oyay a-say kaptogan a dapat tanggapon tan pi-polon nin halban: Hi Jesu-Cristo ay nako iti ha babon lota, para ilipyas a tawtawon makasalanan ha sigoradon kaparosawan. Tan hikoy nay pinakadoka ha halban. ¹⁶ Kot maskin hikoy pinakadoka ay ininga-rowan na ko ot ni Jesu-Cristo pigaw maipa-kit na yay pasinsya nan homin kapantay ta pigaw magin alimbawa konlan hilay homonol nin tompol kona ta bi-sa magkamain anamaot biyay a homin anggawan. ¹⁷ Hawanin, yay Dios a Ari

anggan-anggga, a homin kamatyan, a kay angka-kit tan hiyan bongat a Dios [a sangkaronongan,]* poriwon tan sambawon yan anggan-angga. Amen.

Bibilin koni Timoteo

¹⁸ Timoteo, anak ko, oyay an-ibibilin ko komo: Pakatandaan mo yadtaw imbalita komo a hola ibat ha Dios tongkol ha pa-magsirbi mo kona. Pangagotan mo-rin pigaw mapaglabanan moy halban bawbagay a kontra ha tama a totoro, ¹⁹ tan ingatan moy namaot a katotpol mo tan yay main mon malinis a konsinsya. Nga-min, main tawtawo a pino-layan lan ma-yangatan a konsinsya la, kanya hinira lay katotpol la. ²⁰ Kabilang konlan hilay ay hi Himeneo tan hi Alejandro. Impaolay ko hilay nan padya-dyaon ni Satanas ta pigaw makatanda hilay kay manalita nin kontra ha Dios.

2

Totoro tongkol ha kada-dawat

¹ Mo-na ha halban, dapat idawat tamoy halban tawtawo, iabot tan idaing a pawpangangailangan la konan Dios nin main awit pa-maki-salamat. ² Anorin anamaot a gaw-on moyo para konlan aw-ari tan konlan halban ampamoon ha gobyirno ta pigaw makapagbiyay tamon matinok, malisway a nakom, talagan

maptog konan Dios tan marangal ha halban bagay. ³ Yay anodtin klasin dawat ay maganda tan ka-palilikot konan Dios a Ma-milipyas tamo. ⁴ Nga-min, labay na, halban tawo ay malipyas tan maka-tanda nin kaptogan. ⁵ Asa-sa bongat a Dios, tan asa-say namaot a impagkataytay nin tawtawo konan Dios a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo a naglalaman tawo. ⁶ Inimbi nay biyay na para ipanon-don ha halban tawo ha kawkasalanan. Yadtin kaptogan ay impatandaan ha tama a panaon. ⁷ Pinili na koy naor Dios para mag-in mangangaral, apostol tan ma-noro nin yadtin katotpol tan kaptogan konlan ambo Israelita. [Tistigo ko hi Cristo]* yadtin an-ibalita ko ay potog, ambo nin kagalotoyan.

⁸ Kanya yay labay ko, ha aytiman a logar a ampititiponan para somamba, hilay lawlalaki dapat mango-na nin domawat ha Dios nin main malinis a nakom, tan homin hobhob o hakit nakom ha kapara. ⁹ An-ipaki-totol koy namaot konlan bawbabayi a ha pa-mag-ayos la ha main lan sarili ay ando sobrawan yay arti ha doloh tan habot, nokay pakahinhin hila tan pakaingat. Yay dapat lan ipagpaganda ay ambo alahas a bilang ha balitok o pirlas o mangablin ayhing, ¹⁰ nokay yay gawgawa a kaabigan

bana ta anodti a marapat ha tawon maka-Dios. ¹¹ Ha oras nin pa-mag-aral Halita nan Dios, dapat hilan mamakatinok tan ampahakop hosto. ¹² Kay ko ampayagan a main babayin manoro o mango-na konlan lawlalaki, nokay dapat hilan mamakatinok. ¹³ Nga-min, hi Adan yapon a o-nan pinalsa ba-yo hi Eva, ¹⁴ tan ambo hi Adan a nalingo, nokay hi Eva a nalingo kanya ya nagkasalanan. ¹⁵ Anodtaw pa man, yay babayi, bana ha panganganak na ay ilipyas na yan Dios no magpatoloy ya ha main nan katotpol koni Jesus, ha pa-manglabi ha kapara, tan ha pa-magpakabanal nin maingat ha main nan pa-magbiyay.

3

Yay dapat mamoon ha grupo nin antompol

¹ Potog yadtin anhalitaon: Hinoman a lalakin malabay mag-in ma-moon ha grupo nin antompol ay labah yadtin gawa a an-aposon na. ² Yay ma-moon ha grupo nin antompol ay kailangan homin maipintas kona, asa-say kaambali, sohito nay sarili, matino, marangal, mapanalabat, maronong manoro, ³ kay ampaglahing, ambo maramsak, [kay labay magkakwartan ibat ha kawkahaolan,]* nokay dapat mapangabot, ambo ma-makiaway tan ambo lopan kwarta. ⁴ Kailangan

labah yay namaot mangawit pamilya, pati konlan laloma ot a kalamoan na ha bali, anhonolon tan an-igalang la yan awa-nak na. ⁵ Nga-min, no kawkalamoan na mismo ha bali kot kay na kababaan pango-nawan, pa-no na man ma-pango-nawan a gropo nin tawtawo nan Dios? ⁶ Dapat ambo yan ba-yo ha katotpol, ta ola-no magmata-gay ya a pangibatan parosawan na ya ingat nin Dios a bilang nangyari koni Satanas. ⁷ A-sa ot, kailangan an-igalang yay namaot nin hilay tawtawo a ambo nan ka-gropo ha katotpol pigaw kay ya ma-pintasan tan kay ya mipaloob ha ka-lot ni Satanas.

Yay dapat mag-in katambay ha pangongo-na ha gropo nin antompol

⁸ Hilay namaot a mag-in katambay ha pangongo-na ha gropo nin antompol ay kailangan marangal hila, ma-pasimalaan a hawalita la, kay ampaglahing tan kay labay magkakwartan ibat ha kawkahaolan. ⁹ Kailangan ma-got a pa-mi-pol la ha totoro a impatandaan nan Dios kontamo [tongkol koni Jesus,] tan malinis a main lan konsinsya. ¹⁰ Kailangan obsirbawan hila yapon no doman ta marapat hilan mag-in katambay ha pangongo-na ha gropo nin antompol ba-yo hila biyan katongkolan. ¹¹ Anorin anamaot kapara konlan

kaambali la, kailangan marangal hila, ambo manira nin kapara, sohito lay sarili tan maptog ha halban bagay. ¹² Hilay katambay ha pangongo-na ha gropo nin antompol ay kailangan asa-say kaambali tan labah mangawit pamilya, pati konlan laloma ot a kalamoan la ha bali. ¹³ Nga-min, no maptog hila ha pamagsirbi la bilang katambay ha pangongo-na ha gropo nin antompol ay igalang hila tan makhaw a nakom lan mamibalita nin tongkol ha katotpol la koni Jesu-Cristo.

Yay na-pakaalagan bagay a ampi-polon tamo

¹⁴ [Timoteo,] ampasimala ako a tampol akon maka-ka ison komo. Anodtaw pa man, an-isolat ko syimpri yadtin bawbibilin ko komo ¹⁵ ta pigaw, no wari man ta maabala ako ay tanda moy na no anyay dapat mon ipag-ogali konlan impagka-pamilya nan Dios, a homin laloma ha halban gawgropo nin antompol ha Dios a angkabyay. Kapa-halan la ay to-rok tan pondasyon nin kaptogan. ¹⁶ Homin doda a na-pakaalagá yadtin ampi-polon tamo a impatandaan nan Dios kontamo: Yay Dios ay naglalaman tawo.

Impatandaan mismo nin Ispirito na a hiya kot maptog.

Na-kit yan aw-anghil.

Impangaral ya maski konlan ambo Israelita.

Ampi-polon ya nin lako
a tawtawo ha intiron
mondo,
tan tinanggap ya ha lan-
git.

4

Hilay ma-noro kalin- gowan

¹ Malinon impatandaan
nin Ispirito nan Dios [konlan
ma-mibalita na] a ha hoyot
a panaon ay main omalih
ha katotpol la koni Cristo.
Nga-min, honolon lay aw-
ispiriton ampanglingo-lingo,
tan pi-polon lay lawlingon
totoro a ibat koni Satanas,
² ta mailingo hila ha pa-
magkonwari nin tawtawo a
mangagalotoy tan bawbonal
a konsinsya. ³ [Hila-rin a
mamitoro nin kawkagalo-
toyan ay] ibawal lay pa-
magkaambali tan ibawal lay
namaot a laloman pawpa-
mangan, anta pinalsa nan
Dios ya-rin para kanon nin
main awit pa-maki-salamat
nin tawtawon antompol
tan magtanda nin tama a
totoro. ⁴ Halban bagay a
pinalsa nan Dios ay labah,
tan homin anan pa-mangan
a dapat itoring bawal basta
ipaki-salamat tamo konan
Katawan. ⁵ Palibhasay
halban pa-mangan ay mag-
in anan marapat kanon
bana ha Halita nan Dios
tan bana ta an-ipaki-salamat
kona.

*Yay labah a ma-magsirbi
ni Jesu-Cristo*

⁶ No itoro mo konlan
kapanan antompol yadtin
bawbinanggit koy na ay a-sa
kan maptog a ma-magsirbi
ni Jesu-Cristo. Ha anorin,
pati sarili mo ay pa-hal
ampapanganon mo ha pa-
mibalita nin tongkol ha ka-
totpol tan tama a tawtotoro
a anhonolon mo. ⁷ Pa-
lilihan moy tawtototolon a
ambo maka-Dios tan homin
kakwinta-kwinta. Masbali
sanayon moy sarili mo ha
kaho-honol konan Dios. ⁸ No
sanayon a lalaman nin mag-
irsisyoy ay daoto bongat a
pakinabang, kot pakinabang
ha halban bagay no sanayon
tamoy sarili tamo ha kaho-
honol konan Dios, ta yay
impangako nan Dios konta-
mon pakinabang ay ambo
bongat konan yadtin biyay
hawanin, nokay anggan
ha dobali biyay. ⁹ Potog
yadtin an-ibalita a dapat pi-
polon nin halban. ¹⁰ Yadtin
bara-nan no anongkot tamo
ampagpagal tan ampagdy-
dya*, bana ta ampasimala
tamo ha Dios a angkabyay.
Hiya a Ma-milipyas nin
halban tawo, lalo konlan
hilay antompol kona.

¹¹ Patoloy mon itoro tan
ipahonol yadtin bawbagay.
¹² Ando mo payagan a basta-
bastawon ka nin hinoman
bana ha kalagoan mo.
Masbali, pag-inakitan mon
mag-in labah a alimbawa
konlan kapanan antompol
ha main mon pananalita,
ha pa-mag-oogali, ha pa-

* **4:10** 4:10 Ha laloman kopya nin Griego: amparorokaon.

manglabi ha kapara, [ha kaho-honol ha Ispirito nan Dios,]* ha katotpol tan ha malinis a pa-magkatawo. ¹³ Yay panaon anggan makalato ako ay gamiton mo ha pa-masa nin Halita nan Dios, ha pangangaral tan ha pa-noro. ¹⁴ Ando mo po-layan nin kay gamiton yay kababaan a inimbi nan Dios komo. Tinanggap modti hin imparna lay gamot la ha olo mo nin hilay ampamoon ha gropo nin antompol, ta imbalita la komo yay impanakom nan Dios [tongkol ha pa-magin mon ma-magsirbi na]. ¹⁵ Pag-inakitan mon gawon yadtin bawbibilin ko komo. Pakaasikasowon moy gawgawa mo pigaw ma-kit lay kato-tobo mo ha pa-magsirbi mo. ¹⁶ Pakaingatan moy sarili mo tan yay totoro mo [nin ando malingo]. Patoloy mon isagawa yadtin bawbagay pigaw hika tan hilay ampanglongo komo ay pari-parihon malipyas.

5

Labah a panonoro

¹ Ando mo panalitaan hilay lawlalakin matokling, nokay paki-totolan mo hilan labah nin bilang mon tatay. Anorin kapara konlan lawlalakin mangalago, wawaliwan mo hilan bilang talakaka mo. ² Hilay namaot a bawbabayin matokling, itoring mo hilan nanay mo. Bi-sa hilay bawbabayin

mangalago, itoring mo hilay namaot tawtalakaka nin homin awit doka a isip.

Aw-obligasyon ha babayin balo

³ Igalang [tan tambayan] mo hilay bawbabayin balo a talagan homin anan angka-pasimalaan iti ha mondo. ⁴ Kot no yay balon babayi ay main awa-nak o aw-apopo, hiladti a dapat mona mo-nan manostinto kona, pamilbian nin pa-maki-Dios la tan kato-tobalo otang nakom, bana ta yadti ay [labah tan]* ka-palilikot ha Dios. ⁵ Yay balon babayi a homin anan kaka-kanayon ay ha Dios ya tana ampasimala, tan andomawat tan ampatambay kona awloyabi. ⁶ Balo ta yay babayin balo a honol-honol ha ilig nin lalaman, maskin angkabyay ya ot ay bilang yay nan nati. ⁷ Ipahonol mo konlan kapara tamon antompol yadtin bawbibilin pigaw kay hila ma-pintasan. ⁸ Hinoman a kay ampanostinto ha kawkanayon na, laloy nay sarili nan pamilya ay binokotan nay na a katotpol na. Mas doka ya ot dinan konlan kay antompol ha Dios a maronong manostinton sarili lan pawpamilya tan kawkanayon. ⁹ Yay maari ilamo ha listawan nin bawbabayin balo [para mag-in ma-magsirbi nan Katawan tan mananggap sostinto] ay yay paibat idad a-nom a polo a taon mamata-gay

tan kay ana nagkaambalin oman. ¹⁰ Kailangan bilbi ya ha gawgawa kaabigan: Na-pahi-ban nay awa-nak na ha kaabigan, abirtoy balin mamahanda maski ha dawdayo, ampagsirbi ha kaparan antompol, matatambayon ha mangairap, tan pirmin mainakit ha halban klasin gawa kaabigan. ¹¹ Ando mo ilamo ha listawan nin bawbalo [a sostintowan] hilay mangalago a balon babayi, ta ola-no madaog yay apos lan magsirbi koni Cristo nin ilig lalaman la ta magkaambali hilan oman. ¹² No anodti mangyari ay makapagkasalanan hilay na ingat bana ta mahira lay onan pangako la [a magsirbi konan Katawan nin homin kaambali]. ¹³ A-sa ot, [no main hilan ampasimalaan a sostinton ibat ha kaparan antompol ay] ola-no makatanda hilan tomamlar tan mana-tambali. Yay doka ot ison ay ola-no mag-in hilan tsisimoso tan ma-makiomon ha biyay lan main biyay, tan ola-no manotol-totol hila ot nin ambo dapat totolon. ¹⁴ Kanya yay wawali ko ay magkaambali hilan oman a mangalago a bawbabayin balo, pigaw manganak hila tan pagawan lay pamilya la ta pigaw homin hilan maipintas hilay kontra kontamo. ¹⁵ An-ibalita kodti ta main anan bawbabayin balo a natokson hinomonol koni Satanas. ¹⁶ Hawanin, hinoman a [lalaki o]* babayin

antompol a main kanayon a babayin balo ay kailangan sostintowan na ya pigaw kay ma-pabyatan a gropo nin antompol, ta yay dapat bongat sostintowan nin gawgropon antompol ay hildataw bongat bawbabayin balo a talagan homin anan angka-pasimalaan iti ha mondo.

Tongkol konlan ampamoon ha gropo nin antompol

¹⁷ Hilay namaot a ampamoon ha gropo nin antompol a labah mamoon ay lalon marapat biyan rispito tan sostinto, nanglloy na hilay mainakit ha pangangaral tan ha panonoro Halitan Dios. ¹⁸ Wanay naor Masanton Kasolatan: "Ando mo bosalan a baka logan yan an-ipamailik." Wana ot, "Yay trabahador ay dapat opaan."

¹⁹ [Timoteo,] ando mo basta tanggapon yay anyakaman a an-ibara laban ha asay ampamoon ha gropo nin antompol, poyra no main lowa o toloy tistigo. ²⁰ Bisa, no main konlan hila-rin a ampamoon a anggomwa kasalanan, pangaralan mo hila ha arapan lan kaparan antompol pigaw mali-mo hilay namaot a laloma nin gomwa doka. ²¹ Ha arapan nan Dios tan ni Jesu-Criston Katawan pati konlan bawbanal a anghil na ay ambibilinan kata a kailangan honolon modtin bibilin nin homin kan ipoyra

o kilingan. ²² Ando kay namaot antimano mamiparna nin gamot ha hinoman [para biyan yan maalagan katongkolan ha gropo nin antompol]. Mag-ingat ka pigaw kay ka malaming ha kasalanan lan laloma. Tan ingatan moy namaot a sarili mo pigaw kay ma-yangatan a konsinsya mo.

²³ Oya ot, ambo bongat lanom a inomon mo, nokay minom kay namaot nin daoto a alak obas a makatambal ha hakit losok mo tan ha laloma ot a mabotbot mon angkalayam.

²⁴ Yay kawkasalanan nin laloman tawtawo ay mapatnag ana ba-yo mi-abot ha howis, kot yay kawkasalanan anamaot nin laloma ay ma-tandaan bongat ha bandan hoyot. ²⁵ Anorin kapara, main gawgawa kaabigan a mapatnag ana hawanin, kot yay gawgawa kaabigan nin hilay laloma a ambo mapatnag hawanin ay ma-tandaan ta ma-tandaan syimpri.

6

¹ Hilay antompol koni Cristo a aw-alila ay dapat igalang lay aw-amo la, ta pigaw kay ma-paroroka a Dios tan yay toloro tongkol kona. ² Hilay aw-alila a main aw-amo a antompol anamaot koni Cristo ay ando la basta-bastawon a aw-amo la bana ta mitalakaka hila ha katotpol. Masbali dapat lan pakaabigon a pamagsirbi la, bana ta hilay

aw-amo a ampakinabang ha pa-magsirbi la kot kaparalan antompol tan anlabyonan Dios.

Tongkol ha pa-makiporpya tan pa-manglabi ha kwarta

Ito ro tan ipagawa modtin bawbagay. ³ Hinoman a ampanoro nin hakalako konan yadti, tan ambo ayon ha Halita nan Katawan tamon Jesu-Cristo tan ha toloro tongkol ha pa-makidios, ⁴ ya-rin a tawo ay ampidonong-donong, homin tanda, mailig ki-porpya tan ki-diskosyon tongkol ha anya-anyan hawhalita. Yadti a ampangibatan inggit, away, paninira, lingon aw-ola-lom ⁵ tan pa-mipoporpya bana ta lingoy nay kaisipan la ta binokotan lay nay kaptogan. Hay wanla, yay pa-makidios ay paralan para yomaman. [Pa-lilihan moy tawtawon anorin.]* ⁶ Mahi-ban anaor a bintahi nin pa-makidios no main kakontintowan. ⁷ Nga-min, hin nilomwah tamo ibat ha tiyan nin nanay tamo, homin tamon awit. Tan sigorado, painsan no mati tamo, homin tamoy namaot syimprin ma-wit. ⁸ Kanya no main tamon pa-mangan tan doloh, dapat mag-in tamoy nan kontinto. ⁹ Kot hilay tawtawon malabay yomaman [ha maskin anyay paralan] ay ma-ngaganoh matokso tan mipaloob ha ka-lot ni Satanas. Angka-wit hila nin aw-apos lan ambo

maganda a ikahira la tan pangibatan mi-ka hila ha impyirno. ¹⁰ Nga-min, yay pa-manglabi ha kwarta ay ampangibatan nin halban klasin kawkarokaan. Ha kaaapos magkamain lako a kwarta ay main anan nipadayo ha katotpol, kanya inomogot hila ha kalakan aw-irap nakom.

Hoyot a bawbibilin koni Timoteo

¹¹ Balo ta hika, Timoteo, a tawo nan Dios, pa-lilihan mo-rin a dawdoka a gawa. Masbali pag-inakitan mon magbiyay nin maptog, mahonol ha Dios, main katotpol, malabi, mapasinsya tan mapangabot. ¹² Magpatoloy ka ha katotpol mo nin bilang kan ampaki-lomba ha a-say na-pakaalagan lombaan, tan pag-inakitan mon matanggap yay biyay a homin anggawan. Yadti a impangako nan Dios komo hin hina-wayan na ka tan bana konan yadti ay pinaptogan moy katotpol mo ha arapan nin lako a tawo. ¹³ Ha ngalan nan Dios Ama a ampamin biyay ha halban tan ha ngalan ni Jesu-Cristo a namaptog ha arapan ni Ponce Pilato ay an-ibibilin ko komo: ¹⁴ Honolon moy anipanogo ko komo nin homin kalingowan tan homin kapintasan anggan ha kala-lato nan Katawan tamon Jesu-Cristo. ¹⁵ Pa-kaon yan oman iti nin Dios ha panaon a intakda na. Yay Dios ay

sangkaabigan, tan hiya bongat a sangkata-ta-gayan a Dios, Ari nin halban awari tan Poon nin halban pawpoon. ¹⁶ Hiya bongat a homin kamatyan, tan itaw ya ha sangkahawan-gan a kay ma-paka-daniwan tawo. Kay ya na-na-kit nin tawo, tan ni hinoman a tawo ay kay maka-kit kona. Iti konay karangalan tan kapangyarian anggan-ganga. Amen.

Totoro para ha tawtawon mayaman

¹⁷ Tongkol anamaot konlan mangayaman, wawaliwan mo hilan ando magmata-gay, tan ando pomasimala ha kayamanan a main pa-ngapaso. Nokay yay Dios bongat [a angkabyay] a dapat lan pasimalaan ta sagana yan ampami kontamo nin halban bawbagay a maikalilikot tamo. ¹⁸ Masbali, toroan mo hilan gomwa abig pigaw mag-in hilan mayaman ha gawgawa kaabigan, tan abirtoy gamot la ha pa-mami tan pa-nambay. ¹⁹ Yadti kagogwa lan kawkaabigan ay bilang ha paninipon nin kayamanan a mag-in lan magandan pondasyon ha dobali biyay, ta pangibatan matanggap la yay biyay a homin anggawan.

²⁰ Timoteo, pakaingatan moy impa-taya nan Dios komo. Pa-lilihan moy panotol-totol nin bawbagay a ambo ka-palilikot ha Dios tan kay makabin abig, tan

yay pa-ngatoyngan a ayon ha makamondon "karonongan". ²¹ Nga-min, main anan hinomonol konan ya-rin a palson karonongan, kanya nipaka-dayo hila ha tama a katotpol. Patoloy mo komon matanggap a kaabigan nan Dios. Amen.

Ikalwan Solat ni Pablo koni Timoteo

¹ Hiko hi Pablo, apostol ni Jesu-Cristo bana ta yadti a kanakoman nan Dios. In-hogo na ko para mangaral tongkol ha biyay a homin anggawan a impangako nan matanggap tamo koni Jesu-Cristo.

² Solat kodti komo Timoteo a anlabyon ko bilang sarilin anak.

Patoloy mo komon matanggap a kaabigan, inganga-ro tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios Ama tan konan Katawan tamon Jesu-Cristo.

Pa-maki-salamat tan Pa-mangwawali

³ Awlo-yabi, kada an-idawat kata ay ampaki-salamat ako konan Dios a ansambawon kon malinis a konsinsya a bilang kasa-samba lan kapapo-papoan ko. ⁴ Angka-panomtoman koy kata-tangih mo hin imbati kata, kanya hi-ban a nakom kon ma-kit katay na pigaw mahostoy kaligawan ko. ⁵ Angka-panomtoman koy namaot yay maptog a katotpol mo koni Jesus a bilang syimprin katotpol nan papo mon hi Loida tan nanay mon hi Eunice. Sigorado ko a ison ot komo anggan hawanin yay anodtaw a katotpol. ⁶ Kanya ta an-ipapanomtoman ko komo a pag-inakitan mon

gamiton ha pa-magsirbi konan Dios yay kababaan a impayabol na komo hin imparna koy gamot ko ha olo mo. ⁷ Nga-min, binyan na tamon Dios nin Ispirito na, ambo para mali-mo tamo, nokay para magkamain tamon kapangyarian, pamanglabi tan pa-makasohito ha sarili.

⁸ Kanya ando mo komon ikaringoy yay pangan-garal tongkol koni Jesus a Katawan. Ando moy namaot komon ikaringoy yay pamakapriso ko [bana ha kaho-honol ko kona], nokay ha kapangyarian nan Dios ay makiasa-sa ka kongko nin magdya-dya anamaot bana ha pangangaral nin Labah a Balita. ⁹ Inlipyas na tamon Dios tan hina- wayan para mag-in banal a tawtawo na. Ginwa naddi ambo bana ha gawgawa tamon kawkaabigan, nokay bana ha main nan tataala tan kaabigan. Hin kalin-oo-nawan ot, ba-yo pinalsay halban ay intatala nay nan gaw-on yadtin kaabigan kontamo ha paralan ni Jesu-Cristo. ¹⁰ Kot impa- kit nan bongat yadtin kaabigan na kontamo hin hi Jesu-Cristo a Ma-milipyas tamo ay naglalaman tawo. Tinalo nay kamatyan tan impatandaan na iti konan yadtin Labah a Balita a main biyay a homin anggawan.

¹¹ Pinili na kon Dios para mag-in mangangaral nin yadtin Labah a Balita tan

para mag-in apostol tan manoro konlan ambo Israelita. ¹² Yadti a baran-an no anongkot iti kon ampagdyadya hawanin [ha prisowan]. Anodtaw pa man, kay ko anikaringoy a anodti nangyari kongko bana ta bilbi ko yay ampasimalaan ko a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo, tan angka-sigoro ko a maingatan na yay impataya ko kona* anggan ha hoyot a awlo. ¹³ Gaw-on mon pangaligan ha pa-noro mo yay tama a aral a intoro ko komo, tan magpatoloy ka ha katotpol tan pa-manglabi a tinanggap mo bana ha pa-makiasa-sa mo koni Jesu-Cristo. ¹⁴ Ha tambay nin Masanton Ispirito nan Dios a ampi-wan kontamo, pakaingatan mo yay Labah a Balita a impataya nan Dios komo.

¹⁵ Tanda mo a pino-layan la koy na nin halos halban lan hilay taga probinsyan Asia a antompol koni Jesus, pati na hi Figelo tan Hermogenes. ¹⁶ Balo ta hi Onesiforo yay mabotbot namakhaw nakom ko, kanya an-idawat ko konan Katawan a komon payabolan nan abig a pamilya na, ta maskin nakapriso ko ay kay na ko ingkaringoy. ¹⁷ Masbali, hin nakalato ya iti ha syodad Roma ay pinag-inakitan na kon tiningkap anggan ha na-kit na ko. ¹⁸ Tanda a tanda moy namaot yay kawkaabigan a gi-ginwa na

kongko ha syodad Efeso. Payabolan na ya komon abig nin Katawan ha awlon kalalato nan oman.

2

Yay Kaalimbawaan nin Kaho-honol koni Cristo

¹ Kanya anak ko, pakhawon moy katotpol mo bana ha kaabigan a antangapon tamo koni Jesu-Cristo.

² Yadtaw bawbagay a nalngomon intoro ko tan pinaptog anamaot nin lako a tawo, yadtaw syimpri a dapat mon itoro ha tawtawon mapasimalaan tan maronong anamaot manoro ha laloma.

³ Pagpasinsyawan moy namaot a dawdyadya bilang a-say maptog a impagkahondalo ni Jesu-Cristo.

⁴ Aligon moy ogali hondalo a kay angkaliwa ha gawgawa ambo panghondalo pigaw ma-palilikot nay opisyal na a namili kona. ⁵ Bilang anamaot ha a-say mamaki-lomba molayo, kay ya manalo tan kay mabiyang primyo no kay na honolon a riglaminto nin paikap.

⁶ Oya ot a a-say alimbawa: Yay ma-malbwat a nagpagal ay dapat bongat a hiyay mo-nan makinabang ha bonga nin tawtanaman na. ⁷ Paka-isipon modtin anibalita ko ta ipaintindyan nan Katawan komo yadtin halban.

⁸ Panomtomon mo hi Jesu-Cristo a norong nabyay tan ibat ha lahi ni Ari David

* 1:12 1:12 Maari anamaot: yay impataya na kongko.

ayon ha Labah a Balita a an-ipangaral ko. ⁹ Bana ha pangangaral ko nin yadti ay ampagdy-a-dya ako hawanin tan nakabalol ot nin bilang a-say kriminal. Balo ta yay Halita nan Dios ay kay maari balolon ta patoloy syimprin angkaipangaral. ¹⁰ Kanya ampagpasinsyawan koy halban dya-dya alang-alang ha tawtawon pinili nan Dios, pigaw matanggap lay namaot yay kalipyasan a iti koni Jesu-Cristo tan maka-paki-lamo ha glorya nin homin anggawan. ¹¹ Oyay a-say kaptogan a ma-pasimalaan tamo:

No potog a an-itoring tamo yay sarili tamo nin nati nin kalamo ni Jesu-Cristo, morong tamoy namaot mabyay bilang pamorong nan nabyay para maka-paki-lamo tamo kona.

¹² Tan no ampagpasinsyawan tamoy dawdy-a-dya alang-alang kona, mag-ari tamoy namaot nin kalamo na.

Kot no ibalita tamo a ambo tamo yan Katawan, ibalita nay namaot ha lomato a panaon a ambo tamo yan Katawan.

¹³ No wari man ta hitamo kot ambo maptog ha main tamon katotpol, maptog ya ot syimpri ta kay ya ampangoman.

Yay Kaho-honol a Kapalilikot Konan Dios

¹⁴ Ipapanomtoman mo yarin a kaptogan konlan antompol ison, tan alang-alang konan Katawan ay bibilinan mo hila a pa-lilihan lay pa-mi-poporpya tongkol ha tawtirmino. Yadti ay homin maibin abig, nokay pangibatan bongat mahira a katotpol lan ampakalngo. ¹⁵ Pag-inakitan mon patoloy mag-in karapat-dapat konan Dios, a-say ma-magsirbi na a homin dapat ikaringoy tan maptog a ma-noro nin kaptogan... ¹⁶ Pa-lilihan moy pa-notol-totol nin bawbagay a ambo ka-palilikot ha Dios tan kay makapamin abig. Nga-min, yay anggomwa nin anorin ay lalon ampipakadayo ha Dios, ¹⁷ tan yay tawtotoro la ay angkomalat nin bilang ha kaka-kalat nin masakit a kansir. Lowa konlan ampanoro nin anorin ay hi Himeneo tan hi Fileto. ¹⁸ Dinomayô hilay na ha tama a totoro ta an-ibalita lan nayari anay pa-morong mabyay nin hilay ni-kati. Ha anodti ay anhiraon lay katotpol lan laloma. ¹⁹ Kot yay pa-hal pondasyon tamon halban antompol a inigwa nan Dios ay matibay, tan anodti a nakasolat ison: "Bilbi nan Katawan a tawtawon ikon na." tan "Hinoman a ampamibalita a hi Cristo a Katawan na ay dapat tomgon ana ha pa-mangwa doka."

²⁰ Maialimbawa tamo ha nangasasari a hawhangkap ha bali nin a-say mayaman. Ambo halban ay

gawa ha balitok tan pilak, nokay main anamaot gawa bongat ha kayo o lota. Main hawhangkap para ha pawpili a pamigamitan, tan main anamaot pang-ordinaryo. ²¹ Kanya hinoman a ampoma-lilih ha kawkarokaan ay ialig yan bilang ha a-say mablin kahangkapan. Nakapolok ya para konan Katawan, karapat-dapat ha sirbisyo na tan pirmin handa ha anyakaman a labah a gaw-gawa. ²² Kanya paka-dayo ka ha dawdoka a ilig nin mangalago. Pag-inakitan mon lalon mag-in maptog ha main mon pa-magkatawo, lalon omgot ha katotpol tan ha labi, tan magpatoloy ha labah a pa-maki-sondo nin kalamo hilay andomawat konan Katawan nin main malinis a kanakoman. ²³ Palilihan moy pa-midibatin homin maibin abig a bilang ha ilig lan tawtawon kolang a tinanda. Tanda moy nan lamang a pangibatan orin nin golo. ²⁴ Nga-min, ambo maganda ha a-say ma-magsirbi nan Katawan a maki-golo-golo, nokay dapat yan mapangabot ha halban, maronong manoro tan mapasinsya. ²⁵ Kailangan itoynong na hilay angkomontra ha totoro na nin main awit kaaypaan nakom, ta hapa no yadti paralan nan Dios para mangombabali hila ta bilbion lay nay kaptogan. ²⁶ No anorin, maka-boloh hilay na ha pa-

hal ka-lot ni Satanas. Nga-min, nilingo na hila para homonol ha kalabayan na.

3

Yay Mangyari ha Hoyot a Panaon

¹ Paka-tandaan modti: Ha hoyot a panaon ay magka-main grabin kadya-dyaan. ² Karamilan ha tawtawo ha lomato a panaon ay mawmakasarili, lawlopan kwarta, mawmalaspot, ma-magmata-gay, ma-maroroka, sawsobirbyo ha matoantawo la, homin otang nakom, ambo maka-Dios, ³ homin inganga-ro, kay ampaki-sondo ha hinoman, manira nin kapara, homin pamakasohito ha sarili, tan kay masopil nin hinoman, tini-tiplon lay kawkaabigan, ⁴ tawtraidor, oloy-olo, hawhambog tan anhomonol ha dawdoka a ilig dinan malabi hila ha Dios. ⁵ Konwari rawrilihyoso hila, anta kay angka-kit ha biyay la a main ipikto a pa-makarilihyoso la. Mag-ingat kamo ha anorin a kawklasin tawo. ⁶ Main konlan hila-rin a ampanaktika pigaw makaloob hila ha bawbali, ta lingo-lingowon lay bawbabayin maparah mi-pol. Maayat la hiladtin bawbabayi a angka-golowan bana ha nagawa lan kawkasalanan tan angka-wit nin nangasasari a dawdoka a ilig. ⁷ Ampag-aral hila man anan ampag-aral, balo ta mika-ka-noman ay kay hila makaintindi nin kaptogan. ⁸ No pa-no hi

Janes tan hi Jambres kot kinomontra koni Moises hin yadtaw, anorin anamaot kapara konlan hiladtin tawtawon ma-manglingo-lingo, angkomontra hila ha tama a totoro. Doka anay isip la, tan na-paptogan a lingoy katotpol la. ⁹ Balo ta kay magpatoloy orin a angga-gaw-on la ta matandaan syimpri nin halban a main lan kawkaongowan a bilang nangyari konlan hiladtaw hi Janes tan hi Jambres.

Hoyot a Bawbibilin

¹⁰ Kot hika, tanda a tanda mo yay an-itoro ko, pa-mag-oogali ko, tatala ko ha biyay, katotpol ko, pa-magpasinsya ko, pa-manglabi ko ha kapara tan pa-mag-agwanta kon dawdya-dya, ¹¹ yay pana-damsak la kongko tan yay dawdya-dya a dinalanan ko ha Antioquia, Iconio tan Listra. Lako man orin a dinalanan kon pana-damsak, kot inlipyas na kon Katawan ha halban nin ya-rin. ¹² Tan balang tawon ampagbiyay nin mahonol koni Jesu-Cristo ay dalanan nay namaot a pana-damsak. ¹³ Kot hilay dawdoka a tawo tan hilay ma-manglingo-lingo ay padoka anan padoka. Patoloy hilan manglingo-lingo, bi-sa hila man ay patoloy angkalingo.

¹⁴ Balo ta hika, Timoteo, patoloy mon honolon yay tawtotoro a na-pag-aralan mo tan ampi-polon mo a

tama, lalo paot ta bilbi mo hilay nanoro komo. ¹⁵ Kanya paibat hin anak ka, kabisado moy nay Masanton Kasolatan a ampakapitoro no pa-no magkamain kalipyasan ha paralan nin katotpol koni Jesu-Cristo. ¹⁶ Intiron Masanton Kasolatan ay Dios a namipanakom para solaton odti ta pigaw magamit ha pangangaral, pa-nita ha kawkalingowan, pa-mitoyng tan pamitandoro ha maptog a pamagbiyay, ¹⁷ ta pigaw yay tawo nan Dios ay homin pamagkolang tan parihadon labah ha balang gawgawa kaabigan.

4

¹ Timoteo, main akon ibibilin komo ha arapan nan Dios tan ni Jesu-Criston Katawan. Hi Cristo a manosga ha tawtawon angkabyay man o nati na ha pa-mako nan oman iti tan ha pa-mag-ari na. ² Kanya ipangaral moy Halita nan Dios, tan kailangan parihado ka ha anyakamay panaon. Pangaralan, itoyng tan wawaliwan mo hila ha paralan nin mapasinsyan panonoro. ³ Nga-min, lomato a panaon a kay lay na long-on tawtawo yay tama a totoro, nokay ha apos lan ma-honol lay dawdoka a ilig ay mangwa hilan manoro konla a mamitoro bongat nin labay lan long-on. ⁴ Kay lay na long-on a tama a totoro nokay tawtotolon

tanay arapon la. ⁵ Balo ta hika, Timoteo, ingatan moy sarili mo ha halban bagay tan agwantawan moy dawdya-dya. Gaw-on moy katongkolan mo bilang mangangaral nin Labah a Balita, tan isagawa moy balang dapat mon gaw-on ha pa-magsirbi mo konan Dios.

⁶ Yay biyay ko ay pahal idada-ton ana, ta kay ana maboyot ay ipapati la koy na. ⁷ Ha pa-magsirbi ko konan Katawan ay nag-inakit ako nin bilang ha asay ma-maki-lomba molayo, kanya ma-halita ko a naabot koy nay panganggawan, tan kay ko binokotan a katotpol ko. ⁸ Kanya hawanin, main anan an-ita-gan kongko a korona bilang primyon matanggap nin balang tawon maptog kona. Yay Katawan a maptog a howis a mami kongko nin yadtin primyo ha awlon pangongokom, tan ambo bongat kongko nokay pati konlan halban an-omapos a makalato yay na.

Pawpirsonal a Impaki-totol ni Pablo

⁹ [Timoteo,] no maari mako ka iti kongko ha maparah a panaon. ¹⁰ Ngamin, imbati na koy na ni Demas ta nawili yay na ha lawliga-ligan angkaibi nin babon lota. Itaw yay na ha syodad Tesalonica. Hi Cresente namaot ay nako yan probinsyan Galacia, tan hi Tito ay ha probinsyan

Dalmacia. ¹¹ Hi Lucas bongat a kalamoan ko. Kaon mo hi Marcos ta ipaki-ka mo ya ha pa-mako mo iti, ta mahi-ban a maitambay na kongko ha trabaho para konan Katawan. ¹² Hi Tiquico ay inhogo ko ha syodad Efeso. ¹³ Pa-mako mo iti, awiton moy alimonmon ko a imbati ko konli Carpo itaw ha syodad Troas. Awiton moy namaot a lawlibro ko, laloy na yadtaw sawsinolat ha mablin klasin papil. ¹⁴ Na-pakadoka a ginawa na kongko ni Alejandro a panday nin tanso. Parosawan na yan Katawan ha karokaan a gininwa na. ¹⁵ Mag-ingat kay namaot kona ta masyado yan kontra ha an-ipangaral tamo.

¹⁶ Hin primero kon indip-insa a sarili ko ha korti, homin akon kalamoan ta pino-layan la kon halban. Ando la tana komon pagbayaran odti konan Dios. ¹⁷ Anorin man, yay Katawan a kalamoan ko tan namakhaw nakom ko, kanya naipangaral kon hosto yay Labah a Balita konlan halban ambo Israelita itaw ha korti. Inlipyas na koy namaot ha sigoradon kamatyan a pahal hinamham ha boboy nin liyon. ¹⁸ Yay Katawan a patoloy mamilipyas kongko ha anyakaman a karokaan, tan hiyay namaot a mangawit kongko ha langit a kaarian na. Poriwon tamo yan anggan-angga. Amen.

Pawpakomosta

¹⁹ Ikomosta mo ko konlan miambalin Priscila* tan Aquila, tan ha halban kamamilyawan ni Onesiforo.

²⁰ Nagpaka-bati hi Erasto ha syodad Corinto. Hi Trofimo namaot ay imbati ko ha syodad Mileto ta main yan masakit. ²¹ Piliton mon maka-ka iti ba-yo panaon layop.

Angkomostawon la ka ni Eubulo, Pudente, Lino, Claudia tan hilay halban tawtalakaka ha katotpol iti.

²² Patoloy na komon pakhawon ni Jesu-Criston Katawan a nakom mo, tan komon patoloy mon matanggap a kaabigan na. Amen.

---

* **4:19** 4:19 Ha Griego: Yay ginamit ni Pablo iti ay "Prisca" a alo-alo ni Priscila.

Solat ni Pablo koni Tito

¹ Hiko hi Pablo, magsirbi nan Dios tan apostol ni Jesu-Cristo. Inhogo na ko para pakhawon koy katotpol nin balang tawo a pinili nan Dios, tan para itoro yay kaptogan a mamitoro konla ha maptog a pa-maki-Dios, ² pigaw magkamain hilan pag-asa ha biyay a homin anggawan. Yay Dios a kay ampangalotoy ay impangako nadt ba-yo na ot pinalsay mondo. ³ Bisa, ha panaon a intakda na, impatandaan nadt tongkol ha biyay a homin anggawan ha pangangaral nin Halita na. Impa-taya nay naor odti kongko nin Dios a Mamilipyas tamo ta inhogo na ko para ipangaral kodti.

⁴ Solat kodti komo, Tito, a an-itoring kon sarili kon anak, ta tinompol ka koni Jesu-Cristo bana ha pangangaral ko. Patoloy mo komon matanggap a kaabigan, [inganga-ro]* tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios Ama, tan koni Jesu-Criston Katawan a Mamilipyas tamo.

Yay gawa ni Tito ha Creta

⁵ Tito, imbati kata ison ha polo Creta ta pigaw ayoson moy bawbagay-bagay a kailangan ot ayoson, tan pigaw mamili ka nin lawlalakin main anan idad a ma-pa-tayaan nin mamoon

ha gropo lan antompol ha balang babali ayon ha imbibilin ko komo. ⁶ Ha pamimili mo, pilion mo yadtaw kay homin maipintas kona tan asa-say kaambali. Kailangan hilay awa-nak na ay antompol anamaot, kay ma-pintasan sawsotil o mawmatiboy a olo. ⁷ Nga-min, yay a-say ma-moon ha gropo nin antompol ay kailangan kay homin maipintas kona bilang pina-tayaan nan Dios. Kailangan ambo yan oloy-olo, ambo ma-nga-mot a olo, ambo ma-minom alak, ambo maramsak tan kay labay magkamain kwarta a mangibat ha ambo magandan paralan. ⁸ Nokay kailangan labah yan mananggap bisita, labay-labay nay gawgawa kaabigan, matino, maptog, banal tan angkasopil nay sarili na. ⁹ Yay Halita nan Katawan a biig mapasimalaan ay kailangan ampanga-gotan nan maigot ayon ha intoro kona, pigaw maiwawali nadt konlan kapara na tan pigaw maipakit nay namaot konlan angkomontra konan yadt a kalingowan la. ¹⁰ Nga-min, lako a ampanoro balo ta angkomontra ha tama a totoro, ampanotol-totol nin homin maibin abig tan ampanglingo-lingo ha kapara. Karamilan konlan hiladt ay hilay kapara kon Israelita a pabor ha pamakogit [ta hay wanla kot ya-rin a paralan para mag-in

tawo nan Dios]. ¹¹ Kailangan patgonon hila bana ta main hilan anlingowon a intiron kapamilyawan, bana ha an-itoro lan ambo marapat, boga tanan makapagkwarta hila. ¹² A-sa konlan propita la a kapara lan taga Creta a mismon nanalita nin anodti, "Yay tawtaga Creta ay pirmin ampangalotoy, bawbilang ogali maramsak a ayop, mangatamlar tan lawlo-noh." ¹³ Potog yadtin imbalita na. Kanya, kailangan istriktowan mon pangaralan hilay tinompol pigaw mag-in tama a main lan katotpol, ¹⁴ tan pigaw kay lay na intindyon a tawtototolon lan kapara kon Israelita tan yay an-ibawal lan hilay tawtawon binomokot ha kaptogan. ¹⁵ Nga-min, hinoman a malinis anay kaisipan, halban bagay ay an-itoring nay nan malinis, kanya homin anan bawal. Balo ta konlan mayangat ot a kaisipan tan kay antompol, homin bagay a an-itoring lan malinis palibhasay mayangat ot a pa-mag-iisip la tan konsinsya. ¹⁶ Anhalitaon la a bilbi lay nay Dios, kot yay gawgawa la ay kontra ha anhalitaon la. Ka-pasora hila tan sawsobirbyo, tan ambo hilan karapat-dapat gomwa nin anyakaman a labah a gawa.

2

Yay dapat ipag-ogali nin

balang a-sa

¹ Balo ta hika, Tito, kailangan itoro mo yadtaw togma ha tama a totoro: ² Wawaliwan mo hilay lawlalaki a main anan idad a magpakatino, magbiyay nin marangal tan sopilon lay main lan sawsarili. Kailangan maptog hila ha main lan katotpol, ha main lan pa-manglabi, tan mapag-agwanta. ³ Hilay namaot a bawbabayi a main anan idad, wawaliwan mo hilan magbiyay nin marapat a bilang tawtawo nan Dios, ando mamaroroka ha kapara, ambo dapat mailig ha alak, nokay mag-in maronong manoro nin kawkaabigan ⁴ pigaw maitandoro lay bawbabayin mangalago nin manglabi ha kaambali tan awa-nak la. ⁵ Kailangan toroan la ot hiladtin bawbabayin mangalago nin sopilon a main lan sawsarili, pakalinis ha kawkaisipan, pakahipog laloy na ha gawgawa ha bali, pakalabah nin ogali tan mag-in mahonol ha kaambali ta pigaw kay ma-paroroka a Halita nan Dios. ⁶ Wawaliwan mo hilay namaot a lawlalakin mangalago nin sopilon a main lan sawsarili. ⁷ Hika man, Tito, ha halban bawbagay ay dapat mag-in kan alimbawa ha kagogwa kaabigan. Ha panonoro mo, kailangan maptog ka, sinsiro [tan dapat homin nailaok lingon totoro]. ⁸ Yay hawalitaon

mo ay kailangan marapat, yay kay ma-pintasan ta pigaw hilay kontra kontamo ay ma-paringoyan bana ta homin hilan ma-halita laban kontamo.

⁹ Hilay namaot a awalila, wawaliwan mo hilan pakahonol ha aw-amo la. Kailangan ma-palilikot lay aw-amo la ha halban pa-magsirbi la. Ando hila kiobat-obat konla, ¹⁰ tan ando manga-kakwa nin ambo lan ikon. Nokay kailangan, ma-pa-tayaan hila ha halban bagay, ta pigaw ha halban gawgawa la ay maipa-kit la yay kagandawan totoro nan Dios a Ma-milipyas tamo.

¹¹ Nga-min impa-kit nan Dios a kaabigan na kontamo pigaw komon halban tamon tawtawo ay mailipyas na. ¹² Kanya yadti kaabigan na a ampamiakay kontamo nin bokotan anay pa-magbiyay a ambo maka-Dios tan yay aw-apos a makamondo, tan magbiyay anan main panonopil ha sarili, maptog tan maka-Dios mintras iti tamo ot konan yadtin mondo. ¹³ Dapat magbiyay tamon anodti logan anta-ganan tamoy kalingawan a an-asahan tamo, yay ma-kit tamoy kalingasan ni Jesu-Cristo ha main nan kala-lato. Hiya ay Dios a Makapangyayari tan Mamilipyas tamo. ¹⁴ Inimbi nay biyay na para kontamo, ta pigaw dondonon na tamo ha halban karokaan, tan pigaw

linison na tamo para magin tawtawo na a mainakit gomwa kaabigan.

¹⁵ Ipangaral modti halban konla, tan gamiton moy main mon karapatan ha pa-mangwawali tan pa-nita. Ando mo payagan a basta-bastawon ka nin hinoman.

3

Yay dapat ipag-ogali nin Kristiyano

¹ [Tito,] ipapanomtoman mo konlan kaparan antompol a kailangan pahakop tan homonol hila ha gob-yirno tan konlan halban ampamoon. Kailangan handa hilay namaot gomwa nin anyakaman a gawgawa kaabigan. ² Wawaliwan mo hilan ando mamaroroka ha hinoman tan ando makiaway, nokay kailangan mag-in hilan mabait tan mapangabot ha halban tawtawo. ³ Nga-min, hitamo man, hin yadtaw ay kolang ha pangingintindi tongkol ha Dios, sawsotil, mangaparah mailingo, alipon nin nangasasari a klasin ilig nin lalaman tan doka a liga-liga. Nagbiyay tamo ha karokaan tan inggit, tini-tiplon la tamo nin kaparan tawtawo, tan tini-tiplon tamo hilay namaot hin yadtaw. ⁴ Anodtaw pa man, hin impa-kit nan Dios a Mamilipyas tamo yay kaabigan tan pa-manglabi na kontamo ay ⁵ inlipyas na tamo. Yadtin pa-milipyas na ay ambo bana ha nagawa tamon

kawkaabigan, nokay bana bongat ha inganga-ro na kontamo. Ha pa-milipyas na kontamo, nilinisan na tamo kanya impangabing tamon oman tan bina-yowan nin Masanton Ispirito na. ⁶ Ngamin, bana ha pa-makiasasa tamo koni Jesu-Cristo a Ma-milipyas tamo, imbo-bo nan hosto nin Dios kontamo yay Masanton Ispirito na. ⁷ Kanya hawanin, intoring na tamoy nan kay nagkasalanan bana naor ha kaabigan na kontamo, kanya matanggap tamo yay biyay a homin anggawan a an-asahan tamo.

⁸ Yadtin tawtotoro ay mapasimalaan, kanya labay kon pirmi mon ipangaral pigaw hilay antompol konan Dios ay magpatoloy nin maginakit gomwa kaabigan. Labah yadtin tawtotoro tan makabin abig ha halban tawtawo. ⁹ Balo ta pa-lilihan moy klasin pa-midibati a kay makabin abig, yay tawtototolon tongkol ha pawpinangibatan lawlahi, tan yay pa-mididiskosyon tan porpyawan tongkol ha kawkapanogoan nin kapara kon aw-Israelita, ta yay aw-anodti ay biig homin maibin pakinabang tan homin kwinta. ¹⁰ Kot no main tawo a ampanira ha pa-miasasa lan antompol bana ha lingon totoro, sitawon mo yan minghan o milwa. Bisa no kay ya manglongo, itakwil mo ya, ¹¹ bana ta tanda mo a doka yan tawo ta

ampagpatoloy ya konan yarin a kasalanan anta tanda nay nan doka orin.

Pa-lah a bawbibilin

¹² Pa-kaon ko hi Artemas o hi Tiquico ison komo. Pa-makalato ison nin hinoman konla, pag-inakitan mon tomombok tampol kongko ha babalin Nicopolis ta itaw ako mi-wan lolog panaon layop. ¹³ Pag-inakitan mon ma-tambayan hi Apolos tan hi Zenas a abogado ha main lan pa-mibwat. Sigorowon mon komplito hila ha main lan pawpangangailangan. ¹⁴ Kailangan maka-tanda hilay namaot a kaparan antompol ison nin maginakit ha lawlabah a gawa pigaw makatambay hila konlan talagan ampangailangan. Anorin a dapat lan gawon pigaw yay biyay la ay mamongan kaabigan. ¹⁵ Angkomostawon la ka nin halban kawkalamoan ko iti. Ikomosta mo kami namaot ison konlan tawtalakaka ha katotpol a ampanglabi komi. Halban moyo, komon patoloy moyon matanggap a kaabigan a ibat konan Dios. Amen.

Solat ni Pablo koni Filemon

¹ Hiko hi Pablo, nakapriso bana ha pangangaral ko tongkol koni Jesu-Cristo. Hi Timoteo, a talakaka tamo konan Katawan, a kalamo kon ampanolat nin yadti. Solat midti mo-na mo-na komo Filemon, anlabyon min amigo tan kaparan ma-magsirbi nan Katawan, ² para komoy namaot Apia a mabli min talakaka ha katotpol, tan komo Arquipo a kaparan impagka-hondalo ni Jesu-Cristo, tan konlan halban anan kaparan antompol a ampi-pagsamba ison ha bali mo, Filemon.

³ Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom, a angkaibat konan Dios a Ama tamo tan koni Jesu-Criston Katawan.

Yay katotpol tan labi ni Filemon

⁴ [Filemon,] lawah katan an-ilamo ha dawat ko, tan ampaki-salamat ako konan Dios tamo bana komo. ⁵ Nga-min, angka-balitaan ko yay tongkol ha katotpol mo koni Jesus a Katawan, tan yay pa-manglabi mo konlan halban tawtawo nan Dios. ⁶ An-idawat ko konan Dios, a ha pa-makiasa-sa mo konlan tawtalakaka ha katotpol ay ma-tambayan mo hila, pigaw lalo moyon maintindyan yay halban

kaabigan, a angkatanggap tamo bana ha pa-makiasa-sa tamo koni Jesu-Cristo. ⁷ Hi-ban a kaligawan ko, tan kinomhaw a nakom ko, hin na-balitaan koy pa-manglabi mo konlan tawtawo nan Dios, ta bana komo talakaka ay na-liswayan a main lan kanakoman.

Yay an-ipaki-totol ni Pablo

⁸ Hawanin, bana ta a-sa kon hogo ni Cristo, maari ko komon imanda komo, no anyay dapat mon gaw-on. ⁹ Anodtaw pa man, alang-alang ha labi, mas labay kon ipaki-totol yadti komo. Hiko hi Pablo, a matokling ana, tan nakapriso bana ha pangangaral ko tongkol koni Jesu-Cristo ay ¹⁰ an-ipaki-totol ko komo hi Onesimo, a bilang koy nan anak bana ta naitandoro ko yan tompol koni Cristo, lolog iti ko ha prisowan. ¹¹ Hin yadtaw ay kay mo ya napakinabangan, ta nilomayah ya. Balo ta hawanin, mahiban a maibi nan pakinabang komo, tan anorin anamaot kapara kongko.

¹² Ampaboltawon ko ya komo, kanya komon tanggapon mo ya, nin bilang hiko mismo a antanggapon mo. ¹³ No para kongko, labay ko komon iti ya tana kongko, ta hiya a mangwan logar mo para tomambay kongko, lo-gan kon nakapriso bana ha pangangaral ko nin Labah a Balita. ¹⁴ Kot kay makwan nakom ko a gaw-on kodti, nin kay ipatawo

komo, ta yay labay ko gomwa kan abig ambo bana ha kapilitan, nokay ibat komon ha sarili mon nakom. ¹⁵ Maari plano nan Dios a nipadayo komo hi Onesimo nin domali a panaon, pigaw ha pa-magbolta na komo ay maipagkalamoan mo yay nan anggan-angga. ¹⁶ Hawanin ay maibilang mo yan ambo kapag alipon, nokay mas labah ana ha alipon, ta a-sa yay nan anlabyon a talakaka konan Katawan. Talagan mabli ya kongko, kot lalon-laloy na komo, bana ta ikon mo ya tan ikon na yay namaot nin Katawan. ¹⁷ Kanya, no lamang ta an-itoring mo kon kalamoan mo, tanggapon mo ya komon, nin bilang hikoy antanggapon mo. ¹⁸ Anyakaman a nag-in kasalanan na, o kari otang na komo ay hikoy nay hi-nowan mo. ¹⁹ Hikoy na mismo hi Pablo a ampanolat yadti: Hikoy mamayar komo. Kay koy na komon labay banggiton komo, a otang nakom mo kongko yay pa-maka-bilbi mo koni Cristo. ²⁰ Kanya, talakaka, pakonswilowon mo ko komon, alang-alang ha main tan pa-miasa-sa konan Katawan, ta gaw-on modtin an-ipaki-totol ko komo, a tanggapon mo komon hi Onesimo, pigaw lalon ma-liswayan a nakom ko, gawa nin kaho-honol mo bana konan Katawan.

angka-sigoro kon gaw-on moy an-ipaki-totol ko komo, tan tanda kon maholok ot ison a gaw-on mo. ²² A-sa ot, magparihado kay namaot komon nin kwarton kaka-lokan ko ison komoyo, ta ampasimala akon makapagbolta ko ison bana ha kada-dawat moyo.

Pangongomosta

²³ Angkomostawon na ka ni Epafras, a kalamo kon nakapriso bana ha pa-magsirbi na koni Jesu-Cristo. ²⁴ Angkomostawon la kay namaot ni Marcos, Aristarco, Demas tan hi Lucas a kawkalamoan ko ha pangangaral.

²⁵ Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo.

²¹ Ansolatan kata, ta

Yay solat konlan Hawhebreo

Nanalita yay Dios a imparalan konan Anak na

1 Hin o-nan panaon, nanalita yay Dios konlan kapapo-papoan tamo nin lako a bisis tan ha nan-gasari a sistima, a imparalan na konlan pawpropita na. ² Kot hawanin hoyot a panaon ay nanalita ya kontamo, nin imparalan konan Anak na. Yay Anak na a pinapalsa na nin sansinakban, tan hiyay intatala nan mag-ikon nin halban. ³ Angka-kit konan Anak yay kalinggasan nan Dios, ta no pa-no yay Dios, anorin nay namaot. Hiyay ampagingat ha intiron mondo ha kapangyarian nin main nan halita. Pa-makayari nan ginwa a paralan, pigaw malinisan tamo ha main tamon kawkasalanan, tinomoklo ya ha wanan nan Dios a Makapangyayari itaw ha langit.

Mas mata-gay yay Anak nan Dios konlan aw-anghil

⁴ Ginwa nan Dios, a mas mata-gay yay Anak konlan aw-anghil, tan ma-kit yadti bana ta yay ha-way na kona ay "Anak", kot konlan aw-anghil ay "anghil" bongat. ⁵ Nga-min, main nakasolat ha Masanton Kasolatan a hinalita nan Dios, [a nitama konan Anak na hin in-abing

ya ha mondo,] kot nika-kanomnan ay kay na hinalita yay anodti ha hinoman a anghil na, wana:

"Hika a Anak ko. Hawanin ay an-ipa-kit ko a hikoy Ama mo."

Anodti ot a wana:

"Hikoy Ama na, tan hiyay Anak ko." ⁶ Tan wana ot ha pa-mihogo na iti ha babon lota konan yadti Anak na, a pa-hal kalingkakaan nin halban,

"Dapat yan sambawon nin halban lan aw-anghil ko." ⁷ Kot tongkol konlan aw-anghil, anodti wanan Dios,

"Hilay aw-anghil ay ihohogo kon bongat, a maari kon gamiton bilang lopot o kari apoy." ⁸ Balo ta konan Anak na, anodti wanan Dios,

"Yay trono mo, O Dios ay homin pangangawan, tan yay pamag-ari mo ay matoyong."

⁹ Angkalilikot ka ha matoyong a gawgawa, balo ta antiplonon moy karokaan. Kanya hiko a Dios tan Dios mo syimpri, binyan katan karangalan, a pangibatan mas maliga ka konlan kawkalamoan mo."

¹⁰ Wana ot Dios konan Anak na,

"Hika, Katawan, a namalsa nin babon lota hin kalin-oo-nawan ot, tan hika syimpri a

ginomwa nin kalan-
gitan.

11 Ya-rin halban ay biig
main panganggawan,
kot hika balo ay mag-
patoloy anggan-angga.
Iya, ya-rin halban ay
biig andomaan a bi-
lang ha doloh,

12 tan pa-hal lolonon mo
a bilang ha a-say al-
imonmon a maanloh,
ta hagilyan nin ba-
yo. Kot hika, ni daoto
ay kay ka mangoman,
tan homin kan pan-
ganggawan.”

13 Hila balo a aw-anghil,
nika-ka-noman ay kay na hi-
nalita nin Dios ha hinoman
konla yay anodti [a bilang
ha nakasolat tongkol konan
Anak na],

“Iti ka tomoklo ha wanan
ko, ta taga-nan mon
igwa ko ha aypa ka-
pangyarian mo hilay
kawkontra komo*.”

14 Anya hila man no-
nin a aw-anghil? Aw-
ispirito hila a ma-
magsirbi nan Dios, ta
ihohogo na hila, para
tomambay ha tawta-
won makatanggap nin
kalipyasan.

2

*Panga-gotan tamoy tama
a totoro*

1 Kanya, [bana ha kata-
gayan katongkolan ni Jesus
ay] kailangan mas lalo
tamon panga-gotan hosto

* **1:13** 1:13 Ha Griego: Iti ka tomoklo ha wanan ko anggan igwa ko ha aypa
nin ayi mo hilay kawkontra komo.

yay totoro tongkol kona a
nalngo tamo, pigaw kay
tamo mitalon. ² Nga-min,
maskin yay kasogoan nan
Dios a imbalita lan aw-
anghil koni Moises ay potog,
ta hiladtaw a kinomontra
o kay nakahonol konan
ya-rin ay nananggap nin
parosan marapat konla.

³ Kanya, mas lalon kay
tamoy namaot maka-pa-
lilih ha parosa, no po-layan
tamon bongat yadtin na-
pakaalagan kalipyasan, lalo
paot ta yadtin kalipyasan
ay o-nan imbalita mismo
ni Jesu-Criston Katawan, bi-
sa hilay nakalngo kona ay
pinaptogan lay namaot yadti
kontamo ha pangangaral
la. ⁴ Tan yay Dios mismo a
namaptog ha an-ipangaral
la, ta binyan na hilan
kababaan nin makagwa nin
kawka-paka-ngap a gawa,
a bilang ha nangasasari a
mawmilagro a pamilbian
nin main nan kapangyarian,
tan binyan na hila ot nin
lawlaloman kababaan, a
magwa la ha pangongo-na
nan Masanton Ispirito na.
Yadti ay inimbi nan Dios
konla ayon ha main nan
kalabayan.

*Naglalaman Tawo hi Je-
sus pigaw malipyas tamo*

⁵ Hawanin, ambo ha aw-
anghil impahakop nan Dios
yay ba-yon mondo, a an-
tokoyon mi, nokay ha tawo,
⁶ ta oyay nakasolat ha a-say

partin Masanton Kasolatan, wana:

"Anongkot kari, O Dios, ampanomtomon mo ot a tawo?

O hino ya kot para ipaginakit mo?

⁷ Ginwa mo yan maaypa konlan aw-anghil ha domali a panaon,

balo ta pa-makayari, mata-gay bilang ari a karangalan na tan posisyon.

[Ha halban mon pawpinalsa, ginwa mo yan pamomoon,]*

⁸ ta inigwa moy halban ha aypa nin main nan pamomoon."

Hin inigwa nan Dios yay halban ha pamomoon nin tawo, homin ni a-say bagay, a kay na inigwa ha pamomoon nin tawo. Kot balo, kay tamo ot angka-kit hawanin a ampamoon anay tawo ha halban. ⁹ Kot angka-kit tamodti koni Jesus. Ha domali a panaon ay ginwa na yan Dios nin maaypa konlan aw-anghil, pigaw dalanan nay kamatyan, a pinangibatan binyan na yan mata-gay a katongkolan tan karangalan. Nga-min, bana ha kaabigan nan Dios ay nilabay na, a domalan hi Jesus ha kamatyan para ha halban tawo.

¹⁰ Yay Dios a main karapatan gomwa ya-rin, ta hiyay pinangibatan nin halban bawbagay, tan para ot kona yadtin halban. Apos na, a lako a tawtawo a mag-in awa-nak na, a mai-ka na ha glorya, kanya pinadalan

na hi Jesus ha pa-magdyadya, pigaw homin yan pamagkolang bilang Poon nin main tamon kalipyasan.

¹¹ Hawanin, hi Jesus a ampamabanal kontamo, tan hitamo a anggaw-on nan banal ay asa-say Ama tamo. Kanya kay na ingkaringoy a ha-wayan na tamon tawtalakaka. ¹² Wanay naor a nakasolat ha Masanton Kasolatan,

"Ibalita ko konlan tawtalakaka ko yay tongkol komo, O Dios, tan magkanta kon pamomori komo ha main min pa-mititipon para somamba komo."

¹³ Talagan nag-in yan bilang kontamo, ta wana,

"Hiko man ay ampasimala ako konan Dios."

Bi-sa wana ot,

"Iti ko, kalamo hilay kaparan awa-nak nan Dios a impataya na kongko."

¹⁴ Hawanin, bana ta hilay antokoyon iti a awa-nak nan Dios, kot tawon main lota lalaman, hi Jesus man ay nag-in yan tawo a main laman tan daya. Ginwa nadt, pigaw ha pa-ngamati na ay alihan nan kapangyarian hi Satanas, a binyan kapangyarian ha kamatyan, ¹⁵ tan pigaw ilibri na tamo ha kali-mowan ha kamatyan, a ampangalipon kontamo lolog

biyay. ¹⁶ Iti ma-
patnagan a ambo
hilay aw-anghil a an-
ipag-inakit na, nokay
tawtawo a bilang
kontamon lawlipi ni
Abraham. ¹⁷ Kanya
naor, ha halban
bawbagay ay nag-in
yan bilang kontamon
tawtalakaka na, ta
ya-rin a kailangan,
pigaw hiyay nay
Pinakapoon Pari
tamo, a mainganga-
rowon, tan maptog ha
pa-magsirbi na konan
Dios, tan pigaw hiyay
paralan para maalih a
kawkasalanan tamon
tawtawo. ¹⁸ Kanya,
bana ta nagdya-
dya yay namaot hin
tinokso ya, baba
na tamon tambayan
hitamoy tawtawon
andomalan anamaot
ha tawtokso.

3

*Mas mata-gay hi Jesus di-
nan koni Moises*

¹ Kanya hikamo, taw-
talakaka, a kaparan nag-
in banal a tawtawo nan
Dios, tan hina-wayan na
para maipagkalamoan na ha
langit, isipon moyo hi Jesu-
Cristo. Hiya yay inhogo nan
Dios, tan hiyay Pinakapoon
Pari tamo ha katotpol a an-
odongan tamo. ² Maptog ya
konan Dios a nanogo kona,
a bilang koni Moises hin
yadtaw a maptog anamaot

ha main nan pangongo-
na konlan tawtawo nan
Dios, a pa-hal bali nan Dios.
³ Hawanin, no pa-no yay
tawon ma-ma-dong nin bali
kot mas marangal dinan yay
bali, anorin kapara, mas
marangal hi Jesus dinan
hi Moises. ⁴ Balang bali
ay main anaor namipa-
dong, kot yay Dios yay
pinangibatan nin halban
bagay. ⁵ Hin yadtaw, hi
Moises ay maptog anaor
bilang a-say ma-magsirbi ha
gawgawa na konan yay pa-
hal bali nan Dios. Kanya
yay maptog a pa-magsirbi na
ay nag-in pamilbian a potog
anamaot yay an-ipapibalita
nan Dios hin hinomonol a
panaon. ⁶ Kot hi Cristo ay
maptog ya bilang Anak nan
Dios, ha pangongo-na na
konan yay pa-hal bali nan
Dios, tan hitamo yadtin pa-
hal bali nan Dios, no patoloy
tamon ampasimala kona,
tan an-ikalilikot yay anta-
ganan tamon aw-impangako
na, nin kay komapoy a
nakom anggan ha hoyot a
awlo.

Ando pakatiboy a olo

⁷ Kanya ta anodti yay
wanan Masanton Ispirito
nan Dios [konlan kapapo-
papoan tamo hin panaon
ana ni Ari David, a insolat
para kontamoy namaot],
“No hawanin ta ka-totolon
na kamon Dios,

⁸ ando kamo pakatiboy
a olo, a bilang konlan
kapapo-papoan moyo
a kinomontra ha Dios

[hin panaon ni Moises], ta hinobok lay kapasinsyawan na hin itaw hila ha disyrto.”

⁹ Wanay naor Dios,

“Anggano man na-kit lan kapapo-papoan moyo a kawka-paka-ngap a gawgawa ko, ha lolog nin a-pat a polo a taon, hinobok la ko ot, no pa-no kaboyot ko hila ma-pagpasinsyawan ha gawgawa lan karokaan.

¹⁰ Kanya, mahobhob ako konla hin ya-rin a panaon, wangko, ‘Lawah hila ando-mayô ha kalabayan ko, tan kay la labay pag-aralan yay kawkapanogoan ko.’

¹¹ Kanya ha kahobhoban ko ay pinaghompaan ko ha sarili ko, a kay hila makaloob ha logar a imparihado kon painawawan la komon nin kalamo ako.”

¹² Kanya hikamo, tawta-lakaka, pakaingat kamo, a homin tana komon komoyo a domoka a pa-magnanakom nin ma-hominan katotpol, ta pangibatan bokotan na yay Dios a angkabyay. ¹³ Nokay masbali mi-wawaliwan kamon inawlo-awlo, lo-gan anibi na ot Dios yadtin awlo para manglongo Halita na, pigaw kay homin komoyon maayat gomwa kasalanan, a pangibatan mag-in matiboy

a olo moyo. ¹⁴ Nga-min, maka-paki-lamo tamon bongat koni Cristo nin homin anggawan, no patoloy tamo ha ma-got a pa-masimala kona anggapan ha hoyot a awlo. ¹⁵ Wanay naor ha Masanton Kasolatan, a binanggit koy na,

“No hawanin ta ka-totolon na kamon Dios, ando kamo pakatiboy a olo, a bilang konlan kapapo-papoan moyo, a kinomontra ha Dios hin panaon ni Moises.”

¹⁶ Main hiladtaw a ha dobali nin nalngo lay nay bosis nan Dios ay kinomontra hila ot syimpri kona. Kot ambo halban lan nilomikol ha nasyon Egipto ha pangongona ni Moises ay anodtaw.

¹⁷ Hawanin, hino hila man odtaw namahobhob konan Dios, ha loob nin yadtaw a-pat a polo a taon? Ambo doman hila-rin ot a nagkasalanan, kanya halban la ay nati itaw ha disyrto? ¹⁸ Hino hila man wari odtaw pinamibalitaan nan Dios, nin awit pamaghompa ha sarili na, a kay hila makaloob ha logar a painawawan, a impangako na konla? Ambo doman hila-rin ot syimpri a nahomin katotpol? ¹⁹ Kanya tanda tamo, a kay hila nakaloob, bana ta homin hilay nan katotpol ha Dios.

4

Yay pa-magpainawa nin tawtawo nan Dios nin

kalamo ya

¹ Yadtin impangako nan Dios, a main a-say logar a ma-ka, para painawawan nin kalamo ya ay main anggan hawanin. Kot pakaingat tamo, pigaw homin komon ni a-sa kontamo, a mipabilang ha tawon kay miabot ha logar a impangako nan Dios. ² Nga-min, in-abot anamaot yadtin magandan balita kontamo, a main a-say logar a painawawan, a bilang in-abot anamaot konlan kapapo-papoan tamon Israelita, balo ta kay la na-pakinabangan a nalngo la, bana ta kay la pini-pol. ³ Hawanin, hitamo balo a tinompol yay makaloob nin painawa kalamo yay Dios. Balo ta hiladtaw a na-hominan katotpol ay kay hila nakaloob, ta wanay naor Dios tongkol konla,

“Ha kahobhoban ko ay inhomba kon kay hila makaloob ha logar a imparihado kon painawawan la komon nin kalamo ako.”

Imbalita na-rin a [kay hila makaloob, anggano man yarin a logar ay main ana] ta paibat hin pinalsa nay babon lota ay nayari a halban bagay. ⁴ Nga-min, main nakasolat ha Masanton Kasolatan tongkol ha ikapiton awlo,

“Nagpainawa yay Dios ha halban gawgawa na hin ikapiton awlo.”

⁵ Bi-sa wana ot Dios, a an-oliton ko:

“Kay hila makaloob ha logar a imparihado kon painawawan nin kalamo ako.”

⁶ Intonsis, main ya-rin a logar, tan kailangan main lomoob itaw. Balo ta hilay kapapo-papoan tamo, a nonan nakalngo nin yay magandan balita tongkol konan yarin a logar ay kay hilay naor nakaloob, bana ha kay la pami-pol. ⁷ Kanya, pamakalabah nin napakaanloh a panaon, hin panaon ana ni Ari David ay nami yay Dios oman nin tyansa. Yadti antokoyon na ha halita “hawanin,” a impanakom na koni Ari David, a an-oliton ko,

“Hawanin, no ka-totolon na kamon Dios, ando kamo pakatiboy a olo.”

⁸ Tanda tamo, a anggano man kay hila nakaloob hilay pinango-nawan ni Moises, nakaloob syimpri a awawa-nak la ha pangongona ni Josue, a kahagili ni Moises. Kanya, yay tyansan makaloob a antokoyon nan Dios iti ay ambo tongkol konan yadtaw logar a pinangawitan ni Josue konla, ta no komon ta yadtaw ana, kay nay na komon imbalita oman nin Dios hin panaon ni Ari David, bana ta nakaloob

hilay na itaw. ⁹ Kanya naor, tanda tamo a main a-say logar, a itaw tamo makapagpainawa, hitamoy tawtawo nan Dios, a bilang ha pa-mainawa nan Dios hin ikapiton awlo. ¹⁰ Nga-min, hinoman a lomoob ana ha logar a painawawan, a impangako nan Dios ay tomgon ana ha main nan gawgawa, a bilang anamaot konan Dios, a tinomgon ha main nan pamamalsa. ¹¹ Kanya pag-inakitan tamo, tawtalakaka, a makaloob tamo konan ya-rin logar a painawawan, ta pigaw homin komon kontamo a maiparis konlan kapapopapoan tamo, a niparoka bana ha kay la pa-mi-pol.

¹² Nga-min, yay Halita nan Dios ay angkabyay tan makapangyarian, tan kapa-halan nin yadti ay mas matarom dinan ispadan midobali a tarom. No pa-no yay ispada kot baba nan toyhokon tan pihiyayon yay pawpilpoan tamo tan otok ha botol, anorin kaparay namaot yay Halita nan Dios, matolpoh nay main tamon kanakoman pati ispirito, tan tanda na pati lawlaman kaisipan tamo tan tawtatala. ¹³ Kay homin kontamon pawpinalsa a makapiari ha Dios, ta halban bawbagay ay biig parada, tan mapatnag ha main nan paninilap. Obaton tamo kona yay halban ha main tamon biyay.

Hi Jesus a Pinakapoon Pari tamo

¹⁴ Kanya, tawtalakaka, patoloy tamon panga-gotan yay an-odongan tamon katotpol, bana naor ta main tamon a-say mata-gay a Pinakapoon Pari a nilomoob ana ha kalangitan itaw ha arapan nan Dios, a homin laloma no ambo hi Jesus a Anak nan Dios. ¹⁵ Nga-min, yadtin Pinakapoon Pari tamo ay angkaintindyan nay main tamon kawkapoyan, bana ta hiya man ay tinoksoy namaot ha halban klasin tokso, a bilang andomalan kontamo, balo ta kay ya nagkasalanan. ¹⁶ Kanya ando tamoy na mag-alangan domani konan Dios a mainganga-rowon, ta pigaw matanggap tamoy main nan inganga-ro, tan tambayan na tamo ha main nan kaabigan, ha oras nin main tamon pangangailangan.

5

¹ Balang pinakapoon pari nin kaparan Israelita ay pinili ibat ha kaparan tawo, tan binyan katongkolan para magsirbi ha Dios, alang-alang syimpri ha kaparan tawo, ta pigaw mamida-ton ya ha Dios nin rawrigalo tan awayop anamaot a popoolan, para ha kawkasalanan nin tawtawo. ² Yay anodtin pinakapoon pari ay mapangabot ya konlan hilay homin tinanda, tan konlan hilay ampakapagkasalanan, bana ta hiya man kot

tawo yay namaot a main kawkapoyan. ³ Bana konan ya-rin a kawkapoyan na ay kailangan mamidaton yay namaot ha Dios nin aw-ayop, para ha sarili nan kasalanan, ambo kapag para ha kasalanan nin tawtawo. ⁴ Yay karangalan nin pamag-in pinakapoon pari ay kay makwa nin tawo ha sarili nan kalabayan, nokay yay Dios yay ampangotana, a bilang anaor ha pa-ngotana na koni Aaron.

⁵ Anorin kapara, ha pamag-in nan Pinakapoon Pari ni Cristo, ambo hiya a namita-gay nin main nan sarili, nokay pinili na yan Dios, ta wana:

“Hika a Anak ko, hawanin ay an-ipa-kit ko a hikoy Ama mo.”

⁶ Tan wana ot ha laloman parti nin Masanton Kasolatan,

“Hikay pari anggan-angga, a bilang ha pamakapari nin yadtaw hi Melquisedec.”

⁷ Hin hi Cristo ay iti ot ha babon lota, dinomawat ya ha makhaw a bosis nin main awit kata-tangih, ta dinomaing ya konan Dios, a maka-pipa-lilih komon kona ha kamatyan. Bana ta nagpahakop ya konan Dios, nilngo na ya, ta pinakhaw nay nakom na para makaarap ha kamatyan. ⁸ Anggano man Anak na yan Dios, nantandaan na, no pa-noy kaho-honol iti ha babon lota ha main nan pa-magdyadya.

⁹ Hawanin ta nakomplito nay na yay kawkailangan para ha katongkolan na ay nag-in yay nan Poon nin kalipyasan a homin panganggawan, para ha halban anhomonol kona, ¹⁰ ta imbalita nay naor Dios, a Pinakapoon Pari ya, a bilang ha pamakapari ni Melquisedec.

Dapat mag-in hostoy kaho-honol ha Dios

¹¹ Lako komon a labay konibalita komoyo tongkol ha pamakapari ni Melquisedec tan ni Jesus, kot mairap yadtin ipahawang komoyo, bana ta matambangan kamoy nan manglongo.

¹² Ha kaboyotan moyoy nan tinompol, dapat komon ampaka-pitoto kamoy na, kot bilang kailangan moyo ot paytin main mamipalinon oman nin aw-o-nan aral, a intoro komoyo tongkol ha Halita nan Dios. Kapa-halan moyo ay bilang ot kolaw a ampangailangan ot gatas, ta pa-hal kay moyo ot baba mangan nin mangatiboy a pa-mangan, [yay labay totolon, mangairap a aral.] ¹³ Nga-min, yay pa-hal ampaggatas ot ay kay na ot angkaintindyan yay totoro, a dapat tamon magbiyay nin maptog, ta bilang yan kapiabing, [labay totolon, bilang yan ba-ba-yo tinompol.] ¹⁴ Kot yay pa-hal matiboy a pa-mangan ay para konlan naka-tanda ana, a maiparis ha hostoy na

ha idad, ta kabisado lay nan bilbion yay balang gawa, no labah o doka.

6

1 Kanya hawanin, ando tamoy na magpirmi ha kaa-aral nin yay aw-o-nan totoro tongkol koni Cristo, nokay magpatoloy tamoy na ha tawtotoro tongkol ha hoston kaho-honol ha Dios. Ando tamoy na olit-oliton pag-aralan yay aw-o-nan totoro a bilang ha kabo-bokot ha klasin gawgawa a mamiabot ha kaparosawan, yay totoro tongkol ha katotpol konan Dios, ² yay totoro tongkol ha klasin pa-maotismo o yay pa-mibabon gamot ha olo lan hilay an-idawat, o yay tongkol ha pa-morong mabyay nin hilay ni-kati, tan yay pa-ngokom nan Dios no ayti hila mi-ka anggan-angga. ³ Masbali magpatoloy tamoy na hawanin ha tawtotoro tongkol ha hoston kaho-honol ha Dios. Gaw-on mi na-rin no iaboloy nan Dios. ⁴ (4-6) Nga-min, no main kontamo a kaparan na-hawangan anay kaisipan tongkol koni Jesus, nakaranas nin kalipyasan a payabol nan Dios kontamo, nananggap anamaot nin Masanton Ispirito nan Dios, ⁵ (5) tan na-laman-laman lay namaot a labah yay Halita nan Dios, tan nakaranas nin kapangyarian nan Dios a ipa-kit nan hosto ha lomato a panaon, ⁶ (6) ta bi-sa wari binokotan ladtin halban,

imposibli hilay nan ma-paombabalin oman, bana ta bilang lan an-ipasak yay Anak nan Dios nin paolit-olitan an-iparingoy ha arapan nin lako a tawo.

⁷ Nga-min, hitamoy halban a pirmin ampakalngo Halita nan Dios ay pa-hal lota a mabotbot angkaabagatan. Hawanin, main kontamo a kapa-halan kot lota a antoboan nin lawlabah a tanaman a ma-pakinabangan nin ampamalbwat. Yadi ay ambindisyonan nan Dios. ⁸ Main anamaot pa-hal lota a antoboan bongat dawdikot tan dawdowih, kanya an-itoring homin kwinta. Yadi ay ihompa nan Dios ta bi-sa yay ogotan ay popoolan.

⁹ Kot, mablin tawtalakaka, anggano man anodti a sawsinolat mi, angka-sigoro mi syimpri a labah a pamimiyay moyo gawa nin pa-milipyas nan Dios komoyo. ¹⁰ Matoyng a gawa nan Dios ta kay na anlingwanan yay gawgawa moyon kaabigan, tan yay pa-manglabi moyo kona a impa-kit moyo tan anggan hawanin patoloy moyo ot syimprin an-ipa-kit ha kata-tambay moyo ha kaparan tawtawo nan Dios. ¹¹ Yay apos mi ha balang a-sa komoyo, tawtalakaka, ay komon patoloy kamon maginakit ha main moyon katotpol anggan ha hoyot a awlo, pigaw sigorado moyon matanggap a halban an-asahan moyon pawpangako

nan Dios. ¹² An-ibalita kodti komoyo pigaw kay kamo tomambangan, nokay masbali magpatoloy kamo ta aligon moyo hilay hin o-na a naka-tanggap nin pawpangako nan Dios bana ha main lan katotpol tan pa-magpasinsya.

Sigorado yay pangako nan Dios

¹³ Bilyon moyo hin nangako yay Dios koni Abraham. Bana ta labay nan pa-goton a pangako na kona, naghompa ya koni Abraham ha sarili na, bana ta homin anan laloman mas mata-gay ot kona. ¹⁴ Oyay impangako na koni Abraham, wana, "Payabolan ta payabolan katan abig, tan palabongon ta palabongon koy lipi mo." ¹⁵ Kanya, bana ta nagpasinsya yan nangan hi Abraham, nangyari naor yadtin impangako nan Dios kona. ¹⁶ Hawanin, no tawoy ampaghompa, ambanggiton nay ngalan nan Dios o maskin anya a mata-gay ha tawo, pa-mipakit a potog a anhalitaon na. Ha anodtin paralan matgon yay anyakaman a pa-mi-porpya. ¹⁷ Bana ta anorin, impa-kit nay namaot Dios a ka-gotan pangako na, ta pinanompaan nadtin ta labay nan lalon ipaintindyan konlan hilay pinangakoan na a kay homin pangongoman a main nan plano. ¹⁸ Anorin anamaot kapara kontamo, main loway bagay

a kay mangoman a ma-panga-gotan tamo: o-na, yay pangako nan Dios ta kay naor maari a mangalotoy ya, tan ikalwa, yadtin impangako na ay pinanompaan na ot. Kanya makhaw a nakom tamo, hitamoy pahal nagpakopkop kona, a matanggap tamoy ampasimalaan tamon impangako nan ibi kontamo ha lomato a panaon. ¹⁹ Yadtin ampasimalaan tamo ay bilang ha a-say angkla a sigorado tan ma-got, a pahal nakapondoy na ha dobali nin kortina a impagdibisyon ha pahal Masagradon Tolda, [labay totolon, ha kamainan nan Dios.] ²⁰ No-na yay nan nilomoob itaw hi Jesus alang-alang kontamo. Hiya a Pinakapoon Pari tamo anggan-angga a bilang anamaot ha pa-makapari ni Melquisedec.

7

Mata-gay a pa-makapari ni Melquisedec

¹ Yadtin hi Melquisedec ay ari nin Salem hin panaon ni Abraham, tan a-sa ya ot a pari a ampagsirbi konan Dios a sangkata-ta-gayan. Hiya yadtaw nanakbat koni Abraham hin nangibat ya ha pa-maki-laban ta na-pati na hilay aw-ari a kontra kona, ta bi-sa binindisyonan na hi Abraham. ² Inimbi ni Abraham kona yay ikamapolo a partin halban

nakwa na ha main nan pa-maki-laban bana ta a-sa yan pari nan Dios.

Yadtin hi Melquisedec ay loway maiha-way kona. O-na, "Maptog a Ari" ta ya-rin a kanaboan nin ngalan na. Ikalwa, "Ari nin Katinokan" bana ta ari ya nin Salem, a yay labay totolon kot katinokan. ³ Homin binanggit a main yan tatay o nanay o lipi a maari nan inibatan. Homin anamaot ma-paka-kitan nin main nan kapangabingan ni kamatyan. Kanya mahalita tamo a yadtin hi Melquisedec ay pa-hal pari yan anggan-angga bilang konan Anak nan Dios.

⁴ Isip-isipon moyo a kata-gayan nin ingkatawo ni Melquisedec. Nga-min, mismon hi Abraham a pinakaama nin hitamoy Israelita ay inimbi na konay ikamapolo nin yadtaw nakwa na ha pa-maki-laban.

⁵ Tanda tamo a hiladtaw pinili ha lipi ni Levi para mag-in pawpari ay main hilan karapatan ayon ha kawkapanogoan nan Dios nin mananggap ikamapolo nin halban angka-kitan tamon Israelita a kawkada-daya la, ta asa-say naor a ibatan tamon halban a homin laloma no ambo ha lipi ni Abraham. ⁶ Kot hi Melquisedec ay mata-gay ya ot konla, ta anggan man ambo yan pari ibat ha lipi ni Levi ay binyan na ya ni Abraham nin ikamapolo a parti. Bi-sa binindisyonan

na ot hi Abraham, anta mata-gay yay namaot hi Abraham ta pinangakoan na yan Dios. ⁷ Hawanin, homin doda a mas mata-gay yay ampamindisyon konan yay ambindisyonan.

⁸ A-sa ot a pamilbian a mata-gay hi Melquisedec ay hiladtaw pawpari a ibat ha lipi ni Levi a ampanang-gap nin ikamapolo ay biig main kamatyan. Kot hi Melquisedec a nananggap nin ikamapolo a inimbi ni Abraham ay homin mabasa ha Masanton Kasolatan a hiya kot nati.

⁹ Bi-sa mata-gay syimpri hi Melquisedec koni Levi mismo a pinangibatan lipi lan hila-rin pawpari a main karapatan mananggap nin ikamapolo, ta pa-hal kalam-ing ya ha pa-mami nan papo na ha toor a hi Abraham nin ikamapolo koni Melquisedec. ¹⁰ Nga-min, bilang kalamo ya syimpri hi Levi hin hinakbat ni Melquisedec hi Abraham, anggan man kay ya ot tinmawo hi Levi hin ya-rin a panaon, bana ta nangibat yay naor ha lipi ni Abraham.

Yay pa-makapari ni Jesus ay mas mata-gay ha pa-makapari lan lipi ni Levi

¹¹ Hilay pawpari nin Israelita ay pinili nay naor Dios ha lipi ni Levi hin panaon ni Moises, bisa inimbi nay naor yay klasin kawkapanogoan koni Moises a kailangan hila-rin

a pawpari ba-yo maisagawa yadti. Anggano man anorin, yay gawa lan pa-mida-ton nin hila-rin a klasin pawpari ay kay syimpri makatambay para maitoring maptog yay tawo. Ta no maari orin, ambo ana komon kailangan namihogo ot yay Dios nin a-say hakalakoy klasin pari a homin laloma no ambo hi Jesus. Yay pa-makapari na ay bilang koni Melquisedec, ambo ibat konan yadtaw hi Aaron a o-nan pari ibat ha lipi ni Levi. ¹² Hawanin, ta hakalakoy nay naor a klasin pa-makapari, kanya kailangan hakalakoy nam-aot anay kawkapanogoan. ¹³ Mapatnag a hakalakoy pa-makapari ni Jesus a Katawan tamo a antokoyon iti a kahagili lan dawdaan a pari, bana ta hakalakoy naor a lipi a inibatan na, tan konan ya-rin a lipi ay homin nika-ka-noman a nagsirbi ha altar bilang pari. ¹⁴ Tanda nin halban a naibat ya ha lipi ni Juda a talakaka ni Levi, tan konan ya-rin a lipi ay kay homin yan binanggit hi Moises a main mag-in pari ison.

¹⁵ A-sa ot a mamin kalinowan a hakalakoy nay klasin pa-maka-pari hawanin ay bana ta yay nilomwah a pari a hi Jesus ay pari yay naor bilang ha pa-makapari ni Melquisedec. ¹⁶ Nga-min, ginwa yan pari ambo bana konan yay daan a kasogoan nan Dios tongkol ha inibatan

nan lipi, nokay bana ha main nan kapangyarian ta angkabyay yan anggan-angga. ¹⁷ Tanda tamo a ginwa na yan Dios pari, ta wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“Hikay pari anggan-angga a bilang ha pa-makapari nin yadtaw hi Melquisedec.”

¹⁸ Hawanin, yay daan a kawkapanogoan ay nahagilyan ana, ta yadti ay kay nakatambay ni nakabin pakinabang, ¹⁹ ta homin tawon maibilang maptog bana ha kaho-honol ha kawkapanogoan nan Dios. Kot mas labah yay ampasimalaan tamon bayon paralan a inimbi nan Dios kontamo para mag-in maptog, kanya ampakadani tamoy na kona.

Yay pa-makapari ni Jesus ay homin panganggawan

²⁰ Mapatnag yay kaalagawan nin pa-makapari ni Jesus, ta hin ginwa na yan Dios pari ay main awit pamaghompa. ²¹ Kot hiladtaw pawpari a naibat ha lipi ni Levi, hin ginwa na hila Dios pari ay kay na hila pinangakoan nin awit pamaghompa. Kot hi Jesus, pinangakoan na yan main awit pamaghompa, ta anodti a nakasolat ha Masanton Kasolatan a hinalita nan Dios kona,

“Hikoy Katawan a ampan-gako nin main awit pamaghompa tan kay

mangoman a isip ko: 'Hikay mag-in pari anggan-angga a bilang ha pa-makapari ni Melquisedec.'"
 22 Kanya konan yadtin pa-nompa nan Dios ay ginwa na hi Jesus nin impagka-garantya nin a-say mas labah a kasondoan.

23 A-sa ot, lako hilay nay nag-in pawpari a naibat ha lipi ni Levi a na-hagilyan ana, bana ta no nati yay a-sa, hagilyan anaman laloma. 24 Kot hi Jesus, bana ta angkabyay yan anggan-angga ay kay yay na ma-hagilyan ha main nan pa-makapari. 25 Kanya mailipyas nan hosto yay hinoman a domalan kona ha kada-dani ha Dios, bana naor ta lawah yan angkabyay para idawat na tamo.

Yay pa-makapari ni Jesus ay homin pa-magkolang

26 Kanya hi Jesus a Pinakapoon Pari a kailangan tamo bana ta banal ya, homin kapintasan, homin kasalanan, hakapolok kontamon tawtawon mawmakasalahan, tan hawanin ay ginwa na yan Dios pinakamata-gay ha langit. 27 Ambo yan bilang konlan pawpoon pari a naibat ha lipi ni Levi a kailangan inawlo-awlon mamida-ton aw-ayop mo-na mo-na para ha main lan sarilin kasalanan, ta bi-sa para ha kasalanan lan tawtawo.

Nga-min, hi Jesus ay indanton nay sarili na ninghan bongat para ha kasalanan nin halban tawtawo, tan yadtin pa-mida-ton na ay hostoy na anggan-angga. 28 Hawanin, hilay ambiyan katongkolan bilang pawpoon pari ayon ha kawkapanogoan ay tawon bongat a main kawkakapoyan. Kot hin bandan hoyot, pamakayari nin pa-mami nan Dios nin kawkapanogoan, yay binyan nan katongkolan bilang Pinakapoon Pari ay yay Anak na a homin pamagkolang mika-ka-noman. Bi-sa pinanompaan na ot a pa-mami kona nin katongkolan.

Hi Jesus yay Pinakapoon Pari nin ba-yon kasondoan

8

1 Oyay pinaka-laman nin halban kon imba-balita: Main tamon Pinakapoon Pari a nakatoklo ha trono ha wanan nan Dios a sangkata-ta-gayan a itaw ha langit [a homin naor laloma no ambo hi Jesus]. 12 2 Hiya a ampagsirbi ha potog a Pinakamasagradon Logar, itaw ha pa-hal Masagradon Tolda ha langit a impadong nan Dios a Katawan, ambo bilang konan yadtaw Masagradon Tolda a impadong nin tawo hin o-nan panaon a inalig bongat. 3 Katongkolan nin balang pinakapoon pari nin kaparan Israelita a mamida-ton ha Dios nin rawrigalo

lan tawtawo pati aw-ayop a popoolan para ha kasalanan. Kanya anorin anamaot kapara konan yay Pinakapoon Pari tamo, kailangan main yay namaot maida-ton para ha kasalanan nin tawtawo hin noli ya ha langit.

⁴ Hawanin, no komon ta iti ya ot ha lota, kay ya komon maari mag-in pari, bana naor ta main anan pawpari a ibat ha lipi ni Levi a ampamida-ton ayon ha daan a kawkapanogoan nan Dios.

⁵ Yay pa-magsirbi lan hilarin a pawpari ay pa-ngaligtan alimbawa bongat nin anggaw-on ha langit. Ngamin, hin ipa-dong nay na ni Moises odtaw Masagradon Tolda a pinagsirbiwan lan o-nan pawpari, binibilinan na yan Dios nin anodti, wana,

“Ipagwa moy halban bawbagay ayon ha palasta a impa-kit ko komo iti ha bakil.” ⁶ Hawanin, mas mata-gay a pamagsirbi ni Jesus dinan konlan hilay pawpari a kaparan Israelita, bana ta mas labah yay bayon kasondoan a inimbi nan Dios kontamo a imparalan na koni Jesus bilang impagka-taytay. Ngamin, yadtin bayon kasondoan ay ibat ha mas mangagandan pangako nan Dios.

⁷ Ngamin, no komon ta ambo kolang yay daan a kasondoan

bilang paralan para maitoring maptog a tawo ha hilap nan Dios, ambo ana komon kailangan nin hagilyan ot nin ba-yo.

⁸ Kot na-kit nan Dios a kay ladti na-honol nin hilay kaparan Israelita, kanya wana konla a nakasolat ha Masanton Kasolatan,

“Lomato a panaon a hagilyan kon ba-yo yay inimbi kon kasondoan konlan aw-Israelita. Yadti ay para ot syimpri konlan halban, maskin kahakopan hila hawanin nin Kaarian Israel o nin Kaarian Juda, wanan Katawan.

⁹ Ambo bilang konan yay o-nan kasondoan a inimbi ko konlan kapapo-papoan la hin inalalayan ko hila ha kaaalih la ha Egipto. Bana naor ta kay hila nagpatoloy ha kaho-honol ha o-na kon kasondoan konla, kanya pino-layan ko hila, wanan Katawan.

¹⁰ Oyay bayon kasondoan a labay kon gawon konlan aw-Israelita ha lomato a panaon, wanan Katawan. Ipaintindyan ko konla yay kawkapanogoan ko, tan itanom kodi ha main lan kanakoman pigaw honolon la. Ipa-kit ko a hikoy Dios la tan hilay namaot a tawtawo ko.

11 No mangyari na-rin, ambo anan kailangan itoro ot ha kapara la o ibalita wari ha tawtalakaka la a dapat la kon bilbion, bana ta bilbi la koy na nin halban, maaypa o matagay man a main lan ingkatawo.

12 Nga-min, inga-rowan ko hila ha main lan kawkarokaan, tan lingwanan koy nay main lan kako-kontra tan kawkasalanan."

13 Hin binanggit nan Dios iti yay ba-yon kasondoan, imbilang nan daan yay o-nan kasondoan. Hawanin, maskin anyakamay bagay a daan ana tan angkapaso ay madani nan manganggawan.

9

Yay ampagsambawan ha lota

1 Ha daan a kasondoan ay main rawriglaminto hilay kaparan Israelita tongkol ha pa-magsamba, tan main hilan impagka-bali nan Dios iti ha babon lota. 2 Nga-min, ginomwa hilay kapapopapoan tamo nin yadtaw Masagradon Tolda a main loway parti: Yay o-nan parti a iti ha bandan polta ay anha-wayan "Masagradon Logar". Ison a kamainan nan lamparawan tan yay lamisawan a ampamidatonan nin tinapay para

konan Dios. 3 Yay ikalwan parti ha dobali nin kortinan impagdibisyon ay yay anha-wayan "Pinakamasagradon Logar". 4 Ha partin anlooban nin ya-rin, itaw yay makalog a altar a ampamoolan nin insinso. Bi-sa ha loob mismo nin ya-rin Pinakamasagradon Logar ay itaw yay baol a anha-wayan "Baol nin Kasondoan" a pinototan anamaot nin balitok ha lalo tan ha likol. Ha lalo nin ya-rin baol ay nakaigwa odtaw bilang koron a yari ha balitok a pinamigwaan nin yadtaw tinapay a darinto a ibat ha langit a anha-wayan "manna", tan ison anamaot odtaw namolong a baston nan yadtaw hi Aaron, tan yadtaw loway tapyas a bato a pinamisolatan nin yay mapolo a kasogoan nin kasondoan. 5 Ha babo nin ya-rin a baol ay main loway* istatwa nin anghil pamilbian a ison yay Dios. Bi-sa angka-halimbongan nin pakpak la yay hakob nin baol a anha-wayan "Trono nin Inganga-ro" bana ta ya-rin a ampamiwihikan nin daya ayop para makikwan inganga-ro konan Dios. Balo ta kay mi maipahawang yadti hawanin nin a-sa a-sa.

6 Anorin a ayos nin yay impa-dong lan pa-hal bali nan Dios ayon ha daan a kasondoan. Bi-sa yay anggaw-on lan pawpari ay anlomoob hilan inawlo-

* 9:5 9:5 Bilyon ha Exodo 25:18.

awlo itaw ha o-nan parti para gaw-on lay sawsirbisyo la ha Dios. ⁷ Kot konan yay ikalwan parti, yay pinakapoon pari bongat a maari lomoob tan minghan bongat ha a-say taon. Bisa kay ya maari lomoob itaw nin homin yan awit daya nin ayop a ida-ton na ha Dios para ha sarili nan kawkasalanan tan para ha kawkasalanan lan tawtawo a nagawa lan kay la tanda. ⁸ Ha anorin a rawriglaminto, impatandaan nin Masanton Ispirito nan Dios a kay ot naabriyan a dalan para makaloob yay hinoman a tawo ha Pinakamasagradon Logar lolog main ot yay o-nan parti a impagka-harang. ⁹ Yay anorin a palasta a main ot harang ha kada-dani ha Dios ay kaalimbawaan nin yay panaon a anhonolon ot yay daan a kawkapanogoan. Anhonolon la man yay kawkapanogoan tongkol ha pa-mida-ton rawrigalo tan aw-ayop a popoolan para ha kasalanan ay kay hila ot maka-paka-dani konan Dios, palibhasay ambo ot odtaw a talagan paralan makapanglinis konsinsya nin hinoman a ansomamba ha Dios ha anorin a sistima. ¹⁰ Ngamin, ya-rin a klasin pamagsirbi la ay kaho-honol bongat ha rawriglaminto tongkol ha pa-mangan, pamynom tan sari-sari a klasin pamanglinis tan laloma ot a rawriglaminton panglikol a an-ipahonol konla lo-gan

kay na ot bina-yowan Dios a halban bagay tongkol ha pa-magsirbi kona.

Yay daya ni Cristo

¹¹ Hawanin, nakalato anaor hi Cristo a Pinakapoon Pari tamo a mami nin mangagandan bawbagay, bonga nin gawa nan impakisondo na tamo ha Dios. Itaw ya hawanin ha kamainan nan Dios a a-say mas marangal tan mas piprik-ton logar dinan yadtaw Masagradon Tolda, ta yadti ay ambo gawa nin tawo, labay totolon, ambo parti nin yadtin mondo. ¹² Ha pa-mako na itaw, ninghan yan bongat nilomoob ha kamainan nan Dios a ma-hawayan Pinakamasagradon Logar, tan yadti ay hostoy na, ta kay ya nangawit nin basta daya ayop a bilang ha kanding o baka nokay pahal inda-ton nay sarili nan daya, ta ginwa nay paralan para malipyas tamo anggan-angga. ¹³ Ayon ha daan a kawkapanogoan, hinoman a nakagwa nin anyakaman a an-ibawal ay an-ibilang yan mayangat a kay maari makisamba. Kot main sawsirimonyan pa-miwihik nin daya baka o kanding o nin lanom a nilaokan aboh nin a-say pinoolan a kilaw baka, a mag-in paralan para maka-pakisamba yay na ta maitoring anan malinis a lalaman na. ¹⁴ No hila-rin kot ampaka-palinis, balo-balo pay na yay daya ni Cristo, ta inda-ton na ha

Dios a sarili na a homin kapintasan, ha pangongona nin yay homin panganggawan a Ispirito nan Dios. Yay daya na a manglinis nin main tamon konsinsya ha gawgawa tamon homin kwinta ha hilap nan Dios, pigaw makapagsirbi tamoy na konan Dios a angkabyay.

15 Kanya hi Cristo yay ginomwa paralan pigaw magkamain nin ba-yon kasondoan yay Dios ha tawtawo, ta ha kamatyan na ay binayaran nay kasalanan tamon tawtawo pati yay nagawa tamo hin hakop tamo ot nin daan a kasondoan, tan bana konan yadtin ba-yon kasondoan, balang tawo a hina-wayan nan Dios ay matanggap na yay impangako nan Dios a pawpayabol a homin panganggawan. 16 Yay kaalimbawaan nin yadtin ba-yon kasondoan ay a-say tistaminto tongkol ha tawil a kailangan ma-paptogan yapon a nati nay mamatawil ba-yo ma-honol. 17 Nga-min, yay anorin a tistaminto ay ma-pakinabangan bongat no nati yay nay ginomwa. Kot lolog angkabyay ya ot ay homin ot bisa odti. 18 Main ma-pikwa ha alimbawa nin a-say tistaminto konan yay daan a kasondoan nan Dios konlan aw-Israelita, ta kay namaot nagkamain bisa odti anggan kay hila nangmati nin aw-ayop ta yay daya a namaptog ha main lan kasondoan. 19 Nga-min,

ayon ha bibilin nan Dios, anodti a ginwa ni Moises: Hin nayari nan impatandaan a balang kasogoan nan Dios konlan hiladtaw halban kaparan Israelita, nangwa yan daya nin bawbaka tan kawkanding a nilaokan lanom, bi-sa namisawsaw ya iti nin a-say hanga nin kayon isopo a kinolkolan nin matibya a lana, ba-yo na winihikan yay Libron Kasogoan tan hiladtaw halban tawtawo. 20 Wana konlan tawtawo hin ya-rin, "Yadti daya a ampamaptog nin yay kasondoan nan Dios a anipahonol na kontamo." 21 Winihikan nay namaot ni Moises nin daya yadtaw Masagradon Tolda pati yay halban gawgamit la ha pa-magsamba. 22 Nga-min, ayon ha kawka-panogoan ay wihikan nin daya yay halos halban bawbagay a kailangan nin sirimonyan pa-manglinis pigaw maitoring nan Dios yadti nin malinis, tan homin pamatawad kasalanan nin tawo no homin pinatolo a daya nin a-say da-ton a ayop a pinati.

23 Halban itaw ha Masagradon Tolda a in-alig ha bawbagay ha langit ay kailangan linisan ha anorin a paralan ba-yo magamit ha pa-magsamba, balo ta

ha pa-magsamba tamo itaw ha langit ay kailangan main mas maalagan da-ton. ²⁴ Hi Cristo ya-rin a da-ton, ta hiyay nilomoob mismo ha langit, ambo ha Masagradon Tolda a gawa nin tawo a in-alig bongat ha potog a pagsambawan ha langit. Itaw yay na hawanin ha arapan nan Dios, tan an-idawat na tamo. ²⁵ Ambo kailangan a ida-ton nay main nan sarili para ha Dios nin paolit-olit a bilang ha pa-mida-ton lan pinakapoon pari nin kaparan Israelita, a taon-taon anlomoob ha Pinakamasagradon Logar ha timplo para mamida-ton ha Dios nin daya ayop. ²⁶ Nga-min, no komon ta anorin, kailangan yan mati hi Jesus nin paolit-olit paibat hin pinalsay mondo. Kot ambo anorin, ta yay ginwa na ay ninghan yan bongat nako itin naglalaman tawo konan yadtin panaon a madani nan manganggawan a mondo, pigaw alihon yay naor a kawkasalanan tamo ta inda-ton nay mismon biyay na. ²⁷ Intakda nan Dios a minghan bongat mati tawo, balo ta pa-makayari ay pa-ngokom. ²⁸ Kanya hi Cristo man ay ninghan yan bongat nati ta inako nay kawkasalanan nin lako a tawtawo. Bi-sa mako yan oman iti, ambo anan bana ha kasalanan, nokay pigaw ilipyas na ha karokaan nin yadtin mondo yay balang tawon ampana-gan ha main

nan kala-lato.

10

Minghanan a pa-ngako ni Cristo nin kasalanan

¹ Yay daan a kawkapanogoan nan Dios ay pa-hal anino bongat nin mangagandan bawbagay a mangyari ha lomato a panaon, ta ambo ot ison a disnodon paka-kitan nin hila-rin. Kanya no bilang ha pa-mida-ton nin ayop taon-taon nin homin togon, a an-imanda ha daan a kawkapanogoan ay ambo ot ya-rin a talagan paralan, para maalih a kasalanan nin tawtawon andomani, para somamba ha Dios.

² Nga-min, no komon ta angkaalih a kawkasalanan la ha anorin a anggaw-on la, homin hilay na komon ampanomtomon tongkol ha main lan kawkasalanan, tan ambo ana komon kailangan nin mamida-ton hilan oman.

³ Kot yay ampangyari ay ya-rin ana ingat a pa-mida-ton lan taon-taon yay ampamipanomtomon nin main lan kawkasalanan. ⁴ Nga-min, yay daya lan bawbaka o kawkanding ay kay talaga makaalih nin kawkasalanan.

⁵ Ya-rin a bara-nan no anongkot main nakasolat ha Masanton Kasolatan a bilang halita ni Cristo konan Dios hin ba-yo ya nako iti ha babon lota,

"Ambo aw-ayop o anyakaman ot a bawbagay a maida-ton a labay mo, balo ta inimbi

mo kongko yadtin lalaman ko para homonol komo.

⁶ Bana naor ta kay ka angkalilikot ha aw-ayop a ampoolan tan ha dawda-ton para ha kasalanan nin tawtawo,

⁷ kanya wangko komo, 'Iti ko, O Dios, pigaw gaw-on koy kalabayan mo ayon ha nakasolat tongkol kongko ha Libron Kasogoan.' "

⁸ Ma-kit ha o-nan hinalita na a kay na labay Dios tan kay ampaka-palilikot kona yay aw-ayop o anyakaman ot a bawbagay a maida-ton, ni aw-ayop a ampoolan tan dawda-ton para ha kasalanan, anggano man ya-rin ay an-ipanogo ha daan a kawkapanogoan na. ⁹ Bi-sa wanan impa-lah,

"Iti ko, O Dios, pigaw gaw-on koy kalabayan mo."

Kanya yay daan a ogali nin pa-mida-ton aw-ayop ay in-alih nan Dios, ta yay inhagili na ay yay pa-mida-ton ni Jesu-Cristo nin main nan sarili. ¹⁰ Hawanin, bana ha kaho-honol ni Jesu-Cristo ha kalabayan nan Dios ay nalinisan tamoy na ha main tamon kawkasalanan, bana ta inda-ton nay naor a main nan lalaman nin ninghan bongat, tan yadti ay hostoy na.

¹¹ Hila balo a pawpari a

kaparan Israelita ay awlo-awlo lan anggaw-on a sirbisyo la konan Dios tan mabotbot hilan ampamida-ton nin parihon klasin da-ton, anggano man ya-rin ay kay makaalih nin kawkasalanan. ¹² Kot hi Cristo, ninghan na bongat inda-ton a main nan sarili para ha kawkasalanan nin tawtawo, tan ya-rin ay hostoy na anggangan-angga*. Pa-makayari ay tinomoklo yay na ha wanan nan Dios. ¹³ Itaw ya hawanin ta anta-ganan nan igwa ha aypa kapangyarian na hilay kawkontra kona†. ¹⁴ Ha ninghan bongat a pa-mida-ton ni Cristo nin main nan sarili ay nilinisan yay nan hosto anggangan-angga yay balang tawo a anggaw-on nan banal. ¹⁵ Mismon yay Masanton Ispirito nan Dios a ampamaptog anamaot kontamo a nilinisan tamoy na ha main tamon kawkasalanan. Nga-min, main nakasolat hin yadtaw nin anodti:

¹⁶ "Oyay ba-yon kasondoan a labay kon gaw-on konla ha lomato a panaon, wanan Katawan. Ipaintindyan ko konla yay kawkapanogoan ko, tan itanom kodti ha main lan kawkanakoman pigaw honolon la."

¹⁷ Bi-sa main ot nakasolat a

* **10:12** 10:12 Ha Griego: yay halita "anggangan-angga" ay maari anamaot tomokoy ha pa-mida-ton a bilang anodti: Kot hi Cristo † **10:13** 10:13 Ha Griego: Paibat ya-rin antoma-gan ya anggangan igwa ha aypa nin ayi na hilay kawkontra kona.

wanan impa-lah:

“Disnodon kay koy na panomtomon a main lan kawkasalanan tan kawkako-kontra.”
 18 Kanya hawanin ta main anan pa-matawad nin kawkasalanan, ambo anan kailangan mamida-ton ot para ha kawkasalanan.

Pomaka-dani ha Dios

19 Kanya hawanin, taw-talakaka, ando tamoy nan dapat mag-alangan nin pomaka-dani ha Dios a pa-hal lomoob ha Pinakamasagradon Logar a kamainan na, bana ta nalinisan tamoy na nin masagradon daya ni Jesus. 20 Yadti yay ba-yon paralan a ginwa na para maka-paka-dani tamo ha Dios, tan magkamain nin biyay a homin anggawan. Kaalimbawaan nin pangamati ni Jesus ay yay pa-makapikna nin yadtaw kortina a impagdibisyon ha Pinakamasagradon Logar ha timplo, pamilbian a maari tamoy nan pomaka-dani ha Dios. 21 Bana naor ta main tamoy nan Pinakapoon Pari a hi Jesu-Cristo a ampamoon ha halban intoring pamilya nan Dios, 22 kanya pomaka-dani tamoy na ha Dios nin main maptog a nakom, awit a ma-got a katotpol, bana ta malinis anay kanakoman tamo ta nalinisan tamoy na nin masanton daya ni Cristo ha nagawa tamon

dawdoka, tan pati yay lalaman tamo ay malinis anay namaot ta pa-hal naoyahan tamon malinis a lanom hin nagpabaotismo tamo. 23 Ando tamo maglowa-loway nakom ha an-ibalita tamon ampasimalaan tamo, nokay lawah tamon panga-gotan yadti bana ta maptog yay Dios a nangako kontamo. 24 Patoloy tamon mi-pag-inakit pigaw yay balang a-sa kontamo ay ma-wawalyan nin pa-lahan yay labi ha kapara tan yay kagogwa kaabigan. 25 Tan ando tamo po-layan yay main tamon pa-maki-tipon ha pa-magsamba a bilang ogali lan lawlaloma, nokay masbali patoloy tamon mititipon para mi-pakhawan tamon nakom, lalon-laloy na hawanin angka-kit tamon madani nay awlon ilato ni Jesus a Katawan.

26 Hawanin, no main kontamo a magpatoloy ha kasalanan mayari nan na-tandaan tan tinanggap yay kaptogan tongkol koni Cristo, homin anan laloman maida-ton para ma-patawad a main nan kawkasalanan. 27 Yay anorin a tawo ay nangangga taga-nan na tana yay kapa-pali-mon pangokom nan Dios tan yay matindin apoy a mag-in kahiraan nin hinoman a angkomontra kona. 28 Hin yadtaw, yay tawon kay nagpahakop ha daan a kawka-panogoan a inimbi nan Dios koni Moises ay homin

inganga-ron amparosawan kamatian, basta main tanan lowa o toloy tistigo. ²⁹ Kot hawanin, ambo wari marapat bongat a mas holok ot a parosan ibi nan Dios ha hinoman kontamo a anggomwa nin bilang awanodti: ambokotan nay Anak nan Dios, an-ibiling nan ambo maalaga yay masagradon daya a namap-tog nin ba-yon kasondoan nan Dios tan nanglinis kona ha kawkasalanan, bisa ambasta-bastawon na ot yay Ispirito nan Dios a ampamiabot kontamon tawtawo nin inganga-ro na? ³⁰ Tanda tamo a parosawan hilay anggomwa nin anorin, ta bilbi tamo yay nanalita nin anodti,

“Hikoy bomalo, hikoy mamarosa, hikoy wanan Katawan.”

Tan main ot nakasolat nin anodti tongkol ha pa-marosa na:

“Hosgawon nan Katawan a tawtawo na.”

³¹ Talagan kapa-palimo no yay Dios a angkabyay kot parosawan nay tawo.

³² Hawanin, panomtomon moyo yay nakalabah a panaon hin hikamo ay ba-yon na-hawangan nin tama a toloro, angganoman nairapan kamo ha ambo bastan kawkadya-dyaan ay naagwantawan moyo syimpri. ³³ No minghan, amparorokaon la kamo tan anda-damsakon ha arapan pobluko. Kot no minghan, hikamoy namaot

a naki-damay-damay konlan laloman antompol a anda-damsakon. ³⁴ Dinamayan moyo ko hin napriso ko. Main anamaot odtaw a hinahamham lan tawtawo a kawkama-main moyo, kot maliga kamo ot syimpri ta tanda moyo man a main tamon mas magandan maipag-ikon itaw ha langit a kay mapirdi mika-kanomnan. ³⁵ Kanya ando kamo maalihan nin pamasimala ha Dios, ta ya-rin a pangibatan nin magkamain kamon mahi-ban a tobalo. ³⁶ Nga-min, kailangan magpasinsya kamo, ta pigaw pamakayari moyon mahonol a kalabayan nan Dios ay matanggap moyo yay impangako na kontamo.

³⁷ Nga-min, wanan Dios, “Daoto tanay panaon, makalato yay na a ampakata-taga-nan moyo ta kay yay na magboyot.

³⁸ Hawanin, yay tawon an-itoring kon maptog ay ampagbiyay nin main katotpol, kot no wari ta bokotan na ko ay kay ko ya ikalilikot.”

³⁹ Kot hitamo ay ambo tamon kabilang konlan tawtawon ambomokot ha Dios a omogot ha karokaan, nokay kabilang tamo konlan kaparan ampagpatoloy ha main lan katotpol a lipyas ha kaparosawan.

Tawtawon main makhaw a katotpol

¹ Yay katotpol ay a-say ma-got a pa-masimala a potog mangyari yay an-asahan, tan kasigorowan anamaot a main yay bawbagay a ampi-polon tamo a kay angka-kit. ² Bana ta anorin a klasin katotpol lan hilay kalimpapo-papoan tamo ay nalilikot yay Dios kona. ³ Bana anamaot ha katotpol tamo, angkaintindyan tamo a ha halita nan bongat Dios ay pinalsa nay mondo, kanya halban bawbagay a angka-kit ay kay nangibat ha angka-kit.*

⁴ Bana anamaot ha katotpol ni Abel ay mas labah yay inda-ton na ha Dios dinan ha da-ton ni Cain a kaka na. Kanya bana konan yadtin katotpol ni Abel, intoring na yan Dios maptog ta tinanggap nay naor a da-ton na. Kanya, anggano man nati yay na hi Abel ay ampakabi ya ot kontamo nin aral bana ha katotpol na.

⁵ Bana syimpri ha katotpol ni Enoc ay ni-ka ya ha dobali biyay nin kay ana dinomalan ha kamatyan. Kanya kay yay na na-na-kit ta kinwa na yay nay naor Dios, tan bi-sa na ya kinwa ay impatandaan nay nan Dios a angkalilikot ya kona. ⁶ Yay Dios ay disnodon kay angkalilikot ha tawon homin katotpol kona. Nga-min, hinoman a domani kona ay kailangan mi-pol ya a main Dios tan mi-pol yay

namaot a tobaloon nan abig hilay ampag-inakit nin mailibi ya.

⁷ Bana ha katotpol ni Noe, nagkamain yan hoston li-mo ha Dios, ta hinonol nay bibilin nan Dios kona tongkol ha bawbagay a mangyari maski kay na ot angka-kit. Kanya ginomwa yay naor a-say mahi-ban a barko a anha-wayan arko, pigaw intiron pamilya na kot mailipyas ha baha. Bana ha main nan katotpol ni Noe, na-patnagan a hilay tawtawon ni-kati hin ya-rin a homin katotpol ay talagan doka. Kot hi Noe ay intoring na yan Dios maptog bilang ha pa-mitoring nan maptog ha balang tawon main katotpol kona.

⁸ Bana anamaot ha katotpol ni Abraham ay hinonol nay bibilin nan Dios hin hina-wayan na yan mako ha a-say logar a impangako na para maipag-ikon na. Nako ya pati pamilya na maski kay na tanda no ayti kaon lan logar. ⁹ Bana syimpri ha main nan katotpol ay ni-wan ya nin bilang a-say dayowan konan ya-rin a logar a impangako nan Dios kona. Ni-wan hila ha tawolda bongat, anorin kapara ha nagingin nan anak a hi Isaac, bisaha ha apopo nan hi Jacob a para-paran pinangakoan nan Dios nin bilang kona. ¹⁰ Anorin a ginwa ni Abraham bana ta an-omasa yan

* **11:3** 11:3 O maari anamaot labay totolon ha Griego: ay nangibat ha kay angka-kit.

mi-wan konan yay syodad a matibay a pondasyon ta yay Dios a namiplano tan namadong. ¹¹ Bana anamaot ha katotpol ni Sara a kambali na ay nangingaw ya bisa nagkaanak, anggano man lampas yay na ha idad, ta ni-pol ya a maptog yay Dios a nangako konla a magkamain hilan malabong a lipi. ¹² Kanya naor, hi Abraham maskin halos homin yay nan kababaan bana ha sobran katontawowan na ay nilomabong ot syimpri a lipi na bilang kalako bawbitoon ha langit tan boyangin ha liglig ambay a kay mabilang ha kalakan.

¹³ Hiladtin halban tawta-won binanggit ay nagpatoloy ha main lan katotpol anggan ha kamatyan la. Kay la man natanggap a impan-gako nan Dios konla, balo ta bilang lay nan angkata-molaw, kanya kombinsido hila tan maligan nana-gan lolog biyay la, tan imbalita la a hila kot pa-hal daw-dayowan bongat tan ambo pirmaninti iti ha babon lota.

¹⁴ Hawanin, hinoman a ampanalita nin anorin ay anipatnag na a an-aposon yay a-say logar a maipag-ikon na para iwanan. ¹⁵ Nga-min,

no komon ta yay an-isipon lan logar kot yadtaw inibatana la, main hila ot komon oportonidad nin mag-orong.

¹⁶ Kot ambo odtaw, ta yay an-aposon la ay a-say logar a mas maganda a homin laloma no ambo yay langit.

Kanya kay na an-ikaringoy nin Dios a ha-wayan la yan Dios la, ta impagparihado na hilay nay naor nin syodad a iwanan la nin kalamo ya.

¹⁷ Bana ha katotpol ni Abraham ay hinomonol ya hin hinobok na yan Dios nin ida-ton nay anak nan hi Isaac. Inda-ton nay naor a ka-siya-siyan anak na, ha dobali nin main yan impan-gako a Dios kona ¹⁸ nin anodti tongkol konan yadtin anak: "Koni Isaac mangibat a lawlipi mo." ¹⁹ Nga-min, ampi-pol ya a maski man patyon na hi Isaac para idaton ha Dios ay ma-paorong na ya syimprin Dios mabyay. Kanya bilang na yan tinanggap oman hi Isaac nin ibat ha kamatyan, ta hinaar na yan Dios hin patyon nay na komon hi Isaac.

²⁰ Yadti hi Isaac, bana anamaot ha katotpol na ay binindisyonan na hilay awanak na a hi Jacob tan hi Esau para ha bawbagay a lomato.

²¹ Bana namaot ha katotpol ni Jacob ay binindisyonan na hilay loway apopo nan lalaki a awanak ni Jose hin madani yay nan mati, ta bi-sa sinomamba ya konan Dios nin nakatokol ha main nan baston.

²² Bana namaot ha katotpol ni Jose ay binanggit na konlan kaparan Israelita hin madani yay nan mati yay tongkol ha pa-maalih nan Dios ha Egipto konlan halban lawlipi la, kanya imbibilin na ot konla a ikam-bya a bawbotol na itaw ha

logar a impangako nan Dios konla.

²³ Bana namaot ha katotpol lan matoantawo ni Moises ay in-ari la hi Moises nin toloy bolan paibat hin inabing ya ta na-kit lan labah yan klasin anak, tan kay hila nali-mon kinomontra ha kapanogoan nan ari a hi Faraon a halban kapiabing a lawlalaki ay patyon.

²⁴ Bana namaot ha katotpol nin yadtin hi Moises, hin iti yay na ha idad ay tinanggiwan nay nan itoring la ya ot anak nin yay namahi-ban kona a yay prinsisa a anak nan ya-rin ari a hi Faraon. ²⁵ Masbali pinili na a makiasa-sa ha kairapan lan kaparan Israelita a tawtawo nan Dios, dinan makiasa-sa ya ha kaligawan lan tawtawon makasalahan nin kado-domali bongat a kaligawan.

²⁶ Nga-min, mas labay na a pati hiya ay parorokaon anamaot alang-alang koni Cristo a an-asahan lan lomato, dinan maipag-ikon nay kawkayamanan ha Egipto. Nga-min, yay an-asahan na ay yay tobalo nan Dios ha lomato a panaon.

²⁷ Bana naor ha katotpol na ay inomalih ya ha Egipto nin kay nali-mo ha hobhob nan ari. Inagwantawan nay kawkairapan, ta bilang nan angka-kit yay Dios a kay angka-kit. ²⁸ Bana syimpri ha katotpol na ay impahonol na konlan kaparan aw-Israelita yay kapanogoan nan Dios a magkamain

Pistan Pa-makalibri, tan impapiponah nay namaot konla yay daya nin karniro ha hamba nin pawpoltan bawbali la, pigaw kay hila maano nin yadtaw anghil a inhogo mangmati konlan kawkalingkakaan a lalaki ha Egipto.

²⁹ Bana namaot ha katotpol lan aw-Israelita ay nakalipay hila ha anhawayan "Ambay a Matibya" ta bigla kinomlang yay lipayan la. Kot hiladtaw taga Egipto a nangamat konla ay ni-ka-lilimoh hin lomipay hilay namaot komon ta bigla niorong oman a lanom. ³⁰ Hin hakopon lan Israelita a syodad Jerico, bana syimpri ha main lan katotpol ay nayoba a padir nan syodad pa-makayari nin pitoy awlon nilibol la-rin ayon ha hinalita nan Dios.

³¹ Bana namaot ha katotpol ni Rahab a a-say babayin datin ampamilako pori hin yadtaw ay kay ya inlaming pinati hin pinati-pati lan Israelita hilay kapara nan taga Jerico a kay tinompol ha Dios, ta tinanggap nan labah a nakom hiladtaw loway ispiyan Israelita.

³² Ipagpatoloy ko ot wari? Kot kolang anay panaon para totolon koy tongkol konli Gideon, Barac, Samson, Jefte, hi Ari David, tan hi Propita Samuel tan hilay laloma ot a pawpropita. ³³ Bana ha katotpol la ay main konlan naka-daog nin pawpinag-arian, main

namoon nin impalalako lay katoyngan, main nakatanggap pawpangako nan Dios, main anamaot odtaw kay naano ta nalalop lay bawboboy lan lawliyon, ³⁴ main kay nati ha matindin amot nin apoy, main nakalibri ha tarom ispada, main mangakapoy a pinakhaw, main anamaot odtaw nag-in matpol ha main lan pa-maki-laban, tan main anamaot nakapapalayo nin kawkalaban ibat ha lawlaloman nasyon. ³⁵ Main anamaot bawbabayi, bana ha main lan katotpol ay pinaorong nabyay a myimbron pamilya la a nati.

Main anamaot odtaw, bana ha katotpol la ay tiniro-tiro hila anggan mati nin hilay kay antompol. Maari hila komon malibri ha kamatyan no bokotan lay katotpol la, kot kay la nilabay, ta mas maganda yay pinili la a yay pamaorong nan Dios mabyay konla ha lomato a panaon. ³⁶ Main anamaot odtaw dinomalan ha matindin pamaroroka tan niri-rindin garoti, bi-sa main ot odtaw binalol nin tawtikala ta impriso. ³⁷ Hilay namaot a laloma ay bina-basyon bato anggan nati, main anamaot odtaw pinikna nin galogari, main anamaot tino-tokso, tan main pinati ha ispada. Hilay namaot a laloma ay ampi-balang-balang tanan nakadoloh kawkatat karniro o kanding bana ha kairapan, pa-madya-dya, tan pa-na-

damsak konla. ³⁸ Anta hilay tawtawon makamondo a ampana-damsak konla, hila-rin a ambo marapat maki-lamo konla. Main anamaot konlan antompol a bana ha pa-na-damsak konla ay ampi-balang-balang hila tana ha disyrto, ha bawbakil, ha kawkwiba tan ha yawyokib ha lota.

³⁹ Bana ha katotpol lan hilay halban bina-banggit ay nalilikot yay Dios konla, balo ta kay la ot natanggap yay impangako na. ⁴⁰ Ngamin, main plano yay Dios a mas labah para kontamon tawtawo hawanin, ta labay nan mailamo tamo konla bayo la matanggap a kakomplitowan nin pawpangako na.

12

Pag-inakitan a kaho-honol koni Jesus

¹ Hawanin, kapa-halan tamon antompol ay mamaki-lomba molayo a nalalibolan nin malabong a tawtawon ampangimaton kontamo, a homin laloma no ambo hila-rin tawtawon binanggit a namaptog ana ha main lan katotpol. Kanya kailangan, alihon tamoy anyakamay ampakahlang kontamo tan laloy na yay kasalanan a pahal ampomolopot kontamo. No bilang ha pa-makilomba, polayowon tamoy dapat tamon polayowon nin main pasinsya. ² Pahal ipirmi tamoy hilap koni Jesus ta hiyay pinangibatan

nin main tamon katotpol, tan hiya ot a mama-got anggan mahosto. Bana ha mag-in nan kaligawan ha lomato a panaon ay inagwantawan na yay pamakapasak na ha kros, tan kay na ingkaringoy yay anorin a klasin kamatyan na. Hawanin anaor ay itaw yay na nakatoklo ha wanan nin trono nan Dios. ³ Isipon moyoy alimbawa na no pa-no na inagwantawan yay pangongontra lan mawmakasalahan laban kona, pigaw kay kamo komapoy tan madiskorahi ha main moyon kaho-honol kona. ⁴ Ta hikamo, kay moyo ot na-halian naki-laban ha kasalahan anggan tinomolo a daya moyo.

Pa-mitoynong nan Dios ha awa-nak na

⁵ Maari wari a nalingwanan moyoy nadtin wawali a an-ibi nan Dios ha hinoman komoyo a an-ibilang awa-nak na, a wana, "Anak ko, ando mo baliwalaon a pa-mitoynong nan Katawan komo, tan ando ka madiskorahi no ansitawon na ka.

⁶ Nga-min, hinoman a anlabyon nan Katawan ay an-itoynong na tan amparosawan palibhasay an-itoring nan anak." ⁷ Kanya no ampakaranas kamo nin pa-mitoynong nan Dios, tanggapon

moyo-rin bana ta an-itoring na kamon awa-nak na. Nga-min, main wari anak a kay an-itoynong nin tatay? ⁸ Kot no wari ta kay na kamo an-itoynong Dios a bilang ha anggaw-on na ha balang anak na, kapa-halan moyo ay anak a kay ambilbion nin tatay ta ambo nan anak. ⁹ A-sa ot, bana ta hilay mawmatoantawo tamo ha laman kot an-itoynong la tamoy naor tan an-ibi tamoy rispito konla, mas lalon marapat a pahakop tamo konan Dios a Ama tamo ha ispirito pigaw magbiyay tamon kalamo ya. ¹⁰ Tanda tamo a yay pa-mitoynong lan mawmatoantawo tamo ay lolog bongat nin omnoy taon tan ayon ha tanda lan tama, kot yay pa-mitoynong nan Dios ay para ha ikaabig tamo ta pigaw mag-in tamon banal a bilang kona. ¹¹ Lolog na tamon an-itoynong, ambo tamon maliga nokay an-ikalolo tamodti. Kot balo no malabah ana, mamonga yadti nin labah a ogali tan kaliswayan nakom kontamon dinomalan konan ya-rin a pa-

mitoyong.

Paka-honolon yay tama a dalan

¹² Kanya hikamoy kaparan antompol, no wari ta kinomapoy a nakom moyo, gamiton moyon oman yay pa-hal lawlopoy anan gamot moyo tan tawtoor a kinomapoy. ¹³ Ipagpatoloy moyoy kaho-honol ha tama a dalan pigaw hinoman komoyo a kinomapoy a katotpol ta nag-in bilang pahal pilay kot kay miparoka, nokay masbali omabig yay na komon. ¹⁴ Pag-inakitan moyon maka-paki-sondo ha halban tawtawo tan magbiyay nin banal, ta yay tawon ambo banal ay kay miabot ha logar a lawah ma-kit yay Katawan. ¹⁵ Mi-pag-atap kamo pigaw homin ni a-sa komoyo a bokotan nay inganga-ro nan Dios tan pigaw homin ni a-sa komoyo a mag-in doka* a pangibatan magkamain kagolowan, ta lako ot a malaming ha pa-magkasalanan o ha lingon aral. ¹⁶ Mi-pag-atap kamo syimpri pigaw homin komoyon gomwa nin imoralidad, tan homin anamaot komon komoyo a bilang koni Esau a ambo maka-Dios. Nga-min, inbagili na ha a-say yaong a pamangan yay karapatan na bilang kalingkakaan a main pribilihon makatanggap payabol nan Dios. ¹⁷ Tanda moyoy nangyari kona hin

bandan hoyot, ta hin labay nan matanggap a bindisyon nan tatay na a payabolan na yan Dios, kay inimbi kona, ta kay na maoman a nangyari anggano man pinangombabalyan nan main awit kata-tangih.

Loway klasin kada-dani ha Dios

¹⁸ Hawanin, yay kada-dani tamo ha Dios ay ambo bilang ha kada-dani lan kapapopapaoan tamon Israelita, ta yay dinaniwan la ay kawka-pali-mon bagay a parti nin yadtin mondon angka-ga-gotan, a bilang alimbawa konan yadtaw Bakil Sinai a main martan apoy, main ka-pali-mon karobloman tan makhaw a lopot. ¹⁹ Main anamaot nalngo tonoy trompita hin yadtaw tan basis nan Dios a ampanalita. Hin nalngo la-rin a basis ay impasinga-ro la a no maari ando na hilay na ka-totolon. ²⁰ Nga-min, kay la mababa honolon a an-imanda konla ta pati ayop kano a midora bongat ha bakil ay dapat basyowon bato anggan mati o kari panaon. ²¹ Talagan kapa-pali-moy na-kit la, ta maski hi Moises, wana, "Anggoygoy ako ha li-mo." ²² Kot hawanin, ambo anan anorin a kada-dani tamo ha Dios, ta pahal kabilang tamoy na konlan tawtawo ha Bakil Sion, ha syodad a anha-wayan makalangit a Jerusalem

* 12:15 12:15 Ha Griego: pigaw homin tomobo a yamot nin kapaitan.

a kamainan nan Dios a angkabyay tan hilay aw-anghil a kay mabilang.²³ Pa-hal kabilang tamoy na itaw ha pa-mititipon nin halban awa-nak nan Dios a pa-hal yay balang a-sa ay maitoring kalingkakaan tan yay ngawngalan kot nakalista ha langit. Pa-hal kalamo tamoy nay Dios a howis nin halban tawtawo, tan kalamo tamoy namaot hiladtaw tawtawon maptog a ni-kati na hin o-nan panaon a ginwa nay nan Dios piri-pikto.²⁴ Kalamo tamoy namaot hi Jesus a nag-in paralan nagkamain nin yay ba-yon kasondoan nan Dios. Yay daya nan tinomolo† ay pa-hal ampakirawat inganga-ro konan Dios para kontamo, kanya mas maalaga odti dinan ha daya ni Abel a ampakirawat nin katoynongan konan Dios hin yadtaw.

²⁵ Kanya mag-ingat kamo a ando moyo pagtolok-tolokan yay anhalitaon nan Dios, ta no pa-no kay naka-pa-lilih ha parosa hin yadtaw hilay tawtawon kay nanglongo konan yay nanalita iti ha babon lota, mas lalon kay tamo maka-pa-lilih ha parosa no yay ambokotan tamo kot mismon yay ampanalita ibat ha langit.²⁶ Hin nanalita yay Dios hin yadtaw ha Bakil Sinai ay nayogyog a lota, kot hawanin, oyay pangako na: “Minghan ko ot yogyogon

ambo bongat yay lota nokay pati yay langit.”²⁷ Ya-rin hinalita nan Dios a “minghan na ot yogyogon”, yay labay totolon ay biyan nan panganggawan yay halban pawpinalsa na a mayogyog na, ta yay bawbagay a kay mayogyog tanay ma-bati.²⁸ Hawanin, bana ta anilamo na tamon Dios ha homin panganggawan a kaarian na a kay mayogyog, bilbion tamon otang nakom kona pigaw ma-pagsirbiwan tamo ya ha paralan a kapalilikot kona, awit anamaot nin kaga-galang tan hoston kali-mowan.²⁹ Nga-min, kapa-halan nan Dios tamo ay apoy a makaopoh.

13

Hoyot a wawwawali

¹ Magpatoloy kamo ha main moyon pa-milalabi bilang mita-talakaka konan Katawan. ² Ando moyo polayan a pa-nalabat maski konlan hilay ambo bilbi, ta main odtaw nakapanalabat a kay la tanda a aw-anghil payti. ³ Tambayan moyo hilay nakapriso bana ha katotpol, ta isipon moyo a bilang hikamoy nakaprison kalamo la. Anorin kapara konlan hilay ampadyadyaon, damayan hilay namaot ta hikamo man ay maari makaranas anamaot nin bilang konla. ⁴ Yay pamimbali ay dapat igalang nin halban, tan kailangan

† 12:24 12:24 Ha Griego: inwihik.

pakaptog hilay miambali ha a-sa tan a-sa. Nga-min parosawan nan Dios yay hinoman a ampamabayi o ampaki-lalaki, pati hilay laloma ot a anggomwa aw-imoralidad.⁵ Ando kamo mag-in lopan kwarta, masbali mag-in kamon kontinto ha anyakaman a main komoyo, ta wana mismon Dios,

“Kay kata ibati mika-kanoman, tan disnodon kay kata po-layan.”

⁶ Bana ta anorin, makhaw a nakom tamon ibalita yay anodti:

“Yay Katawan a ampanambay kongko, kanya kay ko mali-mo, ta anyamay magawa nin kaparan tawo kongko?”

⁷ Panomtomon moyo hildataw a ni-pamoon komoyo hin yadtaw a namitoro komoyo nin Halita nan Dios. Isipon moyoy labah a inogotan nin main lan bawbiyay, tan panga-gotan moyoy namaot a pini-pol la.

⁸ Hi Jesu-Cristo ay homin pangongoman, no pa-no ya hin yadtaw, hiya ot hawanin tan hiya ot anggan-angga.

⁹ Kanya ando kamoy na palingo ha nangasari a tawtotoro a hakalako ha intoro komoyo. Mas labah a yay katotpol tamo kot ma-pa-got bana ha ingangaro nan Dios, ambo bana ha kaho-honol ha daan a kapanogoan tongkol ha pawpa-mangan, ta ya-rin ay

kay ampakabin pakinabang konlan hilay anhomonol.

¹⁰ Ha rilihyon nin Israelita ay main altar a ampamidatonan, tan hilay pawpari ay maari kipangan ha laloman dawda-ton itaw. Hitamo man a antompol koni Cristo ay main a-say pa-hal altar tan yay pa-hal inda-ton para kontamo ay hi Cristo. Balo ta kay hila maari makiparti konan yadtin da-ton hilay ampagsirbi ot ha datin altar.

¹¹ Nga-min, ayon ha daan a kapanogoan, main ayop a an-ida-ton pigaw yay daya na kot iloob nin pinakapoon pari ha Pinakamasagradon Logar para ma-patawad a kawkasalanan, kot yay lalaman nin yadtin klasin da-ton ay an-ipoyra ta poolan ha likol nin kamainan lan aw-Israilita. ¹² Anorin syimpri

a nangyari koni Jesus, ta hiya man ay impoyra, ta pinati yay naor ha likol syodad pigaw yay daya na a mag-in paralan para malinisan a tawtawo ha main lan kawkasalanan. ¹³ Kanya pa-hal lomikol tamoy namaot ha syodad, [labay totolon, ibati tamo yay daan a kawkapanogoan] ta makiasa-sa tamo koni Jesus, anggano man ipa-paringoy la tamon bilang ginwa la kona. ¹⁴ Nga-min, ambo iti ha babon lota a pirmamintin logar tamo, nokay main tamon antaga-nan a talagan iwanan tamo ha lomato a panaon. ¹⁵ Hawanin, bana koni Jesus, pirmi

tamon mamida-ton konan Dios nin pawpamomori, labay totolon, pirmi tamon ita-gay a ngalan na nin main awit pa-masalamat. ¹⁶ Ando moyoy namaot kaliwawan gomwa kaabigan tan tomambay ha kapara, ta yadti ay impagka-da-ton anamaot a ka-palilikot ha Dios.

¹⁷ Honolon moyo hilay ampamoon komoyo tan pahakop kamo, bana ta hila a ampangalalay ha katotpol nin balang a-sa komoyo, bi-sa obaton ladti konan Dios. Kanya pakahonol kamo pigaw maliga hila ha main lan katongkolan tan pigaw homin hilan ikalolo, ta no main ay hikamoy nan lamang a homin makwan pakinabang.

¹⁸ Ipakidawat moyo kami ha Dios ta ampi-pol kami a malinis a main min konsinsya, ta ha halban bagay ay labay min pirmin magbiyay nin marangal. ¹⁹ Holok ha halban, an-ipaki-totol kon idawat moyo kon makabolta ison komoyo ha lalon maparah a panaon.

²⁰ Yay Dios anaor ay ampangibatan nin halban kaliswayan nakom tan namaorong nabyay koni Jesus a Katawan tamo, a nag-in pinakamata-gay a pastol nin hitamoy pa-hal karniro, bana daya nay nag-in garantya nin homin panganggawan a kasondoan nan Dios kontamon

tawtawo. ²¹ Kanya anidawat ko kona a komon hostowon na kamo ha halban klasin gawgawa a labah pigaw magawa moyoy kalabayan na, ta ha anorin ay magawa na ha biyay moyo yay bawbagay a kapapalilikot kona ha tambay ni Jesu-Cristo. Poriwon tamo ya anggan-angga. Amen.

²² An-ipaki-totol ko komoyo, tawtalakaka, a pagpasinsyawan moyo komon long-on a wawwawali ko komoyo, ta ambo man syimprin maanloh yadti solat ko. ²³ Labay koy namaot ipatandaan komoyo a hi Timoteo a kapara tamon antompol ay binolohan ana ha pa-makapriso na. No tampol yan makalato iti ay ipagkalamoan ko yan tomibaw komoyo.

²⁴ Ikomosta moyo kami tana konlan halban ampamoon komoyo, pati na konlan halban kaparan tawtawo nan Dios. Hila man a kaparan antompol a taga nasyon Italia ay angkostawon la kamoy namaot. ²⁵ Hikamoy halban, patoloy moyo komon matanggap a kaabigan nan Dios. Amen.

Solat ni Santiago

¹ Hiko hi Santiago, magsirbi nan Dios tan ni Jesu-Criston Katawan.

Solat kodti komoyon kapan antopol a ibat ha labinloway lipi tamon Israelita a niboyak ha nargasasari a lawlogar. Komosta kamoy halban ison?

Katopol tan Karonongan

² Tawtalakaka, itoring moyon biig kaligawan yay sari-sari a pawpanonobok a anlomato ha biyay moyo, ³ ta tanda moyo a mag-in kamon lalon mapasinsya no ma-pagtagompayan moyo yay pawpanonobok ha main moyon katopol. ⁴ Kanya magpatoloy kamo ha pamagpasinsya pigaw ma-kit a talagan maptog kamon tawo nan Dios, hosto tan homin pa-magkolang.

⁵ Kot no ampagkolang ha karonongan yay hinoman komoyo, makirawat ya konan Dios ta biyan na ya man bana ta sagana yan mami tan kay yay namaot ampagriklamo. ⁶ Balo ta no ampakikwa ya, dapat main yan pa-masimala tan kay ya ampagdoda, ta hinoman a ampagdoda ay bilang yan alon ha ambay a no ayti-ayti an-itolak-tolak nin lopot. ⁷ Yay tawon anorin ay ando na isipon a main yan matanggap konan Katawan,

⁸ ta tawo yan homin asa-say kanakoman tan paba-yo bayoy isip ha halban anggawon na.

Hilay Mairap tan Mayaman

⁹ Hikamoy mangairap a antopol ha Dios, ikalilikot moyo a inta-gay na kamon Dios bana ha katopol moyo. ¹⁰ Hikamoy namaot a mayaman a antopol ha Dios, ikalilikot moyoy namaot maskin ino-maypa a kapa-halan moyo bana ha main moyon katopol. Nga-min, yay biyay tamo tan kayamanan ay mapasoy nan lamang nin bilang bolak dikot. ¹¹ Kati-tindin amot nin awlo, angkalanoh anay dikot, bi-sa angkadabo a bawbolak na tan angkapa-soy main nan ganda. Anorin anamaot ha tawon mayaman, bigla yan bongat mati bi-sa ma-bati nay main nan ampagkaabalaan.

Panonobok tan Panonokso

¹² Makalma yay tawon ampagpatoloy nin maptog ha dobali nin pawpanonobok a andomalan kona. Nga-min, no ma-pagpasinsyawan na-rin ay makatanggap yan korona nin biyay a homin anggawan a impangako nan Katawan ha tawtawon ampanglabi kona. ¹³ Hawanin, hinoman a andomalan ha pawpanonobok ay ambo nan dapat halitaon a antoksowon na yan Dios, ta yay Dios ay kay ya matokso nin gomwa doka, kanya kay yay namaot manokso

ha hinoman. ¹⁴ Kanya angkatokso yay tawo ay bana ta angkaayat ya tan angka-wit ha sarili nan doka a apos. ¹⁵ Yay doka a apos no binyan logar ha nakom ay pangibatan nin pa-magkasalanan. Bisa, no ampango-nawan anan kasalanan a tawo ay pangibatan parosawan yan kamatyan a pa-makahiyay konan Dios anggan-angga.

¹⁶ Kanya, mablin tawta-lakaka, ando kamo malingon mangisip a antoksowon na kamon Dios. ¹⁷ Nga-min, anyakaman a labah tan hosto a angkatanggap nin tawo ay angkaibat ha langit, konan Ama a namalsan awlo, bolan tan bawbitoon a ampakapamin hawang. Yay Dios ay homin pangongoman, ta ambo yan bilang konlan hiladtin ampakapamin hawang a andomoblom no minghan ta ampioman-oman nin logar. ¹⁸ Sarili nan kanakoman a nag-in na tamon awa-nak ha pa-manglongo tamon Halita na a biig potog, kanya ha halban pawpinalsa na, hitamoy nag-in pa-hal o-nan bawbonga a pinoti para idaton konan Dios.

Pa-manglongo tan Pa-misagawa

¹⁹ Kanya, mabli kon tawta-lakaka, dapat yay balang asa ay alisto ha pa-manglongo nin Halita nan Dios, balo ta pa-palna ha pananalita tan ando tampol omamot a olo.

²⁰ Nga-min, yay tawon mamot anay olo ay kay ana ampakagawa nin tama ha hilap nan Dios. ²¹ Kanya bokotan moyoy halban dawdoka a ogali tan nangasasari a gawgawa karokaan. Tanggapon moyon main kaaypaan nakom yay Halita nan Dios a impatandaan na kontamo, ta yadtin Halita na a maka-pilipyas komoyo.

²² Kot kailangan honolon moyoy Halita nan Dios, ta no nangangga kamon bongat ha pa-manglongo ay anloko-lokowon moyoy sarili moyo. ²³ Nga-min, yay tawon malongo-longo bongat ha Halita nan Dios nin kay na anhonolon, kaalimbawaan na ay asay tawon ampangispiho. ²⁴ Angka-kit nay sarili na ha ispiho, balo ta kabobokot na, tampol nan angka-lingwanan a itsora na. ²⁵ Kot yay tawon ampagaral tan patoloy anhomonol ha pirpikton kasogoan nan Dios, a homin laloma no ambo yay Halita na a maka-pilibri kontamo ha pa-magkasalanan ay ambo yan ma-manglongo bongat a tampol ampaka-lingwan nokay an-isagawa na, kanya bindisyonan na yan Dios ha gawgawa na.

²⁶ No hay wanan a-sa komoyo kot rilihyoso ya, balo ta kay na ma-sopil a dila na, anloko-lokowon nan bongat a sarili na tan homin anan lamang kwinta yay pa-maki-Dios na. ²⁷ Nga-min, yay

pa-maki-Dios a maptog tan homin kapintasan ha hilap nan Dios Ama ay anodti: antomambay ha aw-olila tan bawbabayin balo ha kairapan la, tan ampag-ingat ha sarili nin kay maayat ha dawdoka a gawa lan tawta-won makamondo.

2

Homin Dapat Kilingan

¹ Tawtalakaka, bana ta antompol kamo koni Jesu-Cristo a Katawan tamon sangkata-ta-gayan, dapat homin kamon angkilingan.

² Alimbawa, lo-gan ampitipon kamo para somamba, main lomoob a-say mayaman a nakasingsing balitok tan nakadoloh maganda, bisa main anamaot lomoob a-say mairap a panay talonob a ayhing na.

³ No asikasowon moyon labah yay nakadoloh maganda, ta wamoyo kona, "Tomoklo ka iti ha magandan totokloan," bi-sa wari halitaon moyo konan yay mairap, "Omdong ka tana ison, o mimlak ka tana iti ha danin totokloan ko," ⁴ ambo doman ison konan ya-rin ay main kamon angkilingan, tan anhosgawon moyo ya ta main kamon doka a isip?

⁵ Tandaan moyodti, anlabyon kon tawtalakaka, ambo doman mo-na mona nan pinili Dios hilay mawmairap iti ha mondo para mag-in mayaman ha katotpol tan makapaki-lamo ha ampag-arian

nan Dios a impangako na konlan ampanglabi kona?

⁶ Kot hikamo, no anorin a anggaw-on moyo, aninsoltowon moyo hilay mangairap. Ambo doman hilay mayaman a ampamairap komoyo tan ampagdi-dimanda komoyo? ⁷ Tan ambo doman amparorokaon la ot yay marangal a ngalan ni Jesu-Cristo a main ikon komoyo?

⁸ Labah a anggaw-on moyo no anhonolon moyodtin pinakamaalagan kasogoan a nakasolat ha Masanton Kasolatan: "Labyon moy kapara mo bilang ha pamanglabi mo ha sarili." ⁹ Kot no main kamon angkilingan, ampagkasalanan kamo, ta ayon ha kawkapanogoan nan Dios ay kasalanan orin.

¹⁰ Hawanin, hinoman a ampag-inakit homonol ha halban kawkapanogoan, balo ta kay na angkahonol a a-sa ay nakapagkasalanan ya syimpri kontra ha intiron kawkapanogoan.

¹¹ Ngamin, yay Dios a nanogo, "Ando ka mamabayi o maki-lalaki," ay hiya ot syimpri nanogo, "Ando ka mangmatin tawo." Kanya, no alimbawa ta kay ka ampamabayi o ampakiallaki, kot nangmati kan tawo, kay mo syimpri nahonol yay kawkapanogoan.

¹² Kanya mag-ingat kamo ha main moyon anhalitaon tan anggaw-on, bana ta yay ipanosga nan Dios komoyo ay yay ba-yon kasogoan [tongkol ha pa-manglabi] a

ampaka-pilibri komoyo ha pa-magkasalanan. ¹³ Kanya, hinoman a homin ingangaro ay kay na yay namaot inga-rowan Dios ha lomato a pangongokom. Balo ta yay tawon mapainganga-ro ay ambo nan kailangan malimo ha awlon pangongokom nan Dios.

Yay Katotpol tan yay Gawgawa Kaho-honol ha Dios

¹⁴ Tawtalakaka, main wari kwinta no anhalitaon nin a-say tawo a main yan katotpol balo ta homin yay namaot ha gawgawa kaho-honol ha Dios? Maka-pilipyas wari kona yay anorin a klasin katotpol? ¹⁵ Alimbawa ta main babayi o lalaki a kaparan antopol koni Jesus a ampangailangan nin doloh tan homin yan ma-kan, ¹⁶ bi-sa main komoyo a manalita kona, "Paliswayon moy nakom mo. Komon kay ka malayopan tan pirmi ka komon mabhoy." Kot no kay moyo yay namaot biyan nin pangangailangan na, main wari kwinta orin hinalita moyo kona? ¹⁷ Anorin anamaot kapara, no katotpol bongat ta homin kalamo a gawgawa kaho-honol ha Dios, pa-hal nati orin a katotpol, [kanya kay maka-pilipyas.]

¹⁸ Maari main mamibalita nin anodti, "Yay a-say tawo, main yan katotpol, yay a-say namaot ay main yan gawgawa kaho-honol ha Dios. Parihoy nan lamang," wana

wari. Yay obat koy namaot kona ay anodti: Maipakit mo wari kongkoy main mon katotpol nin homin ha gawa? Balo ta hiko, maipakit ko komoy main kon katotpol ha paralan nin gawgawa kaho-honol ha Dios. ¹⁹ Wamo, ampi-pol ka a asasa yay Dios. Ambo doka orin, [balo ta kolang no anorin bongat a klasin pami-pol]. Hila man a awispiriton kampon ni Satanas ay ampi-pol a main Dios, tan anggomoygoy hila ot ha kali-mowan kona. ²⁰ Kanya, hinoman a kolang ot ha pangingintindi, tandaan na a yay katotpol ay pa-hal nati no homin kalamo a gawgawa kaho-honol ha Dios. ²¹ Bilyon moyo hi Abraham a kalimpapo-papoan tamo. Ambo doman imbilang na yan Dios maptog a tawo bana ha gawa na, ta hinonol nay pinanogoan nan Dios hin inigwa nay anak nan hi Isaac ha altar para ida-ton konan Dios. ²² Iti moyo makit a yay katotpol ni Abraham ay main kalamo a gawgawa, tan bana ha gawgawa na ay nag-in hosto a main nan katotpol. ²³ Kanya natoor yay wana ha Masanton Kasolatan, "Pini-pol ni Abraham a hinalita nan Dios, kanya imbilang yan maptog a tawo." Kanya hinawayan na yan Dios amigo na. ²⁴ Iti tamo maintindyan a an-ibilang nan Dios maptog a a-say tawo bana ha

main nan gawgawa kahohonol ha Dios, ambo bana ta anhalitaon nan bongat a main yan katotpol.

²⁵ Anorin anamaot kapara konan yadtaw hi Rahab, a-say babayin ampamilako pori, imbilang na yan Dios maptog a tawo bana ha gawa na ta tinanggap na ha bali na hilay inhogo lan Israelita, tan intoro na konlay laloman dalan pigaw kay hila madakop.

²⁶ Bilang syimpri ha tawo, no homin yay nan inanawa, nati yay na, anorin ot bongat ha katotpol, no homin yan kalamo a gawgawa kahohonol ha Dios, nati syimpri, [kanya kay maka-pilipyas.]

3

Yay Dila

¹ Tawtalakaka, ando moyo aponon a lako komoyoy magin ma-noro, ta tanda moyo man a hikamin ampanoro ay mas mabyat a pa-nosga nan Dios komi no main kamin gawa a lingo dinan ha tawtawon antoroan mi.

² Halban tamo ay mabotbot malingo. Kot no wari ta main tawon kay ampakapagkasalanan ha pananalita na, piriipiko yay nan tawo, ta baba nay namaot anan sopilon a sarili na. ³ Bilang ot bongat pa-nopil ha kabayo, no binyan rinda a boboy na ay ma-pahonol tamo ya tan maipyoh no ayti tamo labay. ⁴ Anorin anamaot ha barko, angganon mahiban odti tan angka-wit nin

makhaw a lopot ay mababana ot ipyoh nin piloto no ayti na labay ipyoh ha paralan nin a-say makalog bongat a timon. ⁵ Anorin ot bongat ha dila nin tawo, makalog man pago, kot mahi-ban a angkagawa nan kalaspotan.

Isipon moyo: A-say makalog a apoy ay ma-poolan nay malawang a tatalon. ⁶ Yay dila nin tawo ay bilang anorin ha apoy. Pono-

pono yadti nin karokaan tan ampakahira nin intiron pa-magkatawo. Yadti

kapa-halan na bil'ang apoy ay ibat ha impyirno, tan angkailaming nay halban bagay ha biyay nin tawtawo.

⁷ Mababa sopilon nin tawo a halban klasin aw-ayop talon, manok-manok, konâ tan laloma ot a angkabyay ha lanom, tan main anan nasopil ha balang klasi,

⁸ balo ta homin ot tawon nakasopil nin dila na.

Yay dila nin tawo ay napakadoka tan kay ma-patgon ha dawdoka a pananalita. Kaalimbawaan nin dila ay pono nin dita a ampakamati.

⁹ Anggamiton tamodti nin ipamori konan Dios Ama, bi-sa anggamiton tamoy namaot nin ipamaroroka ha kaparan tawo anta pinalsa na yay namaot Dios kaitsora na. ¹⁰ Ha asa-say boboy ay parihon angkaibat a pamomori tan pa-maroroka.

Kot tawtalakaka, ambo anorin a dapat mangyari. ¹¹ Main wari hobol ha bakil a ambokalan nin lanom a

malahap tan lanom a makas-tay lahap? ¹² Tawtalakaka, kay maari a mamongan olibo yay poon igos, o kari mamongan igos yay poon obas. Kay namaot maari a yay a-say hobol a maambal kot ambokalan lanom a matabang. Kanya dapat biig lawlabah a halita a lomwah ha boboy tamo.

Yay Potog a Karonongan

¹³ Hinoman komoyo a maronong tan ampakaintindi, kailangan ipakit na no-nin ha maayos a pa-magbiyay yay gawgawa na nin main awit pa-magmaaypa ta yadti a bonga nin karonongan. ¹⁴ Balo ta no yay ampamali ha nakom moyo ay inggit tan mawmakasarilin apos, ando moyo ipagmahi-ban a maronong kamo, ta makagalotoy kamo palibhasay ambo potog. ¹⁵ Yay anorin a klasin karonongan ay ambo ibat ha Dios nokay ibat koni Satanas, makamondo tan makasarili. ¹⁶ Nga-min, yay pa-miinggitan tan pa-midaog-daogan ay ampangibatan nin pa-migogolo tan halban klasin kawkarokaan.

¹⁷ Kot yay tawon main karonongan ibat ha Dios ay mo-na mo-na main yan malinis a kaisipan, bi-sa labah yan maki-tatawo, mapangabot, maganoh paki-totolan, mapainganga-ro, mainakit gomwa kaabigan, homin angkilingan tan kay

ampagkonwari. ¹⁸ Ampaginakit yan magkamain pamisosondo, kanya kaalimbawaan na ay ampangmolan katinokan a mamongan kaabigan.

4

Yay Ampakahira ha Labah a Pa-misosondo

¹ Anyay ampangibatan nin pa-mikontra moyo tan pamiaaway? Ambo doman ibat odti ha dawdoka a apos moyo a ampangolo-golo ha main moyon kaisipan? ² Alimbawa, main kamon anlabay-labayon a kay moyo makwa, ampangmatyan moyoy na pigaw makwa moyo. O kari main kamon angkainggitan a kay moyo makwa, kanya ampikontra kamo tan ampiaaway. Yay bara-nan no anongkot kay moyo makwa a labay moyo ay bana ta kay moyo an-idawat ha Dios. ³ Kot maskin main kamon an-idawat, kay moyo syimpri matanggap bana ta doka a tatala moyo ta labay moyon gamiton ha main moyon dawdoka a ilig. ⁴ Ambo kamon maptog ha Dios! Kay moyo doman tanda a kapag anlabyon moyoy bawbagay a makamondo ay angkakontra moyo yay Dios? Kanya hinoman a ampanglabi ha bawbagay a makamondo ay kakontra nan Dios. ⁵ Ola-no hay wamoyo, homin kwinta odtin wana ha Masanton Kasolatan: "Yay Ispirito

nan Dios a iti kontamo ay ampangimon ya ta kay na labay a main yan kahamham ha labi tamo.”⁶ Kot anggano man anorin, mas lalo na tamoy namaot ampa-kitan nin kaabigan na. Wanay naor ha Masanton Kasolatan: “Kontra yay Dios konlan ma-magmata-gay, balo ta hilay mapagmaaypa ay ampa-kitan na hilan kaabigan.”

⁷ Kanya pahakop kamo konan Dios. Labanan moyo hi Satanas ha aw-ataki na ta domayô ya komoyo. ⁸ Tan paka-dani kamo ha Dios ta paka-dani ya komoyo. Hikamoy anggomwa kasalanan, itgon moyoy pa-mangwâ doka. Hikamoy ampaglowa-loway isip, asa-sawon moyoy nakom moyo konan Dios. ⁹ Mangombabali kamoy na, ilolo tan itangih moyoy nagawa moyon kawkasalanan. Hagilyan moyoy kaoolih moyo nin kata-tangih, tan yay kaligawan moyo nin kaloloan pamilbian nin pa-ngombabali moyo. ¹⁰ Magpakaaypa kamo ha arapan nan Katawan ta itagay na kamo.

Ando Mamaroroka ha Kapara

¹¹ Tawtalakaka, ando kamo mi-parorokaan. Yay ampamaroroka o ampanosga ha kapara ay anhiraon nay kasogoan tongkol ha labi ta bilang nan anhosgawon a lingo yadtin kasogoan. Hawanin,

no anorin a pa-nosga na ha kasogoan ay kay yay na anhomonol ha kasogoan, nokay bilang yan a-say howis a ambaliwalaon nay kasogoan. ¹² Asa-sa a nami kontamon kawkapanogoan: yay Dios, kanya hiya bongat a maari manosga no dapat ilipyas o parosawan a tawo. Kot hika, hino ka kot para manosga ha kapara?

Ando Ipagmahi-ban yay Plano ha Awlon Dilap

¹³ Hawanin, long-on moyodti, hikamoy ampi-panalita nin anodti: “Hawanin o dilap mako kami ha anodtin logar ta mi-wan kami itaw nin a-say taon. Magnigosyo kami pigaw maka-kit nin lako a kwarta.” ¹⁴ Angkasigoro moyo doman no anyay mangyari ha awlon dilap? Yay kaalimbawaan biyay tamo ay asok a angka-kit nin domali, bis sa homin ana. ¹⁵ Kanya yay dapat moyon halitaon ay anodti: “No iaboloy nan Katawan ta biyay ot, anodti o anodtaw a gaw-on mi.” ¹⁶ Halako, ampagmahi-ban kamo ta an-ipagsigoro moyo yay sarili moyon kababaan. Yay anodtin pa-magmahi-ban ay ambo labah.

¹⁷ Kanya hinoman a magtanda no anyay labah a dapat nan gaw-on ta bi-sa kay na anggaw-on ay ampakapagkasalanan ya.

5

Yay Bibilin Konlan Mawmayaman

¹ Hikamoy namaot a mawmayaman a ampagmahiban, tandaan moyodti: Lomolo kamoy na tan tomangih bana ha kawkadya-dyaan a lomato komoyo ha lomato a panaon.

² Mahira a kawkayamanan moyo tan yay dawdoloh moyo ay ma-min lan kanon nin aw-insikto. ³ Yay tinipon-tipon moyon balitok tan pilak ay mangopah ana, tan ya-rin pangongopah ay pamilbian kaagoman moyo, kanya pangibatan ma-parosawan kamo ha apoy. Ampanipon kamon kawkayamanan para ha hoyot a panaon. ⁴ Kot tanda nan Dios yay kay moyo pa-mamin opa konlan ni-panglapot ha pawpalwatan moyo. An-itangih lay kahaolan moyo konan Dios a Makapangyayari kanya nilngo nay kata-tangih la. ⁵ Iya, hikamoy mawmayaman ay ampagbiyay nin mawanay tan ampi-pora-pora iti ha babon lota. Ampatabaon moyoy sawsarili moyo a bilang ha ayop a an-iparihado ha awlon pa-mangmati. ⁶ Tan hilay labah a tawo ay anipasintinsyawan moyo ha korti tan an-ipapati anta kay hila anlomaban komoyo.

*Pa-mag-agwanta tan
Kada-dawat*

⁷ Hawanin, tawtalakaka, magpasinsya kamon toman gan anggan ha awlon kala-lato nan Katawan. Bilyon moyo hilay ma-malbwat. Ampagpasinsya hilan managan anggan ma-lapot lay maalagan bawbonga nin mawmola la ha bowat. Ampagpasinsya hila ot ha panana-gan nin abagat bayo mangmola tan anorin anaman syimpri ha hoyot a abagat para tomobo a inmola la. ⁸ Anorin anamaot kapara komoyo, magpasinsya kamoy namaot managan ha kala-lato nan Katawan. Pakhawon moyoy nakom moyo ta madani nay kala-lato na.

⁹ Ando kamo mi-pagrikلامo ha a-sa tan a-sa, tawtalakaka, pigaw kay na kamo hosgawon nin Katawan. Nga-min, madanin-madani yay nan lomato para mangokom. ¹⁰ Tawtalakaka, masbali aligon moyo hilay pawpropita a nangaral ha ngalan nan Katawan hin onan panaon. Pinagpasinsyawan lan inagwantawan a kawkairapan. ¹¹ Anhalitaon tamo hawanin a makalma hilay nakaagwanta ha kawkadya-dyaan a dinalanan la. Na-tandaan moyoy pasinsya ni Job ha pa-mag-agwanta nan kawkairapan, tan tanda moyoy namaot yay kaabigan ginwa nan Katawan kona hin bandan hoyot. Nga-min, malabi tan mapainganga-ro yay Katawan.

12 Kot holok ha halban, tawtalakaka, ando kamoy na magho-hompa nin hali-taon "Tistigo koy langit" o "Tistigo koy lota," o anyakaman ot a bagay a mabanggit bilang pa-maptog ha main moyon pa-maghompa. Tama anay iya no iya, kai no kai, pigaw kay kamo makapagkasalanan ta bi-sa parosawan nan Dios.

13 No main komoyon ampagdya-dya, dapat yan domawat ha Dios. No hinoy namaot a maliga, dapat yan magkantana pamomori ha Dios. 14 No main komoyon ampagmasakit, kailangan ipa-ka na hilay ampamoon ha gropon antompol para idawat la ya tan lanawan la ya ha ngalan nan Katawan. 15 Yay kada-dawat a main awit a katotpol a mamaabig konan yay main masakit ta paabigon na yan Katawan tan patawaron na ya ot no main yan nagawa a kasalanan. 16 Kanya ibalita moyo ha kapara a nagawa moyon kawkasalanan, tan idawat moyo ha Dios yay balang a-sa tan a-sa komoyo pigaw omabig kamo ha main moyon masakit. Yay kada-dawat nin tawon maptog ha Dios ay mahi-ban a angkagawa. 17 Bilyon moyo hi Propita Elias, tawo yay namaot bilang kontamo. Kot hin dinomawat yan losob ha nakom konan Katawan para kay mangabagat ay kay naor nangabagat ha loob nin toloy taon tan

kapikna. 18 Bi-sa, hin dinomawat yay naman para mangabagat, nangabagat anaor, kanya tinomobo anamay tawtanaman tan nipamonga.

19 Tandaan moyodti, tawtalakaka: No main komoyon ampipadayô ha tama a toloro, bi-sa main komoyon mag-inakit nin paboltawon ya, 20 tandaan moyo a hinoman a maka-pibolta ha tawon nagkasalanan a dinomayô ha kaptogan ay mailipyas na ya ha parosan kamatian a pa-makahiyay konan Dios anggan-angga, tan tinambayan na ya pigaw patawaron nan Dios yay nagawa nan lako a kasalanan.

O-nan solat ni Pedro

¹ Hiko hi Pedro, apostol ni Jesu-Cristo. Solat kodti komoyon hikamoy pawpinili nan Dios para magin tawtawo na a niboyak tan ampi-wan ha pawprobinsyan Ponto, Galacia, Capadocia, Asia tan Bitinia.

² Hin yadtaw ot ay pinili na kamoy nan Dios Ama ta paibat hin ibat, tanda nay na a halban. Hawanin bana ta pinili na kamo, anggawon na kamon bawbanal nin main nan Ispirito, ta pigaw magin kamon mahonol koni Jesu-Cristo tan pigaw ma-linisan a kawkasalanan moyo nin daya na.

Komon lalo nan pa-lahan Dios a angkatanggap moyon kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat kona.

Yay Hi-ban a Inganga-ro nan Dios Kontamo

³ Poriwon tamo yay Dios a Ama nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Ha kahi-banan inganga-ro na, kapa-halan tamo ay in-abing oman nin main ba-yon biyay tan pag-asa bana ta pinaorong nan nabyay hi Jesu-Cristo.

⁴ Kanya maasahan moyon makatanggap nin a-say tawil a homin pa-ngahira, homin maipintas tan homin pangongopah. Yadti ay an-ita-gan ana komoyo ha langit. ⁵ Hawanin anaor, bana ha katotpol moyo ha

Dios ay an-ingatan na kamo nin main nan kapangyarian lo-gan anta-ganan moyoy pamilipyas na komoyo a handa nay nan ipa-kit ha hoyot a panaon.

⁶ Ikalilikot moyodti, anggano man hawanin ay maari main kamon anikalolo lolog konan yadti maantor a panaon, bana ta andalanan moyoy nangasari a klasin panonobok.

⁷ Nga-min, iti na mahobokan Dios no talagan maptog a katotpol moyo. Kaalimbawaan nin katotpol moyo ay balitok a aniparalan ha apoy pigaw ma-kit no talagan poro. Yay katotpol moyo ay mas maalaga dinan ha poron balitok a main panganggawan. Kanya, no ma-kit nan Dios a talagan maptog a katotpol moyo ay mapori, maita-gay tan ma-parangalan kamo ha pa-mako nan oman iti ni Jesu-Cristo. ⁸ Hawanin, anggano man kay moyo ot na-kit hi Jesus ay anlabyon moyo ya, tan angganon kay moyo ya angka-kit hawanin ay antompol kamo kona, tan kay halos ma-habtan a kahi-banan kaligawan moyo a bilang kamoy nan itaw ha glorya, ⁹ bana ta main kamoy nan kalipyasan a bonga nin katotpol moyo.

¹⁰ Hilay pawpropita nan Dios hin o-nan panaon ay tinokoy ladtin pa-milipyas na, hin imbalita lay tongkol ha kaabigan na a plano nan ipa-kit komoyo hawanin.

Sinori lan labah tan pinaginakitan lan maintindyan yadti, ta kay ot nangyari hin panaon la. ¹¹ Labay la komon ma-tandaan no panon tan maka-no mangyari yadtin impanakom nin Ispirito ni Cristo a iti konla. Nag-min impatandaan nay nan daam konla yay tongkol ha pa-magdyadya ni Cristo tan yay main nan karangalan pa-makayari nin yadtin pa-magdyadya na. ¹² Impatandaan nan Dios konla a yadtaw bawbagay a impabalita na konla ay ambo para ha sarili lan ikaabig, nokay para ha ikaabig tamon tawtawo nin yadtin hoyot a panaon. Hawanin anaor ay nantandaan moyoy nadtikonlan nangaral komoyo nin Labah a Balita. Ha pangangaral la ay tinambayan hilan Masanton Ispirito nan Dios a inhogo nan ibat ha langit. Ya-rin a bawbagay ay anapason ma-tandaan nin maskin hilay aw-anghil kot ambo para konla.

Dapat magpakabanal

¹³ Bana konan ya-rin halban kaabigan nan Dios komoyo, ihanda moyoy nay nakom moyo para makapagsirbi kamo ha Dios. Magin komon malinoy kaisipan moyo, tan lawah kamon pasimala a matanggap moyoy payabol na ha pamako nan oman iti ni Jesu-Cristo. ¹⁴ Bana anaor ta awa-nak na kamoy nan Dios,

kailangan honolon moyo ya. Ando moyoy na honolon a dawdoka moyon ilig a bilang ha anggaw-on moyo hin homin kamo ot tanda tongkol konan Dios. ¹⁵ Ngamin yay Dios a nana-way komoyo ay banal, kanya magpakabanal kamoy namaot ha anyakamay gawon moyo. ¹⁶ Wanay naor Dios ha Masanton Kasalatan, "Magpakabanal kamo ta hiko ay banal."

¹⁷ Hawanin, ta anhayawan moyon Ama yay Dios a homin angkilingan, ta hosgawon nay tawtawo ayon ha nagawa nin balang a-sa ay dapat magbiyay kamo nin main hoston li-mo kona logan iti kamo ot ha babon lota. ¹⁸ Ngamin, tanda moyo a dinondon na kamoy na ha pa-magbiyay a homin kwinta a natawil moyo konlan kapapo-papoan moyo, tan yay impanondon na komoyo ay ambo bawbagay a main panganggawan a bilang ha balitok o pilak, ¹⁹ nokay yay mablin daya ni Cristo. Inimbi nay naor a biyay na a bilang a-say karniron papatyon a homin kapintasan o mantasa. ²⁰ Talagan intatala nan Dios hi Cristo hin kay ot pinalsay mondo para magin Manondon tamo, kot alang-alang komoyo ay inhogo ya hawanin kapanaonan tamo ba-yo manganggawan a mondo. ²¹ Bana naor koni Cristo ay ampasimala kamo ha Dios a namaorong

nabyay kona tan nami nin karangalan kona. Yadti yay bara-nan no anongkot main kamon katotpol konan Dios tan pag-asa a biyan na kamon biyay a homin anggawan.

²² Hawanin, bana ta an-homonol kamoy na ha kap-togan ha tambay nin Ispirito nan Dios ay na-linisan anay nakom moyo tan nagkamain kamon maptog a labi ha kaparan antompol, kanya milalabi kamon hosto nin main awit malinis a kanakoman.

²³ Nga-min, yay kapa-halan tamo ay in-abing oman, balo ta yadti ay ambo anan nangibat ha tawo a main pangamati a bilang hin o-na tamon in-abing, nokay nangibat odti ha Dios a homin pa-ngamati, ha paralan nin Halita na a mabisa tan homin pangongoman.

²⁴ Wanay naor ha Masanton Kasolatan,

“Bilang bongat dikot a biyay nin tawo,

tan pa-hal bolak yay halban an-ipagmahi-ban tamo.

madabo a bolak, yay dikot ay malanoh.

²⁵ Kot yay Halita nan Katawan

ay kay homin pangangawan.”

Yadtin antokoyon a Halita nan Dios ay yay Labah a Balita a impangaral ana komoyo.

2

Pamama-yon biyay tan kaalimbawaan ni Cristo

¹ Hawanin, alihon moyoy nay halban klasin karokaan nin main moyon pitatawo. Ando kamoy na mangalotoy, o magkonwari, o mainggit o mamaroroka. ² No pannon yay kapiabing kot pirmin labay maggatas, anorin anamaot kapara komoyo, pirmi moyoy namaot komon olimonon mag-aral nin Halita nan Dios pigaw tomobo kamo ha katotpol moyo. ³ Ngamin, na-ranasan moyoy nay kaabigan nan Katawan, [ambo doman]?

⁴ Domani kamo koni Jesus ta hiyay pa-hal mahiban a bato a angkabyay tan ampakapamin biyay kontamo. Yadtin pa-hal bato a pinakapondasyon nin bali ay impoyra lan karpintiro, [ta hay wanla homin yan kwinta.] Balo ta yadti a pinili nan Dios tan maalaga ya kona. ⁵ Hikamoy namaot a binyan ba-yon biyay ay pa-hal bawbato a angkabyay a an-ipama-dong ha pa-hal bali nan Dios. Anggaw-on na kamon Dios nin bawbanal a ma-magsirbi na a bilang konlan pawpari hin o-nan panaon, ta pigaw maida-ton moyo kona yay dawda-ton a an-ipanogo nin Ispirito na komoyo a ka-palilikot konan Dios bana anaor ha katotpol moyo koni Jesu-Cristo. ⁶ Wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan:

“Main akon pinili a asay pa-hal maalagan bato, para mag-

in pinakapondasyon ha Sion a babalin tawtawo ko. Hinoman a antompol kona ay disnodon kay maringoyan."

⁷ Hikamo ta antompol kamo kona ay maalaga ya komoyo, kot konlan hilay kay antompol ay mitama odtin wana ha Masanton Kasolatan,

"Yay bato a impoyra lan karpintiro ay yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin bali."

⁸ Wana ot:

"Yadti yay baton piba-tolan lan tawtawo tan toloy lan pipalokmaan."

Bana ha kay la pa-mi-pol ha Halita na ay miba-tol hila [tan toloy na hilan parosawan,] ta ya-rin a intatala nan ogotan la.

⁹ Kot hikamoy antompol, yay kawkapa-halan moyo ay a-say lahi a pinili nan Dios, pawpari a ma-magsirbi nan Ari ha langit, a-say nasyon a banal, tan tawtawo na. Ginwa na kamon Dios nin anorin pigaw ibalita moyoy sangkaabigan na. Hina-wayan na kamo pigaw omalih ha pa-magbiyay ha karobloman, para maipagkalamo na kamo ha main nan kahawangan a homin kapara.

¹⁰ Hin yadtaw ay ambo kamon tawtawo nan Dios, kot hawanin ay tawtawo na kamoy na. Hin yadtaw ay kay moyo ot natanggap a inganga-ro na, kot hawanin ay natanggap moyoy na.

Yay dapat ma-kit kontamon tawo nan Dios

¹¹ Mabli kon tawtalakaka, bana ta kaalimbawaan moyo kot dawdayowan a ampiwan domali iti ha mondo, an-ipaki-totol ko komoyo a pa-lilihan moyoy dawdoka a ilig nin lalaman, ta kontra orin ha kanakoman moyo a bina-yowan nan Dios.

¹² Komon pirmin labah a pa-mag-oogali moyo, maski konlan kay antompol, pigaw baraan la kamo man nin anggomwa doka ay makit la syimpri yay labah a gawgawa moyo, pigaw ha anyakamay awlo a katotolon na hilan Dios, bilbion lay kapangyarian na bana komoyo.

¹³ Alang-alang konan Katawan, pahakop kamo konlan halban ampamoon komoyo: mo-na mo-na konan ari, ¹⁴ bi-sa konlan gawgobirnadador a hawhogo na para mamarosa konlan anggomwa doka, tan para mamarangal konlan anggomwa abig. ¹⁵ Nga-min, labay nan Dios a gomwa tamon abig hitamoy antompol kona, pigaw hilay tawtawon kay ampakaintindi ha tama a totoro ay ma-patgon hila ha homin kwintan pananalita la kontra kontamo. ¹⁶ Anggano man inlibri na tamo ni Cristo, ando moyo ipagbara-nan odti para gomwa doka, nokay magbiyay kamon marapat bilang ma-magsirbi nan Dios. ¹⁷ Galangon

moyoy halban tawo tan labyon hilay talakaka ha katotpol. Magbiyay kamon main hoston li-mo ha Dios tan main kaga-galang ha ari tamo.

Hi Cristo a ipag-oliran

¹⁸ Hikamoy aw-alila, pahakop kamo konlan aw-amo moyo nin main hoston rispito, ambo bongat konlan lawlabah tan ma-pangabot nokay pati konlan mangabayani. ¹⁹ Nga-min, ka-palilikot konan Dios no ampagpasinsyawan moyoy pa-madya-dya la komoyo angganon homin kamon nagawa a doka, bana ta labay moyon honolon a kalabayan nan Dios. ²⁰ Kot no wari ta ampadya-dyaon la kamo bana ha dawdoka a gawa moyo, ta bi-sa pagpasinsyawan moyo-rin, ma-parangalan kamo wari? Kot no anggomwa kamon abig bi-sa ampadya-dyaon la kamo, balo ta ampagpasinsyawan moyo syimpri, ison konan ya-rin ay malilikot yay Dios. ²¹ Nga-min, hina-wayan na tamon Dios para magdyadya tamoy namaot a bilang koni Cristo. Inagwantawan nay irap alang-alang kontamo, kanya hiyay alimbawa a dapat tamon pangaligan. ²² Homin yan nagawa kasalanan, tan ni daoto a kagalotoyan ay kay homin kona. ²³ Hin tinoya-toya la ya, kay ya binomalo. Hin pinadyadya la ya, kay ya nagbanta, nokay impasimala na tanay

main nan sarili konan Dios Ama a matoyong ha main nan pa-nosga. ²⁴ Hiya mismo ay inako nay kawkasalanan tamo hin impasak ya ha kros, pigaw itoring tamoy nay sarili tamo nin nati ha kasalanan ta pigaw magbiyay tamoy nan maptog. Bana ha hawhogat na, hitamo ay inomabig. ²⁵ Ngamin, kaalimbawaan tamo hin kay tamo ot hinomonol koni Cristo ay kawkarniron nitalon. Kot hawanin ay nag-orong tamoy na kona. Hiyay pastol tan ma-moon tamo.

3

Tongkol ha pa-miambali

¹ Hawanin, hikamoy bawbabayi, pahakop kamo ha main moyon kaambali. Nga-min, no main konla a kay ot ampi-pol ha Halita nan Dios, ta bi-sa ma-kit lay labah a ogali moyo ay maari maayat hilan tompol namaot maski homin anan lamo a halita. ² Harag anan ma-kit lay malinis a pa-magbiyay moyo nin main awit kaga-galang ha Dios. ³ Yay dapat moyon pag-inakitan ha pa-magpaganda ay ambo yay panlikol a bilang ha maartin pangangayos habot, pa-miholot aw-alahas tan mangablin doloh, ⁴ nokay masbali pag-inakitan moyoy gandan pa-mag-oogali a homin pangongopah a angka-kit ha pinon ogali tan kaaypaan nakom. Ya-rin yay klasin ganda a maalaga ha

hilap nan Dios. ⁵ Anorin yay klasin ganda lan hilay banal a bawbabayi a ampasimala ha Dios hin o-nan panaon, tan nagpahakop hila ha main lan kaambali. ⁶ Bilang koni Sara, mahonol ya konan kaambali nan hi Abraham tan an-igalang na yan bilang amo na. Hawanin, no labah anamaot a anggaw-on moyo tan kay kamoy na angkali-mo maskin anya may mangyari, yay kapa-halan moyo ay awa-nak ni Sara.

⁷ Hikamoy namaot a kapara kon lalaki, abot-aboton moyoy kaambali moyo nin main awit hoston kaga-galang bana ha main lan kakapoyan. Nga-min, tanda tamo a pariho tamo hilan main karapatan ha payabol nan Dios a biyay a homin anggawan. Gaw-on moyodti pigaw homin maka-hadlang ha kada-dawat moyo konan Dios.

Pa-magdya-dya bana ha kagogwa abig

⁸ Hawanin, oyay bibilin ko para komoyon halban: Misosondo kamo, midadamay tan milalabi a bilang ha mita-talakaka. Kailangan mapainganga-ro kamo tan magalang ha a-sa tan a-sa. ⁹ Ando moyo baloon doka hilay ginomwa doka komoyo. No main mamaroroka komoyo, ando moyo hila parorokaon. Masbali idawat moyo a payabolan na hilan Dios nin abig, palibhasay hina-wayan na tamon Dios

para tompol tan mananggap nin main nan pawpayabol. ¹⁰ Wanay naor ha Masanton Kasolatan:

“Yay malabay mamaalaga nin main nan biyay tan magpakaliga, kailangan sopilon nay dila na nin ando manalita doka tan ando mangalotoy.

¹¹ Kailangan bokotan nay karokaan ta gomwa yan kaabigan, tan kailangan yay pamisosondo ay pirmin pag-inakitan tan magpatoloy konan ya-rin nin kay madiskorahi.

¹² Nga-min, yay tawon maptog ay lawah ambantayan nan Katawan tan anlongon nay dawat na. Kot yay tawon anggomwa doka ay kakontra na.”

¹³ Hawanin, hinoman wari a manahakit komoyo no yay ampag-inakitan moyon gaw-on kot labah? ¹⁴ Kot no wari man ta ampadyadyaon la kamo ha dobali nin kagogwa moyon abig, makalma kamo. Ando kamo mali-mo ha anyakaman a gaw-on la komoyo tan ando moyodti pag-aboridowan. ¹⁵ Masbali bilbion moyo tan igwa ha nakom moyo a yay Dios a Katawan ay banal, tan kailangan pirmi kamon handa nin mangobat ha hinoman a mamastang nin tongkol ha ampasimalaan tamo, balo ta gaw-on moyodti nin main

kaaypaan nakom tan kagalang. ¹⁶ Sigoradowon moyon pirmin malinis a konsinsya moyo, pigaw no main man mangontra komoyo ta parorokaon lay labah moyon ogali bana ha kaho-honol moyo koni Cristo ay ma-ringoyan hila. ¹⁷ Nga-min, mas labah ot a magdyadya kamo bana ha kagogwa moyon abig, no ya-rin a kalabayan nan Dios, dinan ha magdyadya kamo bana ha kagogwa moyon doka. ¹⁸ Hi Cristo man ay nagdyadya anamaot tan nati ya bana ha kawkasalanan tamu. Hiya a homin kasalanan ay nati yan minghanan para kontamon halban makasalanan, pigaw maipaki-sondo na tamu ha Dios. Pinati ya ha main nan lota lalaman, balo ta yay Ispirito na kot kay nati. ¹⁹ Yadtin Ispirito na ay nako konlan kawkalolwa lan tawtawo a nati hin o-nan panaon, ta nangaral ya konla itaw ha logar a pinamikolongan konla. ²⁰ Hila-rin odtaw kawkalolwa lan tawtawo a kay tinompol ha Dios hin imbalita na koni Noe a magkamain lonop. Hin lo-gan nan anggaw-on ni Noe odtaw mahi-ban a arko a impagawa nan Dios kona ay pinagpasinsyawan nan Dios tinaga-nan hilay tawtawo nin tompol hila komon kona, kot wa-waloy tawo a nilomolan konan yay arko, kanya hila-rin bongat a nalipyas ha

lonop. ²¹ Yadtaw a lonop ay kaalimbawaan nin pa-maotismo a homin laloma no ambo yay kalipyasan tamu. (Kot yay pa-maotismo ay ambo pa-manglinis nin yangat ha lalaman, nokay a-say pangako ha Dios ibat ha a-say malinis a kanakoman.) Kanya main tamon kalipyasan bana ta norong yan nabyay hi Jesu-Cristo. ²² Itaw ya hawanin antoklo ha wanan nan Dios Ama, ta hiyay ampamoon ha halban aw-anghil tan ha halban main katongkolan tan kapangyarian ha langit.

4

Pa-magpasinsya alang-alang konan Katawan

¹ Bana naor ta hi Cristo ay dinomalan ha pa-magdyadya alang-alang kontamo hin naglalaman yan tawo, hitamo man ay dapat handa tamoy namaot magpasinsya ha anyakamay dawdyadya. Nga-min, yay tawon ampagpasinsya ha dawdyadya alang-alang konan Katawan ay binokotan nay na yay kawkasalanan. ² Kanya lolog iti ya ot ha lota nan lalaman ay ambo anay aw-ilig nin tawon makasalanan a anhonolon na, nokay yay kalabayan nay nan Dios. ³ Tama ana a hin yadtaw kot sinayang moyoy panaon moyo ha kagogwa nin bawbagay a anlabaylabayon nin tawtawon kay ambomilbi ha Dios: Hin yadtaw ay nagbiyay kamo

ha kapa-pariril a gawgawa tan laloma ot a dawdoka a ilig, ha pa-maglahing, ha doka a klasin liga-liga, ha hawhandaan a main inoman tan ha kawkarokaan a awit nin pa-magsamba ha dios-diosan. ⁴ Kot hawanin ay ampag-ispanta hilay na, ta kay kamoy na ampaki-ki-ka konla ha pa-magbiyay lan pa-magdama-dama, kanya antoya-toyaon la kamo. ⁵ Kot obaton la konan Dios ya-rin a angga-gaw-on la, ta handa yan manosga ha halban tawtawo, angkabyay man o nati na. ⁶ Kanya naor impangaral anamaot yay Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo konlan tawtawon nati na, pigaw matanggap lay namaot komon yay biyay a bilang ha biyay a an-ibi nan Dios, anggano man yay lalaman la ay dinomalan ana ha kamatyan a parosa nan Dios ha halban tawo.

Pangangamit pawpayabol nan Dios kontamo

⁷ Madani nay panaon a manganggawan anay halban bawbagay. Kanya magpakatino kamo tan sohitowon moyoy sarili moyo, pigaw homin maka-hadlang ha kada-dawat moyo ha Dios. ⁸ Kot mo-na ha halban, magpatoloy kamo ha pa-milalabi moyo nin kay manglayop, ta yay labi a paralan pigaw ma-patawad maskin lako a kasalanan. ⁹ Komon pirmin matibolos a nakom moyon mamahanda

tan mamapangan ha kawka-para. ¹⁰ Yay impayabol nan Dios a kababaan ha balang a-sa ay gamiton moyo ha ikaabig nin kapara, bilang labah a ma-ngasiwa ha impa-taya nan nangasasari a pawpayabol kontamo. ¹¹ Alimbawa, hinoman komoyo a main kababaan nin mangaral ay kailangan yay ipangaral na ay halita ibat ha Dios, tan hinoman a main payabol nin manambay ay kailangan gaw-on nay kata-tambay na ayon ha kababaan a an-ibi nan Dios, pigaw ha halban klasin kasi-sirbi moyo ay mapori yay Dios bana ta iti kamo koni Jesu-Cristo. Ikon nan Dios a halban karangalan tan kapangyarian anggan-angga.

Pawpanonobok a ampakalato kontamo

¹² Mabli kon tawta-lakaka, ando moyo pag-ispantawan yay matindin pawpanonobok a anlomato ha biyay moyo, ta hay wamoyo yay ampangyari komoyo ay ambo karamilan pangyayari. ¹³ Masbali ikaliga moyodti bana ta ha pa-mag-agwanta moyon dawdya-dya ay ampakiasa-sa kamo koni Cristo ha dinalanan nan kawkadya-dyaan hin yadtaw, pigaw mag-in hosto yay kaligawan moyo ha panaon a ipakit nay na a main nan kalingganan. ¹⁴ No main ampanoya-toya komoyo bana ha pa-makiasa-sa

moyo koni Cristo, makalma kamo bana ta yay maka-pangyayarin Ispirito nan Dios ay ison ya komoyo. Amparorokaon la ya man nin laloma, kot hikamo ay amparangalan moyo ya. ¹⁵ Balo ta homin komon komoyo a yay pa-magdyadya na ay bana ta alimbawa ma-mangmati yan tawo o mahiba o doka a tawo o ma-makiomon-omon. ¹⁶ Kot no main komoyo a yay pa-magdyadya na ay bana ha pa-maka-Kristyano na, ando nadt ikingoy. Masbali, parangalan na yay Dios ha pa-magbiyay na bilang a-say Kristyano.

¹⁷ Panaon ana nin pamarosa nan Dios, kot ampagompisa ya yapon kontamon aw-ikon na ta itoynong na tamo. No hitamo a mismon impagka-pamilya na kot anidalan na tamoy na ha anodtin klasin kawkairapan, balo-balo pay nay ogotan lan hilay kay anhomonol ha Labah a Balita a naibat ha Dios. ¹⁸ Wanay naor ha Masanton Kasolatan:

"No mismon hilay labah a tawo ay an-idalan ha klasin pawpanonobok a halos kay hila malipyas, balo-balo pay nay ogotan lan hilay ambo maka-Dios tan makasalanan!"

¹⁹ Kanya, hinoman komoyo a andomalan ha dawdyadya bana ta ya-rin a kalabayan nan Dios ay ipasimala moyoy sarili moyo konan Dios a ma-pasimalaan

ta hiyay namalsa kontamo. Tan magpatoloy kamo syimpri ha kagogwa moyon abig.

5

Tongkol konlan ampamoon ha gropon antompol

¹ Hawanin, hikamoy ampamoon ha gropon moyon antompol ison, ambibilinan katamo bilang kapara moyon ampamoon, tan bilang a-say tistigo ha pa-magdyadya ni Cristo, tan kaatag anamaot ha karangalan na ha pa-makonan oman iti. ² Alagaan moyo hilay tawtawo nan Dios a impa-taya na komoyo a bilang kawkarniro ta hikamoy pa-hal pawpastol la. Alagaan moyo hila nin ambo ha kapilitan, nokay losob ha nakom, tan ambo bana ta intirisado kamon magkamain nin kwarta ha ambo marapat a paralan, nokay bana ta an-ipaginakit moyo hila. ³ Ando moyoy namaot pabyatan ha pamomoon moyo hilay tawtawo nan Dios a impa-taya na komoyo, nokay masbali ipa-kit moyo konlan hila-rin pa-hal ampastolan moyo yay labah a alimbawa. ⁴ Ha pa-makonan oman iti ni Cristo a pinakapoon tamon pawpastol ay makatanggap kamoy namaot korona nin karangalan a homin pangongopah.

⁵ Oyay namaot a bibilinko komoyon hikamoy managalagalo: Pahakop kamo

konlan mawmatontawo komoyo. Bi-sa hikamoy halban ay magpahakop kamo ha a-sa tan a-sa. Magpakaaypa kamo bana ta wana ha Masanton Kasolatan:

“Kontra yay Dios konlan ma-magmata-gay, balo ta hilay mapagmaaypa ay ampa-kitan na hilan kaabigan.”⁶ Kanya, magpakaaypa kamo konan Dios a Maka-pangyayari pigaw ha panaon a intakda na ay ita-gay na kamo.⁷ Ipa-taya moyo konay halban ampag-aboridowan moyo bana ta an-ipag-inakit na kamo.

⁸ Sohitowon moyoy sarili moyo tan pirmin magingat, bana ta hi Satanas a kakontra tamo ay pa-hal maramsak a liyon a malibolibol ta ampaningkap yan maiha-mal.⁹ Paglabanan moyo ya nin main magot a katotpol. Tanda moyo man a ambo kapag hikamoy andomalan ha anodtin pa-magdya-dya, nokay pati hilay halban kapara tamon antompol ha intiron mondo.¹⁰ Kot pa-makayari nin yadtin pawpa-magdya-dya moyo a kado-domali bongat, yay Dios a ampangibatan nin halban kawkaabigan ay pakhawon nan oman a nakom moyo, lalo nan pakhawon tan pa-goton a katotpol moyo, tan gaw-on

na kamon handa ha pamagsirbi kona. Hiyay nana-way komoyo ha paralan ni Jesu-Cristo pigaw ipakilamo na kamo ha glorya anggan-angga.¹¹ Ikon nan Dios a halban karangalan tan kapangyarian anggan-angga. Amen.

Hoyot a pawpakomosta

¹² Tawtalakaka, hi Silvano a an-itoring kon maptog a talakaka ha katotpol a pinasolat kon yadtin maantor a solat. Impapisolat kodi ta labay kon pakhawon a nakom moyo tan ipatandaan komoyoy tongkol konan yadtin maptog a inganga-ro nan Dios kontamo. Pirmi moyon panga-gotan yadti.¹³ Angkomostawon la kamo nin hilay kaparan tawtawo nan Dios a pinili anamaot bilang komoyo, tan ampi-pagsamba iti ha syodad a kaalimbawaan Babilonia. Angkomostawon la kamoy namaot ni Marcos a bilang koy mam anak bana ta tinompol ya koni Jesu-Cristo bana ha pangangaral ko.¹⁴ Miaasikaso kamon awit nin pa-milalabi bilang tawtawo nan Dios*. Malisway tana komon pirmi a nakom moyo, halban moyon antompol koni Jesu-Cristo. Amen.

* 5:14 5:14 Ha Griego: Miaasikaso kamon awit nin banal a alok.

Ikalwan solat ni Pedro

¹ Hiko hi Simon Pedro, magsirbi tan apostol ni Jesu-Cristo. Solat kodti komoyon binyan nin na-pakaalagan katotpol a bilang ha in-imbini namaot komi, bana ta maptog yay Dios tan yay Ma-milipyas tamon hi Jesu-Cristo. ² Komon lalona nan pa-lahan nin Dios a angkatanggap moyon kaabigan tan kaliswayan nakomibat kona, bana ha pa-makabilbi moyo kona tan koni Jesus a Katawan tamo.

Bibilin Konlan Pawpinilian Dios Para Mag-in Awanak Na

³ Ha kapangyarian nan Dios ay binyan na tamon halban bawbagay a kailangan tamo ha main tamon ba-yon biyay tan ha kahohonol kona. Yay paralan nin pa-mami na ay yay pa-makabilbi tamo kona, ta kinotana na tamo pigaw mailamo ha main nan karangalan tan kaabigan. ⁴ Bana konan ya-rin a karangalan tan kaabigan na ay pinangakoan na tamo ot nin na-pakaalagan tan na-pakaimportantin pawpayabol, ta pigaw ha anorin ay magkamain tamon pa-mag-oogali a bilang ogali nan Dios, bana anaor ta ambo tamoy nan kabilang konlan tawtawon makamondo a angkahira bana ha dawdoka a ilig la.

⁵ Kanya hawanin, pag-inakitan moyon ma-palahan yay katotpol moyo nin kaabigan, bi-sa yay kaabigan ay pa-lahan nin pangiangintindi.

⁶ Yay pangiangintindi ay pa-lahan nin pa-nopil ha sarili. Yay pa-nopil ha sarili ay pa-lahan nin pa-magpasinsya. Yay pa-magpasinsya ay pa-lahan nin hoston pa-maki-Dios. ⁷ Yay pa-maki-Dios ay pa-lahan nin pa-manglabi ha kaparan antompol. Bi-sa yay pa-manglabi ha kaparan antompol ay pa-lahan moyon labi para ha halban tawo. ⁸ No main kamon anorin a lawlabah a ogali, ta angka-pa-lahan anan angka-pa-lahan orin ay ambo sayang a pa-makabilbi moyo koni Jesu-Cristo a Katawan tamo, nokay mamonga odti nin kaabigan. ⁹ Kot no main antompol a ambo anorin a ogali na ay pa-hal bolag ya, ta kay na angka-kit no anyay maalaga, tan na-lingwanan nay na a nilinisan na yay nan Dios ha nagawa nan kawkasalanan.

¹⁰ Kanya naor, tawtalakaka, bana ta hina-wayan na kamon Dios tan pinili para mag-in tawtawo na, paptogon moyodti ha main moyon pa-magbiyay. No gaw-on moyodti, sigoradon kay kamo mipa-lilih ha katotpol. ¹¹ Ha anodtin paralan, ambo basta-bastay pananggap nan Dios komoyo itaw ha homin pangangawan a ampag-arian ni

Jesu-Criston Katawan tamo tan Ma-milipyas.

¹² Kanya, labay kon lawah ipapanomtoman komoyo yadtin bawbibilin, angganoman tanda moyoy na tan nipa-got kamoy na ha tama a totoro.

¹³ Labah anay ipapanomtoman kodti komoyo lolog angkabyay ako ot, pigaw ma-paaligatgat katamon gaw-on odti.

¹⁴ Nga-min, tanda kon madani koy nan ibati yadtin lota lalaman [a kaalimbawaan kot balin pandomalian]. Impatandaan nadti kongko ni Jesu-Criston Katawan tamo. ¹⁵ Kanya anggawon koy namaot a halban paralan pigaw lawah moyon ma-panomtoman yadtin bawbagay, maskin itaw akoy na ha dojali biyay.

Pa-maptog ha Pa-maka-Dios ni Cristo

¹⁶ Yadtaw intoro mi komoyo, hikamin aw-apostol, tongkol ha kapangyarian ni Jesu-Criston Katawan tamo tan tongkol ha pa-mako nan oman iti ay ambo nin inim-bintan tawtotolon, nokay na-kit nin sarili min mata yay karangalan nan homin kapara. ¹⁷ Nga-min, pinori tan pinarangalan na yan Dios Ama, ta main kamin nalngo a bosis ibat ha gloryan sangkata-ta-gayan, a wana, "Yadti a anlabyon kon Anak a an-ikalilikot kon labah." ¹⁸ Nalngo mi-rin a bosis ibat ha langit hin

kalamo na kami ni Jesus itaw ha masagradon bakil.

¹⁹ Ison lalon inomgot a pa-masimala mi ha impabalita nan Dios konlan pawpropita na hin o-nan panaon. Kanya labah no pakaintindyon moyoy imbalita lan pawpropita nan Dios, ta yadti hawang tamo ha karobloman anggan ha awlon ma-kit tamoy na hi Cristo a maialimbawa ha kabontatala ha boklah. No pa-non yay kabontatala kot angka-kit a hawang na no palbangon, anorin anamaot kapara, pamakalato ni Cristo ay mahawangan hosto a main tamon kawkaisipan. ²⁰ Holok ha halban, paka-tandaan moyo: Ha hawhinalita lan pawpropita nan Dios ha Masanton Kasolatan ay homin basta nangibat ha sarili lan isip, tan homin tawon maka-pipahawang nin anyakaman a hinalita lan pawpropita nan Dios ha Masanton Kasolatan no ha sarili nan bongat kababaan. ²¹ Nga-min, yay halita lan bawbanal a propita nan Dios hin o-nan panaon ay kay basta nangibat ha nakom nin tawo nokay ibat ha Dios, ta ha pa-mibalita la ay pinango-nawan hilan Masanton Ispirito nan Dios.

2

Tongkol Konlan Pawpalson Mangangaral

¹ No pa-non hin yadtaw kot nagkamain pawpalson

propita a ni-pangaral konlan aw-Israelita, anorin anamaot kapara, magkamain namaot nin pawpalson mangangaral ison komoyo. Mamilooob hilan pawpalson totoro nin kay moyo tanda, tan yadti ay makahira nin main moyon katotpol. Mismon hi Jesus a Katawan a nanondon konla ha main lan kasalanan ay kay la bilbion, kanya bigla anan bongat lomato konlay kaparosawan. ² Tanda ko a lako anamaot a makialig ha gawgawa lan kapa-pariril, kanya pangibatan lo-lo-pawon lan laloma yay tama a totoro a anhonolon tamo. ³ Hilarin a pawpalson mangangaral ay swapang ha kwarta, kanya lingo-lingowon la kamo ha mawmahmit a halita pigaw pakinabangan la kamo. Naboyot na hilay nan sinintinsyawan Dios, kanya nakaparihadoy nay parosa para konla.

⁴ Hiladtaw anamaot aw-anghil a nakapagkasalanan, kay na hila ininga-rowan Dios, masbali imbantak na hila ha na-pakaroblom a logar ha impyrino. Itaw hilan nakatikala ta an-itagan na hilan Dios ha awlon pangongokom. ⁵ Maski hilay dawdoka a tawo hin panaon ni Noe ay kay nay namaot ininga-rowan Dios, kanya pinaldog nay babon lota pigaw mi-kati hilay kay hinomonol kona. Yay inilibri nan bongat ay hi Noe a nangaral tongkol ha maptog a pa-magbiyay,

tan hilay pitoy myimbron pamilya na. ⁶ Hilay namaot a tawtawo ha loway syodad Sodoma tan Gomorra ay inabagat na hilan apoy anggan nag-in hilan abo. Ha anorin a ginwa nan Dios ay an-ipa-kit na ha dawdoka a tawo a mabyat yan mamarosa. ⁷ Kot hi Lot a a-say labah a tawo a niwan anamaot konan yadtaw syodad Sodoma ay inlipyas na, palibhasay masyadon angkaaboridoy kaisipan ni Lot bana ha angka-kit nan kapa-pariril a gawgawa lan hiladtaw dawdoka a tawo itaw. ⁸ (Nga-min ha pami-wan na konan ya-rin a syodad lan dawdoka a tawo ay awlo-awlo nan angka-ka-kit tan angka-kalngo a kawkarokaan la, kanya angka-pairapan a nakom nan yadtin maptog a tawo nan Dios.) ⁹ Ya-rin halban a ni-pangyari ay ison tamo ma-kit a tanda nan Katawan no pa-no na ilibri ha oras nin tawtokso hilay tawtawon maka-Dios, tan no pa-no na hilay namaot amparosawan a dawdoka a tawo anggan ha awlon pangongokom. ¹⁰ Laloy na konlan hilay angka-wit ha kapa-pariril a ilig nin lalaman tan ampamasta-basta ha hinoman a ampamoon.

Hilay pawpalson mangan-garal a binanggit ko ay mangasolong tan mangatiboy a olo, ni kay hila tana angkali-mon manoya-toya konlan pawpinalsan kay

angka-kit. ¹¹ Anta hilay aw-anghil, angganoman mas makhaw a kapangyarian la dinan ha tawo ay kay hila ginomamit nin halita a pa-maroroka ha pamibalita lan kawkasalanan lan hiladti ha arapan nan Katawan. ¹² Kot hila-rin pawpalson mangangaral ay maiparis hila ha ayop a homin isip a dadakpon tan papatyon. Nga-min, antoya-toyaon lay bawbagay a kay la angkaintindyan, kanya omogot hila ha kaparosawan nin kamatyan. ¹³ Ya-rin a kabayaran ha gawgawa lan karokaan. Hay ilig la ha dawdoka a klasin pa-mi-liga-liga, ta anggaw-on la-rin maskin awlo. Kapa-paringoy tan kapahira pori a ma-kit hilan ampakirongon mangan komoyon antompol bana ta kaligawan lay manglingo-lingo. ¹⁴ Bi-sa, pirmin doka a isip la topo homilap hila ha bawbabayi. Kay hila anhawa ha kagogwa doka, tan an-ayat-ayaton la ot hilay mawmakapoy ha katotpol ha gawgawa lan karokaan. Nasanay hilay na ha kaagoman. Kanya inhompa hilay nan Dios. ¹⁵ Binokotan la nga-min yay tama a totoro, kanya nitalon hila. Inalig lay bilang ha ginwa ni Balaam a anak ni Bosor, a ginomwa nin kontra ha kalabayan nan Dios bana ta nilabay nay kwartan insohol kona. ¹⁶ Kot nahaar ya ha main nan doka a gawa,

ta yadtaw ampagkabayowan nan asno [yay ginamit nan Dios para] manalita kona nin bilang basis tawo, ta hinaar na yadtin propita nan Dios ha kaongowan na.

¹⁷ Yay kaalimbawaan lan hiladti pawpalson mangangaral ay bobon a homin lanom, tan lolom a homin abagat a an-ilpar bongat lopot. An-ita-ganay nan Dios konla yay na-pakaroblom [a logar ha impyirno a iwanan la anggan-angga]. ¹⁸ Hay kalaspotan lan manalita, anta homin kwinta a anha-halitaon la. An-itoro la a maari honolon yay kapa-pariril a aw-ilig nin lalaman a labay-labay lan gaw-on, kanya angkaayat lay tawta-won kay ot naboyot dinomayô ha dati lan dawdoka a barkada, a ampagbiyay ayon ha lingon pangintangindi. ¹⁹ Ha pangangaral la ay aniba-balita la a magkamain kano nin kalibriwan yay tawo no homonol konla, anta hila mismo ay ambo hilan libri bana ta alipon hilan dawdoka a ilig a kay la maalih-alih. Nga-min, alipon yay tawo nin anyakamay ampangontrol ha biyay na. ²⁰ Hawanin, no main tawtawon nakaalih ana ha kawkarokaan gawa nin yadtin babon lota, bana ta na-bilbi lay na hi Jesu-Criston Katawan tan Mamilipyas, ta bi-sa natokson oman tan norong anaman ha datin aw-ilig, yay kapa-

halan la ay mas grabi ana ingat dinan hin o-na. ²¹ Mas labah ot komon a kay lay na na-tandaan yay tongkol ha maptog a kaho-honol ha Dios, dinan na-tandaan lay naor, ta bi-sa pa-makayari ay bokotan lay nan lamang yay masanton kapanogoan a intoro konla. ²² No nangyari orin, mitama konla yadtin potog a kahalitaan:

“Yay aso, mayari na ihoka yay pa-mangan ay orongon na ta kanon oman.

Yay baboy anamaot, palyoon mo man, magbolta ya syimpri ha pinanglomaan.”

Tongkol ha Kala-lato nan Katawan

3

¹ Mangablin tawtalakaka, ikalway nan solat kodti komoyo. Konan yadtin loway solat ay parihon main akon an-ipapanomtoman komoyo nin omnoy bawbagay, para paaligatgaton katamon magkamain pirmin malinis a kaisipan.

² Labay kon itanom moyo ha kanakoman moyodtin bawbagay a impapibalita nan Dios konlan bawbanal a propita na hin o-nan panaon, tan yay kapanogoan nan Katawan tamo tan Mamilipyas a impapibalita na komin aw-apostol a inhogo komoyo. ³ Mo-na mo-na, paka-tandaan moyo a ha hoyot a panaon ay main tawtawon ampagbiyay ayon

ha main lan kawkapapariril a ilig a manoya-toya komoyo bana ha katotpol moyo. ⁴ Wanla komoyo, “Ambo doman nangako hi Cristo a mako ya itin oman? Ayti ya man? Nikati nay kawkapapo-papoan tamo, kot homin ot syimprin pangongoman paibat hin pinalsay babon lota.” ⁵ Hilay tawtawon anorin ay kay la ambiyan-biyan nakom a gawginwa nan Dios hin kalin-oo-nawan a ha halita nan bongat ay nagkamain langit tan lota, pinalwah nay lota ha lanom, tan pinalibolan na ot lanom yadtin mondo. ⁶ Bi-sa, lanom syimpri a ginamit nan impamaldog ha babon lota hin panaon nin mahiban a lonop, kanya nikati a halban. ⁷ Hawanin, ha paralan anaman nin main nan halita, yadtin babon lota tan yay langit ay ampagpatoloy, ta anita-gan na para poolan ha awlon pangongokom, ta parosawan hilay dawdoka a tawo.

⁸ Hawanin, mangablin tawtalakaka, ando moyo lingwanan odti: Para konan Katawan, yay a-say awlo ay maari bilang sanlibon taon, o kari yay sanlibon taon ay maari bilang a-say awlon bongat. ⁹ Kanya ambo tama yay wanlan laloma a matantan ya kano yay Katawan ha impangako nan pa-mako nan oman iti. Nokay ampagpasinsya

yan mana-gan alang-alang kontamon halban, ta kay na komon labay nin main miparoka ha impyirno maskin a-sa. Masbali, halban komon ay labay nan mi-pangombabali. ¹⁰ Yay awlon pa-mako nan oman iti nin Katawan ay bigla a bilang ha a-say mahiba a bigla anan bongat anlomato no yabi. Konan ya-rin a panaon, yay langit ay bigla manganggawan nin main kasabay makhaw a ogong. Halban bagay ha tagay ay matonaw ha apoy, pati yadtin babon lota tan anyakaman magbagay iti ha lota ay mi-ka-poolan. ¹¹ Hawanin, bana ta tanda moyo a manganggawan odtin bawbagay, ambo wari marapat a yay klasin pamagbiyay moyo ay banal tan mahonol ha Dios, ¹² lo-gan moyon anta-taga-nan a Awlo nan Dios, tan ampaginakit anamaot pigaw maapora yay kala-lato ni Jesu-Cristo. Konan ya-rin a awlo ay mahira a langit ha apoy, tan halban bawbagay ha ta-gay ay mangatotonaw ha ka-motan. ¹³ Balo ta main tamon anta-ganan a impangako nan Dios a ba-yon langit tan ba-yon lota a pag-arian anan biig kaabigan.

¹⁴ Kanya, tawtalakaka, lo-gan anta-taga-nan tamodti, pag-inakitan moyo a ma-lato na kamon ampagbiyay nin malisway a nakom, malinis tan homin kapintasan.

¹⁵ Isipon moyon ampag-pasinsya yay Katawan tamon nin an-ipa-maya nay kala-lato na, ta ambiyan nan oportonidad malipyas a tawtawo. Anodti namaot a insolat na komoyo nin mabli tamon talakaka a hi Pablo ayon ha karonongan a inimbi nan Dios kona. ¹⁶ Anorin ot syimpri a ambanggiton na ha halban sawsolat na. Main bawbagay ha sawsolat na a mairap maintindyan. Bisa hilay tawtawon kay ot na-toroan tan ampaglowa-loway nakom ay ambiyan lan lingon kanaboan. Anodti namaot a anggaw-on la ha lawlaloman parti nin Masanton Kasolatan, kanya pangibatan miparoka hila. ¹⁷ Kot hikamo, tawtalakaka, bana ta tanda moyoy nadti, pakaingat kamo ta pigaw kay kamo ma-wit ha kalingowan lan hila-rin dawdoka a tawo a pangibatan maalih kamo ha pa-hal moyon magot ana ha tama a totoro. ¹⁸ Masbali aponson moyo yay klasin pamagbiyay a mas lalo moyon ma-ranasan yay kaabigan nan Dios, tan laloy namaot ma-bilbi hi Jesu-Criston Katawan tamon tan Ma-milipyas. Hiyay dapat tamon poriwon hawanin tan anggan-angga. Amen.

O-nan solat ni Juan

Hi Jesus a Ampamin Biyay Homin Anggawan

¹ Yadtin solat ko komoyo ay tongkol koni Jesu-Cristo a anha-wayan "Halita" a ampakapamin biyay a homin anggawan. Angkabyay yay na paibat ot hin kalin-oo-nawan. Nalngo mi ya, na-kit nin sarili min mata, naimatonan tan na-ga-gotan ot. ² Hiya syimpri yay biyay a homin anggawan a impa-kit iti ha mondo. Bana naor ta na-kit mi ya, ampaptogon mi tan an-ipamalita a hiya yay biyay a homin anggawan a kalamoan nan Dios Ama hin kalin-oo-nawan ot, tan hawanin panaon tamo ay impa-kit komi. ³ Yadtin na-kit tan nalngo mi ay an-ipamalita mi naor komoyo, pigaw maka-pakilamo kamoy namaot komi ha main min pa-makiasa-sa konan Ama tan konan Anak na a hi Jesu-Cristo. ⁴ Kanya ko an-isolat odti komoyo ta pigaw mahostoy kaligawan tamo.

Dapat Magbiyay ha Hawang

⁵ Oyay nalngo min impangaral ni Jesus a labay min ipamalita komoyo: Yay Dios ay hawang, tan homin kona ni daoto a karobloman. ⁶ No

anhalitaon tamo a main tamon pa-makiasa-sa ha Dios, anta ampagbiyay tamo ha karobloman nin kasalanan ay ampangalotoy tamo, tan kay tamo an-ipamiyay yay kaptogan. ⁷ Kot no ampagbiyay tamo ha hawang a bilang konan Dios a sangkahawangan ay main tamon pa-miasa-sa, tan yay daya ni Jesu-Cristo a Anak na ay ampanglinis nin halban kawkasalanan tamo.

⁸ Kot no halitaon tamon homin tamon kasalanan ay anloko-lokowon tamoy main tamon sarili, tan homin kontamoy kaptogan. ⁹ Kot no anipagtapat tamoy kasalanan tamo, ma-kit tamo a mapasimalaan tan maptog yay Dios, ta patawaron nay kawkasalanan tamo, tan linison nay halban karokaan nin main tamon pitatawo. ¹⁰ Balo ta no halitaon tamon kay tamo ampagkasalanan, ampalwahon tamon magalotoy yay Dios, tan mapatnag a homin kontamo yay halitana.

2

Hi Cristo a Antomambay

¹ Mabli kon awa-nak,* anisolat kodti komoyo pigaw kay kamo magkasalanan. Kot no main komoyo a makapagkasalanan, main tamon ma-midawat konan Ama a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo a homin kasalanan. ² Inimbi nay biyay na para mapatawad a kawkasalanan

* 2:1 2:1 Ambo na hilan awa-nak nokay halita odti nin pa-mabli.

tamo, kot ambo kapag yay kawkasalanan tamon hitamoy antompol ana, nokay pati kawkasalanan nin halban tawtawo.

³ Angkasigoro tamo a talagan bilbi tamoy Dios no anhonolon tamo yay kawkapanogoan na. ⁴ Kot yay tawon ampanalita a bilbi na yay Dios anta kay ya anhomonol ha kawkapanogoan na ay a-sa yan magalotoy, tan homin konay kaptogan. ⁵ Kot yay tawon anhomonol ha halita nan Dios ay talagan hostoy nay pa-manglabi na ha Dios. Yadti pamilbian a talagan main tamon pamakiasa-sa kona. ⁶ Hinoman a ampanalita a hiya kot ampakiasa-sa konan Dios ay dapat yan magbiyay nin bilang anamaot ha pagmagbiyay ni Jesu-Cristo.

Yay Ba-yon Kasogoan

⁷ Tawtalakaka, ambo ba-yon kasogoan yadtin anisolat ko komoyo, nokay yadti yay daan a kasogoan a tanda moyoy na paibat hin ompisa kamon tinompol koni Cristo. Yadtin daan a kasogoan ay yay halita a nalngo moyo paibat hin ompisa, a dapat tamon milalabi. ⁸ Anodtaw pa man, bilang ot syimprin ba-yon kasogoan yadtin an-isolat ko. Yay kap-togan nin yadti ay naimatonan ana ha biyay ni Cristo, tan angka-kit anamaot ana ha biyay moyo, bana ta yay gawgawa nin karobloman ay angkaalih ana komoyo, ta

angka-hawangan kamoy na nin yay maptog a hawang ni Jesu-Cristo.

⁹ Hinoman a ampanalita a iti yay na ha hawang, anta antiplonon nay kapara nan tawo ay mapatnag a iti ya ot ha karobloman. ¹⁰ Kot yay tawon ampanglabi ha kapara ay ampagpirmi ha hawang, kanya homin kona a maari pangibatan nin pagmagkasalanan. ¹¹ Kot yay tawon ampaniplon ha kapara ay iti ya ot ha karobloman. Pa-hal anlomalako ya ha karobloman, kanya kay na tanda no ayti kakaon na ta na-bolagan ya nin karobloman.

¹² Kanya katamo anso-latan, mabli kon awa-nak, bana ta pinatawad nay nan Dios a main moyon kasalanan alang-alang koni Cristo. ¹³ An-isolat kodtin halban komoyon tawtatay bana ta [malalo anay] pamaka-bilbi moyo koni Cristo a angkabyay ana paibat ot hin kalin-oo-nawan. Hikamo man aw-anakabayo, an-isolat ko syimpri yadti komoyo bana ta nadaog moyoy na [yay karokaan a homin laloma no ambo] hi Satanas. Mabli kon awa-nak, an-isolat ko ot yadti komoyo bana ta bilbi moyoy nay Ama tamo.

¹⁴ Hikamoy namaot tawtatay, an-isolat ko ot yadti komoyo bana ta bilbi moyoy naor hi Cristo a paibat hin ibat kot angkabyay ana. Hikamo man, aw-anakabayo, an-isolat ko

ot yadti komoyo, bana ta makhaw a katotpol moyo, palibhasa yay halita nan Dios ay ampagpirmi ha isip moyo, kanya nadaog moyo hi Satanas.

¹⁵ Ando moyo aroon yadtin mondo ni yay bawbagay a iti ha mondo, ta hinoman a ampangaro konan yadtin mondo ay homin yan pa-manglabi konan Ama ha langit. ¹⁶ Nga-min, halban bawbagay a makamondo a bilang ha dawdoka a ilig nin lalaman, yay bawbagay a ampakatokso ha mata tan yay pa-magmata-gay ay kay nangibat konan Ama nokay nangibat iti ha mondo. ¹⁷ Manganggawan yadtin mondo pati yay halban angkaibogan iti ha mondo, kot yay tawon anhomonol ha kalabayan nan Dios ay matanggap nay biyay a homin anggawan.

Yay Ma-ngontra koni Cristo

¹⁸ Mabli kon awa-nak, madani nay panganggawan nin yadtin mondo. Bilang ha nalngo moyo, lomtaw yay a-say ma-ngontra koni Cristo a angkotanawon "anti-Cristo". Hawanin anaor, lako hilay nay anlomwah a kontra kona, kanya tanda tamo a iti tamoy na ha hoyot a panaon. ¹⁹ Dati tamo hilan kalamoan, balo ta ambo tamo hila talagan kaasa-sa bana ta hinomiyay hila. Nga-min, no komon ta talagan kaasa-sa tamo hila, komon nagpirmi hila

kontamo, kot hinomiyay hila kanya mapatnag a halban la ay ambo tamo hilan kaasa-sa.

²⁰ Kot hikamo ay pinayabolan ni Cristo nin Masanton Ispirito nan Dios, kanya tanda moyoy intiron kaptogan. ²¹ An-isolat kodi komoyo, ambo bana ta kay moyo ot tanda yay kaptogan, nokay bana naor ta tanda moyoy na, tan tanda moyoy namaot a homin anyakaman a kagalotoyan a angkaibat ha kaptogan.

²² Kanya hinoman wari no-nin yay ampangalotoy? Di yay tawon ampanalita a hi Jesus kot ambo ya hi Cristo [a inhogo nan Dios], ambo doman? Yay tawon anorin ay ya-rin anay angkotanawon anti-Cristo, ta kay na ambilbion yay Ama tan yay Anak na. ²³ Hinoman a kay ambomilbi konan Anak ay homin kona yay Ama, kot yay tawon ambomilbi konan Anak ay ison anamaot kona pati yay Ama.

²⁴ Kanya yay tama a to-toro tongkol koni Jesus a impangaral komoyo paibat hin tinompol kamo ay itanom moyo ha nakom moyo. No anorin a gaw-on moyo ay magpatoloy a pa-makiasa-sa moyo konan Anak tan konan Ama. ²⁵ Tan yay pangako ni Cristo kontamo ay biyan na tamon biyay a homin anggawan.

²⁶ Yadtin sinolat ko komoyo ay tongkol konlan

malabay mamitalon komoyo. ²⁷ Kot hikamo ay ambo kamon anorin konla, bana ta yay Ispirito nan Dios a inhogo ni Cristo komoyo ay ampagpirmi komoyo. Kanya ambo moyon kailangan a main ot mamitoro komoyo, ta hiyay ampamitoro komoyo tongkol ha halban bagay a dapat moyon ma-tandaan. Biig kaptogan a an-itoro na komoyo, ambo kagalotoyan. Kanya, bilang intoro nay na komoyo, magpatoloy kamon makiasa-sa koni Cristo.

²⁸ Kanya, mabli kon awanak, lawah tamon kiasa-sa koni Cristo, ta pigaw ha pa-mako nan oman iti ay malisway a nakom tamo tan kay tamo maringoy omarap kona. ²⁹ Tanda moyo a hiya kot maptog kanya tanda moyoy namaot a balang tawon maptog ay anak nan Dios.

3

Talagan Malabi yay Dios Kontamo

¹ Isipon moyo no pa-no kahi-ban yay labi a imbo-bo nan Ama kontamo ta sokat angkotanawon na tamon awa-nak na! Kanya hawanin ay kay la tamo ambilbion nin hilay kay antopol, bana ta ambo lan bilbi yay Dios. ² Pawpinabli, potog a hawanin ay awanak na tamoy nan Dios, kot kay tamo ot tanda no panoy klasi tamo ha lomato a panaon. Balo ta tanda tamo

a ha kala-lato ni Cristo ay mag-in tamon bilang kona, ta ma-kit tamo yay na ha talagan natoral nan kapa-halan. ³ Kanya balang tawon main nin anorin a an-asahan koni Cristo ay linisan nay kanakoman na ha halban karokaan, bana ta hi Cristo a ampakata-taga-nan na ay homin ni daoto a karokaan kona.

⁴ Yay tawon anggomwa kasalanan ay kay an-homonol ha kawkapanogoan nan Dios, bana ta yay kasalanan ay kako-kontra ha kawkapanogoan. ⁵ Tanda moyo a hi Cristo ay nako ya iti ha babon lota para alihon nay main tamon kawkasalanan, kot hiya, homin ya ni daoto a kasalanan. ⁶ Kanya yay tawon ampagpirmi koni Cristo ay kay ya ampagpatoloy nin gomwa kasalanan. Kot yay tawon ampagpatoloy gomwa kasalanan ay kay na ot na-bilbi hi Cristo ni naintindyan no hino ya.

⁷ Mabli kon awa-nak, ando kamo palingo ha hinoman. Maptog bongat a a-say tawo no anggomwa yan kaabigan a bilang anamaot koni Cristo a sangkaabigan. ⁸ Kot yay tawon ampagpatoloy ha pa-magkasalanan ay kahakopan na ya ni Satanas, ta paibat hin ompisa, hi Satanas ay ampagkasalanan ana. Yadti a bara-nan no anongkot yay Anak nan Dios kot nako ya iti ha lota, para hiraon nay gawgawa ni Satanas.

⁹ Kanya yay tawon nag-in anan anak nan Dios ay kay ya ampagpatoloy gomwa kasalanan, bana ta yay ba-yon biyay a ibat ha Dios ay ampagpirmi kona. Kanya naor kay ya maari magpatoloy nin gomwa kasalanan, bana ta nag-in yay nan anak nan Dios. ¹⁰ Oyay pamilbian no hinoy awa-nak nan Dios tan no hinoy awa-nak ni Satanas: Hinoman a kay anggomwa kaabigan ta kay ya ampanglabi ha kaparan tawo ay ambo na yan anak Dios.

Dapat Milalabi

¹¹ Yay aral a nalngo moyo paibat hin ompisa ay anodti: Milalabi tamo. ¹² Ando tamo aligon yadtaw hi Cain a kahakopan ni Satanas ta pinati nay ali na. Anongkot pinati na ya? Bana ta dawdoka a gawa na, kot yay ali na ay lawlabah a gawa.

¹³ Kanya, tawtalakaka, ando tamo pag-ispantawan, no antiplonon la tamoy namaot nin hilay tawtawon makamondo. ¹⁴ Tanda tamo a dati ay pa-hal nati tamo, kot hawanin ay nagkamain tamoy nan ba-yon biyay, bana ta anlabyon tamo hilay kaparan antompol. Hila balo a kay homin pamanglabi ha kapara ay pahal nati hila ot. ¹⁵ Ngamin, hinoman a tawon ampaniplon ha kapara ay bilang ot bongat mamangmatin tawo, tan tanda moyo a yay ma-mangmatin

tawo ay homin yan biyay a homin anggawan. ¹⁶ Iti tamo angka-bilbi yay labi nan Dios: Inimbi ni Cristo a biyay na alang-alang kontamo. Kanya dapat tamoy namaot ibi a main tamon biyay alang-alang ha tawtalakaka. ¹⁷ Kot no main tawo a bastanti ha kabi-biyay, ta maimatonan nay talakakan ampangailangan balo ta kay na ya an-ingarowan, mahalita na wari a main yan labi ibat ha Dios? ¹⁸ Mabli kon awa-nak, kailangan yay labi tamo ay ambo odtaw nangangga tana ha halita o kaboboy-boboy bongat, nokay dapat potog tan ma-kit odti ha gawgawa.

Kohaw Nakom nin Omarap Konan Dios

¹⁹ Ha pa-milalabi tamo ha a-sa tan a-sa, ma-bilbi tamo a hitamo kot anhomonol ha kaptogan, tan toloy magkamain tamon kaliswayan nakom domani ha Dios. ²⁰ Kanya no wari ta angka-golowan a nakom tamo bana ha nakalabah tamon kawkasalanan, isipon tamo a mas mainganga-rowon yay Dios dinan yay wanan nakom tamo, tan tanda na man a halban bawbagay. ²¹ Kanya pawpinabli ko, no malinis a konsinsya tamo, kay tamo mag-alangan domani ha Dios, ²² tan anyakamay dawaton tamo kona ay ibi na, bana ta anhonolon tamoy kawkanogon na, ta anggawon tamoy ampaka-palilikot kona. ²³ Oyay ampanogon

na: Tompol tamo konan Anak na a hi Jesu-Cristo tan milalabi ayon ha impanogo ni Cristo kontamo. ²⁴ Yay tawon anhomonol ha kawkapanogoan nan Dios ay iti ya konan Dios tan yay Dios ay ison yay namaot kona. Tan ha paralan nin Ispirito na a inhogo na kontamo ay mabilbi a ampagpirmi yay Dios kontamo.

4

Yay Ispirito nan Dios tan yay Ispirito Ibat koni Satanas

¹ Pawpinabli ko, ando moyo basta pi-polon a hinoman a ampanalita a ampango-nawan yan Ispirito nan Dios, nokay hobokon moyo yapo, no doman ta yay ispirito a ampango-na konla kot yay Ispirito nan Dios. Nga-min, lako hilay nay nilomtaw ha mondo a tawon ampagkonwari a hila kot propita a mangangaral nan Dios. ² Oyay pamilbian a yay Ispirito nan Dios a ampango-na ha a-say tawo: No yay Ispirito a ampango-na kona ay ambilbion na a hi Jesu-Cristo kot naglalaman yan tawo, ya-rin yay Ispirito nan Dios. ³ Kot no yay ispirito a ampango-na kona ay kay na ambilbion a naglalaman yan tawo hi Jesu-Cristo, ya-rin a ispirito ay ambo ibat ha Dios, nokay ispiriton [ibat koni Satanas a ampango-na koni] anti-Cristo. Impatandaan ana komoyo a makalato ya-rin a mangontra koni Cristo,

tan iti yay na hawanin ha mondo.

⁴ Kot hikamo, mabli kon awa-nak, aw-ikon na kamoy nan Dios, tan angkadaog moyoy na hilay pawpalson mangangaral, bana ta yay Ispirito nan Dios a iti komoyo ay mas maka-pangyayari ya koni Satanas, a ampango-na konlan tawtawon makamondo. ⁵ Hilay pawpalson mangangaral ay tawtawon makamondo, kanya makamondoy namaot a tawtotoro la, tan anlongon hila nin hilay kaparalan makamondo. ⁶ Kot hitamo ay aw-ikon nan Dios. Hinoman a ambomilbi ha Dios ay ampanglongo ha an-ipangaral tamo, kot hilay ambo nan ikon ay kay ampanglongo ha an-ipangaral tamo. Iti tamo ma-patnagan no yay a-say tawo kot ampango-nawan yan Ispirito nan Dios a ampangibatan kaptogan, o no ampango-nawan yan ispiriton [ibat koni Satanas a] ampanglingo-lingo.

Yay Dios a Ibatan nin Maptog a Labi

⁷ Pawpinabli ko, milalabi tamo bana ta yay maptog a labi ay ibat ha Dios. Yay tawon main maptog a labi ay anak yan Dios tan ambomilbi ha Dios. ⁸ Kot yay tawon homin pa-manglabi ha kaparan tawo ay kay ambomilbi ha Dios, ta yay Dios ay malabi. ⁹ Impa-kit nan Dios yay labi na kontamo, ta inhogo nay ka-siya-siya

nan Anak iti ha lota, para magkamain tamon biyay a homin anggawan bana kona. ¹⁰ Iti tamo na-tandaan yay potog a labi: Ambo bana ha pa-manglabi tamo ha Dios, nokay ha pa-manglabi na kontamo, ta inhogo nay naor a Anak na para akoon nay main tamon kawkasalanan.

¹¹ Kanya, pawpinabli ko, bana ta anorin na kalabin Dios kontamo, dapat milalabi tamoy namaot. ¹² Nika-ka-noman ay homin ot nakakit konan Dios. Kot no ampilalabi tamo, iti yay Dios kontamo, tan yay labi na a angka-kit kontamo ay magin anan hosto.

¹³ Ma-bilbi a iti tamo konan Dios tan hiya ay iti namaot kontamo, bana ta imbi nay Ispirito na. ¹⁴ Nakit mi tan antistigosan mi a inhogo nan Ama hi Jesus a Anak na pigaw magin Mamilipyas nin tawtawon iti ha mondo. ¹⁵ Yay tawon ambomilbi a hi Jesus kot Anak nan Dios ay ison konay Dios, tan hiya man ay iti namaot konan Dios. ¹⁶ Tanda tan ampi-polon tamo yay labi nan Dios kontamo.

Yay Dios ay malabi ya, tan yay tawon malabi ay iti ya ha Dios, tan ison yay namaot a Dios kona. ¹⁷ Hawanin, no nagin anan hostoy labi tamo ay malisway a nakom tamo ha awlon pangongokom, bana ta lolog iti tamo ot ha mondo ay bilang tamoy na koni Cristo. ¹⁸ Nga-min, yay mapotog a labi ay homin anan

awit kali-mowan, ta no hostoy yay labi ay angkaalih anay kali-mowan, ta yay anakali-mo ay kaparosawan. Kanya no angkali-mo ot yay tawo ha parosa nan Dios, pamilbian orin a ambo ot hosto a main nan labi.

¹⁹ Ampanglabi tamo konan Dios ta hiya a no-nan nanglabi kontamo. ²⁰ Kot no main tawon ampanalita a anlabyon yay Dios, anta antiplonon yay kapara, magalotoy ya, ta no yay kapara a angka-kit na kot kay na ma-labi, pa-no na man malabi yay Dios a kay na angka-kit? ²¹ Yadti impanogo ni Cristo kontamo: Yay tawon ampanglabi konan Dios ay dapat labyon yay namaot a kapara.

5

Yay Maipanaog Tamo ha Karokaan

¹ Yay tawon ampi-pol a hi Jesus yay Cristo a inhogo nan Dios ay talagan anak na yan Dios. Hawanin, balang tawon ampanglabi konan Dios bilang Ama na ay natoral bongat a anlabyon yay namaot a kaparan awa-nak nan Dios. ² Oyay pamilbian a anlabyon tamo hilay awa-nak nan Dios: no anlabyon tamo yay Dios tan anhonolon tamoy kawkapanogoan na. ³ Nga-min, yay maptog a labi tamo ha Dios ay angka-kit ha kaho-honol tamo ha kawkapanogoan na, lalo

paot ta ambo mairap gawon yadti. ⁴ Nga-min, balang tawo a nag-in anak nan Dios ay angka-daog nay kawkarokaan iti ha mondo, tan yay paralan nin panaog tamo ha karokaan iti ha mondo ay yay katotpol tamo koni Cristo. ⁵ Nga-min, hinoman ot wari a maari makadaog ha kawkarokaan iti ha mondo no ambo yay tawon ambomilbi a hi Jesus yay Anak nan Dios?

Yay Toloy Ampamaptog a hi Jesus kot Anak nan Dios

⁶ Hi Jesu-Cristo ay nako iti ha kalotaan. Nagpabaotismo ya ha lanom tan tinomolo a daya na ha main nan pangamati. Ambo bongat yarin a binaotismowan ya ha lanom, nokay tinomolo ot anaor a daya na ha main nan pangamati. Yay Ispirito nan Dios mismo a ampamaptog konan yadti, tan yadtin Ispirito nan Dios ay ison konay halban kaptogan. ⁷ Hawanin, tolo hilay [itaw ha langit a]* ampamaptog no hino hi Jesus: [yay Ama, yay "Halita" [a homin laloma no ambo hi Jesu-Cristo mismo], tan yay Masanton Ispirito nan Dios. Hiladtin tolo ay asasa. ⁸ Toloy namaot yay ampamaptog iti ha lota no hino hi Jesus:]* yay Ispirito nan Dios, yay pa-maotismo koni Jesus ha lanom, tan yay katotolo nin daya na ha main nan pangamati. Yay ampaptogon nin hiladtin tolo ay pari-pariho. ⁹ No pa-no

tamo antanggapon yay pamaptog nin kaparan tawo, di mas lalo tamon dapat pipolon yay pamaptog nan Dios a hi Jesus kot Anak na. ¹⁰ Yay tawon antompol konan Anak nan Dios ay ampipolon nay pamaptog nan Dios. Kot yay tawon kay antompol konan Anak nan Dios ay anggaw-on nan magalotoy yay Dios, ta kay na ampipolon yay pamaptog nan Dios tongkol konan Anak na.

¹¹ Oyay pamaptog nan Dios: Inimbi na kontamon antompol konan Anak na yay biyay a homin anggawan, tan yadti ay matanggap bongat nin tawo ha pa-makiasasa konan Anak na. ¹² Kanya yay tawon an-iwanan nan Anak nan Dios ay main yan biyay a homin anggawan. Kot yay kay an-iwanan Anak nan Dios ay homin yan biyay a homin anggawan.

Yay Biyay a Homin Anggawan

¹³ An-isolat kodti halban komoyon hikamoy antompol konan Anak nan Dios, ta pigaw tanda moyo a main kamom biyay a homin anggawan, tan pigaw magpatoloy kamo ha main moyon katotpol kona. ¹⁴ Mahi-ban a pa-masimala tamo konan Dios a long-on na tamo, no domawat tamo kona nin maskin anyakaman a bagay ayon ha main nan kalabayan. ¹⁵ Hawanin ta tanda tamo a anlongon na tamo ha anyakamay

dawaton tamo kona, tanda tamoy namaot a an-ibi nay balang andawaton tamo kona.

¹⁶ Hawanin, no alimbawa ta main a-sa komoyo a ampakaimaton ha a-say talakaka a ampagkasalanan, nin klasin kasalanan a ambo pangibatan mi-ka ha impyirno*, idawat na ya ha Dios ta biyan na yan biyay a homin anggawan. Yay antokoyon ko ay yay pa-magkasalanan a kay maka-pi-ka ha impyirno. Kot balo main pa-magkasalanan a maka-pi-ka ha impyirno. Hawanin, no main tawon ampagkasalanan nin anorin a klasin kasalanan, kay ko an-ibalita a idawat moyo ya. ¹⁷ Halban nin doka a gawa ay kasalanan, kot main kasalanan a kay maka-pi-ka ha impyirno.

¹⁸ Tanda tamo syimpri a yay tawon nag-in anak nan Dios ay kay ana ampagpatoloy gomwa nin kasalanan, nokay masbali an-ingatan nay sarili na, kanya kay na ya maano ni Satanas.

¹⁹ Tanda tamo a hitamoy antompol ay awa-nak na tamoy nan Dios, kot halban tawon makamondo ay kahakopan ni Satanas.

²⁰ Tan tanda tamo ot a yay Anak nan Dios ay nako ya iti ha lota, tan binyan na tamon pangingintindi para ma-bilbi tamo yay potog a Dios. Hawanin anaor ay iti

tamo konan potog a Dios, bana ha pa-makiasa-sa tamo konan yay Anak nan hi Jesu-Cristo. Yadti yay potog a Dios tan ma-mamin biyay a homin anggawan.

²¹ Kanya, mabli kon awanak, an-ipaka-bibilin ko komoyo a pa-lilihan moyoy anyakamay dawdios-diosan. Amen.

* 5:16 5:16 Ha Griego: mi-ka ha kamatyan, labay totolon, ispiritwal a kamatyan a pa-makihiyay konan Dios anggangan-angga.

Ikalwan solat ni Juan

¹ Hiko hi Juan, yay ambilbion matoa nin hikamoy kaparan antompol.

Solat kodti komo, a-say mapagalang a indo a pinili nan Dios tan konlan awanak mo. Talagan mabli kamo kongko tan ambo bongat kongko, nokay pati konlan halban kaparan magtanda nin kaptogan tongkol koni Cristo. ² Anlabyon mi kamo bana ta iti kontamoy kaptogan, tan yadti ay ampagpirmi kontamo angganangga.

³ Patoloy moyo komon matanggap a inganga-ro tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios Ama tan koni Jesu-Criston Katawan a Anak na, awit a kaptogan tan pamanglabi.

Yay Kaptogan tan yay Pamilalabi

⁴ Hi-ban a kaligawan ko, ta na-tandaan kon hilay laloman awanak mo ay anhomonol ha kaptogan ayon ha an-ipanogo nan Ama kontamo. ⁵ Kanya hawanin, mapagalang a indo, yay andawaton ko komo ay komon milalabi tamoy halban. Yadtin anisolat ko komo ay ambo ba-yon kapanogoan, nokay datin kapanogoan a nalngotamo paibat hin tinompoltamo koni Jesus. ⁶ Yay pamilbian nin maptog a labi

ay yay kaho-honol tamo ha kawkapanogoan nan Dios, tan oyay an-ipanogo na a napag-aralan moyoy na paibat ot hin o-na: Magbiyay tamon main pa-milalabi.

⁷ Nga-min, lako hilay nay mangangaral a mamanglingo-lingo a antomala iti ha mondo. Kay la ambilbion a hi Jesu-Cristo kot naglalaman yan tawo. Hiladti ay mamanglingo-lingo tan anti-Cristo [o kawkontra ni Cristo]. ⁸ Kanya mag-ingat kamo pigaw kay masayang yay pinagpagalan min intoro komoyo, nokay masbali matanggap min hosto yay primyo [a ibi nan Dios komi].

⁹ Hinoman a anggomwa nin kontra ha totoro ni Cristo, ta kay ya ampagpatoloy ha kaho-honol ay homin konay Dios. Balo ta yay tawon ampagpatoloy ha totoro ni Cristo ay ison konay Ama tan Anak. ¹⁰ Kanya, no main mako mangaral komoyo ta hakalakoy itoro na, ando moyo ya tanggapon ha bali moyo ni asikasowon. ¹¹ Nga-min, ha oras nin asikasowon moyo ya, bilang ot bongat ampakiasa-sa kamo ha doka a gawa na.

Hoyot a Hawhalita

¹² Lako ot komon a labay kon ibalita komoyo kot kay koy na isolat. Ampasimala akon maka-ka ako ison komoyo, pigaw ma-pitototol tamon arap-arapan ta pigaw mahostoy kaligawan tamo.

¹³ Angkomostawon la kay namaot nin hilay awa-nak nin talakaka mon babayi a pinili nay namaot Dios bilang komo. Amen.

Ikatlon solat ni Juan

¹ Hiko hi Juan, yay ambibion matoa nin hikamoy kaparan antompol.

Solat kodti komo, amigon Gayo a talagan mabli kongko.

² Yay dawat ko para komo, mabli kon amigo ay maligsa ka tana komon lawah, tan labah anamaot komon a kapa-halan mo ha halban bawbagay a bilang syimpri ha main mon katotpol koni Cristo a labah anamaot. ³ Hiban a kaligawan ko hin nilomato hilay kaparan antompol ibat ison, ta imbalita lan patoloy a kaho-honol mo ha kaptogan, tan anipamiyay mo yadtin kaptogan. ⁴ Homin anan homolok ha kaligawan ko no mtandaan kon hikamo a anitoring kon awa-nak ko kot ampagbiyay ayon ha kaptogan.

Pamomori koni Gayo

⁵ Amigo, yay pananambay mo ison konlan kaparan antompol koni Cristo, maski man konlan ambo mon bilbi ay pamilbian a talagan maptog ka. ⁶ Ha pa-mititipon mi iti nin hilay kaparan antompol ay imbalita lan hilay naibat ison, yay tongkol ha maptog mon labi. Komon patoloy mo hilan ma-tambayan ha main lan kakaon ha paralan a ka-palilikot konan

Katawan. ⁷ Nga-min, ampako hilan mangaral tongkol koni Cristo, tan kay hila ampananggap nin tambay ibat konlan kay ambomilbi ha Dios. ⁸ Kanya hitamoy antompol a dapat magsoportan konla, pigaw maka-pakitambay tamo para maipangaral yay kaptogan.

Tongkol koni Diotrefes tan hi Demetrio

⁹ Nanolat akoy na ison ha gropo moyon antompol, kot hi Diotrefes ay kay ya ampanglongo kongko, ta yay labay na ay hiyay bilbion ma-ngo-na. ¹⁰ Kanya ha pamako ko ison ay ibalita ko ha gropo moyo yay anggawon na komin pa-maroroka a homin ha kaptogan. Tan ambo ya ot kontinto ison, ta pati hilay kaparan antompol a ampako mangaral komoyo ay kay na anhalabaton, nokay masbali ampondan na ot hilay malabay manalabat konla, bisa no kay hila ampanglongo ay an-alihon na hila ha pa-makamyimbrow ha gropo moyon antompol.

¹¹ Amigo, ando ka komon makialig gomwa doka, nokay yay labah a gawa a aligon mo, ta yay tawon anggomwa abig ay anak nan Dios, kot yay tawon anggomwa doka ay kay ambomilbi ha Dios.

¹² No tongkol anamaot koni Demetrio, labah yay

anhalitaon nin balang a-sa tongkol kona, palibhasay mapatnag a anhonolon nay kaptogan. Hikami man iti ay ampaptogon mi-rin halita la, tan tanda moyo a potog yadtin an-ibalita mi.

Hoyot a Hawhalita

¹³ Lako ot komon a labay kon ibalita komo kot kay koy na isolat, ¹⁴ ta ampasimala akon kay na maboyot ay ma-pi-kit ta tan ma-pi-totol nin arap-arapan.

¹⁵ Malisway tana komon lawah a main mon kanakoman.

Angkomostawon la kan kawka-bilbi tamo iti tan ikomosta la kami namaot nin a-sa a-sa ha balang kawka-bilbi tamo ison.

Solat ni Judas (ambo hi Judas Iscariote)

¹ Hiko hi Judas, magsirbi ni Jesu-Cristo tan talakaka ni Santiago. Solat kodti komoyo a kaparan kinotana nan Dios Ama, ginwa nan bawbanal a tawtawo na, tan an-ingatan na ha main moyon pamakiasa-sa koni Jesu-Cristo. ² Komon lalo nan pa-lahan Dios a angkatanggap moyon inganga-ro, kaliswayan nakom tan labin ibat kona.

Tongkol Konlan Palson Mawmangangaral

³ Mablin tawtalakaka, hiban komon a nakom kon solatan katamo tongkol ha kalipyanan a inimbi nan Dios kontamon pari-pariho. Kot naisip ko hawanin, mas kailangan kon isolat tan iwawali komoyo a dapat odongan moyoy katotpol a minghanan nan impataya Dios kontamon banal a tawtawo na, tan paray na ha halban panaon. ⁴ Nga-min, main tawtawon nipalamo komoyo nin kay moyo tanda a ampagkonwari hilan antompol. Hiladtin tawtawo ay ambo maka-Dios, tan ambiyan lan lingon kanaboan yay ingangaro nan Dios tamo ta yay wanla, maari magpatoloy ha gawgawa imoralidad. Kay la

ambibion yay ka-siya-siyan Dios a Poon tamo tan yay Katawan tamon Jesu-Cristo. Hin yadtaw ot ay nakasolat ana ha Masanton Kasolatan a parosawan nan Dios hilay anorin a tawtawo.

⁵ Maski man tanda moyoy nadti, labay ko ot syimprin ipapanomtoman komoyo: Potog inlipyas nan Katawan hilay o-nan kapara min Israelita ha nasyon Egipto, balo ta hin hoyot ay pinarosawan nan mati hilay kay tinompol kona. ⁶ Isipon moyoy namaot hilay aw-anghil a kay nagpatoloy ha main lan katongkolan ta imbati lay dapat lan kamainan. Yadti bara-nan kanya binalol na hilan Dios nin tikala a kay maboyto tan ingkolong ha a-say na-pakaroblom a logar, ta an-ita-gan na hila ha kaparosawan ha awlon pangongokom. ⁷ Tan isipon moyo syimpri hilay tawtawo ha syodad Sodoma tan Gomorra, pati ha kawkalibol a bawbabali. Hila man ay nagbiyay ha gawgawa imoralidad [bilang ginwa lan hila-rin a aw-anghil], ta impaki-loko-loko lay sarili la ha ambo lan dapat pakiasasawan. Kanya inabagat na hilan apoy nin Dios, pamilbian a parosawan nay namaot hilay tawtawon makasalanan ha apoy a kay homin pa-nga-lop.

⁸ Anorin ot bongat konlan hiladtaw tawtawo ison komoyo a ambo maka-Dios: Bana ha aw-apos lan kapa-

pariril ay ampagkasalanan hila ha sarili lan lalaman, kay hila ampahakop ha main awtoridad, tan ampamaroroka hilan aw-anghil. ⁹ Anta ni hi Miguel a a-sa ha pawpoon lan aw-anghil ay kay ya nagkohaw nakom hosgawon hi Satanas nin main awit pa-maroroka hin impaglaban nay katoynongan no hinoy dapat magikon bangkay ni Moises hin yadtaw. Basta nanganggan wana kona, “Yay Katawan a mamarosa komo.” ¹⁰ Balo ta hila-rin tawtawon ambo maka-Dios, basta la tana amparorokaon a bawbagay a kay la maabot intindyon. No anyadtaw a ilig nin lalaman la ay basta la tanan gaw-on, ta bilang hilan ayop [a kay anggamiton a isip]. Yadti nay pangibatan nin main lan ikahira.

¹¹ Ka-ka-roy ogotan lan hila-rin a tawtawo! Ngamin, yay pa-magbiyay la ay bilang konan yadtaw hi Cain*. Bilang hilay namaot konan yadtaw hi Balaam†, ansomolong hila ha lingon gawa bana bongat ha kwarta. Bilang hila ot konlan hiladtaw gropo ni Core‡, ta angkomontra hilay namaot ha Dios, kanya miparoka hilay namaot a bilang konla. ¹² Kapa-halan lan hila-rin tawtawon ambo maka-Dios ay mawmantsa ha main moyon pa-mititipon

mangan bilang ampilalabin mita-talakaka konan Katawan. Matpol hilan kipangan-pangan komoyo, bi-sa sarili la bongat a tanda la. Kapa-halan la ot ay lolom a bastay nan bongat an-ilpar lopot a homin angkaibin abagat. Bilang hilay namaot pawpoon kayon homin kabonga-bonga anta panaon anan pamomonga. Kaalimbawaan la ot ay natin kayo a binotbot ta kay anan lamang ampamonga. ¹³ Bilang hilan lalako a alon ha ambay, ta bi-sa yay pahal hobo a angka-bati ha liglig ay kawkaringoyan bana ha gawgawa lan doka. Kaalimbawaan nin ogotan la ay bilang ha tawtaka bitoon a angkadabo ha homin panganggawan a karobloman.

¹⁴ Hila-rin tawtawon ambo maka-Dios a antokoyon nan yadtaw hi Propita Enoc. Hiya yay ika-nom§ a lahi paibat koni Adan. Wanan inhola hin yadtaw, “Biliwon moyo, ta lomato yay Katawan, kalamo na hilay libo-libon bawbanal a anghil na, ¹⁵ ta hokoman nay halban tawo. Parosawan na hilay halban ambo maka-Dios, bana ha gawgawa lan kontra kona tan bana ha hina-halita lan pamaroroka kona.” ¹⁶ Potog anaor ta hiladtin tawtawo ay ogali lay nan mana-

* **1:11** 11 Istorya ni Cain: Genesis 4:1-16. † **1:11** 11 Istorya ni Balaam: Bilang 22:1-24:25 tan 31:16. ‡ **1:11** 11 Istorya ni Core: Bilang 16:1-50. § **1:14** 14 Ha Griego: “ikapito” ta kalaming hi Adan ha bilang.

dalamorom, rawriklamador, ampango-nawan nin kapa-pariril a ilig, mawmalaspot tan maronong mamolabola pigaw makwa lay labay la.

Pawpaka-bibilin

¹⁷ Kot hikamo, mablin tawtalakaka, kailangan paka-tandaan moyodtaw impa-pao-na la komoyo nin hilay apostolis nan Katawan tamon Jesu-Cristo. ¹⁸ Impatandaan lay na komoyo a konan yadtin hoyot a panaon ay main lomwah a tawtawon manoya-toya ha Halita nan Katawan, ta anhonolon lay aw-ilig nin lalaman la maskin kontra ha Dios. ¹⁹ Hila-rin a antokoyon ison ay hilay tawtawon ampakihiyay ana kontamo, ta ampango-nawan hilan aw-ilig a makamondo ta homin konla yay Ispirito nan Dios. ²⁰ Kot hikamo, mablin tawtalakaka, mitatambay kamon lalon omgot a napakamasagrado moyon katotpol koni Jesu-Cristo. Domawat kamon pirmi ha tambay nin Masanton Ispirito nan Dios. ²¹ Lawah kamoy namaot magpahakop konan Dios pigaw patoloy moyon ma-ranasan a labi na komoyo. Pakata-taganan moyoy namaot a pa-mako nan oman iti nin Katawan tamon Jesu-Cristo, ta ha main nan inganga-ro ay ibi ta ibi na kontamoy biyay a homin anggawan.

²² Inga-rowan tan tambayan moyo hilay ampaglowa-loway nakom nin main awit pa-mag-ingat. ²³ Dandanon moyo hilay naalipon ha dawdoka a gawa, a bilang ha panandan ha tawon ma-poolan ana. Balo ta mag-ingat kamo nin kay la kamo maayat, tan tiplonon moyoy kawkarokaan a anggawon la, pati nay aw-ayhing la a pa-hal na-mantsawan nin main lan kapa-pariril a gawa.

Pamomori

²⁴ Poriwon yay Dios a maka-piingat komoyo nin kay kamo matokso, tan marap na kamo ha sarili na nin homin kapintasan tan pono nin kaligawan itaw ha gloria. ²⁵ Hiyan bongat a Dios a Ma-milipyas tamo ha paralan nan Katawan tamon Jesu-Cristo*. Ikon nay kaporiwan, karangalan, kapangyarian tan pa-mag-ari paibat hin kalin-oo-nawan, hawanin tan anggan-angga. Amen.

* **1:25** 25 Ha lalaman kopya nin Griego: Hiyan bongat a Dios a sangkaronongan a Ma-milipyas tamo.

Yay Impatnag ni Jesu-Criston Katawan koni Juan

¹ Yadti ay tongkol ha bawbagay-bagay a impatnag ni Jesu-Cristo kongko. Impa-taya nan Dios odti kona para ipatandaan ha halban mawma-magsirbi na yay pawpangyayari a dapat mangyari ha kay na maboyot a panaon. Kanya inhogo ni Jesu-Cristo a a-say anghil na para ipalino yadti kongko, hiko hi Juan a a-sa ha ma-magsirbi na. ² Anisolat ko hawanin yadtin halban ni-ka-kit ko, tan ampaptogon ko a yadti kot halita nan Dios a pinaptogan anamaot ni Jesu-Cristo. ³ Makalma yay ampamasa nin yadtin impapipatnag nan Dios a mangyari ha lomato a panaon, tan makalma hilay manglono tan homonol ha nakasolat iti konan yadtin libro, ta madani nan mangyari odti.

Yay Ompisan Halita ni Juan Konlan Antompol ha Pitoy Bina-babali

⁴ Ibat koni Juan,

Para komoyon pitoy gropon antompol ha probinsyan Asia:

Patoloy moyo komon matanggap a kaabigan tan kaliswayan nakom a ibat konan Dios a angkabyay paibat hin ibat, anggan hawanin tan anggan-angga,

tan ibat anamaot konan Masanton Ispirito na a main pitoy kapangyarian tan lawah itaw ha arapan trono na, ⁵ tan ibat syimpri koni Jesu-Cristo, yay maptog a tistigo, yay no-nan norong nabyay, tan Ari yan halban aw-ari ha intiron mondo.

Anlabyon na tamo, nilinisan tamo ha main tamon kawkasalanan ha paralan nin daya nan tinomolo, ⁶ tan ginwa na tamon pahal aw-ari tan pawpari para magsirbi konan Dios a Ama na. Poriwon ya ha main nan pa-mag-ari anggan-angga! Amen.

⁷ Bilyon moyo ta makalato yan kasabay nin lolom, tan halban ay maka-kit kona pati hilay namika liking na. Halban tawtawo ha intiron mondo ay mi-tangih-tangih bana ha parosan ibi na konla. Mangyari ta mangyari yadti. Amen.

⁸ Wanan Dios a Katawan a Makapangyayari a angkabyay paibat hin ibat, anggan hawanin tan anggan-angga, "Hiko yay Alpha tan Omega, [labay totolon,] hikoy ompisa tan panganggawan nin halban bawbagay."

Hin Nagpa-kit hi Cristo koni Juan

⁹ Hiko hi Juan a ka-para moyon antompol tan kalamoan moyon ampagdya-dya tan ampanagan ha main nan pa-mag-ari ni Jesu-Cristo. Kalamoan moyo ko ot ampagpasinsya

a bilang anamaot koni Jesu-Cristo. Imbantak ako ha Polo Patmos bana ha pangangaral ko nin Halita nan Dios tan yay kaptogan a impatnag ni Jesu-Cristo. ¹⁰ A-say awlon Dominggo hin yarin a itaw ako ay pinanganawan na kon Ispirito nan Dios. Tongwa, main akon nalngo makhaw a basis a bilang tonoy trompita ha main kon bokotan. ¹¹ Wanan basis, "[Hiko yay Alpha tan Omega, labay tolong, hikoy pinakao-na tan pinakahoyot ha halban.]* Isolot mo ta igwa ha libro yay mi-kakit mo, ta ipa-wit konlan pitoy gropon antompol ha probinsyan Asia: yay gropo ha Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia tan Laodicea." ¹² Binomling ako ta biniliw kodtaw ampaki-totol kongko. Main akon na-kit pitoy mata-gay a lamparawan a balitok. ¹³ Ha pibotlayan nin yarin pitoy lamparawan ay main a-say bilang itsoran lalakin nakadoloh nin maanloh anggan boor, tan nakatagkoh yan malapar a gawa ha balitok a niabot anggan kolop. ¹⁴ Yay habot na ay sangkapotian a bilang kapotî nin kapah o kari "snow". Yay mata na ay bilang dotan apoy. ¹⁵ Yay ayi na ay ampanglinô-linô tan ka-papolag a bilang tanso a antonawon ha pogon, tan yay basis na ay an-ogong nin bilang alon a lalako. ¹⁶ Main yan ga-got pitoy bitoon ha

wanan gamot na, bi-sa main anlomwah ha boboy na nin na-pakatarom a ispadan midobali a tarom, tan yay lopa na ay mahawang a bilang hawang nan awlo ha ogtiawlo.

¹⁷ Pa-maka-kit ko kona ay natomba ko ha danin ayi na nin bilang akoy nan nati. Kot imparna yay wanan gamot na kongko, ta wana, "Ando ka malimo, ta hikoy pinakao-na tan pinakahoyot ha halban. ¹⁸ Hiko yay lawah angkabyay. Pinati la ko man, kot bilyon mo, hawanin ay angkabyay akon homin anan pa-ngamati mika-ka-noman. [Amen.] Iti ha lalo kapangyarian ko yay kamatian tan yay Hades a kamainan lan ni-kati. ¹⁹ Kanya isolat moy bawbagay a angka-kit mo: yay ampangyari ana hawanin tan yay mangyari ha lomato a panaon. ²⁰ Oyay sikriton kanaboan nan pitoy bitoon a angka-kit mon gagot ko ha wanan gamot ko tan yay pitoy mangata-gay a lamparawan a balitok: Hildatin pitoy bitoon ay kaalimbawaan nin hilay pitoy hogo kon ampangalalay konlan pitoy gropon antompol, tan yadtin pitoy lamparawan a angka-kit mo ay kaalimbawaan nin hila-rin pitoy gropon antompol."

Yay Solat Konlan Antompol ha Efeso

2

¹ [Wanan impatoloy ni Jesu-Cristo kongko,] "Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha gropo lan antompol ha syodad Efeso nin anodti:

"Oyay ibalita ko komoyo, hiko a main ga-got nin pitoy bitoon ha wanan gamot ko tan mala-lalako ha pibotlayan nin yay pitoy mata-gay a lamparawan a balitok. ² Tanda koy gawgawa moyo, yay pamagpagal moyo tan yay pamagpasinsya moyo. Tanda kon kay moyo magawa konsintiwon ha gropo moyo hilay dawdoka a tawo. Hinobok moyoy naor hilay ampagkonwari aw-apostolis, bi-sa na-paptogan moyon pawpalso hila. ³ Tanda kon an-agwantawan moyoy dawdya-dya, mapasinsya kamo, tan alang-alang kongko ay ampagpagal kamo nin kay angkomapoy a nakom. ⁴ Kot main akon kay na-gostowan komoyo: Nangoman anay labi moyo. ⁵ Kanya panomtomon moyoy kahi-banan labi moyo hin yadtaw, tan ombabalyon moyoy nagawa moyon kawkasalanan. Ibalik moyoy labah a gawgawa moyo a bilang hin o-na, ta no kay kamo mangombabali ay tampol katamon kaon, ta alihon ko ha main nan kamainan yay lamparawan a kaalimbawan kot gropo moyo ta itakwil katamoy na. ⁶ Anorin man, main ot a-say kaabigan komoyo:

Yay antiplonon kon doka a gawgawa lan Nicolaita ay antiplonon moyoy namaot.

⁷ "Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol.

"Hinoman a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay biyan ko yan karapatan mangan nin bongan kayon makabin biyay itaw ha paraison ampag-arian nan Dios."

Yay Solat Konlan Antompol ha Esmirna

⁸ [Wana ot ni Jesu-Cristo kongko,] "Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha gropo nin antompol ha babalin Esmirna nin anodti:

"Oyay ibalita ko komoyo, hikoy pinakao-na tan pinakahoyot ha halban, hiko a nati kot norong nabyay: ⁹ Tanda koy gawgawa tan pa-magdya-dya moyo. Tanda kon mairap kamo, kot ha dobali ya-rin ay talagan mayaman kamo. Tanda koy pa-maroroka la komoyo nin gropo lan Israelita ha babali moyo. Anhalitaon la a Israelita hila, anta tawtawo na hila ni Satanas. ¹⁰ Ando moyo kali-mowan yay anyakaman a dawdamsak a lomato komoyo. Kay maboyot, yay laloma komoyo ay ipakolong ni Satanas bilang pa-nobok komoyo, kanya magdya-dya kamon mapolo a awlo. Pakaptog kamo anggan ha kamatyan, ta biyan katamon

korona nin biyay a homin anggawan.

¹¹ “Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon hikamoy gawgropon antompol.

“Hinoman komoyo a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay kay domalan ha ikalwan kamatyan.”

Yay Solat Konlan Antompol ha Pergamo

¹² [Wanay naman ni Jesu-Cristo kongko,] “Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha gropo lan antompol ha babalin Pergamo nin anodti:

“Oyay ibalita ko komoyo, hiko a main na-pakatarom a ispadan mi-dobali a tarom. ¹³ Tanda ko [yay gawgawa moyo tan]* yay babalin an-iwanan moyo a maitoring kamainan trono ni Satanas. Anorin man, ampagpatoloy kamo syimpri ha kaho-honol kongko. Kay moyo an-ibori a katotpol moyo kongko, maskin hin panaon a hi Antipas a a-say maptog kon mangangaral kot pinati ison ha babali moyo a ampagpirmiwan ni Satanas. ¹⁴ Kot balo, main omnoy bagay a kay ko na-gostowan komoyo: Main laloma komoyo a ampi-pol ha lingon totoro a bilang ha totoro ni Balaam. Anta hiya odtaw namitoro konan yadtaw hi Ari Balak para ayatan hilay Israelita nin magkasalanan, kanya nangan hilan inda-ton ha

dios-diosan tan ginomwa aw-imoralidad. ¹⁵ Main

anamaot komoyo a anorin a anggaw-on la, ta ampi-pol hila ha [antiplonon kon]* lingon totoro lan Nicolaita.

¹⁶ Kanya mangombabali kamoy na, ta no kai ay tampol akon mako ison, ta parosawan katamo ha pahal ispadan anlomwah ha boboy ko a kaalimbawaan kot halita ko. ¹⁷ Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol.

“Hinoman komoyo a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay biyan ko yan yadtaw pa-mangan a nakaharya a anha-wayan ‘manna.’ Biyan ko ya ot mapoti a bato a main nakasolat nin ba-yon ngalan a homin laloman magtanda no ambo yadtaw bongat a mismon binyan.”

Yay Solat Konlan Antompol ha Tiatira

¹⁸ [Wana ot ni Jesu-Cristo kongko,] “Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha gropo nin antompol ha babalin Tiatira nin anodti:

“Oyay ibalita ko komoyo, hiko a Anak nan Dios a yay mata kot bilang dotan apoy, tan yay ayi kot ampangi-kirlap bilang tanso a pinalinô. ¹⁹ Tanda koy gawgawa moyo, yay labi moyo, yay kasi-sirbi moyo, yay katotpol moyo tan pa-magpasinya moyo. Tanda ko a mas mainakit

kamo ha gawgawa moyo hawanin dinan hin o-na. ²⁰ Kot balo, main omnoy bagay a kay ko na-gostowan komoyo: Ampayagan moyo yay babayin palson mangangaral a ampagkonwari propita nan Dios, anta kapariho nan doka nin yadtaw Rayna Jezebel, kanya ampami-pitoto tan ampanglingo-lingo ya konlan tawtawon ampagsirbi kongko para gomwa awimoralidad tan para mangan inda-ton ha dios-diosan. ²¹ Binyan ko yan panaon para pangombabalyan tan bokotan na-rin gawgawa nan imoralidad, kot kay na labay itgon. ²² Tandaan moyo, ta aboloyan kon magmasakit ya tan dosawon ko yan ambo makanonan pa-magdya-dya pati hilay kawkalamoan nan anggomwa imoralidad, no kay la ombabalyon tan itgon orin gawgawa lan karokaan. ²³ Ipapati ko hilay kapa-halan kot awanak na, [labay totolon, hilarin anhomonol ha totoro na,] ta pigaw ma-tandaan lan halban gawgropon antompol a kabisado ko pati laman kawkaisipan tan kawkanakoman nin tawo. Ibi ko ha balang a-sa komoyo yay kabayaran ayon ha gawgawa moyo.

²⁴ “Kot komoyon laloma ison ha Tiatira a kay ampanglongo konan ya-rin lingon totoro nan palson mangangaral, tan kay labay maka-

tanda nin anha-wayan lan mangalalo a totoro ni Satanas, homin akoy nan laloman ipagawa komoyo pigaw kay kamo ma-pabyatan. ²⁵ Balo ta magpatoloy kamon maptog ha ampanggotan moyo anggan ha lomato ako. ²⁶ Hinoman komoyo a manalo ha pa-makilaban ha karokaan tan anhomonol ha an-ipagwa ko anggan ha oltimon oras nin biyay la ay biyan ko hilan kapangyarian para magari ha nawnasyon. ²⁷ Yarin a kapangyarian ay kapariho ha tinanggap ko konan Ama ko. Mahigpit a pa-magari la konlan angkomontra a pahal gamitan hilan baston a pasak, kanya kapa-halan la kot kawkoron bongat a mangaoomok. ²⁸ Biyan ko hila ot nin pa-hal kabontatala.

²⁹ “Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol.”

3

Yay Solat Konlan Antompol ha Sardis

¹ [Wanay naman ni Jesu-Cristo kongko,] “Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha gropo lan antompol ha babalin Sardis nin anodti:

“Oyay ibalita ko komoyo, hiko a main pitoy kapangyarian nin Ispirito nan Dios tan main ot ga-got ha pitoy bitoon. Tanda koy gawgawa moyo. An-itoring lay gropo moyo a angkabyay,

kot balo kapa-halan moyo ay nati. ² Mimata kamoy na, tan pakhawon moyoy anyakaman a bawbagay a labah a angkatla ot ison komoyo a maga-magay na mati. Nga-min, angka-kit kon yay gawgawa moyo ay ambo hosto ha hilap nan Dios. ³ Panomtomon moyodtaw aral a nalngo tan tinanggap moyo, ta honolon moyo. Ombabalyon tan bokotan moyoy nay kawkasalanan moyo. Nga-min, no kay kamo mimata, bigla akon lomato komoyo a bilang ha a-say mahiba nin kay moyo tanda no anyay oras a ilato.

⁴ "Kot main syimprin omno komoyo ison ha babalin Sardis a ampagingat, ta kaalimbawan kot kay la minantsawan a main lan doloh. Hilarin a ipagkalamoan kon lomalakon nakamapoti a doloh ta hila-rin a marapat. ⁵ Hinoman komoyo a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay padolohan yan mapoti tan kay ko alihon a ngalan na ha libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan. Bilbion ko ya ha arapan nan Ama ko tan aw-anghil na.

⁶ "Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol."

Yay Solat Konlan Antompol ha Filadelfia

⁷ [Wana ot ni Jesu-Cristo kongko,] "Solatan mo yay hogo kon ampangalalay ha grupo lan antompol ha babalin Filadelfia nin anodti:

"Oyay ibalita ko komoyo, hiko a banal tan maptog. Gagnet koy pa-hal sosi ni Ari David, [labay totolon, main akon karapatan a bilang kona,] kanya anyaman a abryan ko ay homin makapihara, tan anyaman a ihara ko ay homin makaabri.

⁸ Tanda koy gawgawa moyo. Anggano man da-raoto a kababaan moyo, hinonol moyoy totoro ko tan kay moyo inbori a katotpol moyo kongko. Kanya

kaalimbawaan ay inabriyan koy a-say poltan ma-pagpawanan moyo nin homin maari mamihara. ⁹ Tandaan moyo: Pa-kaon ko komoyo hila-rin gropon Israelita a tawtawo ni Satanas. Anhalitaon la man a aw-Israelita hila a tawo nan Dios, kot para kongko ambo potog, nokay kagalotoyan orin. Patalimokoron ko hila ha arapan moyo. Ison la ma-bilbi a inaro katamo.

¹⁰ Bana ta hinonol moyoy bibilin kon magpasinsya, iatap katamo ha grabin kadya-dyaan a lomato ha intiron kalotaan para hobokon a halban tawtawo.

¹¹ [Tandaan moyo:]* tampol akon makalato. Magpatoloy kamon maptog ha ampangogotan moyoy na, ta pigaw kay homin tawon makakwa nin koronan ibi ko komoyo.

¹² Hinoman a manalo ha pa-

maki-laban ha karokaan ay gaw-on ko yan bilang ha a-say to-rok ha timplo nan Dios, bi-sa kay yay na omalih itaw mika-ka-noman. Igwa kon palatandaan konay ngalan nan Dios, tan pati ngalan syodad nan Dios a yay ba-yon Jerusalem a ipataoy nan mangibat ha langit. Igwa ko ot palatandaan kona yay ba-yon ngalan ko.

¹³ “Hinoman a am-pakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol.”

Yay Solat Konlan antom-pol ha Laodicea

¹⁴ [Bi-sa wanay naman ni Jesu-Cristo kongko,] “Solatan mo yay hogo kon ampan-galalay ha gropo lan antom-pol ha babalin Laodicea nin anodti:

“Oyay ibalita ko komoyo, hiko yay ‘Amen’, [labay totolon,] yay maptog tan mapasimalaan mamibalita kap-togan, tan yay pinangibatan nin halban pinalsa nan Dios. ¹⁵ Tanda koy gawgawa moyo. Kapa-halan moyo ay ambo kamon malayop, tan ambo kamoy namaot ma-mot, [labay totolon, ambo kamon kontra kongko, kot balo ambo kamoy namaot mainakit para kongko.] Labah ot komon a ma-mot kamo o kari malayop! ¹⁶ Kot bana anaor ta kapa-halan moyo kot maalimoom, ta ambo kamoy naor malayop ni ambo anamaot ma-mot ay

iwa-wa katamo. ¹⁷ Nga-min, an-ibalita moyo a mayaman kamoy na, mainomay tan homin kamoy nan pangan-gailangan ni anyakaman. Kot kay moyon bongat tanda a para kongko kot tomaor kamo, ka-kainga-ro tan mairap ta kolang ha katot-pol, bolag a kaisipan tan pa-hal lapyang, [labay totolon, kolang kamo ha gawgawa kaabigan.] ¹⁸ Kanya oyay wawali ko komoyo: Ya-rin kayamanan moyo ay pa-hal ipanaliw moyoy na ingat nin poron balitok a iti kongko a impadalan ha apoy, [labay totolon, yay ma-got a katotpol] pigaw ma-halita a talagan mayaman kamo. Pa-hal manaliw kamo ot kongko nin mapoti a doloh pigaw ma-hakban a karingoyan moyo bana ha kapa-halan moyon lapyang. Iti kamo ot kongko pa-hal manaliw nin tambal a iponah ha mata moyo pigaw maka-kit kamo. ¹⁹ Halban tawtawon anlabyon ko ay ansita-won ko tan an-itoyngong. Kanya pakainakit kamo, tan ombabalyon tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo. ²⁰ Long-on moyo, ta iti ko ha polta nin angkomatok. Hinoman a manglango ha basis ko tan abriyan nay polta ay lomoob ako ta kirongo kon mangan kona, tan hiya man ay kirongo kongkon mangan. ²¹ Hinoman a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay maipagkalamoan kon

tomoklo ha main kon trono, [labay totolon ha main kon pa-mag-ari,] ta bilang yay namaot kongko a nanalo koni Satanas, tan nakatoklo hawanin ha dani nan Ama ko ha main nan trono.

²² "Hinoman a ampakalngo, long-on moyodtin an-ibalita nin Ispirito nan Dios komoyon gawgropon antompol."

4

Yay Nakatoklo ha Trono

¹ Pa-makayari ay lalomay naman a na-kit ko: Na-kit koy a-say abirton polta itaw ha langit.

Bi-sa nalngo kon oman odtaw bosis a naki-totol kongko hin o-na a bilang tonoy trompita, wana, "Moli ka iti, ta ipa-kit ko komo no anya-anyay lomato a mangyari." ² Tongwa, pina-ka na kon Ispirito nan Dios itaw. Bi-sa main akon na-kit a-say trono ha langit tan yay antoklo konan ya-rin.

³ Yay itsora nan nakatoklo ha trono ay ampangirlap a bilang mablin bato a anha-wayan haspe tan kornalina. Bi-sa yay trono na ay nalpalibolan nin a-say kabonlalangaw a bilang kolor nin mablin bato a anha-wayan esmeralda. ⁴ Ha ka-libol nan ya-rin trono ay main ot lowampolo tan a-pat a trono, bi-sa ison hila nakatoklo a lowampolo tan a-pat a mamoon. Nakadoloh hilan mapoti tan nakakoronan balitok. ⁵ Ison konan trono ha botlay ampangibat a

kawkorol, kawkimat tan mangakhaw a ogong. Bi-sa ha arapan nan ya-rin trono ay main pitoy lamparawan a andorta, a pamilbian nin pitoy kapangyarian nin Ispirito nan Dios. ⁶ Ha arapan ot nin ya-rin trono ay main bilang alindayat a itsoran hamling a malinon bilang kristal.

Ha nanglibol nin ya-rin trono ay main a-pat a pinalsan angkabyay a hawhakalakoy itsora. Pono mata yay arapan tan bokotan nin lalaman la. ⁷ Yay primiron pinalsan angkabyay ay bilang liyon, yay ikalwa ay bilang kilaw baka, yay ikatlo ay kalopan tawo tan yay ika-a-pat ay bilang agilan nakapa-nat a pakpak. ⁸ Hila-rin a-pat a pinalsan angkabyay ay main hiyo-nom a pakpak, bi-sa intiron lalaman la ay pono mata pati hilong pakpak la. Yabi-awlon homin togon a pamomori lan anodti,

"Banal, banal, banal yay Dios a Katawan a makapangyayari.

Hiyay Dios hin kalinoo-nawan, anggan hawanin tan anggan-angga!"

⁹ Lo-gan hiladtin a-pat a pinalsan angkabyay kot ampamin parangal, galang tan pa-masalamat konan ya-rin nakatoklo ha trono a homin laloma no ambo yay Dios a angkabyay anggan-angga, ¹⁰ hilay namaot a lowampolo

tan a-pat a ma-moon ay an-lomokob hila ha arapan nan trono ta ansambawon la yay nakatoklo ison, yay angkabyay anggan-angga. An-iparna lay korona la ha arapan nan trono, ta wanla,

¹¹ “O Katawan, marapat kan mananggap nin parangal tan pamaggalang.

Makapangyayari ka ta hikay namalsan halban bagay.

Ha main mon kalabayan ay pinalsa mo hila tan patoloy ot main hiladtin pawpinalsa anggan hawanin.”

5

Yay Kordero tan yay Nilolon a Papil

¹ Bi-sa main akon na-kit a-say nilolon a papil ha wanan gamot nan yay nakatoklo ha trono. Main nakasolat ha mi-dobali nin yay nilolon a papil, tan dinalitan yadti nin pitoy silyon panghara. ² Bi-sa na-kit koy a-say makapangyarian a anghil, a wana ha makhaw a basis, “Hinoy marapat manira nin hila-rin pitoy silyo tan mamoklat konan nilolon a papil?” ³ Kot homin ha langit ni ha lota ni ha lalo lota a marapat nin mamoklat ni mamiliw ha nakasolat konan yay nilolon a papil. ⁴ Tinomangih akon masyado bana ta homin naromogan a marapat mamoklat tan mamasa o maskin

mamiliw bongat ha nakasolat konan yay nilolon a papil. ⁵ Tongwa, wana kongko nin a-sa konlan ma-moon, “Ando ka tomangih! Bi-lyon mo yay anbanhagan Liyon ibat ha lipi ni Juda, a homin laloma no ambo yay Ma-milipyas a lipi ni Ari David. Hiyay nanalo koni Satanas, kanya hiya a marapat manira nin ya-rin pitoy silyo tan mamoklat konan ya-rin nilolon a papil.”

⁶ Kot hin biniliw ko, yay na-kit ko ay a-say Kordero a naka-dong ha pibotlayan trono a na-palibolan nin hilay a-pat a pinalsan angkabyay a hawhakalakoy itsora tan hilay namaot a ma-moon. Main yan bakas nin hogat, pamilbian a hiya kot pinati hin yadtaw. Main yan pitoy hala tan pitoy mata, pamilbian a ison konay pitoy kapangyarian nin Ispirito nan Dios a anihogo ha intiron kalotaan. ⁷ Dinomani yay Kordero ta kinwa nadtaw nilolon a papil ha wanan gamot nan yay nakatoklo ha trono. ⁸ Hin kinwa nadt, nilomokob ha arapan nan Kordero hilay a-pat a pinalsan angkabyay a hawhakalakoy itsora tan hilay lowampolo tan a-pat a ma-moon. Balang a-sa konlan lowampolo tan a-pat a ma-moon ay main hilan gagot a hiyo-san alpa tan yaong a balitok a pono nin insinso, a homin laloma no ambo yay dawdawat lan banal a tawtawo nan Dios. ⁹ Kinanta

laddin ba-yon kanta:

"Hika a marapat mangwa
nin ya-rin nilolon a
papil
tan manira nin sawsilyo.

Nga-min, pinati ka, tan yay
daya mo ay impanon-
don mo komi
para maipag-ikon na
kamin Dios, hikamin
tawtawon ibat ha
balang lahi, halita,
tribo tan nasyon.

¹⁰ Ginwa mo kamin aw-ari
tan pawpari a ma-
magsirbi nan Dios,
tan mag-ari kami ha
kalotaan."

¹¹ Hin hinomilap akon
oman, nalngo koy bawbasis
nin libo-libo tan laksa-
laksa a aw-anghil. Na-
palibolan lay trono, pati
hilay nakapalibol anamaot
ha trono a a-pat a pinalsan
angkabyay a hawhakalakoy
itsora tan hilay ma-moon.

¹² Anodti a pamomori lan
aw-anghil ha makhaw a bo-
sis:

"Yay Kordero a pinati ay
marapat poriwon
ha tinanggap nan ka-
pangyarian, kaya-
manan, karonongan
tan kohaw,
tan marapat yan
mananggap galang,
parangal tan pa-
pori." ¹³ Bi-sa nalngo
koy pamomori nin
balang pinalsan main
inanawa a itaw ha
langit, ha lota, ha lalo
lota tan ha ambay.
Halban pawpinalsa

ha aytimay logar ay
anodti a pamomori la:
"Ibi tamo konan nakatoklo
ha trono tan konan
Kordero a pamomori,
kaga-galang tan
karangalan anggan-
angga,

tan dayawon yan homin
anggawan ha main
nan kapangyarian!"
¹⁴ Hawanin, wan-
lan a-pat a pinal-
san angkabyay a
hawhakalakoy it-
sora, "Amen!" Bi-
sa nilomokob hilay
naman a ma-moon,
ta sinamba la yay
angkabyay anggan-
angga.

6

Yay Pa-nira nin Pitoy Silyo

¹ Bi-sa na-kit kon hinira
nan Kordero yay o-nan
silyo konan nilolon a papil.
Tongwa, nalngo koy basis
nan a-sa konlan a-pat a
pinalsan angkabyay a bilang
kakhaw korol, a wana,
"Mako ka iti, [ta biliwon
mo]*!" ² Pa-miliw ko, na-
kit koy a-say mapoti a
kabayo, bi-sa yay nakalolan
ay main yan ga-got a pana.
Binyan yan korona, bi-
sa nako yay nan pirmin
ampagtagompay, tan tatala
nan talowon a halban
kalaban na.

³ Bi-sa, hin hinira nan
Kordero yay ikalwan silyo,
nalngo kon nanalita yay
ikalwan pinalsan angk-
abyay, wana, "Mako ka iti,
[ta biliwon mo]*!" ⁴ A-say

naman a kabayoy nilomwah a kolor matibya. Yay nakalolan ay binyan yan kapangyarian para gomwa paralan pigaw mangapigigira ha intiron mondo a pangibatan mipapati a tawtawo. Yay inimbi kona ay a-say mahi-ban a ispada.

5 Bi-sa, hin hinira nan Kordero yay ikatlon silyo, nalngo kon nanalita yay ikatlon pinalsan angkabyay, wana, "Mako ka iti, [ta biliwon mo]*!" Pa-miliw ko, na-kit koy a-say mangitit a kabayo, bi-sa yay nakalolan ay main yan gagot a titimbangan. 6 Bi-sa nalngo koy bosis a naibat ha trono ha pibotlayan lan a-pat a pinalsan angkabyay a hawhakalakoy itsora. Wanan bosis, "Kapikna halop bongat nin trigo a mahaliw ha opa nin mana-gaawlon pa-magtrabaho, bi-sa no mamoray klasin trigo ay hanhalop tan kapikna. Kot balo ando mo pabliwon yay alagan mantika tan alak obas."

7 Hin hinira nan Kordero yay ika-pat a silyo, nalngo koy bosis nan ika-pat a pinalsan angkabyay, wana, "Mako ka iti, [ta biliwon mo]*!" 8 Pa-miliw ko, na-kit koy a-say kabayon maholilang a kolor. Yay ngalan nan nakalolan ay Kamatyan, bi-sa main an-aloyon kona a yay ngalan kot Hades, yay [labay totolon, kamainan lan nati.] Binyan hilan kapangyarian ha kaka-pat a parti

nin intiron kalotaan, pigaw mangmati hila ha paralan nin ispada, bitil, pisti tan mawmaramsak a ayop.

9 Bi-sa hin hinira nan Kordero yay ikaliman silyo, na-kit ko ha hilong altar ha langit yay kawkalolwa lan pinati-pati bana ha katotpol la ha Halita nan Dios tan bana ta pinaptogan larin. 10 Dinomawat hila nin makhaw a bosis, wanla, "O Katawan a Makapangyarian, banal tan maptog! Pa-no ot kaboyot bi-sa mo hosgawon tan parosawan hilay tawtawo ha mondo a nipangmati komi?" 11 Bi-sa, balang a-sa konla ay binyan nin mapoti a ayhing a maanloh, tan imbalita konla a painawa hila ot nin daoto ot a panaon, anggan ha makomplitoy bilang lan kapara lan antompol tan mamagsirbi nan Dios a patyon anamaot bilang konla.

12 Bi-sa na-kit kon hinira nan Kordero yay ika-nom a silyo. Tongwa, nanglayon nin makhaw. Bi-sa yay awlo ay nginomitit nin bilang doloh a pangngilin. Yay bolan anamaot ay tinomibya nin bilang katibya daya, 13 tan yay bawbitoon ay nikalaglag ha lota a hay wamo no bongan igos a maata a ampi-kadabo no madalanan makhaw a lopot. 14 Yay langit ay napapah a bilang ha papil a bigla nilolon, tan balang bakil tan polo ay naalih ha dati lan kawkamainan. 15 Bi-sa

balang tawo, aw-ari, hilay mawmain katongkolan, hilay mangayaman, hilay pawpoon militar tan hilay main kababaan, hilay alipon tan ambo, halban la ay biig inomari, main ha kawkwiba tan main ha mawmahi-ban a bato ha bakil. ¹⁶ Wanla ha bawbakil tan bawbato, "Bondagan la kami ta pigaw kay na kami na ma-kit nin yay nakatoklo ha trono, tan pigaw makaiwas kami ha matindin hobhob tan parosa nan Kordero. ¹⁷ Nga-min, nakalato anay awlo para ipakit nan Dios a hobhob nan awit a parosa, kanya main wari makaagwanta?"

7

Hilay 144,000 a Israelita a Tawtawo nan Dios

¹ Pa-makayari orin ay main akon na-kit a-pat a anghil a an-o-dong ha a-pat a doyo nan mondo, ta ampondan lay lopot a angkaibat ha a-pat a diriksyon nan mondo, ta pigaw kay ana manglopot ha lota, ha ambay tan ha aytiman magpoon kayo. ² Tongwa, main akoy naman na-kit a-say anghil a ampamata-gay ibat ha bandan baytan, awit nay pantatak nan Dios a angkabyay anggan-angga. Hinoma-way yan makhaw konlan a-pat a anghil a binyan nan Dios nin kapangyarian para manira ha lota tan ha ambay. ³ Wana konla, "Ando moyo yapon hiraon a lota, ambay tan pati

kawkayo, anggan kay mi matatakan ha walong hilay magsirbi nan Dios tamo."

⁴ Pa-makayari, nalngo ko a yay bilang lan na-tatakan ay sanyatos tan a-pat a polo tan a-pat a libo (144,000) a naibat ha labinloway lipi nin Israelita. Anodti yay kabilangan lan balang lipi:

⁵ Ha lipi ni Juda 12,000

ha lipi ni Ruben 12,000

ha lipi ni Gad 12,000

⁶ ha lipi ni Aser 12,000

ha lipi ni Neftali 12,000

ha lipi ni Manases 12,000

⁷ ha lipi ni Simeon 12,000

ha lipi ni Levi 12,000

ha lipi ni Isacar 12,000 ⁸ ha

lipi ni Zabulon 12,000

ha lipi ni Jose 12,000

ha lipi ni Benjamin 12,000.

Hilay Sangkalabongan a Nakadoloh Mapoti

⁹ Pa-makayari, main akon na-kit sangkalabongan a tawo a kay mababa bilangan nin hinoman. Ibat hila ha balang nasyon, ha halban tawtribo, lawlipi tan hawhalita. Naka-dong hila ha arapan trono nan Dios tan ha arapan nan Kordero. Nakadoloh hilan mapoti a ayhing a maanloh, tan main hilan ga-got bawbolong palma. ¹⁰ Wanla ha makhaw a bosis, "Yay kalipyasan tamo ay ibat konan Dios tamo a nakatoklo ha trono tan ibat anamaot konan Kordero." ¹¹ Bi-sa, hilay halban aw-anghil ay itaw anamaot naka-dong

ha ka-libol nan trono a nalibolan lan a-pat a pinalsan angkabyay tan hilay mamoon. Halban lan anghil ay nilomokob nin nakaarap ha trono ta sinamba la yay Dios. ¹² Wanla, "Amen! Konan Dios tamo yay halban pamomori, karangalan, pasasalamat tan kaga-galang anggan-angga, tan dayawon yan homin anggawan ha main nan karonongan, kapangyarian tan kababaan! Amen." ¹³ Bi-sa pinastang na ko nin a-sa konlan mamoon, "Tanda mo doman no hino hila-rin nakadoloh mapoti tan no ayti hila ibat?"

¹⁴ Obat ko kona, "Kay ko tanda, Sinyor. Hikay magtanda ya-rin."

Kanya wana kongko, "Hila-rin a nagpatoloy mapotog ha dobali nin matindin pa-na-damsak a dinomalan konla ha kalotaan. Pa-hal inoyahan tan pinapoti lay doloh la, [labay totolon, naoyahan anay main lan kawkasalanan] ha daya nan Kordero. ¹⁵ Kanya ison hila ha arapan trono nan Dios, ta ampagsirbi hila kona awlo-yabi ha main nan timplo. Mismon yay Dios a nakatoklo ha trono yay mangalakop konla. ¹⁶ Kay hilay na bomitil ni lomata, ni magawgaw o magdyadya ha anyakaman a amot. ¹⁷ Nga-min, yay Kordero a ison ha pibotlayan trono a pastol la. Itandoro na hila ha hawhobol a ampakabin biyay, tan yay Dios a

mamonah nin balang lowa ha mata la."

8

Yay Ikapiton Silyo

¹ Hin hinira nan Kordero yay ikapiton silyo ay nagkamain katinokan ha langit nin manga kapikna oras. ² Pa-makayari, na-kit kon binyan hiyo-san trompita a pitoy anghil a pirmin nakadong ha arapan nan Dios. ³ Main ot a-say anghil a nilomwah a main ga-got balitok a pamigaw-an insinso. Nako yan inomdong ha arapan altar. Binyan yan lako a insinso para ida-ton ha altar a balitok ha arapan trono, kasabay a dawdawat lan halban banal a tawtawo nan Dios. ⁴ Bi-sa, yay asok nin insinson ga-got nan anghil ay namaoli ha arapan nan Dios kasabay a dawdawat lan banal a tawtawo nan Dios. ⁵ Bi-sa nangwa yan bayah ha altar yay anghil ta inigwa na ha pamigaw-an insinso anggan napno odti, ta bi-sa indabo na ha lota. Tongwa, nagkamain aw-ogong tan nipangorol, ni-pangimat tan nanglayon.

Yay Pitoy Trompita

⁶ Nagparihado hilay pitoy anghil para patnoyon a tawtrompita la. ⁷ Hin pinatnoy nan primiron anghil a trompita na, nangabagat ha lota nin yilo tan apoy a main laok daya, kanya na-poolan a kakatlon parti

nin kawkayo tan halban malaboyong a dawdikot.

⁸ Bi-sa hin pinatnoy nan ikalwan anghil a trompita na, nadabo ha ambay a a-say bilang itsoran mahi-ban a bakil a andorta. Kanya nag-in daya yay kakatlon parti nin ambay. ⁹ Ni-kati yay kakatlon parti nin intiron ampi-kabyay ha ambay, tan ni-kahira yay kakatlon bilang nin lawlolan pang-ambay.

¹⁰ Bi-sa hin pinatnoy nan ikatlon anghil a trompita na, nadabo ibat ha langit a a-say mahi-ban a bitoon a andortan bilang pinartan toyô ha kakatlon parti nin intiron kawkabatwan tan hawhobol. ¹¹ Yay ngalan nin ya-rin bitoon ay ngalan nin a-say klasin kayon napakapait a ampakalason. Pinomait yay kakatlon parti nin intiron lanom, kanya golpin tawoy ni-kati ha paminom lan yadti.

¹² Bi-sa hin pinatnoy nan ika-pat a anghil a trompita na ay na-kit kon nakbok a kakatlon parti nan awlo, kakatlon parti nin bolan tan kakatlon parti lan baw-bitoon, kanya napirdi yay kakatlon parti nin hawang la. Dinomoblom ha kakatlon parti nin managaawlo tan homin hawang ha kakatlon parti nin mikakayabi.

¹³ Bi-sa na-kit koy a-say anghil a anlompar ha pibotlayan langit tan lota, tan nalngo ko yan an-omaghaw, a wana, "O tomaor pay na,

ka-ka-roy mangyari konlan tawtawo ha lota no patnoyon anay trompita lan tolo ot a anghil."

9

¹ Hin pinatnoy nan ikaliman anghil a trompita na, na-kit kon nadabo ha lota a a-say naman a bitoon. Inimbi konan yadtin bitoon yay sosi ha polta nan lobot a sangkalaloan. ² Hin inabriyan nan bitoon orin lobot, nilomwah a makorpil a asok a bilang ibat ha mahi-ban a pogon, kanya dinomoblom yay awlo tan yay intiron ta-gay bana ha asok. ³ Main nilomwah dawdoron ibat ha asok bisa nidatak ha lota. Binyan hilan kapangyarian mailab mangayat a bilang kayat liyopan. ⁴ Binibilinan hilan ando hiraon a dawdikot, o anyakamay tanaman o poon kayo, nokay hiladtaw bongat a tawtawon homin tatak nan Dios ha walong. ⁵ Balo ta kay hila pinayagan a dawdoron nin ma-pati lay tawtawon ma-kayat la, nokay padyadyaon hilan bongat ha loob nin limay bolan. Mampailab hila nin bilang kailab kayat liyopan. ⁶ Konan yarina panaon, tingkapon lan tawtawo yay paralan para mati, kot homin hilan maromogan. Maski man labay lay nan mati kot poma-lilih konlay kamatyan.

⁷ Yay itsora lan hilarin doron ay bilang kawkabayon handa ipaki-gira.

Main hilan holot a bilang koronan balitok tan bilang hilan lopian tawo. ⁸ Maanloy habot lan bilang habot babayi, tan yay ngipon la ay bilang ngipon liyon. ⁹ Main hilan pamprotiksyon ha kolop nin bilang gawa ha pasak, tan yay tonoy paw-pakpak la no lompar hila ay bilang tonoy nin mapasas a polayon karwihin an-ipakigira a anggoloyon nin lako a kabayo. ¹⁰ Yay ikoy la ay bilang ikoy liyopan a main timir, kanya ison ha ikoy la a kapangyarian la para mamadya-dya ha tawtawo ha loob nin limay bolan. ¹¹ Yay ari la ay yay anghil a ampagbantay ha lobot a sangkalaloan. Yay ngalan na ay Abadon ha halita Hebreo, tan Apolion ha halita Griego, parihon labay totolon Manira.

¹² Ya-rin a nangyari ay yay o-nan grabin kadya-dyaan, kot main ot loway ampala-toon.

¹³ Bi-sa hin pinatnoy nan ika-nom a anghil a trompita na, nalngo koy a-say bosis ibat ha a-pat a doyo nin altar a balitok ha arapan nan Dios. ¹⁴ Wanan yadtin bosis konan ika-nom a anghil a main trompita, "Orkalan mo hilay a-pat a anghil a nakabalol ha mahi-ban a Kabatwan Eufrates." ¹⁵ Binolohan anaor hilay a-pat a anghil a nakaparihado para patyon lay kakatlon parti nin intiron tawo ha kalotaan konan ya-rin a oras nin ya-rin a

awlo, ya-rin a bolan tan ya-rin a taon. ¹⁶ Yay nalngo kon bilang lan hondalo a nakakabayo a kalamoan lan anghil ay lowanyatos a milyon. ¹⁷ Na-kit ko ha kawkabayon impa-kit kongko tan konlan hilay nakalolan ison a main hilan hawholot pamprotiksyon ha kolop a main kolor apoy, kolor asol bilang sapiro, tan maholyaw bilang polbora. Yay olon kawkabayo la ay bilang olon liyon, bi-sa ha boboy la ay main ot anlomwah apoy, asok tan dotan polbora. ¹⁸ Bana konan yadtin toloy klasin anlomwah ha boboy la, kakatlon parti naor nin intiron tawtawo ay ni-kati. ¹⁹ Bi-sa, ambo bongat yay boboy lan hiladtin kabayo a ampakamati, nokay pati yay ikoy la ta yadti kot bilang olay a main anamaot olon ampanakit.

²⁰ Yay ni-katla a tawta-won kay nati konan ya-rin a kawkadya-dyaan ay kay hila syimpri nangombabali ha doka a gawgawa la: Kay hila tinomgon somamba ha aw-ispiron kampon ni Satanas tan ha rawribolton ginwa la ha balitok, pilak, tanso, bato o kayo a pari-parihon kay ampaka-kit ni ampakalngo ni ampakalalako. ²¹ Ni kay hila nangombabali ha gawa lan pa-mangmati, pamigamit aw-orasyon, gawa imoralidad tan paniniba.

Yay Makalog a Babasawon

¹ Tongwa, main akon nakit a-sa ot a makapangyarian a anghil a amponaoy ibat ha langit. Napototan yan lolom, tan ha ka-libol olo na ay main kabonlalangaw. Yay lopa na ay bilang hawang awlo, tan yay bitih na ay bilang andortan to-rok. ² Main yan ga-got makalog a babasawon a nakaabri. Indora nay wanan ayi na ha ambay tan yay wilin ayi na ha lota. ³ Hinoma-way ya ha makhaw a bosis a bilang ongol liyon. Inobat ya nin pitoy ogong nin korol. ⁴ Pamakayari, isolat ko komon yay obat nin pitoy ogong nin korol, kot main akon nalngo a-say bosis a naibat ha langit, a wana kongko, "Isikrito mo-rin obat nin pitoy ogong nin korol. Ando mo isolat!"

⁵ Bi-sa, yay anghil a nakit kon nakado-ra ha ambay tan ha lota ay inta-gay nay wanan gamot na, ⁶ ta inhomba na ha ngalan nan Dios a angkabyay anggan-angga, a namalsan langit, lota tan ambay pati intiron bawbagay a ison, wana, "Homin anan makaabala. ⁷ Kapag pinatnoy nay nan ikapiton anghil a trompita na ay yarion nay nan Dios a sikriton plano na, ayon ha imbalita na hin yadtaw konlan pawpropita a magsirbi na."

⁸ Pamakayari, nanalita yan oman kongko yadtaw bosis a nalngo kon ibat ha langit, a wana, "Domani

ka konan anghil a nakado-ra ha ambay tan ha lota, ta kowon moy ga-got nan babasawon a nakaabri." ⁹ Dinomani koy naor konan anghil, ta wangko kona, "Kowon ko pa kano orin a babasawon." Wanan in-obat kongko, "Kowon moy na, ta kanon mo. Mapait balo yadti ha tiyan, kot lo-gan iti ot ha boboy mo ay mahamit yan bilang polot." ¹⁰ Kinwa ko yay makalog a babasawon ha gamot nan anghil, bi-sa ko kinan. Mahamit anaor a bilang polot lo-gan iti ot ha boboy ko, kot hin naitlon koy na ay pinomait ha tiyan ko.

¹¹ Bi-sa wana kongko, "Kailangan mamibalita kay naman nin bawbagay a ipa-kit na ot Dios komo bilang propita na tongkol ha tawtawo ha nangasasari a lawlipi, nawnasyon, hawalita tan pati konlan aw-ari."

11

Yay Loway Ma-maptog

¹ Hin ya-rin ay tinorolan na kon anghil nin a-say hohokat a bilang baston, ta wana, "Kaon mon hokaton yay timplo nan Dios pati yay altar, tan bilangan moy tawtawon ansomamba itaw. ² Ando moy na balo hokaton yay pinakalikol a balaybay nin timplo, ta inimbi ana-rin konlan ambo Israelita. Nga-min, babastoson lan dakat-dakaton orin ha loob nin a-pat a polo tan loway bolan pati

nay intiron Masagradon Syodad Jerusalem a kamainan anaor nin timplo. ³ Bi-sa ihogo ko," wanan Dios, "hilay loway ma-maptog ko nin nakadoloh sako, pamilbian nin pa-makapropita la, ta ha loob nin a-apat a polo tan loway bolan* ay ibalita lay ipanakom ko konla." ⁴ Hila-rin ma-maptog nan Dios ay hiladtaw pinagka-loway poon kayon olibo tan pinagka-loway lamparawan ha arapan nan Dios nin intiron kalotaan. ⁵ Kapag main malabay mamirwisyo konla, main lomwah apoy ha boboy la a mangopoh konlan kaaway la. Anorin a sistiman ipangmati la ha hinoman a malabay mamirwisyo konla. ⁶ Main hila ot kapangyarian nin haraan yay langit, para kay yapon mangabagat, lo-gan lan an-ibalita a impanakom nan Dios konla bilang propita na. Bi-sa main hilan kapangyarian gaw-on daya a lanom, tan mamin anyakaman a salot ha babon lota, balang oras a labayon la.

⁷ No mayari hilay nan mamaptog, lomwah yay kapali-mon ayop a mangibat ha lobot a sangkalaloan ta kalabanon na hila. Matalo na hila tan ma-pati. ⁸ Yay bangkay la ay ison tana po-layan ha kalsada nan yay mahi-ban a syodad a pinamipasakan anamaot konan Katawan tamo ha kros, tan maari yay na-

maot ha-wayan "Sodoma" o kari "Egipto" bana ta sangkarokaan. ⁹ Hilay tawtawon nangasasari a lawlipi, tawtribo, hawhalita tan nawnasyon ay biliw-biliwon la-rin bangkay lan loway propita ha loob nin toloy awlo tan kapikna. Kay la payagan a itabon ya-rin loway bangkay. ¹⁰ Lomiga hilay tawtawo ha intiron mondo bana ha pa-ngamati la. Magsilibrar hila tan miririgalowan ha kaligawan, ta hiladtin loway propita ay masyado lan pina-pairapan a tawtawo ha babon lota.

¹¹ Balo ta pa-makayari orin toloy awlo tan kapikna ay paorongon na hilan Dios mabyay, kanya mibangon hila. Ambo makano-kanoy li-mo lan tawtawon makaimaton konla. ¹² Bi-sa malngo lay makhaw a bosis ibat ha langit. Wanan bosis konlan loway propita, "Mako kamo iti!" Bi-sa, lo-gan ampingimaton hilay kawkaaway la, hiladtin lowa ay inawit nin lolom mamaoli ha langit. ¹³ Ya-rin ot a oras ay bigla manglayon makhaw. Kakapolo a parti nin ya-rin a syodad ay mahira, tan pitonlibo katawoy mati. Hilay kay mikati ay mali-mon masyado, kanya bilbion la yay Dios ha langit ha main nan kapangyarian.

¹⁴ Ya-rin yay ikalwan kadya-dyaan. Kot kay

* 11:3 11:3 Ha Griego: 1,260 a awlo.

maboyot, homonol anay ikatlo.

Yay Ikapiton Trompita

¹⁵ Hin pinatnoy nan ikapiton anghil a trompita na, main mangakhaw a bosis ha langit. Wanla, "Yay kawkaarian ha sangkalotaan ay ikon nay nan Katawan tamo tan hi Cristo. Hiyay nay mag-ari anggan-angga." ¹⁶ Bi-sa,

hiladtaw lowampolo tan a-pat a ma-moon a nakatoklo ha main lan si-syo-san trono ha arapan nan Dios ay nilomokob hilay naman ta sinamba la ya. ¹⁷ Wanla,

"O Dios a Katawan a Maka-pangyayari ha halban. Dios ka paibat hin ibat, hawanin tan anggan-angga.

Ampasalamat kami ta ginamit moy kapangyarian mon homin ka-para,

ta hikay nay ampag-ari hawanin.

¹⁸ Hilay tawtawo a kay ambomilbi komo ha nangasari a nawnasyon ay ampanobhob hila,

kot nakalato anay panaon a ipa-kit moy nay matindin hobhob mo, ta hosgawon mo hilay nay nawni-kati.

Tan panaon anamaot ana a tobaloon mo hilay pawpropita a mamagsirbi mo,

tan halban ot laloman bawbanal a tawo mo tan balang main hoston li-mo komo,

maaypa man o mata-gay a ingkatawo.

Tan panaon ot a apoon mo hilay ma-mirwisyo ha babon lota."

¹⁹ Tongwa, naabriyan a timplo nan Dios ha langit, tan na-kit yay Baol nin Kasondoan. Hin ya-rin ay ni-pangimat, ni-pangogong, ni-pangorol, nanglayon tan nangabagat ot golpin yilo.

12

Yay Babayi tan hi Satanas a Pa-hal Dragon

¹ Bi-sa main nilomwah ha langit a a-say ka-paispantan palatandaan: a-say babayin nakadoloh nin bilang hawang nan awlo, bi-sa naka-dong ya ha bolan, tan nakakorona yan labinloway bitoon. ² Kaorasan nay nan mangabing, kanya an-omaghaw ya ha kailaban tan irap nin pa-manglayam tiyan.

³ Tongwa, main anaman nilomwah ha langit a a-say ka-paispantan palatandaan: a-say sangkahi-banan a dragon a matibya a main pitoy olo tan mapolo a hala. Balang olo na ay main korona. ⁴ Pinahpah nin ikoy na yay kakatlon parti nin bawbitoon ha langit, kanya nibasyo ha lota. Pamakayari ay nako ya konan babayin mangangabing para iha-mal na yay kolaw pamakalwah na.

⁵ Bi-sa nangabing anaor yay babayi nin a-say lalaki a nakatakda anan daan para mag-ari

ha halban nawnasyon nin pa-hal gamitan na hilan baston a gawa ha pasak, [labay tolon, homin maari makatalo kona.] Hinamham odtin kolaw ta inawit konan Dios ha main nan trono.

⁶ Kot yadtin babayi ay nolayo ya para mako ha disyirto, ha a-say logar a imparihado nan Dios para kona, pigaw itaw ya maalagaan lolog sanlibo tan lowanyatos tan a-nom-a-polo (1,260) a awlo.

⁷ Bi-sa, hin ya-rin ay nagkagira ha langit. Nilaban hi Miguel a poon lan aw-anghil kalamo hilay kahakopan nan aw-anghil, tan yay dragon pati hilay kampon na a datin aw-anghil. ⁸ Natalo yay dragon pati hilay kampon na, kanya homin hilay nan karapatan ha langit. ⁹ Indabo ha lota yadtin mahi-ban a dragon a homin laloma no ambo yadtaw olay hin onan panaon a anha-wayan Dyablo o Satanas a mamanglingo-lingon tawtawo ha intiron mondo. Kalamo ot indabo ha lota hilay halban datin aw-anghil a kampon na.

¹⁰ Bi-sa nalngo koy a-say makhaw a bosis ibat ha langit, wana,

“Nakalato anay panaon nin pa-milipyas nan Dios tamo ha tawtawo. An-ipa-kit nay na a main nan kapangyarian tan pa-mag-ari, tan an-ipa-kit nay namaot ana ni Cristo a main

nan awtoridad, ta indabo ana ha lota hi Satanas a ma-mibara konlan tawtalakaka tamo ha katotpol. Nga-min, dati awlo-yabi na hilan an-ihombon konan Dios tamo. ¹¹ Balo ta kay hila nagpatalo, bana ha kapangyarian daya nan Kordero tan bana ta pinaptogan la ot yay Halita nan Dios. Kay la kinawa-nan a biyay la anggan hin pinati hila alang-alang ha main lan katotpol. ¹² Hawanin, lomilikot kamoy na, hikamoy iti ha langit! Kot hikamoy ison ha lota pati ha ambay, ka-ka-ro kamo, bana ta nonaoy komoyo yay Dyablo awit a matindin hobhob na, ta tanda na a maantor tanay panaon na.”

¹³ Hin na-kit nan dragon a indabo yay na ha lota, kinamat na yay babayin namiabing konan yadtaw anak a lalaki. ¹⁴ Kot yay babayi ay binyan yan loway pakpak a bilang pakpak nin mahi-ban a agila, pigaw makalpar yan mako ha disyirto, itaw ha logar a ariwan na. Alagaan ya itaw nin toloy taon tan kapikna, pigaw malibri ya konan dragon. ¹⁵ Yay ginwa nan dragon ay namibogah yan golpin lanom a bilang a-say ilog pigaw maanol komon yay babayi. ¹⁶ Kot

na-tambayan yay babayi, bana ta ninganga yay lota, kanya nahophop orin golpin lanom a imbogah nan dragon. ¹⁷ Ambo makano-kanoy hobhob nan dragon konan babayi, kanya kina nan kinalaban a laloman awa-nak nan babayi. Hiladti hilay anhomonol ha kawkapanogoan nan Dios tan maptog a anggoma-got ha kaptogan a impatnag ni Jesu-Cristo.*

13

Yay Ma-moon a Pa-hal Kapali-mon Ayop

¹ Hin ya-rin an-o-dong ako ha liglig ambay, na-kit kon main nilomwah ha ambay a-say ka-pali-mon ayop. Main yan pitoy olo tan mapolo a hala, bi-sa balang hala ay main korona, tan ha balang olo ay main nakasolat ngalan a pa-nginsolto konan Dios. ² Bilang tigri yay lalaman nan yadtin ka-pali-mon ayop, yay ayi na ay bilang ayin oso, tan yay boboy na ay bilang boboy liyon. A-sa yan ma-moon a binyan ni Satanas a pa-hal dragon nin kapangyarian na, trono na tan malawak nan kapangyarian mamoon. ³ Na-kit kon yay a-say olo na ay bilang na-hogatan grabi a halos nan ikamati, kot inomabig ot. Pinag-ispantawan la ya tan toloy la

yan hinonol nin tawtawo ha intiron mondo. ⁴ Sinambalan halban tawtawo yay dragon a nami nin kapangyarian konan ka-pali-mon ayop. Sinamba la yay namaot yadtin ayop, ta wanla, "Homin makapantay konan yay ka-pali-mon ayop, tan homin maari komalaban kona!"

⁵ Inaboloyan odtin ka-pali-mon ayop nin maghahambog, mamasta-basta konan Dios, tan inaboloyan ya ot nin gaw-on na-rin lolog a-pat a polo tan loway bolan. ⁶ Binasta-basta nay naor yay Dios, yay ngalan nan Dios, yay kamainan nan Dios ha langit, pati hilay kalamo nan ampiwan itaw. ⁷ Inaboloyan ya ot nin kalabanon tan talowon hilay banal a tawtawo nan Dios. Binyan ya ot nin kapangyarian mamoon ha intiron tawtawon nangasasari a lawlipi, hawhalita tan nawnasyon. ⁸ Sambawon la yan halban tawtawo ha kalotaan a kay nakasolat a ngawngalan la ha libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan. Yadtin libro ay ga-got nan Kordero a pinati ayon ha intakda ba-yo ot pinalsay mondo. ⁹ Hinoman a ampakalngo, long-on moyodti: ¹⁰ No yay tawo kot mamihag ya, bihagon yay namaot. No

* **12:17** 12:17 Ha laloman kopya nin Griego ay main birsikolo 18, a anodti nakasolat: "Bi-sa nako yay dragon nin inomdong ha liglig ambay." balo ta homin yay o-nan parti nin 13:1, a wana "Hin ya-rin an-o-dong ako ha liglig ambay...".

yay tawo kot mangmati yan gomamit ispada, patyon yay namaot ha ispada. Kanya, [ha anyakamay ampangyari kontamon] hitamoy banal a tawtawo nan Dios, ag-wantawan tamo tana yapon tan paka-got ha main tamon katotpol.

Yay Palson Propita a Pa-hal Ikalwan Ka-pali-mon Ayop

¹¹ Bi-sa main akon na-kit a-sa ot a ka-pali-mon ayop a nilomwah ibat ha lalo lota. Main yan loway hala a bilang halan karniro, kot yay basis na ay bilang ongol dragon. ¹² A-sa yan propita a ampagsirbi konan ma-moon a pa-hal ka-pali-mon ayop, ta anggamiton nay halban kapangyarian nan yadti. Ampiliton nay intiron tawo ha mondo nin somamba konan yay ma-moon a ka-pali-mon ayop a nahogatan grabi kot inomabig. ¹³ Ampakagwa yan ambo basta-bastan mawmilagro yadtin ikalwan ka-pali-mon ayop, ta ampaka-pataoy yan apoy ibat ha langit para ipakit ha tawtawo. ¹⁴ Bana yarin mawmilagron angkagwa na ha arapan nan ma-moon a ka-pali-mon ayop ay angkalingo nay tawtawo iti ha babon lota. Bi-sa ampagwaon na hilan ribolto nin yay ma-moon a ka-pali-mon ayop a na-tabtab kot nabyay ot. ¹⁵ Binyan ya ot

kapangyarian a ma-biyan nan biyay yadtin ribolto pigaw makahalita ya, tan maipapati nay hinoman a kay somamba konan yadtin ribolto. ¹⁶ Ampiliton nan yadtin ikalwan ka-pali-mon ayop a markawan ha wanan gamot o ha walong hilay halban tawo, mata-gay o maaypa man a ingkatawo, mayaman o mairap man, alipon man o ambo alipon.

¹⁷ Bi-sa, hinoman a kay pamarkan ngalan nan ma-moon a ka-pali-mon ayop o nomiron ngalan na ay kay makahaliw ni makapaglako. ¹⁸ Kailangan a karonongan konan yadtin ibalita ko: Yay main pangingintindi ay maintindyan na no hino yarin ma-moon a ka-pali-mon ayop a antokoyon iti, ha paralan nin pa-ngowintan nomiron ngalan* na, bana ta yadtin nomiron ngalan na ay nomiron ngalan nin a-say tawo. Yadti ay 666.

Pa-magkanta lan 144,000 a Lawlalaki

14

¹ Yay homonol a na-kit ko ay yay Kordero a naka-dong ha Bakil Sion, kalamoan na hilay sanyatos tan a-pat a polo tan a-pat a libo (144,000) a lawlalaki a ha walong la ay nakasolat a ngalan nan Ama nan Kordero. ² Bi-sa nalngo koy tonoy ibat ha langit a bilang

* **13:18** 13:18 Ha Griego, yay balang litra nin alpabeto ay main katombas nomiro, alimbawa: a = 1, b = 2. Kanya ma-kwinta lay total nin lawlitran ngalan.

ogong nin mahi-ban a lanom tan tonoy nin makhaw a korol. Yadtin makhaw a tonoy ay tonoy nin lako a ampi-panogtog aw-alpa. ³ Bi-sa nagkanta hiladtin sanyatos tan a-pat a polo tan a-pat a libo (144,000) a lawlalaki nin a-say ba-yon kanta ha arapan trono tan konlan a-pat a pinalsan hawhakalakoy it-sora tan konlan hiladtaw ma-moon. Homin makatanda ya-rin kanta la no ambo hila mismo a sanyatos tan a-pat a polo tan a-pat a libo (144,000) a lalakin nagkanta a homin laloma no ambo hilay dinondon ibat ha kalotaan. ⁴ Hiladtin lawlalaki ay naingatan lay pa-magkalalaki la nin malinis ta kay hila nakilalay ha babayi o nagkaambali. An-homonol hila konan Kordero maskin aytimay kaon na. Dinondon hila ibat ha intiron tawtawo ha sangkalotaan pigaw no bilang ha bonggan tanaman, hilay kalin-oonawan impolok para ida-ton konan Dios tan konan Kordero. ⁵ Kay hila nangalotoy nika-ka-noman, tan homin maipintas konla ha arapan trono nan Dios.

Impamalita lan Aw-anghil yay Tongkol ha Pangongokom

⁶ Bi-sa na-kit koy a-sa ot a anghil a anlompar ha pibotlayan langit tan lota. Awit nay kay angkapaso a Labah a Balita para ipamalita ha intiron tawtawo ha babon

lota ki anya magnasyon, lipi, halita o klasin tawo. ⁷ Wana ha makhaw a bosis, "Igalang moyoy Dios tan parangalan ya, ta nakalato anay oras nin pangongokom na. Sambawon moyoy namalsan langit tan lota, pati ambay tan halban ampangibatan lanom."

⁸ Main hinomonol a ikalwan anghil, a wanan impa-pao-na,* "Mahira ana. Talagan mahira anay Babilonia, yay bantog a syodad. Nga-min, bana ta inayat nay tawtawo ha halban nawnasyon nin makiasasa kona ha pa-minom nin alak, [labay totolon, pamagsamba ha ambo dios a maitoring] imoralidad, kanya kalamo hilan makaranas matindin hobhob nan Dios."

⁹ Bi-sa main hinomonol a ikatlon anghil, a wana ha makhaw a bosis, "Hinoman a ansomamba konan ma-moon a ka-pali-mon ayop tan ha ribolto na, tan nagpatatak ha walong o gamot ay ¹⁰ pa-hal painomon hilan alak a homin laok a maiparis ha matindin hobhob nan Dios, tan yadtin alak ay nakaigwa ha a-say kopa a kaalimbawaan ot nin poot na. Nga-min, padyadyaon na hila-rin a tawtawo ha apoy tan asopri a maimatonan lan bawbanal a anghil tan yay Kordero. ¹¹ Yay asok a angkaibat itaw ha apoy a ampamadya-dya konla ay mamata-gay anggan-angga.

* **14:8** 14:8 Mabasa ha Impatnag 16:19 tan ha hawhomonol a birsikolo a pinomtgot odti.

Awlo-yabin homin togon a ampadya-dyaon hila-rin a sinomamba konan ma-moon a ka-pali-mon ayop tan ha ribolto na, tan yay hino-man a nagpatatak ngalan na.”¹² Kanya, kailangan patoloy kamo ha pamag-agwanta hikamoy banal a tawtawo nan Dios a anhomonol ha kawkapanogoan na tan maptog ha katotpol koni Jesus.

¹³ Bi-sa nalngo koy naman a a-say bosis ibat ha langit, wana kongko, “Isolat modti: Makalma hila-y tawtawon mati paibat hawanin nin ampagsirbi konan Katawan.” “Potog orin,” wanan impalah nin Ispirito nan Dios, “ta maka-painawa hila-y na ha main lan pamagpagal, tan matanggap lay nay main lan pinagpagalan.”

Panaon Pangongokom nan Dios ha Kalotaan

¹⁴ Hin hinomilap ako, main akon na-kit a-say mapoti a lolom, bi-sa main nakatoklo ison a yay itsora na ay bilang konan yay Naglalaman Tawo. Nakakorona yan balitok tan main yan ga-got a-say matarom a gagapas.¹⁵ Tongwa, main a-sa ot a anghil a nilomwah ibat ha timplo ha langit, a hinomaway ha makhaw a bosis konan yay nakatoklo ha lolom. Wanan imbalita kona a imparalan ha alimbawa, “Mangapas kay na! Panaon ana para mangapas, ta mangaloto anay gagapason

ha lota.”¹⁶ Inhalok nay naor a gagapas nan yarín nakatoklo ha lolom ta ginapas nay gagapason ha lota, [labay totolon, tinipon na hila-y tawtawo nan Dios.]

¹⁷ Bi-sa main anaman a-say anghil a nilomwah konan timplo ha langit. Main yay namaot ga-got matarom a gagapas.¹⁸ Bi-sa, a-say naman a anghil a nilomwah ibat ha altar a hiyay ampakaolay ha apoy. Hinomaway yan makhaw konan yarín a anghil a main ga-got matarom a gagapas. Wanan imbalita kona a imparalan ha alimbawa, “Gamiton moy nay gagapas mo ta ipamoti mo ha aw-obas ha babon lota, ta mangaloto ana.”

¹⁹ Ginamit nay naor anghil a gagapas na, ta impamoti nan aw-obas ha babon lota. Bi-sa imbontok nay aw-obas ha a-say mahi-ban a pamohpohan, [labay totolon, pamarosa nan Dios awit a matindin hobhob na konlan tawtawon angkomontra kona.]²⁰ Pinohpoh odtin pahal aw-obas ha likol nin syodad, bi-sa daya a dinomaloy ibat konan yadtin pamohpohan a nag-in bilang a-say ilog a ka-looy kabayoy kalaloan, bi-sa tolonyatos tan lowampolo (320) kilometroy kaanlohan.

15

Pitoy Anghil a Main Awit Hoyot a Dawdya-dya

¹ Yay homonol a na-kit kon ka-paka-ngap tan ambo basta-bastan palatandaan

ha langit ay tongkol ha pitoy anghil a main awit pitoy klasin kawkadyadyaan. Yadti nay hoyot, ta iti na mangoltimoy matindin hobhob nan Dios.

² [Hin hinomilap ako,] na-kit koy naman yadtaw bilang alindayat a itsoran hamling a main bilang ampangitap-kitap a apoy. Ison ko na-kit nin naka-dong hilay nanalo ha pa-maki-laban konan mamoon a ka-pali-mon ayop, ta kay la ya sinamba ni yay ribolto na, ni nagpatatak ngalan o nomiron ngalan na. Main hilan ga-got aw-alpa a inimbi nan Dios konla.

³ Ampagkanta hilan bilang ha kanta ni Moises a mamagsirbi nan Dios, kot kantay namaot odti patongkol konan Kordero. Wanan kanta la,

“O Dios a Katawan, makapangyayari ha halban!

Kawka-paka-ngap a gawgawa mo tan homin kapara.

Hika a Ari nin halban bawbanal.

Matoyngong tan maptog a main mon pawparalan.

⁴ Hino wari a kay mali-mo komo, O Katawan?

Tan hino wari a kay mamori ha main mon ngalan?

Hikan bongat yay tala-gan banal.

Halban tawo ha balang nasyon ay domani nin somamba komo,

ta mapatnag a matoyngong a gawgawa mo.”

⁵ Pa-makayari, na-kit kon naabriyan yay timplo ha langit, kanya na-patnagan yay Pinakamasagradon Logar a kamainan nan Dios. ⁶ Bisa nilomwah ibat ha timplo yay pitoy anghil a main awit nin pitoy klasin dya-dya. Nakadoloh hilan pinon tilan mapoti a sangkalinisan. Bi-sa nakatagkoh hilan malapar a gawa ha balitok a niabot anggan kolop.

⁷ Yay a-sa konlan a-pat a pinalsan angkabyay ay inimbi na konla yay pitoy yaong a balitok a pono nin matindin hobhob nan Dios a angkabyay anggan-angga. ⁸ Hin ya-rin, yay timplo ay pono asok a angkaibat ha kamainan nan Dios a sangkalinggasan tan makapangyayari.

Homin makaloob konan timplo anggan kay nayari orin pitoy klasin dya-dya a awit lan pitoy anghil.

16

Yay Pitoy Yaong a Pono Matindin Hobhob nan Dios

¹ Tongwa, main akon nalngo makhaw a bosis ibat ha timplo. Wana konlan pitoy anghil, “Mako kamoy na ta ibo-bo moyo ha lota a laman nin pitoy yaong a kaalimbawaan kot matindin hobhob nan Dios.”

² Nako yay naor a primiron anghil, ta imbo-bo na ha lota yay laman nin awit nan yaong. Bana konan yadti, hiladtaw tawtawon main marka nan mamoon

a ka-pali-mon ayop tan sino-mamba ot ha ribolto na ay nagkamain grabi tan mangailab a hawhalna a ampangnana.

³ Bi-sa imbo-bo nan ikalwan anghil a laman nin awit nan yaong ha ambay, kanya yay lanom ay nag-in bilang mabata a daya nin natin tawo. Halban main biyay ha ambay ay ni-kati.

⁴ Bi-sa imbo-bo nan ikatlon anghil a laman nin awit nan yaong ha kawkabatwan tan ha halban ampangibatan lanom, kanya nag-in anamaot daya a lawlanom. ⁵ Tongwa, nalngo kon nanalita yay anghil a ampakaolay ha lanom, wana,

“O Katawan a angkabyay paibat hin ibat, hawanin tan anggan-angga!

Makatoynongan ka, ta marapat orin an-ibi mon parosa.

⁶ Nga-min, bana ta nabo-bo a daya lan bawbanal a tawtawo mo pati hilay pawpropita mo a pinati la,

kanya hawanin daya anamaot a an-ipainom mo konla, ta ya-rin a marapat konla.” ⁷ Bi-sa main akon nalngo a-say naman a bosis ibat ha altar, wana,

“O Dios a Katawan a makapangyayari ha halban!

Talagan maptog tan matoyng a pawparosara mo!”

⁸ Bi-sa, hin imbo-bo nan ika-pat a anghil a laman nin awit nan yaong ha awlo, nag-in bilang apoy katindi yay amot nan awlo pigaw ma-pilah a tawtawo.

⁹ Nangapipilah anaor a tawtawo ha katindiwan amot, kot pinaroroka la ot yay Dios a main kapangyarian ha anodtin dawdyadya, anta dapat komon mangombabali hilay na tan mamori konan Dios.

¹⁰ Bi-sa, hin imbo-bo nan ikaliman anghil a laman nin awit nan yaong ha trono nan ma-moon a ka-pali-mon ayop, dinomoblom a intiron kaarian na. Nangakakayat lan tawtawo a dila la ha hakit a angkalayam la.

¹¹ Anorin man, kay hila syimpri nangombabali ha main lan dawdoka a gawa, nokay masbali pinaroroka la yay Dios ha langit bana ha hawhakit a angkalayam la tan bana ha hawhalnan tinomobo-tobo konla.

¹² Bi-sa, hin imbo-bo nan ika-nom a anghil a laman nin awit nan yaong ha malawang a Kabatwan Eufrates, naatyanan a kabatwan, kanya nagkamain pagpa-wanan hilay awari a maibat ha baytan.

¹³ Tongwa, main akon na-kit toloy doka a ispirito a bilang itsoran tawtalakba: Yay a-sa ay nilomwah ha boboy ni Satanas a pa-hal dragon, yay a-sa ay nilomwah ha boboy nan ma-moon a ka-pali-mon ayop, tan yay a-say namaot ay nilomwah ha boboy nin

yadtaw ayop a palson propita la. ¹⁴ Hiladtin dawdoka a ispirito ay kawkampon ni Satanas a ampakapagmilagro. Angkaon lay halban aw-ari ha intiron mondo ta tiponon hila para ha a-say labanan kontra ha Dios, kot ison konan yarin a awlo ipa-kit nay nan Makapangyayarin Dios yay kapangyarian nan homin kapara.

¹⁵ [Hawanin wani Jesus,] "Tandaan moyo: Lomato akon bigla bilang ha kala-lato nin a-say mahiba. Makalma yay tawon kaalimbawaan kot ampimata tan nakaayhing ha panangan kongko, ta kay ya miparingoy nin molayon homin doloh ha kala-lato ko."

¹⁶ Tinipon lay naor nin hiladtin toloy doka a ispirito hilay aw-ari itaw ha logar a anha-wayan Armagedon ha halita Hebreo.

¹⁷ Bi-sa, hin imbo-bo nan ikapiton anghil yay laman nin awit nan yaong ha lopot, main makhaw a bosis ibat konan trono itaw ha timplo ha langit, wana, "Nayari ana!" ¹⁸ Tongwa, nagkamain tawtonoy, ni-pangorol tan ni-pangimat. Nanglayon ot nin sangkakhawan. Yadti nay pinakamakhaw a layon paibat hin pinalsay tawo. Talagan grabin kakhawan odti! ¹⁹ Bana konan yarin, yay mahi-ban a syodad Babilonia ay na-pikatloy parti, tan biig nangawawatak

anamaot a sawsyodad ha balang nawnasyon. Kay na nilingwanan Dios a parosawan yay bantog a syodad Babilonia, ta impainom na konlan ampi-wan ison yay alak ha kopa na, [labay totolon, imparanasan na konla] yay matindin hobhob na. ²⁰ Hawanin, balang polo ay nilo-lomdog, tan yay bawbakil ay niko-kohop kanya kay ana makit. ²¹ Bi-sa nangabagat nin mangahi-ban a yilo a ampagtimbang nin manga limampolo a kilo a balang a-sa, tan nangadadaboan a tawtawo. Kanya pinaroroka la yay Dios bana konan yadti, palibhasay talagan grabi odtin pa-magdyadya a inimbi nan Dios konla.

17

Yay Pa-hal Babayin Pota

¹ Bi-sa dinaniwan na ko nin a-sa konlan hiladtaw pitoy anghil a nangawit nin pitoy yaong, ta naki-totol ya kongko, wana, "Mako ka iti, ta ipa-kit ko komo no pa-no parosawan yay pa-hal bantog a babayin pota [a kaalimbawaan nin yay makadios-diosan a syodad] a impadong ha lako a kawkatbatwan. ² Pa-hal binabayi la yan hilay aw-ari ha mondo, tan hilay namaot a tawtawo ha mondo ay pa-hal nalahing ha alak na, [labay totolon, naayat na hila ha pamagsamba ha ambo dios a maitoring] imoralidad."

³ Hawanin, ha pangongo-na nin Ispirito nan Dios, inawit na ko ha disyirto nin yadtaw anghil. Na-kit koy naor itaw a a-say babayin nakalolan ha a-say matibya a ayop a main pitoy olo tan mapolo a hala. Nakasolat ha intiron lalaman nan yadtin ma-moon a pa-hal ka-palimon ayop a tawtitolo na a pa-nguinsolto ha Dios.

⁴ Yay doloh nan babayi ay kolor lila tan matibya a bilang holot nin rayna, tan pono yan aw-alahas a balitok, pirlas tan laloma ot a mangablin bato. Main yan ga-got a-say kopan balitok [a kaalimbawaan kot] pono kawka-pariril tan kawkarolmongan nin main nan pa-makapota.

⁵ Main nakasolat ha walong na a a-say ngalan a main sikriton kanaboan. Anodti nakasolat: Yay bantog a syodad Babilonia, yay nanay a ampangibatan nin pa-makapota tan kapa-pariril a gawa ha babon lota.

⁶ Bi-sa na-kit ko a yadtin babayin yadti kot kapa-halan na ay nalahing nin daya lan hilay banal a tawtawo nan Dios a impa-papati na bana ha main lan katotpol koni Jesus.

Naka-ngap akon masyado hin na-kit ko yadtin babayi.

⁷ Kot wanan anghil kongko, "Anongkot ka ampaka-ngap? Ibalita ko komoy sikriton kanaboan tongkol konan yar-in babayi tan yay anlolanan nan ayop a main pitoy olo tan mapolo a hala.

⁸ Ya-rin

na-kit mon ayop ay datin angkabyay, kot hawanin ay homin yay na. Balo ta lomwah yan oman orin ibat ha lobot a sangkalaloan, kot yay ogotan na ay ha homin panganggawan a kaparosawan. Pa-makalwah nan oman, ma-kit la yan tawtawon ampi-kabyay ha lota a kay nakalistay ngawn-galan ha libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan hin ba-yo ot pinalsay mondo. Paka-ngapan la-rin ayop a datin angkabyay, ta maskin homin yay na ay lomwah ya ot oman.

⁹ "Konan yadti, kailangan a kaisipan a maronong mangintindi. Yay labay totolon nin pitoy olo nan yadtaw ayop ay yadtaw pitoy bakil a tinokloan nan syodad a in-alimbawa konan yadtaw babayin pota.

¹⁰ Ya-rin ot a pitoy olo ay pitoy ari anamaot. Lima konlan hila-rin a aw-ari ay nanganggawan anay pa-mag-ari la. Yay ika-nom ay ya-rin a ampag-ari hawanin, tan yay ikapito ay ampalatoon ot, balo ta mag-ari ya man ay kado-domali bongat.

¹¹ Hawanin, yadtaw ayop a datin angkabyay kot hawanin ay homin yay na, ya-rin a ikawalon mag-ari. Kot balo ibat ya syimpri konlan hila-rin pito, tan yay ogotan na ay mi-ka ya syimpri ha homin panganggawan a kaparosawan.

12 “Yadtaw anamaot mapolo a halan na-kit mo ay mapolo ot a ari a kay ot ampag-ari, kot biyan hilan kapangyarian mag-ari nin a-say oras kalamo la yay ma-moon a ka-pali-mon ayop. 13 Hiladtin mapolo a ari ay asa-say main lan kanakoman, ta ihoko la konan ma-moon a ka-pali-mon ayop yay main lan kapangyarian tan karapatan nin mag-ari. 14 Kalabanon la yay Kordero, kot talowon na hila, ta Poon yan halban pawpoon, tan Ari yan halban aw-ari. Kaasa-sa na ha pa-nalo na hilay tawtawon hina-wayan tan pinili na a maptog kona.”

15 Wana ot anghil kongko, “Yay na-kit mon kawkabatwan a pinama-dongan konan syodad a in-alimbawa ha babayin pota ay malabong a tawtawon nanggasari a lawlipi, naw-nasyon tan hawalita. 16 Yay na-kit mon mapolo a halan na ma-moon a ka-pali-mon ayop a kaalimbawaan kot aw-ari ay tiplonon la yay babayin pota. Hamhamon lay halban kama-main na, pati oltimon holot na. Bi-sa kanon la ot a laman na, ba-yo yay matla ay poolan la. 17 Nga-min, impanakom nan Dios konla a gaw-on larin kalabayan na a miasasa hila tan ihoko la konan ma-moon a ka-pali-mon ayop a pa-mag-ari la anggan matoor odtaw hawalita nan Dios. 18 Yay bantog a

syodad a in-alimbawa konan babayin pota a na-kit mo ay angkahakopan nay halban aw-ari ha intiron babon lota.”

18

Yay Pa-makahira nin Babilonia

1 Pa-makayari orin, na-kit kon main anaman a-say anghil ibat ha langit a ampamaaypa. Main yan ambo basta-bastan kapangyarian, tan na-hawangan a intiron kalotaan nin main nan kalinggasan. 2 Wanan in-aghaw ha na-pakakhaw a bosis, “Nahira ana! Talagan nahira anay Babilonia, yay bantog a syodad. An-iwanan la tanan aw-ispiron kampon ni Satanas, ta pa-hal kota yan halban klasin dawdoka a ispirito. An-iwanan anamaot nin halban klasin manok-manok a mangarolmong tan ka-pariril. 3 Anorin a inogotan na, bana ta ninom hilay tawtawo ha halban nawnasyon nin alak na, [labay totolon, inayat na hila ha pa-magsamba ha ambo dios a maitoring] imoralidad, kanya kalamo hilan maka-ranas matindin hobhob nan Dios. Pati hilay aw-ari ha mondo ay pa-hal binabayi la ya. Hilay namaot a nawnigosityanti ay niyomaman bana ta ampagpora-pora ya ha halban kawkalayawan nin lalaman.”

4 Bi-sa main akoy naman nalngo a-say bosis ibat ha langit, wana,

"Hikamo a tawtawo ko, omalih kamoy na konan ya-rin syodad, pigaw kay kamo malaming ha kawkasalanan nan ya-rin pa-hal babayin pota tan ha parosan ibi ko kona.

⁵ Nga-min, no pitotompan-gon a kawkasalanan na, miabot ana ha langit ha kalakan. Kay na ma-lingwanan Dios orin gi-ginwa nan kawkarokaan.

⁶ No pa-noy pa-madya-dya na komoyo, anodtaw anamaot a gaw-on moyo kona. Balo ta dobliwon moyo yay gi-ginwa na. Alimbawa, no pinadya-dya na kamon pinainom nin a-say kopa ay ibalik moyodti kona nin doblin kadya-dyaan.

⁷ Bi-sa no pa-no ya kahakit nagla-laspot tan nagpora-pora, anorin anamaot kagrabi a kadya-dyaan tan kaloloan a ibalo moyo kona. Nga-min, wana ha sarili na, 'Hiko a raynan nakatoklo! Ambo akon balo, tan homin kaloloan a lomato kongko!'

⁸ Bana ta anorin na, ha asa-say awlo ay mitaon konay kawkadya-dyaan ta makalato a masakit*, kaloloan tan bitil. Poolan ya anggan maopoh ta

makapangyayari yay Dios a Katawan a mamarosa kona."

⁹ Bi-sa, hilay aw-ari ha babon lota a kaalimbawaan kot namabayi tan nakipora-pora kona, [labay totolon, nakiasa-sa kona ha pa-magsamba ha ambo dios] ay tomangih hila tan miaanito ha oras makit lay asok a angkaibat konan ya-rin angka-poolan a syodad. ¹⁰ Itaw hila bongat nakaoodong ha madayo ha kali-mowan lan ola-no mailamo hila ha kadya-dyaan parosa kona. Nangangga wanla, "Tomaor, kaka-ro kay bantog a syodad Babilonia! Ha loob bongat nin a-say oras ay nolyari a pa-marosa komo."

¹¹ Hila man a nawnigosyanti ha mondo ay tangihan la ya tan miaanito bana ha nangyari kona, nga-min homin anan manaliw nin lawlako la. ¹² Homin hilay nan ma-pamilakoan balitok la, plata, mangablin bato, pirlas, pinon tilan mapoti, sida, mangablin tila a kolor lila tan matibya, pati ot sari-sari a kawkayon mabangloh, sari-sari a pangdikorasyon yari ha bangil elipanti o mangablin kayo o tanso o pasak o marmol, ¹³ pati kanela, pawpabangloh, tawtambal a anha-wayan mira, aw-insinso, alak, mantika, arina tan trigo, bawbaka, karniro, kabayo tan karwahi, pati ot tawtawon alila

* 18:8 18:8 Ha laloman kopya nin Griego: kamatyan.

tan ambo alila. ¹⁴ Halitaon lan nawnigosyanti kona, wanla, "Yay pawprotas a ampaka-labay-labayon mo ay homin anan ma-tapol ison komo. Yay kainomayan mo tan kaartiwan ay naalih ana komo, tan mika-kanoman ay kay ana ma-kit oman orin ison komo." ¹⁵ Hilay nawnigosyanti a biig niyomaman gawa nin pa-maki-nigosyo la kona nin ya-rin nangasasari a bawbagay ay itaw hila tana nakaoodong ha marayo ha kali-mowan lan ola-no malaming hila ha kadyadyaan parosa konan ya-rin syodad. Tangihan la-rin tan miaanito hila. ¹⁶ Nangangga wanla tana, "Tomaor, ka-ka-ro ya-rin bantog a syodad! Dati na-parolohan hilay tawtawo ison nin pinon tilan mapoti, tan mangablin tila a kolor lila tan matibya, bisa pono hilan aw-alahas a balitok, mangablin bato tan pirlas. ¹⁷ Ha loob bongat nin a-say oras, ya-rin halban kalakan kayamanan ay biig nin ni-kahira."

Halban lay namaot kapitan nin pawpontin, pati pawpasahiro, hilay tawtripolanti tan laloma ot a yay tingkapan kot iti ha ambay ay itaw hilan nakaoodong ha marayo. ¹⁸ Lo-gan lan antamolawon yay asok a angkaibat konan yay angka-poolan a syodad, wanlan an-iaghaw, "Homin maka-pakipantay konan ya-rin a syodad ha

kabantogan!" ¹⁹ Bana ya-rin ay binyan lan gabok a olo la, pamilbian nin main lan kaloloan. Tangihan la ya, tan wanla ha main lan pa-miaanito, "Tomaor, ka-ka-ro ya-rin bantog a syodad! Ison niyomaman a halban mawmain ikon pawpontin a ampi-pagbyahi, bana ta masyadon magastos a tawtawo ison. Ha loob bongat nin a-say oras, ya-rin halban main kona ay ni-kahira."

²⁰ Kanya hawanin, hikamoy ison ha langit, lomiga kamo! Hikamoy namaot a banal a aw-apostolis tan pawpropita, lomiga kamo syimpri! Ngamin, pinarosawan nay nan Dios hilay tawtawo konan ya-rin a syodad bana ha pamadya-dya la komoyo.

²¹ Hin ya-rin, main a-say makapangyarian a anghil a nangwan a-say bato a na-pakahi-ban a bilang baton gigilingan, ta imbasyo na ha ambay, sabay halita, wana, "Anodti kakhaw a pamibagsak konan yay bantog a syodad Babilonia, kanya kay yay na ma-ma-kit oman. ²² Homin anan malngo ison komo nin togtogan nin alpa, ampi-pagkanta tan laloma ot a instrominto a bilang ha plaota tan trompita. Tan homin anan ma-kit ison ni anyakaman a klasin trabahador. Ni tonoy gigilingan ay homin anan malngo. ²³ Maskin hawang lamparawan ay homin anan ma-

kit. Pati bosis lan nobyo tan nobya ha kawkahalan ay kay ana ma-malngo oman ison komo. Anorin a mangyari komo, bana ta hilay nawnigosyanti mo ay naging pinakabantog ha intiron mondo, ta hinaol-haol lay halban nawnasyon ha paralan nin pa-ngamit nin aworasyon."

²⁴ Pinarosawan yay syodad Babilonia bana ta impaobat konay tinomolo a daya nin pawpropita tan laloma ot a banal a tawtawo nan Dios ison, pati ot a dawdaya lan halban pinati-pati ha intiron mondo.

19

¹ Pa-makayari orin, nalngo koy makhaw a bosis nin na-pakalabong a tawon ampamori itaw ha langit, wanla, "Poriwon yay Dios!* Hiyay Ma-milipyas tamo. Konan Dios a Katawan tamo yay kalingganan, karangalan tan kapangyarian. ² Maptog tan matoyngong a main nan panonosga. Pinarosawan nay na yay syodad a in-alimbawa ha bantog a babayin pota, ta dinomoka hilay tawtawo ha intiron mondo bana ha gawa na a maitoring pamakapota, [labay totolon, pa-magsamba ha ambo dios.] Pinarosawan na ya ot

Dios bana ha daya lan magsirbi na a tinomolo hin impa-papati hila ison." ³ Bi-sa wanlay naman, "Poriwon yay Dios!† Mika-ka-noman ay kay matgon a kaaasok nan ya-rin syodad." ⁴ Hilay namaot a lowampolo tan apat a ma-moon, tan hilay apat a pinalsan angkabyay a hawhakalakoy itsora ay nilomokob hilan sinomamba ha Dios a nakatoklo ha main nan trono, a wanla, "Amen! Poriwon yay Dios!‡"

Madani nay Pa-hal Kahal nan Kordero

⁵ Tongwa, main bosis naibat ha danin trono nan Dios, a wana, "Poriwon moyo yay Dios tamo, hikamoy halban magsirbi na tan balang main kali-mowan kona, mata-gay o maaypa man a ingkatawo." ⁶ Bi-sa nalngo koy naman odtaw bosis nin na-pakalabong a tawo a bilang ogong nin mahi-ban a lanom tan bilang ot tonoy makhaw a korol. Wanlan impa-pao-nan pamomori la, "Poriwon yay Dios!§ Yay Katawan tamon makapangyayari ay hiyay nay mag-ari! ⁷ Pakaliga tamo tan lomilikot, tan parangalan tamo ya bana ta madani nay pa-hal kahal nan Kordero.* Parihadoy nay impagka-nobya na. ⁸ Pinaholot

* **19:1** 19:1 Ha Griego: Aleluya! † **19:3** 19:3 Ha Griego: Aleluya! ‡ **19:4** 19:4 Mabasa ha Impatnag 20:4 tan ha hawhomonol a birsikolo a pinomtog odti. § **19:6** 19:6 Mabasa ha Impatnag 21:9 tan ha hawhomonol a birsikolo a pinomtog odti. * **19:7** 19:7 Mabasa ha Impatnag 21:9 tan ha hawhomonol a birsikolo a pinomtog odti.

yan pinon tilan mapoti a sangkalinisan." Ya-rin pinon tilan mapoti ay pamilbian nin pa-makamaptog nin hilay banal a tawtawo nan Dios.

⁹ Bi-sa wanan anghil kongko, "Isolat modti: Makalma hilay hinagyat mangapon ha pa-hal kahal nan Kordero." Bi-sa wana ot kongko, "Ya-rin a kap-togan a hinalita nan Dios."

¹⁰ Nilomokob ako ha arapan nan anghil ta sambawon ko ya komon, kot wana kongko, "Ando mo gaw-on orin! A-sa koy namaot ma-magsirbi nan Dios a bilang komo tan konlan kawkalamoan mon antompol ha totoro ni Jesus. Yay Dios a dapat mon sambawon! Tandaan mo a yay totoro tongkol koni Jesus ay yadtaw syimpri a impanakom nin Ispirito nan Dios konlan pawpropita."

Yay Nakalolan ha Mapoti a Kabayo

¹¹ Tongwa, na-kit kon naabriyan a langit, tan main itaw a-say kabayon mapoti a main nakalolan. Yay ha-way konan ya-rin nakakabayo ay "Ma-pasimalaan tan Maptog," ta yay pa-nosga tan pa-maki-laban na ay biig iti ha katoyngan. ¹² Yay mata na ay bilang dotan apoy, tan nakakorona yan lako. Main yan ngalan a nakasolat kona a hiyan bongat a magtanda kanaboan. ¹³ Yay doloh na ay pono nin daya, tan yay a-say ha-way kona ay "Yay Halita

nan Dios." ¹⁴ Antombok konay hawhondalo ibat ha langit a nakaholot nin pinon tilan mapoti a sangkalinisan, tan mangapoti anamaot a kawkabayon nilolanan la. ¹⁵ Ha boboy nan

ya-rin anha-wayan "Yay Halita nan Dios" ay main anlomwah nin matarom a ispada, a gamiton na para talowon hilay tawtawo ha halban nawnasyon. Bi-sa mahigpit a pamomoon na konla, ta kaalimbawaan gamitan na hilan baston a gawa ha pasak. Pa-hal dakat-dakaton na hilan bilang pamomohpoh obas, pamilbian nin masyadon matindin hobhob tan parosa nan Dios a Makapangyayari. ¹⁶ Ha balabal na tan ha holot na ha paa ay nakasolat a anodtin titolo: "Ari lan aw-ari, tan Poon lan pawpoon."

¹⁷ Tongwa, main akon na-kit a-say naman a anghil, kot yadti ay naka-dong ha awlo. Hinoma-way ya ha makhaw a bosis konlan mawmanok-manok a malopar-lopar ha ta-gay, wana, "Mako kamo iti! Mititipon kamo ha pangaponan a inhandan nan Dios a Makapangyayari para komoyo. ¹⁸ Ma-kan moyoy bawbangkay lan aw-ari, aw-opisyal militar, mawmain kapangyarian, hilay hawhondalo tan pati ot kawkabayo la, pati nay bawbangkay lan intiron tawtawo a homin pinili, ki alipon ki ambo alipon, maaypa man o mata-gay a ingkatawo."

19 Bi-sa na-kit ko yay ma-moon a pa-hal ka-pali-mon ayop tan hilay aw-ari ha mondo, kalamo lay hawhondalo la. Nititipon hila para kalabanon yay nakak-abayo pati hilay hawhondalo na. 20 Nabihag yay ma-moon a ka-pali-mon ayop, pati yay palson propita na a nama-pa-kit mawmilagro ha arapan nan ya-rin ma-moon a ka-pali-mon ayop. Ison ha mawmilagron ya-rin ay nailingo na hiladtaw nananggap marka nan ma-moon a ka-pali-mon ayop tan sinomamba ot ha ribolto na. Hiladtin loway bihag ay imbasyon angkabyay ha nanglawak-lawak a apoy nin andortan polbora. 21 Hilay namaot a kawkalamoan lan naki-laban ay pinati hila ha ispada a anlomwah ha boboy nan ya-rin nakak-abayo. Bi-sa, halban lan manok-manok ay ni-kabhoy hilan nangan bawbangkay la.

20

Yay Sanlibon Taon a Pa-mag-ari

1 Bi-sa main akoy na-man na-kit a-say anghil a amponaoy ibat ha langit. Ga-got na yay sosi nan lobot a sangkalaloan tan a-say mahi-ban a tikala. 2 Hinampat na yay dragon, yadtaw olay hin o-nan panaon a homin laloma no ambo yay Dyablo a hi Satanas. Bi-sa binalol na yan

tikala pigaw kay ya maka-boloh lolog sanlibon taon. 3 Bi-sa imbasyo na ya konan lobot a sangkalaloan, ba-yo hinaraan na ya, tan sinilyadowan yay polta pigaw kay ya yapon makalwah para manglingo-lingon tawtawo anggan kay mayari yay sanlibon taon. Pa-makalabah balo orin sanlibon taon ay kailangan iboloh ya nin domali a panaon.

4 Bi-sa main akon na-kit biig nakatoklo ha tawtrono a binyan karapatan nin manosga. Na-kit ko ot a kalolwa lan hiladtaw pino-tohan olo, bana ha pamaptog la tongkol koni Jesus tan bana ha pangangaral la nin Halita nan Dios. Hilarin odtaw kay sinomamba konan ma-moon a ka-pali-mon ayop tan ha ribolto na, ni kay la tinanggap a marka na ha walong o ha gamot la. Pinaorong hilan nabyay, tan kalamo na hila ni Cristo nin mag-ari ha loob nin sanlibon taon. 5 Hila balo a laloman ni-kati ay kay yapo paorongon mabyay anggan kay mayari yay sanlibon taon. Ya-rin a na-kit ko ay yay anha-wayan o-nan pamorong mabyay. 6 Makalma tan banal hilay maka-pakilamo konan ya-rin o-nan pamorong mabyay, ta kay hilay na mipalamo ha ikalwan kamatyan, [labay totolon, ha nanglawak-lawak a apoy.] Mag-in hilan pawpari a magsirbi nan Dios tan ni Cristo, tan kalamo hilay naor

ni Cristo nin mag-ari lo-gan ya-rin sanlibon taon.

Yay Pa-makatalo ni Satan

⁷ Pa-makalabah orin sanlibon taon ay iboloh yapo hi Satan ha kolongan na. ⁸ Kaon nan lingowon hilay Gog tan hilay Magog, [yay labay totonon, hilay tawtawon kontra konan Dios ha a-pat a diriksyon nin mondo.] Tiponon na hila para ilamo ha pa-makilaban. Kalakan lan doro a bilang kalako boyangin ha liglig ambay. ⁹ Napno lay intiron kalawangan nan babon lota, tan pinalibolan la yay ampagkampowan lan banal a tawtawo nan Dios pati yay syodad a mabli kona. Balo ta inabagat na hilan Dios apoy, kanya nikaopoh hila. ¹⁰ Bi-sa, yay Dyablo a nanglingo-lingo konla ay imbasyo ya ha nanglawak-lawak a apoy nin andortan asopri, itaw ha pinamibasyowan anamaot konan ma-moon a ka-palimon ayop tan yay kalamo nan palson propita. Padyadyaon hila itaw awlo-yabi nin homin anggawan.

Yay Oltimon Pan-gongokom

¹¹ Bi-sa main akon na-kit a-say na-pakahi-ban a tronon mapoti tan yay nakatoklo konan ya-rin. Ha prisinsya nan bongat, tongwa napapah yay lota tan yay langit, kanya disnodon kay ana ma-kit oman. ¹² Bi-sa na-kit ko hilay nawni-kati,

mata-gay o maaypa man a ingkatawo, a naka-dong ha arapan nan Dios. Binoklat a lawlibro a pinamisolatan gawginwa nin tawtawo. Bi-sa inabriyan anamaot yadtaw libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan. Hilay ni-kati ay sinintinsyawan hila ayon ha gawgawa la a biig nakasolat ha lawlibro. ¹³ Konan ya-rin a panaon ay pinaorong anaor nabyay hilay ni-kati ha ambay, tan binolohan hiladtaw ga-got nan Kamatyan a itaw ha Hades a logar lan nawni-kati, kanya sinintinsyawan hilay halban ayon ha gawginwa la. ¹⁴ Pa-makayari, yay Kamatyan tan yay Hades ay biig imbasyoy namaot ha nanglawak-lawak a apoy a yay ikalwan kamatyan. ¹⁵ Balang tawo a yay ngalan kot kay nakasolat ha libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan ay itaw hila imbasyo konan ya-rin nanglawak-lawak a apoy.

21

Yay Ba-yon Langit tan Ba-yon Lota

¹ Yay homonol a na-kit ko ay ba-yon langit tan ba-yon lota, ta yadtin datin lota tan langit ay napapah ana, tan homin anan ambay. ² [Mismon hiko hi Juan ay]* na-kit koy kaaaypa nin yay Masagradon Syodad, yay ba-yon Jerusalem a naibat konan Dios ha langit

a nakahanda ana a bilang ha a-say nobyan nakaholot anan na-pakagandan ayhing para ikahal ha nobyo na.
³ Main akon nalngo a-say makhaw a bosis naibat ha langit, wana, "Hawanin, yay kamainan nan Dios ay iti na konlan tawtawo. Miwan ya konla tan ipagtawo na hila, ta magpirmi yay na konla tan ipag-Dios la ya.
⁴ Ponahan nay balang lowa ha mata la, tan homin anan kamatyan ni kaloloan, kata-tangih o hakit, ta yay daw-datin bagay ay ni-kalabah ana."

⁵ Bi-sa wanan yay nakatoklo ha trono, "Hawanin, amba-yowan koy halban bawbagay." Wana kongko, "Isolat modti ta yadtin hawhalita ay potog tan mapasimalaan."
⁶ Wana ot kongko, "Nayari ana! Hiko yay Alpha tan Omega, [labay totolon, hikoy] ompisa tan panganggawan nin halban bagay. Yay hinoman a pahal malata, ibi ko kona nin homin bayar yay lanom a ibat ha hobol a ampakapamin biyay a homin anggawan.
⁷ Hinoman a manalo ha pa-maki-laban ha karokaan ay maipag-ikon nay halban impangako, ipag-Dios na ko, tan ipag-anak ko yay namaot.
⁸ Kot hila balo odtaw angkali-mon homonol kongko tan hilay kay antopol, hilay anggomwa nin kawka-pariril a gawa, hilay ma-mangmatin tawo, hilay ma-mabayi o ma-

maki-lalaki, hilay anggomwa bawbagay a ampalamoan aw-orasyon, hilay anso-mamba ha dios-diosan tan halban lan mangagalotoy, yay ogotan lan hila-rin ay ha nanglawak-lawak a apoy a andortan asopri a yay ikalwan kamatyan."

*Yay Ba-yon Syodad
Jerusalem*

⁹ [Hawanin ay a-sa a-sawon ko ot totolon a nang-yari:] Dinaniwan na kon a-sa konlan hiladtaw pitoy anghil a main ga-got yaong a inibatan nin pitoy hoyot a dya-dya, ta wana, "Mako ka iti, ta ipa-kit ko komo yay pa-hal nobyan kakahal nan Kordero."
¹⁰ Bi-sa, hin ampango-nawan na kon Ispirito nan Dios ay inawit na kon anghil ha toktok nin na-pakata-gay a bakil, ta impatamolaw na kongko yay mahi-ban tan Masagradon Syodad Jerusalem a ampamaaypa ibat konan Dios ha langit.
¹¹ Angka-kit konan ya-rin syodad a kalinggasan nan Dios, tan ampangirlap yan bilang ha na-pakablin bato, bilang yadtaw anhayayan "haspe" a bilang kalinon kristal.
¹² Pinalibolan yan mata-gay tan matibay a padir a main labinloway polta, tan balang polta ay main anghil a nakabantay. Ha balang polta ay a-sa a-san nakasolat a ngalan lan labinloway lipi ni Israel.
¹³ Main hitotloy polta ha halban diriksiyon no ayti

nakaarap yay padir: tolo ha baytan, tolo ha mayanan, tolo ha bagatan tan toloy namaot ha libaba. ¹⁴ Yay padir anamaot ay impatoklo ha labinloway bato a pondasyon. Ha balang baton pondasyon ay a-sa a-san nakasolat a ngalan lan labinloway apostolis nan Kordero.

¹⁵ Yay anghil a naki-totol kongko ay main yan ga-got nin hohokat a balitok, ta ipanokat na konan syodad, pati pawpolta tan yay padir a nakapalibol. ¹⁶ Yay syodad ay kwadrado, ta parihoy hokat nin kaanlohan tan kalawangan. Hin hinokat nan anghil yay syodad, yay kaanlohan ay lowanlibo tan a-pat a yatos (2,400) a kilometro, anorin anamaot kapara yay hokat nin kalawangan tan kata-gayan. ¹⁷ Hinokat nay namaot a kakorpalan nan padir. Yay hokat ay a-nom a polo tan lima (65) a mitro ayon ha hohokat tamon tawo a ginamit nan anghil.

¹⁸ Yay padir ay gawa ha mablin bato a anha-wayan "haspe", kot yay mismon syodad ay poron balitok a anhominag nin bilang kalinon hamling. ¹⁹ Yay bawbato a pinamatokloan padir nan syodad ay sadya pinaganda ta yay ginamit ay halban klasin mangablin bato. Yay primiron bato ay haspe, yay ikalwa ay sapiro, yay ikatlo kalsedonia, yay ika-pat esmeralda, ²⁰ yay

ikalima onise, yay ika-nom kornalina, yay ikapito krisolito, yay ikawalo berilo, yay ikasiyam topasyo, yay ikamapolo krisoprasa, yay ikalabin-a-sa hasinto, tan yay ikalabinlowa ay amatista. ²¹ Yay labinloway poltay namaot nin padir ay labinloway pirlas ta balang polta ay gawa ha a-say mahi-ban a pirlas. Bi-sa, yay kalsada nan syodad ay poron balitok a anhominag nin bilang hamling.

²² Homin akon na-kit a timplo itaw konan ya-rin a syodad, ta itaw mismo yay ansambawon, a homin laloma no ambo yay Dios a Katawan a Makapangyayari ha halban, tan yay Kordero. ²³ Ambo nan kailangan nin syodad yay awlo o yay bolan para mamin hawang, ta mahawang ana bana ha linggas nan Dios, tan yay Kordero namaot a impagkahawang itaw. ²⁴ Yay hawang a ampingibat konan ya-rin a syodad ay mamin hawang konlan intiron tawtawo a inlipyas ibat ha balang nasyon. Bi-sa, hilay aw-ari ha kalotaan ay ison la awiton a main lan kayamanan tan laloma ot a bawbagay a karangalan la. ²⁵ Yay pawpoltan lomoob ha syodad ay abirto managawlo, [labay tolon, kay ana an-ihara] ta homin anan yabi itaw. ²⁶ Hila man a tawtawo ha balang nasyon ay awiton la syimpri itaw a kayamanan tan laloman

bawbagay a karangalan la. ²⁷ Balo ta homin makaloob ison ni hinoman a tawo a ka-pariril ha hilap nan Dios o hinoman ot a anggomwa nin karingoyan, ni hilay mangagalotoy. Yay makaloob bongat ay hiladtaw tawtawon yay ngalan kot nakasolat ha libro nan Kordero a listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan.

22

¹ Bi-sa impa-kit na ot anghil kongkoy a-say malinis a kabatwan a ampingibatan lanom a ampakapamin biyay. Yay lanom ay nanglinô-linô a bilang kristal, tan yadti ay ampingibat ha trono nan Dios tan Kordero. ² Andomaloy yadti ha botlay kalsada nan syodad. Ha midobali kabatwan ay main pawpoon kayon ampakapamin biyay, a bolan-bolan kot ampamongan hakalako-hakalakoy klasin bonga. Yay bawbolong ay an-ipanambal nin tawtawo ha balang nasyon. ³ Itaw konan yarin a syodad ay homin ana ni anyaman magbagay a maihomba nan Dios.

Yay main itaw ay trono nan Dios tan Kordero. Sambawon yay Dios itaw nin halban ma-magsirbi na. ⁴ Makit la mismoy lopa na, tan yay ngalan na ay nakasolat ha walong la. ⁵ Homin anan yabi itaw, kanya ambo lay nan kailangan a lamparawan ni hawang nan awlo, ta mismo yay Dios a Katawan

a impagka-hawang la, tan mag-ari hilay nan anggan-angga.

Lomato hi Jesus

⁶ Wana ot anghil kongko, "Yadtin hawalita ay potog tan ma-pasimalaan. Yay Dios a Katawan nin hilay bawbanal a propita ay namihogo yan a-say anghil na para ipa-kit komoyon ma-magsirbi na yay kailangan mangyari ha kay na maboyot a panaon."

⁷ Bi-sa wani Jesus, "Tandaan moyo: Tampol akoy nan makalato. Makalma yay tawon anhomonol ha hola a impanakom nan Dios a naisolat konan yadtin libro."

⁸ Mismon hiko hi Juan yay nakalngo tan nakakit nin yadtin bawbagay a insolat ko. Pa-makayari kon nalngo tan na-kit yadtin bawbagay ay nanalimokor akon palokob para somamba komon ha arapan nan anghil a nama-kit kongko nin yadtin halban. ⁹ Kot wana kongko, "Ando! A-sa koy namaot ma-magsirbi nan Dios a bilang komo tan hilay kapara mon propita nan Dios, pati halban lan anhomonol ha nakasolat konan yadtin libro. Yay Dios a dapat mon sambawon!"

¹⁰ Wana ot kongko, "Ando mo isikrito yay impatnag komo tongkol ha pawpangyayari ha lomato a panaon a insolat mo konan yadtin libro, ta madani nan mangyari odti. ¹¹ Hilay dawdoka ay magpatoloy hilay

na ingat ha pa-makadoka, hilay mawmarolmong a isip ay isigi lay na ingat a pa-makamarolmong la. Balo ta hikamoy anggomwa labah, itoloy moyoy kagogwa labah, tan hikamoy banal, itoloy moyoy pa-makabanal moyo."

¹² Wanay naman ni Jesus, "Tandaan moyo: Tampol akoy nan makalato. Awit koy kabayaran a itobalo ko ha balang a-sa ayon ha gawgawa moyo. ¹³ Hiko yay Alpha tan Omega, [labay totolon, hikoy] ompisa tan panganggawan nin halban bagay, yay pinakao-na tan pinakahoyot ha halban.

¹⁴ "Makalma hilay anhomonol ha kawkapanogoan nan Dios, ta biyan hilan karapatan lomoob ha syodad tan mangan bonggan kayon ampakapamin biyay. ¹⁵ Kot ma-bati ha likol syodad hilay kapa-halan kot aw-aso bana ha gawgawa lan kapa-pariril, hilay anggomwa bawbagay a anlamoan aw-orasyon, hilay ma-mabayi o ma-makilalaki, hilay ma-mangmatin tawo, hilay ansomamba ha dios-diosan, tan hilay magalotoy ha halita tan ha gawa.

¹⁶ "Hiko hi Jesus a nanogo nin anghil ko para ipamalita yadtin bawbagay komoyon halban gawgropon antompol. Ibat ako ha lipi ni David. Kaalimbawaan ko ay na-pakahawang a kabontatala," wani Jesus. ¹⁷ Yay

Ispirito nan Dios tan yay pahal nobya a kakahal nan Kordero ay wanla, "Mako kay na iti!" Hikamoy angpanglongo, halitaon moyoy namaot, "Mako kay na iti!"

Hinoman a pa-hal malata, domani kamoy na, ta balang malabay ay matanggap nan homin bayar yay lanom a ampakapamin biyay.

Hoyot a Bibilin

¹⁸ Hikoy naman yadti hi Juan, a ampamibibilin ha balang ampakalngo nin yadtin aw-impatnag tongkol ha lomato a panaon a nakasolat konan yadtin libro: Hinoman a mamlah ha nawnakasolat iti ay ipalahay namaot Dios ha parosa na kona yay dawdyadya a nabanggit iti konan yadtin libro. ¹⁹ Hinoman anamaot a mama-wah nin nakasolat a impatnag konan yadtin libro ay alihon yay namaot Dios yay ngalan na ha libron listawan nin hilay binyan biyay homin anggawan, tan alihan ya ot nin karapatan mi-wan ha Masagradon Syodad, tan kay ya makatanggap laloma ot a bawbagay a nabanggit iti konan yadtin libro. ²⁰ Oyay wani Jesus, yay mismon ampamaptog konan yadtin bawbagay, "Talagan madani koy nan makalato."

[Wangkoy namaot,] "Amen. Makalato kay na komon Jesus a Katawan."

²¹ Hikamoy halban, patoloy moyo komon matanggap a kaabigan nan Katawan tamon Jesu-Cristo. Amen.